№. 48. Львовъ, Понедѣлокъ 2 (14) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додаток „Бібліотека найзнаменитших новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю як перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Walfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты спатий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатаний вѣльний вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланс“ по 25 кр. а. в.

Поздравленія и вшякій донесенія приватій числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Алярмуючій вѣсти воєнній.

Европейска дипльоматія занепокоилась вѣстями, якій насипѣли зъ двохъ сторѣнъ свѣта. Зъ найдальшого всходу приходять алярмуючій вѣдомости, що Россія и Японъ, борючись о свѣй вплывъ на пѣвостровѣ Ліаотунгъ, посувають ся на передъ на шлоду Англіи. На заходѣ знов заповѣдає ся вѣйна Сполученыхъ державъ зъ Испанією. Правда, як звычайно не обходить ся и теперь безъ запевнювань, що миръ не є загрожений, але ситуація така заострена и напружене на заходѣ и всходѣ дійшло до такои степени, що кождый день може принести вѣсть про выбухъ вѣйны.

Россіи повело ся дѣстати въ аренду кореанській островъ Деръ, дуже важну пѣдставу для воєнныхъ и торговельныхъ операцій. Окрѣмъ того поставило россійске правительство Хінамъ ультіматумъ, въ котрѣмъ Россія жадає, щобы Хіны выарендували ѣй Артуръ и Тагієнъ-Ванъ, найважнѣйшій пристани пѣвострова Ліаотунгъ, та щобы позволили выбудувати зелѣзницю до пристани Артуръ. Японъ въ своѣмъ интересѣ наперъ знов на Хіны, щобъ они вѣдкинули россійскій жадания, а що Россія обсадила вже пристань Артуръ, то Японъ заявивъ, що не уступить ся зъ хіньскои пристани Вейгайвей такъ довго, як довго Россія не уступить ся зъ пристани Артуръ.

Англійскій державный секретарь заявивъ онодгы въ палатѣ панѣвъ, що цѣлість Хінъ дуже важна для торговлѣ и вплыву Англіи. На случай, якъ бы Россія задержала власть надъ пристанями Артуръ и Тагієнъ-Ванъ, була бы цѣлість Хінъ нарушена и Англія буде зневолена вмѣшати ся въ тую справу. Англія вступить въ центральній Хіны и буде старатись заволодѣти ними. Речинець, якій Россія лишила Хінамъ до сповненя своихъ жадань, минувъ уже, а Хіны не увагляднили ще россійскихъ жадань. Хіньскій посолъ въ Петербурзѣ дѣставъ препоручене старатись о те, щобы Россія цофнула свои жадания. Однакъ ті заходы будуть безуспѣшній, бо Россіи трудно буде уступити, хочь бы вже зъ тои головнои причины, що противъ ей жадань поставили ся и Японъ и Англія, котра сама оправдала була бажане Россіи посѣдати якусь пристань на Тихѣмъ океанѣ.

Россія збрунть ся прискореным темпомъ. Зъ Одессы вѣдходить до всходнои Азіи корабель охотничои фльоты „Херсонъ“ и везе двотысячну залогу зъ гарматами, муніцією и иншими запасами. Times доносить, що Россія транспортує вѣйско зъ полудня Россіи до Азіи зъ такимъ поспѣхомъ, ажь кораблѣ охотничои фльоты не выстачають, длятого россійске правительство постановило ужити французскихъ кораблѣвъ — и перший французкій корабель повезе неабаромъ 2000 людей. Хінамъ вызначено новый речинець, до котрого мають заявити, чи годять ся на россійскій жадания. Речинець сей минувъ уже въ суботу. [Чи и яка була вѣдповѣдь, не знаємо ще.]

Японъ також збрунть ся и — готова выбухнути вѣйна Россіи зъ Япономъ. На той случай Англія стане по сторонѣ Япону, а Франція и Нѣмеччина по сторонѣ Россіи.

Ще бѣльше заострила ся ситуація на заходѣ мѣжь Сполучеными державами а Испанією о справу острова Кубы. Кубаньска справа давна. Европа мала зъ нею дѣло вже въ 1852 роцѣ. Кожде испаньске посольство мае мати вѣдношъ проекту тайного договору, въ котрѣмъ Франція, Англія и Сполучені держави заявляють, що Куба до жаднои зъ нихъ належати не може. Хочь вѣдъ пѣвчверта року мѣжь правительствами Испанії и Сполученыхъ державъ курсують запевненя приязни, то однакъ вѣдносины мѣжь обома державами такъ напружені, що найменша дрѣбница може выкликати вѣйну. Мимо офіціяльныхъ запевнень, розтелеграфовуваныхъ на всѣ стороны свѣта, що спокій не загроженый, нѣхто до такихъ „запевнень“ не прикладае ваги, бачучи факты, що свѣдчать инакше. Американьскій сенатъ дае президентови 50 міліонѣвъ долярѣвъ на цѣли краевои оборони. Міністеръ маринарки высылае одного капітана до Англіи на закупно воєнныхъ кораблѣвъ. Торговельній кораблѣ збруять ся такъ, щобы могли повнити воєнну службу. Ново-ухвалені полки артилерії організують ся зъ такимъ поспѣхомъ, якъ бы нинѣ завтра мали вѣдходити въ поле... Окрѣмъ того всѣ бѣльшій торговельній кораблѣ уряджують ся такъ, щобы въ потребѣ могли повнити воєнну службу, а зъ бразилійскимъ правительствомъ ведуть ся переговоры въ справѣ закупна кѣлькохъ воєнныхъ кораблѣвъ бразилійскихъ. Миромъ все те не пахне...

Цѣкава рѣчь, що на те каже нѣмецкій цѣсарь, котрый, мѣшаючись до всего, вмѣшавъ ся и въ кубаньску справу. Indépendence Belge доносить, що пѣдчасъ обѣду въ честь князя Генриха вѣнъ мавъ сказати: „Якъ довго я цѣсаремъ, такъ довго Американцѣ не дѣстануть Кубы!“...

Посольске справоздане Чарковского-Голеевского въ Залѣщикахъ.

[*Письмо изъ Залѣщицкого.*]

(*Докончене.*)

Коли маршалокъ Цѣньскій, усунувши на пѣзнѣйше дальшій интерпеляцій до посла Чарковского за его скандальне справоздане, вѣзвавъ присутныхъ, щобы предкладали пословы жадания, почали забирати слово також селяне.

Сел. Павлишинъ зъ Печернѣ пѣднѣсъ, що може бы лѣпше було завести въ Залѣщикахъ замѣсть огородничои школы гімназію, може бы и зъ хлопского стану коли хто выйшовъ у люде. — П. Цѣньскій вѣдповѣвъ, що гімназію тутъ завести трудно, але мае бути учительска семинарія. — На се Павлишинъ: Най буде й такъ, але закимъ оно буде, може бы п. посолъ зарадивъ як найборше, абы тутъ не було такъ богато школъ замкненыхъ черезъ то, що нема учителѣвъ. — По сихъ словахъ вывязала ся дискусія на тематъ матеріяльного положеня учителѣвъ. О. Ив. Велигорскій пѣднѣсъ, що школы замкнені длятого, бо платня учителѣвъ нужденна; зъ 300 зр. на рѣкъ трудно учителеви зъ родиною выжити. Треба бы учителямъ платню пѣдвысшити; п. посолъ повиненъ сю справу пѣднести въ соймѣ. — Супротивъ того забравъ слово оденъ селянинъ [паньскій поплечникъ] зъ Новосѣлки та й каже: „Якъ бы я мавъ 300 зр., бувъ бы-мъ великимъ паномъ! *[Оплески вѣдъ панѣвъ Полякѣвъ.]* Они й такъ нѣчого не вчать! не пѣдвысшати имъ!“ — Тогдѣ маршалокъ п. Цѣньскій до селянъ: Отже вы всѣ противній пѣдвысшеню платнѣ учителямъ? Я також кажу, що коли учитель скромный и добрый чоловѣкъ, то ему выстатчить и 300 зр. — На те забравъ слово о. Дм. Курдидикъ и выложивъ селянамъ, що полѣпшене быту учителѣвъ є рѣчь справедлива. Ось ті паны, що ту є, мають далеко бѣльшу платню нѣжь учитель, а може робота не одного зъ нихъ не є така тяжка, як учителя. Учителеви за 300 зр. годѣ бути „великимъ паномъ“, бо вѣнъ потребуе не лишь на выжите, але й на де-що бѣльше, отъ хочь-бы на книжки, на газету; хто хоче другихъ вчити, самъ мусить умѣти. Впрочѣмъ знана то рѣчь, що лихо плаченый роббтникъ лихо й робить. А на лучшу заплату учителямъ можуть знайти ся грошѣ безъ наложеня тягару на селянъ, абы тѣлько соймъ охотѣвъ! — По промовѣ о. Курдидика настав мѣжь селянами настрѣй прихильнѣйшій для учителѣвъ, але п. Цѣньскій порѣшивъ справу въ противный бѣкъ: „Я — каже — раджу тоту справу полишити такъ, як е; нехай учитель перше покажуть, чи они вартій того, що имъ пѣдвысшило ся вже о 50 зр.“ *[Голосы: Такъ! такъ!]*

Вѣдтакъ о. Велигорскій порушивъ справу знесеня рогачокъ, мита. Въ соймѣ пѣднесену сесю справу убито, але она була бы зъ користію для народу, то може бы пѣднѣсъ ей тамъ наново п. посолъ. — На се посолъ вѣдповѣвъ, що бувъ бы за тымъ, але держава стратила бы 264 000 зр., отже треба бы розложити новый податокъ. [*Голосы: Не хочемо! най лишить ся такъ!*] — О. Курдидикъ знов старавъ ся пояснити селянамъ, що соймове внесене мало на оцѣ добро селянъ, бо люде платять не лише тыхъ 264.000 зр., але ще може й десять разъ тѣлько арендаторамъ жидамъ. — Селяне почали рѣчь мѣркувати. Посолъ хмурившъ чоло... Марш. Цѣньскій пытае: „Чи вы є за знесеньемъ рогачокъ? [*гамбръ*], чи най платить той, що ѣде?“ [*Такъ! такъ!*] — Розумѣе ся, якъ въ сѣй, такъ и въ попередній справѣ [шкѣльній] рѣшали попихачѣ паньскій, котрій звыкли притакувати всему, що „паны“ кажуть.

Потѣмъ почало йти панамъ въ-поперекъ. Залѣщицкій господарь Клѣчукъ почавъ жалуватись на „остре право“, якъ ему забрали за якусь „гживну“ остатного коня. „Почавъ я — каже сердега — пытати панѣвъ о раду, де менѣ удати ся? Иду до одного уряду, а тамъ менѣ кажуть зъ кпинами: „иди до Борщева!“ [до д-ра Дорундяка], йду до другого, а тамъ знов: „иди до Городенки!“ [до д-ра Окуневского], ниший знов: „иди до ксьондза вікарого!“ [о. Курдидика]. Ну, я бѣдный чоловѣкъ, пѣйшовъ бы и до Борщена и до Городенки, та на то мене не стати, то пѣйду бодай до о. вікарія: чи порадять чи нѣ, а бодай за дверѣ не выпросять. Але теперь я бы запытавъ панѣвъ: де я маю нести податокъ? чи до Борщева? чи до Городенки? чи до о. вікарія? [*Селяне: „Славно!“ Паны строять кваску міну.*] — Дальше пѣйшли нарѣканя селянъ на екзекуція. Янко Курпякъ зъ Дзвиняча почавъ сповѣдати зъ плачемъ, якъ ему за 50 зр. позиченыхъ у жида зліцитували грунтъ. Вѣнъ просивъ Кузняка [довголѣтного вѣйта зъ Добровлянъ, одного зъ „поржондныхъ“], щобы заліцитувавъ, а вѣнъ ему грошѣ зверне, а той заліцитувавши за 150 зр., потому запрaвивъ 300. „Я — мовивъ Кузнякъ — бувъ у Найясн. Пана и у міністра, тамъ менѣ сказали, що маемо конституцію; бувъ-емъ и у п. маршалка, бувъемъ и у п. Хамца, а вѣнъ сказавъ, що его паны выбрали. А я тымчасомъ ходжу о жебранѣмъ хлѣбѣ“ и бѣдачиско геть розплакавъ ся... Ситуація стала прикра. Паны похнюпились, а посолъ вѣдповѣвъ Кузнякови, що най бы бувъ не допускавъ до ліцитацій, а на ліцитаціи кождый може купити и пропало, нема рады.— Та й дальше жалували ся селяне, що нѣгде не знаходять поради, всюда паны выпихають ихъ за дверѣ. Марш. Цѣньскій потѣшивъ ихъ тымъ, що кождого четверга въ радѣ повѣтовій порадить имъ панъ секретарь, абы не потребували фатигувати кс. вікарія [о. Курдидика]. Се выкликало усмѣшку у пана старосты и другихъ панѣвъ.

На тѣмъ скѣнчило ся посольске справоздане. Интерпеляцій до посла, вѣдложеныхъ п. маршалкомъ на опѣсля, вже й не було, бо п. маршалокъ не давъ уже голосу о. Курдидикови, кажучи, що интерпеляціями лише выкликує ся особисті споры...

Вѣдтакъ маршалокъ вѣдчитавъ справоздане выдѣлу повѣтового. Розумѣе ся тутъ всьо пѣйшло гладко; въ Залѣщицкѣмъ люде не интересують ся господаркою „польского бецирку“, якъ то бувае деинде. Пѣдъ конець свого справоздання маршалокъ оповѣстивъ, що въ честь цѣсарского ювілею выдѣлъ ухваливъ бѣльшу квоту [щось 8 тысячь зр.] на шпитальный вѣддѣлъ для заразливо хорыхъ, а закѣнчивъ окликами „vivat“ и „многая лѣта“ цѣсареви. Люде вѣдспѣвали многая лѣта. — О. Велигорскій пѣднѣсъ справу люстрацій громадъ, жадаючи, щобы не лишь вѣйтъ, але и цѣла рада громадска могла знати о приѣздѣ люстратора. — Маршалокъ оповѣстивъ, що теперь буде люстраторъ заѣздити два разы: разъ несподѣвано а разъ за вѣдомостію громады. Люстраторъ каже, що часто не застае нѣкого, хочь повѣдомлене выслано; его рѣчь подивитись, чи є вѣдписы, що радній знали о его приѣздѣ, а доходити, якъ они збраній, се до него не належить.

На тѣмъ скѣнчили ся нарады збору. Я кійсь покѣрный попихачъ внѣсъ „подзѣнкова не“ послови и пану маршалкови и пану старостѣ и всѣмъ панамъ — всѣмъ имъ многая лѣта! Але сего многолѣтя нѣхто вже не спѣвавъ, нѣхто не внѣсъ и вотума довѣря пословы, котрый закимъ сказавъ, що нѣчого не зробивъ, дуже богато скориставъ зъ „пѣдповѣдання“ — мабуть навычка зъ школы...

Нарады тревали вѣдъ год. 12 до 4. Честній люде, йдучи до дому, думали собѣ думку, що зъ нѣчого не може нѣчо повстати, отже намъ треба богато ще доложити труду, закимъ очистить ся нашъ повѣтъ зъ хруньского буряну... Тымчасомъ „поржондній“ пѣйшли на хапатню. Оденъ честный чоловѣкъ изъ Щитовець дочувъ, якъ несекретный панокъ-повѣтовець сказавъ: „За тото пиво буде колись диво, а за тѣ ковбасы повтинаемъ носы“. Давъ бы то Богъ! може бы хрунѣ ходили позначенній, то лекша була бы зъ ними справа..

4-та заборона вѣча въ Старѣмъ-мѣстѣ.

Народне вѣче, скликане на день 8 марта, ц. к. староство знов заборонило. Есть се вже четверта зъ черги заборона въ несповна двохъ мѣсяцяхъ! Мотивоване сеи заборони не менше цѣкаве, якъ попередныхъ. Ось вѣдписъ ей дословный:

„Ч. 19/пр. На подане з дня 22 Лютого с. р. о замѣренім скликаню вѣча народного на день 8 Марта с. р. в домі Петра Леннівського в Старіммісті завідомляю — — яко скликуючих, що на підставі §. 6 закона з дня 15 падолиста 1867 Ч. 135 В. з. Д. забороняю скликання повизшого вѣча а то з причини, що вже рішеньем моїм в дня 6 січня с. р. Ч. 1/пр. дорученим — — а затвердженым рескриптом Высокої Президиї ц. к. Намістництва з дня 4 Лютого с. р. Ч. 163/пр. також прочими пізнійшыми рішеньями висказаным зістало доводово що скликане вічів народных в Старіммісті загражае спокоюви і безпечности публичной, которе в теперішном случаю ест тым більше можливе із загляду що день 8 Марта с. р. ест днем торговим в Старіммісті, который як звычайно, спровадит численне собране народа з поблизких місцевостей, а тов спокій і порядок публичный ще більше заколотити може. — Против сему рішеню може бути внесеным рекурс, отвітно до припису §. 18 покликаного закона, до Высокої Президиї ц. к. Намістництва, в 8 день, на мої руки. — Старе місто дня 2 Марта 1898. За ц. к. Старосту *Torski*.“

Най-же теперь свѣтъ судить и чудуесь мудрости референта! Тымъ, що вѣче разъ заборонено, „зістало доводово высказаным, що скликане вічів народних в Старіммісті загража спокоюви і безпечности публичной“! Бѣльшои мудрости, здаесь, не можна було показати. Коментаря не потреба.

А теперь кѣлька слѣвъ що-до надмѣрного „чуваня“ надъ спокоемъ публичнымъ въ столици пѣдкарпатского Люегера.

1. Наше пѣдгѣре все мае великій бракъ паши, тожь мазуры зъ передмѣсть самборскихъ що вѣвторка вывозять велику силу соломы на торгъ до Старого мѣста. Солому, розумѣе ся, продають въ самомъ ринку. Дня 1 марта с. р. наѣхало до якихъ 300 фѣръ зъ самою соломою и такъ щѣльно заповнили весь ринокъ невеличкій, що нѣкуда було й крѣнути ся, и майже всѣ головній улицѣ формально забарикадували. Треба-жь додати ще и те, що купуючій розтягали солому по всѣмъ усюдамъ. Нехай же-жь бы теперь выбухъ бувъ де огонь въ мѣстѣ, або нехай бы була такъ заняла ся сама солома въ недопаленого цигара або сѣрника, що за страшне нещасте могло скоити ся! Нѣхто бувъ бы и зъ душею не утѣкъ! А погода була та й вѣтеръ дувъ сильный, до нещастя хибувало лише малого случаю, лишь искры одной. А де жь дѣла ся тая печаливѣсть властій, що то такъ горячо охороняли мѣсто передъ марою вѣчевою? Коли першій разъ скликано було вѣче, то бурмістръ Владичиньскій знавъ по люегерѣвски спротивитись дозволови, бо, мовлявъ, вѣнъ „не може взяти одвѣчальности за удержане спокою въ мѣстѣ“, — але коли мазуры навезли соломы до мѣста, то ему вже не стало розуму люегерѣвского.

2. Дня 8 марта припадало жидѣвске свято „Гамана“. Скликане на той день вѣче ц. к. староство заказало зъ огляду на спокій и безпечность публичну, але жидамъ поперебираным за „гаманѣвъ“ вѣльно було ходити по мѣстѣ. Не завадило и те, що то бувъ „день торговый, котрый „якъ звычайно спроваджуе численне собране народа зъ поблизькихъ мѣсцевостей“. А „гаманы“ справдѣ стягали великій товпы улицѣ и чужосѣльного народу. Неоденъ зъ пѣдохоченыхъ „гаманѣвъ“ не пожа-

лувавъ и доброго стусана всадити сему и тому мужикови. Зъ того могла дуже легко выйти велика буча, але чомусь анѣ ц. к. староство анѣ старомѣській Люегеръ не доглянули небезпечности для публичного спокою.

Оттакъ то выглядає та ославлена печалівість верховодівъ старомѣських!

На закінчене годить ся ще піднести: які наслѣдки мають ті заборони вѣчь. Передовсѣмъ зъ притиском мушу зазначити, що они дуже причинялись до освѣдомленя народу. Тѣ патрулѣ жандармскій зъ насадженими баґнетами, то ганяне по мѣстѣ умундурованого урядника правительственного — все те звернуло увагу всѣхъ людей и потягнуло за собою навѣть такихъ, котрі о вѣчу нѣчого й не чули. Може й самі вѣча були бы масы народнои такъ не порушили. Друга користь то та, що п. Вишневській авансувавъ зъ практиканта намѣстництва на концепісту. Все оно добре, що хоть въ той способъ пѣдопхалось Русиниска троха выше.

Загальний Зборы „Товариства політичного въ Борщевѣ".

Дня 23 лютого с. р. безпосередно по повѣтовомъ вѣчу въ Борщевѣ вѣдбули ся въ комнатахъ борщѣвскои читальнѣ, при участи около 70 членівъ, II-гій загальний зборы „Товариства політичного въ Борщевѣ". Зборы вѣдкрывъ голова Товариства д-ръ М. Дорундякъ и здавъ справу зъ дѣяльности Товариства и выдѣлу за часъ вѣдъ основаня Товариства т. є. вѣдъ 31 сѣчня 1896 р. Зъ справоздання того выймаємъ слѣдуюче:

Товариство числило при основаню 43 членівъ, теперь число ихъ зросло до 83. Выдѣлъ вѣдбувъ пять засѣдань, надто скликавъ три зборы довѣрочній и устронвъ въ часѣ выборівъ шість вѣчь загально приступныхъ. Великою перешкодою при скликуваню зборівъ и вѣчь бувъ загальный бракъ вѣдповѣдныхъ льокалівъ. Перешкода тая черезъ выбудоване просвѣтного дому въ Борщевѣ почасти ухилена, все-жь здало бы ся будувати по селахъ бѣльше вѣдповѣдныхъ хатъ на зборы. — Хочь выдѣлъ выказує не богато урядовыхъ засѣдань, бо сходивъ ся тѣлько при найважнѣйшихъ нагодахъ и въ случаяхъ пекучои потребы, а таки дѣяльности выдѣлу, взглядно товариства годѣ оцѣняти пѣсля тои формалістичнои мѣры, але пѣсля того, що дѣйстно зроблено. Выдѣлъ не опустивъ зъ ока нѣякои важнѣйшои справы народнои а въ особливости справы повѣту. И такъ:

Въ справѣ выборівъ до рады повѣтовои постаравъ ся выдѣлъ о выпечатане накладомъ Товариства а зредагованои д-ромъ Дорундякомъ популярнои брошуры „Про выборы до Радъ повѣтовыхъ", котра выйшла въ 1000 примѣрникахъ и розширено ей межи народомъ въ повѣтѣ борщѣвскѣмъ и въ другихъ. Товариство поставило свою листу кандидатівъ до рады повѣтовои зъ курій сѣлъ и мѣстъ, а хотяй тая листа перепала, то все-жь стало ся оно дуже незначнымъ числомъ голосівъ [12 голосами меншости], а то супротивъ давнѣйшихъ выборівъ выказує значный поступъ.

Выдѣлъ скликавъ довѣрочній зборы въ справѣ асекураційного товариства „Дністеръ" и въ справѣ еміґрацій. На зборахъ тыхъ ухвалено: якъ найгорячѣйше пѣдпирати „Дністеръ" мѣжь народомъ, а въ справѣ еміґрацій зложено 28 зр. 45 кр. для делеґата, котрого въ тѣмъ часѣ центральный комітетъ у Львовѣ мавъ зі свого рамени выслати до Бразилії въ цѣли розслѣдженя тамошныхъ вѣдносинъ. Коли-жь опѣсля въ тѣй справѣ выславъ выдѣлъ краевый двохъ делеґатівъ до Бразилії, а мѣжь ними такожь Русина о. Ив. Волянського, то выдѣлъ Товариства політичного за згодою членівъ передавъ зібраныхъ 28 зр. 45 кр. на фондъ будовы „Народного Дому въ Борщевѣ".

Особливо живо занявъ ся выдѣлъ зъ початкомъ 1897 року выборами до рады державнои зъ курій V. и IV-ои. Въ тѣй цѣли давъ выдѣлъ починъ до завязаня окружного комітету выборчого для V. курії; выславъ вѣдпоручниківъ до Чорткова для основаня такого комітету, а коли довѣрочній зборы 12 повѣтівъ припоручили комітетови борщѣвскому головне ведене акції выборчои зъ V. курії, выдѣлъ доложивъ всѣхъ старань, щобы выборы ті перевести въ користь народу руского. Въ тѣй цѣли устроєно шість вѣчь въ самѣмъ повѣтѣ борщѣвскѣмъ; выготовлено всѣмъ, що заголошувались 35 протестівъ противъ незаконно переведеныхъ правыборівъ, а выборцямъ удѣлювано безплатно и радо правнои порады и оборони. Результатъ акцій бувъ успѣшный, бо въ V. курії удалось перевести выборъ народного кандидата д-ра Ярославча. — Въ IV. курії народный кандидатъ д-ръ Дорундякъ перепавъ, але сей неудачѣ не можна приписувати нашій бездѣльности, тѣлько незвычайному, не перебираючому въ средствахъ терорізмови партій противнои. Противъ выборівъ зъ IV. курії зредаґовано и выслано обѣмистый, основно обробленый протестъ до рады державнои, котрый въ своѣмъ часѣ прийде ще пѣдъ нарады парляменту и выкаже документно нашій выборчій кривды.

Крѣмъ того выдѣлъ забиравъ голосъ у многихъ другихъ справахъ політичныхъ, економічныхъ и просвѣтныхъ, чи то загально народныхъ чи дотыкаючихъ повѣту, громадъ або одиниць. И такъ: За починомъ выдѣлу выслано до сойму на руки д-ра Окуневского 45 петицій вѣдъ громадъ противъ проєкту окружныхъ громадъ и вѣйтівъ; — на руки посла Романчука выслано въ своѣмъ часѣ до рады державнои петицію противъ баденівскои реформы выборчои, а за заведеньмъ загального, безпосередного, тайного голосованя; — зладжено протестъ до намѣстництва, выдѣлу краевого и міністерства справъ внутрѣшныхъ для шістьохъ громадъ повѣту кѣльницкого противъ незаконного накиненя тымъ громадамъ окружного писаря борщѣвскимъ староствомъ и замахъ той на автономію громадъ опрокинено; — зладжено жалобу до міністерства справъ внутрѣшныхъ для радныхъ громады Михалкова за-для незаконного поведеня ц. к. староства; — зладжено петицію до палаты панівъ за задержаньмъ §. 41. новои ординації выборчои въ формѣ ухваленѣй палатою послівъ; — зладжено петицію до рады державнои въ справѣ катастру ґрунтового и податківъ; — зладжено протестъ до намѣстництва противъ самовѣльного розписаня выборівъ до рады повѣтовои ц. к. староствомъ въ Борщевѣ и доконано, що ц. к. староство занехало переведеня тыхъ выборівъ передъ означеным часомъ а переведеній уневажнило; — на основѣ §. 2. статутівъ розіслано вѣдозвы взываючій до передилачування „Літературно наукового Вістника"; — заложено „Книгу статистики повѣту борщѣвского", въ котрѣй ведуть ся записки про економічный, культурный и просвѣтный станъ громадъ повѣту, про высоту заробківъ, платню слугъ та робітниківъ и т. п.; — поставлено на порядку дневнѣмъ основане суду окружного въ Борщевѣ; — запротестовано на вѣчу противъ політики баденізму, взываючи всѣхъ честныхъ людей безъ рѣзницѣ народности и вѣры до оборони свободы горожаньскои, привернена морального и правного ладу та супокою въ державѣ и краю.

Загальний зборы приняли се справоздане до вѣдомости, а на внесене о. Іосифа Балька удѣлено выдѣлови обсолюторію и высказало признане и подяку за щирый, безкористовный трудъ. Вѣдтакъ вѣдбулись выборы до выдѣлу и выбрано поновно: д-ра Мих. Дорундяка головою, о. Мих. Гуллу, о. Ом. Глѣбовицкого, Єронима Калитовского и Івана Шиманьского выдѣловыми, а пп. Іосифа Шарковского и Теодора Василенка заступниками выдѣловыхъ.

Вѣдтакъ наступили внески членівъ. Мѣжь иншими ухвалено: вѣзвати посла Тадея Чарковского-Голембского, щобы пѣсля свого привеченя зложивъ справоздане посольске передъ выборцями и выправдавъ ся зі свого голосованя въ соймѣ противъ основаня руской ґімназіи въ Тернополи, евентуально щобы зложивъ посольскій мандатъ, котрого вживає на найвѣльшу шкоду руского народу. — Вѣдвіци на внесене о. Іосифа Балька ухвалено домагатись въ дорозѣ петицій, щобы на случай основаня реальной школы въ Чортковѣ языкомъ выкладовымъ въ тѣй школѣ бувъ языкъ руский, бо кривда руской мовы въ Галичинѣ не має вже границь!

Вѣдвіци нотуємо, що вѣче припоручило выдѣлови Політичного товариства занятя ся справами, які [по вѣдомыхъ уже читателямъ „Дѣла"] рефератахъ пѣднесенѣ були на вѣчу. И такъ: О. Семенович пѣднісъ справу соли: насамперед, щобы въ кождѣй громадѣ при урядѣ громадскѣмъ истнувала обовязкова трафіка соли, а вѣдтакъ, щобы змѣнено форму соли изъ дотеперѣшнои недогѣдноі стѣжковатои формы на форму цеголокъ и заведеня пѣдчѣ цѣлыхъ цеголокъ ще й пѣвцеголокъ на выгоду людей убожшихъ. — Дмитро Вовчукъ изъ Скалы жалувавъ ся на секатуры ревізорівъ вѣдъ худобы, жадавъ скасованя тои непотрѣбнои институції и поставивъ внесокъ на змѣну обовязуючихъ розпоряджень въ тѣмъ напрямѣ, щобы „квіты" на худобу мали важність що найменше на мѣсяць, а не лишь на 10 днівъ. — Андрій Харжевскій изъ Залѣся жалувавъ ся на безнастанні шкоды вѣдъ дикѣвъ. — Иванъ Гомикъ жалувавъ ся, що на своѣмъ власнѣмъ ґрунтѣ мусить оплачувати рогачку! — Иванъ Городискій зъ Горошовы жадавъ знесеня мита. — А Петро Ковальчукъ зъ Худиковець жалувавъ ся на нечуваный фактъ, що у вѣйску о лѣпъ и черезъ то его урльоповано, а теперь стягають зъ него таксу войскову.

Омікронъ.

Переглядъ політичный.

Вчера обходили Вѣденцѣ 50-ту рѣчницю революції. Духъ свободы, що въ 1848 р. проявивъ ся насамперед въ Парижи и въ лютѣмъ того року спровадивъ революцію, котра змусила короля Людвика Филипа до уступленя и завела републику, розбійшовъ ся по всѣй Европѣ и выкликавъ дня 13 марта революцію у Вѣдни. Коли того дня отворено у Вѣдни дольшно-австрійскій соймъ, зібрала ся передъ соймовымъ будынкомъ тьма народу, а пѣрвана бесѣдою Кошута, вѣдчитаною студентами, змусила зібраный соймъ удати ся до цѣсаря Фердинанда и высказати ему жадання народу. Вѣдповѣдь, яку давъ Метерніхъ, була горда и образлива та пхнула населенє до розрухівъ. Метерніхъ уступивъ и утѣкъ, але мимо того, що опѣсля правительство оказало ся уступчивымъ, революції вже годѣ було спинити.

Вчерашный обходъ вѣдбувъ ся при дуже гарній и теплій погодѣ. Передъ полуднемъ выбравъ ся на цвинтарь величавый походъ, на котрый зложили ся сторонництва поступовій рады державнои и мѣскои, всѣлякій товариства робітничій, центральне товариство демократичне зъ Кронаветоромъ на чолѣ. На могилахъ, де похоронені жертвы революції, зложено множество вѣнцівъ. Около полудня почавъ ся походъ студентівъ и робітниківъ соціалістичныхъ. Студентівъ зібрало ся коло університету около 3.000. На цвинтарь повѣвъ ихъ п. Вольфъ, котрый на могилѣ погибшихъ въ р. 1848. выголосивъ именемъ нѣмецкихъ народовцівъ бесѣду, заявляючи, що теперѣшній Нѣмцѣ такъ само, якъ тій, що р. 1848 наложили головою, готовій покласти житя за свободу свого народу. Коло год. 4-тои вырушило на цвинтарь якихъ 80—100 тысячівъ соціяльно-демократичныхъ робітниківъ зъ жѣнками, майже кождый пристроеный червоным гвоздикомъ. Коли на могилахъ покійниківъ зложено вѣнцѣ, промовивъ пос. Геґеръ, пояснюючи значѣне подій, що позаходили въ днихъ 13—15 марта 1848 р.; були се найважнѣйшій хвилѣ въ исторіи австрійскои конституції. Бесѣдникъ зазначивъ, що тодѣ брала такожь и буржуазія участь въ борбѣ за свободу, але здобувши для себе права, зрадила робітниківъ, бо не дала имъ анѣ свободы анѣ братерства. Все-жь таки робітники не забудуть нѣколи тыхъ лицарівъ, що кровь пролили въ борбѣ за свободу, и заявляють, що не перестануть борот ся за свободу, и рѣвнѣсть, а завсѣгды стануть вѣрными соціяльно-демократичнымъ засадамъ. Потѣмъ промавляли ще три бесѣдники, оденъ по чески, оденъ по польски и оденъ по італійски. Походъ на цвинтарь и поворотъ до мѣста вѣдбувъ ся спокійно и безъ пригоды. На цвинтари зложено около 200 вѣнцівъ.

За тыждень вже збере ся рада державна. Поодинокій сторонництва вже повѣдбували свои нарады надъ змѣненою наслѣдкомъ змѣны кабінету ситуацією и повыдавали комунікаты, въ котрыхъ зазначують свое становиско до нового кабінету. Теперь мабуть ведуть ся дальшій роботы по-за кулісами и, рѣчь легко зрозумѣла, по можности въ якъ найбѣльшій тайнѣ. Въ четверъ збере ся екзекутивный комітетъ правицѣ, въ пятницю повна комісія парляментарна правицѣ, а въ суботу и недѣлю радити будуть клюбы. Коло польске збере ся на перше засѣдане въ недѣлю.

Nar. Listy, якъ звѣстно, орґанъ молодо-Чехівъ, котрі мають теперь свого члена въ кабінетѣ міністромъ скарбу, такъ пишуть про теперѣшне положенє: Становиско правицѣ до правительства можна назвати прихильно выжидаючимъ. Міністерство Туна має лише одну задачу: привести парляментъ до такого стану, щобы бувъ способный до роботы. Все инше уступає на друге мѣсце. Програма правительства є коротка и ясна: зробити все можливе, щобы можна конституційно правити. Коли бы се не удало ся, тогдѣ правительство буде мусѣло инакше правити. Тѣ гадки выскаже гр. Тунъ зразъ на першѣмъ засѣданю палаты послівъ, а заразомъ вѣзве всѣ сторонництва доброи волѣ, щобы були правительству помічній въ тѣй его програмѣ. Екзекутивный комітетъ правицѣ принявъ до вѣдомости справоздане п. Яворского зъ его місіи до гр. Туна и пѣсля бажаня правительства вѣдступає опозиції одно крѣсло въ президіи.

Той самъ дневникъ каже, що частина парляментарнои бѣльшости нерадо дивить ся на кандидатуру д-ра Фукса на президента палаты. Скоро не мае бути выбрана на ново цѣла давна президія, то и д-ръ Фуксъ не повиненъ бути президентомъ. Пѣсли гадки тыхъ невдоволеныхъ повиненъ президію обняти бар. Дінавлі.

— —

Справа кандидатуры грецкого королевича кн. Юрія на ґубернатора Креты знову появляє ся въ дневникахъ; могло бы здавати ся зъ того, що Россія таки не покинула и не гадає покинути той кандидатуры. Berl. Tagblatt, що звыкъ мати добрій вѣсти зъ урядовыхъ кругівъ россійскихъ, приносить допись зъ Петербурга про обѣжника, высланый россійскимъ правительствомъ до своихъ заграничныхъ заступниківъ. Въ тѣмъ обѣжнику вказує ся на станъ рѣчей на Кретѣ, котрый не допускає довшого проволѣканя зъ заведеньмъ ладу на островѣ; а единымъ способомъ, щобы заспокоити тамошне христіянське населенє, може бути лише именованє кн. Юрія ґубернаторомъ. Велика бѣльшість Кретенцівъ анѣ чути не хоче о иншій кандидатурѣ; а коли бы державы дальше опирали ся радѣ россійского правительства, то на Кретѣ нехибно повторять ся заколоты и дадуть доказъ що тѣлько именованє кн. Юрія ґубернаторомъ може стати запорукою спокою. Россійске правительство є переконане, що подѣї змусять до выбору такого выходу. Але, маючи таке переконанє, Россія якъ-разъ не може бути спокійною, бо чрезъ проволѣканє справы можуть зайти такій подѣї, що готовій спровадити коли не поважне небезпеченьство на всходѣ Европы, то у всякомъ разѣ цѣлковиту руину Креты. При такомъ станѣ рѣчей россійске правительство ще разъ радить державамъ чимъ скорѣйше полагодити кретенску справу, бо черезъ нерѣшучість европейскои дипльоматіи зъ кождымъ днемъ погоршує ся станъ рѣчей.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Коломыѣ пишуть намъ:

Въ мѣсточку Печенѣжинѣ вѣдбули ся дня 27 лютого с. р. загальній зборы читальнѣ „Просвѣты". Мѣщане печенѣжиньскій — то интелігентій люде, що ревными заходами нашого ветерана-патріота о. И. Шмериковского можуть свѣтити примѣромъ для другихъ пѣдгірскихъ мѣщанъ и селянъ. На зборахъ жертвували они красну суму на збудоване власного дому читальнѣ або дарували матеріялъ. — Зъ Коломыѣ прибули на зборы проф. Макарушка яко вѣдпоручникъ выдѣлу коломыйскои філіи „Просвѣты", а проф. И. Раковскій зъ популярнымъ выкладомъ про бацилѣ яко причины заразливыхъ недугъ. — По зборахъ вѣдбувавъ ся вечеръ зі співами и деклямаціями. Співавъ мѣсцевый хоръ пѣснѣ дуже трудні, а однакъ выконувавъ ихъ зовсѣмъ бездоганно. Згадати лишь про такій композиції, якъ „Огнѣ горять" або „Зъ окрушківъ" О. Нижанковского, котрій хоръ вѣдспівавъ дуже гарно. Деякій зъ мѣщанъ показали ся добрыми декламаторами. Улюблені тамъ именно стихи Федьковича и співомовки Руданьского. Честный мѣщанинъ Бондаренко убавивъ таки добре всю мѣсцеву зібрану на вечерку інтелігенцію удачнымъ деклямованемъ співомовокъ Руданьского. Память у того мѣщанина, чоловѣка середнего вѣку, справдѣ незвычайна. Хоромъ проводить п. Печерскій, урядникъ магістрату коломыйского. Вѣнъ не жалує труду їздити зимовою порою до Печенѣжина, щобы учити тамъ співу; за се належить ся ему повне признанє. Но найбѣльше безнастанного труду покладає о. Шмериковскій, що мимо свого вѣку зъ молодечою ревностію дбає о просвѣту меншои братіи та й свою лепту зложивъ вѣнъ на будову хаты для читальнѣ. Честь ему за его труды и щирѣть! *М.*

НОВИНКИ.

— **Рускій народный театръ въ Тернополи** почне цикль представлень новостію. Вѣ второкъ 15-ого с. м. вѣдграє комедію Льва Лопатиньского „Свекруха" въ 3 актахъ зі співами. Въ четверъ 17-ого даный буде „Баронъ циганьскій", оперета Штравса въ 3 актахъ. Знаменита обсада сольовыхъ партій та вышколеный сильный хоръ нашого театру роблять цѣкавою сесю нестарѣючу оперету навѣть для тыхъ, що бачили ей вже кѣлька разівъ. Се правдива скарбниця мельодій! Дальшій репертуаръ въ Тернополи подасть Дирекція незабаромъ. — При нагодѣ подаємо одно письмо изъ Золочева, въ котрѣмъ авторъ п. П. згадуючи о комедії „Свекруха" такъ о нѣй высказує ся: „Комедія тая написана зъ гумористомъ и дотепомъ, въ найбѣльшимъ знанемъ житя нашихъ селянъ; она сягає глубоко въ житє народу, представляє не йно его комічній хвилѣ, але и всѣ додатній стороны. Въ майстерскій грѣ нашихъ артистівъ, вѣдтворюючихъ сей образъ житя селянъ рускихъ, видимо не йно наівну довѣрчивість ихъ сѣльскимъ капотникамъ и недоученымъ дурисвѣтамъ, но такожь природный ихъ розумъ и благородність, котрі вѣдносить побѣду надъ обманчивостію чужихъ втискаючихъ ся межи нашъ народъ елементівъ. Тожь зъ радостію можна повитати сей твѣръ п. Лопатиньского и надѣяти ся, що вѣнъ дасть нашій літературѣ драматичній ще бѣльше такихъ образівъ, познакомляючихъ загалъ зъ житемъ руского селяньства."

— **Допозначій выборъ посла** въ окрузѣ Бучачь-Чортківъ розписаный таки на 24 с. м. — бодай зъ-нѣвѣдки нема заперечня. Зважившы, що на пѣдготованє выбору треба де-

що часу, будуть мусѣли комісарѣ выборчій ѣздити по селахъ хиба „московскою тройкою" гальопомъ. Нехай ѣздять здоровѣ, а Русины нехай стрѣчають ихъ всюда добре приготованій! Часъ короткій, отже подвоити, потроити роботу по селахъ!

— **Надзвычайнѣ загальнѣ зборы товариства „Академічна Громада" у Львовѣ** вѣдбудуть ся 20-ого марта о 3 годинѣ пополудни на университетѣ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ 1) прочитане протоколу зъ послѣднихъ загальныхъ зборовъ, 2) резигнація головы, 3) выборъ нового головы, 4) внесенія и интерпеляціи. — За выдѣлъ: *Вол. Гнатюкъ* голова, *Мирон Нестеровичъ* за писаря.

— **Весна!** Коло Жовквы показали ся вже жайворонки и своимъ пѣднебеснымъ спѣвомъ вливають надѣю на скоре пробудженя природы зъ летаргу зимового, по лѣсахъ зацвили перші весняній цвѣтки первенцѣ [primula], а на дерѣвахъ появили ся пупѣнки... Снѣгу нѣгде не видко.

— **Дяки чортковского деканата** заложили собѣ недавно дяковске спѣвацке товариство „Боянъ" и дня 25 лютого вѣдбула ся перша проба спѣву въ Бѣлобожници въ домѣ тамошного дяка Петра Ясѣньчука. „Дяковскій гласъ" заохочує дяковъ, щобы въ кождѣмъ деканатѣ постарались о таке товариство. Гадка добра, можна ѣй лише приплескути.

— **Въ Комариѣ на почтѣ** уцтивый п. почтмайстеръ мусѣвъ лазити ажь на стрихъ за рускими рецепісами, бо „nikt ich nie używa", отже въ канцеляріи и не тримає. Чи Русины не надають рекомандованыхъ, вартѣстныхъ и иншихъ пересылокъ?

— **Новый урядъ почтовый** зѣ звычайнымъ кругомъ дѣланя увѣйде въ житя зъ днемъ 16 марта 1898 въ Комарѣвцѣ въ повѣтѣ бучацкѣмъ Урядъ той буде еполученый за помочію поѣздовъ зелѣзничихъ курсуючихъ межи Станиславовомъ а Гусятиномъ, а округъ доручень сего уряду творять громады и обшары дворскій: Комарѣвка и Лазарѣвка, а надто громады Бобрѣвники, Коростятинъ и Лядске.

— **Нова дефравдація.** Сими днями подано до приглюдной вѣдомости фактъ, що ще въ мѣсяци сѣчни с. р. утѣкъ зъ жѣнкою и зъ дѣтьми до Америки Адольфъ Петакъ, урядникъ почтовый въ Бохни, спроневѣривши зъ касы порученои его опѣцѣ 10.000 ар. Листы гончій высланій за втѣкачемъ остались безъ успѣху. Петакъ вѣвъ гуляче житя, а коли вже побачивъ, що круто зъ нимъ, хапнувъ грошѣ на дорогу за океанъ, де вже не одинъ подѣбный пташокъ гуляє...

— **Про пок. о. Михаила Товарницкого,** священика-ювілата, пароха въ Пруську-Самбчку, помершого дня 10 с. м., пишуть намъ зъ Самбччины: „Покѣйный вѣдзначавъ ся надзвычайною добротою серця и щиростію, черезъ що любленый бувъ не тѣлько вѣдъ своихъ парохіянъ, але тѣшивъ ся такожь загальною симпатією въ цѣлѣмъ самбцкѣмъ повѣтѣ. Зъ заощадженого грошя радо удѣлявъ запомоги бѣднымъ ученикамъ и добродѣйнымъ товариствамъ, а и въ своѣй остатнѣй волі лишивъ лепту на тую жь цѣль, якъ такожь не забувъ на бѣдній вдовицѣ и сироты священичѣ. Хотяй бувъ въ такъ глубокѣмъ вѣцѣ, то зъ жаромъ молодечимъ интересувавъ ся справами неньки-Руси и тяжко болѣвъ надъ моральнымъ упадкомъ поодинокихъ ей сынівъ, котрій не вагались въ остатныхъ часахъ прикладати и своихъ рукъ на загладу Руси. Тожь не диво, що смерть покѣйного о. Михаила выкликала великій жаль у всѣхъ тыхъ, котрій его блізше знали. Вѣчна ёму память и земля перомъ!"

— **Зъ Разщины одержуємо зъ просьбою о умѣщене отсе письмо:** Якъ звѣстно, дотепершній староста равскій д-ръ Юлій Шумляньскій вѣдходить до Львова. Зъ нагоды сего вѣдходу вже на-добре розпочали ся рѣзнѣ практикованій у насъ пращанки. Розрухали ся всѣлякій „процесіи" урядовѣ и неурядовѣ, „шляхціцувъ гербовыхъ и титуловыхъ", щобы скористати зъ „оказіи" та дечого попоѣсти, звычайно, якъ при „оказіи". Не обійшло ся и безъ „процесіи" деякихъ „маститыхъ" Русинівъ, що то теоретично заѣло гудуть на політику Вахнянина, але за те практично на вѣть Вахнянина вмѣють выпередити... Не конецъ на тѣмъ: зачуваємо, що и „цалы повязъ" на чолѣ „польскихъ бецирковцѣвъ" має устроити тріумфальну пращанку для п. Шумляньского, вѣдчасъ котрои тій радній повѣтовѣ, що зъ ласки п. Шумляньского увійшли до рады повѣтовои, мають его прилюдно въ руки поцѣлувати... Звѣстно, Русинъ вмѣє „подзѣнькувати"! Найбѣльша-жь пращанка, бо „uczta pożegnalna" або перехрестивши на руске „пращальна хапатня" [не при св. великѣмъ постѣ згадуючи!] має вѣдбути ся въ недѣлю дня 20 марта с. р. въ сали касиновѣй въ Равѣ-рускѣй заходомъ комітету зложеного зъ девяти особъ. Го-го-го! Заквікає тутъ неодна свинина та задзвенить неодна флящина! звычайно, якъ то роблять нерадикалы при св. великѣмъ постѣ...

Або-жь намъ, Русинамъ Равщины, що до того? Якъ то що до того? Прецѣнь-же и Русины зъ Равщины, а межи ними всѣ рускій священики, подбставали запрошеня на ту „пращальну хапатню". Виправдѣ тій запрошеня писаній чи тамъ друкованій по польски, але ты, Русинаку, не дивуй ся сему такъ дуже, бо звѣстно, панове комітетники вѣдъ „хапатнѣ" на згадку за ту „хапатню" вже напередъ попадали въ обморокъ та зъ того призабули на руску мову! Але се все маринця насупротивъ тои немалои „концесіи", якою доси Русины Равщины не могли повеличатись, а котрои теперь доступили: а то, що нашій „браця" зъ власнои ініціятивы, пѣзнавши въ чѣмъ слушність и намъ Русинамъ належить ся, позапрошували Русинівъ, щобы ихъ зъ собою на „хапатня" при свининѣ и флящинѣ [не при св. великѣмъ постѣ згадуючи!] зрѣвноправнити! Передже того не бувало! Ще недавно тотій „браця" вѣдсували насъ Русинівъ вѣдъ всякихъ выборовъ: чи громадскихъ, чи повѣтовыхъ, чи до сойму, чи до рады державной або й до иншихъ тѣлъ репрезентаційныхъ; ще недавно, бо дня 4 марта с. р. тотій „браця" въ „польскѣмъ бецирку" у „выдзялѣ" повычеркували въ буджетахъ громадскихъ позиції зъ датками на „Рускій Народный Дѣмъ" въ Равѣ рускѣй, а вже нинѣ тій самій „браця" такъ нагло подобрѣли. Чи не гаразъ? Хаха-ха! Подобрѣли — щобы дѣстати ся до твоєи, Русине, кишенѣ, щобы ты, Русине, вытягнувъ зъ кишенѣ 3 зр. та давъ имъ на ихъ „пращальну хапатню"... Ось туды стежка въ горохъ! Чи розумно? Гей, Братя Русины Равского повѣту, особливо Вы отцѣ духовній, розважте добре, що намъ не бути на тѣй „Uczt ѣ pożegnaln ѣй", бо: 1) у насъ св. великій пѣстъ, 2) намъ треба грошика на „Рускій Народный Дѣмъ" въ Равѣ-рускѣй. Братя Русины Равского повѣту, не дайте анѣ одного крейцаря на „uczt-у pożegnaln-у", а радше зложѣть по 3 зр. на „Рускій Народный Дѣмъ" въ Равѣ-рускѣй, чимъ покажете, що Вы гѣдній патріоты рускѣ! — *Христа ради юродивый.*

— **Зъ пѣдъ Рожнѣтова пишуть намъ:** Дня 24 лютого с. р. померъ въ Сваричевѣ ч. господарь Русинъ латиньского обряду Іосифъ Ягелловичъ. Въ Сваричевѣ є каплічка латиньска — „twierdza katolicyzmu" на Руси, а латиньскій кс. пробощъ резидує въ Рожнѣтовѣ заледви пѣвъ милѣ вѣдъ Сваричева. Покѣйный Ягелловичъ выразивъ кѣлька разъ за житя, а такожь передъ самою смертію свое горяче бажанє, щобы на его похороне кромѣ латиньского священика зъ Рожнѣтова бувъ такожь и рускій пароха Сваричева о. Макаревичъ. На тѣй пѣдставѣ родина покѣйного Ягеллович, коли зъ кс. Малиновскимъ орудувала за похоронъ, просила его, щобы присутности рускаго священика о. Макаревича на похоронѣ не протививъ ся. Но кс. Малиновскій скочивъ якъ опарений: „Pod żadnym warunkiem! Ruskiego popa nie! Ja wam sprowadzę drugiego łacińskiego księdza, skąd chcecie, z Doliny, Kałusza, ale ruskiego popa nie!" О. Макаревичъ, довѣдавшись о тѣмъ, написавъ до кс. Малиновского дуже укѣдный листъ, въ котрѣмъ поясняв, що покѣйный Ягелловичъ желавъ собѣ его на своѣмъ похороне, отже просивъ, щобы кс. Малиновскій бувъ ласкавъ донести, о котрѣй годинѣ вѣдбуде ся похоронъ, щобы о. Макаревичъ мѣгъ пѣсля того поступити. Пѣсланець принѣсъ той листъ и просивъ кс. Малиновского о вѣдповѣдь. Но той вѣдповѣвъ зъ крикомъ: „Na ten list nie mam żadnej odpowiedzi!" — „То прошу, каже пѣсланець, устно сказати, коли буде похоронъ: чи рано чи пополудни?" — „Nie powiem!" вѣдрубавъ кс. Малиновскій и заперъ дверѣ за пѣсланцемъ. На другій день приѣхавъ кс. Малиновскій до Сваричева, а лучило ся, що рускій пароха зѣѣхавъ ся зъ нимъ въ однѣмъ часѣ. Вѣковый чоловѣкъ о. Макаревичъ привитавъ молоденького кс. Малиновского словами: „Слава Ісусу Христу!" — но кс. Малиновскій нѣчо не вѣдповѣвъ, а вѣдвернувъ ся. Коли прийшли до хаты вѣдправивъ найперше свою панахиду кс. Малиновскій, а потѣмъ зачавъ о. Макаревичъ: „Благословенъ Богъ нашъ..." Но кс. Малиновскій скрикнувъ: „Milcz ksiądz! ja tu gospodarz! ja tu księdza nie prosił!" — и зачавъ провадити похоронъ до каплицѣ. Передъ каплицею пытав ся о. Макаревичъ кс. Малиновского: „Чи позволите менѣ въ каплици вѣдправити службу Божу?" Кс. Малиновскій вѣдрубавъ: „Nie!" Коли вѣйшли до каплицѣ, о. Макаревичъ зновъ запытавъ: „Чи позволите менѣ тутъ вѣдправити службу Божу?" Но кс. Малиновскій зачавъ въ костелѣ, на соблазнъ всѣхъ людей, страшно кричати: „Nie pozwalam! ja tu księdza nie prosiłem! jak ksiądz śmiał tu przyjść? Wyrzućcie ruskiego popa wraz z diakami za drzwi.." О. Макаревичъ вѣддалився до рускои церкви и тамъ вѣдправивъ службу Божу. — Въ виду того не першого и не послѣдного случаю осмѣляємо ся запытати: И де жь есть конкордія зъ року 1863, котра на-рѣвнѣ ставляє обрядъ рускій и латиньскій? Синодъ рускій зъ року 1891 [на сторонѣ 229] кладе священикамъ рускимъ на серце, щобы уникали всякихъ суперечокъ, суперництвъ и неагѣдъ межи собою. Въ тѣй справѣ, каже, не належить брати нѣякого загляду на рѣзницю обряду, на розличность народности, нема бо, каже, рѣзницѣ межи Юдеємъ а Грекомъ. — Чому-жь нѣхто такои науки не дасть священикамъ польскимъ?! Чи-жь они вже жадноі надъ собою не мають власти? чи имъ вже вѣльно все зъ нами робити, не заховуючи жадного права и приличности? Де-жь есть 300-лѣтна памятка унія Берестейскоа? де-жь есть львѣвскій сѣбльный „wiec katolicki"? На що придасть ся вѣдсвѣженый блескъ нашого обряду, ели той обрядъ священики польскій, служитель престола, маютъ дальше зневажати а рускихъ священикѣвъ въ такій способъ трактувати? Коли-жь уже разъ скѣнчить ся напа невинна мука на Руси? И за що-жь мы властиво терпимо? За те, що есьмо горячими уніятами, апостолами згоды и щирыми католиками? за те, що такъ точно тримаємо ся параграфовъ? за те, що такъ свято, якъ въ самого Бога, вѣримо въ нашій власти?...

— **Дрѣбні вѣсти.** Подана въ 40 числѣ „Дѣла" вѣсть, що о. Садовскій сотрудникъ при церкві св. Варвары у Вѣдни зложивъ докторатъ богословія, повторена нами за иншими часописмы, показуєсь неправдивою. — Проць Барабашъ въ Городенцѣ ул. Котикѣвка ч. 873 просить насъ подати до вѣдомости, що вѣнъ має на продажъ въ добрѣмъ положеню 12 морґовъ поля зъ усякими гарными будынками, зъ доброю пивницею, а навѣть зъ кѣньми, возомъ и що тѣлько є при обійстю. — Якъ доносить коломыйска „Рус. Рада" нашъ землякъ д-ръ мед. Володимиръ Кобриньскій буде собѣ въ Коломыі при улици высшій Ягайлоньскій побѣчь цивільного шпиталя гарный партеровый дѣмъ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львѣвскои.

Презенту на Рудно одержавъ тамошный завѣдатель о. Вол. Ганицкій а Митроп. консисторія вставилась до президіи намѣстництва о згоду на его институцію. — О. Дам. Лопатиньскій, катихитъ зѣ Львова, зрезигнувавъ зъ презенты на Должанку. — На конкурсъ зъ речинцемъ до дня 5 н. ст. мая с. р. розписаній парохіи: Лѣсники дек. бережаньского и Должанка дек. тернопѣльского [Должанка зъ тымъ, що прошеня кандидатовъ зъ першого конкурсу остають ся важными и на те теперь]. — Завѣдательство въ Фалаши дѣставъ о. Ем. Билинкевичъ завѣдатель зъ Ладанець. — Завѣдателемъ збаражского деканата [на мѣсце о. декана Грег. Чубатого, котрому выражено подяку за досихчасове ведене декан. уряду] именованый о. Исидоръ Рейтаровскій віцедеканъ и парохъ Лубянокъ вижныхъ, а віцедеканомъ збаражскимъ о. Густ. Дроздовскій парохъ Кійданець. — Консисторія вставилась о плату зъ реліг. фонду для приватныхъ сотрудниковъ: въ Островѣ дек. ходоровского, въ Вербовчику, Сосновѣ и въ Сорокахъ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

На конкурсъ розписаній зъ речинцемъ до дня 20 н. ст. мая с. р. слѣдуючій парохіи: Горинець дек. любачѣвского, Малковичѣ дек. перемыско-загородского, Довгомостиска дек. судововишньского, Избы дек. мушиньского, Близянка дек. коросняньского, Чорне дек. дукляньского, Яструбичѣ дек. сокальского, Куличковъ дек. белского, Ляшки дек. ярославского, Кульчицѣ дек. самборского, Сандникъ дек. старо-самборского, Рыботичѣ дек. добромильского, Колодно дек. куликовского, Ясель дек. яслиского, Шандровець дек. затварницкого, Горанка дек. балигородского, Крыве ad Тѣсна дек. балигородского, Рябе дек. балигородского, Хмѣль, дек. затварницкого, Береги горні дек. затварницкого, Ростайне дек. дукляньского, Дубровка дек. канчуцкого, Скородне дек. затварницкого, Крецовъ дек. лѣського, Милковъ дек. олешицкого, Долины дек. бѣцкого, Новица дек. бѣцкого, Дворцѣ дек. угновского, Багновате дек. высочаньского, Куниньска Воля дек. жовківского, Смольникъ дек. затварницкого. — Испытъ конкурсовый о бенефіции душпастирскій вѣдбуде ся: I въ дняхъ 10 и 11 мая и II. въ дняхъ 18 и 19 жовтня 1898 р. Поданя мають внести ся найдальше до 1-ого мая взглядно до 10-го жовтня 1898 року. — Презенты дѣстали оо.: Конст. Грицикевичъ на Старо-сѣль дек. старо сѣльского, Мих. Петровскій на Ильникъ дек. высочаньского, Северинъ Метелля на Люблинець дек. любачѣвского, Вас. Чернецкій на Диковъ дек. олешицкого, Вас. Мисикъ на Ванькову дек. лѣського, Ив. Плешкевичъ на Боратинъ дек. белского. — До канонічної институції вѣзваній оо.: Ив. Дуцько на Белзець дек. потелицкого, Ант. Макаръ на Олешицку Волю дек. олешицкого. — Канонічну институцію на Летню дек. дрогобицкого дѣставъ о. Володиславъ Созаньскій. — Завѣдательство въ Глумчи дек. бирчанского дѣставъ о. Григ. Романець. — Сотрудництво въ Дроговиѣ дек. перемыско-загородского дѣставъ о. Ив. Станчакъ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Кароль Федоровскій, пароха въ Завалю, снятиньского деканата, станиславѣвскои епархіи, упокоивъ ся дня 24 лютого с. р. въ 77 роцѣ житя а въ 53 священьства. В. є. п.!

Григорій Бартошевскій, отець професора богословія въ львѣвскѣмъ університетѣ, упокоивъ ся дня 13 с. м. у Львовѣ въ 86 роцѣ житя. Похоронъ покѣйного вѣдбуде ся дня 15 о годинѣ 4 пополудни. В. є. п.!

Марія изъ Струтиньскихъ Сѣрацина, жена о. Антонія Сѣрацкого пароха въ Красѣевѣ, упокоила ся по короткѣй а тяжкѣй недузѣ въ 77 роцѣ житя, полишаючи въ смутку вѣкового мужа, дѣтей и внукѣвъ. В. ѣ. п.!

Наука, штука и література.

— **Д-ра Осипа Ростафиньского Ботаніка на низші кляси шкіл середних.** На язык рускій переложив Іван Верхратскій. Видане друге. Ціна прим. оправл. в полотно 70 ц. в. а. У Львові 1898. З печатні В. А. Шайковского." [Стор. 80.] Се друге выдане пѣдручника ботаніки, що выйшовъ бувъ р. 1894 въ печатнѣ Наукового Товариства им. Шевченка пѣдъ заголовкомъ: „Д-ра О. Ростафиньского Ботаніка шкільна на кляси низші. На язык рускій переложив Ів. Верхратскій". [Стор. 75.] Нове выдане въ сущности не рѣзнить ся вѣдъ першого, лишень подекуды розширене додатками для домашнои лектуры. Термінольогія и номенклятура опертій на выразахъ живучихъ въ устахъ нашого люду.

— **Ботаніка на висші кляси шкіл середних.** Після учебника Д-ра Осипа Ростафиньского зладив Іван Верхратскій. Ціна прим. оправл. в полотно 1 зол. 20 кр. У Львові, 1896. З печатні Наукового Товариства ім. Шевченка." [Стор. 150.] Есть то *зовсѣмъ окремый учебникъ*, призначеный для науки ботаніки въ высшихъ клясахъ, а заразомъ *перша наукова ботаніка въ рѣднѣмъ языцѣ.*

— **Вѣденьского тыжневника „Die Zeit" появивъ ся 179-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:**

Recognoscierung. Von K. — Der Process Zola. Von Pollex. — Zur Behandlung der Quotenfrage. Vom Reichsrathsabgeordneten Prof. Dr. Emil Pferche. — Die wissenschaftliche und philosophische Krise innerhalb des gegenwärtigen Marxismus. Von Prof. Th. G. Masaryk. — Arthur Bonus. Von Paul Göhre. — Englisches. Von W. Fred. — César Franck. Von Dr. Richard Wallaschek. — Das Duel. Von Hermann Bahr. — Die Woche — Bücher. — Revue der Revuen. — Nimba. Von Marcel Prevost.

Передплату на сей тыжневникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На церковь въ Кальваріи Пацлавскій зложили дальше Р. Т.: д-ръ Вас. Кобузиньскій въ Перемышля 5 зр.; оо. Нав. Стукачъ зъ Тѣснои 2·10 зр., Вас. Левицкій зъ Нижнева 75 кр., Ювен. Луцикъ зъ Пѣзнанки 3·50 зр., Ал. Левицкій зъ Камѣнкои 1 зр., Ив. Петрикъ зъ Волосткова 5·50 зр., Игн. Левицкій зъ Сушицѣ 1 зр., Ив. Хр. Дуркотъ зъ Новои-веси 5 зр., п. П. вѣдъ Долины 1 зр., п. Илія Ткачуникъ зъ Станиславова 1 зр., оо. Григ. Савицкій зъ Сходницѣ 5·10 зр., Ем. Федевичъ зъ Дикова 5 зр., Ив. Пастернакъ зъ Тилявы 2 зр., А. Пѣдлашецкій зъ Сковятина 50 кр., Андр. Гайдукевичъ зъ Святого 7·50 кр., Юл. Кашубиньскій зъ Колоденца 1·10 зр., панѣ К. П. (письмо нечитке) зѣ Львова 1·50 зр., оо. Левицкій зъ Нагорець 3·20 зр. и о. Софр. Поляньскій зъ Тилича 5 зр., — всего зъ попередъ оголошеными 116 зр. 41 кр. Всѣмъ Р. Т. Дателямъ складаю щиро-сердечну подяку. — *Еромимъ Капустяньскій* пароха въ Войску почта Нижанковичѣ.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 14. марта. Президентъ міністрѣвъ гр. Тунъ, конферуючи зъ вызначными послами, клавъ головну вагу на те, щобы парляментъ можна довести до правильной працѣ.

Градецъ 14. марта. Зъ нагоды 50-тої рѣчницѣ вѣденьскои революціи було мѣсто вечеромъ освѣтлене.

Ніца 14. марта. Вчера приѣхала сюды англійска королева Вікторія.

Мадритъ 14. марта. Правительство двинацятьма паровыми суднами має переслати новій войска на Кубу.

Надѣслане

Зимна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

Передплата на 5 выпусковъ 1 зр.

БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА

М. КОПКА

Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр.

При замовленю 10 примѣрниковъ одного выпуска 20% опусту.

Адреса: о. М. КОПКО въ Перемышли. 74 8—10

Громада Єзупѣль пошукує писаря громадського і взглядно Русина. Платня річна 220 зр. і доходи інші, як провадженя каси позичковоі, котра виносить поверх двинацять тисяч, престація дорогова і інші доходи громадскі. — Зголошенє приймає Яків Татарин, почта Єзупіль. 2—2 98

Русинка интеліґентна, знаюча ся на зарядѣ и кухни, знайде заразъ мѣсце у о. Игнатія Вахнянина, пароха въ Сѣнявѣ коло Ярослава. 103 1—3

Аґенты, Аґентки

акій тутъ або на провінціи въ лучшихъ кругахъ приватныхъ мають добрій знакомости знайдуть интратне занятя въ тутешнѣмъ великѣмъ торговельнѣмъ домѣ. Тѣлько перші силы пѣдъ: L. F., poste restante, Wien, Hauptpost. 64 4—4

Учителя спѣву хорального потребує зараз читальня „Просвѣты" въ Пѣздячи. Интересований зголосять ся листомъ до председателя о. М. Шведзицкого, почта Медика, де по обонѣльнѣмъ порозумѣню поставляють ся условя. 95 3—3

По низькихъ цѣнахъ

выготовляє

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львѣвъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтаре, Амвоны и проч. 80 6—7

Масть кавказка на вóдморожене.
въ пóвнóчнóй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшóмъ часѣ всякій вóдморожения.
Средство се, споряджене пóсля рецепты препоручéнои и уживанои изъ знаменитымъ успѣхомъ
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пóдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 127—?

Одинока торговля въ мясомъ на весь Львóвъ
вóдкрыта по цѣлыхъ днéхъ
и поручае мясо:
волове, вепрове, барашину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львóвъ Ринокъ ч. 8.
41 18—24

ВАЖНЕ ДЛЯ ГОТЕЛЄВЪ и пи кавалерóвъ! Патентований замкненя до дверей, за помочею котрыхъ можна зъ певного вóддаленя отвирати и замыкатя дверѣ. Цѣна компдетного приряду зр. 2·75.
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площе Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]
4595

К. Фр. ПОПОВИЧЬ
въ Тернополи
поручае franco порто и барилка

БѢЛЙ ВИНА
по 2 зр. 30, 2 зр. 80, 3 зр. 20, 4 зр. 20, 6 зр. и 7 зр.
ЧЕРВОНЙ ВИНА
по 2 зр. 40, 3 зр. и 3 зр. 60.
Просить о хаскавй замовленя. 100 1—9

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничóмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОГРАФІЄ
рóжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗÓВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 65 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
врейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНГЄЛІЯ
нового выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.

До переплету
принимае ся всякй роботы входячй въ кругъ переплетництва.
Всякй замовленя вóдворотною почтою 62 12—30

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА" по 1 зр. замѣсть 3 зр

Найсвѣжшій насѣня
ярин, цвѣтóвъ, бураквъ пастéвныхъ, люцерны оригинальнои, французскои, конюшины и всякихъ насѣнь господарскихъ — поручае
Ново-отвореный головный складъ насѣнь, ростинъ и продуктóвъ домовыхъ
ЖИГМОНТА МЕНКАРСКОГО
бувшого заст. фірмы торговль насѣнь бл. п. Ивана Стахевича
у Львовѣ, плящъ Галицкій ч. 1.
Новый цѣникъ насѣнь на 1898 рóкъ на жадане gratis и franco.
101 1—2

ОГОЛОШЕНЄ.

Въ пятницю дня 13 (25) н. ст. марта 1898 вóдбудуть ся о годинѣ 2 по полудни въ Станиславовѣ при улици Гославского

IV-тй звычайнй Загальнй Зборы

Банку звязкового въ Станиславовѣ,

стоваришеня заревестрованого зъ ограниченою порукою, на котрй всѣхъ членóвъ маючихъ пóсля §. 6 а) статута право голосу запрашаемо.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Вóдчитане протоколу зъ послѣдныхъ надзвычайныхъ загальныхъ зборóвъ зъ дня 15 цвѣтня 1897.
2. Справозданє Дирекціи зъ дѣяльности за рóкъ 1897.
3. Справозданє Комісіи контрольнои Рады надзираючои.
4. Внесенє Рады надзираючои що-до подѣлу чистого зыску.
5. Выбóръ деватй членóвъ Рады надзираючои.
6. Внески членóвъ.

Наколи-бы не явило ся статутомъ приписане число членóвъ [40], вóдбудуть ся о годинѣ 3. того жь дня другй загальнй зборы, котрй будуть рѣшати безъ огляду на скóлькóсть членóвъ. 102 1—1

Вóдъ Дирекціи Банку звязкового въ Станиславовѣ
стоваришеня заревестрованого зъ ограниченою порукою.
Въ Станиславовѣ дня 27 лютого (11 марта) 1898.
Иванъ Дольницкій. *Т. Стахевичъ.*

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на колоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ
Дрогерии пóдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА,** площа Капітульна № 3.

Шифоны, Ширтингú

зъ фабрики Б. Шролля Сына

продае пóсля цѣника фабричного Магазинъ
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львóвъ, площа Капітульна число 2.**

---

3. АКАДЕМІЧНА 3.
ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА
отворена вóдъ годины 10 рано до 10 вечеромъ.
ВЪ СЄМЪ ТЫЖДНИ
Варшава, Краковъ, Москва, Кіевъ, Нижный Новгородъ, Одесса.
Вступъ 10 кр. 40 1—?

5% чистого зыску на Приютъ вдóвъ и сирóтъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часѣ вóдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядóвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

Поручаючи по найдешевшóй цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шовковй и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хрести, павуки, свѣчники, свѣчки ощадий, блящаній, пóдставники, чашѣ, пушки, дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Єванґелія и прочй предметы церковнй.

Власна роботня бронзóвнича

принимае до вóдновленя всякй старй сосуды до золочення и срѣбленя, якъ такожь всякй замовленя пóсля взорóвъ

Зъ поважанемъ
Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 5 18 Львóвъ, улиця Руска ч. 1.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши вóдъ дня 12 лютого 1888 выдае
АСИҐНАТЫ КАСОВЙ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженємъ
4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженємъ
а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженємъ будуть **опроцентованй по 4½% вóдъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

Найдавнѣйша Торговля знарядóвъ церковныхъ, книгъ, Иконъ и ризъ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
у Львовѣ
поручае на Свята Великодній:

ЄВАНГЄЛІОНЫ нового выдання малого формата оправленй въ аксамитъ зъ цѣлкомъ новымъ нарочно до того формата зробленымъ окутемъ, зъ образками мальоваными на блясѣ по 55 зр., 65 зр. и 75 зр., а зъ образками на порцелянѣ по 70 зр., 80 зр. и 90 зр., бóльшого формата вóдъ 72 зр. до 185 зр., якъ до оправы. Далѣ поручае Плащеници на полотнѣ вóдъ 18 зр. до 42 зр., а на шовковй матерій вóдъ 45 зр. до 128 зр. **Артосы, Фелясы, Стихарѣ, Дальматики, Колпаки, Кадильницѣ, Хрести розличного рода, Лѣхтарѣ, Пауки** бронзовй и кришталевй, **Образы, Олтарики** до процесій, **Ковчеги, Хоругви, Фаны, Чашѣ, Копіи, Дарохранительницѣ, Монстранціи** и всякй иншй утвори въ якъ найлучшóй и солидній якости, бо ярмарочныхъ выробóвъ не тримаю, и по цѣнахъ можливо найнижшихъ супротивъ всякои конкуренціи, котра по бóльшой части лихоту за добрй грошѣ продае. При всякóмъ купнѣ за готовй грошѣ 5% а при фелонахъ 10% рабату.
97 2—6

Вóдъ року 1868
БЕРҐЄРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на кліні ахъ и многими практичными дѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пóвостровѣ Балканьскóмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкóрнй, особливо протигъ

Выкидóвъ шкóрныхъ рóзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣяне Бергерового мыла смоляного яко гіґіенічного средства до усуненя порцáвъ, до чищеня и дезинфекціи шкóры есть рóвножъ загально признано. Бергера мыло смоляне мае 40% смолы деревной и рóзнить ся значно вóдъ всѣхъ иншихъ родóвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на пóбочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкóрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Бергера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного
Яко лагóднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои **нечистоты шкóры**
на выкиды шкóрнй и на годовѣ у дѣтей, такожь ко незбѣднане мыло до мыти и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обóймаюче 35% гліцерины и пахуче
Бергера гліцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родóвъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкóры; **мыло бораксове** противъ прищéвъ; **мыло карболове** до выгладженя шкóры и знакóвъ по вóспѣ и яко мыло дезинфекційне; **Бергера мыло до купели** зъ смерековыхъ шишлькóвъ и таке-жь **мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей,** для маленькихъ дѣтей (25 кр.); **мыло нхтіоляне** на червонóсть лица; **мыло весняникове** дуже успѣшне; **мыло таннинове** противъ прѣтя ногъ и выпаданя волоса; **мыло до зубóвъ,** найлѣпше средство чищеня зубóвъ. Що-до иншихъ родóвъ мыла Бергера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Бергера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣсця продажи для Львова въ аптицѣхъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Кулика и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* К. Ізного, Ландберґа; въ *Борщовѣ* Ад. Шйотровскогó; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Нагліка; въ *Бережанахъ* Галякова, Ербена; въ *Хыровѣ* Левицкого; въ *Дрогобычи* А. Кшижановьского, І. Тобішéка; въ *Ярославѣ* І. Антермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Каменцу* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Рѣшовѣ* Карпиньского, Прона; въ *Сколымы* Ляховского; въ *Самборѣ* І. Адельсенича и Гердлички наслѣдникóвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бóльшихъ мѣстъ Галичины. 104 1—24

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львóвъ ул. Галицка ч. 12.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: [illegible] cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА
СЛАВНЄ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТÓВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стережéныхъ, засмотреныхъ судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь"
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БÓЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождій мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вóддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 патункóвъ найбóльше уживаного насѣня. За свѣже и праздне насѣне **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котре оригінальнй пачки е замкненй, засмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь" зъ року 1898 и назвищемъ **Маутнера.** Приймаю заголошеня на комісовй склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складóвъ ще нема. 66 14—24

Наслѣдуване застережене.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з годовн. двір ца
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярославя		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірца
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск головного двірца
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.35	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярославя
нічна			**нічна**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірц"
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з знімком попеділка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
3.40		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			
	10.20	„ Стрия, Хырова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірца
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 го ран вечером до 5 години 59 мінут рано. 6

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пóдъ зарядомъ Іоанникя Гренякя.

Ч. 49. Львовъ, Второкъ 3 (15) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкитбст за инсераты сплачій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Поднини и инші домовини приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ отинка.

Зъ фабрики правительственныхъ програмъ

— —

Въ числахъ 45 и 46 занотували мы програму нового правительства, котру подали молодо-ческій Nar. Listy, и енунціяцію ліберальной шляхты нѣмецкой, зъ которыхъ выходило, що не лишь молодо-Чехи, але и вѣрноконституційна шляхта „добре поінформована“ о намѣрахъ Туна. Обѣ тѣ на „певныхъ“ информаціяхъ опертій програмы подобній до себе, але мають одну малу хибу: они належать до того рода вѣстій, котрій скоро лишь покажуть ся на свѣтъ божій, знайде ся сейчасъ хтось „лѣпше“ поінформованый, що опираючись на „певнѣйшихъ“ жерелахъ и информаціяхъ дементує ихъ и подає свои „певнѣйші“ вѣдомости. Така судьба постигла „програму Туна“ оголошену въ Nar. List-ахъ.

N. fr. Presse въ числѣ зъ 12-ого с. м. подає „поправне“ выданє програмы нового прем'єра на пѣдставѣ „высказовъ самого Туна“ о політицѣ и найближшихъ своихъ намѣрахъ.

„Гр. Тунъ — пише Neue fr. Presse — не є приклонникомъ правнодержавныхъ змагань Чехівъ, але признає истнуючу конституцію въ рамахъ дуалістичной монархіи и не думає о змѣнахъ тои конституції. Якъ бы показала ся практична потреба розширенія компетенцій соймовъ, не протививъ бы ся такій реформѣ, котра мѣстила бы ся въ обовязуючій конституції. — Будучи приклонникомъ конституціи уважає вѣнъ за першу и найважнѣйшу рѣчь: привернути и запевнити конституційну функцію рады державной. При тѣмъ не думає о заостренію регуляміну палаты. Лишь на случай, коли-бы обструкція на ново мала спараліжувати конституційну дѣяльность парляменту, рѣшивъ ся при першій пробѣ обструкціи сесію замкнути и отворити ся ажь по довгѣмъ часѣ, по якихъ двохъ мѣсяцяхъ. Коли-бъ ще и тогды обструкція повторила ся, замкне сесію другій разъ, а якъ бы потрѣбно було, то и третій. Сли-бы по третѣмъ вѣдроченю обструкція не перестала, має вѣнъ плянъ: раду державну розвязати и розписати новій выбори. Коли-бъ новій выборы не дали парляменту способного до працѣ, буде гр. Тунъ змушеный вѣддати свій портфель до розпорядимости цѣсареви — а що має дальше настати, полишить цѣсарскому рѣшенію. — Въ найблизшій сесіи праця рады державной має головно обмежитись на выборѣ президія, апробувати розпоряджене о угодовій провізоріи и выбрати делегацію. Що-до внесень въ справѣ языковыхъ розпоряджень стоить гр. Тунъ на становиску бар. Гавча, що они мають лише провізоричну силу такъ довго, ажь буде можливе законодатне управильнене языкового питання, котрымъ задумує серіозно заняти ся. — Міністерство гр. Туна приписує велику вагу вступленю Бернрайтера до кабінету, котрій принявъ портфель пѣдъ условѣмъ, що правительство нѣчого не зробить противъ истнуючои конституціи и що нѣчого не станесь такого, що могло бы пошкодити національнымъ интересамъ австрійскихъ Нѣмцівъ. Партія Бернрайтера застерегла собѣ вѣльну руку, а вѣнъ самъ полишить ся въ кабінетѣ такъ довго, якъ довго правительство не нарушить умовъ, пѣдъ якими Бернрайтерови позволено вступити до міністерства. Гр. Тунъ думає выдержати при своѣй програмѣ и має надѣю, що парляментъ допоможе ему порѣшити справы, котрій сталисъ наглячою потребою державы и монархіи.“

Порѣвнавши наведену програму зъ програмою оголошеною въ Nar. List-ахъ, бачимо, що на случай обструкціи Тунъ зъ Nar. List-овъ думає поступити собѣ зъ парляментомъ зовсѣмъ инакше, якъ Тунъ зъ N. fr. Presse. Тамтой Тунъ хоче кожду пробу крайныхъ партій нѣмецкихъ „зломити“. Пѣдъ тымъ взглядомъ рѣшивъ ся вѣнъ вхопити за средства, котрій будуть мати „о много интензивнѣйшій наслѣдки, нѣжь lex Фалькенгайнъ“. Другій Тунъ — на перекоръ першому не думає о такихъ острыхъ средствахъ, лишь буде собѣ — цѣлкомъ gemüthlich замикати сесію за сесію, usque ad finem.

Котра жь вѣсть правдивѣйша, хто „знає“ лѣпше? Правдивою може бути перша вѣсть, може бути и друга. Може бути такожь таке, що обѣ рѣвно неправдивій, що оба дневники не знають, якъ гр. Тунъ поступить на случай остроі обструкціи, а не знають просто зъ тои причины, що самъ Тунъ того не знає. Въ такихъ справахъ рѣшають звычайно не наперед обдуманій програмы, лишь одна безпосередна хвиля.

Тяжко такожь припускати, що одинъ або другій способъ доведе до цѣли, т. є. чи умножливить и санацію парляментаризму на пѣдставѣ истнуючои конституціи, а се есть основою програмы правительства такъ довго, якъ довго въ кабінетѣ засѣдає Бернрайтеръ. Щось „интензивнѣйшого“ надъ Абрагамовича и lex Фалькенгайнъ годі собѣ придумати. Розвязанє рады державной и новій выборы також не богато поможуть, бо Шенереры и Вольфы назадъ повернуть, а стоячи засадничо на нетаціи Австрій будуть вести обструкцію, хочь-бы усунено языковій розпорядженя. Они знайдуть иншу причину до обструкціи, хочь-бы тую, що „курка на мене дивить ся“. На нашу думку гр. Тунъ буде ждати на отворенє парляменту и доперва поведенє партій пѣддасть ему програму, якъ має поступити собѣ зъ австрійскою институцією законодатною...

„Автономічній“ партіи правиці потѣшають ся, що хочь-бы Туновии удало ся парляментъ успокоити, то не на довго. Въ интенціяхъ правиці лежить, щобы рада державна лишь такъ довго була способна до працѣ, якъ довго не полагодить справы, котра о нихъ гадцѣ сталась державною конечностію, именно справу угорскои угоды. Потѣмъ зъ ентузіазмомъ приймуть заколотъ въ парляментѣ, бо се уможливить имъ новый атакъ на австрійску конституцію, будуть могли на ново выступити зъ жаданемъ автономіи коронныхъ краівъ. До того часу потрѣбный имъ въ кабінетѣ Бернрайтеръ, бо его присутность має успокоити умѣреныхъ Нѣмцівъ на те, щобы можь переформувати угоду. Потѣмъ стане вѣнъ уже завадою антиконституційнымъ забаганкамъ правиці, и она певно выгрызе его зъ міністерства. Вже теперь Reichswehr и посвоячей зъ нею органы звертають увагу на неприродность такои „коаліціи“, „кооперації“ чи „концентрації“, котра концентрує централіста Бернрайтера зъ автономістомъ Кайцлемъ. Згадана баденівска рептилька выказує, що становиско Бернрайтера въ кабінетѣ вже теперь захитане и вѣнъ нинѣ-завтра уступить...

Капітуляція передъ обструкцією — наука для рускихъ мамелюковъ.

— —

Зворотъ, якій въ послѣдныхъ часахъ доконавъ ся въ політицѣ австрійского правительства, выкликали такій причины, надъ которыми повинній застановитись Русины и зъ того взяти для себе науку.

Маємо на думцѣ чеško-нѣмецке питанє и методу, якою політики въ родѣ Баденього звыкли полагоджувати некучій справы державній. Метода полягає въ тѣмъ, що до слабшихъ говорить ся: „Bez tych panów obejdziemy się“ — и зъ безвзглядною брутальностію переформовує ся пляны сильнѣйшихъ, не увзглядняючи найжизненѣйшихъ потребъ, найсправедливѣйшихъ жаданъ слабшого.

Бадені — якъ звыкъ бувъ поступати собѣ изъ слабшою стороною въ Галичинѣ, зъ Русинами, такъ думавъ зробити и зъ партіями, що становили меншість въ радѣ державной. Обѣйшовъ ся „bez tych panów“ — и чеško-нѣмецке питанє языкове полагодивъ безъ Нѣмцівъ. Коли-жь Нѣмцѣ — менше о те, чи и на скѣлько мали рацію — стали добувати всѣхъ силъ своихъ, щобы уневажнити введенй неконституційнымъ способомъ зарядженя Баденього, бутный лашокъ „утихомирювавъ“ ихъ способами, якій — на жаль — безкарно уживають ся въ краю галицкихъ выборівъ, для нищеня Руси...

На нещасте Баденього — Нѣмцѣ не перейшли школы пана Барвѣньского и не поступали пѣсля методы „покорне теля двѣ коровы ссе“. Якъ безвзглядне було поступованє Баденього и здеморалізованои коломъ польскимъ бѣльшости парляментарной, такъ безвзглядна була и обструкція опозиціи. Хочь баденівска президія и бѣльшість парляментарна вкорочувала свободу слова, на кождѣмъ кроцѣ ломила регуляминъ а вкінци неконституційнымъ способомъ скасувала его и допустила ся злочину нарушенія посольскои ненарушимости, — таки опозиція побѣдила — и то побѣдила на цѣлій лініи. Бадені упавъ крайне соромно — его розпорядженя языковій скасованій — стара президія рады державной и lex Фалькенгайнъ пѣйшли въ дубину, хочь незабавки зійде ся парляментъ въ тѣмъ самѣмъ складѣ...

А коли-бъ Нѣмцѣ за ударъ въ лице були кадили Баденьому такъ „подзѣкованемъ“, якъ то умѣє панъ Барвѣньскій и честній его кумпаны?!

Нѣ! не сервілізмомъ, а завзятемъ въ оборонѣ правъ народу робить ся добро свому

---

1)

Вѣденъ вѣдъ 13 до 15 марта 1848.

Важній се днѣ въ исторіи Австрій: 13-ый и 15-ый марта 1848 року. Першого зъ тыхъ днівъ упавъ князь Метерніхъ, а другого цѣсарь Фердинандъ оголосивъ маніфестъ обѣцюючій народамъ Австрій конституцію.

По вѣденьскѣмъ конгресѣ въ 1815 року Австрія пѣдъ управою Метерніха десятки лѣтъ — за Франца I-ого а вѣдъ его смерти (2 марта 1835 р.) за Фердинанда I-ого — була на-вині незвычайно вплывовою державою. А одначе у внутрѣ державы чимъ дальше все бѣльше дозрѣвала криза. Абсолютистична система, пѣддержувана всѣми средствами, якій „поліційна держава“ мала до розпорядимости, сталась ненавистною народамъ и по краяхъ державы почали ся що-разъ бѣльше проявляти стремленя до высвободы зъ ярма неволѣ.

Вже 1847 р. почавъ ся рухъ въ Италіи и въ Угорщинѣ — а по великѣмъ неврожаю того року и по грозячѣмъ безроботю въ фабрикахъ у Вѣдни и деинде — можна було сподѣватись немилыхъ выпадковъ. Въ окруженю слабого цѣсаря Фердинанда — котрого въ правленю выручувала державна конференція, зложена зъ архикн. Людвика, кн. Метерніха и гр. Кольоврата, — давались въ тѣмъ небезпечѣмъ часѣ чути голосы осторогы, особливо вѣдъ архикнягинѣ Софіи, матери инпѣшного цѣсаря Франць-Іосифа I., котра вказувала на потребу попущенія абсолютистичнои системы въ користь свободы політичнои, — однакъ надармо. Коли-жь уже и лютова революція въ Парижи выверцула тронъ та проголосила республику и можна було надѣятись, що огонь революційный посуне ся геть на всходъ — всемогущій кн. Метерніхъ въ тую гробану хвилю уперъ ся ще бѣльше, нѣжь перше, опираючись при тѣмъ своѣмъ поглядѣ, що коли можна народамъ дати яку концесію, то нѣколи вѣдъ ихъ напоромъ, абы не наразити поваги правительства. А позаякъ по революціи въ Парижи рухъ революційный загрозивъ майже всѣмъ меншимъ и бѣльшимъ державамъ Нѣмеччины, то дворы вѣденьскій и берлиньскій постановили устроити зъѣздъ пануючихъ дня 15 марта въ Дрезднѣ.

Однакожь до того зъѣзду вже не прийшло. По парижскій революціи закипѣло въ Угорщинѣ, въ Чехіи, въ Италіи, ба и у Вѣдни, де дня 13 марта мали зібрати ся на сесію низшоавстрійскій станы, розворушене збільшало ся зъ кождымъ днемъ. Вже 6-ого марта низшоавстрійске товариство промыслове ухвалило адресу до державной конференціи зъ жаданемъ змѣны системы, а въ становѣмъ соймѣ ліберальна партія мала заразъ 13-ого марта внести зредагованну Шмерлінгомъ адресу зъ жаданемъ скликанія до Вѣдня делегатівъ вѣдъ всѣхъ краевыхъ соймівъ и предложенія имъ буджету державного, а также знесенія цензуры. Ще дальше йшла петиція юридично-політичного касина, котру пѣдписало множество горожанъ, а домагалась она не лише свободы прасы, але и надання конституціи. Студенты зібрались 12-ого марта рано въ университетѣ и уложили свою петицію та т. го-жь дня выслали зъ нею професоровъ Гіе и Ендліхера до цѣсарскои палаты; розумѣесь безъ належного успѣху.

Гр. Метерніхъ ажь до часу, якъ уже вечеромъ 13-ого марта полилась кровь и почали горѣти фабрики на передмѣстяхъ вѣденьскихъ, бувъ такъ самоувѣреный въ свою силу, що кромѣ квестіи покликанія до Вѣдня делегатівъ изъ краевыхъ соймівъ — всякій иншій бажаня узнававъ негѣдными споминя. Хто ще чогось иншого бажавъ — то бувъ въ его очехъ глупый фантастъ або революціонеръ.. А коли вечеромъ 12-ого марта при грѣ въ карты въ его домѣ одинъ зъ его гостій замѣтивъ, що розворушені студенты готовій завтра выкликати розрухъ у Вѣдни, то Метерніхъ, взявши нюхъ табаки зъ золотои табакирки дарованои ему царемъ Николаемъ, вѣдповѣвъ: „А чи вы не чули о т. зв. розруху пекарівъ, що въ 1830-ыхъ рокахъ на хвилю заколотивъ бувъ спокій нашои столицѣ? Я вамъ кажу: кількось-тамъ бучківъ [Haslinger] и у Вѣдни буде спокій ажь любо!“

Та кн. Метерніхъ симъ разомъ грубо помылився.

— —

День 13-ого марта наставъ гарный, сонячный. Вже вѣдъ вчасного ранку по улицяхъ и площахъ снувало ся богато народу и всюда розворушено обговорювано ситуацію.

Студенты згромадили ся о осьмій годинѣ рано въ авли университетскій, щобы выслухати справоздання професоровъ Гіе и Ендліхера, якій результатъ осягла предложена ними вчера цѣсарева адреса вѣдъ студентівъ. Коли професоры заявили, що цѣсарь обѣцявъ нѣчого бѣльше, якъ взяти жадання студентівъ пѣдъ розвагу, студенты очевидно не вдоволились тымъ и голосный залунавъ крикъ: „Гей же до сойму [Landhaus-у]!“ И студенты рушили зъ университету до сойму.

Похѣдъ посувавъ ся поволи, бо улицѣ и площѣ, якими йшло ся зъ университету до сойму, заповнили ся тысячами людей переважно зъ лучшихъ становъ, такъ що недаромъ одинъ сучасный справоздавець описуючи пригоды тои хвилѣ выразивъ ся, що се була „революція въ тонкій сорочцѣ и въ глясованыхъ рукавичкахъ“. Пѣдъ вечеръ стало инакше, коли роботники зъ передмѣсть примѣшали ся и повели рухъ ще дальше, анѣжь студенты намѣряли.

Передъ соймомъ хотівъ комісарь поліціи вѣзвати студентівъ розходитись, але его просто збухнули на бѣкъ. Зъ студентами посунуло множество людей на обширне подвѣре сойму, ажь вкінци оно биткомъ заповнило ся. Тутъ студенты пѣднесли на рамена знаного вже тогдѣ борця за свѣбоду лѣкаря д-ра Фішгофа, а вѣнъ въ короткій а палкій промовѣ вѣззавъ всѣ австрійскій народности до братерства и єдности въ вѣдважнѣмъ домаганю для себе правъ політичныхъ. Ледви втихомирили ся оплески и окліки по сѣй промовѣ, выскочивъ студентъ Путцъ [Тиролець] на дощатый дашокъ надъ кирницею середъ подвѣря и вѣдчитавъ огнисту бесѣду Кошута, яку той выголосивъ бувъ 3-ого марта въ угорскѣмъ соймѣ въ Пресбурзѣ. Правительство ужило доси всѣхъ способівъ, щобы не допустити тои бесѣды до ширшои вѣдомости, бо въ сѣй бесѣдѣ Кошутъ домагавъ ся конституціи для цѣлои монархіи, а кінчивъ словами: „Просимо окружити цѣсарскій тронъ конституційными устроями, всѣмъ краямъ Австрій надайте конституцію!“ Не треба й казати, яке одушевленє выкликала сеся промова. Вслѣдъ за тымъ дальшій бесѣдникъ предложивъ выслати одного вѣдпоручника зъ подвѣря яко свого речника до салѣ соймовои, де въ тѣмъ часѣ станы почали дебату надъ своею адресою до трону. Выбрано д-ра Фішгофа.

Маршалокъ сойму граф Монтекукулі принявъ д-ра Фішгофа въ передній комнатѣ. За Фішгофомъ почали тиснутись туда и другій зъ подвѣря. По переговорахъ сюды-туды маршалокъ предложивъ, нехай зібраній на подвѣрю выберуть дванацять, а тій можуть увійти до станового сойму яко свѣдки и заступники

народови, упокоряє ся ворога и здобуває ся собѣ повагу.

Але чи нашимъ „адресовичамъ“ здасть ся на що тая наука?!

Переглядъ політичный.

Покончили ся наради парляментарныхъ сторонництвъ у Вѣдни надъ ситуацією, а почали ся переговоры гр. Туна зъ визначнѣйшими послами и наради сторонництвъ по-за Вѣднем. Politik доносить, що гр. Тунъ старає ся полагодити якось вѣдносины мѣжь парляментарною бѣльшостею а меншостею; особливо обговорює зъ меншостею справу выбору президія пѣсля постановъ екзекутивного комітету правиць и не менше важну справу, якъ бы ухилити звѣстну нѣбы ухвалу, знану пѣдъ назвою внесеня Фалькенгайна. Взагалѣ заходить ся вѣнъ коло того, щобы довести до правильнои и спокѣйнои роботы въ парламентѣ.

Вступленє д-ра Бернрайтера до кабінету не тѣлько що выкликало справдѣшный заколотъ мѣжь нѣмецкими сторонництвами, але навѣть нѣмецка вѣрноконституційна бѣльша посѣлѣсть, до котрои д-ръ Бернрайтеръ належить, и доси ще не може вызнати ся въ ситуаціи, вытвореной тымъ вступленємъ, бо хиба такъ можна собѣ пояснити тѣ частѣ наради того сторонництва. Въ суботу вѣдбула ся въ Празѣ нарада тамошного выборчого комітету вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости; на тѣй нарадѣ бувъ такожь міністеръ Бернрайтеръ. Вчера вѣдбули ся такѣ самѣ наради комітетѣвъ выборчихъ долѣшно-австрійского, моравского и стирійского. Про нараду пражску выдано комунікатъ такого змѣсту: Выборчій комітетъ принимає зъ вдоволенємъ до вѣдомости, що д-ръ Бернрайтеръ вступивъ до кабінету лише зъ услѣвємъ, що не буде нарушене нѣщо зъ конституціи анѣ зъ управненыхъ интересѣвъ Нѣмцѣвъ и що вѣрноконституційна бѣльша посѣлѣсть застерѣгає собѣ повну свободу въ радѣ державнѣй. Комітетъ надѣє ся вѣдъ своихъ послѣвъ, що и на дальше поступати будуть въ интересѣ конституціи и нѣмеччины; бажає удержати и дальше навязану въ минувшѣй сесіи связь зъ парляментарными групами, въ поглядахъ своихъ близькими до вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости, и зазначує, що поголоски про якій-небудь ви зворотъ є невѣрній. Въ справѣ новыхъ языковыхъ розпоряджень стоить комітетъ на тѣмъ, що языкову справу треба поладнати законом, и надѣє ся, що вѣрноконституційнѣ послы будуть въ радѣ державнѣй наставати, щобы чимъ скорѣйше такій законъ выдано. При укладаню того закону треба не тѣлько ухилити недостатки розпоряджења, але такожь нѣмецкому языкови безъ шкоды для правъ и розвитку иншихъ народностей застерегти становиско, якого конечно вымагає внутрѣшна єдность державы, ви адміністрація и войсковѣ интереси. Декотрѣ участники нарады указували на небезпеченьство, яке може выйти такъ для д-ра Бернрайтера якъ и для сторонництва черезъ те, що вѣнъ вступивъ до кабінету. Однако вкѣнци постановлено згодити ся зъ тымъ фактомъ на услѣвяхъ, повыше указаныхъ. Признано, що вѣрноконституційна бѣльша посѣлѣсть мае обовязокъ подати руку до згоды и нѣчого не занедбати, що могло бы причинити ся до привѣрненя ладу въ парламентѣ. Вкѣнци бажае комітетъ однодушно, щобы вѣрноконституційнѣ послы старали ся въ клюбѣ, до котрого належать, о повну згоду въ політичнѣй роботѣ.

По вчерашнѣй нарадѣ выборчого комітету долѣшно-австрійскои вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости выдано такожь комунікатъ зовсѣмъ такого самого змѣсту, якъ повыше наведеный: Комітетъ принявъ до вѣдомости вступленє д-ра Бернрайтера до кабінету и высказує гадку, що черезъ те при знаныхъ услѣвяхъ дотеперѣшне становиско вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости нѣ въ чѣмъ не змѣняє ся. Противно высказує комітетъ надѣю, що крѣпка связь вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости уможливить удержати дотеперѣшне порозумѣнє зъ близькими ѣй въ поглядахъ нѣмецкими групами и такимъ чиномъ спровадить парляментарну роботу на дорогу, цѣлкомъ вѣдповѣдну такъ потребамъ державы якъ и потребамъ нѣмецкого народу.

Выборчій комітетъ моравскои вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости мавъ тежь вчера у Вѣдни нараду и выдавъ комунікатъ, въ котрѣмъ цѣлкомъ згоджує ся зъ становискомъ и ухвалами, оголошеными въ комунікатѣ пражского комітету.

Стирійска вѣрноконституційна бѣльша посѣлѣсть на вчерашнѣй нарадѣ, що вѣдбула ся въ Градци пѣдъ проводомъ краєвого маршалка Атемса, высказалась троха инакше. По вступленю д-ра Бернрайтера до кабінету не надѣясь она нѣчого доброго для Нѣмцѣвъ; але бажає, щобы ви послы въ радѣ державнѣй остали ся на разѣ въ дотеперѣшнѣмъ клюбѣ та стояли тамъ за повною свободою вѣрноконституційныхъ супротивъ нового правительства, за непарушимостею конституціи и за спѣльными интересами Нѣмцѣвъ. Коли-жь бы оказало ся для нихъ рѣчею неможливою успѣшно боронити тыхъ засадъ въ клюбѣ, то мають заразъ выступити зъ сторонництва бѣльшои посѣлости. Стирійска бѣльша посѣлѣсть не бажає нѣякои змѣны своихъ дотеперѣшныхъ взаємнинъ зъ иншими нѣмецкими сторонництвами.

Въ недѣлю уконституувало ся въ Инсбруку нѣмецко-народне сторонництво для Тиролю. Постановлено вѣзвати послѣвъ сторонництва, щобы зъ причины новыхъ языковыхъ розпоряджень внесли обжалованя противъ Ґавча и щобы остались въ опозиціи поти, поки языкъ нѣмецкій не буде узнаный за державный. На тѣ зборы п. д ръ Грабмайръ зъ вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости надѣславъ письмо, въ котрѣмъ заявляя, що дня 7 с. м. на засѣданю у бар. Хлюмецкого зъ всею ся лою протививъ ся, щобы д-ръ Бернрайтеръ вступивъ до кабінету; вѣнъ, Грабмайръ, не збрве солідарности зъ иншими нѣмецкими клюбами.

Въ суботу стававъ посолъ до ческого сойму и голова екзекутивного комітету ческого д-ръ Скарда передъ выборцами въ мостодѣмъ Болеславѣ и пояснювавъ теперѣшне положенє. Говорившъ о новыхъ розпорядженяхъ языковыхъ, о дѣяльности сойму, о готовости Чехѣвъ, щобы помирити ся зъ Нѣмцями; тѣшивъ ся, що ческа шляхта въ державноправныхъ и языковыхъ справахъ тримае разомъ зъ народными ческими послами; пояснювавъ вагу Австрія для Чехѣвъ: але въ сѣй хвили найцѣкавѣйше для насъ те, що сказавъ о новѣмъ кабінетѣ. Наше — каже — становиско до правительства гр. Туна є цѣлкомъ свободне. Будемо ждати на его програму, и не будемо руководити ся зглядами особистыми. Знаемо, що приятелѣ стають ся ворогами, а вороги приятелями. Нашій рахунки зъ намѣстникомъ графомъ Туномъ мы покончили; мы дѣстали сатисфакцію. Гр. Тунъ є нинѣ для насъ новымъ чоловѣкомъ. Знаемо добре его енергію, его интеліґенцію, его любовь до краю. Покликанє проф. Кайцля до кабінету є для насъ добрымъ знакомъ. Безъ запоруки, що кабінетъ буде користный для нашого народу, бувъ бы вѣнъ не принявъ теки. Знаемо нашого Кайцля и цѣнимо въ нѣмъ чоловѣка найлѣпшои волѣ, основного досвѣду и вѣдважного речника нашихъ бажань. Такій чоловѣкъ, маючи въ кабінетѣ такъ важну теку, може намъ принести лише корысть. Смѣшне є вѣдказуване загорѣлыхъ радикалѣвъ, що Кайцль вступивъ до кабінету, поки ще переведено державно-правну угоду. Чи теперь, коли ходить о лѣпшій взаємины мѣжь ческимъ народомъ а правительствомъ, коли ходить о заспокоєнє нашихъ жаданъ, мае бути нашимъ речникомъ може якій Плеперъ або Хлюмецкій? Наше становиско до теперѣшного кабінету выйде зъ его програмы и зъ его дѣлъ.

Зъ судовои салѣ.

Зъ Черновець пишуть намъ:

Цѣкаву и майже неимовѣрну справу переводивъ дня 8 с. м. трибуналъ тутешного суду карного яко апеляційного пѣдъ проводомъ сов. Калитовского. Поважный ареопагъ судьѣвъ въ тогахъ мавъ судити справу, котру можна бы взяти за жартъ зъ карнавалovыхъ авантуръ жидовского Гамана.

Въ Гадикфальвѣ живе старовѣрець-хуситъ Фейбишь Мевесъ, зъ фаху рѣзникъ а зъ недолѣ вдовець, батько кѣлькоро дѣтей. Мае вѣнъ 56 лѣтъ, але уважае себе ще за мужчину, котрый може подобатись кождій шануючій ся дѣвчинѣ. Спрыкрило ся Файбишеви вдовиче житє и въ зимѣ 1896 р. набравъ охоты до женитьбы. Намѣръ такій мусить у хуситѣвъ перейти черезъ т. зв. „шадхенѣвъ“, факторѣвъ-сватѣвъ, котрѣ зъ волѣ Єгови живуть лишь на те, абы жити зъ чужихъ забагѣвъ женитьбы. О „шадхена“ не було трудно, знайшовъ ся вѣнъ въ особѣ Шаѣ Моргенштерна, выпрактикованого свата, що мешкае въ Радовцяхъ а въ вѣльныхъ хвилях оправляє книжки. Оправивъ вѣнъ и Файбиша, але якъ показало ся... въ ослячу шкѣру.

Шая приѣхавъ до Гадикфальвы и нагаливъ поважаному Файбишеви супружество зъ „готовою вже“, хоть незаможною дѣвчиною Лею Фурманъ въ Радовцяхъ. Мала то бути дѣвчина 20-лѣтна, зарѣвно гарна якъ и учтива. Розходилось лишь о те, щобы старый Файбишь давъ Моргенштернови факторного 2 зр. зъ горы готовкою. Файбишь, хоть дуже скупый въ иншихъ справахъ, въ сѣй справѣ еротичнѣй не знавъ тамы гойности, тожь сейчасъ выплативъ за вышуканє жѣнки 2 зр., застерѣгаючи собѣ, абы перше rendez-vous зъ его идеаломъ мало мѣсце въ Радовцяхъ въ домѣ и на ризико „шадхена“. Такъ и стало ся.

Вѣдмолодженый духово и фізично огладженый старый вдовець нанявъ фѣру у мѣсцевого селянина Петра Цѣшера, приѣхавъ до Радовець и въ мешканю Моргенштерна узрѣвъ по разъ першій свою суджену. Юдита, закимъ вѣдтяла голову Голоферновi, показалась прехорошою: высока ростомъ, сильнои будовы тѣла. Въ вѣку Файбиша, и въ его родовѣмъ переконаню не тратить ся богато слѣвъ при такѣмъ „интересѣ“. За годину було вже по заручинахъ, а що Файбишь спѣшивъ ся домѣвь, абы на другій день зарѣзати яловку до свого склепу рѣзницкого а не хотѣвъ наражати ся на выдатки другои візиты, то постановлено, що весѣля, вѣдбуде ся таки того самого дня вечеромъ, розумѣєсь, пѣсля старозаконного ритуалу. О строѣ весѣльнѣй не було богато спору. Лея зняла запаску и ви ужито за ритуальный вуаль шлюбный, Файбишь пѣдкрутивъ пейсы, спрошено громаду гостей — та й весѣля готове! Фѣрманъ Петро Цѣшеръ, дрѣмаючи на фѣрѣ передъ воротами Моргенштерновои хаты, зъ дивомъ приглядавъ ся, якъ старого рѣзника Файбиша вывели въ товариствѣ якоись невѣсты на смѣтникъ въ гумнѣ, якъ ихъ проваджено навколо пѣдъ балдахиномъ при сяєвѣ свѣчокъ, якъ спѣвано, кликано „Mazeltof“, яка була велика радѣсть и одушевленє середъ товпы. Потѣмъ вернули всѣ до хаты. Скѣнчила ся церемонія шлюбна — засѣли до цукровои вечерѣ.

Въ сѣмъ пунктѣ весѣльныхъ подѣй жаденъ свѣдокъ не знае вже: що, якъ и зъ якои стало ся причины, досыть, що наразъ изъ бѣчнои комнаты бухнувъ зъ цѣлои силы Файбишь, а мавъ чуприну розпелехану, громы въ очахъ, червонѣй розпаленій лица, и закричавъ страшнымъ, до глубины серця роздираючимъ голосомъ: „Зрада! зрада! зрада! Невѣста, зъ котрою я звѣнчавъ ся, то не невѣста, а... перебраный хлопецъ!“ — Що тамъ дальше дѣялось, Богъ ихъ знае. Петро Цѣшеръ розказує, що лише видѣвъ, якъ Файбиша выкинули безъ милосердя за карчило зъ хаты, якъ геройскій его поворотъ супроводили смѣхи старыхъ и молодыхъ невѣстъ, якъ вѣнъ, споневѣраный и побитый, допавъ фѣры и ледви стогнавъ „Нещасте! хотѣли мене оженити зъ хлопцемъ... Ѣдь Петре!“ И Петро затявъ конѣ та й вернули до дому. До Радовець бѣльше не ѣздили.

Що не ѣздили, то правда, але Файбишь Мевесъ почавъ обчислять страты невдалого „ґешефту“. На Леи нѣчого не стративъ, бо якъ показало ся, то не була Лея, лише перебраный хлопакъ, але натомѣсть стративъ 2 зр., котрѣ заплативъ Моргенштернови за той „нечестный ґешефтъ“. Отже обжалувавъ безсовѣстного „шадхена“ особно до рабина о фушерку супружу, а особно до ц. к. суду о обманьство. Якъ скѣнчила ся перша справа, не знати; натомѣсть друга, суджена була передъ двома судами, бо въ I-ій инстанціи въ Серетѣ дня 10 лютого 1897 и въ II-ій инстанціи въ Черновцяхъ, якъ вже сказано дня 8 с. м. Моргенштернъ боронивъ ся тымъ, що вѣнъ нагаливъ бувъ Файбишеви правдиву дѣвчину, але имовѣрно она, въ послѣдній хвили розрадившись, пѣдставила старому перебраного хлопця, абы его вѣдстрашити. „Отже — каже обжалованый — я взявъ 2 зр. справедливо.“ Але якъ першій судья, такъ и трибуналъ апеляційный, выслухавши выводѣвъ прокуратора, повныхъ справедливого обуреня на такого свата, признавъ вину Моргенштерна и такъ, якъ вѣнъ оправивъ бѣдного Файбиша въ ослячу шкѣру, оправили его въ три тыждневый арештъ. Файбишь, выслухавши засудъ, вѣдозвавъ ся до сокрушеного Моргенштерна: „Видишь, Шая! такими справами шахрувати не можна...“

В. Демянчукъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Наукового Товариства имени Шевченка.** Засѣдане секцій историчнои и фільософічнои буде дня 4 (16) с. м. въ середу о годинѣ 5-ій зъ симъ порядкомъ дневнымъ: а) Ив. Франко: Историчній вѣршѣ про Хмельниччину, б) С. Рудницкого: Нове джерело для исторія Хмельниччины, предложить С. Томашівскій, в) выборъ референта историчнои секціи до выдѣлу.

— **Навѣть по чески, лишь не по руски на Руси!** Зъ Жовквщины пишуть намъ: Сими днями переѣзджавъ я черезъ Мосты великій. Тамъ при гостиници стоить ново-збудованый вѣйсковый шпиталь. На шпиталi прибита є чорна таблиця а на нѣй бѣлыми буквами написано, въ котрѣй порѣ дня можна вѣдвѣдувати хорыхъ. Отже певно не схоче ся вамъ повѣрити честный читателѣ, коли скажу, що се оповѣщенє написане въ трехъ языкахъ: въ нѣмецкѣмъ, польскѣмъ и... ческѣмъ! Лише по руски хорони Боже — бо Мосты мѣсто чисторуске! Тожь то котись тая цинічна зневага рускои мовы пѣмстить ся, пѣмстить ся!

— **Осторога передъ еміґрацією до Бразилії.** Сей — якъ уже вѣдомо — весны мають знову нербувати нашихъ селянъ зъ Галичины до Бразилія, на роботниковъ до горячихъ провінцій бразилійскихъ San Paulo, Minas Geraes и Espiritu Santo. Зъ уваги, що при тѣмъ будуть портовій агенты певно писати до нашихъ селянъ, що они тамъ дѣстануть грунтъ або що зможуть поѣхати пѣсля вподобы и на грунтовій кольонія до Параны, тожь заздалегѣдь остерѣгаємо нашихъ людей и интеліґенцію сѣльску, щобы они знали, що Парана зъ грунтами безусловно замкнена для нашихъ еміґрантѣвъ. Туды не дѣстане ся теперь навѣть той еміґрантъ, котрый бы ѣхавъ своимъ коштомъ! Его завернуть зъ порту параньского, такъ якъ уже минувшого року завернули вѣдтамъ [въ жовтни] сто кѣлькадесять рускихъ селянъ назадъ до Галичины. — Кождый, хто теперь поѣде — чи то на кошть плянтаторѣвъ, чи навѣть на свѣй власный кошть — не пѣйде на грунтъ, але выключно на роботника [т. зв. „colono“] до плянтацій кавы въ убійчій клімать! Такій „colon“-ы на плянтаціяхъ — то роботники зъ родинами, що мешкають въ хаткахъ, де передъ знесеньмъ невольництва недавно ще мешкали мурены невольники. Хто поѣде туды зъ родиною, той вже не втече зъ неволѣ плянтаторекои. Тожь хто бы намъ не вѣривъ, най бодай ѣде самъ на пробу, безъ родины, и най не продае хаты, щобы мавъ де вернути, коли удасть ся ему чудомъ якимъ утечи вѣдти и не згинути вѣдъ кульки плянтатора, котрый стрѣляє за утѣкачами. — Коли наши сѣльскій люде не дадуть намъ вѣры, то може скорше повѣрять тымъ нашимъ Русинамъ, що тамъ за моремъ жнють и всьо видять та на своѣй шкѣрѣ знають, що тамъ дѣється, а въ американьскѣй „Свободѣ“ бувъ у грудни 1897 р. надрукованый листъ бразилійскихъ Русинѣвъ до галицкихъ селянъ, де є описано правдиво всьо и про параньскій кольонія и про плянтаціи.

— **Зѣ статистики еміґрації.** Въ 1897 році выеміґрувало зъ Галичины, Буковины и Угорщины черезъ Освѣцимъ и Щакову 3.758 особъ до Америки. Въ тѣмъ самѣмъ часѣ завернене зѣ Щаковы 60, а зъ Освѣцима 122 еміґрантѣвъ. За те повернуло зъ Америки черезъ згаданій мѣста границній 3963 особъ, отже выеміґрувало менше.

— **Высшій ц. к. судъ краєвый у Львовѣ** оповѣщує: Пѣсля обовязуючихъ вѣдъ 1-ого сѣчня с. р. новыхъ судовыхъ законѣвъ вымагає ся до осягненя посады канцеліста судового першого канцелярійного испыту. Отже кандидаты навѣть зъ испытомъ для грунтовыхъ книгъ, коли не выкажуть ся, що зложили зъ добрымъ успѣхомъ першій испытъ канцелярійный, безусловно не будуть увзгляднені при именованю канцелістѣвъ.

— **Сѣль для худобы.** Рескриптомъ зъ дня 17 лютого позволило міністерство скарбу, абы выдати для рѣльниковъ, що мають худобу, въ галицкихъ повѣтахъ навѣщеныхъ 1897 елементарными нещастями 15.000 метричныхъ сотнарѣвъ вѣдпадковъ камѣнной соли зъ копальнѣ въ Бохни, и то безплатно. Тая соль не можна буде продавати. Роздѣлъ мѣжь повѣты пере-

---

народу. Такъ и стало ся: выбрано вѣсѣмъ мѣщанъ та чотирохъ студентѣвъ и они пѣдъ проводомъ Фішгофа удали ся сходами на гору до салѣ нарадъ становъ. Товпа почала тиснутись за ними сходами и годѣ було здержати ви. На горѣ почались напередъ въ передній комнатѣ переговоры становъ зъ вѣдпоручниками. Они затягнулись довго безъ успѣху, а на подвѣрю и передъ соймомъ розширила ся поголоска, що станы уважили вѣдпоручниковъ народу и ждуть на приходъ вѣйска.

Товпа попала въ слѣпу лютъ. Мовь внхоръ почали громады людей зъ передъ сойму пертись на подвѣрє, а тыхъ, що тамъ вже були, пхали все напередъ. Побито вѣкна, поломано дверѣ и поручя. Тогдѣ президентъ Монтекукулі, побачивши ся въ скрутнѣмъ положенію, заявивъ, що вѣнъ зъ деякими членами становъ удасть ся до цѣсаря и лично вручить ему петиціи та й розповѣсть ему бажаня народу. Студенты приладили для депутація проходъ и она, при поздоровныхъ окликахъ масъ народу, удала ся до цѣсарскои палаты.

Въ палатѣ цѣсарскѣй державна конференція радила вже вѣдъ кѣлькохъ годинъ, але не було цѣсаря, а безъ него конференція не могла выдати законно обовязуючихъ постановъ. Члены конференціи старали ся здержати депутацію перегоборами и обѣцянками. Масы народу, згромаджені коло сойму и передъ державною канцелярією, почали на-ново непоконитись и розворушувати ся.

И ось пѣдъ той часъ справдѣ вырушивъ пѣдъ командою архикнязя Альбрехта вѣйско сконсиґноване рано. Стало ясно, що вже готово прийти до проливу крови. Щобы тому запобѣгти, зложеный на бораѣ коло сойму комітетъ зъ мѣщанъ и студентѣвъ для удержаня порядку — удавъ ся до бурмістра зъ предложенємъ, щобы сейчасъ постаравъ ся о дозвѣлъ змобілізованя цѣлои ґвардіи мѣщанскои, але бурмістръ не хотѣвъ того пѣднятись и зволѣкавъ.

Тымчасомъ при надходѣ вѣйска счинивъ ся межи масами народу згромадженого коло сойму страшный скокъ. Розъяренѣй товпы знову перли ся до будынку соймового и звѣдтамъ кидали кѣбзь вѣкна у вѣйско кусниками поломаныхъ меблѣвъ и к мѣнемъ зъ бруку. Навѣть команданта болюче поцѣливъ к сень дерева. Вѣдповѣдю на той привѣтъ були двѣ салвы въ густу товпу. Пять особъ [одинъ студентъ, одинъ мѣщанинъ, одна женщина и два роботники] упало трупомъ на мѣсци а богато було ранныхъ. Товпа розбѣгла ся на всѣ чотири вѣтры, але сесій сальвы зъѣ нило цѣле населенє Вѣдня до однодушного бунту.

(Дальше буде.)

веде краєва Дирекція скарбу въ порозумѣнію зъ Президіюмъ намѣстництва.

— **Добрый учинокъ.** Зъ Станиславова пишуть намъ: Хотяй каса позичкова системы Райфайзена истнуѣ въ Ляхівцяхъ лише два чи три мѣсяцѣ, то вже сповнила важне богоугодне дѣло, бо позичила одному селянинови грошей на закупно коршмы вѣдъ жида и такимъ чиномъ щезла зъ села одна коршма и одна жидівска реальность. Щасть Боже на тѣмъ полѣ и при такихъ трудахъ! — Всякихъ информацій до закладанія касъ системы Райфайзена удѣляѣ філіа „Просвѣты“ въ Станиславовѣ, а статуть для касъ позичковыхъ системы Райфайзена можна дѣстати въ книгарни Ставропігійскій и въ філіи „Просвѣты“ въ Станиславовѣ.

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ:** Вечерокъ въ честь Тараса Шевченка въ Коломыи въ четверъ 17-ого н. ст. марта вѣдбуде ся при ласкавѣй спѣвучасти нашои знаменитои спѣвачки панны Ольги Проскуринцкои, котра въ поневѣлокъ зволила взяти участь въ концертѣ Т Шевченка въ Станиславовѣ. Буде устровный такожь гарный образъ изъ живыхъ осѣбъ укладу п. Юркевича, фотографа-артиста въ Коломыи. Вѣдчитъ д-ра Вол. Кобриньского въ льокали „Родины“ въ недѣлю 13-ого марта зѣбравъ дуже много руского коломыйского интеліґенціи. По вечерку вѣдбувались товариски забавы зѣ спѣвами и грою на фортепянѣ та протягнулись до пѣзнои ночи. Выдѣлъ „Родины“ складае сердечну подяку Впов. Панямъ сов. Глиньскѣй за знамениту деклямацію, п. Киселевскѣй и Зѣмовѣй за спѣвы сольовѣ, а особливо панѣ Фр. Савчиньскѣй, що справдѣ неутомимо, зъ пожертвованямъ труднть ся въ тутешныхъ народныхъ товариствахъ и своею артистичною грою на фортепянѣ справляѣ нашѣй интеліґенціи правдивѣй духовѣй пиры. Згадати такожь належить, що головно заходомъ п. В. Окунѣвского зѣбрано ліцитацію гуморыстичныхъ картинъ де-що гроша на дохѣдъ товариства „Шкѣльна Помѣчь“. — *М.*

— **Нововыбраный выдѣлъ товариства руских ремѣсникѣвъ „Зоря“ у Львовѣ** уконституувавъ ся на першѣмъ засѣданю дня 2 (14) марта с. р. въ такій способѣ: Головою товариства выбраный Василь Нагѣрный, заступникомъ головы Григорій Васѣка, секретаремъ Алексѣй Ильчишинъ, касіромъ Онуфрій Пащакъ, поборцемъ Петро Таблючиньскій, бібліотекаремъ Винкентій Гѣрный, контрольоромъ Юрій Сидоракъ.

— **Зъ Жовкви пишуть намъ:** Прикра въ нашѣй околици лучилась пригода. Луць Максимѣвъ, господарь и бувшій пѣвець церковный въ Блищивѣдъ коло Жовкви, котрый минувшого року пѣдчасъ правыборѣвъ цѣлкомъ невинно перетерпѣвъ въ арештѣ жовкѣвскѣмъ шѣсть тыждневъ, упавъ жертвою розбою. Въ недѣлю дня 27 н. ст. лютого, коли вертавъ по вечѣрни зъ церкви вечеромъ до дому, напавъ на него на дорозѣ сусѣдъ Шевчукъ, 70-лѣтный господарь, и вразъ изъ своими двома сынами такъ сильно Максимова побили и покалѣчили, що той по 10-дневныхъ мукахъ померъ въ шпиталѣ жовкѣвскѣмъ. Причиною того звѣрского нападу була завись: Шевчукъ хотѣвъ тымъ способомъ перешкодити, щобы Максимѣвъ не ставувъ другого дня до ліцитації о грунтъ, котрый Шевчуки хотѣли купити. — Дня 10 марта вѣдбувъ ся похоронъ покѣйника въ Жовквѣ. Зѣѣхало ся досыть значне число знакомыхъ и свояковъ покѣйного зъ Блищивѣдъ и Колоденца, его села родинного, а Василіяньскій хоръ церковный увеличивъ сумный обрядъ гарнымъ спѣвомъ. Що однакъ застанавляло и дивувало всѣхъ, то се, що парохъ о. Виханьскій зѣ Смерекова, въ котрого парохіи покѣйный майже двацять лѣтъ служивъ за дяка въ Блищиводахъ, на похоронъ сего праведника не зволивъ потрудитись, хотяй изъ Смерекова до Жовкви лише 5 кільометрѣвъ гостинцемъ! Правда, що о. Виханьскій минувшого року усунувъ бувъ пок. Максимова зъ дяка, коли се забажало ся пану старостѣ, бо Максимѣвъ мѣшавъ ся до выборѣвъ. Чи може о. Виханьскій боявъ ся, що бы п. староста и за сею послѣдну христіяньску прислугу не гнѣвавъ ся?.. Друга рѣчь дуже характеристична, що въ день похорону покѣйника, отже 12 днѣвъ по злочинѣ, виновникѣвъ ще не арештовано, хотяй комісія судово-лѣкарска заразъ третього дня по злочинѣ сконстетувала смертелне покалѣченя тѣла. Минувшого року пѣдчасъ правыборѣвъ видѣвъ я навѣть пѣзно вечеромъ жандармѣвъ, якъ ѣхали нанятыми фіякрами, щобы сейчасъ арештувати выборцѣвъ за се, що оденъ сказавъ войтови або жидови якесь обидливе слово або плюнувъ на помѣсть, — а тутъ розбійника безпечно ходить смѣючись по селѣ та ще родинѣ нещастного Максимова вѣдгрожують ся. Дивно оно дѣе ся на свѣтѣ!

— **До испыту кваліфікаційного на учительскѣвъ школъ народныхъ** передъ испытовою комісіею въ Станиславовѣ приступило дня 21 н. ст. лютого с. р. 8 кандидатокъ и 7 кандидатѣвъ. Зложили испытъ Русины: Дмитро Долиньскій, Вас. Равлюкъ [зъ вѣдзначенямъ], Мих. Самборскій [зъ вѣдзначенямъ], Русинки: Евг. Левицька, Евгенія Мардаровичъ, Иванна Мардаровичъ, Марія Мартинець, Марія Матковска, Елена Питулей; Поляки: Іос. Ружевскій [зъ вѣдзначенямъ], Францъ Залучковскій и Полька Франциска Пеляржъ. Репробовано 2 кандидатѣвъ а 1 кандидатку.

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Вечерокъ зъ танцями устровный дня 20 н. ст. лютого с. р. товариствомъ „Народный Домъ“ и філіею общ. Качковского на дохѣдъ „Народного Дому“ въ Калуши удавъ ся пѣдъ кождымъ взглядомъ знаменито, мимо того, що Польонія калуска и охрестна цѣлкомъ застрейкувала. Охоча забава пѣдъ проводомъ пп. Володимира Кульчицкого и Давидовича протягнулась далеко по-за пѣвночь. До першои коломыйки стануло 24 паръ, а до кадриля тридять и кѣлька паръ. Зъ сего видно, що у насъ вечерки и на провінціи удають ся знаменито и безъ участи Полякѣвъ. Доходу brutto було 94 зр., а по вѣдтручею выдаткѣвъ въ сумѣ 43 зр. 60 кр. зѣсталось чистого зыску въ користь „Народного Дому“ въ Калуши 50 зр. 40 кр. — Крѣмъ зѣбраного при касѣ на згадану цѣль зволили надѣслати свои датки слѣдуючѣ Добродѣѣ: — Григ. Цеглиньскій зъ Перемышля, Павлишъ нотарь зъ Рожнѣтова, о. Ант. Бобикевичъ зъ Студѣнки, о. Григ. Кончевичъ зъ Новицѣ, о. Ант. Гойданъ зѣ Зборы по 2 зр.; о. Дан. Шкурганъ зъ Краснои, Прок. Кушликъ зъ Кропивника о. Петровичъ зъ Камѣня, П. Геврячъ богословъ и Максимовичъ зъ Калуша по 1 зр. — Дальше наддатками поббльшили фондъ „Народного Дому“ въ Калуши Р. Т.: о. Ем. Чирняньскій зъ Томашовець 1 зр., о. Фил. Ковальскій зъ Завадки 50 кр., о. Олексѣй въ Грабѣвки 50 кр., п. Ив. Возьнякъ зъ Калуша 1 зр. — За ті щедрѣ дары, якъ такожь всѣмъ зволившимъ прибути на сей вечерокъ, складае комітетъ щиро-сердечне спасибѣ Бѣгъ, тымъ бѣльше, що своею присутностію показали, що въ справахъ нашихъ оббѣдемо ся и безъ помочи другихъ. — *Я. К.*

— **Зъ Товариства рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ.** Дня 9 н. ст. урядило наше Товариство урочистый вечеръ зъ танцями пѣдъ протекторатомъ Преосв. Епископа Юліяна Куиловского на дохѣдъ проектованого дѣвочого института. Вечеръ той удавъ ся пѣдъ взглядомъ фінансовымъ досыть добре, а завдячити маемо се нашимъ жертволюбивымъ патріотамъ, котрѣ будь-то датками поприсылаными зѣ всѣхъ сторѣнъ Галичины а навѣть и зъ заграницѣ, будь-то наддатками зложеными при касѣ причинились до поббльшеня чистого зыску. Почуваемо ся отже до милого обовязку зложити прилюдно подяку за датки: Єго Емін. Кардиналови Сильвестрови Сембратовичу за 10 зр., Преосв. Епископови Юліяну Куиловскому за 3 зр., Впов. ПП.: І. Литиньскому совѣтникови двору за 5 зр., С. Медвецкому совѣтникови судовому въ Мостарѣ въ Герцеговинѣ за 5 зр., Е. Миссулѣ лѣкареви маринарки въ Канеи на Кретѣ за 10 франкѣвъ, старшимъ совѣтникамъ скарбу Л. Мавескому зѣ Станиславова за 3 зр. и І. Несторовичеви зъ Перемышля за 2 зр., В. Яворскому совѣтникови скарбовому зъ Нового-Санча за 2 зр., А. Чабанови старшому комісарю скарбовому зъ Тарнова за 3 зр.; Впреп. и Прец. ОО.: А. Грибовичеви изъ Звыначки за 3 зр., М. Пакпжеви крилошанинови зѣ Львова, І. Кочержукови зъ Горожанки, Е. Кушикови зъ Ольхѣвця, М. Заревичеви въ Рожнова, М. Михалевичеви зъ Ланчина, А. Шанковскому зъ Нижбѣрка нового, А. Гелитовичеви зъ Косова всѣ по 2 зр.; К. Мандичевскому зъ Надвѣрной, Л. Билинкевичеви зъ Ферескулѣ, Стрыйскому зъ Перемышля, Кучиньскому зъ Парища, Илевичеви зъ Кулаковець, Любовичеви зъ Козакѣвки, П. Галеви зъ Шершенѣвки, О. Климкевичеви зъ Новосѣлицѣ, М. Медвецкому зъ Лятача, І. Тихоничеви зъ Хлѣбичина лѣсного, М. Левицкому зъ Оберштина, Т. Бачиньскому зъ Ромашѣнки, Ю. Желехѣвскому зъ Перемышля, В. Попелеви зъ Кобакъ, І. Прискуринцкому зъ Коропца, О. Чмолѣ зъ Улашковець, Т. Добриньскому зъ Соколѣвки, Билинкевичеви зъ Ласковець, Лукашевичеви зъ Скоморохѣвъ всѣ по 1 зр.; Впов. Панямъ: О. зъ Кузикѣвъ Левицкѣй за складку 7 зр. зѣбрану на весѣлю въ Осѣбцяхъ, А. Шанковскѣй зъ Коничинець за 3 зр., Н. Н. за 3 зр.; Впов. ПП.: М. Грушевскому и В. Нагѣрному зѣ Львова, І. Борисови зъ Кракова всѣ по 1 зр. — За наддатки зложений при касѣ: Впреп. и Прец. ОО.: В. Фацієвичу, С. Ткачунику, С. Торонському, В. Богоносови, И. Мардоровичеви всѣ по 2 зр.; д ру Лигановичу и В. Дворянинови по 1 зр. и Впов. Панямъ и Панамъ: Соневицкому старостѣ за 3 зр., О. Свчиньскѣй, Онишкевичеви нотареви зъ Коломыѣ, С. Шанковскому по 1 зр.; В. П. Е. Крич. 50 кр. — Дальше складае Выдѣлъ сердечну подяку Впов. Панамъ аранжерамъ за знаменитый провѣдъ въ танцахъ С. Шанковскому начальникови суду зъ Отинія, А. Кульчицкому депендентови нотаріяльному зъ Коломыѣ и В. Сабатови слухачеви правъ и комітетови каналерскому за щиру помѣчь и труды въ урядженю сего вечерка. — *Вѣдъ Выдѣлу Товариства рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ.*

— **Зъ Тернополя пишуть намъ:** Въ серпни 1897 р. завязавъ ся у насъ въ Тернополи обширный комітетъ будовы новои церкви парохіяльнои, бо Тэрнопѣль ма: правда аже три церкви, та всѣ они такъ маленькій и невыгѣдно положе й, що не въ силѣ помѣстити навѣть пятои части парохіянъ, а при тѣмъ двѣ зъ тыхъ церквей, а именно середна и надъ ставомъ, уже старенькій и мимо що рѣчного накладу на коштовнѣ репарації не довго можуть служати, бо склепѣня разъ-въ-разъ розсуваютъ ся, — длятого гадку будовы новои церкви приняли наши парохіяне зъ великимъ одушевленямъ. Всѣ мы були вдячній нашому новому и рухливому о. парохови за пѣднесене тои гадки и дѣло зачало ся. Скликано зборы парохіянъ, зложено обширный комітетъ, выбрано предсѣдателя и его заступника, аже двохъ касіерѣвъ и двохъ контрольорѣвъ, секретаря и прочихъ можливыхъ функціонарѣвъ, все красно заповѣдало ся, подруковано много купонѣвъ для дрѣбныхъ датковъ, справлено пушки для жертвъ та й, на похвалу нашихъ мѣщанъ и руского интеліґенціи зазначити треба, що жертвы красно вплывали. Занявши ся тою справою, довѣдую ся приватно [бо до комітету будовы церкви не маю щастя належати], що посыпали ся вже многій датки по 100 зр. вѣдъ поодиноких жертволюбныхъ осѣбъ, зѣбрано вже много гроша на купоны дрѣбными датками, дальше на празникахъ Успенія и Честного Хреста узбирано много зъ тацы, крѣмъ того такъ рада громадска якъ и Каса щадинча причинились дворазовыми датками по кѣлька соть зр., такъ що вѣдъ серпня м. р. повинно бути на тую цѣль звыжь 2000 зр. зѣбранои готѣвки. Но на жаль вѣдъ кѣлькохъ мѣсяцѣвъ дѣяльность комітету того цѣлковито ослабла, а навѣть апатично омлѣла. Що се за проява и длячого комітетъ такъ собѣ поступае? Вѣдъ серпня м. р. предсѣдатель навѣть не скликавъ анѣ одного засѣдання для обговореня дальшои ревнѣйшои дѣяльности, а що бѣльше! — оба выбраній касіеры, збираючи дальшій жертвы, анѣ разу дотеперь не здали справы изъ зѣбраныхъ грошей и одвѣтнои льокаціи капіталѣвъ, хочь се въ такихъ комітетахъ безусловно найменше що кварталу дѣяти ся повинно, бо се є найлучша заохота до дальшихъ датковъ. — Мимо волѣ мушу навести ще тое, що въ Тернополи есть такій самъ комітетъ будовы нового парохіяльного костела, а прошу подивити ся тамъ на дѣяльность! Що мѣсяця засѣдання комітету пѣдъ проводомъ латиньского каноніка и що мѣсяця є справоздання зъ дѣяльности взагалѣ и вже безусловно зъ великою точностію предкладае ся справоздання касове. Ну и успѣхъ есть, бо капіталъ скоро тамъ зростае. — Отже досыть уже тои нашои байдужности! Насъ тутъ въ Тернополи сила велика, мѣщаньство охоче до жертвъ, и якъ тѣлько комітетъ покликаный до збирання жертвъ схоче, то много и скоро узбираемъ на ту красну цѣль. Тому подѣлѣть ся нашове комітетовѣ працею коло такъ красного дѣла; най не лежить вся дѣяльность въ одныхъ рукахъ, бо одинця не година всему дати рады, якъ то здаесь до теперь практикуе ся въ комітетѣ, бо лишь рѣвномѣрне дѣланя всѣхъ комітетовыхъ може славне а такъ важне дѣло для нашого руского мѣста допровадити до бажаной цѣли. — *Мѣсцевый.*

— **Американьска справедливѣсть.** Торѣнъ голосна була справа, що бурмістръ Мартінъ и 82 поліційныхъ агентѣвъ застрѣлили пѣдъ Латтімеръ въ Пенсільвенія 22 страйкуючихъ роббтниквъ а около 50 поранили [переважно Полякѣвъ, Русинѣвъ и Словакѣвъ]. А що роббтники не дали причины до того проливу крови, то въ Америцѣ повстало було велике обурене на Мартіна и власти мусѣли его и его помѣчникѣвъ ставити передъ судъ. Розправа вѣдбула ся въ Вількесберрі въ Пенсільвенія, але судьѣ присяглі, самі сторонники Мартіна, по переведенѣй розправѣ увѣльнили его и всѣхъ его товаришѣвъ.

— **Сконфіскованый даръ** почестный. Жиды будапештеньскій намѣрили выслати почетный даръ французскому полковникови Пікартови, котрый вложивъ користнй зѣзнання въ справѣ Драйфуса при процесѣ Зола. Въ тѣй цѣли заказали они красну шаблю зъ гербовыми вѣдзнаками угорскои державы. Правительство французске почуло ся симъ дѣткнене, а міністеръ справъ заграничныхъ гр. Голуховскій зажадавъ интервенціи угорского правительства — и шаблю сконфіскували будапештеньска поліція, мотивуючи конфіскату тымъ, що приватній особы не можуть уживати гербу угорского до пѣяких манифестацій.

— Кровь матери Коло Беруна въ Чехіи живъ роббтникъ Франтішекъ Янъ зъ своею любовницею Маріею Вондрушка и мавъ при собѣ 60 лѣтну матѣрь. Маріи незадовго навкучило ся хозяйка коло старои жѣнки и она убила матѣрь Яна полѣномъ, завинула провалену голову въ плахту, щобы кровь не капала, та вытягнула трупа на пѣдъ и тамъ поклала. Вечеромъ повернувъ Янъ зъ роботы, а спытавшись за матѣрю, дѣставъ вѣдповѣдь, що пѣшла на жебры. Въ часѣ, коли Янъ приладжувавъ собѣ вечерю, побачивъ кѣлька капель крови на своѣй сорочцѣ, а Марія вневинила его, що се певно кровь зъ носа. Другого дня, коли Янъ повернувъ до дому и знову не заставъ матери, почавъ щось пѣдозрѣвати. Ставъ отже шукати и знайшовъ трупа матери на подѣ зъ розваленою головою въ калужи крови. Теперь стало ему ясно, зъ-вѣдки взяла ся кровь на его сорочцѣ. Кровь протѣкала черезъ лиху стелю и капала на него. Марію арештовано и вѣдставлено до суду, де она сейчасъ призналася до страшного злочину.

— **Дрѣбний вѣсти.** Маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені выѣхавъ у суботу на кѣлька днѣвъ до Вѣдня — Італіяньска графиня Карранта, жена президента суду въ Турині, недужа вѣдъ довшого часу, ѣла вечерю въ лѣжку. Коло лѣжка на столику стояла лямпа. Черезъ неосторожність графиня перевернула лямпу и нафта запалила ся. Коли графъ Карранто, почувши дымъ, прибѣгъ до комнаты жѣнки, заставъ ей вже цѣлу въ огни, а по угашеню огня тѣло ей було вже цѣлкомъ спалене. — Вѣдъ Перемышля доносять, що въ дняхъ 7, 8 и 9 марта лютила ся сильна буря въ Новосѣлицяхъ коло Гусакова. Вихоръ вывернувъ на фольварку ворота прикрѣплений до грубыхъ стовпѣвъ. Рѣвночасно зналинъ вихоръ на фольварку въ Плещевичахъ стайню, де мѣстило ся 50 штукъ рогатои худобы; зъ того три штуки погибли, одну дорѣзано, а кѣлька штукъ покалѣчило. — При ул. Цитадельній у Львовѣ мешкаючій зарѣбникъ Иванъ Музика выйшовъ зъ жѣнкою онодгы рано передъ 8-ою годиною зъ хаты, полишивши въ замкненѣмъ мешканю двоє дѣтей: 4-лѣтного и 7-мѣсячного хлопця. Старшій хлопчина, що инодѣ вѣрно бавивъ ся коло кухнѣ, приблизивъ ся надто до огня и вѣдъ полумени займила ся на нѣмъ одежина. Бѣдна дитина, качаючись по земли, залѣзла пѣдъ лѣжко и пѣдпалила своею одежію сѣнникъ. На щастя надѣйшла мати, що послугувала въ сусѣдній каменици, и угасила огонь та выратувала вѣдъ удушеня молодшу дитину, бо вынесла ей на дѣворъ и она прийшла до себе. А старшій хлопець страшно попѣкъ ся.

Посмертний — ✝ — оповѣстки.

Максимъ Кинашъ, господарь въ Юстрѣбковѣ ad Щирець, щирый рускій патріотъ, бувшій довголѣтный начальникъ громадскій и членъ рады повѣтовои, бувшій кандидатъ соймовый на посла зъ округа львѣвского, отець сотрудника въ Сасовѣ о. Макс. Кинаша, померъ дня 12 н. ст. марта въ 60 роцѣ житя. В. в. п.!

Наука, штука и література.

— Про *новѣ выдавництва „Прапора“* одержуемо отсѣ звѣстки до умѣщеня въ „Дѣлѣ“:

— **„Фалшивый парляментаризмъ** есть нещастемъ нашого столѣтя“. Такій наголовокъ мае 5 ч. Бібліотеки „Прапора“ [Перемышль, Побереже, ч. 1.]. — Якъ прапоръ самъ, такъ и его додатокъ Бібліотека парохіяльна, зъ которои декотрѣ книжочки появили ся окремымъ накладомъ по незвычайно низькѣй цѣнѣ, вызначае ся стараннымъ а вельми патріотичнымъ доборомъ матеріялу, овѣянымъ духомъ релігійного ревновання за добро народу. Брошурка, о котрѣй тутъ даемо справоздане, мае 98 сторѣнъ 8-ки, коштуе вразъ зъ пересылкою ино 10 кр., а змѣстъ нехай говорить самъ за себе: Глава I. Знищене природного суспѣльного урядженя: Цѣха давнины; часъ розцвѣту цехѣвъ; упадокъ; ихъ масоване и наслѣдки того-жь. Шалена борба о покупнѣвъ. Брудна конкуренція. Упадокъ продукціи. Розкладъ родины. Зруйноване суспѣльного спокою. Житя безъ спокѣйного уживания. Безвзглядне панованя капіталу. — Глава II. Природне поновне вѣдбудованя суспѣльности: Дорога до рахунку суспѣльности. Право на працю. Управильнене працѣ. Спѣлки заводовѣ. Замѣты господарыхъ ліберальвъ. Доказъ удѣльненя. Палаты заводовѣ. — Глава III. Природный устрѣй заступництва народу. Заступництво народне пѣсля станѣвъ заводовыхъ. Обрады черезъ знатокѣвъ. Загальне право выборче. Загальный обовязокъ выборчій. Забезпека свободного выбору. Пѣдкупства выборчѣ. — Глава IV. Некорысти теперѣшнього заступства народу. Неприродность и несправедливѣсть. Право выборче основане на оподатковану. Злѣ наслѣдки переворотного ладу выборчого: 1) Выборцѣ за мало знають кандидата. 2) Такожь и выбраный посолъ зная потребы своихъ выборцѣвъ за мало. 3) Т. зв. свободнѣ выборы суть найчастѣйше чистымъ ошуканьствомъ. 4) На верхъ дѣстають ся доробкевичѣ, битій людины и грошевѣ кулаки, до побѣды и пановання дѣстае ся мѣшокъ зъ грѣшми и зледащѣне. 5) Небезпеченьство для монархіи. 6) Неможливость учтивого заступництва интересѣвъ выборцѣвъ. 7) Упадокъ публичнои обычайности. 8) Велике выборче гнобленя зѣ стороны поодиноких людей або правительства. 9) Неустанна ненависть партійна и народна. 10) Безпартійне правительство неможливе. 11) Теперѣшный парляментаризмъ не дае охороны передъ абсолютизмомъ. 12) Злощастна господарка клюбова. 13) Величезне выкористане народу. 14) Бракъ поваги для парляментаризму и вѣдраза противъ нему въ народѣ. 15) Монархъ трудно дѣзнати ся о правдивѣмъ успособленю народу. — Конець теперѣшнього парляментаризму. Загальне, рѣвне, безпосереднє право голосованя само не есть ще ратункомъ. Ратунокъ есть ино въ парляментахъ спѣлокъ заводовыхъ. Користи зъ заступництва народѣвъ пѣсля заводовыхъ станѣвъ. — Се есть змѣстъ тои брошурки и здае ся навѣть, що такъ богатый и цѣкавый змѣстъ заслугуе на якъ найскорше вычерпане накладу, хочь-бы тому ино, щобы достатчити новыхъ средствъ до дальшихъ розправъ подѣбного рода, пригожихъ до вельми поучаючои дектуры о найбѣльше пекучихъ справахъ теперѣшности.

— **„Наша збруя** або розважаня, якъ вести ся рускому народови въ борбѣ за его бытъ“. Накладомъ Прапора, накладъ другій, 1898. Книжочка, обѣймаюча 40 сторѣнъ друку и обчислена на збытъ масами, вѣдступана редакціею Прапора ино партіями по 10 примѣрниковъ за цѣну 45 кр. франко. Высоко патріотичный змѣстъ сеи книжочки, котра заслугуе на найбѣльше розширене межи интеліґенцію и простолюдиномъ, є слѣдуючій: 1) Стародавна повѣсть. [о Філістраѣ и Давидѣ, зъ патріотизму стаючѣмъ противъ Голіята]; 2) Наша борба. [Зъ ворогомъ вѣры, зъ ворогомъ долѣ народу мусить бути борба.] 3) Наша збруя: Панцирь, шеломъ, щитъ, спіса 4) Панцирем нашимъ: праведность. 5) Шеломомъ нашимъ: твердый судъ. 6) Щитомъ нашимъ: слушность. 7) Спісою нашою: неумолямый гнѣвъ [святе ревноване за слушность.] Розправа закѣнчае ся ось тыми словами: „А ели тысячѣ Русинѣвъ позвлять ся въ ѣй збруѣ, тогды безъ нащадку покореный зѣстане ворогъ: не ино Голіятъ, але и весь Філістры, и весь фарисеѣ. — Справдѣ, збруя рускаго народу, така, якъ ей представлено въ сѣй книжочцѣ, вельми практична и пожадана; а якъ нею владати, дѣзнае ся кождый, перечитавши ей уважно.

Господарство, промыслъ и торговля.

Рада Надзираюча Товариствъ взаимныхъ обезпечень и взаимного кредиту „Дѣстеръ“ вѣдбула дня 7 н. ст. марта с. р звычайне [квартальне] засѣданя пѣдъ проводомъ свого президента п. Василя Нагѣрного а при участи 12 членѣвъ Рады и въ присутности правительственного комісара ц. к. совѣтника намѣстництва А. Гута. Дирекція предложила Радѣ вычерпуючій справоздання разомъ зъ рахунками зысковъ и стратъ и білянсами обохъ Товариствъ за адміністр. рѣкъ 1897 [котрѣ будуть выпечатаній и предложеній загальнымъ зборамъ членѣвъ].

Въ Товариствѣ обезпечень „Дѣстеръ“ було въ тѣмъ V-ѣмъ роцѣ 50.916 важныхъ

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслизгмлення, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутыльках по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 128—?

полісъ на суму 28,191.490 зр. обезпеченои вартости въ 2745 мѣсецовстій зъ премією 237.645 зр. 23 кр.; отже бѣльо о 11.613 полісъ бѣльше, зъ приростомъ на сумѣ обезпеченбй о 5,841.592 зр. бѣльше и премій о 52.412 зр. 13 кр. бѣльше якъ въ IV-бмъ [1896] роцѣ. Церквей обезпечено уже въ „Днѣстрѣ“ 1624 и приходствъ 1036 зъ всѣхъ трехъ Епархій, разомъ на суму 6,640.293 зр. вартости. — Шкбдъ мало Товариство въ тбмъ роцѣ 496 случаѣвъ при 282 шкодахъ въ 226 мѣсецовстяхъ, котрѣ выносили разомъ зъ коштами ліквідаціи 113.178 зр. 29 кр. — Фонды Товариства значно збільшили ся и резерву премій пбдвышено зъ 33½% на 40% т. в. о 17.532 зр. 37 кр. [выносить 52.269 зр. 40 кр.], фондъ резервовый збільшивъ ся о 19.143 зр. 43 кр. [на суму 73.874 зр. 47 кр.], амортизовано въ цѣлости кошты запасу друкбвъ и приборбвъ агенційныхъ, запасу табличокъ и коштбвъ адаптацій убикацій канцелярійныхъ, якъ такожъ 30% коштбвъ инвентаря [разомъ амортизовано 9.142 зр. 88 кр.], цѣнныхъ папербвъ докуплено въ протягу року за 53.15[illegible] зр. 58 кр. — Актива [маєтокъ] Товариства выносить 203.946 зр. 88 кр.; чиста надвышка доходу 10.579 зр. 08 кр.

Въ Товариствѣ взаимного кредиту „Днѣстеръ“ було зъ кбнцемъ року 941 членбвъ, котрѣ декларували на удѣлы 49.000 кор. сплатили на удѣлы 36.832 кор. 33 сот.; фондъ резервовый выносивъ 1980 кор. 94 сот.; вкладки щадничѣ выносили зъ кбнцемъ року 279.756 кор. 05 кр. на 416 книжочкахъ, т. в. о 155.562 кор. 42 сот. ббльше якъ въ I бмъ [1896] роцѣ; позичокъ до сплаты ратами удѣлено въ протягу року 517 на суму 230.360 коронъ; дочисливши позички позбставшій зъ I-ого року, було разомъ въ II-бмъ роцѣ 953 позичокъ въ сумѣ 362.195 коронъ 74 сот.; зъ того сплачено въ протягу року въ ратахъ бѣжучихъ 78.276 кор. 48 сот., позбстало зъ кбнцемъ року ще важныхъ позичокъ 845 на суму 283.919 кор. 26 сот. до сплаты въ умовленыхъ ратахъ. — Зыскъ Товариства кредитового за рбкъ 1897 выносить 4.649 кор. 78 сот.

По выслуханю справоздання Комісіи ревізійнои, котра провѣрила книги, рахунки и майно обохъ Товариствъ, Рада Надзираюча приняла оба справоздання до вѣдомости и рѣшила скликати звычайнѣ Загальнѣ Зборы членбвъ обохъ Товариствъ на день 4. н. ст. мая 1898 и предложити внесеня що-до роздѣлу надвышки по мысли статута; властителѣ листбвъ удѣловыхъ фонду основного въ Товариствѣ обезпечень мають дбстати 5% [за куподы ч. 5] и часть листбвъ удѣловыхъ буде выльосована и сплачена. Членамъ Товариства взаимного кредиту вносить Рада признати дівіденду вбдъ удѣлбвъ 6% и предкладае зъ зыску Товариства кредитового 820 зр. роздѣлити на цѣли добродѣйнѣ. — На мѣсце п. І. Онишкевича, котрый зложивъ мандатъ члена Рады Надзираючои, выльосовано по мысли статута зъ помежи заступникбвъ членбвъ д-ра Іосифа Олеського у Львовѣ. — Наконець ухвалено, щобы Товариство взаимного кредиту платило податокъ *рентовый* вбдъ вкладокъ щадничихъ зъ власныхъ доходбвъ, безъ зарахованя и потручена вкладчикамъ, и уповажнено Дирекцію розширяти кредитъ въ Товариствѣ такожъ на урядникбвъ публичныхъ [державныхъ и краевыхъ], котрѣ мають надъ 800 зр. сталои платнѣ рбчно, удѣляючи Дирекціи заразомъ инструкцію що до условій и забезпеченя такихъ позичокъ.

У Львовѣ дня 9 марта 1898.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 15 марта. Станъ здоровля архикн. Стефаніи поправивъ ся такъ, що за кблька днѣвъ буде могла встати зъ лбжка.

Поліціянта Гляза, котрого посолъ Цінґеръ запбзвавъ до суду за те, що дня 26 падолиста мин. року, вытягаючи его зъ салѣ рады державнои, потовкъ ему голову на сходахъ, засуджено вчера на 14 днѣвъ арешту. Оборонець обжалованого высказавъ жаль, що обжаловано пбдвластного, а властивѣ виновники сидять безпечно; прокуратерія повинна ихъ була выслѣдити, та и теперь ще може се зробити.

Берлинъ 15 марта. Nordd. Allg. Ztg. заявляе, що нѣсть, мозь бы нѣмецкій цѣсарь мавъ колись тамъ сказати, що поки вбнъ в цѣсаремъ, Американцѣ не дбстануть Кубы, в цѣлкомъ безпбдставна; Нѣмеччина зовсѣмъ не мѣшае ся до кубаньскои справы.

Римъ 15 марта. На интерпеляцію, внесену въ парляментѣ, яке становиско займае італійске правительство въ справѣ кандидатуры кн. Юрія на губернатора Креты, вбдповѣло правительство, що оно в прихильне тбй кандидатурѣ, але бажае, щобы всѣ державы згодили ся у всѣхъ справахъ всходныхъ, бо се в найлѣпшою запорукою мира. Въ справѣ кандидатуры кн. Юрія не прийшло ще мѣжь державами до згоды, але и не указано доси жадного иншого кандидата. Державы горячо бажають и стараютъ ся о те, щобы завести на Кретѣ управу сталу и сильну, котра бы вдоволила Кретенцѣвъ и забезпечила спокбй на островѣ.

Парижъ 15 марта. Увязненый анархістъ, що пбдкидавъ бомбы при поѣздкахъ президента Фора, называе ся Кохъ. Вбнъ и признавъ ся вже. Гадають, що вбнъ не зъ власнои по нуки кидавъ бомбы, а за чиюсь намовою, и надѣють ся выкрыти властивого виновника.

Надослане

Змѣна льокалю.

найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкбй
ч. І.
у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ зъ великбмъ выборомъ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Напразы найкеращe и найдешевше. — Устроюе электричныхъ дзвінкбвъ. — Замовленя въ прошкахъ вбдвороткою 418

Адреса: Оптикъ Копернинкій Львбвъ вложокъ Галицка ч. 1

ЛОЖКИ столовій зъ Альпаки зр. 650, зъ хинъского срѣбла зр. 14·—, Ложочки до кавы зъ Альпаки зр. 3·25, зъ хинъского срѣбла зр. 7·— за тузинъ

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Учителя спѣву хорального потребуе заразъ читальня „Просвѣты“ въ Пбздячи. Интересованій зголосять ся листомъ до предсѣдателя о. М. Шведзицкого, почта Медика, де по обонбльнбмъ порозумѣню поставляти ся услбвя. 95 3—3

Памиушки по 4 кр. знаній зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до памиушкбвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукерня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 16—16

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выббръ поезій для народу
зъ жытєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр.
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Оповѣстка.

Маемо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ зъ друку новый зббрникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Зббрникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дохбдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выданя маемо повну надѣю, що Р. Т. Публика пбдопре нашій змагани и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выданє зроблене на дуже красибмъ паперы и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочеными вытисками коштуе безъ пересылки 1 зр. 20 кр зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои вѣсѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интелігентного Руснна. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

Вбдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батькбвщина“ и „Читальня“) тыждневa популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вбдповѣдае д-ръ **Кость Левицкій**. Редакторъ просвѣтно-господарскои части **Василь Король**, учитель господарства.

Цѣлорбчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львбвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційнѣ політичного змѣсту (н. пр. о сегорбчнбй сесіи соймовбй, о выборахъ, вбдозвы Краевого рускаго комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фахови перезважно економічного або господарского змѣсту н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новбмъ законѣ дороговбмъ, О краевбй продажи соли, О краевбй акцизѣ вбдъ напитковъ, Вас. Нагірного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Неденьского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зо всѣхъ сторбнъ краю; 5) порады, пытаня и вбдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспбльно-політичныхъ; 6) рухъ селяньства рускаго; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чувати въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промыслъ и торговля.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлинъского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи пбдъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Ковдры шитѣ
зъ вовняного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
зъ вдвабного атласу по 8·25 зр. и высше.
Матерацы по 18 зр. и высше.
поручае Магазинъ 5
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львбвъ, площа Капітульна число 2.

Подяка.

Подобало ся Провидѣню Божому навѣстити Родину нашу тяжкимъ смуткомъ, покликуючи до Себе по коротбй но тяжкбй недузѣ Марію зъ Струтинъскихъ Сѣрацку, на вѣчный покбй. Потѣхою для опечаленои родины въ такъ тяжкбмъ горю було правдиве спбвчутє, якого дбзнали сьмо вбдъ всѣхъ нашихъ знаемыхъ и друзей такъ въ часѣ недуги якъ и пбдчасъ вбддання послѣдноі прислуги мощамъ бл. п. Марія, моеи найдорожшои супруги, сопутницѣ життя мого черезъ лѣтъ 58, матери найлѣпшои осиротѣлыхъ дѣтей, а именно: вбдъ Впр. О. Андрея Стотанчика декана и пароха Устецкого, котрый въ кождбй пригодѣ буванъ нашимъ другомъ-потѣшителемъ и теперь совершивъ чинъ погребенія при содѣйствію Всеч. ОО. В. Мотюка, В. Левицкого, Я. Луцика, И. Бариша, Кс. Сенка, І. Скалыша, Н. Гриньовского. Приймѣть Всеч. ОО. нашу найсердечнѣйшу подяку вбдъ насъ за Вашій труды и за готовбсть, въ якою поспѣшили-сьте на першу вѣсть о нашбмъ смутку, мимо вбддаленя и лихои поры, до насъ для несеня намъ потѣхи! И Вы, Всеч. О. Лонгине Скалышь зъ Достойною супругою Вашою, нашь довголѣтный сусѣде и приятелю, подѣлявшій неодну и добрую и лиху хвилю въ житю нашбмъ родиннбмъ зъ нами, приймѣть вбдъ насъ найсердечнѣйшу подяку за Вашу щирбсть и спбвчутє, котрѣ всегда а особливо въ часѣ недуги бл. п. Марія оказували-сьте. — Не менше дякуемо ЧЧ. Братствамъ церковнымъ зъ Красѣева и Баранова, а именно ЧЧ. провізорамъ І. Гурику и П. Пилипкову за понесенѣ труды. Приймѣть отже Вы, Всеч. ОО. духовнѣ, и Всѣ взагалѣ взявшій участь въ тбмъ сумнбмъ обрядѣ вбдъ го[illegible] опечаленои родины щиро-сердечне руске Бгъ заплать за Вашій труды!

Антоній Сѣрацкій — мужь; Володимиръ, Михайло, Маркилъ и Зенобія — дѣти; Іосифа, Катерина и Анна — невѣстки; Маріанъ — зять; Марія, Антбнъ, Іосифа — Ольга, Євгенъ, Неонила, Антбнъ, Марія, Левъ, Зоня — Володимира — Ванда, Романъ, Юліянъ, Анна и Станиславъ — унуки; Антбнъ Струтинскій — братъ; Каролина Депутовичъ — сестра Покбйнои. 106 1—1

Подае ся до вѣдомости, що въ друкарни Мехитаристбвъ у Вѣдни выйшовъ другій накладъ, 1898
РОЗПРАВЫ
О ДУХОВНОМЪ УРЯДОВОМЪ СТИЛЮ
Преосв. ЮЛІЯНА ШЕЛЕША. Другій сей накладъ збогативъ перегляненый и доповненый найважнѣйшими законами (якъ законъ о еквівалентѣ, о податку лично-доходовбмъ и т. д.) черезъ о. В. Садовского сотр. у св. Варвары у Вѣдни.
Цѣна брошуровaного примѣрника 1·50 зр, порто 10 кр.
Замовленя приймае: **Mechitharisten-Congregation**
Wien VII/2, Mechitharistengasse Nr. 4 92 2—3

ПОДЯКА.

Выдѣлъ читальнѣ „Просвѣты“ въ Устечку складае симъ прилюдну подяку Хв. Головному Выдѣлови тов. „Просвѣта“ у Львовѣ за щедрый даръ книжочками свого выдавництва въ вартости звышъ 10 зр., якъ такожъ за ласкаве посередництво въ закупнѣ печатки.

За Выдѣлъ *Теодоръ Гаморакъ* голова читальнѣ *Михайло Гордѣйчукъ* писарь.

ПОДЯКА.

Пбдписаній селяне зъ Крупска, обезпечений в Товариствѣ „Днѣстеръ“ заявляють тому Товариству щиру подяку за скоре [до 4 днѣвъ] зліквідованє шкоды, при чбмъ освѣдчають, що цѣлковиту асекурованую ними шкоду вповнѣ дбстали. Братя рбльники! Асекуруйтесь всѣ въ нашбмъ единбмъ щирорускбмъ Товарист. „Днѣстеръ“, котре веде дѣло совѣстно, ретельно, высылае своихъ людей, котрѣ знають нашу бѣду и въ нами мовь-бы въ рбдными обходять ся.

Онуфрей Палашовскій, Михаилъ Гевари, Иванъ Потикъ.

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинбвъ
Цѣна 1 зр
Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Торговля товарбвъ мѣшаныхъ
ИВАНА ВОЛОЩАКА
доставця для вбйска и шпиталю краевого
въ Любачевѣ
поручае на сята свѣжій дрбжджѣ Mauthner-a, муку, свѣтло церковне, вина австрійскій и угорскій, горѣлку и всякій товары корѣнній по дуже умѣренныхъ цѣнахъ.
Такожъ приймае замовленя почтовій и высылки зелѣзницею, а дрбжджѣ можна замовляти до послѣдного тыждня посту — Почта и стація зелѣзнична: Любачевъ. 105 1—3

5% чистого зыску на Приютъ вдбвъ и сирбтъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часѣ вбдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядбвъ церковныхъ
Свг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улица Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшбй цѣнѣ фелоны свѣтлій, матерія шовковій и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеняцѣ, хресты, навукя, свѣчники, свѣчки ощадній, бляшаній, пбдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
Власна роббтня бронзбвання
принимае до вбдновленя всякій старій сосуды до золочення и срѣбленя, якъ такожъ всякій замовленя пбсля взорбвъ
Зъ поважанемъ
Свг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 6—18 Львбвъ, улица Руска ч. 1.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
у Львовѣ улиця Коперника
Складъ предметбвъ релігійныхъ
поручае:
ХОРУГВИ (ФАНЫ) зъ вовняного найлѣпшого сорта, зъ адамашку, образы зъ обохъ сторбнъ ручно малованій, обшитій гальонами и френалями, зъ металевою галкою на дручку.
Цѣна пбсля величины по 27, 30, 31, 35, 38 зр.
ХОРУГВИ зъ правдивого шовкового адамашку вбдъ 45—76 зр. 359 15—?
ХОРУГВИ похоронній зъ вовн. адамашку вбдъ 25—35 зр.
ХОРУГВИ зъ шовкового адамашку вбдъ 27—54 зр.
Цѣнники на жадане franco и gratis.
ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ у Львовѣ ул. Коперника.

Въ кождбй рускбй хатѣ повиненъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рбкъ 1898.
Дбстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарни Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 50. Львовъ, Середа 4 (16) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Walfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Рекламаціи неопечатаній вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошения звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце в въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Недѣлки и инший денесенѣ приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стинка.

Посолъ выбраный „маѣчнымъ способомъ“ передъ выборцями въ Бережанахъ.

Дня 11 н. ст. марта вѣдбули ся въ Бережанахъ выборы выдѣлу рады повѣтовои и на той самъ день вызначено справоздане посла въ IV-ой куріи бережаньско-рогатиньско-пѣдгаецкого округа выборчого славного посла Валевского, бувшого жидѣвско-польского контркандидата проф. Романчука. А славный той панъ Валевскій не своимъ послованемъ, але способомъ, якимъ въ ерѣ „Сангушко-Бадені“ выйшовъ на посла — не лишь при позамыканыхъ по голосованю дверехъ, але и при поспусканыхъ середъ бѣлого дня фіранкахъ на вѣкна тои комнаты, де комісія переводила маніпуляцію зъ картками голосованя...

Цѣлый той „sejmik relacyjny“ бувъ справдѣшною „шопкою“. Позаякъ се дѣяло ся въ пятницю, то рускій священники за-для богослуженя не могли прибути; впрочѣмъ не много було честныхъ селянъ-выборцѣвъ, а за те чимало хрунѣвъ... Кѣлькохъ хрунѣвъ було навѣть зъ рускои интеліґенціи — и паны дуже ихъ голубили... Розумѣе ся!

Предсѣдателемъ „sejmik-у“ бувъ п. Казимиръ Трачевскій — правда, не выборець, але за те бережаньскій маршалокъ, тѣлько що „въ ангелы“, бо выбраный передъ кѣлькома годинами.

Въ справоздану говоривъ панъ посолъ лишь о негативнѣй дѣяльности, т. є. о тѣмъ, чого не зробивъ и чого „не мѣгъ“ зробити. О тѣмъ, щобы въ радѣ державнѣй самостѣйно выступити, не могло бути бесѣды зъ тои вже причины, що п. Валевскій є членомъ кола польского. Въ радѣ державнѣй веде політику цѣле коло, а не поодинокій его члены. Про додатній результаты політики кола такожь не умѣвъ панъ посолъ нѣчого розповѣсти. „Сесію замкнено дня 2 червня 1897, не полагодивши нѣ одного важного предложеня. Слѣдуюча сесія такожь не принесла вызначнѣйшихъ овочѣвъ парляментарнои працѣ. Гр. Бадені, не почуваючи въ собѣ силы, подавъ ся до димісіи, полишаючи неладъ, заколотъ въ державнѣмъ устрою, зъ котрого Австрія досе не пробудила ся.“ — Все те ipsissima verba посла Валевского!

Д-ръ Шецель запытавъ посла: чи коло польске [а зъ нимъ очевидно и п. Валевскій] выдержить на дотеперѣшнѣмъ становиску. — На се вѣдповѣвъ посолъ, що „коло польске вѣдъ дотеперѣшнои політики не вѣдступить“.

По такѣмъ „всесторонньмъ и ядернѣмъ“ справозданю зголосивъ ся до слова п. Тимотей Старухъ, пенсіонованый вахмайстеръ жандармеріи. [Сего Русина гнали колись „за політику“ зъ постеруноку на постерунокъ; теперь поселивъ ся вонъ въ Слободѣ и мѣжь Поляками уходить за страшне и небезпечне „індівідуумъ“.] П. Старухъ пѣддавъ „дѣяльность“ Валевского безпощадній критицѣ. „Вы пане посолъ — мовивъ вонъ — набалакали намъ старѣ исторіи, о котрыхъ мы вже забули. Шкода вашихъ трудѣвъ! Скажѣть намъ: що вы зробили користного для нашого повѣту? Чому вы не постарались хочь-бы о голодову запомогу? Вамъ, може бути, здае ся, що тутъ люде ей не потребують?.. Мы властиво не повинні були нинѣ тутъ и являти ся, бо нѣхто зъ насъ не уважае васъ своимъ посломъ! Веріфікаціи нашого выбору ще не було, а хто знае, якъ она выпаде, бо вы выбраній „маѣчнымъ способомъ“...

Послѣдній слова бесѣдника такъ збентежили правительственного комісаря, що на его интервенцію предсѣдатель вѣдобравъ слово Старухови. Нѣчо не помогли протесты честныхъ селянъ — Старухови замкнено уста.

Валевского стали боронити деякі панки и всю вину невдачь кола польского звалювати на опозицію демократичныхъ послѣвъ. Мѣжь адвокатами честного посла знайшовъ ся — на жаль — такожь рускій священикъ о. Зарицкій.

О. Дан. Зарицкій, пароxъ изъ Саранчукъ, забравши слово, старавъ ся затерти сильне враженя выкликане промовою п. Старуха та втихомирити селянъ въ той способѣ, що — вѣдсля методы барвѣнщукѣвъ махнувши рукою на „політику“, мовлявъ: то дурница, а економічній справы грунтъ! — поставивъ до посла деякій популярній жадання, панъ посолъ очевидно зразъ обѣцявъ усе зробити, а о. Зарицкій по вѣдповѣди посла зновъ забравъ слево и выразивъ ему въ имени выборцѣвъ „uznanie i podziękowanie“...

Пѣднесена була справа економічного двигненя краю, пѣддвигненя дрѣбного промыслу и рѣльничого стану, говорено о зниженю цѣны соли, о загальнѣмъ примусѣ асекураційнѣмъ... П. Валевскій обѣцявъ все полагодити. Скоро лишь заѣде до Вѣдня, буде старатись навѣть забезпечити передъ екзекуцію minimum екзистенціи... Якъ бы знайшовъ ся бувъ якій интерпелянтъ, що спытавъ бы бувъ посла: „що чувати зъ нашими лѣсами и пасовиськами?“ — бувъ бы панъ посолъ мабуть и сесе въ имени кола польского обѣцявъ селянамъ выторгувати. Але такій хитрый интерпелянтъ не знайшовъ ся.

Однакъ мимо всего враженя промовы п. Старуха таки не затерло ся — и коли о. Зарицкій внесъ „подаѣнькованє“ для высокопочтенного пана посла, не знайшовъ межи селяньствомъ такого вѣдгомону, якъ вонъ и паны сподѣвали ся...

Переглядъ часописей.

[До спору въ Россіи о руско-укр. языкѣ. — Проявы америк. „Свободы“ въ роковины Т. Шевченка.]

О руско-украньскій языкъ веде ся въ россійскихъ часописяхъ дальше дискусія, вѣдома вже нашимъ читателямъ. На статью Малороссіянина въ „С.-Петербургскихъ Вѣдомостяхъ“, яку мы навели недавно въ „Дѣлѣ“, вѣдповѣли зновъ „Биржевыя Вѣдомости“, а також вѣдозвавъ ся „Кіевлянинъ“.

„Биржевыя Вѣдомости“ пишуть мѣжь иншимъ: „Исторія Малоруси промынула и сегодня зблляла ся зъ исторіею Великоруси и иншихъ частій единои Россіи. Все, що є найлѣпше въ рѣзныхъ великорускихъ и малорускихъ говорахъ, вилывае до спѣльного скарбу россійскои мовы, котра зъ часомъ певно стане ся спѣльною власностію всѣхъ славянскихъ народѣвъ. Однакъ, коли-бъ малоруска мова була воздухомъ, безъ котрого не можна жити, то выдавались бы въ Кіевѣ и Батуринѣ малорускій часописи и въ Малоруси выдавали бы писателѣ свои творы не гѣршій вѣдъ россійскихъ Мордовцевъ и польскихъ Сенкевичѣвъ.“

Ба, коли-бъ то вѣльно було! — тогдѣ и можна бы о тѣмъ говорити. А то прецѣнь истнуе царскій указъ ще зъ 1876 року забороняючій руско-украньску чи малоруску літературу — часописи и т. д. — а що доказуе цензура, о тѣмъ цѣлый свѣтъ знае.

Не мудрѣйше становище занявъ и „Кіевлянинъ“. Вонъ признае, що руско-украньскою мовою говорять міліоны, що література на тѣй мовѣ розвиваесь и є способна до дальшого розвою, але каже: „Тутъ заходить питане практичного значѣня. Чи потрѣбный розвѣй малорускои мовы? чи є для него користнѣ выгляды?“ — И вѣдповѣдае: „Мы думаемо, що сей розвѣй цѣлкомъ непотрѣбный, що на се нема нѣякои причины... Малорускій спѣвробѣтники Петра Великого и ихъ наслѣдники ввели до россійского языка певній прикметы и черты вѣдповѣдаючій ихъ природѣ и „полуднево-рускому духови... Россійскій языкъ есть лінґвістичною синтезою, въ котрѣй можна вѣднайти слѣды малорускихъ вилывѣвъ... Гадка утворенія самостѣйнои малорускои літературы не лишь пуста, але и шкѣдна, особливо коли се питане вѣдносить ся до шкѣльнои науки. У насъ [въ Россіи] се питане не може мати реального значѣня, бо нѣхто не сумнѣвае ся о недорѣчности жаданя, щобы шкѣльна наука въ малорускихъ губерніяхъ вѣдбувала ся по малоруски.“

На всѣ тѣ „обединительній“ крутѣйства вѣдповѣмо лишь тѣлько: Ломити собѣ голову на „ъ питанемъ: „чи творити малоруску літературу“ въ тѣй хвили, коли она вже истнуе и гарно розвивая ся, є що-найменше — безпредметове. Такихъ питань не рѣшають ученѣ при зеленыхъ столикахъ, анѣ редакторы „Кіевлянина“. Ихъ рѣшае само житє. Житє малорускаго народу сотворило малоруску літературу, житє ввело тую мову не лише въ школы народній, але и школы середній и въ університетъ. Малоруска мова здобуваe собѣ права у всѣхъ областяхъ науки, тожь Хвальній редакціи „обединительныхъ“ органѣвъ — пишѣть: пропало! Розвою малорускои мовы и літературы нѣчо вже не спинить, хочь-бы противъ нея задруковано весь папѣръ россійскихъ часописій. А що здобуло собѣ право до истнованя въ границяхъ чорно-жовтыхъ стовпѣвъ, те потрафить вѣджити и въ вѣтчинѣ „Кіевлянинѣвъ“!

— —

Въ найновѣйшѣмъ числѣ [9-бмъ] американьскои „Свободы“ знаходимо вступну статью п. заг. „Памяти Тараса Шевченка“, котрои авторъ о. Несторъ Дмитрѣвъ, зазначивши, що на цѣлѣй Руси-Украинѣ обходитись будуть XXVII-мій роковины смерти найбѣльшого поета украньско-рускаго такъ вѣдзывався до Русинѣвъ въ Америцѣ:

„Мы сыны однои матери Руси-Украины, сыны волѣ и свободы, бо поселенцѣ вѣльнои землѣ Вашингтона, мы вже національно нинѣ о стѣлько прозрѣли, що змогли бы мы великаво и достойно звеличати память нашого великого генія. У насъ нема поліціи, щобы вязала намъ руки, вязала нашу думку, вязала свободу слова, свободу прасы. Мы, сыны волѣ, змогли бы найвеличнѣйше спомянути память нашого поета и его высокими пророчими идеями загрѣтись до житя нашого власного на вѣльнѣй американськѣй земли.

Браття! Подивѣть ся на другій народности, що помѣжь вами мешкають. Подивѣть ся на Анґликѣвъ, Нѣмцѣвъ, Айришѣвъ, Чехѣвъ або Полякѣвъ! Що-року они обходять торжественно память своихъ найбѣльшихъ мужѣвъ. Погляньте по Америцѣ, а побачите на публичныхъ площахъ памятники для ихъ мужѣвъ. Зайдѣть до якого бѣльшого мѣста, де мешкають Поляки, а знайдете тамъ назиска улиць: Косцюшко, Пулавскій, Мицкевичъ. А прецѣ и мы народъ, и насъ сотки тысячь въ Америцѣ, и мы кроваву свою працю вѣддаемо на користь американськѣй суспѣльности, и мы платимо податки, якъ другій горожане тои вѣльнои землѣ. Если-жь мы вже разъ стали горожанами Америки, повинні мы жити тую якъ въ своѣй рѣднѣй хатѣ, а жити такъ, якъ другій народы жиють, щобъ нѣхто теперь и въ будучности не сказавъ, що мы непотрѣбный, дикій и небезпечный елементъ въ Америцѣ. А народъ, котрый хоче мати славу свѣдомого своихъ народныхъ идеалѣвъ народу, повиненъ голосно показати собѣ и свѣтови цѣлому, що вонъ мае своихъ найбѣльшихъ людей и вмѣе ихъ память почтити.

Въ Shamokin, Pa. истнуе перше товариство имени Тараса Шевченка. Се товариство мае першій обовязокъ устроити въ мартѣ сего року вечерницѣ въ честь нашого найбѣльшого кобзаря и се товариство повинно занятись складкою на памятникъ Тараса Шевченка въ Америцѣ. Русины галицкій до нинѣ не здобули ся на поставленє памятника Шевченкови у Львовѣ. Я маю повну вѣру, що мы въ Америцѣ за оденъ рѣкъ поставили бы величавый памятникъ Тарасови.

Стѣлько и мавъ сказати, а тов. имени Шевченка въ Shamokin, Pa. певно свѣй обовязокъ сповнить.“

Мы вѣдъ себе тѣлько горячо здоровимо тую гадку и бажаемо найскоршого щасливого ей осущеня!

Письмо зъ Калуша.

[Провізоричне уконституованє рады повѣтовои.]

Нововыбрана ще въ жовтни 1897 р. рада повѣтова дочекалась наконецъ уконституованя дня 10 н. ст. марта с. р. — такъ сказати-бъ провізоричного уконституованя. Инакше того уконституованя назвати годѣ, бо н. пр. выбрано въ бѣльшои посѣлости д-ра Адольфа Вурштa, старшого лѣкаря повѣтового, а вонъ яко урядникъ політичный не маючи права выбиравости до рады громадскои, не може бути выбраный и до рады повѣтовои. Мимо внесеного протесту, належито умотивованого, бѣльшѣсть рады повѣтовои узнала выборъ д-ра Вурштa за важный. А що-до веріфікаціи мандатѣвъ зъ групы громадъ сѣльскихъ — бѣльшѣсть рады повѣтовои постановила на-разѣ не приступати до провѣреня мандатѣвъ, а то по причинѣ, що въ протестѣ, внесенѣмъ кѣлькома сторонниками великои політики, пѣднесено тяжкій замѣты, мовь-бы выборы делеґатѣвъ вѣдбувались черезъ аклямацію; мовь-бы при самыхъ выборахъ дѣяли ся страшній надужитя, терорызмъ, пекольна аґітація и т. п. — отже комісія веріфікаційна нѣбы не могла въ такъ короткѣмъ часѣ всѣ тѣ замѣты провѣрити — и бѣльшѣсть на внесокъ комісіи ухвалила приступити до веріфікаціи ажь на слѣдуючѣмъ засѣданю. Тутъ мимоходомъ пригадаемо, що при выборахъ до рады зъ сѣлъ ліста рускаго комітету побѣдила 119 голосами противъ 39. Замѣтне вже було на самѣмъ вступѣ при выборѣ комісіи веріфікаційнои, що до нея не взято анѣ одного члена зъ групы громадъ сѣльскихъ, и нѣчого не помогли представленя селянъ, що имъ се належить ся; бѣльшѣсть була на те глуха. Якъ вже сказано — уконституованє рады було провізоричне, бо интересованѣ вносять протестъ противъ одобреня выбору д-ра Вурштa и пѣдуть черезъ всѣ инстанціи, отже нова рада не такъ скоро дочекаесь крѣселъ курульскихъ въ „польскѣмъ бецирку“. — Пѣсля поглядѣвъ обективныхъ правникѣвъ выборы повинні вѣдбуватись картками, такъ бодай ординація приписуе и такій звычай бувъ усе въ калускѣй радѣ повѣтовѣй. Тымчасомъ бѣльшѣсть, — чи не довѣряючи самымъ собѣ? — постановила перевести выборы устно и такъ перевела. Противъ того рѣшеня бѣльшости интересованѣ вносять протестъ.

Закимъ приступлено до выборѣвъ, забравъ слово радный п. Яр. Коритовскій и пѣддавъ острѣй критицѣ дѣяльнѣсть давнои рады повѣтовои, выглядно выдѣлу повѣтового, наводячи много фактѣвъ некоректного поступованя, выглядно урядованя старого выдѣлу. Форитовано вѣйтѣвъ несовѣстныхъ и пѣдпарано ихъ на кождѣмъ кроцѣ. Вѣйтъ въ Красноѣ урядувавъ замѣсть три роки ажь девять лѣтъ. Де писаремъ є чоловѣкъ порядный, тамъ вѣчно секують его, а писарямъ, котрѣ провадять писарку въ найгоршѣмъ неладѣ и на шкоду громады, анѣ волосъ зъ головы не спаде. — Въ Небыловѣ предприемець зробивъ шкоды громадѣ въ лѣсѣ на кѣлька тысячь, а выдѣтъ повѣтовый вдоволивъ ся заплатою пару сотъ зр. — Дорога въ Пѣдмихайлю чекае на выпрасненє тамошного ґѣдича кѣльканадцять лѣтъ. Вода забрала дорогу и люде зъ одного боку села до другого, коли тѣлько троха бѣльша вода, дѣстатись не можуть, священникамъ зъ св. Дарами годѣ до хорыхъ переправитись, а выдѣлъ що зробивъ въ тѣй справѣ за тѣлько рокѣвъ? Але коли ходило о выпрасненє селянинa въ тѣмъ самѣмъ селѣ, то по повени въ пару недѣль все вже було переведене. Такъ инакшою мѣрою мѣрить выдѣлъ повѣтовый можныхъ а инакшою бѣдныхъ. — Або поромъ въ Добровлянахъ! Коли арендувавъ той поромъ жидъ за 130 зр. рѣчно, то нѣкому не було вѣльно въ воду ѣхати и абы до того була якась правна пѣдстава, то ц. к. староство пѣдъ загрозою кар грошевыхъ наказало громадѣ береги и рѣнь позасаджувати лозанною — и громада се зробила. Коли-жь теперь громада тримае поромъ у власнѣмъ зарядѣ и не 130 зр. мае рѣчного доходу, але близько тысячь, а при тѣмъ и поодинокій громадяне заробляють йдучи по черзѣ до порома, за що дѣстають 50 кр. денно, и тымъ добробытъ громады пѣдпѣсъ ся, — то теперь те саме ц. к. староство вразъ изъ выдѣломъ повѣтовымъ — мстячи ся за выборы до рады державнои [коли-то честій выборцѣ добровляньскій пошили въ дурнѣ „ржондъ народовый“, [бо обѣцявши голосувати на кандидата правительственного, вѣддали голосы на кандидата народного] — те саме ц. к. староство отвираe теперь дорогу туда, де давнѣйше громада приневолена була грошевыми карами засадити лозанною, и тымъ не лише нищать

добро громадске, але и підкопують добробыт цілои громады. — Або примѣромъ найчестнѣйшій начальникъ громады Яворівки Тимкова, черезъ пять лѣтъ свого урядованя не мавъ стілько комісій, що въ шестімъ роцѣ, а все те за выборы зъ 1897 року! А коли члены зверхности громадскои въ Калуши внесли жалобу на бувшого бурмістра п. Никоровича за самовільне знищеня брукованои улицѣ, що коштувала 800 золотыхъ, безъ ухвалы рады и зверхности громадскои, то до нинѣ навѣть відповѣди нема, хотяй то дѣяло ся ще въ роцѣ 1889! Нехай же бы допустивъ ся подібного чину війтъ-селянинъ! — за таку самоволю выдѣлъ повѣтовый пуставъ бы его зъ торбами! — По сій промовѣ п. Коритовскій взывавъ нову раду, щобы выбрала выдѣлъ такій, котрый бы стоявъ на сторожи моралы въ повѣтѣ и берегъ добробыту найбільше угнетеныхъ, выдѣлъ зъ людей молодыхъ, енергічныхъ, котрі бы бодай старали ся щось доброго въ повѣтѣ зробити.

Не знати, котрый закидъ въ бесѣдѣ п. Коритовского найбільше уколовъ рідного п. Чарковского [рідного брата звѣстного ордината], але вінъ забравши слово наговоривъ а радше накричавъ повну хату. Закиды п. Коритовского назвавъ вінъ тяжкими, и то дуже тяжкими для більшои посѣлости, для шляхтичівъ, котрі все и всюды є ojcami „людку“ и кождый ojciec въ кождій хвили запомагав той „людекъ“ радою и грішми.

На те забравъ слово о. Козакъ зъ Підгорокъ и промовивъ менче-більше такъ: П. Коритовскій навѣвъ намъ чимало фактівъ, и то дуже драстичныхъ. П. Чарковскій не збивъ анѣ одного факту, а лишь назвавъ себе и взагалѣ шляхтичівъ ojcami. О тыхъ ojcach може сказати слово самъ народъ, а мы переконали ся ось и нинѣ, якъ тій ojcowie поступають зъ заступниками того народу. Навѣть одного не выбрали до комісіи вериѳікаційнои! Отже добрый то ojciec, що дав одній дитинѣ обжертись, а друга нехай буде голодна!

Слово „обжертись“ страшно укололо п. Чарковского, навѣть більше нѣжь закиды п. Коритовского, и вінъ такъ розкричавъ ся, мовь-бы се дѣялось не въ сали засѣдань рады повѣтовои, але десь на ланѣ передъ 1848 рокомъ... Видко навѣть панамъ було за богато того дебюту п. Чарковского, бо самъ предсѣдатель мусівъ єму перебити и сказати, що въ словахъ о. Козака зовсімъ не добачивъ нѣчого такого, за що бы п. Чарковскій потребувавъ такъ обурюватись, впрочімъ вінъ [предсѣдатель] є на те, щобы пильнувати порядку. — Забравъ ще слово до фактичного спростованя п. Коритовскій и сконстатувавъ, що анѣ словомъ не згадувавъ о шляхтѣ, а лишь о выдѣлѣ, до котрого належали не лише шляхтичѣ. Впрочімъ дуже тѣшить ся, що его закиды, починені выдѣлови, такъ дійшли п. Чарковского, бо зъ того выходило бы, що въ радѣ буде одинъ борець більше противъ неправильностій и коррупціи. — Зголосивъ ся до слова ще и о. Козакъ та заявивъ, що мимо криківъ п. Чарковского вінъ обстає при своѣмъ высказѣ, а слова „обжирство“ не уважає непарляментарнымъ, коли его, яко одинъ зъ-межи сімохъ грѣхівъ головныхъ можна знайти въ кождімъ молитвеннику.

Вкінци промовивъ д-ръ Косъ на тематъ поспільнои вырозумѣлости и толеранціи задля можности працювати разомъ для добра повѣту. Меншій посѣлости належить ся бодай заступникъ маршалка. — На той самъ тематъ промовивъ и п. Романівъ зъ Мостищъ. — Але дарма! Поляки нѣчого доси не навчились и не навчать ся.

На всѣ закиды піднесені зъ рускои стороны відповѣвъ бувшій маршалокъ Коморницкій изъ Завадки и майже всѣ закиды узнавъ, але толкувавъ ся тымъ, що калускій повѣтъ є за великій, бо відъ границѣ угорскои ажь по Днѣстеръ, отже може бути, що вінъ всего не могъ доглянути якъ слѣдъ. Становиско давного выдѣлу було тутъ дуже незавидне, бо анѣ одинъ голосъ не відозвавъ ся въ его оборонѣ, хотяй въ новій радѣ засѣдає досыть членівъ зъ старои рады.

Опісля приступлено до выборівъ. Маршалкомъ выбраный поновно п. Станиславъ Коморницкій, а заступникомъ маршалка п. Кароль Собота зъ Підгорокъ. До выдѣлу выбраній: а) зъ більшои посѣлости п. Генрикъ Мерженьскій зъ Дубовицѣ а заступникомъ п. Конашевскій зъ Перекосъ; б) зъ мѣстъ: хірургъ Германъ Кічалесъ а заступникомъ д-ръ Вітлінъ; в) зъ громадъ сѣльскихъ: д-ръ Андрѣй Косъ а заступникомъ Яр. Коритовскій; г) зъ цілои рады; адв. д-ръ Станецкій и Людвикъ Фусъ бурмістръ калускій, а заступниками: Францішокъ Оржельскій [взять старосты] и д-ръ Вуршъ. — Презесъ и заступникъ презеса мусѣли сараки на себе голосувати, бо инакше не були бы выбраній, позаякъ до абсолютнои більшости треба було мати 14 голосівъ, а що менша посѣлость має 12 голосівъ, то абсолютна більшість на 26 голосуючихъ выносить 14 голосівъ. При голосованю на презеса п. Коморницкій стримавъ ся бувъ на-разѣ відъ голосованя, мабуть думаючи, що менча посѣлість за „великій заслуги“ его для повѣту віддасть свои голосы на него; але коли побачивъ що народъ таки не пізнає ся на нѣмъ, віддавъ 14-ый голосъ свій на себе. Такъ само зробивъ и заступникъ презеса.

На закінченя скажемо, що мы не мали рожевы надѣи на уконституованя рады повѣтовои, але того мы не сподівали ся, щобы панове въ більшои посѣлости и зъ мѣстъ перейшли цілкомъ до дневного порядку надъ автохтонами сеи землѣ, а вже найпаче не сподівали ся мы по д-рѣ Вітлінѣ, котрый живе майже выключно зъ керованцѣ нашого хлѣборобa, абы вінъ ишовъ противъ насъ такъ безпощадно, що навѣть голосувавъ противъ внеску п. Дуды, щобы до комісіи веріфікаційнои выбрати бодай одного зъ меншои посѣлости, именно д-ра Коса. Такъ скоро п. Вітлінъ пійшовъ въ льокайску службу панамъ... Але народъ рускій потрафить віддячити за ее п. Вітлінови, пізнавши, хто єму стрыкъ а кому коломъ въ бокъ...

Підчасъ засѣдання рады галерія була заповнена селянами по самій береги. А бачили мы також посла Ройовского и п. Скаржиньского відъ Студѣнки, котрыхъ шляхта чомусь не выбрала до рады.

Я. К.

Конференція клира перемыского повѣта

котра відбулась дня 27 сѣчня с. р. въ комнатахъ пресвитерскихъ въ Перемышли, заслугує на більшу увагу Вп. читателівъ, бо ей рішеня дотыкають по части цілого руского духовеньства. На тую нараду прибуло около 40 священиківъ, мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ, и підъ вправнымъ проводомъ о. сов. Стрыйского тревала конференція цілый день.

Перший референтъ: „Фондъ пенсійный для вдівъ и сиротъ по рускихъ священикахъ“ выготовивъ дуже основно о. Кульматицкій зъ Гороховець. Представивши въ яркихъ краскахъ сумну долю вдовицъ и сиротъ по священикахъ и навівши кілька драстичныхъ выпадківъ зъ ихъ житя, прийшовъ о. референтъ до заключеня, що намъ самымъ треба взятись енергічно до живійшои акціи въ тімъ дѣлѣ и поставивъ кілька резолюцій підъ ухвалу. По довгій дискусіи надъ поодинокими резолюціями, въ котрій забирали голосъ: оо. Менцинскій, Романовскій, Головацкій, Негребецкій, Бачиньскій и другій, ухвалено слѣдуючій три резолюціи:

I. Выбрати комітетъ изъ шість членівъ, котрый уложить прошеня до Вир. Ординаріятівъ, щобы они посередничили межи клиромъ а ц. к. правительствомъ въ дѣлѣ пенсійного фонду для вдівъ и сиротъ по рускихъ священикахъ.

II. Комітетъ сей має розіслати відозвы до всѣхъ Деканатівъ и до ревнійшихъ священиківъ у всѣхъ трехъ Епархіяхъ, щобы въ кождій Епархіи завязавъ ся комітетъ, а той комітетъ постаравсь, щобы такій самій петиціи внесено до своихъ Ординаріятівъ зъ підписомъ кождого поодинокого священика.

III. Въ петиціи має высказатись бажанѣ, щобы кожда вдовиця дістала найменше 300 зр., а кожда сирота по 120 зр. річнои пенсіи.

До комітету выбрано оо.: декана Крвавича, сов. Стрыйского, сов. Негребецкого, Кульматицкого, Менциньского и Захаріясевича. — До сеи поры відбувъ комітетъ два засѣдання. На першімъ залагоджено справу розіслання петиціи о запомогу 150.000 зр. до підписівъ всему рускому духовеньству, а на другімъ засѣданю приготовлено справу петиціи до Вир. Ординаріятівъ. При тімъ треба запримѣтити, що повышими справами заняла ся дуже щиро Редакція „Прапора“.

Другій референтъ на конференціи „О податку особисто-доходовімъ“, дуже докладно и обширно обробленый, предложивъ о. Бачиньскій зъ Стібна. Ся справа на часѣ подала широке поле до дискусій многимъ участникамъ конференціи, а дуже цінній поясненя въ тімъ дѣлѣ подавъ о. сов. Негребецкій, прилучаючись вповнѣ до выводівъ о. референта. Ухвалено засаду, що кождый священикъ має предложити свою фасію до особисто доходового податку.

Третій референтъ: „Соціяльно-політичне положене въ повѣтѣ перемыскімъ“; предложенный и відчитаный референтомъ о. Захаріясевичемъ зъ Вышатичъ, дотыкавъ відносинъ въ перемыскімъ повѣтѣ и длятого ширше справоздане о тімъ референтѣ поминаємо, а подаємо лишь резолюціи предложені референтомъ на основѣ его референту и ухваленій одноголосно конференціею:

I. Звертаючи увагу Собратій въ перемыскімъ повѣтѣ на радикальный рухъ, розведеный по селахъ непокликаными опікунами.

II. Рускій клиръ, симпатизуючи зъ рухомъ хлопскимъ, де ходить о выборене для селянъ рівноправности и піддвигненя ихъ зъ упадку економічного, обовязаный закладати по селахъ читальнѣ, а при читальняхъ крамницѣ, касы позичковій, шпихлѣрѣ и такій иншій хосенній институціи громадскій, — словомъ повиненъ трудитись також по за церквою и школою въ напрямѣ релігійнімъ, просвѣтнімъ и економічнімъ для добра своихъ меншихъ братівъ.

III. Клиръ перемыского повѣта рѣшає за рѣчь конечну брати удѣлъ въ житю політичнімъ, не відтягати ся відъ селяньскихъ публичныхъ зборівъ політичныхъ — а то въ тій цѣли, щобы становы селяньскому допомогти своею силою, наукою и порадою, а такожь, щобы въ потребѣ стати въ оборонѣ свого стану проти ихъ несправедливыхъ напастій.

IV. Клиръ перемыского повѣта уважає вельми пожиточнымъ устроюване місій въ парохіяхъ, де того заходить потреба.

Четвертый референтъ: „Основане товариства клирикального и товариства запомоги и будовы церквей“. Референтъ о. Борисевичъ зъ Дрогобыча, представивши хосенність и потребу товариства для священиківъ, въ котрімъ бы можна орґанізуватись и порадити ся надъ жинеными справами клира, поставивъ внесене, щобы основати въ Перемышли філію Товариства св. Ап. Павла, а також філію Товариства для запомоги церквей. — О. Головацкій підперъ оба внесеня а оо. Венгриновичъ и Менциньскій повѣдомили зборы, що після ихъ информацій до основаня філій Товариства св. Ап. Павла пороблені вже кроки, а справу тую поручивъ Головный выдѣлъ о. крил. Подолиньскому. — Що-до „Товариства запомоги церквей“ поставивъ о. Захаріясевичъ умотивоване слѣдуюче внесене: „Конференція ухвалює заложити окреме для Епархіи перемыскои „Товариство для будовы и запомоги церквей“ на взоръ Товариства св. Петра у Львовѣ, а выконане того внесеня поручаєсь будучому выдѣлови філіи Товариства св. Ап. Павла въ Перемышли“. Внесене се принято одноголосно.

Слѣдуючій референтъ: „Кватирунокъ війска по приходствахъ“ за-для спѣшнои поры усунено зъ порядку дневного.

Наконець наступили внесеня участниківъ.

О. Негребецкій зъ Залѣся въ довшій, хорошо обдуманій бесѣдѣ мотивувавъ потребу заложеня Св.-Володимирского Братства, на взоръ Братства Ставропігійского, до котрого належали бы не тілько духовній, але и свѣтскій Русины, и котрого цілію було бы: ухристіяненe практичного житя рускои суспільности. Промову о. Негребецкого принято оплесками до милои відомости.

Наконець на внесене о. Захаріясевича выбрано комісію зъ шістьохъ членівъ [оо. Крвавичъ, Стрыйскій, Гайдукевичъ, Кульматицкій, Менциньскій и Борисевичъ], котра бы наглядала надъ выконанемъ ухваленыхъ резолюцій и въ відповѣднімъ часѣ скликала другу конференцію до Перемышля.

Наради закінчились о 6 годинѣ вечеромъ.

Переглядъ політичный.

Про політичне положене радили въ недѣлю въ Бернѣ такъ молодо-чеський політичный клюбъ якъ и старо-чеський народный клюбъ. Тамъ промавлявъ п. д-ръ Сляма, тутъ п. д-ръ Зачекъ. Оба высказували ся дуже оглядно о новімъ міністерствѣ. Але на молодоческихъ зборахъ, де радикалы мали більшість, ухвалено резолюцію, въ котрій завізвано ческихъ послівъ въ радѣ державнѣй, твердо и непохитно стояти при державно-правнѣй народнѣй програмѣ, а гр. Тунови, котрый має задачу при помочи ческихъ голосівъ перевести шкідливу угоду зъ Угорщиною, такъ довго не дати своихъ голосівъ на тоту угоду, поки не будуть покладеній основы до державно правнои угоды зъ краями ческои короны. Зборы заявили, що до правительства гр. Туна не мають нѣякого довѣря. Послѣдну сесію моравского сойму названо найслабшою зъ усѣхъ сесій. Ческій послы анѣ не умѣли анѣ не хотѣли розвинути державно правну програму ческого народу. Почату въ соймѣ угодову акцію названо нещирою и дуренімъ народу. Акція тота остала въ суперечности зъ однодушнымъ поведенімъ ческого народу у всѣхъ краяхъ короны ческои и не мае иншои меты, якъ захитану вже гегемонію Нѣмцівъ на Моравѣ скріпити на довгій лѣта, та додати бар. Гавчеви відваги, щобы ческои мовы знову не допустивъ до моравскихъ урядівъ. Въ „народнімъ клюбѣ“ боронивъ д-ръ Зачекъ угодовои акціи соймовои и заявивъ, що ческій справы на Моравѣ и Шлеску є ключемъ до справедливого полагодженя ческои справы взагалѣ, а для ческихъ послівъ мірою ихъ становиска до правительства. Зборы приняли резолюцію зъ зазывомъ до ческихъ послівъ, щобы супротивъ правительства гр. Туна заняли таке становиско, яке зъ програмы правительства супротивъ Чехівъ окаже ся потрібнымъ. Д-ръ Зачекъ высказавъ переконане, що д-ръ Кайцль бувъ бы не вступивъ до кабінету, коли бы бувъ не дістававъ за-руки що-до ческихъ жаданъ.

Сими днями стававъ голова молодо-ческого клюбу п. Енгель передъ выборцями въ Пржібрамѣ и говоривъ про політичне положене та нове міністерство. Чехи — казавъ бесѣдникъ — такъ само відносять ся теперь до гр. Туна, якъ свого часу відносили ся до міністерства Гавча. Они стоять по сторонѣ парляментарнои більшости, але не по сторонѣ правительства. Значіня тои більшости не можна маловажити; она показала свою силу тогдѣ, коли все ишло въ переверты, и такою самою остане и теперь. Більшість не стане ворожо до правительства, але буде ждати на его дѣла и після того поступати. Коли гр. Тунови удасть ся улагодити якусь часть давнѣйшои опозиціи, то онъ въ складѣ теперѣшнои більшости не змѣнить ся нѣчого. Чи єму удасть ся довести ажь до того, щобы опозиція покинула обструкцію, се покаже ся незадовго. Обструкція чи не обструкція, — се рѣчь правительства; а коли нѣмецкій сторонництва схотять похоронити конституцію, тогдѣ мы — каже бесѣдникъ — скажемо: requiescat in pace; якъ прийде на те, то и свѣчки потримаємо. Обговоривши опісля програму парляментарнои більшости, высказану въ проектѣ адресы рады державнои, и шкільне внесене п. Ебенгоха, сказавъ д-ръ Енгель дальше: Въ теперѣшнімъ політичнімъ житю лише выборы даютъ ясну певність правды; лише они можуть найлѣпше показати, чи наше сторонництво упало чи нѣ. Чи оно добре було, що одинъ членъ нашого сторонництва вступивъ до кабінету, чи нѣ, се пытане порѣшать выборы. Міністеръ д-ръ Кайцль зложивъ вже посольскій мандатъ и піддасть ся новому выборови. Побачимо, якъ выпаде судъ нашого сторонництва надъ д-ромъ Кайцлемъ. Коли бы показало ся, що наше поведене не згоджує ся зъ бажанями нашихъ выборцівъ, тогдѣ розважимо собѣ рѣчь и будемо знати, що робити.

П. Вольфъ промовивъ въ недѣлю на зборахъ товариства австрійскихъ нѣмецкихъ народовцівъ у Відни и сказавъ мѣжь иншимъ: Правительственна система послѣдныхъ лѣтъ змагає до того, щобы вернути ся до реакціи, яка панувала передъ 1848 р. На чолѣ феодалы, коло нихъ клерикалы и христіяньскій соціялы, пруть ся занята те становиско, яке уважає ся за безповоротно поконане. Австрійскій Нѣмцѣ жадають цілковитого внесеня языковыхъ розпоряджень и заведеня нѣмецкои мовы державнои (а се жь не безповоротно поконане жаданя? *Ред.*). Коли бы се не стало ся, то Нѣмцѣ будуть боронити ся до крайности и противъ кождого міністерства, нехай бы ихъ не знати кілько прийшло, стануть зъ обструкцію. Бесѣдникъ замѣтивъ, що бувъ вже на кількохъ зборахъ въ краю и всюды дістававъ припоручене выступити зъ звѣстными обжалованями міністрівъ; а въ разѣ потребы оповѣстить вінъ Нѣмцямъ кріза вікно парляменту, якого нарушеня конституціи допустило ся правительство. Коли новый президентъ міністрівъ не услухає бажаня Нѣмцівъ, и коли не поможе найострѣйша опозиція и обструкція, то готовій вернути мартовій днѣ 1848 р. Коли гр. Тунъ покладає може надѣю на розвязане рады державнои и на новій выборы, то заведе ся ще більше. Теперѣшный складъ польского кола значно въ такімъ разѣ змѣнивъ бы ся и уступивъ бы мѣсця радикальнѣйшимъ елементамъ. Те саме сталось бы и мѣжь ческими Нѣмцями; ліберальне сторонництво пійшло бы тамъ цілкомъ въ могилу.

Взагалѣ агітує теперь п. Вольфъ мѣжь Нѣмцями найбільше отсими справами, котрій хоче вывести въ радѣ державнѣй передъ всѣми иншими: обжалованя бувшихъ міністрівъ за языковій розпорядженя, сатисфакція за т. зв. внесене Фалькенгайна, першенство языкового закону передъ всѣмъ иншимъ, узнане нѣмецкои мовы за державну.

Дня 14 с. м. прийшла въ угорскімъ соймѣ на чергу дебата надъ закономъ, установляючимъ день 11 цвѣтня народнымъ святомъ на памятку конституціи зъ р. 1848. Опозиція промавляла за тымъ, щобы день 15 марта признати народнымъ святомъ. Вкінци по довшій дебатѣ принято проектъ закону безъ змѣны. Опісля на внесене президента міністрівъ ухвалено одноголосно безъ дебаты, що д. 11 цвѣтня с. р. зійдуть ся обѣ палаты на спільне урочисте засѣданя, на котрімъ буде оголошеный сей законъ, до того часу вже санкціонованый; просто зъ засѣданя удасть ся весь соймъ до цісаря зъ адресою вірности. Адресу вже також уложено и на внесене бар. Банфіого відослано до комісіи.

Nowa Reforma, обговорюючи згаданый законъ, замѣчає, що нема въ нѣмъ анѣ слова о тімъ, що підъ скиптромъ цісаря Франціъ Іосифа живуть въ Угорщинѣ обочь Мадярівъ ще и иншій народности. Що-до нихъ — каже той дневникъ — мусимо зъ притиском зазначити, що уважаємо дуалізмъ лише за конечне лихо; але, вірни своимъ засадамъ, будемо завсѣгды обурювати ся на те, якъ то въ Угорщинѣ панує насильство и несправедливість. Передъ 50 роками мы били ся за Мадярівъ; але шкода тои польскои крови, бо пролито ей хиба на те, щобы відъ Карпатъ до Дунаю запанувавъ ще тілько більшій гнетъ, нѣжь бувъ передъ тымъ. — Гарно се и благородно, що польскій демократичный дневникъ такъ обурюєсь на видъ мадярского гнету, насильства и несправедливости. Але, хочь оно нѣ на що не здасть ся, такъ и не завадить пригадати польскимъ демократамъ, що далеко ближе, бо таки підъ носомъ у власнімъ краю, мають ажь надто богато и

ажь надто часто нагоду и причину обурювати ся на насильства и несправедливость, котра выходить зъ широкихъ кругівъ, имъ рідненькихъ, — що мовлявъ є кість зъ ихъ кости и кровь зъ ихъ крови. На що то такъ далеко глядати причины до обуренія и то ще тамъ, де те обуреніе нікому анї поможе анї пошкодить.

——

„С. Петерб. Відомости“ заперечують вістямъ, мовь бы то ажь россійска дипльоматія вдавала ся въ те, щобы болгарскому князеви Фердинандови выєднати авдієнцію у австрійского цісаря и повднати его зъ нимъ. Можна сказати на певно — каже той дневникъ, — що зъ нашои стороны не зроблено въ тій справі нїякого кроку, хочь бы только длятого, що оно було бы цілкомъ зайшне и зовсімъ не бувае въ такихъ разахъ въ звычаю. Хочь давнїйше на віденьскомъ дворі проявило ся охолодженіе відносинъ до кн. Фердинанда, то оно мусїло само черезъ себе минути. Проста річь, що католицкій кн. Фердинандъ мусить числити на прихильность австрійского монарха. Кромъ того зближеніе Австрії до Россії, покровительки Болгарії, не могло не причинити ся до того, щобы кн. Фердинанда принято на віденьскомъ дворі. Зъ сего выходить ясно, що зъ россійскои стороны не треба було нїякого заходу, щобы довести до того ласкавого принятя, якого зазнавъ у Відни болгарскій князь.

——

Сполучені держави повнічнои Америки зброять ся; мають они мати теперь армію числячу 480.000 воякивъ. Въ порівнаню зъ дотеперішною силою армії [28.000] выкликуе се просто сензацію. Маринарка Сполученыхъ державъ складае ся теперь зъ 120 кораблівъ, не числячи кільканацять тыхъ, котрі доперва выкінчують ся. Два роки тому було тамъ лише 92 кораблівъ зъ 380 гарматами. Президентъ Мекъ-Кінлі мае мати сильный намірь президентуру свою укоронувати анексією Кубы. Зъ-разу намірае вінъ запропонувати, щобы Испанія признала независимость Кубы за вынагородою 75 міл. долярівъ відступного; коли-жь бы испаньске правительство не згодило ся, оголосить на власну руку независимость Кубы, хочь-бы черезъ те мавъ наразитись на війну зъ Испанією. Підъ тымъ взглядомъ не повздержать его навіть підлестні слова англійского посла въ Вашингтонї, котрый высказавъ ему велику похвалу королевои Вікторії зъ причины его умірености въ зносинахъ зъ Испанією.

Испанія мае теперь на Кубі 82.000 війска готового до оборони испаньского панованя. На случай війны Испанія певно не буде взольована; она впрочімъ не мае потребы атакувати американьскій континентъ, бо ведучи війну корсарскимъ способомъ може знищити цілу американьску торговлю. Испаньске правительство вынаймило 10 поспішныхъ кораблівъ и держить ихъ готовыми на случай евентуальнои потребы транспорту дальшихъ війскъ на Кубу.

НОВИНКИ.

— **Слюсарь завинивъ а коваля повісили.** На звістне „внесене“ Фалькенгайна, котрого нї одинъ-посоль ради державнои на власне ухо не чувъ, „ухвалено“ безъ голосованя новый „регулямінъ“ віденьскои палаты посольскои. Октройованый сей регулямінъ дававъ право выключеныхъ президентомъ послівъ силою выводити на улицю. Коли противъ революційнои президії обструкція урядила контрреволюцію, давъ Бадені наказъ, щобы поліція увійшла въ салю и спрятала выключеныхъ послівъ. Підля инструкції, яка приписана для ц. к. Militär-Polizei Wachmannschaft, могли поліцаї вавіть добути шабель и плазувати ними опірныхъ послівъ. На свое щастя — поліцаї не зробили сего, бо обмежились лише на тімъ, що деякихъ послівъ тягли за ноги зъ салї, ажь тягненымъ на підлозї підскакувати головы якъ пилка по толоцї. За се вже засудивъ судъ въ еньскій одного поліцая на 14 днівъ арешту. А що бы то було, якъ бы поліцаї були ужили шабель?! Цікава річь, чи підчасъ новои сесії рада державна зажадае укарания властивыхъ виновниківъ, бо жь укараный поліцаї провинивъ ся не зъ власнои охоты, а сповнивъ лише свій службовый обовязокъ, выконуючи приказъ свого начальника...

— „Młoda Ruś“. Підъ такимъ загаловкомъ появила ся онодги въ Gazet'і narodow-ій загальна нїби-характеристика еволюції середъ интеліґенції рускои. Підъ „рускимъ пытаньемъ“ Gaz. nar. розумів одну лишь колотнечу, и завзяту, невтомиму а скучну сварку Русинівъ у себе дома. Лучить ихъ — по думцї Gazet ы narodow oи — одно лишь, а то „ненависть до Ляхівъ и тая ненависть становить одиноку ихъ спільну цїху“. По такій характеристицї status praesens газета потішаеся, що колись буде лїпше, а надію свою мотивуе тымъ, що въ товариствї им. Шевченка згрупована „на грунтї идей поступовыхъ стоячи молода Русь взяла ся до серіозноі науки, а идеалы би загально людскій. У фантазіи газеты „молода Русь“ зійде ся вже въ недалекій будучности „зъ Поляками при одній цїли“. Політика пійде на колокъ, а зъ нею щезне ненависть Русинівъ до всего, що польске. — Отже мы скажемо на те: Gazeta narodowa мылить ся, коли думае, що зъ нашои „молодои Руси“ выховають ся учені въ родї нїмецкихъ професорівъ зъ Fliegende Blätter, котрі по-за своимъ столикомъ, по-за своими студіями фаховыми не бачать житя, не почувають ся до загально-народныхъ обовязківъ. Зле трафила Narodowa, коли шукаючи за політичными индиферентами, вказуе на молодїжь, яка грунуе ся при нашімъ товариствї науковімъ. Мы певні, що люде працюючі науково, прислужать ся самій науцї яко такій, але праця ихъ и на иншихъ поляхъ народного житя лишить незатертї слїды. Найменшу-жь потїху зъ „молодого поколїня“ будуть мати польскій політики зъ Narodow-oи.

— **Зъ голодовои акціи.** Галицкій банкъ краевый обівавъ удїлити позички на влагодженя сегорічнои голодовои нужды отсимъ повітамъ въ всхіднои Галичины: мостискому 4.000 зр., добромильскому 2.000 зр., надвірнянському 2.800 зр., самбірскому 5.000 зр. и сянівцкому 9.000 зр.

— **Церковь св. Николая у Львові.** Докінчена роботы коло реставрації и обновы старинноі церкви св. Николая при улици жовківскій розпічнуть ся въ весною сего року. Львівска рада мїска ухвалила на сю цїль 1600 зр.

— **Обнова церквей.** Въ Вербиці, селї угнівського деканату перемыскои епархії, відновлено и украшено церкву заходами братства церковного и прихожанъ коштомъ 2301 зр. — Дальше відновлено церкви въ Турнівску и Репедю коло Сянока и украшено въ дусї нашого обряду.

— **Зъ Коломыї пишуть намъ:** Въ недїлю 20-ого марта с. р. відбуде ся въ льокалях „Родины“ въ Коломыи вже третій зъ черги відчитъ въ сімъ великімъ постї. Читати буде проф. Л. Кузьма про користи естетичного образованя, особливо для женщинъ. По відчитї товарискій забавы підля уложеноі програмы. Особныхъ запрошень на тї відчиты и забавы не розсылаесь нікому.

— **Вдавъ ся въ батька...** Що краевый маршалокъ є „спеціялістомъ въ квестіи рускій“ — се знана річь. Але ось цікаво, що и его сынъ, також Станиславъ, въ тімъ взглядї вдавъ ся въ батька. Зъ Парижа пишуть до петербургского Kraj-у: Ґр. Станиславъ Бадені, сынъ маршалка ґр. Баденього, відбуваючи студіи въ академіи наукъ політичныхъ у Парижи, мавъ недавно відчитъ въ товариствї давныхъ и теперішныхъ ученикивъ тои школы. Прелєгентъ выголосивъ старанно выготовленый рефератъ про питане малорускаго языка и підвівъ гадку, що спільній интересы Полякивъ и Русинівъ въ Галичинї дозволяють на обопільне вырозумінь, а исторія послідныхъ літъ доказуе, що дорогою взаимныхъ уступствъ и компромісивъ обі борючі ся стороны розвяжуть сесю квестію въ дусї цілковитои рівноправности двохъ кревныхъ племенъ. Молодый ґр. Бадені доповнивъ ще свій відчитъ начеркомъ рускаго руху въ Галичинї, а також схарактеризувавъ головнї теперішній рускій сторонництва політичнї. По скінченю реферату, принятого голосными оплесками, вывязала ся ширша дискусія, въ котрій промовляли представителї рівныхъ народностій и партій політичныхъ, якъ Французы, Болгары, Хорваты и иншій. Взагалї зборы були дуже оживленій.

— **Дефравдація.** На почті въ Ворохті здефравдувала тамошна експеди орка Броніслав Андріолєті около 1000 зр. Дефравдантка пять днівъ передъ відкрытемъ недобору въ касї черезъ несподївано прибувшу комісію — выйшла за-мужь. На початокъ добре и таке придане!

— **Нова зелізница.** Міністерство зелізниць надало кн. Адам. Сапівї концессію на будову електричноі зелізниці зъ Перемышля до Красичина. Зелізница мае бути віддана до публичного ужитку въ лютімъ 1899 р.

— **Огнї.** Дня 28 сїчня надъ вечеромъ выбухъ зъ неосторожности пожаръ въ шопі Ицка Фолькенфліка въ Шипівцихъ, залїщицкого повіта и знищивъ три загороды и наробивъ шкоды на 1898 зр., 579 зр. и 173 зр. Шкоды були обезпечені. — Дня 2 лютого вечеромъ згорівъ въ Долинї дімъ Федора Данюка. Шкода обезпечена на 600 зр. — Въ Воютичахъ самбірского повіта знищивъ огонь дня 3 лютого майно 12 господарівъ. Обезпечена шкода виносить 4.500 зр. — Въ Любши жидачівского повіта выбухъ огонь дня 7 лютого пополудни въ стайни Антона Миговича и знищивъ три загороды. Необезпечена шкода виносить 1350 зр. Огонь бувъ имовірно підложеный зъ мести. — Дня 8 лютого въ наслідокъ підпалу згорїла въ Дрищевї бережанського повіта загорода Стефана Попика. Шкода виносить 4754 зр., обезпечена ледви на 1220 зр. Въ часї ратунку тяжко попекли ся Стефанъ и Олена Попики. За виновникомъ заряджено слїдство. А дня 15 лютого въ полудне знова погорїли въ Дрищевї господарскій будынки Михайла Гончарского, вартости около 330 зр. Підпаливъ ихъ 80-літный отець Михайла, Федько, що й самъ погибъ у огни. До підпалу спонукала его незгода, въ якій живъ зъ своимъ сыномъ відъ довшого часу. — Дня 14 марта въ полудне выбухъ огонь въ Тетевчицяхъ, філіи прихода Ператинъ повіта камінецкого. Огонь выбухъ въ домї Ивана Волошиньского, имовірно черезъ неосторожность дітей лишеныхъ безъ дозору. Згорїло 66 [шістьдесять и шість] домівъ зъ обійстями, майже все асекурованій, переважно въ „Дністрї“. Хотяй не було вітру, ратунокъ бувъ утрудненый зъ причины густого побудованя. Въ 1879 роцї погорїла тая сама часть села, а теперь другій разъ. Страты великій въ худобі, въ запасахъ збожа, паши и знарядахъ господарскихъ. Межи погорїльцями крайна роспука, тымъ більше, що на передивку.

— **Мальверзаціи фельдфебля а огонь.** Підъ часъ торжественного обходу ювілею папы у Львовї выбухъ на складї мундуровімъ въ касарни при улици Курковій огонь, але его скоро вгасили. Поліції львівскій удало ся вынайти підпалинка въ особі фельдфебля Рудольфа Шена, котрый, щобы затерти слїды мальверзацій мундурами, підложивъ огонь. Поліція вынайшла також „світовій фірмы“ Кутель и Рацесъ при улици Смочій, де проворный п. фельдфебель „ліверувавъ“ мундуры. Показало ся, що Шенъ відъ довшого часу робивъ такі доставы... „зъ армія“. Черезъ сей огонь оголосивъ Шенъ „крахъ“ и достався підъ ключь.

— **Самоубійство и рабунокъ.** Передвчера спостережли люде переходячі черезъ кладовище Личаківске якогось старшого, интеліґентного чоловіка неживого, якъ лежавъ лицемъ до землї, а въ затисненыхъ рукахъ тримавъ револьверъ. Прибувша комісія сконстатувала самоубійство менше більше передъ шістьма годинами. Куля вымірена въ уста застрягла въ мозку и смерть наступила заразъ. Самоубійця, літъ около 50, бувъ дуже порядно одітый, а зъ полишеныхъ папіровъ доведено, що называвъ ся Банахъ и бувъ повномочникомъ кн. Сапігушка. Причина самоубійства невідома, а въ своихъ запискахъ не-бощикъ просить не підозрівати родину за причину его самоубійства. На свіжімъ трупі оперувавъ вже якійсь злодій, бо стягнувъ верхну одіжь и почавъ стягати чоботы, але видко сполошивъ ся и черезъ те не удало ся ему вкрасти ще золотый годинникъ зъ ланцушкомъ и кілька зр. зъ кишенї самоубійника.

— **Борба зъ вовками.** Часописи румуньскій доносять, що на граници россійско-румуньскій волочать ся великій тїчнї вовкивъ. Недавно тому одна така тїчня голодныхъ вовкивъ напала на сторожу румуньску зложену зъ трехъ воякивъ. Нападений боронили ся безнастанною пальбою зъ карабінівъ до вовкивъ и вже пять положили трупомъ, але прочій розлючені вовки зъ цілою силою кинулись на воякивъ и одного зъ нихъ вже укусивъ вовкъ за бедро. На щасте прибула несподївана помічь — зъ другого берега Прута наспіли россійскій козаки и цільными стрілами прогнали вовкивъ до поблизького лїса. На поли битвы упало одинацять вовкивъ, а прочій почали жерти ся самі межи собою, заспокоюючи въ сей способъ свій голодъ — підля пословицї „їсть песъ пса, якъ коня нема“.

— **Дрібній вісти.** Намістникъ кн. Сапігушко выіхавъ на кілька день до своихъ добръ до Гумниска підъ Тарновомъ. — Маршалокъ краевый ґр. Бадені повернє завтра зъ Відня, де вчера бувъ на авдієнціи у цісаря. — Місточко Ягольница надало почестне горожанство старостї А. Выбрановскому и секретареви намістництва Е. Дільцови. — Судъ присяглыхъ у Львовї засудивъ ювілерского челядника Мавра Парнеса на три роки вязниць за крадіжь 49 годинникивъ, 111 ланцушкивъ и 38 прикрасъ годинникивъ, все вартости 444 зр., у львівского годинникаря В. Лютвака. — На Шлеску прускімъ выкопано кілька штукъ збруї зъ часівъ кровавыхъ борбъ гуситскихъ. — Заробникъ Иванъ Скволевскій згинувъ зъ надмірного ужитя „потішительницї“ въ одній рудерї при улици Рівницкій у Львовї. — Въ готели Bellevue у Львовї перебувавъ відъ кількохъ днівъ якійсь П., рахмістръ зъ Перемышля [такъ записавъ ся въ книзї подорожныхъ]. Вчера цілый день не выходивъ зъ покою. Вечеромъ занепокоена служба выважила дверї и побачила его лежачого въ кровии, а побічь револьверъ. Нещастный ще дыхавъ, то відвезено его до шпиталя. Якъ ся вінъ властив называе, та яка була причина самоубійства, годї дізнатись. Ночи перебувавъ по-за готелемъ, а вертавъ до готелю рано.

Вісти зъ Епархіи Станиславівскои

На конкурсъ зъ річницемъ до 15 н. ст. цвітня с. р. розписаній приходы: Лядске дек. устецкого, Олівна дек. городеньского, Петликівцї дек. чортківского, Фересхуля дек. косівского, Хоростківъ дек. гусятиньского, Дебеславцї дек. коломыйского, Темерівцї дек. язупольского, Завалє дек. снятиньского и Красна дек. надвірнянського. — Візваній до канонічноі институції оо.: Іосафъ Левицкій на Брошківцї дек. черновецкого, Зенонъ Кириловичъ на Попельники и Вас. Попель на Видинівъ. — Канонічну институцію дістали оо.: Вас. Богоносъ яко соборный крилошанинъ капітулы станиславівскои, Онуфрій Семіонъ яко прих. въ Пістини, Мих. Литвиновичъ яко прих. Кудринець, Никифоръ Куриловичъ на прих. Волківцї, Дим. Хоминъ на прих. Шульганівка, Амвросій Кадайскій на прих. Делява и Вячеславъ Збудовскій на прих. Зубрець. Введені оо.: Дим. Добротворъ яко третій систем. сотрудникъ въ Чернівцяхъ, Ив. Ткачевичъ яко завідатель Фересхулї, Іосифъ Березовскій яко завідатель Хоростківа, Л ігнатъ Федоровскій яко завідатель Заваля и Александеръ Пасічиньскій яко завідатель въ Дебеславцяхъ. — Відъ конкурсового испиту увільненый о. Ант. Левицкій зъ Хомякова на 6 літъ. — Консисторія відіслась до правительства о вызначене дотації для прив. сотрудникивъ въ Ягольницї старій и въ Городници. — Розписаный конкурсъ на катихитівъ нар. шкілъ въ Гусятинї и Копичинцяхъ зъ річною платнею 490 зр. Просьбы треба вносити до рады шкільнои окружнои въ Гусятинї до 31 н. ст. марта сего року.

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафівъ перенесла почтовыхъ контрольорівъ Вол. Яворского зі Львова до Ярослава, а Брон. Славиньского зъ Перемышля и Володисл. Ольшевского зъ Дрогобича до Львова.

— **Відзначеня.** Цісарь надівливъ Іос. Васильковского, учителя народнои школы въ Галущицяхъ, срібнымъ хрестомъ заслуги зъ короною.

Телеґрамы „Дїла“.

Відень 16. марта. Ґр. Тунъ веде дальше переговоры зъ лївицею. Коли бы дійшло до згоды, то оденъ членъ опозиції, зъ помежь ліберальвъ або зъ народовцївъ, війшовъ бы ще до кабінету и обнявъ бы, якъ кажуть, теку судівництва на місце Рубера. Справа мае порішитись зъ кінцемъ сего тыжня.

Сими днями мае появити ся розпорядженя зъ забороною привозу овочівъ зъ Америки.

Прага 16. марта. Politik увіевняе, що лївиця не прийме відступуваного ій крісла въ президії.

Будапештъ 16. марта. Вчера обходжено урочисто память 15. марта 1848 р. Склепы були позамыканій, домы пристроеві хоругвами. Въ редутовій сали відбули ся урочистій зборы. Зборы відкрывъ звістный письменникъ Йокей, котрый въ р. 1848. уложивъ було въ 12 точкахъ жадання угорского народу. Підъ конець обходу відчитано ті памятні жадання, межь котрыми було також жадане свободы печати и зборівъ. На те соціялісты стали демонструвати противъ правительства, котре теперь въ 50-ту річницю тыхъ жадань якъ разъ обмежуе свободу опозиційнои печати. Співано марсилїянку и робітничу пісню, а зазывъ, щобы співати угорскій гимнъ, принято сміхомъ. Зборы закінчили ся середъ заколоту.

Петербургъ 16. марта. Прибула сюды депутація відъ Перебивъ-Несторіянъ. Складаесь она зъ двохъ владикъ, двохъ священникивъ и кільканацяти світскихъ. Персы-Несторіяне, котрыхъ е 50.000 просять о принятя до православнои церкви и о россійску опіку. Синодъ принявъ ту просьбу.

Відень 16. марта. Зъ Канеї доносять, що сегодня нїмецкій военный корабель опускае Крету. Забрано відтамъ нїмецке войско и занято нїмецку хоругвь зъ валівъ міста. Також и австрійско-нїмецка ескадра мае сими днями опустити Крету, а такъ само другій баталіонъ 87-ого полку. Wien. Allg. Ztg. доносить, що кандидатура грецкого королевича на губернатора Креты мае теперь лїпшій выгляды. Свідчить також о тімъ уступленє Нїмцівъ зъ Креты; Нїмеччина свого часу заявила, що уступить ся відтамъ, коли бы держави наставали на кандидатуру кн. Юрія.

Мадритъ 16. марта. Відійшла відси торпедова фльотиля на Кубу; друга мае відійти сими днями.

Неаполь 16. марта. Оденъ тутешный дневникъ довідуе ся, що испаньскій и американьскій достойники церковні удали ся до папы зъ просьбою, щобы вставивъ ся въ Мадритї и Вашингтонї и старавъ ся не допустити до испаньско-американьскои війны.

Цїна збіжа и другихъ продуктівъ.

15 н. ст. марта 1897.

Львівъ: Пшениця 10·80 до 11·10, жито 7·50 до 7·80, ячмінь броварный 6·25 до 6·75, ячмінь пашнистый 6·— до 6·50, овесъ 6·80 до 7·20, рїпакъ 11·— до 12·50, горохъ 6·75 до 7·—, вика 5·50 до 6·—, насінє льняне —·— до —·—, насінє конопне —·— до —·—, ббъ —·— до —·—, бобикъ 5·80 до 6·20, гречка 7·50 до 8·50, конюшина червона 35·— до 45·—, конюшина бїла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 16·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·80 до 6·—, хмїль —·— до —·—, за 100 кільо у Львовї, оковита за 10.000 літрівъ 17·50 до 18·— зр.

Курсъ Львівскій

въ дня 15 н. ст. марта 1898.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелїзн. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	312 —	315 —
Зелїзн. Львів.-Черновц.-Яссы по 200 зр.	301 —	302 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	374 —	381 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Листы заставныя по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 20	110 60
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос въ 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I емісія)	98 —	98 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л	97 10	97 80
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 75	— —
Комунальній Банку краев. 5% (II. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	100 30	101 —
Позички краевои зъ 1873 по 6% а. в.	108 —	— —
Позички краевои зъ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позички краевои зъ 1893 по 4% а. в.	97 90	98 60
Позички м. Львова 4% по 200 коронъ	96 30	97 —
Льосы:		
Мїста Кракова	26 50	28 50
Мїста Станиславова	— —	— —
Монеты:		
Дукатъ цісарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 48	9 58
Півімперіялъ	9 48	— —
Рубель срібный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нїмецкихъ	58 60	59 10

Мастъ кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôсля рецепты припоручено и уживано изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякй вôдморожения.
Цѣна слоика 40 кр. 91

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 129—?

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 180-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:

Die Pflicht des Mistrauens. Von K. — Anastasius Grünn und Bauernfeld am 13 März. Mit ungedruckten Briefen, mitgetheilt von Dr. Bruno von Frankl-Hochwart. — Das Wiener Proletariat am 13 März 1848. Von Dr. Maximilian Bach. — Urchristliche Anarchisten. Von Heinrich Eugen Schmitt. — Der Saturnring. Von Dr. Karl Schwarzschild. — Ein ungedrucktes Drama Ibsens. Von Georg Brandes. — Entwickelung. Von B. Zuckerkandl. Das Theater. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Nimba. Von Marcel Prevost.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрôчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Надосланє

Зивна льокалю.
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нôвôго льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя въ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптика Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ
ЄВАНГЕЛІЯ
малого формату
поручає ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вôдъ зр. 25 до 150 зр.
тôлькы въ переплетничôмъ заведенію
М. Спожарского и Сына
и въ торговли знарядôвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 2—10

Передплата на 5 выпускôвъ 1 зр.
БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА
М. КОНКА
Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр
При замовленю 10 примѣрникôвъ одного выпуска 20% опусту.
Адреса: о. М. КОНКО въ Перемышли. 74 9—10

ПРИРЯДЫ до ратованя худобы въ случаяхъ давленя, вздутя и т. п. въ формѣ руры зъ дроту сталевого, по зр. 5—, Трокары слуцала и т. п. поручає ПЕТРО ХИЛОСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 45 35

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничôмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОГРАФІЄ
рôжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшенія комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗÔВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
грейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашнього и урядôвого ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нôвого выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.
До переплету
приймає ся всякй роботы вôдачй въ кругъ переплетництва.
Всякй замовленя вôдворотною почтою 62 18—30

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кôльоръ темный абô чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ
Дрогерій пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НАЙБôЛЬШЙ ВЫБОРЪ
ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ
по найнизшихъ цѣнахъ
поручає Магазинъ 6
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львôвъ, площа Капітульна число 2.

5% чистого зыску на Приютъ вдôвъ и сиротъ по священникахъ въ Самборѣ
въ часѣ вôдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукôдѣльня знарядôвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшôй цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шовковй и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, блашаній, пôдставники, чашѣ, пушки, Даровносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Євангелія и прочій предметы церковній.
Власна роботня бронзôвнича
принимає до вôдновленя всякй старй сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожъ всякй замовленя пôсля взорôвъ
Зъ поважанемъ
Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 7—18 Львôвъ, улиця Руска ч. 1.

BITTNER'S
CONIFEREN SPRIT
(Бітнера спиритусъ зъ шпильковыхъ дерєвъ)
не повиненъ хибувати въ жадній комнатѣ хорыхъ и дѣточій збнъ виносить квасородъ и оживляє чудесно орґаны вôддыховй.
Стереченъ передъ ми гими наслѣдуванями и фальшованями; жадати все зъ маркою охоронною
Аптекаря БІТТНЕРА зъ Рейхенавъ
Складъ у *Львовѣ въ Аптицѣ Петра Миколяша.*
1 фл. 80 кр. 6 фл. зр. 4. Розсылковачь 1.80 зр.

Аґенція обезпечень на житє
першого, загального товариства урядникôвъ австро-угорскôй держави
зôстала заложена у Львовѣ
и приймає обезпечена житевй, посаговй, рентъ на старôсть, додатковъ на выпадокъ слабости, додатковъ актівальныхъ.
Зголошеня пôдъ повисшою адресою до Торговлѣ Ивана Бачиньского, Львôвъ, улиця Гетьманьска. 91 8—8

По низькихъ цѣнахъ
выготовляє

РѢЗЬБАРСКЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львôвъ, ул. Короля-Людвика ч. 3
всякй церковній роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 7—?

Письма въ подякою.
Симеонъ Вайссъ
ХЕМІЧНА ФАБРИКА
для очистки сукна
Львôвъ, ул Кopepника ч. 12.
Зъ-давна читавъ я въ анонсахъ о очистцѣ сукна. Я пôславъ свѣтле одѣне замаране на пробу. Дôставши его назадъ, замѣтивъ я изъ здивованемъ, що пôсланый гарнітуръ вôдчищеный, зовсѣмъ якъ-бы новый. Въ виду того заявляю повне признанє для вашôй фабрики очистки сукна безъ пореня.
Зъ повважанемъ
Л. Яворскій, управитель дôбръ.

БЛАГОРОДНЫЙ ПАНЕ!
Изъ хемічной очистки вашого заведенія я вповнѣ вдоволеный. Вôдчищеній рѣчи я показавъ моимъ знакомымъ и всѣ здивувались, що зъ такъ замараныхъ убрань можна зробити цѣлкомъ якъ-бы новй и многй сейчасъ зажадали Вашôй адресы. Посылаю Вамъ ще одно одѣне до хемічной очистки и обновленя.
Зъ глубокимъ повважанемъ
Іосифъ Манастырскій.
57 5—5

ВЫШИВКИ
всходнôй Галичины
пôсля колекціи зôбранôй Товариствомъ „Клюб Русинôк у Львовѣ“ появилась накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведенія Андрея Андрейчина по цѣнѣ
3 зр. 30 кр. а. в.
за примѣрникъ складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4° королевскôго формату въ хорошо выдѣланôй тецѣ.
Выдане сихъ „Вышивокъ“ перевышае значно подôбного рода выдана, що появились въ Кіевѣ Одесси и Москвѣ и то не лише пôдъ взглядомъ технічного выконченя, але такожъ и пôдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушъ, Надвôрна, Снятынъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнôй охрестности.
Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя *Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3.*
365 3—0

МАУТНЕРА
СЛАВНЄ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТÔВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово упованженою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
переданою
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ ÔБЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРÔВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождій мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вôддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 гатункôвъ найбôльше уживаного насѣня. За свѣже и праведне насѣне Едмунда Mauthner-a Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оригінальній пачки и замкненй, заосмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю зголошеня на комісовй склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складôвъ ще нема. 66 15—24
Наслѣдуване застереженє.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вôдзначена двома срѣбными медалями
выконує **дзвоны** рôзной ваги и приймає ушкоджевй дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а такожъ має на складѣ готовй дзвоны рôзной ваги.
Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся препоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.
Зъ глубокимъ повважанемъ
3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
2319 и опроцентовує ихъ по
4½% на рôкъ.

Въ кождій русскій хатѣ повиненъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рôкъ 1898.
Дôстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“. Рынокъ ч. 10.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пів'ятого о 86 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходять о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двір ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
ЩОДЕННО			**ЩОДЕННО**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.30	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергожету з нїмком поводіння		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
3.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ран вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Болей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. Зъ друкарнѣ Инстититу Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 51 Львовъ, Четверъ 5 (17) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кнлиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ належитъ ся за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатнемъ

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженя. — Реклямація неопечатай вольній вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Громадскій писарь.

Кождый, кому знаный есть устрѣй нашихъ громадъ сѣльскихъ, той признасть менѣ, що важнымъ а часомъ и рѣшаючимъ чинникомъ есть въ нихъ писарь громадскій.

Въ сѣльскихъ громадахъ начальникъ або дуже мало свѣдомій письма або цѣлкомъ несвѣдомій, — писарь громадскій полагоджуе всѣлякій аґенды громадскій и цѣла господарка спочивае въ его рукахъ, а цѣла чинность начальника громады ограничаесь на вытисненю печатки въ мѣсци вказанѣмъ писаремъ, котрый хиба устно повнформуе его, що то така або сяка справа и въ сей чи той способъ полагоджена. Практика выказала, якъ суперечній бувають неразъ справоздання такого писаря зъ интересами громады, а зъ браку фаховои контролѣ надъ его чинностями выходять неразъ для громадъ навѣть значній страты матеріяльній.

И въ житю політичнѣмъ вѣдграють писарѣ неразъ поважну ролю. Писарь громадскій укладае листу голосуючихъ якъ при выборахъ рады громадскои, такъ и при выборахъ послѣвъ до сойму и рады державнои, а якій безправности сповняють ся дуже часто при того рода дѣлахъ, выказали достаточно послѣдній выборы до сойму и рады державнои. — При переводженю такихъ выборѣвъ, дѣстають писарѣ „зъ-горы“ наказъ, якъ маютъ поступатя, тожь ширять они неразъ дуже шкѣдну пропаґанду межи нашимъ селяньствомъ зъ уймою для народнои справы и жизненыхъ потребъ громады.

Успѣшну дѣяльность писарѣвъ громадскихъ при всѣлякихъ циганьствахъ выборчихъ пѣзнали нашій „najserdeczniejsi“, тожь стараютъ ся, ба вже й ворґанізували въ кѣлькохъ повѣтахъ посады окружныхъ писарѣвъ, котрій, хотяй платній належачими до дотычного округа громадами, завносять вѣдъ выдѣлѣвъ повѣтовыхъ, а выдѣлы повѣтовій обсаджують такій посады своими выпробоваными заушниками, котрій довѣльно господарюють въ нашихъ громадахъ, пѣсля „зъ-горы“ одержаныхъ вказѣвокъ, а хорони Боже, абы сеся посада дѣстала ся такому, на котрѣмъ тяжила бы тѣнь пѣдозрѣня, що не завсѣгды пѣйде дорогою вказаною ему его мандаторами, — а де нема ще посадъ писарѣвъ окружныхъ, тамъ мѣродайній сферы стараютъ ся выпхати на становиско писаря такого чоловѣка, о котрѣмъ не маютъ сумнѣву, що вѣнъ буде имъ все йти на руку, а натомѣсть дуже зручно, усувають такихъ, про котрыхъ сумнѣвають ся, чи пѣйде по ихъ „указу“... Писарѣ того рода тѣшать ся довѣремъ своихъ зверхныхъ властій, котрій черезъ пальцѣ дивлять ся на ихъ поступоване, и неодна справка перейде и мине такого писаря безкарно, бо знають, що чоловѣкъ такій, видячи надъ собою мечь справедливости, тымъ бѣльше буде имъ вѣданый, абы лишь себе спасти... ба и селяне нашій въ своѣй простодушности повѣрять неразъ свому писареви скорше, нѣжь другому, бо то — кажуть — нашъ чоловѣкъ, а и панъ староста, и панъ маршалокъ его поважають.

Такъ отже громады нашій оплачують чоловѣка неразъ найбѣльшого ворога свого, а тымъ бѣльше небезпечного, що вѣнъ живе майже въ одній зъ ними хатѣ, — ворога, котрый лишь докладае старання, щобы прислужити ся своимъ патронамъ, зъеднати собѣ ихъ взгляды и при ихъ помочи осягнути для себе якъ найбѣльшій корысти матеріяльній. А що они вмѣють о собѣ памятати, на те здаеть ся не треба давати доказѣвъ.

Писарѣ такій рекрутують ся по-найбѣльше зъ прогнаныхъ діюрністѣвъ, суспендованыхъ урядниковъ, всякого рода пенсіоністѣвъ, взагалѣ зъ людей, котрій не зъ одного печи хлѣба ѣли и котрій на картинѣ життя свого неразъ неодно чорне пятенце мають, — зъ людей, котрымъ хибуе елементарныхъ вѣдомостій уставъ автономічныхъ и адміністраційныхъ, — зъ людей, котрій все инше тѣлько не добро громады мають на цѣли, — вкѣнци зъ людей, котрій ледви потрафлять розмовити ся въ рускѣй мовѣ, бо о писаню анѣ думати!

Я самъ бачивъ много такихъ громадъ, де крѣмъ писаря нема анѣ одного душѣ польскои народности, а прецѣнь цѣла маніпуляція и переписка веде ся тамъ въ польскѣмъ языцѣ, а навѣть Вѣстникъ законѣвъ державныхъ замовляють польскій, хочь надворна друкарня печатае и высылае той Вѣстникъ на жадане въ рускѣмъ языцѣ; всякій написи, дороговказы, печатки — все те польске, и кромѣ хиба „Народнои Часописи“, котру писарь памятае замовити, а громада безъ потребы платить за нію, годѣ тамъ знайти бодай шматка паперу по руски надрукованого.

Писарь такій приходить звычайно до громады голый та босый, зъ початку показуесь дуже потульнымъ, ажь доробивши ся на рускій керванци якого-такого майна, зачинае повольна рѣжки выставляти. Вѣдомо намъ всѣмъ, якъ вѣддячивъ ся громадѣ Чернѣевъ въ станиславѣвскѣмъ повѣтѣ довголѣтный ей писарь Робачевскій, що доробивши ся тамъ майна, въ фумою проходжуесь улицями Чернѣева, зрошеными кровію незабутнои памяти Петра Стасюка и иншихъ выборцѣвъ...

Лучають ся выпадки, що въ декотрыхъ громадахъ сповняють дѣла писаря селяне зъ тои самои громады, — але и тіи дуже часто, приманеній солодкими словами повѣтовыхъ потентатѣвъ, запрягають ся — на соромъ рускои народности — до паньскои колясы, вѣддаючи честь и совѣсть свою за ласкавый усмѣхъ, за шматъ ковбасы та чарку сивухи, выслугують ся справѣ для нихъ самыхъ згубній, не здаючи собѣ справы зъ того, що се вѣдобѣсь на нихъ и дѣтей ихъ шкѣрѣ. Я самъ бувъ наочнымъ свѣдкомъ, якъ одинъ зъ такихъ писарѣвъ — Калѣцунъ [de nomine и de facto] зъ села Дубы повѣта долиньского — при выборахъ посла до рады державнои зъ V-ои куріи не тѣлько що самъ не вѣддавъ голосу на рускаго кандидата, ба ще и другихъ вѣдъ того вѣдводивъ...

Не перечу, що межи того рода писарями се вынимки, — на щастя мало е мѣжь ними такихъ звыродніялыхъ сынѣвъ Руси, котрымъ милѣйша минка сочевицѣ та паньскій передпокѣй, анѣжь національный розвѣй его братѣвъ, — бувають мѣжь ними люде, що честно и славно сповняють свою задачу, а не хотячи бути послушнымъ знарядомъ ворожихъ намъ елементѣвъ, терпеливо и по геройски приймають и выдержують всякого рода секатуры и переслѣдуваня, — але-жь вынимкѣвъ не повинно ся терпѣти! Чи-жь мы за власній нашій грошѣ маемо ворогѣвъ нашихъ оплачувати?!

Тожь була бы вже пора обчислити ся зъ тыми панками, котрій, хочь рускій хлѣбъ ѣдять, за те не конче добре и щиро, бо навѣть ворожо прислугують ся справѣ рускій, — бо за богато вже того, абы платній слуги громадъ, живчій зъ громадянъ, водили ихъ за носъ... Мы навыкли до байдужности и терпеливо зносимо, якъ намъ кѣле на головѣ теше, хто хоче, а часъ чей-же збудити ся зъ тои апатіи и показати такимъ Робачевскимъ та Калѣцунамъ, що не мы для нихъ, але они для насъ!

До кого-жь въ першѣмъ рядѣ належить подбати о се, якъ не до интеліґентныхъ провѣдникѣвъ народу, передовсѣмъ до нашого духовенъства! Имъ ще найдогоднѣйше поучити громадянъ, якого они ворога неразъ пѣдъ своимъ бокомъ плекають, и постаратись, абы такихъ пѣдпанкѣвъ заступити людьми честными и дбалыми о розвѣй рускои народности. А де бы не можна було выпукати вѣдповѣдного кандидата, то чей-же Редакціи нашихъ часописей не вѣдмовлять своихъ гостинныхъ шпальтъ на оголошеня конкурсу, — а корыстаѣмо подвѣйно: грѣшь нашъ не пѣйде въ чужій руки, а громадѣ прибуде честный чоловѣкъ.

Дай Боже, щобы отсей мѣй голосъ не прогомонѣвъ марно, а принѣсъ корысть для нашои матери-Руси.

Витовтъ Д—къ.

Статистика выборча.

Центральна комісія статистична оголосила въ XLIX. томѣ „Oesterreichische Statistik“ статистику послѣдныхъ выборѣвъ до рады державнои. Найцѣкавѣйша ей часть становить результатъ выборѣвъ зъ пятои куріи, котра число послѣвъ збѣльшила о 72 а число выборцѣвъ о пять міліонѣвъ Не безъ корысти буде приглянутись головнѣйшимъ данымъ выборчои статистики.

Не увзглядняючи на-разъ пятои куріи — вѣдношене числа послѣвъ до числа населеня погоршило ся въ наслѣдокъ зросту людности. При выборахъ въ 1885 р. припадало на одного посла 64.770 мешканцѣвъ — въ 1897 р. було бы — пѣсля старого закона выборчого — припало на одного посла 71.700 мешканцѣвъ, але выборча реформа занизила пересѣчну цифру на 59.500. Реформа збѣльшила число выборцѣвъ въ першихъ чотирохъ куріяхъ о 1,890.926 и додала до нихъ 5,018.217 новыхъ

2)

Вѣдень вѣдъ 13 до 15 марта 1848.

(Дальше.)

Трупы, якій 13 ого марта упали вѣдъ сальвъ пѣхоты коло станового сойму — заговорили огненными словами, що зелектризували цѣле населене Вѣдня. Скрѣзь по мѣстѣ розлягъ ся кликъ: „Мордуютъ нашихъ безоружныхъ братѣвъ! Зрада! До збруѣ!“ И вѣдъ сеи хвилѣ почали ся двѣ акціи — одна на улици, а друга рѣвночасно въ цѣсарскѣмъ замку, перша вплываючи на другу.

Товпы по улицяхъ и площахъ не то не зменшались, але зростали. Коли рано gros революціонерѣвъ складало ся головно зъ студентѣвъ и взагалѣ интеліґенціи, зъ малою лише примѣшкою роботниковъ и то бѣльше въ характерѣ „цѣкавыхъ“, то опѣсля, по кровавѣй пригодѣ коло сойму, почали вступати въ дѣло и роботники усе бѣльше й бѣльше. Власти завчасу зрозумѣли вагу и небезпечность сего нового елементу революційного, тожь около 1 ои годины зъ полудня зарядили позамыкати брамы, що вели въ передмѣсть до мѣста, обсадити сторожею вѣйсковою и нѣкого въ мѣсто не впускати. Але все таки якась часть роботниковъ була въ мѣстѣ. Се дѣяло ся въ понедѣлокъ, то многій зъ роботниковъ прибули въ передмѣсть ще рано обходити „blauen Montag“, отже тій вже вѣдъ рана були на улицяхъ; знова же якась часть роботниковъ була занята роботою въ самѣмъ мѣстѣ, а вѣдъ полудня не верталась до роботы.

И пѣйшовъ кровавый танецъ — зъ одного стороны вѣйско, зъ другои товпы народу. Декуды по улицяхъ були пробы ставити барикады, та ґренадиры не допустили. Народъ приймавъ ихъ камѣнемъ, они знова вѣддячували оружемъ, навѣть стрѣляючи. Безпардонно поступали зъ народомъ и италійскій кирасіеры. Розумѣе ся при такихъ схваткахъ не обходилось безъ жертвъ — убитыхъ а понайбѣльше раненыхъ. Найзавзятѣйша боротьба вела ся цѣлыми годинами коло мѣщаньского складу оружя, котрый намагано ся здобути. Тутъ безнастанно повтаряла ся однакова исторія: Товпа малыми уличками пѣдходить до того складу оружя, пускаесь штурмомъ, намагаесь розсадити браму; надбѣгають кирасіеры и шаблями вѣдганяють; революціонеры утѣкають въ улички и зъ-вѣдтамъ мечутъ въ кирасіерѣвъ камѣнемъ, яке наносили жѣнки й дѣти; тогдѣ въ помочь кѣнници йдуть ґренадиры и баґнетами очищують улички. И такъ за кождымъ разомъ. Богато пролило ся крови, а надармо. Такъ само всѣ пробы вдертись до цѣсарскои палаты оставались безъ успѣху. Тутъ могло прийти до великого нещастя. Фаєрверкеръ Іоанъ Полятъ дѣставъ бувъ вѣдъ когось зъ палаты приказъ стрѣляти зъ каноны, та вѣнъ просто вѣдмовивъ послуху. Конець-кѣнцемъ безоружный народъ не мѣгъ зъ камѣнемъ та колами выдержати конкуренцію зъ карабінами, баґнетами та шаблями пѣхоты и кѣнницѣ...

Около 5 ои годины пополудни революція ослабла, охляла. Правда, и вѣйско не осягнуло вытыченои ему цѣли, не вспѣло очистити улицѣ и площѣ; якъ рано, такъ и доси всюды було повно народу, и то крайно розъяреного та розпаленого. Скоро змеркло ся, поодинокій ґрупы людей, розъюшеныхъ на вѣйско, нищили по улицяхъ будки шильдваховій, робили шкоды при вахцимрахъ, выбили вѣкна и повырывали рамы въ будынку военнѣмъ и въ иншихъ будынкахъ державныхъ... Але сли-бы ситуація мала була збстати такою самою до другого дня, то 14-ый мартъ готовъ бувъ революцію геть здушити. Коли-бъ того дня повторили ся розрухи, сконсиґноване вѣйско ґарнізонове въ числѣ 9.000 мужа було бы покопало безоружну революцію; впрочѣмъ до Вѣдня мало прийти ще вѣйско пѣдпомѣчне, ба що бѣльше, вечеромъ 13 ого марта годжено ся вже на плянъ кн. Віндішґреца и архикн. Максиміліяна д' Есте, що въ крайнѣй потребѣ ужие ся и крайного средства — ґарматъ...

Однакъ ситуація пѣдъ вечеръ змѣнила ся — на користь революціи. Рухнулись передмѣстя! Якъ сказано, около 1 годины зъ-полудня замкнено брамы до мѣста. Роботники, не йдучи вже зъ полудня на роботу, наплывали передъ брамы. Зъ часомъ почали штурмувати до брамъ, однакъ надармо. Розъярений окружили они мѣскій муры, спалили шпаліры, знищили передъ брамою до цѣсарскои палаты величезній канделябры, були пробы навѣть огнемъ пѣдъ брамами зробити собѣ вхѣдъ до мѣста. Около 6-ои годины хлынувъ великою филею пролетаріятъ зъ Фінфгавзъ, Зехсгавзъ черезъ улицю Маріягільфъ къ мѣсту. По безуспѣшныхъ пробахъ здобути штурмомъ браму, завернула ся товпа на лінію и пѣдпалила споживчій урядъ податковый, вѣдтакъ пустилась до захѣдныхъ фабричныхъ дѣльниць и тутъ вже дала собѣ волю: нищила машины, пѣдпалювала фабрики, руйнувала и рабувала пекарнѣ, шинки и т. д. Такъ ишло при освѣтленю вѣдъ пожару цѣлу нѣчь зъ 13-ого на 14-ого марта. Страшный то бувъ епізодъ въ революціи 13 ого марта, а однакъ вѣнъ — середъ данои ситуаціи — уратувавъ революцію.

Якъ уже сказано выше — акція на улици вѣддѣловувала на рѣвночасну акцію въ цѣсарскій палатѣ. Отже погляньмо, що тамъ за той часъ дѣяло ся.

Въ мѣстѣ по сальвахъ коло сойму вдавъ ся въ справу новый чинникъ — мѣщаньство. Коли на улицяхъ ставились барикады и йшла борба зъ вѣйскомъ, поспѣшили поважні мѣщане до бурмістра, що мешкавъ въ домѣ мѣщаньского складу оружя, и спонукали его, щобы теперь, коли вже все запозѣдае близьку злощастну кризу, удавъ ся зъ ними до архикнязя Альбрехта упросити его, щобы вѣйско вѣдкликано, а натомѣсть дозволено сконсиґнувати ґвардію мѣщаньску*). Заходы ихъ увѣнчались успѣхомъ. Коли отже офіцеры ґвардіи мѣщаньскои казали по передмѣстяхъ выбубнити покликъ и цѣлый уніформованый корпусъ почавъ громадитись, удала ся тымчасомъ депутація мѣщанъ до цѣсарскои палаты старатись о удѣлене народови концесій, якій загалъ узнае за необхѣдній. Сеся депутація явила ся въ палатѣ около 5-ои годины.

За той часъ зѣбрали ся також студен-

*) Передъ 13-ымъ марта 1848 р. истнувала у Вѣдни ґвардія мѣщаньска [Bürgergarde або Bürgermilitär], що мала вже вѣдъ часу великихъ вѣйнъ зъ Турками окремій привілеѣ а вѣдъ часу французки-ъ вѣйнъ ще розширеній. Она мала право парадувати въ збруѣ при торжественныхъ нагодахъ [дворскихъ, на Боже Тѣло и т. п.]. Офіцеры сеи ґвардіи, по-найбѣльше богатій мѣщане, мали право носити золоте портепе зъ именемъ цѣсаря и мали на дворскій торжества вѣльный вступъ. Бурмістръ Вѣдня, въ тыхъ часахъ именованый правительствомъ урядникъ, бувъ полковникомъ всѣхъ корпусѣвъ мѣщаньскои ґвардіи, що дѣлила ся на инфантерію, ґренадирѣвъ, кавалерію [куда належали всѣ рѣзники, ковбасники, повѣзники и загаломъ тѣ, що въ своѣмъ фаху послугувались кѣньми] а пѣзнѣйше додано ще и корпусъ артилерии. Не лишь у Вѣдни, але й по краевыхъ столичныхъ мѣстахъ були такій уніформованій ґвардіи мѣщаньскій, а въ деякихъ мѣстахъ [н. пр. въ Празѣ, Градци, Берцѣ, въ Вінеръ-Найштадтъ] истнуе ще й до нинѣ того рода вѣйско мѣщаньске [Bürgersoldaten].

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства ім. Шевченка (Львів ул. Академічна 8) під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка. Белетристика оріґінальна і переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої.

Передплата річна 8 зр., піврічна 5 зр., чвертьрічна 2·50 зр

59

выборцѣвъ пятои курiи. Мѣжъ тыми послѣдными було 1,831.439 т. е. 36·5 прц. такихъ, котрi мали право выборче и въ попередныхъ куріяхъ. Окрiмъ того було въ пятiй курiи 952.840 т. е. 19 прц. такихъ выборцѣвъ, котрi давнiйше мали право голосования до рады громадскои. Значить: черезъ выборчу реформу выскало 2,233.938 або 44·5 прц. людей першiй разъ полiтичне право голосования.

На одного посла въ курiи великои посѣлости припадае пересѣчно 64 выборцѣвъ, въ торговельныхъ палатахъ 28, въ мѣстахъ 3.341, въ сѣльскихъ громадахъ 11.555, а въ пятiй курiи 69.697 выборцѣвъ. Выборче право въ пятiй курiи е шесть разовъ слабше, якъ въ сѣльскихъ громадахъ, двацять разъ слабше якъ въ мѣстахъ, а тысячь разъ слабше, якъ въ великiй посѣлости.

Що-до участи при голосованю — то въ торговельныхъ палатахъ голосувало 84 прц. выборцѣвъ, въ великiй посѣлости 61 прц., въ мѣстахъ 67·2 прц., въ сѣльскихъ громадахъ 40·1 прц. Въ четвертiй курiи голосувало 46·3 прц. тыхъ выборцѣвъ, котрi право голосования посѣдають зъ титулу особистои кваліфікаціи а 45·4 прц. зъ тыхъ, котрi платять що-ѝменше 5 зр. податку. Тi выборцѣ, котрi платять менший податокъ, выслали лише 26·3 прц. до урны. Статистика голосованя въ тiй курiи, якъ и въ пятiй курiи выказуе, що найбiльша участь въ голосованю е тамъ, де выборы вiдбуваютъ ся безпосередно. Тамъ, де выборы до пятои курiи вiдбуваютъ ся безпосередно, взяло участь въ голосованю 72 прц. выборцѣвъ, а при посереднiмъ голосованю голосувало лише 35·6 прц. управненыхъ до голосованя. Мѣжъ тыми знову бiльше користали зъ права голосованя тi, котрi мали вже право голосованя чи-то въ нишiй курiи, чи до рады громадскои.

Зъ числа вiдданыхъ го осiвъ не дасть ся поставити одноцѣльнои формулки, зъ котрои можь бы заключати о силѣ поодинокихъ партiй полiтичныхъ, бо голосы поодинокихъ курiй е за рiзнородни, абы ихъ можна було сумувати. Найбiльше голосiвъ трехъ першихъ курiй [120.262 т. е. 40%] сполучили на себе нѣмецкi партiи. На другiмъ мѣсци стоять молодо-Чэхи зъ 80.118 голосами, котрi становлять 10·09% згаданыхъ курiй. Натомѣсть въ сѣльскихъ громадахъ найбiльше голосiвъ, бо 7.324 т. е. 17% упало на молодо-Чехiвъ. Въ пятiй курiи домiнують радикальнi партiи. Тутъ выступили головно соцiяльнi демократы, а до борбы зъ ними нишi переважно радикальнiйшi партiи, якъ примѣромъ антiсемiты. Що-до результату безпосереднихъ выборiвъ въ пятiй курiи може бути мѣродатною Австрiя нашка. Тамъ було 262.094 голосiвъ антiсемiтiвъ а 231.586 соцiяльныхъ демократiвъ, отже 43% супротивъ 38% зъ всѣхъ вiдданыхъ тамъ безпосередныхъ голосiвъ въ пятiй курiи. Зновъ же при посереднихъ выборахъ голосы дуже розстрѣлювалисъ на рiзнi партiи. Статистика показуе, що повопокликанi пятою курiею выборцѣ до житя полiтичного проявляютъ силу тiлько тамъ, де е выборы безпосереднi; при посередныхъ выборахъ трудiйше имъ здобувати мандаты.

Справа ирляндскои автономiи.

За послѣдного лiберального мiнiстерства Гладстона палата лордiвъ вiдкинула була мiнiстерскiй проектъ надаючiй Ирляндiи широку самоуправу зъ краевымъ соймомъ, кабiнетомъ и многими самостiйными институцiями. Упадокъ того проекту повлiкъ за собою упадокъ Гладстона, розбивъ лiберальну партiю и пiднѣсъ до власти консерватистiвъ.

Ирляндцѣ стратили були, бодай на довгiй часъ надiю на одержане тои широкои автономiи, яку хотѣвъ надати имъ лiберальный кабiнетъ. Можна було побоювати ся, чи розвѣяне тыхъ надiй не доведе Ирляндцѣвъ до роспуки, чи не выбухнуть тамъ революцiи и т. и. Такъ не стало ся и оно вышло имъ на добре. Теперiшне правительство побачило ся спонуканымъ вывязати ся бодай зъ даное вже давнiйше Ирляндцямъ обѣщанки — адмiнi страцiйнои самоуправы. Таку самоуправу одержали въ часѣ послѣдного десятилiтя Англiя, Валiя и Шкотiя въ видѣ графскихъ [по графствахъ] радъ окружныхъ и парохiяльныхъ. Одна лишь Ирляндiя не дiстала доси институцiй зъ выбору и все ще вiстае въ рукахъ англiйскихъ урядникiвъ. Кожда, хочьбы найдрiбнiйша справа мусить iти по рiшенi и санкцiю до мiнiстерскихъ властей въ Лондонѣ.

Отже нинѣ мае сей станъ радикально змѣнитись черезъ теперiшнiй проектъ правительственный, котрый Ирляндiи надае парохiяльнi, мѣски и земскi рады, а на ихъ верху ставить рады провинцiяльнi. Мешканцѣ можуть покликувати на радныхъ тыхъ, котрi выдаютъ ся имъ найгодiйшими до ведения публичныхъ обовязкiвъ. Права тыхъ тiлъ зъ выбору досыть широкi, бо вiдносять ся въ одного боку до дорiгъ, азилiвъ та доброчинныхъ заведень а зъ другого боку до розписуванi и стягания податкiвъ на мѣсцевi выдатки. Окрiмъ того правительство обѣцяло знести несправедливо побиранi податки и вынагороды великои посѣлости грунтовои.

Нема сумнiву, що проектъ сей перейде въ парляментѣ, бо всѣ партiи годять ся на него. Ирляндцѣ — хочь се не е тота автономiя, якои они бажають — годять ся такожь на правительственный проектъ, бо и вiнъ становить въ ихъ справi великiй крокъ на передъ.

Службова инструкція для прокураторій скарбу.

Зъ днемъ 1 цвѣтня с. р. входить въ житя нова инструкція службова для прокураторій скарбу выдана на пiдставi найвысшои постановы зъ дня 8 с. м.

Прокураторiи скарбу суть державными властями для ведения правно-адвокатскихъ чинностiй державного маетку або маеткiвъ на рiвнi зъ державнымъ поставленыхъ пiдъ взглядомъ заступуванi ихъ интересiвъ. Мiжь иншими заступництву прокураторiи скарбу пiдлягаютъ: право патронату regiae collationis и права патронату згаданыхъ фондiвъ; — фундацiи заряджуваний безпосередно державными властями; що до иншихъ фундацiй заступуване ихъ и правна порада лишь о стiлько належать до прокураторiй скарбу, о скiлько ходить о перше уконституване фундацiи и зложене уфундованого маетку въ цѣли уконституванi фундацiи, але вже не о дальшi интереси правнi та заступництво по уконституованю фундацiи; — церковнi маетки и маетки духовныхъ бенефiцiй, о скiлько ходить о первѣстне уфундоване церкви чи утвореного бенефiцiюмъ, або о удержане основного маетку въ цѣлости и коли сей фондъ адмiнiстрованый державными властями, а не коли ходить о заступництво бiжучихъ справъ и стяганi фондiвъ истнуючихъ вже церквей и духовныхъ бенефiцiй; — дальше державными властями адмiнiстрованый маетокъ розвязаныхъ заведень духовныхъ, монастирiвъ и громадъ взагалi, публичнi заведения парохiяльнi для убогихъ, де такi ще истнують; — гуманiтарнi и побожнi даровщины въ актахъ послѣдноi волi, о скiлько не вiдносять ся до правныхъ предметiвъ, котрi по мысли тои инструкцiи не мають бути заступуванi прокураторiею скарбу; — вкiнци маетки адмiнiстрованi державными властями шкiльными [краевi и окружнi рады шкiльнi].

Що до єрархiчного становиска и условiй до одержаня посады въ прокураторiяхъ скарбу — розпорядженe постановляе:

Прокураторiи скарбу пiдлягаютъ мiнiстерству фiнансiвъ. Назва, число, рангa и платня урядникiвъ обнятi статутами поодинокихъ прокураторiй скарбу.

Условiя концептовои службы въ прокураторiи скарбу ось-такi:

а) Щобы бути принятымъ на концiпiента, треба зложити приписаний мiнiстерскимъ розпорядженемъ зъ 24 грудня 1893 три теоретичнi испыты, вынимково може мiнiстерство позволити на принятя по зложеню лише двохъ испытiвъ зъ обовязкомъ зложеня третого до трехъ мѣсяцѣвъ. Запрасяженe концiпiента може наступити доперва по найменше однорiчнiй, цѣлкомъ вдоволяючiй практицѣ пробнiй, пiдчасъ котрои кандидатъ мусить показати потрѣбну особливу способность до служby въ прокураторiи скарбу;

б) до одержаня посады концепiста прокураторiи скарбу, взглядно адъюнкта потрѣбный докторатъ правъ, що найменше однорiчна практика судова и зложенe испыту приписаного для концептовои службы въ прокураторiи скарбу;

в) До одержаня высшихъ посадъ служ-бовыхъ вымагае ся ще зложенi адвокатского испыту.

Концiпiентамъ, котрi мають адъютумъ, може оно бути — на случай цѣлкомъ вдоволяючои служby — полишене и на часъ однорiчнои практики судовои.

Переглядъ полiтичный.

По хвилевiй перервѣ, котрои правительство ужило на переговоры зъ сторонництвами, наставъ зновъ живiйший рухъ въ парляментарныхъ клюбахъ, щобы окончено приготовити ся до парляментарнои кампанiи. Парляментарна комiсiя кола польского мала вчера засѣдане, а на недѣлю скликане цѣле коло польске. Сегодня збирае ся на нараду екзекутивный комiтетъ правицѣ, а на завтра скликана парляментарна комiсiя правицѣ. Такожь християньскi соцiялы и соцiяльнi демократы вiдбуваютъ сегодня наради. Иншi сторонництва тежь зберуть ся завтра и позавтра, щобы обчислити свои силы и ще разъ обговорити тактику. Не остаесь по заду и палата панiвъ; правиця би скликуе на недѣлю свiй комiтетъ екзекутивный, а на понедѣлокъ цѣле сторонництво.

Тымъ часомъ порае ся и правительство. Вчера вiдбуло ся перше засѣдане рады мiнiстрiвъ. Гр. Тунъ мавъ вчера довшу нараду зъ бар. Хлюмецкимъ, зъ намѣстниками горѣшнои Австрiи и Трiесту и зъ президентомъ краевымъ Шлеска. Politik радить правительству и парляментарнiй бiльшости, щобы порозумѣли ся такожь зъ християньско-соцiяльнымъ сторонництвомъ (зъ т. зв. антiсемiтами) та звертае увагу на те, що гр. Баденi зле вышовъ на тiмъ, що поминувъ те сторонництво.

На одномъ зъ першихъ засѣдань рады державнои мае правительство, якъ доносять на певно, внести справу угоды зъ Угорщиною.

Deutsches Volksblatt доноситъ, що сторонництво нѣмецкихъ народовцѣвъ скликуе провiдникiвъ опозицiйныхъ клюбiвъ на нараду, на котрiй мае запасти ухвала що до спiльнои акцiи въ языковiй справi.

Послы католицкого сторонництва, якъ заповѣдае Linzer Volksblatt, выступлятъ заразъ на першомъ засѣданю рады державнои зъ внесенями що-до роздачi запомогъ, призначныхъ населенiю зъ причины елементарныхъ нещасть. До тои постановы спонукуе католицкихъ послiвъ поведенe державныхъ властей, котрi при роздачi запомогъ поступали пiсля власнои гадки и уподоби, не пытаючись анi краевого выдiлу анi католицкихъ послiвъ.

Reichswehr пише, що правиця не богато мае надiю, щобы опозицiйний сторонництва приступили до спокiйнои парляментарнои роботы, бо они готовi пiти за п. Вольфомъ, котрый в штае ся зъ пiдбурюючими бесiдами и поведе за собою всю опозицiйний сторонництва до обструкцiи та спровадить такимъ чиномъ замкненe сесiи. Можлива такожь и реконструкцiя кабiнету, коли мiнiстеръ Бернрайтеръ буде мусiвъ уступити. Той самъ дневникъ доноситъ, що гр. Тунъ обѣцявъ опозицiи не правити противъ Нѣмцiвъ и полагодити языкову справу въ законодатнiй дорозѣ; але поки се стане ся, мусять бути наперед полагоджени наглi справы державы, а передовсiмъ угода зъ Угорщиною. Посередникомъ мiжь сторонництвами мае бути вѣрноконституцiйна бiльша посѣлость.

Fremdenblatt замѣчае, що дотеперiшнi наради великихъ сторонництвъ указуютъ на те, що парляментарнi сторонництва найдутъ не тiлько новi особы въ кабiнетъ, але такожь и до нащадку змiнену ситуацiю парляментарну. Рiдко бувае, щобы кабiнетъ вже самымъ складомъ своимъ такъ ясно показувавъ свои цѣли, якъ кабiнетъ гр. Туна. Всiлякi

---

ты въ университетъ и нагально стали такожь домагати ся збруi для охороны власнои и мѣста та й загрозили, що инакше мусять штурмомъ взяти складъ оружя. Старенкiй ректоръ радникъ двору Енуль утихомирявъ студентiвъ, заявивши имъ, що сейчасъ удасть ся до цѣсаря зъ предложенемъ бажання студентiвъ. И справдi ректоръ пiшовъ до цѣсарскои палаты въ супроводѣ двохъ професорiвъ: Гае и Ендлiхера.

Въ цѣсарскiй палатѣ ще не доведено до кiнца переговорiвъ зъ депутацiею станiвъ [котра, якъ вѣдомо, удала ся туда зъ сойму ще передъ першимъ проливомъ крови] — а тутъ наспiли вже новi депутацiи: вiдъ мѣщаньства и студентiвъ.

Въ цѣсарскiй палатѣ були зiбранi кромѣ членiвъ державнои конференцiи зъ приликаными членами совѣта державного також всѣ члены цѣсарскои родины вразъ изъ особами свого двору. Не диво — хвиля була дуже грiзна... Зъ мѣста надходили вѣсти щоразъ бiльше стревожуючi... Але кн. Метерiхъ все ще не тративъ надiи... До Шерцера, провiдника депутацiи мѣщаньскои, вiнъ сказавъ, що товпу лишь пiдбурили французкi, польскi та швайцарскi емiсарi и ганьба бы була для вiденьского мѣщаньства, коли бъ оно вразъ изъ вiйскомъ не могло поконати такого уличного „кравалю“... На те Шерцеръ вiдповiвъ зъ притиском: „Ексцелянцiе! се не „краваль“, а революцiя!“

Депутацiю университету принимали архикнязь Людвикъ и Карель. Они запевнили депутацiю, що концесiи будуть народови данi, але що до выдана оружя студентамъ — то се рѣчь така непевна, що вымагае розваги, а поки-що годi на нiю згодитись.

Тымчасомъ въ кождою годиною ситуацiя все погiршалась. Вечеромъ до цѣсарскои палаты наспiла вѣсть о грiзнiмъ руху пролетарiяту на передмѣстяхъ... А тутъ довкруги палаты лунае крикъ: „Abdankung Metternich's!“ — и продираесь до саль палаты, куда — зъ нарушенемъ всякихъ границь етикеты — впiскаються депутацiи одна за другою и то зовсiмъ не зъ пiддантою смирностiю, а зъ вызиваючими осторогами и погрозами...

И Метерiхъ въ послѣднiй хвили стративъ рiвновагу. Вiнъ готовъ бувъ уже дати концесiи „пiдъ напоромъ“ и — якъ кажуть — почавъ вже укладати для цѣсаря концептъ деякихъ концесiй, на якi доси нiколи не бувъ бы згодивъ ся... Та оно на нiчо вже не здалось. Середъ народу справа стояла такъ, що „Abdankung Metternich's“ мало значiня найпершои концесiи. Але се мабуть не було бы ще рiшало за напраснымъ уступленемъ старого канцлера. Певно, якъ бы не те, що не лишь всѣ на долинi, але и въ горѣ були такi, що бажали его уступленя... Подвiйного напору, зъ долины и зъ горы, не бувъ вiнъ въ силѣ выдержати — мусiвъ капитулювати.

Змеркомъ уже, коли Метерiхъ бувъ въ товариствѣ членiвъ державнои конференцiи въ сали конференцiйнiй а до палаты доносивъ ся въ мѣста гукъ стрiльбы, — въ сусiднiй сали, де пробували депутацiи, пронесло ся зъ мiжь депутацiи мѣщаньскои слово, що абы розбурханий фiлiй улягли ся, мусить попередъ всего князь Метерiхъ уступити. А коли зъ конференцiйнои салi вышовъ архикнязь Людвикъ, депутацiя повторила се ему и тогдi зо всiхъ сторонъ залунало рiшучо: „Метерiхъ мусить уступити!“ Канцлеръ почувъ сей кликъ. Нѣхто навѣть зъ его товаришiвъ конференцiи державнои не унивъ ся за нимъ. Вiнъ побачивъ ся зъ-вiдъ-усюдъ опущеным. Александеръ Бахъ, пiзнiйшiй мiнiстеръ, будучи въ депутацiи, кричавъ завзятущо: „Ще пять мiнутъ часу! потiмъ уже буде за пiзно!“ Метерiхъ зъ достойнымъ спокоемъ заявивъ: „Задачою мого житя було дiлати для добра монархiи зъ моеи точки погляду. Коли жь е така думка, що на будуще грозить се добру монархiи, то для мене не есть нiякою жертвою — уступити.“ По сiй заявi запанувала на хвилю глуха тишина. Середъ того выступивъ д-ръ Лерхъ, що передъ хвилею прибувъ до палаты зъ новою депутацiею вiдъ медичного факультету университетского, и облизавшись до Метерiха сказавъ: „Гратулюю вамъ ваша еминенцiе до сего найкрасшого учинку въ вашомъ житю!“ Князь Метерiхъ перейшовъ ся ще разъ по сали и — вышовъ зъ цѣсарскои палаты... на завсѣгды. Якъ „мiщаньскiй“ король Людвикъ-Филипъ сейчасъ по выбуху лютовои революцiи въ Парижи мусiвъ утiкати изъ столицi до Англiи, такъ и кн. Метерiхъ заразъ збравъ ся и [одни кажуть, що перебраный за вiзника на козлi, другi зновъ, що сховавшись въ дворскiмъ возi, якимъ возилось бiля пральне] утiкъ зъ родиною зъ Вѣдня рiвно-жь до Англiи.*)

Уступленя кн. Метерiха — то була перша концесiя дана революцiи дня 13 марта. По наведенiй выше заявi Метерiха зiбранi въ сали депутацiи кликнули голосне „Hoch!“ цѣсареви. Вѣсть о уступленю зненавидженого канцлера рознiшла ся въ палаты блискавицею по мѣстi и выкликала въ цѣлiмъ мѣстi неописане одушевленe.

Але карта здобуткiвъ революцiи зъ 3-ого марта не замкнулась на тiмъ одномъ здобутку — на уступленю Метерiха — а допомогли до того розбоi и огнi гуляючого на передмѣстяхъ пролетарiяту.

Въ кiлька хвиль по вiдходi Метерiха згоджено ся въ палатѣ цѣсарскiй остаточно на другу концесiю — на уоруженя студентiвъ. Кажуть, що старенкiй ректоръ университету Енуль, прийшовши повторно зъ депутацiею вiдъ университету, упавъ на колѣна передъ архикнязем Людвикомъ и заклинавъ его, щобы зъ огляду на добро загальне приставъ на выдачу збруi студентамъ, а они покажуть, що заслужили на таке довiре — не надужають оружя и радше поможуть

---

*) Кн. Климентiй Метерiхъ родивъ ся 1773 р. въ Кобленцѣ, а скiнчивши студiи въ Майнцѣ 1794 р. прибувъ до Вѣдня и тутъ по-роцѣ оженивъ ся зъ багатою внучкою тогдiшнього мiнiстра державного К вница. Въ 1801 р. ставъ австрiйскимъ посломъ въ Дрезднi, 1803 въ Берлинi а вiдъ 1806 –9 въ Парижи. Коли по битвi пiдъ Ваграмомъ гр. Стадiонъ уступивъ, вiддано Метерiхови зъ-разу провiзорично, вiдтакъ 8 жовтня 1809 дефiнитивно яко державному и конференцiйному мiнiстрови управу справъ заграничныхъ. Въ маю 1821 р. бувъ вiнъ именованый канцлеромъ [Haus-, Hof- und Staatskanzler] а въ жовтни 1826 також президентомъ мiнiстерскои конференцiи для справъ внутрiшныхъ — и всѣ тi уряды мавъ до 13-ого марта 1848 р. На такiмъ становищи був вiнъ майже сорокъ лѣтъ душею загранични и внутрiшни политики Австрiи. Вызначну ролю гравъ вiнъ въ подiяхъ епохи Наполеона I., особливо въ вiденьскiмъ конгресѣ 1815 р. Вiнъ давъ починъ до т. зв. святого альянсу, вiнъ бувъ головнымъ творцемъ звязкового сойму [Bundestag], карльсбадскихъ постановъ и т. д. Вiнъ бувъ представителемъ реакцiйнои политики въ Австрiи, Нiмеччинi и Италiи и выробивъ Австрiи великий вплывъ на у трiй всiхъ европейскихъ вiдносинъ. Ажь 13-ый марта 1848 р. довiхавъ ему кiнця. Утiкши заразъ до Англiи, позерывъ зъ-вiдтамъ на континентъ ажь якъ всюда революцiю придушено и настала реакцiя. Пiдъ конець 1849 р. перенiсъ ся до Брукселя, а ажь у вересни 1851 р. вернувъ до Вѣдня и тутъ прожывавъ до своеи смерти 11-ого червня 1859 року.

ухвалы сторонництвъ свѣдчать о тѣмъ, що всѣ зрозумѣля той фактъ якъ слѣдъ. Сказати се годить ся передовсѣмъ о резолюціи вѣрноконституційнои бѣльшои по вѣлости. Она своєю заявою значно улегшила зрозумѣня новои парляментарнои констеляціи. Доси вѣдозвала ся вѣрноконституційна бѣльша посѣлость въ Чехахъ, на Моравѣ, въ долѣшнѣй Австріи и въ Стиріи. Лише одна стирійска заняла вѣдмѣнне становиско и не высказала вдоволеня въ того, що оденъ членъ ей сторонництва вступивъ до кабінету. Стирійска бѣльша посѣлость жадае передовсѣмъ повнои політичнои свободы свого сторонництва, енергічного выступленя всѣи курій въ оборонѣ вдности державы, конституціи и интересовъ австрійскихъ Нѣмцѣвъ. Коли порѣвнати тѣ жаданя зъ ухвалами иншихъ групъ вѣрноконституційныхъ, то видно, що властиво нема рѣзницѣ въ цѣляхъ всѣи курії; а значна бѣльшость сторонництва похваляе вступленє д-ра Бернрайтера до кабінету, бо тымъ успѣшнѣйше буде могла боронити своихъ интересовъ и добивати ся своихъ цѣлей. Вѣрноконституційна бѣльша посѣлость нѣ въ чѣмъ не зрекла ся своихъ політичныхъ переконань; а тымъ, що старае ся парляментъ зробити способнымъ до працѣ, не нарушуе засадъ иншихъ нѣмецкихъ сторонництвъ, котрѣ такожь стоять за конституцію. Кооперація мае парляментъ розбудити зъ зимового сну,

разомъ зъ нимъ такожь и конституцію, щобы могли служити потребамъ державы и ей населеня. А найважнѣйша и найпильнѣйша потреба въ сѣй хвили е, щобы рада державна була способна до працѣ.

——

Парискій дневникъ Аиroge доносить, що пороблено всякѣ приготовленя до безпроволочнои мобілізаціи французкои маринарки. Всѣ адмірали дѣстали приказъ явити ся до 24 годинъ въ Парижи. У всѣхъ французкихъ арсеналахъ и пристаняхъ мае бути горячковый рухъ. Иншій французкій дневникъ не пишуть о тѣмъ нѣчого. Здогадують ся, що ходить се о выправу до Хінъ, де Франція и собѣ хоче занятн якусь пристань та шматокъ землѣ. Але префектъ маринарского округа въ Брестѣ, запытаный, що в на рѣчи, мавъ признати, що пороблено приготовленя до мобілізаціи пѣвнѣчнои ескадры; тѣлько-жь не ходить при тѣмъ о жадну выправу, а просто о мобілізаційнѣ выправы пѣвнѣчнои ескадры, щобы провѣрити ей силу и воєнну готовбсть. Незвычайный рухъ, якій пануе въ арсеналахъ, поясняювавъ той префектъ тымъ, що теперь, коли вже рѣчь певна, що въ Нѣмеччинѣ буде пѣдвышеный буджетъ на маринарку принятый, треба и Франціи чимъ скорѣйше взяти ся до направы воєнныхъ кораблѣвъ. На выправы — каже — будуть покликанѣ лише тѣ жовнѣрѣ вѣдъ маринарки, котрѣ мають вѣдпустку; резервісты не будуть покликанѣ. Головною цѣлею тыхъ выправъ е, пѣзнати, кѣлько часу треба бы въ разѣ вѣйны на заосмотрене ескадры въ живность, уголь и амуніцію.

——

Зъ Англіи насѣпають вѣсти, що лордъ Сельсбері зъ причины недуги усуває ся на якійсь часъ вѣдъ урядованя, а заступати его буде тымчасово въ управѣ заграничныхъ справъ Бальфуръ. Опозиційнѣ дневники называють вже навѣть его наслѣдника; мавъ бы нимъ стати кн. Девеншікъ.

до привернення ладу въ столиці. Архикнязь вкѣнди згодивъ ся — и такъ заразъ першого дня революціи зродила ся голосна и славна въ исторіи Вѣдня 1848 року „академічна легія“.

Архикнязь велѣвъ заразъ выготовити письменне припоручене властямъ, що „за для удержаня спокою и ладу мае ся вѣдбути управильнене уруженя студентѣвъ зъ выключенемъ чужоземцѣвъ“. Се письмо вручивъ архикнязь одному членови депутаціи станѣвъ, а той приписавъ еловцемъ додатокъ: „надѣятись такожь, що всѣ мѣщане вступленемъ до мѣщаньского корпусу скрѣплять его що силы та будуть способлати для удержаня спокою“. Черезъ сю поправку зъ непокликаючои руки зродилась поббчь академічнои легіи такожь національна або народна гвардія, до котрои могли належати всѣ способнѣй до оружи мужчины, що не належали до гвардіи мѣщаньскои и не мали титулу вступу до академічнои легіи. Двохъ офіцировъ мѣщаньскои гвардіи выслано зъ цѣсарскои палаты враз зъ депутаціею, щобы подати вѣсть студентамъ, котрѣ въ університетѣ сформувались були у вѣддѣлы, и отворити имъ вступъ до мѣщаньского складу оружя.

При тріюмфальныхъ окликахъ студенты удались до складу оружя и до пѣзна въ нѣчь уоружувались при свѣтлѣ смолоскипѣвъ, а вѣдтакъ вѣддѣлами патруль ишли при спѣвѣ на вередмѣстя, де гуляв пролетарінтъ...

(*Конецъ буде.*)

Вѣдозва зъ Гусятинщины.

Выбраный на послѣднѣмъ вѣчу въ Гусятинѣ комітетъ уже выготовивъ и выславъ до ц. к. намѣстництва у Львовѣ статутъ Філіи Товариства „Просвѣта“ на гусятиньскій повѣтъ політичный. А позаякъ ц. к. намѣстництво статутъ той уже приняло до вѣдомости, то тымъ самымъ нѣчо вже не стоить на перешкодѣ впровадженю въ житє сеи Філіи Товариства „Просвѣта“, котра безперечно велику може зробити прислугу въ вѣдносинѣ руху просвѣтно-економічного въ повѣтѣ.

Тому Комітетъ вѣдзывае ся симъ до всѣхъ Членѣвъ Товариства „Просвѣта“, а не менше и до Читалень „Просвѣты“ въ повѣтѣ и просить о подане своихъ адресъ въ цѣли запрошеня ихъ на перший загальнѣ зборы філіи, котрыхъ мѣсце и часъ буде небавомъ вызначеный. Рѣвножь запрошуемо симъ всѣхъ прихильникѣвъ нашого народу, а особливо всѣхъ Вп. отцѣвъ духовныхъ и Вп. учительствъ и иншихъ Т. Р. Родимцѣвъ, щобы численно вписали ся въ члены Товариства „Просвѣта“ и другихъ заохотили, а тыхъ, котрѣ не зложили дотеперь за сей рѣкъ вкладки до Товариства, щобы чимъ скорше тое вчинили, бо въ противнѣмъ разѣ не могли бы брати чинного удѣлу въ загальныхъ зборахъ Філіи „Просвѣты“ въ Гусятинѣ.

У всѣхъ справахъ дотыкаючихъ Філіи „Просвѣты“ просимо удаватись до Вп. о. Сев. Матковского, пароха въ Боснрахъ п. п. Коцюбинчики коло Гусятина.

[Иншій часописи просимо о повторене сеи вѣдозвы.]

НОВИНКИ.

— **Изъ Загреба** [Аграму] пишуть намъ: Вчера 12-ого н. ст. марта [въ суботу] вѣдбувъ ся въ тутешнѣмъ хорватскѣмъ університетѣ габілітаційный публичный выкладъ д-ра Михайла Зобкова на доцента права приватного. О 11-ѣй годинѣ выповнила ся щѣльно найбѣльша сала викладова ч. III. Перший двѣ лавки заняли професоры тутешнього юридичного факультету, дальше значне число урядниковъ всѣляких категорій, а дальше студенты Хорвати и Сербы. Межи иними 200 людьми бувъ и я яко одинъ одвѣчнѣкій представитель Русинѣвъ. Д-ра Зобкова впровадивъ деканъ юридичного факультету до салѣ и новый доцентъ выкладавъ на тему выначену ему зборомъ професорскимъ „Акцесорна натура права застави“. Выкладъ, выголошеный дуже плавно по хорватски, тревавъ рѣвно пѣвъ годины. Опѣсля професоры складали д-рови Зобкову свои благожелання, зборъ професорѣвъ вѣдбувъ свою нараду и небавомъ оповѣстивъ одноголосну ухвалу збору, котрою одобрено выкладъ и порѣшено предложити габілітацію баронови хорватскому до остаточного полагодженя. Два тыждни передъ тымъ вѣдбувъ ся тутъ головный испытъ д-ра Зобкова передъ цѣлымъ зборомъ професорскимъ, зъ котрого вѣнъ выйшовъ побѣдоносно и на тѣй пѣдставѣ слѣдувала габілітація. Зъ всѣхъ сторѣнъ Галичины, зъ Босны и зъ Вѣдня наспѣло до д-ра Зобкова много поздоровныхъ письмъ и телеграмъ, а межи вѣденьскими замѣтнѣй сердечнѣ письма славно звѣстныхъ професорѣвъ д-ра Леопольда Цѣаффа и Емиля Шрутки. — *И. П.*

— **Зъ Равщины** пишуть намъ: Въ Матерѣ дня 15 с. м. устроене вѣче просвѣтно-господарске удало ся знаменито. Народу вѣйшлось по-надъ 800 чоловѣка, такъ що канцелярія уряду громадского, де вѣче вѣдбувало ся, не могла всѣхъ вѣчевиковъ помѣстити. Много людей прислухувало ся рефератамъ зъ-на-двору крѣзь отворенѣ вѣкна. Було се перше вѣче въ Матерѣ. На вѣчу референували: о. Іоанъ Кипріянъ, пароховъ зъ Немирова „О конечности для кождого науки-просвѣты та якъ ей набувати“ и „О садовництвѣ“, а о. Ем. Гринецкій, пароховъ зъ Щирця „О значѣню лубину яко зеленого погною“. Рефератовъ слухано зъ увагою. По заключеню вѣча заявили вѣчовики, що вѣчовій поучування подобаютъ ся имъ, и просили, щобы такій вѣча устроювати частѣйше. — *Участникъ.*

— **Про святковане памяти Т. Шевченка** въ Кіевѣ дѣстала „Буковина“ таку вѣсть: Дня 26 лютого, якъ то зъ-давна въ Кіевѣ ведеть ся, вѣдбула ся панахида по Тарасови Шевченку зъ ініціятивы старо-громадянъ у Георгіевскѣй церкви. На панахидѣ було присутне усе украиньске суспѣльство и сього року, загаломъ кажучи, далеко бѣльше, якъ торѣкъ. Попереду мало ся у вечеръ офіціяльно святкувати роковины поета, але вѣдсутность генералъ губернатора, вѣдъ котрого залежить дозволъ, була причиною, що святковане вѣдложено на 14 марта. Се буде друге офіціяльне святковане въ Кіевѣ и, надѣемось, красче нѣжъ торѣкъ, бо новый ген.-губернаторъ певно дасть бѣльше волѣ що-до програмы святкованя, якъ той разъ обмежувалась лишь на деклямація та спѣвы, а и о серіозне освѣдомлене публики цутемъ рефератовъ и промовъ зъ особою Шевченка и значѣнемъ святкованя его памяти, для нашои націи, яка що йно вѣдроджуеть ся до свѣдомого житя, не могло бути и розмовы. Вже не тѣлько, щобы въ сьогорѣчнѣмъ святкованю взяла бѣльшу участь стара громада, яка остатными часами щось наче не здужае. Ихъ имена вѣдомій вже въ суспѣльствѣ нададуть бѣльшои поважности цѣлому обходови.

— **Товариство рускихъ женщинъ** въ Станиславовѣ устроже дня 20 н. ст. марта т. е. въ недѣлю въ комнатахъ Руского клюбу домашній вечеринцѣ. Въ програму входять: вѣдчитъ, гра на форте янѣ, спѣвы, деклямація, гра на цитрѣ и товариски забавы. Буфетъ у власномъ заряднѣ. Вступъ вѣдъ особы 50 кр.; родины платять 1 зр. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Окремыхъ запрошень не розсилае ся. — *Вѣдъ Выдѣлу.*

— **Вправы мѣшаного хору „Львѣвского Бояна“** вѣдбудуть ся завтра въ пятницю о год. 7½ вечеромъ. Выдѣлъ взывае всѣхъ членѣвъ, щобы точно и въ комплетѣ явили ся зъ огляду на концертъ Шевченкѣвскій. — *В. III*

— **Бар. Гавчь для Русинѣвъ.** По уступленю бар. Гавча годить ся зазначити зъ признаванемъ, що вѣнъ будучи кураторомъ Терезіянскои академіи у Вѣдни завѣвъ передъ двома лѣтами науку руско-украиньскои мовы и літературы въ тѣй академіи. Доси учила ся тамъ академічна молодѣжь всякихъ бесѣдъ европейскихъ и славяньскихъ, не було лишь нашои и се було для насъ великою кривдою за для молодежи, що опѣсля колись займе выдатнѣй становища въ державѣ чи въ нашомъ краю, було се бракомъ въ ей образованю. Длятого годить ся се справедливе становище б. премѣера супротивъ нашои мовы пѣднести зъ признаванемъ. Науку руской мовы поручено д-ру Ол. Кулачковскому, редактору „Вістника законів держанних“.

— **Новѣ церкви.** Села Полтва и Перегонѣвъ коло Глинянъ въ пов. перемышляньскѣмъ ухвалили пѣбудувати зъ весною новѣ церкви зъ твердого матеріалу. Ініціятива до будовы выйшла вѣдъ мѣсцевыхъ священникѣвъ, а потрѣбнѣ фонды складаютъ радо конкуруючѣ прихожане.

— **Медаль для урядниковъ.** Дневники вѣденьскій доносять, що зъ нагоды ювілею цѣсарского такъ само, якъ для вѣйсковыхъ, будуть и для цивільныхъ урядниковъ державныхъ выбитѣ медаль зъ бронзу. На одній сторонѣ медалю буде портретъ цѣсарскій, а на другѣй слова: „Signum memoriae 1848 до 1898“. Вѣдъ медалю вѣйскового буде рѣзнитись сей медаль иншою барвою ленты, а дѣстануть его всѣ чинѣй и нечинѣй урядники державнѣ, котрѣ служили за панованя цѣсаря Франца Іосифа I.

— **Нотаріятъ въ Судовѣй Вишни** дѣставъ Людвикъ Делеръ, дотеперѣшный нотарь въ Краковци.

— **Репрезентантка чи конча репрезентанть?** Противъ выбору панны Винкентія Льонцинъ, [въ сѣчни 1897 р.] 90 голосами учительокъ противъ 88 учителѣвъ на репрезентантку учительства львѣвского въ окружнѣй радѣ шкѣльнѣй, котрый то выборъ краева рада шкѣльна потвердила, внесли були учителѣ рекурсъ до міністерства просвѣты, опираючись на тѣмъ, що въ дотычнѣмъ законѣ е мова о „репрезентантахъ“ а не о „репрезентанткахъ“. Сима днями міністерство сей рекурсъ вѣдкинуло — безъ нѣякихъ мотивѣвъ. Рекурентамъ лишае ся ще дорога до трибуналу адміністраційного. Позачимо якъ законъ чить ся тая емуляція „негарного“ пола въ „краснымъ“ право заступати учительство.

— **Выдѣлъ товариства „Братньои Помочи“** слухачѣвъ політехніки у Львовѣ просить насъ о оповѣщенє: Щорѣчный вечерокъ въ честь Коперніка, устроюваный заходомъ молодежи політехничнои, вѣдбуде ся дня 23 н. ст. марта с. р. въ авли політехніки львѣвскои, на дохѣдъ стіпендія им. Мик. Коперніка. Богато уложена програма, спѣвучасть первокласныхъ силъ артистичныхъ, а заразомъ цѣль такъ симпатична, вѣдають певно заинтересованє шировихъ кругѣвъ публики. Выдѣлъ приймае и датки на пѣбѣльшенє его фонду стіпендійного.

— **Львѣвскій рубачѣ — а арештанты.** Львѣвскій рубачѣ дерева зѣбрали ся дня 16 н. ст. марта громадою около 500 особъ зъ жѣнками и дѣтьми передъ будынкомъ намѣстництва, щобы видомъ своихъ нужды и окликомъ „Годнемо зъ голоду!“ пѣдперти выслану депутацію зъ прошеньмъ о опѣнку и усуненє арештанѣвъ вѣдъ рубаня дровъ. По годинѣ 12-ѣй дѣстали депутація рубачѣвъ авдіенцію у віцепрезідента Лідля, бо намѣстника не було у Львовѣ. Провѣдникъ тои депутаціи рубачъ Привѣцкій жалувавъ ся передовсѣмъ на уживанє арештантѣвъ до рубаня дровъ въ зимѣ, а при будовахъ въ лѣтѣ, черезъ що они вѣдбираютъ рубачамъ всякій заробокъ. Предприемець будовы театру вже теперь уживае 200 арештантѣвъ при роботѣ, а се приносить страты рубачамъ. Опѣсля просивъ Привѣцкій въ имени депутаціи, щобы намѣстництво означило цѣны для рубачѣвъ, а именно, щобы за порубане сягу дерева въ чотыри полѣна дѣставали 2 зр. 50 кр., а въ три полѣна 2 зр. 20 кр. На се заявивъ віцепрезідентъ Лідль рубачамъ, що намѣстництво не е компетентне выдавати такій наказъ, але нехай рубачѣ самій організують ся и честною конкуренцію побѣджують своихъ противниковъ.

— **Весела забава.** Въ Станиславовѣ въ ночи дня 12 н. ст. марта забавляли ся весело тамошній офіцеры въ тінгля Садерлінга. Веселій сыны Марса продукували ся своими голосами въ дуетѣ „веселого жѣночого“ хору, пѣдливаючи спрагу горла перлистымъ виномъ. Около пѣвночи, почуваючи въ собѣ вѣдвагу, почали напастувати „цивільвъ“ спеціяльными дотепами. Зъ тыхъ мовъ опустила льокаль, але найшовъ ся одинъ, що не уступивъ; именно Ипполитъ Фромеръ, директоръ тартаку бар. Лібіта въ Ворохтѣ, сѣдивъ дальше и пивъ пиво. Зъ стороны вѣйсковыхъ посыпали ся до него ще острѣйшій „віцы“, а одинъ офіцеръ 8-ого полку уланѣвъ хвативъ его за руку и „шімфуючи“ хотѣвъ его выкинути. Але Фромеръ, чоловѣкъ вѣдважный, заплїкувавъ офіцирови ударъ въ лице. Тогдѣ офіцеры — 10 рацять ихъ — кинулись завзятущо на безборонного Фромера зъ шаблями — и той тѣлько великій пытомности духа може завдячити, що не поконавъ смерти, а лишь покалѣчень, бо користаючи зъ хвилевого заколоту выскочивъ крѣзь вѣкно на улицю и дѣставъ ся до своего мешканя въ готели.

— **Цѣкавый случай.** Въ часѣ промоціи слухателя медицины Рудля на доктора въ університетѣ въ Инсбруцѣ, Рудль не подавъ руки ректорови університету длятого, що пѣдчасъ послѣднихъ демонстрацій студентѣвъ выключено одного студента зъ університету за участь въ тыхъ демонстраціяхъ. Академічный сенатъ рѣшивъ не выдати Рудлеви докторского дипльому, а ректоръ вѣдославъ ему промоційну таксу на адресу: „Candidatus medicinae“ Rudl. Адресатъ не принявъ посылки, мотивуючи, що вѣнъ не е „кандидатомъ медицины“, але докторъ. Сенатъ вніесъ жалобу на Рудля до суду за обиду чести, а зновъ Рудль вѣдъ себе обвинивъ сенатъ за сфальшованє публичного документу, а именно, що вѣнъ не дѣставъ дипльому, але тымчасове письмо.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Въ касарни при ул. Курковѣй вѣдобравъ собѣ житє выстрѣломъ зъ карабіну якійсь воякъ 80 полку пѣхоты. — Въ Новѣмъ-Санчи померъ въ 47 роцѣ житя Іосифъ Каз. Якубовскій властитель книгарнѣ и друкарнѣ. — Въ Станиславовѣ завазало ся доси девять товариствъ задатковыхъ; найбѣльше е жидѣвскихъ, котрѣ побираючи по-надъ 8% въ бѣльшѣй части експльоатують пѣдгѣрскій народъ. — Въ околици Щирця выловила жандармерія банду злодѣѣвъ, котрыхъ „спеціяльностію“ було обкрадане церквей и костелѣвъ. — Зъ винницъ вѣйсковои утѣкъ Оскаръ Кльосъ, офіцеръ 54 полку пѣхоты. — Въ Жидачевѣ на передмѣстью „Завале“ згорѣли дня 14 с. м. двѣ хаты и стодола. — Готову дитыну знайшла въ кривчицкѣмъ лѣсѣ пѣдъ Львовомъ селянка Софія Кралицъ и принесла таку немалу находку на поліцію. Здае ся, що се голова дитыны, котрои останки найдено въ сѣчни на плянтаціяхъ за Личаковскою рогаткою порозкиданѣ въ корчахъ; тогдѣ догадувано ся, що дитину роздерли псы, та до нинѣ нишого виновника не вислѣджено.

Надѣслане.

Braut-Seide 65 kr.

bis 14·65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 7 [6]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Померши — † — оповѣстки.

Евгенія Хилякова, жена о. Димитрія Хиляка, приходника въ Лѣщинѣ коло Грибова, померла дня 12 н. ст. марта с. р. на клініцѣ въ Краковѣ. В. е. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Въ справѣ нищеня мышей польныхъ.** Выдѣлъ краевый пѣднявши ся акціи нищеня мышей польныхъ розбеславъ до всѣхъ выдѣловъ повѣтовыхъ оповѣщеня, що и сего року въ мѣру средствъ диспозиційныхъ дасть помочь черезъ доставу потрѣбнои скѣлькости тифусовои заразины Лефлєра, а именно для громадъ сельскихъ даромъ а для обшаровъ дворскихъ за зворотомъ выдатковъ продукціи. Управу цѣлои акціи поручено краевому ветеринареви Соханевичеви, котрый въ потребѣ удасть ся на мѣсце, удѣлить указовокъ и урядить акцію льокальну. Выдѣлъ краевый припоручае такожь радамъ повѣтовымъ контролю надъ выказуваными просторами и доглядъ, щобы громады заразъ въ самѣмъ початку появы мышей доносили, абы можна вчасно выступити успѣшно противъ тои язвы. Бо минувшого року майже до пѣзнои осени не було зголошень о заразину, доперва якъ настали приморозки, кѣлькананцять повѣтовъ всходнои Галичины почали домагатись скорои и рѣшучои помочи на великій просторы землѣ, отже въ порѣ, коли вже акція такои годѣ було успѣшно розпочати. Громады мають зголошувати ся о таку помочь черезъ выдѣлы повѣтовѣ до выдѣлу краевого, котрый зарядить, що потреба.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 17 марта. Fremdenblatt доносить, що вѣсть про намѣреный вѣдъѣздъ австрійскои ескадры и войска зъ Креты е невѣрна. Пѣшла она зъ того, що оденъ корабель вѣдплывъ зъ-пѣдъ Креты до Пола для направы.

Берлинъ 17 марта. Köln. Ztg. пише, що Нѣмеччина вѣдкликала свои кораблѣ и войско зъ Креты не длятого, щобы хотѣла усунути ся зъ европейскаго концерту, а черезъ то, що уважае свою задачу за скѣнчену.

Зъ Атенъ доносять, що грецкій войска дѣстали приказъ готовати ся въ дорогу до Тесалія. По тѣмъ здогадують ся, що Туреччина незадовго заверне свои войска зъ Тесалія.

Франкфуртъ 17 марта. Frankf. Ztg. довѣдуеся зъ Царгороду, що султанъ знову звертаеся до амбасадорѣвъ о приспѣшеня полагодженя кретеньскои справы, заявляючи заразомъ, що пристане тѣлько на такого губернатора, котрый буде турецкимъ пѣддаными.

Царгородъ 17 марта. Розбійлася вѣсть, що россійскій амбасадоръ жаждавъ вѣдъ Порты сплаты залягаючои раты зъ вѣдшкодованя за россійско-турецку вѣйну, выносячои 750.000 фунтѣвъ; въ разѣ, коли бы Порта не заспокоила того жадання, мавъ амбасадоръ загрозити, що Россія упѣмне ся о всю решту довгу, котра выносить теперь два рази тѣлько. Отже показуе ся, що рѣчь мае ся троха инакше: Россія жадае лише, щобы Порта рату, яка належить ся Россіи, вѣдписала зъ вѣдшкодованя, яке Туреччина мае дѣстати вѣдъ Греціи.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ вафлѣнялення, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѡдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѡдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 180—?

Розбѣшлась тутъ поголоска, що въ султаньскѡй палатѣ збунтувавъ ся вчера альбаньскій вѡддѣлъ войска, такъ що треба було на якійсь часъ окружити палату войскомъ. Зъ другои стороны знова кажуть, ще се тѡлько два вѡддѣлы войска потурбували ся мѣжь собою ажь до крови; увязнено водиреѣвъ и на тѡмъ скѡнчивъ ся заколотъ. Що́ властиво в на рѣчи, доси не знати.

Парижъ 17 марта. Жена Драйфуса подала до міністра кольоній просьбу, щобы ѣй позволено разомъ зъ чоловѣкомъ жити на „Чортовѡмъ островѣ“. Просьбѣ тѡй вѡдказано.

Лондонъ 17 марта. Зъ Нового Йорку доносять, що президентъ Сполученыхъ державъ не потягае за вѡйною. Мавъ вѡнъ сказати: „Волю, щобы менѣ докоряли слабостею, нѣжь щобы я мавъ брати на себе одвѣчальнѡсть за вѡйну.“ Вѡнъ надѣе ся, що справу мѣжь Сполучеными державами а Испанівю о Кубу буде можна полагодити въ дипльоматичнѡй дорозѣ.

Цѣна збѡжа и другихъ продуктѡвъ.

15 н. ст. марта 1897.

Львѡвъ: Пшеница 10·80 до 11·10, жито 7·50 до 7·80, ячмѣнь броварный 6·25 до 6·75, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·50, овесъ 6·80 до 7·20, рѣпакъ 11·— до 12·50, горохъ 6·75 до 7·—, вика 5·50 до 6·—, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бѡбъ —·— до —·—, бобикъ 5·80 до 6·20, гречка 7·50 до 8·50, конюшина червона 35·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 16·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·80 до 6·—, хмѣль —·— до —·—, за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѡвъ 17·50 до 18·— зр.

ВДОВА лѣтъ 37, бездѣтна, розумѣюча ся добре на господарствѣ, шукае мѣсця господинѣ. Ласкавѣ заголошеня: „Бюро посадъ. Львѡвъ Сикстуска ч. 30. [„*Импресса*“] 107 1—2

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерѡбки Матерацѡвъ, що платить ся тѡлько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальнѡй роботни матерацѡвъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львѡвъ, Коперника 6. Дреліхи на покрыти вѡдъ 60 кр. за метръ почавши. [Импреса]. 108 1—15

К. Фр. ПОПОВИЧЬ
въ Тернополи
поручае franco порто и барилка

БѢЛЙ ВИНА
по 2 зр. 80, 2 зр. 50, 3 зр. 20, 4 зр. 20, 6 зр. и 7 зр.
ЧЕРВОНЙ ВИНА
по 2 зр. 40, 3 зр. и 5 зр. 60.
Просить о ласкавѣ замовленя. 100 2—9

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хеміка берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи пѡдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЕШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

БАРХАНЫ
въ найновѣйшихъ взорахъ.
ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНЙ
въ найбѡльшимъ выборѣ, метръ вѡдъ 25 кр. почавши
поручае Магазинъ 1
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
280 **Львѡвъ, площа Капітульна число 2.**

ВСѢЛЯКЙ КУПОНЫ
и
ВЫЛЬОСОВАНЙ ЦѢННЙ ПАПЕРЫ
выплачуе
безъ потрученя провізіи або коштѡвъ
КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѡддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковѡмъ.
374 [1]

Русинка интелігентна, знаюча ся на зарядѣ и кухни, знайде заразъ мѣсце у о. Игнатія Вахнянина, пароха въ Свнявѣ коло Ярослава.
108 2—3

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКЙ до сѣкання мяса по зр. 4. Сита волосѣнній почвѡрнй до паштетѡвъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.
поручае ПЕТРО ХПОНСТОВСКЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4536

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѡвъ ул. Галицка ч. 12.

Однока торговля зъ мясомъ на весь Львѡвъ
ВѡДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручае мясо:
волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣкане мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львѡвъ Ринокъ ч 3.
41 14—24

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКЙ
артистъ-малярь
звѣстный вѡдъ кѡльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всѣхбинѡмъ разомъ зъ позолоченямъ, престолы, иконостасы, и иншй рѣчи. Принимае рѣзьбарскй роботы пѡсля власныхъ плянѡвъ. Выготовлюе всякои величины церковнй образы до иконостасѡвъ, престолѡвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побѡльшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пѡдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205
Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Клиентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львѡвск. університету
поручае
свое переплетниче и ґалянтерійне заведенѣ
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366
Пѡдоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: **Служебникѡвъ, Евангелій, Молитовникѡвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумѡвъ, Мапъ, Дипльомѡвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

АДОЛЬФЪ КАМШЕЛЬ
Львѡвъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львѡвъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѡй.
Продае дешевше нѣжь всюды
портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовй и штайнґутовй огнетревалу папу дахову, асфальтовй члыты изоляційнй, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ всякй **матеріалы будѡвляный** — заручуючи за ихъ доброту.
Предпріемство роботъ бетоновыхъ и крыта дахѡвъ дахѡвкою, лункомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121. 25—?

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить вѡдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѡрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѡкъ 3 зр. на пѡвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ
Артистъ-малярь
въ КУТАХЪ
выконуе всякй працѣ входячй въ обсягъ яго заводу въ кождѡмъ жаданѡмъ стилю пѡсля власнои композиціи, якъ: образы, портреты, украшеня стѣнъ, такожъ реставрація старыхъ образѡвъ; приймае до выконаня зъ дерева и позолоченя иконостасы, олтарѣ, киоты, и т. д и т. д. пѡсля власныхъ оріґінальныхъ плянѡвъ — солідно и по умѣркованѡй цѣнѣ 2—?
96

Найдавнѣйша Торговля знарядѡвъ церковныхъ, книгъ, Иконъ и ризъ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
У ЛЬВОВѢ
поручае на Свята Великодній:
ЄВАНГЕЛІОНЫ нового выданя малого формата оправленй въ аксамитъ зъ цѣлкомъ новымъ нарочно до того формата зробленымъ окутемъ, зъ образками мальованымы на блясѣ по 55 зр., 65 зр. и 75 зр., а зъ образками на порцеланѣ по 70 зр., 80 зр. и 90 зр., бѡльшого формата вѡдъ 72 зр. до 185 зр., якъ до оправы. Далѣ поручае Плащеници на полотнѣ вѡдъ 18 зр. до 42 зр., а на шовковѡй матеріи вѡдъ 45 зр. до 128 зр. Артосы, Фелсны, Стихарѣ, Дальматики, Колпаки, Кадильницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ, Пауки бронзовй и кришталевй, Образы, Олтарики до процесій, Ковчеги, Хоругви, Фаны, Чашѣ, Копіи, Дарохранительницѣ, Монстранціи и всякй иншй утвори въ якъ найлучшѡй и солідноѡй якости, бо ярмарочныхъ выроббвъ не тримаю, и по цѣнахъ можливо найнизшихъ супротивъ всякои конкуренціи, котра по бѡльшѡй части лихоту за добрй грошѣ продае. При всякѡмъ купнѣ за готовй грошѣ 5% а при фелонахъ 10% рабату.
97 3—6

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складѡвъ
ЧАЙ
правдивый китайскій
въ оріґінальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ 1/8 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.
При замовленяхъ найменше 2 фунтѡвъ, при порошку 3 фунтѡвъ высылаемо франко; при вѡдборѣ 6 фунтѡвъ додаемо 5% въ товарѣ.
19 Зъ повазаннемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Рѡкъ заснованя 1892
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“
перше и единоке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскй знаряды, збѡже въ зерню и содомѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ
противъ шкѡдъ огневыхъ.
„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-ый рѡкъ своеи дѣяльности зъ збѡльшеными фондами ґарантійными, котрыхъ станъ въ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачень шкоды до кѡнця 1897 року 430 100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованй, условя обезпечень користай, а шкоды ліквідуютъ ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при пожичкахъ ипотечныхъ.
На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшй условя, представляе своими значными фондами найбѡльшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускѡмъ языцѣ.
Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на конты адміністраційнй* за интабуляцію або порукою двохъ вѡдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѡдъ членѡвъ и третихъ осѡбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѡстати може тѡлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 6—25
Зголошеня о удѣленя агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентѡвъ „Днѣстра“, приймають ся.
Информаціи и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.
Пожички для членѡвъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на конты адм.
Львѡвъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „Просвѣты“.)

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“
у Львовѣ ринокъ ч. 10
выдало новый накладъ друкѡвъ

	I. Друки правничй:		
1.	Позовъ въ справахъ дробныхъ лібра	по	25 кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. лібр.	по	40 „
3.	„ „ „ II. „	по	40 „
4.	„ „ „ III. „	по	40 „
5.	Повномочія	по	40 „
6.	Подання о екс- и интабуляцію, взборъ а) б) в) г) лібра	по	40 „
7.	Чашсы до подань о интабуляцію лібр.	по	20 „
	II Друки для касъ позичковыхъ:		
8.	Дневникъ касовый лібра	по	40 „
9.	Книга довжниковъ „	„	40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„	2·— „
11.	Скрипт довжный „	„	1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щади.) „	„	3·— „
	III. Друки для кравниць:		
13.	Книжка товарова лібра	по	40 „
14.	Книжка касова „	„	40 „
	IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:		
15.	Списъ членовъ лібра	по	40 „
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по	2 „

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитость особно.

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѡдъ зарядомъ Іоакима Гренляка.

Ч. 52. Львовъ, Пятница 6 (18) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты сплачій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайнѣ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой абo ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инши доносенія приватнѣ числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Вѣдповѣдь самохвальному адресовичеви.

По вѣдомѣй нашимъ читателямъ ухвалѣ зборовъ „Селяньскои Рады“ въ Камѣнцѣ струмиловѣй [на внесенє о. Ст. Петрушевича зъ Холоєва]: выслати до посла Барвѣньского вѣзванє, що ы вѣнъ: „сли маѳ ще тѣлько чести, що за макове зерно, зложивъ свѣй посольскій мандатъ“ — п. Барвѣньскій, одержавши на письмѣ сю ух алу зборовъ вѣдъ президіи каменецкои „Селяньскои Рады“ — замѣсть послухати голосу народу и зложити мандатъ, узнавъ за вѣдповѣднѣйше [та певно!] збути ухвалу тыхъ поважныхъ зборовъ письмомъ напечатанымъ въ тѣмъ орґанѣ, що то зявъ собѣ за мотто: „Вырвешь ми очи, и душу ми вырвешь...“

Въ тѣмъ письмѣ п. Барвѣньскій мовчитъ [въ „благоразумію“ своѣмъ] о мотивахъ, якій спонукали ухвалу зборовъ „Селяньскои Рады“ въ Камѣнцѣ, а натомѣсть розглаголавъ ся, мовь той фарисей біблійный, о своихъ и не своихъ заслугахъ, навѣть о своихъ „жертвахъ“ матеріяльныхъ, а до внескодавця о. Ст. Петрушевича пѣс по своему крутарскому звычаю: нѣбы то о. Петрушевичь але поінформованый о п. Барвѣньскѣмъ, бо черпавъ свои информаціи зъ „Дѣла“, „Свободы“, Галичанина“ и т. н. отже зъ „каламутного жерела“...

У вѣдповѣдь на се письмо самохвального адресовича — pardon! — архиадресовича надѣславъ намъ о. Ст. Петрушевичь ось таку вѣдповѣдь зъ прошенѣмъ о умѣщенє въ „Дѣлѣ“:

На „Відкрите письмо до Хв. Товариства Селяньска Рада в Каменці Струмиловій“ пѣдъ заголовкомъ „В оборонѣ чести“, зредаґоване пѣдъ датою 7 марця с. р. Вп. посломъ А. Барвѣньскимъ, котрого то письма оденъ печатный примѣрникъ я днесь зъ почты отримавъ, не залишить имовѣрно вѣдповѣсти управляюча Рада того жь нашого Товариства. Позаякъ однакожь Вп. п. Барвѣньскій въ высше реченѣмъ письмѣ разъ-въ разъ на мене покликуесь и письмо свое кѣнчить прямымъ заявомъ до мене звернѣнымъ, проте почуваю ся до обовязку, на все, що мене дотыкае та й о сколько дотыкае, вѣдповѣсти симъ прилюдно якъ слѣдуе:

1. Внесенемъ, поставленымъ дня 28 лютого с. р. на першихъ загальныхъ зборахъ політичного товариства „Селяньска Рада“ въ Камѣнцѣ струмиловѣй, я не подавъ въ сумнѣвъ, а лише вѣдкликавъ ся до Вашои, Вп. п. после, чести.

2. Чимъ Вы заслужились народови своему, простѣть, що я не высказавъ обширнѣйше; той недостатокъ доповнила впрочѣмъ Ваша „оборона чести“. За дальшій консеквенціи, котрѣ зъ моихъ слѣвъ Вы выснували, я одвѣчальности на себе брати не можу.

3. Такъ само якъ я, бувъ бы хто-небудь зъ присутныхъ на зборахъ Членѣвъ те саме внесенє поставивъ. Доказомъ того е, що мое внесенє стало ся безъ змѣны сейчасъ одноголосною ухвалою зборовъ, въ котрыхъ кромѣ шѣсть сотъ селянъ брало участь около двацять духовныхъ и два свѣтскій высоко интеліґентній та й въ повѣтѣ нашѣмъ почетній мѣсця занимаючій люде, а кромѣ нихъ ще й велике число інтеліґентныхъ и бѣльше або менше просвѣченыхъ мѣщанъ и селянъ. Такъ зложенй зборы не ухвалили бы певно та ще одноголосно щось такого, що не було бы рѣчею вѣдною зъ правдою та й що зъ огляду на загальне добро народу не уважали бы за потрѣбне.

4. Чи „Дѣло“, „Свобода“ и инши жерела е „жерелами каламутними“ — на се Ваше, Вп. п. после, твердженє нехай вѣдповѣдять Вп. Редакціи сихъ часописей, о сколько будуть уважати за потрѣбне, а я, дякуючи за великодушнѣсть, въ котрѣй хочете „припустити, що о. Ст. Петрушевич черпав а такого каламутного жерела і хибно був поінформованій“, заявляю, що головнымъ провѣдникомъ въ моихъ поглядахъ на бѣжучій подѣе та й мѣриломъ въ оцѣненю Вашои тактики політичнои а ще бѣльше обставинъ, въ якихъ Вы обняли мандатъ посольскій до думы державнои при послѣдныхъ выборахъ, були и суть для мене погляды и засады черпанй зъ такого жерела, котре чей не числите до „каламутнихъ“, именно зъ церковно-народнои часописи „Прапоръ“, того бисера дорогоцѣнного на нивѣ нашои сус ѣльно політичнои словесности, що пѣдъ окликомъ „Зъ Богомъ за церковь и вѣтчину“ та й за благосклонною вѣдомостію нашихъ князѣвъ церкви взывае кождого до смѣлои оборони вѣры и правды, чести духовенства и чести народу руского!

5. Вашъ здогадъ, будьто-бы я слова мои высказавъ „поквапно“, есть о стѣлько вѣрный, о скѣлько я не укладавъ ихъ напередъ, а о стѣлько хибный, що я гадку ними высказану довго носивъ въ серци. Бувъ часъ, коли я вѣрилъ та й одушевлявъ ся яко нововеристъ, пѣзнѣйше дивувавъ ся я та й жалѣвъ, коли розбивъ ся рускій клюбъ, якѣнци настали и тй сумній днѣ, коли я вже не то читавъ або чувъ, але вже й самъ побачивъ таке, що заплакавъ! Не вказуйте менѣ, п. после, каламутныхъ жерелъ! Мы жь тутъ на долѣ сто ячи, по мѣсточкахъ, селахъ проживаючи, спѣзнали добре, де те жерело, зъ котрого бѣ каламутна вода, що намъ въ очи бризкае, нашій святощѣ та й честь народну брудным шляхомъ валяе, але те жерело не тамъ, де Вы его вказуете!

6. Що при послѣдныхъ выборахъ Вы мали бѣльшѣсть голосѣвъ — розумѣеся само собою; инакше Вашъ мандатъ бувъ бы днесь въ инчихъ рукахъ. Але-жь всѣмъ въ повѣтѣ вѣдомо, що тая Ваша бѣльшѣсть була лише чисельна, та не руска! На Вашу бѣльшѣсть зложили ся були всѣ народности, що нашу Галичину заселяютъ, а кѣлько Русинѣвъ на сю бѣльшѣсть зложилось, се питанє полишаю отвертымъ на такъ довго, доки не дѣждуть ся рускій нашій правыборцѣ вѣдповѣди ц. к. властій на протесты внесенй въ своѣмъ часѣ, минувшого року! Поки-що они дѣстали лише вироки...

7. „Лішше поінформувати ся“ — думаю — не потребую; не потребуе рѣвно-жь и наша „Рада Селяньска“. Мы обое, т. е. я и „Рада Селяньска“, поінформованій якъ найлучше! Впрочѣмъ [п. посолъ Чарковскій простить менѣ, що позичу собѣ у него кѣлька слѣвъ] „nie jestem profesorem, abym wykładał“ нашій „Радѣ Селяньскій“: що значить бути добрымъ сыномъ Руси та й честнымъ рускимъ посломъ патріотомъ, та й щобы-мь старавъ ся доказати, що Вп. посолъ Барвѣньскій акуратъ такимъ есть.

Позволю собѣ еще спытати: Длячого Вы, пане после, не выступали зъ „обороною чести“ тогдѣ, коли суспѣльнѣсть руска устами численныхъ зборовъ заявляла Вамъ свое негодованє та й недовѣре, а выступили ажь теперь, коли Русины нашого повѣту устами „Селяньскои Рады“ зажадали зложеня мандату?

Вкѣнци заявляю: Коли загалъ рускій невдоволеный, то вѣльно и менѣ бути невдоволенымъ, бо-жь я одиниця загалу. Вѣльно тымъ бѣльше, бо маю жаль, — до того-жь я поклонникъ ось-якои засады: Волѣвъ бы-мь сто разѣвъ бути послѣднымъ робѣтникомъ на нивѣ добра народного, якъ ставши на чолѣ народу учути жалкій слова пречудного стиха, на днихъ — простѣть — въ „Дѣлѣ“ вычитаній: „Не для васъ бѣсь серденько народу!“ Бо-жь честь народу та й „серденько народу“ то — „noli me tangere“!

Холоєвъ 16 марта 1898.

Стефанъ Петрушевичъ.

Помѣстивши повыше письмо о. Ст. Петрушевича — застерѣгаемо собѣ сказати ще й вѣдъ себе слово на письмо п. Барвѣньского.

Зъ угорского Мармароша.

Пѣдъ такимъ заголовкомъ оголосила Münchener Allg. Ztg. нову етноґрафічну студію черновецкого професора д-ра Р. Ф. Кайндля, котрому Русины завдячуютъ неодну вже працю поясняючу житѣ-бутѣ нашого народу. До попередныхъ своихъ праць бравъ авторъ матеріялъ переважно зъ житя буковиньского народу. Въ минувшѣмъ роцѣ пустивъ ся бувъ на вандрѣвку въ околицю горѣшнои Тисы и ей притоковъ, а все те, що бачивъ, перевышае всякій людскій поняти о нуждѣ и горю.

„Я прийшовъ въ край короны св. Стефана — пише д-ръ Кайндль — не зъ особливо высокими надѣями. Яко Буковинець, я часто давнѣйше зачувавъ о нуждѣ и опущеню населеня горѣшного Мармароша. Пѣдчасъ моихъ етноґрафічныхъ вандрѣвокъ въ Карпатахъ Буковины и Галичины неразъ впадало менѣ въ очи, що многій угорскій робѣтники приходятъ сюда, щобы зъ-далека вѣдъ рѣдныхъ знайти скупый заробокъ въ лѣсѣ и при сплазахъ дерева; тая обставина казала ясно припускати, що у нихъ дома панують некористній вѣдносины. И внѣшнымъ своимъ видомъ люде тй рѣзко вѣдрѣзняли ся вѣдъ крѣпкихъ по бѣльшѣй части Гуцулѣвъ. Але примѣромъ се, що я бачивъ и чувъ въ селахъ Русково, Руска Кирва и Руска Поляна, було пронію навѣть моихъ скромныхъ ожиданъ.

---

3)

Вѣдень вѣдъ 13 до 15 марта 1848.

(Докѣнченє.)

Нѣчь зъ 13 на 14 марта перейшла середъ загального заворушеня. До пѣзна въ нѣчь студенты и не-студенты забирали оружє зъ т. зв. „цайґгавзу“ и вже въ ночи мало узброитись по-надъ десять тысячь люда. Узброєній студенты вѣддѣлами йшли яко патрулѣ на передмѣстя, де пролетаріятъ розбивавъ, рабувавъ и паливъ, а на провѣдникѣвъ студентскихъ вѣддѣлѣвъ нападавъ ся, хто хотѣвъ, хто почувавъ въ собѣ бѣльше жвавости.

Академічный легіонъ уконституувавъ ся 14-ого марта лишь провізорично; дефінітивна орґанізація его наступила ажь 22-ого марта. Легіонъ творивъ зовсѣмъ самостѣйне тѣло въ звязку народнои ґвардіи. Вѣнъ дѣливъ ся на пять корпусѣвъ: правникѣвъ, медикѣвъ, філософѣвъ, технікѣвъ и студентѣвъ штукъ красныхъ [богословы очевидно не брали участи, а за те причислено сюда два послѣдній корпусы, хочь они властиво не належали до університету]. Поодинокій корпусы дѣлили ся знову на компанії и ровты [Rotte]. Сила легіона въ мѣсяци маю, въ часѣ найбѣльшого розцвѣту, була: 40 компаній по 150 легіоністѣвъ, отже 6000 люда. Кождый корпусъ управлявъ ся автономно, мавъ окрему свою раду завѣдуючу и окремого команданта, лише начальный командантъ бувъ именованый цѣсаремъ.

Тутъ треба зазначити одну важну рѣчь: Въ 1848 роцѣ не було такъ, якъ нынѣ, що пѣдъ понятѣмъ університетъ розумѣе ся лише студентѣвъ и профессорѣвъ. Въ тогдѣшныхъ часахъ — ще пѣсля середновѣчнои орґанізаціи університетѣвъ яко автономныхъ орґанізацій — належали до університету не лишь студенты зъ своими профессорами, але и загалъ промованыхъ на тѣмъ університетѣ докторѣвъ всѣхъ чотирохъ факультетѣвъ: богословія, правъ, медицины и фільософіи, хочь-бы докторы займали якій-небудь становища. Отже університетъ обѣймавъ — можна-бъ сказати — всю сметанку інтеліґенціи: профессорѣвъ, адвокатѣвъ, лѣкарѣвъ, писателѣвъ и т. д. Загалъ бувъ и въ легіонѣ а докторы, деякій навѣть старшій люде, були офіцирами легіона.

Легіонъ академічный вѣдъ часу свого утворена 13-го марта ажь до хвилѣ здобутя Вѣдня кн. Віндішґрецомъ 31 жовтня 1848 року вѣдогравъ дуже визначну ролю и мавъ повагу навѣть по-за Вѣднемъ и симпатію Вѣденцѣвъ. Въ честь сего легіона уложивъ заразъ въ першихъ его дняхъ истнованя поетъ Людвикъ Ґуставъ Франкль стихъ:

Was kommt einher mit stolzem Gang?
Die Trommel tönt! Die Fahne weht!
Horch', wie es dythyrambisch geht:
Die Universität! — и т. д.

Що до народнои ґвардіи — то она, хочь черезъ звѣстну непокликаною рукою допизку на розпорядженю о узброеню студентѣвъ була de facto вже истнуючою, — все-таки потрѣбно було выразного розпорядженя, котре бы покликало народну ґвардію до житя. Отже депутація мѣщаньска удалась до цѣсарскои палаты и самъ справу полагодила коротко — народна ґвардія стала фактомъ вже й по формѣ.

Вѣдъ рана черезъ увесь день збрунили ся дальше легіоністы и ґвардисты. До полудня було вже узброєныхъ сорокъ тысячь Розумѣеся узброеня було нужденне. Карабины заряжанѣй, многій зъ поцсоваными замками, шаблѣ пощербленій, все те може вже кѣлькадесять лѣтъ вѣдложене; единою потѣхою при такѣй збруи бувъ — багнетъ. Розумѣе ся, мундуровъ анѣ легіоністамъ анѣ ґвардистамъ не выдавано: умундуроване заступала бѣла кокарда на циліндрѣ чи шапцѣ, бѣла опаска на рамени та бѣла шарфа черезъ плече. О сѣ вѣдзнаки дбали вже женщины; они скидали ихъ зъ вѣконъ або й на улицяхъ та площахъ роздавали.

Раненько 14-ого марта появила ся на мурахъ урядова оповѣстка, що кн. Метерніхъ зложивъ всѣ свои уряды въ руки цѣсаря. Віллю Метерніха товпа вже сего дня по-части зруйнувала.

Въ мѣстѣ народу все було повно на улицяхъ и площахъ, а войско стояло скон ґновane на поготовѣ. Касарнѣ и криміналы стерегли каноны, бо була чутка, що готовить ся на нихъ нападъ. По мѣстѣ кружили вѣсти навѣть о планѣ нападу на цѣсарску палату. На передмѣстяхъ пролетаріятъ дальше доказувавъ, та патрулѣ вѣйсковій усмирювали безмилосердно.

Вже до полудня розбѣйшла ся вѣсть о наданю свободы прасы и о уступленю архики. Рудольфа зъ становища коменданта мѣста. [Ситуація архики. Альбрехта стала прикрою заразъ по сальвахъ коло станового сойму и вѣнъ выѣхавъ зъ Вѣдня.] Вѣдтакъ появилась проклямація, котрою скликувано соймъ зъ делеґатѣвъ зъ всѣхъ краевыхъ становыхъ соймѣвъ въ речници до кѣнця... лишня. Отже о конституціи нема бесѣды! Се дуже огорчило народъ, тымъ бѣльше, що не появляло ся и дожидане оголошеня свободы прасы.

Тымчасомъ зайшла рѣчь, котра готова була довести Вѣденцѣвъ справдѣ до крайно вѣдчайного кроку. Въ державнѣй друкарни напечатано и вже декуды розлѣплено по мурахъ таку вѣдозву: „Его Величество поручивъ менѣ въ оголошенѣй въ станъ облоги ц. к. резиденціи спокій и порядокъ назадъ привернути. Вѣдень 14 марта. Альфредъ кн. Віндішґрецъ ц. к. фельдмаршаллейтнантъ“. — Однакожь нѣчо зъ того не выйшло, бо въ цѣсарскѣй палатѣ швидко цофнено таке зарядженє, а именовано кн. Ліхтенштайна комендантомъ на мѣсце архики. Альбрехта. Остаточно день 14 марта не промынувъ безъ новои концесіи — вѣнъ, побѣчь полагодженя справы ґвардіи народнои, принѣсъ вечеромъ преважну нову концесію — свободу прасы [хотяй ще не спрецизовану выразно, бо не сказано було „свобода прасы“, але „знесенє цензуры“].

Ажь 15-ый марта принѣсъ то, що могло нарѣдъ въ даныхъ обставинахъ вповнѣ успокоити — принѣсъ цѣсарске привреченє конституціи. Ажь тая концесія могла успокоити нарѣдъ, що все ще безъ змѣны остававъ въ горячцѣ революціяной и все ще пѣдозрѣвавъ хитрѣсть та пѣдступъ...

Дня 15 марта появили ся першій плоды свободы прасы — стихи, карикатуры Метерніха — все на тематъ хвилѣ, все пѣдбуджуюче духа свободы...

Цѣсарь Фердинандъ показавъ ся въ вѣдкрытѣмъ повозѣ на улицяхъ Вѣдня. Академики, ґвардисты и публика витали его... Можна було догадатись, що по сѣй выѣздцѣ цѣсаря мѣжь нарѣдъ наступить бажана нова концесія...

И справдѣ прийшла она въ видѣ отсего цѣсарского маніфесту, вѣдчитуваного по мѣстѣ герольдомъ на кони въ супроводѣ сурмачѣвъ, а вѣдтакъ оголошеного на мурахъ:

„*Свобода прасы* черезъ Нашу заяву о знесеню цензуры є признана такъ само, якъ въ другихъ державахъ, де она истнуе. *Народна ґвардія*, утворена на основахъ посѣданя и интеліґенціи, вѣддае вже найхосенѣйшій услуги. За-для скликаня послѣвъ вѣдъ всѣхъ становъ

Вже по дорозѣ вздовжь рѣки Тиссы вражало менѣ въ очи многе, що не лучае ся въ цивілізованыхъ краяхъ. Въ Гуцульщинѣ я бачивъ, правда, дѣти бѣгаючи безъ нѣякои одежѣ, ал: щобы мужчины, руски роботники на дорогахъ, на отвертой краевой дорозѣ працювали лише въ полотняныхъ штанахъ зъ цѣлкомъ нагимъ горѣшнымъ корпусомъ, то въ середней Европѣ можна бачити се лишь въ Угорщинѣ. А треба знати, що сынина сорочка недовга и въ роботѣ не перешкаджае, бо она така коротка, якъ нашѣ камізельки, и мае широки рукавы. Також запримѣтивъ я убожество строю населеня въ долинѣ рѣчки. Тая цѣха, передовсѣмъ впадаюча въ око, переконала менѣ, що населене не жие въ корыстныхъ обставинахъ. Попередъ всего не замѣтивъ я тамъ кептаря [короткого кожушка безъ рукавовъ], якій носять горяне исходныхъ Карпатъ. На мое запытане, чому не видно тои одежѣ, доставъ я вѣдповѣдь: „Она за дорога, бо коштуе 5 до 6 зр.“ Коли я запытавъ про довгій сѣракъ, якій бачивъ я у сусѣдныхъ Гуцуловъ, знову менѣ вѣдповѣли: „Такій сѣраки мають лишь немногій, бо шереть дорога, а у насъ нема овець“. Коли я наконець запытавъ жѣнокъ, чому розрѣзъ сорочки знаходить ся у нихъ разъ на груди, а другій разъ на плечехъ, вѣдповѣли менѣ: „Коли сорочка порве ся на груди, то мы обертаемъ ѣи назадъ“. Думаю, що Гуцулы окричали бы кожду бабу божевѣльною, котра вдала бы на такій концептъ и нарушувала звычай. Тутъ однакъ нужда санкціонувала того рода вѣдступленя. Коли тутъ дѣвки и жѣнки — о скѣлько знаю, лучае ся се лише въ области Тисы — носять соломяній капелюхи, то оно могло бъ уважатись яко вѣдповѣдный звычай; але що жѣнки не встыдають ся накрывати головы старымъ фільцовымъ мужескимъ капелюхомъ, або сповняти лѣтомъ роботы въ старой суконнѣй шапцѣ, се доказуе бракъ хустины на голову, бо жѣнка не може ходити зъ вѣдкрытою головою. Зъ очей всѣхъ тыхъ людей вызирае горе и роспука. Запалѣ щоки и блѣдѣ лица служили неспрокиненымъ свѣдоцтвомъ, що тѣ люде и въ живно не були сытѣ.

Та не лишь внѣшный видъ звернувъ мою увагу на ихъ нужду; я бачивъ ѣи въ кождомъ кутѣ. Домъ роздѣленый на три части. Входовій дверѣ ведуть до сѣней, зъ котрыхъ идe ся на право въ комнату, на лѣво въ комору. Вокругъ хаты або при нѣй знаходять ся иншій господарскій забудованя. Зъ малыми выимками всѣ они въ найгоршомъ станѣ. Нема тутъ запасовъ шматя, килимовъ, нѣ иншихъ прикрасъ, котрѣ звычайно знаходять ся въ кождомъ порядномъ домѣ Гуцула. Хлѣвы порожній, не чути навѣть хрюкання свиней.

„У насъ нема скота, бо нема чимъ кормити. Пасовиско мають лишь паны и жиды... мы его не маемо, а мусимо наймати“ — жалувались люде. За одну корову платить ся въ лѣтѣ 10—13 зр. и окромъ того треба робити безплатно два днѣ; за одну вовцю 1 зр. 20 кр. до 2 зр., за свиню 2—3 зр. за одно лѣто. Се чувъ я не въ одномъ мѣсци. Якъ сѣножати и пасовиска, такъ само и поля находять ся въ рукахъ немногихъ капіталістовъ, котрій въ зелѣзною брутальностію експльоатують нужду населеня. Дѣло уладжуе ся звычайно такимъ способомъ, що селянинъ обробляе поле, дае насѣне и збирае плодъ; властитель дае одно лишь поле и за се загортае половину збору. Сли насѣне дае самъ властитель, то селянинъ достае лишь третину збору.

Такъ само всѣ лучше положеній грунты подъ забудованя не належать вже до селянъ. Въ закрытыхъ мѣсцевостяхъ знаходять ся надовжь улиць коршмы, склепы, панъскій забудованя и жидовскій домы. Тутъ цѣлкомъ вже переведено се, що приготовляе ся въ горахъ Буковины и Галичины — селяне выханій зъ долинъ въ горы.

Лѣсъ також знаходить ся въ рукахъ немногихъ богачовъ, котрій неумолимо експльоатують бѣдныхъ людей. Лѣсный роботникъ достае 60—70 кр. на день — въ порівнаню зъ тяжкою роботою дуже мала плата. Ще сумнѣйше представить ся рѣчь, коли зважимо, що предприемець вырубу лѣса и також доставцемъ ѣзды и одежи для своихъ роботниковъ. Роботникъ обовязаный лишь у него заспокоювати свои потребы — разъ длятого, що село далеко вѣдъ лѣса, другій разъ длятого, що не достае готовыхъ грошей, лишь асигнаты до „магазину“. При томъ цѣны продуктовъ перевышають півтора або два рази дѣйстну цѣну. Такъ примѣромъ за 1 клгр. кукурузяной муки платять 14—15 кр., коли она звычайно коштуе 7—10 кр.; за 1 клгр. сала платять 1 зр. 20 кр., хоть въ Черновцахъ вонъ коштуе 80 кр. За пару шкоряныхъ посполовъ платять 1 зр. 50 кр., коли дѣйстна ихъ цѣна доходить ледви 70—80 кр. Результатъ рахунку буває такій, що роботникъ при кѣнци не только нѣчого не достане, але ще лишае ся довжникомъ и мусить дальше робити въ такихъ некорыстныхъ условіяхъ, до чого — пѣсля угорского права — може бути вспльваный жандармомъ.

При такихъ условіяхъ мае тутъ лихварь вповнѣ необмежену власть. 30 вѣдъ ста, то не великій процентъ, бо платять и 40—50%. За 10 зр. позиченыхъ на рокъ платить ся 15 зрі процентy.

(Конець буде.)

Конференція Клира перемыск. повѣту

про котру звѣщено въ 50 ч. „Дѣла“, дотыкала межи иншими справы пекучои и актуальнои: утворена фонду пенсійного для вдовъ и сиротъ по рускихъ священикахъ.

Справдѣ належить ся подака Преч. клировн перемыского повѣту, що порѣшивъ ту справу, уяднивъ ѣи въ певній конкретній формѣ и тымъ посунувъ ѣи на дорогу серіозного трактованя. Ся ініціятива клира въ полагодженю сеи справы — рѣчь засадничa: безъ участи, безъ рѣшеня клира ся справа пенсійного фонду для нашихъ вдовъ и сиротъ переведена бути не може. Се не моя особисте становище и погляд, на якомъ въ той справѣ стою, — се е и становище круговъ правительственныхъ [міністерства взглядно] бодай тыхъ, зъ котрыми я конферувавъ въ сѣй справѣ и не думаю, щобы мало що въ сѣмъ взглядѣ змѣнити ся.

Конференція була цѣлкомъ серіозна: розважано справу бодай въ точкахъ засадничихъ основно.

Признаючи всю цѣну и вагу ініціативи Преч. Клира перемыского въ сѣй справѣ, мушу що-до способу ѣи трактованя, ухваленого тою конференціею, заявити ся за иншимъ поступованемъ, и то зъ причинъ меритоличныхъ.

Мы мусимо попередно такій есенціональній пытаня порѣшити:

1) Чи теперѣшній нашій вдовичій фонды мають ити въ засновокъ або въ часѣ сплывати ся зъ будучимъ фондомъ пенсійнымъ? — Я стою на становищи, що нѣколи: се е фундація, легаты, и они такими на все остати мають и котрій ажь по утворенію фонду пенсійного прийдуть въ властиву свою ролю: бути фондами запомоговыми для бѣдныхъ вдовицъ и сиротъ по священикахъ рускихъ.

2) Чи той фондъ пенсійный мае мати такій державно-правный характеръ, якъ дотычный фондъ урядниковъ?

3) Чи той фондъ пенсійный мае бути цѣлкомъ вѣдокремленою институцією? чи не було бы може вказане, щобы утворити институцію того рода, щобы въ нѣй всѣ суспольно-економічній потребы нашого клира були заспокоєній?

Дальше треба памятати и о томъ, що такій фондъ може утворити ся лишень на безвзглядномъ зобовязаню клира до примусового плаченя, вѣдлягаючого екзекуціи, взглядно обтяганю вѣдъ поборовъ конгруальныхъ.

Сего не може порѣшити нѣяке правительство — до сего потреба законодатного рѣшеня. Але до такого парляментарного рѣшеня треба попередно рѣшеня насъ самыхъ — або черезъ особисту декларацію або черезъ повномочныхъ вѣдпоручниковъ на призволенномъ Всесвѣтл. Ординаріятами зібранію ad hoc.

Розходить ся о зобовязаня цивільно-правнои натуры, о претенсіи до мошонки поодинокого, въ якій рѣчи кождый поодиноко мае голосъ.

Що намъ до переведеня сеи справы потреба и помочи правительства а вже найперше помочи нашихъ Вприеосв. Ординаріятовъ, се рѣчь ясна сама собою.

Я удававъ ся передъ кількома днями до ихъ Ем. Впр. Кардинала зъ предложеномъ, щобы скликано анкету зъ репрезентантовъ фондовъ нашихъ, котра бы тую справу фонду пенсійного переднскутувала и выготовила еляборатъ вѣдъ обрады клира. Ихъ Еміненція не оказаля ся тому противній. Я бы ще теперь бѣльше сконкретизувавъ се предложене, а то въ сей способъ:

Мають вѣдбути ся, о кѣлько собѣ пригадую, въ маю конституційній зборы „Пріюта“ въ Самборѣ. Нѣчого природнѣйшого, якъ при той нагодѣ зарядити зборы для нарады надъ справою такъ гомотенною зъ „Пріютомъ“ натуры, с. е. надъ пенсійнымъ фондомъ для нашихъ вдовъ и сиротъ. Тамъ знайдуть ся и безъ особного вѣдпоручена напевно репрезентанты нашихъ Преосв. Ординаріятовъ, репрезентанты нашихъ фондовъ, священики, що имъ лежить на серци доля нашихъ вдовъ и сиротъ. А коли маемо вже органъ, власне ту выбрану конференціею Преч. клиру перемыского повѣту комісію, то вже можемо мати запевнене переведене такихъ зборовъ въ Самборѣ, запевнена присутности делегатовъ Ординаріятовъ, делегатовъ фондовъ и всѣхъ вызначнѣйшихъ особъ зъ духовеньства, рутинованыхъ въ сѣй справѣ и вѣдданыхъ ѣй цѣлою душею.

Я при сѣй нагодѣ прошу моихъ Впов. и дорогихъ Братовъ въ Христѣ, щобы мы у всѣхъ нашихъ справахъ живыхъ поступали одностайно пѣсля одного плану, щобы сьмо ишли найкоротшою, найпростѣйшою дорогою ведучою до цѣли, въ чомъ менѣ, маючи дѣло зъ рѣшаючими сферами, може найлекше зъорієнтувати ся.

Вкѣнци прошу всѣ Деканаты, котрій не выслали до сего часу петицій до п. Міністра просвѣты о запомогу 150.000 зр. на рокъ 1898, се безъ проволоки довершили.

Данило Танячкевичъ.

Переглядъ політичный.

Чимъ близше до отворена рады державнои, тымъ бѣльшій замѣчае ся рухъ въ правительственныхъ та парляментарныхъ кругахъ. На першій радѣ нового міністерства, що вѣдбула ся онодгы подъ проводомъ гр. Туна, принято мѣжъ иншимъ, якъ зачувати, текстъ програмовои заявы, яку президентъ міністровъ мае зложити на першомъ засѣданю палаты пословъ. Гр. Тунъ мавъ також здавати справу зъ переговоровъ, якій вѣвъ зъ провѣдниками нѣмецкои лѣвицѣ. При тыхъ переговорахъ, кажуть, зазначивъ гр. Тунъ, що правительство найбѣльшу вагу прикладае до того, щобы опозиція була заступлена въ президіи палаты. Однако провѣдники лѣвицѣ заявили, що не можуть нѣчого обѣцювати на певно анѣ навѣть бажаня правительства принати до вѣдомости, бо окончене рѣшеня застережено повнымъ клюбамъ; за те рѣшучо зазначили, що лѣвиця безусловно буде жадати формального знесеня ухваленои нѣбы то палатою пословъ змѣны регуляміну. Гр. Тунъ конферувавъ також и зъ провѣдникомъ христіяньскихъ соціяловъ кн. Ліхтенштайномъ, але доси нѣчого не пишуть про змѣстъ та результатъ тыхъ переговоровъ.

За те доносять, що вчера вѣдбула ся нарада христіяньско-соціяльного сторонництва пѣдъ проводомъ д-ра Люегера, на котрій принято таку постанову: Христіяньско-соціяльный союзъ стоить при умовѣ, уложеній въ иншими нѣмецкими сторонництвами въ падолистѣ и грудни 1897 р. въ справѣ спѣльного поведеня у всѣхъ національныхъ справахъ, и радо выпле своихъ вѣдпоручниковъ до екзекутивного комітету опозиційныхъ сторонництвъ; однакожь надѣе ся, що и иншій сторонництва опозиційній стоятн будуть при той умовѣ. Въ справѣ угоды зъ Угорщиною христіяньско соціяльный союзъ высказуе ще разъ свое переконанe, що лише на справедливу угоду можна пристати, а несправедливій треба якъ найзавзятѣйше противити ся.

Въ Празѣ на вчерашныхъ зборахъ Нѣмцевъ говоривъ заступникъ краевого маршалка п. Лиертъ про політичну ситуацію. Ситуація — каже — е непевна, такъ що годѣ про ню сказати щось рѣшучого. По упадку бар. Гавча выглядае она може горше, нѣжь справдѣ е. Новымъ языковымъ розпорядженямъ признававъ бесѣдникъ деякій добій стороны, але въ цѣлости не можуть они заспокоити Нѣмцевъ; языкъ нѣмецкій годѣ признати урядовымъ, але треба бы урядовымъ языкомъ назначити всюды только той, котрого уживае населене въ дотычномъ окрузѣ. Нѣмцѣ не мають причины покидати опозицію; але при нинѣшномъ станѣ рѣчей не легко рѣшити ся на способы, якихъ опозиція мае ужити; не въ кождій хвили оденъ и той способъ веде до меты. По промовѣ п. Ліперта принято резолюцію, въ котрій высказано згоду на сецесію нѣмецкихъ пословъ зъ ческого сойму, а заразомъ переконанe, що, доки нѣмецкій народъ вытревае въ своимъ однодушномъ опорѣ, доти зъ державно правныхъ плянбовъ противниковъ не буде нѣчого. Дальше зазначуя резолюція, що новій языковій розпорядженя не дають вѣдповѣдной пѣдставы до вдоволяючого полагодженя языковои справы, а обовязкомъ правительства е: перевести національне розмежене повѣтовъ въ Чехахъ и полагодити справу языкову въ дорозѣ законодатній.

Вчера вѣдбули ся въ Боценѣ зборы выборчого комітету тирольскои вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости. По кѣлькогодиннѣй нарадѣ принято резолюцію, въ котрій высказано жаль зъ причины, що д-ръ Бернрайтеръ вступивъ до кабінету, поки вѣрноконституційне сторонництво могло въ тій справѣ порозумѣти ся зъ иншими нѣмецкими сторонництвами; прийшлось бы дуже жалѣти, коли бы зъ тои причины мала ослабнути связь мѣжъ вѣрноконституційною бѣльшою посѣлостею а иншими нѣмецкими сторонництвами. Вѣрноконституційна бѣльша посѣлость мусить въ згодѣ зъ иншими сторонництвами нѣмецкими выступити въ оборонѣ интересовъ державы и Нѣмцевъ и за законодатнымъ полагодженемъ языковои справы. Она уважае за свій обовязокъ старати ся довести до ладу въ палатѣ пословъ и въ томъ напрямѣ вплывати на опозицію; се прийшлось бы ѣй легше сповнити, коли бы въ кабінетѣ не засѣдавъ оденъ зъ ѣи членовъ. Зборы узнають патріотичній взгляды, якій д-ра Бернрайтера спонукали вступити до кабінету, и надѣють ся, що вонъ буде памятати на условія, на якихъ се зробивъ; все-жь таки зборы боять ся, що крокъ д-ра Бернрайтера утрудинть вѣрноконституційной бѣльшой посѣлости ѣи становиско и участь въ парлямэнтарномъ та політичномъ житю посполу зъ иншими нѣмецкими клюбами. Вкѣнци зборы взывають тирольскихъ пословъ вѣрноконституційныхъ, щобы выступили зъ вѣрноконституційного клюбу, коли бы ихъ переконанія не могли погодити ся зъ нимъ.

Провѣдникъ парляментарныхъ клюбовъ правицѣ збѣшлись вчера на засѣданя екзекутивного комітету пѣдъ проводомъ п. Яворского. Не явивъ ся на засѣданю п. Лупулъ; длятого запытано его телеграфічно, чи п. д-ръ Цурканъ схоче въ понедѣлокъ обняти на засѣданю палаты пословъ провѣдъ за титулу старшенства. П. Яворскій повѣдомивъ комітетъ, що лѣвиця доси не дала вѣдповѣди, чи хоче принати вѣдступленe ѣй мѣсце въ президіи; справа мая рѣшити ся въ суботу на засѣданю всѣхъ нѣмецкихъ клюбовъ. Длятого по обговоренію кандидатуры, можливои изъ стороны лѣвицѣ, постановлено ждати. Въ справѣ т. зв. внесеня Фалькенгайнового высказано одноголосно поглядъ, що черезъ замкненя рады державнои, перестало оно обовязувати (?). Однако коли бы лѣвиця хотѣла вывести дискусію надъ тою справою, то екзекутивный комітетъ правицѣ не ухилить ся вѣдъ дискусіи, а выкаже въ промовахъ шкѣдливость обструкціи для добра монархіи.

Коли бы лѣвиця остаточно не приняла мѣсця въ президіи, то доносять, що президентомъ палаты буде д-ръ Фукесъ, першимъ віцепрезідентомъ ческій посолъ зъ Моравы д-ръ Зачекъ, а другимъ віцепрезідентомъ словѣньскій посолъ д-ръ Ферянчичъ.

Про першій чинности рады державнои пишуть: Гр. Тунъ стане въ понедѣлокъ зъ своимъ кабінетомъ передъ обома палатами. Его програмова заява буде дуже коротка. Якъ кажуть въ парляментарныхъ кругахъ, гр. Тунъ не гадае широко розводити ся надъ своимъ становискомъ въ справѣ конституціи, але и не ухилить ся вѣдъ вѣдповѣдей на запытаня. За те мае вонъ при першій нагодѣ заявити, що зъ языковыми розпорядженями свого попередника згоджуе ся зовсѣмъ, але такъ само, якъ и бар. Гавчь, уважае ихъ за тымчасовій; въ одній зъ першихъ своихъ промовъ мае вонъ сказати, що міністерство мае вже готовый проектъ языкового закона и що той проектъ зложить въ радѣ державнѣй, скоро палата выбере языкову комісію, до котрои его можна бы заразъ вѣдослати.

Politik довѣдуе ся, що заразъ на першомъ засѣданю палаты пословъ вѣдбуде ся выборъ президіи, а потому гр. Тунъ выскаже свою програму. Справа угоды зъ Угорщиною прийде на друге засѣданe.

Міністеръ д-ръ Кайцль зложивъ, якъ вже доношено, свій посольскій мандатъ зъ округа Каролінеталь Смѣховъ, а доповнаючій выборъ розписано на день 20 цѣтня.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Про отвореніе читальнѣ „Просвѣты“ въ Острові коло Щирця пишуть намъ:

Село Острівъ вразъ изъ Пѣсками, Ланами, Сердицею и Сѣменівкою творить парохію въ Щирци о трехъ церквахъ и высше пяти тысячахъ рускихъ душъ, хочь само мѣсто Щирець е майже выключно жидівскою осадою зъ повѣтовымъ судомъ и пяти-клясою народною школою зъ польскимъ выкладомъ. Парохомъ рускимъ для высше названыхъ громадъ рускихъ есть деканъ и поч. крилошанинъ Вел. о. Мих. Тшесневскій, а его сотрудниками оо. Ем. Тшесневскій и Яросл. Янкевичъ. Самъ Острівъ числить 1529 рускихъ душ, творить окрему громаду и не мае власной школы зъ рускимъ выкладомъ. Дѣти Островянъ-католиковъ примушений ходити до жидівско-польской школы

въ Щирци и выховуватись зразъ изъ жителями рідъ спільнымъ дахомъ.

Межь Островянами була и есть громадка мыслячихъ господарівъ, що то є и членами „Просвіты“ и передплачують собі „Свободу“. У нихъ то и зродилась гадка основати читальнѣ „Просвіты“ въ Островѣ, котра бы стала відтакъ школою для старшои молодежи и для господарівъ та господинь. Они числомъ 13, внесли черезъ головный выділъ „Просвіты“ оповіщеня о томъ до ц. к. намістництва, а въ недѣлю 1 (13) марта с. р. постаралисъ о ей отворене въ домѣ ч. Мих. Книша, одного въ честныхъ та щирыхъ ей основательівъ. На нихъ просьбу выславъ головный выділъ „Просвіты“ свого відпоручника въ особѣ п. Григ. Врецьоны, а прибули на се отворене також всѣ три душпастирѣ, начальникъ суду п. Л. Гарасимовичъ, львівскій учитель п. Мих. Бандуровичъ зъ Львова и о. Мих. Тшесневскій зъ Щирця зложили на сю цѣль також по 1 зр., присутній другій гостѣ жертвували по коронѣ, а инші читальники часть своихъ членьскихъ вкладокъ.

До першого выділу выбраній однодушно: о. Ем. Тшесневскій головою, ч. Мих. Книш заступникомъ головы и господаремъ читальчѣ, ч. Ив. Онишкевичъ писаремъ, ч. Ив. Глуховецкій скарбникомъ, Григ. Книш книговницкомъ, а чч. Юрко Хомишъ и Мих. Чорній заступниками.

Вкінци по порѣшеню вписати читальню въ члены просвітныхъ товариствъ и передплатити часописи, закінчено зборы чергою многольть. *Приятель народной просвіты.*

НОВИНКИ.

— **Доповняючій выборъ посла** зъ округа Бучачь-Чортківъ досі ще не розписаный. Ізъ нашихъ информацій засягненыхъ зъ повітівъ, взагалі невідомо ще коли той выборъ відбуде ся.

— **Жалобу неважности внесену холоѣвскими** мѣщанами по засудѣ ихъ трибуналомъ въ Золочевѣ за правыборы, відкинувъ трибуналъ касаційный. Холоѣвцѣ вносять просьбу до цѣсаря о помилуване.

— **Зъ руско-народного театру** въ Тернополи: Въ суботу 19-ого марта представить ся „Подружя на пробу“, знаменита фарса Кандельберґа зъ співами и куплетами въ 3 актахъ; въ недѣлю „Баронъ циганьскій“ оперета Штравса в 3 актахъ. Зъ независимыхъ відъ себе причинъ мусѣла Дирекція відкликати въ четверъ представленя „Барона“ и дати натомість „Ой не ходи Грицю“. Знамениту оперетку переложено на недѣлю, а що она своею фантастичностію відзискать уяну и цѣлымъ тломъ вдячена до понять нашого люду та й чудовыми мельодіями нанѣвая чаръ на душу, то „Баронъ циганьскій“ може цѣлкомъ смѣло стати популярнымъ недѣльнымъ представленемъ.

— **Въ справѣ уживанія руского языка судовыми и автономічными властями** дбстала въ послѣднихъ дняхъ львівска митроп. консисторія два цікавій и важній рѣшеня. Одно зъ такихъ рѣшень выдавъ президентъ львівскои апеляціи д-ръ Тхуржицкій. На жалобу консисторій, що изъ львівского суду мѣско-делегованого секція I. дбстала рѣшене въ польскімъ языцѣ, президентъ заявляв, що упімнувъ начальство того суду за те, що оно не сповняе истнуючихъ розпоряджень що-до уживанія руского языка [Рѣшене се мае през. число львівскои апеляціи 3714/25 1898]. Въ тімъ рѣшеню заявляе президентъ дальше, що рівночасно пригадавъ судамъ, що дотычно руского языка они обовязаній держатись міністерскихъ розпоряджень зъ 9 цвітня 1860 р. ч. 10340 и зъ 5 червня 1869 ч. 2354. — Такожь краевый выділъ письмомъ зъ 1 н. ст. марта с. р. [ч. 3521] повідомивъ митроп. консисторію, що припоручивъ повітовымъ выділамъ, щобы на рускій письма відповідали по руски, и рускаго письма не маловажили, але зараз зомъ заявивъ въ тімъ письмѣ, до консисторія, що ему [выділови краевому] не прислугуе право выдавати розпоряджень выділамъ повітовымъ, бо се автономічній власти..

— **Пятій сходины** устроюваній редакцію „Літературно-наукового Вістника“ відбудуть ся завтра [въ суботу] о годинѣ 6½ вечеромъ въ сали „Рускои Бесѣды“.

— **Въ товаристві** рускихъ ремісниковъ „Зоря“ у Львовѣ відбудуть ся въ недѣлю 20 с. м. вечерницѣ зъ відчитомъ д-ра Евг. Озаркевича „Де-що изъ бактеріолоіи“. Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ. — *Комітетъ.*

— **Петиціи до міністра просвіты** о удѣленя запомоги для відбъ и сирітъ по рускихъ священикахъ выслали — якъ намъ доносять — деканаты олеській и ходорівскій.

— **Ц. к. краева рада шкільна** на засіданю зъ дня 14 марта с. р. ухвалила мѣжь иншимъ: Затвердити выборъ о. Сим. Пѣтушевского и п. Мирося. Едера на відпоручниковъ рады повітовои до окружнои рады шкільнои въ Золочевѣ и выборъ Михаловского управителя 4-кл. школы народнои въ Мѣзуни на представителя учительства до окружнои рады шкільнои въ Долинѣ; — вызначити на другого представителя учительства до окружнои рады шкільнои въ Долинѣ, Меч. Поповича, управителя 6-кл. мужескои школы въ Болехівѣ, — затвердити въ учительстві въ середныхъ школахъ учителя Ад. Питля въ гімназіи въ Сяноцѣ; — зорганізувати 1-клясову школу народну въ Чуперносовѣ відъ 1-ого вересня 1898; перемінити 1-клясовій школы народній на 2-клясовій відъ 1-ого вересня 1898: въ Пелкиняхъ, Грусятичахъ и Островѣ; — затвердити до ужитку въ школахъ середныхъ книжку: „Читанка руска для четвертої класи шкіл середних. У Львові 1897. Ціна 1 зр. 20 кр.“

— **Ц. к. Адміністрація податківъ у Львовѣ** оповіщуе: По мысли §. 58 закона зъ дня 25 жовтня 1896 В. з. д. ч. 220 подае ся до загальнои відомости, що реестръ загального податку заробкового на періодъ розкладовый 1898/1899, обіймаючій податниковъ зачисленыхъ відъ §. 12 выше наведеного закона до товариствъ податковыхъ I. и II. класы зъ округа палатъ торговельныхъ у Львовѣ и въ Бродахъ якъ також III. и IV. класы зъ округа: „Львівъ місто“. — вже выготовлено и выложить ся до перегляду податникамъ загального податку заробкового въ протоколѣ подавчімъ ц. к. Адміністрація податківъ у Львовѣ, площа Цлова ч. I, I. поверхъ, відъ 17 марта с. р. почавши черезъ 14 днівъ т. в. до 30 марта включни, відъ годины 9 до 1 передъ полуднемъ.

— **Ц. к. Дирекція почтъ и телеґрафівъ** просить насъ оповістити: Звертая ся увагу публики, що надаючій посылки за послѣплатою обовязаній подати суму послѣплаты не тілько на адресѣ пересылковій, але також на адресѣ посылки самои словами: „послѣплата — зр. —кр. в.а., при чімъ суму раньскихъ словами выписати належить. Заразомъ заявляе ся, що заведеня почтове не приймае на себе одвічальности за суму послѣплаты, если посылка по причинѣ недостачѣ дотычнои замітки буде выдана адресатови безъ побраня послѣплаты.

— **Доля нашихъ еміґрантівъ.** Яка она сумна, свідчить о тімъ також листъ, якій прислався до европейскихъ часописей польскій священикъ зъ Буеносъ Айресъ въ Аргентинѣ кс. Станиславъ Цивалевскій. Мѣжь иншимъ пише зокъ, що въ послѣднихъ часахъ прибуло до Буеносъ Айресъ богато родинъ галицкихъ еміґрантівъ. Землі имъ не дали, бо въ Аргентинѣ вільныхъ земель нема, а можна ей лишь купити, и то за досыть высоку цѣну. За те постарано ся для частины еміґрантівъ о роботу у якогось богатого властителя земского въ провінціи Мендоца, тысячь миль відъ Буеносъ Айресъ. Але и же по кільканацятьохъ дняхъ нагнавъ ихъ той богачь и они лишилисъ безъ хлѣба и безъ занята въ чужій далекій сторонѣ. Другій, більшої частинѣ еміґрантівъ судила ся ще гірша доля. Именно правительство, не маючи що зъ ними зробити, велѣло всадити ихъ на малый пароходъ и вывезти на полудне до провінціи Чубутъ въ Патаґонія. Дармо тамошный губернаторъ представлявъ высшимъ властямъ, що то просто неможлива річь, абы тілько людей, позбавленыхъ найконечнѣйшихъ средствъ, могло выжити ся на тій скалисті ій и зимній пустини; однакъ стало ся такъ якъ правительство велѣло: еміґрантівъ высаджено на берегъ страшної пустині, не давши имъ цілкомъ нічого и полишивши нещастныхъ на Божу опіку. Кс. Цивалевскій пише, що всі они мусять тамъ вымерти відъ голоху и студени, а о нѣякій помочи не можна й думати, бо аргентинське правительство дуже неприхильно дивить ся на еміґрантівъ.

— **„Червоный князь“ Адамъ Сапѣга** зрезиґнувавъ зъ маршалківства повітовои рады въ Перемышли. Властивои причины до теперь не знати, але здае ся, що причиною є непорозумѣне кн. Сапѣги зъ декотрыми высшими достойниками. Мимо прошеня бурмістра д-ра Дворского и старосты Лящкевича, кн. Сапѣга не взявъ назадъ своеи резиґнаціи, а заявивъ лише, що своею особою „шкодить повітови“ и за для сего уступае. Зъ Богомъ, Парасю!

— **Великій пожаръ въ Тетевчицяхъ** коло Радетова, де то недавно погорѣло 66 господарівъ, выбухъ зъ вины малыхъ дітей, що бавились огнемъ. Бѣднята и самі въ огни погибли.

— **За обиду величества** відъ 1848 до 1898 р. Въ часѣ володѣня цѣсаря Франць-Іосифа було 1831 жалобъ за-для обиды цѣсаря. Зъ обжалованыхъ увільнено 657 особъ, а зъ прочихъ 1174 засудженыхъ пущено на свободу 786 особъ по відбутю половины кары. Найбільше случаівъ обиды цѣсаря припадае на роки відъ 1848 до 1852.

— **Минувшои** пятницѣ и суботы були въ **Вѣличцѣ антісеміткій розруси.** Въ жидівскихъ домахъ и въ синаґозѣ повыбивано вікна. Причиною розрухівъ була вість, що жиды, передягнись за селянъ, хотѣли побити посла-стоялощя кс. Шпондра, а перешкодило сему, що кс. Шпондеръ при відъѣздѣ зъ Вѣлички и шовъ до желѣзницѣ въ товаристві секретаря староства. Обурѣній христіяне помстили ся на вікнахъ.

— Сего року минуло чверть столѣтя, якъ въ Швайцаріи перша женщина зложила державный испытъ медичный. То була панна Марія Voegtlin, дочка священика зъ Брутть въ Аарґавъ, теперь жена Альберта Гайма, професора ґеольоґіи на швайцарскій політехніцѣ. Замѣтне ся, що до того першого женьского испыту державного потрібно було окремои ухвали швайцарскои рады звязковои. Медичный факультетъ спротививъ ся бувъ допущенню студентокъ до державного испыту, хочь допустивъ ихъ до студій, отже тымъ своимъ рѣшеньмъ зробивъ студіи женщинъ илюзоричными въ практицѣ. Панна Voegtlin внесла відкликъ до звязковои рады, а тая розсудила справу въ ей користь — и тымъ порѣшила також принціпіяльно ся пытане въ користь женщинъ-лѣкарокъ.

— **На сибірскій желѣзници** заосмотрено всѣ особовій и тягарній поѣзды знаменито функціонуючими рухомыми желѣзничными апаратами телефонічными. Той апаратъ, зъ Декертовымъ голосномовнымъ мікрофономъ, служить до кореспонденціи межи поѣздомъ на відльномъ шляху а найблизшою стацією. Якъ доносять зъ Челябинска, міністеръ комунікацій, їдучи желѣзницею сибірскою, пробовавъ той апаратъ и переконавъ ся о добрімъ его функціонованю.

— **Дрібній вісти.** Маршалокъ краевый и намістникъ повернули до Львова, — Самоубійникъ, котрый стрілявъ ся въ готели Bellevue, [о чімъ мы доносили] зве ся Євґеній Славикъ. — Воякъ, що відобравъ собі житя въ касарни при ул. Курковій, называвъ ся Шелайдевичъ, органістъ родомъ зъ Милятина. — Вчера були въ намістництві двѣ депутаціи зъ Ббрки и Яричева зъ прошеньмъ о усунене зъ тыхъ громадъ комісарівъ правительственныхъ, а привернення громадскои автономіи. — Въ Новімъ Торзѣ померъ Иванъ Липковскій въ 112 році жита; красный вікъ прожывъ! — Генрихъ Ібсенъ, світославный писатель, обходивъ онодгы 70-лѣтню рочницю своихъ уродинъ. — Въ Сокалю померъ Рудольфъ Мальфе, выслуженый управитель школы, котрый тѣшивъ ся въ рускихъ кругахъ симпатією и поважанемъ. — Зъ Риму доносять, що оденъ зъ высокихъ урядниковъ Ватикану здефравдувавъ суму повтора міліона ліръ зъ різныхъ фондівъ релігійныхъ и утікъ на островъ Корфу. Самъ монастырь иноківъ св. Іосифа стративъ 800.000 ліръ.

Наука, штука и література.

— **Нашъ театръ въ Тернополи.** *[Письмо зъ Тернополя.]* Пишу відъ безпосередныма вражѣньмъ выставы комедіи Льва Лопатиньского п. з. „*Свекруха*“ — значить, пишу тымъ щирѣйше, тымъ правдивѣйше, якъ по довгій рефлексіи.

Отже тѣшу ся и творомъ самымъ и выставою его: творомъ тому, бо нимъ певно довго буде втѣшати ся наша публика, а выставою тому, бо виджу, що недавня кріза далеко ще не вбила нашого театру.

Короткій змістъ твору такій: Рѣчь дѣе ся въ нашихъ часахъ въ Гуцульщинѣ [на се вказуе ноша особа акціи]. Богата вдова Горпина Баланда відддала доньку Анну за богатого честного господаря Ивана Кушнѣра, котрый мае ще при собі выхованку своихъ батьківъ Досю, досыть осьвічену, якъ на село, дівчину. Досю любить Петро, сынъ Горпины, що якъ-разъ вернувъ зъ войска и належить до найпоступовѣйшихъ паробківъ въ селі. Та Горпина анѣ доньцѣ не дала приданого, анѣ сына женити зъ Досею не хоче, бо сама віддае ся за громадского писаря, шляхетского пройдисвіта и селяньского глитая-сурдутовця, Зацѣравского. Обоє спекулюють на ґрунтѣ Грицька Ронґулѣ, котрому неббщикъ Баланда позичивъ бувъ якісь грошѣ. Колько Ронґула винень, се — по его дуже характеристичнымъ словамъ — „хиба одинъ Богъ знае“. Зацѣравскій, добре выссавши довжника процентами, выстаравъ ему вкінци „шифкарту“, щобъ собі поѣхавъ до „раю бразилійского“, а самъ думае зъ „панею“ Горпиною осѣсти на его ґрунтѣ. Але тій пляны нѣвечить Иванъ, що тымъ способомъ мстить ся на „свекрѣ“ за відъюджуване противъ него Анны відозрѣнями, мовь-бы вінъ любивъ Досю. Вінъ купуе відъ ґрунту у Ронґулѣ за Досиній грошъ для нея и Петра, щобъ не потребували стояти о ласку матери, при другій половинѣ ратуе Ронґулю, на писаря подае скаргу до суду о лихву и заразомъ спроваджуе шконтрумъ громадскои кассы, — а мати вкінци рада-не-рада благословить Петра й Досю відъ вінець.

Сей простый и природный змістъ уложеный въ живу и дуже интересну три-актову акцію. Цілість робить дуже добре вражѣня и зъ того боку можемъ авторови хиба потратулювати и поднікувати за его працю. Та треба намъ звернути увагу его й на деякій — хочь и дрібній — похибки твору. И такъ: Супроти гарной характеристики прочихъ особъ [именно Грицька] писарь являе ся трохи за шаблёновымъ зъ своею перемеленою вже шляхетчиною и карикатурнымъ сховкомъ въ скрыню. Анна — очевидно така, яку мы ей бачимо зъ початку першого акту — надто скоро віддае ся відъюджуваню матери проти Ивана. Сцена свекрухи зъ зятемъ — quasi любовна — досыть неприродна позодженемъ свекрухи. Въ сценѣ мѣжь Досею, Анною и писаремъ авторъ непотрібно впровадивъ механічне средство ефекту въ формѣ примовокъ римованыхъ. Се пахне староевітскою схоластичною манерою складаня вершівъ фіґуровыхъ [carmina figurata]. Сцена допыту Досі свекрухою, де и чого поѣхавъ Иванъ, надто лѣнива и нудна. При тімъ поведеня дітей въ сій сценѣ супроти матери надто насмішливе и іронічне. Се вражае немило, бо честна душа — а такими являють ся въ цілій вирочімъ акціи Петро, Анна и Дося — може супроти родичівъ почувати хиба або пошанованя або обуреня, въ найгоршімъ разѣ милосердія, але нѣяк іронію. Найбільше однакъ псують артистичне вражѣня сен гарной комедіи неприродній співы: Анны, Ивана и Досі въ першімъ актѣ и писаря та Грицька въ другімъ. Природно выходить хиба двоспівъ любовный Петра зъ Досею и кінцевый хоръ „Де згода въ семействѣ“. Уйде також ще яко-тако співъ Досі при вговорюваню Анны въ II. актѣ. Співы вплетаній неприродно, очевидно проти лучшои свідомости автора, задля мельодраматичного ефекту; але на тімъ тратить артистична правда и длятого треба бы ихъ усунути. Відъ бѣды можна-бъ ще лишити и співъ Анны та Досі въ I. актѣ, але нѣякъ нѣ Ивана, Грицька и писаря.

Выстава комедіи була старанна. Гра артистівъ дуже добра. Просто знаменито выйшли туманній ельокубрації Грицька Ромґулѣ [п. Перемета] про рай „бразолійскій“ и дуже природно та интелігентно відограна сцена любовна мѣжь Петромъ и Досею [п. Слободівна и п. Григоровичъ]. При співахъ вызначавъ ся передовсімъ звістный сопранъ и нѣ Лопатиньскои и теноръ п. Григоровича. — Недодержане заповіджености часу початку представленя, занадто голосне суфльованье, деяка млявість акціи въ збірныхъ сценахъ зъ причины недокладного памятаня черги особъ, що мали говорити — дадуть ся выправдати свѣжими переносинами театру зъ Бережанъ. Взагалі жь и выйшовъ зъ театру повенъ радости и вдоволеня, а сихъ кілька слівъ нехай буде и авторови и режисерови и дружинѣ театральній доказомъ моеи уваги и вдячности. — *Ив. Копачь.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Відень 18. марта. Wien. Allg. Ztg. довідуе ся зъ Праги, що ґр. Тунъ обіцявъ провідникамъ лѣвиці ужити всіхъ своихъ силъ, щобы въ справѣ выбору президія палаты послівъ и въ справѣ т. зв. Фалькенгайнового внесеня усунути все, що могло бы вражати Нѣмцівъ.

Берлинъ 18. марта. Парламентарна комісія буджетова приняла въ другімъ читаню законъ о маринарцѣ.

Россійскій адміралъ Скрыдловъ, якъ доносять зъ Атенъ до тутешного Localanzeiger-а, повідомивъ кретеньске народне зібраня, що державы згодили ся вже на кандидатуру кн. Юрія и що сей незадовго прибуде на Крету.

Парижъ 18. марта. Слідство въ справѣ замаховъ, доконаныхъ въ лѣтѣ на президента Фора, выкрыло, що бувъ заговоръ, до котрого належали анархісты барцельоньскій и медіоляньскій. Повідомлено о тімъ правительство испаньске и італійске.

Мѣжь письменниками, учеными, артистами, політиками повставъ комітетъ, котрый мае заняти ся выбитемъ медалю на честь Золѣ на памятку его незрівнаной відваги и пожертвованя въ оборонѣ справедливости. Проектъ медалю вже готовый.

Атены 18. марта. Уявнено инжінера Андреанідіса, якогось столяра зъ сыномъ, выслуженого капітана Мовайтіса и адвоката Каскінопуля; всѣ они мали належати до клюбу антідинастичного. Кардіца, котрый выконавъ замахъ на короля, обстае при тімъ, що вінъ до того клюбу не належавъ и що робивъ на власну руку.

Лондонъ 18. марта. Прийшла сюда вість, що Испанія звернула ся до правительства Сполученыхъ державъ зъ приязными замѣтками, що военній зброєня перешкаджають переведеню автономіи на Кубѣ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Л. Го. въ Уг. Згодивъ. — *Вп. К. Ма. въ Га.* Одержали. — *Вп. С. Бз. въ Зо.* За-для справъ соймовыхъ слідувала перерва; просимо о терпеливість.

Надіслане

Зміна льокалю.

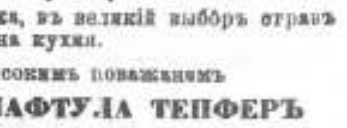
Найдешевший склядъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

відъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. I. у ЛЬВОВѢ.

По цінахъ найдешевшихъ въ великімъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя зъ провінціи відворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львівъ площа Галицка ч. I.

ЛИТЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12. домъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдани.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкана легка	12 „
Фляки	12 „
Нбжка теляча зъ хріномъ	10 „
Ковбаска зъ хріномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Великій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цінахъ; для певности, що походять въ моєи реставрації, даю відбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цінахъ, почавши відъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитківъ заосмотрена кухня.

79 93—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Масть кавказка на вôдмороженє.
въ пôвнôчній Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякій вôдмороженя.
Средство се, споряджене пôсля рецепты привôзеной и уживанôй изъ знаменитымъ успѣхомъ
Цѣна слоика 40 кр. 91

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 181—?

Испытованый пѣвець церковный
безженный, знаючій нотный спѣвъ, гладае посады дяка. Адреса: Николай Власенко въ Богданôвцѣ коло Пôдволочискъ п. въ мѣсци. 109 1—3

Скромну реальность
партерову
на Клепаровѣ
дешево до набутя поручае
„Універзальне Бюро"
Львôвъ, ул. Мицкевича 5.
112 1—2

ПОДЯКА.
Чуюсь зобовязанным здложити прилюдно сердечну подяку Высокоповажаному Пану Д-ру Богданови Білинському, лікареви в Козові, за цілковите вылічене мене з дуже тяжкої недуги. По дужане з тої довготревалої недуги завдячую лишень уміятному леченю Высокоповажаного Доктора Білинського, котрий не тілько глубокою відомостию, але такожь серцем був все при ложи болізни та не щадив трудів і то безкорыстовно, — за що складаю Вам, Пане Доктор, сердечне спасибіг!
Осип Весоловскій, ц. к. рецпіцент сторожи скарбовой.
111 1—1

КЛЬОЗЕТЫ патент. Гуттманна (съ герметичнымъ замкненямъ) по зр. 18 и 27. Ванны довгій по зр. 15 и 16 насѣдовій по зр. 6 и 7·50
поручае ПЕТРО ХИЛИСТОВСКІЙ, торговля седзина у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате бра.) 566

Передплата на 5 выпускôвъ 1 зр.
БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА
М. КОНКА
Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна съ пересылкою 30 кр
При замовленю 10 примѣрникôвъ одного выпуска 20% опусту.
Адреса: о. М. КОНКО въ Перемышли. 74 10—10

100 до 300 зр. мѣсячно
можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папербôвъ державныхъ и льосôвъ. Згодошена до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 8—10

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життепису и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта".
Цѣна кождой части 25 кр.
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

5% чистого зыску на Приютъ вдôвъ и сирôтъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часѣ вôдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядôвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшôй цѣнѣ ѳелоны свѣтлій, матерія шовковій и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павука, свѣчники, свѣчки ощадній, бляшаній, пôдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
Власна роботня бронзôвнича
принимае до вôдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожь всякій замовленя пôсля взорôвъ
Зъ поважанямъ
Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 8—18 Львôвъ, улиця Руска ч. 1.

ОПОВѢЩЕНЄ ЛІЦИТАЦІИ ВИНА.
ВИНА, котрій въ рокахъ 1896 и 1897 выпродуковано въ кор. угор. винничôй школѣ въ Тарцали и зъ нею сполученыхъ огородахъ винничихъ, будуть проданій въ дорозѣ публичнôй ліцитації дня 27 н. ст. марта с. р. о год. 2 зъ полудня.
Хотячій ліцитувати обовязаній зложити суму 5% цѣны маючого купити ся вина передъ розпочатемъ ліцитації на руки выставляючи ъ на ліцитацію яко заруку.
Вина будуть пôсля своєи якости и пôсля мѣсць зббрки ліцитуватись групами. Цѣлый запасъ на продажъ выносить около 700 гектолітрôвъ
Цѣна оцѣночна хитаесь межи 16 а 60 зр. Вина пôдъ взглядомъ складникôвъ цукру, алькоголю и кислоты занализовано.
Цѣны треба розумѣти безъ бочки. Бочки обчисляе ся 2·60 зр. вôдъ гектолітра.
Передъ розпочатемъ ліцитації можна вносити также опечатанй ôферты.
Маючій продати ся вина можна вôдъ 20 н. ст. марта с. р. также напередъ угодити звычайнымъ у пôднесаной дирекції з оженымъ устнымъ заповѣженемъ. Тамъ можна также засягнути близшихъ информацій. 110 1—3
Tarczal 9 лютого 1898.
Kosinszky
kön. ung. Winzerschuldirector.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на колôръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НОВОСТИ на СУКНѢ
дамскій
поручае магазинъ 2
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львôвъ, площа Капітульна число 2.

По низькихъ цѣнахъ
выготовляе
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львôвъ, ул. Короля-Людвика ч. 3
всякій церковній роботы:
Иконостасы, Олтаръ, Амвоны и проч. 80 8—?

Торговля товарôвъ мѣшаныхъ
ИВАНА ВОЛОЩАКА
доставця для вôйска и шпиталю краєвого
въ Любачевѣ
поручае на свята свѣжій дрôжджѣ Mauthner-a, муку, свѣтло церковне, вина австрійскій и угорскій, горѣвки и всякій товары корѣнній по дуже умѣреныхъ цѣнахъ.
Такожь приймае замовленя почтовій и высылки зелѣзницею, а дрôжджѣ можна замовлятя до послѣдного тыждня посту — Почта и стація зелѣзница: Любачевъ. 105 2—3

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики
Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмôвъ loco фабрика.
Вино
въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.
Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Розсылка сукна лишь для приватныхъ
Вôдтинокъ, 3.10 метр. довгій, достаточный на 1 мужескій одягъ коштуе лишь
зр. 3.10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 7·50 зъ делікатноя
зр. 8·70 зъ делікатноя
зр. 10·50 зъ найделікатн.
зр. 12·40 зъ англійскоя
зр. 13·95 зъ камгарновоя
} правдивои овечои вовны
Вôдтинокъ на чорный сальоновый одягъ зр. 10·—.
Матерія на легкій пальта вôдъ зр. 3·25 за метеръ высше; льоденъ въ пышныхъ барвахъ за 1 вôдтинокъ зр. 6·—, 1 вôдтинокъ зр. 9·95; Peruvienne и Doskings, матерія для урядниковъ державныхъ, зелѣзничихъ и на судейскій тогя; найделікатнѣйшій камгарны и шевіоты а такожь матерія на уніформы для фінансовои сторожи и жандармерія и т. д. и т. д. розсылае по фабричныхъ цѣнахъ найлучше знавый яко реальный и солідный
складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF** in BRÜNN
Взôрцѣ gratis и franco. — Достава точно пôсля взôрця.
УВАЖАТИ! Звертае ся увагу Р. Т. Публики особливо на те, що при безпосередньôмъ побираню матерія выходять значно дешевше, якъ замовляваній у торговцѣвъ посередныхъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Берни розсылае всѣ матерія по дѣтныхъ цѣнахъ фабричныхъ не причиняючи рабаты. 61 5—10

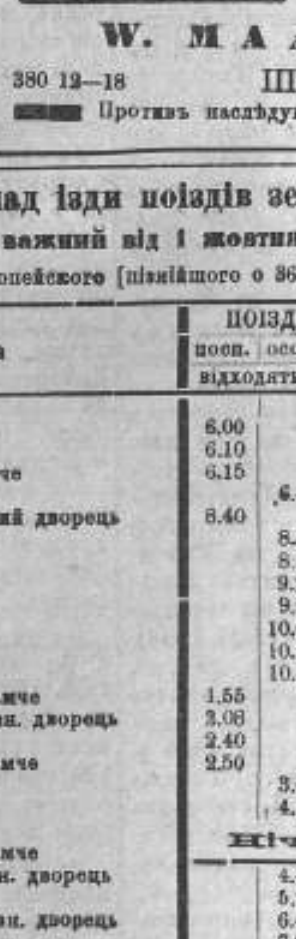
ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно
около пôвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 15—20

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничôмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОГРАФІЄ
рôжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗÔВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касетках по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
чрейскій, дамскій, для дѣтей и міряни
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нового выдания, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.
До переплету
принимае ся всякій роботы вподячій въ кругъ переплетництва.
Всякій замовленя вôдворотною почтою 62 14—80

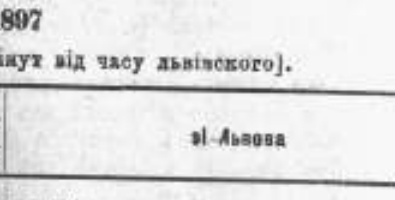
АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинôвъ
Цѣна 1 зр
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта."

ТУТКИ цигаротовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше подвою опаскою (червоный и чорный друкъ на жôлтôмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!
В. Маагера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обе печеньôвъ опакованю)
зъ фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни
Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за для своєи легкои стравности поручений также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ абсôрбованя выги тѣла, полѣпшеня сокôвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — **Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричномъ **Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3.**, а такожь найже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.
У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Адольфа Гібнера.
Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 380 11—18
W. MAAGER, WIEN
380 12—18 III./3., Heumarkt 3.
Противъ наслѣдуванъ заряджуе ся судове слѣдство.

Розклад їзди поіздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернивець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернивець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Нічн				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	Нічн		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком попедїлка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ним вечером до 5 годнин 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянськом. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоанникия Гренюка.

Ч. 53 Львовъ. Субота 7 (19) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей" выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитбет [за инсераты плативъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатковъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсецъ 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке чисто коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надіслане" по 25 кр. а. в.

Недики и инший доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Передъ сесією рады державной.

Вже за два днѣ збере ся рада державна, и безперечно не тѣлько цѣкава але и дуже важна рѣчь, чи удасть ся новому міністерству осягнути головну свою цѣль: помирити парляментарній стороннитва бодай на стѣлько, щобы рада державна могла спокѣйно полагодити найпильнѣйшій справы, якими є угода зъ Угорщиною и буджетъ. О скѣлько можна вызнати ся середъ тьмы вѣстей, які наспѣвають що днины, то бодай одно треба уважати за рѣчь певну, що гр. Тунови удало ся позыскати для своихъ цѣлей вѣрноконституційну бѣльшу посѣлбсть, котра передъ замкненемъ попереднои сесіи рады державнои пралучила ся була до опозиційныхъ нѣмецкихъ сторонництвъ. Хочь и зъ деякими застереженями, именно, що теперѣшне правительство не нарушить анѣ конституціи анѣ интересѣвъ австрійскихъ Нѣмцѣвъ, вступивъ оденъ членъ вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости до кабінету, а его сторонництво згодило ся на той его крокъ, чимъ очевидно зазначило, що буде кабінетъ гр. Туна попирати бодай въ указаныхъ повысше, найважнѣйшихъ на-равѣ и найпильнѣйшихъ цѣляхъ. Дивно лише, що стирійска и тирольска група вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости заняла острійше становиско и не похвалила кроку д-ра Бернрайтера. Дивно оно тымъ бѣльше, що языковій розпорядженя, противъ котрыхъ Нѣмцѣ найбѣльше теперь воюють, зовсѣмъ ви не дотыкають безпосередно, коли противно нѣмецка вѣрноконституційна бѣльша посѣлбсть въ Чехахъ, котру безперечно языковій розпорядженя блызше обходять, зовсѣмъ не ухиляє ся вѣдъ розпочатои акціи гр. Туна.

Чи повели ся переговоры гр. Тунa зъ християньско-соціяльнымъ сторонництвомъ, годѣ вгадати на певно. Але коли пригадати собѣ, що се сторонництво, хочь зачисляло ся до опозиціи, то таки въ послѣднихъ часахъ навѣть гр. Баденьому не справляло клопотбвъ, то тымъ бѣльше надѣяти ся можна, що кн. Ліхтенштайнъ зъ д-ромъ Люегеромъ не схоче пѣдставляти ногу гр. Тунови.

Правиця по давному тримае ся разомъ и стоить при програмѣ, выложенѣй въ звѣстнѣмъ проектѣ адресы бѣльшости парляментарнои, уложенѣмъ гр. Войтѣхомъ Дѣдушицкимъ. Католицке сторонництво стало щось супити ся зъ причины выступленя ческихъ послѣвъ въ ческѣмъ соймѣ противъ исповѣднои школы, але его якось зацитькано. Опираючи ся на своѣй автономістичнѣй програмѣ, горожить ся правиця, що ось то она не є сторонництвомъ правительственнымъ; крѣмъ того Чехи грозять засадою, що рада державна не мае тыкати носа до спорбвъ языковыхъ, бо се належить до соймбвъ: але мабуть таки до розладу межи правицею а гр. Туномъ не прийде, бо правительству теперь анѣ въ гадцѣ справа автономіи краѣвъ, исповѣдна школа, языковый законъ и т. и., коли мае далеко пильнѣйшій рѣчи, якъ угода зъ Угорщиною та буджетъ. Заповѣдають щось, що гр. Тунъ мае заразъ на першихъ засѣданяхъ рады державнои внести проектъ языкового закона. Коли се правда, то скорше можна здогадувати ся, що се стане для хвилевого заспокоеня нѣмецкои опозиціи; але поки справа перейде черезъ комісію и станесь актуальною, то мабуть уплыне богато воды, а тымчасомъ нѣ Чехи нѣ Поляки не будуть мати причины спиняти правительству его головныхъ задачъ.

Що правиця, чи то зъѣднана гр. Туномъ чи може тѣлько зъ свого патріотизму австрійского, котрымъ любить величати ся, не хоче правительству робити трудностей, видно и зъ того, що вѣдступае опозиціи одно крѣсло въ президіи, хочь до тои уступки за гр. Баденього не хотѣла прихилити ся. Ба навѣть, якъ сегодня доносять, вырыная середъ правицѣ гадка, що властиво нѣхто зъ давнои президіи не повиненъ теперь на ново дати ся выбрати, а скоро лише оденъ не то двохъ уступае зъ президіи. Мабуть чи не мае тота резигнація звязи зъ тымъ, що опозиція противить ся навѣть выборови клерикала Фукса на президента палаты, обстаючи при тѣмъ, що нѣхто не повиненъ остати ся зъ давнои президіи, котра такъ осоромила парлямент своимъ брутальствомъ.

Такъ само постановила правиця не дразнити опозиціи насильно переведеною въ послѣдныхъ дняхъ минувшои сесіи змѣною регуляміну палаты послѣвъ. Ново выбраный президентъ палаты мае по просту заявити, що ухвала тота не обовязуе.

О скѣлько мякше правиця, о стѣлько лагѣднѣе такожь опозиція. Хочь на всѣлякихъ нарадахъ заявляють свою солідарнѣсть; хочь роблять се навѣть антісеміты и частина вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости; хочь доси ще нема вѣдповѣди, чи опозиція прийме вѣдступленє ѣй мѣсце въ президіи: все-жь таки по всѣхъ познакахъ выдае ся, що бодай не буде обструкціи. П. Ліпертъ на зборахъ нѣмецкихъ въ Празѣ досыть выраано остерігавъ передъ обструкцією, замѣчаючи, що не въ кождѣй хвили оденъ и той самъ способъ веде до цѣли. До президіи палаты, якъ доносять, вѣйде мабуть або ліберал Функе або зъ нѣмецкихъ людовцѣвъ д-ръ Гохенбургеръ.

Навѣть соціяльній демократы въ комунікатѣ, выданѣмъ по вчерашнѣй своѣй и оногдѣшнѣй нарадѣ, промовляють досыть лагѣдно и спокѣйно. Они высказують надѣю, що рада державна буде могла спокѣйно взяти ся позитивнѣй роботѣ, и заявляють, що, якъ давнѣйше, такъ и теперь не будуть попирати обструкціи. Жадають тѣлько переведеня слѣдства въ справѣ нарушеня посольскои ненарушимости, яке зайшло на послѣдныхъ засѣданяхъ минувшои сесіи, и укарания винныхъ, дальше обжалованя гр. Баденього за тѣ-жь самій подѣй, а бар. Гавча якъ и гр. Баденього за надуживаня параграфу 14-ого основныхъ законбвъ при выдаваню розпоряджень.

Найбѣльше вѣдгрожуе ся сторонництво пп. Вольфа и Шенерера. Крѣмъ обжалованъ попередныхъ кабінетбвъ домагають ся они б зусловного знесеня языковыхъ розпоряджень и признаня нѣмецкого языка языкомъ державнымъ, а дальше такожь выразного знесеня ухваленои нѣбы то змѣны регуляміну та сатисфакціи за доконаній наслѣдкомъ тои змѣны насильства въ парляментѣ.

Зъ усего видно, що гр. Тунъ таки добре заходивъ ся коло справы и зробивъ все, що далось зробити. Чи малѣй громадѣ Вольфа и Шенерера, до котрои въ деякихъ справахъ готовѣ прилучити ся и соціяльній демократы, удасть ся спинити роботу парляменту, се покаже недалека будучнбсть.

Зъ угорского Мараморошa.

(Докѣнченя.)

Бѣдный народъ — пише дальше д-ръ Кайндль — тутъ безъ обороны. Ихъ священики въ бѣльшбй части мадяры або мадяроны не мають нѣ крихбтки серця для своихъ гнетеныхъ прихожанъ. На приходствахъ рускихъ сѣлъ говорять майже выключно по мадярски. Руска мова уважае ся за щось низшого. Одинъ священикъ, до котрого я заговоривъ по руски, вѣдповѣвъ менѣ нѣмецкимъ калѣцтвомъ; здае ся, що вѣнъ сесю мову знавъ таки лѣпше вѣдъ мовы своеи паствы. Другій зновъ нераз запевнивавъ мене, що вѣнъ мусить вести дѣмъ по мадярски, коли не хоче выставити себе на переслѣдуваня; до почестій и вѣдзнакъ прийшовъ вѣнъ лише въ той способъ, що гарно говорить по мадярски и вѣдрѣкъ ся своеи народности. Ясно, що угорске правительство уважае добрымъ кожде средство, котре мае на цѣли занидѣне руского населеня въ Угорщинѣ. Его доводять до економічнои руины, бо пролетаріятъ вынародовати лекше, нѣжь осѣлыхъ селлянъ. Въ такій способъ такожь вытворюють ся дешевій роббтники, котрыхъ можна ужити и въ нашихъ мѣсцевостяхъ краю. Взявши пѣдъ розвагу тѣ обставины, не тяжко пояснити собѣ звѣстній подѣй на Угорщинѣ. Въ тыхъ то цѣляхъ стереже ся бѣдныхъ людей вѣдъ просвѣты. Зъ тои то причины спеціяльно боять ся тамъ заходячихъ зъ Галичины „пѣдозрѣныхъ агентбвъ". Лише щасливому случаеви мушу завдячити, що менѣ не перешкодили тамъ въ моихъ студіяхъ. Въ той часъ, коли я робивъ студіи въ Мармароши, арештовано въ Семигородѣ д-ра Вейганда зъ Липска. Мадяры голосно трублять въ свѣтъ, що вся бѣда рускаго населеня походить вѣдъ піяньства, що оно — цѣлковито упавшій народъ, котрому не можь помогти. Симъ способомъ осягнено тую цѣль, що наведена гадка вкоренила ся середъ руского населеня Галичины та Буковины — и тамъ угорска часть рускаго населеня уважае ся за пропавшу.

Не можу не згадати тутъ о частыхъ жаляхъ на высоку плату за церковній требы. За хрещеня платять 1 зр., коли-жь дитина незаконно роджена, то 2 зр. За похоронъ, хочь-бы се була тѣлько-що народжена дитина, въ однѣмъ селѣ мусять платити 5 зр., а коли селяннъ не мае грошей, мусить позычити и до року пѣвтора раза тѣлько вѣддати. Кождый господарь є обовязаный священникови дати въ рѣкъ 2 зр. 40 кр. и два днѣ даромъ робити; цѣлкомъ бѣдній платять 1 зр. 20 кр. и оденъ день роботы. Вѣнчане коштуе до 9 зр. Коли въ селѣ умре чужій, громада мусить мѣжь собою зббрати на похоронъ. Розумѣесь — не у всѣхъ громадахъ истнують такій надужитя, але сумно и те, що они тутъ и тамъ истнують.

Не можу пригадати собѣ, щобы я чувъ спѣвъ у селахъ надъ Рѣкою. Курцѣвъ бачивъ я немного, не бачивъ-емь такожь пляшъ, хочь по наведеныхъ высше слухахъ мбгъ

„До Бразиліи" образъ зъ народного житя въ 4 актахъ Льва Лопатиньского, вѣдграный въ-перше въ Золочевѣ дня 13 н. ст. марта с. р.

Нашъ Золочевъ може справдѣ повеличатись тымъ, що тутъ выставивъ руско-народный театръ двѣ преміеры свого директора п. Л. Лопатиньского. Першою була комедія „Свекруха" — котрои оцѣнку я подавъ въ черновецкій „Буковинѣ" — а тутъ лише скажу, що хочь перша проба поважаного автора представлялась зовсѣмъ удачно, то все-таки, судячи по нѣй, не можь було що-до слѣдующого твору, прийти до такого высновку, якій ставъ ся конечный, коли мы побачили сесь твбръ на сценѣ. Маю на думцѣ образъ зъ народчого житя „До Бразиліи", котрый наша публика мала нагоду бачити въ недѣлю 13-ого с. м. яко послѣдне представленя рускаго театру за сегорѣчнои гостины въ Золочевѣ. Авторъ назвавъ штуку образомъ — и справдѣ назва вѣдповѣдае сути рѣчи, бо се нѣякъ не драма у властивомъ значѣню, браквѣй цѣхъ драмы; натомѣсть ту вѣрно змальованый моментъ зъ народного житя, ту дѣйстно картина пѣдхоплена артистомъ та перенесена на театральній дошки.

Якъ вже зъ самого заголовка легко догадатись, сюжетъ штуки — то тотъ нещасный, смутный проявъ въ житю нашихъ селянъ, котрый саме въ отсю пору рвучою течією бурлить у нашѣмъ краю, течією, до котрои доливають воды рѣзнородній фактбры, починаючи вѣдъ золотыхъ ковнѣрѣвъ а кѣнчачи на обдранѣмъ халатѣ рѣзныхъ жидкбвъ лихварѣвъ, а котрій на послѣдокъ несовѣстній пройдисвѣты-агенты отворяють шлюзы — се еміграція.

У селѣ одинъ лишь можный панъ, одна вплывова особа — арендарь Мошко. Вѣнъ стае людямъ у пригодѣ на передновку, дае збѣжа, позичае грошей: вѣнъ хлопскій добродѣй. Въ такому то щасливому селу, де Мошко безграничный панъ, починаесь акція, и то саме въ таку пору, коли старыхъ засоббвъ уже нѣ крихбтки, а нове збѣже ледви зеленѣесь.

Въ коршму до пана арендаря загощуе еміграційный агентъ Скубскій и толкуе людямъ про заморскій рай. Тутъ въ-перве обсерваторскій талантъ автора бе въ очи. Сей агентъ такій характерный, такій типовый, способбъ его бесѣды зъ мужиками се одинокій, котрый найскорше промовляе имъ до розуму и до серця. Насъ справдѣ дивуе, що авторъ мавъ нагоду такъ докладно приглянутись людямъ такбвского крою. Одно, що можна-бъ ему закинути, се не зовсѣмъ докладне та недосыть заманюче змальованя гаразду, якій жде емігрантбвъ за моремъ. Всьо то, що говорить агентъ, хочь якъ зручно, не выстало бъ здавсь, щобы люде заразъ таки, якъ стбй, були готовѣ пуститись на край свѣта. Се трохи незгбдне зъ характеромъ нашого хлопа. Ему тра рѣчь ясно, якъ на долони поставити передъ очи, тра его замамити такими рѣчами, до якихъ вѣнъ ту вѣчно безуспѣшно збтхае, щобы сповукати его до чогось такого, якъ еміграція; хиба бы сій еміганты, якихъ мы бачимо на сценѣ, не були перший въ цѣлѣмъ селѣ, хиба бы ихъ выпередила вже инша партія еміграційна; але рѣчь такъ не мае ся, розумѣесь о скѣлько можь спбзнати зъ акціи.

Конець-кѣнцѣвъ люде ладять ся въ путь, продають Мошкови грунты, на чѣмъ вѣнъ робить золотый интересъ, та дають агентови завдатокъ. Но не цѣле село було такъ податливе та легковѣрне на слова агента и арендаря. Тутъ була читальня, а коло неи гуртокъ зовсѣмъ иншихъ людей; мѣжь ними молодый, освѣченый паробокъ, выслуженый жовнѣрь Данило Вѣнъ — представитель другои групы селянъ, просвѣченои, статочнои. Вѣнъ спиняе загоны Мошка, справляе людей на праву дорогу, тому-то й панъ арендарь ненавидить его, якъ скалку въ оцѣ. Хочь якъ Данило вѣдраджуе еміграцію у незнаный край, то таки нужда сильнѣйша, нѣжь голій слова. „Най буде гбрше, кобы лишь не такъ!" Се максима нещастного люду.

Мѣжь охочими пуститись въ далеку дорогу є и старшій вже газда Иванъ Якимчукъ, що мае хорошеньку собѣ донечку Ксеню. Вона зъ сѣмьею мусить кинути рѣдный край а въ нѣмъ свого сокола, свого любчика Данила. Якимчукъ продае всьо майно безъ вѣдома жѣнки, що слѣпо повинуесь волѣ мужа; та все-таки любовь до рѣдноп хаты, до батькбвщины за сильно вкорѣнена въ ѣи серци, щобъ жѣноцьке слабе єство могло перебути борбу двохъ святыхъ обовязкбвъ, котрій попадають въ конфліктъ и дратують ѣи душу. Иваниха млѣе и валить ся бездушно на землю власне въ ту хвилю, коли Мошко платить Иванови за газдбвство.

Ледви-не-ледви удалось Данилови та прочбй сѣмьѣ Якимчука спонукати батька остатись въ краю. За тѣ грошѣ, що дбставъ за свое господарство, купуе вѣнъ у одного зъ еміруючихъ майно, Данило женить ся зъ любкою Ксенею, закладае крамницю и живуть собѣ щасливо въ праци и згодѣ, а еміганты тягнуть таки у бразилійскій рай самій, бо агента жандармъ запроторивъ тамъ, де нѣсть болѣзни ни печали, но кмѣнкова зупа, бохонець легкого хлѣба та часомъ фасолька на оцтѣ...

Добре поводженє Данилонои крамницѣ зовсѣмъ руйнуе матеріяльный бытъ Мошка. Вѣнъ хоче уложити ся зъ Даниломъ такъ, щобъ деякій товаръ продавала крамниця, а деякій полишивъ ся коршмѣ. Розумѣесь компромісъ не повѣвъ ся. Листъ зъ Бразиліи вѣдъ давныхъ сусѣдбвъ додавъ ще завзятя у боліхлій серця селянъ. Якимчукъ попадае въ ярбсть та обѣцюе Мошкови, що громада его збойкотуе: нѣхто не пбйде до нього жати, а тогдѣ хочь-не-хочь вонъ изъ села! Хочь якъ теперь покбрненькій арендарь — таки зачавъ вѣдгрожуватись и тымъ выкликавъ обурене присутныхъ. Его потурбували и выкинули, мовь зъ пращѣ, за дверѣ. Жажда мести, и то тяжкои, кровавои спалахнула въ серци споневѣреного пана арендаря: вѣнъ пѣдложивъ огонь пѣдъ крамницю. Хата згорѣла до тла. На горячѣмъ ще румовищу посередъ обкурѣлыхъ стѣнъ стоить Данило, рѣзній-прерѣзній гадки бентежать ему умъ, аже ось и зоря ясна засіяла, се блиснувъ лучь надѣи. „Такъ! мы на сѣмъ пожарищи збудуемо красчу долю!" кличе погорѣлець — и штука кбнчить ся.

Ось яка коротка грясть сего образу зъ народного житя. Самъ предметъ цѣкавый, а

І. КАПРАЛИКЪ
Львбвъ, поббчь Народкого Дому
поручае всякій инструменты музичній: скрипки, альтбвки, басетлѣ, басы, флиты, клариеты и трубки, а такожь питры а гітары. Найбѣльшій выббръ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментбвъ. — Цѣны найтанші. Цѣнники безплатно.

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львбвъ-Перемышль
Фабрика выроббвъ цементовыхъ и складъ матеріялбвъ будбвельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкбвъ зелѣзній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зъ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційній, теръ, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахбвки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, снеговій замкненя каналовій и пісуаровій та рурки дренові и т. д. 427 15—50

того надѣятй ся. Замѣтне то, що межь симъ рускимъ населенемъ нема звычаю красити яець на Великдень, якъ то приняте середъ братнього населенія въ Галичинѣ и на Буковинѣ.

Якъ далеко знаю руску область, лише въ Угорщинѣ бачивъ я рускій жѣнки, що товчуть камѣнь при дорогахъ; одна зъ тыхъ робѣтниць була окружена дѣтьми, а поббчь неи стояла колыска зъ дитиною. Що жѣнки зъ колыскою на плечехъ идуть на роботу, я се часто бачивъ, и оно служить яркимъ доказомъ ихъ нужды. Якими звору шуючими словами, зъ якою страшною однодушностію жалувались они передъ мною и моимъ товаришемъ на свою нужду, коли бачили, якъ мы спѣвачуемо зъ ихъ положенемъ! зъ якою безмежною вдячностію приймали они кусникъ цукру або кусникъ хлѣба для дѣтей! Часъ мого побуту въ долинѣ Рѣки належить до найсумнѣйшихъ спомиибвъ въ моѣмъ житю. Нѣколи не бачивъ я на селѣ тбльке нужды, якъ въ тбй части „благословенной“ Угорщины.

Въ долинѣ Бѣлой Тисы вбдносины на всякій случай лучшѣ. Тутъ знаходять ся ще такій просторы лѣсбвъ, що кождый робѣтникъ може заробити пересѣчно 1 зр. на день. Але и тутъ вже покладено основу для близького упадку и зубоженя селянъ, а вся вина лежить — на жаль — по сторонѣ правительства. Що въ тыхъ околицяхъ годбвля худобы може дати селянамъ стале, хочь скромне удержане, о тбмъ нема сумнѣву. Експлоатація дерева може лишь такъ довго дати достаточный заробокъ, якъ довго лѣсъ не вынищеный. О тбмъ не подумали при регуляціи державныхъ лѣсбвъ. Щобы лѣсній просторы заокруглити и забезпечити вбдъ шкоды, яку робить худоба на паши, правительство конфіскувало лежачій въ лѣсахъ пасовиска и заборонило въ лѣсахъ пасти худобу. Зб становиска лѣсовои господарки можна-бъ похвалити таке заряджене, але що за сконфіскований селянамъ сѣножати и за право пасти худобу въ лѣсахъ правительство дало селянамъ лѣсній парцелѣ, се свѣдчить о крайнбмъ незнаню селяньского способу господарованя. Селянинъ не знавъ, що зъ лѣсомъ почати, и наступило то, що часто замѣчено вже и въ инпихъ сторонахъ: селянинъ вбдступленый ему лѣсъ спродававъ за безцѣнъ спекулянтамъ. Въ теперѣшну пору лишь немногій мають ще останки тыхъ лѣсбвъ, а що у нихъ нема сѣножатій а въ державныхъ лѣсахъ не вбльно пасти, то годбвля худобы въ послѣднихъ часахъ поражаючо упала. Селяне, котрій давнѣйше мали до 30 коровъ, мають сегодня найбльше 5; не одинъ мавъ давнѣйше стадо овець надъ 200 штукъ, сегодня не мае бблыне, якъ 50. Многій були примушеній спродати свою худобу, щобы заплатити пороблений нею шкоды въ лѣсахъ. Зъ кождымъ рокомъ положене погбршуесь, а якъ тбльке щезнуть лѣсы, наступить така руина, яку бачимо въ долинѣ Рѣки. Не можу входити въ подробицѣ минмыхъ несправедливостій при регуляціи землѣ; згадаю лишь о одній обставинѣ, о якій поинформувавъ мене чоловѣкъ, котрому нема причины не вѣрити. Бблышбсть селянъ, котрій спродали свои лѣсній парцелѣ, умѣстили одержанй грошѣ въ щадничій касѣ въ Сиготѣ. Въ щадничій касѣ позначали грошѣ тѣ спекуланты, що закуплювали лѣсъ. Коли-жь вже бблыпа часть селянъ умѣстила тамъ свои грошѣ, щадница каса збанкротувала. О блнзшій звязи межь тыми фактами чоловѣкъ сей не мбгъ нѣчо сказати. Але мы можемо собѣ всяко толкувати...

Переглядъ політичный.

Хорватска часопись Narodna Misao такъ малюе станъ въ окупованыхъ краяхъ Босни та Герцеговинѣ: Въ тыхъ нещасныхъ краинахъ, лупленыхъ и граблепыхъ чужинцями, спокбйно ходить мара нужды, а нѣхто не дбае, щобы ей сполошити. Нашій краевій купцѣ для ратованя власного майна радій бы закладати новій пбдприемства; але правительство робить имъ трудности. За те оно дуже ласкаве для заволокбвъ, котрій прибувши до забраныхъ краевъ, черезъ десять лѣтъ не потребують платити нѣякого податку вбдъ своихъ интересбвъ. Населене мре зъ голоду, але въ купеляхъ въ Илѣдѣ выкидае ся повными жменями грошѣ на стрѣляне голуббвъ и пбдкуплюване заграничныхъ дневникарѣвъ, щобы спѣвали похвальній имны въ честь правительственной системы. Населене гине, а для жѣночои школы въ Мостарѣ закуплено 11 фортепянбвъ. Боснаки упадають матеріяльно, але бар. Каляй бере на рахунокъ Босны 11 міліонбвъ позички на стратегічній цѣли. Правительство заборонило урядникамъ що-небудь друкувати безъ дозволу.

— Въ Петербурзѣ почитателѣ памяти Тараса Шевченка устроили, якъ що-року, въ Казаньскбмъ соборѣ панахиду по покбйному поетѣ въ день роковинъ его смерти.

— Зъ Тернополя одержуемо вѣсть, що по розправѣ переведеной дня 15 с. м. передъ трибуналомъ въ Тернополи знесено выроки суду въ Гусятинѣ и всѣхъ засудженыхъ селянъ зъ Городницѣ увбльнено вбдъ вины и кары.

— Въ справѣ еміграціи до Канады выдала краева рада шкбльна такій обѣжникъ до учителѣвъ шкблъ народныхъ: „Дбйшло до вѣдомости ц. к. краевои рады шкбльнои, що якійсь І. Кишштоффчикъ, агентъ перевозовои фірмы Б. Кар..ьеберґа въ Гамбурзѣ, посылае до народныхъ учителѣвъ листы заохочуючій до насылания тбй фірмѣ еміґрантбвъ селянъ, обѣцюючи за кождого дорослого еміґранта нагороду въ квотѣ 5 зр., а за кождого не лѣтного по 2 зр. 50 кр. Хочь ц. к. краева рада шкбльна не припускае, абы хто зъ учителѣвъ народныхъ давъ ся наклонити до такого посередництва, що приносить нечесть учительскому станови, то однакъ уважае своимъ обовязкомъ остеречи учителѣвъ народныхъ, щобы не улягли покусѣ обѣцюванои нагороды и не дали ся вмотати зъ сѣти, заставлей агентами на селянъ. — Львбвъ дня 12 н. ст. марта 1898. За ц. к. намѣстника *Бобжиньскій.*

— Зъ Коломыѣ пишуть намъ: Вечерокъ въ честь Тараса Шевченка вбдбувъ ся въ Коломыи заходомъ рускихъ товариствъ дня 17 с. м. Мимо страшной непогоды прибуло на сей вечерокъ дуже много гостій зъ блнзшихъ и дальшихъ сторбнъ: интелігенція, мѣщане и селяне. Хоръ Коломыйского Бояна, пбдъ управою нашого неутомимо дѣльного дирігента о. Т. Курпяка, спѣвавъ „Завѣщане“, тріо зъ хоромъ „Ой, пущу я кониченька“ и „Вечорниць“ Нѣщиньского такъ, що публика одушевлена нагороджувала его кождымъ разомъ неумовкаючими оплесками. Було се цѣлкомъ належне признане ревныхъ трудбвъ о. дирігента. — На сѣмъ вечерку наша публика мала нагоду пбзнати незвычайный талантъ декляматорскій панны Евгеніи Добриньскои, що вбддеклямувала „Титаря“ зъ повнымъ зрозумѣнемъ и рѣдкою тонкостію въ модуляціи голосу. Тріюмфъ при тбмъ ей першбмъ выступѣ буде ѣй заохотою до дальшои працѣ въ тбмъ напрямѣ. — П. О. Проскуряцка, що не жалувала труду а приѣхала на сей вечерокъ зб Станиславова, вбдспѣванымъ двохъ сольовыхъ пѣсень „Ангелъ ночи“ и „Ахъ, де-жь той цвѣтъ“ упевнила насъ, що голосъ ей при дальшбмъ образованю може чнелити на свѣтлу будучность. Оплескамъ не було конца. Акомпаньяментъ до соль звольнла обняти п-а М. Харжевска. — Про выкбнчену гру на фортепянѣ п-ы Ф. Савчиньскои була вже на торбчнбмъ вечерку Шевченка дуже похвальна згадка. Сего року можна лишь те саме повторити. — Д-ръ О. Кульчицкій вбддеклямованемъ двохъ поезій Ив. Франка давъ доказъ, якъ могучою е сила слбвъ поетовыхъ, наколи ихъ выголосить ся зб зрозумѣнемъ и природною дакціею. Въ Галичинѣ зъ мужчинъ по К. Устіяновичу нема вѣдай лѣпшого декламатора надъ д-ра Кульчицкого. — Образъ зъ живыхъ особъ, апотеоза Шевченка, укладу п. Юркевича, импонувавъ добрымъ помысломъ, гармонійнымъ угрупованемъ и знаменитымъ освѣтленемъ.

По вечерку зббрали ся гостѣ на комерсъ въ реставраціи Гіршгорна. Тутъ пбднесено передовсѣмъ заслуги дирігента хору Бояна, о. Курпяка, а вбдтакъ п. нотарь Онишкевичъ дякувавъ поименно панямъ, котрій выконували музикальну часть програмы, уважаючи очевидно за рѣчь вбдповѣдну и справедливу, щобы талантъ и заслугу декляматорки п-ы Є. Добриньскои звеличано въ окрембй промовѣ. Се й учинивъ вбдтакъ д-ръ Трильовскій, а члены Бояна зъ правдивымъ одушевленемъ вбдспѣвали „многая лѣта“ тбй нашбй симпатичнбй и многообѣцюючбй декляматорцѣ. — При тбй нагодѣ ще одно зазначити належить. При рускихъ комерсахъ рѣдко де оббйдесь безъ якоись промовы зъ закраскою політичною. Комерсы по торжественнбмъ вечерку Шевченковбмъ зовсѣмъ не надають ся до того. Сей комерсъ подобавъ ся нкъ-разъ тымъ, що, крбмъ одного малого натяку політичного, довгихъ промовъ політичныхъ на нѣмъ зовсѣмъ не було.

— Въ св. Юрѣ вбдбуло ся недавно пбдъ проводомъ Є. Е. кардинала засѣдане, на котрбмъ раджено надъ способомъ святкования ювілея цѣсарского. Въ нарадѣ кромѣ духовныхъ львбвскихъ [не всѣхъ] взяли участь такожь деякій свѣтскій личности. Якъ донесено зъ Юра польскимъ газетамъ — проектуе ся въ тбмъ взглядѣ: щобы въ день цѣсарского ювілея вступленя на тронъ [2-ого грудня] у всѣхъ церквахъ вбдправило ся богослуженя; отворити въ маю другу городску церковь при „Народнбмъ Домѣ“; выдати популярну брошуру о пановаию цѣсаря Франц-Іосифа І.; выслати до цѣсаря депутацію зб всѣхъ трехъ епархій; устроювати по краю въ ювілейный день концерты зъ вбдспѣванемъ на тематъ ювілея.

— Посолъ о. Данило Танячкевичь выѣхавъ вчера [въ пятницю] до Вѣдня на засѣдания рады державнои.

— Зелѣзница Львбвъ-Винники буде имовѣрно продовжена ажь до Перемышлянъ. Громадска рада перемышлянска старае ся усильно, щобы той проектъ здѣйснити. Въ сѣй справѣ мають удати ся до Перемышлянъ предприемець будовы зелѣзницѣ Львбвъ Винники инжінеръ Лубеньскій и правный заступникъ предприемства д-ръ Брукманъ.

— Смѣють ся зъ насъ. Коли гандлярѣ безрогъ довѣдали ся зъ оголошень, що „Пбдгбрска Спблка“ мае зложеныхъ всего-на-всего 2400 зр., сердечно розсмѣяли ся и одень казавъ: „Мы бблыне за нбчь пропемо!“ — другій: „Хлопови цѣпъ, граль а не до торговлѣ!“ и т. п. Въ виду того, єли нашій Русины не поскорять зъ присылкою удѣлбвъ, тяжко буде станиславбвскбмъ Руснамъ показати ся на улицю. Ратуйте честь нашу и свою и якъ пише ч. Василь Легкій зъ Молодиньча въ 10 числѣ „Свободы“: „Разомъ руки ся подаймо, разомъ крѣпко ся держѣмъ, всѣ до спблки приступаймо и до нея ся впишѣмъ!“ [Адреса: М. Кушнѣръ, начальникъ „Нар. Торговлѣ“ въ Станиславовѣ.]

— Въ справѣ великого пожару въ Тетевчицяхъ коло Радехова [де згорѣло 66 загородъ] довѣдуемо ся, що „Днѣстеръ“ мавъ тамъ обезпеченыхъ у себе всего 10 загородъ зъ 39 будынками. Точній и подрббній донесеня одержала Дирекція „Днѣстра“ вбдъ свого агента дня 17 с. м. и вже выслала на мѣсце свого ліквідатора.

— Въ ужгородскбй семинаріи духовнбй обходжено сего року празникъ семинарескои церкви. Въ прикрашенбй церкви вбдбулось богослуженя при участи епископа Юлія. Потбмъ бувъ обѣдъ на кблькадесять особъ; за столами засѣли: епископъ, капітула и преміяльне духовенство, а о 5-бй годинѣ начались передъ гостями продукціи питомцѣвъ. Були деклямаціи питомцѣвъ и орхестра семинаристбвъ выгравала всякій концертовій композиціи. Угорскій „Листокъ“ хвалить орхестру пбдъ дирігентурою питомця Мих. Яцковича, хвалить деклямаціи — замѣчае лишь одно: „Семинаристы, що мають бути духовниками и провбдниками рускаго народу, ажь на стбльке не мають поважаня для своего рбднаго языка, що за часъ цѣлого концерту не пророненo анѣ одного рускаго слова“! — Добрій семинаристы, добра капітула и добрый епископъ! Тѣшь ся угро-рускій народе! Такъ на Угорскбй Руси грецкій обрядъ удержуе народность руску...

— Монастирь оо. Василіянъ въ Жовкви, котрый Єзуиты були вже цѣло передали зреформованымъ Василіянамъ, знбвъ дбставъ — якъ намъ пишуть — Єзуита, кс. Лащека. Якъ вѣдомо реформованій Василіяне розвивали въ Жовкви доволѣ живу дѣяльность въ користь рускои церкви и обряду, а хотяй у вбдносинахъ до латиньского духовенства старали ся поступати найльояльнѣйше, то вже саме то, що латинізоване руске мѣщаньство почало горнутись назадъ до рускои церкви, давало причину до „столкновеній“ — и кажуть, що привернене єзуитскои господарки въ жовкбвскбмъ монастири треба приписати заходамъ латиньского пароха, опата кс. Станха...

— Пок. Евсевій Черкавскій полишивъ по собѣ въ рукописи обширный памятникъ. Его мае выдати въ цѣлости друкомъ д-ръ Б. Маньковскій, а на основѣ его почала выпусками выходити книжка: „Euzebiusz Czerkawski, jego życie i działalność“, котра мае мѣстити въ собѣ цѣнній причинки до исторіи шкбльництва въ Галичинѣ.

— 70-лѣтній. Сими днями скбнчивъ д-ръ Едвардъ Ґреґеръ, звѣстный молодо-Чехъ, посолъ до сойму и до рады державнои, членъ ческого выдѣлу краевого, 70-ый рбкъ житя. „Молодо“-Чехъ а 70 лѣтъ! — Дня 28 ст. ст. серпня скбнчить 70-ый рбкъ житя свѣтославный россійскій писатель ґр. Левъ Н. Толстой. Рбвночасно припадае сего року и ювілей его 50 лѣтнои літературнои дѣяльности. Зъ сеи нагоды мѣсто Москва устроюе „городске начальне училище имени ґр. Льва Н. Толстого“.

— Новій успѣхи на полѣ рбвноуправненя женщинъ. Въ Нідерляндахъ королѣвскамъ розпорадженемъ имеповано лѣкарку д-ра Катерину von Tussenbrock членомъ комісіи испытовои для лѣкарѣвъ. Се перша женщина, що въ такбй комісіи заняла мѣсце и голосъ.

— „Літоідъ“ — масу до вытворюваня штучныхъ каменѣвъ выналшовъ россійскій инжінеръ Амелюнґъ. Недавно одинъ заступникъ

НОВИНКИ.

— Нинѣ — 19-ого марта — пятьдесять лѣтъ тому, якъ Поляки львбвскій, коли до Львова дбйшла зъ Вѣдня вѣсть о приреченю цѣсаремъ Фердинандомъ конституціи, о дозволѣ на утворене народнои ґвардіи и о наданю свободы прасы, удали ся 19-ого марта 1848 р. великою громадою супроводячи депутацію пбдъ проводомъ кн. Льва Сапѣги до намѣстника ґр. Франца Стадіона и предложили адресу до цѣсаря зъ тысячами пбдписбвъ зббраныхъ попереднього дня. Заразъ въ першій точцѣ тои адресы поставили Поляки с польщеня галицкои Руси; вбдтакъ жадали: окремои адміністраціи провінціяльнои, загальнои амнестіи політичнои, сойму, знесеня цензуры, народнои ґвардіи, дарованя панщины, и т. д. Ґр. Стадіонъ, хотячи зацитькати Полякбвъ, заразъ казавъ выпустити провізорично політичныхъ вязнѣвъ и дозволивъ завязати ґвардію народну, а що-до прочихъ точокъ обѣцявъ предложити ихъ цѣсареви.

Въ вбдозвѣ, яку по сѣй депутаціи и ея результатѣ выдали Поляки, замѣтна есть просьба до селянъ о „святу терпеливбсть, спокбй и порядокъ“, бо „вашій [селянъ] панове теперѣшній дають вамъ дѣйстну поруку своихъ добрыхъ хотѣній и сердець своихъ братерскихъ“. Зъ того видко ясно, якъ паны боялись повторена 1846 року, и не дивуватись, що въ пунктахъ адресы мѣстилась точка и о дарованю панщины [„галицкій дѣдичѣ — сказане було въ адресѣ — своимъ дотеперѣшнымъ пбддапымъ даръ учинити хотятъ“], а вбдтакъ за скасовану правительствомъ панщину забрали добрій грошѣ — не учинили дару!

— Нинѣ — 19-ого марта — пятьдесять лѣтъ тому, якъ Поляки львбвскій, коли до Львова дбйшла зъ Вѣдня вѣсть о приреченю цѣсаремъ Фердинандомъ конституціи, о дозволѣ на утворене народнои ґвардіи и о наданю свободы прасы, удали ся 19-ого марта 1848 р. великою громадою супроводячи депутацію пбдъ проводомъ кн. Льва Сапѣги до намѣстника ґр. Франца Стадіона и предложили адресу до цѣсаря зъ тысячами пбдписбвъ зббраныхъ попереднього дня. Заразъ въ першій точцѣ тои адресы поставили Поляки с польщеня галицкои Руси; вбдтакъ жадали: окремои адміністраціи провінціяльнои, загальнои амнестіи політичнои, сойму, знесеня цензуры, народнои ґвардіи, дарованя панщины, и т. д. Ґр. Стадіонъ, хотячи зацитькати Полякбвъ, заразъ казавъ выпустити провізорично політичныхъ вязнѣвъ и дозволивъ завязати ґвардію народну, а що-до прочихъ точокъ обѣцявъ предложити ихъ цѣсареви.

Въ вбдозвѣ, яку по сѣй депутаціи и ея результатѣ выдали Поляки, замѣтна есть просьба до селянъ о „святу терпеливбсть, спокбй и порядокъ“, бо „вашій [селянъ] панове теперѣшній дають вамъ дѣйстну поруку своихъ добрыхъ хотѣній и сердець своихъ братерскихъ“. Зъ того видко ясно, якъ паны боялись повторена 1846 року, и не дивуватись, що въ пунктахъ адресы мѣстилась точка и о дарованю панщины [„галицкій дѣдичѣ — сказане було въ адресѣ — своимъ дотеперѣшнымъ пбддапымъ даръ учинити хотятъ“], а вбдтакъ за скасовану правительствомъ панщину забрали добрій грошѣ — не учинили дару!

змальоване его справдѣ артистичне. У селянъ поневоленыхъ тяжкими злиднями проявляесь два прямования: одно слѣпе, отчайдушне — се выхбдъ за море; друге розумнѣйше, розважливе — се змагане до просвѣты, до самопомочи, до вытревалои, раціональнои працѣ коло добра свого та цѣлои громады. Хочь въ якими перепонами приходить борикати ся читальнянамъ, вони таки не тратять надѣѣ, трудять ся, працюють, сѣють у селѣ здорове зерно просвѣты и ихъ праця вѣнчаесь остаточно успѣхомъ: добробутъ громады змагае ся, злій навычки [піяньство] выкорѣнюють ся, такъ що пивка-лихварь Мошко зовсѣмъ банкротуе. Вытревалости въ борбѣ зъ всякимъ зломъ додае читальнянамъ ихъ горячій патріотизмъ, ихъ щира любовь до всього, що свое. „Щобы свѣту показати, що мы еще Русинами!“ — приспѣвують поборники просвѣты и не боять ся найтяжшихъ невзгодинъ. Тенденція — якъ бачимо — прехороша. Се здаесь одинока драматична штука у нашбй літературѣ зъ такъ прекрасными гадками, зъ такъ похвальными змаганями. Послѣдній слова героя Данила можь уважати за алеґорію: се пожарище — то наша нещастна ненька, Русь-Украина, що довгій вѣки стогнала и стогне у тяжкбй неволи, пригнетена та поневаряна всѣми и всюды. Но хочь якъ тяжка недоля нашои вбтчины, мы не тратьмо надѣѣ, не тераймо силъ до працѣ та щирои охоты до найтяжшихъ трудбвъ, бо незабаромъ уже „збудуемо красчу долю“, засвѣтить сонце и въ наше вбконце и мы стрясемо кайданы та заживемо на славу! Се алеґоричне значѣне пбдносить безперечно стбйнбсть и такъ гарнои штуки о много высше.

Характеры дѣевыхъ лицъ начеркнений зъ вычерпуючою докладностію: есть ту арендарь — сѣльскій лихварь, що потрафивъ на скрбзь спбзнати нашихъ селянъ, точно приглянути ся всѣмъ слабымъ сторонамъ поневѣряного люду та зъ завзятостію справдѣшного паразита выискувати кожду нагоду; видимо по мистецьки змальованого агента дурисвѣта, що заманюе людей на певну погибѣль, выманчуючи вбдъ нихъ за те послѣдный, крбвавою працею здобутый грбшь. То два чорній spiritus moventes штуки. Вони оба лучать ся, щобы пхати темный народъ въ неминучу згубу, а при тбй нагодѣ печи собѣ смачній бараболѣ. Селяне, жертва тыхъ двохъ чорныхъ героѣвъ, дѣлять ся на дѣ ґрупы, якъ выше показано. Дуже вѣрно зображене житє мужикбвъ: ихъ тяжке гарованє, а такожь ихъ безрадность. Всѣ знають, що але дѣе ся, всѣ видять, що Мошко е посередною причиною ихъ бѣдованя, однакъ запобѣгти горю не умѣють, не можуть дати собѣ рады. Якъ бѣда, йдуть до жида, а хочь вбнъ ихъ обдирае, якъ тбльки може, хочь поневѣряе, вони таки ему кланяють ся, зовуть паномъ, выбирають громадскимъ раднымъ. Такожь взаимній вбдносины мужикбвъ мѣжь собою представленій вельми характерно. Авторъ вывѣвъ на сцену двохъ халупникбвъ, живучихъ въ незгодѣ изъ-за сусѣдскихъ справъ. Ихъ взаимна нетерпимбсть посунена такъ далеко, що у Гаврила Когута е лишь одна журба про будуче житє въ „Брандзолія“, а именно: ему прийдесь знбвъ сусѣдувати зъ ненавистнымъ Гикаломъ. Се дѣйстно типова черта изъ житя-бутя нашого простолюдя.

Може за мало ясно змальованый Якимчукъ: вбнъ не каже, чого его тягне за море, не подае причинъ еміґрациі, те, що вбнъ робить, выпадае якось загадочно. Выясненя мотивбвъ его поступования е тымъ конечнѣйше, що вбнъ належить до заможнѣйшихъ газдбвъ, що бѣда не залялась ему ще горячимъ саломъ за шкбру.

Зовсѣмъ нова, здае ся, стать въ нашбй драматурґіи се молодый Данило. Животворне зерно просвѣты розцвилось у него гарнымъ цвѣтомъ, вбнъ ясно видить всѣ причины хлопского бѣдованя, знае богато зовнѣшныхъ, але бачить такожь немало внутрѣшныхъ, лежачихъ въ самбмъ народѣ. За слабый до борбы зъ першими, стараесь натомѣсть усунути другій. Вбнъ заохочуе народъ до просвѣты, до читальнѣ, до пожиточныхъ газетъ, накликуе до згоды, до спбльнои працѣ, бо якъ мы всѣ разомъ спряжемось, то вытворимо таку силу, якои не одолѣе и чортъ зъ пекла.

Я старавъ ся по змозѣ подати тутъ коротку характеристику другои премѣры п. Лопатиньского, зъ котрои кождый мбгъ бы выробити собѣ деяке понятє о ей безперечно высокбй вартости. Додамъ, що вона може мати превеликій користный вплывъ передовсѣмъ на наше селяньство, тому остаесь намъ ще просьба до Дирекціи театру, щобъ сесю штуку часто выставляла, а до всѣхъ щирыхъ народньому дѣлу людей, що збстають въ зносинахъ зъ селянами, абы старались якъ найбльше звабляти ихъ до театру на кождоразову выставу сеи штуки.

Богдань Сонѣшникъ.

вбдспѣвали „многая лѣта“ тбй нашбй симпатичнбй и многообѣцюючбй декляматорцѣ. — При тбй нагодѣ ще одно зазначити належить. При рускихъ комерсахъ рѣдко де оббйдесь безъ якоись промовы зъ закраскою політичною. Комерсы по торжественнбмъ вечерку Шевченковбмъ зовсѣмъ не надають ся до того. Сей комерсъ подобавъ ся нкъ-разъ тымъ, що, крбмъ одного малого натяку політичного, довгихъ промовъ політичныхъ на нѣмъ зовсѣмъ не було.

— Въ св. Юрѣ вбдбуло ся недавно пбдъ проводомъ Є. Е. кардинала засѣдане, на котрбмъ раджено надъ способомъ святкования ювілея цѣсарского. Въ нарадѣ кромѣ духовныхъ львбвскихъ [не всѣхъ] взяли участь такожь деякій свѣтскій личности. Якъ донесено зъ Юра польскимъ газетамъ — проектуе ся въ тбмъ взглядѣ: щобы въ день цѣсарского ювілея вступленя на тронъ [2-ого грудня] у всѣхъ церквахъ вбдправило ся богослуженя; отворити въ маю другу городску церковь при „Народнбмъ Домѣ“; выдати популярну брошуру о пановаию цѣсаря Франц-Іосифа І.; выслати до цѣсаря депутацію зб всѣхъ трехъ епархій; устроювати по краю въ ювілейный день концерты зъ вбдспѣванемъ на тематъ ювілея.

— Посолъ о. Данило Танячкевичь выѣхавъ вчера [въ пятницю] до Вѣдня на засѣдания рады державнои.

— Зелѣзница Львбвъ-Винники буде имовѣрно продовжена ажь до Перемышлянъ. Громадска рада перемышлянска старае ся усильно, щобы той проектъ здѣйснити. Въ сѣй справѣ мають удати ся до Перемышлянъ предприемець будовы зелѣзницѣ Львбвъ Винники инжінеръ Лубеньскій и правный заступникъ предприемства д-ръ Брукманъ.

— Смѣють ся зъ насъ. Коли гандлярѣ безрогъ довѣдали ся зъ оголошень, що „Пбдгбрска Спблка“ мае зложеныхъ всего-на-всего 2400 зр., сердечно розсмѣяли ся и одень казавъ: „Мы бблыне за нбчь пропемо!“ — другій: „Хлопови цѣпъ, граль а не до торговлѣ!“ и т. п. Въ виду того, єли нашій Русины не поскорять зъ присылкою удѣлбвъ, тяжко буде станиславбвскбмъ Руснамъ показати ся на улицю. Ратуйте честь нашу и свою и якъ пише ч. Василь Легкій зъ Молодиньча въ 10 числѣ „Свободы“: „Разомъ руки ся подаймо, разомъ крѣпко ся держѣмъ, всѣ до спблки приступаймо и до нея ся впишѣмъ!“ [Адреса: М. Кушнѣръ, начальникъ „Нар. Торговлѣ“ въ Станиславовѣ.]

— Въ справѣ великого пожару въ Тетевчицяхъ коло Радехова [де згорѣло 66 загородъ] довѣдуемо ся, що „Днѣстеръ“ мавъ тамъ обезпеченыхъ у себе всего 10 загородъ зъ 39 будынками. Точній и подрббній донесеня одержала Дирекція „Днѣстра“ вбдъ свого агента дня 17 с. м. и вже выслала на мѣсце свого ліквідатора.

— Въ ужгородскбй семинаріи духовнбй обходжено сего року празникъ семинарескои церкви. Въ прикрашенбй церкви вбдбулось богослуженя при участи епископа Юлія. Потбмъ бувъ обѣдъ на кблькадесять особъ; за столами засѣли: епископъ, капітула и преміяльне духовенство, а о 5-бй годинѣ начались передъ гостями продукціи питомцѣвъ. Були деклямаціи питомцѣвъ и орхестра семинаристбвъ выгравала всякій концертовій композиціи. Угорскій „Листокъ“ хвалить орхестру пбдъ дирігентурою питомця Мих. Яцковича, хвалить деклямаціи — замѣчае лишь одно: „Семинаристы, що мають бути духовниками и провбдниками рускаго народу, ажь на стбльке не мають поважаня для своего рбднаго языка, що за часъ цѣлого концерту не пророненo анѣ одного рускаго слова“! — Добрій семинаристы, добра капітула и добрый епископъ! Тѣшь ся угро-рускій народе! Такъ на Угорскбй Руси грецкій обрядъ удержуе народность руску...

— Монастирь оо. Василіянъ въ Жовкви, котрый Єзуиты були вже цѣло передали зреформованымъ Василіянамъ, знбвъ дбставъ — якъ намъ пишуть — Єзуита, кс. Лащека. Якъ вѣдомо реформованій Василіяне розвивали въ Жовкви доволѣ живу дѣяльность въ користь рускои церкви и обряду, а хотяй у вбдносинахъ до латиньского духовенства старали ся поступати найльояльнѣйше, то вже саме то, що латинізоване руске мѣщаньство почало горнутись назадъ до рускои церкви, давало причину до „столкновеній“ — и кажуть, що привернене єзуитскои господарки въ жовкбвскбмъ монастири треба приписати заходамъ латиньского пароха, опата кс. Станха...

— Пок. Евсевій Черкавскій полишивъ по собѣ въ рукописи обширный памятникъ. Его мае выдати въ цѣлости друкомъ д-ръ Б. Маньковскій, а на основѣ его почала выпусками выходити книжка: „Euzebiusz Czerkawski, jego życie i działalność“, котра мае мѣстити въ собѣ цѣнній причинки до исторіи шкбльництва въ Галичинѣ.

— 70-лѣтній. Сими днями скбнчивъ д-ръ Едвардъ Ґреґеръ, звѣстный молодо-Чехъ, посолъ до сойму и до рады державнои, членъ ческого выдѣлу краевого, 70-ый рбкъ житя. „Молодо“-Чехъ а 70 лѣтъ! — Дня 28 ст. ст. серпня скбнчить 70-ый рбкъ житя свѣтославный россійскій писатель ґр. Левъ Н. Толстой. Рбвночасно припадае сего року и ювілей его 50 лѣтнои літературнои дѣяльности. Зъ сеи нагоды мѣсто Москва устроюе „городске начальне училище имени ґр. Льва Н. Толстого“.

— Новій успѣхи на полѣ рбвноуправненя женщинъ. Въ Нідерляндахъ королѣвскамъ розпорадженемъ имеповано лѣкарку д-ра Катерину von Tussenbrock членомъ комісіи испытовои для лѣкарѣвъ. Се перша женщина, що въ такбй комісіи заняла мѣсце и голосъ.

— „Літоідъ“ — масу до вытворюваня штучныхъ каменѣвъ выналшовъ россійскій инжінеръ Амелюнґъ. Недавно одинъ заступникъ

вынаходинка мавъ въ товариствѣ инжінерѣвъ и архітектѣвъ въ Римѣ выкладъ о тѣмъ, як находѣ зъ демонстрацією оказѣвъ. Выкладъ розбудивъ загальну цѣкавѣсть. Літоідъ — то плынъ, поки-що держаный вынахѣдникомъ въ тайнѣ; вѣдомо лишь только, що продукція его мае бути легка и дешева. Коли зъ тымъ плыномъ въ вѣдповѣднѣй скѣлькости и при вѣдповѣднѣмъ гнетѣ змѣшати куски камѣня, пѣсокъ, трачине, вѣдпадки паперу, порохъ зъ вугля, румовище всякого рода, то въ короткѣмъ часѣ утворить ся тверде тѣло, котрому наперед можна надати довѣльну форму та краску а а що-до твердости и трѣвкости оно перевыщае камѣнь и зелѣзо. Пробы, якѣ недавно вѣдбули ся въ лѣбораторіи петербургского института инжінерского выказали зовсѣмъ вдоволяючѣ результаты. Штучнѣ продукты літоіду зъ камѣня, дерева, паперу, юты и т. п. можуть выроблятись зъ вѣдпадкѣвъ, отже и бути дуже дешевыми. Они й не потребують дальшого обробленя, бо выгнѣтае ся або выливае ихъ въ такѣй формѣ, якъ ихъ потрѣбно. Що-до краси выгляду, блеску и т. и. не уступаюсь природнымъ продуктамъ. Зѣбрка взѣрцѣвъ, демонстрованыхъ въ Римѣ, обѣймала сорокъ предметѣвъ, н. пр. млыновѣй каменѣ и будѣвляный та гзимсы изъ звычайного пѣску; консолѣ, делікатнѣйшѣ гзимсы и инший орнаментнѣй кусне зъ цегольного и мармѣрового пороху та зъ гіпсу; наслѣдуване майолікъ и цѣнныхъ родѣвъ камѣня; наслѣдуване деревнои рѣзьбы та штучнѣй меблѣ выторене зъ трачина, и т. д. На всякѣй способъ выналодови Амелюнга усмѣхаюсь будучѣсть.

— Ґрафъ Єзганъ Зічі, посолъ и историкъ угорскѣй, загадавъ дальше вести свои дослѣды о початку и напрямѣ вандрѣвки угорскихъ племенъ и въ тѣй цѣли пустивъ ся вже въ подорожь та передъ кѣлькома днями переѣздивъ черезъ Львѣвъ. Де польскѣ историки витали его. Гр. Зічі намѣрне розслѣдити околицю на полуднево всхѣдъ вѣдъ озера Балкаша и околицѣ замешкалѣ Башкирами, нѣбы останками Гунѣвъ. Крѣмъ того хоче вѣнъ вѣднайти грамоты и архівы зрабованѣ 1241 р. въ часѣ нападу монгольскихъ ордъ Батыя-хана на Угорщину, бо Батый, повернувши до Каракорумъ [столицѣ Монголіи] показувавъ тамъ зрабованѣ грамоты яко свои трофеѣ. Зічі допускае, що може бы ихъ знайшовъ, якъ бы пошукати по рѣзныхъ монастирѣхъ бонзѣвъ и въ пагодахъ [храмахъ] манджурскихъ мѣстъ.

— **Фонды основнѣ** деякихъ товзриставъ обезпечень доходять до сумъ великаньскихъ. Такъ н. пр. Mutual Insurance Company мае капіталу 253·7 міліонѣвъ долярѣвъ; Equitable Life Assecurance Society 236·8 міліонѣвъ долярѣвъ а New-Iork Life Insurance Company 200·6 міліонѣвъ долярѣвъ. Всѣ три въ пѣвнѣчнѣй Америцѣ. Ось тамъ пустити галицкихъ „Кишковскихъ“!

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Брѣдска палата торговельна призначила зъ нагоды ювілею цѣсарского 10.000 зр. на пѣдпиране дрѣбного промыслу и торговлѣ. — Въ Лондонѣ померъ инжінеръ Генрихъ Бессемеръ въ 85 роцѣ житя; вѣнъ придбавъ собѣ свѣтову славу выналодомъ дешевои переробки сырого зелѣза на сталь. — Патентъ галицкого народного учителя Щепаника на улѣпшенѣ варстаты ткацкѣ набувъ для Нѣмеччины бремскѣй звязокъ банковый за 800.000 марокъ. — Зъ банды розбишаки Нечипоровича, котра передъ трицяти роками волочила ся по Галичинѣ, а въ котрѣй бувъ славнымъ спѣльникомъ якѣйсь Едельманъ vel Мортко Жураверъ [впрочѣмъ вѣнъ уживавъ ще бѣльше псевдонімѣвъ], приарештувала жандармерія въ Гусятинѣ жѣнку сего Едельмана и вѣдставила до суду въ Тернополи. — До Кіева прибувъ сими днями оріґінальный грубадуръ, котрый зъ пѣснію и ґітарою объѣхавъ вже майже цѣлый свѣтъ: Европу, Америку, Африку и Малу Азію. Зве ся вѣнъ Ерсі Брандан. Въ 1890 р. въ Парижи заложивъ ся, що объѣде цѣлый свѣтъ безъ крейцара въ кишени, а буде заробляти выключно грою на ґітарѣ; се ему и удалось, а въ грѣ досягъ геніяльности. — Кѣлька моргѣвъ молодого лѣса згорѣло онодѣ коло Перемышля.

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

Адольфъ Максимиліянъ Пѣдляшецкій, слухачъ правъ, членъ „Академічнои Громады“, сынъ б. посла, радника Адольфа Пѣдляшецкого, умеръ нинѣ скоропостижно въ 25-тѣмъ роцѣ житя о годинѣ 10-тѣй рано. Похоронъ вѣдбудеся въ понедѣлокъ 21-ого м. ст. с. м. о 4-тѣй годинѣ зъ полудня. В. в. п.!

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Учителями въ народныхъ школахъ именовано: Ант. Турчаньского молод. уч. 4-кл. школы въ Озерянахъ, Іос. Матерну молод. учит. при 5-кл. шк. въ Жовквы, Мих. Мѣйского молод. учит. 5-кл. муж. шк. въ Равѣ, Ѳл. Пйотровску стар. учит. 5-кл. шк. женьскои въ Гусятинѣ, Ант. Ковасьску молод. учит. 2 кл. шк. въ Холоевѣ, Ѳвг. Затварницку стар. учит. и Ем. Витковицку молод. учит. 5-кл. женьскои шк. въ Залѣщикахъ, Ил. Чижа управит. и Мар. Лѣсецку стар. учит. 4 кл. шк. народнои въ Клепаровѣ, Петра Гриньовского и Ив. Чарнецкого старшими учителями а Стан. Сливиньского управит. 5-кл. шк. мѣшанои въ Судовѣй Вишни, Мар. Гарбутѣвну молод. учит. 5-кл. шк. мѣшанои въ Мостискахъ, Ив. Куликовского стар. учит. 5-кл шк. муж. въ Гусятинѣ, Ив. Добровольского упр. 2-кл. шк. въ Яблоновѣ, Яде. Пшесмыцку стар. учит. 6-кл. шк женьскои въ Горлицяхъ, Винк. Гонсьоровску учит. 1-кл. шк. въ Надорожнѣй, Як. Трелю стар. учит. 3-кл. шк. въ Буковску, Фр. Крайника учит. 1-кл. школы въ Митулинѣ, Яросл. Тороньску въ Куткорн, Анну Чепѣльовску молод. учит. 4 кл. шк. въ Поморянахъ, Ѳвст. Рижевского учит. 1-кл. школы въ Богатковцяхъ, Андр. Стебновского въ Крилосѣ, Ер. Яцоржиньского управит. 1-кл. шк. въ Ланчинѣ, Андр. Кохана учит. 1-кл. школы въ Монилѣвцѣ, Теод. Телиховского молод. учит. 4-кл. школы въ Журавнѣ, Болесл. Зашкевича молод. учит. 2-кл. шк. въ Пѣдкамени, Іосифу Айбель учит. 1 кл. шк. въ Смолянцѣ и Ив І. Гайнѣвну въ Пациковѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 19 марта. Д-ръ Люеґеръ скликавъ на понедѣлокъ передъ отвореньмъ рады державнои засѣданя христіяньско соціяльного клюбу, щобы оконечно порѣшити справу, яке становище мае сторонництво занята супротивъ правительства.

Polit. Corrspdnz доносить зъ Канеѣ, що царь знову призначивъ 50.000 франкѣвъ на запомоги для голодуючихъ Кретенцѣвъ.

Прага 19 марта. Prager Abendblatt доносить, що всѣхъ законодатныхъ проектѣвъ въ справѣ угоды зъ Угорщиною, котрѣ правительство мае внести на однѣмъ зъ першихъ засѣдань палаты послѣвъ, буде около 20. Бѣльше нѣжь третя часть тыхъ проектѣвъ вѣдносить ся до посередныхъ податкѣвъ и до справъ валюты, а инший вѣдносять ся до справы банкозои и митового та торговельного союза.

Будапештъ 19 марта. Пѣвурядово доносять, що австрійскѣ міністры приѣдуть сюды въ недѣлю зрана.

Парижъ 19 марта. Розправа Золѣ передъ касаційнымъ трибуналомъ вѣдбуде ся д. 31 с. м.

Надослане

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ГЕННЕРА, при ул. Академічнѣй 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 23—52

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовленя въ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моеи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ пиво по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великѣй выборъ ст равъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 94—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Русинка интеліґентна, знаюча ся на зарядѣ и кухни, знайде заразъ мѣсце у о. Ігнатія Вахнянина, пароха въ Сѣнявѣ коло Ярослава. 103 2—3

ВДОВА лѣтъ 37, бездѣтна, розумѣюча ся добре на господарствѣ, шукае мѣсця господинѣ. Ласкавѣ зголошеня: „Бюро посадъ. Львѣвъ Сикстуска ч. 30. [„*Импресса*“] 107 2 2

Испытованый пѣвець церковный

безженный, знаючѣй нотный спѣвъ, глядае посады дяка. Адреса: Николай Власенко въ Богданѣвцѣ коло Пѣдволочискъ п. въ мѣсци. 109 2—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Противъ нежитѣвъ

орґанѣвъ вѣддыховыхъ, при кашляню, нежитѣ носа, хрипцѣ и иншихъ заатакованяхъ шиѣ уживаютъ лѣкарѣ зъ успѣхомъ

натуральну алькалічну **ВОДУ** щавову,

або саму або змѣшану зъ теплымъ молокомъ. Она дѣлае лагѣдно-розвѣльняюче, освѣжуюче и успокоюючо, помагае выдѣлюватиѣлемъ и въ выпадкахъ того рода выпробована якъ найлучше. 4 (II.)

Правдива

Для власного добра прошу жадати и принимати тѣлько въ такихъ оригінальныхъ пачкахъ.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛѢШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НОВОСТИ на СУКНѢ

дамскѣй

поручае магазинъ 2

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львѣвъ, площа Капітульна число 2.**

ЗАКЛАДЪ дентистично-технічный

Б. БЕРҐЕРА

Львѣвъ, ул Кароля Людвика ч. 5.

выконуе

штучнѣ зубы и щоки пѣсля найновѣйшои системы американьскои тревало и дешево.

4) 6—50

Аптикаря Schneid-a

ЧАЙ

на кашель

и

порошокъ на катаръ

въ

St. Georgs-Apotheke

Wien, V/2 Wimmergasse 33

выготовляваный пѣсля лѣкарскихъ приписѣвъ, добродѣйный для органѣвъ вѣддыховыхъ, выдѣлюючѣ флегму, усмиряючѣ кашель, усуваючѣ хрипку и скобѣтъ въ шиѣ. — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 50 кр., почтою о 50 кр. бѣльше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ дванадцять пачки не высилае ся почтою.

St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у аптикаря Миколяша.

Уважати на охоронну марку аптики св. Юрія.

Писерать вытягъ и заховала 382 20—?

Фабричный складъ Sheffield-скихъ бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII. Feldgasse 10.

Оріґінальнѣ англійскѣ бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалѣ, вглублено шлюфованѣ, выостренѣ, готовѣ до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглублено шлюфована зр. 1.50 а ½ вглублено шлюфованѣ зр. 1·80, порто 20 кр.

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ *за одного дня*:

Прошу прислати ще 5 оріґ. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно приславшими я вповнѣ вдоволеный. Куповичъ 28/10 1897 Людвикъ Заградникъ пароховъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Малѣвъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ пароховъ. 54 6—?

Подобне пишуть Всч. Отцѣ:

23/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

23/10 97 І. Юрчакевичъ, пароховъ Святковои.

23/10 1897 О. Подляньскій, пароховъ Юровець.

23/10 1897. Кипр. Дурбакъ, пароховъ Ладичина и много иншихъ о собѣ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Доставець для ц. к. Зелѣзниць державныхъ. Монастирѣвъ, Заведень, Штитаґѣвъ и ц. к. Войска заприсяженый знатокъ судовый

Іосифъ Едв. Штайнъ

въ Станиславовѣ

Складъ фабричный краевыхъ и заграничныхъ Полотенъ, Бѣля столового, Рушникѣвъ, Стирокъ, Хустокъ до носа.

Шіффонѣвъ, Кретонѣвъ, Перкалѣвъ, Димокъ, Вебъ горскихъ фабрики Венедикта Шролля Сына.

Власный выробъ бѣля дамского, мужеского и дѣточого, комплетныхъ выправъ и постелей

Диванѣвъ, Хѣдникѣвъ, Портіэръ, Фіранокъ, Капъ на столы и лѣжка, Коцикѣвъ, Цератъ на столы и меблѣ, Матерій меблевыхъ

фабрики Филипа Гааза Сынѣвъ.

Бѣля оріґінального Проф. Д-ра Ґустава Ѳґера.

Цѣны фабричнѣ.

Новости товарѣвъ блаватныхъ.

Новости конфекцін дамскои.

Новости матерій вовняныхъ, одвабныхъ, плюшевъ и оксамітѣвъ.

Барханѣвъ, Фланель, Левантинъ, Батистѣвъ, Voile, Полотенець, Оксфордѣвъ, Зефірѣвъ.

Приборѣвъ до шитя, гафту, кравецтва и моднярства, Роботъ ручныхъ зачатыхъ и выкѣнченыхъ.

Парфумерін, мылъ и приборѣвъ тоалетовыхъ.

Рукавички всякого рода, glace пѣдъ гарантією.

Парасолѣ, парасольки, Капелюхи, Рукавички, Блюзки, Галькы, Фартушки, Коронки, Гафты, Стяжки, Корсеты французскѣ, Выробы панчошковѣ и трикотовѣ. 65 5—6

Новости два разы въ кождѣмъ сезонѣ.

Безъ нѣякого великого краху!

але на послѣдній основѣ можемо слѣдуючій гарнітуръ зъ срѣбла Britannia, вложеный зъ 56 штукъ дати кождому за нечувано тану цѣну лише **зр. 6·60**.

6 штукъ найделікат. Брітанія ножѣвъ столовыхъ зъ правдиво англійскои стали.
6 штукъ амер. Брітанія-срѣбныхъ виделокъ зъ одной штуки.
6 штукъ амер. Брітанія-срѣбныхъ ложокъ до зупы.
12 штукъ амер. Брітанія-срѣбныхъ ложокъ до кавы.
1 штука амер. Брітанія-срѣбна кохля до зупы.
1 штука амер. Брітанія-срѣбна кохля до молока.
2 штуки амер. Брітанія-срѣбныхъ пугариковъ на яйця.
6 штукъ англ. Брітанія пѣдставокъ пѣдъ столовѣ чашки.
2 штуки ефектовныхъ лѣхтарѣвъ столовыхъ.
1 штука цѣдзидко до чаю.
1 штука найделікат. Брітанія посыпнавчь цукру.
3 штуки найделікат. ножѣвъ до овочѣвъ зъ ручкою зъ порцел.
3 штуки найделікат. виделокъ до овочѣвъ зъ ручкою зъ порцел.
6 штукъ Вікторія-пѣдставокъ.

56 штукъ разомъ лише зр. 6·60.

Всѣ повысшѣ **56** предметѣвъ мы можемо дати за мінімальну цѣну **зр. 6·60.** Брітанія-срѣбло е наскрѣзь бѣлый металь, що барву срѣбла удержуе 25 лѣтъ, за що ручить ся. За найлѣпшѣй доказъ, що сей инсерат спочивае на чистѣй правдѣ, даемо слѣдуюче

публичне заявленє:

Сли-бы высланый Britannia-срѣбный гарнітуръ не сподобавъ ся, то заплачена належитѣсть звернеся безъ короводу. Хто тѣлько потребуе, нехай замовить повысшій роскѣшный гарнітуръ, що надаесь особливо на

Дарунокъ весѣльный або святочный

якъ и для готелѣвъ, гостинниць и для лучшихъ домѣвъ.

Дѣстати лишь въ

Exporthaus Rix,

доставця для товариства учителѣвъ и т. д., дѣмъ протоколованый, истнуючѣй вѣдъ трицять лѣтъ

Wien, II/2, Praterstrasse 16.

Высилае на провінцію за послѣплатою або по попереднѣмъ надсланю належитости.

До того порошокъ до чищеня 10 кр., коробка 40 кр.

Правдиве тѣлько зъ маркою охоронною.

Численнѣ письма зъ узнанемъ выложеня.

BRITANIA SILBER

ОСТОРОГА! Зъ иншои стороны анонсованѣ маловартнѣ 44 штуки приборѣвъ до ѣдла коштуютъ у насъ 5 зр., однакъ не можемо ихъ приручати. 55 5—6

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючѣй противъ заслабѣмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ

Жигмонта Рукера

пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 182—?

ПАСАЖЬ ГАВСМАНА
І. ЛЬВОВСКЕ
Photo-Plasticon
Подорожь доокола свѣта.
Въ сѣмъ тыждни є до побаченя:
Подорожь до Альпъ Тирольскихъ.
Вступъ 10 кр. 278 1—1

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрѣлихи и т. п. власнѣ вырoбы
продае по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна
въ своїй ново устроєній торговли
у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2
Замовлення зъ провінцiи просимо надсилати до Кросна.
Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ *агентовъ ани почастникoвъ не высылаемо.* 77 48—52

Охоронна марка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,
признане за знамените, утихомирaюче бѣль натирание; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.
Просимо жадати того 355 24—39
загально любимого средства домового
все лишь въ оригінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко вырoбъ оригінальный.
Ріхтера аптика пoдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

ДРУКАРНЯ
зъ кавчуковыми черенками
для кождого легко придатна почавши вoдъ 1 зр. и высше. Стампілѣ, печатки металевѣ и кавчуковѣ, гербы, монoграмы, марки печатковѣ, станцы, таблицѣ литѣ и граѣированѣ и т. п. доставляе и выконуе якъ найтанше и найстараннѣйше:
Артистичне заведенє ритовниче
А. ЗІ'МАНА
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.
Ласкавѣ замовлення выконують ся якъ найскорше. 75 4—4

Вoдъ року 1868
БЕРГ'ЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клінікахъ и многими практичными дѣкарими уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пoвостровѣ Балканьскoмъ, въ Швайцарiи и т. д. на недуги шкoрнѣ, особливо протигъ
Выкидoвъ шкoрныхъ рoзного рода
въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и дезинфекціи шкoры есть рoзможь загально признане. Бергера мыло смоляне маe 40% смoлы деревнои и рoзнить ся значно вoдъ всѣхъ иншихъ родoвъ мыла смoляного въ торговли. — За-для охорoны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смoляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охoронный.
Въ упертыхъ недугахъ шкoрныхъ уживае ся замѣсть мыла смoляного успѣшно
Бергера лѣчничого мыла смoляно сѣрчаного.
Яко лагoднѣйше мыло смoляне до усуненя всякои **нечистoты шкoры**
на выкиды шкoрнѣ и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрoбнане мыло до мыття и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, oбoймаюче 35% гліцерины и пахуче
Бергера гліцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживания.
Зъ иншихъ родoвъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючи заслугуючи на увагу: **Мыло бензoеве** для нѣжности шкoры; **мыло бoраксове** противъ прищѣвъ; **мыло карбoлеве** до выгладженя шкoры и знакoвъ по вoспѣ и яко мыло дезінфекціине; **Бергера мыло до купели** въ смерековыхъ шпильокъ и **таке-жь мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіoлеве** на червoнoсть лица; **мыло веснянкове** дуже успѣшне; **мыло таннoве** противъ прѣтя пoгъ и выпаданя волоса; **мыло до зубoвъ**, найлѣпше средство чищеня зубoвъ. Що-до иншихъ родoвъ мыла Бергера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Бергера, бo истнують наслѣдованя безъ успѣху.
Мѣсця продажи для Львова въ аптиkахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара. Гайсіма, Куляка и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Кріzого, Линдберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Шoтровского; въ *Бережанахъ* А. Дурета, Л. Наглика; въ *Березoвѣ* Галямаса, Ербена; въ *Хировѣ* Леницкого; въ *Дрoгобичи* А. Книжаньскoго, І. Тобіашека; въ *Ярославѣ* І. Ангерманя, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камянцю* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Равѣ* Карпиньского, Прока; въ *Скольмѣ* Лeховского; въ *Самборѣ* І. Адельсвича и Гердлички наслѣдникoвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бoльшихъ мѣстъ Галичины. 104 2—24

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подае по ясненя безплатно
около пoвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 16—20

Найделікатнѣйший гігієнічний
ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ
поручае для санітарныхъ и хірургічныхъ цѣлей истнуюча вoдъ 1866 р. фабрика гумовыхъ товарoвъ
J. N. Schmeidler
ц. и к. достаєвець надворный
ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.
Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно. 311 25—?

Голляндско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень
зъ Роттердаму до Ню-Іорку
Бюро для квитъ: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Цѣна довижным и вличним квитам лиш и цѣна скорости и слѣзниця пароходa.

Вже выйшли зъ друку
знаменитѣ приписы печеня
СВЯТОЧНЫХЪ ТѢСТЪ
въ языцѣ руснѣмъ
и обдѣмаютъ:
Знаменитѣ Бабки парeнѣ, Колачѣ правдивѣ руснѣ, Бабки, Колачики руснѣ и т. п.
Пляцки: дактелевый, знаменитый орѣховый. Nugat найрoзнородньйшѣ Мазурки.
Всякѣ торты: прованцкій, помадковый, крухій французскій и т. п.
Рoзнѣ колворовѣ Люкры. Тѣсточка на закуску.
Наука робленя знаменитыхъ медовникoвъ. 87 3—?
Печеня сѣльского хлѣба на сыркватцѣ, знаменитыхъ Рогальoвъ дрѣжджевыхъ, Прецлякoвъ крухихъ и т. п.
Цѣна 70 кр.
По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высылае franco
ДРУКАРНЯ НАРОДОВА
Ст. Манецкого и Спoлки
Львoвъ, Готель Жоржа.

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТOВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово отереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БѢЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРoВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождѣй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажь насѣня вoддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 гатункoвъ найбѣльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-a Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оригінальнѣ пачки є замкненѣ, заосмотренѣ згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовѣ склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складoвъ ще нема. 66 16—24
Наслѣдуване застережене.

Вoльна вoдъ шкoдныхъ здоровлю частей складовыхъ звычайнои кавы, а все таки Катрайнера Кнайпа кава солодова маe би арому и улюблены смакъ. Пoдправляе апетитъ, легко стравна, показала ся вoдъ давна Катрайнера Кнайпа кава солодова доброю до ужитку для старшихъ особъ и дѣтей. Знаменитый додатокъ до звычайнои кавы, а такожь и заступитъ би цѣлкомъ. Зъ огляду на здоровле и ощадность не повинно хибувати правдивои „Катрайнерки“ въ жаднoмъ господарствѣ.
Осторога передъ пoдробленями безъ вартости.

ВЫЖИМАЧИ до бѣли зъ пальцями гумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20. Магазѣ комнатнѣй по зр. 24 и 30 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4955

До ласк. уваги!
Купуючи жадати выразно законно хороненый пoдъ ч. 50.708 хрестъ Вольты; се число видно вытисненe на хрестѣ и на кождoй обвертцѣ, бo лишь той хрестъ є правдивый хрестъ Вольты.
Вѣдень 21 сѣчня 1898.
Вoдъ лѣтъ мавъ я страшный бѣль годовы, вѣдъ 8 лѣтъ кашель; и хорѣвъ на нервы. Всякѣ средства домовѣ и лѣки не могли той недуги усунути. Недавно купивъ я у Васъ законно н-ромъ 50.708 хороненый хрестъ Вольты и носивши его вoсѣмь днѣвъ, стративъ я цѣло бѣль головы; кашель и болѣ нервовѣ дуже ослабли. За вдяки не залишу Вашъ хрестъ Вольты кождому горячо поручити. Прошу прислати менѣ ще одинъ хрестъ Вольты моїй женѣ.
Зъ повaженемъ
Артманъ Феліксъ
ведучій повѣзды ц. к. зелѣзниць держ., XIII. Linzerstrasse 121, 1. п. 5.

Вoдмолоджене и продовженe житя
осягаесь ношенемъ славного правдивого новопоправленого, пoдъ ч. 50.708 хороненого закономъ електро-магнетного хреста Вольты, а се число видно вытисненe на хрестѣ и на кождoй обвертцѣ.
У особъ, що все носить хрестъ Вольты прикрѣпленый, працюе кровь и системъ нервовый нормально, змыслы быстрѣють, а се дѣлае приятно; сила тѣла и духа бoльшае и осягаесь стань здоровый и щасный а тымъ продовженe найбѣльше людямъ надто короткого вѣку.
Всѣмъ слабымъ людямъ дуже порадно все носити „хрестъ Вольты“; вoнъ скрѣпляе нервы, вoдновляе кровь и скрoбъ въ тѣлѣ узнаный недoробнанымъ средствомъ противъ сихъ хоробъ: гостець и ревматизмъ, невральгія, слабѣ нервы, безсонъ, зимнѣ руки и ноги, гіпохондрія, блѣдница, терпѣня жѣночѣ, астма, паралізь, корчѣ, мочене въ постели, высыпки, гемороиды, болѣ жoлудка, инфлюенца, кашель, шумъ ушный, бѣль головы и зубoвъ и т. д.
Правдивый, новопоправленый пoдъ ч. 50.708 законно хороненый хрестъ Вольты, що лишь у мене дoстати, є електричнымъ стопнемъ въ обсягу кождого.
Множество писемъ зъ похвалами и признанемъ.

Вѣдень 5 сѣчня 1898.
Купила-мъ ся 2 мѣсяцѣ тому хрестъ Вольты и вoнъ цѣло усунувъ у мене ревму и бѣль головы. Вашъ хрестъ Вольты явивсь такъ славнымъ, що не залишу поручити его моимъ знакомымъ.
Зъ высокимъ повaженемъ
Веронікa Габль
XIV., Grautmangasse 10.

Марбургъ н. Дравою, 10. І. 1898.
Близько 2 мѣсяцѣ тому набутый у Васъ хрестъ Вольты списавсь славно, я необавки позбулась довголѣтного болю кряжей. Тожь могу его всѣмъ найлучше поручити. Прошу прислати менѣ ще одну штуку зъ ч. 50.701.
Зъ повaженемъ
Анна Фухсъ
Mellingerstrasse ч. 29.

Сомодь-Пуля, 21 сѣчня 1898.
Набутый у Васъ хрестъ Вольты по короткoмъ ужитю цѣло оздоровивъ хорого зъ 8-лѣтныхъ болѣвъ. Тожь прошу прислати ще 6 штукъ для тутешныхъ хорыхъ.
Зъ повaженемъ
Фельберъ Веля

Вѣдень, 28 сѣчня 1898.
Дня 28 грудня м. р. купивъ я для 13-лѣтного сына, що 11 лѣтъ терпить на высыпку, Вашъ хрестъ Вольты ч. 50.708. По 4-недѣльнoмъ ношеню позбувъ ся высыпки. Дай Вамъ Боже за те щастя й ласки! Вдячна щаслива матѣрь
Іосифина Чірніхъ
II., Кирхгассе 8, І. п. 10.

Цѣна за штуку зр. 1·80.
При посылцѣ 2 зр. franco. При посылцѣ 20 зр. бѣльше. Высылае правдивый хрестъ Вольты лише 56
F. Rabinowicz
Wien, I., Wallfischgasse 4 D. L.

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львoвъ ул. Галицка ч. 12.

При закупнѣ товарoвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскoм. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пoдъ зарядомъ Іосифа Гренлиха.

Ч. 54. Львовъ, Понедѣлокъ 9 (21) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и патницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинъского 2.; — въ Ярославу Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ належитбет [за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатковъ

въ Австрій: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чвертъ року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатанй вольнй вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенй звыкнй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доносенй приватний числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Непевна ситуація.

Сегодня збирає ся палата послѣвъ рады державной на перше засѣданє новой сесій. Провѣдъ зъ титулу старшенства обѣйме п. д-ръ Цурканъ, котрый вже вчера бувъ у Вѣдни. Якъ при отвореню попередной сесій, такъ и теперь не прийме вѣнъ нѣякихъ внесень, а приступить заразъ до выбору президента палаты. Президентомъ буде выбраный майже на певно д-ръ Фухсъ. Новый президентъ мае передовсѣмъ заявити, що ухвала змѣны регуляміну, принята на внесенє п. Фалькенгайна, теперь не обовязує. Вѣдъ формы тои заявы залежати буде въ великій мѣрѣ дальшій перебѣгъ засѣданя. Выборъ віцепрезидентовъ на першомъ засѣданю не вѣдбуде ся, бо доси ще не знати на певно, чи опозиція прийме вѣдступленє ѣй бѣльшостею крѣсло чи нѣ. Се порѣшить ся ажь сегодня; а въ разѣ, коли опозиція не прийме мѣсця въ президіи, що є найимовѣрнѣйше, тогдѣ бѣльшость мусить згодити ся на кандидатовъ зъ посередъ своихъ клюбовъ. Говорять, що въ такомъ разѣ першимъ віцепрезидентомъ буде выбраный моравскій Чехъ д-ръ Зачекъ, а другимъ Словѣнець д-ръ Ферянчичъ. Зараз по выборѣ президента палаты мае гр. Тунъ выложити програму новой міністерства, а опѣсля прийдуть на чергу наглй внесеня.

Оттакъ укладають собѣ правительство та правиця перебѣгъ першого засѣданя. А що буде завтра? Або навѣть: чи и сегодня пѣйде все такъ, якъ собѣ укладають? Вѣдповѣдь на сй питаня досыть трудна въ сѣй хвили, у всякомъ разѣ труднѣйша, нѣжь була въ суботу. Онодгы всѣ познаки промовляли за тымъ, що гр. Тунови таки повело ся якось защитькати опозицію, повырѣвнувати бодай що найострѣйшй суперечности мѣжь правицею и лѣвицею та промостити дорогу найпильнѣйшимъ справамъ державнымъ. Тымчасомъ досыть несподѣвано змѣнила ся ситуація значно на гѣрше.

Въ суботу и вчера запанувавъ горячковый рухъ мѣжь сторонництвами. Въ суботу збѣйшли ся на нараду мужѣ довѣря вѣрноконституційной бѣльшой посѣлости и ухвалили высказати надѣю, що послы того сторонництва будуть и дальше стояти при своѣй програмѣ, остаючи въ порозумѣню зъ иншими заступниками нѣмецкого народу, близькими собѣ своими поглядами. Высказано такожь бажанє, щобы старатись о законодатне поладнанє языковой справы, а передовсѣмъ о спокѣйну роботу парляментарну.

Важнѣйша була нарада мужѣвъ довѣря нѣмецкого сторонництва людового, на котрѣй постановлено вести дальше обструкцію и не принимати мѣсця въ президіи. Въ такомъ самомъ дусѣ выпали также постановы клюбу послѣвъ того сторонництва.

Клюбъ нѣмецкихъ ліберальвъ мавъ въ суботу ажь два засѣдання и постановивъ: языковыхъ розпоряджень Ґавча Нѣмцѣ не можуть принятй; зараз на початку сесій рады державной треба выступити зъ наглымъ внесенямъ на законодатне поладнанє языковой справы; безъ огляду на те, що въ теперѣшнѣмъ міністерствѣ засѣдає членъ вѣрноконституційной бѣльшой посѣлости, ліберальне сторонництво не мае до правительства жадного довѣря; сторонництво внесе заразъ на першомъ засѣданю рады державной обжалованє міністерства гр. Баденього и жадае, щобы недвозначно заявлено въ палатѣ, що т. зв. внесенє Фалькенгайна є безправне, не обовязуюче и не мае нѣякого значѣня. Вкѣнци що-до тактики застерѣгае собѣ клюбъ повну свободу.

Вчера о 10. г. зрана зѣбрали ся провѣдники нѣмецкихъ опозиційныхъ сторонництвъ на нараду надъ тымъ, яке занятй становиско по онодгѣшнѣй ухвалѣ мужѣвъ довѣря людового сторонництва. На нараду явили ся: ліберали пп. Функе, Ґросъ и Перґельтъ, людовцѣ пп. Кайзеръ, Штайнвендеръ и Гофманъ, христіяньско соціяльній пп. кн. Ліхтенштайнъ и д-ръ Люеґеръ, зъ вѣрноконституційной бѣльшой посѣлости пп. гр. Штіркъ, Дубскій, бар. Швеґель, и вѣдъ свободного нѣмецкого союза п. Мавтнеръ. Вѣдпоручники людового сторонництва оповѣстили, що ихъ сторонництво дотй буде въ найострѣйшой опозиції або въ разѣ потребы навѣть въ обструкції, поки не будуть заспокоенй тй его жадання: внесенє языковыхъ розпоряджень, внесенє ухваленой нѣбы то змѣны регуляміну окремою ухвалою палаты послѣвъ, и назначенє речинця, до котрого правительство мае зложити въ палатѣ проектъ языкового закону. Дальше заповѣли вѣдпоручники людового сторонництва, що зараз на першомъ засѣданю рады державной внесуть послы ихъ сторонництва обжалованє гр. Баденього за тй подѣѣ, якй зайшли въ палатѣ послѣвъ въ падолистѣ мин. р. Надъ тою заявою счала ся довга дебата. Вѣдпоручники ліберального сторонництва були тои гадки, що не можна нѣчого постановлятй, що могло бы бути майоризованямъ запризненого сторонництва. Такимъ чиномъ мусить упасти такожь давнѣйша постанова клюбовыхъ провѣдниковъ, вѣдля котрои мала опозиція принятй вѣдступленє ѣй мѣсце въ президіи; теперь треба на ново поскликувати поодинокй клюбы, щобы нарадили ся ще разъ надъ тою справою. Кн. Ліхтенштайнъ именемъ христіяньско-соціяльного сторонництва высказавъ таку саму гадку. Черезъ те нарада, котра тревала двѣ годины, скѣнчила ся безъ жаднои ухвалы.

Ухвала нѣмецкого людового сторонництва выкликала неспокѣй мѣжь правицею, бо розбиває она надѣю на спокѣйный перебѣгъ сесій рады державной, и то тымъ бѣльше, що заспокоенє жадань людового сторонництва уважають майже за неможливе.

Зараз по нарадѣ клюбовыхъ провѣдниковъ опозиціи зѣбрало ся ліберальне сторонництво. П. Перґельтъ повѣдомивъ зѣбраныхъ о ухвалахъ людового сторонництва и высказавъ свѣй поглядъ, що становиско опозиційныхъ сторонництвъ черезъ те не погѣршило ся. Въ дискусій высказано гадку, що у всякомъ разѣ треба удержати єдность мѣжь опозиційными сторонництвами. Ухвала людовцѣвъ, щобы не принимати мѣсця въ президіи, ліберамъ нѣчого не вадить, бо они и такъ пристали були лише условно на принятє того мѣсця. Оба сторонництва згѣдній врештѣ въ тѣмъ, що треба домагати ся внесеня языковыхъ розпоряджень и законодатного поладнаня языковой справы, якъ и въ тѣмъ, що въ разѣ, коли бы перляментарна бѣльшость дѣткнула въ чѣмъ-небудь чести опозиції або допустила ся чогось противъ порядку дневного або якихъ насильствъ, тогдѣ безъ намыслу треба выступити безоглядно. Дальшу нараду вѣдложено на вечеръ. На вечѣрнѣй нарадѣ промовляли декотрй бесѣдники въ дусѣ ухвалъ людового сторонництва; але не прийшло до нѣякой ухвалы, тѣлько постановлено зѣбрати ся ще разъ сегодня зрана.

Також и Шенерерѣвцѣ нараджували ся вчера передъ полуднемъ при пивѣ, хотяй самого Шенерера не було мѣжь ними. Ухвалено вести дальшу обструкцію и внести сегодня наглй внесеня на обжалованє попередныхъ міністрѣвъ.

Розумѣє ся, що и сторонництва правицѣ не сидѣли зъ заложеными руками. На засѣданє кола польского явило ся около 40 послѣвъ; прибувъ також міністеръ Єнджейовичъ. По взаимныхъ компліментахъ, якими обмѣняли ся президъ кола п. Яворскій и бувшій віцепрезесъ а теперь міністеръ Єнджейовичъ, приступлено до нарады довѣрочной. Зъ компліментовъ довѣдуємо ся, що п. Єнджейовичъ принявъ теку безъ порозумѣня зъ коломъ, але за вѣдомостію п. Яворского. Про довѣрочну нараду кола пишуть, що ходило о справу выбору новой президіи палаты послѣвъ. П. д-ръ Пентакъ допоминавъ ся о сатисфакцію для пп. Абрагамовича и Крамаржа за ихъ пожертвованє и жадавъ, щобы тыхъ панѣвъ доконечно выбрано на ново до президіи. Але п. Яворскій заспокоивъ д-ра Пентака, що коло польске зъ щирои душѣ хотѣло такъ зробити, тѣлько пожертвованє тыхъ двохъ панѣвъ не мае границь и они самй руками и ногами боронять ся передъ новымъ выборомъ; такъ що-жь дѣяти! Отже постановлено кандидувати на президента д-ра Фукса, а одно мѣсце віцепрезидента вѣдступити опозиції. Опѣсля на явнѣмъ засѣданю выступивъ мѣжь иншимъ п. Пініньскій зъ внесенямъ, щобы вѣзвати правительство до введеня въ житє ухваленого вже закона о пѣдвышеню платнѣ урядникамъ, а на покрытє бѣльшихъ выдатковъ на ту, цѣль радить заведенє податку вѣдъ продажи цукру, черезъ що теперѣшна оплата вѣдъ цукру пѣднялась бы зъ 13 на 19 кр. на кільограмѣ. Внесенє те принято и постановлено зложити его сегодня въ палатѣ. Також уповажнено п. Левицкого до зложеня въ палатѣ внесеня на знесенє дневникарского стемпля, на дозвѣлъ кольпортажѣ и на зниженє цѣны соли.

Вечеромъ мало вчера нараду католицке сторонництво. Д-ръ Ебенгохъ и бар. Діпавлі пояснювали політичну ситуацію. Бар. Діпавлі радивъ, щобы нѣхто зъ католицкого сторонництва не принимавъ мѣсця въ президіи; поки веде ся борба мѣжь Славянами а Нѣмцями, поти жаденъ зъ консервативныхъ Нѣмцѣвъ не повиненъ входити до президіи. До тои гадки прилучивъ ся п. Цалінґеръ. Але клюбъ постановивъ 24-ма голосами противъ 2 кандидувати на крѣсло президента палаты д-ра Фухса. Наслѣдкомъ того бар. Діпавлі зрѣкъ ся чести

Мартова революція въ Берлинѣ 1848 р.

Революція лютова въ Парижи, вывернувши тронъ, покотила ся й у нѣмецкій державы, а ихъ було тогдѣ тридцять и вѣсѣмь, сполученыхъ вѣдъ часу вѣденьского конґресу [1815 р.] федеративно въ т. зв. нѣмецкій звязокъ [Staatenbund] изъ звязковымъ соймомъ [Bundestag] въ Франкфуртѣ надъ Меномъ пѣдъ президіею Австрій. Въ середныхъ и малыхъ державахъ революція вѣдграваласъ и кѣнчала ся безъ надто сильныхъ потрясень; князѣ чи королѣ, змѣркувавши небезпечность, за-для ратованя трону приставали на жадання своихъ народовъ: давали свободу прасы и товариствъ, приставали на утворенє ґвардій, годнились на конституцію и скидали міністрѣвъ старои системы а поклыкували мужѣвъ довѣря народу [т. зв. „мартовыхъ міністрѣвъ“]. Кождый князь чи король постарався заспокоити своихъ пѣддаиыхъ въ мѣру того, кѣлько они вымагали та кѣлько було конче потрѣбно до защитькання ихъ.*)

*) Гумористично-сатиричнымъ образкомъ революцій въ деякихъ „державахъ“ нѣмецкого звязку служить описъ „революцій“ зъ 1848 р. въ князівствѣ Ліппе-Детмольдъ. Вѣрній пѣддаий рушили 9-ого марта передъ княжу палату. „Fürst, komm' rut!“ Князь Леопольдъ выславъ свого дворака розвѣдати, чого народъ хоче, а коли той повернувши повѣдивъ, що нема страху, выйшовъ князь на бальконъ и привѣтно повитавъ своихъ вѣрныхъ пѣддаиыхъ. Залунало: „Най жие князь!“ Князь дякує, кланяєсь. „Князю! мы хочемо зелѣзницѣ! другій мають, и мы хочемо!“ Князь на те: „Добре, будете мати!“ Радѣстный кликъ: „Най жие князь!“ Князь розкланюєсь. „Князю! мы хочемо революцій! другій мають, и мы хочемо!“ — „Добре, будете и вы мати!“ Одушевленый кликъ: „Най жие князь!“ Князь зъ рукою на серци дякує, а вѣрный народъ заинтонувавъ ліпскій гимнъ народный и урадуваный розбѣгшовъ ся во своясн...

Зъ-мѣжь державъ належавшихъ до звязку найдовше по пригодѣ парискій почували ся безпечными Метерніхъ у Вѣдни и прускій король Фридрихъ Вільгельмъ IV. въ Берлинѣ [панувавъ вѣдъ 1840 до 1861]. Оба они були тои гадки, що нема нѣчого гѣршого, якъ давати концесій народови тогдѣ, коли вѣнъ домагаєсь, бо се деморалізує народы, и оба не вѣрили въ революцію взглядно въ ей успѣхъ въ столицяхъ своихъ державъ. И оба грубо помылили ся! За мартовою революцію у Вѣдни пѣйшла заразъ и революція въ Берлинѣ, ще бѣльше кровава...

За примѣромъ въ иншихъ нѣмецкихъ державахъ почавъ ся и въ Берлинѣ рухъ адресовый. Вѣдъ 6-ого марта стали вѣдбувати ся зборы аґітаційній въ мѣстѣ, а вѣдтакъ магістратъ пѣдписавъ — ще „in Demuth erster-bend“ — першу адресу до короля, высказуючи въ нѣй домагання народу. Та король маловаживъ той рухъ въ Берлинѣ, такъ само якъ и розруху въ Кольонїи, Королевци, Вроцлавѣ въ першихъ дняхъ марта. Президентъ поліціи рапортувавъ ему, що въ Берлинѣ заносить ся на бунтъ, наслѣдникъ престола Вільгельмъ [короля братъ, пѣзнѣйшій цѣсарь нѣмецкій] радивъ предприняти остры, рѣшучй мѣры; але король не подававъ ся нѣ сюды нѣ туды: зъ одной стороны не радъ бувъ черезъ концесій народови наразити свою монаршу повагу, а зъ другои стороны обмеживъ ся лишь на полу-мѣры: казавъ скрѣпити варты, збѣ-

говища розганяти вѣйскомъ, а се тѣлько бѣльше роздразнювало народъ.

Не можна сказати, щобы король бувъ слѣпый на небезпечность ситуації, але вѣнъ хотѣвъ выйти зъ нея безъ нарушеня свого маєстату. Супротивъ мангаймскихъ жадань [мѣжь иншимъ жадання національного парляменту] та гайдельберґскои ухвалы [котрою 51 вызначныхъ опозиціонистовъ зъ рѣзныхъ державъ нѣмецкихъ постановили самй постарати ся о сотворенє нѣмецкого парляменту въ Франкфуртѣ н. М.] — супротивъ такои „революцій“ король прускій хотѣвъ, щобы зъѣхались всѣ нѣмецкій володарѣ и ухвалили, абы реформу державного звязку перевѣвъ самъ соймъ звязковый. Тогдѣ Фридрихъ Вільгельмъ, хочь еще торбкъ сказавъ прускому соймови становому, що о конституції анѣ чути не хоче, бувъ бы солідарною ухвалою всѣхъ володарѣвъ звязаный, отже и не компромітувавъ бы ся супротивъ своихъ пѣдданыхъ... Длятого вѣнъ зъ нетерпеливостію дожидавъ вѣсти вѣдъ свого пѣсланця до Вѣдня до кн. Метерніха зъ предложенямъ, щобы такій зъѣздъ по змозѣ найскорше мѣгъ вѣдбутись въ Дрезднѣ. Дня 10 марта Метерніхъ згодивъ ся и зъѣздъ мавъ небавомъ вѣдбути ся...

Поки-що король принявъ 14-ого марта депутацію берлиньскои рады мѣскои и обѣцавъ „подумати о повѣльнѣмъ розвою конституційного житя“, а що-до нѣмецкого парляменту сказавъ, що се не залежить вѣдъ его волѣ, а порѣшить зъѣздъ володарѣвъ въ Дрездни. Свободы прасы, хочь заповѣвъ ей ще 8-ого марта, доси не далъ...

Тымчасомъ наспѣла зъ Вѣдня вѣсть о упадку Метерніха. Вѣсть сеся переразила Фридриха Вільгельма. О зъѣздѣ въ Дрезднѣ годѣ було вже й думати...

А тутъ въ самомъ Берлинѣ роздразненє народу усе зростало; вѣйско мусѣло 15-ого и 16-ого робити ужитокъ зъ оружя розганяючи збѣговища. Дня 17-ого марта прибули до Берлина зъ Кольонїи делѣґаты рады мѣскои зъ представленямъ королевы, що въ тѣмъ мѣстѣ и въ цѣлѣмъ краю надреньскѣмъ ситуація грѣзна. За сею депутацією явила ся знову депутація берлиньскои рады мѣскои зъ жаданямъ змѣны міністерства, заведеня конституції и ґвардій мѣщаньскои. Король заразъ выдавъ патенты о свободѣ прасы и о скликаню сполученого сойму на 2-ого цвѣтня, а крѣмъ того приказъ покликати опозиціонистовъ до міністерства, бо навѣть обѣцявъ дѣлати въ напрямѣ перемѣны звязку державъ [Staatenbund] на звязкову державу [Bundesstaat].

Берлинцѣ умовились були 18-ого марта выправити передъ королѣвскою палатою ворожу демонстрацію, жадаючи призволу на мѣщаньску ґвардію а усуненя вѣйска зъ мѣста; тымчасомъ по тѣмъ, що стало ся, зѣбраный передъ палатою народъ немовь призабувъ на свій намѣръ, а тѣшивъ ся концесіями, найбѣльше-жь тымъ, що король заявивъ ся за реформою звязку державъ на державный звязокъ або иншими словами на зъединене Нѣмцѣвъ. Около 2 годины король выйшовъ на бальконъ и почавъ говорити, але зѣ зворушеня не мѣгъ. Тогдѣ замѣсть него сказавъ бурмістръ Навпінъ: „Король хоче, щобы була свобода прасы; хоче, абы соймъ сейчасъ зѣбравъ ся; хоче, щобы конституція на найпоступовѣйшихъ засадахъ обняла всѣ нѣмецкій краѣ; хоче, щобы національна нѣмецка хоруговь повѣвала; хоче, щобы всѣ цловій рогачки

головы клюбу и тымъ самымъ выступивъ зъ парламентарной комісіи правицѣ, п. Цалінгеръ тежъ заявивъ, що выступае зъ той комісіи.

Крокъ бар. Дінавлього и п. Цалінгера упавъ на правицю якъ громъ зъ ясного неба.

Полудневославяньскій чи христіяньскославяньскій союзъ (вже и не знати, якъ его звати! чи е въ Австріи може який Славяне не христіяньскій?) зобравъ ся такожъ вчера на нараду; але що зъѣхало ся ще мало тыхъ христіяньскихъ Славянъ чи славяньскихъ христіянъ, то скінчило ся лише на балаканцѣ безъ нѣякои постановы. Сегодня мае вѣдбути ся нарада союза передъ засѣданемъ палаты послівъ.

Вкінци годить ся записати ще и те, що никамерованій Русины, котрій нѣбы то тежъ належать до славяньскихъ христіянъ, хочь заднюю фѣрточкою ходять до польского кола (мабуть тежъ христіяньского?), здобули ся на вѣдвагу и... кивають пальцемъ въ чоботѣ. Они грозять правици жаданемъ, щобы національній права мѣрено одною мѣрою, — значить: або взагалѣ вѣдповѣдными языковыми розпорядженями для всѣхъ, або дорогою законодатною. Треба — кажуть — приступити до якогось компромісу. (Чи-жь мало имъ ще компромісівъ и великодушныхъ уступокъ польскихъ въ сойме?!) Солідарна лѣвиця — кажуть — внесе до парламенту проектъ языкового закона, а руській послы не будуть могли не бути за тымъ внесенемъ. (Розумѣе ся, коли до того часу не стане якійсь компромісъ.)

Який-жь они смѣшній, тій никамерованій Русины! Они наразъ хотять удавати послівъ. Але-жь, голубчики, щобы мати якійсь голосъ, на те треба бути справдѣ послами, а не тільки часомъ удавати послівъ. Именованыхъ и багнетами выбраныхъ прислужниківъ паны не слухають и не будуть слухати. Але они, небожата, и самій се знають; тільки-жь треба имъ часомъ щось зробити и для руского народу!

Ще одна дуже цѣкава рѣчь: Дня 18 с. м. на засѣданю молодоческого клюбу въ Правѣ говоривъ п. д-ръ Герольдъ про політичне положене въ Австріи. Для насъ найцѣкавѣйше те, що вонъ сказавъ про вступлене д-ра Кайцля до кабінету. Д-ръ Кайцль — каже бесѣдникъ — зробивъ зъ себе жертву. Вонъ принявъ теку, щобы енергію гр. Туна и его громы вѣдвернути вѣдъ Чехівъ, а звернути на небезпечный для державы рухъ нѣмецко-національный; а се становище егоістичне, те саме, котре Поляки называють словами: Nie honorowo, ale zdrowo!

Розумѣе ся само собою, що польскій дневники не можуть выбачити д-рови Герольдови такого высказу. Слівъ тыхъ уживають противъ Поляківъ завсѣгды ихъ в роги, а теперь чути ихъ треба въ устъ союзника?!

Письмо зъ Кретьі.

Мясницѣ въ пѣстъ.

На Кретѣ дня 14 марта 1898.

Уродины італіяньского короля Гумберта.

На великій площи за турецкою касарнею въ Канеи уставялись вѣйска европейскій, кождe зъ своимъ національнымъ стягомъ.

Бури въ ложцѣ воды — сирѣчь европейскій концертъ на земли кретеньскій — водевіль въ одномъ актѣ, уладженый дипльоматами пѣдъ управою maestro Canevaro.

Велика пѣдкова або отвертый чотирокутникъ — такъ называесь по вѣйсковому сеся формація вѣйекъ. Лѣворучь Франція и Россія зъ причѣпкомъ Чорногорцівъ — les peuples alliées. Праворучь Австрійцѣ, Нѣмцѣ и Італіянцѣ — la triple alliance; въ серединѣ Англичане самій для себе и за себе.

Погода стояла прегарна. Усякій уніформы такъ и блистѣли на сонци. Червонѣ кабаты англійскій зъ бѣлыми шеломами — народъ прегарный, здоровый, молодый, червонолицый. Італіянцѣ — чиста оперетка: когутячій пера, лямпасы, шнуры, фраки, неймовѣрній капелюхи... Barbiére in maschera. Французы — мізерненькій, миршавенькій, але такъ и видко, що кождый pion-pion, хоче щось зъ себе представляти. Poseur! У Франціи называе сѣ се le clan francais. Австрійцѣ, Россіяне стоять и не шевелять ся. Уніформы ихъ не кидають ся въ очи, темно-синій, темно-зеленій, солідній. Такій й мужа, що „вырокували“ на параду. Для нихъ и парада — служба. Нѣмцівъ було лишь 20 чолівѣка, и то моряківъ, не пѣхоты — они такъ и губились мѣжь Австрійцями, въ очи не кидались.

По серединѣ площѣ герцювавъ на козацкомъ кони россійскій полковникъ Коровинъ зъ своимъ адъютантомъ. Вонъ и комендантъ на сей разъ усѣхъ интернаціональныхъ вѣйскъ. Довгій козацкій вуса звисають, стать высока, широкоплеча.

А за вѣйсками публика настроена якъ на свято. Въ повозахъ жѣноцтво. Хто мѣгъ, то и обзавѣвъ ся на Кретѣ жѣноцтвомъ, чи то легальнымъ чи нелегальнымъ. A la guérre, comme a la guérre. А мѣжь усѣма женщинами виднѣвсь красуня интернаціональна — signora Amoretti, жѣнка італіяньского морского капітана, що на сей часъ стоить въ Канеи пляцъ-командантомъ и президентомъ мѣжнародного суду. Amoretti! — nomen omen.. Коло ей повозки товпить ся увесь молодый европейскій концертъ. И такъ гльотно тамъ вѣдъ рѣзнородныхъ уніформівъ, що бѣдного signor-a Аморетті, сухенького, кульгаючого Італіянця и не видати. Надъ усѣма свѣтить ясне сонце — то блѣде личко signor-ы Аморетті и ей чарующа у мѣшка.

Затуркотѣли повозки. Попереду поскакали на коняхъ оперетковій італіяньскій „carabinieri“, почетна сторожа адмірала Каневаро, головно-командуючого італіяньскою фльотою и головы мѣжнароднои рады адміральскои въ Кретѣ. Каневаро герой дня — нинѣ его праздникъ. И зновъ повозки, а въ нихъ инчій адмірали и команданты.

На Каневара наскочивъ на своѣмъ кони россійскій полковникъ, поклонивъ ся шаблею и здавъ военный рапортъ. И вѣдозвавъ ся его захриплый але могучій голосъ, полунавъ по садахъ и по горахъ ажь до бѣлоголового верха Иды.

Colonne! Anavant! Tour des mains! Presentez les armes! Grand chaine! И пѣйшовъ балетъ надъ балетами, якого не видати. Засурмили трубачѣ, задудніли бубны, заграли музики. Polonaise! И пѣйшла дефіляда усѣхъ націй.

Великаньскій „Excelsior“ на земли кретеньскій!

* * *

Минувшого року, коли припадали уродины цѣсаря австрійского, вырушили були до парады и турецкій вѣйска. Найстаршій вѣкомъ и чиномъ мѣжь усѣма вѣйсковыми бувъ Джевадъ-паша, Его Высочество, Altesse, бувшій великій везиръ, князь на островѣ Самосъ а теперѣшный турецкій губернаторъ Креты. Выступивъ вонъ на чолѣ своихъ вѣйскъ и уладивъ усе такъ ладно та дипльоматично, що вѣйска интернаціональній, радѣ-нерадѣ, мусѣли дефілювати передъ турецкимъ достойникомъ. Casus fatalis! Непріятно и смѣшно. Цѣла Европа выслала на Крету свои вѣйска на те, щобы робити тамъ порядокъ супротивъ турецкихъ пашъ — а всѣ интернаціональній вѣйска дефілюють передъ пашою и паша вѣдбирае вѣйсковій рапорты!

Щобы такій рѣчи не повтарялись, рѣшили адмірали на своѣй радѣ, що починаючи вѣдъ нового 1898 року нѣякихъ мѣжнародныхъ парадъ вѣльше не буде. Рѣшили и конець.

Въ сѣчни припадали уродины нѣмецкого цѣсаря — нѣякои парады не було и все гаразъ. Ажь тутъ захотѣлось maestro-ви Canevaro-ви пошанувати свого короля. На адміральскій радѣ постановлено прикрасити стягами всѣ военній судна, палити въ полудне зъ пушокъ на честь, а на земли держати ревію всѣхъ интернаціональныхъ вѣйскъ. Нѣмець обидивъ ся за свого цѣсаря и цѣлкомъ справедливо. Парада таки вѣдбулась 14 ого марта въ понедѣлокъ, у вѣвторокъ зняли Нѣмцѣ свій стягъ зъ фортецы, а въ середу вѣдплыли и тымъ показали, що выступають зъ концерту... Адміралъ Каневаро ѣде на довшу вѣдпустку... Концертъ розлѣзаесь. Давне вонъ уже грае фальшиво...

Post scriptum. За кулісами концерту розказують, що Італіянцівъ платять Англичане. 6 людцѣ, що мали бачити тій тяжкій скринѣ набитій штерлінгами, що перевозили ся зъ англійскихъ суденъ на італіяньскій... Чи оно правда, не знаю достоту, але оно имовѣрне. Де-жь у Італіянцівъ, котрыхъ фінансы огидній, а всѣмъ офіцирамъ зниженo плату о третину — де-жь у нихъ грошѣ, щобъ оплатити на стоянку при Кретѣ такій великаньскій судна, якъ Sardegna, Sicilia и инші?... Чорногорцівъ платить Россія...

Я.

„Союзъ крамарскій“ въ Перемышли

скликавъ на день 11 марта крамарівъ и вѣдпоручниківъ читалень на довѣрочну нараду до Перемышля. Се вже третій зборы, який „Союзъ крамарскій“ вѣдбувъ въ часѣ одного року. Виравдѣ сей „Союзъ“ не зорганізувавъ ся ще въ товариство на статутахъ, але дѣло своѣ веде поволи на передъ, а рухъ крамарскій такъ поступивъ, що днесь маемо въ перемыскомъ повѣтѣ 61 крамниць христіяньскихъ. На нараду явило ся звыжь 50 селянъ, 8 священниківъ и кількохъ свѣтскихъ Русинівъ зъ интеліґенціи. Делегатівъ крамницъ прибуло 24. Предсѣдателемъ зборівъ выбрано о. Головацкого зъ Медики, а секретарство обнявъ п. Нейдохъ.

Зъ порядку дневного предложивъ п. Липецкій, начальникъ філіи Народнои Торговлѣ въ Перемышли, справоздане про розвій крамниць въ повѣтѣ за II-ій пѣврѣкъ 1897. Зъ того справозданя зборы дѣзнали ся, що 57 крамниць зістаивало въ звязи зъ Народною Торговлею и закупило за той часъ товарівъ за суму 8.014 зр. 83 кр. зъ 10% опусту на суму 830 зр. 06 кр. За цѣлый рѣкъ 1897 побрали крамницѣ въ Нар. Торговли товарівъ за 17.000 зр. Але зъ тыхъ 57 крамниць лише 6 постійно купували въ Нар. Торговли; прочихъ 51 тільки деколи показались, а переважно купували въ жидівскихъ склепахъ. Нар. Торговля удѣлила кредиту крамницямъ на суму 1.014 зр. 42 кр., зъ чого сплачено по конець 1897 року суму 822 зр. а лишилось на 1898 рѣкъ до заплаты 392 зр. 42 кр. Зарядъ Нар. Торговлѣ обѣцюе и на дальше давати товары на кредитъ, але за письменною порукою. Сли-бы всѣ сельскій крамарѣ въ нашомъ повѣтѣ побирали солідарно и постійно товары въ Нар. Торговли, — а се чинило бы рѣчно показ/ суму 170 до 200 тысячъ, то зарядъ тутешный мѣгъ бы тогдѣ заложити у себе гуртовый складъ для крамниць, а навѣть вѣдкрыти фабрики н. пр. мыла, цукрівъ, и цѣны артикулівъ ще низшій поставити.

Надъ симъ справозданемъ п. Липецкого вывязалась дискусія. О. Прокопъ зъ Нижанковичъ, представитель тамошнои крамниць, найвѣльшои въ повѣтѣ, торгуючои мѣсячно звыжь 1000 зр., выступивъ зъ докорами противъ Нар. Торговлѣ, що побирае за высокій цѣны; н. пр. за 100 кільо цукру 36 зр. 50 кр., коли у жидівъ по 36 зр.; такъ само за нафту, ризъ и т. д. Тымъ зражують ся крамарѣ и йдуть до жидівъ. Мимо того о. бесѣдникъ есть за тымъ, щобы Нар. Торговлю пѣдпирати, а для гарантіи нехай кожда крамниця зложить по 100 зр. кавціи, що нѣгде, лишь тамъ буде товары для себе побирати. — На докоры о. Прокопа вѣдповѣвъ основно п. Липецкій и выказавъ такы зъ рахунку жидівского, выготовленого для крамниць въ Нижанковичахъ, якъ жидъ обманувъ крамницю о 2 зр. 75 кр., а то въ тій цѣли, щобы покрыти собѣ опустъ 50 кр., який давъ на 100 клґ. цукру. Такъ то жиды знають злапати христіянина! на однѣмъ товарѣ, н. пр. на цукрѣ, опустять цѣну, щобы потѣмъ на иншѣмъ вѣдбити тое подвійно, потрійно або и въ пятеро, якъ повыше выказано — сли не на цѣнѣ, то на вазѣ, а крамарь на тѣмъ навѣть не полапаесь. И на инших прикладахъ, зъ наведенемъ свѣдківъ и мѣсць [н. пр. зъ Бушковичокъ] розъяснивъ п. Липецкій зібраным, якихъ то жиды уживають штучокъ, щобы христіянина злапати и притягнути до себе, а потѣмъ заробити. Вѣдповѣдь тая задоволила всѣхъ, то треба сподѣватись, що и нижанковицка крамниця наверне назадъ до Нар. Торговлѣ и до басады „свій у свого“. Що-до внесеня о гарантіи квотою 100 зр. супротививъ ся такому внесеню о. Захаріясевичъ, а натомѣсть внѣсъ, щобы вдоволитись гарантією письмомъ зъ пѣдписомъ крамаря взглядно выдѣлу читальнѣ. — П. Липецкій заявивъ, що задоволить ся такою гарантією, а въ своѣмъ часѣ порозсылае крамарямъ и выдѣламъ читалень вѣдповѣдне письмо до пѣдпису. — Д-ръ Кормошъ зазначивъ, що причиною, за-для якои многій крамниць вѣдтягають ся вѣдъ своихъ народнои институціи, есть такожъ „лапове“, яке дають жиды тымъ, що ѣздять по товары, особливо при крамницяхъ читальняныхъ и громадскихъ, якъ то н. пр. сконстатовано въ Сосници. Но жидъ и тое „лапове“ вынагородить собѣ, бо ошукае на вазѣ, якъ то стало ся въ Бушковичкахъ.

въ Нѣмеччинѣ упали; хоче, абы Прусы станули на чолѣ руху!“ Передъ палатою залунало „вівать“ безъ кінця; король махавъ зъ балькона хустиною. Бачило ся — король поеднавъ ся зъ народомъ и всѣ були певній, що конфліктъ дійде миромъ до кінця. Тымчасомъ зовсѣмъ не такъ склало ся.

Король вѣдійшовъ зъ балькона а нарѣдъ не розходивъ ся, ба ще наплывали що-разъ бѣльшій громады роботниківъ зъ передмѣсть. И здаеть ся тій роботники першій почали вѣдзиватись: „Усунути вѣйско!“ Кликъ той обгортавъ що разъ ширшій круги збору, бо й справдѣ мусѣло се кождого вразити, що хотяй уже на подвірях королівскои палаты стояли два баталіоны гренадирівъ и шкадрона драгонівъ, спроваджено туда межи 1-ою а 2-ою годиною ще два баталіоны пѣхоты, двѣ шкадроны кінниць и вѣсѣмь гарматъ. Король выйшовъ ще разъ на бальконъ, нарѣдъ витавъ его якъ перше, але вже й нѣшались голосы: „Усунути вѣйско! король най вѣддасть ся въ опѣку народу!“ Міністеръ Бодельшвінґъ оголосивъ зъ балькона: „Король потребуе спокою, розходѣть ся!“ Але нарѣдъ не розходивъ ся. Тогдѣ король розпорядивъ, щобы драгоны очистили площу передъ палатою. Коли выѣхали драгоны, а нарѣдъ не уступавъ ся, вырушили и гренадири та й стали брутально йти противъ народу. Наставъ заколотъ, стискъ и пѣднѣсъ ся крикъ: „Вѣйско назадъ! прочь зъ вѣйскомъ!“ Середъ того гукнули два выстрѣлы. Крикъ сейчасъ утихъ, всьо кинуло ся въ жаху утѣкати и розбѣгло ся. Але тій злощастній два выстрѣлы стали ся сигналомъ до революціи.

Скрізь по улицяхъ залунали крики: „Зрада! король зрадивъ нарѣдъ! Месть! за оружѣ! ставити барикады!“ По костелахъ ударили дзвоны на тревогу. И почала ся страшна 14-годинна кровава борба мѣжь народомъ а вѣйскомъ. Въ королівскій палатѣ зараз выписано на великомъ полотнѣ: „Непорозумѣне! король хоче якъ найлучше!“ и на двохъ другахъ вынесено на мѣсто. Се мало значити, що выстрѣлы були лише случайній; але нѣхто въ се не повѣривъ. Такъ само на нѣчо не здались и два на-скорѣ выданій маніфесты. Мовь зъ-пѣдъ землѣ выростали скрізь по улицяхъ барикады, а при роботѣ були люде всѣхъ становъ а такожъ женщины. Изъ каретъ, возівъ, омнібусівъ, будокъ крамничныхъ, будокъ кирничныхъ, бочокъ, пакъ, столівъ, лавокъ, шафъ и т. п. ставлено затарасы, а вѣдтакъ обкладано ихъ камѣнѣмъ и плытами вырваными зъ бруку. Оруже забирано силомъ зъ склепівъ та зъ приватныхъ мешкань офіцирівъ; хто не мавъ чого иншого, бравъ сокиру, зелѣзну штабу; студенты явили ся зъ своими рапірами. Многій понабиравши камѣня повыходили на поверхи домівъ, абы зъ вѣдтамъ метати камѣнемъ у вѣйско. И почавъ ся танець — довгій и дуже кровавый. Вѣйско пѣдъ командою Прітвіца [а було его 14.000 и 36 канонъ] мало не легку роботу. Де не могли дати рады драгоны, ишли гренадиры, а вкінци гарматы. Одну барикаду здобуто ажь по пѣвночи; пѣхота 5 разъ мусѣла уступати, ажь вкінци одолѣли гранаты и картачѣ зъ гарматъ. Було вже надъ раномъ 19 ого марта, а вѣйско упоралось доперва зъ барикадами въ мѣстѣ; треба було ще здобувати дѣльниць роботниківъ. Та до того вже не прийшло. Король давъ приказъ вѣйску застановити атакъ, а стояти на мѣсци въ позиціи лишь оборонній. Середъ гуку карабінівъ и гарматъ уложивъ вонъ у ночи маніфестъ до „своихъ милыхъ Берлинцівъ“, въ котрѣмъ заклинавъ ихъ въ имени своѣмъ и недужои королевои усунути барикады, а вонъ зараз вѣдкличе вѣйско. „Забудьте [писавъ] на те, що стало ся, якъ и я хочу забути для добра Прусъ а черезъ Прусы для добра Нѣмеччины!“

Вѣдъ сеи хвилѣ почали ся для короля упокорена за упокореньемъ. Сейчасъ скинувъ міністра Бодельшвінга а именувавъ гр. Арніма. Коли депутація мѣска зажадала зараз стягнути вѣйско за мѣсто, король и на се пристановъ, хочь противъ того рѣшучо протестувавъ наслѣдникъ престола Вільгельмъ. Очевидно сейчасъ згодивъ ся и на утворене гвардіи мѣщаньскои. Вязнівъ зъ попередныхъ днівъ казавъ выпустити на волю...

Наразъ настае страшна для короля хвиля. При гомонѣ дзвонівъ рушивъ зъ мѣста до королівскои палаты улицями скроплеными кровію походъ зъ погибшими. Тысячѣ народу утворили шпалѣръ, познимали капелюхи, тишина гробова, а шпаліромъ несуть мары за марами, украшенй вѣнками и цвѣтами, а на марахъ кровавій трупы. Довжезный рядъ маръ посунувъ ся на подвірє королівскои палаты. Коли подвірє заповнило ся, пѣднявъ ся громовый крикъ: „Королю, выходи!“ Король выславъ на долину одного, другого парляментаря, щобы уговорили нарѣдъ заощадити королеви такого упокорена, однакъ надармо. „Король мусить выйти! а нѣ, то несемо трупівъ въ его комнаты!“ залунало грѣмко, ажь вѣкна тряслись ся — и справдѣ трупоносцѣ брали мары и пустили ся на сходы въ гору. Вкінци король пригнобленый, пѣдъ рамя зъ королевою, що ледви на ногахъ держала ся, выйшовъ на бальконъ. „Шапку здойми!“ залунавъ крикъ зъ долины. Король зняв шапку. Тогдѣ люде пѣднесли мары зъ трупами у гору и розлѣсъ ся роздираючій серце крикъ мужчинъ и женщинъ: „Вѣддай намъ нашихъ братівъ! нашихъ сынівъ! нашихъ вѣтцівъ! нашихъ мужівъ!“ Вѣдтакъ тысячѣ народу заинтонували: „Исусе! Ты моe прибѣжище“. Король перестоявъ зъ королевою, поки не скінчивъ ся співъ, вѣдтакъ завівъ королеву до комнатъ...

Наслѣдникъ престола мусівъ зараз того-жь дня, перебраный, утѣкати зъ женою изъ Берлина и опинивъ ся ажь въ Англіи, куда вже скорше выбрали ся французкій король Людвикъ-Филипъ зъ своимъ міністромъ Гізотомъ и кн. Метерніхъ. Розъярене Берлинцівъ на принца Вільгельма [опѣля цѣсаря нѣмецкого] було таке страшне, що палату его нарѣдъ не рознѣсъ лише длятого, що сейчасъ поставлено на нѣй напись „Власність народа“...

Дня 21 марта вѣдбули ся величаво похороны кількохъ сотокъ погибшихъ при барикадахъ — и зновъ несено ихъ по-при королівску палату, и зновъ король въ окруженю архикнязівъ, міністрівъ, генералівъ стоявъ зъ вѣдкрытою головою на бальконѣ, поки не перейшовъ цѣлый походъ...

На тѣмъ и скінчилась мартова революція въ Берлинѣ, але она подібно якъ у Вѣдни, була тамъ лише першимъ актомъ революційного руху зъ 1848 року...

— Ч. Андрей Микита розповѣвъ про обманьства жидовъ зъ власного досвѣду. — Зъ горячою бесѣдою выступивъ о. Викторъ Матюкъ зъ Карова, прибувши умысно на сесію крамарску нараду. Ставляючи за примѣръ Чеховъ, де жиды в бѣлыми кругами и де промыслъ та торговля находять ся въ христіяньскихъ рукахъ, ставъ о. бесѣдникъ въ оборонѣ Нар. Торговлѣ, котру повинни мы всѣми силами підпирати, а своєю дорогою ставляти ѣй свои жадання. А хочь-бы прийшлось намъ и дорожше заплатити за якійсь товаръ, то все той заробокъ останесь въ нашихъ рукахъ, а не пійде въ чужій пропащій. Тую патріотичну а сердечну промову о. Матюка нагороджено оплесками. — О. председатель сконстатувавши, що дискусія надъ справозданемъ п. Линецкого була вычерпуюча и що всѣ участники наради уважають собѣ за обовязокъ чести підпирати свою Народну Торговлю, удѣливъ голосу другому референтови о. Захаріясевичеви.

Другою точкою порядку дневного було „Основане товариства для торговлѣ безрогами и худобою". О. Захаріясевичъ, зазначивши на вступѣ, що Русины найбольше [? — *Ред.*] часу и труду посвящають для высокои політики, котра хлѣба не дае, а мало дбае ся про економічні справы, вказавъ на цифрахъ и прикладахъ, якій хосенъ може принести задумане товариство всѣмъ взагалѣ, а осо'ливо селянамъ. Представивши потомъ бутне и неприличне поступованя купцѣвъ безрогъ зъ селянами на ярмаркахъ, выкористовуваня ихъ въ часѣ замкненя торговъ, поставивъ внесенє: Выбрати комітетъ, котрый бы занявъ ся уложенемъ статута и впровадженемъ будучого товариства въ житє. Предсѣдатель отворивъ дискусію надъ тою справою. Господарь Микола Бунь зъ Старявы и другій селяне підперли тое внесенє и выразили свое бажанє, щобы якъ найскорше таку спілку завести, бо она есть потрѣбна и буде нести великій зыски, вже длятого, що жиды тымъ гандлемъ не займають ся. — О. Захаріясевичъ додатково пояснивъ, що до введеня задуманого товариства въ житє потрѣбна есть помочь всѣхъ можливыхъ чинниковъ. Передовсѣмъ повинні приступити зъ удѣлами до тои спілки всѣ крамницѣ зъ поблизькихъ повѣтовъ, дальше читальнѣ, селяне, мѣщане, интеліґенція свѣтска и духовна. А зновъ наші институціи „Нар. Торговля" и „Вѣра" нехай допоможуть товариству своимъ кредитомъ и грішми. Ажь въ такомъ сполученю всѣхъ можливыхъ силъ рускихъ товариство мало бы можливыхъ силъ рускихъ товариство мало бы запевнену свѣтлу будучность. — До комітету выбрано: адвоката д-ра Кормоша, начальника філіѣ „Нар. Торговлѣ" п. Линецкого, о. Захаріясевича зъ Вишатичь, о. Прокопа зъ Нижанковичь, п. Т. Микиту зъ Коровникъ и чч. селянъ Олексу Дзюбана и Адама Федака.

Зъ порядку дневного мавъ наступити вѣдчитъ: „О переховуваню товаровъ", але его відложено на слѣдуючу нараду крамареку.

Зъ внесенъ участниковъ зазначити треба голосы селянъ. Олекса Дзюбанъ въ имени селянъства зазначивъ свое бажанє, щобы священики старали ся всюды по селахъ закладати крамницѣ, а Микола Бунь говоривъ о потребѣ заложеня філіи Народнои Торговлѣ въ Мостискахъ. На тімъ нарада закінчилась.

Народна Торговля

поручае на надходячій свята

Дрожджъ незаводячій

по цѣнѣ ва 1 кільо I-а зр. 1·40 и 1·20, II-а дешевше на рѣжну цѣну.

Упрашае ся о вчасній замовленя зъ точнымъ означенемъ дня высылки. 116

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новомъ-Санчи!**

— **Весна.** Дня нинѣшного наставъ першій „урядовый" день весны. По кількохъ дняхъ хляпавицѣ дощу и снѣгу весняній лучѣ сонця передбсталась крізь валы хмаръ на землю, небо прояснилось и відкрыло голубе свое личко, а тілько де-не-де видиѣють ся бѣлій хмаровій цятки, нагадуючій минувше. Холодный ще вѣтерець повѣває, але товаришка-надѣя нашептує, що невдовзѣ и въ природѣ настане „зміна системы", такъ пожадана и дожидана „всѣми народами безъ різницѣ партій"... Чи може и міністерство гр. Туна, отвираючи нинѣ зъ першимъ проявомъ весны парламентъ, подібно природѣ — заиначує „зміну системы" та народамъ австрійскимъ, особливо меншостямъ національнымъ подарує „цвѣтку незабудьку" — рівноуправненя? Та! весна — відродженє, а „Thun" — дѣланє, щось нѣбы „nomen omen"... Але весняній прояви въ мартѣ, рівноуправненє народовъ въ Австрії — ет! займѣмъ ще становище недовѣряючо выжидаюче!

— **Посолъ Ройовскій передъ выборцями въ Калуши.** Зъ Калуша пишуть намъ: На день 17 с. м. на 4 годину зъ полудня заповѣвъ посолъ зъ V-ои курії свои справоздане въ сали рады повѣтовои въ Калуши. Абы запевнити собѣ одноголосне вотумъ довѣря, п. посолъ розіславъ запросины до своихъ приятелівъ, до жидовъ и хрунівъ, а щобы Русины не кричали, що ихъ помишено, то въ остатній хвили запрошено всѣмохъ калускихъ Русинівъ; на томѣсть руский выборцѣ зъ сѣлъ, хочь-бы на смѣхъ бодай одинъ, не достали запрошеня навѣть зъ сѣлъ найблизшихъ. Однакъ Калушъ не Турка [де п. Ройовскій выйшовъ „jednogłośnie"], тожь и не такъ склалось, якъ ждалось. На саму вѣсть о справозданю замѣсть хрунівъ выбрало ся до Калуша побачити и послухати внескодавця legis Falkenhayn множество честныхъ селянъ, нанѣть зъ найдальшихъ сѣлъ, прибуло и мѣщаньство зъ Войнилова и духовеньство зъ повѣта, разомъ около 400 особъ, такъ що въ просторбѣ сали годѣ було протиснути ся. Тымчасомъ жиды и хрунѣ не дописали: не було нѣ грошей, нѣ ковбасъ, чого жь було й трудити ся?

Президію выбрали выборцѣ честну, руску: головою о. Крыницкого, заступникомъ сел. Атаманчука, а секретаремъ д-ра Коса. Посолъ, дбставши слово, выголосивъ двогодинну, томлячу бесѣду, почавши відъ Адама и Евы. Заявивши, що зробивъ зъ себе жертву, приявши мандатъ [бѣдный!], а вже коли ставъ посломъ, то у него не було вже иншои гадки и цѣли житя, якъ об своими товаришами зъ кола польского побивати ся за хлопами, абы неба имъ прихилити: абы сіль була дешевша, абы правительство дало запомогу на нужду, абы рѣки регульовано, абы вояки мали дѣчи денно теплу страву — взагалѣ цѣла бесѣда була самохвальбою и славословіемъ для кола польского, котре хотѣло надбати три мѣхи велкого гаразду хлопамъ, але тотій бутній Нѣмцѣ не дали. Тоту буту нѣмецку взяли ся зломити порядні послы католицкі и польскі черезъ lex Falkenhayn, та проклятій Нѣмцѣ ввели таку бучу, що и великій Бадені упавъ... Га, на таку нѣмецку буту нема иншои рады, якъ богато правъ урвати радѣ державній, а наштукувати соймови у Львовѣ.

Мѣжь зобраными селянами чути було глумливій посмѣшки при бесѣдѣ посла; кождый прецѣнь, хто лишь читае газеты, ажь надто добре знае характеръ польского кола...

Коли посолъ скінчивъ свое справоздане, председатель відавъ зобраныхъ выборцѣвъ, щобы або ставили п. послови интерпеляціи, або предкладали свои бажаня. Ледви председатель се сказавъ — встае ц. к. комісарь Совиньскій [не богато передтымъ полявши ся въ сали] и декретує: „Розвязую зборы и до нѣякои дискусіи не допускаю, бо не всѣ присутні мають запросины". Можна собѣ представити, яке розъярене, яке обурене выкликало межи выборцями таке поступованє представителя політичної власти. „То лише въ Галичинѣ можливе! то нечуване!" Предсѣдатель о. Крыницкій, звернувшись до посла Ройовского, сказавъ до него: „Взываю васъ, пане после, абы вы, прибувши до Вѣдня, сейчасъ внесли въ парламентѣ интерпеляцію до п. міністра справъ внутрѣшныхъ: на якій підставѣ правительственный комісарь розвязавъ нашій зборы и не дозволивъ дискусіи надъ справозданемъ вашимъ?"

Розумѣе ся — цѣла тая хрѣя була укартована въ часѣ справоздання. Зять ц. к. старосты калускаго п. Оржельскій, мѣркуючи, що п. Ройовскій мігъ бы посередъ честныхъ рускихъ выборцѣвъ дуже збрѣти або може и збмлѣти, выславъ чимъ-скорше фактора жида Коллера до стації ратунковои — до ц. к. староства по фізика, спеціяліста відъ того рода недуги. П. Совиньскій прибувъ, поговоривъ зъ п. Оржельскимъ и сейчасъ по скінченю посольского справоздання розвязавъ зборы. Очевидно не мавъ до того найменчои підставы, але чи то рація? W Polsce — jak kto chce!..

— **Засѣданє повного комітету ювілейного,** зложеного зъ відпоручниковъ львівскихъ товариствъ рускихъ, відбуде ся въ середу дня 23 н. ст. марта о 6 ій годинѣ вечеромъ въ канцелярії Народного Дому (на II. поверсѣ). II. Т. Члены комітету зволять всѣ явити ся.

Д-ръ Іосифъ Дельксевичъ. Ю. Романчукъ.

— **Загаляни зборы товариства „Селяньска Рада"** въ Перемышли відбудуть ся тамъ въ пятницю 25 н. ст. марта с. р. о годинѣ 12 въ полудне въ сали магістрату [ринокъ ч. 1.] зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) справоздане уступаючого выдѣлу, 2) внесеня выдѣлу що-до выборовъ до рады повѣтовои, 3) выборъ нового выдѣлу и головы, 4) внесеня и интерпеляціи членовъ. — Всѣхъ членовъ и тыхъ, що хотѣли бы вступити до товариства запрошує на сі зборы — Выдѣлъ. *Д-ръ Т. Кормошъ* голова, *Т. Микита* за секретаря.

— **Зъ Наукового товариства им. Шевченка.** Въ середу 11 (23) с. м. відбуде ся засѣдане выдѣлу о годинѣ 6 вечеромъ въ комнатахъ товариства.

— **Зъ „Львовского Бояна".** Надзвычайна передконцертова вправы мѣшаного хору відбудуть ся завтра, въ второкъ о годинѣ 7½ вечеромъ. Выдѣлъ взывае всѣхъ членовъ, щобы точно и въ комплетѣ явили ся. — *В. Ш.*

— **Въ справѣ заведеня рускихъ паралельокъ ґімназій** въ Тернополи ѣздила туда комісія, выслана краєвою радою школьною въ цѣли придбаня потрѣбного льокалю вже зъ початкомъ нового року, розумѣ ся, коли міністеръ просвѣты, котрому вже справу передано, и міністеръ фінансовъ постарають ся о введене въ житє сеи паралельки вже сего року. — Мѣсцева и охрестна руска интеліґенція повинна за здалегідь старатись придбати для сеи першои рускои школы середнои на „широкомъ Подолю" якъ найбольше число ученикovъ.

— **Дня 19 с. м.** померъ на тифъ въ Кракові **Станиславъ Высоцкій** посолъ до рады державнои зъ V-ои курії выборчои округа Сянокъ-Кросно-Ясло-Лѣсько-Старе мѣсто. Покійній родивъ ся 1850 р. въ Краковѣ, въ 1868 р. вступивъ до академіи орієнтальнои, опісля выслуживши яко однорічный охотникъ при 12 полку гузаровъ и достався степень резервового офіцера, освятивъ ся дипломатичній службѣ. Въ рокахъ відъ 1872 до 1875 служивъ яко елевъ консуларный въ Смирнѣ и въ Александріи, въ рокахъ відъ 1878 до 1881 бувъ віцеконсулемъ въ Рущуку, Стамбулѣ, Варшавѣ и Ніши, 1881 р. пійшовъ на управителя консуляту до Янины, а опісля на консуля до Белграду. Коли покинувъ службу, выбрала его 1885 р. більша посѣлость перемыска посломъ до рады державнои, де засѣдавъ до р. 1890. При выборахъ въ 1897 р. поставивъ свою кандидатуру въ V курії округа Сянокъ и т. д. Въ томъ округѣ ставало трехъ кандидатовъ и достали голосовъ: Юл. Красносельскій [поставленый рускимъ комітетомъ выборчимъ] 148, людовець Ив. Стапиньскій 326, а Стан. Высоцкій 387 голосовъ; при тѣснѣйшомъ голосованю достався Ив. Стапиньскій 338 а Ст. Высоцкій 426 голосовъ и бувъ выбраный посломъ. — Теперь опорожнивъ ся мандатъ, а Русины заначасу повинні приготовлятись до нового выбору.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ".** Щобы управильнити розсылку дрожджей передъ святами и уникнути всякихъ опізнень, упрашае ся о якъ найвчасніший замовленя зъ точнымъ означенемъ дня, въ котрімъ посылка мае бути надана на почту. Більші замовленя дрожджей будуть выконуватись лише за надісланемъ відповѣдного завдатку а именно по той причинѣ, що трафляють ся такі прикрі случаї, що замавляючій не приймали полылки, черезъ що купець поносить значну шкоду. За доброту и свѣжість нашихъ дрожджей ручимо; впрочомъ нашій Веч. Гостѣ мали нагоду самі переконатись о нихъ черезъ цѣлый рядъ лѣтъ попередныхъ. — *Дирекція.*

Послѣдні вѣсти.

Нинѣшне перше засѣдане рады державнои отворивъ найстаршій вѣкомъ о. Цурканъ.

Приступлено заразъ до выбору президента. На 241 відданыхъ голосовъ було 44 картокъ порожныхъ, отже важныхъ було 197 и зъ нихъ д-ръ Фухсъ достався 195. Зъ хвилею оголошеня відносили Шенерерівцѣ крикъ: „Лотръ! до криміналу зъ нимъ! Ты, лайдаку, зломавъ конституцію!" [черезъ lex Falkenhayn].

Фухсъ почавъ говорити, але тѣ крики довго не давали ему. Вкінци промовивъ и скінчивъ заявою, що lex Falkenhayn теперь не істнує. — На се заявивъ пос. Перґельтъ [зъ нѣм. поступовцѣвъ], що тои заявы за мало и заповѣдае, що его сторонництво внесе за тую lex обжалованє гр. Баденього. — Посолъ Штайнвендеръ въ имени нѣм. націоналовъ домагаєсь кары на тыхъ, що знасилували конституцію. — Дальше промовляли гр. Штірґкъ [зъ вѣрноконст. більшои посѣлости], Дашиньскій Вольфъ и Люеґеръ. Вкінци Шенерерь поставивъ внесенє, щобы палата выдала президента Фухса судови за злочинъ зрады державнои, абы его сейчасъ замкнули. При голосованю внесенє се упало, були за нимъ лише шенерерівцѣ.

Потомъ гр. Тунъ зложивъ коротку заяву програмову. Правительство хоче привернути ладъ, стоить на становищи справедливости супроти всѣхъ народовъ, буде старатись о удержане повази власти дорогою конституційною.

Відтакъ мѣжь иншими промовивъ пос. Окуневскій и зазначивъ, що въ заливѣ гр. Туна нема згадки, яке буде становище правительства супротивъ скоррумпованои адміністрації Галичины и супротивъ автономіи народностій.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 21 марта. Въ парляментѣ говорено, що студенты гадають сегодня п. Вольфови выправити передъ парляментомъ овацію.

Міністры Тунъ, Кайцль и Бернрайтеръ вернули вчера вечеромъ до Будапешту.

Будапештъ 21 марта. Австрійскій міністры Тунъ, Кайцль и Бернрайтеръ конферували вчера зъ бар. Банфімъ, міністромъ скарбу Люкачемъ, міністромъ рільництва Дараніемъ и міністромъ торговлѣ Данелемъ; постановлено внести угодову справу въ обохъ парляментахъ ще передъ святами.

Прага 21 марта. На засѣданю тутешнои промысловои анкеты выступивъ радникъ Люкешъ зъ внесенемъ, що треба внести дневникарскій стемпель, заборону кольпортажѣ и обективне поступованє, бо те все відбивае ся некорыстно такожь на промыслѣ паперовомъ.

Атены 21 марта. Зъ приказу правительства розвязано три політичні клюбы, хочь они не були звернені противъ династіи, але переступали законъ о стоваришеняхъ.

Царгородъ 21 марта. Жаданє Порты, щобы губернаторомъ Креты занменовано турецкого підданого, стрілось зъ відмовою державъ, а то зъ уваги на постанову, яку державы вже давнѣйше въ тій мѣрѣ повзяли.

Надѣслане

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

підъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цѣкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя зъ провінції відворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Однока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ

ВІДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ

и поручае мясо:

волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканє мясо.

ЮСИФЪ ЛІНТНЕРЪ

Львовъ Ринокъ ч 8.

41 15—24

СИТА водосѣвній почівній по зр. 1 1·56 и 1·60. Машинки до сѣканя мяса по 3 зр. и 4

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Каштельна ч. 1 [супротивъ катедры.] 355

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничомъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЇ

рѣжной величины

ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ

до украшеня комнатъ

РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ

всякого рода и величины

ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ

зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.

ҐАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ

на подарунки

МОЛИТВОСЛОВЫ

врейскій, дамскій, для дѣтей и міранъ

КНИГИ

до всякого домашного и урядового ужитку

КНИГИ ЦЕРКОВНІ

всякого рода

ЄВАНҐЕЛІЯ

нового выдання, малого формату.

ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.

До переплету

приймае ся всякі роботы вподячій въ кругъ переплетництва.

Всякій замовленя відворотною почтою. 62 15—30

По низькихъ цѣнахъ

выготовляє

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтаръ, Амвоны и проч. 80 9—7

Ч. 15.702.

Оголошенє конкурсу.

Зъ початкомъ року школьного 1898/9 надано буде сѣмь мѣсць фундушевыхъ галицкихъ въ ц. и к. выховуючихъ заведеняхъ войсковыхъ.

Условя принятя оголошує ся рівночасно въ Gazet-ѣ Lwowsk-ій, якъ такожь за посередництвомъ заведень науковыхъ высшихъ, середныхъ и низшихъ.

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краєвого минає зъ днемъ 30 цвѣтня 1898.

Зъ Выдѣлу краєвого Королѣвства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Вел. Кн. Краковскимъ.

У Львовѣ дня 12 марта 1898.

113 1—3 *Ґротъ.*

Ч. 16.141.

Оголошенє конкурсу.

Зъ початкомъ року школьного 1898/9 надано буде сѣмь мѣсць фундушевыхъ въ ц. и к. заведеняхъ войсковыхъ зъ фундациі підъ назвою „Цѣсаря Франц Іосифа I. ювілейна фундація".

Условя принятя оголошує ся рівночасно въ Gazet-ѣ Lwowsk-ій и за посередництвомъ всѣхъ заведень науковыхъ высшихъ и середныхъ

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краєвого минає зъ днемъ 30 цвѣтня 1898.

Зъ выдѣлу краєвого Королѣвства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Вел. Кн. Краковскимъ.

Львовъ дня 12 марта 1898.

114 1—3 *Ґроттъ*

Мастъ кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôсля рецепты припоручених и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякій вôдморожена. Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ каптурѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 183—?

ОПОВѢЩЕНЄ ЛИЦИТАЦІИ ВИНА.

ВИНА, котрѣ въ рокахъ 1896 и 1897 выпродуковано въ кор. угор. винничôй школѣ въ Тарцали и зъ нею сполученыхъ огородахъ виннычнхъ, будуть проданѣ въ дорозѣ публичнон лицитаціи дня 27 н. ст. марта с. р. о год. 2 зъ полудня.

Хотячѣ лицитувати обовязанѣ зложити суму 5% цѣны маючого купити ся вина передъ розпочатемъ лицитаціи на руки виставляючихъ на лицитацію яко заруку.

Вина будуть пôсля своѣи якости и пôсля мѣсць зôбрки лицитуватись групами. Цѣлый запасъ на продажъ выносить около 700 гектолітрôвъ

Цѣна оцѣночна хитаєсь межи 16 а 60 зр. Вина пôдъ взглядомъ складникôвъ цукру, алькоголю и кислоты зналізовано.

Цѣны треба розумѣти безъ бочки. Бочки обчисляє ся 2·60 зр. вôдъ гектолітра.

Передъ розпочатемъ лицитаціи можна вносити такожъ опечатанѣ оферты.

Маючѣ продати ся вина можна вôдъ 20 н. ст. марта с. р. такожъ напередъ угодити звычайнымъ у пôдписанон дирекціи зложенымъ устнымъ заповѣдженемъ. Тамъ можна такожъ засягнути близшихъ информацій. 110 2—?

Tarcsal 9 лютого 1898.

Kosinszky
kön. ung. Winzerschuldirector.

Найсвѣжшій насѣня
ярины, цвѣтôвъ, бураквъ пастѣвныхъ, люцерны оріґінальнои, французкои, конюшины и всякихъ насѣнь господарскихъ — поручає
Ново-отворены головный складъ насѣнь, ростинъ и продуктôвъ домовыхъ
ЖИГМОНТА МЕНКАРСКОГО
бувшого каст. фірмы торговлѣ насѣнь бл. п. Ивана Стахевича
у Львовѣ, пляцъ Галицкій ч. 1.
Новый цѣнникъ насѣнь на 1898 рôкъ на жадане gratis и franco.
101 2—2

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на колôръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хеника берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґерiи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.
289

5% чистого зыску на Приютъ вдôвъ и сирôтъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часѣ вôдъ 1 марта до 15 цвітня удѣлятн буде
Торговля и рукодѣльня знарядôвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшôй цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шовковй и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки осадній, блящаній, пôдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
☞ **Власна роботня бронзôвнича** ☜
принимає до вôдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожъ всякій замовленя пôсля взорôвъ
Зъ поважанемъ
Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 9—18 Львôвъ, улиця Руска ч. 1.

Шифоны, Ширтинґи
зъ фабрики Б. Шролля Сына
продає пôсля цѣнника фабричного Магазинъ 4
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львôвъ, площа Капітульна число 2.

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
У Львовѣ улиця Коперника число 2
припоручає
Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ грекo-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ“. Одобреный вôнъ Львôвскою Консисторівю и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способъ зôбранй моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашного.
Цѣны дуже приступнй: въ добрôй оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.
При закупнѣ въ бôльшôй скôлькости 20% рабату.
Вінкентій Кучабиньскій
у Львовѣ, улиця Коперника 2. 31916 ?

Найдавнѣйша Торговля знарядôвъ церковныхъ, книгъ, Иконъ и ризъ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
у Львовѣ
поручає на Свята Великодній:
ЄВАНГЕЛІОНЫ нового выданя малого формата оправленій въ аксамитъ зъ цѣлкомъ новымъ нарочно до того формата зробленымъ окутемъ, зъ образками мальоваными на блясѣ по 55 зр., 65 зр. и 75 зр., а зъ образками на порцелянѣ по 70 зр., 80 зр. и 90 зр., бôльшого формата вôдъ 72 зр. до 185 зр., якъ до оправы. Далѣ поручає Плащеници на полотнѣ вôдъ 18 зр. до 42 зр., а на шовковôй матерій вôдъ 45 зр. до 128 зр. Артосы, Фелоны, Стихарѣ, Дальматики, Колпаки, Кадильницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ, Пауки бронзовй и кришталевй, Образы, Олтарики до процесій, Ковчеги, Хоругви, Фаны, Чашѣ, Копіи, Дарохранительницѣ, Монстранціи и всякій иншій утвори въ якъ найлучшôй и солідній якости, бо ярмарочныхъ выробôвъ не тримаю, и по цѣнахъ можливо найнизшихъ супротивъ всякои конкуренціи, котра по бôльшôй части лихоту за добрій грошѣ продає. При всякôмъ купнѣ за готовій грошѣ 5% а при фелонахъ 10% рабату.
97 4—6

КАВУ
въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко
по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.
ВИНО
въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшй вина фляшками)
высылає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.
92 64—?

3. АКАДЕМІЧНА 3.
ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА
отворена вôдъ годины 10 рано до 10 вечеромъ.
ВЪ СѢМЪ ТЫЖДНИ
занимаючій околицѣ
НЕАПОЛЯ.
Вступъ 10 кр. 40 1—?

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерôбки Матерацôвъ, що платить ся тôлько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальній робôтни матерацôвъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львôвъ, Коперника 5. Дреліхи на покрыти вôдъ 60 кр. за метръ почавши.
[Импреса]. 108 2—15

ЄДЖТЕ на снѣдане / на обѣдъ / на вечерю
Quäker Oats

найздоровшій американьскій продуктъ меленого вôвса.
ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], ДЕШЕВЫЙ, для зупъ и сосôвъ вôдпадає всяка такъ звана запражка, НАЙСМАЧНѢЙШІЙ МУЧНИ СТРАВЫ ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.
Лѣкарями поручены для дѣтей и хорыхъ на **желудокъ**.
Въ оріґінальныхъ пачкахъ (зъ рецептами кухарскими).
Картоны по 9 кр., 18 кр., 32 кр дôстане ся у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ, делікатесôвъ и въ дрогуеріяхъ
Quäker Oats дôстає ся лише въ оріґінальныхъ картонахъ изъ стоячою пôбôчь маркою охоронною а не берѣть нездалыхъ наслѣдуванъ.
300 18—20

МУЖЕСКУ Безсильнôсть 344
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусты, усуне щиевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуґ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Вірей въ Липску. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши вôдъ дня 12 лютого 1888 выдає
АСИҐНАТЫ КАСОВЇ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ
а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованй по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		Ніч		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче			**Ніч**
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Вергомету з знімком попеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ним вечером до 5 годинн 59 мінут рано. 5

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТÔВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, засмотреныхъ судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БÔЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРÔВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождôй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вôддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 ґатункôвъ найбôльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки с замкненій, засмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и названцемъ Маутнера. Приймаю зголошеня на комісовй склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складôвъ ще нема. 66 17—24
Наслѣдуване застереженe.

☞ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянькомъ. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоанникия Гренята. 7

Ч. 55. Львовъ, Второкъ 10 (22) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seiferstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты шлють у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чвертъ року . . 4 зр. на мѣсяцъ 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вольнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайнѣ приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератовой або ихъ мѣсце а въ рубрицѣ „Надсѣлане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Фонды „масы сиротиньскои“.

Незадовго страшный гость — голодъ чи загляне до нужденныхъ хатъ рускихъ хлопѣвъ а зъ тымъ гостемъ тифъ голодовый и повѣльна голодова смерть забере тысячѣ найбѣднѣйшихъ зъ-помѣжь нашого народу. Мы не можемо цѣлкомъ докладно, статистично обчислити розмѣрѣвъ сегорѣчного неурожаю; але судячи зѣ справоздань выдѣлѣвъ повѣтовыхъ и многихъ донесень дневникарскихъ ще въ часѣ зборѣвъ, можна сподѣвати ся, що рѣкъ сей буде однымъ зъ найбѣльше нещаслывыхъ для найбѣднѣйшои верствы стану хлопского. Вже теперь въ мѣсяци марцю недостае многимъ тысячамъ не то хлѣба, але и бараболь, а якъ то ще далеко до нового хлѣба! якъ ще довгій сей убійчій передновокъ! Ажь страхъ подумати о тѣмъ, що то не першій рѣкъ неурожаю! Черезъ рѣзнѣ нещастя елементарнѣ були и попереднѣ роки роками „голодными“, а закѣнчились послѣднымъ рокомъ загального майже неврожаю и великои дорожнѣ хлѣба. Станъ хлопскій зруйнованый, обезсиленый попереднымы лѣтами переходивъ тяжку кріау, котра при тяжкѣмъ ударѣ сегорѣчнѣмъ дуже сумно мусить скѣнчатись и надовгій лѣта лишить страшнѣ наслѣдки. Мы хочемо власне звернути увагу на страшнѣ наслѣдки такого загального голодового року. Рѣкъ сей не тѣлько дасть ся въ знаки народови нашому тымъ, що тысячѣ екзистенцій паде жертвою повѣльнои, голодовои смерти, але другѣ многѣ тысячѣ на-пѣвъ зруйнованыхъ господаретвъ перейде въ руки жидѣвскихъ лихварѣвъ, або що на одно выходить, стане на довгѣ лѣта, може на все въ безвыходнѣй зависимости вѣдъ тыхъ пявокъ. Рѣкъ сей — то живо для всѣхъ тыхъ катилінарныхъ екзистенцій. Они будуть святкувати свѣй тріюмфъ и пѣдорвуть на довгій часъ господарну силу цѣлого стану хлопского, и такъ вже стоячого надъ пропастію!

И якѣ-жъ средства стоять до розпорядимости, щобы ратувати одныхъ вѣдъ голодовои смерти, другихъ вѣдъ руины черезъ примусове задовженє у лихварѣвъ? Незначна запомога зъ фондѣвъ державныхъ и краевыхъ, єли-бы була найретельнѣйше и найточнѣйше роздана тѣлько тымъ, що ихъ чекае смерть голодова за-для браку якихъ небудь средствъ до прожывы або зъ браку вѣдповѣдного заробку, не уратувала бы навѣть ихъ всѣхъ вѣдъ тои смерти голодовои. Ще много разѣвъ треба бы тую запомогу помножити, щобы она статчила бодай на ту одиноку цѣль! А що потрафить вырвати зъ обѣймѣвъ лихвы тыхъ, котрѣ нѣбы-то не потребуютъ запомоги, бо ще мають що-то на прожывленя, або можуть задовжити ся на тую цѣль и на обсѣвъ свого поля? Въ чии руки они попадуть, всѣ добре знаемо! Помочи вѣдъ суспѣльности нашои такожъ не можна надѣятись великои. Дотеперь о зорганізованю такои помочи нѣчого не чувати, а впрочѣмъ въ такѣмъ лиху загальнѣмъ жертвы хотяй-бы найобильнѣйшѣ мало поможуть. Наша суспѣльность цѣла досыть бѣдна, а яко переважно рѣльнича сама терпить на те саме лихо. Може хто закинути, що рѣчь представлена занадто въ чорныхъ краскахъ! На Уграхъ, въ Италіи грѣзнѣ розрухи аграрнѣ, тамъ мусить бути крайна нужда, — мы ще не найбѣднѣйшѣ, у насъ спокѣй! Але мы знаемо такожъ, що нашъ хлопъ умирае смертію голодовою спокѣйно, зъ резигнацією; се-жъ по-части его смерть природна. Тожъ не по бѣльшѣмъ або менчѣмъ занепокоенню, але щойно по трупахъ жертвъ и по страшнѣмъ задовженю и ще бѣльшѣмъ упадку стану хлопского оцѣнимо колись розмѣры сегорѣчного нещастя!

Мы однакъ маемо надѣю, що держава сама, котра вымагае вѣдъ насъ хлопѣвъ тысячныхъ жертвъ въ податку майна и податку крови, знайде способъ до влагодженя лиха, а бодай охотно возьме пѣдъ розвагу проекты людей, що подадуть способы помочи для стану хлопского, тымъ бѣльше, єли то може обійтись безъ значныхъ накладѣвъ грошевыхъ. Мы хлопы могли бы вказати на одно таке жерело, зъ котрого мы могли бы дѣстати помѣчь въ тѣй критичнѣй хвили. Тымъ жереломъ — то фонды „масы сиротиньскои“. Фонды тѣ вѣдъ вѣдня Вѣстника розпоряджень ц. к. міністерства судѣвництва зъ дня 22 жовтня 1886 выносили въ австрійскѣй части монархіи зъ кѣнцемъ 1885 суму 72,289,462·67 золотыхъ. Крѣмъ того фондъ резервовый выносивъ 7,630.884·61½ золотыхъ. Нинѣ они вже мусять выносити бізько 100 міліонѣвъ. Зъ тои сумы припаде на Галичину, судячи по ея обемѣ, найменче 20 міліонѣвъ. Міліоны тѣ повстали по бѣльшѣй части зъ малыхъ капіталѣвъ и суть овочемъ кровавого поту хлопского, его ощадностями.

Касы фонду сиротиньского повстали зъ кѣнцемъ минувшого столѣтя. Они по мысли декрету зъ 11 лютого 1790 року мали бути фондомъ публичнымъ, котрый повиненъ стояти отвореть по всѣ часы кождому горожанинови. Вѣдня слѣвъ сего самого декрету мали они служити на то — „абы вырвати пѣддаиыхъ зъ рукъ лихварѣвъ, котрѣ черезъ поневольну продажъ статку господарского и другихъ реальностій приводять господарѣвъ до упадку матеріяльного.“ *Они мали пѣдперти кредитъ хлѣбороба и поборювати лихву.*

Подѣбно говорить о тѣй справѣ цѣсарске розпорядженє зъ 9 падолиста 1858 р. Однакъ грошѣ тѣ не завѣдують ся цѣлкомъ по мысли и вѣдня интенцій сихъ декретѣвъ и розпорядженъ. Нѣхто не чувъ о тѣмъ, щобы грошѣ тіи дѣставали ся зъ касъ фондѣвъ сиротиньскихъ до рукъ хлопа-хлѣбороба яко мало процентовѣ позычки, бо не помыслено дотеперь о способѣ, якъ тѣ капіталы зробити приступными для хлопа. Всѣ запасы касовѣ и наплываюча готѣвка до касъ сиротиньскихъ вандрують до банкѣвъ державныхъ и приватныхъ, зъ нихъ закуповуе ся за многѣ тысячѣ реальности по мѣстахъ, домы, каменицѣ, льокуе ся въ цѣнныхъ папераха державныхъ, и т. д. Самѣ розпорядженя хотяй выразно кладуть натискъ на се, що тѣ міліоны мають служити до пѣднесеня кредиту хлопа-хлѣбороба, до высвобожденя его зъ лихварскихъ кѣгтѣвъ, не вдѣють нѣчого, єли не обмыслить ся на ту цѣль способу догѣдного, черезъ котрый дано бы можность користати хлопамъ зъ тыхъ фондѣвъ. Орудуване и одвѣчальность за якъ найскорше користне и безпечне льоковане тыхъ капіталѣвъ, лежить на плечехъ судовыхъ начальникѣвъ повѣтовыхъ, — чи-жъ дивно, що они, маючи безлѣчь иншихъ занять и клопотѣвъ, не заходячи ся довго, безъ намыслу купують цѣнѣй паперѣ за наплываючу готѣвку до касъ повѣтовыхъ. Посередно отже черезъ рѣзнѣ банки державнѣ и приватнѣ переходять грошѣ тѣ въ руки спекулянтѣвъ-капіталістѣвъ, вѣдъ тыхъ зновъ до рукъ малыхъ лихварѣвъ пявокъ по селахъ и мѣсточкахъ, а тымъ самымъ замѣсть приносити користь хлопови, ще скрѣпляють силу тои саранчѣ, що обсѣла его зѣ всѣхъ сторонъ, що ссе его послѣднѣ соки черезъ лихву и здирство...

О тѣмъ говорить ясно д-ръ Альойсій Фука ц. к. нотарь зъ Оберголлябрунѣ въ своѣй цѣнѣой праци: „Studien über cumulative Waisenkassen“: „Вѣсля §. 8. наведеного высше розпорядженя цѣсарского [зъ дня 9 падолиста 1858] повинна бути наплываюча готѣвка до касъ сиротиньскихъ якъ найскорше користно [fruchtbringend] ульокована за правною поруков [gegen gesetzliche Sicherheit] на гіпотеку, а єли нема такихъ певныхъ гіпотекъ, то въ иичій правный способѣ, а §. 5. розпорядженя зъ дня 24 червня 1850 ч. 123. В. з. д. робить одвѣчальными органы до того покликаній за скоре користне льоковане наплываючои готѣвки до касъ сиротиньскихъ и за шкоду выплываючу изъ занедбаня такого льокованя. Якѣ клопоты роблять не одному судьѣ выплываючѣ грошѣ до касъ сиротиньскихъ! Чи дивно, що судья, тысячами иншихъ клопотѣвъ обтяженый, хватае за той другій правно дозволеный способѣ користного льокованя и закуповуе за тѣ грошѣ паперы державнѣ! Тымчасомъ кредитъ державы есть необчислимый и залежить головно вѣдъ політичныхъ комбінацій; а що стане ся, єли тіи паперы державнѣ нагло зачнуть спадати? А крѣмъ того повинно ся касамъ сиротиньскимъ надати таку орґанізацію, щобъ они служили *выключно цѣлямъ малого дешевого реального кредиту для стану хлопского.* Нинѣ однакъ зъ грошей сиротиньскихъ закуповуе ся такожъ *мѣсткй реальности за многѣ тысячѣ зр. противъ выразнои цѣли его института“.*

Тіи слова юриста-практика заслугують на повну увагу. Чи не дала бы ся знайти дорога, щобы тіи великѣ міліоны, кервавица хлопами зароблена и ними заощаджена, служила цѣлямъ дешевого кредиту хлопа? Теперь той кредитъ для хлопа такъ тяжкій! Теперь та лихва такъ страшна! — она высисае всѣ соки зъ хлопа. Нѣякѣ права противъ лихвы хоть-бы и якъ строго выконуваній [у насъ, мимоходомъ сказавши, хоть є права противъ лихвы, але якъ ихъ выконують, показуе практика!] не поможуть, єли одночасно не отворить ся мало-процентового, легко приступного кредиту для хлопа, и то въ достаточнѣй мѣрѣ. У насъ такъ мало касъ позычковыхъ добродѣйныхъ, що кредитъ у нихъ можуть дѣстати тѣлько немногѣ, а що стане ся зъ тысячами другихъ? Кожде нещастя елементарне, а вже напевно такій загальный не-

Зъ поезій Марка Муравы.

Розмова.

Ой не воронъ сумну цѣсню краче,
Не зазуля жалѣбно кує —
Русь то ненька побиваесь, плаче,
Словомъ тоску въ степъ передае:

„Народе великій, рѣдный сыну!
Въ мукахъ вѣчныхъ зъ безконечныхъ ранъ
Сномъ сповитый у тяжку годину,
Лежми стогнешь... стогнешь середъ скону,
Якъ дрѣмучій людскости курганъ...
Зъ ранъ твоихъ тече горяча кровь,
Кровь тече зъ-пѣдъ вѣковыхъ оковъ...
Хто-жъ вѣдъ смерти дасть ти охорону?
Чи знайде ся чудотворный лѣкъ
Й зѣлле-слово раны всѣ цѣлюче?!“

Хмары кажуть: „Вже прожывъ свѣй вѣкъ!“
Вѣтеръ плаче: „Стигне вже болюче
Серце!“ Круки крачуть: „Нашъ то жиръ —
Трупъ се справдѣ... слѣзъ и слова шкода!“
Знахорь шепче: „Се страшный опиръ!
И на муку вдалась вся урода,
Доки серце не прошибне сталь!“

А зъ грудей ось вслита у сконѣ
Кровь ся котить ясна якъ коралъ...
И въ смертельнѣмъ вслитъ у просонѣ
Прошептавъ ще: Ненько! я жию!
Серцемъ серце зъ смерти пробудила
И любвою жизнь-душу мою
Въ ангельскій святій вбираешь крила.
Якъ глубокій, якъ тяженькій раны
Вороженьки завдали болючій,
Якъ печуть всѣ, мовь у вѣчнѣй грани —
А гоять ся... йдуть бо днѣ цѣлючій!

Молитва.

Боже силы, Боже волѣ!
Отче народѣвъ, людей!
Дѣти рускои недолѣ
Голосъ шлемо изъ грудей
Закровавленыхъ, роздертыхъ
Вѣдъ нелюдѣвъ, вѣдъ упертыхъ —
Бо пѣдняли пекла силы
На народъ Твѣй, рускій рѣдъ!
Весь народъ кладуть въ могилы...
Чи загладять рускій слѣдъ?
Боже силы и любови
Розбрви людей оковы!

Боже свѣтла, правды Боже!
Чорна тьма вѣйною йде.
И неправда... Отче Боже!
Хто насъ аладить, поведе
За святу народну справу?
Хто дасть силу нелукаву?
Сила допче край нашъ рѣдный,
Розливае хлопску кровь —
Русинъ въ дома рабъ послѣдный
За святу Твою любовь!
Доки намъ терпѣти муки?
Доки въ путахъ будуть руки?!

Боже народѣвъ могучій!
Боже Отче свѣтла-дня!
Чи нашъ гробъ вже немынучій?
Чи насъ бе Твоя рука?
Тысячь лѣтъ плынемо въ крови,
Тысячь стонмо въ любови —
За права вселюдскѣ, Божѣ,
Въ гать кладемо рускій трупъ...
Моремъ силы йдуть ворожій —
Ще боронить волю трупъ!
Боже людскій, справедливый!
Чи намъ будешь все гнѣвливый?

Боже въ милости ласкавый!
Глянь на рускій крови край,
Глянь на народъ весь сльозавый —
Руку помѣчну подай!
Русины служили вѣрно —
И вмирають ще покорно
За-для Тебе, Отче Боже!
Нинѣ безъ кѣнця нашъ бѣль —
Нинѣ въ крови наше ложе,
Вже обвинъ насъ смерти хмѣль...
Боже, Боже! мы конаемъ —
Въ Тебе мы житя благаемъ!

Боже правды, Боже суду —
Боже Отче Русинѣвъ!
Докъ будешь терпѣвъ облуду,
Горе, смерть Твоихъ сынѣвъ?
Нѣ! Не вѣчна пекла сила!
Бо воскресне ще могила
И воскреснуть Божій люде!
Громы пекла, злости лють
Най бють въ рускѣ зъ криця груди —
Мы у громахъ знайдемъ путь...
Бо мы зъ Богомъ йдемъ до бою,
Йдемъ за правдою святою!

Письмо зъ Сухумъ-Калѐ.

Въ 27 числѣ „Дѣла“ помѣстили мы письмо Вп. Корнила Устіяновича зъ Сухумъ-Калѐ пѣдъ Кавказомъ, писане до одного львѣвского Русина. Нинѣ подаемо деякѣ цѣкавѣ уступы зъ другого письма.

Сухумъ Калѐ 14. 3. 1898.

...Вы де-що зъ мого листу пустили въ „Дѣло“. Не знаю, чи я що цѣкавого писавъ, та й нехай громада не гнѣваесь на мене за те, що не подававъ нѣчого въ часописи. Всьо то надгороджу сторицею, коли дасть Богъ вернути. А теперь я такъ много бачу и чую та читаю, що и не годенъ ще всѣ кѣнцѣ такъ звести, щобъ зъ монхъ вѣдомостій уложити щось доладного. И малюю де-що... Дайте время, щобъ всьо въ моѣй душѣ уложилось гарно.

Матеріялъ необозрѣнный!

Хоть-бы тѣ вѣйны россійскѣ о Кавказъ, о сю єдину може въ свѣтѣ крѣпость снѣговерху, въ округъ котрои ходить сторожемъ смерть зъ косою, покладаючи лихорадками въ покосы хоробрыхъ Русичѣвъ. А гарнізонъ же то бувъ, гарнізонъ защищавшій свои скалы! Лицарь въ лицаря, герой въ героя. И треба було такихъ-же лицарѣвъ и героѣвъ, щобъ побѣдити и приступомъ взяти орлиній гнѣзда пѣвъ сотнѣ фраґментѣвъ найхоробрѣйшихъ и найзавзятѣйшихъ народѣвъ землѣ, зъ котрыхъ многѣ колись и панували широко на свѣтѣ. Що гнало Россію въ тѣ вертепы и дебры та снѣги? За що она утопила въ морѣ своои и кавказкои найблагороднѣйшои крови сотнѣ міліонѣвъ?...

дорбдъ, якъ послѣдного року зажене тысячѣ а тысячѣ хлопбвъ въ руки лихварѣвъ. Они мусять позичити грошей чи тамъ зббжа на засѣвт у тыхъ, котрй охотно дають имъ кредитъ — у жидкбвъ, суездбвъ. Якй услбвя такого жидбвского кредиту а ще при такъ примусовыхъ обставинахъ, се легко собѣ представити. Тому не тблько що многй падуть жертвою повбльнон голодовон смерти, другихъ тысячѣ впаде въ сѣти павукбвъ-лихварѣвъ, въ котрыхъ ихъ вже жадна сила людска анѣ навѣть найбольше урожайнй роки цѣлковито не потрафлять освободити.

Теперь якъ-разъ пора, щобы правительство подумало надъ переведенемъ сей справы а именно надъ практичнымъ введенемъ въ житѣ того, що такъ выразно заповѣдають всѣлякй розпорядженя *теоретично!* Нашй правники и економісты най щиро застановлять ся надъ сею справою, котра може мати донеслй наслѣдки для економічного пбддвигненя нашого хлопа, а тымъ самымъ есть первостепеннон ваги для цѣлого нашого народу.

Послы нашй вже на першихъ засѣданяхъ рады держ. повинй поставити нагляче внесенѣ въ тбй справѣ а опбсля выступити зъ вбдповѣднымъ конкретнымъ проектомъ. Сподѣемо ся, що они потрафлять засягнути точныхъ информацій вбдъ людей фаховыхъ, якъ неменче потрафлять знайти собѣ пбдпору въ радѣ державнбй у всѣхъ, котрй щиро займають ся справами хлопскими, а навѣть у тыхъ, котрй тблько хочь-бы кокетують зъ хлопами изъ-за мандатбв... Бо-жь се справа, що обходить не тблько насъ хлопбвъ рускихъ! хлопы въ цѣлбй Австрій потерпѣли сего року страшнй нещастя елементарнй, що знищили ихъ працю; хлопы въ цѣлбй Австрій обглядають ся не вбдъ нинѣ за жереломъ дешевого приступного кредиту, щобы вбнъ помбгъ имъ пбддвигнути ся и выдобути въ рукъ пявокъ, що точать ихъ організмъ.

Мы переконанй, що користане зъ сихъ фондбвъ було бы о много успѣшнѣйше, и дало бы ся о много лекше перевести тогдѣ, якъ бы хлопы були зорганізованй въ добрй спблки хлопскй, але и теперь, поки тій спблки хлопскй введе ся въ житѣ, треба помыслити надъ способомъ, щобы міліоны злр. зложенй и заощаджений хлопами, хлопамъ самымъ выходили въ корысть.

Н. Н. членъ Рады хлопскон.

Рада державна.

Мѣркуючи по вчерашнбмъ першбмъ засѣданю рады державнон, не богато доброго можна ворожити новбй сесіи. Шенерер'вцѣ выправили заразъ вбдъ самого початку таку бучу, що и въ корчмѣ не можна бы придивлятись ѣй безъ чувства вбдразы. Крбмъ тыхъ пятьохъ послбвъ заховалась опозиція спокбйно, але ей грбзна постава велить вгадувати, що она готова при першбй нагодѣ перейти до обструкціи. Коротке справоздане зъ вчерашного засѣданя, подане вчера въ послѣдныхъ вѣстяхъ, доповнимо ще подробицями его перебѣгу.

На пбвъ годины передъ отвореньмъ засѣданя заявивъ п. Фуксъ, що не прийме выбору на президента палаты. Заява та справила, розумѣе ся, на правици велику сумятню. Здержано ся зъ отвореньмъ засѣданя, а тымъ часомъ Поляки и Чехи стали д-ра Фукса вговорювати, благати, щобы не вбдказувавъ ся. Вкбнци удалось имъ умолити его. Передъ год. 11½ вбйшли до салѣ міністры у фракахъ и бѣлыхъ кравatахъ. Гр. Тунъ въ кблькохъ словахъ отворивъ сесію и попросивъ найстаршого вѣкомъ посла д ра Цуркана, щобы аж до выбору президента обнявъ провбдъ въ палатѣ. Д-ръ Цурканъ, православный архимандритъ черновецкій, зъ довгимъ бѣлымъ волосемъ и такою-жь бородою, въ червенбй рясѣ и фіолетовбмъ оксамітнбмъ плащи, зъ великимъ золотымъ хрестомъ на грудяхъ, обнимая провбдъ. Повитавши збраныхъ послбвъ, высказавъ д-ръ Цурканъ бажане, щобы палата могла вбддати ся пожиточнбй для австрійскихъ народбвъ роботѣ, до чого особливою заохотою повиненъ бути ювілей 50-лѣтного панованя цѣсаря. Промову свою закбнчивъ бесѣдникъ окликомъ въ честь цѣсаря. Ствердивши комплетъ и покликавши тымчасовыхъ секретарѣвъ, вбзвавъ президентъ новыхъ послбвъ до зложеня посольского обѣту. Опбсля згадавъ теплымъ словомъ помершихъ послбвъ и вбзвавъ до выбору президента.

О год. 12½ оголосивъ д-ръ Цурканъ результатъ голосованя. Вбддано 241 картокъ. Д-ръ Фуксъ выбраный президентомъ 195 голосами; 44 картокъ вбддано чистыхъ, а по одному голосови дбставъ п. Абрагамовичъ и п. Вольфъ.

Коли д-ръ Фуксъ занявъ мѣсце президіяльне, ставъ п. Шенереръ кричати: „Нечувана рѣчь! Выбирають президентомъ криміяльника, що приложивъ рукъ до насильного нарушеня конституціи! До криміналу зъ нимъ, але не на президіяльне крѣсло!“

Д-ръ Фуксъ зачинае говорити; але Шенереръ и Вольфъ, котрымъ помагають ихъ товаришѣ (Тіркъ, Кітель, Іро), не дають ёму прийти до слова, выкрикуючи заядно: „До криміналу зъ нимъ! Лайдакъ!“ и т. и. Коли успокоило ся, промовивъ позный президентъ, дякуючи за выборъ и обѣцюючи, що пбсля силъ своихъ буде старати ся сповняти свбй тяжкій обовязокъ та дбати о честь парляменту. Дальше бесѣдникъ звернувъ ся до палаты зъ просьбою, щобы заступники всѣхъ народностей въєднали ся до спбльнои, спокбйнои, пожиточнои працѣ. Збйшовши на т. зв. внесенѣ Фалькенгайна, заявивъ президентъ, що уважае его за не обовязуюче, котре упало разомъ зъ замкненемъ попереднои сесіи. Вкбнци высказавъ президентъ поглядъ, що зъ уваги на ювілейный рбкъ палата може зложити цѣсареви найгарнѣйшій даръ тымъ, коли мирно полагодить всѣ національнй споры. Промову свою закбнчивъ бесѣдникъ окликомъ въ честь цѣсаря. — Бесѣды президента мало що було чути, бо говоривъ дуже тихимъ голосомъ, и Шенерербвцѣ разъ-въ-разъ перерывали его промову своими криками.

П. Перґельтъ (ліберальъ) сказавъ опбсля, що заява президента въ справѣ Фалькенгайнового внесеня не заспокоюе его. Бесѣдникъ и его сторонництво домагають ся ствердженя факту, що Фалькенгайнового внесеня нѣколи не ухвалено, що оно нѣколи не було обовязуюче и було лише насильствомъ. — Такъ само высказавъ ся п. Штайнвендеръ именемъ нѣмецкого сто ронництва людового. — П. гр. Штіркъ въ вѣрноконституційнои ббльшои посѣлости сказавъ тежь, що вѣрноконституційный клюбъ Фалькенгайнового внесеня нѣколи не уважавъ за правосильну ухвалу, а тблько за насильне нарушене конституціи и регуляміну, и такъ само теперь не бачить причины змѣнятн свбй поглядъ. — П. Дашиньскій именемъ соціяльныхъ демократбвъ запротестувавъ тежь противъ Фалькенгайнового внесеня, котре называе пбдлымъ обманьствомъ Бесѣдникъ заповѣвъ нагле внесене на выббръ окремои комісіи слѣдчои, котра буде мала занятн ся выслѣдженемъ и укараненъ винуватыхъ. — П. Вольфъ въ дуже острбй промовѣ выказувавъ, що д-ръ Фуксъ не повиненъ засѣдати на президіяльнбмъ крѣслѣ, бо вбнъ самъ приложивъ въ давнбй президіи руки до нарушеня конституціи, зневаги парляменту и насильства надъ послами. Такій люде належать до криміналу, але не на почестнй мѣсця. На крѣслѣ президента повиненъ засѣдати чоловѣкъ, що не скалявъ ся звѣстными насильствами; вбнъ повиненъ перепросити палату за злочины давнои президіи и дати ѣй сатисфакцію за зневагу. Поки се не стане ся, поти не може бути мовы о спокбйныхъ нарадахъ въ палатѣ. — П. д-ръ Люегеръ прилучивъ ся до заявы п. Перґельта и додавъ, що не досыть покарати одного поліціянта, — треба вбзвати до одвѣчальности властныхъ виновникбвъ.

Президентъ дае голосъ п. Шенерерови; але сей заявляе, що вбдъ такого криміяльника не приймае голосу, а самъ собѣ его дае. Дальше жадае, щобы віцепрезидентъ, котрого выберуть, а котрый не буде такимъ злочинцемъ якъ д-ръ Фуксъ, поклавъ на денный порядокъ найблизшого засѣданя таке внесенѣ: „Палата послбвъ постановляе, що выбраный президентомъ п. Фуксъ буде уважаный за злочинця и узнаный за зрѣлого до криміналу.“ — Внесенѣ те попирае лише пять Шенерербвцѣвъ.

На внесенѣ п. Зедвіца ухвалюе палата выббръ обохъ віцепрезидентбвъ вбдложити до слѣдуючого засѣданя.

Потбмъ президентъ міністрбвъ гр. Тунъ вбдчитуе програмову заяву правительства такого змѣсту: Правительство уважае за найважнѣйшу свою задачу привернути ладъ въ парляментѣ, особливо въ теперѣшнбй хвили, коли важнй справы монархіи ждуть парляментарного полагодженя. Правительство зробить все можливе, щобы поступати дорогою парляментарною, и въ тбй цѣли звертае ся зъ просьбою о помбчь до всѣхъ, котрымъ залежить на повазѣ державы и на парляментаризмѣ. Правительство буде руководити ся справедливостію для всѣхъ народбвъ и всѣхъ мешканцѣвъ державы; конституційною дорогою буде рѣшати всѣ справы чи то політичнй чи економічнй. Правительство доложить всѣхъ силъ до переведеня пожиточныхъ реформъ соціяльныхъ, до попиранн культурного розвитку, до двиганя морального и матеріяльного стану населеня, а особливо тыхъ верствъ, що живуть зъ працѣ рукъ, до попиранн рбльництва и промыслу. Зъ другои сторонн выказуе ся, що на тбмъ поли щезнуть всѣ партійнй рбзницѣ и що всѣ силы сполучать ся до спбльнои працѣ для добра економічнои и політичнои силы державы. А перша рѣчь, конечна до сповненя тои патріотичнои задачѣ, е полагодженѣ національныхъ суперечностей и мирна робота, для котрои сей рбкъ е найвбдповѣднѣйшій.

По тбй заявѣ гр. Туна промавляли пп. Перґельтъ, Штайнвендеръ, Окуневскій, Вольфъ и и., жадаючи, щобы на слѣдуючбмъ засѣданю отворено дискусію надъ заявою правительства. Внесенѣ те принято. Змѣстъ промовы п. Окуневского подали мы пбсля нашои телеграмы у вчерашныхъ послѣдныхъ вѣстяхъ.

Замѣтна була промова п. Вольфа. Бесѣда президента міністрбвъ — казавъ вбнъ — выглядае дуже гарно. Го орив вбнъ мѣжь нишбмъ о реформахъ соціяльныхъ; але се пусте, поки не настане національный спокбй. А до сего треба доконче ушанувати историчный характеръ Австрій и нѣмецку силу, зъ котрои она повстала. Языкъ нѣмецкій мусить бути узнаный державнымъ. Не ходить о переведене сего, але о урочисту заяву, котра бы Нѣмцѣвъ вдоволила. Тогдѣ настане спокбй въ Австрій; Чехи погодять ся зъ Нѣмцями; чеcкій хлопы разомъ зъ хлопами нѣмецкими, словѣньскими и т. д., ремѣсники, роббтники всѣхъ народностей будуть спбльно працювати для добра Австрій. Дальше выступивъ бесѣдникъ противъ привилеѣвъ ббльшои посѣлости, котра въ ческбмъ соймѣ перешкаджае помиренню обохъ народбвъ.

Потбмъ вбдчитано ще внесенй до президіи интерпеляціи и внесеня; слѣдуюче засѣданѣ назначено на середу, а на порядку денномъ е дискусія надъ заявою гр. Туна и выббръ віцепрезидента.

Мѣжь множествомъ внесень замѣтнѣйшій отсй: Нѣмецкй сторонництва людове и ліберальне зложило два внесеня на обжалованѣ гр. К. Баденього о злочинѣ державнои зради, надужитя урядовои власти, пбдмову до того злочину и о злочинѣ публичного насильства. Пп. Яросевичъ и Феркавбъ зложили нагле внесенѣ о выббръ слѣдчои комісіи для розслѣдженя листопадовыхъ подій минувшои сесіи; п. Дашиньскій на внесенѣ 14-того параґрафу; пп. Целеръ, Феркавбъ, Дашиньскій и Яросевичъ на заведенѣ загального права голосованя и внесеня кары смерти. Крбмъ того зложено кблька внесень въ справѣ языкового закона, въ справѣ пбдвышеня платнѣ урядникамъ, внесеня дневникарского стемпля и и

—

Чехи на першого віцепрезидента кандидують Волоха, а то або Лупула або бар. Василька; тблько коло польске противить ся выборови румуньского посла. На другого віцепрезидента згодили ся всѣ клюбы правицѣ выбрати Словѣнця Ферянчица.

Въ католицкбмъ сторонництвѣ готово прийти до розъединя; девять послбвъ тирольскихъ зъ пп. Діпавлімъ и Цалінґеромъ готовй выступити зъ клюбу.

Клюбъ кс. Стояловского уконституував ся; головою клюбу выбрано кс. Стояловского. П. Шаверъ принятый назадъ до клюбу.

Клюбъ хрисіянськихъ Славянъ мавъ вчера передъ отвореньмъ сесіи нараду, але про справу языкову анѣ про жадній компромісы зъ правицею въ тбй справѣ не було бесѣды.

Ще за Игоря и за вѣщого Олега побрили они степами на Каспійске море, переплывали его и грабили закавказку Грузію. Въ Тмуторокани у сказочного лукоморя оснували они княжество и тамъ то, тамъ Мстиславъ хоробрый зарѣзавъ Редедю, князя Кабардинцѣвъ [Касогбвъ]. Рускій князѣ женять ся у Осетинъ [Ясебвъ] а къ московскимъ посылае Грузія чолобитну, просячи о помбчь. Ще Иванъ Грозный стае зелѣзною стопою надъ Каспіемъ и закладае оборонну лінію противъ нападбвъ кавказскихъ удальцѣвъ по рѣцѣ Терекъ, а Катерина II. посылае тамъ въ тбй самбй цѣли на рѣку Кубань Запорожцѣвъ. Грузія безустанно просить царѣвъ Россіи приняти ей пбдъ свое покровительство, що доперва ледви-ледви удаесь ѣй упросити у Александра I. мимо вбдраженъ Нѣмцѣвъ и Чарторыйского. И такъ дбсталась Грузія, Имеретія и Мінґрелія пбдъ пановане Россіи, а дорогу къ нимъ — горы — не пускали черкескій вольнй народы. Отъ и причина военъ на Кавказѣ и за Кавказомъ, де Персы и Турки безустанно старались назадъ пбдчинити собѣ край пбддавшій ся Россіи.

А все-такой держалась Россія въ тбй 80-лѣтнбй вбйнѣ довго-довго тблько оборонительно, защищаючи Козаками береги Кубанѣ и Терека и перехбдъ черезъ Кавказъ; а служба нашихъ колишнихъ Запорожцѣвъ була до невыдержу тяжка и небезпечна. День и нбчь пбдъ оружемъ, день и нбчь на стражи; ба и мимо тои стражи не важилась нѣодна жѣнка робити въ поли безъ кинджала за поясомъ и безъ вінтбвки за плечима. Отчайдушный Кабардинець и завзятый Черкесъ провѣдали хвилю, щобъ переплысти рѣку и напасти на козацкій села. Навѣть ґенерала Кухаренка [украньского писателя и приятеля Шевченка — *Ред.*] удалось було Кабардѣ зловити и посадити чъ рбвъ, де вбнъ и померъ. Не дивниця, що защищаючись противъ такъ одважного ворога, повстали мѣжь выходцями зъ Сѣчи тій знаменитій „пластуны“, котрй якъ змыѣ повзучи по земли вели вбйну по индіяньски, вкрадались въ аулы черкескій и метали кроваво крадѣжь и розбоѣ кавказскихъ верховинцѣвъ. Про нихъ — та нема тблько Сооpег-а, щобъ ихъ въ повѣстяхъ звеличати, а Россія довѣдалась про нихъ доперва въ 1856 р. зъ пбдъ Севастополя, де они чудесами храбрости и хитрости здивували навѣть Французбвъ. Маршалъ Пелісіе жалувавъ ся однакъ на нихъ індіяньскій способбъ вбйны — выловлювати французскій аванпосты и переганяти ихъ [повязаныхъ за великій пальцѣ] якъ волбвъ въ россійскій редуты...

Наступательна вбйна почалась тутъ доперва по покореню Шаміля надъ Каспіемъ въ Дагестанѣ 1859 р. Она началась тымъ, що часть Запорожцѣвъ [не безъ опору] выселено зъ степбвъ за Кубань, на плодовитій землѣ Черкесбвъ, въ 1861 р. Вбдъ того часу нашій Козаки не бачили три роки стрѣхи надъ собою. Черкесы не хотѣли покоритись, не хотѣли переселятись на землѣ нишій, котрй имъ давало россійске правительство, а въ Туреччину переселилось лишь якихъ 200.000. Они гибли, бючись на своихъ недоступныхъ скалахъ. Вбйна — не вбйна а ловы то були страшній. Одинъ не пбддававъ ся цѣлому полкови. Гомербвскій богатирѣ и Леонідасы въ одной и другои стороны выкликували подивъ навѣть у людей посивѣвшихъ въ бояхъ. Не прошено и не давано пощады. Кождый умираючи убиваючи, а котрого не досягло оружѣ россійске, той мерь зъ голоду и стужи, забившись въ снѣговерхій скалы Кавказа. И такъ погибъ одинъ зъ найхоробрѣйшихъ народбвъ свѣта. Народъ прекрасный, народъ великихъ и чесныхъ приметъ, а заразомъ розбійничій и вѣроломный, котрому розбоѣ були тымъ, чимъ нашимъ мыслівцямъ ловы. Вбйна була имъ и промысломъ и забавкою, а продажа дѣвчатъ въ турецкій гаремы приносила имъ грошѣ а дѣвчатамъ лучшу, часто навѣть блестячу долю. На всьо то накладала Россія свое veto и затыкала Черкесамъ единій жерела истнованя. А що они иначе жити не умѣли и не хотѣли а зъ своихъ гнѣздъ вилитись не дали и не покорались, то не маючи мѣжь собою нѣякои політичнои орґанізаціи и единства, мусѣли попасти пбдъ колесницю неумоленнои судьбы и умерти.

Ихъ дебры и лѣсы подѣлила Россія мѣжь Россіянъ. Много ту и Украинцѣвъ, а и 26 семействъ галицкихъ, прикликаныхъ сюда пок. Наумовичемъ. Поселяють ся Мінґрельцѣ, Нѣмцѣ [а и зъ-пбдъ Стрыя], Естонцѣ и Турки. Чимъ-разъ ббльше и ббльше наплывае сюды Москалѣвъ и за якихъ сто лѣтъ буде Кавказъ яроссійщеный.

О Галичанахъ напишу пбзнѣйше, бо я ще не бувъ межи ними.

Корнилъ Н. Устіяновичъ.

Переглядъ часописей.

Мѣсячникъ „Праворъ“ помѣстивъ въ найновѣйшбмъ выпуску замѣтну статью п. заг. „Ц. к. намѣстникъ о масахъ народу“, котру годить ся намъ позторити. „Праворъ“ пише:

При отвореню послѣднои сесіи галицкого сойму падали фразы, шумнй, крѣпкй, загонистй — фразы. Ну, до фразъ мы извычаенй въ нашбмъ краевбмъ законодатнбмъ тѣлѣ: до фразъ мира, згоды, при рбвночаснбмъ душеню за горло всякого, кого штукою здѣлано слабшимъ; до фразъ „орґанічнои працѣ“ при киданю мілiонами, збраными зъ поту голодного народу, на реставрацію камѣня. Миръ, згода, орґанічна праця, посыпали ся въ розгарѣ свады такъ обильною струею, що нехай бы залежало вбдъ словъ, був бы нашъ край справдѣшнымъ раемъ. Але на жаль дѣлъ бачили-сьмо и бачимо премного, котрй посмѣдчають, що мирять, годять и орґанічну працю роблять въ краю такъ рѣвно, що недалека хвиля, де не буде зовсѣмъ вже кого дурити миромъ и згодою, але й не буде зовсѣмъ чимъ выконувати фатальну „орґанічну працю“.

Се мимоходомъ. Головне однакъ, що мы хотѣли зъ належитою вагою пбднести, нѣ, прибити на вѣчну справы памятку, то поглядъ ц. к. намѣстника на маса народу, выголошеный офіціяльно при отвореню послѣднои сесіи нашого краевого сойму. Именно панъ намѣстникъ вырѣкъ офіціяльно:

„Есть се въ нашихъ часахъ небезпеченьствомъ для сторонництвъ, що опираючи ся чимъ-разъ бôльше на масахъ, стають ся вôдъ нихъ залежными; .. се дае имъ нêбы то елементарну силу, але въ тôй силê затрачуе ся провôдна гадка".

Явна рêчь, що слова о сторонництвахъ опираючихъ ся на масахъ, вôдносять ся передовсêмъ до народу рускаго, опираючого ся скрôзь на масахъ, а дальше до сторонництвъ людовыхъ польскихъ всякихъ вôдтêній. Тожь для нас, важне цитоване офіціяльне вырече-не ц. к. намêстника краю тымъ, що имъ вôстало признане, що оперте на масахъ народу дае елементарну силу. Се признане есть посередно признаемъ и въ сêмъ напрямê, що борба выборча репрезентантôвъ баденізму противъ народу була ними напередъ постановлена, умовлена и понимана яко борба противъ елементарной силы масъ народу. Се признане есть для насъ вельми цêнне и повинно народомъ добре бути затямлене.

Мы впрочôмъ не сумнêваемось нê на хвилю, що ся елементарна сила, яка стоить за репрезентантами народу почуваючими ся до залежности вôдъ народу, есть небезпеченьствомъ для сторонництва, хотячого управляти сваволею тамъ, де масы народу хотять справедливои, христіяньскои управы. Мы признаемо якъ найрадше, що оперте на масахъ не допускае до самовôльного розпорядку ихъ долею, а робить напрямъ публичного жытя залежнымъ вôдъ напряму освêченои волê масъ народу. О се-жь намъ и ходить — и бажаючи правдивого добра точно для масъ народу, маючихъ таке саме право на жите и тôй самôй політичнôй права, якôй мають высшій тысячники, не бажаемо вôдъ репрезентантôвъ народу нêчо менше, якъ неустанного почування своеи залежности вôдъ освêченои волê масъ народу, бо тогдê ино буде ихъ служба народови щира, и тогдê ино для своихъ постулятôвъ будуть они мати за собою елементарну силу народу. Се певно высшимъ тысячникамъ буде невыгôдне, бо тогдê конець ихъ самолюбно-брутальному пановању; але добро безконечнои бôльшости масъ народу, и рускаго и польскаго, важнêйше, нêжь добро горстки одиниць, опираючихъ ся всякôй культурê, живучихъ заплêснêлыми привілеями, котрыхъ жерело мутне.

Але дивно звенить въ устахъ австрійского ц. к. намêстника офіціяльне легковажене масъ народу, утримуюче убôчно, що при опираню ся на нихъ затрачуе ся провôдна гадка. Намъ здае ся, що австрійскому ц. к. намêстникови Галичины мусить ходити передовсêмъ о льояльнôсть населення для державы и для династіи. Намъ здае ся, що австрійскій ц. к. намêстникъ Галичины знае дуже добре, що масы рускаго народу [бо о нашôмъ народê мы не покликаній тутъ говорити], що льояльнôсть масъ сего народу для державы проявляе ся неустанно тымъ, що они потягають не до Кракова, а до Вêдня, розумêючи его центромъ державы, и що не хотять сего центра попустити ся хочь-бы за такôй гнилôй рыбы, якъ автономія „краêвъ"; ему знане чей и се, що передъ ударами зовсêмъ не австрійского баденізму масы рускаго народу громадною депутацією благали опêки передъ тономъ династіи. Австрійскому намêстникови Галичины вêдоме чей, хто брутальною рукою вôдтрутивъ, покушавъ ся на все вôдтрутити масы рускаго народу вôдъ трону. Може вêдоме и се, чому... Чей нарештъ вêдоме и се пану намêстникови, що точно тê масы рускаго народу скрôзь въ краю зъ одушевленемъ приняли рескриптъ цêсарскій увôльняючій пана Казимира Баденього вôдъ дальшого розбиваня Австрію. Тожь сли се все вêдоме, то чей мусить ся признати, що масы народу мають якiсь выразнê провôднê гадки, а одною зъ нихъ есть: льояльнôсть для державы и для династіи. Сего не опрокинуть жаднê хочь-бы якъ шумнê фразы.

Але масамъ рускаго народу присвêчае и инша ще, величнêйша ще гадка провôдна. Масы тê суть масы христіяньского народу, и жадають, и зъ елементарною силою жадати будуть справедливои, христіяньскои управы. Сеи провôднои гадки не затратять они нêколи; сли ей не затратили передъ багнетами и тюрмами, то тымъ менше затратять ей по силê якои небудь хочь-бы и офіціяльнои енунціаціи. Мимо всякихъ фразъ се есть певне: масы христіяньского рускаго народу стануть зъ елементарною силою боронити и стерегти найголовнêйшу провôдну свою идею: ухристіяненя публичного жытя скрôзь!

Дарма, сли сего хто боить ся и бачить се для себе невыгôднымъ, — будучнôсть належить до працюючого христіяньского народу!

НОВИНКИ.

— **Поминки за Т. Шевченка въ Америцê.** Въ послêднôмъ [10] числê американьскои „Свободы" зъ 10 н. ст. марта читаемо:

„Перший разъ американьскій Русины помянули память славного нашого кобзаря Тараса Шевченка. А було се дня 5 марта с. р. Товариство имени Т. Шевченка въ Шамокінъ Пенс. зôбралось въ своêй церкви, щобы вôддати честь тому, котрый боровъ ся цêле свое житê зъ ворогами „менчого брата" та котрый наслêдкомъ тои борôбы закôнчивъ передчасно свое мученичe житê. Середъ церкви на высокôмъ пôдвышеню середъ зелени поставлено портретъ Т. Шевченка, пôдъ нимъ гарно выроблену напись „Въ 37-мй роковины Т. Шевченка", а инаше два гарнê вêнцê: одинъ вôдъ шкôльныхъ дêтей, а другій вôдъ товариства. Народу зôбралось чимало. Були тамъ майже всê члены товариства имени Шевченка въ своихъ вôдзнакахъ, дêти шкôльнôй и иншê. Службу Божу на интенцію товариства вôдспêвавъ мêсцевый священникъ о. Ив. Констанкевичъ, почôмъ вôдспêвавъ парастасъ за душу покôйного кобзаря. Гарне пристроене портрету Т. Шевченка и майже всêхъ зôбраныхъ вôдфотографовано — знимка та буде помêщена въ „Свободê". Гадаемо, що не зрадимо тайны, сли скажемо, що товариство имени Шевченка въ Шамокінъ рêшило почтити память безсмертного нашого генія вокально-музикальнымъ вечеркомъ. Буде се поправдê велике народне свято, що въ-перве на американьскôй земли помянесь нашого кобзаря та его вынесльми идеями скрêпимось до дальшои народнои роботы".

— **Молодêжь академічнои гімназіи у Львовê** устроюе дня 24 с. м. въ сали Народного Дому въ XXXVII-мй роковины смерти Тараса Шевченка вечерокъ зъ слêдующою програмою: 1) Вôдчитъ „Шевченко-геній" т. С Г. 2)***„Гей въ гай" хоръ мужескій. 3) Верді-Кругъ: „Ерна ні", фортепянъ на чотыри руки, т. Т. Ш. и С. Д. 4) Сêчинській „Днêпро реве", хоръ мêшаный. 5) Шевченко „Кавказъ", деклямація т. С. Н. 6) Несвадба „Льорела", дует скрипковый въ супроводê фортепяна, т. О. Б. и М. Т. 7) Вербицкій „Квêты мои воспоминанія", хоръ мужескій. 8) Лисенко-Шевченко: „Ой Днêпре мôй, Днêпре", сольо баритоновe В. С. 9) Чайченко „Шевченкова могила", деклямація т. К. Т. 10) Лістъ „Угорска Рапсодія XIV.", форт. т. В. Г. 11) Вербицкій „Гей по горê", хоръ мêшаный. 12) Обинскій „Романца", сольо скрипковe т. О. Б. 13) Воробкевичъ „Огнê горять", хоръ мужескій. Закôнчене проф. І. К. — Початокъ о годинê 6 вечеромъ. Добровôльный датки на „Русланъ".

— **Молодêжь гімназіи дрогобицкои** уряджуе въ авли гімназіяльнôй дня 26 н. ст. марта въ XXXVII-мй роковины смерти незабутного генія-кобзаря Тараса Шевченка вечеринцê зъ слêдующою програмою: „Часть І. 1) Вступне слово тов. Д. К. 2) Вербицкій „Квêты мои", хоръ муж. 3) Т. Шевченко „Думы мои", декл. тов. В. К. 4) Шуманъ „Пêсня безъ слôвъ", муз. 5) В. Матюкъ „Чомъ такъ скрыто?" хоръ мêш. 6) Д. Млака „На спомынъ Т. Шевченка" декл. Р. — Часть ІІ. 1) а) Пêсня народна „Стоить явôръ" и б) М. Воробкевичъ „Якъ бы-мь була" хоръ муж. 2) Верді „Каватіна", муз. 3) Т. Шевченко „До Основяненка", декл. тов. В. К. 4) Пêсня народ. „Ой нависли чорнй хмары", хоръ мêш. 5) М. Воробкевичъ „Пробудилась Русь", хоръ муж. 6) Закôнчене. — Початокъ о год. 6 вечеромъ.

— **Зъ руського-народного театру въ Тернополи.** Вô второкъ 22-ого марта представить ся „Торговля жемчухами" комедія Григ. Цеглиньского въ 4 актахъ, преміована на конкурсê выдêлу краевого; въ четверъ 24-ого „Галька", мельодрама зъ оперы Монюшка въ 4 актахъ, зъ панею Ф. Лопатиньскою въ титуловôй роли. Дальшій репертуаръ подамо завчасу. Мимо того, що два разы на тыждень оповêщуемо въ часописи репертуаръ театру а Дирекція розсылае ще окремо особнй запросины въ околицю, Тернопôльщина вôдносить ся зовсêмъ байдужно до нашого театру. Зъ околицê нема майже нêкого на представленяхъ, мовь-бы нашь театръ не бувъ для Русинôвъ. Якъ же зможе сеся институція сповнити свое цивілізаційне й товариске завданя, коли своя суспôльнôсть не пôдопре ей змагань?!

— **Засêданє повного комітету ювілейного** вôдбуде ся въ середу 11 (23) марта, не о 6-ôй годинê вечеромъ, але вже о 5-ôй годинê, и просимо всêхъ Р. Т. Членôвъ явити ся точно о тôмъ часê, бо о 7-ôй годинê многй члены зъ причины заповêдженыхъ вже передше зборôвъ Ставропігійского Института мусять вôддалити ся. — *Д-р І. Делькевичъ. Ю. Романчукъ.*

— **Выдêлъ товариства „Шкôльна Помôчь" у Львовê** мае честь запросити Вп. Членôвъ на загальнй зборы, котрй вôдбудуть ся въ слêдующу пятницю [25 н. ст. марта с. р.] о 3 годинê въ полудня въ сали ІІІ. клясы рускои школы вправъ [въ „Народнôмъ Домê" на долинê]. На порядку дненнôмъ стоять слêдующй справы: 1) справоздане зъ касы и зъ дêлъ товариства, и дискусія надъ тымъ, 2) выборъ нового выдêлу, 3) выбôр контрольнои комісіи, 4) внесеня членôвъ. — Наше товариство поставило собê цêлію: спомагати убогу молодêжь въ рускихъ народныхъ школахъ у Львовê, а именно въ ц. к. мужескôй и женьскôй школê вправъ и въ мêскôй школê им. Маркіяна Шашкевича. Школы тê щораз бôльше розвивають ся и зростають, а тымъ самымъ збôльшують ся и потребы ихъ. Заходить отже конечнôсть надъ тыми потребами близше застановитись. Знаючи, яку симпатію найшли нашй примêрно веденй руски школы у цêлои рускои публики, сподêваемось, що нашй Вп. Члены зберуть ся численно на загальнй зборы, щобы надъ добромъ нашихъ школъ порадитись. — Вôдъ выдêлу товариства „Шкôльна Помôчь". — *О. Александеръ Стефановичъ* голова, *Григорій Врецьона* членъ выдêлу.

— **Дня 20 марта вôдбувъ ся въ львôвскôй рускôй духовнôй семинаріи** концертъ въ честь XXXVII-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка и при сêй нагодê скинули питомцê на памятникъ Шевченка 6 зр. 80 кр.

— **Товариство св. Павла повêдомляе,** що реколлекціи для панôвъ вôдбудуть ся въ днихъ 29, 30, 31 марця и 1, 2 цвêтня, кождый разъ о годинê 7 вечеромъ въ каплици духовнои семинаріи при улици Коперника ч. 36.

— **Замêсть вêнця на домовину пок. Максиміліана Адольфа Подляшецкого** зложивъ въ нашôй редакціи радникъ суду зъ Станиславова п. Кароль Подляшецкій 10 зр. на запомоговый фондъ академічного товариства „Академічна Громада".

— **Матуристамъ рускои гімназіи зъ 1883 р.** маленька пригадка. Мабуть не було случаю, щобы товарищê шкôльнй пращаючись по испытê зрêлости на довшій часъ або и на все, не порêшили, щобы по якôмъ коротшôмъ або довшôмъ часê зôйтись спôльно и то въ тыхъ самыхъ мурахъ, де перебуло ся щасливый хлопачій вêкъ, а до того зôйтись и пригорнутись до тыхъ, котрй засêвали въ насъ здорове зерно науки, учили любити рôдный край и народъ. Кому якъ кому, а ученикамъ рускои гімназіи не годилось нêколи на се призабути, бо мы всê близькй собê духомъ, близькй недолею. Тому то пôддаю на сêй дорозê пôдъ осудъ Дорогихъ Товарищêвъ гадку: чи не було бы добре, щобы мы, покинувши на часокъ свои занятя и, кому судило ся вже, до рогу родину, зôйшли ся всê... правда, не всê, бо на жаль прийдесь многихъ хиба поманути не злымъ тихимъ словомъ, отъ хоть бы недавно згасшого щирого товарища Михайла Струсевича. Матура зачала ся 5-ого липця, а що десять лêтъ вже давно минуло, тожь чи не добре було бы зôйтись въ 15 ту рôчницю, и то въ липни 1893 р. Есть у Львовê кôлькохъ товарищêвъ зъ того часу и сй може бы були ласкавй заняти ся зъêздомъ и оповêстити, найлучше, думаю, черезъ часописи, часъ и годину сходинъ у Львовê въ Народнôмъ Домê та попросили до участи Вп. пп. професорôвъ и Свêтлу Дирекцію. — *Левъ Левицкій,* ц. к. адъюнктъ судовый въ Рожнятовê.

— **Въ селê Лозинê пôдъ Львовомъ** засновано заходомъ тамошного пароха о. Антонія Целевича и выдêловыхъ читальнê крамницю, зъ котрои дохôдъ призначено на будову новои церкви. Здало-бъ ся намъ бôльше такихъ крамниць! По засновано передъ кôлькома мêсяцями читальнê лозиньскій шляхтичê стали наче розсадниками просвêты въ тôмъ глухôмъ закутку. Въ короткôмъ часê пôйшли въ слêдъ за Лозиною сусêдній села Дубровицы и Вишенька и також заложили у себе читальню. Зъ-разу вôдступивъ на лозиньску читальню свою хату ч. господарь Иванъ Дêжа Лозиньскій, котрому выдêлъ читальнê складае за то сердечне спаси-Бôгъ. Теперь, завдяки начальнику громады ч. Григорію de Турокъ Крилошаньскому, якъ и всêмъ шляхтичамъ, мае вже читальня власный дôмъ, що був власностію громадскою. Видно, що Лозиняне взялись горячо до дêла, бо въ такъ короткôмъ часê постаралась и о крамницю. Честь вамъ, за се Лозиняне! Давъ бы Богъ, щобъ и иншй села пôйшли за вашимъ примêромъ, а тогдê зацвила бы на нашôй Руси добробытъ и просвêта. — *Приятель читальнê.*

— **Автоматичнй трафіки.** Міністерство скарбу выдало сими днями розпорядженя, дозволяюче трафікантамъ уставляти на улицяхъ и площахъ автоматы, котрй бы по вкиненю якôсь квоты выдавали цигара, папіросы, пачки тютюну и т. п. Тê автоматы мусять бути спроваджуваній зъ вêденьскои фабрики Вредого и сплки. На зелêзничихъ стаціяхъ, де нема трафіки, може собê хто-небудь изъ зелêзничого персоналу выробити ліценцію и уставити автоматичну трафіку. Навêть въ поêздахъ буде можна уставляти такй автоматы. Реставраторы и кавярники, що мають ліценцію на тютюнъ, можуть въ своихъ льокалахъ уставляти трафіки автоматичнй якои-небудь системы. Автоматы вызначае фабрика, але може ихъ и продавати. Хто схоче купити вôдъ автомату папіроса за 2 кр., буде мусêвъ вкинути до середины пятака (10 сотикôвъ), а дôстане папіроса и 3 кр. решты завинень въ паперець. Такъ само коли хто схоче купити пачку тютюну за 13 кр., буде мусêвъ вкинути 20 кр., а дôстане тютюнъ и решту на пачцê напередъ въ серединê автомату положену и завинену въ папêръ. До автоматôвъ будуть могли трафіканты давати свêжій товаръ навêть въ недêлю, щобы лише при тôмъ не утерпêла на недêльнôмъ спочинку ихъ служба. Трафікантъ, що допустить ся якоюсь обманьства въ автоматомъ на шкоду купуючого, може утратити дозволъ на автоматъ, а навêть на трафіку. У трафікантôвъ, що уставляють автоматы на публичныхъ мêсцяхъ, будуть заведенй книги жалобъ и тому кождый автоматъ буде мати на собê число и напись, до кого належить. Кошть сполученый зъ удержанемъ автомату буде трафікантамъ числитись такъ само, якъ чинш за льокаль на трафіку.

— **Крадêжъ на почтê.** До польскихъ дневниковъ пишуть изъ Стрыя, що въ тамошнôмъ урядê почтовôмъ украдено листъ рекомандованый зъ квотою 4.800 зр., наданый вôдъ вêденьского банку гіпотечного до одной приватной особы въ Стрыю poste restante. Крадêжъ сконстатовано доперва тогдê, коли на домагане адресата банкъ реклямувавъ посылку. Тогдê також переконавъ ся, що заразомъ пропали дотычнй книги, выказы и рецепісы. Урядника [жида] пôдозрêного о сю крадêжъ арештовано. Се вже четверта зъ черги крадêжъ въ короткôмъ часê. Недавно изъ столика въ бюрê почтовôмъ выломавъ злодêй въ ночи замокъ и забравъ готôвку, але наполоханый телефономъ зъ двôрця зелêзничого лишивъ ненарушенй иншй столики зъ бôльшою готôвкою.

— **Починають вже и Полякамъ доскуляти „twierdze na kresach"**, а доказомъ сего є осторога въ львôвскôмъ Przegląd-ê [ч. 63], котру дословно наводимо: Дня 15 марта с. р. пополудни наêхали мене въ Новôмъ селê пôдъ Куликовôмъ двê женщины, убранй въ темнй габиты, на головахъ бêлй капелюхи, подôбнй до тыхъ, якй носять сестры милосердя, именуючи себе „Służebniczkami Niepokalanego Poczęcia". Своимъ простацкимъ поведенемъ, якъ також „нагальнымъ жаданемъ коней збудили въ мене пôдозрêне, що то не черницê. Мали при собê книжку зъ котрои я вычитавъ, що мьють дозволъ зô староства въ Бучачи [може они зъ рамени кс Громницкого — ?] до збираня жертвъ. Одна зъ нихъ называе ся Непомуцина Козловска а друга Гиляря Левицка. Отже остерêгаю всêхъ мешканцêвъ сêльскихъ особливо дворы [а рускихъ священникôвъ и громады? —] передъ тыми кречными [!] монахинями, а компетентнй власти зробили бы спокôйнымъ мешканцямъ правдиву услугу, коли-бъ розслêдили, що се за женщины и чи пôдъ плащами монашимъ не крыють ся якй надужитя. — Адамъ Обертиньскій властитель добръ.

— **Злодêй и пôдпалникъ.** Въ ночи дня 13 с. м. погорêли въ приселку Хитрейки ad Куниинъ [коло Маіеры] три селяньскй загороды, при чôмъ погибло кôлька штукъ живого инвентаря. Виновникомъ пожару був Юрко Колодка. Вôнъ укравъ передъ огнемъ у одного зъ погорêвшихъ господарêвъ чоботы и за се дня 12 марта стававъ передъ судомъ, въ Жовкви. Вернувши домôвь, въ мести пôдпаливъ того господаря, а коли сусêдъ-мельникъ прибêгъ гасити огонь, пôдпалникъ скориставвъ зъ сего и закрывъ у мельника збôже. Злочинець дôставъ ся въ руки справедливости.

— **Дикй люде въ Европê.** „Кіевлянинъ" подае таку вêстку: Два шведскй геольоги Люідстромъ и Тіайніомъ подибали пôдчасъ своихъ науковои подорожи въ губерніи выборскôй въ околици Перкіярвôвъ въ лêсê людей, подôбныхъ своимъ заростомъ бôльше до малпъ якъ до людей. При появê подорожникôвъ они кданцали зубами и лише мурковêли. Старй люде оповêдають, що се мабуть будуть дêти селянина Адольфа Пенкая, котрый передъ 28 лêтами, по смерти жёнки, удавъ ся зъ пятьма дêтьми до лêса и бôльше не вернувъ. Въ ихъ укрытю, зробленôмъ зъ глины и галуза, найдено стару хіньску біблію и удало ся дикунôвъ забрати въ село.

— **Дрôбни вêсти.** Цêсарь удêливъ зъ приватныхъ своихъ фондôвъ громадê Водники въ повêтê станиславôвскôмъ на будову погорêвшои церкви 100 зр. запомоги. — Въ селê Сульци пôдъ Варшавою выкрыто „фабрикантку ангеликôвъ" Каролину Остроушко. Въ ей мешканю пôдчасъ несподêваной ревізіи знайдено въ печи догараючй остатки дитяны. Другу таку „фабрикантку" Верещакову арештовано пôдъ Варшавою въ селê Фалентахъ; тая зновъ, беручи дêти на выховане, морила ихъ голодомъ, закопувала въ полю або топила въ лêсномъ озерê. Обê гівны уязнено. — Самоубійця на Лич кôвскôмъ кладовищи львôвскôмъ [о котрôмъ мы згадували] був, якъ показало ся, повномочникомъ у кн. Евст. Сангушка а называвъ ся Маркалъ Банаховскій. Вôнъ допустивъ ся був дефравдацій, а хотяй кн. Сангушко простивъ ему вôнъ мимо того вôдобравъ собê житê. — Міністеръ торговлê затвердивъ выборъ д-ра Махвицкого на президента и Пінеса-Поратиньского на віцепрезидента палаты торговельной у Львовê на рôкъ 1898. — Зъ села Косова коло Чорткова, якъ доносять польскй дневники, выбирае ся около 80 родинъ селяньскихъ до Америки. Чи нема способу зарадити сему? — Въ Тернополи сторожа акцизова сконфіскувала у Ревеки Шапіры мêхурê изъ спіритусомъ перешварцованымъ безъ оплаты; при ревізіи 18-лêтна дочка Ревеки пôрвала мêхурê, спіритусъ обливъ ей, а коли оденъ мêхуръ упавъ на розжарену кухню, наступивъ выбухъ, на дêвчинê займилось плаття и она погибла въ страшныхъ мукахъ. — У Вêдни зъ причины банкротства вôдобравъ собê житê 40-лêтный властитель книгарнê Антôнъ Райманъ. Жинка его, и бачивши мужа зъ розчереплёною головою, хотêла скочити зъ третього поверху, та сему перешкоджено. — Въ Россіи мають завести 10 рублêвки зъ чистого золота и вже въ петербургскôй монетарни зачались приготовання. — Голодовый тифъ появивъ ся въ селê Шубранци, пôвтора милê вôдъ Черновець. — Клініка для полôжниць у Львовê буде вôдкрыта рêшучо въ жовтни с. го року; академічный сенатъ робить вôдповêдний кроки въ міністерствê просвêты. — Знаному приятелеви руского народу, графови „зъ замареными хлопскою кровію руками" Войткови Дъдушицкому украдено книжочку касы щадничои на 8000 зр. — Челядники пекарскй у Львовê задумують зъ днемъ 5 н. ст. цвêтня урадити загальный стрейкъ; домагають ся вôльнои недêлê, заведеня бюра информаційного и т. п.

Народна Торговля

поручае на надходячй свята

Свêтло церковне

въ скринкахъ вôдъ 30 кільо почавши высыланыхъ прямо зъ фабрики по цêнê за 1 кільо I-а 70 кр., II-а 60 кр.

Свêтло находить ся по всêхъ складахъ и продаесь по высшôй цêнê деталичнôй.

Крайна пора на замовленя прямо зъ фабрики! 117

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 184—?

Вѣсти зъ Аепархіи Львовскои.

О. Ник. Любѣнецкій, сотр. зъ Чесникъ, зрезигнувавъ зъ презенты на Протесы, а о. Вяг. Шухевичъ, парохъ Красова, зрезигнувавъ зъ презенты на парохію св. Апп. Петра и Павла у Львовѣ. Консисторія поручила урядови деканальному вдднестись до колятора въ цѣли удѣленя презенты иншом убѣгателеви. — Новопоставлений пресвитери дбстали приватнй сотрудництва: Волод. Гургула въ Мишковицахъ, Людв. Савицкій въ Незнановѣ, Григ. Панчишинъ въ Козьовбй, Мих. Левицкій въ Могильницѣ, Петро Емил. Кордуба въ Боратинѣ, Евг. Косановскій въ Черниховѣ, Лука Захарієевичъ въ Тейсаровѣ, Савинъ Дурбакъ въ Вербовѣ, Іос Брикович въ Ббркахъ великихъ, Ем. Целевичъ въ Мѣзуни, Мих. Горчиньскій въ Болотни, Ив. Потопникъ въ Сасовѣ, Андр. Вознякъ въ Цѣшкахъ, Іос. Застирець въ Берлинѣ. — На конкурсъ зъ речницемъ до 12 ого мая 1898 розписана парохія Выписки дек. нараѣвского. — До канон. институціи вбзваний оо.: Евст. Нижанковскій на Качанбвку и Ем. Билинкевичъ на Фалиши.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенты дбстали оо.: Вас. Мисикъ на Ванькову дек. лѣського, Ив. Плешкевичъ на Боратинъ дек. белского и Мих. Фецѣца на на Чорнорѣки дек. кросняньского. — До канон. институціи вбзваный о. Ив. Лисикевичъ на Гвоздець дек. жукотиньского. — Завѣдательство въ Прусику дек. сянбцкого дбставъ тамошный сотрудникъ о. Петро Мекелита. — Канон. институцію дбставъ о. Ив. Дуцько на Белзець дек. потелицкого. — Намѣстництво призволило на дотацію 300 зр. рбчно для сотрудникбвъ въ Корманичахъ и Святковѣ на одинъ рбкъ. — Сотрудництво въ Креховѣ дек. жовкбвского дбставъ о. Ив. Федѣвъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 22 марта. При доповняючихъ выборахъ до рады мѣском выйшли два антісеміты.

Будапештъ 22 марта. Въ середу соймъ выбере квотову депутацію.

Парижъ 22 марта. Въ военныхъ пристанихъ въ Шербурґу и въ Брестѣ панує горячкова робота; вчера розпочала ся проба мобілізаціи вбвнбчной ескадры.

Царгородъ 22 марта. Порта постановила закупити въ Россіи 5.000 коней кавалерія.

Мадритъ 22 марта. Якъ доносять до тутешныхъ дневникбвъ, российскій посолъ въ Вашингтонѣ мавъ заявити президентови Сполученыхъ державъ, що вбсля погляду Россіи справа кубаньска обходить лише саму Испанію; коли-жь бы кубаньскій повстанцѣ мали дбстати помбчь вбдъ якоись стороннои держави, тогдѣ не можна буде вбдказати помочи такожь Испанія. До тои заявы мавъ прилучити ся такожь и французскій посолъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Для Товариства св. Ап. Петра зложили: Вир. о. Ив. Юзичиньскій зъ Бориничъ 15 зр.; Комітетъ церковный въ Махновѣ 4 зр.; Вел. о. Вас. Кондрацкій за церковь въ Судовбй Вишни 3 зр. — разомъ 22 зр. — *Мрицъ.*

Вбдзначеня. Професоръ акад. гімназіи у Львовѣ д ръ Омелянъ Савицкій дбставъ титулъ радника цѣсарского.

Дѣйна локалю.

найдешевшій склядъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового локалю

при пл. Галицкбй ч. 1.
у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе електричныхъ дзвонкбвъ. — Замовленя въ провінціи вбдворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1

Подае ся до вѣдомости, що въ друкарни Мехитаристбвъ у Вѣдни выйшовъ другій накладъ, 1898

РОЗПРАВЫ

О ДУХОВНОМЪ УРЯДОВОМЪ СТИЛЮ

Преосв. ЮЛІЯНА ПЕЛЕША. Другій сей накладъ збставъ переглянений и доповненый найважнѣйшими законами (якъ законъ о еквівалентѣ, о податку лично-доходовбмъ и т. д.) черезъ о. В. Садовского сотр. у св. Варвары у Вѣдни.

Цѣна брошурованого примѣрника 1·50 зр., порто 10 кр.

Замовленя приймае: **Mechitharisten-Congregation**
Wien VIII/2, Mechitharistengasse Nr. 4. 92 3—3

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ

ЄВАНГЕЛІЯ

малого формату

поручае ся въ *переплетѣ* по цѣнѣ вбдъ зр. 25 до 150 зр.

тбльки въ переплетничбмъ заведеню

М. Спожарского и Сына

и въ торговли знарядбвъ церковныхъ

Евг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 3—10

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вбдъ 1874 р.)

скбнчивъ зъ кбнцемъ 1896 р. 28-ый рбкъ своеи дѣяльности и зросли во всѣхъ вбдѣлахъ „Славіи“

	въ кбнцемъ 1896 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 7,427.361·15 кр.
Премія належитости поббчній и вбдсотки за рбкъ 1896	„ 2,188.521·39 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 27,629.196·15 „
Обезпечень сумы въ секціи вбдъ огню	„ 277,905.738·— „
Выплачений капіталы, ренты и вбдшкодованя въ 1896 р.	„ 1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вбдшкодованя въ загальнбй сумѣ	„ 27,198.723·12 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вбдъ шкбдъ огневыхъ будынкбвъ, движимостій, збожа, товарбвъ, запасбвъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣрений, а услбвя обезпеченя вельми користни.

Тарифъ и друкбортбвъ вислень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 21 5—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленс агенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе агенціи письменнымъ селянамъ.

Скромну реальность
партерову
на Клепаровѣ

дешево до набутя поручае

„Універзальне Бюро“
Львбвъ, ул. Мицкевича 5.
112 2—2

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу
зъ житописью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Передплата на 5 выпускбвъ 1 зр.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

Подае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Вбдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыждневa популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вбдповѣдае д-ръ **Кость Левицкій**. Редакторъ просвѣтно-господарскои части **Василь Король**, учитель господарства.

Цѣлорбчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львбвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорбчнбй сесіи соймовбй, о выборахъ, вбдозвы Краевого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховій переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Кости Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новбмъ законѣ дороговбмъ, О краевбй продажи соли, О краевбй акцизѣ вбдъ напитковъ, Вас. Нагбрного Вѣсть зъ Народнои Торговли, о. Целеньского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зо всѣхъ сторбнъ краю; 5) порады, пытання и вбдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспбльно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промыслъ и торговля.

МОЛОТКИ револьверовй до значеня деревъ [до 10.000] по зр. 28. Топбрцѣ лѣсни до тои самои цѣли по зр. 6·50, Числа до значеня худобы по зр. 3 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 935

Испытованый пѣвець церковный

безженный, знаючій нотный спѣвъ, глядае посады дяка. Адреса: Николай Власенко въ Богданбвцѣ коло Пбдволочискъ п. въ мѣсци. 109 3—3

Русинка интелігентна, знаюча ся на зарядѣ и кухни, знайде зараз мѣсце у о. Игнатія Вахнянина, пароха въ Сѣнявѣ коло Ярослава. 103 3—3

ТЕПЕРЬ найдучша пора до переббки Матерацбвъ, що платить ся тбльки 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальнбй роботни матерацбвъ, кондеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львбвъ, Коперника 5. Дреліхи на покрыти вбдъ 60 кр. за метръ почавши.

[Импреса]. 108 3—15

Шукае ся дощокъ буковыхъ

20—30 набербвъ, 12 міліметрбвъ грубыхъ; 10—20, пересѣчно 15 центиметрбвъ широкости; 1½—2 метрбвъ довжины, можливо безъ сукбвъ, паралельно порѣзаныхъ, добре высохлыхъ на воздусѣ, оплатно пересылка и цло до стаціи Braunschweig для сукцесивнои доставы за готбвку. — Просить ся вносити оферты пбдъ H. 1507 an Haasenstein et Vogler A. G. Braunschweig. 115 1—1

Оповѣстка.

Маемо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ зъ друку новый збірникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Збірникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дохбдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выдани маемо повну надѣю, що Р. Т. Публика пбдопре нашій змаганя и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже красибмъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштуе безъ пересылки 1 зр. 20 кр. въ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои вѣсѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интелігентного Русина. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товарыства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до зарбованя сивого волосся на колоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набути въ 4

Дроґерія пбдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Ковдры шитй

въ вовняного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
въ вдвабного атласу по 8·25 зр. и высше.

Матерацы по 18 зр. и высше.

поручае Магазинъ 5

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львбвъ, площа Капітульна число 2.**

ОПОВѢЩЕНЄ ЛІЦИТАЦІИ ВИНА.

ВИНА, котрй въ рокахъ 1896 и 1897 выпродуковано въ кор. угор. винничбй школѣ въ Тарцали и зъ нею сполученыхъ огородахъ виничныхъ, будуть проданй въ дорозѣ публичнои ліцитаціи дня 27 н. ст. марта с. р. о год. 2 зъ полудня.

Хотячій ліцитувати обовязаний зложити суму 5% цѣны маючого купити ся вина передъ розпочатемъ ліцитаціи на руки выставляючихъ на ліцитацію яко заруку.

Вина будуть пбсля своеи якости и пбсля мѣсць зббрки ліцитуватись групами. Цѣлый запасъ на продажъ выносить около 700 гектолітрбвъ.

Цѣна оцѣночна хитаесь межи 16 а 60 зр. Вина пбдъ взглядомъ складникбвъ цукру, алькоголю и кислоты занализовано.

Цѣны треба розумѣти безъ бочки. Бочки обчисляе ся 2·60 зр. вбдъ гектолітра.

Передъ розпочатемъ ліцитаціи можна вносити также опечатаній оферты.

Маючій продати ся вина можна вбдъ 20 н. ст. марта с. р. также напередъ угодити звычайнымъ у пбдписанои дирекціи зложенымъ устнымъ заповѣдженемъ. Тамъ можна также засягнути близшихъ информацій. 110 3—3

Tarczal 9 лютого 1898.

Kosinszky
kбn. ung. Winzerschuldirector.

5% чистого зыску на Приютъ вдбвъ и сирбтъ по священикахъ въ Самборѣ

въ часѣ вбдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядбвъ церковныхъ

Евг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

Поручаючи по найдешевшбй цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шовковй и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, блашанй, пбдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.

Власна роббтня бронзбвничa

принимае до вбдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ также всякій замовленя пбсля взорбвъ

Зъ поважанемъ

Евг. Спожарскій и Вол. Устеньскій

82 10 18 **Львбвъ, улиця Руска ч. 1.**

Розклад їзди поіздів зеліничних

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ голови. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Нічн				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**Нічн**		
	3.30	„ „ „ голови. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на голови. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з зимником поподіжка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
3.40		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на голови. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го или вечером до 5 годины 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарни Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоанникія Гренина.

Ч. 56. Львовъ, Середа 11 (23) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 гр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженя. — Реклямація не печатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычайні приймаютъ ся по 7 кр. вѣдъ одного стрічки инсератовой або ся и еще а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 25 кр. а. в.

Недѣлки и инші доношеня приватні числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Зъ рады державної.

На порядокъ дневный нинѣшного засѣданя палаты послѣвъ вызначено выборъ двохъ віцепрезидентѣвъ палаты и секретарѣвъ, дебату надъ заявою президента міністрѣвъ и внесеня на обжалованє міністрѣвъ та инші наглі внесеня.

Внесень на обжалованє бувшого президента міністрѣвъ гр. Баденього вѣйшло три: вѣдъ нѣмецкого сторонництва людового, вѣдъ ліберального и вѣдъ соціяльныхъ демократѣвъ. Именемъ людового сторонництва подали внесеня на обжалованє гр. Баденього пп. Кайзеръ, Гофманъ-Веленгофъ, Гохенбургеръ и товаришѣ. Покликуючи ся на листопадовій подѣй въ палатѣ послѣвъ при ухвалѣ Фалькенгайнового внесеня и на впровадженє поліції до парляменту, закидуютъ внескодателѣ гр. Баденьому зломанє основныхъ законѣвъ и конституції. Въ суперечности зъ основными законами поважилъ ся гр. Бадені односторонну ухвалу палаты послѣвъ безъ згоды палаты панѣвъ и безъ цѣсарскої санкції попарати и насильно перевести. Тымъ обмеживъ вѣнъ насильно права цѣсаря, зломивъ присягу на конституцію, звѣвъ пѣдчиненыхъ собѣ також до зломленя присяги, до надужитя власти и до публичного насильства, та допустивъ ся державної зрады.

Обжалованє внесене въ имени ліберальѣвъ пп. Пергельтомъ и тов., покликуе ся також на впущенє поліції до парляменту. Гр. Бадені выдававъ навѣть особисто въ кульоарахъ палаты приказы урядникамъ, що стали на чолѣ поліціянтѣвъ, и велѣвъ имъ впровадити поліцію до салѣ. За те обжалуе ся гр. Баденього о нарушенє конституції и о злочинъ публичного насильства.

Подѣбного змѣсту и обжалованє, внесене соціяльными демократами пп. Ріґеромъ, Бернеромъ и тов. Оно закидае гр. Баденьому злочинъ надужитя урядової власти и злочинъ публичного насильства. Крѣмъ того подали соціяльні демократы пп. Феркавфъ и тов. нагле внесенє, щобы зъ всеи палаты вибрано слѣдчу комісію зъ 36 членѣвъ и припоручити ѣй розслѣдити подѣе зъ 25, 26 и 27 падолиста 1897 р., вынайти винуватыхъ, выготовити внесеня въ тій справѣ и до чотирохъ недѣль вложити въ палатѣ дотычне справоздане.

Въ языковій справѣ вѣйшло пять наглыхъ внесень: вѣдъ антісемітѣвъ, ліберальѣвъ, людовцѣвъ, соціяльныхъ демократѣвъ и Шенерерівцѣвъ. Внесенє кн. Ліхтенштайна и тов. домагае ся 1) уневажненя выданыхъ для Чехіи и Моравы языковыхъ розпоряджень, 2) безпроволочного выготовленя языкового закона, котрымъ бы вповни заспокоено права нѣмецкого народу въ Австрії взагалѣ, а особливо також въ нѣмецкихъ сторонахъ Чехіи и Моравы. Въ тѣмъ законѣ мусить ся звернути увагу на становище, яке нѣмецкій мовѣ зъ огляду на єдность державы, ей адміністрацію и судовництво и на историчный розвитокъ монархіи належить, а безъ нарушеня рѣвноправности инших народностей въ интересѣ всеи Австрії може и мусить бути збережене. 3) Маѣ бути выбрана комісія зъ 36 членѣвъ, котрій будуть переданій всѣ внесеня, вѣдносячій ся до языковои справы; коли бы правительство не вдоволило безпроволочно жаданю, высказаному пѣдъ 2), то комісія тота мала бы сама выготовити такій законъ. — Нагле внесенє пп. Функого, Ґроса, Пергельта и тов. домагае ся 1) внесеня языковыхъ розпоряджень, выданыхъ для Чехіи и Моравы; 2) щобы палата выбрала комісію зъ 48 членѣвъ, котра бы до трехъ мѣсяцѣвъ выготовила проэктъ закона въ справѣ урядового языка и уживаня краєвыхъ языкѣвъ въ державныхъ урядахъ и судахъ пѣсля такихъ засадъ: а) Нѣмецка мова е урядовою, и такимъ чиномъ маѣ ся тѣлько ей уживати у всѣхъ державныхъ урядахъ и судахъ такъ у внутрѣшній службѣ якъ и въ переписцѣ мѣжь урядами. б) Уживанє краєвыхъ языкѣвъ въ школѣ и въ державныхъ урядахъ та судахъ маѣ управильнити законъ державный въ мѣру справедѣшнои потребы поодинокихъ королѣствъ и краєвъ. — Внесенє п. Штайнвендера и тов. жадае лише внесеня языковыхъ розпоряджень, выданыхъ для Чехіи и Моравы. — Внесенє п. Целєра и тов. домагае ся выбору комісіи зъ 48 членѣвъ, котра бы выготовала языковый законъ, опертый на повній рѣвноправности всѣхъ народностей, заселюючихъ Австрію. — Наконець внесенє п. Шенерера и тов. жадае 1) уневажненя розпоряджень, выданыхъ для Чехіи и Моравы; 2) правительство маѣ выготовити проэктъ закона, котрымъ нѣмецкій языкъ буде признаный державнымъ въ урядахъ, въ переписках, въ парляментѣ и въ войску. Для Дальматіи, Галичины и Володимирія, для Кракова и для Буковины можна буде назначити окремій постановы що-до уживанія нѣмецкои мовы. 3) Справа языкова маѣ бути полагоджена языковыми законами, котрій можуть бути постановленій лише бѣльшостію голосѣвъ двохъ третинъ при комплетѣ трехъ четвертыхъ. (Сю послѣдну точку треба мабуть такъ розумѣти, що справу допущеня краєвыхъ языкѣвъ до урядѣвъ и судѣвъ маютъ поладнати окремій державній законы, — бо п. Шенерерови певно не въ гадцѣ вѣддавати сю справу соймамъ.)

— —

Парляментарна комісія правицѣ постановила згѣдно зъ ухвалами поодинокихъ клюбѣвъ правицѣ кандидувати на першого віцепрезидента палаты Словенця п. Ферянчица, а на другого п. Лупула.

Сторонництва правицѣ выладили адресу для пп. Абрагановича и Крамаржа за ихъ пожертвованє, зъ якимъ покликали свого часу до парляменту поліцію, и певно також за те пожертвованє, зъ якимъ зрекли ся теперь по новного выбору до президіи.

Клюбъ католицкій маѣ кѣлька нарадъ, щобы выробити рѣзницѣ, якій позаходили мѣжь ґрупою бар. Діпавлього, а ґрупою д-ра Ебенгоха, але доси не доведено ще справы до кѣнця. Доносятъ навѣть, що бар. Діпавлі вразъ зъ тирольскими католиками готовъ голосувати за обжалованємъ гр. Баденього.

Союзъ хрістіянськихъ Славянъ радивъ вчера надъ заявою гр. Туна и поручивъ п. Шустершицови зазначити въ радѣ державній, що союзъ славянськихъ хрістіянъ урадувавъ ся заявою гр. Туна, що правительство буде однаково справедливе для всѣхъ народностей; п. Шустершицъ маѣ высказати також надѣю, що правительство переведе рѣвноправность національныхъ меншостей и збереже конституцію въ теперѣшній ей формѣ. Ся надѣя маѣ бути зазначена именно на бажанє руснихъ хрістіянъ.

Коло польске выбрало на мѣсце Ґинджейовича своимъ віцепрезесомъ п. д-ра Бѣлинського, а до комісіи парляментарной: гр. Войтѣха Дѣдушицкого, гр. Пінінського, Козловского, Давида Абрагамовича и д-ра Пентака; warchołów д-ра Мадейского и д-ра Рутовского выелімінованно зъ парляментарной комісіи.

— —

Голосы дневникѣвъ про перше засѣданє палаты послѣвъ вѣдносять ся передовсѣмъ до заявы гр. Туна и до поведеня Шенерерівцѣвъ. Въ заявѣ гр. Туна бачать одній зъ великимъ вдоволенемъ спокѣй, ясность и проетоту та отвертость, инші зновъ самій тѣлько фразы безъ значѣня. Nar. Listy невдоволенй, що гр. Тунъ нѣчого не сказавъ, якимъ способомъ правительство хоче помирити народности, якою конституційною системою хоче заспокоити слушній жаданя 14 міліонѣвъ гнетеного народу (розумѣе ся, передовсѣмъ польского и чеського). Ґр. Тунъ нѣчого не знае о жаданяхъ парляментарной бѣльшости; для него адресы гр. Войтѣха Дѣдушицкого и жадань въ нѣй высказаныхъ такъ якъ бы не було. Ґр. Тунъ пѣшовъ на злу дорогу! Правицю вразивъ, а лѣвицѣ не вдоволивъ.

„Поважній члены“ кола польского, якъ доносятъ зъ Вѣдня польскимъ дневникамъ, садаютъ, що ще передъ святами покаже ся переведене угоды зъ Угорщиною неможливымъ. Однакъ надѣютъ ся, що въ мѣру, якъ при добрѣй волѣ угорского правительства окаже ся можливымъ переведене угоды безъ участалы парляменту, рада державна, збѣгнѣши я назадъ по святахъ, значно змякне.

— —

Въ понедѣлокъ пополудни вѣдбуло ся також засѣданє палаты панѣвъ. Президентъ міністрѣвъ явивъ ся зъ цѣлымъ кабінетомъ по год. 4 въ палатѣ, оповѣстивъ складъ новоменованои цѣсаремъ президіи и запросивъ ей заняти свои мѣеца. Президентъ палаты кн. Віндішґрецъ вѣдкрывъ коротко промовою нову сесію и удѣливъ голосъ президентови міністрѣвъ. Гр. Тунъ зложивъ и тутъ дословно тоту саму заяву, яку выголосивъ въ палатѣ послѣвъ. По полагодженю звычайныхъ формальностей, якъ згадки по помершихъ, выбору комісій и т. п., выбрано депутацію квотову и членѣвъ спѣльныхъ делегацій.

Тяжка доля руских мѣсточокъ.

Пишучи въ „Дѣлѣ“ въ 1896 р. [illegible] той тематъ [ч. 180] и пѣдъ тымъ заголовкомъ, застерѣгъ я собѣ повести сю справу дальше, зазначуючи въ горы, що се не соціяльность чисто жидачѣвска, о якій я писавъ, ани справа одного народности руского або польского, але то фотографія частины загально-галицкого раковика, що точить цѣлу нашу суспѣльность въ

---

1)

БАВАРСКА ПОМПАДУРЪ-ЛЬОЛЯ МОНТЕЦЪ.

Революційный рухъ 1848 року не поминувъ и Баварії та й принѣсъ у мартѣ Баварцямъ бажаній свободы такъ само, якъ въ инших державахъ нѣмецкихъ. Але въ Баварії характеристична була при тѣмъ одна рѣчь, а именно, що тамъ входила въ гру — баба. Исторія се досыть цѣкава.

На баварскѣмъ тронѣ сидѣвъ въ Монахіюмъ вѣдъ 1825 року король Людвикъ I. Числивъ тогдѣ вже 62 лѣтъ, мавъ ще вѣдъ 1810 року жену [Тересу], мавъ и дорослыхъ дѣтей, зъ котрыхъ молодшій сынъ Оттонъ бувъ уже кѣльканацять лѣтъ королемъ Греції. Людвикъ I. бувъ чоловѣкомъ освѣченымъ. Скѣнчивъ университетъ въ Ґетінґенѣ, де студіювавъ право державне, фільософію та исторію и вже тогдѣ почавъ писати поезіи. Въ Наполеоньскихъ вѣйнахъ бравъ участь яко командантъ 1807 и 1809 р., а въ пѣзнѣйшихъ рокахъ любивъ навѣдуватись до Італіи и тамъ зъ замилуваньемъ студіювавъ штуки красній.

Бувъ се въ першій лініи король поэтъ и артистъ, а вѣдтакъ вже — не конче добрый політикъ. Яко поетъ лишивъ вѣнъ по собѣ кѣлька томѣвъ поезій, де-що прозою и одну удачну комедію. Яко знавець и любовникъ штуки полишивъ вѣнъ по собѣ въ Монахіюмъ дуже богато монументальныхъ будовъ, малюнкѣвъ и рѣзьбъ зъ кисти та долота славныхъ артистѣвъ, якихъ зараъ вступивши на тронъ почавъ спроваджувати до баварскои столицѣ, такъ само, якъ ученыхъ. Обчислено, що за часъ свого панованя выдавъ вѣнъ на будівлі и штуки 23½ міліонѣвъ гульденѣвъ, зѣ скарбу державного, але по-части и зъ власныхъ фондѣвъ. Постична его вдача зробила его въ часахъ боротьбы Греції о высвободу зъ-пѣдъ Туреччины завзятымъ гелленофіломъ.

А яко володарь? Зъ-разу народъ покладавъ на него надѣе. Вступивши на тронъ показувавъ ся свободолюбивымъ, але по кѣлькохъ лѣтахъ завернувъ пѣдъ вплывомъ Метерніха въ бѣкъ реакціи, переслѣдуючи що-разъ бѣльше стремлѣня свободолюбній. Дуже часто выточувано людямъ процесы о обиду маестату, о зраду державы и засуджувано на тяжкій кары, ще й зъ обурюючимъ всѣхъ додаткомъ, що по засудѣ треба було перепрошувати портретъ короля... Найгорше жъ уже стало, якъ король 1837 р. зробивъ міністромъ справъ внутрѣшныхъ Абеля, сторонника ультрамонтанѣвъ. Той уже до крихты придушивъ свободу прасы; завѣвъ кіѣ; абы ослабити опозицію въ соймѣ не допускавъ до него не лишь урядниковъ державныхъ, але и адвокатѣвъ та лѣкарѣвъ; переслѣдувавъ протестантѣвъ — и т. и. Правленє зненавидженого Абеля скѣнчило ся 17-ого лютого 1847 р. Король скинувъ его, а покликавъ нове міністерство, бѣльше поступове. Тымъ фактомъ мѣгъ бувъ Людвикъ I. зъединати собѣ щире признанє народу — коли-бъ не обставина, що король усунувъ Абеля не въ наслѣдокъ цѣлои черги обжалованъ, якій внесено на міністра въ палатѣ посольскій, але усунувъ его за — бабу. Рѣчь була така:

Въ жовтни 1846 р. зъявила ся въ Монахіюмъ танечниця Льоля Монтецъ и удалась до интенданта дворского театру зъ просьбою о дозвѣлъ выступати на сценѣ монахійскій. Але що имя Льолѣ Монтецъ було скрѣзь голосне зѣ скандальныхъ авантуръ, то интендантъ вѣдмовивъ ѣй. Тогдѣ она пѣйшла на авдіенцію до короля и — выступила на сценѣ, безъ великого успѣху, всего три разы. Бѣльше вже не выступала, але гнеть розбѣйшлась поголоска, що король надѣливъ ей становищемъ своеи фаворитки. Нѣхто не уважавъ сего за рѣчь неможливу, бо Людвикъ I., натура поетична и артистична, схилявъ чоло передъ красою, а хочь двигавъ уже тягаръ 60-ти лѣтъ и ставъ приглуховатый, то таки серце у него все було молодечо чутке и вѣнъ не перестававъ писати любовній вѣршѣ..

Хто-жь се була тая Льоля? Она казала, ще называесь Дольоресъ [Льоля] Монтецъ; що ей отецъ бувъ карлістовскимъ офіциромъ, а по его смерти матѣрь ей, родомъ зъ Гаваны [столицѣ испаньского острова Кубы], вѣддала ся за ірляндского шляхтича; що она [Льоля] родила ся 1823 р. въ Севіллі въ Андалюзіи и за для нещастныхъ вѣдносинъ родинныхъ мусѣла глядати карієры въ театрѣ. Такъ она казала; але по правдѣ житєпись ей до часу пріѣзду до Монахіюмъ выглядала ось-якъ: Она родилась 1820 р. въ Montrose въ Шкотіи; отецъ ей Gilbert бувъ офіциромъ, мати була Креолька, а она сама звала ся Розанна Дольоресъ Gilbert. Утѣкши молодою панночкою зъ пансіону выйшла 1837 р. замужъ за офіцира Джемса и того-жь таки року выѣхала зъ мужемъ до его гарнізону у вехѣдныхъ Индіяхъ. Однакъ не довго тамъ всидѣла, въ осени 1840 р. вернула до Европы. Вже на кораблі пѣзнала иншого офіцира и вѣнъ обѣцявъ ѣй, якъ пріѣдуть до Дублина, оженити ся зъ нею по розводѣ ей зъ першимъ мужемъ; але хочь перший мужъ подавъ о розвѣдъ и она стала свѣбдною, другій офіциръ не оженивъ ся зъ нею — и она пустилась на житє авантурниче. Пріѣхавши до Парижа перезвала ся Монтецъ и почала выступати на сценѣ яко испаньска танечниця. Вѣдтакъ объѣхала велику часть Европы: выступала въ Римѣ, Петербургѣ, Варшавѣ, Баденѣ, Берлинѣ, а всюда, де [illegible] доводила до авантуръ, черезъ нею вѣдбували ся поединки, газеты мали все щось занотувати зъ репертуару ей скандаликовъ, вкѣнци поліція чи россійска чи нѣмецка просила ей ѣхати собѣ кудысь дальше. Вкѣнци заѣхала она до Монахіюмъ и тутъ, по кѣлькохъ выступахъ, покинула сцену [якъ казала „на завсѣгды“] и осѣла.

Короля она зараз при першій авдіенціи очарувала. Ей гарне лице, блискучій огнистій очи, палка вдача, вкѣнци ей незвычайна оглада сальонова приковували до себе короля зъ кождымъ днемъ усе бѣльше, такъ що вѣнъ мовь зъ рукава сыпавъ вѣршѣ оспѣвуючій „Испанку“. Король уряднивъ для Льолѣ одну зѣ своихъ палатъ въ Монахіюмъ и она зажила панею на всю губу. Одягала ся зъ шикомъ роскѣшно, а коли выходила на мѣсто на променаду, то все зъ великимъ псомъ, чорнымъ непевнымъ бульдогомъ, и зъ райтпайчемъ въ руцѣ. Коли ѣй хто увѣйшовъ въ дорогу, сама робила собѣ коротку справу... ручкою позаушь... Не богато минуло часу, а Льоля зъєднала собѣ щиру — ненависть Монахійцѣвъ. Ба, але-жь бо Льоля досыть скоро обзнакомила ся и зъ тайнами політики баварскои и почала що-разъ бѣльше тыкати въ ню свій — правда, гарный носикъ. Яко протестантка о а поставилась на военну стопу супротивъ ультрамонтанъства, котрого репрезентантомъ було высоке правительство Абеля,

самбй ги основь, розъѣдае ей чимъ разъ глубше, и то майже зъ математичною докладностію. Скрбзь, по цѣлбмъ краю одна хороба, всюда одни и тй самй симптомы, одни и тй самй наслѣдки, а тымъ самымъ ясно, що и причина мусить бути одна и та сама. И якй-жь то тй симптомы? Мы ихъ що-дня видимо. Якъ то часто найчбльнѣйшй люде зъ-мѣжь нашого селяньства и мѣщаньства, прийшовши до заряду громадского майна, падуть морально до дна — и нарбдъ высказавъ свою думку въ пословица: „Честный бувъ газда, доки не ставъ вбйтомъ“. Се познаки. А якй наслѣдки? Такожь видимо ихъ що-дня: Жидъ, мовь-бы невбдлучна часть зверхности громадскои иде въ тѣни за нею, опановуе всѣми интересами громадскими, богатѣе, а въ мѣру его розросту убожѣе громада; нарбдъ зубожѣлый пбдходить въ матеріяльну залежибсть у пявки деспота, а вже вбдтакъ деморалізація обхапуе цѣлй масы. Тому то я не выпущу нѣ одной стрѣчки зъ нашого высказу въ меморіялѣ до князя намѣстника: „Громадска автономія, така, якою она теперь есть, то концентрація факторбвъ громадскимъ добромъ, громадскою кровю“. Такъ есть! Тутъ торговиця громадского майна, торговиця громадскои шкбры, тутъ гарбарня ей, тутъ ей жмикруты!

И я се добре знавъ и весь честный загалъ вбдчуваръ се по-трохи. Ба, вбдчуваръ — а тутъ треба, щобы не лишь вбдчуваръ, але й знавъ, и то довбдно знавъ. Тому то я, коли вже взявъ ся до тои „автономіи“ поки ще не поширшала, почавъ-емь пбдстерѣгати, помѣчати, и якъ той натуралістъ въ багно лѣзе за якоюсь животиною чи зѣлемъ, такъ пшовъ я на кабалу, и въ пекло саме пбйшовъ бы, абы всяку погань пбзнати зъ лица и мати потрѣбнй доказы. И маю ихъ. Маю и пускаю въ свѣтъ, най они самй собою говорять, най голосомъ трубъ врихоньскихъ будять дрѣмучій нарбдъ, най струею електричною перебѣгають цѣлый орґанізмъ народный, щобы байдужнй и оспалй отвирали очи на те, що потай нихъ робить ся, бо яке у насъ, таке всюда, а що, послухайте!

Дня 18 н. ст. лютого була ліцитація въ громадѣ жидачѣвскбй на упбнъ дерева сплавного вадовжь громадскихъ берегбвъ рѣки Стрыя. Але заки скажу про саму ліцитацію, мушу бодай кблька слбвъ кинути о протоколахъ ліцитаційныхъ, бо-жь они собѣ зъ бѣса штудерній. И такъ примѣромъ каже ся мѣжь иншими услбвями: „Пбврбчный чинш зложити яко кавцію, кварталънй або пбврбчнй раты платити зъ-горы, а въ разѣ не додержаня речинця контрактъ ломить ся и кавція пропадае“. Ну гаразд! громада забезпечуе ся. Але бо дальше каже ся, що удержуесь оферта не найвыеша, але тая, котру затвердить рада громадска. Се нѣбы на те, що мбгъ бы подати найвыешу оферту такій, що не годенъ платити. Але якъ же не буде платити, коли зложить кавцію [пбврбчный чинш] а крбмъ того зъ горы чинш платить, а скоро лишь не додержить речинця, кавція пропадае? При такбй забезпецѣ очевидно нема обавы о гро-

Заходы, щобы ей настроити менше опозиційне, оставались безъ успѣху — и Абель вбдчувъ се невдовзѣ, коли король пбдъ вплывомъ Льолѣ въ грудни 1846 р. вбднявъ Абелеви управу дѣлъ вѣроисповѣдання та просвѣты и передавъ окремому міністерству. Взагалѣ король що-разъ ббльше улягавъ воли Льолѣ...

Одного разу король въ розмовѣ зъ директоромъ поліціи Пехманомъ запытавъ его: що нарбдъ говорить о Льоли? Пехманъ вбдповѣвъ отверто: „Ваше Величество! Маете Льолю, але за те утратили вы найкрасшу перлу зъ своей коропы — любовь свого народу!“ Король, у вбдповѣдь на се, заразъ другого дня скинувъ Пехмана зъ директорства поліціи и перенѣсъ его на провінцію, а на его мѣсце именувавъ одного зъ Льолинои камарилѣ.

Минуло кблька мѣсяцѣвъ и — не знати, чи Льоли пбддала гадку королеви, чи може и самъ король хотѣвъ зробити презентъ своѣй фаворитцѣ — досыть, що король обѣцявъ Льоли надѣлити ей титуломъ и характеромъ — графинѣ. Але позаяк до того вывысшеня Льоля потребувала индіґенату [горожаньства] баварского, то король зажадавъ вбдъ міністерства, щобъ оно падало ѣй индіґенат. Абель, а зъ нимъ солідарно и всѣ міністры спротивились тому. И що ще ббльше — Абель загадавъ выкорыстанемъ сеи нагоды стероризувати короля, отже выготовленый міністерствомъ меморіялъ до короля зъ вбдмовою индіґенату Льоли казавъ оголосити и розповсюднити, заки ще доручивъ его королеви. Та симъ разомъ Абель перечисливъ ся. Въ грѣ була Льоля — а она мусѣла стати графинею!

Король дня 18 лю ого 1847 р. скинувъ міністерство Абеля.

(*Конець буде.*)

ага! та й за могорычѣ. Старй нашй ветераны [але не зъ повстання, а зъ роботы коло громадского добра] Стасина и Климковичъ протестують, заповѣдаючи рекурсъ до выдѣлу повѣтового, а жидки кинять собѣ: „Ну-ну, мы собѣ ухвалили, а вы собѣ рекурсуйте! Въ радѣ повѣтовбй и такъ не мають що робити, най же бодай читають нашй рекурсы, коли беруть грошѣ“ — каже Нудка Готлѣбъ, а Самсонъ Готлѣбъ доправляе: „Я южь бендае робівъ, жебы и въ рада повѣтова було добже“. Ажь мерзь брала слухати, якъ спаношений жиды маловажать собѣ всьо и вся! Чують грбшь въ кишени, то що имъ якйсь власти? Такъ отже за одну хвильку, а ситуація стала подобна яе въ Борыславѣ. Жиды на громадскбмъ грунтѣ богатѣють, купують села, а автохтоны, питоменнй властитель лѣзуть до имъ нѣбы до пекла, щобы добувати маетки... не собѣ анѣ дѣтямъ своимъ, а Богъ зна' кому. Для нихъ автохтонбвъ а вразъ и дѣдичѣвъ тыхъ скарббвъ выстане марна заплата на чорный хлѣбъ та на голу костомаху. Мусить выстати, поки не спокутують батькбвскихъ грѣхбвъ. Та нѣ, не спокутують! Занадто они великй... Внуки и правнуки ще вбдчувати нихъ будуть на собѣ, бо пільоны не такъ легко завернути, якъ прогнати... Ось такй гадки морочили намъ душу, а клины жидбвскй шпигали до дна серца.

Якъ то? чи вже всьо жидоватѣло? чи всьо вже повзе на колѣнахъ передъ жидбвскимъ телцемъ-мамоною? чи вже всьо нурае ся въ жидбвскбмъ багнѣ, въ жидбвскбй кишени? Наробили мы крику: одинъ пбйшовъ до о. Лозиньского, другій до о. Лукавецкого, третій до рады повѣтовои и другихъ вызначныхъ людей, я написавъ рекурсъ, священники щось тамъ „поворожили“ зъ своими дяками, органістами и провізорами чи тамъ радше „выповѣдали“ ихъ, а до того о. Лукавецкій ще зъ амвоны справу порушивъ, такъ що жидбвскй заушники посрамились основно. Прийшло друге засѣдане рады громадскои. Радный Матура поставивъ внесеня, щобы справу камѣнолому взяти на порядокъ дневный и — мимо просьбы и грозьбы жидбвъ, що здекомплетують раду — христіане ухвалили тое внесеня а вслѣдъ за тымъ внесли попередну ухвалу. Вправдѣ жидки на команду Самсона Готліба: „Я декомплетуе рады... kimm же!“ выйшли всѣ, але ихъ трабанты якось соромились выйти на очехъ громады и потрѣбне число радныхъ осталось та й ухвалювали, зносили и пбдвышали позиціи буджетовй безъ жидбвъ и — о диво! — земля не запалась, а навѣть сонце по тбй самбй сторонѣ збйшло и ще, якъ на те, якесь веселѣйше и яснѣйше нѣжь звычайно.

Але вернѣмъ ще на хвилю до упону дерева. Жиды давали 149 зр. а Андрусь Бернякъ 220 зр., ну, рѣчь ясна, Бернякъ утриманъ ся и нема що говорити. Та, оно нѣбы такъ и не такъ, се бъ то у насъ та й у насъ честныхъ, и у кождого, хто мае ще бодай цятинку ветыду въ лици, инакше й годѣ. Ба, але-жь наша знову рѣчь въ радѣ жидачѣвскбй. Жиды видячи, що радній хоть-бы таки зъ цѣлого серця радѣ имъ затвердити за 149 зр., а не можуть черезъ Бернякову оферту [149 а 220 за надто велика рбзниця!] — подають додаткову оферту, що они дадуть такожь 220 зр. такъ якъ Бернякъ. И що гадаете? Славетна рада затвердила жидамъ! Мы, розумѣесь, внесли вбдкликъ до рады повѣтовои и она ухилила ухвалу рады громадскои и наказала, щобы рада громадска заключала контрактъ зъ Бернякомъ, примѣчаючи зовсѣмъ справедливо, що инакше ліцитаціи були бы безпредметовй, бо оферентъ, котрый мае вплывъ у радѣ — а се власне тутъ було — завсѣгды здержить ся вбдъ ліцитаціи або подасть цѣну можливо найнизшу, числячи на те, що пбзнавши намѣры спбвоферентбвъ, перебѣгне ихъ офертою додатковою.

Такъ громада не осягне нѣколи цѣны властивои, бо лише жиды, орудуючи тымъ, знають правдиву вартбсть. А христіане „на слѣпо“ дали о 74 зр. ббльше, щобы прецѣнь разъ змѣркувати: що оно варта? — и щобы знати на другій разъ до якои высоты можна гонити на ліцитаціи. Хто знае, може оно два разы тбльке варта? И въ сей способъ бытворилась бы емуляція мѣжь христіанами а жидами, на чбмъ громада тбльке выекати могла бы. Але що порадишь зъ „жидбвскими вуйками“? Они за жидбвску ласку не то продали бы всьо въ громадѣ, але ще бы й завдали. Се видимо не лишь на упонѣ дерева, але на всѣмъ иншбмъ. И такъ н. пр. Дубикъ казавъ ще въ Провбдну недѣлю радному Андрѣеви Гивелеви, що за 200 зр. вбдъ жидбвъ „выпрацювавъ“ ухвалу рады громадскои, щобы пашу лишити безъ ліцитаціи попередному арендаторови за тую саму цѣну. — На чбмъ громада була бы стратила 3.300 зр., коли-бъ рада повѣтова не вмѣшала ся була въ тую „честну“ гру и ухвалу знесла. Панъ радный и асесоръ чувъ сей принюдный закидъ, але не здобувъ ся и на одинѣське слбвце опрокинення. Такихъ справъ на кождбмъ кроцѣ повно, а вже монументальна тая зъ каменоломомъ. И такй жиды брязкають громадѣ въ очи, що то христіане користають зъ громады, бо кождый зъ нихъ то комісарь, то польовый, то оглядачь, а они нѣ! Певне, певне! они нѣ, бо заробити коло громады працею 50 кр. — то хлопъ; але на сотки и тысячѣ знищити громаду, такъ тихцемъ, ось тутъ уже жидъ!

Добродѣе ласкавй! Се не тбльке у насъ. Повно того всюда по нашихъ мѣсточкахъ и селахъ. Де змѣришь, тамъ трафишь; де обернешь ся, тамъ баюра, всюда погань и гниль, всюда жидбвскій швіндель — pardon — автономія чи тамъ самоуправа. Такъ есть, самоуправа! Але самоуправа абсолютна певнои ґрупы жидбвскихъ можновладцѣвъ при слѣпбй помочи хрещеныхъ сателітбвъ, котрыхъ въ кождбй громадѣ знайти можна. Тутъ отже, добродѣе ласкавй, ударити намъ треба! Русины и Поляки въ квестіяхъ національныхъ можуть и мусять мати вбдмѣнній погляды, стремлѣня и потребы; однакъ въ квестіи громадскихъ маетковъ, въ квестіи економічнбй, въ квестіи занику етики и морали, въ квестіи все шаршаючои деморалізаціи масъ — повинній усѣ христіане Поляки и Русины йти спбльно, а Поляки тымъ ббльше, що на нихъ спадае одвѣчальность передъ свѣтомъ и исторіею за всѣ консеквенціи и наслѣдки, бо-жь они а не Р, сины стоять коло кермы нашого галицкого корабля. Сихъ кблька слбвъ шляхотскбй Польщи.

Намъ же Русинамъ не вдоволятись одвѣчальностію Полякбвъ. Нѣ! сего мало. Намъ треба зъ повнымъ забутемъ на себе роздиляти всѣ справы громадскй, кожду погань аналізувати и доходити ажь до ей жерела, а вбдтакъ пбдносити на свѣтло денне, хоть бы за се прийшлось и кблько потерпѣти. Коли зробимо се, тогдѣ зробилисьмо всьо, що було въ нашбй силѣ, тогдѣ мы вбльнй вбдъ одвѣчальности. Не инакше!

Въ Жидачевѣ 15. III. 1898.

Михайло Петрицкій.

Народна Торговля

поручае на надходячй свята

Вина природній

австрійскй, угорскй, дальматинськй и инший въ 5-кілевыхъ барылкахъ и бутелькахъ на розличну цѣну.

Замовленя вбдъ ½ бочки почавши прямо вбдъ продуцентбвъ выходять значно *дешевше*.

Теперь найвбдповѣднѣйша пора на замовленя въ бочкахъ! 118

НОВИНКИ.

— **До Русинбвъ повѣту сяноцкого и цѣлого лемкбвского Пбдбескидя!** Въ 1895 р. основано въ Сяноцѣ політичне товариство „Народну Раду“, щобъ оно занималось всѣми народными справами. Выбраный въ 1895 р. выдѣлъ сего товарыства трудивъ ся въ часѣ всякихъ выборбвъ пбсли своихъ силъ и можности. На засѣданю своѣмъ дня 2 н. ст. лютого с. р. рѣшивъ выдѣлъ скликати всѣхъ дѣйстныхъ членбвъ и всѣхъ намѣряючихъ вступити въ члены сеи „Народнои Рады“ до Сянока до комнатъ „Рускои Бесѣды“ на *загальнй зборы на день 29 н. ст. марта с. р. о годинѣ 10 рано.* Програма зборбвъ слѣдуюча: 1) О годинѣ 10 вбдкрыте зборбвъ промовою предсѣдателя и выборъ предсѣдателя ad hoc. 2) Справоздане зъ дѣяльности выдѣлу. 3) Справоздане касове. 4) Выборъ контрольнои комісіи. 5) Выборъ нового выдѣлу. 6) Вбдчитъ о „Народнбй Торговли“ и громадскихъ крамницахъ. 7) Справоздане контрольнои комісіи. 8) Нарады въ справѣ устроеня вѣча. 9) Внесеня выдѣлу. Важною е для насъ тая обставина, що маемо въ Сяноцѣ філію общества им. М. Качковского, „Народну Торговлю“ и „Руску Бесѣду“ та и свбй „Народный Дбмъ“, но найважнѣйшимъ дѣломъ е для насъ засноване політичне товариство „Народна Рада“. Намъ потреба лишь умѣти се выкористати и здѣлати се товариство живымъ и благотворнымъ. Згадана програма загальныхъ зборбвъ мае именно се на цѣли. Просимо про те о численну участь въ честь, пожитокъ и славу Руси! — *Вбдъ выдѣлу політичного тов. „Народна Рада“ въ Сяноцѣ.*

— **Загальнй зборы членбвъ товариства „Народный Дбмъ“ въ Сяноцѣ**, вбдбудуть ся въ салькахъ „Рускои Бесѣды“ въ Сяноцѣ дня 29 н. ст. марта с. р. зъ слѣдуючою програмою: 1) О годинѣ рано богослуженя за всяке прошеня. 2) О годинѣ 3 по полудни вбдкрыте зборбвъ промовою предсѣдателя и выборъ предсѣдателя ad hoc. 3) Справоздане зъ дѣяльности выдѣлу за часъ вбдъ послѣдныхъ загальныхъ зборбвъ. 4) Справоздане касове и выборъ контрольнои комісіи. 5) Выборъ нового выдѣлу. 6) Справоздане контрольнои комісіи. 7) Внесеня членбвъ. Позаякъ минувшій загальній зборы не могли повеличати ся великимъ числомъ участникбвъ, то выдѣлъ просить всѣхъ членбвъ, щобы конечно всѣ на загальній зборы зволили явити ся и въ важныхъ нарадахъ

товариства участь взяти. Зъ причины, що на послѣднихъ зборахъ рѣшено выготовити на вѣчну памятку альбумъ членовъ-основателѣвъ сяноцкого „Народного Дому“, просимо именно всѣхъ членовъ о ласкаву и скору присылку своихъ фотографій зъ власноручнымъ подписомъ на руки предсѣдателя. — *Вѣдь выдѣлу тов. „Народный Домъ“ въ Сяноцѣ.*

— **Помочь для селянъ.** Выдѣлъ краевый позволивъ доси затягнути позички на подмогу для селянъ навѣщеныхъ торочнымъ неурожаемъ и елементарными нещастями отеимъ повѣтамъ: коломыйскому 30.000 зр. и забезпечивъ трилѣтній вѣдсотки вѣдъ 8000 зр.; борщѣвскому 25.000 зр. а вѣдсотки вѣдъ 10.000 зр.; каменецкому 5000 зр.; калускому 6000 зр.; горлицкому 6000 зр.; бжескому 11.812 зр.; львовскому 20.000 зр. а вѣдсотки забезпечивъ вѣдъ 10.000 зр.; кросненьскому 15.000 зр. а вѣдсотки вѣдъ 10.000 зр.; бохеньскому 11.000 зр. а вѣдсотки вѣдъ 10.000 зр; ропчицкому 6000 зр. и вѣдъ тои сумы вѣдсотки; перемыскому 8000 зр.; старомѣскому 15.000 зр. а вѣдсотки вѣдъ 10.000 зр.; садовицкому поки-що 15.000 зр. и мостискому 24.000 зр. Выдѣлъ краевый вѣдмовивъ дозволу на позички за-для перетяженя повѣта по-надъ 50% податку [на що може дати дозволъ лише соймъ] повѣтови раискому, котрый жадавъ 15.000 зр., и вѣлицкому, що жадавъ 60.000 зр. Повѣтъ бохеньскій жадавъ 50.000 зр., старомѣскій 20.000 зр., а садовицкій жадае ще 49.000 зр.

— **Зъ Белза пишуть намъ:** Дня 25 н. ст. марта вѣдбуде ся отворене читальнѣ мѣщанъскои въ Белзѣ по попередномъ богослуженю въ церкви парохіяльнѣй. Членовъ дотеперь 6 вписаныхъ 50, але треба надѣятись, що честне мѣщаньство белске поспѣшить ся зъ вписами и число небавомъ перевышить сотку.

— **Священики деканата городецкого,** зобранѣ на соборчику въ Городку дня 17 марта, прислали на мои руки свои подписы, прилучаючись до петиціи деканата олеського въ справѣ державнои запомоги въ сумѣ 150.000 зр. на рокъ 1898 для вдовъ и сиротъ по нашихъ священикахъ. — Д. *Танячкевичъ.*

— **Зъ Будзанова** одержуемо письмо, що тамъ вѣдбуде ся дня 27 н. ст. марта с. р. о годинѣ 1-ій по полудни селяньске вѣче зъ слѣдуючимъ порядкомъ нарадъ: 1) Що може зробити посолъ до рады державнои? 2) Справы громадскій. 3) Якъ зарадити нуждѣ селяньскій и 4) Внески и интерпеляціи. [Хто скликує се вѣче, не сказано и не знаемо.]

— **Въ справѣ намѣренои будовы рускои гімназіи у Львовѣ на площи Сольскихъ** внесли львовскій Русины петицію до міністерства просвѣты. Въ тій петиціи, заосмотренѣй численными подписами, подвезено, що площа Сольскихъ а властиво теперѣшна торговиця збожа поббчь улицѣ Сонѣчной належить до найгорше занедбаныхъ заулковъ Львова, въ жидовскій дѣльници повнѣй брудныхъ уличокъ, шинковъ та всячого нехарства, а при тѣмъ надто вѣддалена вѣдъ центра мѣста, а се повинно ся увзгляднити хоть бы длятого, що Львовъ мае тѣлько одну гімназію руску, а вѣдъ нема близько церкви анѣ мѣсця подъ будову каплицѣ. Тому Русины рѣшучо протестують противъ намѣренои будовы рускои гімназіи на площи Сольскихъ. Натомѣсть подносено въ петиціи предложенѣ: побудувати на тій площи гімназію нѣмецку, до котрои ходять переважно жиды, а гімназію руску перенести тамъ, де находить ся теперь гімназія нѣмецка. Міністерство просвѣты переслало сесю петицію, краевій радѣ школьнѣй, щобы здала о нѣй справу. Побачимо, чи рада школьна схоче тутъ бути справедливою.

— **Зъ Коломыи пишуть намъ:** Въ недѣлю 27-ого н. ст. марта вѣдбуде ся въ льокалю „Родины“ вѣдчитъ про нову процедуру цивільну. По вѣдчитѣ товариски забавы, переплѣтанѣ продукціями хору „Бояна“, грою на скрипцѣ, фортепянѣ и цитрѣ. Початокъ вѣдчиту о 8 годинѣ вечеромъ.

— **Въ справѣ доповняючихъ выборовъ до рады державнои.** Ледви опорожнивъ ся мандатъ въ V куріи округа Сянокъ и т. д., а вже сторонництво Стояловского оголосило свого кандидата д-ра Володимира Левицкого. — Въ округѣ Бучачъ-Чортковъ, де мае выбиратись [не знати ще коли] посолъ зъ IV куріи, при акцію въ повѣтѣ зъ рамена краевого руского комітету выборчого почали агітацію радикалы за п. Будзиновскимъ та й вже въ „Гром. Голосѣ“ оголосили его кандидатуру и п. Будзиновскій выѣхавъ онодгы въ Чортковщину.

— **Справа подвысшеня платнѣ урядниковъ,** котра вѣдъ довшого часу черезъ непевну ситуацію у Вѣдни була притихла, стала у насъ вѣдъ кількохъ дньвъ знова голоснѣйшою. Въ кругахъ урядничихъ подають якоси певну вѣсть, що намѣстникъ кн. Сангушко привезъ зъ Вѣдня приречене гр. Туна, що регуляція платы увійде вѣдъ 1 липня с. р. въ житя. Однакъ урядники, заведенѣ такъ часто въ своихъ надѣяхъ, приймають сю вѣсть досыть недовѣрливо. Бо и справдѣ залежать оно вѣдъ рѣзныхъ обставинъ, а именно: чи гр. Тунъ удержить ся до того часу, чи рада державна буде такъ довго радити и чи ухвалить податокъ вѣдъ цукру? Загальна думка здаесь бути „аще не видиу, не имъ вѣры“...

— **На Бурсу Народного Дому въ Чернѣвцахъ** призначивъ цѣсарь зъ православного фонду релігійного по 1.200 зр. рѣчно черезъ три роки, почавши вѣдъ сего року шкільного. Консисторскій Румуны — розумѣе ся само собою — були противни запомозѣ для рускои бурсы.

— **За антісемітскій розрухи въ Вѣличцѣ** — о которыхъ мы писали — арештовано загаломъ 18 особъ, по-найбільше за выбите вѣконъ въ свинаговѣ и въ жидовскихъ домахъ. Але межи арештоваными е и кількохъ жидовъ, котрѣ подчасъ розруховъ выбѣгли зъ ятокъ зъ ножами и топорами та кинулись на толпу, якъ выбивала шибы, отже могли дуже легко покалѣчити людей. Арештованымъ христіянамъ зроблено закидъ злобного ушкодженя чужои власности [§. 85 а) и б) з. к.] и на тій подставѣ заряджено слѣдство. Краковска прокуратория, одержавши акты слѣдчій зъ Вѣличка, зарядила выпустити зъ арешту слѣдчого 11 уязненыхъ, отже въ арештѣ лишило ся 2 жиды и 5 христіянъ. Слѣдство веде ся дальше.

— **Похоронъ бл. п. Адольфа Максимиліяна Подляшецкого** вѣдбувъ ся 21-ого с. м. зъ полудня при вельми численнѣй участи приятелѣвъ и знакомыхъ покойника, що тѣшивъ ся незвычайною симпатіею. За домовиною, котру зъ дому печали до каравану знесли на раменахъ приятелѣ покойника, поступало, крѣмъ родины, приятелѣвъ, товаришѣвъ и численна репрезентація 30-ого полку, въ котрѣмъ покойникъ бувъ резервовымъ поручникомъ, чимала громада знакомыхъ. На домовину зложено значне число вѣнцѣвъ. Вѣнець вѣдъ „Академічнои Громады“, де покойникъ яко членъ основатель и щирый товаришъ зазнавъ найбѣльшои симпатіи и поважаня, несли три академики передъ домовиною. Хоръ товаришѣвъ и знакомыхъ покойника спѣвавъ похоронни спѣвы. На кладовищи взяли приятелѣ знова домовину на рамена и занесли ажь на мѣсце вѣчного супочинку. Надъ гробомъ промовивъ именемъ „Академічнои Громады“ яко другъ академикъ Л. Ц. — подиѣсъ широкій свѣтоглядъ покойника, ясный и быстрый поглядъ на всѣ справы, горячій его патріотизмъ и сердечне спѣвчуте зъ усѣми порывами и долею свого люду, честный и правый характеръ, его благородный идеалізмъ и непохитность въ разъ обраныхъ идеалахъ, его то вараску и громадяньску щирость и привѣтнѣсть, а вкінци попращавъ сердечно незабутного друга, на котрого покладано чималѣ надѣѣ. Жалѣбный обовязокъ скінчивъ ся. Надъ однымъ зъ найщиршихъ и найлѣпшихъ молодыхъ сыновъ Украины насыпано могилу. В. ѳ. п.!

— **Въ справѣ церковно-народнѣй пишуть зъ Подоля:** Przegląd въ 60 ч. зъ 15 с. м. мѣстить добру а обширну допись противъ высылания колектантовъ на церкви та костелы и представляе туе справу основно зъ моральныхъ взглядовъ якъ и зъ матеріяльныхъ. И въ соймѣ була въ тѣмъ дѣлѣ интерпеляція. Теперь я такожь наведу два примѣры. Передъ двома тыжднями ходили два колектанты ажь зъ повѣту Nowy Targ высланѣ на два повѣты: Богородчаны и [!] Подволочиска. Другій колектантъ ще сего року збиравъ на церковь коло Перемышля, на котру вже въ 1895 році въ маю на соборчикахъ розпродувано льосы по коронѣ. При тій нагодѣ згадаю за церковь тернопільску, о котрѣй було писано теперь въ „Дѣлѣ“ и кореспондентъ порѣшувавъ акцію будовы въ Тернополи нового костела и новои церкви потрѣбнои для 7000 греко-католиковъ, бо середна церковь и церковь надъ ставомъ дуже надпсований зубомъ часу, хочь много выдае ся на реставрацію. Не входжу въ станъ и способъ акціи комітету церковного, але зроблю уважнымъ ч. кореспондента, що намъ все приходить тяжше, хочь-бы тому, що мы не маемъ такихъ фондовъ, якъ латинника заглядно Поляки. Н. пр. Przegląd въ ч. 60 доносить, що ординатъ Чарковскій зъ Загробелѣ дарувавъ на новый костелъ міліонъ цеголъ, парохія лат. мае 9000 душъ, въ тѣмъ и дворы, а и „forenses“ теперь конкурують, а навѣть рѣзнѣ мѣсцевѣ товариства дають по закону новому процентъ до конкуренціи пѣсля процентy вѣроисповѣдания въ мѣсцевѣмъ населеню. Костелъ будуть будувати мабуть коло войскового шпиталя, а де бы мала стануги нова [и обширна] церковь? Передъ лѣтами [якъ спрофановано середну церковь] хотѣли ся ставити на площи св. Теклѣ, але потѣмъ поставили тамъ латиньске приходство. *I Гкв.*

— **Демонстрація роботниковъ въ Стрыю.** Мѣсто Стрый було дня 20 с. м. свѣдкомъ небувалого въ тій околиці роботничого руху. Сотки роботниковъ, котрѣ черезъ заведенѣ парового тартаку въ фабрицѣ братовъ Гредлѣвъ лишились безъ хлѣба, пійшли юрбою передъ староство и поднесли окликъ: „Дайте намъ хлѣба!“ Одна часть роботниковъ удалась до старосты Манастирского и просила его о подмогу для 400 роботниковъ, а заглядно и о придбанѣ имъ роботы, бо черезъ заведенѣ парового тартаку всѣ они засуджени на нужду и смерть голодову. Старостѣ удалось роботниковъ успокоити. Заведенѣ пары въ роботахъ тартаку замѣсть уживания роботниковъ мало наступити въ наслѣдокъ подвысшеня о 45% тарифы за перевозъ дерева и кльоцовъ на зелѣзницяхъ державныхъ. Рада мѣста Стрыя высылае въ тій справѣ депутацію до Вѣдня, а рѣвночасно попрошено послѣвъ рады державнои зъ повѣту стрыйского о интервенцію и помочь.

— **Рубачѣ львовскій** высылають сими днями депутацію до міністра судовництва зъ прошенемъ о усунене „мешканцѣвъ Бригідекъ“ вѣдъ уживания ихъ до роббтъ публичныхъ у Львовѣ, черезъ що люде працѣ, якими е львовскій рубачѣ, обтяженѣ родинами и жиючій по норахъ въ найгоршій нуждѣ, не можуть найти конечного заробку, хотяй на ихъ совѣсти не тяжать злодѣйства, подпалы и такій иншій прогрѣшеня. Лякончна заява віцепрезидента намѣстництва Лідля, дана рубачамъ, щобы „честною конкуренцію“ усували своихъ противниковъ, цѣлкомъ не вдоволила ихъ, бо зъ злодѣями, котрѣ даромъ маютъ мешканя, страху, мундуры и „опѣку“, годѣ бездомнымъ рубачамъ вытримати конкуренцію. Депутація мае такожь подиести, що до будовы польского театру заангажовано ажь 400 арештантовъ, а тымчасомъ львовскій роботняки, пересѣчно рубачѣ, примираютъ зъ голоду. Очевидно, що правда по сторонѣ рубачѣвъ, а власти повинній въ интересѣ спокою и публичнои безпечности, абы не допустити до бѣльшого зросту небезпечного пролетаріяту у Львовѣ, справу сесю полагодити прихильно.

— **Молодѣжь золочѣвскои гімназіи** святкуе дня 24 марта с. р. сотій роковины вѣдродженя украиньско-рускои літератури и 37-мій смерти Тараса Шевченка вечеркомъ деклямаційно-вокальнымъ. Програма: Вступне слово І. Д. 1) „Ой пущу я кониченка“ Лисенка, тріо зъ хоромъ. 2) „На вѣчну память Котляревскому“, деклямація, П. С. 3) Вѣдчитъ І. В. 4) Dumka [въ польскѣмъ перекладѣ], деклямація К. К. 5) „Минули лѣта молодія“ Нижанковского, сольо тенорове въ супроводѣ фортепяна, П. М. 6) „Pieśń żołnierza“, хоръ. 7) „Чернець“, деклямація М. В. 8) „Гамалія“, хоръ въ супр. форт. и деклямація В. Т. 9) „Чигиринъ“, деклямація, В. Б. 10) „До торбана“ Лавровского, хоръ. Закінчить проф. І. Р. — Початокъ о годинѣ 6½ вечеромъ.

— **Огнѣ.** Дня 12 марта о годинѣ 1-ій въ ночи выбухъ грѣзный пожаръ въ Лѣськувъ середмѣстю и до пѣвъ годины стояло въ огни десять жидовскихъ домовъ. До ратунку не було бесѣды, бо всѣ дахи тыхъ домовъ творили властиво одинъ дахъ, а подъ деревяными дахами було повно пального матеріялу. Шкода доходить до 40.000 зр. и зъ вынимкомъ двохъ домовъ була въ значній части обезпечена. Мешкавшій въ одномъ зъ тыхъ домовъ геометеръ п. Дадей ледви спасъ житя зъ родиною.

— **Реорганізація львовского магістрату** вже порѣшена, а справою сею занимае ся выбрана ad hoc комісія зъ рады мѣскои. Магістратъ буде складати ся зъ вынимкомъ президія и дирекціи магістрату зъ 12 департаментовъ зъ спеціяльнымъ кругомъ дѣланя. Дотеперѣшный віцепрезидентъ дбстане титулъ директора магістрату изъ задержанемъ теперѣшного обему дѣланя. Регістратура буде такъ зреформована, що урядники концептовѣ будуть дбставали акты вразъ зъ „пріорами“, що причинить ся до прискореня полагоды справъ.

— **Намѣрене убійство.** Онодгы передъ полуднемъ явивъ ся въ мешканю капітана Н. при Городецкій улици якійсь незнакомый чоловѣкъ и заставши дома лише фурнеіца Ивана Пахольчука, сказавъ ему, що прислав его тамъ капітанъ, абы направивъ зелѣзне лѣжко. Пахольчукъ, не подозрѣваючи нѣчого, впустивъ того чоловѣка до мешканя и той взявъ ся до роботы. По хвили заявивъ, що ему треба сокиры, а що сокиры у капітана не було, зійшовъ на долину и десь собѣ ся вызичивъ. Вернувши на гору, почавъ знова щось майструвати коло лѣжка, але коли Пахольчукъ вѣдвернувъ ся до него плечима, ударивъ его сокирою въ шию. Пахольчукъ обернувъ ся, а тогдѣ дбставъ другій ударъ сокирою въ чоло. Розпочала ся страшна борба о житя. Пахольчукъ, сильный хлопъ, мимо утраты крови вытягнувъ напастника до сѣней и наробивъ крику. Однакъ розбійникъ скориставъ зъ хвилевого ослабленя покалѣченого и выдеръ ся ему зъ рукъ, заки ще надбѣгли люде на помочь. Пахольчука вѣдвезено до шпиталя, а злочинця, вѣднайшла поліція и увязнила.

— **Поєдинокъ зъ перешкодами.** Передъ кількома днями въ одній зъ львовскихъ каварень выбухла межи кількома академиками авантура въ наслѣдокъ выпитыхъ чарокъ, а скінчило ся тымъ, що одного подохоченого молодика вызвало на поединокъ ажь шѣсть зневаженыхъ товаришѣвъ. Вѣзваный принявъ иронічно поединки и вчера въ однѣмъ готели почала ся тая оріґінальна серія поединковъ. Якъ-разъ, коли при четвертѣмъ ходѣ вѣзваный дбставъ сильну рану въ груди, вѣдчинились дверѣ и въ порозѣ явивъ ся несподѣваный гбсть, агентъ поліційный въ асистенціи воякбвъ. Противниковъ и секундантовъ арештовано и теперь львовска поліція буде мати честь справу „гонорово“ закінчити.

— **Проєктъ регуляціи Днѣпра** вже выготовило правительство россійске. Регуляція обіймае просторъ мѣжъ Катеринославомъ а порогами. Переводитись она буде черезъ пять лѣтъ, а кошты обчислено на 1,407.421 рублѣвъ. На 1898 рокъ преліміновано 250.000 рублѣвъ.

— **Дрібній вѣсти.** Маетность Майданъ середный коло Отинія купивъ п. Іорданъ зъ Кракова вѣдъ спадкоемцѣвъ Альфреда Дубса. — Бар. Бурґіньонъ, намѣстникъ Буковины, прибувъ на кілька днѣвъ до Львова и зложивъ вчера довшу візиту намѣстниковои кн. Сангушкові. — Зъ Курска въ Россіи доносять, що минувшои недѣлѣ въ монастири Знаменьскѣмъ подложивъ хтось подъ краты огороджуючій чудотворну икону Матери Божои бомбу зъ механізмомъ годинниковымъ. Выбухъ знищивъ сходцѣ, лѣхтарѣ, шибы и дверѣ, стѣны церкви зарисували ся, однакъ икона осталась неушкодженою.

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

Юлія Кисѣлевска, вдова по пок. Иванѣ Кисѣлевскѣмъ, пароху въ Нирковѣ дек. залѣщицкого, упокоила ся дня 13 н. ст. марта въ 80 році житя въ домѣ свого сына Олександра Кисѣлевского, ресиціента фінансовои сторожи въ Кудринцяхъ. В. ѳ. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

Львовска Дирекція ц. к. зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Вѣстникъ розпоряджень для зелѣзницъ и морескои плавбы зъ дня 17 с. м. оповѣщуе слѣдуючій зниженя для дбткненыхъ неурожаемъ повѣтовъ: Бѣбрка, Бохня, Богородчаны, Борщѣвъ, Броды, Бжеско, Бережаны, Бжозовъ, Бучачъ, Хшанбвъ, Чешамбвъ, Домброва, Добромиль, Долина, Дрогобичъ, Горлицѣ, Городокъ, Грибовъ, Городенка, Ярославъ, Ясло, Яворбвъ, Калушъ, Каменка струмилова, Кольбушова, Коломыя, Косбвъ, Кракбвъ, Коросно, Лаиьцутъ, Лѣсько, Лиманова, Львбвъ, Мѣлецъ, Мостиска, Мысленицѣ, Надворна, Нѣсько, Новый Торгъ, Новый Санчъ, Пільзно, Подгужъ, Перемышль, Рава руска, Рогатинъ, Ропчицѣ, Рудки, Рашѣвъ, Самборъ, Сянбкъ, Сокаль, Станиславбвъ, Старе-мѣсто, Стрый, Стрижевъ, Тарнобжегъ, Товмачъ, Вадовицѣ, Вѣличка, Залѣщики, Збаражъ, Жовквъ и Жидачевъ:

1) Для маючои ся спровадити на ѣду и до садженя призначеной бульбы въ наборахъ цѣловозовыхъ цѣны перевозовѣ тарифы вынимкови ч. II, а для меншихъ скількостій 50% опусту зб звычайныхъ цѣнъ перевозовыхъ класы А.

2) Для збожа призначеного на засѣвы, якъ ячмѣнь, овесъ, просо и гречка 50% опусту зб звычайныхъ цѣнъ перевозовыхъ спеціяльна тарифа 1. для посылокъ въ наборахъ цѣловозовыхъ взглядно класы А. для посылокъ въ меншихъ скількостяхъ.

Знижень тыхъ важныхъ для бульбы вѣдъ 16 марта до кінца липня с. р. а для збожа вѣдъ 15 марца до кінца мая с. р. удѣляе ся безъ загальныхъ формальностій на подставѣ долученои до листу перевозового карты замовлень въ стаціи надавчій.

Близшихъ поясненъ що-до права выставлюваня картъ замовлень, якъ и що-до скількости маючои спровадити ся для одной волости [? — *Ред.*] господарства удѣляе въ округѣ тутешнои Дирекціи бюро информаційне [Готель Имперіяль] и всѣ ц. к. уряды стаційнѣ.

Оповѣстка.

„Артистично-літературні Новини“ — въ тыхъ словахъ и назва и програма нового выдавництва п. Миколы Заячковского, розпочатого въ тій цѣли, щобы мѣсячно выдаваными книжками обему 5 печатныхъ листовъ французькои вибѣмки познакомлювати нашу публіку зъ найновѣйшими, але справдѣ артистичными творами нашого и чужого письменства, а нашимъ письменникамъ, постамъ и беллетристамъ, достатчити необходимо конечныхъ взорбвъ літературного артизму, якихъ не знаходить ся въ творахъ популяризованыхъ дуже часто лишь за-для ихъ тенденціи. Межь артистично-гарными творами скорше знайдуть ся и тенденційно-добрѣ, нѣжь помѣжь тенденційно-добрыми артистично-гарнѣ — се переконане буде при выборѣ творбвъ для нового выдавництва мѣродатнымъ; въ тѣмъ переконаню й выбрано вже на найблизшій книжки „Артистично-літературних Новин“ творы кількохъ чужихъ беллетристовъ [американьского Едґара По; французькихъ: Ан. Франса, Пав. Буржета, Пет Лоті, Фр. Коппе, Кат. Мандеса, Марс. Швоба; нѣмецького Ернеста Росмера; італійськихъ: Д' Аннунція и Фогаццара; датського Понтоппідуна; шведського П. Ганзена; великоруськихъ: Немировича-Данченка, Чехова, Гаршина, Мачтета; сербського Лазаревича; чеського К. Райса; польського Домбровского] и кількохъ молодшихъ нашихъ [Ветлины, Кобылянськои, Загаевича и н.] Перша літературна цѣль выдавництва указана мабуть досыть ясно. Друга цѣль выдавництва — причинитись частымъ доходомъ зъ продажѣ выданыхъ книжокъ до побільшеня запомогового фонду львовскои „Академічнои Громады“. Сподѣваемось, що зъ огляду на обѣ тій цѣли, якъ и зъ огляду на дешевість выдавництва [цѣна книжки неоправленои 50 кр.; оправленои въ полотно зъ позолоченями 1 зр.] наша публіка прийме его щиро и поддержить попытомъ. Перша книжка „Артистично-літературних Новин“, зборка ліричныхъ поезій В. Щурата п. з. „Мої Листи“ появить ся вже въ сѣмъ тыждни въ продажи; друга книжка: „Новелі Едґара По“ въ перекладѣ Ив. Петрушевича е вже въ друку. Замовленя на обѣ просить ся надсылати подъ адресомъ: Львовъ, ул. Зибликевича ч. 34. Микола Заячковській.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 23 марца. Нинѣшне засѣданѣ парламенту почало ся спокойно. Передъ выборами віцепрезидентовъ лѣвиця выйшла зъ саль. Першимъ віцепрезидентомъ выбрано д-ра Ферянчица.

Вѣдень 23 марта. Ґр. Тунъ запросивъ до себе пп. Зачка и Стравского, щобы зъ ними порозумѣти ся въ справѣ жадань моравскихъ Чехбвъ.

Нова президія палаты послбвъ буде въ недѣлю на авдіенціи у цѣсаря. — Президемъ буджетовои комісіи мае стати п. Крамаржъ.

N. Wien. Tagblatt доносить, що спільній делеґації будуть скликанѣ до Будапешту на д. 29 цвѣтня.

Будапештъ 23 марта. На конференціи австрійскихъ міністрбвъ зъ угорскими постановлено, що угода, котру мае ся вѣдновити на десять лѣтъ, буде обовязувати вѣдъ дня 1 сѣчня 1898, а не вѣдъ 1 сѣчня 1899 р., якъ бажали австрійскій міністры. На выпадокъ, коли бы не прийшло до угоды, мае вже угорске правительство, якъ зачувати, выготовлену автономічну тарифу мытову.

Берлинъ 23 марта. Справа побільшеня фльоты обертае ся на користь правительства, бо удалось ему зъєднати собѣ значну часть центра.

Лондонъ 23 марта. Насѣяла вѣсть, що абесинській король занепувавъ Леонтева губернаторомъ африканьскихъ провінцій (котрѣ доперва треба буде завоювати).

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрокъ а взглядно и выровнати залеглости.

ОЛЬЯ РЫБЯЧІЯ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслѣзлѣнія, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 135—?

— **Перенесеня.** Перенесений секретарѣ повѣтовій: Кар. Соляникъ зъ Жидачева до Добромиля, Францъ Вечорекъ зъ Коросна до Бобрки, Ив. Пекарь зъ Добромиля до Нового Торгу, Ив. Ладижиньскій зъ Бжеска до Равы и Евг. Льогинъ зъ Камѣнки струм. до Кросна, а канцелістъ намѣстництва Ант. Снѣжко зъ Бобрки до Борщева, а Теоф. Мендисъ до Бжеска.

— **Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 181-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:** Präludium. Von K. — Der Föderalismus in Oesterreich. Vom Reichsrathsabgeordneten Prof. Dr. Emil Pfersche. — Die österreichischen Hochschulerlüsse. Von einem deutschnationalen Studenten. — Oesterreichische und ungarische Ausgleichstaktik. Vom Reichsrathsabgeordneten Dr. Otto Lecher. — Alois Blumauer als Censor. Von Dr. F. Schöchtner. — Ibsen der Romantiker. Von Franz Servaes. — Ibsen und die moderne Schauspielkunst. Von J. Minor. — Ibsen und seine Landsleute. Von Marie Herzfeld. — Die Woche — Bücher. — Revue der Revuen. — Nimba. Von Marcel Prevost.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. **приймають почта, всѣ** книгарнѣ и **адміністрація:** Wien, IX/3, Günthergasse I. **Числа на показъ даромъ и оплатно.**

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Для потерпѣвшихъ при кровавыхъ выборахъ въ Чернѣевѣ и на памятникъ для бл. п. Петра Стасюка прислали на мои руки жертводавцѣ, выказаній 3 цвѣтня 1897 р. загальну суму 375 зр. 30 кр., а по дня 3 цвѣтня 1897 р. надѣслали менѣ на тѣ-жь цѣли Р. Т.: о. Несторъ и Стефанія Рудницкій зъ Яблѣнки вѣдъ себе 3 зр., вѣдъ парохіянъ при богослуженю заупокойнѣмъ 2 зр.; п. Емилія Окуневска на памятникъ 50 кр.; п. Ольга Франко зъ жертвъ присланыхъ редакціи „Гром. Голос“ для потерпѣвшихъ 8 зр., на памятникъ 2 зр.; о. Телиховскій зъ Бурштина зъ жертвъ при вѣдправѣ заупокойнѣй 6 зр. 70 кр.; о. Палагицкій зъ Головчинець 2 зр.; п. О. А. Марковъ зѣ Львова зъ жертвъ зложеныхъ въ редакціи „Галичанина“ для вдовицѣ по бл. п. Стасюку 50 зр., для поколеныхъ селянъ 50 зр., на памятникъ 27 зр. 32 кр.; п. В. А. Дѣдицкій вѣдъ священиковъ деканата жукѣвского 2 зр.; вѣдъ п. Ю. Бачиньского 14 зр.; вѣдъ п. Мих Ходовицкого зѣ Львова на памятникъ 50 кр.; вѣдъ Е. Огоновского для родины Стасюка 1 зр.; вѣдъ О. Огоновского для родины С. 1 зр.; п. Гр. Бобакъ зъ Кракова 1 зр.; зъ проценту въ Банку Звязковѣмъ 4 зр. 32 кр.; черезъ п. О. А. Маркова вѣдъ о. Слюсарчука 1 зр., о. А. Рудницкого 80 кр. на памятникъ и 1 зр., разомъ зъ попереднимъ загаломъ прислано 553 зр. 94 кр. — Зъ сего выдано за посередництвомъ комітету мѣсцевого въ Чернѣевѣ: При заупок. богослуженю 25 марта 1897 брацтву церковному въ Станиславовѣ 3 зр. 80 кр., за докуплене свѣтло 3 зр. 12 кр.; запомоги: Олексѣ Дембовичу 5 зр. и 5 зр., Михайлови Петранюкови 3 зр., 10 зр., 5 зр. и 5 зр., Прокопови Боркови 2 зр., 10 зр., 5 зр., 5 зр., 5 зр. и 5 зр., Иванови Федоркови 10 зр., 10 зр., 5 зр., 7 зр., 3 зр., 4 зр. и 3 зр., Федорови Кравцеви 5 зр. и 5 зр., Онуф. Семкову 5 зр., 5 зр. и 5 зр., Павлови Конерскому (на дорогу до Кульпаркова двома наворотами и для родины) 2 зр., 10 зр., 10 зр., 20 зр., 3 зр. и 12 зр., Павлови Карпцеви 3 зр., Панькови Боркови 5 зр., 8 зр. и 4 зр. 16 кр., вдовици Маріи Стасюковѣй 40 зр., Василеви Чубатиньскому 10 зр. и 5 зр., Стефанови Гахови 3 зр. и 5 зр., Юркови Данилюкови 3 зр., 10 зр. и 10 зр., Никитѣ Федоришину 2 зр. 50 кр., Роману Чапельскому 15 зр. и 10 зр., Федорови Штундерови 5 зр. Федорови Данилюкови 5 зр. и 3 зр., Дмитрови Харитонови 5 зр., Томѣ Скрипину 5 зр., Николѣ Семанишину 5 зр. 69 кр. и Гнатови Новицкому 5 зр.; — за памятникъ 162 зр., за фундаментоване 5 зр., кошты посвячення и помінокъ 26 лютого 1898 р. въ домѣ покойного, на приходствѣ и въ читальни въ Чернѣевѣ 14 зр. 20 кр., 94 кр., 14 зр. 10 кр. и 8 зр. 95 кр., пѣдвода вѣдъ вѣнець вѣдъ краковскихъ Русиновъ 1 зр. Загаломъ выдано: 565 зр. 80 кр. Недобборъ: 11 зр. 86 кр. — Въ Станиславовѣ дня 9 (21) марта 1898. *Д-ръ М. Бучинскій.*

Надѣслане.

Зміна льокалю.

Найдешевший склядъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великовъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюю електричныхъ дзвінковъ. — Замовлена въ провінціи вѣдворотно 4185

Адреса: Оптикъ Конерникій Львовъ площа Галицка ч. 1

Письма въ подякою.

Симеонъ Вайссъ

ХЕМІЧНА ФАБРИКА

ДЛЯ ОЧИСТКИ СУКНА

Львовъ, ул Коперніка ч. 12.

Зъ-давна читавъ я въ анонсахъ о очистцѣ сукна. Я пѣславъ свѣтле одѣне замаране на пробу. Доставши его назадъ, замѣтивъ я изъ здивованямъ, що пѣсланый гарнітуръ вѣдчищеный, зовсѣмъ якъ-бы новый. Въ виду того заявляю повне признане для вашоя фабрики очистки сукна безъ пореня.

Зъ поважанемъ
Л. Яворскій, управитель добръ.

БЛАГОРОДНЫЙ ПАНЕ!

Изъ хемічной очистки вашого заведеня я вполнѣ вдоволеный. Вѣдчищений рѣчи я показавъ моимъ знакомымъ и всѣ здивувалисъ, що зъ такъ замаранихъ убранъ можна зробити цѣлкомъ якъ-бы новій и многій сейчасъ зажадали Вашоя адресы. Посылаю Вамъ ще одно одѣне до хемічной очистки и обновленя.

Зъ глубокимъ поважанемъ
Іосифъ Манастирскій.

57 5—5

Ученик VII. кл. гладає лекцій на провінції. Адрес: Й. Г. poste restante Львів. 121 1—3

ВЫЖИМАЧКИ до бѣля зъ вальцями гумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20. Маглѣ комнатній по зр. 24 и 35 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1955

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дрогеріи подъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НАЙВОЛЬШІЙ ВЫБОРЪ

ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ

ПО НАЙНИЖШИХЪ ЦѢНАХЪ

поручае Магазинъ 6

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

5% чистого зыску на Пріютъ вдовъ и сиротъ по священикахъ въ Самборѣ

въ часѣ вѣдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядовъ церковныхъ

Евг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

Поручаючи по найдешевшій цѣнѣ єпітрахилы свѣтлій, матерій шовковій и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, бляшаній, підставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.

Власна роботня бронзовнича

принимае до вѣдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожь всякій замовленя пѣсля взорівъ

Зъ поважанемъ
Евг. Спожарскій и Вол. Устеньскій

82 11—18 Львовъ, улиця Руска ч. 1.

ПОДЯКА.

Выдѣлъ Читальнѣ въ Прошовѣй заявляе симъ письмомъ прилюдну подяку Свѣтлому Головному Выдѣлови „Просвѣты“ за щирый даръ въ книжкахъ, котрій Св. Выдѣлъ зволивъ молодѣй, що-нио заснованій нашій Читальни жертвувати, и то въ вартости около 14 зр., чимъ зохотивъ читальниковъ сѣльскихъ до науки и просвѣты. Не менше Вп. Д-рови Іосифу Олескову Выдѣлъ выражае щиру и прилюдну подяку за безплатне вѣдступлене свого дому на Читальню убогихъ селянъ прошовецкихъ.

Вѣдъ Выдѣлу Читальнѣ въ Прошовѣй, дня 15 марця 1898.
Ю. Серочковскій, голова читальнѣ, *Михайло Ивахівъ* секретарь.

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ

ЄВАНГЕЛІЯ

малого формату

поручае ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вѣдъ зр. 25 до 150 зр.

тѣлькы въ переплетничѣмъ заведеню

М. Спожарского и Сына

и въ торговли знарядовъ церковныхъ

Евг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 4—10

Альбумъ заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 1 зр

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

МАУТНЕРА

СЛАВНЄ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповажненою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫХЪ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождій мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажь насѣня вѣддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 гатунковъ найбольше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки в замкненій, заосмотренѣ згаданою маркою охоронною **„Медвѣдь“** зъ року 1898 и назвищемъ **Маутнера.** Приймаю заголошеня на комісовѣ склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 18—24

Наслѣдуване застережене.

По низкихъ цѣнахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 10—?

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-малярь

звѣстный вѣдъ кількинадцяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшая церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иній рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасовъ, престолѣвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. конзерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписаный просить Всч. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Въ кождій руской хатѣ повиненъ знаходитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѣкъ 1898.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ т-ві. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рѣжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ.
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.

До переплету

принимае ся всякій роботы вподячій въ кругъ переплетництва.

Всякій замовленя вѣдворотною почтою. 62 16—30

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярославя		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярославя
НІЧ			**НІЧ**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком попедінка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
18.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ „ „ Підзамча
	12.10	„ Лавочного		11.27	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чорлиньского. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, вѣдъ зарядомъ Іоанникія Гренька.

Ч. 57. Львовъ, Четверъ 12 (24) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитост за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженє. — Рекламація неопечатані вільні вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звичайні приймаютъ ся по 4 нѣ 10 кр. вѣдъ одного строчки инсератового або ся и місце а въ рубрицѣ „Надіслане" по 25 кр. а. в.

Надіслане и инше долежене приватій числятъ ся по 15 кр. вѣдъ отзива.

Зъ рады державної.

Вчерашнє засѣданє палаты послѣвъ вѣдбуло ся спокѣйно. П. Шенереръ не явивъ ся, а пп. Вольфъ и Іро, хочь часто перебивали бесѣдникамъ, то заховували ся взагалѣ прилично. Патовиъ на галеріяхъ бувъ такъ великій, що богато людей мусѣло вѣдійти безъ білетівъ, а передъ парляментомъ мало що не прийшло до нещасть середъ незвычайної тисняви.

По отвореню засѣданя вѣдчитали секретарѣ насамперед правительственій внесеня, мѣжь котрими визначають ся тѣ, що жадають вѣдъ парляменту затвердженя цѣсарскихъ розпоряджень, выданыхъ на пѣдставѣ 14 того параґрафу въ справѣ тымчасової угоды зъ Угорщиною, бранки рекрутівъ и и.

Потому президентъ палаты повѣдомляє, що пробуваючого на вѣдпустцѣ директора канцелярії радника двору Гальбана-Блюменштока заступати буде при веденю протоколу секретарь міністерства Вуко Бранковичь.

Дальше вѣдчитали секретарѣ надъ 40 внесень и интерпеляцій. Мѣжь внесеніями одно зъ замѣтнѣйшихъ е внесеня бар. Діпавлього, щобы выбрати комісію зъ 36 членівъ, котра бы въ цѣли внесеня языковыхъ розпоряджень выготовила головній засады языкового и національного закона найдальше до днохъ мѣсяцѣвъ.

Внесеня пп. Танячкевича и тов. домагаєся зѣбраня матеріялівъ до закону о примусовій обезпецѣ рѣльныхъ роботниківъ вѣдъ нещасть.

Коли прийшло до выбору віцепрезидентівъ, лѣвиця выйшла зъ салѣ. Першимъ віцепрезидентомъ выбрано п. Ферянчица 170 голосами на 201 голосуючихъ, а другимъ п. Лупула 169 голосами на 186 голосуючихъ. Выборъ секретарѣвъ вѣдложено до слѣдуючого засѣдання. Прийшла на чергу дебата надъ заявою президента міністрівъ.

Перший промовивъ п. Тіркъ зъ Шенерерівцѣвъ. Провѣдна гадка его промовы була, що Нѣмцѣ, давленій въ Австрії, мусѣли взяти ся до обструкції, бо лишь те оруже ще имъ лишило ся, и сего оружя не дадуть собѣ выдерти зъ рукъ. Они и доси не перестали уважати себе за Австрійцѣвъ; але коли ихъ змусять, то будуть почувати ся лише Нѣмцями. А почавъ бесѣдникъ вѣдъ панованя Баденього та его упадку. Гр. Бадені черезъ те повалився, бо маловаживъ собѣ силу Нѣмцѣвъ. А коли ви пізнавъ, тогдѣ взявъ ся на способъ правдиво польскій, до насильства; а се мало такій наслѣдокъ, якъ непошановане права въ польскѣмъ соймѣ для давнои Польщѣ. Поляки парляментаризмъ розумѣли бы лише въ однѣй рѣчи: коли бы австрійскій грошѣ державній можна обертати на польскій цѣли, а особливо на користь деякихъ ґрупъ польскихъ послівъ. Показують намъ — каже бесѣдникъ — завсѣгды державну конечность. Лихо намъ зъ нею, коли при тѣмъ мають терпѣти Нѣмцѣ! Такою конечностію называють угоду зъ Угорщиною. Але коли сему вдоволить ся, тогдѣ теперѣшна бѣльшість въ нагороду за се достане безусловне панованє въ сѣй державѣ. А скоро не можемо въ межахъ австрійскои конституції боронити нашого права, то мусимо глядати его по-за Австрією. Мы шѣсть столѣтъ вѣрно служили Габсбурґамъ. Чи теперь нема вже справедливости для насъ? Длятого не дамо собѣ выдерти послѣдного оружя, яке намъ ще остало ся, и не здамося на ласку и неласку, бо мы ще не побѣджені.

По тій бесѣдѣ промовивъ именемъ польского кола п. Яворскій, высказуючи погляды кола на програму правительства: „Коло польске має двѣ основній засады, такъ давній, якъ конституція и парляментаризмъ въ Австрії. По перше, члены кола польского все числили ся зъ потребами державы и конечностями [Окліки: Такъ, для Поляківъ!] и все, въ кождій порѣ и всѣми силами старали ся о... [Окліки: щобы ихъ услуги були добре заплачені!] о пѣднесеня становиска монархіи на внѣ. Другою нашою засадою: розширене автономіи въ законодатній дорозѣ. [Бесѣдникови перебивають.] Засада автономіи була все для насъ бусолею, пѣсля котрои мы орієнтували ся. Краєвій соймы мали сего року досыть часу. Галицкій соймъ добре вызыскавъ свій часъ и мѣжь иншимъ ухваливъ зложити у стѣпъ престола адресу, въ котрій вычисливъ всѣ потребы краю. Але много ще лишає ся роботы. Кѣлька елементарныхъ нещасть и злій жнива стали ся въ деякихъ околицяхъ причиною голодовои нужды. Голодъ — то лихій дорадникъ и творить дуже вдячне поле для переворотовыхъ аґітаторівъ, котрій розносять по краю пожежу, роздувають полумѣнь клясовои борбы. Запобѣгти сему можна лишь дорогою законівъ, а лишь розширене краєвои автономіи може ихъ сотворити. Высказане въ адресѣ бажане розширеня автономіи було вѣдъ давна нашимъ бажанемъ, вѣдъ початку нашои конституційної ери. Мы высказали въ адресѣ, що бажаємо собѣ розширеня законодатної дѣяльности соймівъ въ справахъ, котрій не вѣдносять ся до спѣльныхъ интересівъ державныхъ и котрій вѣдповѣдно до властивостій краю мусять бути полагоджені въ соймѣ. Прошу сказати, чи такій справы можуть бути полагоджені въ радѣ державній? На примѣръ наведу справу примусовои асекурації вѣдъ огню. Вѣдъ часівъ гр. Таффого стараємось о полагодженє тои справы, а тымчасомъ міліоны йдуть зъ дымомъ. Чи думаєте, панове, що справа тая не була бы въ соймѣ давно вже користно полагоджена? [Чуму нѣ! Користно для „Фльоріянки" и Кешковскихъ. — *Ред.*] Автономія, котрои бажаємо, полагає на тѣмъ, щобы скрѣпляючи части заразомъ скрѣпляти и цѣлость; безнастанно будемо зазначувати сей постулятъ въ адресахъ, внесеняхъ и петиціяхъ, а то тымъ бѣльше, що позитивна праця ради державної може спинити ся.

Найважнѣйша часть промовы Яворского була тота, въ котрій бесѣдникъ силувавъ ся вѣднайти въ промовѣ Туна автономічну часть соймовои адресы. Президентъ кабінету — мовивъ вѣнъ — замаркувавъ конечность злагодженя національныхъ антаґонізмівъ, а се-жь есть такожь постулятомъ нашои адресы. Зъ програмою правительства сходимо ся ще въ тѣмъ, що и мы домагаємось реформы адміністраційної орґанізації. Въ тѣмъ напрямѣ бажаємо, щобы політичнымъ властямъ въ краю признано ширшій обсягъ дѣланя [здаєсь на те, щобы не можь було рекурсувати до центрального правительства противъ надужить панівъ старостівъ! — *Ред.*] Такъ само, якъ гр. Тунъ, бажаємо, щобы прийшло до угоды зъ Угорщиною. Адреса галицкого сойму годить ся такожь зъ економічною програмою правительства, однакъ се намъ не выстатчає, бо мы дожидаємо дѣлъ, котрій годили бы ся зъ тою програмою. Тогдѣ правительство буде могло числити на повне довѣре польского кола.

Именемъ Італійцѣвъ заявивъ п. Малфаті, що его сторонництво обстає при своихъ жаданяхъ и застерѣгає собѣ повну свободу супротивъ правительства; коли правительство не заспокоить бажань Італійцѣвъ, то они перейдуть въ якъ найострѣйшу опозицію.

Д-ръ Енґель сказавъ коротко, що хочь д-ръ Кайцль вѣйшовъ до кабінету, то Чехи попирати будуть правительство лише тогдѣ, коли оно дѣлами дасть доказъ, що хоче выконати свою програму.

По тѣмъ промовивъ п. Окуневскій.

Посолъ на вступѣ пригадує, що гр. Тунъ въ своѣй промовѣ вѣдкликувавъ ся до удержаня конституції и поваги власти. Тымчасомъ президъ кола польского говорить о розширеню автономіи краєвъ. Де-жь тутъ удержане конституції? То двѣ рѣчи, котрій зъ собою не дадуть ся погодити! А повага власти? Чи президентъ міністрівъ не зная нѣчого о страшныхъ надужитяхъ выборчихъ, котрій въ Галичинѣ дѣяли ся въ имя поваги власти. [П. Вольфъ: То були простій морды урядовій!] Хочете знати, хто робить выборы въ Галичинѣ? Податковій инспекторы, найстрашнѣйшій для бѣдного хлопа достойники, звивають ся вѣдъ повѣту до повѣту, вѣдъ села до села и аґітують за правительственнымъ кандидатомъ, а старосты фальшують результаты выборівъ — все въ имя поваги власти! Чи о такій повазѣ власти думавъ панъ президентъ міністрівъ?

Мы Русины доперва тогдѣ вѣдѣтхнули, коли дѣстали ся пѣдъ власть Австрії зъ-пѣдъ Польщѣ, де мы оставали въ найглубшѣмъ упадку. Наше пробудженє народне зачинає ся доперва вѣдъ хвилѣ австрійского панованя въ Галичинѣ. Теперь хотять австрійскій централізмъ заступити централізмомъ автономічнымъ. Запытуємо правительство: чи оно хоче пѣдпирати такій автономічній змаганя, котрій на мѣсце теперѣшного централізму у Вѣдни бажають установити централізмъ въ Празѣ и у Львовѣ? Вѣдкликую ся до Нѣмцѣвъ. Коли йдете на чолѣ Австрії, уймѣть ся за меншостями, а тогдѣ будете мати по своѣмъ боцѣ покривджені народы. [Оплески на лѣвици.]

Говорять, що въ Галичинѣ шанує ся руска мова, що засудъ оголошують кождому въ его материй мовѣ. Чи вѣрите, що се правда?

---

2)

БАВАРСКА ПОМПАДУРЪ — ЛЬОЛЯ МОНТЕЦЪ.

(*Докінченє.*)

Скинувши міністерство Абеля за его неподатливость въ справѣ надання индіґенату Испанцѣ Льоли Монтецъ — король Людвикъ зложивъ дня 17 лютого 1847 нове міністерство Крамера, умѣрено ліберальне. Але оно вдержалось лишь коротенько — король покликавъ на его мѣсце ліберальнѣйше міністерство князя Етінґена-Валлєрштайна, до котрого увійшовъ на міністра справъ внутрѣшныхъ радникъ державный von Беркесъ, протеґованець Льолѣ. Сесе міністерство звало ся въ народѣ „Lolaministerium" або „spanisches Ministerium". Оно, скоро тѣлько настало, надало индіґенатъ Льоли Монтецъ, а король надѣливъ ей титуломъ ґрафскимъ. Льоля писала ся вѣдъ теперь: Gräfin von Landsfeld. Ставши ґрафинею она ще бѣльше почала мѣшати ся у всѣ справы державній, она просто накидала правительству свою волю. [Зъ нагоды 50-лѣтныхъ роковинъ мартовыхъ революцій принесла сего мѣсяця одна берлиньска часопись репродукцію карикатурного рисунку, якій за часівъ „панованя" ґрафинѣ Льолѣ Ляндсфельдъ ходивъ по рукахъ кѣдданцѣвъ Людвика I-ого: Льоля сидить на тронѣ зъ королѣвскою короною на головѣ, а король-поетъ стоить передъ нею и грає на лірѣ...] Не треба й казати, що все те выкликало середъ народу крайне огѣрченє на „міністерство Льолѣ" а особливо на ненавистного Беркса, на саму Льолю и на короля. Вже 1-ого марта 1847 р. дѣйшло до того, що коли король въ часѣ якогось збѣговища поспѣшивъ зъ візитою до Льоляной палаты, огѣрчена товпа народу метала ему зневаги. Его се болѣло, а однакъ знесъ се за-для Льолѣ. „Льолѣ не вѣдступлю! — мовивъ вѣнъ — не вѣдступлю того благородного величественного єства, абы-мь мавъ наложити королѣвствомъ!"

Опѣсля ґрафиня Ляндсфельдъ пѣдняла на себе обурене однымъ новымъ учинкомъ. Зъ-межи студентівъ университету звербувала она собѣ кружокъ, зложеный зъ двацять и кѣлькохъ молодцѣвъ и утворила собѣ зъ нихъ немовь ґвардію. Они збиралисъ у нея громадно, она гостила ихъ, а они басували ѣй и вѣддавались ѣй до услугъ. Сего було Льоли ще замало и она забажала надати своимъ „ґвардистамъ" видиму орґанізації. На ей просьбу король давъ дозвѣлъ, щобы Льолиній молодцѣ утворили окремый звязокъ студентскій [т. зв. тогдѣ Landsmannschaft] — и они назвали свій звязокъ „Alemania". Розумѣє ся, загалъ студентівъ крайно обурився тымъ фактомъ и не хотѣвъ мати нѣякихъ зносинъ зъ Льолиными паничами въ темно-червоныхъ шапочкахъ. На взорець назвы ультрамонтаны — прозвано ихъ „льолямантанами". Вѣдъ того часу стали вже на порядку дневнѣмъ скандалы, бійки чи то по пиварняхъ, чи на улицяхъ, а самоволя ґрафинѣ Ляндсфельдъ розъярювала народъ противъ „льольямонтанівъ" до крайности.

Дня 9 лютого 1848 р. прийшло въ двбрскѣмъ огородѣ до сцены мѣжь однымъ членомъ и проводиремъ „Алеманіи" ґрафомъ Ґіршберґомъ а студентами и народомъ. Тій, обступивши высокоблагородного „Алеманца", почали заявляти ему чувства своеи найглубшои погорды и порѣшили, що вѣнъ не мая чести навѣть за зерно маку... Се обидило ґрафа-„льолямонтана", вѣнъ добувъ кінжалъ и почавъ нимъ замахуватись на всѣ боки. Надбѣгъ жандармъ и, що правда, вѣдобравъ вѣдъ молодого ґрафа кінжалъ, але арештувати его не хотѣвъ и той утѣкъ до поблизькои гостинницѣ. Счинило ся велике збѣговище и заняло грѣзну поставу.

Середъ того ґрафиня Ляндсфельдъ скоренько поѣхала повозкою до дирекції поліції и зажадала, щобы на охорону ей „ґвардиста" вѣдкомандовано свайчасъ вѣддѣлъ поліції. Выйшовши зъ поліційного будынку, она вже не застала повозки; вѣзникъ, побачивши, якъ товпа народу наближаєсь къ поліції, утѣкъ. Ґрафиня пустилась пѣхотою до королѣвскои палаты, але уйшла небогато. Розъярена товпа дѣгнала ей передъ костеломъ, окружила ей, вылаяла, а коли она, дѣйнята зневагою, ударила одного чоловѣка въ лице, то ледви-неледви вспѣла спасти ся тымъ, що вбѣгла до отвореного костела. Такъ она перебула, доки зъ одваху не выслано по нею вѣйско и пѣдъ его охороною она выйшла зъ костела и, якъ кажуть, за-для безпечности выѣхала десь въ близьку околицю мѣста, а другого дня вернула ся.

Се дѣялось рано, а пополудни оголошено, що король замкнувъ университетъ ажь до зимового курсу. Въ цѣлѣмъ мѣстѣ запанувало сильне заворушене, не тѣлько межи студентами, але й середъ мѣщаньства, и то не лише зъ симпатій, а и зъ интересу, бо много мѣщанъ жило изъ студентівъ*).

*) Таке саме огѣрчене на правительство и на короля запанувало було межи мѣщанами въ славнѣмъ университетскѣмъ мѣстѣ Ґеттінґенѣ въ Ганноверѣ въ половинѣ марта 1848 р. Дня 11 марта пѣдпилій жандармы кѣнній напали були вечеромъ на студентівъ и деякихъ поранили. Студенты задемонстрували въ той способѣ, що 17-ого марта всѣ они въ торжественнѣмъ походѣ, взявши раненыхъ на возы, вывандрували зъ мѣста, всѣ разомъ вшли пѣхотою до Нордгаймъ, а зъ-вѣдтамъ розбѣгшли ся кождый во своіси.

Заразъ другого дня, 10-ого лютого, вѣдбули ся на ратуши великій зборы мѣщанъ. Нарады були бурливій. Мѣщаньство запротестувало противъ замкненя университету, а натомѣсть ухвалило резолюцію: домагатись выгнаня ґрафинѣ Ляндсфельдъ зъ краю, бо инакше мѣщане хоплять за оруже и силою того добють ся. Ситуація въ мѣстѣ стала грѣзною. Сконсиґновано вѣйско. Зъ ратуша перенісъ ся рухъ на улицѣ. При збѣговищахъ вѣйско сповняло свою службу дуже нерадо, а офіцеры, змѣркувавши се, вже й не надто натискали на воякѣвъ... Навѣть пѣдъ палатою короля товпа выправила котячу музыку...

Дня 11-ого лютого розрухъ пѣйшовъ ще небезпечнѣйшій. Розъярена товпа облягла палату ґрафинѣ Ляндсфельдъ, постановивши здобути будынокъ штурмомъ и ґрафиню схопити въ свои руки. Льоля выявила середъ сей грѣзної ситуації велику вѣдвагу. Вышла на бальконъ и резолютно кликнула до товпы: „Хочете взяти менѣ житя? Нате! берѣть!" Чи були бы взяли ей житя чи нѣ, але хотѣли ей кѣнче дѣстати въ свои руки — и вже зъ стороны вѣдъ огорода почалось бомбардованя... Король, побачивши се зъ своеи палаты, прибѣгъ на мѣсце блѣдый, вѣдъ жаху ажь змѣнивъ ся, — прибѣгъ якъ-разъ въ хвили, коли служба ґрафинѣ, пѣдъ охороною наспѣвшои поліції, скоренько всадила свою паню до повозу передъ домомъ — и повѣзъ, пѣдъ ескортою кѣнної поліції, пѣгнавъ ґальопомъ зъ мѣста. За Льолею выбрали ся заразъ и „льолямонтаны"..

Король, пригнобленый и не на жартъ наляканый, попередъ всего вѣдкликавъ свій наказъ замкненя университету и вѣдъ 14-ого марта зновъ отворили ся для студентівъ брамы almae matris — не отворились они лишь для „Алеманівъ", бо тыхъ до сего универси-

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

59

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства ім. Шевченка (Львів ул. Академічна 8) під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка. Белетристика оріґінальна і переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої.

Передплата річна 8 зр., піврічна 5 зр., чвертьрічна 2·50 зр.

[Зъ лѣвицѣ: Зовсѣмъ не вѣрямо!] Въ одномъ изъ судовыхъ повѣтовъ Галичины жие 70 процентъ Русинбвъ. Чи думаете, що они мають право руского языка? Нѣ, абсолютно нѣ! [Пос. Праде: Але пять Чехбвъ въ Хебѣ мае право!] Я самъ, коли тбльке доношу о народномъ вѣчу, рѣшенія дбстаю все по польски або що-найбольше писане польскимъ „абецадломъ“. [Кс. Стояловскій: Не вспѣли ще навчити ся! Кликъ зъ лѣвицѣ: То поцѣлунокъ въ руку вбдъ наверненого Стояловского!]

Много також говорить ся о угорскій угодѣ. Що въ галицкомъ соймѣ говорено о експортѣ на Чорне море и такій подбній рѣчи, то названо економічнымъ нонсенсомъ. Нехай буде угода, але щобъ она зновъ не вышла на шкоду галицкого хлопа, котрый правильно паде жертвою всего.

Такихъ жертвъ ажь за много выказують галицкій суды, за много селянъ вбденджує кару вязниць! Коли правительство хоче бути справедливе, повинно заопѣкуватись тыми, що впали жертвою выборбвъ въ Галичинѣ. Оно повинно увбльнити тыхъ нещастныхъ селянъ, котрій теперь сидять въ криміналахъ и благають о помилуване.

Бадені своимъ поступованемъ супротивъ руского народу найгбршу вбддавъ услугу Австрія [Зъ лѣвицѣ: Слухайте, слухайте!] Нѣхто въ Галичинѣ не пошкодивъ коронѣ тбльке, що графъ Бадені, бо вбнъ пбдтявъ династичне чувство въ народѣ. Зробивъ се своими практиками выборчими. И коли руска депутація прибула въ 1895 роцѣ до цѣсаря и внесла жалобу въ тбмъ пересвѣдченю, що ще мае вагу гасло „justitia regnorum fundamentum“ — хто казавъ насъ тогдѣ вбдогнати? Яку шкоду Бадені зробивъ тогдѣ династіи, того годѣ высказати! [Зъ лѣвицѣ: Слухайте, слухайте! Голосы: И не лишь въ Галичинѣ, всюды въ Австріи!]

Ґрафъ Тунъ повиненъ направити то, що напсувавъ Бадені. Якъ Бадені розумѣвъ повагу власти, се по разъ першій зрозумѣли австрійскій послы тогдѣ, коли сюда до парляменту увбйшла поліція. Тогдѣ першій разъ засвитало имъ въ головѣ: що то дѣе ся зъ Русинами въ Галичинѣ, що дѣе ся на рускихъ зборахъ! Коли мы розповѣдали намъ, що тамъ у насъ застрѣлили або закололи тбльке а тбльке людей, нѣхто зъ васъ не хотѣвъ повѣрити. А увѣрили-сте, ажь коли вы побачили тутъ въ палатѣ шѣстьдесять поліціянтбвъ. [Зъ лѣвицѣ: Правда!]

Коли хочемо положити конець такому способови правлѣня, коли не хочемо допустити, щобы тая джума зб всходу ще разъ сюда вдерла ся, треба вже разъ роздавити загнилу адміністрацію галицку, щобъ и тамъ зачала панувати справедливбсть! [Зъ лѣвицѣ: Славно!] Нѣчого бблыше не хочемо, якъ лишь справедливои адміністрациі; нѣчого бблыше не бонмось, якъ розширеня компетенціи теперѣшнои автономіи и адміністрациі. [Гучній окліки на лѣвици: Слухайте, слухайте!] Въ тбмъ змыслѣ просимо насъ о національну оборону народныхъ меншостій, а коли се наступить, хочемо тутъ лишитй ся, хочемо вбтчину нашу любити! [Гучній оплески лѣвицѣ.]

На тбмъ перервано дебату и закбнчено засѣданѣ. Слѣдуюче засѣданѣ назначено на нинѣ; на порядокъ дневный покладено продовженѣ дебаты надъ заявою гр. Туна Сегодня о год. 5 по полудни вбдбуде ся ще и друге засѣданѣ палаты послбвъ, на котрбмъ выберуть квотову депутацію и делегацію.

——

Въ справѣ выбору до спбльныхъ делегацій станула мѣжь Чехами и ческими Нѣмцями угода, що зъ 10 ти мандатбвъ, припадаючихъ на Чехію вбдступлено Нѣмцямъ 4 мандаты, а зъ 4 мандатбвъ, припадаючихъ на Моравy, призначено два молодо-Чехамъ, оденъ бблышбй посѣлости, а оденъ Нѣмцямъ.

Католицке сторонництво оголосило такій комунікатъ: „Безъ огляду на незвычайнй вбднбсины постановило католицке людове сторонництво остати ся въ звязи зъ правицею, застерѣгаючи собѣ свободу въ языковыхъ и національныхъ справахъ.“ Тымъ чиномъ уважають кризу, яка настала въ послѣднбмъ часѣ въ тбмъ сторонництвѣ, за полагоджену. Мѣсце презеса въ католицкбмъ клюбѣ, опорожнене черезъ уступленя бар. Дїпавлього, постановлено не обсаджувати, такъ що проводити буде клюбови дотеперѣшный заступникъ презеса.

Польске сторонництво людове христіянъско-соціяльне (клюбъ кс. Стояловского) ухвалило, що до кола польского послы того сторонництва не можуть вступати анѣ на членбвъ анѣ на госпітантбвъ. Але що клюбъ той заступае поважну меншбсть выборцѣвъ зъ Галичины, тому зажадае вбнъ вбдъ кола польского, покликуючи ся на права меншости, одного мандату до спбльныхъ делегацій и такъ само мѣсць въ комісіяхъ. При теперѣшнбмъ невыясненбмъ станѣ рѣчей клюбъ лишивъ собѣ повну свободу поведеня, але заразомъ признавъ за засаду въ справахъ національныхъ и въ змаганяхъ до соціяльнои реформы поступати згбдно зъ славяньскими послами.

Австрійска и угорска тактика угодова.

Угода Австріи зъ Угорщиною обймае не лишь означене квотъ, якій обѣ тѣ державы мають платити на спбльній выдатки. Въ нѣй знаходять ся також постановы, котрій управильняють инши, економічній и фінансовій вбднбсины обохъ половинъ монархіи. Всѣ они не менше важній вбдъ „квоты“, бо вбдграваютъ важну ролю въ розвою економічныхъ вбднбсинъ австрійскихъ народбвъ. Въ старбй угодѣ порѣшенй они такъ, якъ справа квоты, т. е. на некористь Австріи. Въ тыхъ справахъ, Угорщина противить ся справедливбй реформѣ угоды ще бблыше, якъ въ справѣ квоты. Наше правительство, не маючи силы супротивъ угорского правительства, мусѣло старатись, щобы австрійскій парляментъ принявъ таку угоду, яку диктуе Угорщина. Бадені, надѣючи ся, що Угры попустять въ одній лишь справѣ квоты, задумавъ бувъ контрабандою перешварцувати до Австріи всѣ прочій точки угоды. Робивъ се въ той способъ, що публичну опінію старавъ ся заняти одною лишь квотою, а вбдвертавъ ей увагу вбдъ иншихъ точокъ угоды, такъ, щобы парляментъ, въ переконаню, що „угода“ те саме що „квота“, не вглубляючи ся въ цѣлбсть угоды приймавъ ей цѣлу зъ тыми лише змѣнами, на якій Угорщина що-до квоты згодила ся. Цѣлу тую тактику угодову розббравъ и пояснивъ д-ръ Отто Лекеръ въ тыжденнику Die Zeit. Вбнъ пише:

Si vis pacem, para bellum. Загальный обовязокъ вбйсковои службы и кождочасна готовбсть армій причинили ся до удержаня мира бблыше, якъ всѣ конгресы и мітинги ураджуваній для пропаганды загального розброеня. Лишь той, хто не страхаесь борбы о право, може на довшій часъ удержати ся въ посѣданю своихъ правъ. — Тѣ банальній максимы мусимо пригадувати собѣ, коли бачимо, въ якій рбзнородный способъ зъ сего и зъ того боку Литавы приготовлювано ся до угодовои кампанін, котра, о скблько здаесь, вступае въ рѣшаючу фазу. Се значить: въ Австріи не було до неи нѣякихъ приготованъ. Одного гарного дня стояло въ часописяхъ: Бадені и его фаховій міністры повѣяли ся до Будапешту. Потбмъ стояло зновъ: угорскій міністры прибули до Вѣдня. Коли тѣ перзональній нотатки кбльканацять разбвъ перейшли ся по дневникарскихъ шпальтахъ, була угода готова — очевидно ажь до квоты, котру славнымъ junctim звязано штудерно зъ прочими точками угоды. На одномъ зъ першихъ засѣдань жовтневыхъ пбдтягнувъ Бѣлиньскій заслону и цѣлый свѣтъ ужахнувъ ся, побачивши сумній наслѣдки правительственнои штуки польского кабінету.

До сего часу йшла робота зъ строгимъ выключенемъ явности. Законъ, правда, постановляе, що до всѣхъ проектбвъ законодатныхъ, котрій обймають торговельній и промысловій интересы, належить пытати о гадку торговельно-промысловій палаты. Правда, що добру нову угоду зъ Угорщиною можна заключити лишь на основѣ досвѣдбвъ, якій пороблено зъ дотеперѣшными трактатами. Але и найспособнѣйшій шефъ секційный анѣ гофратъ не може прийти до свѣдомости тыхъ досвѣдбвъ безъ статистики и анкетъ. Статистики о руху товарбвъ мѣжь Австрією и Угорщиною не посѣдае Австрія. Угорщина мае ей, але она фальшива и мы не маемо надъ нею контролѣ. Найважнѣйшимъ мѣсцемъ експортовымъ австрійскои индустріи есть Угорщина. Наша статистика записуе докладно на сотнарѣ все те, що вывозило до Мехіка и Португалії, але не знаемо, що спродаемо Угорщинѣ.

Помнивши вже се, що у всѣхъ важнѣйшихъ справахъ законы зобовязують правительство запытувати торговельній палаты о ихъ гадку, міністеръ Ґлянцъ повиненъ пригадати собѣ, що тѣ палаты предложили великій материялъ, коли приготовляла ся груднева угода. Але може бути, що евентуальній жадання и жалобы були-бъ для правительства невыгбдными и небажаными. Правительство може було въ страху, що ажь анкета выкличе такій жадання, якій безъ нея и не показали бы ся на дневне свѣтло. Се-жь загально знаный принципъ всѣхъ політикбвъ „задныхъ сходбвъ“ не дати змилити себе анѣ гадкою знатокбвъ, анѣ дбткненою закономъ масою. Якій бы тамъ и були тѣ мотивы, австрійске правительство розпочало переговоры зъ Угорщиною безъ статистики и безъ анкеты.

Замѣсть постаратись о купецке и научне пбдготованя справы, казало польске правительство фабрикувати для угоды опінію. Хто пильно слѣдивъ за голосами репгильнои праси въ першихъ медовыхъ тыжднякъ Баденього, той пригадае собѣ нанѣть дуже сильній тоны антімадярізму. Коли свѣжо-спеченый міністеръ ѣхавъ зъ Буська до Вѣдня, бувъ твердо переконаный, що осягне рбвнбсть квотъ, а коли признавъ Угорщинѣ банкову рбвнбсть, сподѣвавъ ся въ замѣну дбстати рбвнбсть квотъ. Що-до самои тои рѣчи Бадені не але спекулювавъ. Справу квоты кождому дуже легко зрозумѣти. Що 70 бблыше якъ 30, се повинно бути кождому выборцеви до рады державнои досыть ясне. Якъ бы въ справѣ квоты осягнуло ся рѣшучій успѣхъ, тогдѣ можна бы вробити Играмъ бблыші уступки въ справѣ банковбй, при консумційныхъ податкахъ, въ цловбй и торговельнбй угодѣ, бо невышколеным головамъ не легко було бы замѣрити ихъ далекосяглбсть. Длятого на публичну опінію вилывано въ той способъ, щобъ она привыкла думати, що сукъ цѣлои угоды лежить въ квотѣ, и борбу о тую квоту окричано — яко рѣшаючу о справѣ. Якъ бы Бадені не зробивъ бувъ тои похибки, що ненависте народови пбдвышене консумційного податку звязавъ зъ угодою и якъ бы въ справѣ квоты осягнувъ бувъ такій успѣхъ, на якій приготовивъ публичну опінію, бувъ бы мбгъ зъ бблыши надѣями выжидати сесіи въ роцѣ 1897. Але замѣсть поважного, купецкого и научного пбдготованя, пущено ся на зухвалій комбінацій и карколомне ставлене на одну карту.

Въ четвертбмъ и пятбмъ актѣ трагікомедіи польского премієра зачала его праса охолоджувати тую ворожу Угорщинѣ опінію, яку зъ-разу сама пропагувала. Теперь стала вже спѣвати мельодію, що сякъ чи такъ, а угода е державною конечностію. Повага монархіи, державный кредитъ, найвышій интересы, о котрій въ державѣ розходить ся, все те вымагае, щобы австрійскій парляментъ принявъ твбръ махерства Бѣлиньского. Той мотивъ звенить дальше и по упадку Баденього и есть провбднымъ мотивомъ правительства.

Промысловій круги також не беруть ся до тои справы холоднокровно. И тутъ на порядку дневномъ пересада. На пбдставѣ фальшивои статистики угорскои обчисляють индустрійный експортъ до Угорщины на 400 до 450 міліонбвъ ґульденбвъ, коли пбсля найоптимістичнѣйшого обчисленя вбнъ выносить найбольше 200 міліонбвъ. Така пересада не добру робить прислугу, бо скрѣпляе агітацію противникбвъ. Аґрарій партіи користають зъ того, и при тбй справѣ хотять и для себе щось скористати. Въ той способъ правительство, прихильники и вороги угоды працюють въ опінію, замѣсть въ статистицѣ. Добрій и лихій инстинкты вступають на мѣсце купецкихъ калькуляцій. Въ той способъ стоимо неузброеній передъ серіозностію угоды. Ґавчь погбршивъ справу черезъ заключене угодовои провізорія. Вбнъ зобовязавъ австрійске правительство до 1 мая 1898 внести въ парламентъ дефінітивный проектъ угоды. Коли-жь оно хоче додержати речинця, то мусить або махнути рукою на junctim, або попустити въ справѣ квоты.

Авторъ побоке ся, що евентуальный цловый роздѣлъ пошкодивъ бы австрійскій индустріи. Щобы въ такбмъ случаю дати австрійскимъ промысловцямъ вбдшкодоване, пропонуе завести експортовій премія для австрійскихъ продуктбвъ, котрій знеутралізували бы угорскій цла, обтяжуючій нашъ експортъ. Цлову спбльнбсть и такъ не дасть ся довго удержати, коли не поведесь усун ти хижацкій ей характеръ. Лишь добрій договоры, при котрыхъ обѣ стороны чують ся добре, дадуть ся удержати довшій часъ. Въ Австріи нѣчо не зроблено, щобы пбдготовити добру угоду. Замѣсть статистики и анкетъ сѣяно мѣжь народъ пересадну тревогу и пристрастну ненависть. Тысячамъ поясмювано, що ядромъ угоды е справа квоты. Мовь ненасытнбй якбй потворѣ принесено угодѣ жертву языковій розпорядженя... Державу захитано въ ей основахъ. Въ Празѣ и Градци потекла кровь. Але слабый бокъ Австріи — ей експортъ зостав непокрытый.

Вбдъ австрійскои тактики угодовои не вбдбивае потѣшаючо угорска тактика. Въ сути рѣчи е она гешефтярскою. Угорска статистика фальшива, але похибки можна колись справити. А може угорске правительство знае ей, а умысно каже публикувати даты прикрашенй по-троха пбсля системы corriger la fortune [поправити свбй станъ маєтковый]. Мадяры знають, чого имъ потрѣбно до робленя

тету вже не впущено. Поки-що настав спокбй. Студенты и мѣщаньство осягнули свое. Правда, для цѣлковитого выровнаня рахункбвъ зъ „льоялізмомъ“ оставала ся неполагоженою ще одна рѣчь — усунене ненавистного Льолиного міністра Беркса — и того почато домагати ся що-разъ наибрнѣйше. Але король опиравъ ся тому — доки мбгъ...

Революція зъ 24 лютого въ Парижи вбдбилась голоснымъ вбдгомономъ и въ столици Баварін. Вѣрній пбдданій короля-поета почали теперь жадати вбдъ него чогось бблыше важного, якъ выгнане Льолѣ... Дня 2 марта почали ся наново розрухи въ Монахіюмъ. Товпа кинулась на дбмъ міністра Беркса и удало ся ей въ части зруйнувати. Въ державныхъ будынкахъ выбивано вбкна. Декуды почато ставити и барикады. Але завдяки тому, що тутъ вбйску не давано приказу стрѣляти, скбнчивъ ся той першій день мартовои революціи на бійкахъ мѣжь студентами и поліцією. Другого дня, 3 ого мая, повторила ся исторія зъ попереднього дня... Вкбнци королеви стало вже того за богато и вбнъ загрозивъ студентамъ и мѣщаньству, що каже стрѣляти картачами. Ґарнізонъ столицѣ скрѣплено вбддѣлами вбйска зъ мѣстъ провінціяльныхъ. Але й студентамъ та мѣщанамъ вкбнци рбвно-жь не стало терпцю и на день 4 ого марта они пбдготовились до рѣшаючои баталіи. Узброивши ся, въ що попало, верглись на мѣщаньскій магазинъ оружя, здобули его и забрали оруже. Теперь готово було прийти до кровавои катастрофы, однакъ въ послѣднбй ще хвили удало ся фельдмаршалови принцови Каролеви запобѣгти нещастю, утихомиривши нарбдъ обѣцянкою, що король сповнить всѣ жадання народу. Людвикъ І. засѣвъ заразъ до писаня въ тбмъ дусѣ проклямацій до народу. Сей часъ скасувавъ цензуру. Скликаный попередъ ажь на 31 марта соймъ становый скликавъ уже на 16 марта. Вбйско, стягнене до столицѣ зъ провінціи, выправивъ назадъ до давнѣйшихъ ґарнізонбвъ. На мѣсце Берк а покликавъ на міністра справъ внутрѣшныхъ Тона-Дітмара. Вкбнци 6 ого грудня появила ся королѣвска проклямація зъ пбдписами всѣхъ принцбвъ дому Віттельсбахбвъ, въ котрбй признано народови мѣжь иншимъ навѣть безпроволочне загрисягнене армій на конституцію.

И бувъ бы вже спокбй — якъ бы не Льоля. Въ ночи зъ 8 на 9-ого марта зъявилась она тайкомъ въ Монахіюмъ и мала кбльканодинну розмову зъ королемъ. Вѣсть о тбмъ розбйшлась блискавицею по мѣстѣ и выкликала зновъ заворушене мѣжь народомъ. Коли-жь насп ѣли до Монахіюмъ подразняючій вѣсти о революціи у Вѣдни и о рухахъ въ Берлинѣ, Монахійцѣ дня 16 марта почали розрухъ наново пбдъ гасломъ: „Прочь зъ „мавританьскою“ ґрафинею Льолею!“ Де тбльке можна було догадувати ся сховку Льолѣ, всюда глядано ей. Вкбнци було пбдозрѣне, чи она не ховае ся въ дирекціи поліціи; студенты и мѣщане штурмомъ взяли будынокъ поліційный и въ лютости нищили цѣле уряджене...

Король вкбнци побачивъ, що мусить зъ Льолею розлучитись. Вже того-жь дня, 16-ого марта, оповѣщено, що ґрафиня, въ супроводѣ двохъ поліційныхъ урядникбвъ, выѣхала желѣзницею до Ліндавъ, маючи пашпортъ до Швайцарії. А 17-ого марта появили ся два королѣвскій декреты: одинъ оповѣщавъ, що ґрафиня Ляндсфельдъ тратить баварскій индіґенатъ, а другій, що скиненый свого часу за-для Льолѣ директоръ поліціи Пехманъ обймае наново колишню свою посаду. Рбвночасно міністерство выдало розпоряджене до всѣхъ судовыхъ и поліційныхъ властій, взываючи ихъ, щобы на выпадокъ, коли бы ґрафиня Ляндсфельдъ ще укрывала ся десь въ границяхъ державы, увязнили ей яко ворохобницю.

Король Людвикъ І. мбгъ теперь мати вже спокбй — але вбнъ въ кблька днѣвъ, 20 марта, зложивъ корону на найстаршого сына Максиміліяна ІІ-ого, а самъ пережывъ яко приватный чоловѣкъ ще до 1868 року, все до кбнця житя любуючи ся въ літературѣ и штуцѣ.

А Льоля Монтецъ? — Выгнана зъ Баварії, по короткбй блуканинѣ, заѣхала до Лондона. Тамъ оженивъ ся зъ нею 1849 р. одинъ ґвардійскій лейтнантъ, але вже въ 1850 р. розвѣвъ ся зъ нею. Льоля опинилась въ Испаніи, а 1852 р. выѣхала до Пбвнбчнои Америки. Тамъ вступила зновъ на сцену и надрукувала свои „Памятники“. Ей богатый въ пригоды побутъ въ Баварії укладали американьскій літераты въ драматы и она яко акторка выступала на сценѣ въ роли власнои своеи особы — ґрафинѣ Дольоресъ Ляндсфельдъ, освободителькы народу вбдъ ультрамонтанъства... Въ 1853 р. вышовши за-мужъ за одного літерата, выѣхала до Каліфорнії, а коли мужъ невдовзѣ утѣкъ вбдъ ней, она вбддалась за лѣкаря, але той швидко померъ. Она вернулась до Ню-Йорку зновъ на сцену, выѣздила зъ-вбдси въ 1855 р. яко директорка трупы театральнои до Австралії, вкбнци по недовгбмъ житю богатбмъ въ пригоды — умерла въ нуждѣ въ ню-йоркскбмъ шпиталѣ 1861 року.

торговельной політики. Угорщина організує анкеты, а фахові корпорації достатчують правительству потрібні матеріяли. Як-раз теперь підготовляють на Угорщині свою автономічну тарифу цлову и роблять всякі приготованя, щобы евентуальність розділу банку и цловости не заскочила их неприготоваными. Все те робить ся тамъ безъ патосу и спокійно, як то и повинні робити мужі интересовъ...

НОВИНКИ.

— **Зъ руского народного театру.** Въ суботу д. 26 н. ст. марта выставить нашъ театръ въ Тернополи „Мікадо“, оперету Сулівана, при повній військовій музиці 45 полку п.; въ неділю 27 ого „Нещасне кохання“, украиньску драму въ 5 актахъ зъ співами и танцями; въ второкъ 29-ого „Корневільскі Дзвоны“, оперету Плянкета въ 3 актахъ а 4 відділахъ, при повній військовій музиці 45 полку п. — Теперь при кінци місяця, коли місцева публика вже по трохи фонды свои вычерпала, чей-же зволять охрестні священики и взагалі интеліґенція зъ околиць піддержати рускій театръ и теперішну дирекцію въ ей похвальныхъ змаганяхъ.

— **Руска молодіж станиславівскои ґімназіи** устроює въ сотні роковины національного відродженя и въ XXXVII-ті роковины смерти незабутного кобзаря Руси-Украины Тараса Шевченка вечериці въ четверъ 24 н. ст марта с. р. Програма: I. Вступне слово, т. Т. Бурачиньскій. 1) Маслякъ-Вербицкій „Де Дніпро нашъ“, хоръ мужескій. 2) Шевченко „На вічну память Котляревскому“, деклямація, т. І. Цибикъ. 3) Дуетъ на цитру, тт. В. Грицей и В. Зяркевичъ. 4) Sphora „Polowanie“, хоръ мужескій. 5) Польска деклямація, т. В. Стоиловскій. 6) М. Шашкевичъ Матюкъ „Веснівка“, сольо сопранове въ супроводі фортепяна, т. Я. Пачовскій. — II. Відчитъ „Голосъ Европы про Т. Шевченка“, т. В. Сѣмовичъ, 7) Ф. Колесса „Вулиця“, хоръ мішаный. 8) І. Бѣликовскій „Poutpourri“ зъ народныхъ пѣсень, хоръ скриповый въ супроводі фортепяна. 9) Шевченко „Невольникъ“, деклямація, т. Ю. Олесницкій. 10) Федькович-Нижанковскій „Гуляла“, хоръ мужескій. Заключеня. — Початокъ о 6 годині вечеромъ.

— **Зъ Ярослава:** Въ XXXVII-мі роковины смерти незабутного Кобзаря Руси Украины Тараса Шевченка відбудуть ся въ Ярославі въ сали гостинниці „Victoria“ дня 28 марця 1898 р. вечериці заходомъ рускихъ академиковъ зъ ласкавымъ співудѣломъ Вп. пань О. Ц. и С. З. Члены хору выступлять въ строяхъ козацкихъ. Чистый дохідъ призначеный для убогои молодежи ґімназіи ярославскои. Цѣны місць: льожа 2 зр., крісло 1 зр. місце сидяче 60 кр.; вступъ на салю 25 кр.; для пп. студентівъ и військовыхъ низше фельдвебли 15 кр. Початокъ о годині 6 вечеромъ.

— **Зъ Самбора.** Відъ 1896/7 року є въ Самборі філія Рускаго Товариства педаґоґічного, котрого цілею есть підмогати народне шкільництво. Повідомляючи о томъ Вп. отцівъ духовныхъ и світску интеліґенцію та взагалі прихильниковъ народного шкільництва, просимо вписувати ся въ члены товариства и взяти участь въ засіданю, котре відбуде ся дня 5 н ст. цвітня с. р. о годині 2-ій по полудни въ школі вправъ напротивъ костела оо. Бернардиновъ. Членьска вкладка 50 кр. річно. — Відъ выділу філіи Рус. Товариства педаґ. въ Самборі.

— **Выділъ товариства „Рускій жіночій кружокъ“ въ Коломыи** оповіщує: Въ неділю дня 3 н. ст. цвітня представлена буде въ Коломыи заходомъ товариства „Рускій жіночій кружокъ“ у великій сали касы ощадности комедія Григорія Цеглиньского „Торговля жемчугами“. Ласкавый співудѣлъ и режисерія Вп. п. Ивана Биберовича и добиръ силъ аматорскихъ, звістный вже зъ своіи артистичнои ґры, вповняють насъ, що представленя выпаде підъ кождымъ взглядомъ знаменито. Тожь не сумніваємо ся, що дня 3 цвітня не забракне нікого зъ Вп. Родимцівъ такъ місцевыхъ якъ и зъ околиць, а то тымъ більше, що сеся нова штука буде въ Коломыи выставлена по разъ першій. Цѣны місць подасть ся пізнійше.

— **Товариство Рускихъ женщинъ въ Перемышли** устроює въ маю [день подасть ся пізнійше] въ сали городскій велику томболю на дохідъ бідныхъ шкільныхъ молодежи. Въ тій цілі підписаный выділъ просить Вп. Добродіівъ о ласкаве скоре надсылання фантівъ якъ и жертвъ грошевыхъ. При сій нагоді почуває ся выділъ до милого обовязку зложити подяку Вп. п. Ол. Яремі, секретареви рады повітовои въ Добромили, за даръ 5 зр. на высше згадану ціль. За выділъ Товариства Рускихъ женщинъ *Ольга Приймова* предсідателька, *Олена Кормошева* секретарка.

— **На надзвычайныхъ загальныхъ зборахъ товариства „Академічна Громада у Львові“** відбутыхъ дня 20 марта с. р. выбрано слідуючій выділъ: голова тов. Гарматій Гриць, студ. мед.; заступникъ голови тов. Цегельскій Львонгинъ, студ правъ; бібліотекарь тов. Галущиньскій Михайло, студ. філ.; скарбникъ І. тов. Макухъ Иванъ, студ. правъ; скарбникъ ІІ. тов. Крушельницкій Михайло, студ. філ.; контрольоръ тов. Грабовскій Олекса, студ. мед.; писарь тов. Нестеровичъ Миронъ, студ. правъ; члены выділу Мочульскій Михайло, студ правъ; Гуменюкъ Семенъ, студ філ.; Барилякъ Олекса, Мироновичъ Осипъ и Дурбакъ Павло студенты правъ; заступники выділовыхъ: Володимиръ Гнатюкъ студ. філ.; Богданъ Гузаръ, Володимиръ Кордуба и Михайло Присташъ, студенты правъ. — У Львові дня 24 марта 1898.

— **Подяка и прошеня.** Патріоты станіславскои охрестности и лемківского Підбескидя вчинили въ короткомъ часі дуже много. Задумавши разъ мати свій „Народный Домъ“ вложили скоро по 50 и 100 зр. и купили домъ за 10.000 зр., въ части готівкою, а въ части на сплату. Зъ великою радостію могли мы вже нераз дякувати прилюдно щедрымъ жертводавцямъ будь въ користь нашого „Народного Дому“, будь въ користь учинковъ. И нині выявляємъ нашу сердечну подяку д-рови Мих. Ладижиньскому, ґімн. професору, за жертваній на „Народный Домъ“ 50 зр. А що нашъ „Народный Домъ“ находить ся въ великій потребі сплатити пекучій довгъ въ сумі 500 зр., тому просимо покірно сочувствуючихъ народнымъ подвигамъ жертволюбивыхъ патріотівъ допомогти намъ сплатити згаданый довгъ, щобы мы до намѣренои цѣли приближились. Такожь просимо памятати о бібліотеці при нашомъ „Народномъ Домі“. Дающая рука не оскудіває... За жертводавцівъ будемо все Бога молити. — *Відь выділу тов. „Народный Домъ“ въ Станиславі.*

— **Зъ Львівского Бояна.** Передконцертовій вправы мішаного хору відбудуть ся завтра, въ пятницю о годині 7½ вечеромъ. Выділъ взыває всіхъ членівъ, щобы точно и въ комплетъ явили ся.

— **Доповняючій выборъ посла зъ округа Бучачь-Чортківъ** розписаный — якъ доносять зъ Відня до польскихъ дневниковъ — 12 ого н. ст. мая.

— **Зъ Стрыя пишуть намъ:** Дня 17 с. м. була депутація селянъ зъ Угерска повіта стрыйского на авдіенціи въ намістництві въ справі дефравдацій війта Ивана Бѣсика на шкоду громады Угерско. Звістный прислужникъ и польскій аґітаторъ выборчій Иванъ Бѣсикъ допустивъ ся дефравдациі зъ касы громадскои на суму 325 зр. 50 кр. и то поразъ другій, за що зістався 8-ого листопада м. р. засуспендованый. Но мимо того віддало ему ц. к. староство стрыйске дня 11 марта с. р. знову війтівске урядованє, хотяй той ще есть довжникомъ громадѣ, рахунківъ не выробивъ анї самовільно для себе задержаныхъ грошей зложити не хотівъ. Депутація Угорчанъ була попередно у ц. к. старосты Манастирского зъ жалобою на бувшого війта Ивана Бѣсика, наводячи факты его громадскои господарки, но п. Манастирскій заявивъ, що він мусить впровадити Ивана Бѣсика знову въ урядованє війтівске — „бо бы самъ хлѣба позбавивъ ся“, якъ бы того не зробивъ. На замѣтъ селянъ радныхъ, що рада громадска не може поручати дальше завідуваня маєткомъ громадскимъ чоловіковы, котрый есть будь-що-будь дефравдантомъ громадского гроша, що се грозить цѣлковитою руиною села та що депутація удасть ся до маршалка и посла гр. Дідушицкого, сказавъ староста Манастирскій: „Менѣ не має до росказу маршалокъ! Я знаю въ Угерску Бѣсика за доброго війта, бо хотяй вінъ громадскій грошѣ здефравдувавъ, то по двохъ місяцяхъ, зъ бонзни передъ ц. к. судомъ, грошѣ до касы громадскои по части віддавъ“. Секвестраторъ тягне людей зъ послідного за такъ званє „спашне“, с. є. податокъ відъ громадскихъ посівокъ, а Бѣсикъ яко зборець „спашного“ анї мыслить віддати грошѣ. Сю справу зволять піднести наши послы у Відни, бо того рода „porządni“ війты ширять крайну демораліза̀цію середъ населеня нашого повіту.

— **Въ справі фонда пенсійного для вдівъ и сиротъ по рускихъ священикахъ,** котра була головнымъ предметомъ нарады конференціи въ Перемышли и въ котрій забравъ слово Вп. о. посолъ Танячкевичъ въ „Ділі“ ч. 52], найдокладнійше дізнають ся интересованій зъ тексту петиціи, котрій въ короткомъ часі будуть всімъ священикамъ розісланій до підпису. Поки-що у відповіді о. послови и для информаціи прочихъ собратій, зазначити треба, що конференція перемыска рішучо и одноду̀шно заявила ся противъ злученя нашого т. зв. вдовичого фонда зъ проектованымъ фондомъ пенсійнымъ. Що до характеру будучого фонда то пізля проекту о. референта конференційного мавъ бы той фондъ характеръ правно-державный, подібно якъ фондъ пенсійный для вдівъ и сиротъ по урядникахъ державныхъ. Само собою розумівсь, що на такій фондъ мусять священики самі складатись, якимись місячными чи квартальными преміями, котрі бы уряды податковій при выплатѣ пенсій священикамъ потручували. И на таку процедуру потреба згоды бодай більшои половины интересованыхъ священиковъ; въ тій цілі вышлють ся відповідній петиціи до підпису кождому поодинокому священикови, а сподіватись можна, що если не всѣ, то певно дуже поважна більшість тій петиціи підпише и на фондъ пенсійный, въ повысшій способъ уформованый, згодить ся. Правдоподібне також есть, що евентуальна запомога 150.000 зр. була бы засновкомъ, чи капіталомъ основнымъ для того фонда.

Мушу ще примѣтити, що на конференціи була також сибрна квестія, чи схоче правительство тою справою занятись, не уважаючи насъ, священиковъ, за урядниковъ, и квестія тая не була тогдѣ ясно розвязана. Сказано лише, що то буде вже річію нашихъ Архипастирівъ, щобы своими силами правительство до тои справы приєднали, а маючи сотки петиціи въ своихъ рукахъ, будуть мати на чімъ опертись. Но если-бы розходилось въ теоріи, чи священики мають яке право до характеру урядниковъ, то тая справа рішена вже трибуналомъ адміністраційнымъ оречемъ зъ 15 марта 1883 ч. 581, котрымъ признано ведучимъ жидівскій метрики характеръ публичныхъ урядниковъ. Аналоґічно відносить ся се оречене и до католицкихъ священиковъ. Вирочомъ тутъ не розходить ся о те, чи священики узналі правительствомъ за властивыхъ урядниковъ публичныхъ, чи нѣ; выстане, що мы є горожанами австрійскои держави, рівно якъ рільники, купцѣ, роботники, а если правительство опікує ся ними и выдає законы, взгляднo предкладає думі державній до ухваленя, н. пр. уставы що до забезпеченя вдівъ и сиротъ на выпадокъ хоробы, калѣцтва або смерти, то такъ само повинно оно подбати о вдовы и сироты по рускихъ священикахъ, тымъ більше, если того домагатись будемо.

Що-до проектованои о. посломъ Танячкевичемъ анкеты въ томъ дѣлѣ и що-до будучихъ зборівъ „Пріюта“ въ Самборі, то они справѣ повысшій можуть много помочи и ей прискорити; комітетъ же выбраный ad hoc на перемыскій конференціи буде незалежно відъ повысшихъ чинниковъ розпочате дѣло дальше вести, а то пізля директивы и резолюцій ухваленыхъ дня 27 сѣчня въ Перемышли.

— **Гарна теорія а негарна практика.** Зъ Тернопільщины пишуть намъ: Кілько то разъ мы вже відъ зверхниковъ властій чули, що нашъ языкъ має належий ему права! Говорять се міністры, говорить намістникъ, маршалокъ краю, президенты суду и урядовъ... А въ практицѣ? Анї слѣду! Чому? Бо самій власти не журять ся о выконанє своихъ розпоряджень. Ось у насъ, въ тернопільскомъ староствѣ годѣ допросити ся такои марницѣ, якъ рускій блянкеты на выказы статистичній! Може бы нашій послы заинтерпелювали правительство, чому се такъ? чому Русинівъ мусять все и всюды упослѣджувати и кривдити? — *Священикъ.*

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** ухвалила на засіданю зъ дня 21 марта с. р.: Вызначити на представителя учительства до ц. к. окружнои рады шкільнои въ Залѣщикахъ Казимира Райтера, управителя 5-кл. школы мужескои въ Залѣщикахъ; — именувати учителями въ школахъ народныхъ: Ем. Хшонщевску управителькою, а Брон. Тустановску и Зен. Лесецку учительками старшими при 5-кл. школѣ женьскій въ Підгайцяхъ, Стеф. Юркевича учителемъ 1-кл. школы въ Старомѣщинѣ, Мих. Кшечковского въ Ниврѣ и Фел. Мильчановску въ Вовчугахъ.

— **Будова польского театру у Львові** має бути доведена сего року аж підъ дахъ. Въ тій цілі предприемцѣ будовы пп. Левиньскій и Сосновскій удали ся въ подорожь до більшихъ містъ европейскихъ, щобы пізнати и поінформуватись що-до машинъ, уживаныхъ при великаньскихъ будовахъ, а найбільше ходить о машины до помочи при тягненю більшихъ тягарівъ въ гору на муры, при чімъ праця ручна йде дуже поволи. Сего року зачне ся робота відъ мурівъ цегляныхъ, бо лавы бетоновій и фундаменты каменнії вже готовій. Угольный камінь положеный буде здавсь уже въ половині мая при величавімъ торжествѣ.

— **Нещастні пригоды.** Необережність при стинаню дерева по лѣсахъ стала причиною смерти кількохъ людей. И такъ дня 15 лютого Иванъ Демчишинъ, 35-лѣтный селянинъ зъ Литвинова, въ підгаецкімъ повітѣ, жонатый, отець двоихъ дѣтей, стинаючи дубы въ підгаецкімъ повітѣ, хотячи уступитись передъ упадаючимъ дубомъ спотикнувъ ся и упавъ на землю просто підъ дерево, а оно убило его на місци. — Така сама доля стрѣтила дня 19 лютого Іосифа Папроцкого, селянина зъ Пінкута, въ мостискімъ повітѣ. — Дня 21 лютого убило дерево въ голешівскімъ лѣсѣ въ жидачівскімъ повітѣ роботника Максима Коротача зъ Новошина. — Дня 22 лютого въ лѣсѣ званімъ „Батовица“ на обшарѣ дворскімъ въ Краснолѣсю коло Славутина, підгаецкого повіта, убило дерево жида зъ Волшівци Герша Давіденберґа чи Апфельберґа.

— **Оперовый злодій.** Сими днями зловлено въ віденьскій оперѣ надворнія злодія въ хвили, якъ вытягавъ якійсь дамѣ зъ кишенѣ портмонетку. Зловленый пташокъ выглядає по паньски и называє себе Антоніо Альфаро, родомъ зъ Наварры. Передъ місяцемъ выйшовъ вінъ зъ вязниці въ Більбао и за той часъ „оперувавъ“ кишенѣ оперовои публики въ Медіоланѣ, Турині, Вероні и Инсбруці. Віденьска поліція пізнала въ нѣмъ злодія, що ще въ 1886 р. славнивъ ся множествомъ крадежей въ оперѣ. Тогдѣ назвавъ вінъ себе Антоніо Фернандезъ и представивъ ся комівояжеромъ зъ Маскара въ Аѳрицѣ. Стверджено також, що бувъ караный за крадежи зъ Монахіюмъ, Шафгузѣ, Ментонѣ и въ богато испаньскихъ містахъ та що належить також до мѣжнароднои злодѣйскои спілки.

— **Дрібні вісти.** Въ Теребовли має відбути ся невдовзѣ вечерокъ въ честь XXXVII-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка при участи „Бояна“. — Будову православнои церкви у Львові при площи Францискановъ вже розпочато; давну церковцю здемольовано. — У Варшавѣ померъ одинъ изъ знатнійшихъ повістописателівъ Климентій Юноша Шалявскій. — У Відни померъ сими днями бувшій секційный шефъ міністерства справъ внутрішныхъ Ербъ, що мавъ колись звязи зъ Русинами. — Въ уніятскій рускій церквѣ въ Чернівцяхъ відбували ся недавно реколекціи підъ проводомъ о. Шептицкого игумена львівского монастиря. — Нашъ землякъ д-ръ Петро Литиньскій именованый радникомъ суду въ Корнайбурзѣ. — У Львові померъ кандидатъ нотаріяльный Іосифъ Балябайдеръ въ 37 році житя. — Въ школі мѣскій въ Манастирискахъ ad Бучачь появилась нашкідна слабість въ родѣ коросты; зарядъ школы на стілько бувъ необачный, що доперва відъ родичівъ дѣтей довідавъ ся о розширеній недузѣ.

Посмертій — ǂ — оповістки.

Иванъ Дашкевичъ, властитель земскихъ посілостій въ Кудринцяхъ и Завалю, упокоивъ ся въ недѣлю 20-ого с. м. въ 85 році житя. Покійный бувъ православнои вѣри, а на два тыждні передъ смертію зложивъ исповідь вѣри католицкои. Зъ великого свого майна записавъ покійный вже передъ кількома лѣтами 500 морґівъ поля для оо. Василіянъ и власнымъ коштомъ побудувавъ монастирь. По покійномъ остала ся вдова, дождавшись рівно-жъ красного вѣку 83 лѣтъ. В. є. п.!

Надісланє.

„Henneberg-Seide“

von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 7 [1]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

— **Именованя.** Секретарями повітовыми именованій канцелісты намістництва Леопольдъ Паперковскій, Олекс Романикъ и Євг. Льоґинъ, а канцелістъ судовый Теоф. Мендисъ именованый канцелістомъ намістництва. — На засіданю львівскои рады мѣскои дня 18 н. ст. марта именованій секретарями магістрату львівского комісарі: Ив. Стотанчикъ, Баньковскій, Олекс. Островскій и Дзюбиньскій, а комісарями концепісты: Завистовскій, Гофмокль и Даніельскій; мѣскимъ лѣкаремъ высшои класы именувала рада д-ра Татарчуха.

Послідній вісти.

На нинішнімъ засіданю парляменту велась дальше дискусія надъ програмовою промовою гр. Туна.

Промовлявъ насамперед п. Штайнвендеръ [нѣм. націоналъ] и загрозивъ Тунови, що доки Нѣмцѣ не почують відъ него, чи правительство на місце розпоряджень языковыхъ выдасть законъ нормуючій відносины языковій, доти нема й мовы, абы рада державна ухвалила буджетъ, рекрута и угоду.

Потімъ промовлявъ бар. Дінавлі и бувъ за тымъ, щобы выбрано перманентну комісію для полагоды справъ языковыхъ.

— —

Підъ Манастирисками жандармъ арештувавъ Петра Новаковского, селянина зъ Торокъ, що прибувъ туда на аґітацію выборчу.

Телеґрамы „Дѣла“.

Відень 24 марта. Міністеръ гр. Голуховскій мавъ вчера заявити, що сибльне правительство австрійско-угорске відкличе въ половині цвітня залогу зъ Креты.

Вчера умерла въ Прешбургу архикн. Фридриха.

Прага 24 марта Prag. Abendblatt доносить, що має бути підвысшеный податокъ відъ цукру и пива о трету часть теперішнои высокости. Правительство надѣє ся зъ того збільшити дохідъ державъ о 40 міл. зр., такъ що выстане на підвысшенє платнѣ для урядниковъ, на заведенє новои процедуры судовои и на знесенє стемпля дневникарского и календарского.

Берлинъ 24 марта. Комісія высшои палаты приняла законъ о збільшеню кольонізаційного фонду.

Софія 24 марта. Президентъ міністрівъ Стоиловъ такъ недужій, що нема выглядівъ на его подужанє. Тымъ часомъ заступає его въ урядѣ міністеръ судівництва Тодоровъ.

Надісланє

Змѣна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвіверы, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя въ провінціи відворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львівъ площа Галицка ч. 1.

ПОДЯКА.

Не маючи анї спроможности анї силы особисто зложити як слід подяку за оказану нам з усіх сторін сердечне спочутя з причини трагічної смерти нашого дорогого сина Максиміліяна Адольфа, складаємо сею дорогою нашу найгорячійшу подяку за те спочутє всім Високоповажаним Панам і Паням, котрим наше безмежне горе не остало чужим, як і всім Честним Товаришам покійного, що поспішили віддати ему послідну услугу.

У Львові дня 24 марта 1898.

Адольфъ Подлясецкий з родиною. 123

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѳлегмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѡдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѡдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 375 186—?

МАШИНКИ універсальный до терти мигдалѡвъ, булокъ, цукру и т. п. по зр. 1·50, формы, банки, ножѣ столовій и кухонній. Патентованій сплеска деревляній до шинокъ, сыру и т. п. (помыслу и выробу краєного) поручае ПЕТРО ХШОЮСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4956

Интелігентна женщина Русинка
лѣтъ 26—30, найде зараз мѣсце до заряду дому у особы самотной въ мѣсточку. — Зголошеня: I. K. 6 poste restante Львовъ. 122 1—3

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерѡбки Матерацѡвъ, що платить ся тѡлько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальной роботни матерацѡвъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львовъ, Коперника 5. Дреліхи на покрыти вѡдъ 60 кр. за метръ почавши.
[Импреса]. 108 4—15

Ученик VII. кл. глядае лѣкарскій на провінціи. Адрес: Й. Г. poste restante Львів. 131 2—3

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львѡвъ
ВѠДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручае мясо:
волове, вепрове, барашину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львѡвъ Ринокъ ч 3.
41 16—24

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життепысью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Оправленій примѣрникы продаютъ ся по 35 кр.
Передплата на 5 выпускѡвъ 1 зр.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѡвъ ул. Галицка ч. 12.

Клиентій Федунь
переплетникъ бібліотеки ц. к. львѡвск. університету
поручае
свое переплетниче и ґалянтерійне заведенє
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366
Пѡдоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: **Служебникѡвъ, Евангелій, Молитовникѡвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумѡвъ, Манъ, Дипльомѡвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ
Артистъ-малярь
въ КУТАХЪ
выконуе всякій працѣ входячій въ обсягъ его заводу въ кождѡмъ жаданѡмъ стилю пѡсля власной композиціи, якъ: образы, портреты, украшеня стѣнъ, такожъ реставрація старыхъ образѡвъ; прийнае до выконаня зъ дерева и позолоченя иконостасы, олтарѣ, кивоты, и т. д и т. д. пѡсля власныхъ оріґінальныхъ плянѡвъ — солідно и по умѣркованой цѣнѣ 3—?
96

АДОЛЬФЪ КАМІЕЛЬ
Львѡвъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львѡвъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѡй.
Продае дешевше нѣжъ всюды
портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовій и штайнґутовій, огнетревалу папу дахову, асфальтовій плыты ізоляційній, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякій матеріялы будовляній** — заручуючи за ихъ доброту.
Предприемство роботъ бетонныхъ и крытя дахѡвъ дахѡвкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 26—?

Найдавнѣйша Торговля знарядѡвъ церковныхъ, книгъ, Икопъ и ризъ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
у ЛЬВОВѢ
поручае на Свята Великодній:
ЄВАНГЕЛІОНЫ нового выданя малого формата оправленій въ аксамитъ зъ цѣлкомъ новымъ нарочно до того формата зроблепымъ окутемъ, зъ образками мальованными на блясѣ по 55 зр., 65 зр. и 75 зр., а зъ образками на порцелянѣ по 70 зр., 80 зр. и 90 зр., бѡльшого формата вѡдъ 72 зр. до 185 зр., якъ до оправы. Далѣ поручае Плащеници на полотнѣ вѡдъ 18 зр. до 42 зр., а на шовковѡй матеріи вѡдъ 45 зр. до 128 зр. Аргосы, Фелясны, Стихарѣ, Дальматики, Колпаки, Кадильницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ, Пауки бронзовѡй и кришталевѡй, Образы, Олтарики до процесій, Ковчеги, Хоругви, Фаны, Чашѣ, Копіи, Дарохранительницѣ, Монстранціи и всякій иншій утвори въ якъ найлучшѡй и солідноѡй якости, бо ярмарочныхъ выробѡвъ не тримаю, и по цѣнахъ можливо найнижшихъ супротивъ всякои конкуренціи, котра по бѡльшѡй части лихоту за добрій грошѣ продае. При всякѡмъ купнѣ за готовій грошѣ 5% а при фелонахъ 10% рабату.
97 5—6

Д-ра ЛЯМАНА
Какао зъ поживными солями
(за ½ кільо 2·25 зр.) и
Чоколяда зъ поживными солями
(за ½ кільо 1·60 зр. и 1·40 зр.)
Названій такъ тому, бо до нихъ доданый дуже важный екстрактъ вѡджившляючихъ солей рослинныхъ, котрій дуже грають важну ролю въ вытворѣ крови и розвою костей, а окрѡмъ того въ дуже милый способъ дѣлае на смакъ. Въ насльдокъ того, якъ такожъ и зъ тои причины, що при выробѣ уживають ся лишь найшляхотнѣйшій сырій матеріялы, зъ стараннымъ поминенемъ звычайно уживаныхъ, а здоровлю шкѡдливыхъ алькалій мінерального походженя (потажъ, сода, магнезія, амоняк и т. п.) узнано Какао и Чоколяду зъ поживными солями яко одиноко правдивій, тревалій и о высоко вѡдвесенѡй поживности — препараты зъ Какао.
Екстрактъ пожизныхъ солей рослинныхъ.
за горнець 1·25 зр.
а зъ внѣшного свого выгляду и способу уживаный, подѡбный до мясныхъ екстрактѡвъ. Спорядженый зъ рослинъ особливо богатыхъ въ поживній соли, а призначеный на додатокъ до всякихъ зупъ, сосбъ, яравъ и т. п., щобы въ страваxъ збѣльшити для вѡджившлюваня [вытворюваня крови и розвою костей] такъ важну присутность поживныхъ солей. Вплывае дуже приятно на смакъ страв.
Домагати ся треба безплатнои брошуры вѡдъ одинокого фабриканта: **„HEWEL & VEITHEN in Wien. I., Schreyvogelgasse 3.**
Купити можна въ Аптикахъ, дѣпашихъ торговлихъ кольоніальныхъ товарѡвъ, дрогуеріяхъ и въ „Народнѡй Торговли“ у Львовѣ, ринокъ число 35 119 1—3

„СЛАВІЯ“
Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ
(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѡдъ 1874 р.)
скончивъ зъ кѡнцемъ 1896 р. 28-ый рѡкъ своеи дѣяльности и зросши во всѣхъ вѡдѣлахъ „Славіи“

	въ кѡнцемъ 1896 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 7,427.361·15 кр.
Премія належитости поббчній и вѡдсотки за рѡкъ 1896	„ 2,188.521·39 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на житє	„ 27,629.196·15 „
Обезпечень сумы въ секціи вѡдъ огню	„ 277,905.738·— „
Выплачень капіталы, ренты и вѡдшкодованя въ 1896 р.	„ 1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѡдшкодованя въ загальнѡй сумѣ	„ 27,193.723·12 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѡдъ шкѡдъ огневыхъ будынкѡвъ, движимостій, збѡжа товарѡвъ, запасѡвъ, скота и пр.
Тарифы „Славіи“ вельми умѣренй, а услѡвя обезпеченя вельми користній.
Тарифъ и друксортѡвъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣлае якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при уляци Словацкого ч. 3. 21 6—24
„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє агенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе агенціи письменнымъ селянамъ.

Въ кождой руской хатѣ повиненъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѡкъ 1898.
Достати можна по цѣнѣ 35 кр., а въ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
Ц. К. УПР. ГАЛ. АКЦ.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всякій паперы цѣнній
И МОНЕТЫ
по найдешевшѡмъ курсѣ деннѡмъ не числячи пѣякои провізіи.
Контора вымѣны и вѡддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковѡмъ.
374 [2]

5% чистого зыску на Приютъ вдовъ и сирѡтъ по священникахъ въ Самборѣ
въ часѣ вѡдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядѡвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшѡй цѣнѣ фелоны свѣтлій, матерія шовковій и новияній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, бляшанй, подставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
Власна роботня бронзовнича
принимае до вѡдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожъ всякій замовленя пѡсля взорѡвъ
Зъ поважанемъ
Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 12—18 Львѡвъ, улиця Руска ч. 1.

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ
ЄВАНГЕЛІЯ
малого формату
поручае ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вѡдъ **зр. 25 до 150 зр.**
тѡльки въ переплетничѡмъ заведенію
М. Спожарского и Сына
и въ торговли знарядѡвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 5—10

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складѡвъ
ЧАЙ
правдивый китайскій
въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.
При замовленяхъ найменше 2 фунтѡвъ, при порошку 3 фунтѡвъ высылаємо франко; при вѡдборѣ 6 фунтѡвъ додаємо 5% въ товарѣ.
19 Зъ поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Рѡкъ заснованя 1892
ТОВАРИСТВО
ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНѢСТЕРЪ“
перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Выс. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ Вшеосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечая будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскій знаряды, збѡже въ зернѣ и сохомъ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкѡдъ огневыхъ.
„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-ый рѡкъ своеи дѣяльности зъ збѡльшеными фондами ґарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачений шкоды до кѡнця 1897 року 480 100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, услѡвя обезпечень користній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра“ принимае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.
На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій услѡвя, представляе своими значными фондами найбѡльшу ґарантію, и выдае поліси и квіты въ рускѡмъ языцѣ.
Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе позички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційній* за интабуляцію або порукою двохъ вѡдповѣдныхъ ручителѡвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѡдъ членѡвъ и третихъ осѡбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и позичку дѡстати може тѡлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 7—25
Зголошеня о удѣленє агенцій въ охретностяхъ, де нема близько агентѡвъ „Днѣстра“, приймають ся.
Львѡвъ, ринокъ ч. 10. (дѡмъ „Просвѣты“.)
Позички для членовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 6½% и 1% додатку на кошты адм.
Информаціи и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ и найкористнѣйшихъ комбінацій.

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѡдъ зарядомъ Іоанна Гроніна.

Ч. 58. Львовъ, Пятница 13 (25) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крóмъ недѣль и русчихъ святъ) о 6-тóй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вó второкъ, и вó второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинъского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты плаценй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		за границы:	
на цѣлый рóкъ	18 зр.	на цѣлый рóкъ	24 зр.
на пóвъ року	9 зр.	на пóвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рóкъ	16 зр.	на пóвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 гр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатаній вóльній вóдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні приймаютъ ся по 4 мѣ 10 кр. вóдъ одного стрóчки инсератовои або ся и еще а въ рубрицѣ „Надсѣлане“ по 25 кр. а. в.

Подякы и инший донесенія приватній числить ся по 15 кр. вóдъ стрічки.

Програма гр. Туна.

Парляментарна дискусія надъ „програмовою“ деклярацією Туна подала вже досыть ясный образъ програмы. Она выказала, якъ порожною есть „програма“ нового правительства, такъ порожною, що ей можна назвати лушпиною безъ зерна. Въ нéй можна вложити все и нѣчо. Зложена изъ загальныхъ, малозвучныхъ, а порожныхъ фразъ, вдоволити може лишь тыхъ, котрí мають силу въ тую порожну лушпину вкласти свое зерно. Коли въ парламентѣ покóнчать ся пустí, програмовй деклямаціи верховодныхъ партій, а рада державна и правительство заберуть ся до позитивной роботы, до практичного выконаня того, що заповѣдае правительственна деклярація, тогдѣ доперва покаже ся, що фразами, въ якихъ она злѣплена, дадуть ся умотивувати найсуперечнѣйшí и просто противорѣчнí постуляты. Якъ рóзно можна толкувати собѣ таку загальну „програму“, показало ся вже теперь, коли парламентъ не розпочавъ ще своі позитивной роботы.

Клясичнымъ примѣромъ еластичности можуть служити тотí фразы правительственной деклярацiи, де говорить ся о „справедливости дотычно всѣхъ племенъ и мешканцѣвъ нашои державы“, о „улагодѣ національныхъ антагонізмóвъ“ и все те мае робити ся въ „конституційнóй дорозѣ“. Слова тí дуже ясní, здавалось бы, що нѣхто, а найменше вже угнетенí меншости не повинен бы мати нѣчого закинути такóй „справедливóй и высоко-етичнóй програмѣ“, що слóвъ тыхъ и найбóльшій крутарь не мóгъ бы двозначно выложити. А однáкъ знайшли ся такí. Звѣстно, ліберальна шляхта нѣмецка залишала опозицію и выслала навѣть одного зъ-помѣжь себе до кабінету пóдъ услóвемъ, що о змѣнѣ конституціи въ федералістичнó мъ напрямѣ и бесѣды бути не може. Правительственна деклярація гарантуе íй очевидно ненарушимóсть истнуючои конституціи. Тымчасомъ знайшли ся такí — очевидно Поляки — що устами Яворского высказали свое вдоволене зъ того, що въ деклярації Туна знаходить ся апробата тои части адресы галицкого сойму, въ котрóй Поляки домагають ся змѣны теперѣшнои конституціи въ федералістичнóмъ напрямѣ, що пóдъ захованемъ конституціи треба розумѣти розширенє автономіи краѣвъ. Пос. Окуневскій заслуживъ собѣ на загальне признане Русинóвъ тымъ, що сейчасъ приципливъ Поляка протестомъ, якій наче-бъ выняв зъ міліонóвъ сердець рускихъ.

Пос. Окуневскій звернувъ увагу на те, що постулятъ адресы галицкого сойму а захованє истнуючои конституціи — то дві непримиримí суперечности. По думцѣ Полякóвъ „справедливóсть супроти всѣхъ племенъ и мешканцѣвъ нашои державы“ и „полагодженє національныхъ антагонізмóвъ“ оправдує жаданє Полякóвъ заведенія автономіи краѣвъ и розширенія компетенціи сойму и краевыхъ властій. Пос. Окуневскій а зъ нимъ цѣлый народъ рускій думае просто противно: „Розширенє автономіи було бы гробомъ для рускаго народу. Мы нѣчого не бонмось бóльше, якъ розширенія теперѣшнои автономіи и адміністрації“. Чи парламентъ — якъ приступитъ до позитивного полагодженя національного питання — зрозумѣе правительственну програму о „захованю конституціи“ такъ, якъ се зрозумѣло коло польске, чи такъ, якъ розумѣе рускій народъ и нѣмецкí партіи, та котрóй сторонѣ признаетъ рацію австрійске правительство, — се буде залежати вóдъ того, котрí зъ тыхъ чинникóвъ будуть мати бóльшу силу.

Въ деклярації гр. Туна такожъ неясный бувъ высказъ его о „пошановаю конституціи и о авторитетѣ властій“. Именно не сказавъ вóнъ, якí власти мають бути для насъ авторітетомъ. И на се звернувъ пос. Окуневскій увагу. „Чи се такій авторітетъ — пытае вóнъ — передъ котрымъ вóдъ довгихъ лѣтъ мусять утíкати ся Русины? Коли президентъ міністрóвъ мавъ на гадцѣ той авторітетъ, въ такóмъ разѣ — хорони насъ Боже вóдъ такого авторітету!“ и сей высказъ свóй знаменито илюструе фактами, котрí просто мусять переражати своею брутальностію и дикостію!

Дискусія надъ програмою выказала такожъ бракъ змѣсту и повну неясность економічнои ей части. Тунъ говорить о „пожиточныхъ соціальныхъ реформахъ, о пóднесеню матеріальнóмъ населенія, особливо тыхъ широкихъ класъ, котрí жíють лишь зъ доходóвъ власнои працѣ“. Тую часть програмы дуже добре скритикувавъ бар. Діпавлі словами: „Доки податки лишать ся такí, якъ теперь, и доки такъ зъ беззглядностію, якъ досе, будуть íхъ стягати, доти о пóднесеню рóльництва не може бути й бесѣды!“

Цѣлу-жъ програму гр. Туна дуже добре схарактеризувавъ пос. Штайнвендеръ. „Деклярація правительства — мовивъ вóнъ — мѣстить высказы, котрí самí собою розумѣють ся, а не начеркнула границь, въ якихъ правительство думае обертатись. Мы муенмо знати, яка е програма правительства на нинѣ! Тунъ говорить много о порядку и справедливости. Ще нѣоденъ міністеръ не проклямувавъ кривдъ и безправства, а однакъ неоденъ поповнювавъ íхъ.“

Въ тыхъ послѣдныхъ словахъ Штайнвендера лежать сукъ рѣчи. Розходить ся о те: якъ? Якъ думае гр. Тунъ выконати те, що заповѣвъ въ своѣй деклярації. Сего „якъ“ не знаходимо у вступнóй промовѣ нового премíера, и побоюемось, що правительство буде мусѣло въ практицѣ толкувати свои загальній постуляты такъ, якъ ей толкуе собѣ парламентарна бóльшóсть зъ польскимъ коломъ на чолѣ, и — не дай Боже! — буде якъ бувало...

Вѣче „Селяньскои Рады“ въ Бродахъ.

Дня 17 марта с. р. вóдбуло ся повѣтове вѣче въ Бродахъ, скликане выдѣломъ Селяньскои Рады. По богослуженю въ мѣсскóй церквѣ зóбралось около 400 селянъ и 20 священикóвъ въ просторóй сали магістратскóй, вóдступленóй зъ всякою готовостію п. бурмістромъ Кулякомъ. Изъ священикóвъ прибувъ зъ округа судового залозецкого тóлько одинъ о. Ефановичъ. Зъ свѣтскои інтеліґенціи брóдскои появили ся тóлько на хвильку ґімн. проф. Санатъ и адв. Должицкій; инші узнали за лѣпше свѣтити неприсутностію, абы натомѣсть по вѣчу забавитись въ безпощадну критику, якъ ало ся правдивымъ патріотамъ... Вѣче отворивъ короткою промовою предсѣдатель Селяньскои Рады Всч. о. Мандичевскій, въ котрóй указавъ на причины скликаня вѣча, а именно на невóдрадне положенє економічне селянъ, дальше на близькí выборы до ради повѣтовои и на потребу будовы Народного Дому въ Бродахъ; предложивъ на предсѣдателя зóбору о. Ефановича въ Поповець, на заступника предсѣдателя Михайла Возняка, селянина зъ Чехóвъ, а на секретаря о. Михайла Левицкого зъ Щуровичъ. Се внесенє зóбраній одноголосно одобрили. По короткóй промовѣ о. Ефановича приступлено до рефератóвъ.

Рефератъ економічнымъ, выробленый и вóдчитаный Всч. о. Карановичемъ зъ Николаева, дуже заинтересувавъ селянъ. Важнѣйшí резолюціи вóдносились до ограниченя подѣльности грунтóвъ селяньскихъ, до достатченя дешевого кредиту селянамъ и до заснованя спілокъ рóльничихъ. — Надъ першою резолюцією поставленою о. Карановичемъ, абы сынъ найстаршій дѣдичивъ половину цѣлого грунту, а другою половиною дѣлили ся прочí дѣти, вывязалась дуже жива дискусія, въ котрóй забирали голосъ священики и селяне. Одní зъ селянъ промовляли за цѣлковитою неподѣльностію, другí за ограниченемъ неподѣльности, абы яко minimum неподѣльности установити шéсть морґóвъ, и тую послѣдну резолюцію ухвалено. — Що-до спілокъ рóльничихъ ухвалено вóднестись до послóвъ рускихъ, абы поставили вóдповѣдній внесенія въ цѣли заснованя спілокъ рóльничихъ, окремыхъ для малои посѣлости, опертыхъ на куріяхъ національныхъ и субвенціонованыхъ зъ фондóвъ державныхъ; тымъ спілкамъ мали бы такожъ бути вóддани всякí доставы для вóйска. — Що до резолюціи въ справѣ достатченя дешевого кредиту для малои посѣлости забравъ слово въ дискусіи о. Долиньскій зъ Бродóвъ и знаменито въ тóй справѣ промовивъ: указавъ на фонды масы спротиньскои, котрí дотеперь виносять близько 100 міліонóвъ, а на саму Галичину припадае близько 20 міліонóвъ, а котрí то фонды по мысли декрету зъ 11 лютого 1790 року мали бути фондомъ публичнымъ, котрый повиненъ стоятиотвóромъ кождому горожанинови. Пóсля слóвъ декрету мали тí фонды служити на тое, абы вырвати пóддaныхъ зъ рукъ лихварѣвъ, они мали пóдперти кредитъ селянъ. Такъ само говорить о тóй справѣ цѣсарске розпорядженє въ 9 падолиста 1858 р. Однакъ фонды тí цѣлкомъ не уживають ся по мысли и пóсля інтенцій сихъ декретóвъ. Отже о. Долиньскій поставивъ резолюцію: вóднестись до послóвъ,

Языкъ малорускій въ галицкихъ ґімназіяхъ.

Въ фейлетонѣ 38 ч. „Дѣла“ п. з. „Сóборъ въ Россіи о нашъ языкъ“ подали мы змѣстъ полеміки межи „Биржевыми Вѣдомостями“ а Д. Мордовцемъ въ „С. Петербургскихъ Вѣдомостяхъ“, яка вывязалась въ нагоды ухвалы галицкого сойму въ справѣ основаня рускои ґімназіи въ Тернополи. Читателѣ „Дѣла“ знають, якъ удачно Д. Мордовець выказавъ абсурдностъ балаканки „обединителѣвъ“, мовбы языкъ малорускій бувъ „говоромъ“ неспосóбнымъ до науки въ середныхъ школахъ и взагалѣ до публичного житя, отже Русины повинні принятиі „общерусскій“ языкъ літературный.

Въ тóй справѣ одержуемо мы ще слѣдуюче письмо:

Вóдповѣдь п. Мордовця, зовсѣмъ слушна, выказуе хитрóсть мóзкованя писарчукóвъ въ родѣ дописувателя „Биржевыхъ Вѣдомостей“. Зъ своеи стороны добавимо, яку то разячу супе ечь бачимо взагалѣ въ поведеню славяньскихъ „братолюбóвъ“! Коли бо бóльшина печати россійскои боронить зъ запаломъ змагання Славянъ полудневыхъ пóднятого на оборону своеи вóдрубности и языка, и пр. Словенцѣвъ вóддѣленыхъ вóдъ Россіи обшарами нѣмецкими, то уважають розвитокъ народный племенъ славяньскихъ сусѣдуючихъ зъ Россіею зовсѣмъ невластивымъ и негодящимъ.

Изъ слóвъ „Биржевыхъ Вѣдомостей“ видно, що редакція совершенно не знае вóдношеній галицкихъ Русинóвъ, про котрыхъ хапае ся говорити. У насъ австрійскихъ Русинóвъ не такъ, якъ въ Россіи на Украинѣ, де нѣтъ и одной школы сѣльскои съ языкомъ выкладовымъ малорускимъ. Мы ще вóдъ р. 1848 маемо численнí школы людовí, де учать рóднымъ языкомъ. Найвысшимъ рѣшенемъ зъ 17 цвѣтня 1863 р. ч. 3998. заведено въ академічнóй ґімназіи малорускій языкъ выкладный въ чотирохъ нашихъ клясахъ почавши вóдъ I-ои постепенно. Найвысшимъ рѣшенемъ зъ 31 мая 1873 заведено и въ высшихъ клясахъ ґімназіи академічнои малорускій языкъ яко выкладный постепенно почавши вóдъ V-ои клясы. Академічна ґімназія въ Львовѣ була першою, а черезъ довгій часъ единокою ґімназіею, де всѣ предметы у всѣхъ осьми клясахъ выкладано по малоруски. Доселѣ Русины галицкí узыскали три ґімназіи зъ языкомъ выкладнымъ малорускимъ, именно окрóмъ ґімназіи академічнои ґімназію повну въ Перемышли и паралельки въ Коломыі, де есть теперь шéсть клясъ. У всѣхъ тыхъ ґімназіяхъ учать по малоруски зъ учебникóвъ тутъ въ Галичинѣ зложеныхъ професорами-Русинами. Такъ отже заведенє малорускаго языка въ предложенóй ґімназіи въ Тернополи не есть такою новинною що-до самого языка, якъ се думае редакція „Биржевыхъ Вѣдомостей“, бо-жь по отвореню сеи ґімназіи, була-бъ се зъ ряду четверта ґімназія въ Галичинѣ, де бы вчили всѣхъ предметóвъ по малоруски. *На пóдставѣ трийцятъ кóлькалѣтнього досвѣду можемо стверднти, що наука на материнóмъ языцѣ успѣвае хорошо а молодѣжъ руска зъ великою охотою горне ся до школъ, де подае ся íй науку въ рóднóмъ словѣ* Редакція „Биржевыхъ Вѣдомостей“ назвала нашъ языкъ чимсь „жалкимъ, смѣшнымъ и неумѣстнымъ“ и радить намъ принятиі языкъ літературный Россіи якъ въ часописяхъ, такъ и въ школахъ. Ще й давнѣйше раджено намъ россійскими терминами пóдправляти рѣчь галицко-руску... *Дякуемо за раду, але зъ неи користати не будемо.* Бувъ часъ, коли то Нѣмцѣ самí уважали свóй языкъ грубымъ и простачимъ, а лишень латинськиі и французскиі здóбными до науки и до выражаня высшихъ мыслей, а нинѣ языкъ нѣмецкиі мае свѣтову літературу!

Впрочóмъ що-до „благородности“ языка мнѣня можуть бути розличнí. Поодинокí племена славяньскí на такъ широкихъ займищахъ розкиненí богато межи собою вытворили рóзниць зависимыхъ вóдъ розличныхъ обставинъ, середъ якихъ имъ судило ся проживати. Тожь неразъ слово у одного племени славяньского благородне мае якъ-разъ у другого значѣне згóрдне и поносне. Тожь коли-бы одинъ языкъ славяньскиі притьма пóдправляти другимъ, хоть-бы навѣть и близькимъ, неразъ бы повстало затемнене змысла, коли не сама чуднѣйша чудасія. Покажемо се на примѣрахъ.

„Дѣвица болѣзнуетъ насморкомъ“ — се для галицкого Русина, коли не неприличе, то просто диковина. „Насморкъ“ въ Россіи по сальóнному, але не у насъ — мы маемо на те повите слово „нежить, нежитъ“, а навѣть лемкóвске „рыма“, хоть и льокальне, для насъ одвѣтнѣйше. У насъ каже ся лише про конѣ, що хорують на „смаркъ“.

Россійске „колоколъ“ значить звóнъ, именно церковный. У насъ колоколъ значить брязкало або звóнокъ, що почѣпляють вóвцямъ, козамъ, коровамъ, воламъ, а на Руси угорскóй такожъ безрогамъ [sic!]. У Русина въ церквѣ есть лише „дзвóнъ“, тымчасомъ въ россійскóмъ „звонъ“ значить: дзвонене, а въ церквѣ „колоколъ“.

Угорско-руске „павѣса“ значить прáпоръ, хоругвь (именно церковна) — въ россійскóмъ „павѣса“ значить: урвитель, шибеникъ, шибайголова...

Россійске „мѣхъ“ значить по нашому: футро. Якъ же бы то выглядало, коли-бы тымъ словомъ хотѣли „облагороднити“ нашу бесѣду кажучи: „Панѣ пóшла въ мѣху до церкви“. Чударне чудо!

Але може подумае редакція „Биржевыхъ Вѣдомостей“, що тотí нашí замѣтки поднятувала „польска интрига“. Тому наведу примѣръ иншій. Возьмѣмъ вóддаленыхъ вóдъ насъ Словѣнцѣвъ. Нѣхто и не посудитъ насъ о яку неохоту до словеньского племени: не стыкаемо ся зъ ними зовсѣмъ, тожь и они не мають нагоды выражати намъ свою „братерску“ значливóсть. Руске „сорочка“ зове ся по словеньски „срайца“ — тое слово есть тамъ саме „благороднѣйше“. Якъ же бы то у насъ звучало, коли бы-сьмо сказали: „На балю дѣвочка Н вызирала дуже хорошо въ своѣй богато вышиванóй срайцы“.

Такъ то взагалѣ одинъ славяньскиі языкъ *пóдтыканый* словами зъ другихъ языкóвъ славяньскихъ, хоть-бы и дуже ему близкихъ, творить чудне и неповоротне языче, сумѣшь языкову нѣкому незадалу и непотрѣбну. Коли слова въ поодинокихъ бесѣдахъ славяньскихъ неразъ зовсѣмъ одмѣнне мають значене, то що жъ доперва говорити про словоладъ [синтаксъ]: той у поодинокихъ языкахъ славяньскихъ мае такожъ свои особливости, котрыхъ притьмомъ не можъ перенести зъ одного языка славяньского до другого. Зъ того слѣдуе, що заступоване одного языка славяньского другимъ не приносить пожитку образованю масы народнои, противно, его спиняе. Те бачимо примѣромъ на Украинѣ, де навѣть въ школахъ людовыхъ заведено языкъ россійскиі, котрый простый народъ украинськиі зъ трудомъ понимае або подекуды розумѣе по своему, черезъ що спиняе ся просвѣта — а такъ ване „обрусѣне“ вѣнчае ся такимъ успѣхомъ, що полуграмотный Украинець радше хапае за книжку польску, нѣжъ за россійску, бо въ першóй бесѣда и що-до выразовъ и що-до словоладу неразъ му близша вóдъ другои.

Коли языкъ россійскиі за кордономъ на Украинѣ, де есть вóнъ языкомъ державнымъ

абы домагали ся у правительства, щобы фонды тім ужито по мысли и интенціи повыщих декретбвъ. — Въ дискусіи надъ резолюціями економічными забравъ голосъ о. Юліянъ Дутковичъ въ Дубя силуючись доказати, що спеціяльною причиною нужды селяньскои в ихъ піяньство, лѣнивство, недбаль тво, бракъ замилування до садбвництва, пчбльництва, до культуры конюшины и цибулѣ; що для селянъ треба передовсѣмъ місій тверезости, а дальше заснованя товариства огородничо-садбвничого. — Противъ тыхъ закидбвъ грбмко запротестували селяне, а одинъ зъ нихъ заявивъ, що місіи въ цѣли отверезеня народу належало бы розпочати вбдъ села Дубя...

Старанно обробленый бувъ рефератъ о радахъ повѣтовыхъ, котрый выпрацювавъ и выголосивъ о. М. Ваврикъ зъ Черницѣ. Вбнъ представивъ наглядно и зрозумѣло значене, складъ и обемъ дѣланя радъ повѣтовыхъ; представивъ, що рады повѣтовѣ зъ огляду на великѣ кошты утриманя тои институціи автономічнои не приносять вбдповѣднои користи для загалу мешканцѣвъ, а вже найменше для Русинбвъ. Но ели для Русинбвъ не приносять пожитку, то вже причина головна въ тбмъ, що Русины не мають въ радахъ повѣтовыхъ вбдповѣднои репрезентаціи, а тблько въ мінімальнбй части они тамъ заступленѣ. Длятого промовавъ референтъ горячо до зібраныхъ, абы при надходячихъ выборахъ постояли якъ одинъ мужъ за лістою, яку ставить Селяньска Рада, и не зрадили народнои справы за ковбасу и грошѣ! — Въ дискусіи забравъ голосъ селянинъ и членъ рады повѣтовои Мих. Гаврилюкъ зъ Пониквы и вказавъ на бракъ патріотизму и на темноту селянъ зъ Залозецкого, котрѣ при выборахъ за марный грбшь и напитокъ зраджують народну справу. Промовлявъ такожъ зарбвно вбнъ, якъ и Григорій Мартищукъ [такожъ членъ рады повѣтовои], що внесеня ихъ ставленѣ въ користь селянъ на засѣданяхъ рады повѣтовои не бувають увзгляднюваны ббльшостію.

Знаменитый бувъ послѣдный рефератъ о потребѣ будовы „Народного Дому“ въ Бродахъ, выголошеный о. Анат. Долиньскимъ. Змѣстъ промовы въ короткости такій: Рбкъ сей для насъ Русинбвъ дуже важный: мы празнуємо не тблько ювілей 50-лѣтного панованя Єго Вел. цѣсаря Франць Іосифа, але и 50 лѣте нашого вбдродженя народного. Мы Русины чуємось обовязаными до особливои вдячности такъ для цѣлои достойнои династіи дому Габсбурґского, якъ и въ особенности для Єго Вел. цѣсаря Франць Іосифа. Тѣ два ювілеѣ найлѣпше вбдсвяткуємъ, если въ сѣмъ 1898 роцѣ поставимъ основу пбдъ будову Народного Дому въ Бродахъ, де бы знайшли пріютъ всякѣ просвѣтныѣ и добродѣйныѣ рускѣ институціи, а передовсѣмъ руска бурса для убогои шкбльнои молодежи. Пов. референтъ представивъ, якъ фреквенція ученикбвъ Русинбвъ въ брбдскбй гімназіи постепенно зменшаєсь, а причина тому бракъ средствъ утриманя, оплаченя мундурбвъ, таксы и книжокъ, а зъ другои стороны неприхильный настрбй заряду гімназіи противъ рускои молодежи и переполны ставляній ѣй въ цѣли зменшеня фреквенціи. Внесене поставленe о. Долиньскимъ, абы завязати комітетъ, котрый бы занявъ ся уложеньмъ статута для товариства будовы Народного Дому, принято въ одушевленьмъ и одноголосно.

Яко точка послѣдна програмы вѣча мали наступити ще внесеня членбвъ, але на жаль о. предсѣдатель Ефановичъ перервавъ тую послѣдну точку и замкнувъ вѣче, чимъ и декотрыхъ селянъ, котрѣ хотѣли ставити внесеня самостбйнѣ, огбрчивъ. Частѣйшѣ зборы селянъ въ цѣли поученя черезъ вбдчиты, розговоры и т. и. були бы въ нашбмъ повѣтѣ дуже потрѣбнѣ, бо показало ся на вѣчу, що селяне мають мало вправы парламентарнои при ббльшихъ зібраняхъ, не знають коли забирати голосъ, вбдбѣгають вбдъ предмету, а коли предсѣдатель звертає на се ихъ увагу, они огбрчають ся, думаючи, що умысно не допускає ся ихъ до забиранія голосу.

Взагалѣ-жь зробило се вѣче на селянахъ дуже добре враженѣ, було для нихъ поучаючимъ, побуджало ихъ до высказбвъ такихъ: „кобы то намъ передъ 30 роками були уряджували такѣ вѣча, мы бы нынѣ щось ббльше знали!“ — иншѣ знов заявляли, абы подббнѣ вѣча урядити по святахъ Воскресенія въ Залбзцахъ и Лопатинѣ.

Не можна однакожъ замовчати того сумного постереженя, що знайшло ся кблька одиниць, и то зъ интеліґенціи, котрѣ старались осмѣшити вѣче, появлялись на коротку хвильку на нарадахъ передвѣчевыхъ, але не зволили выявити своихъ цѣнныхъ радъ и гадокъ, вбдъ помочи въ акціи вѣчевбй ухилялись, а въ часѣ самого вѣча дуже негарну ролю вбдограли: крыючись по-за плечѣ селянъ, пбдбурювали ихъ до ставленя острѣйшихъ резолюцій, — самѣ-жь не мали вбдваги выступити на свѣтло денне и забрати голосъ. Звычайно, якъ „патріоты зъ ширшими поглядами“...

Не той самъ.

Зъ рады державнои.

Вчерашне пополудневе засѣданя палаты послбвъ отворивъ президентъ д-ръ Фукесъ згадкою про помершу оногды въ Прешбурґу архикн. Наталію, 14-лѣтну доньку архикн. Фридриха. Опбсля вбдчитали секретарѣ внесеня правительства, послбвъ и интерпеляцій. Мѣжь правительственными внесеньми находить ся такожъ проектъ закону о будовѣ новыхъ желѣзницъ Перевборскъ-Розвадбвъи Львбвъ-Самббръ-Ужокъ. Дальше наступивъ выббръ секретарѣвъ; мѣжь нишими выбрано пп. Дулембу и Меруновича. Зъ черги прийшла дальша дебата надъ заявою гр. Туна.

Першій забравъ голосъ п. Штайнвендеръ, провбдникъ нѣмецкого сторонництва людового. Програма гр. Туна — сказавъ вбнъ — гарна на словахъ; але Нѣмцѣ хотять знати, що правительство зробить зъ языковыми розпорядженями. Сего ще за мало, що правительство гадає ихъ заступити закономъ; нѣмецкій народъ жадає, щобы ихъ заразъ внесено, а заступлено закономъ, котрый бы заспокоивъ права нѣмецкого народу. Поки ся справа не буде полагоджена, поти Нѣмцѣ не згодять ся анѣ на угоду зъ Угорщиною анѣ на побббръ рекрута анѣ на буджетъ. Нехай президентъ кабінету не заспокоює ся тымъ, що отсе друге засѣданя вбдбуває ся спокбйно; Нѣмцѣ не хотять надармо вытрачувати свого пороху. Хочь борба Нѣмцѣвъ не довела ще до внесеня языковыхъ розпоряджень, то выкликала мѣжь ними таку единодушность, якои досе не було. Коли гр. Тунъ бажає мати ладъ въ парляментѣ, то се вбдъ него залежить; нехай усуне кривды, а буде мати ладъ. Реформа соціяльна, ратованя хлопа — се рѣчи конечнѣ; але можливѣ они тогдѣ, коли впередъ заспокоить ся жаданя нѣмецкого народу.

Опбсля промавлявъ бар. Діпавлі. Вбнъ зазначивъ, що католицке сторонництво займає супротивъ правительства безсторонне становиско и буде его попирати, коли по его дѣлахъ переконає ся, що оно готове сповнити бажаня выборцѣвъ. По тбмъ вступѣ бесѣдникъ обговорювавъ три головнѣ точки заявы гр. Туна. Що-до бажаного движеня промыслу и рбльництва треба разъ ясно собѣ сказати, що о тбмъ движеню и бесѣды нема поти, поки податки остануть такѣ, якъ е, и поки такъ безоглядно буде ся ихъ стягати, якъ досе. Вынаходить ся въ Австріи чимъ разъ новѣ категоріи урядбвъ и урядникбвъ, але треба бы впередъ вынайти новѣ категоріи людей, котрѣ бы були въ станѣ оплачувати податки. Тымчасомъ переведене податковои реформы було таке безоглядне и фіскальне, що черезъ те вся вартбсть реформы ставсь непевною. Друга точка програмы гр. Туна е угода зъ Угорщиною. Рѣчь певна, що справедлива угода е въ интересѣ цѣлои монархіи; але несправедлива не е въ нѣчіѣмъ интересѣ. Бесѣдникъ остерѣгає, що безъ змѣны квоты угода не буде справедлива и не дасть ся перевести. Третою а найважнѣйшою точкою заявы гр. Туна е тота, котра править о вырбванню національныхъ суперечностей. Бесѣдникъ покликує ся передовсѣмъ на бесѣду п. Штайнвендера, въ котрою вбнъ въ значнбй части згоджує ся, и высказує бажаня, щобы ще передъ скликанѣмъ спбльныхъ делеґацій палата послбвъ выбрала окрему комісію для полагодженя языковои справы и уповажнила ся радити in permanentia. Дальше обговорювавъ бесѣдникъ становиско свого сторонництва до лѣвицѣ и правицѣ, пригадуючи его поведене въ давнѣйшихъ часахъ и за правительства гр. Баденього та выказуючи, що не католицке сторонництво вбдлучило ся вбдъ лѣвицѣ, але лѣвиця вбдъ него. Зъ довгихъ выводбвъ бар. Діпавлього наведемо лишь деякѣ замѣтнѣйшѣ мѣсця, хочь и безъ связи зъ собою. Коли на чергу нарадъ прийшли въ палатѣ послбвъ внесеня, домагаючѣ ся внесеня языковыхъ розпоряджень и обжалованя кабінету, тогдѣ католицке сторонництво голосувало противъ тыхъ внесень; але теперь не е вже тайною, що гр. Бадені жадавъ того вбдъ католицкого сторонництва, щобы выступало за тыми внесеньми, а щобы голосувало противъ нихъ. Коли бы вы — каже бесѣдникъ — жадали були тогдѣ, щобы узнати, що розпорядженя Баденього е нечуваною глупотою, то мы бул бы разомъ зъ вами пбдписали те внесеня. Бесѣдникъ покликує ся на те, що его сторонництво выступало завсѣгды въ оборонѣ справедливости навѣть тогдѣ, коли въ палатѣ послбвъ Славяне були ще въ меншости; бо для него нема народбвъ ббльше и менше вартыхъ, але всѣ е рбвноправнѣ. Жаль, що §. 19. основныхъ законбвъ доси не може вбйти въ житя и мовь бы висить въ воздухахъ. Австрія не е анѣ славяньска анѣ нѣмецка, а мае свою власну идею державну. Бесѣдникъ звертає ся до всѣхъ сторонництвъ въ палатѣ зъ переторогою, щобы жадне не забагало повнои побѣды для себе. Хто-небудь пбде горою, властиво побѣдить той, о кбмъ говорять „tertius gaudet.“

По бесѣдѣ бар. Діпавлього подавъ п. Штайнвендеръ внесеня, щобы выббръ делеґацій, назначеный на вечѣрне засѣданя, вбдложено на пбзнѣйше; внесеня те вбдкинено.

На тбмъ засѣданя закбнчено и дальшу дебату надъ заявою гр. Туна вбдложено до вторника.

На вечѣрнбмъ засѣданю зложивъ п. Штайнвендеръ застереженя противъ того, щобы выбирати делеґацію, поки не установлено ще квоты. — П. Вольфъ заявивъ именемъ своихъ товаришѣвъ, що они не будуть брати участи въ выборѣ делеґацій, бо уважають се за недорѣчность, скоро нема угоды.

Опбсля переведено выббръ делеґацій. Зъ Галичины выбрано: Абрагамовича, Барвѣньского, Дѣдушицкого, Мадейского, Рутовского, Хшановского и Яворского, а на заступникбвъ Левицкого и Чеча; зъ Буковины Василька, а на заступника Виницкого. (Замѣтна рѣчь, що коло польске не выбрало до делеґацій п. Поповича, котрый вбдъ давныхъ лѣтъ завсѣгды засѣдавъ въ делеґаціяхъ.)

Потому выбрано до депутаціи квотовои: Абрагамовича, Ебенгоха, Зедвіца, Менґера, Повшого, Швеґля, Штайнвендера, Форшта, Яворского и Янду.

Дальше зложено ще наглѣ внесеня: П. Левицкій о внесене заказу кольпортажѣ и дневникарского стемпля, п. Шаверъ о примусову асекурацію галицкихъ сѣльскихъ господарствъ.

На тбмъ засѣданю закбнчено, а слѣдуюче назначено на второкъ.

Переглядъ политичный.

Всѣ дневники зъ вдоволенемъ обговорюють спокбйный перебѣгъ другого засѣданя палаты послбвъ.

Fremdenblatt доносить, що міністерство заграничныхъ справъ припоручило заступникамъ Австро-Угорщины повѣдомити державы, що австрійске правительство гадає до дня 15 цвѣтня с. р. вбдкликати зъ Креты австрійске войско, а зъ кораблѣвъ остане тамъ лише тблько, кблько потреба въ разѣ якогось выпадку до оборони конзуляту и австрійско-угорскихъ пбдданыхъ. Fremdenblatt додає, що ся постанова правительства не означає ще, щобы Австрія мала выступити зъ европейского концерту.

лише спинює народну просвѣту и своббдный розвитокъ малорускаго народа, то що-жь доперва було бы зъ тымъ языкомъ, яко выкладнымъ, въ школахъ схбднои Галичины, де языкъ той не уживає ся нѣгде нѣ въ домашнбмъ, нѣ въ публичнбмъ житю. Просто морока та й годѣ! Най редакція „Биржевыхъ Вѣдомостей“ не судить пбсля высказу такъ званыхъ „твердакбвъ“, котрѣ себе именують „твердорускими“ тому, щобы покрыти свою безприкладну мягкоту пбдъ оглядомъ національнымъ, бо — разъ: „твердыхъ“, дякувати Богу милосердному, теперь вже бмаль и ихъ число въ дня на день меншає, значить: межи галицко-рускою интеліґенцією що-разъ ббльше людей пбдъ оглядомъ національнымъ самосвѣдомыхъ, котрѣ говорять у себе дома по малоруски и цѣнять свою питоменне, рбдне — а вдруге: и тыми немногими твердаками, якѣ ще полишились, редакція „Биржевыхъ Вѣдомостей“ певно не одушевлала бы ся дуже: твердаки тотѣ майже безвыемно не уживають рускои бесѣды дома, не дбають про руску літературу, а по россійски знають такъ гарно, що коли-бъ редакторъ „Биржевыхъ Вѣдомостей“ поспытавъ нарочно тыхъ-же твердакбвъ: „какъ вамъ по отчеству?“ — то певно на десятьохъ господинбвъ девять бы громко закричало: „въ Галиціи!“

Правительство австрійске завело малорускій языкъ яко выкладный въ нашихъ школахъ лишень тому, щобы улегчити рускбй молодежи побиране науки, бо рѣчь загально звѣстна, що въ рбднбмъ языцѣ молодежи наука найлегше понятна. Тои власности рбдного языка улегчати науку, розумѣє ся само собою, россійскій языкъ для нашои молодежи не мае. Коли-бъ и сподѣялось таке чудо, що бы австрійске правительство задумало отворити гімназію россійску въ Галичинѣ, то бы выпало хиба зъ Россіи спровадити учителѣвъ, бо тутъ у насъ такихъ людей, що бы потрафили плавно выкладати по россійски, *зовсѣмъ нѣтъ* — а вкбнци результатъ бувъ бы такій, що бы гімназіи не отворено такбй за-для браку потрѣбного числа ученикбвъ... И твердаки своихъ дѣтей радше-бъ записували до гімназій польскихъ, чому навѣть и чудувати ся годѣ. Що у насъ зробить зъ россійскимъ языкомъ, коли вбнъ нѣгде въ Австріи не уживає ся нѣ въ приватнбмъ, нѣ въ публичнбмъ житю? Тожь зовсѣмъ пуста думка, щобы Русины побивались за введеньмъ россійского языка въ школахъ и щобы постепенно вводили россійскѣ термѣны въ науку. Досыть вже „термінольоґія россійска“ накопила намъ лиха. Натыкана безгарно и недотепно въ субстратъ малорускій давнѣйшими галицко-рускими писателями, вытворила она звѣсне, безжизненне языче, явище зарбвно чудне, якъ вбдражаюче и сумне. Пбдъ часъ панованя языча мовь-бы чорна снѣть припала нивы галицко-рускій въ літературѣ, а и горячѣйшѣ приклонники языча уживали тои штучнои, мертвои сумѣшки, лише въ писемъ... Доперва напрямъ народный, могуче слово Шевченка продерло умертвлюючу екарупу языча, влило нову жизнь въ галицко-руску літературу и ввело живу, народну рѣчь въ домы галицко-рускои интеліґенціи.

Яка безжизненность россійского слова для насъ Малорусбвъ, се бачити найлучше на найбѣднѣйшихъ нашихъ братахъ, Русинахъ въ Угорщинѣ. Тамъ цвила пропаґанда ширеня россійского языка, тысячѣ россійскихъ книжокъ пороздавано даромъ, але безуспѣшно: тотѣ книжки и языкомъ и змѣстомъ занадто далекѣ тамошному людови — тожь по ббльшбй части лежать старанно похованѣ, нечитанѣ а часто густо навѣть и нѣколи нетыканѣ, про що свѣдчать непорозрѣзуванѣ и доси картки... Нечисленнѣ писателѣ угорско-рускѣ старали ся „ублагороднити“ мѣсцевый языкъ примѣшками зъ россійского и вытворили языче саме чуднѣйше, безобразнѣйше. Література угорско-руска такъ добре якъ бы зовсѣмъ не розвивае ся, бо выхбдъ на рбкъ двохъ ґазетокъ и одного календаря, писаныхъ въ мѣшанбмъ языцѣ, для повміліоннои людности не могло звати ся рухомъ літературнымъ, а есть радше ознакою дрѣмоты, трохи не мертвоты духовои! И мимо запевненя угорско-рускихъ патріотбвъ про ихню твердоту що-разъ ббльше ныдѣе русинна на Угорщинѣ, до чого крбмъ мадярского гнету *въ першбй лінії причиняє ся мертве языче, вбдгрѣвана Цамблаччина*) въ письмахъ угорско-рускихъ*... Тожь не дивота, що навѣть нарѣче словацке опираючись на живбмъ, мѣсцевбмъ говорѣ мае на Угорщинѣ подекуды користнѣйшій услбвя вспвованя, нѣжь слово угорско-руске патріотами угорско-рускими забиване въ дыбы мертвого языча... Отъ якъ уявляє ся вплывъ россійскои літературы in crudo для умового руху племенъ славяньскихъ: лишень морока и спинячка для просвѣты люду та й тбльке! Не перечимо, що россійска література може бути великои ваги для ученыхъ славяньскихъ межи Чехами, Русинами, Поляками, Сербами, Болгарами..., *але тая-жь література не може бути тревнымъ кормомъ для нашого люду и не годна заступити поодинокимъ племенамъ славяньскимъ ихъ питоменнои літературы.*

Нѣчого Россіянамъ величати ся своимъ языкомъ и своею літературою, атже-жь они межи всѣми Славянами могли найкористнѣйше розвиватись. Зъ другои знов стороны не мають Россіяне чого чванити ся *своею науковою термінольоґією.* Мимо такъ користныхъ условій, середъ якихъ Россіяне могли и можуть розвивати ся, термінольоґія ихъ не онь то хорошо розвита, а передовсѣмъ за мало славяньска, и мы на нѣй зовсѣмъ не думаємо взоруватн ся.

Редакція „Биржевыхъ Вѣдомостей“ и ей приклонники нехай покинуть журити ся долею галицкихъ Русинбвъ — мы тои запопадливои опѣки зовсѣмъ не потребуємо. Користаючи зъ правъ конституційныхъ, мы дальше працювати-мемъ для нашого народу и усильною працею, безъ чужои пбдмоги, вспѣємо заробити собѣ на прожитокъ. Нѣ вбдъ васъ, нѣ вбдъ кого другого хлѣба-милостинѣ просити не думаємо. На „брат ку любовь“ не числимо, бо якъ наша народна послбвиця каже: „братъ собѣ радъ“. Нашу рбдну ниву засѣвати-мемъ своимъ, нѣ въ кого не заченымъ зерномъ. Що зъ такого зерна буде трѣвный хлѣбъ нашому народови — се крѣпко вѣримо.

Иванъ Вышата.

---

*) Григорій Цамблакъ або Самблакъ р. 1414, поставленый митрополитомъ кіѣвскимъ, бувъ по словамъ лѣтописей „книжнымъ зѣло, изученымъ книжней мудрости всяцѣй изъ дѣтства“. По нѣмъ лишало ся 27 поучительныхъ и похвальныхъ словъ, котрѣ одмѣчають ся стилемъ незвычайно заклюканымъ и тяжкимъ. — *Ред.*

го концерту або не зидати свою політику, яков держала ся вбдъ початку кретеньскон справы. Але теперь не можна вгадати, коли тота справа покбичить ся и чи поведе ся въ коротквмъ часѣ завести на Кретѣ автономію та именувати губернатора. Длятого Австрія, не интересована близше въ справѣ, гадае, що выстане ѣй обмежити ся на дипльоматичнбй участи въ постановахъ европейскихъ державъ.

Въ угорскбмъ соймѣ переведено выббръ до квотовон депутаціи.

Зъ Вашингтону доносять, що въ комісіи для заграничныхъ справъ высказують загальну гадку, що вбйны зъ Испанією мабуть не буде можна минути.

НОВИНКИ.

— **Програма ювілейныхъ торжествъ въ память знесеня панщины и вбдроджена Галицкои Руси.** Въ середу дня 23 н. ст. марта с. р. завизавъ ся у Львовѣ „Комітетъ зъ членбвъ львбвскихъ рускихъ товариствъ“ для святкованія 50-ыхъ роковинъ знесеня панщины и вбдроджена Галицкои Руси. Згаданый комітетъ уложивъ слѣдуючій начеркъ програмы святкованія роковинъ тои важнои подѣи.

1) Дня 3 (15) мая с. р. въ недѣлю, по торжественнбмъ богослуженю мають вбдбутись процесіональнй походы до хрестбвъ, поставленыхъ въ память данои свободы въ 1848 роцѣ у всѣхъ селахъ; въ тыхъ селахъ, де бы згаданыхъ хрестбвъ не було або були понищенй, повинни громадяне старй хресты вбдновити або новй поставити и заосмотрити ихъ написями „Въ память данои свободы 3 (15) марта 1848 року“ а взглядно: „Въ 50 тй роковины данои свободы 3 (15) мая 1848 року“.

2) Того-жь дня у всѣхъ народныхъ читальняхъ, де они тблько суть, повинно вбдбути ся торжественно музикально-деклямаційнй вечерки зъ вбдчитами о знесеню панщины. Въ селахъ, де нема читалень, можуть вбдбутись товарискй зборы у статочныхъ господарбвъ, де бы старй селяне, памятаючй панщину, могли розказувати о нѣй молодшому поколѣню, письменнй читали бы просвѣтнй книжки, а молодѣжь опбсля забавлялась бы пѣснями и забавами. Комітетъ постановивъ вбзвати тй громады, де ще нема читалень, оснувати читальнѣ въ память знесеня панщины.

3) Въ центрахъ повѣтбвъ повинно вбдбутись повѣтовй вѣча, а вечеромъ музикально деклямаційнй вечерки зъ вбдповѣдными промовами для вбднесеня ювілея.

4) У Львовѣ, пбсля торжественного богослуженя, вбдбуде ся всенародне вѣче, а вечеромъ торжественный концертъ.

5) Въ память знесеня панщины буде основана вѣчна фундація, а именно ремѣсничa бурса для дѣтей рускихъ селянъ и мѣщанъ.

Щобы ювілейнй обходы по селахъ, въ повѣтовыхъ центрахъ и у Львовѣ не перешкаджали собѣ взаимно, комітетъ оголосивъ тыждень вбдъ 3 (15) до 9 (21) мая ювілейнымъ и вызначивъ слѣдуючй днѣ для святкованя: 1) недѣлю 3 (15) мая для святкованя у всѣхъ селахъ, мѣсточкахъ и читальняхъ; 2) второкъ 5 (17) мая на повѣтовй вѣча и вечѣрнй торжества въ центрахъ повѣтбвъ; 3) четверъ 7 (19) мая на всенародне вѣче и торжество у Львовѣ.

Комітетъ звернувъ ся письменно и черезъ часописи до всего рускаго населеня Галичины зъ вбзванимъ взяти участь въ ювілейныхъ торжествахъ.

— **Польскій центральный комітетъ** выборчій для всходнои Галичины скликано на день 4 н. ст. цвѣтня [понедѣлокъ] на засѣдане въ справѣ розписаного на день 12 н. ст. цвѣтня с. р. доповняючого выбору посла до рады державнои въ выборчого округа Бучачь-Чорткбвъ зъ курія IV-ои. Польскй дневники пишуть, що кандидатура зъ польскои стороны на той округъ ще не порѣшена, а тблько говорять яко о евентуальныхъ польскихъ кандидатахъ: о кс. Громницкбмъ и о пп. Моравскбмъ та бар. Блажовскбмъ. — Пбсля нашихъ информацій польскій комітетъ не выбравъ доси свого кандидата длятого, що не зголошувавъ ся такій, котрый бы высыпавъ на свбй выббръ грубый мѣшокъ грошей, безъ чого при кандидованю Полякбвъ въ рускихъ округахъ обійтись не може. Безъ того хиба бы прийшлось арештувати выборцѣвъ en masse, якъ то робивъ староста Галецкій въ Жидачевѣ, або красти зъ урны картки зъ голосами на рускихъ кандидатбвъ, якъ то стало ся въ деякихъ округахъ при послѣднихъ выборахъ до рады державнои, — але може оно вже и уйшло бы теперь, якъ граф Казимиръ пбйновъ въ дубину, а въ додатку може ще й засяде на лавѣ обжалованыхъ въ роли грубого злочинця, бо якъ вѣдомо не одинъ, але кблька клюббвъ рады державнои напосѣло ся вкадити его до криміналу за такй багательки, якъ: 1) злочинъ зрады державнои (Hochverrath), 2) злочинъ надужитя урядовои власти, 3) злочинъ побуджена до надужитя урядовои власти, 4) злочинъ публичного насильства [§§. 5, 93, 101 зак. карн.]

— **Головный выдѣлъ товариства „Просвѣты“** подае до прилюдноі вѣдомости, що въ честь XXXVII-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка вбдбуде ся дня 4 н. ст. цвѣтня сего року концертъ въ сали „Народного Дому“ у Львовѣ зъ богатою програмою при участи товариства „Львбвского Бояна“. Програму вечерка оголосить ся пбзнѣйше. — Выдѣлъ товариства „Просвѣты“ просить вже заздалегбдь всю велику руску родину на се народне торжество — помнити незабутного кобзаря.

— **Молодѣжь гімназіи въ Коломыи** устроюе въ XXXVII-мй роковины смерти незабутого кобзаря Русн-Украины Тараса Грушевского-Шевченка въ пятницю 25-ого марта с. р. вечеринцѣ зъ отсею програмою: 1) Столѣте нашои літературы и значѣне въ нѣй Тараса Шевченка, вбдчитъ тов. І. С. 2) Ил. Грабовичь-Д. Січиньскій „Кобы я бувъ пташковъ“, хоръ мужескій. 3) Орхестра. 4) К. Устіяновичь „При Силоамскбмъ озерѣ“, деклямація тов. О. Ф. 5) Т. Шевченко-М. Лисенко „Ой Днѣпре мбй, Днѣпре“, сольо барітонове въ супроводѣ фортепяна тов. Ю. О. 6) Beriot „Fantaisie ballet“, сольо скрипкове въ супроводѣ фортепяна тов. Е. П. 7) Я. Головацкій И. Лавровскій „Чомъ рѣченько“, хоръ мѣшаный. 8) Т. Шевченко „Кавказъ“, деклямація тов. К. Б. 9) Ch. Dancla „Symphonie concertant“, — скрипковый дуетъ въ супроводѣ фортепяна, тов. М. Х. и Е. П. 10) П. Бажанській „До бою“, хоръ мужескій въ супроводѣ фортепяна, тов. Р. П. — Початокъ точно о год. 5.

— **Рускій народный театръ** забавить въ Тернополи тблько до 12 цвѣтня, на котрый то день назначена выстава „До Бразилія“, 4 актового образа зъ еміграційного руху нашого народу, написаного Львомъ Лопатиньскимъ. Зъ огляду на короткій часъ побуту театру въ Тернополи поручаемо его горячо мѣсцевбй и замѣсцевбй Публицѣ.

— **Именованя въ судбвництвѣ.** Прокураторъ львбвскій Володиславъ Середовскій и радники суду краевого Ром. Яминьскій зъ Снятина, Мих. Чарвецкій зъ Черновець, Ив. Комарницкій зъ Бережанъ, Волод. Бучацкій и Жигм. Лянгъ зъ Коломыѣ именованй радниками высшого суду краевого у Львовѣ.

— **Дальшй позички голодовй.** Выдѣлъ краевый дозволивъ затягнути позички [а взглядно бере на себе оплачувати тралѣтнй вбдсотки] слѣдуючимъ повѣтамъ: долиньскому 20.000 зр. [вбдсотки бере на себе вбдъ 8.000 зр.]; добромильскому 19.000 зр., вбдсотки вбдъ 10.000 зр.; ярославскому 30.000 зр., вбдсотки вбдъ 10.000 зр., а надвбрияньскому 10.000 зр., самбрскому 5.000 зр., сянбцкому 9.000 зр., жовквбзскому 10.000 зр., жидачѣвскому 10.000 зр. и вбдъ тыхъ сумъ тралѣтнй вбдсотки.

— **Пос. д-ръ Ярошевичь,** дбставши телеграфічно звѣстку о арештованю въ Чорткбвщинѣ селянина зъ Торокъ Петра Новаковского [послового брата], удавъ ся зразъ до гр. Туна, а той, взявши вбдъ посла телеграму, обѣцявъ зарядити якъ найсовѣстнѣйше розслѣдженя справы.

— **Вѣсти зъ цѣсарского дому.** Архикнягиня Стефанія, вбдбувши тяжку недугу запаленя легкихъ, выѣздить зъ дочкою до мѣсцевости Грізъ [кліматичного мѣсця въ полудневбмъ Тироли], де перебуде яко реконвалесцентка шѣсть тыждневъ. — Въ Пресбурзѣ померла дня 24 с. м. архикнягиня Наталія, дочка архикняза Фридриха. Родила ся она 12 сѣчня 1884 въ Пресбурзѣ яко четверта зъ сѣмохъ дочокъ архикняза Фридриха и архикнягинѣ Изабелѣ, зъ дому княгинѣ Сгоу.

— **Шостй літературнй сходины,** уряджуванй редакцією „Літературно-наукового Вістника“, вбдбудуть ся завтра о год. 7 въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“.

— **Адміністрація Літературно наукового Вістника“** оголошуе: Зъ причины, що запасъ І-ои книжки „Вістника“ за сей рбкъ вычерпавъ ся, Адміністрація просить всѣхъ Р. Т., хто купивъ І-у книжку а не комплетуе рбчника, звернути ви за вбдповѣдною оплатою. Р. Т. Передплатниковъ „Зорі“ и „Жатя і Слова“, що дбстали на оказъ І-у книжку а не зложили доси передплаты, Адміністрація просить поспѣшити изъ зворотомъ книжки.

— **Нужда и голодъ** щораз сильнѣйше выступають на Буковинѣ и галицкбмъ Покутю. Онодгы выѣхало зъ рускаго Банилова на Буковинѣ кблька сотъ людей до Румуніи на зароббтки, де дбстають страву и 6 до 8 зр. мѣсячно; агентъ за кождого доставленого роббтника дбстае 2 зр. Въ Станиславовѣ, въ Коломыѣ и по иншихъ покутскихъ мѣстахъ повно сѣльского населеня, глядаючого заробку.

— **Процесъ о дефравдацію на почтѣ** почавъ ся въ Ряшевѣ. На лавѣ обжалованыхъ засѣли Іосифъ и Казимира Літензы, отець и дочка, обвиненй о спроневѣреня грошей почты въ Стрижовѣ, де Іосифъ Літенза бувъ почтмайстромъ до 1895 р. а опбсля адміністрацію тои почты дбстала его дочка Казимира. Сума спроневѣреныхъ грошей выносить 3984 зр. 1½ кр. Грошѣ тй обернено выключно на утриманя дому, а часть забрала Каза на свои потребы. Надто Літенза обжалованый за обманьство векслеве на 2 000 зр. на шкоду одного народного учителя. Свѣдкбвъ покликано 30, а розправа потягнесь кблька день.

— **Податкова шлуба въ Австріи** ще ббльше пбйде въ гору. Вѣденьскй дневники доносять, що правительство намѣрне пбдвысшити податокъ вбдъ цукру о третину теперѣшнои высоты...

— **За зневагу гр. Баденього** засудивъ бувъ судья у Вѣдни редактора Arbeiter Ztg. д-ра Віктора Адлера на два тыждне арешту. Д-ръ Адлеръ внѣсъ вбдклик до суду апеляційного. Судъ внѣсъ дня 23 с. м. засудъ першои инстанціи и вбддавъ справу до прокураторіи, бо пбсля гадки трибуналу справа належить до суду присяглыхъ.

— **Дробнй вѣсти.** Провізоричный капеланъ при заведеню карибмъ въ Станиславовѣ обряду греко-православного Кассіянъ Бре дзанъ именованый сталымъ капеляномъ въ тбмъ заведеню. — Вчера повѣшено въ Вадовицяхъ славного убійника Влодарского, котрый замордувавъ банкира Кона на Шлеску прускбмъ; злочинець до послѣднои хвилѣ не хотѣвъ высповѣдатись. — Цѣсарь помилувавъ Дмитра Волчѣя, засудженого на кару смерти станиславбвскимъ судомъ за скрытоубійство, а найвысшій трибуналъ перемѣнивъ ёму кару на досмертну вязницю.

Наука, штука и література.

— **Нашь театръ въ Тернополи.** Пишу справоздане, очевидно, лише зъ тыхъ представленъ, на котрыхъ я бувъ, а то: зъ фарсы „Подружя на пробу“, опереты „Баронъ циганьскій“ и конкурсовои комедіи Григ. Цеглиньского „Торговля мемчухами“. И тыми выставами я вдоволеный, бо и въ нихъ бачивъ я стараннбсть режисерія и добру волю акторбвъ. „Не ходи Грицю“ мало тежь, о скблько я чувъ, людямъ подобатись. Подрббно що до вартости и выставы творбвъ уважаю вбдповѣднымъ отсе замѣтити:

„Подруже на пробу“ — се дуже глупа нѣмецка карикатура комедіи зъ кольоритомъ чисто вѣденьскимъ. Цѣла вартбсть ёи — се два гарнй куплеты — „жѣнки на пробу“ Маріи и рѣзника Мадяра. Вбдспѣваний con amore панею Лопатиньскою и п. Ольшаньскимъ выкликали бурю оплескбвъ и мусѣли бути на загальне жадане въ части повторенй. По-за те фарса сеся може акторамъ нашого театру лише шкоду принести, бо призвычаюе ихъ непотрѣбно до карикатурности, до якои они и такъ яко переважно молодй и безъ твердои драматичнои школы акторы, ажь занадто — се й зо всѣмъ зрозумѣле мають наклону. Зъ признанемъ мушу вбднести гру панѣ Лопатиньскои, котра ще найббльше поббчь п. Гембицкого зумѣла вдержатись въ природнбмъ тонѣ. Зверхне ухарактеризоване особъ було, на мбй поглядъ, безъ закиду.

„Баронъ циганьскій“, зъ музикою войсковою, стягнувъ досыть публики и спомбгъ певно досыть касу, але майже на кождбмъ кроцѣ було видко, що спѣваки нашого театру за мало призвычаенй до спѣву й гры рбвночасно [выимавши паню Лопатиньску й п. Ольшаньского]; що музика войскова не переробила належито партій при спбвучасти гры акторбвъ та що лишь гбдна признання зручность — видко дуже способбного, хоть ще молодого капельмайстра театрального п. Коссака вмѣла все вдержати вкупѣ. Зъ тымъ всѣмъ однакъ публика вышла зовсѣмъ вдоволена, дякуючи головно солямъ панѣ Лопатиньскои [Саффі], п. Григоровича [Барінкай] и п. Ольшаньского [Кальманъ]. Милою Арсеною була п-а Коссакбвна за для своеи природности, хоть у нея ще замало поворотности на сценѣ. — Взагалѣ поворотнбсть на сценѣ — се слаба сторона великои части нашихъ акторбвъ: або за мала — прибирае выглядъ боязливои непоради штивности [н. пр. Отокаръ = п. Вовчакъ] або надто велика, впадае въ неприродну карикатуру [н. пр. п. Стадникъ яко „мужь на пробу“]. Пбдъ тымъ зглядомъ, на мою думку, можна дати початковымъ акторамъ лишь одну раду: *грати такъ, якъ бы собѣ по щиросты поступили въ дѣйстности, наколи-бъ найшли ся въ подббній ситуаціи, бо найпершимъ условѣмъ всякого доброго артизму е природность, правдивбсть.* Очевидно до такого вдуманя въ ситуацію треба и вродженого таланту и тонкого чувства и певного степеня интеліґенціи и певнои вправы. Та безъ тыхъ елементбвъ, думаю, взагалѣ немыслимый добрый акторъ. — Хоры презентувались добре, именно мужескій, та мѣсцями форсували, непотрѣбно бо всяка форса надмѣрна спроваджуе детонацію и разить, хоть-бы й у хорѣ циганъ. Ухарактеризованя хористокъ въ порбванню зъ хористами було невбдповѣдне и надбале.

Комедія „Торговля жемчугами“ грѣшить у своѣй композанціи передовсѣмъ надто довгими деклямаціями Анночки, дочки Точкбвъ, и Ольги, дочки Калитокъ, на тему еманципаціи женщинъ. Декому можуть неподобатись такожь наглй освѣдчины Головки въ I. актѣ и трохи карикатурна розвязка комедіи наглою змѣною нѣбы афектбвъ любовныхъ Бориса и Головки въ послѣднбмъ актѣ. Мене однакъ сй два моменты не разили, бо штука взагалѣ не є и не може бути хиба фотографіею звычайнои дѣйстности, тблько є радше идеальнымъ зображенемъ можливости такои дѣйстности. Отже не йде о те, чи де такъ стало ся або стане ся, ино чи може стати ся. Въ нашбмъ случаю така можливбсть очевидна, бо оба конкуренты трактуютъ справу подружя зъ становища зверхного интересу, отже для нихъ нема тутъ жаднои психічнои перешкоды до такого поступованя. Карикатурою-жь пахне така розвязка лишь о стбльки, що авторъ умысно увзгляднивъ лише психічный чинникъ, а поминувъ, а властиво лише за мало увзгляднивъ моментъ товарискихъ формъ, приличности, decorum и т. н. [подббно якъ ученый фізикъ при дослѣдахъ правъ руху поминае тымчасово побббчнй вплывы тертя, опору воздуха и т. н.]. Впрочбмъ питане про границѣ дѣйстности и идеалу въ штуцѣ все отверте, и тому можна на той тематъ богато говорити pro и contra. — Выстава выпала що до І и IV акту зовсѣмъ вдоволяючо, що-до II, а именно що-до III мляво. Въ IV актѣ завинивъ самъ авторъ высше згадачыми тирадами Анночки до присутныхъ матери, батька, брата и приятельки, котрй сидять и не знають, якъ слухати такои бесѣды. Снмъ разомъ старый Точка, п. Гембицкій, бодай бивъ на своѣмъ лысбмъ чолѣ мухи. Публика смѣялась, але за те нѣхто не чувъ, що говорить его донька. Чи не дало бы ся сцену сесю замѣнити въ якій діяльоґъ, н. пр. мѣжь матерію а донькою? Въ III актѣ вина була и гра акторбвъ [невыразне и не певне поводженя Борнас = п. Лопатиньского супроти своихъ батькбвъ, штивнбсть Леоніда = п. Стадника, карикатурне поступоване старого Бѣгунця = п. Шереметы, котрого тонъ бесѣды и рухи цѣлкомъ пригадували темного Ронґулю зъ „Свекрухи“, а вбнъ же тутъ у „шлюсроку“ и т. д.; также згадка про Народну Торговлю цѣлкомъ не на мѣсци]. На спеціальне признанне заслугують п. Гембицкій [знаменитый старый пенсіоністъ Точка], п. Полѣщукъ [природно зимный и вырахованый адвокатъ; деяка неприродвбсть торгбвъ зъ Точкою въ II актѣ, се головно вина автора драмы] и п-а Ґембицка [зовсѣмъ природна поступова, симпатична учителька Ольга]. Взагалѣ мушу вбднести, що женщины нашого театру далеко природнѣйше поводять ся на сценѣ [выимавши по части и у Доскочѣвну, що зле ухарактеризована, за молодо, грала въ комедіи ролю старон панны, тѣтки Олены], нѣжь мужчины [н. пр. въ „Торговли жемчухами“ пп. Стадникъ, Шеремета, Лопатиньскій]. — *Ив. Копачъ.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 25. марта. Цѣсарь принимавъ вчера на авдіенціи президію палаты послбвъ и палаты панбвъ.

При доповняючихъ выборахъ до вѣденьскои рады мѣскои въ другбмъ колѣ здобули антісеміти на 8 мандатбвъ лише три; два мандаты дбстали ліберали, 1 — соціялістъ, 1 — соціяльный політикъ, 1 — нѣмецкій народовець.

Прага 25. марта Въ мѣскбмъ округѣ выборчбмъ Фалькенавскбмъ выбрано при доповняючбмъ выборѣ посла до рады державнои величезною ббльшостію голосбвъ Шенерербвця Гофера, редактора часописи Egerer Nachrichten.

Nar. Listy доносять, що президентомъ австрійскои делеґаціи буде гр. Зедвіцъ.

Градецъ 25 марта. Намѣстникъ застановивъ ухвалы рады мѣскои, котрою высказано недовѣря кабінетови гр. Туна, вступленя д-ра Бернрайтера до кабінету узнано за зраду на нѣмецкбмъ народѣ и вбзвано нѣмецкихъ послбвъ, щобы домагали ся знесеня языковыхъ розпоряджень и признаня языка нѣмецкого державнымъ.

Парижъ 25. марта. Войскова комісія парляменту приняла проектъ закону, пбсля котрого правительство въ разѣ заморскои выправы мае право покликати всѣ кораблѣ. Доси мало оно право покликувати въ такбмъ разѣ кораблѣ лише на водахъ теріторіальныхъ.

Міністеръ заграничныхъ справъ Ганото, принятый на члена академіи, бувъ вчера урочисто введеный до академіи. На той урочистости були президентъ Форъ и в. кн. Николай Михайловичь.

Siècle оголошуе петицію французкихъ жѣнокъ до міністра кольоній о дозвблъ для жѣнки Драйфуса, проживати разомъ зъ нимъ на Чортбвскбмъ островѣ, та взываe жѣнокъ до пбдписуваня тои петиціи.

Атены 25. марта. Увязнено знову пять особъ, що належали до революційного товариства, котре поклало собѣ за цѣль повалити династію. Мѣжь увязнеными є адвокатъ, офіциръ, купецъ и двохъ ремѣсникбвъ.

Бѣлградъ 25. марта. Король Александеръ, недужій на шкарлятину, приходить вже до здоровля. — Дневники доносять, що Австрія спонукуе сербске правительство переконати Россію, що поворотъ Міляна до краю и вбдане ему команды надъ армією не означае звороту, котрый бы мавъ бути причиною невдоволеня Россіи.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зъединувати „Дѣлу“ якъ найббльше новыхъ передплатникбвъ.

Вбдъ выдавництва „Дѣла“.

Надѣслане

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цаікеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроня електричныхъ дзвонкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкана легка	12 „
Фляки	12 „
Нбжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшій виня по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 95—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Масть кавказка на водморожене. Средство се, споряджене підля рецепты приповученой и уживаной изъ знаменитымъ успѣхомъ въ полнічній Россіи и въ краяхъ Сибірскихъ, лѣчить въ найкоротшімъ часѣ всякій водмороженя. Цѣна слоика 40 кр. 21

Головний складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 187—?

Подяка.

Неублагаема смерть забрала нашу найдорожшу Маму и Бабцю Юлію изъ Гронцкихъ Кисѣлевску, вдовицю по бл. п. Іоанѣ Кисѣлевскімъ, пароху зъ Ниркова и деканѣ залѣщицкімъ, котра упокоила ся дня 13 марта 1898 въ 82 роцѣ житя, въ домѣ свого сына Александра Кисѣлевского, ц. к. респіцієнта въ Кудринцяхъ коло Мѣльницѣ.

Не могучи въ иншій способъ подякувати всѣмъ тымъ Добродѣямъ, котрій брали участь въ похоронѣ нашои Найдорожшои Мамы и Бабцѣ, складаємо сею дорогою прилюдну подяку, а именно Всч. Отцю Крилошанину Іоану Терлецкому парохови зъ Тучапъ, Всч Отцямъ Василіянамъ, именно о. Игуменови Чаплиньскому зъ Михалѣвки, о. Скобрякови Игуменови зъ Лашковець, Отцямъ Ортиньскому и д-рови Полѣщѣ зъ Михалѣвки, Всч. Отцямъ Миколаєви Сѣменовичеви зъ Во ковець, Смольному зъ Пановець, Сваричевскому зъ Залѣся, Гаржимовичеви зъ Пилипча, Залуцкому зъ Давинячки Всч. о. крил. Терлецкому за провѣдъ въ похоронѣ и соборну службу Божу зъ оо. Смольнымъ, Сваричевскимъ, Чаплиньскимъ и Залуцкимъ, якъ неменше Всч. о. Ортиньскому за хорошу проповѣдь въ церквѣ, а прочимъ Всч. Отцямъ за вѣдправленє тихихъ службъ Божихъ и парастасу першого и другого дня въ домѣ и похорону безинтересовно.

Дякуємъ мѣсцевѣй и замѣсцевѣй Инителіґенціи, що помимо злои дороги такъ численно прибула, абы нашѣй Найдорожшѣй Мамѣ и Бабцѣ зробити остатну прислугу.

Дякуємъ Свѣтлымъ Оддѣламъ ц. к. стражи скарбовои зъ Заваля, Кудринець долѣшныхъ и Кудринець горѣшныхъ, якъ рѣвножъ мѣсцевому постерункови ц. к. жандармеріи за такъ численну появу на похор нѣ.

Вкінци дякуємъ Честнымъ Брацтвамъ церковнымъ зъ обохъ церквей, що такъ численно явили ся на похоронѣ.

Савинъ Кисѣлевскій, Кирило Кисѣлевскій, Александеръ Кисѣлевскій, Володимиръ Кисѣлевскій — сыны; Серафина Александровичъ, Агрипина Шанковска, Анеля Губачикъ, Варвара Скупчиньска, Антонина Ференсъ — доньки; Антоній Шанковскій, Іоанъ Александровичъ, Северинъ Губачикъ, Константинъ Скупчиньскій, Антоній Ференсъ — зятѣ, Климентина Кисѣлевска, Антонина Кисѣлевска, Тереса Кисѣлевска, Іоанна Кисѣлевска — невѣстки; — Левъ Александровичъ, Олена Крижановска, Емилія Коцикова, Іоанъ Александровичъ, Адамъ Александровичъ, Модестъ Сосенко, Емилія Сѣмоновичъ, Іоанъ Сѣменовичъ, Мирославъ Кисѣлевскій, Марія Кисѣлевска, Матильда, Казимира и Станислава Губачикъ, Іоанъ Коцикъ, Стефанъ Крижановскій, Ольга Скупчиньска — внуки.

Кудринцѣ горѣшній дня 22 марта 1898. 125

ПОДЯКА.

Выдѣлъ читальнѣ въ Деревлянахъ складає прилюдну подяку Впр. о совѣтнику Цегельскому головѣ філіи „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ, що зволили, мимо злои дороги, не пожалувати свого труду и въ недѣлю дня 20 н. ст. марта с. р. прибути на отворене нашои читальнѣ. Дякуємъ Вамъ Вп. о. совѣтнику, за 31 книжочокъ якъ и за ласкавый датокъ, зложеный Вами на цѣли читальнѣ. Неменшу подяку складаємъ и нашѣй Впов. пани лѣдничѣ, що зволила въ тѣй для насъ радостнѣй хвили участь взяти и такожъ даткомъ краснымъ на цѣли читальнѣ причинитись. Дякуємъ и Вамъ, Всч. о. Зельскій зъ Милятина старого, що для пѣднесеня тои радостнои хвилѣ изъ спѣваками своими прибули сьте, и о. Бардину зъ Лапѣвъ. Дякуємо Вамъ ще разъ, такъ за трудъ, якъ и за датки зложенй для нашои читальнѣ.

Вѣдъ выдѣлу читальнѣ въ Деревлянахъ.

Евгеній Чубатый, голова.
Андрухъ Баликъ, секретарь.

Вже выйшли зъ друку
ЗНАМЕНИТІЙ ПРИПИСЫ ПЕЧЕНЯ
СВЯТОЧНЫХЪ ТѢСТЪ
въ языцѣ рускомъ
и обіймаютъ:
Знаменитій Бабки паренй, Колачѣ правдивій руский, Бабки, Козачики руснй и т. п.
Пляцки: дактелевый, знаменитый орѣховый Nugat найрѣзнороднѣйшій Мазурки.
Всякій торты: прованцкій, помадковый, крухій французскій и т. п.
Рѣзній кольорови Люкры. Тѣсточка на закуску.
Наука робленя знаменитыхъ медовниковъ. 87 4—?
Печенє сѣльского хлѣба на сыр ватцѣ, знаменитыхъ Роґальовъ дрождженыхъ, Прецликовъ крухихъ и т. н.
Цѣна 70 кр.
По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высилає franco
ДРУКАРНЯ НАРОДОВА
Ст. Манецкого и Спѣлки
Львовъ, Готель Жоржа.

ЛОЖКИ столовій зъ Альпаки зр. 650, зъ хиньского срѣбла зр. 14·—, Ложочки до кавы зъ Альпаки зр. 3·25, зъ хиньского срѣбла зр. 7·— за тузинъ
поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Кашітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4955

ФАБРИКА КАПЕЛЮХОВЪ
пѣдъ фірмою
Антонъ Кафка
передше [А. Кождележекъ]
у Львовѣ улиця Галицка ч. 4. [побѣчъ катедры]
поручає капелюхи и цилиндры власного выробу въ найновѣйшихъ барвахъ и фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и цилиндры зъ фабрики P. C. Habig у Вѣдни. Капелюхи въ найрѣзнороднѣйшихъ барвахъ по 5 зр., а цилиндры цѣлкомъ легкій по 9 зр Капелюхи „Loden“ зъ фабрики А. Шіхлера въ Ґрацу, а такожъ Chapeau-Claque атласовій по 5, 7 и 8 зр. Держитъ такожъ великій выборъ соломяныхъ капелюховъ. 124 1—8

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ
ЄВАНГЕЛІЯ
малого формату
поручає ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вѣдъ зр. 25 до 150 зр.
тѣлькн въ переплетничѣмъ заведеню
М. Спожарского и Сына
и въ торговли знарядовъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 6—10

Ученик VII. кл. глядає лекцій на провінції. Адресс: Й. Г. poste restante Львів. 121 3—3

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр.
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.
Передплата на 5 выпусковъ 1 зр.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
у Львовѣ улиця Коперника
Складъ предметовъ религійныхъ
поручає:
ХОРУГВИ (ФАНЫ) зъ вовняного найлѣпшого сорта, зъ адамашку, образы зъ обохъ сторонъ ручно мальованій, обшитій ґальонами и френалями, зъ металевою галкою на дручку.
Цѣна пѣсля величины по 27, 30, 31, 35, 38 зр.
ХОРУГВИ зъ правдивого шовкового адамашку вѣдъ 45—76 зр. 339 16—?
ХОРУГВИ похоронній зъ вовн. адамашку вѣдъ 25—35 зр.
ХОРУГВИ зъ шовкового адамашку вѣдъ 27—54 зр.
Цѣнники на жаданє franco и gratis.
ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ у Львовѣ ул. Коперника.

По низькихъ цѣнахъ
выготовляє
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львовъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3
всякій церковній роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 11—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики
Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.
Вино
въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.
Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Розсылка сукна лишь для приватныхъ.
Вѣдтинокъ, 3.10 метр. довгій, достаточный на 1 мужескій одягъ коштує лишь
зр. 3.10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 7·50 зъ делікатноі
зр. 8·70 зъ делікатноі
зр. 10·50 зъ найделікатн.
зр. 12·40 зъ англійскои
зр. 13·95 зъ кашгарновои
} правдивои овечои вовны
Вѣдтинокъ на чорный сальоновый одягъ зр. 10·—.
Матерія на легкій пальта вѣдъ зр. 3·25 за метеръ выше; льоденъ въ пышныхъ барвахъ за 1 вѣдтинокъ зр. 6·—, 1 вѣдтинокъ зр. 9·95; Peruvienne и Doskings, матерія для урядниковъ державныхъ, зелѣзничихъ и на судейскій тоґи; найделікатнѣйшій камґарны и шевіоты а такожъ матерія на уніформы для фінансовои сторожи и жандармеріи и т. д. и т. д. розсылає по фабричныхъ цѣнахъ найлучше знаный яко реальный и солідный
складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF** in BRÜNN
Взірцѣ gratis и franco. — Достава точно пѣсля взірця.
УВАЖАТИ! Звертає ся увагу Р. Т. Публики особливо на то, що при безпосереднѣмъ побираню матерій выходять значно дешевше, якъ замовлюваній у торговцѣвъ посередныхъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Берні розсылає всѣ матерій по дѣйстныхъ цѣнахъ фабричныхъ не причиняючи рабату. 61 6—10

Щo?
Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рѣжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшенія комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
грейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нового выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІЙ.
До переплету
принимає ся всякій роботы вподачій въ кругъ переплетництва
Всякій замовленя вѣдворотною почтою. 62 17—30

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подає поясненя безплатно
около пѣвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 17—20

Въ кождій рускій хатѣ повинснъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѣкъ 1898.
Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Розклад їзди поіздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
пѣдля часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходять о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.16	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
Нічн			**Нічн**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.06	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нѣмком попеділка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова 7		11.37	„ „ з Підзамча
	12.10	„ Лавочного			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечеРом до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пѣдъ зарядомъ Іоанникія Гренька.

Ч. 59. Львовъ, Субота 14 (26) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Одьшевского ул. Кминьского 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації не опечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератовой або ей місце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ отзыва.

Бесѣда п. д-ра Т. Окуневского

выголошена въ радѣ державній при дебатѣ надъ програмовою заявою президента міністрівъ гр. Туна.

Высока палато! Я безконечно вдячный президови польского кола за те, що вѣнъ сегодня промовивъ передо мною и высказавъ погляды польского кола, якъ и взагалѣ погляды цѣлои правицѣ на правительство.

Годѣ менѣ не зазначати, що президъ польского кола инакше зрозумѣвъ промову президента міністрівъ, анѣжь вѣнъ самъ имовѣрно розумѣвъ. Президентъ міністрівъ въ своѣй будь-що будь скупѣй и блѣдѣй промовѣ кинувъ бодай два слова, именно: конституція и авторітетъ. Пѣдъ пошанованѣмъ конституціи розумѣємо всѣ: придержуватись того, що дотеперь сотворено. Тымчасомъ президъ польского кола говорить, що вѣнъ пѣдъ конституцією розумѣє розширенє автономіи краѣвъ. Теперь я вже не розумѣю: або одно, або друге! *[Пос. Вольфъ: Се значить пѣдвысшенє пропінціи!]* Або розширенє автономіи есть конституцією, або оно не есть нею.

Панъ президентъ міністрівъ говоривъ такожь щось о авторітетѣ. Се справедливо, що всѣ мы мусимо мати респектъ передъ правомъ и справедливостію. *[Пос. Вольфъ: Авторітетъ шляхтичѣвъ!]* Але може панъ президентъ міністрівъ мавъ на гадцѣ той авторітетъ, передъ котрымъ Русины въ Галичинѣ мусять гнути ся вѣдъ довгихъ лѣтъ? Коли той, то най Господь Богъ хоронить насъ вѣдъ такого авторітету! *[Оплески на лѣвици.]*

Панъ президентъ міністрівъ не бувъ вѣдъ самого початку въ нашѣмъ парляментѣ, тожь и не чувъ вѣнъ, що мы розповѣдали о тыхъ страшныхъ рѣчахъ, що дѣяли ся у всходній Галичинѣ. Вѣнъ не чувъ того, що теперь до 108 людей за мнимѣ провины засуджено на 207 лѣтъ, а жите сѣмохъ особъ упало жертвою якъ-разъ на те лишень, щобы зъѣднати галицкимъ властямъ авторітетъ. Такъ, панове, щобы выконати авторітетъ, высилає ся жандармівъ, навѣть вѣдряды вѣйска, абы мордували невинныхъ людей. А много зъ тыхъ людей, котрыхъ попередный міністеръ представлявъ яко злочинцѣвъ, не обжаловано навѣть, хочь и органівъ справедливости надужываво неразъ на те, абы лишь выконати авторітетъ власти. *[Пос. Вольфъ: Авторітетъ морду!]*

Щобы удержати авторітетъ, вынайдено въ Галичинѣ дивне средство, котре полягає въ тѣмъ, щобы жадного Русина не допустити на одвѣчальну посаду, примѣромъ на посаду президента окружного суду, хочь мы становимо 40 процентъ всѣхъ урядниківъ судовыхъ! *[Пос. Вольфъ: Очевидно, бо той не хотѣвъ бы може брати участи въ мордахъ судовництва!]*

Не знаю, чи се той авторітетъ, котрый позволяє податковому инспекторови зъ Городенки выѣздити на фальшованє выборівъ, красти примѣромъ девять голосівъ и въ той способъ робити бѣльшість, або, якъ выборцѣ не пѣддадуть ся, посылати сейчасъ 20 податковыхъ аркушиківъ грунтовымъ властителямъ, помѣжь ними навѣть слѣпымъ, за выконуване ткацтва або столярки.

Чи се той авторітетъ, силою котрого панъ староста, примѣромъ въ Турцѣ, братъ бувшого міністра Бѣлиньского, силує людей голосувати лише въ коршмахъ, абы лишь зробити на злость „рускимъ попамъ“ и показати имъ свою силу?

Все те робить ся въ Галичинѣ лишь для авторітету! Чи президентъ міністрівъ справдѣ має на гадцѣ той авторітетъ?

Розширенє автономіи краю — се має бути наша конституція. Мои панове! Я знаю одно лишь: Коли мы давнѣйше були пѣдъ давною Польщею, упали-сьмо ажь до невольництва; доперва тогдѣ, якъ мы достались пѣдъ австрійске правительство, пѣднесли-сьмо ся зъ найглубшого упадку и стали ся спѣвъучастниками людскихъ правъ. Ажь тогдѣ зачавъ ся доперва нашъ зростъ, наше культурне, соціяльне и національне вѣдрожденє. *[Зъ лѣвицѣ: Слухайте! слухайте! Пос. Гофманъ-Вельнгофъ: Пѣдъ австрійскою управою!]* Болить мене, що тутъ мушу рѣчь показати по правдѣ, але мушу прецѣнь высказати признанє. Въ нашѣмъ народѣ вжило ся переконанє, що давнѣйшій урядникъ бувъ о много справедливѣйшій. *[Зъ лѣвицѣ: Се були Нѣмцѣ! Пос. Вольфъ: Слухайте шляхтичѣ!]* Давнѣйше, мои панове, не лучало ся таке, щобы, якъ примѣромъ староста Галецкій зъ Жидачева копавъ — выборцѣвъ ногами и выкрикувавъ: „Берѣть того пса!“

Мои панове! Зъ нашого рускаго становища мы переконаній, що въ Австрії такъ довго не буде порядку, доки національне питанє не буде полагоджене на пѣдставѣ національной автономіи, — не автономіи краѣвъ. Питання сего не можь обминути въ той способъ, якъ се робить панъ президентъ міністрівъ. „Злагодженє“ сказавъ вѣнъ *[Смѣхъ]*. Добре, але до кого-жь тутъ апелювати? до слабыхъ, чи до сильныхъ? Сильнѣйшому хоронить его станъ посѣданя принципъ майоризаціи въ краевѣмъ соймѣ и вѣнъ уважає за справу національной чести: не уступати. Слабшій мусить звертати ся до того самого сойму. Хто-жь ему має дати тѣ уступки? хто має выконувати надъ нимъ справедливѣсть? Чи соймъ? де бѣльшість въ той способъ панує надъ меншостію? То смѣшне!

Мои панове! Теперь загально говорить ся о вѣдложеню національныхъ питань, бо на першій планъ выступають питання економічній. Але не треба спускати зъ ока того, що насъ вѣчно займає въ сѣй палатѣ. Чи то були економічній питання, котрѣ застановили парляментъ? То було національне питанє! *[Зъ лѣвицѣ: Такъ есть!]* Чи нашій клюбы — то економічній клюбы? Ось маєте ческій, тамъ польскій, тутъ рускій клюбъ... *[Пос. Давшинській: А клюбъ соціяльныхъ демократівъ!]*. Се одинокій вынамокъ, то правда, але не всѣ мы соціяльній демократы. Всѣ инші клюбы лучить и вяже національна идея *[Пос. Стояловскій: А клюбъ христіянско-соціяльный!]* а она така сильна, що пѣдпорядковує пѣдъ себе принципы економічній.

Теперь, панове, той справы не треба выминати, але не треба ей такожь полагоджувати въ такій способъ, якъ се зробивъ попередникъ президента міністрівъ. На мѣсце централізму у Вѣдни сотворивъ, видно хотѣвъ сотворити централізмъ въ Празѣ, у Львовѣ и т. д. *[Зъ лѣвицѣ: Дуже добре!]* Але тогдѣ меншости будуть порядно гнетеній бѣльшостями! Длятого я апелюю до Нѣмцѣвъ. Коли вы, панове, ступаєте на чолѣ Австрії, уймѣть ся такожь за квестію меншостій, а тогдѣ будете мати и инші народы по своѣмъ боцѣ, и мы станемо вѣрно при васъ. Однакъ мы Русины не хочемо дожити того, чого мы дожили стоячи при Нѣмцахъ за Белькредіого. Коли Белькредіому вжило на гадку засистувати конституцію, були Русины перші, що противъ того запротестували, — а знаєте, яку мы за се дѣстали нагороду? За нашу конституційну вѣрнѣсть дѣстали мы вѣдъ пѣзнѣйшого міністерства таку заплату: „О скѣлько Русины мають истнувати, полишає ся польскому соймови“. *[Зъ лѣвицѣ: Слухайте! слухайте!]* Тожь коли добачуєте у насъ повздержливѣсть и хитливѣсть, то се є наслѣдкомъ згадки о сумнѣй минувшости, коли то нашу вѣрну службу въ той способъ оцѣнено.

Якъ кожда меншість, домагаємось мы языкового закона, не розпорядженя, а закона языкового, котрый має бути утвореный тутъ, въ австрійскѣмъ парляментѣ, щобы всѣ могли видѣти, чи которому народови дѣє ся справедливість, чи кривда. Бо вы то вже знаєте, панове, що на нашѣмъ всходѣ дѣє ся цѣлкомъ що иншого, нѣжь то, що тутъ говорить ся. Такъ не давно чули вы може зъ галицкого сойму щось о чудовѣмъ полагодженю языкового питаня; се, що тамъ стало ся, було также чистымъ швіндлемъ! Въ соймѣ було примѣромъ сказано: що Русины и такъ все вже посѣдають, треба лишь властямъ пригадати, щобы придержували ся законівъ; що Русины можуть въ своѣй рѣдной мовѣ звертати ся до суду и инших властій, а вѣдтакъ дѣстануть засудъ, взглядно рѣшенє въ своѣй материнѣй мовѣ. Вѣрите, панове, що се правда? *[Зъ правицѣ: Правда! Зъ лѣвицѣ: Не вѣримо!]* Панове правники пригадують собѣ може, що истнує розпорядженє зъ лѣтъ 1860 и 1869, котре каже: Въ окрузѣ высшого суду краевого въ Краковѣ можна вносити польскій и нѣмецкій подання, въ окрузѣ высшого суду краевого у Львовѣ польскій, рускій и нѣмецкій. Добре! Але мы маємо повѣты, а именно захѣдній, де жие надъ 30 процентъ Русинівъ. Знаю примѣромъ такій судовый повѣтъ: Мушина, котрый числить до 70 процентъ Русинівъ. Чи думаєте, що тамъ хто-небудь має право до суду писати по руски? *[Слухайте! слухайте! — Пос. Стояловскій: Мають право!]* Абсолютно нѣ! Сего именно вы не знаєте! У всходній Галичинѣ такъ есть, але въ захѣдній нѣ. Я се знаю, бо я студіювавъ тѣ вѣдносины. А у всходній Галичинѣ, моимъ товаришамъ, котрѣ сидять по тамтѣй *[правѣй]* сторонѣ, а не на опозиційныхъ лавкахъ, приключило ся таке, що коли нхъ переслухувано въ львѣвскѣмъ судѣ окружнѣмъ, судья слѣдчій не хотѣвъ робити зъ ними рускаго протоколу. Вѣнъ сказавъ просто: „Се моя рѣчь, васъ нѣчо не обходить, якъ я протоколую; вы можете собѣ говорити по руски, а я буду писати по польски!“ Я, посолъ, кѣлько разівъ старосту предложу письмо въ донесенемъ, що того а того дня уряджую народні сборы, нѣколи не дѣстаю рѣшеня въ рускѣй мовѣ, а коли вже дѣстану, то оно писане польскимъ письмомъ, абы мене болѣло, — такъ само, якъ бы се болѣло Нѣмця, коли-бы примѣромъ силували Французы приймати щось латиньскими, а не готицкими буквами. Въ такихъ случайхъ мы вже жалувались передъ державнымъ трибуналомъ на вкорочуване нашого права. Въ роцѣ 1882 трибуналъ выдавъ навѣть рѣшенє, котре признає намъ наше право. Але галицкій власти не дбають о те, они вѣдповѣдають такъ, якъ хотять! *[Пос. Стояловскій: Они ще не навчили ся, але право є правомъ! — Смѣхъ на лѣвици.]*

Въ той способъ, мои панове, выконує ся у насъ „автономія“ — и теперь кождый приятель народу у всходній Галичинѣ дрожить зъ страху передъ розширенямъ ей. Не хочу томити васъ всѣмъ тымъ, що дѣє ся и що остаточно могло бы бути полагодженє въ самѣмъ краю, якъ бы тамъ була справедлива управа, длятого буду говорити коротко. Зъ натискомъ зазначую ще разъ, що розширенє краевои автономіи въ Галичинѣ, безъ забезпеченя правъ народу, було бы гробомъ для мого народу, и длятого рѣшучо противъ сего протестуємо.

Говорено такожь о персональній уніи зъ Угорщиною. Позвольте, що и я скажу дещо о тѣмъ далекѣмъ кутѣ нашого всходу. Якъ зъ одного боку въ интересѣ нашого національного и культурного розвою лежить: на дальше лишити ся въ австрійскій связи, бо знаємо, що мы тутъ, притыкаючи до захѣдной культуры, маємо ще много научити ся и не одно маємо завдячити короткій спѣльній минувшости *[Зъ лѣвицѣ: Славно!]* — то мене сама персональна унія зъ Угорщиною зовсѣмъ не лякає. Думаю, що говорю не лише зъ серця мого народу, але также зъ серця вѣденьскои людности и чеснихъ промисловцѣвъ, коли скажу, що насъ тота спѣльність зъ Угорщиною коштує за богато а за мало приносить. Промыслъ захѣдныхъ провінцій загроженый вже Угорщиною, тутъ и тамъ не допускають вже нашихъ продуктівъ, а деякій угорскій продукты роблять вже конкуренцію въ Моравѣ а навѣть и въ Галичинѣ. Въ Галичинѣ належить се вже до старои исторіи, що наше вѣйско у Львовѣ годують угорскими волами. Навѣть картоффлѣ до горалень беруть зъ Угорщины.

Може бути, що то лѣнивому думаню нашихъ краянівъ зъ Галичины треба завдячити, що до сегодня не обчислено, кѣлько то насъ коштує угода угорска. Хлѣборобъ безъ сумнѣву руйнує ся. Зъ Галичины не можемо нѣчого транспортувати до Угорщины, а она, своими тарифами, транспортує до насъ все. Длятого я, яко репрезентантъ краю, котрый тутъ найбольше заангажованый, позволяю собѣ сповнити лише свій обовязокъ, коли звертаю увагу высокого правительства и вашу панове, що мы мусимо зрезигнувати зъ Угорщины, яко мѣсця збуту продуктівъ нашого промыслу, и будемо его шукати на Чорнѣмъ морю. При вѣдновленю торговельныхъ договорівъ съ Россією и Румунією въ 1903 р. треба се безусловно взяти пѣдъ розвагу.

Недавно я вѣдкрывъ, що Австрія або не розумѣє дотычныхъ своихъ интересівъ, або ослѣплена дивною заграничною політикою, въ своѣй ненависти не хоче ихъ бачити. Сѣль, земный вѣскъ, мінеральній воды — то рѣчи, що великими масами транспортують ся до Россіи и тамъ знаходять збутъ, поминувши вже продукты промыслу, якъ дерево, зелѣзо и т. и. Коли-бъ мы, замѣсть зъ тыми краями ворогувати, заключили зъ ними порядній договоры, могли бы уратувати не лишь Галичину, але такожь Чехію и Вѣдень, а тогдѣ Угорщина нѣчого вже насъ не обходить.

Говорено тутъ такожь о адміністрації, та й панъ президъ кола польского говоривъ о тѣмъ. Я тутъ розповѣвъ уже де-що о нашихъ справахъ выборчихъ, а теперь маю лишь одно бажанє до правительства:

Коли оно хоче бути справедливе и тую справедливѣсть хоче для Русинівъ показати дѣломъ, повинно передовсѣмъ занятись тыми нещастными жертвами, котрыхъ, спровокованыхъ системою попереднього правительства, за мнимѣ злочины засуджено на бѣльше якъ 200 лѣтъ вязниць. Дотычній подання о помилуванє ждуть полагодженя. Нѣхто зъ попередныхъ міністрівъ не пошкодивъ такъ коронѣ, якъ гр. Бадені. *[Живе потакуванє на лѣвици.]* Ще въ 1895 роцѣ пѣйшли мы до нашого цѣсаря, зъ дитинячимъ чувствомъ довѣря, и жалувались, твердо переконаній, що слово „justitia regnorum fundamentum“ въ Австрії є правдиве, — але, завдяки нашому краянови-міністрови, мы почули, що се демонстрація! *[Зъ лѣвицѣ: Слухайте, слухайте!]* Кѣлько тогдѣшный президентъ міністрівъ пошкодивъ тымъ династіи, того тутъ навѣть высказати годѣ! *[Гучній оплески на лѣвици. Голосы: И въ цѣлій Австрії!]*

Нинѣ черга на теперѣшне міністерство направити, що злого наробило попередне. Не потребую повтаряти того, що дѣяло ся въ Галичинѣ. Гр. Бадені самъ се сказавъ. Хочь-бы я бувъ сто разъ говоривъ, не осягнувъ бы мь бувъ того, що президентъ міністрівъ самъ. Вы-жь можете пригадати собѣ, и я вычитавъ се на вашихъ лицяхъ, що Бадені троха пѣддуривъ бувъ васъ въ справѣ розпорядженя о народныхъ зборахъ, кажучи, що вѣнъ выдавъ се розпорядженє на то, щобы догодити опозиційнымъ бесѣдникамъ, примѣромъ Вольфови и иншимъ, щобы они могли выговорити ся. Чи се не годить ся скорше до гумористичнои часописи, якъ до парляменту?

А потѣмъ авторітетъ поліції, котра сюда увѣйшла! *[Тьфу! на лѣвици.]* Доперва тогдѣ стало вамъ ясно, що могло дѣяти ся въ рускихъ громадахъ! Коли мы говорили, що у насъ стрѣляли и кололи, нѣхто не вѣривъ намъ; ажь коли вы побачили тутъ 60 поліцаѣвъ, таки повѣрили-сте! *[Смѣхъ на лѣвици.]*

Коли хочете збути ся такого правительства и хочете перешкодити, щобы зачумленый той всходъ ще колись назадъ сюда прийшовъ, то прошу васъ: добре вже разъ взятись до тои скоррумпованои [розгнилои] адміністрації и ей приборкати, щобы и тамъ запанувала австрійска справедливѣсть!

Высказую ся въ тѣмъ змыслѣ, якъ то я вже натякнувъ: Не бажаємо собѣ нѣчо бѣльше, якъ справедливои адміністрації въ Галичинѣ та свободы свого народу, а нѣчо намъ бѣльше ненавистне, якъ розширенє теперѣшнои автономіи! *[Слухайте! слухайте! на лѣвици.]* Въ тѣмъ змыслѣ прошу такожь о охорону всѣхъ меншостій народныхъ! При тѣмъ лишаємось и при тѣмъ стоимо, надѣємось, що намъ и вамъ на славу! *[Оплески на лѣвици.]*

Письмо зъ Угорщины.

— —

Вѣдъ часу торжествъ тысячелѣтя въ Берегскѣмъ комітатѣ, коли мѣродатній люде власными очима видѣли то страшне положенє, въ якѣмъ — на великій соромъ Угорщины и

I. КАПРАЛИКЪ
Львовѣ, побочь Народнаго Дому
поручає всякій инструменты музичній: скрипки, альтівки, басетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожь цитри а гітары. Найбольшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментівъ. — Цѣны найтанші. Цѣнники безплатно.

I. РЖЕНДОВСКІЙ Львовъ-Перемышль
Фабрика выробівъ цементовыхъ и складъ матеріялівъ будовельныхъ
продає по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходківъ зелѣзній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зъ славныхъ копалень семигородскихъ, пану дахову, плыты изоляційній, терь, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахівки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифоновій камякени каналовій и пісуаровій та рурки древовій и т. п. 497 16—50

гуманізму — животѣють угорскѣ Русины, правительство старає ся надолужити свої провины и прийти зъ помочію Руснякамъ, про котрыхъ мадярскѣ газеты безъ рѳзницѣ пишуть, що се найпатріотичнѣйша народность на цѣлу Угорщину. Правительство роздає натуралія мѣжь голодняковъ, 32.000-морговый грунтъ фіденкомісу графа Шенборна парцельовано для нихъ, дозволено въ чисто-рускихъ мѣсцевостяхъ и по руски вчити въ школѣ [доси сего не було, выкладовою мовою була выключно мадярска], давали Руснякамъ роботу по фабрикахъ цукру [хоть правда, по чотирохъ дняхъ всѣ поутѣкали, не привыкши до такой роботы], рогатину [худобу] хотять роздавати на приховокъ, а що найважнѣйше, урядово переслѣдують лихву, а се велике диво въ жидовскѣй Угорщинѣ. Слѣдство выявило, що на просторѣ трехъ комітатовъ сума жадання en bloc выносить 1,400.000 зр. [грунтъ и интересы] въ лихварныхъ контроверзіяхъ, а лихварѣ-жиды, — про котрыхъ всѣ угорскѣ часописи пишуть зъ великимъ обуренемъ, але слово „жидъ“ старанно омынають, называючи ихъ попросту „лихварями“ — выпозичили на сѣмъ просторѣ 460.000 зр. Якъ може грунтъ такій 1,400.000 доходу принести? Се лишь на Угорщинѣ знають...

Вѳдъ мая 1897 р. истнуе въ Будапештѣ зъ послѳвъ дотычныхъ комітатовъ „стала комісія запомогова для Руснякѳвъ“ пѳдъ проводомъ унгварского епископа Фірцака, котрый доси, хоть шѣсть рокѳвъ уже епископомъ, не рушивъ ся на оглядины своеи епархіи, хиба коли на такій мѣсця, де є добра камѣнна або зелѣзна дорога, а такихъ не богато. Вѳнъ зовсѣмъ не журивъ ся долею своихъ вѣрникѳвъ, гоняв лишень за ордерами и дотиг притиравъ ся до великихъ панѳвъ, ажь дѳставъ минулого року ордеръ Леопольда „для признанія и нагороды [якъ то офіціяльна газета свого часу донесла] его заслугъ на нивѣ ширеня мадярского слова и духа“. Отже сей „рускій“ епископъ, що коли лишень мае проповѣдь у церквѣ, вѣчно говорить по мадярски, догадавъ ся вкѳнци своихъ обовязкѳвъ и ставъ на чолѣ тои комісіи. И поправдѣ зробивъ теперь де-що вже и доброго для свого народу, бо треба признати, що тѣ пѳльги, якъ занехане податковыхъ рестанцій зъ понадъ пяти рокѳвъ и тото, що высше зазначено, є результатомъ его заходѳвъ, особливо переслѣдуване лихвы.

Але якъ-разъ въ тѳмъ и найбѳльшій клопѳтъ. Коли дотеперь жиды-лихварѣ спокѳйно жили та вѳдъ своихъ довжникѳвъ лишь вѳдсотки побирали, то и довжники жили, якъ умѣли; теперь же лихварѣ, почуваючи руку закона, змовили ся всѣ и раптомъ настали ліцитаціи за довги несплачений або й сплачений, выганяють бѣдныхъ мужикѳвъ зъ хатъ и грунтѳвъ, змовленій ліцитанты за пѳвдурно закупляють все, всѣдають на майно Руснака и живуть собѣ якъ магнаты на грунтѣ „fidelissimae meae nationis“ Ракоція. Такъ на многихъ мѣсцяхъ перебѣгнуть они добрій намѣры правительства, котре й само не знае, що робити: помагати Руснямъ-горожанамъ, що рѳвночасно и природно вымагае переслѣдуваня жидѳвъ, чи годити жидамъ и лишити всьо, якъ було. Бо пѳдмога першихъ — то кривда жидѳвъ, а пѳдмога жидѳвъ [се бъ-то нѣчого не робити въ користь Руснякѳвъ] — то кривда Руснакѳвъ, тыхъ нещастныхъ парієсѳвъ, котрыхъ интеліґенція въ бесѣдѣ уживае мадярщины, въ письмѣ московско-церковно-мертвого язычія, котра и теперь свою одиноку народну ґазетку „Науку“ пише языкомъ XIV-ого вѣку и котра за-для своихъ давныхъ московскихъ тенденцій не хоче, не смѣе признати ся до рускости, въ чѳмъ ѣй зовсѣмъ выстарчае назва „греко-католикъ“, „народъ греко-католичный“. Та й чи инакше можливе тамъ, де просвѣту набувають на двохъ чужихъ языкахъ [на мадярскѳмъ и на язычію]?!

Зъ рады державнои.

——

Въ справѣ нужды, яка наслѣдкомъ неврожаѣвъ въ части вже постигла сѣльске населенє въ Галичинѣ, а въ дальшихъ и гѳршихъ наслѣдкахъ ще грозить, внесъ п. о. Танячкевичъ д. 24 с. м. въ радѣ державнѳй интерпеляцію до правительства, а крѳмъ того подавъ ще и нагле внесенє.

Интерпеляція звучить:

„Интерпеляція пп. Танячкевича и тов. до ихъ Ексцеленцій міністрѳвъ справъ внутрѣшныхъ, скарбу, рѳльництва и до міністра для Галичины.

„Пѳдписаній запытують ихъ Ексцеленцій: Чи Вашимъ Ексц. вѣдомо, що мѣжь сѣльскимъ населенемъ въ Галичинѣ майже у всѣхъ повѣтахъ панує безмежна нужда, котра рѳвнае ся дѣйствѳй нуждѣ голодовѳй и обявляе ся голодовымъ тифомъ?

Чи В. Екс-ячъ вѣдомо, що переважна часть селянъ въ Галичинѣ вже теперь не мае чимъ проживляти ся, бо не мае нѣ збѳжа нѣ бульбъ и взагалѣ не мае за що купити собѣ збѳжа и бульбъ, потрѣбныхъ на насѣнє?

„Що гадають В. Ексц. запорядити, щобы голодуюче сѣльске населенє могло дѳстати збѳжа и бульбъ на прожитокъ и на насѣнє?

„Що гадають В. Е., по можности въ порозумѣню зъ нашими міністрами почати, щобы бодай въ якѳйсь части запобѣчи бракови заробку, котрый въ такѳмъ краю, якъ Галичина, що не мае жаднои индустрін, и въ такѳмъ голодномъ роцѣ, якъ сей, незвычайно тяжко мусить населенію давати ся въ знаки? — У Вѣдни д. 24 марта 1898.“

Нагле внесенє въ тѳй справѣ звучить:

„Нагле внесенє пп. Танячкевича и тов. въ справѣ удѣленя нового кредиту до высоты десяти міліонѳвъ для злагодженя нужды и голоду у всѣхъ торбчными елементарными нещастями навѣщеныхъ краяхъ.

„Пѳдписаній складають внесенє: Высока палата зволить ухвалити:

„Призволює ся на кредитъ до высоты десяти міліонѳвъ и вѳддаесь ихъ правительству, щобы ему дати спроможность безпровольочно заосмотрити въ збѳже и бульбу на прожитокъ и на насѣнє бѣдуючій сѣльскій народъ чи то бѣдуючихъ сѣльскихъ господарѣвъ въ краяхъ, тяжко навѣщеныхъ торбчными елементарными нещастями.

„Внесенє се мае прийти пѳдъ нараду зъ всякимъ, пѳсля §. 42 регуляміну дозволеным поспѣхомъ. — У Вѣдни д. 24 марта 1898.“

Такъ интерпеляцію якъ и нагле внесенє пѳдписали крѳмъ пп. Танячкевича и Окунев ского ще Стояловцѣ и христіяньско-соціяльнй Нѣмцѣ.

——

Коло польске радило вчера ажь на два навороты налъ письмомъ Стояловцѣвъ, домагаючимъ ся мѣсця въ делеґація и въ парляментарныхъ комісіяхъ. Першому жаданю, якъ звѣстно, коло фактично вже вѳдказало, бо до делеґацій не выбрано нѣкого изъ Стояловцѣвъ. Отже властиво могло ходити лише вже о друге жадане. Парляментарна комісія кола згоджувалась на те, щобы и Стояловцямъ вѳдступати мѣсце въ комісіяхъ. Але повне коло спротивилось тому бѳльшостію голосѳвъ Высказано такожь гадку, щобы кс. Стояловскій звернувъ ся зъ своимъ жаданемъ ще до выконавчого комітету правицѣ. Але припускати треба, що и выконавчій комітетъ вѳдкине жадане кс. Стояловского. Коло польске мабуть ухвалило не давати кс. Стояловскому вѳдповѣди на письмѣ. Пѳсля нишои вѣсти не прийшло ще на вчерашныхъ нарадахъ до рѣшучои постановы, такъ що въ тѳй справѣ мае ще и завтра вѳдбути ся засѣданє кола. Вчерашній нарады були тайній, то и годѣ знати властивои правды. Доносять такожь, що кс. Стояловскій заходить ся, щобы мѳгъ приходити до молодоческого клюбу въ гостѣ.

Ще за міністерства кн. Віндішґреца заведено въ парляментѣ службу тайныхъ аґентѳвъ поліційныхъ, а ґр. Бадені ще ся значно побѳльшивъ; теперь ся знесено. Такожь у вѳльнено теперь вѳ службы кѳлькохъ дневни карскихъ кореспондентѳвъ, котрыхъ давнѣйше наняло було правительство для писаня дописей и телеґрамъ въ дусѣ для него бажанѳмъ.

Переглядъ политичный.

Бесѣду бар. Діпавлього обговорюють всѣ дневники вѣденьскій, — очевидно, кождый изъ свого становиска. Міністеріяльный Fremdenblatt замѣчае въ нѣй деяку неясность, але заразомъ и достаточне поясненє теперѣшного становиска католицкого сторонництва. Сторонництво те бажае пѳсля гадки того дневника остати ся въ звязи зъ парляментарною бѳльшостею, але утворити въ нѣй нѣмецке крыло, котре въ разѣ рѳзницѣ поглядѳвъ въ справѣ языковѳй могло бы вѳдъ правицѣ вѳдвернути ся. У всякѳмъ разѣ властивою цѣлею бесѣды бар. Діпавлього було усунути недовѣре нѣмецкихъ сторонництвъ до сторонництва католицкого и переконати ихъ, що католицке сторонництво въ національныхъ справахъ не є гѳрше вѳдъ нихъ.

Reichswehr хвалить бесѣду Діпавлього за засаду, що въ Австріи не може панувати одна народность.

D. Volksblatt, орґанъ антісемітѳвъ, бачить въ тѳй бесѣдѣ знакъ взаимного зближеня нѣмецкихъ сторонництвъ, до котрого ведуть взаимнѣ уступки. Згода въ справахъ національныхъ, терпимость въ справахъ политичныхъ, — въ тѳмъ лежать рѣшеня трудностей на будуче.

Vaterland, орґанъ католикѳвъ, зазначуе, що тирольскій посолъ пѳднявъ ся на ново акції угодовои; хоче вѳнъ довести до спокою, а особливо горячо боронить австрійске становиско. Бесѣда бар. Діпавлього — каже той дневникъ — повинна стати ся выхѳдною точкою для нового уладнаня ситуацій. Бажати бы лише, щобы она якъ найскорѣйше могла осягнути сю цѣль.

N. Wien. Tagblatt бачить въ бесѣдѣ бар. Діпавлього мимо всякихъ заявъ, солодкихъ для Нѣмцѣвъ, бѳльше такого, що рѳздѣлне, нѣжь такого, що сполучуе. Бар. Діпавлі не найшовъ того нѣмецкого слова, котре бы поставило назадъ мѳтъ мѣжь нимъ а сторонництвами щиро-нѣмецкими.

N. fr. Presse не мае надѣѣ, щобы нѣмецкій нарѳдъ въ своѣй тяжкѳй борбѣ мѳгъ найти помѳчь у тыхъ людей, вѣчно остаючихъ въ борбѣ зъ своею національною совѣстію.

Въ Баденѣ промавлявъ вчера на народнѳмъ вѣчу берненьскій п. Лехеръ, звѣстный зъ своеи 12-годинноп бесѣды въ радѣ державнѳй, и обговорювавъ политичне положенє. Вѳнъ заявивъ ся противъ угоды зъ Угорщиною и заповѣвъ обструкцію противъ неи. Такъ само выступавъ противъ языковыхъ розпоряджень. Зборы приняли резолюцію зъ зазывомъ до нѣмецкихъ послѳвъ, щобы вытревали въ остробѣ обструкціи противъ языковыхъ розпоряджень и противъ угоды зъ Угорщиною. Дальше высказано жаль, що нѣмецкій послы вѳйшли въ переговоры зъ д-ромъ Люеґеромъ и кн. Ліхтенштайномъ.

Въ Боденбаху вѳдбули ся вчера зборы хлѣбороббвъ, на котрыхъ явило ся далеко бѳльше молодыхъ людей зъ сторонництва Шенерерѳвцѣвъ, нѣжь самыхъ хлѣбороббвъ. Коли ліберальный п. Ріхтеръ хотѣвъ вѳдкрыти зборы, зняли тѣ люде такій гомѳнъ, що не дали ему прийти до слова и спонукати его выйти зъ салѣ. Потѳмъ выступивъ п. Шенереръ зъ бесѣдою, котра тревала двѣ годины. Мѣжь иншимъ сказавъ вѳнъ, що на свое внесенє о обжалованє гр. Баденього не мѳгъ зѳбрати достаточного числа пѳдписѳвъ, такъ що мусить уважати нѣмецку солідарность за розбиту. Нѣмецке сторонництво людове — каже бесѣдникъ — остае пѳдъ диктатурою д-ра Люеґера. Жалувавъ ся такожь п. Шенереръ на невдячность соціялістѳвъ и заповѣвъ, що не буде бѳльше выступати въ оборонѣ интересѳвъ роботничихъ. Закѳнчивъ свою бесѣду, высказуюча певность, що выборцѣ нѣмецкій перейдуть до дневного порядку надъ всѣми тыми, котрій не заявляють ся остро и завзято членами великого нѣмецкого народу. Бесѣду тоту нагороджено гучными оплесками.

НОВИНКИ.

— **Зъ Самбора пишуть намъ:** „Руска Бесѣда“ устроюе въ память незабутного кобзаря Руси Украины Тараса Шевченка дня 31 марта въ великѳй сали Народного готелю вечеръ музикально-деклямаційный зъ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово. 2) „Завѣщане“ Вербицкого, хоръ мужескій и хоръ мѣшаный въ супроводѣ орхестры. 3) **Деклямація.** 4) „Минули лѣта молодій“ Нижанковского, сольо тенорове въ супроводѣ фортепияна и скрипки. 5) Квартетъ смычковый. 6) „Молитва“ Бетовена, хоръ мужескій. 7) „Kde děva ma“ Вашака, хоръ мужескій. 8) Деклямація. 9) „Гамалія“ Копка, кантата въ супроводѣ орхестры. — Цѣны мѣсць: крѣсло 50 кр., партеръ 30 кр. Початокъ о 8. годинѣ.

— **Молодѣжь ґімназіи въ Самборѣ** устроюе въ память XXXVII-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка въ сали ґімнастичнѳй в суботу дня 26 марта 1898 р. вечеринцѣ. Програма: Часть I. 1) Вступне слово. 2) а) Лавровскій „Рѣчка“ б) Becker „Kościółek“, хоръ мужескій. 3) Чайковскій „Пѣснь безъ слѳвъ“, тріо на скрипку, віольончелю и фортепіянъ. 4) Федьковичъ „Празникъ у Таковѣ“, деклямація. 5) Шубертъ „Фантазія C-dur“, фортепіянъ сольо. 6) Вербицкій „Хоръ косарѣвъ“, хоръ мѣшаный въ супроводѣ орхестры. — Часть II. 7) Шумана Квартетъ н-ръ I. [Andante, Presto]. 8) Ujejski „Maraton“, деклямація. 9) Лисенко „Мѣсяцю ясный“, сольо сопранове въ супроводѣ фортепияна. 10) Моцарта Увертура зъ оп. „Фіґаро“, секстетъ въ супроводѣ фортепияна и гармонін. 11) Бѣликовскій-Шевченко: „Гамалія“, хоръ мужескій въ супроводѣ фортепияна переплѣтаный деклямацією. 12) Закѳнченє. — Цѣна білету 30 кр. — Чистый доходъ призначуе ся на убогу молодѣжь ґімназіяльну. Білетѳвъ дѳстати можна за оказанемъ запрошеня въ сали ґімнастичнѳй вѳдъ годины 3 до 5 попол. въ пятницю и суботу. Початокъ о год. 6½, вечеромъ.

— **Старанемъ ученикѳвъ стрыйскои ґімназіи** вѳдбуде ся дня 27 марта сего року поранокъ въ честь кобзаря Т. Шевченка. Програма: Вступне слово. 1) „Наша жизнь“ Н. Вахнянина, хоръ. 2) „Тополя“ деклямація. 3) Krall „Hoch Habsburg“, орхестра. 4) Е. Гермесъ „Самѳтна рожа“, хоръ. 5) Liszt „Rapsodya“ сольо фортепіянове. 6) Вѳдчитъ. 7) Alberti „La Ravissante“ Gavotta, орхестра. 8) „Чернецъ“ деклямація. 9) Schubert „Серенада“ віольончели зъ акомп. фортепияна. 10) Verdi „Trovatore“ сольо фортепіянове. 11) Лисенко-Бѣликовскій „Potpourri“ фортепіанъ зъ акомп. хору.

— **Зъ Стрыя пишуть намъ:** Заснованый пѳдъ проводомъ д ра Олесницкого при „Русскѳмъ Касинѣ“ въ Стрыю кружокъ аматорскій устроюе дня 31 н. ст. марта [въ четверъ] у власнѳмъ льокали аматорске представленє, въ котрого складъ входять: „Бозъ цвите“ въ 1 актѣ Пржибыльского, „Жѣноче оружіе“ ком. въ 1 актѣ зъ французского и „И вѣръ то женщинамъ!“ ком. въ 3 актахъ М. Миргородского. Загальне признанє, яко заѣднавъ слѳбѣ сей кружокъ аматорскій своимъ першимъ выступомъ въ день Маланки дав поруку, що и се представленє выпаде къ загальному вдоволенію публики. Тому обовязкомъ охрестности буде: численною участію въ представленю заявити нашимъ аматорамъ за ихъ щирѣ труды около розбудженя товариского житя подяку, тымъ бѳльше, що весь чистый дохѳдъ призначують они на закупно власнои сцены. Початокъ о годинѣ 8. Білетъ 80 кр. Приймають ся зъ подякою добровѳльнѣ датки на „Руску Бурсу Стрыйску“.

— **Зъ Тернополя пишуть намъ:** Звѣстки про концерты та вечеринцѣ, якій устроюють ся по мѣстахъ и мѣсточкахъ нашого краю въ 37-мѣ роковины смерти Т. Шевченка, спонукують мене сказати де-що про такій вечеринцѣ святкованій въ Тернополи, а по при тѳмъ згадати и за инши справы зъ нашого товариского житя.

Щобы розбудити житє товарискє мѣжь тутешною интеліґенцією, давъ починъ выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ до уряджена вѳдчитѳвъ для своихъ членѳвъ. На Маланки вѳдбувъ ся першій выкладъ „Про гіпнотизмъ, спіритизмъ и факірізмъ“ проф. В. Левицкого въ комнатахъ сего товариства. По вельми вдатнѳмъ выкладѣ слѣдувавъ цѣлый рядъ выкладѳвъ п. з. „По исторіи культуры рускои“ проф. Ивана Копача, що вѳдбуваютъ ся и дальше що тыждня въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Выкладѳвъ на сю тему було дотеперь пять. Въ нихъ представивъ прелеґентъ въ загальнѳмъ нарисѣ розвѳй культуры нашого народу до 1569 р. с. е. до уніи Люблинъскои, та звернувъ при тѳмъ бѳльшу увагу на такій справы якъ: степень посвоєня Руснякѳвъ зъ иншими Словянами; вплывъ культурный Греціи на наше письменьство и штуку; засады, якими руководили ся руській князѣ при наслѣдствѣ на престолъ; вкѳнци на чинники, що вели до уніи зъ Польщею и якій були ѣй противній. Выклады тѣ реасумували въ приступнѳй формѣ найновѣйшій дослѣды науковѣ зъ сего обсягу, а що-разъ бѳльше число слухачѣвъ доказувало, що выклады були загально интересній.

Дня 21 марта с. р. святкувала молодѣжь тутешнои ґімназіи вечеринцѣ въ честь Шевченка, а 23-ого обходила такій самій вечеринцѣ молодѣжь школы реальнои. Хотяй до такихъ продукцій годѣ прикладати такихъ самыхъ вымогъ, якъ до концертѳвъ п бличныхъ, бо сѣ другій дають ся за оплатою и при спѳвучасти добрыхъ силъ, коли тымчасомъ першій обмежений выключно на власній силы учениковъ, — то все-таки признати треба, що концертъ ґімназіялістѳвъ выпавъ величаво. Хоральна часть на вечеринцяхъ устроеныхъ молодежію ґімназіяльною выпала пѳдъ кождымъ взглядомъ добре, особливо выробилась за-для удатнои партіи со ьовои пѣсня „Дѣпро реве“ композиціи Сѣчиньского, а „Славяньскій гимны“ укладу О. Нижанковского выкликали загальне одушевленє за для прецизіи у вѳданю и силы хору. Въ выконаню иншихъ точокъ програмы видно було старанне и совѣстне приготованє. — Рѳвно-жь вечеринцѣ устроєній молодѣжію школы реальнои зробили на присутныхъ користне вражѣня. Додати тутъ треба, що сеся молодѣжь мала поборотн бѳльше трудностій нѣжь молодѣжь ґімназіяльна, а походить се вѳдси, що въ школѣ реальнѳй есть теперь дуже мале число Руснякѳвъ, осо ливо в клясахъ высшихъ, въ наслѣдокъ чого бракъ ѣй було дириґента та й хоры були слабо обсаджений. — При сѣй нагодѣ додамъ, що небавомъ дадуть всѣ тутешній товариства руській спѳльно публичный концертъ въ честь Шевченка, по котрѳмъ вѳдбуде ся комерсъ зъ томболею. Близшѣ информаціи и речинець концерту оголосить небавомъ комітетъ, що занимае ся его устроєнямъ.

Вѳдъ 15-ого марта гостить въ нашѳмъ мѣстѣ рускій театръ. Репертуаръ его рѳзнородный и свѣжій, а про гру артистѳвъ вѳдзываютъ ся всѣ зъ повнымъ признанемъ. Одно бы ся ще здало, именно: щобы мѣсцева интеліґенція численнѣйше навѣдувалась до театру, бо н. пр. дотеперь деякихъ мѣсцевыхъ Руснякѳвъ ще й разу не були въ театрѣ, а зъ околицѣ прибувае на представленє всего одна або двѣ родины.

— **Противъ вѳйта Я а Глиньского зъ Вышатичъ,** славно-звѣстного не тѳлько въ перемыскѳмъ повѣтѣ, але и въ подальшихъ сторонахъ, веде ся вѳдъ трехъ тыждневъ — якъ намъ доносять — карне слѣдство о рѳзній обманьства, спроневѣреня, крадежи, кривоприсягу и т. п. ка ыгодній учинки. Нещастній громадяне Вышатичъ удавались неразъ вже зѳ своими жалобами на Глиньского до ц. к. староства и до выдѣлу повѣтового въ Перемышли и просили о дохожденя — але надармо! Глиньскій вже семый рокъ панує всевладно въ Вышатичахъ, а на своихъ противникахъ въ громадѣ, що посмѣли жалуватись передъ властями, метивъ ся у всѣлякій спосѳбъ, такъ що неоденъ за него вѳдбувъ кару и сидѣвъ въ арештѣ — а невинно. Але не стало вже терпцю покривдженымъ громадянамъ и коли не дѳйшли права свого черезъ староство и выдѣлъ повѣтовый, подали злосмотреве пѳдписами донесенє до ц. к прокураторіи державнои зъ просьбою о заряджен слѣдства. Доси переслухано кѳлькадесять господарѣвъ вышатицкихъ яко свѣдкѳвъ въ справѣ закидуваныхъ Глиньскому обманьствъ при реклямаціяхъ вѳйсковыхъ, спроневѣрень запомоги для погорѣльцѣвъ, кривоприсяги и т. д. — Не пересуджуємо напередъ, якій результатъ буде изъ слѣдства; все-жь таки обставина, що на донесеняхъ покладеній пѳдписы господарѣвъ

промазляе вже теперь на некористь Глиньского, бо звѣстна рѣчь, якъ нашь селянинъ осторожный зъ своимъ пѣдписомъ. Але Глиньскій дуфае въ свою силу и хвалить ся въ коршмѣ прилюдно: „Nic mi nie zrobicie i z wójta mnie nie zrucicie, bo za mną rząd, za mną rada powiatowa i wszystki panowie; bede wójtował, dokąd sam zechce!“ — Ну, поживемо, то й побачимо, чи то правда?!

— **Про сходины львѣвского духовеньства у Є Ем. кардинала** доносить „Душпастырь“: Сходины вѣдбуваютъ ся правильно кождого вѣвторка о годинѣ 6½. На тыхъ сходинахъ розбирають ся рѣзнѣ тематы, особливо тѣ, що були предложенѣ архіепархіяльнымъ духовеньствомъ до нарадъ синоду дієцезального, але зъ причины браку часу не могли бути порѣшенѣ. Цикль розправъ и дебатъ розпочавъ самъ Ем. кардиналъ розборомъ пытаня: чи вѣльно клирикамъ уживати одежей высшихъ чинѣвъ, спѣвати вктенія и пр. Другій референтъ мавъ о. сов. Тороньскій о целѣбатѣ духовеньства, вѣдтакъ о. Лепкій о барвахъ ризъ церковныхъ, а проф. д ръ Бартошевскій о потребѣ выданя св. Письма. Надъ тымъ розвела ся довша дискусія и тревала кѣлька вечерѣвъ. По дискусіи выбрано комісію, котра мае розглянутись и порѣвнати тексты грецкій LXX, латиньску Vulgat-у, текстъ єврейскій и славиньскій, розѣбрати все критично и поробити вѣдповѣднѣ змѣны, якѣ бы показали ся потрѣбными, а такожъ давати вѣдповѣднѣ поясненя въ народнѣмъ языцѣ рускѣмъ въ замѣткахъ. Въ складъ сеи комісіи вѣйшли оо.: крилошане Петрушевичъ, Кобилиньскій, Пюрко, д-ръ Сарницкій, д ръ Бартошевскій, д-ръ Комарницкій, Ис. Дольницкій, д-ръ Мѣльницкій, Тороньскій, Лепкій, Андрей Шептицкій, Филясъ, Крипякевичъ и д-ръ Юрикъ.

— **Чинъ св. Василія Великого** пѣсля шематизму на рѣкъ 1898 чи литъ монахѣвъ пѣдъ реформою 152 осѣбъ. Зъ того припадае на священикѣвъ 51 осѣбъ, на клирикѣвъ 48, а на братѣвъ 56. Зрѣстъ въ порѣвнаню зъ минувшимъ рокомъ 16 осѣбъ, а то: 5 священикѣвъ, 5 клирикѣвъ и 6 братѣвъ. Въ тѣмъ роцѣ обняли зреформованій В силіяне монастырь въ Дрогобичи, котрый завѣдуе тамошною парохіею. На мѣсце давныхъ чотирохъ Василіянъ а именно оо. Юліяна Нѣмиловича, Юстина Ралька, Діонизія Жуковского и Игнатія Коссака прибуло шѣсть реформованыхъ оо.: игуменъ Мелетій Лончина, Кипріянъ Ковловскій, Кириль Сѣмкѣвъ, Григорій Залуцкій, Петро Котовичъ, Володимиръ Стехъ, взглядно ще и о. Діонизій Жуковскій, котрый теперь есть при своѣмъ хорѣмъ вѣтци. Крѣмъ того ще занятый въ школѣ клирикъ Климентій Бжуховскій а такожъ три браты: Іосафатъ Иванческій, Меланій Пинязь и Сава Папроцкій. Отже разомъ замѣсть давныхъ 4 осѣбъ есть теперь занятыхъ 10 взглядно 11. „Крайна то вже була пора — пише Душпастырь — абы сей монастырь перейшовъ въ молодшѣ руки. Дрогобичь ще до недавна одиноке може мѣсто зъ рускимъ характеромъ, набрало оно въ послѣдныхъ десяткахъ черезъ Борыславъ богато характеру жидѣвско польского, але все ще такн задержало и характеръ рускій. Черезъ недбале проваджене парохіи богато давныхъ родѣвъ мѣщаньства, особливо въ серединѣ мѣста а навѣть вже и на передмѣстяхъ, опинило ся въ обрядѣ латиньскѣмъ. На теперѣшныхъ оо. Василіянахъ спочивае теперь обовязокъ спинити дальше латинізацію нашихъ вѣрныхъ, що имъ въ особлившій способѣ св. апостольскій престолъ припоручивъ, збудити у повѣренѣй собѣ паствѣ вѣру и любовь такъ до церкви католицкои, якъ и любовь и признане до свого св. обряду. Зѣ значнѣйшихъ монастырѣвъ лишивъ си ще оденъ монастырь въ Гошевѣ въ рукахъ старыхъ оо. Ва нліянъ. Найблизша тура здае ся приходить на сей монастырь. Въ нѣмъ доси пробуваe пять оо.: игуменъ Леонтій Тѣбинка, Марко Лонкевичъ, Леонтій Осмѣловскій, Іоанъ Барусевичъ, Маріянъ Лонкевичъ, зъ тыхъ однакъ три спрацьований, знемощѣлій старцѣ, тому доконечна потреба обсадити и сей монастырь молодшими силами, тымъ бѣльше, що колись славне вѣдпустове мѣсце нинѣ видимо упадае.“

— **Бувшій міністеръ Лєбль**, покликаный недавно до палаты панѣвъ, задумуваэ — якъ пишуть зѣ Львова до Dziennika poznańsk ого— старатись передше о посольскій мандатъ до палаты послѣвъ [не сподѣвавъ ся, видко, що такъ скоренько скѣнчить ся его міністроване]. Може бути, що бувъ бы кандидувавъ въ округѣ Бучачь-Чорткѣвъ. Теперь карієру его можна уважати вже мабуть скѣнченою.

— **Хлопска доля.** Иванъ Муданъ, хлѣборобъ зъ Богатковець въ повѣтѣ пѣдгаецкѣмъ продавъ въ маю 1897 р. жидови Сумерови Гелерови зъ Пѣдгаець 10 царъ збѣжа т. в. 10 сотнарѣвъ метр. пшеницѣ и 10 жита за 90 зр., обовязуючись вѣддати збѣже въ осени. Въ осени збѣравъ Муданъ 30 кѣпъ збѣжа, але такъ лихого, що се ледви выстало на засѣвъ и на жите, длятого вѣнъ и не мѣгъ дати Сумерови проданого збѣжа, але хотѣвъ звернути ему отриману квоту и 20 зр. проценту. Але жидъ на се не приставъ и пѣзвавъ Мудана на пѣдставѣ закона зъ 6 марця 1897 ч. 1491 С. П. 17/98 до повѣт. суду въ Пѣдгайцяхъ о доставу ему 20 сотнарѣвъ збѣжа або заплату вѣдшкодованя теперѣшнои цѣны 170 зр. Выроком зъ 16 марта с. р. признавъ судъ Гелерови его претенсію и ще 12 зр. 76 кр. коштѣвъ процесу. Позаякъ довжникъ за для браку збѣжа не може его доставити, мусить за 14 день заплатити за побраній 90 зр. квоту 182 зр. 76 кр. т. є по-надъ 100%, а що не мае готѣвки, то грозить ему на пѣдставѣ повои процедуры ліцитація цѣлои реальности. Отъ якъ сходять селяне на дѣдѣвъ, а натомѣсть кровопійцѣ жиды забираютъ нашій села въ свои кѣгтѣ!

— **Два поєдинки** вѣдбули ся вчера у Львовѣ, оба на шаблѣ, а було се продовжене поединкѣвъ перешкодженыхъ поліцією межи акадеиками за-для авантуры въ одній кавярни. Вчера станули до бою зъ одной стороны львѣвскій академики, а зъ другои два нѣмецкій буршѣ: зъ Черновець и Вѣдня. Щасте сприяло львѣвскій збруѣ: буршъ зъ Черновець утративъ малый палець правои руки, а его вѣденьскій товаришъ дѣставъ сильный ударъ по головѣ.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Гр. Казимиръ Бадені верне невдовзѣ до Галичины на свята до Буська. — Чехи лагодять ся до торжественного обходу 100-лѣтнои рѣчницѣ смерти Палацкого и збирають складки на памятникъ.

— **Баччѣсть!** на комісовій склады славныхъ насѣнь ярынъ и цвѣтѣвъ знанои фірмы **Едмунда Мавтнера** зъ Будапешту Насѣня свѣжій и нехибній набути можна майже у всѣхъ мѣстахъ Галичины въ оріґінальныхъ пачкахъ зъ охоронною маркою „Медвѣдь“.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣденъ 26 марта. Архикн. Стефанія сталo подужуе и що днины встае на якійсь часъ зъ лѣжка; для повного подужаня мае выѣхати до полудневого Тиролю; але часъ ще не назначеный.

Зъ уваги на ювілейнѣ торжества мають сего року лѣтнѣ ферія въ вѣденьскихъ школахъ середныхъ тревати три мѣсяцѣ.

Гамбургъ 26 марта. Кн. Бісмаркъ обходивъ вчера 60 ту рѣчницю свого вступленя до войсковои службы. Именемъ цѣсаря зложивъ ему желанія адѣютантъ цѣсарскій ген. Швайніцъ. Сегодня або завтра мае цѣсарь прибути до Бісмарка, щобы его ще особисто поздоровити.

Бѣлградъ 26 марта. Урядово заперечують, мовь бы Австрія вдавала ся въ справу сербскороссійскихъ вѣдносинъ.

Лондонъ 26 марта. До тутешныхъ дневникѣвъ доносить зъ Петербурга, що перша кляса резервы буде незадовго покликана до службы; на узброене фльоты вызначивъ міністеръ скарбу дальшихъ 30 міл. руб. Зъ Хінъ доносять, що хіньске правительство пристало вже на всѣ жадания Россіи, межь иншимъ на выарендоване пристаней Артура и Талієнвану на 25 лѣтъ; англійске правительство не дѣстало ще потвержденя тои вѣсти.

Франкфургъ 26 марта. Якъ доносить Frankf. Ztg. зъ Царгороду, Порта повѣдомила державы, що ей кандидатомъ на губернатора Креты є Александеръ Каратеодорій паша; коли бы держава не пристала на сю кандидатуру, то Порта мае ще и иншихъ кандидатѣвъ на умѣ.

Надѣслане.

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ГЕННЕРА, при ул. Академічнѣй 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 24—52

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. І. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе ся електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовлена зъ провінціи вѣдворотно. 418

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площе Галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрація **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдания.

ЦѢННИКЪ

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкаий легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моеи реставрація, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ отравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 96—? Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ**

МАТТОНЬОГО GIESSHÜBLER

природна алькалічна **ВОДА** щавова

найлучшій столовый и покрѣпляючій напитокъ,

выпробованый при кашлю, при недугахъ шиѣ, при катарѣ жолудка и мѣхура.

Heinrich Mattoni въ Giesshübl

4 SAUERBRUNN.

ЛОЖКИ столовѣ зъ Альпаки зр. 650, зъ хиньского срѣбла зр. 14·—, Ложочки до кавы зъ Альпаки зр. 3 25, зъ хиньского срѣбла зр. 7·— за тузинъ

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4955

К. Фр. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае franco порто и баринка

БѢЛЙ ВИНА

по 2 зр. 30, 2 зр. 80, 3 зр. 20, 4 зр. 20, 6 зр. и 7 зр.

ЧЕРВОНЙ ВИНА

по 2 зр. 40, 3 зр. и 3 зр. 60.

Просить о ласкавѣ замовленя. 100 3—9

Полотна, бѣле столове, рушники, хусточки, дрелїхи и т. п. власнѣ выробы

продае по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна

въ своѣй ново устроенѣй торговли у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2

Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ *агентѣвъ анѣ вояжниковъ не высылаемо.* 77 49—52

ФАБРИКА КАПЕЛЮХОВЪ

пѣдъ фірмою

Антонъ Кафка

передше [А. Кожелюжекъ]

у Львовѣ улиця Галицка ч. 4. [побочь катедры]

поручае капелюхи и цилиндры власного выробу въ найможнѣйшихъ барвахъ и фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и цилиндры зъ фабрики P. C. Habig у Вѣдни. Капелюхи въ найзнородньйшихъ барвахъ по 5 зр., а цилиндры цѣ кожъ легкій по 9 зр Капелюхи „Loden“ зъ фабрики А. Шіхлера въ Грацу, а такожъ Chapeau-Claque атласовій по 5, 7 и 8 зр. Держить такожъ великій выборъ соломаныхъ капелюхѣвъ. 124 2—8

НАСАЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВѢВСКЕ

Photo-Plasticon

Подорожь доокола свѣта.

Вѣдъ 27/8 до 3/4 є до побаченя:

Японь и Санъ-Франциско.

Вступъ 10 кр. 278 1—1

Інтеліґентна женщина Русинка

лѣтъ 26—30, найде зараз мѣсце до заряду дому у особы самотной въ мѣсточку. — Зголошеня: І. К. 6 poste restante Львѣвъ. 122 2—3

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житеписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Передплата на 5 выпускѣвъ 1 зр.

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерѣбки Матерацѣвъ, що платить ся тѣлько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціяльнѣй роботни матерацѣвъ, кондеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львѣвъ, Коперника 5. Дрелїхи на покрыта вѣдъ 60 кр. за метръ почавши.

[Импреса]. 108 5—15

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперѣвъ державныхъ и льосѣвъ. Зголошеня до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII Deutsch-33 gasse 8, BUDAPEST. 9—10

Найделікатнѣйшій гіґієнічній

ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ

поручае для санітарныхъ и хірурґічныхъ цѣлей истнуюча вѣдъ 1866 р. фабрика ґумовыхъ товарѣвъ

J. N. Schmeidler

ц. и к. достаівець надворный

ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19. 311 26—?

Цѣнники gratis. Розсылка дозѣрочно.

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

въ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натираня; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ. Просимо жадати того 355 25—39

загально любимого средства домового

все лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко вырѣбъ оріґінальный.

Ріхтера аптика пѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

5% чистого зыску на Приютъ вдѣвъ и сирѣтъ по священикахъ въ Самборѣ

въ часѣ вѣдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядѣвъ церковныхъ

Євг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

Поручаючи по найдешевшій цѣнѣ ополоны свѣтій, матерія шовковій и повщиній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, бляшаній, пѣдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.

Власна роботня бронзовничa

приймае до вѣдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожъ всякій замовленя пѣсля взорѣвъ

Зъ поважанемъ

Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій

82 13—18 Львѣвъ, улиця Руска ч. 1.

Голляндско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Нью-Іорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пѣсля довжины и величины каюты яко и пѣсля скорости и елеганціи пароходу.

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТѢВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповаженою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БѢЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРѢВЪ МѢШАНЫХЪ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождѣй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вѣддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 патынкѣвъ найбѣльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23**, належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки є замкненѣ, заосмотренѣ згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ **Маутнера**. Приймаю зголошеня на комісовій склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складѣвъ ще нема. 66 19—24

Наслѣдуване застереженe.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѳлегмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѳдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѳдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 188—?

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ
ЄВАНГЕЛІЯ
малого формату
поручае ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вѳдъ зр. 25 до 150 зр.
тѳльки въ переплетничѳмъ заведеню
М. Спожарского и Сына
и въ торговли знарядѳвъ церковныхъ
Свг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. I. 99 7—10

За певну и добру льокацію
поручаемо
4½% листы ипотечнѣ
4% листы ипотечнѣ короновѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% облїгаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїгаціи пропінаційнѣ
и всякѣ ренты державнѣ

Тѣ паперы продаемо и купуемо по найточнѣйшѳмъ курсѣ деннѳмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
Контора вымѣны и вѳддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѳмъ. 374 [3]

Вѳдъ року 1868
БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клінїкахъ и многими практичными лѣкарями уживане ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пѳвостровѣ Балканьскѳмъ, въ Швайцарїи и т. д. на недуги шкѳрнѣ, особливо противъ
Выкидѳвъ шкѳрныхъ рѳзного рода
въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣдане Бергерового мыла смолянього яко гігієнічного средства до усуненя порплївъ, до чищеня и десинфекціи шкѳры есть рѳвножъ загально признане. Бергера мыло смоляне мае 40% смолы деревной и рѳзнить ся значно вѳдъ всѣхъ иншихъ родѳвъ мыла смолянього въ торговли. — За-для охорены передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смолянього и уважати на пѳббчь пожѣщеный знакъ охоронный.
Въ упертыхъ недугахъ шкѳрныхъ уживае ся замѣсть мыла смолянього успѣшно
Бергера лѣчничого мыла смолянο сѣрчаного
Яко лагѳднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои
нечистоты шкѳры
на выкиды шкѳрнѣ и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрѳвнане мыло до мытя и купелѣвъ, для щоденного ужитку служить, обоймаюче 35% гліцерины и пахуче
Бергера гліцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.
Зъ иншихъ родѳвъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючѣ заслугуючѣ на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкѳры; **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладжения шкѳры и знакѳвъ по вѳспѣ и яко мыло десинфекційне; **Бергера мыло до купели** зъ смерековыхъ шишькокъ и таке-жъ **мыло толетове**, **Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.)**; **мыло ихтіолеве** на червонѳсть лица; **мыло весняникове** дуже успѣшне; **мыло таниновe** противъ пѳтѣ ногъ и выпаданя волося; **мыло до зубѳвъ**, найлѣпше средство чищеня зубѳвъ. Що-до иншихъ родѳвъ мыла Бергера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Бергера, бо нетнують наслѣдовани безъ успѣху.
Мѣсця продажи для Львова въ аптиках: пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Скленишьского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Куляка и А. Ранапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Крізого, Ляндберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дуреты, Л. Наглика; въ *Березовѣ* Галмыся, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А. Кшижановского, І. Тобіашека; въ *Ярославѣ* І. Антермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камьонцѣ* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Рашевѣ* Карпиньского, Проша; въ *Сколымъ* Леховского; въ *Самборѣ* І. Алесевича и Гордлички наслѣдникѳвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю*, *Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бѳльшихъ мѣстъ Галичины. 104 3—24

ЗАКЛАДЪ дентистично-технічный
Б. БЕРҐЕРА
Львѳвъ, ул. Кароля Людвика ч. 5.
выконуе
штучнѣ зубы и щоки цѳеля найновѣйшои системы американьскои тревало и дешево.
45 7—50

Фабричный складъ Sheffield-скихъ бритвъ
HEINRICH LADEN
Wien VIII, Feldgasse 10.

Оріґінальнѣ анґлійскѣ бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалѣ, вглубленo шлюфованѣ, выострены, готовѣ до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубленo шлюфована зр. 1.50 а ½ вглубленo шлюфованѣ зр. 1·80, порто 20 кр.
Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся гроше. Высылка за послѣпатою, або за попередною заплатою.
Вытягъ зъ многихъ подякъ за *одного дня*:
Прошу прислати ще 5 оріґ. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными и вповнѣ вдоволеный. Куповичъ 23/10 1897 Людвикъ Загрядникъ парохъ.
2 анґл. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Малѳвъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 7—?
Подѳбно пишуть Всч. Отцѣ:
2/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.
23/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.
23/10 1897 О. Подяньскій, парохъ Юровець.
23/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ о собѣ зъ рѳзныхъ кругѳвъ.

До ласк. уваги!
Купуючи жадати выразно законно хороненый пѳдъ ч. 50.703 хрестъ Вольты; се число видно вытиснене на хрестѣ и на кождѳй обвертцѣ, бо лишь той хрестъ е правдивый хрестъ Вольты.
Вѣдень 21 сѣчня 1898.
Вѳдъ лѣтъ мавъ я страшный бѳль головы, вѳдъ 8 лѣтъ кашель; и хорѣвъ на нерви. Всякѣ средства домовѣ и лѣки не могли тои недуги усунути. Недавно купивъ я у Васъ законно и-ромъ 50.703 хороненый хрестъ Вольты и носивши его вѳсѣмъ дньвъ, стративъ я цѣло бѳль головы; кашель и болѣ нервовѣ дуже ослабли. Зъ вдяки не залишу Ваш хрестъ Вольты кождому горячо поручити. Прошу прислати менѣ ще одинъ хрестъ Вольты моѣй женѣ.
Зъ поважаненъ
Артманъ Феліксъ
ведучій поѣзды ц. к. зелѣзниць держ., XIII. Linzerstrasse 121, 1. п 5.

Вѳдмолоджене и продовженє житя
осягаесь ношенемъ славного правдивого новопоправленого, пѳдъ ч. 50.703 хороненого закономъ електро-магнетного хреста Вольты, а се число видно вытиснене на хрестѣ и на кождѳй обвертцѣ.
У осѳбъ, що все носять хрестъ Вольты приєднаный, працюе кровъ и системъ нерворый нормалько, змыслы быстрѣють, а се дѣлае приятно; сила тѣла и духа бѳльшае и осягаесь станъ здоровый и щасный а тымъ продовженє найбѳльше людямъ надто коротного вѣку.
Всѣмъ слабымъ людямъ дуже порадно все носити „хрестъ Вольты“; вонъ скрѣпляе нервы, вѳдновляе кровъ и скрѳзь въ святѣ узнаный недорѳвнанымъ средствомъ противъ сихъ хоробъ: гостець и ревматизмъ, невральгія, слабѣ нервы, безсонъ, зимнѣ руки и ноги, гіпохондрія, блѣдница, терпѣня жѣночѣ, астма, параліжъ, корчѣ, мочене въ постели, высыпки, гемороиды, болѣ жолудка, инфлюенца, кашель, шумъ ушный, бѳль головы и зубѳвъ и т. д.
Правдивый, новопоправленый пѳдъ ч. 50.703 законно хороненый хрестъ Вольты, що лишь у мене дѳстати, е електричнымъ стовпомъ въ обсягу кождого.
Множество писемъ зъ похвалами и признанемъ.

Вѣдень 5 сѣчня 1898.
Купила-мь ся 2 мѣсяцѣ тому хрестъ Вольты и вонъ цѣло усунувъ у мене ревму и бѳль головы. Вашъ хрестъ Вольты явивсь такъ славнымъ, що не залишу поручити его моимъ знакомымъ.
Зъ высокимъ поважанемъ
Веронїка Габль
XIV., Grautangasse 10.

Марбургъ н. Дравою, 10. І. 1898.
Баназко 2 мѣсяцѣ тому набутый у Васъ хрестъ Вольты списавсь славно, я необавки позбулась довголѣтного бѳлю кризкей. Тожъ могу его всѣмъ найлучше поручити. Прошу прислати менѣ ще одну штуку зъ ч. 50.703.
Зъ поважанемъ
Анна Фухсъ
Mellingerstrasse ч. 29.

Сомодь-Пудя, 21 сѣчня 1898.
Набутый у Васъ хрестъ Вольты по короткѳмъ ужитю цѣло оздоровивъ хорого зъ 8-лѣтныхъ бѳлѣвъ. Тожъ прошу прислати ми ще 6 штукъ для тутешныхъ хорыхъ.
Зъ поважанемъ
Фельберъ Беля

Вѣдень, 23 сѣчня 1898.
Дня 28 грудня м. р. купивъ я для 13-лѣтного сына, що 11 лѣтъ терпить на высыпку, Вашъ хрестъ Вольты ч. 50.703. По 4-недѣльнѳмъ ношеню позбувъ ся высыпки. Дай Вамъ Боже за те щастя й ласки! Вдячна щаслива матѣрь
Іосифина Чіркіхъ
II., Kurzgasse 3, 1. п. 10.

Цѣна за штуку зр. 1·80.
При посылцѣ 2 зр. franco При послѣпатѣ 20 кр. бѳльше. Высылае правдивый хрестъ Вольты лише 56
F. Rabinowicz
Wien, I., Wallfischgasse 4 D. L.

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѳвъ ул. Галицка ч. 12.

Безъ нѣякого великого краху!

але на послѣдній основѣ можемо слѣдуючій гарнітуръ зъ срѣбла Britannia, зложеный зъ 56 штукъ дати кождому за нечувано тану цѣну лише **зр. 6·60**
6 штукъ найделікатн. Брітанія ножѣвъ столовыхъ зъ правдиво англійскои стали.
6 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ вилокъ зъ одног штуки.
6 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ ложокъ до зупы.
12 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ ложокъ до кавы.
1 штука амер. Брітаннія-срѣбна кохля до зупы.
1 штука амер. Брітаннія-срѣбна кохля до молока.
2 штуки амер. Брітаннія-срѣбныхъ пугарикѳвъ на яйца.
6 штукъ англ. Брітаннія пѳдставокъ пѳдъ столовой чашки.
2 штуки ефектовыхъ лѣхтарѣвъ столовыхъ.
1 штука цѣдилко до чаю.
1 штука найделікат. Брітаннія посыпнавчь цукру.
3 штуки найделікат. ножѣвъ до овочѣвъ зъ ручкою зъ порцел.
3 штуки найделікат. вилокъ до овочѣвъ зъ ручкою зъ порцел.
6 штукъ Вікторія-пѳдставокъ.
56 штукъ разомъ лише зр. 6·60.
Всѣ повысшій **56** предметѳвъ мы можемо дати за мінімальну цѣну **зр. 6·60.** Брітаннія-срѣбло е наскрѳзь бѣлый металь, що барву срѣбла удержуе 25 лѣтъ, за що ручить ся. За найлѣпшій доказъ, що сей инсератъ спочивае на чистой правдѣ, даемо слѣдуюче
публичне заявленє:
Сли-бы высланый Britannia-срѣбный гарнітуръ не сподобавъ ся, то заплачена належитость зверне ся безъ короводу. Хто тѳлько потребуе, нехай замовить повысшій роскѳшный гарнітуръ, що надаесь особливо на
Дарунокъ весѣльный або святочный
якъ и для готелѣвъ, гостинниць и для лучшихъ домѳвъ.
Дѳстати лишь въ
Exporthaus Rix,
достава для товариства учителѣвъ и т. д., домъ протоколованый, истнуючій вѳдъ тридцять лѣтъ
Wien, II/2, Praterstrasse 16.
Высылае на провінцію за послѣпатою або по попереднѳмъ надбеланю належитости.
До того порошокъ до чищеня 10 кр., коробка 40 кр.
Правдиве тѳлько зъ маркою охоронною.
Численни письма зъ узнанемъ выложеній.
BRITANNIA-SILBER
ОСТОРОГА! Зъ иншои стороны анонсованій маловартнѣ 41 штукъ приборѳвъ до ѣдла коштуютъ у насъ 5 зр., однакъ не можемо ихъ приручати. 55 6—6

ZACHERLIN
дѣлае на причудъ! Убиваe всякій рѳдъ комахъ
зъ просто зачудовуючою силою и вынищуе всяку хробачню скоро и певно такъ, що зъ неи и слѣду не лишае ся. Длятого славлять его и допытуютъ за нимъ мілїоны людей.
Пѳзнати его можна по: 1. запечатанѳй фляшцѣ, 2. по имени **„Zacherl“.**
Склады е всюды тамъ, де вывѣшенѣ плякаты **„Zacherlin“.** 84 1-8

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австралїи и пр
перевозить найдешевше и подае по ясненя безплатно
около пѳвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 18—20

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пѳдъ зарядомъ Іоакима Гроханя.

Ч. 60. Львовъ, Понедѣлокъ 16 (28) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и русъкъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначенитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карола Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрій: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 гр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи не оплачуютъ вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычній принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей и оцо а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ отпика.

Зъ нагоды сегорѣчныхъ ювілеѣвъ.

На проектъ п. В. Нагѣрного, щобы на памятку сегорѣчныхъ ювілеѣвъ оснувати Бурсу ремѣсничу, одержали мы кѣлька письмъ зъ краю. Нинѣ подаемо перше письмо.

I.

Проектъ п. В. Нагѣрного про заснованє рускои Бурсы ремѣсничои у Львовѣ повиненъ выкликати у Русинѣвъ певно якъ найширше одобренє и пѣднору, особливо пѣдъ нинѣшну хвилю, коли то праса зъ цѣлого свѣта ногуе що-разъ новѣ якѣсь здобутки на полю техніки и промыслу. На мѣй поглядъ треба бы лишь отворити на сей тематъ трохи ширшу прилюдну дискусію — якъ для спопулярнизованя самои идеѣ, такъ и для выясненя деякихъ сумнѣвѣвъ. А вымагае сего и далекосяглость самого проекту и тая важна обставина, що станъ ремѣсничій переходитъ нинѣ тяжку кризу въ боротьбѣ зъ машиновою конкуренціею, а — якъ бачимо — наслѣдки сеи конкуренціи такій фатальній, що у многихъ выродилось навѣть зневѣре въ можность дальшого истнованя стану ремѣсничого. Погляды такій, хоть хибній, але дотеперь досыть ще розширенй, такъ дуже шкодятъ справѣ ремѣсничѣй — и въ народѣ, у котрого ремѣсло, такъ якъ у Русинѣвъ, ще въ зависку, можуть довго спиняти инїціятиву и орґанізацію на тѣмъ полю.

Отже було бы дуже пожадано, щобы для заинтересованя сею важною справою звертано у насъ бѣльше уваги на той предметъ въ нашихъ популярныхъ выдавництвахъ, — въ часописяхъ, въ книжочкахъ „Просвѣты“, въ народныхъ читанкахъ, и т. д. Можна бы такожь въ тѣмъ дусѣ выдавати осѣбну бібліотечку, де бы по можности були зѣбранй въ историчнѣмъ порядку найважнѣйшій моменты всесвѣтного промыслу людского [почавши вѣдъ примітивныхъ знарядѣвъ первѣстного мысливця ажь до найновѣйшихъ здобутковъ такого Едісона, Рентґена та другихъ] и де бы критичнымъ способомъ а приступно було выказано, якій то могучій вплывъ въ здвигненю всесвѣтнои культуры и богатства становить власне промыслъ и праця стану ремѣсничого. Подѣбна брошурка попала ся менѣ разъ случайно зъ нѣмецкои бібліотечки „Cosmos für die Jugend“, де въ такій критичный, поглядовый способѣ описана була техніка и ужиточность кождого важнѣйшого ремесла. Книжочка тая дуже мене була зацѣкавила и я жалувавъ, що въ тѣмъ напрямѣ не було у насъ ґімназіястѣвъ нѣякои директивы. Кѣлько то неразъ перечитало ся пустыхъ рѣчей, закимъ случайно попало ся на якусь книжку, що дѣйстно могла користно вплынути на образованє молодого чоловѣка... Та годѣ за се кому богато що й дорѣкати, бо по правдѣ кажучи — такій поважнѣйшій поглядъ на науки технічній у насъ доперва выробляе ся.

Але вертаю ще до найважнѣйшого питання, а именно: яка судьба чекае нашого ремѣсника, засудженого на первѣшну борбу зъ машиновою конкуренціею? — Розвязка сего питаня не есть зновъ така трудна, якъ бы се кому здавало ся. Не запускаючись въ ширшй выводы, можна тутъ a priori сказати, що боротьба сеся нѣколи не вспѣе вытиснути дрѣбного ремѣсника зъ его властивои позиціи. Бо, выходячи зъ того принципіяльного становища, що мертва машина нѣякъ не е въ силѣ заступити такои роботы людскои, де розходитись буде о особливу зручность, оріґінальность и помысловость якого ь выробу, можна на певно судити, що хоть-бы машина и не знать якъ ще розвинула свою силу продукційну, все ще лишить ся широке поле до дѣланя для помыслу и працѣ стану ремѣсничого. Що-найважнѣйше — розходить ся тутъ теперь о то, щобъ належито розмежити се поле дѣланя для обохъ тыхъ галузей продукціи и спровадити кожду зъ нихъ у властивѣ собѣ русло, безъ нѣякои шкоды для загальнои продукціи. Буде то може найпильнѣйшою задачею многихъ техніковъ и економістовъ, а щобы сю задачу скоро и успѣшно перевести, конечна е до сего якъ найширша орґанізація розлюзованого до сего часу стану ремѣсничого. Въ такѣмъ змыслѣ конечно есть такожь и Русинамъ якъ найскорше справу ремѣсничу втягнути въ програму нашои народнои роботы, и то зъ докладнымъ увзглядненемъ краевыхъ и національныхъ вѣдносинъ та й вѣдповѣдно до того треба намъ такожь помыслити о належитѣмъ выобразуваню и пѣдготовленю въ тѣмъ дусѣ молодежи ремѣсничои.

Мы певнй, що до тои самои цѣли стремить и п. Нагѣрный изъ своимъ проектомъ, бо промавляе за нимъ и его наука, его патріотизмъ и дотеперѣшна его дѣяльность, — тому належитъ ся ему вѣдъ загалу Русинѣвъ не тѣлько повне одобренє, але и якъ найбѣльша помѣчь до зреалізованя сего далекосяглого замѣру. Дай Боже сему щирому, трудячому и заслуженому робѣтникови на рѣдній нивѣ щасливого почину и щасливого довершеня сего великого дѣла!

*Н. Н.**, членъ „Рады Хлопскои“.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Послѣдный загальный зѣборъ членовъ Рускаго товариства педаґоґічного вѣдбувъ ся 6 марта 1898. На тѣмъ загальнѣмъ зборѣ рѣшено змѣнити статутъ товариства въ тѣмъ напрямѣ, щобы товариству було вѣльно пообчь філій засновувати також педаґоґічнѣ кружки. — На тѣмъ же зборѣ выбрано новый выдѣлъ, въ котрого складъ вѣйшли: яко голова п. Едвардъ Харкевичь, а яко члены пп. Василь Бѣлецкій, Варвара Литиньска, Прокѣпъ Мостовичь, Иларъ Огоновскій, Кость Панькѣвскій, д-ръ Михайло Пачовскій, Иванъ Петришинъ, Иванъ Строньскій, Осипъ Тимчаковскій, Илія Чижь. На заступниковъ членовъ выдѣлу выбрани пп.: Ольга Барвѣньска, Теофіля Огоновска, Андрѣй Яворскій. — До комісіи контрольнои выбрани пп.: Петро Огоновскій, о. Александеръ Стефановичь, Володимиръ Шухевичь.

Перше засѣданє вѣдбувъ новый выдѣлъ дня 18 марта 1898 и уконституювавъ ся такъ: заступникомъ головы выбраный п. Иларъ Огоновскій, секретаремъ п. Прокѣпъ Мостовичь, касіеркою п. Варвара Литиньска, контрольоромъ п. Илія Чижь, магазинеромъ п. Кость Панькѣвскій. — До комітету для справъ Института Рускаго товариства педаґоґічного пѣдъ покровомъ св. О. Николая выбрани пп.: о. Діонисъ Дорожиньскій, К. Панькѣвскій, д-ръ М. Пачовскій, д-ръ Стефанъ Федакъ, Е. Харкевичь, д-ръ Антѣнъ Хоманъ.

Вѣдтакъ въ обширнѣй дискусіи обговорено докладно способы, якими можна бы прискорити осягненє цѣлей товариства, и роздѣлено працю мѣжь поединокихъ членовъ выдѣлу ось-такъ: 1) К. Панькѣвскій пѣднявъ ся зѣшконтрувати книгу членовъ и предложити на найблизшѣмъ засѣданю выдѣлу выказ тыхъ членовъ, що не платятъ вкладокъ, въ цѣли вычеркненя ихъ зъ товариства; 2) І. Петришинъ, І. Строньскій и Ил. Чижь обовязали ся уложити вѣдозву до філій въ цѣли розбужденя живѣйшого руху на поли рускаго шкѣльництва на провінціи; 3) В. Бѣлецкій, Ил. Огоновскій и О. Танчаковскій взяли на себе обдумати способы побѣльшеня запомогового фонду для учителѣвъ; 4) Ил. Огоновскій, д-ръ М. Пачовскій и Ив. Строньскій пѣдняли ся выготовити вѣдозву до рускои суспѣльности въ справѣ заснованя Бурсы имени Франца Іосифа І. головно для сынѣвъ учителѣвъ. Сю Бурсу рѣшивъ выдѣлъ заснувати для звеличаня ювілея 50-лѣтного панованя Его Величества цѣсаря Франца Іосифа І.

За выдѣлъ Рускаго товариства педаґоґічного у Львовѣ *Харкевичь* голова, *Мостовичь* секретарь.

На засѣданяхъ Головного выдѣлу „Просвѣты“ въ днехъ 10, 17 и 24 н. ст. полагоджено мѣжь иншими слѣдуюче:

1. Рѣшено поробити дальшій кроки въ цѣли отвореня філій въ Бережанахъ и скликаня загальныхъ зборовъ філіи въ Пѣдгайцяхъ. Такожь рѣшено оснувати філію у Львовѣ и се поручено пп. Врецьонѣ, Мостовичеви и о. Фолисови.

2. На отворенє читальнѣ въ Островѣ коло Щирця дня 13 с. м. делеґовано п. Врецьону.

3. Принято на другого урядника товариства п. Василя Горбая вѣдъ 1-ого марта с. р.

4. Передано до рецензіи: драму „Несамовитый“, Букатчука „Оповѣданє про Довбуша“ и „Коломыйки“ и Павлика Василькова „Межи Буськомъ а Милятиномъ“.

5. Рѣшено выслати даромъ часть дотеперѣшныхъ книжочокъ а) бібліотецѣ пѣдофіцировъ въ Стрыю, б) читальни „Народнои Сполки“ въ Камѣнкахъ малыхъ повѣту коломыйского, в) начальству суду въ Новѣмъ селѣ для вязнѣвъ, г) начальству суду въ Калуши для вязнѣвъ.

6. Рѣшено выдати наново отсѣ друки: а) книжка товарова для крамниць въ 3000 примѣрникѣвъ, б) книга касова для касъ позичковыхъ въ 1000 прим., в) поданє до ц. к. намѣстництва о отворенє читальнѣ въ 1000 прим., г) поданя табулярній, д) позовъ загальный, е) повновласть — всѣ по 1000 примѣрникѣвъ.

7. Принято до вѣдомости, що о. Бажанський прислався даромъ 900 примѣрникѣвъ своѣи брошуры „Людскій гибѣ“. Рѣшено продавати по 3 кр.

8. Рѣшено устроити въ памятьXXXVII-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка вечерокъ дня 4 н. ст. цвѣтня с. р.

9. Вѣдновлено умову зъ п. В. Королемъ до кѣнця року 1898.

10. Поручено артистови п. Ив. Трушеви выготовити портретъ проф. Стефана Дубрав-

---

Потреба рѣзьбарско-малярского товариства.

Торѣкъ напечатавъ въ „Дѣлѣ“ Вп. артистъ-маляръ Юліянъ Панькевичь статью п. заг. „Основуймо товариство малярске“, котра певно ще въ памяти читателямъ „Дѣла“. Отже Пов. Редакція позволитъ и менѣ докинути кѣлька слѣвъ до тои статьѣ.

Не стану розводитись надъ тою статьею Вп. автора, а скажу лишь коротко, що все те, що авторъ написавъ, есть свята правда, а потреба такого товариства есть конечна. Не знаю, чи знайдесь якій маляръ, рѣзьбарь и позолотникъ, котрый хоче бодай трохи працювати для добра нашого народу а не прихиливъ бы ся до сеи такъ важнои и конечнои справы орґанізаційнои, зъ выимкомъ хиба спекулянтовъ „краевыхъ“, котрымъ по введенію въ житя товариства не удасть ся рыбку зловити въ чистѣй водѣ...

Позволю собѣ пригадати нашому Всч. духовеньству, кѣлько то они спожили горкихъ пігулокъ при украшеню своихъ церквей зъ малярами, рѣзьбарями и т. и., котрыхъ Вп. авторъ назвавъ „подорожными“! Кѣлько то священники мали зъ ними неприятностій а вѣдъ парохіянъ посуджувана? Кѣлько то треба було докладати такому „артистови“ по-надъ угоду, а вкѣнци ще й просити, щобы вже разъ докапривъ та щезъ изъ села... Але може скаже хто, що бодай робота була добра. Де тамъ! Робота коштувала сотки-тысячѣ, а вартости пѣсля фаховои оцѣнки найменшои, бо сей „артистъ“ не посѣдавъ науки анѣ здѣбности до того фаху, а черезъ свою зарозумѣлость не хотѣвъ учитись. Впрочѣмъ и на що ему вчитись, коли вѣнъ и безъ наука мае на доказъ своѣи „здѣбности“ свѣдоцтво вѣдъ комітету парохіяльного, де стоитъ выразно, що сей „артистъ“ розумѣе свою рѣчь дуже добре и яко такого припоручае ся кождому. Тожь и нѣчо дивного, що у насъ малярство-рѣзьбарство церковне зъ кождымъ днемъ хилить ся до упадку, бо и зъ вѣдки такій „артистъ“ мавъ набрати науки, коли вѣнъ у свого майстра насъ худобу, варивъ карукъ, деколи теръ фарбу або стругавъ дошку, а лучалось и таке, що перше дячкомъ бувъ або столяремъ та й то не найлѣпшимъ, а теперь нѣ зъ-вѣдси нѣ зъ-вѣдти мае патентъ на найздѣбнѣйшого рѣзьбаря чи тамъ маляра. Бували зновъ и такій случай, що при украшеню церквей хлопчина тѣлько придивлявъ ся, якъ робили маляре, рѣзьбаре та позолотники, — и ого! вже вѣнъ навчивъ ся тои штуки, а за короткій часъ нѣ сѣло нѣ пало хлопець ставъ „артистомъ“ на власну руку, бачить ся зъ сотками зр. и найчастѣйше розпинаесь, грѣшь церковный маринуе, рѣзьбарку партачить безъ нѣякого рисунку и стилю [бо й не зная, зъ котрого кѣнця взятись!], замѣсть образовъ святыхъ смаруе „богомазы“, а несвѣдущій селянинъ дивить ся, що панови „майструневи“ вѣ всѣмъ такъ зручно йде, хвалитъ его на всѣ заставки и каже: „Ото разъ май теръ! ото голова, такого другого вѣдай въ свѣтѣ нема!“ Коли-жь не удасть ся зъ якои тамъ причины докѣнчити дѣла и „маистеръ“ въ половинѣ роботы мусить дати ногамъ знати, то щасливый священникъ, сли не мѣшавъ ся до тои справы! Але чи то можливе, щобы священникъ не вмѣшавъ ся? Отже такій „подорожній“ майстры, котрѣ все розумѣють, шкодятъ всѣмъ намъ, бо ихъ вина спадае опѣсля и на всѣхъ фаховцѣвъ.

А теперь спытаю ся: чи дасть ся на будуче усунути фушерску рѣзьбарку и смарованѣ „богомазы“? На се вѣдповѣдаю, що можна бы тому лиху зарадити въ способѣ поданый Вп. авторомъ статьѣ „Основуймо товариство малярске“. Однакъ мы малярѣ и рѣзьбарь самій не въ силѣ докопати того; намъ доконче треба помочи, а найсильнѣйша помѣчь наша Веч. духовеньство. Наша будучность залежитъ тѣлько вѣдъ духовеньства бо таке товариство не могло бы устоятись, коли-бъ священники вѣднеслись до справы байдужно, не схотѣли вступити въ члены сего товариства зъ певными удѣлами самій и спонукати також братства церковнѣ; инакше они не интересувались бы тымъ товариствомъ и, якъ перше, вѣддавали бы свои церкви украшувати „подорожнымъ“ або такимъ, що пѣдшиваютъ ся Русинами.

Не мѣсце тутъ о політицѣ говорити, але позволю собѣ вказати на нашу „солідарность“. Чому то у насъ Русинѣвъ ся нема, якъ у другихъ народѣвъ, отъ хоть-бы у Полякѣвъ? У насъ бы нѣкому и на гадку не прийшло спытати ся стараючого ся о роботу при церквѣ: чи вѣнъ Русинъ чи Полякъ? — а хоть спытаесь, то не бачить въ тѣмъ рѣзницѣ. А у Полякѣвъ оно дѣесь инакше. Менѣ лучилась така пригода: Въ однѣмъ мѣсточку, де я бувъ добре знаный зъ своѣи працѣ, старавъ-емъ ся о роботу въ костелѣ. На запытанє о. пароха: „jakiego obrządku?“ — годѣ було менѣ выперти ся свого, якъ то роблять тіи „пѣдшиванй“, и я сказавъ: „greckiego“. Тогдѣ о. парохъ збувъ мене далікатно, толкуючись, що сеся робота и за рѣкъ не розпѣче ся зъ причины браку фондѣвъ. Вп. читателѣ подумаютъ собѣ може, що я тую роботу за рѣкъ отримавъ? Але де тамъ! Заразъ на другій тыждень о. парохъ спровадивъ до тои роботы рѣзьбаря изъ захѣдноѣ Галичины и сказавъ: „Trzeba swoich wspierać!“ Питаю ся: чому у насъ того нема? Чому мы Русины не поступаемо такъ, якъ Поляки? чому своѣх не пѣдпираемо? Въ другѣмъ зновъ костелѣ волѣли вѣддати роботу рѣзьбареску столяреви Полякови, якъ рѣзьбареви Русинови.

Отже берѣмъ собѣ примѣръ зъ другихъ людей, лучѣмъ ся поки часъ въ громаду, въ одно товариство, бо щобы здвигнути наше церковне малярство и рѣзьбарство зъ упадку, до якого оно зъ кождымъ днемъ хилить ся, треба доконче зорґанізувати „Рѣзьбарско-малярске товариство“. Збираймо всѣ силы до купы, артисты и неартисты, — „другъ друга обѣймѣмъ“ — нехай артисты зближать ся до неартистовъ и подадутъ имъ и мѣчну руку, нехай возьмутъ провѣдъ, щобы якъ найскорше мы могли побачити ся въ своѣй хатѣ. Абы таке товариство могло устоятись, то на пѣдвалину его потреба доконче Всч. духовеньства. Тому-жь кличу до Васъ, Всч. отцѣ духовній: Причинѣть ся до здвигненя сего храму, причинѣть ся до пѣдненесеня штуки малярекои и рѣзьбарскои для окрасы нашихъ святинь, причинѣть ся до усуненя на будуче богомазовъ зъ нашихъ церквей, причинѣть ся до выобразованя молодого поколѣня на правдивыхъ артистовъ — а позабудемось „краевыхъ“ и „заграничныхъ“ спекулянтовъ а вкѣнци и „подорожныхъ“, а будемо мати зъ того користь моральну и матеріяльну, нашь зостане при насъ.

Пѣсля моеи гадки — роботы будемо мати достаточно, а при добрѣмъ зарядѣ товариство въ короткѣмъ часѣ може обняти цѣлу всходну Галичину, мы не будемо журитись о хлѣбъ насущный, але о добру роботу, маючи свободну голову, а зъ другои стороны церкви зыскаютъ на добрѣй роботѣ, котру товариство зобовяже ся достатчати. Зарядъ постараесь о рисовника плянѣвъ на всяке украшенє церковне пѣсля стилю и нашого всходного обряду, постараесь о здѣбныхъ людей до выкону-

ского до комнатъ товариства — на основѣ жѣдания легату.

11. Принято до вѣдомости, що п. Чикаленко зъ Украины прислалъ въ даръ до бібліотеки „Просвѣты“ свою книжку „200 пѣсень“.

12. Принято 73 членовъ.

Переглядъ політичный.

Рада державна зберe ся сего тыждня на три, а найбѣльше на чотири засѣдания, а потомъ розбѣде ся на свята. Завтра прийде на чергу дальша дискусія надъ заявою гр. Туна; а що правительство не гадае брати участи въ дискусіи, то бути може, що она завтра и покѣнчить ся. Опѣсля прийдуть на чергу внесеня на обжалованѣ гр. Баденього. По святахъ зберe ся рада державна дня 20 цвѣтня; а якъ довго потревае сесія, се залежати буде вѣдъ того, якъ уложать ся парляментарнѣ вѣдносины.

Угорскѣ дневники доносили, що справа австрійско-угорскои угоды вже завтра мае бути внесена въ обохъ парляментахъ. Супротивъ того Sonn- und Montags Ztg доносить, що ся вѣсть е рѣшучо хибна и взагалѣ ще не знати, чи передъ святами справа угоды буде внесена до парляментовъ. Въ австрійскѣй радѣ державнѣй передъ святами ледво стане часу, щобы упорати ся въ дискусіею надъ заявою правительства и въ трема внесенями на обжалованѣ гр. Баденього. Длятого и мовы не може бути въ тѣмъ часѣ о першѣмъ читаню угодовыхъ внесень; а безъ першего читания и безъ вѣдосланя тыхъ внесень до угодовои комісіи ихъ зложене въ радѣ державнѣй не мало бы цѣля. Крѣмъ тыхъ двохъ великихъ політичныхъ дискусій мае рада державна до полагодженя ще около 60 маглыхъ внесень. Мѣжь ними е внесеня въ справѣ звѣстныхъ подѣй въ кѣнци минувшои сесіи и въ справѣ языковыхъ розпорядженъ; а тѣ внесеня выкличуть на певно велику и оживлену та горячу дискусію. Годѣ навѣть вгадати, якъ середъ такихъ обставинъ буде могло прийти до якогось поважного порозумѣня мѣжь сторонництвами въ справѣ языкового закона.

До Будапешту доносять зъ Вѣдня, що нема нѣякихъ выглядовъ, щобы справу угоды зъ Угорщиною можна передъ святами внести въ радѣ державнѣй, а тымъ менше ще, щобы ей можна полагодити въ парляментарнѣй дорозѣ. При такѣмъ станѣ рѣчи имовѣрно буде провізорія угодова продовжена ще на оденъ рѣкъ. Цѣкава лише рѣчь, — а о тѣмъ якось нѣчого не згадують, — якимъ способомъ буде можна узыскати те продовженѣ, скоро угорскій соймъ постановивъ, що въ разѣ, коли бы до 1 мая с. р. не переведено окончено австрійско-угорскои угоды на дальшихъ десять лѣтъ, то Угорщина мае уладити свои справы цѣлкомъ самостѣйно.

——

Въ нѣмецкѣмъ парляментѣ принято онодгы по дуже оживленѣй дискусіи цѣлый проектъ закона о побѣльшеню марынарки. Остае ся ще трете читанѣ, при котрѣмъ такожь можна надѣяти ся горячои дискусіи.

Прускій соймъ радивъ онодгы надъ буджетовою позиціею 400.000 марокъ, призначеныхъ на попиране и скрѣпленѣ Нѣмцѣвъ въ польскихъ краинахъ Нѣмеччины Фондъ той мае бути вѣданый до розпорядженя мѣсцевымъ властямъ обзнакомленымъ зъ вѣдносинами. Противъ фонду промавлявъ польскій посолъ д-ръ Міаскій, выказуючи, що е се новый замахъ на Полякѣвъ. На те заявивъ міністеръ скарбу Мікель, що правительство мае обовязокъ въ сторонахъ зъ мѣшанымъ населенемъ скрѣпляти Нѣмцѣвъ, не выступаючи ворожо противъ Полякѣвъ. Фондъ мае служити на запомаганѣ нѣмецкихъ орґанізацій, на закладанѣ патріотичныхъ товариствъ и т. п. Вкѣнци соймъ принявъ позицію.

——

Въ французскѣмъ парляментѣ выступивъ соціалістъ Грусе зъ интерпеляціею въ справѣ заграничнои політики и сказавъ, що найновѣйша мобілізація вѣйскѣвои ескадры лише на те призначена, щобы на передодню выборовъ пустити Французамъ блахмана, мовь бы то Франція мала цѣлкомъ способну марынарку. Бесѣдникъ докоряе правительству, що оно зъ своею політикою иде лише на руку Россіи; такъ само гудить французку політику въ Африцѣ и въ Хінахъ. Депутованый Баронъ докоряе правительству, що дало вырѣзати тысячѣ Вѣрменъ и знищити Грецію, що веде злаву політику въ справѣ Єгипту, и выводить, що Франція при спорѣ Испаніи зъ Америкою не повинна остати рѣвнодушною, а сказати свое слово для помиреня сторѣнъ. На те вѣдповѣвъ міністеръ заграничныхъ справъ Ганото мѣжь иншимъ, що грецкою справою занимали ся держави зъ найбѣльшою прихильностію. Выстарано ся о позычку для Греціи, щобы приспѣшити опорожненѣ Тесалии зъ турецкихъ войскъ. Скоро грецка справа буде полагоджена, міністеръ не залишить вдати ся такожь щобы заведено ладъ на Кретѣ. Нѣмеччина и Австрія завертають свое войско зъ Креты. Тымъ часомъ кретеньске населенѣ навыкло згодомъ до автономічнои управы. Вѣйскѣву ескадру змобілізовано лише для виправъ и не покликано анѣ одного жовнѣра зъ резервы. Вѣдносинны Франціи до иншихъ державъ е дружнѣ. Зъ Англіею мае Франція въ Африцѣ прикру справу, але веде ся розумно и мирно, а трудности, якѣ стоять ще на перешкодѣ полагодженю справы, значно зменшили ся. Що-до Хінъ, то заходы, звернены противъ ихъ цѣлости, могли бы довести до катастрофъ. Франціи не дала почину до того, але зажадала и для себе рѣвныхъ користей, котрѣ були бы заторукою безпеченьства французскихъ посѣлостей въ Индохінахъ. Що-до справы кубаньскои, то весь свѣтъ боязко споглядае на борбу, яка лютить ся на Кубѣ, и кождый горячо бажае ей кѣнця. А вѣдповѣдаючи на питане, що правительство гадае робити въ сѣй справѣ, покликуе ся міністеръ на знанѣ симпатіи, якими оно перенятe такъ для Испаніи якъ для Сполученыхъ державъ. — По выслуханю тои вѣдповѣди высказала палата 300 голосами противъ 111 правительству довѣре.

Заносить ся таки на добре на вѣйну мѣжь Испаліею а Сполучеными державами. Американьске правительство мае пояснити Испаніи, що станъ рѣчей на Кубѣ е для американьского населеня не до знесеня и разъ вже мусить настати конець вѣйны. Испаньске правительство заповѣдало, що автономія змѣнить станъ рѣчей на Кубѣ на лѣпше; тымчасомъ тѣ надѣѣ завели, бо противно стае тамъ чимъ разъ гѣрше. Длятого американьске правительство постановило повѣдомити Испанію, що жадае скорого закѣнченя вѣйны. Речинця мабуть оно не вызначить, але и не гадае ждати довго. Завтра або въ середу мае президентъ Сполученыхъ державъ звернути ся до конґресу зъ жаданемъ пѣвъ міліона долярѣвъ на Кубанцѣвъ, що не беруть участи въ вѣйнѣ. Заразомъ зажадае вѣйнъ, щобы вѣзвати Испанію до удѣленя помочи кубаньскимъ Испанцямъ, лишеным всякого способу до житя, и до покѣнченя вѣйны. Коли бы Испанія не вдоволила жаданю Сполученыхъ державъ, тогдѣ тѣ въ имя людскости силою вдадуть ся въ справу. Президентъ Мекъ Кінлі гадае, що еще и теперь не е за пѣзно полагодити справу мирно.

——

Россія дѣстала вѣдъ Хінъ те, що хотѣла: пристани Артура и Таліенванъ перейшли въ посѣданѣ Россіи, котра тымъ чиномъ сталась панею заливу печілійского. Що тѣ пристани выарендовано Россіи лише на 25 лѣтъ, а не на 99, такъ якъ Кіаочау Нѣмцямъ, се не богато змѣняе рѣчь, бо Россія и такъ по 25 лѣтахъ ледво чи уступить ся зъ нихъ. Англійскѣ дневники знимають крикъ и взывають правительство, щобы взяло ся до енергічныхъ крокѣвъ; и они мають слушнѣсть, бо для Англіи выходить небезпеченьство не мале. Вѣдъ головного мѣста Хінъ, вѣдъ Пекіну, лежить вже недалеко мѣсто Тіенцінъ, найважнѣйша мѣсцевѣсть въ пѣвнѣчныхъ Хінахъ. Зъ Тіенціну веде вже зелѣзниця до Таку, котре вѣдъ Кіаочау вѣддалене лише о 150 км. Коли тѣ мѣста будуть получены зъ манджурскими и надамурскими зелѣзницями, то по выкѣнченю сибѣрійскои зелѣзницѣ настане просте безпрерывне получене мѣжь Петербургомъ а Пекіномъ. Въ зимѣ, коли пѣвнѣчно-хіньскѣ пристани позамерзаютъ, вся торговля пѣвнѣчныхъ краинъ хіньскихъ зверне ся на сю дорогу, тымъ бѣльше, що пѣсля россійско хіньского договору вѣдъ товарѣвъ, привезеныхъ зелѣзницею оплачуе ся лише двѣ части того мыта, яке побираe ся въ пристаняхъ. Такимъ чиномъ Россія за якихъ десять лѣтъ возьме въ пѣвнѣчныхъ Хінахъ не только політичну перевагу але и торговельну. Але мимо сего грозячого Англіи небезпеченьства ледво чи зважить ся Англія на якійсь рѣшучій крокъ, особливо теперь, коли Россія, якъ здаесь, удало ся заспокоити Японъ. Россія усуваe ся зъ Кореи и лишае тамъ Японіи вѣльну руку. Однако заносить ся зъ иншои стороны на опѣръ противъ Россіи. Въ полудневыхъ Хінахъ, якъ доносять англійскѣ дневники, проявивъ ся рухъ противъ правительства наслѣдкомъ дипльоматичныхъ его неудачь и упокорень. Віцекоролѣ въ Нанкінѣ и въ Гунанѣ мали заявити свою независимѣсть вѣдъ Пекіну. Коли бы се справдило ся, то готова бы повстати межиусобица въ Хінахъ, котрѣй европейскѣ державы ледво чи схотѣли бы ся придивляти зъ заложеными руками.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новѣмъ-Санчи!**

— **Заходомъ золочѣвскои філіи „Просвѣты“** вѣдбуде ся въ сали магістратскѣй въ Золочевѣ дня 7 н. ст. цвѣтня о 10 годинѣ рано вѣче господарске пѣсля слѣдуючои програмы: 1) рефератъ о господарствѣ рѣльнѣмъ; 2) рефератъ о садовництвѣ; 3) рефератъ о крамницяхъ. — По нарадахъ вѣча наступить розданѣ мѣжь правильно платячихъ свои членьскѣ вкладки членовъ „Просвѣты“ закупленого Головнымъ выдѣломъ товариства насѣня збѣжа и щепъ. Члены, маючѣ выровнати належитости, якъ и тѣ, що схотѣли бы вписатись въ члены „Просвѣты“, зволять передъ вѣчемъ заголоситись до секретаря філіи о. С. Езерского и принести зъ собою мѣшочки на роздаване насѣня. Особливожь запрашаемо вѣдпоручниковъ читалень и крамарѣвъ. — За выдѣлъ філіи „Просвѣты“ въ Золочевѣ: *К. Дудикевичъ, С. Езерскій.* [Другѣ часописи просимъ о перепечатане сеи оповѣстки.]

— **Ювілейный комітетъ** членовъ рускихъ товариствъ у Львовѣ. Наше донесене о сѣмъ комітетѣ маемо доповнити ще отсими подробностями. Заснованѣ того комітету було, якъ звѣстно, порѣшене ще зъ кѣнцемъ мая минувшого року на зборахъ вѣдпоручниковъ львовскихъ товариствъ рускихъ. На засѣданю зъ 23 марта рѣшено порозумѣти ся зъ духовнымъ комітетомъ ювілейнымъ у св. Юра, особливо въ справѣ церковнои части торжества и въ справѣ основаня тревалои фундациі. Наконецъ выбрано тѣснѣйшій комітетъ задля веденя ювілейнои акціи.

— **Зъ Жидачѣвщины** просять насъ оповѣстити: Просимо тѣ громады и особы, котрѣ сего року спровадживали ваґонами кукурузу або бульбу, щобы подали прилюдно въ часописяхъ жерело, зъ вѣдки належить замовляти, а такожь приближену цѣну и кошты транспорту, бо много громадъ, що потребують тыхъ артикуловъ живности, не знають, куда за ними обернути ся.

— **Важна справа.** Ц. к. судъ окружный въ Станиславовѣ на сесіи дня 26 марта 1898 *затвердивъ статуты „Вѣдзѣрскои Спѣлки* для торговлѣ безрогами и худобою роговою“. Нинѣ дали его вже до друку а за двѣ недѣлѣ буде всѣмъ членамъ розосланый. Теперь отже прийшла крайна пора, щобы кождый Русинъ, котрого хоть на оденъ удѣлъ [10 зр.] и на винсове [1 зр.] стане, приступивъ до тои спѣлки. Институція та для народу рускаго дуже важна, тожь кождому повинно лежати на серци, абы она якъ найскорше ввѣйшла въ житя. [Прочѣ часописи рускѣ просить ся сю рѣчь повторити.]

— **Зъ Самбора пишуть намъ:** Комітетъ основателѣвъ института „Пріютъ“ рѣшивъ начати свою дѣяльность высланемъ депутаціи до всѣхъ Владикъ галицко-рускихъ зъ проздбою, щобы зволили принять на себе достойнѣство покровителѣвъ засновуючого ся института и своимъ вплывомъ спомагати морально всѣ заходы въ тѣмъ дѣлѣ. Въ складъ депутаціи вѣйшли всѣ низше пѣдписанѣ, зъ котрыхъ оо. Щавиньскій и Козаневичъ пѣдялись ѣхати въ подорожь до всѣхъ трехъ Владикъ, а до нихъ мали прилучитись: въ дорозѣ до Перемышля о. Рѣпецкій, до Львова о. Гмитрикъ, а до Станиславова п. Лашкевичъ; такъ и стало ся. Дня 2 (14) с. м. явилась депутація у Преосв. Владики перемыского, 3 (15) с. м. у Его Емін. кардинала у Львовѣ, а 4 (16) с. м у Преосв. Владики въ Станиславовѣ.

Всѣмъ тремъ Владикамъ предложила депутація устно и письменно цѣль своеи подорожи и знайшла у всѣхъ князѣвъ церкви дуже прихильне принятѣ. Преосвященыхъ урадувало, що дѣло полѣшеня незавидноп долѣ вдовъ и сиротъ по священникахъ поступить о крокъ дальше черезъ заснованѣ новои институціи, котра буде доказомъ печаливости самого Духовенъства о свои вдовы и сироты. Они запевнили депутацію, що радо, пѣсля своихъ силъ, будуть пѣдпомагати Пріютъ морально своимъ вплывомъ и матеріяльно и въ найблизшихъ числахъ „Вѣстникѣвъ Епархіяльныхъ“ помѣстить теплу вѣдозву до Духовенъства въ тѣмъ лѣлѣ. Преосвященѣ выпытували потѣмъ депутацію: якѣ фонды до сего часу зѣбрано; кѣлько есть доси всѣхъ членовъ и зъ кождои Епархіи зъ осѣбна; якихъ способовъ намѣрне управа ужити, щобы институтъ якъ найскорше ввести въ житѣ. На се депутація вѣдповѣла: що фондъ зѣбраный на Пріютъ выносить доси суму 6.414 зр. 35 кр. [на котру зложило 40% чистого зыску Товариство для выробу ризъ церковныхъ за три роки т. е. 2678 зр. 40 кр.]; що всѣхъ членовъ доси есть 141, а именно: 105 въ Еп. перемыскои, 22 зъ львѣвскои а 14 изъ станиславѣвскои; що по Великодныхъ святахъ и весняныхъ роботахъ будуть скликани загальнѣ зборы всѣхъ членовъ и выбересь першій выдѣлъ, котрый поведе дальше дѣла института. Депутація заявила дальше, що комітетъ основателѣвъ заходить ся передовсѣмъ коло того, щобъ институтъ бувъ заснованый въ честь сегорѣчного цѣсарского ювілею, абы мѣгъ корыстати зъ тыхъ полекшь, якѣ признано всѣмъ добродѣйнымъ институціямъ въ сѣмъ роцѣ заснованымъ. Дальше выказала депутація, що Пріютъ мае повну пѣдставу истнованя, скоро и дальше Товариство для выробу ризъ церковныхъ буде вѣдступати рѣкъ рѣчно 40% своихъ чистыхъ зысковъ, скоро хоть ¾ части Духовенъства всѣхъ трехъ Епархій схотять вступити въ члены института и не вѣдтягатись вѣдъ членьскихъ вкладокъ, а въ додатку при помочи всякого рода жертвъ на тую цѣль збираныхъ. Найтяжше прийти до одного дому призначеного на Пріютъ, а пѣзнѣйше дасть Богъ, повстане ихъ бѣльше, скоро Духовенъство наочно переконаесь, якъ великимъ добромъ стане така институція для крайнонужденныхъ вдовъ и сиротъ по священникахъ. — Всѣ три Преосвященѣ выразили повне заинтересованѣ Пріютомъ, пѣблагословили добре намѣренѣ основателѣвъ, запевнили свою дѣяльну помочь и зъ желанемъ якъ найкрасшого розвою сего института попирали депутацію.

При сѣй нагодѣ уважають пѣдписанѣ за свѣй обовязокъ дати пояснене до статьѣ незвѣстного допысувателя въ „Галичанинѣ“ [ч. 57 зъ д. 24 марта] зъ котрои мѣгъ бы хто заключати, що одинъ зъ Преосвященыхъ выразивъ ся недовѣрчиво о Пріютѣ и уважавъ его заснованѣ злишнымъ на случай надѣленя вдовъ и сиротъ по священникахъ пенсіями зѣ стороны правительства. Мусимо рѣшительно заявити, що такого змыслу въ словахъ жаднаго зъ Преосвященыхъ не було; була лише въ розговорѣ депутаціи зъ однымъ изъ Преосвященыхъ порушена квестія, чи Пріютъ не стане ся злишнымъ на случай надѣленя вдовъ и сиротъ по священникахъ сталыми пенсіями. На се депутація къ повному вдоволенню Преосвященого высказала свѣй погляд, що и въ тѣмъ случаю Пріютъ принесе неоцѣненѣ користи. Заявляемо отже прилюдно, що жаденъ зъ Преосвященыхъ не выразивъ ся о Пріютѣ недовѣрчиво, а противно всѣ три князѣ нашои церкви зъ правдивою радостію приняли до вѣдомости заснованѣ его и выразно пообѣцяли ему на будуче свою всесторонну опѣку и якъ моральну такъ и матеріяльну помочь.

Самборъ дня 14 (26) марта 1898. *Левъ Щавиньскій, Левъ Козаневичъ, Иларіонъ Гмитрикъ, Теодоръ Рѣпецкій, Николай Лашкевичъ.*

— **Зъ Варяжа** [въ Сокальщинѣ] пишуть намъ: Въ нашѣмъ мѣсточку отворили мы громадску крамницю. Тымчасомъ мѣстить ся она въ малѣй комнатѣ, але будуе ся новый дѣмъ и за кѣлька мѣсяцѣвъ буде готовъ. Народъ зрозумѣвъ значѣне свого склепу и, хочь було много противниковъ [бо пѣдъ бокомъ маемо жидовъ], горнеесь до нея и пѣддержуе ея. Пѣднести належить, що при основаню сея крамницѣ доложивъ своихъ заходовъ начальникъ громады — за що честь ему!

— **Галиция каса ощадности** на загальныхъ зборахъ зъ дня 26 н. ст. марта надѣлила изъ загальнои сумы 18 300 зр., призначеныхъ на добродѣйнѣ цѣли, слѣдуючѣ львѣвскѣ рускѣ институціи: заведене сс. Василіянокъ 200 зр., товариство „Шкѣльна Помѣчь“ 200 зр., товариство ремѣсниковъ „Зоря“ 100 зр. и товариство „Русланъ“ 100 зр., — разомъ 600 зр. Изъ справоздания довѣдуемось, що до каси ощадности вплынуло въ 1897 роцѣ вкладокъ на 32,022.248 зр., чистый дохѣдъ выносивъ 169.931 зр., Фондъ резервовый выносить 3,102.858 зр. а емеритальный 380.949 зр.

— **Товариство св. Ап. Павла** просить насъ ще разъ пригадати, що реколекціи духовнѣ для панѣвъ розпѣчнуть ся нинѣ 28-ого и потревають до 2-ого н. ст. цвѣтня, що-дня по-

---

вания всякихъ роббтъ, а додати належить, що въ такѣмъ товариствѣ и найслабшій роббтникъ пѣдъ проводомъ другого дѣстане занятѣ, за вѣдповѣдною винагородою, и зможе приучити ся, сли тѣлько схоче. Не знайдуть въ сѣмъ товариствѣ мѣсця хиба дармоѣды, піяки та авантурники. Цѣлію такого товариства буде, якъ уже сказано, выучити молоде поколѣне на правдивыхъ артистовъ, а старшимъ дасть ся кусень хлѣба, о котрый они дотепер вели борбу зъ рѣзными спекулянтами и „пѣдшиванцями“, а вкѣнци пѣднести штуку малярску и рѣзьбарску, усунути всякѣ партацкѣ роботы, богомазы, а за тымъ оно не буде мати часу анѣ грошей до пѣдтримуваня всякого рода нероббвъ.

Може хто скаже, що таке товариство буде за свою роботу жадати высоку цѣну, а „подорожный“ танше зробить. Пѣсля моеи гадки товариство буде выконувати роботы дорогѣ и дешевѣй, однакъ и тая робота, що буде менше плачена, може бути густовна. Такъ н. пр. при рѣзьбарцѣ рѣзьба буде свободна и гладка пѣсля стилю, столярка [структура] такъ само пѣсля стилю выкѣнчена и чистенька. Та й при золоченю не инакше: не буде ся обѣцювати Богъ знае що, а потому робити металями и бронзами; але буде ся робити пѣсля угоды такъ, абы бувъ вовкъ сытый и коза цѣла. Думаю, що и Вп. авторъ статьѣ „Основуѣмо товариство малярске“ буде тои самои гадки що-до декорацій и образовъ: лучше плаченѣ образы будуть робити артисты, а менче плаченѣ — неартисты, однакъ пѣсля рисунку артиста и пѣдъ его доглядомъ. Отже въ кождѣмъ разѣ робота мусить бути добра.

О конечнѣмъ основаню такого товариства и о выданю нашими рускими артистами поучаючихъ пѣдручниковъ для неартистовъ я писавъ ще въ 1891 роцѣ до „Батькѣвщины“ [та на дармо]. Артистамъ и неартистамъ нашимъ годилось бы зъѣхати ся на нараду, а и патріотичне наше духовенъство певно взяло бы въ нашѣмъ зъѣздѣ участь.

Нуже, братя, нужь дѣлаймо!

— симъ скѣнчу и я свое письмо, якъ скѣнчивъ свое Вп. п. Юл. Панькевичъ.

Іоакимъ Долгій рѣзьбарь церковный въ Тисьменицѣ.

чавши вѣдъ годины 7 вечеромъ въ каплицѣ Семинарiи духовной.

— **Кс. Стан. Стояловскiй** — якъ показуе ся — все ще не осягнувъ бажаного супокою, а разъ напятнованый „warchoł-омъ“, все остае на стопѣ воюючiй зъ властями... По знятю зъ него екскомуники и по выборѣ на посла здавало ся декому, що кс. Стояловскiй докалатае свiй вѣкъ „wśród harmonii narodowej“... Такъ не стало ся и ось — наслѣдки: Епископъ кс. Лобозъ зъ Тарнова выдавъ сими днями куренду, котрою взывае священикiвъ, особливо сповѣдникiвъ, щобы остерiгали повѣрений собѣ народъ передъ выданнитствами кс. Стояловского [„Wieniec и Pszczółka“], а коли бы осторога не помогла, загрожуе ся неудѣленемъ розрѣшенiя. Въ курендѣ зазначено зъ натиском, що знае зъ кс. Стояловского екскомуники не вѣдносить ся до его газетокъ. Дальше кс. Лобозъ поучае духовныхъ, що кс. Стояловскiй може тiлько зъ попереднымъ дозволомъ вѣдправляти службу Божу, але не можна пiдъ нiякимъ условiмъ допускати вг. до удѣлюванiя св. Таiнъ и проповѣдуванiя. Якъ принявъ кс. Стояловскiй сесю куренду, ще не знати.

— **До вѣдомости ц. к. Дирекцiи почтъ и телеґрафовъ!** Дня 14 марта с. р. выславъ я карту кореспонденцiйну зъ якъ найвыразнiйшою адресою до Скоморохъ, почта Потокъ золотый. Дня 23 с. м. приходить назадъ тая карта зъ написомъ: „Retour — Horodnica, adresat nie znanu“, а побочь того напису двѣ печатки почты: Хоростковъ и друга невыразна. Для того пытаю ся Свѣтлу ц. к. Дирекцiю почтъ чи она думае зарадити лиху, щобы письма адресованi по руски доходили на мiсце призначенiя, а не вертали назадъ зъ шкодою высилаючого, безъ найменшои причины?! На картцѣ кореспонденцiйнiй дописано: Адресатъ незнаный — въ Хоростковѣ! Прецiнь карта була адресована не до Хоросткова, а до Скоморохъ, почта Потокъ золотый, и то якъ найвыразнiйше! Сли на нашiй Рускiй земли не вмiють урядники почтовi ни листоносы читати по руски, то нехай шукають собѣ иншого хлѣба, де не потрѣбно вмiти читати нiякого письма, а нехай не будуть тягаромъ тымъ, котрi на нихъ грошi складають! Встыдъ и ганьба брати грошi за дурно! Але въ нашiй Галичи все можливо! — *Михайло Дроздовскiй* гр.-к. сотрудникъ при парохiи въ Постолувцѣ.

— **Безпечность у Львовѣ.** Передъ днями о 4 годинѣ рано йшовъ огородомъ Ґзуитскимъ палячъ почтовый до свого щоденного занятя. Нежданно напали на него якiсь два опришки, повалили на землю и заткали ему уста землею. Опiсля вѣдрѣзали ему три кишенi въ одiю, де находило ся тяжко зароблених 26 зр., и пустилися на-утѣкача. Обрабованый почавъ тогдѣ кричати о помочь, але безуспѣшно; навiть полiцiянта нiгде не було. За злодѣями боявъ ся гнати, щобы ще не побили, тому удавъ ся на полiцiю и зложивъ протоколъ зъ своiи пригоды. Красна безпечность въ столичномъ мiстѣ краю!

— **Убiйство** Въ ночи 22-ого н. ст. марта напавъ Ив. Гептiнґъ, роботникъ при фабрицѣ паркетовъ въ Камянцѣ струмаловiй, на Ивана Скобилка, заробника зъ Коцюбокъ пiдъ Камянкою и ударивъ его колька разъ сокирою такъ, що той въ колька годинъ закончивъ житя. Гептiнґови помагавъ въ убiйствѣ газовый, сусѣдъ убитого. Скобилокъ вѣдъ довшого часу доносивъ про тыхъ, котрi въ позликого лѣса выкрадали дерево, и за те бувъ ненавиджений. Власне мавъ зiзнъ ставати въ каменецкомъ судѣ яко вѣдокъ противъ Гептiнґа, обжалованого о крадiжъ дерева, але вже не станувъ. Трохи пiдпилого напавъ Гептiнґъ зъ газовымъ и тяжко побили таки близько его хаты. Гептiнґа увязнено, а газовый утѣкъ.

— **Бузьки.** Зъ Тернополя доносять, що въ понедiлокъ 21-го марта прилетiло тамъ стадо бузькiвъ. Засѣли они мiске оболонє пiдъ Загробелею въ числѣ 26 и терплять голодъ та холодъ. Змилосердивъ ся надъ нами оденъ зъ мiсцевыхъ горожанъ и зарядивъ, щобы передчаснымъ гостямъ выношено покраяний вѣдпадки зъ мiскои рiзнi, що бѣдний птицѣ покращно зъiдають.

— **Зъ Стрия** одержуемо отсе письмо:

До Свiтлої Редакцiї „Дѣла“ у Львовi.

Зi взгляду на помiщену в числi 57 „Дѣла“ з 24 марта 1898 н. ст. статию „зi Стрия пишуть нам“, прошу на пiдставi §. 19. закона прасового i §. 11. iнструкцiї до тогож закона на жадання ц. к. старостства в Стрию о помiщенiе в найближшiм або в другiм числi „Дѣла“ слiдуючого спростованя:

Справа впровадженя вiйта Iвана Бiсика в Угерска в урядованє есть в реченiй дописи представлена в способ з фактами i з правдою зовсiм незгiдно, а именно неправдою есть, якобы ц. к. Староста в Стрию, совiтник Манастирский депутацiї Угорчан, котра прийшла до него з жалобою на Бiсика, заявив, що вiн мусить впровадити Iвана Бiсика знова в урядованє, бо iнакше позбавив би ся сам хлiба, якби не зробив того. Неправдою есть, яко би ц. к. староста Манастирский сказав тiйже депутацiї: „Я знаю в Угерску Бiсика за доброго вiйта, бо хотяй вiн громадскi грошi дефравдував, то по двох мiсяцях з боязни перед ц. к. судом грошi до каси громадскої вiддав“.

Неправдою есть дальше, яко би староста на увагу депутацiї, що удасть ся до маршалка повiтового гр. Дiдушицкого, сказав: „Менi не мае до розказу маршалок“.

Правдивий стан рiчи есть слiдуючий: При люстрацiї маетку громадского в Угерску, переведеної в вересни 1897 через вiддiл повiтовий показало ся, що писар громадскiй дуже недбало книжки касовi провадив, i що в касi пiсля записокiв в книжках i пiсля переведеної лiквiдацiї бракуе 320 зр. 50 кр. В наслiдок вiдозви вiддiлу повiтового в Стрию з 16 падолиста 1897 Ч. 2225 засуспендовало ц. к. староство в Стрию рiшенем з 8 падолиста 1897 ч. 26719 вiйта Iвана Бiсика в урядованю аж до укiнченя слiдства дисциплiнарного противъ нiому i вiддало урядованє заступникови вiйта Iвановi Натинцi. — Позаяк вищiй повiтовий повiдомив о результатi люстрацiї також ц. к. прокураторию державну, переведено против Бiсика доходженя карнi, котрi однакож на внесенє ц. к. прокураторiї державної в Стрию з 28 грудня 1897 ч. 982 застановленi вiстали, позаяк Бiсик цiлу суму 320 зр. 50 кр до каси громадскої дня 22 падолиста 1897 вложив, а вина его удоводнена не вiстала.

Дня 30 грудня 1897 внiс заступник вiйта Iван Натинка до тутешної прокураторiї державної нове донесенє против Iвана Бiсика, мовби вiн затримав громадских грошей дальшу суму 32 зр. 80 кр. взглядно 24 зр. 50 кр. — Однак переведенi в тiм напрямi доходженя вiстали на внесенє ц. к. прокураторiи державної з 14 лютого 1898. Ч. St. 218/98/2 застановленi. — Iван Натинка внiс против застановленю доходжень скаргу субсидiярну, котру ц. к. Суд окружний рiшенем з 5 марта 1898 Ч. Hs. 134/98 вiдкинув.

В наглядi того повiдомив вищiй повiтовий вiдозвою з дня 7 марта 1898 ч. 545 ц. к. староство, що повеже Бiсик виказану з обрахунку суму 320 зр. 50 кр до каси зложив i доходженя карнi против ньому застановленi, реституовано его в урядованю зi сторони вищого повiтового не стоiть нич на перешкодi. На тую вiдозву ц. к. староство в Стрию рiшенем з 11 марта 1898 наказало Бiсикови, щоби по поводу, що причина его суспензiї вiдпала, урядованє вiд Iвана Натинки назад вiдобрав.

В кiлька днiв пiзнiйше прийшло 5 або 6 селян з Угерска, а не депутацiя громади до староства i именем власним, а не яко депутати громади, просили старосту Манастирского, щоби встримав ся з впровадженем Бiсика в урядованє, бо они не мають до него довiря, на що заявив iм староста, що так суспензiя, як i реституованє Бiсика, наступило на пiдставi законiв, почим селяни вiдiйшли i против розпорядженю старос ва внесли рекурс до ц. к. Намiсництва.

Стрий дня 27 марта 1898.

Ц. к. прокуратор державний *Червиньскiй.*

— Нинi вѣдбула ся въ львовскомъ мѣскодержавномъ судѣ для справъ карныхъ розправа противъ редакцiи „Дѣла“, обжалованои о переступство зъ §. 21. закона прасового. Донесенє карне внiсъ Станиславъ гр. Скарбекъ за неумiщенє спростованя на письмо о. Ивана Шинтка пароха зъ Волцiева въ справi завiщаня Юлiя Яништевского, б. властителя Волцiева и пр. Графа Скарбка заступавъ адвокатъ д-ръ Кравсъ, редакцию „Дѣла“ боронивъ д-ръ К. Левицкiй, а розправу переводивъ секретарь суду д-ръ Фрiдъ. Судья прихиливъ ся до выводовъ оборонця и увольнивъ нашу редакцию вѣдъ вины и кары а засудивъ гр. Скарбка на поношенє коштовъ поступованя карного. При розправѣ переслухано свѣдка обжалувючои стороны п. Петра Грицана, котрый зiзнавъ, що пiдписъ гр Скарбка на спростованю не є власноручный та що вонъ вручивъ нашiй редакцiи дотычне спростованє на устне припорученє гр. Скарбка. Увольняючiй вирокъ опер судья головно на пiдставi предметовiй, а именно, що надiслане спростованє въ переважнiй части переходило границь спростованя въ розумiню 19-ого §. закона прасового. — Заступникъ обжалувючои стороны заголосивъ вѣдкликанє противъ увольняючого вироку.

— **Зъ „Львовского Бояна“** Надзвычайнi передконцертовi вправы мiшаного хору вѣдбудуть ся завтра, во второкъ, о годинѣ 7½ — *В. III.*

— **Курсы для ремѣсникiвъ.** Технольоґiчный музей у Вѣдни устроюе въ тiмъ роцѣ курсы для шевцѣвъ, кравцѣвъ и столяровъ. Для кождого зъ тыхъ ремеселъ вѣдбудуть ся чотири курсы тренаючi вѣдъ 6 до 8 тыждневъ. Для бѣдныхъ ученикiвъ назначенi стiпендiи въ высотѣ по 80 до 140 зр. Принятый може бути кождый майстеръ або челядникъ дотичного ремесла.

— **Въ користь вязничныхъ бiблiотекъ** Карный повѣтовый судъ у Львовѣ (секция III.) розславъ вѣдозву зъ просьбою до жертволюбныхъ людей о книжки и перiодичнi выдання, котрi для нихъ зличнiй, а котрi могли бы збогатити вязничнi бiблiотеки. Въ тiй просьбѣ говорить ся мiжь иншими: „Караючи власть, вѣдбираючи на основѣ закона засудженымъ свободу, бажае вплывати на пiднесенє ихъ морального и умыслового уровня, щобы двигнути упавшихъ и приготовити ихъ до повороту въ суспольность. Державна власть признае, що до того ведуть такi средства: наука религiи, религiйнi практики, подаванє елементарной науки, роздаванє до читаня книжокъ и перiодичныхъ выдань змiсту религiйного, популярно-наукового, исторично-географiчного, природничого и гiгiенiчного и вкiнци вѣдчиты. Але до здiйсненя тои задачи конечно потрѣбна помочь зъ стороны публики, особливо зъ стороны товариствъ и одиниць, котрi безкорыстовно и лише зъ огляду на любовь ближнього причиняють ся такъ богато до пiднесеня моральности и просвѣты середъ масъ.“ — Книжки треба переслати до згаданого суду, секция III. ул. Казимировска ч. 34.

— **Петербургскiй** центральный статистичный комiтетъ оголосивъ статистику мiстъ въ Россiи на основѣ послѣдного спису населенья. Показуе ся, що въ мiстахъ державы российской живе 16,504.000 душъ; зъ того въ 50 губернiяхъ Европейской Россiи 12,027.000, въ т. зв. Привисляньскихъ губернiяхъ [Царствѣ польскомъ] 2,055.000, въ Сибiри 473.000 а въ Середнiй Азiи 936.000. — Мiстъ зъ населенiемъ по-надъ 150 тысячъ є въ Россiи 11, а то: Петербургъ 1,132.600, Москва 988.600, Варшава 638.200, Одеса 405.000, Лодзь 315.200, Рига 256.100, Кiевъ 247.400, Харковъ 174.800, Тифлiсъ 160.600, Вильна 159.500 и Ташкентъ 156.400. — Мiстъ зъ населенiемъ вѣдъ 100 до 150 тысячъ є 8, а именно: Саратовъ 137.000, Казань 131.500, Катеринославъ 121.200, Ростовъ на Донѣ 119.800, Астрахань 113.000, Баку 112.200, Тула 111.000, Кишиневъ 108.700. — Зъ мiстъ пониже 100.000 потрiбуемо бiльше интересуючi насъ: Николаевъ 92.000, Воронiжъ 84.100, Херсонъ 69.200, Витебскъ 66.100, Катеринодаръ 65.600, Житомиръ 65.400, Єлисаветградъ 61.800, Кременчукъ 58.600, Бердичевъ 53.700, Полтава 53.000, Курскъ 52.800, Новочеркаскъ, 52.000, Таганрогъ 51.900, Севастополь 50.700, Симферополь 48.800, Могилевъ 43.100, Гомель 36.800, Каменець подольскiй 34.400, Нiжинъ 32.100, Бендеры 31.800, Черкасы 29.600, Винница 28.900, Умань 28.600, Сумы 27.500, Черниговъ 27.000, Сѣдлець 23.700, Балта 23.300, Проскуровъ 22.900, Ромны 22.500, Томашевъ 21.000, Полоцкъ 20.700. — Всѣхъ мiстъ мае Россiя 865; зъ того: 604 въ 50 губернiяхъ Европейской Россiи, 114 въ Привисляньскiмъ краю, 44 на Кавказѣ, 49 въ Сибiри и 54 въ Середнiй Азiи. Мiстъ зъ населенiемъ по-надъ 20.000 есть 167.

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка** Засѣданє выдѣлу вѣдбуде ся въ середу 30 н. ст. с. м. точно о годинѣ 5-тiй пополудни — Засѣдания фiльольоґiчнои и историчнои секцiи вѣдбудуть ся въ середу 30 с. м. о годинѣ 6½. На порядку дневнiмъ рефераты: п. В. Шухевича про свѣтогляд Гуцулiвъ, п. С. Томашевского про народнi рухи въ Галичинi въ 1648 р. Потiмъ засѣданє археоґрофiчнои комiсiи.

Народна Торговля

поручае на надходячi свята:

Свѣтло церковне

въ скринкахъ вѣдъ 30 кiло почавши высыланых прямо зъ фабрики по цѣнѣ за 1 кiло

I-а 70 кр., II-а 60 кр.

Свѣтло находить ся по всѣхъ складахъ и продаесь по высшiй цѣнѣ детайлiчнiй.

Крайна пора на замовленя прямо зъ фабрики! 117

Посмертнi — ∓ — оповѣстки.

Кондратъ Денега, учитель въ Яструбичахъ, щирый Русинъ патрiотъ, честна душа, упокоивъ ся на сухоты дня 25 марта с. р. въ 46 роцѣ житя, полишаючи пятеро малолѣтныхъ, незаосмотреных дѣтей безъ вотця и матери, бо покiйный бувъ вдовець. Похоронъ вѣдбуваесь нинi. В. е. п.!

Антонiй Подлуский, выслуженый ц. к. радникъ Дирекцiи доменъ и лѣсовъ, упокоивъ ся въ Болеховѣ дня 13 н. ст. марта с. р. въ 77 роцѣ житя. В. е. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

— Дня 25 н. ст. марта вѣдбули ся въ Станиславовi III. Загальнi Зборы рускаго Банку звязкового. Принятє одноголосно III. рочне справоздание зъ дѣяльности сего товариства въ 1897 роцѣ дало наглядный образъ зросту за три роки его истновання, а то въ порiвнаню до 1896 року було въ 1897 роцѣ: *членовъ*: о 154 бiльше, *вкладокъ* 5% о 7.160 зр. 45 кр. бiльше *капiталу оборотового* о 11.609 зр. 03 кр. бiльше. *Позичокъ*: на скрипты довжнi удѣлено 174 членамъ на суму 25.862 зр. 55 кр., на векслi 391 членамъ на 34.787 зр. 90 кр.; а то: 430 селянамъ и 77 Русинамъ иншихъ занять. *Загальный оборотъ* вынесивъ въ 1897 роцѣ 161.556 зр. 04 кр., о 27.566 зр. 86 кр бiльше якъ въ роцѣ 1896. *Чистый зыскъ* выносивъ въ 1895 роцѣ 443 зр. 72 кр., въ 1896 роцѣ 781 зр. 66 кр. а за 1897 рокъ *1552 зр. 49 кр.*, отже зъ року на рокъ подвоювавъ ся.

Позички въ сумѣ 58.650 зр. 45 кр. выдано селянамъ переважно на закупно и выкупъ земль такъ вѣдъ дворовъ [н. пр. въ Радчи], якъ и зъ лихварскихъ рукъ. Тожь зваживши, що въ самомъ Радчи выкупили селяне за 1897 рокъ бiльше якъ 100 моргiвъ за грошi Банку Звязкового, а въ найблизшомъ часѣ селяне въ Подпечарахъ приступлять до выкупу дворского лану при помочи Банку Звязкового, длятого сеся дѣяльность Банку мае не тiлько чисто-економiчне, але також народно-суспольне значенє.

Зъ чистого зыску 1.552 зр. 49 кр. призначено вѣдповѣдну часть на дивiденду вѣдъ удѣловъ членьскихъ, котру зъ 5% на 6% побiльшено, бо справедлива рѣчь, щобы удѣлы, котрi через рокъ и бiльше пiсля статута не можуть бути пiднятi, приносили бiльшiй доходъ якъ 5% вкладки щаднiчої Банку, котрыми вкладаючi кождои хвилi диспонують. Дальше — призначено: на Бурсу въ Новомъ Санчи 10 зр., на „Шкiльну Помочь“ въ Станиславовi 20 зр., на ремунерацiи для урядниковъ Банку въ признанє ихъ щиронь працi 120 зр., на два удѣлы въ „Подгорскiй Сiльцi“ 21 зр., на катедру руску въ Станиславовi 100 зр., а решту 702 зр. 91 кр. вѣдложено до фонду корѣнного.

На 1898 рокъ выбрани до Рады управляючои: о. Баришъ, д-ръ М. Бучиньскiй, Iосифъ Гурикъ, Марк. Кушнiръ, Ив. Лесковацкiй, о. д-ръ Гр. Литвиновичъ, о. Мих. Семенiвъ, о. Сим. Гкачуникъ, о. Сев. Торонь скiй и Романъ Заклиньскiй. — *М. Б.*

Наука, штука и лiтература.

— Збiрник фiльольоґiчної секцiї Наукового Товариства iменн Шевченка т. I. Тарас Шевченко Грушiвський, хроника його життя. Написав Олександер Конiський. Том I. Ювилейне виданнє Товариства. У Львовi, 1898. Перший томъ сего ювилейного выдання обймае: Вступне слово автора, а вѣдтакъ вѣддѣлы: про дитинный вѣкъ Тараса Шевченка [1814—1829 р.]; — про парубоцкiй его вѣкъ до выкупу зъ крепацтва [1829—1838]; — про часъ вѣдъ выкупу поета зъ крепацтва до выходу першого „Кобзаря“ [1830—1840]; — про часъ вѣдъ выходу „Кобзаря“ до укончення академiи художествъ [1840—1845]; — про часъ перебуваня Тараса на Украинѣ [1845—1747]; вкiнци про Шевченка въ арештѣ [вѣдъ 17 н. ст. цвѣтня до 4 н. ст. липня 1847 р.] — Текстъ [252 сторонъ великон 8 ки] украшують илюстрацiи: Хата въ Кирилiвцѣ и портреты: Евгенiй Гребенка, Якова Кухаренко, Андрiй Лизогубъ, П. Кулiшъ, Микола Костомаровъ, Василь Бѣлозерскiй, Микола Гулакъ, Дмитро Пильчиковъ а на передѣ книжки портретъ Т. Шевченка зъ молодыхъ лѣтъ. Цѣна книжки 1 зр. 50 кр. на звычайномъ а 2 зр. на велиновомъ паперѣ. — Есть се по змозѣ найповнiйша доси biографiя Тараса Шевченка, що коштувала автора богато труду и заходовъ.

— III книжка „Лiтературно-наукового Вiстника“ за мiсяць марець с. р. мiстить: поэкхольоґiчный ескiзъ Наталiи Кобринськои „Душа“; два сонеты Ив. Петрушевича; продолженє историчнои повѣсти Дан. Мордовця „Двi долi“; нарисъ Ив. Франка „Мiй злочин“; три зъ послѣдныхъ оповѣдань Альфонса Доде; поезию Яна Сватоплюка Махара „Гусова мати“ въ перекладѣ Ив. Франка; докончене драмы Ґергарда Гавптмана „Ткачi“ въ перекладѣ Мих. Павлика; нарисъ Не-Теофраста „Доктор Бессервiссер“; новелю Марiи von Ешенбахъ „Поезия несьвiдомости“; — дальше: „Iз секретiв поетичної творчости“ Ив. Франка; лiтературно-критичну студию Осипа Маковея „Андрiй Чайковський“ зъ портретомъ писателя; Мих. Грушевского оцѣнку оповѣдання Ольги Кобилянськои „Царiвна“; Ос. Маковея „З житя i письменства“; Spectator a „З росийської Украiни“; вкiнци бiблiоґрафию. — Змiстъ богатый и рiзнородный. — Сеся книжка закончила перший томъ „Лiт.-наук. Вiстника“.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Канонiчну институцию дѣстали оо.: Алекс. Чайковскiй на Передѣльницю дек. добромильского, Ант. Макаръ на Олешицку волю и Ив. Марковъ на Смольникъ дек. лелиского. — До канон. институцiи завѣзваний оо.: Стеф. Киницкевичъ на Годинѣ дек. мостиского, Ив. Лесакъ на Коблиньску волю дек. самборского, Ив. Бѣрецкiй на Лѣсько и Юрiй Вербицкiй на Синявку дек. любачевского. — Презенты дѣстали оо.: Iос Рейнарович на Боляновичъ дек. любачевского и Ем. Вонгрынович на Ганчову дек. бѣцкого. — Сервiтутовымъ комiсаремъ на деканатъ ярославскiй именованый о. Теод. Дорикъ пароха въ Ветлинi. — О. Володимиръ Терлецкiй, II. проповѣдникъ катедральный, именованый провiз. катихитомъ при школахъ выдѣловыхъ мужескихъ въ Ярославѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 28 марта. Тѣло архики. Наталiи перевезено вчера зъ Прешбурґа до цѣсарского замку; сегодня буде зложене въ гробницяхъ у Капуцинiвъ.

Софiя 28 марта. Здоровле Стоилова поправило ся такъ, що незадовго президентъ мiнiстрiвъ буде мiгъ обняти назадъ урядованє.

Атены 28 марта. Зъ Тесалiи доносять про дике поведенє Туркiвъ, такъ що населенє утѣкае въ горы. Пiсля донесеня деякихъ дiевникiвъ бажае царь, щобы до кретеньского князѣвства, котре мае бути утворене, належало також кiлька островiвъ зъ громады Спорадiвъ.

Царгородъ 28 марта. Сими днями бувъ россiйскiй амбасадоръ у султана на авдiенцiи и высказавъ ще разъ дуже рѣшучо бажанья Россiи що-до полагодженя кретеньскои справы и опорожненя Тесалiи. Султанъ обѣцявъ дати рѣшучу вѣдповѣдь въ якъ найкоротшомъ часѣ.

Лондонъ 28 марта. Зъ Америки насипвають самi грозни вѣсти; Сполучени державы збройть ся дуже горячково. Пiсля вѣстей зъ Вашингтону секретарь маринарки звелiвъ приступити до будовы 12 новыхъ кораблiвъ и выдавъ приказъ покликати до служби новый контингентъ офiцiровъ и моряковъ.

Надѣслане

Змѣна льокалю.

Найдешевший складъ товарiвъ оптичныхъ и механiчныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пiдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкiй

ч. I.

у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвiкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє електричныхъ дзвинкiвъ. — Замовленя въ пропозицiи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Копернициiй Львовъ площа Галицка ч. 1.

Масть кавказка на водмороженє.
въ повнічній Россіи и въ краяхъ Сибірскихъ, лічить въ найкоротшомъ часі всякій водмороженя.
Средство се, спорядженє пбля рецепты припорученов и уживанов изъ знаменитымъ успіхомъ
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптецѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 189—?

ПОДЯКА.

Выдѣлъ читальнѣ „Просвѣты“ основанов 3-ого лютого 1898 въ Майданѣ (коло Станиславова) складаю симъ прилюдну подяку свѣтлому Головному Выдѣлови товариства „Просвѣта“ у Львовѣ за щедрый даръ книжочками свого выдавництва въ вартости 11 зр. 39 кр. а. в.

За Выдѣлъ о. *Іосифъ Балясевичъ* голова читальнѣ, *Василь Струмѣньскій* секретарь.

ПОДЯКА.

Выдѣлъ тов. „Братня помочь слухачівъ політехніки у Львовѣ“ складаю отсимъ горячу подяку всѣмъ Панямъ и Панамъ, котрій ласкавымъ спбаудѣломъ причинили ся до звеличаня вечерка Коперникбвского, особенно Вп. пп. Чапличськбй и Павликовбй-Новаковскбй, а заразомъ Вп. пп. проф. Мельцерови, проф. Вольфсталеви, Волянському и Шиманському, тов. спѣвацкому „Ехо“, Вп. п. Каролеви Лишневскому за ласкаве обняте акомпанаменту и Вп. п. Вольскбй за охочу продажь програмъ.

Найновѣйшій фасоны — цилїндры, капелюхи штивній и мягкій зъ фабрики П. Ц. Габіга зъ Вѣдня
поручає магазинъ новостій
Мартина Міллера
у Львовѣ
площа *Галицка ч. 14, поббчь Банку Гіпотечного.* 126 1 10

БРИТВЫ знаменитй англійскій и зъ Солінгенъ знаку „близьнята“ (пбдъ гваранцією) по зр. 1·50, 2, 2·50, и 3·—, Паски до братовъ, пендзѣ и чарки до мыла
поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]
4955

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продаю товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Молодый помбчникъ торговельный
зъ дѣлу корѣнного пошукує посады пбдъ адресою: poste restante B. B. Станиславбвъ.
127 1—5

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львбвъ
ВОДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручає мясо:
волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканє мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львбвъ Ринокъ ч 8.
41 17—24

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничбмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОГРАФІЄ
рбжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
врейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.
До переплету
приймає ся всякій роботы вподячій въ кругъ переплетництва
Всякій замовленя вбдворотною почтою. 62 18—3

5% чистого зыску на Приютъ вдбвъ и сирбтъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часі вбдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядбвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшбй цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шовковй и зовнянй, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, лавука, свѣчники, свѣчки ощадній, блашанѣ, пбдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
Власна роботня бронзбвнича
принимає до вбдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожь всякій замовленя пбсля взорбвъ
Зъ повазанемъ
Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 14—18 Львбвъ, улиця Руска ч. 1.

По низькихъ цѣнахъ
выготовляє
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львбвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3
всякій церковній роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 12—?

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтбмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!
В. Маагера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ наконно обезпеченбмъ опакованю)
зъ фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Вѣдни
Розслѣдженый першорадными повагами медичными и за-для своєи легкои стравности порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ дѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ вббльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокбвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнбмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 380 11—18

W. MAAGER, WIEN
380 18—18 III./3., Heumarkt 3.
Противъ наслѣдувань зарядже ся судове слѣдство.

3. АКАДЕМІЧНА 3.
ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА
отворена вбдъ годины 10 рано до 10 вечерожъ.
ВЪ СЄМЪ ТЫЖДНИ
Всходна Африка
Подорожь нашого земляка Желѣвского.
Стала выстава, треваюча 15 лѣтъ, кождого тыждня иншій виды фотографічній, оріґінады неперевысшимй на склѣ въ циклихъ по 50 образовъ.
Вступъ 10 кр. 40 1—?

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ
ЄВАНГЕЛІЯ
малого формату
поручає ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вбдъ зр. 25 до 150 зр
тбльки въ переплетничбмъ заведеню
М. Спожарского и Сына
и въ торговли знарядбвъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 8 10

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львбвъ ул. Галицка ч. 12.

Ч. 15.702.
Оголошенє конкурсу.
Зъ початкомъ року шкбльного 1898/9 надано буде сѣмь мѣсць фундушевыхъ галицкихъ въ ц. и к. выховничихъ заведеняхъ вбйсковыхъ.

Услбвя принятя оголошує ся рбвночасно въ Gazet-ѣ Lwowsk-бй, якъ такожь за посередництвомъ заведень науковыхъ высшихъ, середныхъ и низшихъ.

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краєвого минає зъ днемъ 30 цвѣтня 1898.

Зъ Выдѣлу краєвого Королѣвства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Вел. Кн. Краквбскимъ.

У Львовѣ дня 12 марта 1898.

Гроттъ.
113 2—3

Ч. 16.141.
Оголошенє конкурсу.
Зъ початкомъ року шкбльного 1898/9 надано буде сѣмь мѣсць фундушевыхъ въ ц. и к. заведеняхъ вбйсковыхъ въ фундаціи пбдъ назвою „Цѣсаря Франць Іосифа I. ювілейна фундація“.

Услбвя принятя оголошує ся рбвночасно въ Gazet-ѣ Lwowsk-бй и за посередництвомъ всѣхъ заведень науковыхъ высшихъ и середныхъ

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краєвого минає зъ днемъ 30 цвѣтня 1898.

Зъ выдѣлу краєвого Королѣвства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Вел. Кн. Краквбскимъ.

Львбвъ дня 12 марта 1898.

Гроттъ
114 2—3

Ц. к. упр. галиц. акційный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
перенѣсъ
Контору вымѣны
и
вбддѣлъ депозитовый
котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезаннѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Вбддѣлъ депозитовый
приймає вклады и выплачує завдатки на рахунокъ бѣжучій, приймає до переховання папиры вартбстній и дає на нихъ завдатки.

Крбмъ того впроваджено подбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковй (Safe Deposits)
За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рбчно, депозитарь дбстає въ сталевбй касѣ панцирнбй сховокъ до выключного ужитку и пбдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важній документы. 374 [4]

Пбдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ вполечный якъ найдогбднѣйшій заряджня.

Приписы дотычно того рода депозитбвъ одержати можна безплатно у вбддѣлѣ депозитовбмъ.

Розклад їзди поїздів зелїзничих
важний від 1 жовтня 1897
пбсля часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		Київ		4.40	„ Ярослава
					Київ
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вилком поподіжка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7		11.37	„ „ „ Підзамча
	12.10	„ Лавочного			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го вечером до 5 годинн 59 мінут рано. 5

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 25—30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА
СЛАВНЄ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи вглядно въ Галичинѣ.

Въ кождбй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажь насѣня вбддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 гатункбвъ найббльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-a Будапешть, **ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки е замкненій, заосмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовій склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складбвъ ще нема. 66 20—24

Наслѣдуване застережене.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чорлѣньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоанникія Гролика.

Ч. 61 Львовъ, Второкъ 17 (29) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзначенійшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинъского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ належитбст [за инсераты платна у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатковъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише по попереднє застережени. — Реклямаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке чисде коштуе 8 кр. а. в.

Оголошени звыкли принимаютъ ся по ц. кѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ек и еще а въ рубрицѣ „Надсѣланс“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ отинка.

Переглядъ политичный.

Зъ Царгороду доносять, що на приказъ султана Порта взяла ся до выготовленя автономічного статуту для Альбанії. Країна тота мае дѣстати губернатора и всѣхъ урядниковъ зъ помѣжь краевого населенія, а замѣсть податковъ, котрѣ Порта выарендовуе, буде платити умовлену квоту. За те Альбанцѣ будуть высилати гвардію до султанъского палаты.

——

Про испаньско-американьскій спѣръ доносять: Американьскій посолъ въ Мадритѣ передавъ испаньскому міністрови заграничныхъ справъ ноту, въ котрѣй американьске правительство заявляе, що не може довше вѣдкладати передачѣ конґресови тыхъ справоздань, якѣ американьскій конзулѣ понадсылали о страшнѣй нуждѣ Кубанцѣвъ, и мусить пояснити конґресови, що нема надѣѣ, щобы на Кубѣ мѣгъ настати спокѣй. Черезъ те склало ся само собою такъ, що правительство Сполученыхъ державъ мусить въ тѣй справѣ взяти дѣяльну участь.

На те испаньске правительство вѣдповѣло дуже енерґічно. Правительство Сполученыхъ державъ — каже ся въ испаньскѣй вѣдповѣди — хибно знае справу, бо втихомирене Кубы поступае напередъ, а уступки, признанѣ Кубанцямъ, принято зъ вдоволененъмъ. Испанія не може допустити до того, щобы Сполученѣ державы мѣшали ся въ справу, якъ се они заповѣдають, и высказуе жаль, що Америка попирае повстанє грѣшми и военными кораблями. Испанія признала Кубѣ всякѣ можливѣ уступки, якѣ лише могла признати безъ шкоды для своеи чести, а того не стерпить, щобы чужѣ мѣшали ся до справы и хотѣли обмежувати ей суверенні права надъ Кубою.

Новый проєктъ языкового закону.

——

Südsteirische Post доносить, що полудне-во-славяньскій послы мають незадовго внести въ радѣ державнѣй проєктъ языкового закону, складаючій ся зъ отсихъ чотирохъ частей: 1) Часть загальна; 2) Суды и власти політичнѣ; 3) Громады и староства въ краяхъ; 4) Школы. — Загальна часть мае обѣймати такѣ постановы:

§. 1. Кождый громадянинъ австрійскій мае право доходити и вѣдыскувати свои права въ своѣмъ рѣднѣмъ языцѣ, и то у всѣхъ властяхъ и инстанціяхъ навѣть тогдѣ, коли они находять ся по-за его територіяльнымъ округомъ.

§. 2. Всѣ мовы, звычайно въ краю уживанѣ, е краевыми мовами и мають у всѣхъ публичныхъ и внутрѣшныхъ зносинахъ зъ державными властями рѣвне право и рѣвне значѣне.

§. 3. Длятого всѣ публичнѣ оповѣщеня и розпорядженя державныхъ и краевыхъ властей, призначенѣ такъ для цѣлои держави якъ и для одного краю, мають бути выдаванѣ у всѣхъ краевыхъ мовахъ.

§. 4. Всѣ державнѣ и краевѣ законы мае ся оголошувати у всѣхъ краевыхъ мовахъ, и вѣдъ сего залежить ихъ обовязуюча правосильность.

§. 5. При нарадахъ въ радѣ державнѣй кождому послови вѣльно уживати своеи рѣдноі мовы, а такѣ бесѣды мають бути списуванѣ до стенографічного протоколу.

§. 6. За мову, звычайно въ краю уживану а тымъ самымъ краеву треба уважати всяку мову, котрою часть населення, въ краю осѣла, говорить въ щоденныхъ зносинахъ.

§. 7. Територіяльный округъ якоись краевои мовы обѣймае не тѣлько часть краю, въ котрѣй говорять лише тою одною мовою, але такожь староства чи повѣты и громады зъ мѣшанымъ населенямъ, де що найменше 15% вѣдъ двохъ лѣтъ осѣлыхъ мешканцѣвъ ей уживае.

§. 8. Въ територіяльныхъ округахъ якоись краевои мовы можуть бути именованѣ лише такѣ державнѣ и краевѣ урядники, котрѣ въ письмѣ и словѣ цѣлкомъ добре знають краевѣ мовы дотычного округа. Доказомъ знаня мовы може бути лише свѣдоцтво зрѣлости або службовый испытъ.

§. 9. Также всѣ уладженя, уживанѣ державными и краевыми властями при полагодженю всякихъ публичныхъ справъ, а находячій ся въ округѣ якоись краевои мовы, всѣ таблицѣ урядовѣ, написы, урядовѣ знаки, оповѣщеня, друки, мають бути выготовленѣ и уживанѣ въ тѣй краевѣй мовѣ, — въ однѣй, коли въ дотычнѣмъ округѣ е тѣлько одна краева мова, а въ мѣшаныхъ округахъ у всѣхъ краевыхъ мовахъ того округа. На всѣхъ державныхъ, краевыхъ и приватныхъ желѣзницяхъ назвиска стацій мають бути не тѣлько выписанѣ, але и при кождѣмъ поѣздѣ выкликуванѣ у всѣхъ дотычныхъ краевыхъ мовахъ.

Письмо зъ Дрогобича.

[Реформованій оо. Василіяне. Потреба реформы мѣжь рускою інтеліґенцівю.]

Святу правду пише „Душпастырь“, якъ читаемо въ 59. ч. „Дѣла“, що Дрогобичь въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ набравъ богато жидѣвско-польского выгляду. Памятаемо мы ще потроха тѣ часы, коли Дрогобичь бувъ справдѣ ще рускимъ мѣстомъ, и зъ жалемъ споглядаемо на теперѣшный его выглядъ. Русь живе ще и теперь въ мѣстѣ; але руске мѣщаньство завдяки довголѣтнѣй рѣвнодушности давныхъ оо. Василіянъ сталось и собѣ рѣвнодушне для церкви и для рускаго обряду, а завдяки мѣскѣй управѣ, спочиваючѣй въ рукахъ жидѣвъ и готового на жидѣвскій услуги Русина, не богато рѣзнить ся вѣдъ свого головы; а руска інтеліґенція, котрои, мимоходомъ кажучи, е тутъ, якъ на таке невелике мѣсто, досыть богато, сидить тихонько и покѣрненько то страха ради юдейска то для особистыхъ выгѣдъ. Зъ мѣщаньствомъ дѣйшло вже було до того, що при вѣнчаню Русина зъ латинянкою або латинника зъ Русинкою (и тѣ и сѣ властиво въ роду и по народности Русины!) все руска сторона переходила на обрядъ латиньскій и зала собѣ се навѣть ще за честь. Отже за приходомъ реформованыхъ оо. Василіянъ, нѣгде правды дѣти, рѣчь значно змѣнилась и, надѣятись, змѣнить ся згодомъ ще бѣльше на лѣпше. За те бѣда зъ інтеліґенцівю рускою! Кобы то на нію найшлась яка реформа, котра бы ей розрухала! Ще недавнымы роками здавалось, що заносить ся на те: заложено заходами головно д ра Антоневича руске касино, въ котрѣмъ почалось навѣть яке-таке житє; отворено руску бурсу, а дальше умѣщено ей навѣть у власнѣй хатѣ, де до 30 рускихъ школярѣвъ мае дешевый захистъ и дбалу опѣку. Але на тѣмъ и скѣнчило ся; а касино навѣть, замѣсть розвивати ся, стало нидѣти. Отъ пр. въ мясницѣ: Русь наша гуляла всюды, и въ польскѣмъ касинѣ и въ „Соколѣ“, лише не въ своѣмъ касинѣ. Такъ само и врешті вечерами Русинѣвъ повно и въ польскѣмъ касинѣ и на сходинахъ въ „Соколѣ“, а руске касино свѣтить пустками; хиба зайде тамъ кѣлькохъ академикѣвъ, що теперь хвилево перебувають тутъ на ферінхъ.

Сималось разъ такъ, що зѣйшла ся на предиво вся тутешна інтеліґентна Русь на надзвычайнѣ зборы рускаго касина. Радили щиро и постановили навѣть уладити вокально-декляматорскій вечерокъ и аматорску выставу театральну. Охота була велика, всѣ заявили готовѣсть до участи, навѣть дѣяльнои; але — на тѣмъ и скѣнчило ся.

Або знова таке: Процесла ся була чутка, що оо. Василіане мають въ поетѣ уладити реколекціи для інтеліґенціи. Та поки се стало ся, спровадивъ латиньскій кс. каноникъ редемпторыста гр. Лубѣньского зъ Мостискъ на реколекціи въ костелѣ. Кажуть навѣть, не ручу за правду, що якъ-разъ тота чутка про намѣръ оо. Василіянъ спонукала его до того. Поспрошувавъ вѣнъ всѣ уряды и школы, и все, що жие, потягло до костела на реколекціи. Не треба и казати, що, чи не на-выпередки, побѣгли и Русины, за котрыми даремно глядавъ бы-сь въ церкви, хочь страхъ за якихъ Русинѣвъ хотѣли бы уходити. Ну, прийшовъ другій тыждень нашого великого посту: прибхавъ справдѣ бромонахъ о. Шептицкій на тридневні реколекціи. Але інтеліґентнои Руси мало було видно въ церкви; не пишли тамъ шефы урядѣвъ, якъ се було до костела, — не пѣшли и низшій урядники! А якій се приклад для мѣщаньства? Не есть же се для него доказъ, що церковь лише для простыхъ людей, а для панѣвъ — костелъ?

Ой, реформы намъ треба, доконче реформы! А дорогу до нихъ показують намъ Поляки. Они всюды тягнуть до себе Русинѣвъ, але тѣлько на те, щобы показати, що то „вшистко едно“; они всюды лѣзуть мѣжь Русинѣвъ, але тѣлько на те, щобы мѣжь ними взяти гору и выкорыстати руску роботу на свѣй пожитокъ; а тамъ, де нема на те выгладѣвъ, тамъ навѣть цинічно усувають ся вѣдъ Русинѣвъ. Наведемо на те кѣлька прикладѣвъ зъ дрогобицкого житя.

Появили ся разъ въ мѣстѣ оголошеня, що зарядъ промысловои школы отвирае науку для анальфабетѣвъ. На ту науку записало ся въ промысловѣй школѣ, якъ ходить чутка, лишь 10 Полякѣвъ, 7 Русинѣвъ и надъ 30 жидѣвъ. Але се заохотило также анальфабетѣвъ-Русинѣвъ до науки, и они почали горнути ся до оо. Василіянъ та записало ся на науку 72 мущинъ и 175 женокъ. Повѣдомлено о тѣмъ ц. к. староство, а оно чи властиво окружна рада шкѣльна вызначила льокаль на науку. Крѣмъ оо. Василіянъ зголосили ся зараз до участи и латиньскій вікарій (хочь мѣжь записаными не було ні одной душѣ лат. обряду) и инспекторъ шкѣльный и заступникъ мѣста въ особѣ заступника бурмістра и учителѣ и учительки. Ну, и слава для дрогобицкои Польщѣ, що отворено школу для анальфабетѣвъ, въ котрѣй пѣвтретя сотки людей учило ся читати и писати!

Завѣвъ ся було въ тутешнѣй гімназіи звычай — мабуть чи не вперве за директора-Русина — святочно обходити память Мицкевича и Шевченка вечерками зъ вѣдчитами, деклямаціями, спѣвомъ и музыкою. Въ обохъ тыхъ вечеркахъ брали бувало дѣяльну участь згѣдно всѣ ученики, и Поляки и Русины и жиды. Такъ само вѣдбувъ ти и сего року шкѣльного вечерокъ Мицкевичѣвскій. Але коли сими днями прийшло до Шевченкового вечерка, то зъ ученикѣвъ-Полякѣвъ, якъ кажуть, не взявъ въ нѣмъ участи анѣ оденъ, хочь-бы на показъ. Уладили его самі Русины при участи трехъ чи чотирохъ товаришѣвъ жидѣвъ.

Зъ львѣвского центрального комітету для обходу сотои рѣчницѣ уродинъ Мицкевича прийшовъ було и сюды зазывъ, щобы се свято обходити навѣть по селахъ та нести такимъ чиномъ мѣжь „людекъ“ Мицкевичѣвске завѣщанє. Мѣсцевій проводирѣ завзывають и Русинѣвъ до дѣяльнои участи въ тѣмъ обходѣ польскѣмъ. Скликують на засѣдання, а на запросинахъ на чолѣ пѣдписаній директоръ и професоры гімназіи. Въ гімназіи за кратками прибито оголошенє днѣвъ, коли можна довѣдуватись о успѣхахъ ученикѣвъ; обѣчь того оголошеня е другє — про сталій днѣ засѣдань Мицкевичѣвскихъ комітетѣвъ; а на однѣмъ и другѣмъ оголошеню пѣдписана та сама особа — гімназіяльного директора. Отъ и клопѣтъ! — думаю собѣ: чоловѣкъ мае дѣти; якъ же тутъ не пити на тѣ польскій засѣданя! — Оденъ-другій найде ся такій, що не дасть ся зловити такою штучкою; але ніщій Русинъ таки може и на засѣданє пѣйде и навѣть зъ вѣдчитомъ стане передъ „людкемъ“ про значенє и заслуги Мицкевича для рускаго народу. Очевидно, що въ самѣмъ Дрогобичи буде зъ нагоды Мицкевичевого ювілея велика парада, та кажуть, що вже и Русинѣвъ повтягали до нея. Але Шевченкового вечера нема кому уладити!

Ой, реформы намъ тутъ треба, реформы!

Цибуляръ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

——

Зъ Станиславова:

Мило намъ подати до вѣдомости нашимъ Посестрамъ, що читальня отворена заходомъ рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ розвивае ся хорошо, згортаючи до себе ширшій кружокъ інтеліґентного женотва. Выдѣлъ товариства постаравъ ся о всѣхъ вызначныхъ руско-украиньскихъ авторѣвъ белетристики и науки, бажаючи передовсѣмъ розбуджувати интересъ до питомои літературы; однакожь въ мѣру зросту членѣвъ читальнѣ и вѣдповѣдного збѣльшеня фондѣвъ постарае ся также о чужѣ літературнѣ твору перворядного свѣтового значѣня; але наразѣ треба ще доповнити бібліотеку рускими книгами, що и стане ся въ найкоротшѣмъ часѣ.

При нагодѣ констатуемо фактъ, що взагалѣ закладане читалень для женщинъ дае ся повести теперь легко, позаякъ маючи таке справдѣ вартне выдавництво, якимъ е „Літературно-науковій Вістникъ“, та ніщій новѣ творы нашихъ письменникѣвъ, якъ Ив. Франка, Нат. Кобринъскои, Ольги Кобилянъскои, Маковея и др., читальницѣ горнуть ся до читальнѣ охочо. Выдѣлъ товариства, бачучи бажаный результатъ, осягненый въ такъ скорѣмъ часѣ, може тымъ радувати ся и покладати надѣю, що Посестры нашѣ, именно зъ близшои околицѣ и зъ мѣста Станиславова, признаючи оживлене руху умыслового межи Русинами за рѣчь вельми важну и хосенну, поспѣшать численно вписувати ся въ члены товариства або въ члены читальнѣ. Тожь на вѣдставѣ розбудженои вже такъ щирои охоты и доброи волѣ до користаня зъ бібліотеки, сподѣемось, що сеся наша вѣдозва до Русинокъ-патріотокъ знайде прихильный вѣдгомѣнъ.

За позичуване книжокъ члены „Товариства рускихъ женщинъ“ платять мѣсячно 20 кр., а не-члены 30 кр; кромѣ того, не-члены складають 1 зр. кавціи.

За выдѣлъ: *Ольга Озаркевича* предсѣдателька, *Емилія Дольницка* секретарка.

Народна Торговля

поручае на надходячѣ свята:

Дрѣжджѣ незаводячій

по цѣнѣ ва 1 кільо 1-а зр. 1·40 и 1·20, II-а дешевше на рѣжну цѣну.

Упрашае ся о вчасній замовлена зъ точнымъ означенемъ дня высылки. 116

НОВИНКИ.

— Перший загальнѣ конституюючій зборы новозаложеного товариства слухачѣвъ політехніки „Основа“ вѣдбудуть ся въ четверъ 31-ого с. м. о год. 5 вечеромъ въ будынку школы політехнічнои [саля VII на першѣмъ поверсѣ].

— Зъ Тернополя пишуть намъ: Дня 2 н. ст. цвѣтня с. р. устроюють тернопѣльскій руско-народнѣ товарыства при ласкавѣй співучасти Вп. членѣвъ дружины руско-народного театру вечерницѣ въ память XXXVII-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка въ Тернополи въ сали „Сокола“ зъ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово п. В. Л. 2) Лавровскій „Осѣнь“ хоръ мѣшаный. 3) Mendelsohn Bartholdy „Capriccio“ сольо форт., п. С. К. 4) Монюшко „Страшный дворъ“ сольо теноровe, п. У. Григоровичь. 5) Thomas увертура до оп. „Mignon“ орхестра 55 полку п. сольо. 6) Вахнянинъ „Хоръ боявый“ зъ оперы „Купало“, хоръ мужескій зъ орхестрою. 7) Шевченко „Титарь“ деклямація п. К. Л. 8) Лисенко „Ой одна я“ и Матюкъ „Весѣнка“ сольо спѣвъ зъ фортеяномъ п. Ф. Лопатиньскои. 9) Тополянцкій „Хустина“ сольо и хоры мѣшанѣ въ супроводѣ орхестры. 10) Нѣщиньскій „Вечерницѣ“ дѣло музычне на мужескій, женочій и мѣшанѣ хоры зъ орхестрою. 11) Dvořak „Славяньскій танець H. 5.“ орхестра 55 полку п. сольо. 12) Апотеоза Шевченка, образъ зъ живыхъ особъ укладу Л. Л. — Цѣны мѣсць: крѣсло перворядне 1 зр., другорядне 70 кр., третьорядне 50 кр., партеръ 25 кр., галерія 20 кр. — Особныхъ запросинъ не высилае ся. Хто бы бажавъ замовити собѣ білеты на сей концертъ, зволить надбслати належитбсть на руки о. Вол. Герасимовича въ Тернополи. Початокъ точно о 8 годинѣ вечеромъ. — *Комітетъ.*

— Права — а не для Русинѣвъ. Нема майже дня, щобы рускѣ газеты не потребували вѣдносити, якѣ кривды мусить терпѣти народъ рускій въ щоденнѣй борбѣ о признане ему рѣвноправности запорученои законами и розпорядженями языкови рускому. Заява ки-

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслѣмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ **Жигмонта Рукера** пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 140—7

намѣстника Санґушка въ соймѣ, при самоволи пѣдчиненыхъ ему урядовъ, выглядае на пустѣ слова пущенѣ на вѣтеръ. Доказомъ сего отъ хоть-бы така картина: L. 2459. Do Wielebnego Urzędu parafialnego w Lipiu! Wzywam uprzejmie Wbny Urząd parafialny o przedłożenie metryki urodzenia robotnika Iwana Szełehidy liczącego 39 lat. — Turka 12 marca 1898. c. k. starosta *Biliński* m. p.“ — Рускій урядъ приходскій въ Липю звернувъ се „zawezwanie“ старостеу въ Турцѣ въ прошенямъ о руске письмо. Замѣсть руского письма — третього дня, 26 ого н. ст. марта, передъ сходомъ сонця пробудивъ мѣсцевого священника карный бѣлапець и доручивъ ему таку „цидулку“ о рѣвноправности: L. 3044. Do Wielebnego księdza Teodora Hrabec gr. kat. proboszcza jako prowadzącego metryki w Lipiu. Z powodu, że Wielebny ksiądz nie wykonał tutejszego pisma z dnia 12 marca 1898 l. 245 ·, którem żądałem przedłożenia metryki uszkodzonego robotnika Iwana Szełehidy z Lipia, który liczy 39 lat, wysyłam umyślnego posłańca na tak długo, dopóki wyżpowołanemu poleceniu nie stanie się zadość. Posłańcowi temu zapłaci ksiądz — jako prowadzący metryki — za drogę tam i napowrót 2 złr. w. a., zaś za każdy dzień czekania po 40 kr. w. a. — Turka, dnia 28 marca 1898, c. k. starosta *Biliński* m. p. — Очевидно, що братъ „Ексцеленціи“ староста Бѣлиньскій въ Турцѣ не потребуе числити ся анѣ зъ нѣякимъ закономъ анѣ зъ намѣстникомъ, бо ему не такѣ справки уходили безкарно. Але що на те кажуть нашѣ „барвѣнщуки“, що такъ шумно въ соймѣ повитали заяву намѣстника?!

— **Заборона вѣча.** Скликане на день 27 н. ст. марта вѣче въ Будзановѣ заборонило теребовельске староство, выславши на руки Мих. Медведя, господаря зъ Букачовець, рѣщенѣ, де сказано, що вѣче заборонюе староство на тѣй пѣдставѣ, що въ донесеню не подано по мысли § 2 закона зъ 15/11 1867 В. з. д. ч. 135, хто се вѣче уряджуе. Повѣдомленѣ до староства пѣдписавъ бувъ Мих. Медвѣдь и староство знало, на чии руки выслати свое рѣшенѣ зъ забороною вѣча... Замѣсть забороненого вѣча вѣдбули ся того самого дня въ Будзановѣ довѣрочнѣ зборы, на котрѣ явивъ ся и п. В. Будзановскій зъ Львова.

— **Запомоги для збѣднѣвшихъ селянъ** зъ фундациѣ пѣдполковника Едварда Левиньского призначивъ выдѣлъ краевый сего року для яворѣвского повѣту. Запомога не може бути менша якъ 50 зр. а бѣльша якъ 100 зр., а цѣла сума призначена на запомоги выносить сего року 1350 зр. Зъ сего дѣстануть запомогу 26 селянъ, оденъ 100 зр., а прочѣ по 50 зр., кождый зъ иншои громады. Вѣдъ часу введеня фундациѣ въ житѣ зъ 1883 року буде яворѣвскій повѣтъ шѣснацятымъ зъ черги повѣтовъ, що дѣстали сесю запомогу. Пѣсля акту фундациѣного мають роздавати ся запомоги кождого року въ иншѣмъ повѣтѣ а выдѣлъ краевый держить ся тои нормы, що одного року дае запомогу въ захѣднѣй, а другого у всхѣднѣй части Галичины. Минувшого року дѣставъ запомогу повѣтъ новоторгскій.

— **Фундація ювілейна.** Львѣвска рада повѣтова ухвалила на памятку 50-лѣтного ювілею цѣсаря основати фундацію зъ капіталу 12 000 зр., забезпеченого на одній власнѣй реальности у Львовѣ, зъ котрои вѣдсотки въ квотѣ 480 зр. рѣчно мають ужитись на стіпендіи для сынѣвъ селяньскихъ львѣвского округа, що по кѣнченю школы народнои хотѣли бы дальше образуватись въ фаховыхъ школахъ рѣльничихъ, садѣвничихъ и т. п., а коли бъ не було такихъ рѣльничихъ кандидатѣвъ для ученикѣвъ школъ ремѣсничихъ, торговельныхъ и промысловыхъ. Стіпендій такихъ мае бути рѣчно найменше чотири по 120 зр., а право надаваня прислугуе выдѣлови повѣтовому. Крѣмъ того ухвалила рада повѣтова затягнути 20.000 зр. на голодову позичку.

— **Стіпендіи для артистѣвъ.** Львѣвске намѣстництво оголошуе, що на кѣдставѣ розпорядженя міністра просвѣты зъ дня 28 н. ст. лютого с. р. есть до роздачи кѣльканацять стіпендій для артистѣвъ: поетѣвъ, малярѣвъ, рѣзьбарѣвъ и музикѣвъ, котрѣ о власныхъ силахъ вѣддають ся згаданымъ штукамъ, а котрѣ справдѣ мають таланть, а не мають средствъ до дальшого образованя. Поданя о тѣ стіпендіи належить вносити до намѣстництва до дня 1 н. ст. мая сего року. - Може и межи рускою молодежію найшовъ бы ся якій, що мае условя компетувати о таку стіпендію.

— **Въ справѣ львѣвскои рускои духовнои семинаріи** доносить Ruch katolicki: „Кардиналъ-митрополитъ Сембратовичъ намѣряе звернутись до цѣсаря зъ просьбою, щобы сего року роздѣлено львѣвску руску духовну семинарію, а введено въ житѣ епархіяльнѣ семинаріи въ Перемышли и въ Станиславовѣ. Мѣсце, яке черезъ те лишилось бы въ львѣвскѣй семинаріи, буде ужите на интернатъ имени Іосафата Кунцевича, призначеный для бѣдноі молодежи низшихъ школъ.

— **Купуймо у своихъ рускихъ торговельникѣвъ, а не у жидѣвъ!** Бо у нашихъ товаръ дешевый и добрый. Така Торговля в п. Михайла Спожарского и Сына. Не хвалю, а чисту правду пишу, и на сѣмъ мѣсци дякую п. М. Спожарскому и Сынови за товары, якъ образы, рамы, пуляросы и т. п., якій я тамъ купивъ, бо они знаменитѣ а дешевѣ. Тожъ и поручаю сесю Торговлю всѣмъ Вповн. Родимцямъ. Купуймо у п. Михайла Спожарского и Сына у Львовѣ, улиця Руска ч. 1. — *Ю. Зубрицкій*, парохъ Яхторова.

— **Хотѣвъ утечи** зъ станиславѣвскои вязницѣ Левъ Жураковскій засужденый 1896 року на сѣмъ лѣтъ за крадѣжь коней. Вѣдсидѣвши рѣвнокъ змѣркувавъ, що се досыть кары за пару коней. До утечѣ мали ему помагати два жиды, мабуть спѣльники; они „нещастному“ товаришеви доставляли ночами на шнурѣ „потѣшительку“, тютюнъ, овочѣ и т. п. „охолоджуючѣ“ и „осолоджуючѣ“ средства, а до того додали и пачку — сталевыхъ пильникѣвъ. Покрѣпленый „душевно“ и „фізично“ Жураковскій взявъ ся щиро до роботы и краты вже майже були перепиловани, ажь зрадивъ его „сусѣдъ“ зъ другои безплатнои кѣмнаты. „Свободолюбному“ Жураковскому наложено тяжкѣ зелѣзнѣ оковы и переведено его въ спокѣйнѣшу и вѣдъ свѣтового гамору вѣддалену „обытель“. Прокураторія, тая матиопѣкунка подѣбныхъ „автономістѣвъ“ якъ Жураковскій, покликала була передъ свое загнѣване лице такожъ товаришѣвъ Жураковского, але за-для недостачѣ доказѣвъ увольнено ихъ, бо Жураковскій на всѣ пытаня прокуратора бувъ нѣмый, анѣ словечка не процѣдивъ. Неборачиско мусить вести дальше моногонне житѣ въ вязници а въ додатку и товаришѣ перестали до него навѣдуватись.

— **Огнѣ.** Въ Тучанахъ пѣдъ Ярославомъ выбухъ въ ночи 23 ого с. м. грѣзный огонь въ хатѣ селянина Андрѣя Завади, котрого не було дома. Въ 20 мінутахъ полумѣнь обѣймала два сусѣдни будынки, а при сильнѣмъ вѣтрѣ въ тѣмъ часѣ грозила цѣлому селу велика небезпечнѣсть. Завдяки дворскѣй сторожи пожарнѣй удало ся огонь спинути. Зъ чотирохъ погорѣвшихъ будынкѣвъ оденъ не бувъ обезпеченый.

— **Нещастна пригода.** Дня 1-го марта с. р. утонули два селяне зъ Цвѣтовои, калуского повѣту, Стахъ и Петро Грабарскій, везучи дерево черезъ лѣдъ на Днѣстрѣ до Букачовець. Лѣдъ пѣдъ кѣньми заломивъ ся и оба Грабарскій кинулись до ратунку, але на дармо: и конѣ и фѣра, а вѣдтакъ и оба они пѣйшли пѣдъ лѣдъ и пропали на вѣки. Стахъ Грабарскій мавъ 56 лѣтъ а Петро 35. Першій зъ нихъ мавъ при собѣ 30 зр., другій 3 зр. и ніклевый годинникъ. Трупѣвъ доси не вѣднайдено, тому вдовы и сироты просять чч. уряды громадскій по-над Днѣстромъ, щобы они на случай вѣднайденя трупѣвъ зволили повѣдомити о тѣмъ громадскій урядъ въ Цвѣтовѣй, почта Букачѣвцѣ.

— **Новый вынахѣдъ.** Асистентъ зелѣзничій въ Краковѣ Здиславъ Шпоръ вынайшовъ приладъ до охороны вѣдъ паданя робѣтникѣвъ занятыхъ при будовахъ воздушныхъ. Минувшого року Шпоръ робивъ пробы зъ своимъ вынаходомъ въ Берлинѣ, але линва вѣдъ его приладу була урвала ся и вѣнъ упавши сильно потовкъ ся. Се однакъ не вѣдстрашило его вѣдъ дальшои працѣ надъ своимъ вынаходомъ, а теперь вже цѣлковито ему повело ся, и вѣнъ на свѣй вынахѣдъ дѣставъ патентъ. Недавно уряднивъ вѣнъ пробы передъ комісіею вѣденьского магістрату. Скакавъ кѣлька разъ зъ першого, другого и третього поверха, а не потерпѣвъ нѣякои ушкоды. Приладъ сей вже ся „тутаторъ“.

— **Оригінальный поѣдинокъ.** Въ одномъ селѣ въ пѣвнѣчнѣй Италіи два лиоскоки, Француз и Італіянець, оба справнѣ въ своѣмъ фаху, поперечивши ся, рѣшили ще того самого дня закѣнчити суперечку поединкомъ и то, вѣдповѣдно до свого фаху на линвѣ. Въ перукахъ и трикотакъ зъ шаблюками въ рукахъ выступили они передъ публикою. Почали впередъ звычайну свою продукцію и пѣдчасъ неи Італіянець похопнувъ ся, а се выкликало насмѣшку у Француза. Розъярены симъ Італіянець кинувъ ся на Француза и заки публика порозумѣла, о що ходить, оба ворогы кинули ся на себе. Італіянець розгойдавъ такъ сильно линву, що Француз упавъ на землю безъ памяти, а Італіянець, рѣвножъ падаючи рукою затримавъ ся на линвѣ. Публика вѣдпровадила побѣдника до дому зъ почестями.

— **Страшна пригода** лучила ся въ Лізнцъ въ Тироли. Кѣлькохъ мысливцѣвъ хотѣло дати себе вѣдфотографувати на памятку ловѣвъ на медведя. Знимка фотографічна мала бути зроблена въ той способѣ, що медвѣдь стоить грѣзно на заднихъ ногахъ и мае кинутись на стрѣльця, котрый до него цѣливъ зъ рушницѣ. Въ хвили, коли фотографъ давъ знакъ, що начинае фотографувати, рушница выпалила и набѣй поцѣливъ перебрного за медведя коваля Зольдерера. Поцѣленый въ шию упавъ трупомъ на мѣсця. Нещастного винователя, якогось Гіртмаєра, увязнила жандармерія.

— **Дрѣбни вѣсти.** Въ селѣ Черешнѣ пѣдъ Львовомъ заложено читальню заходами мѣсцевого священника Бутриньского и Мирона Савицкого, мѣсцевого учителя — Въ Чортковѣ невыслѣджений доси злодѣй оббирали въ ночи 20 н. ст. марта головну трафіку на кѣлькасотъ зр. — За обиду величества засудивъ станиславѣвскій судъ Стефана Семчука зъ Пужникъ, товмацкого повѣту, на два мѣсяцѣ вязницѣ. — Кандидатъ адвокатуры д-ръ Т. Заяць принятый въ члены Ставропігійского Института. — Минувшого тыждня въ пятницю далось чути въ селѣ Мооръ недалеко Будапешту кѣлькахвилеве землетрясеня, при чѣмъ въ многихъ домахъ потрѣскали шибы а годинники поставали. — Въ Бродахъ померъ емерит. професоръ гімназіи Станиславъ Малачиньскій въ 74 роцѣ житя. — Въ Будапештѣ засуджено д. 27 с. м. за розрухи аграрнѣ зъмѣжь 76 обжалованыхъ 28 особъ на кару вязницѣ по 2 роки и по 50 зр. кары, а 48 на оденъ рѣкъ вязницѣ и по 50 зр. кары.

Послѣдни вѣсти.

Нинѣшне засѣдане палаты пословъ вѣдбуваетъся спокѣйно.

Въ дальшѣй дискусіи надъ заявою гр. Туна забравъ слово п. Менґеръ. Мѣжь иншимъ сказавъ вѣнъ, що „галицкѣ выборы“ е ганьбою и небезпеченьствомъ для Австріи а Бадені знеславивъ ся нимъ.

Пос. Ярошевичъ внѣсъ интерпеляцію въ справѣ процесѣвъ противъ селянъ въ Галичинѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 29 марта. Прибувъ сюда намѣстникъ кн. Санґушко. — Президъ „кола“ Яворскій конферувавъ зъ кс. Стояловскимъ и, якъ кажуть, обѣцявъ стояловцямъ, пѣдъ певными условями, выборъ по одному зѣ стояловцѣвъ до комісій изъ 24, 36 и 48 членѣвъ.

Вѣдень 29 марта. Вчера принявъ цѣсарь президію пословъ на авдіенціи, высказавъ свое вдоволене зъ выбору президіи и звернувъ увагу на конечнѣсть полагодженя найважнѣйшихъ справъ монархіи, а заразомъ надѣю, що въ радѣ державнѣй настане спокѣй и ладъ.

Сегодня внесе міністеръ скарбу д-ръ Кайзль въ палатѣ пословъ буджетъ и выскаже свое експозе. Справу угоды внесе правительство ажь по святахъ. Рада державна буде по святахъ радити имовѣрно вѣдъ 20 цвѣтня до 10 мая; черезъ те и спѣльнѣ делеґаціи будуть пѣзнѣйше скликанѣ, нѣжь думано спершу.

Тирольскѣ послы д-ръ Капфереръ и д-ръ Шопферъ выступили зъ католицкого сторонництва.

Зъ Полѣ доносять, що командантъ австрійско-угорскои фльоты зажадав вѣдъ спѣльныхъ делеґацій бѣльшого, на сѣмъ лѣтъ розложеного кредиту, щобы военну маринарку бодай въ приближеню поставити на такѣй стопѣ, на якѣй стоять фльоты иншихъ державъ.

Берлинъ 29 марта. Парляментъ принявъ вчера въ третѣмъ читаню законъ о пѣдбольшеню маринарки.

Франкфуртъ 29 марта. Frankf. Ztg. доноситъ, ще Россія не пристала на кандидатуру Каратеодорія пашѣ на губернатора Креты, покликуючись на постанову державъ, що губернаторомъ не може бути жаденъ пѣддани турецкій.

Лондонъ 29 марта. Наслѣдкомъ вѣсти, що Хіны вѣдступили Россіи пристань Артура и Талієнванъ, наставъ въ міністерствѣ заграничныхъ справъ горячковый рухъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. Е. Гх. въ Цы. До кѣнця марта ще 5 зр. — *Вп. В. Вѣ. въ Ст.* Одержали. — *Вп. М. Го. въ Зв.* Одержали и прийде намъ до кѣнця марта ще 1 зр. — *Вп. П. Чм. въ За.* Мимо щиро волѣ не можемо.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

29 н. ст. марта 1897.

Львѣвъ: Пшеница 11·— до 11·40, жито 7·75 до 8·—, ячмѣнь броварный 6·75 до 7·25, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·50, овесъ 7·20 до 7·50, рѣпакъ 11·— до 12·—, горохъ 7·— до 7·50, вика 5·50 до 6·20, насѣня льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, ѣѣбъ —·— до —·—, бобикъ 6·— до 6·50, гречка 7·50 до 8·50, конюшина червона 38·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 16·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·90 до 6·10, хмѣль —·— до —·—, за 100 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 17·— до 18·25 зр.

Надѣслане

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. I. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты; барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. I.

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ

ЄВАНГЕЛІЯ

малого формату

поручае ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вѣдъ зр. 25 до 150 зр.

тѣльки въ переплетничѣмъ заведеню

М. Спожарского и Сына

и въ торговли знарядѣвъ церковныхъ

Євг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. I. 99 9—10

„THE GRESHAM“

Найстарше и найбогатше Товариство обезпечень на житѣ въ Лондовѣ.

Найнизша премія. Велика дівіденда.

Информацій удѣляе, проспекты и тарифу розсылае franco. 131 1—10

Антоній Кофлеръ

у Львовѣ, улиця Браєрѣвска число 14.

5% чистого зыску на Приютъ вдовъ и сирѣтъ по священикахъ въ Самборѣ

въ часѣ вѣдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядѣвъ церковныхъ

Євг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. I.

Поручаючи по найдешевшѣй цѣнѣ фелоны свѣтлѣ, матерія шовковѣ и вовняныѣ, хоругви, шалѣ до монстранціи, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, навуки, свѣчники, свѣчки ощадны, бляшаны, пѣдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочѣ предметы церковны.

Власна роботня бронзовнича

приймае до вѣдновленя всякѣ старѣ сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожъ всякѣ замовленя пѣсля взорѣвъ

Зъ поважанямъ

Євг. Спожаркій и Вол. Устеньскій

82 15—18 Львовъ, улиця Руска ч. I.

МАШИНКИ универсальнѣ до тертя мигдалѣвъ, булокъ, цукру и т. п. по зр. 1·50, формы, бляхи, ножѣ столовѣ и кухонны. Патентованѣ стиски деревляны до шинокъ, сыру и т. п. (пошлю и выробу краевого) поручае ПЕТРО ХШОЩСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1955

Молодый помѣчникъ торговельный

зъ дѣлу корѣнного пошукуе посады пѣдъ адресою: poste restante В. В. Станиславовъ. 127 2—5

Вдовець, интелігентный, лѣтъ 42, зъ двоима дѣтьми, 3 и 4 рѣчными, на становищи правительственѣмъ, не маючи за-для браку часу нѣякихъ знакомостій, глядить сею дорогою особы, панны або вдовы, Русинки, въ невеликимъ посагомъ въ цѣли супружества, бо йде ему о опѣку для дѣтей. Рѣчь трактуе ся серіозно и ручить ся за дискрецію словомъ чести. Ласкавѣ листы на адресу І. М. poste restante Винники коло Львова. 132 1—2

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерѣбки Матерацѣвъ, що платить ся тѣлько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальнѣй роботни матерацѣвъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львѣвъ, Коперника 5. Дреліха на покрытя вѣдъ 60 кр. за метръ почавши. [Импреса]. 108 6—15

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житеписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленѣ примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Передплата на 5 выпускѣвъ 1 зр.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Вѣдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоанна Гренька.

Ч. 62. Львовъ, Середа 18 (30) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю за переплатою разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбет за инсераты вимѣй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:	за границы:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр.	на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації не опечатаній вольный вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай приймають ся по 7 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ся и еще а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доношеня приватий числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Мамелюки противъ п. Окуневского.

Польска праса була въ клопотѣ, що вѣдповѣсти на послѣдну промову посла Окуневского въ радѣ державнѣй, бо жъ всѣ наведенї тамъ факты були правдивѣ. Польска праса обмежила ся на перекрученю однихъ уступѣвъ промовы, а на промовчаню другихъ, и ждала, ажь выручить ся якій рускій ренегатъ. Ренегаты взагалѣ лѣпше надають ся до нищеня справедливои справы, якъ природнї ей противники...

И ось орґанъ пана Барвѣньского доказавъ того, що польскї дневники мають теперь аргументы противъ того народу, въ имени котрого промовлявъ пос. Окуневскій, а при тѣмъ можуть покликатись на самыхъ Русинѣвъ, Такъ н. пр. ворожій Русинамъ Ruch katolicki, покликуючись на дотычну статью „Руслана“, восклицае: „Не забуваймо, що се пише руска часопись. Нехай ей слова будуть вѣдповѣдію на безнастанний жалѣ п. Окуневского“...

„Руслан“ въ статьѣ пѣдъ заг. „Авторитет“ [ч. 61] старае ся ослабити вражѣня, яке въ Австрії зробила промова д-ра Окуневского, намагае ся регабілітувати галицкї власти адміністраційнї и пануючу бѣльшѣсть польску такимъ представленемъ рѣчи, мовь-бы то всѣ надужитя та насильства, якихъ „нѣбы-то“ власти допускали ся при выборахъ, и всѣ кривды, якихъ Русины зазнали вѣдъ пануючои клясы, були выплывомъ нелеґального поступованя самыхъ Русинѣвъ, все те було лишь конечнымъ актомъ самооборонї властій терорызованыхъ и провокованыхъ розаґитованою чернію рускою. Не маючи лѣпшихъ аргументѣвъ, вхопивъ ся „Руслан“ выкруту о „вѣдворотнѣмъ боцѣ медалю“.

„Але-ж — пише орґанъ п. Барвѣньского — обернѣм медаль на другій бік і поглянѣмо, чи то політичне сторонництво, серед котрого обертае ся пос. Окуневскій, таке зовсѣм в тих випадках безвинне, що він нїчого не умів про се сказати? Пос. Окуневскій говорив о убийствах і судових засудах, і т. н., але забув додати при тім, що в деяких случаях в найвисшій інстанції не тільки затверджено засуди перших інстанцій, але й ще збільшено вимір кари. Вже-ж се не галицка а віденьска юстиция, котра таки мусїла, розглянувши все, найти якусь вину.“ — „П. Окуневскій не показав нам відворотної сторони свого медалю, бо мусів би був виявити сей терорнзм і се умисне баламучене несьвідомих в таких справах народних мас, якого допустили ся его політичні приятелї, розпускаючи між народом такі поголоски, що лани, лїси і пасовиска належать ся селянам, що Галичина буде подїлена на польску і руску часть, а тодї лани і лїси сегобіч Сяну дістануть ся селянам; не згадав також нї словечком, як радикальні аґенти уживали всяких погроз супротив инших політичних сторонників, що кров мусить политись, і т. п. Очивидно, що такі „грушки на вербі“, такі погрози мусїли в народних масах викликати фермент, котрий був плїдною землею для подій, які привключили ся підчас остатних виборів. Де розбуджено такий фермент і де з тим зустрінула ся нетактовність або нерозумне поступованє того або сего орґану правительственного (як се і в соймі призная правительственнїй комісар), там доходило до вельми прикрих а навіть кривавих сцен.“

Отже всю вину за надужитя и насильства, якій дѣяли ся въ часѣ выборѣвъ, звалює еся руска рентилька на самыхъ Русинѣвъ и покликуе ся при тѣмъ на — судовї процесы Коли такъ, коли вже найважнѣйшимъ аргументомъ „Руслана“ судовї процесы, то мы запытаемо его: Покажи намъ зъ множества процесѣвъ бодай одинъ, де бы розправа выказала, що причиною розруху були „грушки на вербѣ“: „лѣсы и пасовиска“ и т. п.! Всюда причина лежала зовсѣмъ деиндe!

То, що выроки галицкихъ судѣвъ вышша инстанція у Вѣдни [„вѣденьска юстиция“ — зложена зъ Поляковъ] затвердила або ще и збільшила вымѣръ кары — то служить „Русланови“ за доказъ, що вина по нашѣмъ боцѣ, а не полїтичнои власти. Нѣхто зъ насъ не перечить, що сей або той поступокъ селянъ колїдуванъ зъ симъ або тымъ параґрафомъ закона карного — але йде о то — и переведенї процесы то выказали, що противзаконнїй поступки селянъ бували тѣлько реакцію на противзаконне поступованє противныхъ намъ чинникѣвъ. Та й самъ же „Руслан“ — при всѣй своѣй брехливости и клеветѣ на руску суспільность — не мѣгъ бодай не натыкнути на „нетактовность або нерозумне поступованє того або сего орґану правительственного“...

Але коли „Руслан“ вже покликуесь на ц. к. суды и бляґуе о „вѣдворотнѣмъ боцѣ медалю“, повиненъ бы медаль той ще разъ вѣдвернути и вѣдчитати на нѣмъ те, що выказали розправы судовѣ, а именно: провокаторскѣ нелеґальности зъ другои стороны. Що мимо тыхъ провокацій, мимо нелеґальности и насильствъ, суды позасуджували селянъ, се не диво. Параґраф в параґрафомъ и судьѣ держать ся параґрафѣвъ. Судьѣ бачили зъ ходу розправы, що селянинъ робивъ собѣ справу самъ въ роспучѣ, маючи переконанє, що дорогою рекурсѣвъ не осягне нѣчого, але за самъ фактъ, за те, що самъ робивъ собѣ справу, мусѣвъ покутувати. Тѣлько-жъ засуды селянъ не свѣдчать ще о тѣмъ, що селяне були всему винний, бо суды були бы може такъ само судили и провокаторѣвъ надужившихъ власти урядовои, коли-бъ ихъ поставлено передъ судъ. Але такого выпадку не було — и се именно вода на млынъ орґану п. Барвѣньского, вѣнъ теперь може лекше оклеветувати рускій народъ на руку польскѣй політицѣ...

Але при тѣмъ ще одно цѣкаве. Для оправданя надужитя и насильствъ — котрымъ и п. Барвѣньскій завдячуе свѣй мандатъ — „Руслан“ не мѣгъ выдумати якихсь оріґинальныхъ аргументѣвъ, а повторивъ лишь то, що свого часу сказавъ его покровитель гр. Баденї при дебатѣ о галицкихъ выборахъ. То ipsissima verba гр. Баденього, — отже русиноѣдный Ruch katolicki, замѣсть казати: „Не забуваймо, що такъ пише руска газета“, повиненъ бувъ сказати: „Не забуваймо, що такъ сказавъ гр. Казимиръ Баденї!“

„Руслан“ кривдуе собѣ такожъ, що пос. Окуневскій не мае слѣвъ признания для нового правительства за те, що оно заявилось за удержанемъ „права и ладу“. — Якъ звѣстно, посолъ Окуневскій допытувавъ ся гр. Туна, якъ вѣнъ розумѣе „право и ладъ“? — чи такъ якъ Казимиръ Баденї, Войтѣхъ Дѣдушицкій и Олександеръ Барвѣньскій, чи може инакше? Гр. Тунъ мѣгъ сейчасъ на се питанє вѣдповѣсти. Але для чолобийниковъ, для мамелюкѣвъ — навѣть запытанє е вже crimen...

Ба „Руслан“ дуже невдоволеный ще и зъ того, що пос. Окуневскій домагавсь національнои автономіи. „Сим — каже орґанъ пана Барвѣньского — ставить весь історичний устрій Австрії горі дном і заперечуе весь історичний процес творения австрийскої монархії“.

Автономія народѣвъ въ Австрії — у нашихъ адресовничѣвъ також „грушка на вербѣ“. „Autonomia kraju“ — а! то що иншого... То вже рѣчь „реальна“... А нашѣ політичнї „реалісты“ — вѣдома рѣчь — не бавлять ся въ нѣякѣ идеалы, они всьо беруть „реально“ — имъ, якъ то кажуть, всьо мусить бути... на долони.

Зъ рады державнои.

На вчерашнѣмъ засѣданю внесло правительство мѣжъ иншимъ проектъ закону о кредитѣ въ высотѣ одного міл.зр. въ золотѣ на потребы маринарки, о кредитѣ въ высотѣ пѣвтора міл. зр. на уладженє місійныхъ домѣвъ въ Пекінѣ, въ Токію, въ Вашингтонѣ и въ Цетинію, проектъ змѣны закону о ґрунтовѣмъ катастрѣ, и проектъ закону о фондѣ и кредитѣ меліораційномъ на р. 1898.

Мѣжъ внесеными интерпеляціями послѣвъ и петиціями вѣдчитано интерпеляцію п. Ярославича въ справѣ політичныхъ процесѣвъ галицкихъ селянъ, звернену особливо противъ суду калуского въ справѣ звѣстного махера Оржельского, и петицію, внесену п. Окуневскимъ, Иванa Фещишиного зъ Городка зъ жалобою на насильства, якихъ допустилась на нѣмъ жандармерія.

Опѣсля зъ черги приступлено до розправы надъ програмовою заявою гр. Туна. Именемъ нѣмецкого ліберального сторонництва забравъ голосъ п. д-ръ Менґеръ. Высказавши свое здоволенє, що бар. Діпавлі годить ся на нѣмецку одвѣть, звернувъ ся бесѣдникъ до критики проекту адресы, выготовленои свого часу гр. Войтѣхомъ Дѣдушицкимъ именемъ бѣльшости парляментарнои. Адреса тота, каже бесѣдникъ, не для кождого зрозумѣла и кождый инакше може ей розумѣти. Пр. выразъ „автономія“ въ розумѣню Чехѣвъ е такій ладъ державный, котрый мусить вести до упадку Австрії. Иншій ґрупы бѣльшости называють автономію мѣсцеву самоуправу, противъ котрои Нѣмцѣ нѣчого не мають; они жъ свого часу самї утворили автономію громадску и шкѣльну. Дальше перейшовъ бесѣдникъ до справъ релиґійныхъ и старавъ ся выказати, що и тутъ сходить ся католицке сторонництво бар. Діпавлього зъ ліберальми, бо нема нѣчого лѣпшого такъ для церкви якъ и для державы, якъ свободна церковь въ вобдбнѣй державѣ. Переходячи опѣсля до самои заявы ґр. Туна, каже п. Менґеръ: Еще жадне міністерство въ Австрії не лишило по собѣ такои руины въ цѣлѣй державѣ, якъ міністерство ґр. Баденього; але ґр. Тунъ очевидно не числяти ся зъ тою страшною спадщиною. Пѣдставою кождого правительства е почутє права и признанє того почутя у кождого громадянина. Тѣмчасомъ ґр. Баденї захитавъ почутє права у населенія и допустивъ ся найпоганѣйшои безправности та страшного злочину публичного насильства якъ-разъ въ парляментѣ, — въ мѣсци, де те почутє права повинно якъ найбѣльше проясняти ся. Ґр. Тунъ и о тѣмъ нѣчого не мавъ сказати, хочь се бувъ замахъ державный, якого не выказуе и торія жадноі держави въ Европѣ. Того замаху допустила ся фактична меншѣсть на фактичнѣй бѣльшости парляментарнѣй, и то середъ обставинъ и сценъ, що нагадуютъ описы про спустошеня Гунѣвъ. Задачею парляменту е усунути тѣ звалища и на ихъ мѣсци на ново поставити повагу, честь и значѣнє державы. Але ґр. Тунъ въ своѣй заявѣ цѣлкомъ промовчавъ сю справу, замѣсть осудити ей и назвати по имени. Сторонництво бесѣдника не може вдоволити ся тою заявою, бо е она безбарвна, загальна и лише повна фразъ. За те складъ нового кабінету не може зъєднати собѣ довѣря Нѣмцѣвъ. Досыть згадати, що въ кабінетѣ одну зъ найважнѣйшихъ текъ, бо теку скарбу, мае чоловѣкъ, що въ ческѣмъ соймѣ голосувавъ за ческою адресою, котра е заперечуванемъ теперѣшнои конституціи. Бесѣдникъ вертае ще до проекту адресы парляментарнои бѣльшости; дивуе ся, що на референта такои справы выбрано такъ непрактичного, наскрѣзь фантастичного чоловѣка, якъ ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій; обговорюе нѣмецку брошуру Дѣдушицкого, котра мае бути коментаремъ адресы; звертае увагу на не орѣчности адресы, въ котрѣй мѣжь иншимъ сторонництва даютъ собѣ запоруку выконуваня природного и историчного права, — двохъ такъ незгѣбныхъ въ собѣ рѣчей, що погодити ихъ значить тѣлько, що вынайти квадратуру кола. Опѣсля переходить бесѣдникъ на галицкій выборы, котрыми ґр. Баденї осоромивъ ся ще бѣльше нѣжь своими языковыми розпорядженями; а Галичина — се-жъ край ґраничный, котрый на особливу заслугуе увагу. Дальше домагае ся бесѣдникъ, щобы и справу т. зв. Фалькенгайнового внесеня выведено на чисту воду рѣшучою заявою президента міністрѣвъ. Про бѣльшѣсть двохъ третинъ при голосованю надъ тымъ внесенемъ и бесѣды не могло бути, а таки выволѣкано послѣвъ зъ салѣ мовъ дикій звѣрята. Вкѣнци заявивъ бесѣдникъ именемъ свого сторонництва, що такъ до сего правительства не мае довѣря, якъ и до кождого иншого не буде его мати и стояти буде въ завзятѣй опозиціи, поки правительство дѣлами, а передовсѣмъ внесенемъ языковыхъ розпоряджень и поладнанемъ языковои справы въ законодатнѣй дорозѣ, не заслужить собѣ на довѣре.

П. Шустерщіцъ именемъ полуднево-славяньского клюбу зложивъ коротку заяву, що той клюбъ стоить при програмѣ парляментарнои бѣльшости, и зъ притиском зазначивъ ту часть заявы ґр. Туна, въ котрѣй правительство уповняе, що буде дбати о рѣвноправнѣсть всѣхъ народностей. Вкѣнци бесѣдникъ обѣцюе, що его клюбъ буде пѣдпирати правительство въ полагодѣ трудныхъ задачъ, якій теперъ е на черзѣ.

Потѣмъ промовлявъ п. Дашиньскій:

По истеричныхъ судорогахъ національныхъ борѣвъ, по ударемненыхъ пробахъ абсолютизму и пробахъ рядити за помочею §. 14-ого — зъявило ся теперь передъ парляментомъ цѣсарске правительство и хоче — якъ каже — зновъ поступати конституційнымн дорогами. Приповѣдка каже: бѣда учить молитвы. Але молитва, бѣдою вымушена, все до половины фальшива, а такими е въ нашихъ очехъ привѣченя ґр. Туна. Коли зсумуемо все те, чого хоче президентъ Тунъ, побачимо, що вѣнъ хоче угорскои угоды. Прикрашуе ей въ бѣлѣй лілїи культурного поступу, гладить и пестить слабый, на слабыхъ пѣдвалинахъ привілеѣвъ вегетуючій парляментъ. Не знаю, якъ сторонництва послухаютъ сего ангела мира зъ монокльомъ въ окѣ; имовѣрно дадуть ся на половину зловити. Нашимъ обовязкомъ, въ тѣй короткѣй періодѣ часу, котра може одинъ рѣкъ ще потревае, есть: поучити людность и удержати ей на поготовѣ, щобъ не переслѣпила найважнѣйшои хвилѣ, коли тая колись надбѣде.

Мы чуемо, що давна Австрія лежить въ послѣдныхъ судорогахъ; знаемо, що наближаесь хвиля, въ котрѣй шляхотске насильство дбстане вѣдъ народного руху смертельный ударъ, и бачимо, якъ при тѣй борбѣ о знищене старыхъ формъ шляхотскій фаланґи всѣхъ краѣвъ лучать ся въ змаганю, щобы давну свою власть уратувати вѣдъ погрому бодай въ части въ орґанізаціи королѣвствъ и краѣвъ, де ще на свое щасте а на нещасте народѣвъ выконують въ цѣлѣй повни власть въ соймахъ, — бачимо, якъ они хотять давну кривду, давнїй привілеѣ уратувати вѣдъ погрому въ соймахъ, розбиваючи насъ, дѣлячи силы народу, щобы надъ роздѣлеными могли лѣпше панувати. Они самї въ-части роздуваютъ тую велику бурю народну, а при тѣмъ они такъ цинічно веселѣй, що говорять словами одного члена сеи палаты а заразомъ члена львѣвского сойму: „Нехай буря на дворѣ шалѣе, мы сндѣмъ собѣ спокѣйно пѣдъ стрѣхою!“ [То слова гр. Войтѣха Дѣдушицкого, высказанѣй въ часѣ остатнои сесіи соймовои пѣдчасъ дебаты надъ внесенемъ посла Вайґля о розширенє права выборчого до сойму краевого. — *Ред.*]

Панове! Вы всюда при кермѣ, абы всюда зборонювати народови доступу до всѣхъ репрезентацій. Вы пѣдбурюете народы фразою о державнѣмъ правѣ, вы выросли на людскѣй працы, що вѣки на васъ робила, вы стали паразитами народу и не хочете того паразитства зречи ся. Теперь зновъ высылаете сюда демаґоґѣвъ въ сутаннахъ [натыкъ на кс. Стояловского], щобы народъ удержати въ зависимости вѣдъ васъ. Ґр. Тунъ походить зъ вашои верствы суспільнои, тожь радѣстно приняли его шляхтичѣ всѣхъ краѣвъ. Але мы не можемо забути минувшости ґр. Туна такъ легко, якъ наверненї революціонеры молодо-Чехи, котрѣ зъ заѣлою ненавистію поборювали его, а сегодня хотять вести ся супротивъ него „безъ упереджена и обективно“. Мы не можемо забути, якъ часть молодежи ческого народу, завдяки провокаційнымъ шпіцлямъ, пѣшла пѣдъ судъ и заповнила вязницѣ. Мы дали стѣлько жертвъ, стѣлько слѣзъ выляли пѣдъ пановањемъ ґр. Туна, що вѣнъ выбачить намъ, коли супротивъ него не будемо такъ повнї надѣй, якъ молодо-Чехи, котрыхъ коротка память свѣдчить, що они вѣстарѣли ся. Мы не маемо надѣй на ґрафа Туна, але й не маемо страху передъ будучностію. Мы выросли и стали великими въ страшнѣй борбѣ и знаемо, що людъ переборе вкѣнци всѣ перешкоды, чи они будуть называти ся: Баденї, Тунъ, чи якъ-небудь инакше. Побачите, що наше революційне сто-

ронництво має въ Австрiи историчну задачу, а то: сотворене федераційнон звязи вольныхъ народовъ. Се не идеольогія, се одиноко можливе практичне розвязане національного питання. [*Голосъ*: Въ якій же способъ заведете въ свій державѣ ладъ, коли не хочете автономiи краєвъ?] Киньте окомъ на край Буковину, де Русины, Поляки и Румуны такъ по братньому тягають ся за чуприну. Гляньте на Шлескъ и на Чехію, де борба доходить до шалу! Соймы краєвъ и королѣствъ стали ся нѣчимъ иншимъ, якъ клѣтками для божевольныхъ, котрi майже готовi понодрѣзувати собѣ горла. Гляньте лишь на цѣлу Австрію, вѣдъ Буковины до Тиролю та Трiсту, и скажѣть, чи можлива рѣчь радити тiлько рiзнородными народами инакше, якъ не на пiдставѣ автономiи народовъ? Въ мѣру зросту національного шовiнiзму зростає центрифуґальна сила, яка скорше чи пiзнiйше мусить державу розсадити. Румуны позирають въ сторону Букарешту, Русины въ сторону Кiєва, Поляки въ сторону Варшавы. Чехи хотять вылучити ся въ державнон цѣлости, Нѣмцѣ глядять на вуйка въ великимъ букомъ и 50 мiлiонами... навѣть жиды тужiтують до Палестины. [*Веселость.*] Кождый народъ говорить собѣ: Де всѣ рвуть и тягнуть до себе, рвѣмъ и мы! Центрифуґальнi тенденцiи що-разъ крѣпшають. Фраза о льояльности для династiи не на довго вже придасть ся; она обернесь въ гидку и конвенцiональну фразу.

Говорено тутъ много о нѣмецкiй Gemeinbürgschaft. Я пытаю: що се за Gemeinbürgschaft? що се за єдность, котра може бути черезъ одну нiчь телеґрафiчно зiрвана? Тота Gemeinbürgschaft має на плечахъ сильнi слѣды зъ рукъ нѣмецкого робiтника. Тая нѣмецка Gemeinbürgschaft есть лише лучностiю нѣмецкихъ партiй капiталiстичныхъ, а нѣякъ цѣлого люду нѣмецкого. Те саме вiдносить ся до славянськон єдности, котра впрочiмъ ще й повна гiпокризiи, бо тутъ иде доперва о будуче сполученє. Я бачивъ велике свято збратання, яке вiдбуло ся — нiдъ опiкою полiцiи — въ Краковѣ, де пiдъ гасломъ патрiотизму позволено малымъ хлопцямъ ходити зъ заржавѣлыми пiстолями, призначеными на робiтникiвъ... Коли тiлько Чехи запропонували россiйску мову яко спiльну для всiхъ Славянъ, сейчасъ цофнули ся Поляки и сказали, що такон єдности они собѣ не бажають.

Австрiя потребує мужа державного. Але коли сей мужъ державный не зрозумiє, що соймы є зненавидженi народомъ, бо они лишь накопиченє несправедливостiй, то вiнъ зостане все фушеромъ. Коли централiсты хотять державу скрѣпити, мусять завести загальне право голосованя. Бiльшiсть парляменту хоче автономiи. Але тi самi люде, котрi тутъ зъ такимъ намазанемъ глаголають о автономiи, національнiй свободѣ и патрiотизмѣ, цѣлкомъ инакше розумiють тi гасла у власномъ краю. Автономія въ формѣ декларацiи Яворского значить тiлько, що централiзмъ зъ Вѣдня перенести до Львова, Праги и т. д Въ Галичинѣ централiстична система въ характеромъ шляхотско-польскимъ вiдграває таку саму ролю, що нѣмецкiй централiзмъ у Вѣдни, бо національнi бiльшости всюды є централiстичнi, а лишь меншости, зъ потрѣбы, покланяють ся автономiи. Поляки у Вѣдни домагають ся автономiи для краю, а у себе, въ краю, въ практицѣ батогами частують братовъ-Русинiвъ. Правдива автономія можлива лише при загальныхъ выборахъ, и то не лишь до рады державнон, а е й до соймовъ, до повѣтовыхъ и громадскихъ репрезентацiй. Безъ того условя всякої автономiчної наклiкування є брехнею и фальшiю, що має покрыти самолюбнi пляны панованя. Але такої реформѣ опирає ся шляхта всѣхъ краєвъ. Позвольте лишь, панове, дiйти вiдносинамъ до тон степени зрiлости, щобы народнi справы порѣшались кулакомъ и палкою! Коли справа пiйде до найгорячiйшон точки, побачимо, хто сильнiйшiй. Лише вiдклякуйтесь вы, патрiоты, до палки и ножа, а будете збирати, що засѣяли...

Мы стоимо на становищи цѣлковитого права народовъ рѣшати самымъ о собѣ. На тiй пiдставѣ мы урядили органiзацію нашон партiи и живе ся намъ зъ тымъ дуже добре. Бажаємо отворенія справедливыхъ округовъ языковыхъ, бажаємо якъ найвыдатнiйшон опiки для меншостей. Сли Австрія взагалѣ має сповнити якусь державну задачу, най сотворить федерацію народовъ! Се одиноке розвязане языкового питання, бо теперiшна сварка лишь обезсилює Австрію и компромiтує ся на внѣ.

Въ дальшiй полемiцѣ зъ Яворскимъ бесѣдникъ выказував, що шляхта цѣлкомъ не вдоволила державнiй конечности, якъ то говорив Яворскiй. Бѣдный народъ стогне въ ярмѣ шляхты, терпить голодъ и нужду. Цѣлi громады вымирають на голодовый тифъ. — Вiдтакъ бесѣдникъ скритикував остро высказъ ґрафа Стан. Тарновского въ галицкiмъ соймѣ, коли той, спротивляючи ся заведенiю пятои курiи, зґрдно выразивъ ся о редакторахъ и журналiстахъ, кажучи, що „такi люде“ прийшли бы тогдѣ до голосу. — Обговорюючи звѣстнiй подѣ въ Перемишли дня 23 сѣчня с. р., заатакував галицку адмiнiстрацію политичну и перемыского старосту Линькевича. „Вiдносины въ Галичинѣ — мовивъ Дашиньскiй — зовсiмъ не интересують гр. Туна. Вiнъ хоче лише мати угорску угоду и мы будемо поставленi въ конечность пактувати зъ правительствомъ [Банфiого], котре майже що тыждня мордує спокiйныхъ селянъ, зъ правительствомъ злодiйскон морали, що краде приватнi грошi горожанъ. Сли коли-небудь є причина до утворена кордона противъ якон не-будь пошести, то треба зробити се противъ тои пошести, щобы духъ, котрый позваляє мордувати хлопiвъ, не вдерь ся до Австрiи“. — Пiдъ конець бесѣдникъ, обговоривши факты, якi зайшли за попереднього правительства, и подѣ послѣднои сесiи рады державнои, зiйшовъ на школу и сказавъ: „Не хочемо, щобы дѣти нашi оглупiвано и выховувано на побожныхъ а темныхъ Испанцѣвъ. Потрафимо передъ тымъ оборонитись и не позволимо руйнувати новочасної школы.“ — А скiнчивъ свою бесѣду словами: „Рiкъ сей есть и для насъ рокомъ ювiлейнымъ. Хочемо пригадати собѣ гасло, яке звенѣло вже въ 1848 роцѣ. Той рiкъ и той мѣсяць пригадує намъ червону кровь, що плыла по улицяхъ Вѣдня за рiвнiсть и вольнiсть. Знайдемо досыть силы, щобы въ нашiмъ життю политичнiмъ и народнiмъ воскресити традицiи 1848-ого року. [*Гучнi оплески у соцiяльныхъ демократовъ.*]

Именемъ Румунiвъ промовлявъ п. Лупулъ. Вiнъ высказавъ свое вдоволенє зъ заявы гр. Туна, о скiльке въ нiй була бесѣда про рiвноправнiсть народностей.

П. гр Пальфi именемъ консервативної вiльшої посѣлости тежъ высказавъ вдоволенє зъ заявы гр. Туна о рiвноправнiсть народностей и заявивъ, що его клюбъ буде дальше стояти при програмѣ, выложенiй въ адресѣ парляментарної вiльшости.

П. Шайхеръ звернувъ увагу на конечнiсть солiдарности Нѣмцѣвъ, а опiсля выступивъ противъ бесѣды п. Яворского и его словъ, що Поляки є державнымъ сторонництвомъ. Коли бы такъ справдѣ було, то Польща стояла бы доси. Бесѣдникъ остерiгав гр. Туна, щобы не заходивъ собѣ зъ жидами, бо и до упадку гр. Баденього причинило ся мiжь иншимъ те, що слухавъ жидовскихъ радъ.

Потiмъ президентъ палаты замкнувъ засѣданє, назначуючи слѣдуюче засѣданє на нинѣ и заявляючи, що на першiмъ мѣсци дневного порядку буде справа елементарныхъ пошкодъ.

П. д ръ Феркавѣ зажадавъ голосованя надъ тымъ, чи палата згоджує ся, щобы петицiи въ справѣ елементарныхъ пошкодъ прийшли пiдъ параду передъ наглыми внесенями.

П. Штайнвендеръ заявивъ, що вынимково зъ уваги на вагу справы згоджує ся зъ тымъ.

П. Вольфъ зажадавъ, щобы при голосованю запытати кождого внескодавця зъ окрема, чи пристає на вiдроченє свого наглого внесеня.

П. д-ръ Люеґеръ заявивъ, що прилучає ся до голосу п. Штайнвендера. Черезъ те прийшло до поганои лайки мiжь Вольфомъ а Люеґеромъ.

Вкiнци удержавъ ся порядокъ дневный, заповѣдженый президентомъ д-ромъ Фуксомъ, зъ уваги на те, що ходить о пiльгу въ нуждѣ доткненыхъ елементарными нещастями людей.

Вiдозва.

Въ теперiшнiй порѣ показує ся неустанно потреба робити бiльшi то менши выдатки на всякi народнi цѣли: агiтацію выборчу, выдаванє брошуръ, розсылку письмъ и вiдозвъ, скликуванє зборовъ, устроюванє маніфестацій и всѣляку иншу акцію политичну якъ и неполiтичну. Справами тыми займатись и выдатки тi поносити обовязана въ першiй лiнiи Народна Рада у Львовѣ.

Однакожь Народна Рада не має на те потрѣбныхъ средствъ матеріяльныхъ. Она ограничена єдино на дрiбнi вкладки своихъ членовъ, котрi ще и вплывають дуже неправильно. Черезъ те и всяка бiльша та живiйша акція є неможлива, и Народна Рада не може задачѣ своихъ сповнити анi згаданымъ повыше потребамъ рускаго народу вдоволити.

За-для того потрѣбный есть конче знатнiйшiй фондъ народный. На потребу такого фонду вказувано неразъ вже въ многихъ сторонъ и основанія его живо домагано ся.

Отже выдѣлъ Народнои Рады звертає ся передо всѣмъ до своихъ Членовъ зъ вiзванiемъ, щобы присилали, и то чимъ скорше, членьскi вкладки за сей рiкъ якъ и залеглости за минувшi рока. [Адресувати просимо до скарбника товариства о. Александра Стефановича при ул. Вормеськiй 2, або можна також пересилати черезъ редакцiи „Дѣла“ [ул. Баторого 24] и „Свободы“ [Рынокъ 10]. — Не менше просимо о приступованє до нашого товариства и о приєднуванє ему новыхъ членовъ.

При тiмъ же подаємо до загальної вѣдомости, що товариство Народна Рада у Львовѣ управнене також, на основѣ §. 2. з.) свого статута, до принимання легатовъ, добровольныхъ датковъ и всякого рода записовъ. На се наше право, именно що-до добровольныхъ датковъ, звертаємо особливу увагу и заявляємо, що будемо приймати всякi датки, хотьбы й найменшi, вiдъ членовъ и нечленовъ, а за-для публичної контролѣ будемо кожду присылку оголошувати въ згаданыхъ часописяхъ чи то пiдъ именемъ дателя, чи то на жаданє, пiдъ именемъ прибранымъ або вказаными буквами чи цифрами.

Тымъ способомъ приступаємо до закладанія фонду народного, по мысли бажанія многихъ и вiдповѣдно до потребъ нашого народу. Зъ якимъ успѣхомъ се дѣло буде переведене, залежати-ме вiдъ самого народу рускаго, а особливо вiдъ нашихъ членовъ.

Вiдъ выдѣлу Народнои Рады.
У Львовѣ дня 30 м. ст. марта 1898.

На першiй початокъ вложили члены выдѣлу: Юл. Романчукъ 3 зр., Ол. Борковскiй 1 зр., Ив. Белей 1 зр., В. Нагiрный 2 зр., д-ръ Євг. Озаркевичъ 1 зр., о. Ал. Стефановичъ 2 зр, о. Ал. Темницкiй 1 зр., о. Т. Лежогубскiй 1 зр. — разомъ 12 зр.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Чернева [коло Букачовець повѣту рогатинського] пишуть намъ:

Дня 27 лютого с. р. завязали мы въ Черневѣ читальню „Просвѣты“. Зъ полудня по вечернi збiравъ ся народъ въ старiй школѣ такъ гiстно, що многi мусѣли зостатись на дворѣ. По часѣ надбiжавъ Вп о. деканъ крил. Керилкевичъ, нашъ парохъ, зъ учителемъ п. Лещѣвомъ. О. парохъ повитавъ збiраныхъ красною промовою, заохочуючи до читальнi, а п. Лещѣй пояснивъ цѣль читальнi. Вiдтакъ выбрано выдѣлъ, до котрого увiйшли: о. крил. Керилкевичъ яко голова, Мих. Панькiвъ господарь и пѣвець церк. яко заступникъ головы, Гнатъ Якимовъ на скарбника, Стефанъ Куйбѣда на бiблiотекаря, Iосифъ Лещѣй [сынъ учителя] на писаря, а Мих. Беркiй и Ант. Якимовъ на заступникiвъ выдѣловыхъ. Членовъ вписало ся 87, газдовъ и заробкiвъ. Дня 28 лютого, въ першiй день посту, вiдправивъ о. парохъ службу Божу для читальникiвъ. Всѣ они збiйшли ся а о парохъ ще разъ промовивъ до нихъ о высокiй цѣли читальнi. Маємо въ Бозѣ надѣю, що и въ наше вiконце засвiтить сонце. Читальня наша, надѣємось, буде розвиватись хорошо, бо маємо людей просвѣченыхъ, котрi щиро беруть ся за дѣло, хоть терплять насмѣшки вiдъ декого незрячого... Але ласка Божа! кождe добро має противника въ злѣмъ... Иде о то, щобъ добро выйшло горою!

Зъ Любачева пишуть намъ:

Въ недѣлю дня 20. с. м. вiдбуло ся въ селѣ Опака коло Любачева отворенє читальнi „Просвѣты.“ Рано вiдправивъ богослуженє въ мѣсцевiй церкви сотрудникъ зъ Любачева о. Левъ Полошиновичъ, представивши въ краснорѣчивiй пропонѣди цѣль и потребу ширенія просвѣты. По полудни прiѣхали зъ Любачева о. Ю. Гладиловичъ парохъ, п. Онуфрiй Власiйчукъ учитель и делеґатъ головного выдѣлу „Просвѣты“ и деякi члены читальнi любачѣвскои, а вкiнци о. Ант. Яцѣвъ парохъ зъ Шуткова и делеґатъ головного выдѣлу „Просвѣты“.

Отворенє читальнi почало ся водосвятомъ и посвяченемъ громадского будынку, а коли народу, старшихъ и молодшихъ, збiрало ся подостатком, промовивъ о. Гладиловичъ, привитавъ присутныхъ и вiзвавъ выбрати на часъ зборовъ предсѣдателя. Выбрано одноголосно о. Ю. Гладиловича предсѣдателемъ и вiнъ въ довшiй промовѣ представивъ потребу просвѣты межи сѣльскимъ народомъ, користи моральнi и матеріяльнi въ читальнi, заслуги „Просвѣты“ около ширенія просвѣтного руху, загрѣвавъ и заохочував народъ до просвѣты и щобы не переставали на заложеню читальнi, але щобы дальше йшли — заложили шпихлѣръ, касу позичкову, та крамницю а вкiнци представивъ делеґатовъ головного выдѣлу „Просвѣты“. — Потiмъ промовивъ делеґатъ о. Ант. Яцѣвъ. Привитавши зборы вiдъ головного выдѣлу пiдякувавъ заслуги того товариства около ширенія просвѣты межи сѣльскимъ народомъ и прочитавъ та пояснивъ статутъ товариства.

Вiдтакъ делеґатъ п. Власiйчукъ вiзвавъ збiраныхъ до впису въ члены читальнi. Вписало ся 42 членовъ и уконституували ся въ той способъ, що выбрали: о. Ю. Гладиловича головою, ч. Николая Журавля заступникомъ головы и касiромъ, п. Сильвестра Павловского писаремъ и бiблiотекаремъ,, ч. Олексу Юрейка господаремъ а Ивана Конопка выдѣловымъ; заступниками выдѣловыхъ выбрано чч. Онуфрiя Боднарчука и Олексу Журавля. — Потiмъ ухвалено подяку для головного выдѣлу „Просвѣты“ за даръ 39 книжочокъ вартости 7 зр. 31 кр. Вкладку для читальникiвъ постановлено на 5 кр. мѣсячно и зложено заразъ титуломъ вкладокъ и паддаткiвъ 5 зр. 90 кр. Дальше ухвалено, щобы читальня вписала ся въ члены Товариства „Просвѣта“ и передплатила деякi часописи. По кiлькохъ ще теплыхъ и поучаючихъ промовахъ зъ-межи збранои интелiґенції вiдспѣвано многолѣтя а закiнчено пѣснею „Миръ вамъ братя всѣмъ приносимъ“. Потiмъ наступила перекуска.

Зборы сесiй зробили на присутныхъ добре враженя а судячи по заинтересованю сею справою особливо кiлькохъ молодшихъ членовъ є надѣя, що тая читальня не тiлько сама буде красно розвиватись, але и стане заохотою для сусѣдныхъ сѣлъ: [якъ Щуткiвъ] до заснованя и въ нихъ читалень.

Народна Торговля

поручає на надходячi свята:

Вина природнi

австрiйскi, угорскi, дальматиньскi и инши въ 5-кiлевыхъ барылкахъ и бутелькахъ на розличну цѣну.

Замовленя вiдъ 1/2 бочки почавши прямо вiдъ продуцентовъ выходять значно *дешевше.*

Теперь найвiдповѣднiйша пора на замовленя въ бочкахъ! 181

НОВИНКИ.

— **Доповняючiй выборъ посла** до рады державнои зъ округа Бучачь-Чорткiвъ, оголошений вже урядово и вiдбуде ся дня 23 м. ст. мая с. р.

— **Калуского ц. к. старосту Маєвского** — як намъ доносять телеґрафiчно зъ Калуша — засудивъ ц. к. судъ за обиду [п. Фiдерера] на три днi арешту.

— **Зъ Дрогобича пишуть намъ:** Руска молодѣжь гiмназiяльна устроiла дня 26 м. ст. марта вечерокъ въ XXXVII-мiй роковины смерти Т. Шевченка. Всѣ точки програмы выпали вдоволяючо. Головна заслуга части вокальнои належить ся проф. Луцкови, а промовы проф. Паславского и учителька К. Дубы зъ VIII класы заслугують на повне признанє. — Дня 3 м. ст. цвѣтня вiдбудесь вечерокъ въ честь Т. Шевченка устроюваный ремѣсничимъ товариствомъ „Зоря“. — Д-ръ Володимиръ Антоневичъ, знаный патрiотъ и неутомимый робiтникъ народный у нашiй глушi, взнедужавъ був дуже небезпечно. Недуга его выкликала була жаль навѣть у его противникiвъ политичныхъ не кажучи вже о Руси дрогобицкiй. Та завдяки щирымъ старанямъ д-рiвъ Дольницкого и Козловского наставъ въ здоровлю д-ра Антоневича правильный аворотъ на лучше, зъ чого всѣ вiдъ серця радують ся.

— **Зъ руского народного театру въ Тернополи.** Въ четверъ 31-ого марта будуть представлений „Верховинцѣ“ драма Корженьовского зъ гуцульского життя въ 5 актахъ а 8 вiдслонахъ. Въ пятницю 1-ого цвѣтня гостинный выступъ п. І. Шаманьского, спѣвака варшавскои оперы, въ партiи Альфiя въ Масканього „Cavalleria rusticana“; выступъ панi Ф. Лопатиньскои въ партiи Сантуццы. Розвiчне представленє весела комедія въ 2 актахъ: „Заручины по смерти“. Въ суботу 2-ого цвѣтня спiльный концертъ зъ руско-народными товариствами тернопiльскими въ честь Т. Шевченка. Въ недѣлю 3-ого цвѣтня о годинѣ 4 по полудни при зниженыхъ цѣнахъ „Сватанє на Гончарiвцѣ“ а вечеромъ о 8 годинѣ „Хата за селомъ“ [Циганка Аза], драма въ 5 актахъ зъ спѣнами и танцями, зъ панею Ф. Лопатиньскою въ титуловой роли.

— **Драматичне товариство рускихъ артистовъ** пiдъ управою п. Костя Пiдвисоцкого [котрого завязкомъ стала ся ґрупка бувшихъ артистовъ руско-народного театру] давало вiдъ часу свого завязаня циклѣ представленъ въ Сокалi, Равѣ рускiй, а теперь въ Жовквi. Сеся трупа числить двацять и кiлька особъ а поводять ся iй не зле. Въ Жовквi представить товариство въ суботу 2-ого м. ст. цвѣтня по разъ першiй украньску драму Тогоббчного „Жидовка выхрестка“.

— **Також оденъ „малый Баденi“!** Зъ Пiдгорець [коло Золочева] пишуть намъ: Шо вже тi ц. к. старосты не выробляють зъ нами Русинами! Послухайте, що приключило ся рускому о. завѣдателеви въ Пiдгорцяхъ. Дня 21 лютого с. р. раненько, ще о. завѣдатель Ол. Пристай був у лiжку, звѣщають ему, що „до вгомости прийшовъ нaз заступцемъ вiйта якiйсь панъ въ шапцѣ зъ рожею нaз Золочева.“ Ого! — подумавъ собѣ о. Пристай — то вже панъ староста Родеръ черезъ посланця здоровить мене своимъ „уржендовымъ дзень добры“... Встав, вiдбирає письмо, писане по руски але розумiвсь польскимъ абецадломъ: „Тамтейшiй начальникъ громады донѣсъ письмомъ зъ дня 1. с. м. ч. 70., що Всечесный отець яко предсѣдатель Товариства „Просвѣты“ вѣдмовивъ одобрани тутейшого розпорядженя зъ дня 20. сѣчня с. р. ч. 921 взглядомъ споряженя выказовъ статистичныхъ тамтейшого Товариства „Просвѣта“ — и т. д. Рѣчь шла о те, що о. Пристай взявъ за добру монету роспоряджене высокого намѣстництва зъ дня 14. марта 1897. ч. 3728/през. до политичныхъ властiй всходнои Галичины, буду ци тои гадки, що намѣстництво выдає розпорядженя

старостваmъ на то, бы они ихъ сповняли, — отже и не хоче приймати вôдъ ц. к. старостваурядовыхъ „кавалкôвъ“ не въ рускôмъ языцѣ. Се и стало притокомъ до зôсланя на о. Пристая карного пôсланця! Панъ Родеръ просто не терпить духовеньство, особливо тыхъ рускихъ священикôвъ, котрй переписуються по руски, и робить имъ всякй пакости. Въ своѣмъ завзятю, гôдным лучш и справы, вôнъ посувався до того, що не узнав роспоряджень своихъ зверхнои власти — ц. к. намѣстництва. Вôнъ „малый Баденi“ въ своѣмъ пашалику тай що хто ему зробить?]

— **Зъ Пробôжнои** [мѣсточка коло Гусятина] пишуть намъ: Часто читаемо въ „Дѣлѣ“ о нещастнôй доли мѣсточокъ ба и сѣлъ, де панують жиды; отже таке саме дѣе ся и въ нашôй Пробôжнôй. Вôдъ кôльканацять лѣтъ жиды въ нашôмъ мѣсточку взяли верхъ и роблять, що имъ подобаесь, а невно не на користь христіянамъ. Въ радѣ громадскôй, що числить 24 членôвъ, бôльша половина жидôвъ. А и зъ меншои половины радныхъ-христіянъ чи котрый письменный? Де тамъ! жидова до свого „гешефту“ не приймe письменного; бо не йде о то, чи сей або той радный розумѣе що або чи вôнъ остатный пляцца - нѣ! отъ абы бувъ до рахунку. Бурмістромъ е „анъ ржонца“, вправдѣ христіяninъ, але зъ жидами руку тримав; заступець бурмістра жидъ та й писарь жидъ. Каса повичкова була колись въ рукахъ бувшого учителя п. Богдана Лесницкого и вôнъ ни такъ гôдно вѣвъ, що зъ двохъ тысячъ зробило ся близько девять; однакъ жидова взяла и касу въ свои руки, а якъ нею орудуе, Богъ знав. Давнѣйше того не бувало; христіяне самй рядили мѣсточкомъ и добре имъ було. Старй люде тямлять ще, якъ въ Пробôжнôй було всего чотири жидôвскй домы, а теперь жидовы найшло що не мѣра, а що не мала вже де ставити домôвъ, то давай процесуватись о громадску толоку, котра притыкае до мѣста, а е ви 30 морґôвъ. Коштувало то громаду 600 зр., заки жидôвъ вôдтуцкала ся. А якй порядки въ нашôмъ мѣстечку? Ще передъ двома лѣтами не було анѣ хôдникôвъ анѣ лѣхтарень; доперва недавно вложено хôдникъ, и то лишь доокола торговицѣ, а лѣхтарнѣ снѣтять разъ на рôкъ. Инши мѣсточка ба й села мають свои канцелярiи; у насъ того нема, тулимо ся въ наймленôмъ домѣ. Нема у насъ и читальнѣ — жидъ о ню певно не постарае ся! Взагалѣ нема у насъ нѣчого. [*Прим. Ред.* Мѣстячи повышу допись, мы мусимо сказати кôлька слôвъ вôдъ себе: Певно, гôрка доля христіянъ въ Пробôжнôй, але не досыть плакати на гôрку долю, а треба взяти ся до дѣла, треба выкресати огонь изъ самыхъ себе. А при добрôй волi и охотѣ неодно дало бы ся зробити. Треба тôлько хотѣти!]

— **Обовязанымъ до оплаты загального податку заробкового у Львовѣ** пригадуемо, що вынягъ зъ реэстру податку заробкового выложеный въ III. департаментѣ магістрату вôдъ годины 9 рано до 1 зъ полудня до дня 4 н. ст. цвѣтня включно и контрибуенты того податку можуть его переглядати.

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ** оголошуе: Симъ подае ся до вѣдомости, що ц. к. урядъ почтовый въ Илавчу [въ повѣтѣ теребовельскôмъ] буде звиненый зъ днемъ 31. марця с. р. — Зъ тои причины придѣлено мѣсцевости Илавче, Глещава и Пôзнанка гнила зъ Выгодою до округа доручень ц. к. уряду почтового въ Сороцку. Рôвночасно зô звиненемъ уряду почтового въ Илавчи перенесеный буде курсъ почтовый Теребовля-Илавче-Грималôвъ на просторонь Теребовля-Сороцко-Грималôвъ.

— **Зъ-пôдъ Коломыѣ** пишуть намъ: Дня 26 с. м. лучивъ ся въ селѣ Росохачи повѣта коломыйского сумный выпадокъ. Иванъ Соколюкъ, колись статочный и маючій господарь, вôддавшись опôслянаголови пiяньства, не лише протративъ бôльшу часть своихъ батькôвщины, але вкôнци взявъ ся и до крадежи збôжа по поли, и за те вôдсидѣвъ въ криміналѣ. Повернувши недавно тому домôвь, постановивъ пôместитись на своѣмъ „ворогу“ Иванѣ Федюку, котрый свѣдчивъ на него о злодѣйство. Тожь дня 26 с. м. Соколюкъ пôдступно запросивъ Федюка вечеромъ до своихъ хаты на перекуску, поставивъ на стôлъ горѣлку и гаракъ, а коли пôдпонивъ гостя, розпочавъ зъ нимъ суперечку а вкôнци и бiйку. Соколюкъ зъ своею жѣнкою кинулись на Федюка, а авалявши его на землю почали обцасами мѣсити. Коли-жъ Федюкъ молодый и дужій, не дававъ ся, Соколюкъ казавъ жѣнцѣ подати сокиру и кôлька разъ ударивъ нею его по головѣ. Вôдтакъ заголомшеному звязали руки назадъ и ноги та й повѣсили его за волосся до сволока. Такъ перевисѣвъ нещастный до днины. Рано Соколюкъ, не могучи розвязати посторонка зъ замотаного волося, обтявъ Федюкови волосе, мовлячи: „Якъ я ходивъ обстриженый въ криміналѣ, такъ ходи и ты на посмѣховиско!“ — и на-пôвъ мертвого Федюка выкинувъ на улицю. Невдовзѣ зъявили ся два жандармы, закували злочинця и дазли ему нести сокиру, покровавлену сорочку, посторонокъ и ножицѣ, вôдставили его до мѣсточка Гвôздця. — Се вже не першій выпадокъ того рода въ Росохачи. Тому три роки въ коршмѣ забито на смерть одного честного чоловѣка, що выступивъ за правдою. Взагалѣ село сесе, колись заможне, перейшло черезъ пiяньство въ послѣднихъ рокахъ въ жидôвскй руки. Та й не диво, не було въ селѣ доброго проводу.

— **Убійство вôтця.** Найвысшій трибуналъ у Вѣдни розсмотрювавъ онодгы выроки смерти, якій судъ присяглыхъ у Львовѣ выдавъ въ грудни минувшого року на 29-лѣтного селянина Кирила Химчака зъ Мокротина за злочинъ убійства вôтця. Сынъ убивъ рôдного вôтця за те, що той въ ночи збудивъ его и намовлявъ до крадежи. Въ часѣ головнои розправы толкувавъ ся обжалованый, що злочинну доконавъ по пяному и що вôнъ противъ батька лишь боронивъ ся. Присяглй потвердили питанє щодо злочинну убійства, а заперечили питанє щодо самообороны. Касаційный трибуналъ вôдкинувъ обжалованому вôдклякъ неважности.]

— Въ справѣ дефравдациi на почтѣ въ Стрижовѣ, о котру були обжалованй почтмайстеръ Літенза и его дочка Казимира, засудивъ трибуналъ на пôдставѣ верднкту судьѣвъ присяглыхъ въ Ряшевѣ дня 29 с. м. Літензу на рôкъ тяжкои вязницѣ, заострено що 14 днѣвъ постомъ, и на звороть почтовому скарбови квоты 1.760 зр. и 75 кр., а дочку его Казимиру увôльнено.

— **Поєдинокъ.** Вчера 29 н. ст. марта вôдбувъ ся у Вѣдни поєдинокъ межи посломъ Штайнвендеромъ [изъ сторонництва нѣмецкихъ народовцѣвъ] а редакторомъ газеты Grazer Tagblatt Штрейницомъ. Причиною поєдинку було якесь непорозумѣнє мѣжь ними на засѣданю нѣмецкихъ мужѣвъ довѣря. Въ поєдинку оба противники дôстали легкй раны. Штайнвендеръ мимо того явивъ ся на засѣданю парляменту.

— **Копальнѣ золота** вôдкрыто — якъ мы свого часу писали — въ глубокôй пôвночи Америки, въ вôтчинѣ вѣчныхъ снѣгôвъ и морозôвъ, въ мѣсцевости Кльондiке. На сю вѣсть тысячѣ бездомныхъ и жадныхъ того жовтого металю потягло безъ всякихъ засоббвъ въ полярну краину, въ золотоносне Ельдорадо. Тамъ, де бѣлый медвѣдь и полярный лисъ мали свои леговища, заронлось вôдъ людей всякихъ станôвъ: жебрака, убогого ремѣсника та всякого рода авантурникôвъ, котрыхъ омнивъ американьскій „лiнчъ“. Одна цѣль — непогамована жажда золота злучила тыхъ людей въ одну цѣлôсть. Якъ грибъ по дощи повстало заразъ мѣсто зô склепами, готелями, реставрацiями, зъявилась навѣть „веселй дiвы“ спѣвачки, щобъ осолодити жите посередъ вѣчныхъ снѣгôвъ и морозôвъ. Правда, що мѣсто се не мае американьскои елеганцiи, трамваѣвъ, 14-поверховыхъ каменицъ и т. п. выгôдъ, але подабае бôльше на нашъ галицкій Нараѣвъ — бо домы въ Кльондiке то шатра зъ галуза, облѣпленй глиною, даючй лише захистъ вôдъ вѣтру. До того така тамъ дорожня, якъ за часôвъ звѣстнои облоги Парижа, коли щ/ръ плативъ ся по 40 франкôвъ. Правда, многимъ судила доля наладувати кишенѣ и вернути домôвь зъ золотомъ вартости 100 тысячъ долярôвъ и бôльше, але зновъ многй померли и загинули въ снѣгахъ и тѣла ихъ послужили за жиръ правнымъ мешканцямъ тои краины, хижымъ звѣрямъ, а многихъ скосала недуга звана въ медицинѣ „Spinale Menengitis“. На додатокъ прибули до краины золота и индiвiдуа, котрй безъ працѣ хотять посѣсти много золота, розсѣлись банды опришкôвъ по тыхъ дорогахъ, куда вертае ся зъ Кльондiке, и ведуть свое легке, поплатне ремѣсло, а власти американьскй не можуть дати собѣ зъ ними рады. Мѣжь пошукуючими золото найшлись и такй, котрымъ доля усмѣхнулась на хвилю, докопались золота, але вертаючи домôвь найшли смерть у снѣгахъ, маючи зъ собою стôлько дорогого металю, що могли весело повоажувати по великихъ мѣстахъ Янкесôвъ. Отъ и недавно найдено въ снѣгахъ двохъ замерзлыхъ щасливцѣвъ, а при одномъ було 70.000 а при другôмъ 90.000 долярôвъ въ золотыхъ штабкахъ...

— **Дефравдацію** выкрыто въ державныхъ доменахъ въ Будапештѣ. Въ газетѣ урядовôй появило ся вôзване вôдъ міністра рôльництва Дараного, щобы директоръ стадинъ въ Фогарасъ, именемъ Фабiянъ Мавровичъ, зголосивъ ся въ дирекцiи угорскихъ доменъ пôдъ загрозою вôдповѣдныхъ параґрафôвъ службовыхъ. Вôзване се стоить въ звязи зъ вôдкрытою передше дефравдацiею на 50.000 зр., словенною Мавровичемъ, котрый вже давно утѣкъ зъ Угорщины, выславши впередъ жѣнку и дѣти до Италiи. Дефравдацiя въ цѣломъ розмiрѣ ще не дослѣджена, але значно перевысшае згадану суму. Мавровичъ урадивъ собѣ добрый планъ, якъ вести мальверзацiи. Чинивъ найму зъ поли, належачого до добръ камеральныхъ, забиравъ вôнъ до своихъ кишенѣ, а збôже выпродавъ такъ, що нѣчо не лишилось, навѣть овесъ призначеный для стадинъ перемѣнивъ на „готову монету“. Крôмъ сего „забанкувавъ“ въ касѣ щадничôй въ Фогарасъ всѣ термiновй асаґнаты, забравъ кавцiи и депозиты та досыть готôвки зъ касы, а забезпечившись въ сей способъ на дорогу, давъ ногамъ знати — выѣхавъ за границю. За дефравдантомъ розсôлано гôнчй листы, але они вѣдай тôлько поможуть, що листы за Кешковскимъ въ Фльорiянки!

— **Зъ Сянока** одержали мы друковане въ рускôмъ языцѣ письмо такого змѣсту: Для вôддання чести 50 лѣтнымъ роковинамъ панованя цѣсаря ухватили зôбрачй дня 9 н. ст. грудня 1897 р. представителѣ повѣту сянôцкого, мѣста Сянока, мѣсцевыхъ урядôвъ и всякихъ институцiй заложити бурсу для убогои молодежи гiмназiи сянôцкои пôдъ назвою „Бурса ювiлейна Франциска Iосифа I“. За для великого числа ученикôвъ [530] въ сянôцкôй гiмназiи дав ся дуже вôдчувати бракъ помешканя въ тôмъ малôмъ мѣстѣ взагалѣ, а тѣ, що займав ихъ особливо незаможна молодѣжь, полишають дуже много до бажаня за-для свого положеня въ непрязныхъ обставинахъ. Отже комiтетъ вôдзывае ся до всѣхъ, кому почесть року ювiлейного и добро молодежи лежать на серци, а особливо до обывателiвъ повѣтôвъ сусѣдныхъ: лѣського, березôвского, що молодежiю найчисленнѣйше засиляють сянôцку гiмназiю, щобы зволили зичливити ся щедрымъ дарами до перепровадженя замѣреного дѣла. Нехай стане полученими силами бурса, що згадувати буде про ювiлей и заразомъ подавати помôчну руку молодежи, котра мае бути славою народа [sic!] и его будучности. Въ Сянокъ д. 22 грудня 1897. За комiтетъ: Володим. Трускольвскiй маршалокъ повѣтовый. Ферд. Павликовскій ц. к. староста.

О. Емiлiянъ Константиновичъ парохъ мѣсцевый и д ръ Iоаннъ Тшнадель секретарь. — Якъ бачимо на вôдозвѣ знаходить ся пôдписъ також одного Русина о. Ем. Константиновича, слибцкого пароха, секретаря комiтету. Зъ того факту выходило бы, що загадана бурса мала бы служити для обохъ народностiй; а однакъ въ самôй уже вôдозвѣ означено, що молодѣжь зъ тои бурсы мае бути славою „народа“ [отже одного — якого?] и его будучности“. Не здаесь намъ, щобы комiтетъ мавъ на гадцѣ нарôдъ рускій, тому и при сѣй нагодѣ звертаемо увагу Русинôвъ, щобы — сли вже входять въ комiтеты враз зъ Поляками, держались приповѣдки „любѣмъ ся якъ братя а рахуймо ся якъ жиды“ и не давали ся выводити въ поле. Въ вôдозвѣ, на котрôй мѣстить ся пôдписъ Русина, повинно стояти: „...славою обохъ народôвъ и ихъ будучности“. Закимъ пôдъ вôдозвою того рода якій Русинъ положить свое имя, повиненъ попередъ мати повну запоруку, що его народность буде въ данôй институцiи вповнѣ рôвноуправнена.

— **Змѣны въ судôвництвѣ.** Адъюнктъ зъ Мостискъ Альфр. Зґурскій дôставъ посаду адъюнкта судового въ рейонѣ львôвского высшого краевого суду безъ означеня мѣсца служби, а адъюнктъ Мих. Яценьо перенесеный зъ Луки до Мостискъ. — Судовыми адъюнктами имено-ваній: Ив. Бейнаровичъ для округа львôвского суду высшого безъ означеня мѣсца служби, д-ръ Макс. Липтай для Зборова и Стан. Латвинишинъ для Луки.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ ночи дня 26 н. ст. марта згорѣла найбôльша въ Австрiи фабрика набоѣвъ въ Вiнеръ Найштадтъ. Шкода дуже велика. — Въ Камени на Буковинѣ повѣсивъ ся онодгы тринайцятьлѣтный хлопець Васкôвчукъ зô страху передъ батькôвскою карою. — У Вѣдни померъ „отецъ“ клякерôвъ театральныхъ, Якôвъ Шентаґъ, въ 64 роцѣ житя, полишивши майже сто тысячъ зр. майна. Карiеру свою завдячувавъ дуже великимъ и сильнымъ рукамъ. Видко, клякерство, поплатный интересъ! — Львôвскй челядники кравецкй задумали застрейкувати, коли майстры до суботы не увзглядняють предложеныхъ ними жадань о полѣпшене долѣ. — Въ Рацѣ згорѣвъ великій магазинъ товарôвъ кольонiяльныхъ въ наслѣдокъ удару грому; шкода доходить майже мiлiона зр. — Кôлька провiнцiй Пôвнôчнои Америки навѣстила великй дощь; рѣки повыливали а комунiкацiю зелѣзничу здержано. — Въ Бомбаю пануе дальше чума; минувшого тыждня умерло 1259 особъ, межи тыми 4 Европейцѣ. — Намѣстництво дозволило управителеви фiлiи „Филипъ Гаазъ и сыны“ у Львовѣ Iосифови „Берль“ перемѣнити родове назвище на „Зембиньскій“. — Въ Будахъ повѣта ряшевского лучила ся страшна пригода. Въ ночи въ стодолѣ Адама Зомбчака выбухъ огонь и при сильномъ вѣтрѣ перекинувъ ся на хату, де спала родина Зомбчака зложена зъ сѣмохъ особъ и всѣ семеро згорѣли. — У Львовѣ вôдъ 13 до 19 с. м. були 4 самоубійства: три особы застрѣлились, а одна повѣсилась. — У Вѣдни померъ въ 68 роцѣ житя д ръ Петро Матковичъ, бувшій професоръ университету въ Загребѣ и секретарь полудньово-славяньскои академiи наукъ, авторъ многихъ дѣлъ статистично-географiчныхъ и знатокъ вôдносинъ балканьского пôвострова. Творы свои выдававъ покôйный въ нѣмецкôмъ и кроатскôмъ языцѣ. — У Вѣдни лучила ся дня 24 с. м. страшна пригода. Жѣнка пекаря Марiя Габерль въ приступѣ божевôльства въ ночи пôдчасъ неприсутности мужа зарѣзала впередъ свою дитину, а опôсля повѣсила ся. Нещастна вже передъ чотирма роками, терплячи на манiю переслѣдуваня, отруила була фосфоромъ свою першу дитину. — Сего понедѣлка погибъ въ Краковѣ пôдъ колесами на шляху зелѣзничôмъ Фелицiянъ Костецкій, около 20 лѣтъ маючій, родомъ зъ Тартакова пов. сокальского; пôдозрѣваютьсамоубійства. — Въ Радохôвцяхъ коло Мостискъ основано заходами о. К. Свѣнкевича, мѣсцевого пароха, читальню и крамницю зъ основнымъ капiталомъ 400 зр. — Въ державнôй друкарни въ Берлинѣ выкрыто велику дефравдацiю, якихъ допустивъ ся надинспекторъ Грiненталь. Мимо того, що бувъ женатый, вивъ гуляще житя, примѣромъ однôй любовницi давъ 100.000 марокъ приданого. — Кондиктъ на два тыждни на дiэты посольскe. Стояловского наложивъ власный адвокатъ д-ръ Рабенлехеръ. — Въ Штрасбургу вôдбудесь дня 31 н. ст. конґресъ любителѣвъ воздушнои плавбы, а возьмуть въ нѣмъ участь представителѣ всѣхъ европейскихъ державъ. — Дôмъ гры въ Монте Карльо не щезне такъ скоро зъ лица землѣ, якъ се лежало бы въ интересѣ публичнои моральности; князь Монако заключивъ въ акцiйною спôлкою, котра веде се предприемство, новый контрактъ до 1918 р., бо давный кôнчить ся с. р.; князь дôставъ 10 мiлiонôвъ франкôвъ и мае приобѣцянй рôвнй доходы. — Недавно знайшли хлопцѣ въ Тлустôмъ, ловлячи рыбу въ рѣцѣ, трупа новороджоного хлопця; и сейчасъ повѣдомлено о тôмъ сôдъ и постерунокъ жандармеiи въ Тлустôмъ.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Константинъ Хилякъ, парохъ въ Литинѣ, мокряньского деканату, перемыскои епархiи, братъ писателя пок. Володимира Хиляка [Ероима Анонима], упоконивъ ся дня 28 н. ст. марта с. р. въ 59 роцѣ житя а въ 36 священьства. В. в. п.!

Послѣдни вѣсти.

.Зъ Вѣдни наслѣла нинѣ вѣсть, що намѣстникъ князь Санґушко подавъ ся до димісiи и цѣсарь принявъ его димісію. Кажу що при сѣй нагодѣ кн. Санґушко дôстане ордеръ золотого руна.

Хто буде наступникомъ кн. Санґушка, ще не знати; говорять о бувшôмъ міністрѣ д-рѣ Бѣлиньскôмъ и о ґр. Пiнiньскôмъ.

—

Переговоры презеса кола Яворского зъ кс. Стояловскимъ розбили ся. На предложене Яворского, щобы стояловцѣ вступили до кола не згодили ся.

На нинѣшнôмъ засѣданю палаты послôвъ прийшли пôдъ нарады наглячй вресеня о запомогу на голодуючихъ. Внесень токихъ поставлено 13.

Пôдчасъ дискусiи надъ сими внесенями забравъ слово також пос. Шенереръ и закиоувъ літеральнôй лѣвици, що она увôйшла була потайно въ такій договôръ зъ Ґавчомъ, що за змѣнене розпоряджень язиковыхъ Баденього она вôдступить вôдъ намѣру поставленя барона Ґавча въ станъ обжалованя. Закидъ той выкликавъ остру вôдповѣдь п. Ґроса въ имени лѣвицѣ; Ґросъ назвавъ закидъ той инсинуацiею, схопленою зъ воздуха. — Впрочôмъ Шенереръ заявивъ, що доки истнувати будуть розпоряджения языковй, дотя не буде спокою.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 30 марта. Послѣдне передъ святами засѣдане рады державнои вôдбуде ся въ пятницю. Внесеня на обжалованє міністрôвъ прийдуть на чергу ажь по святахъ. Міністеръ скарбу д-ръ Кайзль, якъ доносить N. W. Tagblatt, выскаже свое експозе завтра.

Президентъ міністрôвъ ґр. Тунъ запросивъ італійскихъ послôвъ на завтра на конференцiю.

Коло польске, якъ зачувати, мае клюбони кс. Стояловского вôдступити по одному мандатови до комiсiй, складаючихъ ся що найменше зъ 24 членôвъ.

Кольонія 30 марта. Köln. Ztg. довѣдуе ся зъ Петербурга, що Франція и Англія прислали вже на кандидатуру грецкого королевича кн. Юрія на ґубернатора Креты.

Софія 30 марта. Болгарскій кн. Фердинандъ вернувъ вже зъ Вѣдня; княгиня лишилась тамъ ще на якійсь часъ.

Мадритъ 30 марта Вчера конферувавъ американьскій посолъ зъ президентомъ міністрôвъ Сагастою. Взагалѣ думають, що спôръ зъ Америкою буде можна полагодити мирно; испаньске правитель тво робить все можливе, щобы не допустити до вôйны, скоро лише удасть ся се безъ шкоды для чести Испанiи.

Малый фейлєтонъ.

Весна 1898 року.

Весна иде! — голодъ веде
И злидня голодний...
Люде, мовь печь холодний,
Стали непривѣтнй:
Промѣнный свѣтъ не грѣе вже,
А руки млѣють робôтнй
Въ роспуцѣ сонnôй, нѣмôй —
Бо вѣтеръ въ розмовѣ глухôй
Мете переть низъ нивъ почорнѣлыхъ,
Сее душу зъ грудей зголоднѣлыхъ!

Весна иде, весна иде!
Ой весно, весненько!
Що жь пôчнешь ты удовôнько
Та ще зъ сиротами?
Хто хлѣбця дасть, хто обниме,
Потѣшить, пôйде зъ плугами?
Хто батькомъ стане вже вамъ,
Вдовамъ выборчимъ, сиротамъ?
Ино вѣтеръ и птиця заводять
И муку сердечну городять...

Весна иде, весна иде —
Ой чо-жь такъ намъ сумно?
Чи тужить выборцѣвъ трумно
Крôзь новй могилы?
Чи може духъ тугу веде,
Що долю въ грôбъ положили?...
То тоска, плачь серця мукъ
Въ тюрмѣ за выборы — се звукъ
Кайданôвъ тяженькихъ народныхъ:
Молитва, протестъ несвободныхъ!

Весна иде! — голодъ всюде
И злидньвъ недолю!
Ой хто любить Божу волю,
Злюбить нещасливыхъ —
И хлѣбця дасть, грôшь понесе,
А помôчь рôдныхъ, зичливыхъ
Притулить вдôвъ и сирôтъ —
И правды покошеный цвѣтъ
Притулить до серця зичливо,
Ажь казня всемѣхне ся тужливо...

Весна иде, весна мине —
И болѣ минуть ся!...
Зъ болѣвъ борцѣ пôднимуть ся
Смѣлй, славнй, новй
Въ житя новѣ и вѣличне!
Складайте жертву обновѣ:
Любовь потерпѣвшимъ братамъ...
Бо зъ нея збудуесь нашъ храмъ
Безсмертнои славы народу
И вѣчно живучу свободу...

Марко Мурава.

Мастъ кавказка на вѳдмороженє. Средство се, спорядженє пѳсля рецепты припоручен и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пѳвнѳчнѳй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшѳмъ часѣ всякій вѳдмороженя. 21
Цѣна слоика 40 кр.

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѳдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 141—?

— **Бібліотеки для рускои молодежи** пѳдъ редакцією Юліяна Насальского выйшовъ XVII-ый выпускъ и мѣстить въ собѣ два томы. Въ XXVII томѣ: „По хованкѳй дорозѣ“ оповѣданє для молодежи Александра Сероичковского — а въ XXVIII-ѳмъ: „Перлы въ глубинахъ“ Франца Валюшка, въ перекладѣ Платона Карпиньского зъ ческого и „Колядники“ Стефана Пятки, а въ додатку байка, яку въ Поручинѣ, повѣту бережаньского записавъ о. Мих. Мосора, и двѣ поезійки Евгенія Мандичевского [одна зъ нихъ „Вѳльховый король“ пѳсля Гетого „Der Erlkönig“].

— „Артистично літературні новини. Книжка І. В. Щурат. Мої листи. Видавництво М. Заячківського. Львів 1898.“ Сторѳнъ 69 меншон 8-ки. Цѣна 50 кр. — „Мої листи“ то зѳбрникъ дрѳбныхъ поезій, частію оріґінальныхъ а частію переложеныхъ зъ рѳзныхъ авторѳвъ.

— „Добра порада“. Оповѣданє. Написала М. Загѳрня. У Львовѣ, 1898.“ Сторѳнъ 23. Цѣна 6 кр. — Се 3-тя за рѳкъ 1898 а 214-та зъ черги книжочка товариства „Просвѣты“. — Оповѣданє мае цѣль пересвѣдчити читателя, що на выпадокъ укушеня скаженымъ псомъ треба користати зъ лѣченя методою Пастера.

Именованя, перенесеня, вѳдзначеня и пр.

— **Именованя.** Намѣстництво именувало комісарями надзору паровыхъ кѳтлѳвъ: провізоричного инжінера Володим. Обертиньского въ Новѳмъ Санчи для повѣта новосандецкого, инжінера Євст. Паненку въ Тернополи для повѣтѳвъ: тернопѳльского, скалатского, теребовельского и збаражского та инжінера Ад. Мічку въ Коломыѣ для повѣтѳвъ: коломыйского, косѳвского, снятиньского и надвѳрняньского.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Въ користь „Народного Дому“ въ Сяноцѣ жертвували Р. Т.: п. Левицкій инжінеръ въ Римановѣ 50 зр.; о. Илар. Гмитрикъ катихитъ ґімназіи въ Самборѣ 4 томы „Житій Святыхъ“, 16 примѣрниковъ „Библійной исторіи“ а 4 „Подвижныхъ и неподвижныхъ празниковъ“; о. Теод. Рѣпецкій зъ Самбора 10 примѣрниковъ „Народной илюстрованой исторіи Руси“ а 14 „Изъясненій Божественной Литургіи“. — *На бѣдныхъ учениковъ* прислалъ о. Ив. Мерена зъ Дошны 2 зр. 50 кр. — За тѣ щедрѣ жертвы сердечно дякуемо. Богъ нехай нагородить! — Вѳдъ выдѣлу товариства „Народный Домъ“ въ Сяноцѣ“.

ПОДЯКА.

Читальня „Просвѣты“ въ Опацѣ пов. чешанѳвского заявляе снимъ подяку Хвальному Выдѣлови Товариства „Просвѣта“ за даровань 39 книжочокъ вартости 7 зр. до бібліотеки читальнянон и за сердечный привѣтъ и желаня до розпочатого дѣла.

За Выдѣлъ читальнѣ голова *Ю. Гладиловичъ.*

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничѳмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рѳжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗѲВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 65 и 120 кр.
ҐАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИҐИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИҐИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНҐЕЛІЯ
нового выдани, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.
До переплету
приймае ся всякій роботы вподячій въ ґрунъ переплетництва
Всякій замовленя вѳдворотною почтою. 62 19—30

Молодый помѳчникъ торговельный
зъ дѣлу корѣнного пошукуе посады пѳдъ адресою: poste restante B. B. Станиславѳвъ.
137 3—5

Интеліґентна женщина Русинка
лѣтъ 26—30, найде зараз мѣсце до заряду дому у особы самотнои въ мѣсточку. — Зголошеня: I. K. 6 poste restante Львѳвъ. 122 3—3

Надосланє

Зѣѳна льокалю.

найдешевшій склядъ товарѳвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѳдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

ярк пл. Галицкѳй ч. 1. у Львовѣ.

Не цѣнахъ найдешевшихъ въ великѳмъ выборѣ окуляры, цвікеры, лѣорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнє електричныхъ дзвінкѳвъ. — Замовленя въ провінцію вѳдворотно. 418

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѳвъ площа Ґалицка ч. 1

Курсъ Львѳвскій

въ дня 30 м. ст. марта 1898.

Акція за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	212 —	215 —
Зелѣз. Львѳв.-Черновц.-Ясы по 200 зр.	401 —	402 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	374 —	381 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 20	110 60
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товарыства кредит. 4% (I emisia)	98 —	98 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л	97 10	97 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 75	— —
Комунальный Банку краев. 5% (II. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 30	101 —
Позички краевои зъ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краевои зъ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позички краевои зъ 1893 по 4% а. в.	97 90	98 60
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	96 30	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 50	28 50
Мѣста Станиславова	— —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 45	9 58
Пѳвъимперіялъ	9 48	— —
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 10

ВЫЖИМАЧКИ до бѣля въ пальцами ґумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20. **Маглѣ** комнатній по зр. 24 и 35 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] (955

Найновѣйшій фасоны — цилїндры, капелюхи штивній и мягкій зъ фабрики П. Ц. Габіґа зъ Вѣдня
поручае магазинъ новостій
Мартина Міллера
у Львовѣ
площа *Галицка ч. 14, побочь Банку Ґіпотечного.* 2—10
126

Поважане Панство!
Удержуючи передъ хвилькома роками роботню и складъ обуви, тѣшивъ ся я все повнымъ довѳрем Ласкавыхъ моихъ Р. Т. Вѳдбирателѣвъ
Теперь вѳдкрывъ я знова
РОБОТНЮ И СКЛАДЪ ОБУВИ
мужескои, женскои и для дѣтой.
Отже осмѣляю ся пригадатись Поважаному Панству, яко и Всечестному Духовенству и прошу отсимъ уклѳнно о ласкавій Ихъ взгляды.
Зъ глубокимъ поважанѳмъ
Маріянъ Кароль Хенціньскій
при улици Городецкѳй ч. 38 [побочь стациі кѳнного трамваю] у Львовѣ.
Зъ провінціи выстарчить на мѣру одинъ зужитый черевикъ. 334 13—24

ПОДЯКА.

Читальня „Просвѣты“ въ Залесцяхъ складае отсимъ пѳдяку Хвальнымъ Выдѣламъ Товариствъ „Просвѣты“ и им. Качковского за подарованє ѣй книжочокъ свого выдана.

За Выдѣлъ читальнѣ: *Іоаннъ Винницкій* голова, *Ілія Борухъ* секретарь.

5% чистого зыску на Приютъ вдовъ и сирѳтъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часѣ вѳдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядовъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшѳй цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шовковй и вовняній, хорутви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, баняній, пѳдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
Власна роботня бронзовничa
принимае до вѳдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожь всякій замовленя пѳсля взорѳвъ
Зъ поважанѳмъ
Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 16—18 Львѳвъ, улиця Руска ч. 1.

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
у Львовѣ улиця Коперника число 2
припоручае
Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ грекѳ-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ“. Одобреный вѳнъ Львѳвскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способѳ зѳбранй моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашнего.
Цѣны дуже приступній: въ добрѳй оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.
При закупнѣ въ бѳльшѳй скѳлькости 20% рабату.
Вінкентій Кучабиньскій
у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3·917—?

По низькихъ цѣнахъ
выготовляе
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львѳвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3
всякій церковній роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 13—?

ТЕОФИЛЬ КОНИСТИНЬСКІЙ
АРТИСТЪ-МАЛЯРЪ
звѣстный вѳдъ кѳлькапацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѳмъ разомъ зъ позолоченимъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣзи. Принимае рѣзьбарскій роботы пѳсля цвѳстыхъ планѳвъ. Выготовляе всякои величины церковній образы до иконостасѳвъ, престолѳвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Пѳбѳльшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пѳдписаный просить Вел. Духовенство занотуватя собѣ его адресу. 205
Т. Конистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Въ кождѳй рускѳй хатѣ повинѳнъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѳкъ 1898.
Дѳстати можна по цѣнѣ 35 кр., а въ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Рынокъ ч. 10.

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ
ЄВАНҐЕЛІЯ
малого формату
поручае ся *въ переплетѣ* по цѣнѣ вѳдъ зр. 25 до 150 зр.
тѳлько въ переплетничѳмъ заведеню
М. Спожарского и Сына
и въ торговли знарядовъ церковныхъ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 10—10

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: [illegible] cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tiefgrocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА
СЛАВНЄ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТѲВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БѲЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРѲВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Ґаличинѣ.
Въ кождѳй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажь насѣня вѳддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 ґатункѳвъ найбѳльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣня Едмунда Mauthner-a Будапешть, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки с замкненій, заосмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю зголошеня на комісовій склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складѳвъ ще нема. 66 21—24
Наслѣдуване застережене.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [північного о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходять о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з годови. двіґ ца
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.55	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
НІЧ			**НІЧ**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вимком понеділка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
13.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ „ „ Підзамча
	12.10	„ Лавочного		11.37	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 6

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пѳдъ зарядомъ Іоанникия Гренякa.

Ч. 63. Львовъ, Четверъ 19 (31) Марта 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначенитшихъ новѣстей" выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинъского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитост за инсераты плаче у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ 16 зр. на пѣвъ року 8 зр.
на чверть року 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лишь на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайній приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ихъ мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и инший донесенія приватній числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Змѣна намѣстника Галичины.

Вчера мы вже подали вѣстку, що намѣстникъ кн. Сангушко подавъ ся до димісіи и цѣсарь димісію принявъ, а нинѣ можемо вже подати и наслѣдника Сангушкового. Є нимъ Леонъ гр. Пінінъскій, вчера ще зъ полудня именованый.

Змѣна зайшла нагло, хочь що до уступленя кн. Сангушка нѣкого не дивуе; за то бѣльше цѣкава зъ огляду на выбѣръ особы нового намѣстника.

Кн. Сангушко намѣстникувавъ вѣдъ 5 ого жовтня 1895, отже пѣвтретя року. Вѣдомо, що кн. Сангушко дуже нерадо покидавъ маршалкѣвску булаву, щобы перенестись „пѣдъ канки", зъ-вѣдки рицарь зъ „зелѣзною рукою" перебравъ ся до Вѣдня „спасати Австрію".. Однакъ кн Сангушка такъ сказати бъ „выпхано" туда, щобы по нѣмъ мѣсце маршалка занявъ гр. Станиславъ Бадені, котрому годѣ було стати намѣстникомъ пѣдъ правительствомъ рѣднього брата. И такъ опинивъ ся на важнѣмъ становищи намѣстника найбѣльшого коронного краю чоловѣкъ, котрый яко маршалокъ краевый бувъ зовсѣмъ на мѣсци, але яко намѣстникъ, безъ потрѣбной кваліфікації и безъ охоты, мѣгъ бути хиба „мальованымъ". И такимъ вѣнъ бувъ на дѣлѣ. Въ політицѣ краевѣй робило ся за его намѣстниковання дальше те саме, що за намѣстниковання гр. Баденього — тѣлько може ще „незручнѣйше", якъ о тѣмъ свѣдчать торѣчнѣ кровавѣ выборы... Въ намѣстництвѣ панувавъ усе духъ гр. Баденього, а екзекуторами були „перлы" Баденього.. Тому й не диво, що въ політичнѣй адміністрації краю дѣйшло вже до крайныхъ границь того, чого не повинно бути — и посолъ д-ръ Окуневскій першимъ дѣломъ зажадавъ вѣдъ теперѣшного президента міністрѣвъ гр. Туна, щобы — якъ выразивъ ся нашъ посолъ — „зробивъ ладъ зъ скоррумпованою адміністрацією Галичины". Спеціяльно що до Русинѣвъ кн. Сангушко за весь часъ свого намѣстниковання не зробивъ Русинамъ нѣчого доброго и глухій бувъ на всѣ ихъ жадання и кривды. При вѣдходѣ его мы можемо щиро сказати: „Вѣдходишь, не полишаючи у насъ доброй по собѣ памяти".

Цѣсарь вѣдпустивъ кн. Сангушка въ ласцѣ — власноручно удѣливъ ему ордеръ золотого руна — а на его мѣсце сейчасъ, на предложенє гр. Туна, именувавъ намѣстникомъ д-ра Леона гр. Пінінъского, чоловѣка молодого [род. 1857 р.], професора права римского въ університетѣ львовскѣмъ и посла до сойму и ѣ рады державной. Его кандидатура перемогла кандидатуры бувшихъ міністрѣвъ Бѣлиньского и Мадейского, людей старшихъ и певно бѣльше досвѣдныхъ; гр. Тунъ волѣвъ гр. Пінінъского — не зважаючи на те, що противъ гр. Пінінъского промовлявъ вѣдомый выбѣръ его на посла до рады державной зъ округа Тернопѣль-Скалать-Збаражъ...

Новый намѣстникъ — чоловѣкъ гладкій, не безъ способностій, шляхтичъ консерватистъ, а польскій дневники кажуть, що вѣнъ и „silnej ręki" та великій приклонникъ розширенія т. зв. „автономіи краю" — отже консерватисты, а навѣть тромтадраты тѣшать ся зъ именованя его...

Мы, Русины, нинѣ можемо хиба сказати, що не маемо пѣдставы покладати на гр. Пінінъского своихъ надѣй. А що буде, пожывемъ — побачимо.

Въ дѣлѣ справоздання посла Валевского въ Бережанахъ

одержуемо рѣвночасно два письма изъ Бережанщины: одно вѣдъ о. Дан. Зарицкого зъ Саранчукъ, котрый на тѣмъ справозданю вѣдогравъ звѣстну ролю, а друге вѣдъ одного просвѣченого честного господаря зъ вѣрнымъ описомъ справоздання и зъ деякими его замѣтками.

Письмо о. Зарицкого звучить:

„Свѣтла Редакція! Прошу о слѣдующе спростованіе: Въ ч. 50 Дѣла зъ д. 16-го март. т. р. авторъ передной статій робитъ менѣ слѣдующѣ закиды: 1. Будьтобы я моимѣ интерпеляціямѣ хотѣвъ затерти враженіе промовы п. Старуха. 2. Мовбы я выражавъ „uznanie i podziękowanie". На повысшѣ закиды маю честь заявити: 1. До ставленія интерпеляцій склонило мене то, що въ нихъ выразними словамѣ выразивъ — що тутъ зъ натыскомъ повторяю. 2. Анѣ „uznania ani podziękowania" не выражавъмъ, зазначивъмъ тѣлько, що мене тѣшитъ, що п. Валевскій на економичнѣ потребы селянъства увагу звертае. Сараньчуки дня 28. март. 1898. Даніилъ Зарицкій."

Письмо господаря звучить:

Справоздане посла Валевского вызначено на день 11-ого марта, въ пятницю, на пополудне — и Поляки здае ся були певнѣ, що весь нѣйде имъ гладко, бо священники, маючи того дня вѣдправу богослужена, не схотятъ уже ѣхати, зѣ свѣтскои рускои интеліґенціи кѣдысь хто появитъ ся, якъ то звычайно у насъ бувае, а зъ селянъ нѣхто не вѣдважитъ ся выступити. И, правду сказавши, оно могло такъ и стати ся...

Правда, секретарь „Селянъскои Рады" д-ръ Чайковскій подавъ письмами звѣстку громадамъ о оголошеню посла Валевского въ польскихъ газетахъ, що вѣнъ на 11-го марта скликуе выборцѣвъ, и дѣйстно селянъ много прибуло до Бережанъ. Але въ самыхъ Бережанахъ селяне блукали безъ нѣякого порозумѣня и проводу, бо д-ръ Чайковскій мусѣвъ выѣхати на той день въ якѣйсь справѣ процесовѣй до Рогатина а вже нѣхто его не заступивъ. Я, ѣдучи зъ другими выборцями зъ нашого села, бувъ певный, що попривѣзжаютъ на часъ и священники бодай зъ близшихъ сѣлъ; тымчасомъ прибѣхавши довѣдавъмъ ся, що нѣкого зѣ священиковъ нема, а въ додатку и д-ръ Чайковскій выѣхавъ. Перейшовъ ся я по мѣстѣ, зѣйшовъ ся зъ честными выборцями и удали-сьмо ся до салѣ, де мало бути справоздане. Тамъ згромадило ся богато интеліґенціи польскои и позасѣдали кѣлька рядовъ крѣсолъ, безъ рѣжницѣ, чи выборцѣ чи нѣ, а за ними выборцѣ селяне. Коли я розглянувъ ся, то зъ рускои интеліґенціи увидѣвъмъ лише о. Зарицкого изъ Саранчукъ и на передѣ на крѣслѣ п. Тимофтея Старуха изъ Слобоцы, честного Русина, пенсіонованого вахмайстра жандармеріи.

Коли вже згромаджени позанимали мѣсця, выступивъ адвокатъ Шецель, отворивъ зборы и представивъ на предсѣдателя посесора Трачевского, выбранного того дня рано маршалкомъ повѣтовымъ. Той представивъ комісаря правительственного и давъ голосъ послови Валевскому.

Неборачище панъ Валевскій, замѣсть промовити до людей зъ головы, понавытягавъ зъ кишень паперѣвъ и зачавъ читати. А читавъ такъ слабо и недокладно, що люде почали торкати ся лѣктями и шептати: „Хтось невыразно списавъ, але най бы бувъ бодай дома навчивъ ся тото вѣдчитати"... Читавъ панъ посолъ, читавъ, и то такимъ тихимъ и нуднымъ голосомъ, що деякѣ селяне почали выходити, зъ панѣвъ, що сидѣли на передѣ, кѣлькохъ позасыпляло. Панъ посолъ вѣдчиталъ намъ: зъ кѣлько послѣвъ складае ся рада державна, на якѣ стороны и гурты подѣлили ся послы, вычитавъ зъ паперѣвъ, що польске коло е дуже заслужене а всѣ въ нѣмъ одна рука, отже и вѣнъ все горячо вѣдправъ коло, згадавъ такожъ о авантурахъ въ парляментѣ и на тѣмъ закѣнчивъ свою нудну читанину.

Зразъ попроснвъ ся до голосу нашъ п. Старухъ, а рѣвночасно зъ нимъ зѣрвавъ ся и адвокатъ Шецель такожъ до голосу. Предсѣдатель давъ перше голосъ п. Шецлеви. Той похваливъ посла и сѣвъ. Тогды забравъ голосъ п. Старухъ и кликнувъ: „Слава Исусу Христу!" На тото всѣ хлопы повставали зъ мѣсць и якъ одна армія крикнули-сьмо: „Славно!" Тогды и тѣ селяне, що були на дворѣ, почали тиснути ся до салѣ. Паны на передѣ цѣлкомъ потуманѣли... Саля, що дотеперь спала, наразъ оживила ся, а що зъ панѣвъ мало хто знавъ п. Старуха, то гадали, що и вѣнъ сыпне пану послови похвалу. Але помылили ся! П. Старухъ забравъ промову и сказавъ, що вѣнъ говорить въ имени всѣхъ покривдженыхъ выборцѣвъ хлопѣвъ зъ четвертои курій тыхъ трохъ повѣтѣвъ: Бережаны, Пѣдгайцѣ и Рогатинъ, а вѣдтакъ каже: Тото, що панъ посолъ Валевскій ту намъ вѣдчиталъ, мы знаемо ще й лѣпше вѣдъ него. Вѣнъ не вычиталъ анѣ одной своей заслуги. Бо що мавъ вычитати? Мы, хлопы, читаемо всѣ газеты: рускѣ, польскѣ и нѣмецькѣ, а нѣгде мы не подыбали, абы посолъ Валевскій хоть одно слово у Вѣдни промовивъ. Отже я пытаю посла: що вѣнъ тамъ за увесь часъ робивъ? Ось въ нашѣмъ повѣтѣ е велика нужда черезъ елементарнѣ шкоды, а коли рада державна радила о запомогахъ, чому панъ посолъ не постаравъ ся, щобы й нашъ повѣтъ дѣставъ запомогу? Правда, панъ посолъ пѣднѣсъ таку свою заслугу, що вѣнъ сильно пѣдпиравъ польске коло; а чи вѣдомо ему, що тото коло вно одну партію пѣдпирае, партію пануючу въ нашѣмъ краю. — Тутъ панки почали кричати: „Którą to partyę?" а п. Старухъ вѣдрубавъ: „Станьчиковъ!" и говоривъ дальше: Длячого панъ посолъ голосувавъ за внескомъ Фалькенгайна, то е за тымъ, що до нашого парляменту поліцію впровадили и народныхъ заступниковъ поліція за барки

Въ чѣмъ лежить высшѣсть анґльо-саскои расы?

Французъ Кароль Demolins выдавъ уже другимъ накладомъ книгу пѣдъ заголовкомъ: „Въ чѣмъ полягае высшѣсть анґльо-саскои расы?" — де старанно розбираючи характеръ Анґличанъ и порѣвнуе ихъ зъ Французами. Позаякъ инши народы сталого континенту Европы, якъ романьскій, германьскій такъ и славяньскій у всѣхъ точкахъ, въ которыхъ Demolins порѣвнуе Французѣвъ зъ Анґличанами, подѣбній до Французѣвъ, то супротивпоставленє его маю значѣнє ширше — то супротивпоставленє народѣвъ континенту европейского зъ расою анґльо-саскою.

Фактъ безперечнои высшости расы анґльо саскои, силою которои раса тая опанувала всѣ лучшій окраины землѣ по-за Европою, выясняе Demolins трема тайнами:

Перша тайна лежить у выхованю Анґличанъ. Анґличанина выховуютъ на независимого чоловѣка, на такого, щобы давъ собѣ раду у всѣхъ обставинахъ жытя, щобы дорѣсъ до великого завданя, яке ему може лучати ся въ житю. Французъ противно, — вѣнъ вѣдъ колиски призначеный до якои-небудь урядничои карѣеры. Французского хлопця зъ-малку дресуютъ на урядника або бодай на людину призначену до пѣдпоры урядового порядку; выхованє въ тыхъ урядовыхъ школахъ робитъ его способнымъ лишь на урядника, а зовсѣмъ несадѣбнымъ до независимого жытя. Хлопець учитъ ся лишь до испыту, разъ въ житю збираючи свои силы, т. е. тогдѣ, коли маю здавати испытъ, а добившись по испытѣ урядовои посады, охляне вже на цѣле житє. Такимъ способомъ инстатуція *сталыхъ* урядниковъ, которои въ Анґлії нема а для которои кошляваты ся и нагинае ся цѣле образованє народу, есть першимъ жереломъ слабости народѣвъ континенту европейского. Родичѣ — нарѣкае дальше Demolins — зъ надмѣрнои любови до своихъ дѣтей не дозволяютъ имъ нѣ крихты свободы. Все, до чого Французъ стремитъ — то урядова посада и богата женитьба. Вѣнъ не боресь о бытъ, о будучность; вѣнъ належитъ до минувшости. Зъ другои-жь стороны — анґлійскій хлопець зъ-малку ладитъ ся стати лицемъ о лице до борбы зъ житемъ. Французъ полагае на родичѣвъ, на родину; Анґличанинъ на свои власнѣ силы.

Друга тайна высшости Анґльо-Саксона — то способъ, въ якій вѣнъ розумѣе свій „дѣмъ" [home], свою вѣтчину. Французъ глядитъ на се зъ матеріяльнои точки погляду; Анґличанинъ зъ моральнои и духовои. Французъ есть привязаный до певного *мѣсця*, Анґличанинъ противно — вѣнъ свій дѣмъ и свою вѣтчину несе *зъ собою* всюда, куда зверне ся. Знана рѣчь, що Анґличане нѣколи не вынародовляютъ ся, а побѣчь того дивна тая легкѣсть, зъ якою они рѣшаютъ ся на змѣну мѣсця свого побуту хоть-бы на другій конець землѣ, коли имъ лучае ся нагода получшити свою долю. Они устремлюютъ свій зборъ бѣльше на будучность, якъ на минувшину, и бѣльше числятъ на свою личну иніціятиву, нѣжь на традиційнѣ и фамілійнѣ институціи. Анґличанинъ не привязуе ся до камѣня своеи хаты, и камѣне не держитъ его.

У насъ пѣдъ тымъ взглядомъ чувства сказавъ бы-мъ вже не людскій, а котячій. Буваe, що селянинъ не вѣдступитъ своеи нивки, свого обѣйстя, на котрѣмъ голодуе, за друге, дна разы бѣльше варте, котре бы запевнило ему бытъ. Є люде, що добачаютъ въ тѣмъ глубоку якусь честноту; въ дѣйстности нема въ тѣмъ нѣчого, якъ котячій инстинкты и незнане мысленя...

Третя тайна супремації анґльо-саскои расы лежитъ пѣсля Demolins'a въ рѣзници патріотизму. Патріотизмъ народѣвъ континенту Европы опираесь на політично національнѣй амбіціи; патріотизмъ Анґличанъ на незалежности приватного жытя. Першій патріотизмъ потребуе пѣдпоры въ уроженю цѣлои націи и вымагае сцентралізованя всеи власти; другій, анґлійскій полягае на свободѣ индівідуальнѣй и на засадѣ самоуправы, котра есть выплывомъ тои свободы. Результатъ той, що коли „мы по обохъ сторонахъ Рену и Альпъ — каже Demolins — силуемо ся пѣддержати всѣми можливыми средствами нашъ завмираючій патріотизмъ, коли уряджуемо перегляды вѣйскъ и святкуемо роковины битвъ, то противникъ, котрого мы не добачуемо и ігноруемо, бо вѣнъ не узброеный вѣдъ нѣгъ до головы такъ, якъ мы, спокѣйно наповнюе моря своими безчисленными кораблями и незамѣтно засыпуе свѣтъ своими безчисленными колоніями." Не идея національности въ континентально-европейскѣмъ змыслѣ вище всѣхъ english speaking [по анґлійски бесѣдуючихъ] людей по цѣлѣй земли въ одну цѣлѣсть, але почутя спѣльности людей, котрымъ повна свобода индівідуальна и выробена на тѣмъ грунтѣ высшѣсть цивілізаціи — такъ пѣдъ взглядомъ интелектуальнымъ, якъ и етичнымъ — стала ся конечною потребою жытя. То вѣдграничуе ихъ вѣдъ всѣхъ иншихъ, то не дае имъ вынародовляти ся. И если н. пр. въ пѣвнѣчнѣй Америцѣ всѣ народности такъ скоро вынародовляютъ ся, то се не вынародовлюваня въ нашѣмъ змыслѣ. Нѣхто тамъ не липне до *націи* анґльо-саскои, лишь до *идеѣ свободы*, котру репрезентуе раса анґльо-саска... Идея національна въ нашѣмъ змыслѣ — то еґонизмъ однои націи, тымъ вышшій, чимъ на нижшѣмъ степени цивілізаціи стоятъ приклонники тои идеѣ, отже въ наслѣдку ослабляюча, она зъ натуры рѣчи не зъединяюча а розстрѣлююча. Амбіціи національнѣ тымъ живѣйшій, чимъ вышій, чимъ на менший кругы обмежуютъ ся. Посередъ великого народу выринаютъ амбіціи поодинокихъ его вѣдломѣвъ и кождый стремитъ до вѣдрѣзненя себе, до пѣрвання связей зъ иншими галузями. А у темныхъ масъ той національный патріотизмъ сходитъ на що-разъ вышій партикулярнямъ, вѣдповѣдно тому, якъ звужуесь свѣтоглядъ его исповѣдниковъ.

Тѣлько Demolins.

У насъ навѣть національного патріотизму нема. Маса населеня вѣдчуваe „патріотизмъ" [sit venia verbo] зовсѣмъ вже льокальный: одно село уважае ся за щось вѣдрубного вѣдъ другого, его мешканцѣ высмѣваютъ говѣръ, звычаѣ, ношу сѣлъ сусѣдныхъ. Та й середъ интеліґенціи не богато лучше. У насъ не видно навѣть зѣ стороны интеліґенціи працѣ для розбужденя ширшого національного патріотизму. И интеліґенція не визволила ся ще зъ оковъ партикулярызму, не взнесла ся до посвяченя своихъ партикулярныхъ поглядѣвъ для ширшои національнои идеѣ. Въ дѣйстности есть середъ масъ хиба патріотизмъ ґруповый — патріотизмъ „просвѣтниковъ", „качковщиковъ", „радикалѣвъ", але нема патріотизму загально-руского...

Д-ръ І. Олеськвв.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ
ВІСТНИК
59

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства ім. Шевченка (Львів ул. Академічна 8) під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка. Белетристика оріґінальна і переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої.

Передплата річна 8 зр., піврічна 5 зр., чвертьрічна 2·50 зр.

зъ набы радной выкидала! А дальше: чи вѣдомо пану послови, якъ ся выборы въ Бережанахъ вѣдбули? що зъ урною выборчою стала ся штука маґічна, то є: що мы клали до урны картки зъ написомъ нашого высокоповажаного професора Романчука, а комісія выймала картки зъ написомъ пана доктора Валевского?...

Коли п. Старухъ тѣлько зачавъ говорити о выборахъ въ Бережанахъ, ба коли згадавъ ще й о штуцѣ маґічнѣй, зразъ всѣ паны на передѣ почали на крѣслахъ и вразъ изъ крѣслами скакати та кричати, якъ бы ихъ на веретена повсаджувавъ. Всѣ они закричали: „Odebrać głos!“ — а хлопы зновъ якъ одинъ мужъ гукнули: „Най говорить далѣ! най доказе до кѣнца!“ Сарака правительственный комісарь, блѣдый якъ стѣна, зачавъ лѣтати по трибунѣ и вразъ зъ панами кричати, абы п. Старухови вѣдобрати промову. Але предсѣдатель гей-бы отуманѣвъ, не знавъ що почати. Ажь по часѣ очутивъ ся и вѣдобравъ голосъ. Та що зъ того? Цѣла армія хлопѣвъ, а навѣть панѣ на галєрін почали кричати: „Най говорить далѣ!“ — и змусили предсѣдателя наново дати мову п. Старухови. Вѣнъ, забравши голосъ, зачавъ вѣдъ того самого пункту, де переставъ, що посолъ выбраный способомъ маґічнымъ... Паны почали зновъ кидатись и верещати, а хлопы взяли и собѣ кричати, абы дали говорити, въ сали счинивъ ся великій гармідеръ. Стало на тѣмъ, що предсѣдатель другій разъ вѣдобравъ голосъ. П. Старухъ, якъ сходивъ зъ трибуны, внѣсъ голосно недовѣрє послови Валевскому и вѣзвавъ его, абы зложивъ мандатъ, бо прийшовъ до него неправно! Той внесокъ п. Старуха всѣ выборцѣ хлопы и кількохъ священиковъ, котрѣ на той часъ прибули до салѣ, потвердили одноголосно, зъ вынимкомъ о. Зарицкого, и кричали Старухови: „славно!“ а послови Валевскому: „ганьба!“

На интерпеляцію п. Старуха зачавъ посолъ Валевскій ревно, зъ сльозами въ очахъ выправдуватись, але не мѣгъ дати собѣ рады, тожь покликавъ ся ажь на нашого п. посла Окуневского, що той пана Валевского передъ п. Старухомъ оправдав... На то збрявъ ся предсѣдатель Трачевскій и зачавъ посла боронити: „Ja muszę pomóc panu posłowi przeciw tak ciężkim przez pana Starucha tu podniesionych zarzutów...“ и почавъ плести, що въ бережаньскѣмъ повѣтѣ нема нѣякои нужды та що хлопы не потребують запомоги. По нѣмъ забравъ слово якійсь Баєвскій и почавъ якъ шершѣнь кидатись на п. Старуха: „Pan Staruch wystąpił tu z tak ciężkimi zarzutami przeciw naszemu posłowi, ze złością, a tylko z tego powodu, aby tylko, co polskie, zjeść, bo on Rusin i tylko przed takimi pokłon bije, jak ich Romańczuk...“ и таке нише плѣвъ пусте. Той обшарникъ навѣть не мавъ права говорити, бо вѣнъ не выборець, и нашь Старухъ бувъ бы эму добру давъ вѣдправу — та що-жь? два разы проснвъ о голосъ, а не дали эму! Така то справедливѣсть польска! Полякови вѣльно навѣть тамъ, де не мае права, а ты Русине мовчи! Коли такъ, то на що туманити свѣтъ, що нѣбы-то у Полякѣвъ є для Русина „wolność i równość“? Ой є! вѣдъ такои „вѣльности и рѣвности“ сохрань Боже миръ хрещеный! Але вертаю до рѣчи.

Теперь стало ся таке, чого нѣхто не надѣявъ ся и надъ чимъ кождый щирый Русинъ тяжко болѣти мусить — бо й самі Поляки потому зъ того смѣяли ся. Ото руснй священикъ Зарицкій, ще молодый, забравъ голосъ и почавъ плести о соли, о сѣлкахъ селяньскихъ, а далѣ — на встыдъ цѣлѣй нашѣй Руси — обявивъ, що вѣнъ зъ посла є вдоволеный и вносить для него вотумъ довѣря. На то всѣ паны заплескали въ руки и закричали: „браво!“ — але зъ бѣдныхъ селянъ оббзвавъ ся голосъ: „ганьба!“ И всѣхъ насъ обгорнувъ неописанн й встыдъ и жаль, що руснй священикъ вѣдваживъ ся въ очахъ тѣлького руского селяньства показати ся въ такій способѣ. Ту мушу згадати, що ще пѣдчасъ выборѣвъ въ Бережанахъ приступивъ до мене одинъ господарь зъ Рыбникъ, поцѣлувавъ мене въ лице и зъ плачемъ сказавъ: „Знай, брате! ксьондзъ изъ Саранчукъ є зрадникомъ нашои руснои справы“. Я зразъ то оповѣвъ кількомъ нашимъ священникамъ, але они не вѣрили и рѣшучо заперечили. „То, казали, не є можливе!“ Ну, може й такъ, але теперь о. Зарицкій показавъ ся публично: хто вѣнъ?!

По тѣмъ саранчуцкѣмъ ксьондзѣ высунули панки на передъ якогось попыхайла хлопа зъ Кѣзлова, абы доказати, що и зъ селянъ хтось внесе послови довѣря, и почали сѣпати его за руку и рамена та все: „Nu, gadaj! gadaj! gadaj!“ И той промовивъ ось-такій слова: „Нашому найснѣйшому послови най буде довѣріе!“ Розумѣе ся, що хоть якій дурный бувъ той выступъ, паны почали плескати въ руки, а нарѣдъ зновъ кричавъ: „ганьба!“

На тѣмъ и закѣнчила ся цѣла комедія. Паны зачали розходити ся зъ понурыми лицями и зъ тягаремъ на серци, що имъ штука не вдала ся, и проклинали того „wroga polskości“ — Старуха.

То найвѣрнѣйшій образъ того посольского справоздания. Выборцѣ-селяне заслужили собѣ на похвалу. Они громадно прибули на сборы, а хоть не забирали голосу, то они тому не винні, бо ще въ тѣмъ взглядѣ не просвѣщенѣ, але коли паны другій разъ вѣдобрали Старухови голосъ, то дуже обурились, а по зборахъ п. Старухови всѣ дякували. На сором заслужила собѣ хиба руска интеліґенція бережаньска, зъ котрои анѣ одень чоловѣкъ не явивъ ся, хоть въ Бережанахъ є Русинѣвъ немало. Чому то Поляки такъ о себе дбають! Въ сали видѣвъ-емь урядниковъ зѣ староства, зъ суду, навѣть прокуратора... То, що Поляки пишуть по своихъ газетахъ, нѣбы то посолъ Валевскій дѣставъ одноголосне вотумъ довѣря, то є безвстыдна брехня; то можу довести бѣльше якъ сто пѣдписами честныхъ выборцѣвъ, котрѣ на справозданю були. Тажь мы п. Валевского посломъ не выбрали, а Поляки его зробили, то и якъ мы могли дати эму вотумъ довѣря? П. Валевскому давали довѣре тѣлько паны и фаґасы, а нарѣдъ кричавъ: „ганьба!“ Абы нашь хлопъ на такихъ зборахъ мѣгъ промовити, на то треба просвѣты, а ту, на жаль, не тѣлько польскій паны просвѣтѣ противнѣ, але и богато зъ интеліґенціи рускои за тото не дбае. Правда, є люде, ревні борителѣ за просвѣту хлопа, але такихъ мало, бо инакше до нинѣ повинна бы вже бути и въ кождѣмъ селѣ читальня. Я не є радикалъ и нимъ не буду, бо той крикъ радикалѣвъ менѣ цѣлкомъ не подобае ся; я є за тымъ, щобы мы всѣ Русины получили ся пѣдъ гасломъ „Русинъ“ и всѣ разомъ якъ одень мужь працювали, бо зъ того, що мы дѣлимо ся на партіи, тѣлько користають нашѣ противники. А на першѣмъ мѣсци, уважаю, повинні нашѣ священики держати зъ народомъ и дбати за него; єли котрѣ не роблять того, то зле — зле для народу, зле для свого стану, зле и для себе, бо въ той способѣ выроблюють собѣ найкрайнѣйшихъ ворогѣвъ. Я бы зъ душѣ радъ, щобы кождый нашъ священикъ бувъ ревнымъ нашимъ отцемъ духовнымъ и провѣдникомъ, а тогды они не мали бы чого бояти ся; мы зъ вдячности подѣлимо ся зъ ними и найменшимъ кусникомъ нашои керванцѣ.

На тѣмъ и кѣнчу.

Зъ рады державнои.

[Засѣданє палаты послѣвъ зъ д. 30 марта.]

Президентъ Фуксъ подае до вѣдомости, що зголошено наглячѣ внесеня Форманка, Перґельта и иншихъ, котрѣ головно вѣдносять ся до голодовыхъ запомогъ. Міністеръ скарбу складае проєктъ закона о увѣльненю вѣдъ стемплевыхъ оплатъ краевыхъ облїґацій Шлезка. Пос. Целеръ (соціялістъ) интерпелює міністра просвѣты въ справѣ ставленя перешкодъ учителямъ народныхъ и середныхъ школъ въ выконуваню горожаньскихъ правъ. Мѣжь петиціями знаходить ся такожь о. Свѣжимъ внесена петиція схѣдно-шлезкого духовеньства католицкого противъ вылученя Шлезка зъ вроцлавскои діецезіи.

Передъ приступленємъ до порядку дневного жалуе ся соціялістичный посолъ Феркавѣ на конфіскату дневниковъ за передрукъ посольскихъ промовъ и вѣдчитаныхъ въ парламентѣ интерпеляцій. Моравско-шлезкій трибуналъ орѣкъ, що тѣ конфіскаты оправданѣ, а що въ тѣмъ ореченю мѣстить ся нарушенє посольскои ненарушимости, бесѣдникъ вносить, щобы надъ тою справою отворита дискусію, сейчасъ по полагодженю наглыхъ голодовыхъ внесень. При голосованю надъ внесенємъ вѣдкинено наглѣсть. Вѣдтакъ удѣляе президентъ додатково нагану Дашиньскому за вчерашный неприличный высказъ о дѣяльности угорского правительства.

Зъ черги розпочала ся дискусія надъ наглыми внесенями въ справѣ елементарныхъ нещасть. Внесень є взагалѣ 13, а бесѣдниковъ записало ся 15. Пос. Кернъ жадае, щобы всѣ тѣ наглѣ внесенѣ вѣдбелати до комісіи зложеной зъ 48 членѣвъ. Внесенє ухвалено. — На дневнѣмъ порядку найблизшого засѣданя поставлено выбѣръ буджетовои комісіи.

П. Шенереръ зачавъ говорити о нуждѣ, а вѣдтакъ всѣвъ зновъ на свого звычайного конька. Высказуе глубокій жаль зъ тои причины, що нѣмецка лѣвиця зрадила нѣмецкій нарѣдъ, бо заключила тайну угоду зъ Ґавчомъ того змѣсту, що Ґавчь мавъ выдати змодифікованій розпорядженя языковѣ, а за се лѣвиця вѣдступила вѣдъ свого замѣру обжалувати Ґавча и приречене свое додержала. Именемъ лѣвицѣ вѣдперъ п. Ґросъ ту инсинуацію и заявивъ, що все вѣдъ початку до кѣнця, выдумане. Шенереръ мимо того уперъ ся при своѣмъ и доказуе, що языковѣ розпорядженя суть головнымъ жереломъ злого, и спокѣй не верне, доки они не будуть внесенѣ. Перепалка Шенерера въ Ґросомъ выкликуе шкандалїчну сцену мѣжь Шенерерѣвцями и антісемітами, котрѣ обопѣльно лаються ганьблячими словами. — Вѣдтакъ промовляе п. др. Песлеръ о нуждѣ въ Горѣшнѣй Австрії. Наглячѣсть внесеня Песлера принято и переказано комісіи буджетовѣй. — Въ имени кола польского промовлявъ п. Єзг. Абрагамовичъ и поперъ резолюцію галицкого сойму, ухвалену въ справѣ запомогъ для людности, котра потерпѣла вѣдъ елементарныхъ нещасть

Пос. о. Таначкевичъ илюструючи цифрами нужду селянъ, домагае ся выдатнѣйшои помочи для всходнои Галичины, а головно для перемышляньского округа.

Стояловець Шаверъ говоривъ дуже коротко по польски. Вѣдчитавъ петицію кольбушовского повѣту о голодову запомогу и домагавъ ся комісіи, котра бы розслѣдила сумный станъ економічный ґалицкого селяньства и зазначавъ, що нужда голов ою причиною еміґрацін селянъ. При тѣмъ жалуе ся, що селянамъ, котрѣ хочуть ити на роботу до Румунїи, раштвскій староста не хоче выдавати пашпортѣвъ, хиба за посередництвомъ жидѣвъ-факторѣвъ. — Вѣдтакъ промовляли соціялістъ Ресель, шенереровец Кітель, Словѣнець Ляґіна. Коли для умотивованя дальшого наглячого внесеня одержавъ слово членъ нѣмецкого сторонництва людового пос. Кайзеръ, Шенереръ зновъ выправивъ велику бучу за се, що сторонництво Кайзера не хотѣло Шенерерови пѣдписати внесеня о обжалованє Ґавча за языковѣй розпорядженя. Шенереръ пѣдносить въ гору аркушь паперу и верещить: „Пѣдпишѣть теперь ще обжалованє міністрѣвъ а буде спокѣй.“ Пос. Кайзеръ середъ крику Шенерерѣвцѣвъ заявивъ: „Обжалованя не пѣдпишемъ, бо заходить велика рѣзница мѣжь розпорядженями Баденього а Ґавча. Сѣ вже зъ горы узнанѣ провізоричными и заповѣдають законне управильненя языковои справы, чого якъ разъ мы самѣ хочемо“.

П. Вольфъ закидавъ провѣдникамъ другихъ нѣмецкихъ сторонництвъ, що они въ ювілейнѣмъ роцѣ шпекулюють на ордеры, и тымъ дасть ся пояснити ихъ прихильне до правительства становиско.

Промовляли ще п. д-ръ Люеґеръ, ударяючи сильно и дуже чванливо на Вольфа, п. Шікеръ, выступаючи въ спокѣйнѣмъ тонѣ противъ п. Вольфа, а пп. Дикъ и Форманекъ въ справѣ властивого порядку дневного, вѣдъ котрого переважна часть бесѣдниковъ вѣдбѣгала. Всѣ внесеня въ справѣ заряджения нуждѣ вѣдослано до буджетовои комісіи.

На закѣнчене вѣдчитано ще кількa внесень и интерпеляцій, мѣжь иншими: интерпеляцію п Козакевича въ справѣ выпадку въ львѣвскихъ варстатахъ зелѣзницѣ, п. Окуневского въ справѣ уживаня руского языка галицкими властями.

Слѣдуюче засѣданє заповѣджено на нинѣ зъ дальшою дебатою надъ заявою гр. Туна. На нинѣшнѣмъ засѣданю выберуть такожь буджетову комісію.

Переглядъ політичный.

Вѣсть, що коло польске мае клюбови кс. Стояловского вѣдступити по одному мандатови до комісій, оказала ся о стѣлько передвчасною, що переговоры розбили ся въ послѣднѣй хвили. Онодгы зажадавъ п. Яворскій вѣдъ кс. Стояловского, щобы разомъ зъ своимъ клюбомъ вступивъ до кола. Тому жаданю кс. Стояловскій вѣдказавъ зъ причины, що статутъ кола не увзглядняе право меншости, що коло є неприхильне соціяльнымъ реформамъ и що въ колѣ находять ся послы, котрѣ свои мандаты здобули неправно. На таке слово заявивъ п. Яворскій, що коло вѣдкликуе свою обѣтницю що-до мѣсць въ комісіяхъ, и вѣдправивъ Стояловцѣвъ зъ своимъ жаданемъ до парламентарнои меншости.

Угорскій дневники дуже сердять ся на п. Дашиньского за его онодгышну бесѣду, звернену такожь противъ Угорщины, и дивуютъ ся, що президентъ палаты позволивъ эму такъ говорити. Що польскій дневники въ нашихъ зновъ причинъ гудять п. Дашиньского до схочу, о тѣмъ мабуть и зайшно згадувати. Лише Кат. Lw. называе его бесѣду гарною що-до формы и змѣсту. Бесѣдникъ — каже той дневникъ — ударивъ въ своѣй промовѣ въ струну патріотичну и народну, тѣлько не способомъ станьчиковскимъ. Вѣнъ заявивъ ся за автономіею, але не поодинокихъ краевъ, а всѣхъ народностей и краевъ.

Спѣльній делеґації мають бути скликаній на день 2 мая и будуть радити ажь до Зеленыхъ святъ. На недѣлю дня 3 цѣтня заповѣджено спѣльну конференцію австрійскихъ и угорскихъ міністрѣвъ для уложеня спѣльного буджету.

Замѣтну допись помѣщуе Słowo polskie зъ Вѣдня про теперѣшне положенє парламентарне Зазначивши спокѣйный перебѣгъ розправы надъ заявою президента міністрѣвъ и выгляды, що въ радѣ державнѣй запануе вже спокѣй, бо и Нѣмцямъ самымъ вже за богато тыхъ бучь, якій выправляе горетка Шенерерѣвцѣвъ, остерѣгае дописуватель передъ гадкою, мовь бы то вже було по вѣйнѣ. Найменша дрѣбница може знову выкликати въ палатѣ бучу, зъєднати знову Нѣмцѣвъ и вѣддати ихъ пѣдъ команду шовіністѣвъ; а се бувъ бы для палаты убійчій ударъ Такъ меншѣсть, якъ особливо бѣльшѣсть повинній уважати, щобы не допустити до сего. Меншѣсть повинна панувати надъ собою, щобы не выйти зъ рѣвноваги; бѣльшѣсть не повинна слухати авантурничихъ пѣдшептѣвъ всѣлякихъ реформаторѣвъ конституції. Правиця мусить вылѣчити ся зъ ілюзій, що мае передъ собою лише авантурника; бо теперь мае она передъ собою величезный нѣмецкій таборъ, котрый може повеличати ся вже кѣлькома побѣдами, якъ повалененъ „сильного правительства“, усуненемъ другого несмѣлого, заметенемъ старои президіи палаты и останкѣвъ Фалькенгайнового внесеня. Правиця, коли хоче ждати, мусить бути розумна. Въ сѣй хвили вага поединчои роботы мусить перенести ся до комісіи, котру палата мусить покликати для языковои справы. Внесенє бар. Діпавлього по-при всякихъ трудностяхъ, а навѣть небезпеченьствахъ таки промощуе дорогу. Перешкаджати эму — значило бы хотѣти розбити парламентъ.

N. W. Tagblatt доносить, що сими днями мае появити ся цѣсареке розпорядженє, котрымъ цѣсарь покличе архики. Франца Фердинанда д'Есте до участи въ управѣ войсковыхъ справъ и надасть эму власть въ формѣ доси въ войсковѣй орґанізаціи небувалѣй; архикнязь буде вѣдданый до диспозицій начального вождя. А що по смерти архики. Альбрехта цѣсарь обнявъ особисто начальный провѣдъ надъ всею армією, то архики. Францъ Фердинандъ буде завсѣгды оставати до диспозиціи цѣсаря и имовѣрно буде вѣдъ часу до часу сповняти деякій чинности начального вождя въ заступствѣ цѣсаря.

— —

Зъ нагоды вѣдкликаня австрійскихъ кораблѣвъ зъ-пѣдъ Креты пише „Новое Время“: Державы, що попирають кандидатуру кн. Юрія, мусять по тѣмъ, якъ Нѣмеччина и Австрія усунули ся на бѣкъ, поступати поволи крокъ за крокомъ до своеи меты. Перемінуть може мѣсяцѣ, поки будучій володарь Креты буде мѣгъ занята своє мѣсце и вести справы острова; але нема найменшои причины сумнѣвати ся, що справа такъ а не инакше скѣнчить ся. При тыхъ обставинахъ, въ якихъ находять ся Кретенцѣ, вѣдъ коли европейскій войска станули на Кретѣ, можуть они — и навѣть є до сего морально обовязанѣ — спокѣйно и терпелнво ждати поладнаня теперѣшного тымчасового стану рѣчей; але скоро державы, котрѣ ихъ взяли въ свою опѣку, зробили бы найменшій крокъ на користь Туреччины, они хопили бы на ново за оружє, а кретеньска справа зновъ загрозила бы европейскому миров. Сего нѣякимъ чиномъ не можна допустити. Кандидатура кн. Юрія є теперь одинокимъ можливымъ способомъ полагодженя справы. Минуло вже кѣлька мѣсяцѣвъ зъ того часу, якъ Россія, котра выступила зъ тою кандидатурою, вѣзвала инші державы и Порту, щобы указали на инші кандидатуры. На те нема вѣдповѣди. Франція, Англія и по части також Італія высказали ся на користь россійского кандидата. Нѣмеччина и Австрія волѣли тихенько опустити салю европейского концерту. Отже Царгородъ мае теперь въ кретеньскѣй справѣ дѣло лише зъ Петербургомъ, Парижемъ и Лондономъ, котрѣ пристають на однакове полагодженє справы. Порта сама буде добре знати, що и безъ ви згоды можна рѣчь покѣнчити и що Россія, Франція та Англія стараютъ ся о ту згоду бѣльше для дипльоматичнои коректности, якъ зъ потребы. Кн Юрій стане автономічнымъ володаремъ Креты, и то вже длятого, бо вѣнъ одень мае всѣ потрѣбнѣ условя, щобы зъєднати собѣ довѣре кретеньскихъ христіянъ.

Якъ бачимо, є се голосъ, въ котрѣмъ проявляе ся велика певність себе и справы, попиранои Россіею.

Вôдозва.

Мабуть рѣдко коли вôдзывалась публично жѣнка священика. Тымъ то прихильнѣйше повиненъ бути выслуханый ей голосъ и гадка основно обговорена. Коли сей рôкъ ювілейный и повстаютъ рôзнѣ гадки, чого у насъ на Руси хибує, пôддаю и я гадку не нову, хиба о стôлько, що ей кидає жѣнка священика, пôдъ зрѣлу розвагу особливо монхъ посестеръ, жѣнокъ священикôвъ, Веч. Отцѣвъ духовныхъ и своякôвъ нашихъ свѣтскихъ. Безперечно всѣ признають, що найбôльше руской интеліґенціи прибуло и прибуває въ родинѣ священичихъ.

Коли Вповажаній мои посестры, жѣнки, представляють собѣ наше пожертвованє для выхованя дѣтей и нашу неразъ тяжку працю въ зарядѣ господарства домового, щобы выдобути якій дохôдъ для утриманя дѣтей, щобы тѣ опôсля не нарѣкали на своихъ родичѣвъ; коли вважимо, якъ тяжко приходять нашимъ чоловѣкамъ асекурувати себе на случай смерти, бо нема зъ-вôдки, и коли представимо собѣ ту незавидну долю, коли нашій чоловѣки зажмурять очи, и якъ кажуть „попови въ дзвоны дзвонять а попадю зъ села гонять“ — пôзнаємо въ цѣлôй наготѣ нашу бѣду: лишаємо ся бѣдній вдовы зъ численною родиною безъ маєтку. Хто змилосердить ся надъ нами? Правда, высказують намъ сердечне сочувство, но намъ треба хлѣба — нѣхто насъ матеріяльно не поратує, хиба ще хто має родину, но и се прикра рѣчь бути на ласцѣ, бо хоть и якъ добра и дорога родина, намъ все здавати ся буде, що мы тягаромъ для нея. И мы, тѣ вдовы, вже потôмъ не будемо зважати, щобы мы могли жити вôдповѣдно нашому станови, но намъ приходить ся журити, щобы мы и дѣти нашій не згинули зъ голоду. Я знаю такій вдовы, що рѣдко коли ѣдять мясо, мешкають разомъ въ кутику въ сѣльскôй хатѣ а сплять зъ нужды на пôдлозѣ, вже не говорячи, щобы они яко тако убрати ся. Чи-жь се не приносить встыду нашому станови? Бувають и понижаючій случаѣ, що найматоть ся зъ нужды за кухарку и таке иньше. Яку-жь платню маютъ вдовы? — 60 зр. зъ вдовичо-сирôтского фонду и ще есть одинъ нашъ Добродѣй, той нашъ правдивый Батько, то нашъ найдорожшій покровитель цѣсарь Францъ Іосифъ I., що добре порозумѣвъ нашу незавидну долю и удѣлив вдовамъ по 50 зр. яко даръ въ ласки. — 110 зр. то цѣле утриманє вдовы по священику. И чи-жь не сходять марно зô свѣта вдовы зъ грызоты? чи-жь не мусить выйти зъ нихъ грудей стогôнъ болю, коли видять, якъ вдовы по возныхъ и слугахъ, безъ найменчихъ шкôтъ, лѣпше стоять, нѣжь вдовы по слугахъ Христовыхъ? Се святый нашъ обовязокъ жѣнокъ, котрыхъ може вже завтра чекає та незавидна доля, щось тому зарадити. Не перечу, що вдовичо-сирôтскій фондъ и нашій священики дуже дбаютъ о долю вдôвъ и сирôтъ по священикахъ, мимо того нема полѣпшеня, а всьо дорожше.

Но рѣчь природна, що намъ жѣнкамъ самымъ треба конче взяти ся до полѣпшеня долѣ вдôвъ и сирôтъ, а колись и насъ самыхъ, бо то особливо насъ обходить. Длятого пôднешу гадку, щобы сего року ювілейного заспувати товариство чи пріютъ имени Франць Іосифа I, особливого Добродѣя нашихъ рускихъ вдôвъ по священикахъ, для несеня моральной и матеріяльной помочи для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ, въ осередку Галичины, у Львовѣ. Длятого предкл даю Львôвъ, бо ту суть всякій школы и сироты могли бы побирати науку въ якôмъ-небудь заведеню. Росходило бы ся закупити грунтъ и выставити каменицю. Вправдѣ не есть то такъ легка рѣчь, но зъ часомъ можна се зробити. Тымъ бôльше утверджая мене въ тôмъ переконаню ще и та обставина, що оденъ Добродѣй заявивъ готовôсть, що на ту цѣль жертвує таки у Львовѣ 2 морги поля вартости до 20.000 зр. Членами можуть бути жѣнки священикôвъ, священики, вдовы, ихъ родина, взагалѣ кождый Русинъ. Вкладокъ членьскихъ я бы не установляла, но мѣркувала бы-мь, що лѣпше було бы що року по жинахъ выбрати въ кождôмъ Деканатѣ кôлька жѣнокъ, котрѣ взяли бы на себе той обовязокъ: приймати жертвы вôдъ своихъ сусѣдокъ и сусѣдôвъ въ натуралях. Се не бувъ бы великій ущербокъ, а для насъ господинь се приходило бы лекше. И не треба зражувати ся, що се практично могло бы выдавати ся жебраниною. Для такои цѣли — для насъ самыхъ — кождый зъ насъ не вôдмовить помочи. До заряду входили бы жѣнки священикôвъ и священики.

Тую гадку предкладаю я яко зъ львôвскои Архіепархіи Покровителеви вдовичо-сирôтского фонду, Его Еміненціи Кардиналови и комісіи вдовичого фонду Вар. Капітулѣ, всѣмъ священикамъ и жѣнкамъ, щобы можна ще того року товариство ввести въ житя.

Жѣнка священика.

НОВИНКИ.

— **Програма концерту въ память XXXVII ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка, яку выконає въ понедѣлокъ 4-ого н. ст. цвѣтня с. р. товариство Львôвскій Боянъ при спôвучасти спѣвака п. Мик. Лезицкого и орхестры 80 пп.:**

1. Вербицкій Симфонія Bdur, выконая орхестра.
2. Вôдчитъ проф університету д-ра Колессы.
3. Нѣщиньскій „Вечерянцѣ“, хоръ мѣшаный въ супроводѣ орхестры.
4. Лисенко-Шевченко „Ой одна я одна“, сольо сопранове“, вôдспѣвав п-а М. Ардавôвна.
5. Воробкевичъ-Шевченко: „Третій пѣвнѣ“, хоръ мужескій.
6. а) Нижанковскій-Шевченко „Минули лѣта молодій“; б) Матюкъ-Шашкевичъ „Цвѣтка дрôбная“, сольотенорове п. М. Левицкого.
7. Сѣчиньскій Шевченко „Дньпро реве“, хоръ мѣшаный.
8. Сарассато „Цыганьскій пѣсня“, сольо скрипкове въ супроводѣ фортепияна, вôдграв п-а І. Чачковска.
9. Колесса Шевченко „Дѣвчина и рута“, хоръ мужескій.
10. Лисенко-Шевченко „Завѣщанє“, хоръ мѣшаный въ супроводѣ орхестры.

Цѣна мѣсцъ: фотель 1·50 зр., крѣсло первôрядне 1 зр., другорядне 80 кр.; вступъ на салю 50 кр., галерія 30 кр. — Білєтôвъ дôстати можна въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ринокъ ч. 10, І. поверхъ.

— **Зъ „Львôвского Бояна“.** Генеральній передконцертовій выправы мѣшаного хору Львôвского Бояна при спôвучасти орхестры вôдбудуть ся завтра въ пятницю о год. 7½ вечеромъ въ великôй сали Народного Дому. Прошу всѣхъ членôвъ зôбратись точно и въ комплетѣ. — *В. Ш.*

— **Товариство рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“ въ Дрогобичи** устроює дня 3 н. ст. цвѣтня въ сали „Сокола“ въ память XXXVII-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка вокально-декламаторскій вечеръ: Програма: 1) Вступне слово п. А. Т. Л. 2) Д. Бортнянській „Блаженъ мужь“, концертъ и ръ XXVIII, хоръ мѣшаный. 3) Т. Шевченка „Тополя“, вôддеклямує дѣвчина-мѣщанка Р. К. 4) Козлова „Когда-бъ я зналъ“, сольо сопранове дѣвчины мѣщанки Р. З. 5) Воробкевича „Огнь горять“, хоръ мѣшаный. 6) Б. Лепкого „Въ свѣтъ за очи“, деклямація дѣвчины-мѣщанки К. А. 7) Бетовена „Пѣсень вечѣрна“, сольо-квартетъ жѣночій. 8) Могильницкого „Дума на розвалинахъ Галича“, деклямація дѣвчины М. О. 9) А. Т. Луцыкъ Родимій думы“, хоръ мѣшаный. — Цѣны вступу: мѣсця сидячій по 50 кр., партеръ 20 кр. Початокъ точно о годинѣ 7½ вечеромъ. Білетôвъ дôстати можна въ „Народнôй Торговли“ а въ день вечера вôдъ годины 6-ой при касѣ. — Сподѣваємось, що вся интеліґенція, якъ мѣска такъ и доохрестна, численно прибуде на той вечеръ

— **Зъ Коломыѣ:** Ще разъ звертаємо увагу Впов. Родимцѣвъ, що дня 3 цвѣтня вôдбуде ся въ Коломыи представленє драматичне „Торговля жемчугами“. Якъ сама штука такъ и добра и старанна гра аматорôвъ вдоволить певно кождого, хто явить ся въ недѣлю на представленю! Цѣны мѣсць: фотель 80 кр., крѣсло 60 кр., партеръ 30 кр. а для студентôвъ 15 кр., галерія 15 кр.

— **Русины на чужинѣ.** Bosnische Post пише, що кольонія Русинôвъ въ Сараннѣ устроила д. 26. н. ст. марта вечерокъ на честь д-ра Михайла Зобкова, адъюнкта при высшôмъ судѣ въ Сараннѣ въ доказъ поважаня и радости, що д-ръ Зобкôвъ — якъ то мы свого часу писали ставъ доцентомъ права въ хорватскôмъ університетѣ въ Загребѣ, хочь львôвскій професоры Поляки не допустили его на доцентуру въ університетѣ львôвскôмъ.

— **О мандатъ посольскій** зъ V куріи въ округѣ Сянôкъ-Ясло-Коросно Березôвъ-Лъсько Добромиль-Старемѣсто начала ся вже серіозна борба. Дотеперь станули пр тивъ себе два сторонництва польскій; людовцѣ и стояловцѣ. Стояловцѣ кладуть тамъ кандидатуру адвокатского кандидата д-ра Володимира Левицкого, а людовцѣ — бувшого вже кандидата Стапиньского, сотрудника Kurjera lwowsk-ого. Нема сумнѣву, що и обшарники выступлять зô своимъ кандидатомъ, а Русины чей же такожь не можуть махнути рукою на округъ до котрого входить бôльша половина рускихъ повѣтôвъ.

— **Поступъ.** Зъ Наварін пишуть намъ: До сего часу бувъ звычай въ нашôмъ польско-жидôвскôмъ мѣсточку, що сли коли припадало яке руске свято въ середу, то мимо того вôдбуваєвъ ся торгъ тыждневый, якъ-бы въ будный день. Доперва сего року першій разъ оголосила зверхность громадска, що въ причины руского свята Благовѣщеня переносить ся въ слѣдуючôмъ тыждни звычайный тыждневый торгъ зъ середы на день попередный т. е. на вôвторокъ.

— **Ц. к. Дирекція почтъ оповѣщує:** Зъ днемъ 1. цвѣтня 1898 вôйде въ житє ц. к. урядъ почтовый зô звычайнымъ кругомъ урядованя въ мѣсцевости Глинникъ маріямпольскій въ повѣтѣ горлицкôмъ [лише для самои тои мѣсцевости].

— **Досмертный додатокъ.** Дневникъ розпоряджень для армін оголошує цѣсарске розпоряджене на пôдставѣ котрого надѣлений золотымъ або срѣбнымъ медалемъ першои класы за хоробрôсть дôстануть зъ днемъ 1-ого сѣчня 1898 досмертный додатокъ, зъ выимкомъ тыхъ, котрѣ стратили се право за для судовои кары.

— **Вѣденьского поліцiянта Глаза,** котрого вѣденьскій судъ першои инстанціи бувъ засудивъ на 14 днѣвъ арешту за выволѣчене послà Цінґера зъ парляменту, увôльнивъ трабуналъ апеляційный вôдъ вины и кары, на тôй пôдставѣ, що поліцiянтъ лише спознавъ приписуваный ему наказъ.

— **Зъ Городка пишутъ намъ:** По вôдъѣздѣ зъ вôдси нашого театру, що звеселявъ серця всей мѣсцевои и дохрестнои громады, а на вѣть зъединявъ собѣ симпатію интеліґентнѣйшихъ Поляковъ, зъѣхавъ до Городка театръ польскій пôдъ дирекцію п. Міллера, заповѣвши „szereg przedstawień“. Послѣдне предстаєлене давъ сей театръ на дохôдъ мѣсцевого „Сокола“ зложене зъ двохъ одноактôвокъ: „Fotografia Jędrusia“ и „Łobzowianie, obraz ludowy“. Вечеръ. Баракъ мѣскій, де вôдбувався предстаєленя, заповнивъ ся публикою биткомъ: одныхъ привела сюды симпатія для „Сокола“ другій знôвъ явили ся зъ цѣкавости, якъ труппа не маюча майже нѣякихъ силъ спѣвацкихъ, выявже ся зô штуки „ze śpiewami“. Орхестра жидôвъ городецкихъ грає жваво мазура а на лицяхъ особъ перенятыхъ любовію до штуки и до „Сокола“ сіяв радôсть. Ба! не такъ склалось, якъ бажалось Перша штука пройшла щасливо; публика вправдѣ знудилась здоровô [завдяки самôй штуцѣ], але за те на другôй тымъ бôльше убавилась. Занавѣса пôднosить ся. Кôлька Лобзовянокъ завело якусь народну пѣсню [мимоходомъ сказавши, правдивій Лобзовяне муселиб встыдати ся за ей выконанє] а середъ того входить на сцену панна Г., що грала ролю вôдданицѣ Зосѣ. На ей повитанє пронеслись изъ заднихъ крѣсолъ расій оплески. Бо треба знати, що панну Г. пôднесла химерна судьба до высоты героинѣ дня, и то не за подвиги на дошкахъ театральныхъ, бо для ей, впрочôмъ досыть поправной гры публика не знаходила до тои поры особливого узнаня, але за ей невдачну пробу: утопити ся въ побли ькôмъ ставѣ городецкôмъ. Причиною тои небезпечной пробы мали бути якійсь великій закулісовій конфлікты мѣжь нею а директоромъ Міллєромъ. Проба вправдѣ не удалась, бо героиню уратовано, але тымъ звернула она на себе увагу и дала починъ до овацій, котрого початокъ я зазначивъ. Кажу: початокъ, бо въ дуже ефектнôй хвили, коли именно сусѣды и гостѣ поздоровляють Зосю зъ весѣлемъ, публика пôднosить ей кошикъ цвѣтôвъ. Се вже узнавъ директоръ Міллєръ за демонстрацію противъ себе, тожь въ ролі якогось лобзовского паробка приступав до акторки и складав ей рôвножъ желання: „Żebyś się panna jeszcze raz topiła, a potem jeszcze cztery bukiety dostała!“ Тутъ уже вмѣшалась въ акцію публика „tylnych rzędów“ и стаючи въ оборонѣ акторки гукає: „Fe! szkandał! Miller podły!“ и т. д. Панъ директоръ, збитый зъ пантелику, пôславъ лише громовій погляды опозиціи, але замовкъ бо и роля его скôнчилась. Небосклонъ проясниvъ ся, однакъ лишь на хвилю, бо скоро тôлько Міллєръ прийшовъ до слова, по сали пронѣсъ ся уличный свистъ опозиціи. То вже вывело пана директора зъ терпеливости и вôнъ, ратуючи честь директорску, перепрошує передній ряды публики а звертаєсь до некречной опозиціи и починає цѣлкомъ „парляментарными“ словами: „Tak robi hołota! ulicznicy!“ и т. и. Але вызваній не занехали похвалитись, що и они де-що читають и на парляментаризмѣ знають ся, отже пôслали на адресу директора такій компліменты, якъ: „osioł, dureń“ и т. д. И хто знає, чимъ бы се було закôнчилось, якъ бы не те, що тая часть публики, котра була тôлько нѣмымъ свѣдкомъ, побачивши, що „obraz ludowy“ готовъ перейти рамы звычайного предстаєленя и перемѣнитись въ сцену, якои цѣлкомъ не намѣрявъ авторъ, почала громадно опускати салю, розводячись надъ тымъ: що бôльше подивляти? чи такъ и товариску огладу директора, чи высоке образованє парляментарне не ной громады интеліґентныхъ городецкихъ [вôдъ себе скажу: „wart Pa: pałaca a pałac Pasa“!] Акторы, видячи, що публика вже на ихъ гру не цѣкава, стали выноситись за кулісы и тамъ певно начали свѣжій „obraz ludowy“. — Пишу се не на те, щобы посмѣятись надъ людскимъ лихомъ [було бы то що найменше не по христіяньски], але щобъ отворити очи дневникамъ польскимъ и ихъ поклонникамъ, котрѣ дуже горячо справами нашими займають ся та ось и недавно рôзными голосами почали були заводити та крокодилячій сльозы проливати надъ мнимымъ упадкомъ нашого театру, мовивъ: дивись, сойме! Тымчасôмъ имъ бы богато ще смѣтя вымѣтати зъ власной хаты, а мы свôй порохъ самі зôтремо! — *Не-Сокôлъ.*

— **Торговля людскимъ товаромъ.** Въ Краковѣ розпочала ся сего вôвторка карна розправа противъ сѣмохъ особъ обжалованыхъ о выводъ дѣвчатъ до Туреччины. На лавѣ пôдсудныхъ засѣли: Анна Блюмъ, Мехель Блюмъ отець Анны, Юлія Гайблюмъ властителька реальности, Ернестина и Роза Гайблюмъ дочки Юліи, всѣ жиды, а такожь Титъ Серафинъ, отець семеро дѣтей, бувшій поліцiянтъ въ Краковѣ и Магда Сачовска, 60-лѣтна заробница. Всѣ они обжалований о те, що черезъ чотири роки намовами и фальшивыми пашпортами, въ чôмъ помагавъ такожь Серафинъ, намовляли дѣвчата до выѣзду нѣбы до Будапешту, а опôсля передавали нещастій жертвы легковѣрности Густѣ и Якову Ерліхамъ, котрѣ перебували въ Туреччинѣ, де Ерліхъ мавъ капелю дамску названу „Original Krakauer Damen Capelle, I. Ehrlich“. Въ тôй капели лише кôлька мужчинъ и женщинъ умѣло грати на инструментахъ, а прочій дѣвчата, маючи пôдчасъ продукцій глухій инструменты, служили лишь на „вабецъ“. Ерліхи приѣздили часто до Кракова и тутъ обжалований теперь „промысловцѣ“ доставляли имъ товаръ. Зô своими жертвами обходивъ ся Ерліхъ дуже строго, выкористувавъ ихъ у всякій способъ. Згадана „спôлка“ доставила до Туреччины кôльканацять дѣвчатъ; якъ коли вывезено Ванду, дочку Катерины Новаковои, уд ло ся поліціи вôдкрыти тоту огидну шайку. Катерина Новакова, довѣдавши ся зъ листу, що ей дочку завезено не до Пешту, але до Сальоники въ Туреччинѣ, дала знати поліціи. Нитка по нитцѣ и справа цѣла выяснилась. Консулятови австрійскому удало ся вôднайти Ванду Новакôвну и ще двѣ нещастій жертвы пôдлого обманьства жидôвскои банды и вôдослано ихъ до Галичины, де они красно описали Ерліхову „дамску капелю“. Примѣромъ продавъ Ерліхъ якусь Анну Зонеръ одному турецкому адвокатови за 200 драхмъ. Цѣкава розправа потягне ся кôлька день, а до нея покликано 28 свѣдкôвъ. Чимъ то ще жиды не торгували?

— **Многообѣцюючій талантъ.** Онôгды арештувала львôвска поліція 13-лѣтного Михайла В., котрый укравъ якомусь жидови зъ кишенѣ 25 зр. Молодый Михась — старый вже практикъ, що мав за собою исторію, якъ свѣдчить поліційна хроніка. Ремесло свое розпочавъ передъ трема роками, а о его „ревнôй цѣльности“ свѣдчить найлучше то, що послѣдный выпадокъ то вже 41-ша крадѣжъ знана поліціи. А кôлько разôвъ ему „удало ся“?.. Будучность передъ Михасемъ широка!

— **„Весняну птичку“** притримала поліція на стаціи зелѣзничôй въ Пôдволочаскахъ. То знаный кишеневый „спортсменъ“ Оргель vel Краснеръ, котрому заборонено перебувати у Львовѣ. При нѣмъ знайдено дорогоцѣнностій на 30.000 зр. Якъ разъ хотѣвъ утечи за границю, та не удалось.

— **Жена Бончева,** засудженого на смерть за убійство спѣвачки Сімонôвичон въ Софіи, зажила дня 27. с. м отрую и закôнчила житя. О ей смерти донесено Бончеву у вязници, але вѣсть сесю принявъ розбишака зовсѣмъ байдужно.

— **Анальоґічне порôвнанє.** Кс. Валеріянъ Калінка, бувшій управитель львôвскихъ Змартвыхвстанцѣвъ, таке написавъ: „Коли для народу уважають за конечне товариство здержливости вôдъ напоѣвъ, то для шляхты польскои ще конечнѣйше було бы товариство здержливости вôдъ... жидôвъ.

— **Дрôбній вѣсти.** У Львовѣ померъ выслуженый професоръ ґімназіи Ігнатій Солтисъ въ 75 роцѣ житя. — Позавчера по-надъ Львовомъ перетягнуло велике стадо бузькôвъ, вѣщуючихъ наближеня весны. — Въ Плашовѣ замордовано селянина Михайла Мазурка; убійники, невыслѣдженій доси, забрали у него 170 зр. готôвки, а опôсля труна кинули въ воду. — Пôдчасъ послѣднои греко турецкои вôйны полягло 684 грецкихъ жовнѣрôвъ и офіцирôвъ, раненыхъ було 3.365, а здезертирувало аж 11.040. — Оголошено конкурсъ на аптику въ Схôдници зъ річницемъ до 30 н. ст. цвѣтня; поданя требч вносити до староства въ Дрогобичи. — Карна розправа противъ львôвскихъ банкирôвъ Гольдштерна и Левенгерца вôдбудесь передъ судьями присяглыми у Львовѣ зъ початкомъ мая. — Постерунокъ жандармеріи зъ Кропивника перенесено до Схôдницѣ. — Найбôльша смертельнôсть панує въ Лісабонѣ, де на 1000 людей умирає 33 рôчно, а найменша въ Франкфуртѣ надъ Меномъ, бо умирає лишь 15 на 1000.

Наука, штука и література.

— **Новый зъконъ дороговый** поясниvъ д-ръ Д. Савчакъ. Передрукъ зъ „Свободы“. Львôвъ 1898. Накладомъ А. Хойнацкого. Цѣна 10 кр. [Продає ся въ Ставропіґійскôй друкарни.] — Новый законъ дороговый одержавъ цѣсарску санкцію дня 5 липня 1897 ч. 43 В. з. кр. и вôдъ 1-ого сѣчня 1898 почавъ уже обовязувати, длятого выданє того зъкона зъ поясненями є дуже на часѣ и певно всѣ интересованій сесю книжочку д-ра Савчака радо повитають.

— **Тайна покуты** въ свѣтлѣ страстей Христовыхъ. Зъ нѣмецкого вôдсла Г. Кольберга въ Фрауенбургу. Константинъ Целевичъ душпастырь въ Розточкахъ. Львôвъ. Накладомъ автора. 1898. Цѣна 50 кр. Сторôнъ 61 малои 8-ки. [Дôстати можна въ книгарни Ставропіґійскôй.] — „Тайна покуты“ выйшла за апробатою Митроп. Консисторіи, а чистый дохôдъ зъ розпродажи призначивъ Веч. авторъ на будову рускихъ церквей.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

— **Именованя.** Міністерство торговлѣ именувало еднва будôвництва Ив. Копистиньского провізоричнымъ адъюнктомъ будôвництва при галицкôй дирекціи почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ. Авскультантами именованій въ округѣ львôвского суду практиканты судовій: Жигм. Плянеръ, Мирославъ Здерковскій, Григ. Пигларъ, Вікторъ Зарôвъ, Юліянъ Романчукъ, Данило Стахура и кандидатъ адвокатскій д-ръ Мар. Левъ Малевскій. — Судовый офіціялъ II. класы высшого суду у Львовѣ Ром. Томашкôвъ дôставъ посаду ведучого книги грунтовій при урядѣ книгъ грунтовыхъ.

— **Вôдзначенє.** Канцелістъ судовый Фавстинъ Дримала въ Сянôкѣ дôставъ при нагодѣ переходу въ станъ супочинку золотый хрестъ заслуги.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 31 марта. Ходить чутка, що въ Галичинѣ мають зайти ще и иньші змѣны на высшихъ становискахъ.

При вчерашныхъ доповняючихъ выборахъ до рады мѣскои зъ першого кола выбрано 28 антісемітôвъ и 18 лібералôвъ; ліберали зыскали одинъ мандатъ.

Будапештъ 31 марта. Студенты постановили не святкувати дня 11 цвѣтня, признаного окремымъ закономъ за народне свято; студенты обходили те свято вже д. 15 с. м. По зборахъ, на котрыхъ ухвалено сю постанову, выправили студенты демонстрацію противъ бар. Банфіого; поліція розбгнала екцедентôвъ.

Канея 31 марта На жаданя адміралôвъ усуне Джевадъ паша дня 2 цвѣтня турецку залогу зъ околиць Канеѣ.

Лондонъ 31 марта. Розбѣгшлась тутъ поголоска о смерти президента Трансвалю Крігера; урядово ще о тôмъ не вѣдомо нѣчого.

Переговоры президента Сполученыхъ державъ зъ Испанією ведуть ся дальше. Розбѣгшла ся чутка, що кубаньскій повстанцѣ дають Испаніи міліонъ долярôвъ за независимôсть Кубы. Зъ иншои стороны доносять, що гр. Голуховскій разомъ зъ французкимъ міністромъ заграничныхъ справъ заходять ся удержати спокôй. Конґресъ не хоче довше ждати якъ до вôвторка на постанову президента.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, пранційшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутлькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптецѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 142—?

Надѣсланє

Змѣна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

подъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкой
ч. 1.
У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цыкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя въ провінцію вѣдворотно. 418

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площ Голицина ч. 1.

МАЮ 1000 кѣрцѣвъ бараболь по цѣнѣ приступной.
Выведуюче бюро Закревского въ Тернополи. 133 1—1

ПОВОЗЫ, вѣзки, тарантасы новѣ, а такожъ уживаній поручае
М. НАССЪ
у Львовѣ, при ул. Шпитальной число 28 184
по приступныхъ цѣнахъ, гарантуючи за добрый выробъ.

Молодый помочникъ торговельный
зъ лѣсу корѣнного пошукуе посады подъ адресою: poste restante В. В. Станиславовъ. 4—6 127

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерѣбки Матерацѣвъ, що платить ся только 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальной роботни матерацѣвъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львовъ, Коперника 5. Дреліхи на покрыта вѣдъ 60 кр. за метръ почавши.
[Импреса]. 108 7—15

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ
Артистъ-маляръ
въ КУТАХЪ
выконуе всякій працѣ входячій въ обсягъ его заводу въ кождѣмъ жаданѣмъ стилю пѣсля власной композиціи, якъ: образы, портреты, украшеня стѣнъ, такожъ реставрація старыхъ образѣвъ; приймае до выконаня въ дерева и позолочени иконостасы, олтарѣ, киоты, и т. д. и т. д. пѣсля власныхъ оригінальныхъ плянѣвъ — солідно и по умѣркованой цѣнѣ 4—? 96

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ
ВѢДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручае мясо:
волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львовъ Ринокъ ч 3.
41 18—24

Клиентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
поручае
свое переплетниче и галянтерійне заведенє
у Львовѣ, ул. Академична ч. 3. 366
Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Манъ, Дипльомовъ и. т. пн. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Д-ра Лямана (Lahmann)
вегетабільне молоко (рослинне молоко)

розвязуе вповнѣ ту задачу, що звѣрячимъ молокомъ [коровячимъ або козячимъ], дѣйстно и цѣлковито заступае матерне молоко. Робить се вегетабільне молоко Д-ра Лямана. Додане до звѣрячого молока робить его легко стравнымъ у наймолодшихъ дѣтей при груди, бо не допускае до творена ся грудокъ сыра въ жолудку, а черезъ богатство найдѣшихъ тѣлъ цукровыхъ и найшляхотнѣйшихъ товщѣвъ рослинныхъ до тои степени вѣдносить поживну вартость зрѣячого молока, що оно осягае рѣвну вартость зъ материнымъ молокомъ. 120 1—3

Охоронна марка затиг-мена въ цѣс. урядѣ патентовомъ подъ ч. 3103

Цѣна пушки 1 ор.

Домагати ся гратісовои брошуры вѣдъ одинокого фабрыканта:
Hewel & Veithen, I., Schreyvogelgasse 3.
(Wien.) Dr Lahmann's vegetabile Milch (Wien)
Дѣстати можна въ Народной Торговли у Львовѣ, Ринокъ 36.

МАШИНКИ універсальнѣ до тертя мигдалѣвъ, булокъ, цукру и т. п. по зр. 1·50, формы, бляхи, ножѣ столовѣ и кухонній. Патентованій стинки деревляній до шинокъ, сыру и т. п. (помыслу и выробу краевого)
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1955

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ
Львовъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.
Продае дешевше нѣжь всюды
портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовѣ и штайнгутовѣ огнетревалу папу дахову, асфальтовѣ плыты изоляційнѣ, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякій материялы будовляній** — заручуючи за ихъ доброту.
Предприемство роботъ бетоновыхъ и крыта дахѣвъ дахувкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 27—?

Рѣкъ заснованя 1892
ТОВАРИСТВО
ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНѢСТЕРЪ"
перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Вси. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджена домашнее, скотъ, господарскій знаряды, збѣже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.

„Днѣстеръ" вступивъ въ 6-ый рѣкъ своей дѣяльности зъ збѣльшеными фондами гарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачей шкоды до кѣнца 1897 року 480 100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра" дуже умѣркованій, условя обезпечень користній, а шкоды ліквідують ся безпроводочно. — Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краевый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ" въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій условя, представляе своими значными фондами найбѣльшу гарантію, и выдае полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ" стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адмінистраційній* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членовъ и третихъ осѣбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може только членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ". Информацій удѣляе Дирекція листовно. 34 8—25

Зголошеня о удѣленє агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентовъ „Днѣстра", приймають ся.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „ПРОСВѢТЫ".)

Информацій и посередництво въ всякихъ справахъ обезпечень житевыхъ и найкористнѣйшихъ комбінацій.

Помічки для членовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ" на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

Найдавнѣйша Торговля знарядовъ церковныхъ, книгъ, Иконъ и ризъ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
у ЛЬВОВѢ
поручае на Свята Великодній:
ЕВАНГЕЛІОНЫ нового выданя малого формата оправленій въ аксамитъ зъ цѣлкомъ новымъ нарочно до того формата зробленымъ окутемъ, зъ образками мальоваными на блясѣ по 55 зр., 65 зр. и 75 зр., а зъ образками на порцелянѣ по 70 зр., 80 зр. и 90 зр., бѣльшого формата вѣдъ 72 зр. до 185 зр., якъ до оправы. Далѣ поручае Плащеници на полотнѣ вѣдъ 18 зр. до 42 зр., а на шовковѣй матерій вѣдъ 45 зр. до 128 зр. Аргосы, Фелоны, Стихарѣ, Дальматики, Колпаки, Кадильницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ, Пауки бронзовій и кришталевій, Образы, Олтарики до процесій, Ковчеги, Хоругви, Фаны, Чашѣ, Копіи, Дарохранительницѣ, Монстранціи и всякій иншій утвори въ якъ найлучшѣй и солідной якости, бо ярмарочныхъ выробовъ не тримаю, и по цѣнахъ можливо найнизшихъ супротивъ всякои конкуренціи, котра по бѣльшѣй части лихоту за добрѣ грошѣ продае. При всякомъ купнѣ за готовѣ грошѣ 5% а при фелонахъ 10% рабату.
97 6—6

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складовъ
ЧАЙ
правдивый китайскій
въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.
При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошку 3 фунтовъ высылаемо франко; при вѣдборѣ 6 фунтовъ додаемо 5% въ товарѣ.
19
Зъ поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

УЧИТЕЛЬ органъ рускаго товариства педагогічного двотыжневникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 5 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ
и
ВЫЛЬОСОВАНІЙ ЦѢННІЙ ПАПЕРЫ
выплачуе
безъ потрученя провізіи або коштовъ
КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ.
374 [1]

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОГРАФІЄ
рѣжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касетках по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЕВАНГЕЛІЯ
нового выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.
До переплету
приймае ся всякій роботы вподячій въ кругъ переплетництва.
Всякій замовленя вѣдворотною почтою. 62 20—30

ТУТКИ цыгаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важный від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 минут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
Нічн			**Нічн**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.06	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нѣмком попередника		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
13.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ „ „ Підзамча
	12.10	„ Лавочного		11.37	

ЗАМІТКА: Пора ична числить ся від 6 го рана в вечором до 5 годин 59 минут рано. 5

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянськом. Зъ друкарнѣ Института Оссолінського, вѣдъ зарядомъ Іоанна Гронша.

Ч. 64. Львовъ, Пятница 20 Марта (1 Цвѣтня) 1898 Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Walfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ належитбст [за инсераты цинній у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		за границы:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся хто не на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли приймають ся по к. мѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ихъ инше а въ рубрицѣ „Надсланне“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ отинка.

Голосъ вѣденьского дневника о змѣнѣ намѣстника въ Галичинѣ.

Заки занотуемо голосы польскихъ дневникѣвъ о змѣнѣ намѣстника въ Галичинѣ — голосы загаломъ прихильній особѣ нового намѣстника — подаемо нинѣ заслугуючій на увагу голосъ найбѣльшого въ Австрій вѣденьского дневника.

Neue freie Presse пише:

„Въ галицкѣмъ намѣстництвѣ, котре було колыскою славы графа Баденього и въ котрого вѣнъ передъ трема роками, якъ бы зъ рамени Божого провидѣня, прийшовъ до Вѣдня, щобы на Австрій выпробовати свою штуку правлѣня, переводить ся въ сей хвили цѣкава змѣна особъ. Не треба думати, що на галицкѣй нивѣ мае тымъ назадъ засадити ся широко славленый колись и за взоръ ставленый талантъ адміністративный графа Баденього, але наслѣдникови Баденього на становиску намѣстника, князеви Санґушкови урядъ сей опротивѣвъ, а на его мѣсце вступае характерна фігура графа Пінінського. Уступленє Санґушка не здивуе нѣкого. Анѣ особливе замилуванє до адміністративной служби, анѣ амбіція не спонукали того магната польского перенятн урядъ, котрый рѣвнаючись бѣльше віцекоролѣвству нижъ адміністративному становиску, иншимъ мѣгъ выдати ся пожаданымъ. Коли гр. Баденього покликано на чоло міністерства, бувъ зъ-разу намѣръ зробити наслѣдникомъ его въ галицкѣмъ намѣстництвѣ графа Станислава Баденього, теперѣшного маршалка краевого. Лише страхъ передъ поговорами, якій могло бы выкликати таке близьке споріднєнє президента кабінету и міністра справъ внутрѣшныхъ зъ пѣдчиненымъ ему намѣстникомъ, здѣлали, що плянъ сей тогдѣ залишено. Була се услуга, яку Санґушко зробивъ Баденьому, коли для усуненя клопоту, давъ ся намовити станути на чолѣ галицкой адміністрації. Зъ того можна вже пізнати, що при покликаню Санґушка кладено вагу бѣльше на те, щобы на становиску галицкого намѣстника мати личного мужа довѣря президента міністрѣвъ, нижъ на прочій прикметы, котрій при обсадѣ такихъ мѣсць звычайно рѣшають. Зъ уступленемъ Баденього, особливе довѣре, якимъ Санґушко тѣшивъ ся у Баденього, перестало бути додатною прикметою въ очехъ правительства; такожъ и для князя вѣдавъ мотивъ: наслужити свои аристократичній привычки и посвячувати ся службѣ спокойнѣйшимъ способомъ, нежъ въ часахъ, коли ему прийшло ставати на чолѣ правительства, котре було обтяжене наслѣдствомъ Баденього. Ще и теперъ, по трохъ мѣсцяхъ, не видно, щобы Санґушко былъ въ станѣ справити ся зъ тымъ завданемъ. Вѣнъ не маже ани на хвилю забути, що его попередникъ, котрый мавъ за собою всѣ симпатіи нѣмецкой людности, не могъ справити ся зъ задачею, котра ему була поставлена, и що ему самому не удалось ани въ найменшій способъ заспокоити нѣмецкихъ кругѣвъ. Ани не треба забувати, що Санґушко, хотячи ввести въ Галичинѣ языковый миръ, не могъ не образити нѣмцѣвъ, котрымъ ся видало, що ихъ языкъ, котрый въ Галичинѣ мавъ до сихъ поръ привилейованый становиско, ставъ ровнорѣдный съ языками инородц

дивымъ станомъ рѣчи заходить разяча рѣзница.

Такъ само не можна надѣяти ся занадто великихъ доходовъ зъ податку вѣдъ цукру, бо черезъ збільшаючій ся довозъ сахарины податокъ той заедно зменшае ся.

Длятого треба подумати о підвышеню посередныхъ податковъ, бо в справы, вымагаючій выдатку, котрыхъ дальше вѣдкладати не можна. И такъ въ сѣмъ роцѣ правительство мае перевести підвышене платнѣ урядникамъ и слугамъ державнымъ та знести дневникарскій стемпель. Міністеръ не вказуе поки-що на жерела, вѣдки тій выдатки выпаде покрыти, але надѣе ся, що безъ рѣзницѣ сторонництвъ палата ухвалить потрѣбній на те податки. Поки-що міністеръ просить, щобы палата на часъ полагодила буджетъ, а теперь бодай ухвалила буджетову провізорію.

По бесѣдѣ міністра скарбу выбрано буджетову комісію, а по тѣмъ почала ся дальша дебата надъ заявою гр. Туна. Першій промавлявъ гр. Штіркъ именемъ вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости. Зазначивши скрѣплену послѣдными подѣями связь свого сторонництва зъ иншими нѣмецкими сторонництвами, жалуе бесѣдникъ, що черезъ подѣі годѣ мати таку надѣю, якъ давнѣйше, на великій працѣ парляменту для реформы економічныхъ справъ. Бесѣдникъ не згоджуе ся на програму, выложену въ проектѣ адресы парляментарнои бѣльшости; але надѣе ся такожъ, що и правительство зъ нею не згоджуе ся. Сторонництво бесѣдника е за угодою зъ Угорщиною, але бажае, щобы та угода була справедлива. Однако, щобы парляментъ ставъ способный до переведена найпильнѣйшихъ своихъ задачъ, на те треба полагодженя національныхъ спорбъ, а се можна осягнути лише въ дорозѣ законодатній.

Именемъ свободнои нѣмецкого союза говорявъ п. Мавтнеръ мѣжь нашимъ: Гр. Тунъ не сказавъ въ своѣй заявѣ, якими дорогами хоче дѣйти до втихомиреня національныхъ споровъ. Самовольній языковій розпорядженя мусять уступити мѣсця справедливому для Нѣмцевъ языковому законови. Бесѣдникъ обговорюе сумный станъ, въ якѣмъ находить ся промыслъ, торговля, ремесла и рольництво. Въ послѣдныхъ пяти рокахъ зменшивъ ся въ Австрії вывозъ о 32 міл. зр., коли въ Нѣмеччинѣ въ той самъ часъ поббільшивъ ся о 500 міл. марокъ. Бесѣдникъ заявляе ся за угодою зъ Угорщиною, бо розрывъ бувъ бы для обохъ половинъ державы полученый зъ великими небезпеченьствами. Але правительство мусить смѣло вѣдперти всякій неоправданій жаданя Угорщины. Однако до того треба впередъ внутрѣшного спокою въ Австрії.

Наконець промовляли п. Вашатый, зразу по чески, потому по нѣмецки; але говоривъ такъ тихо, що мало можна було его зрозумѣти. Вонъ звернувъ ся противъ розпорядженьбар. Гавча и сказавъ, що особливо розпорядженя для Моравы навѣть прускою ароганцією назвати було бы за мало.

Не Нѣмцѣ, але Чехи повинній зъ тои причины внести обжаловане противъ Гавча. Бесѣдникъ противить ся такожъ, щобы справу полагоджено закономъ; вонъ каже, що на підставѣ §. 19-того основныхъ законовъ ческа и Нѣмецка мова е зовсѣмъ рѣвноправній, и сего досыть.

На тѣмъ закінчено засѣдане и назначено слѣдуюче на 7. годину вечеромъ.

Вечѣрне засѣдане зачало ся о год. 7½.

Першій промавлявъ п. Ярославичъ Вонъ замѣтивъ, що въ заявѣ гр. Туна не було згадки про галицкій насильства выборчій. Чи мало бы се означати, що такій насильства и дальше будуть дѣяти ся? Дальше звернувъ ся бесѣдникъ противъ проекту адресы парляментарнои бѣльшости и адресы галицкого сойму. Обѣ тій адресы вызначують Галичинѣ становиско польскои идеи ягайлоньскои: а пбсля неи Галичина, мовь частина польскои державы, мае удержуватись завсѣгды въ такомъ станѣ, щобы въ разѣ вѣдбудованя Польщѣ була підготовлена до прилученя до Польщѣ. Русины зъ такою державно-правною идеею не годять ся, и хотять, щобы народности опирали ся не на заплѣснѣлыхъ историчныхъ грамотахъ, а на справдѣшныхъ теперѣшныхъ потребахъ. Такъ само противить ся бесѣдникъ высказанбй въ тыхъ адресахъ засадѣ розширеня автономіи краѣвъ. Чимъ пахне розширене автономіи, указують галицкій выборы. [Бесѣдникови перебивае п. Богдановичъ. На те п. Дашиньскій: И тутъ мае ще щось говорити той, що для него застрѣлено хлопа въ Чернѣевѣ!]. П. Ярославичъ каже, що автономію краѣвъ повинна за тупити автономія народовъ, котра була бы охороною національныхъ меншостей. Вкінци заявляе бесѣдникъ, що его сторонництво поти буде въ найострѣйшбй опозиціи противъ кождого правительства, поки не будуть заспокоенй жадання рускаго народу.

Опбсля говоривъ п. Герольдъ. Вонъ указавъ на те, що хоробою державного орґанізму и центрального парляменту е аномалія нашого публичного ладу, котра почала ся вѣдъ повалення жовтневого диплому; корѣнь лиха лежить въ выборчихъ ординаціяхъ, несправедливыхъ для славяньскихъ народовъ. Дальше выказуе бесѣдникъ, що языковій справы не можна полагодити державнымъ закономъ. Треба закинути гадку, щобы накидати австрійскимъ народамъ оденъ языкъ, котрымъ бы мали взаимно порозумѣвати ся. На такій державній языкъ не пристане въ Австрії 14 міліонбвъ душъ. Чехи не ведуть політики особистои и нѣколи не стояли въ особи тбй опозиціи противъ правительства; то и теперь не стануть въ опозыціи противъ гр. Туна въ оглядбвъ особистыхъ. Але коли бы правительство схотѣло выступати противъ ческого народу, тогдѣ ческій послы не заберуть ся лѣчити хоробу нашого парляменту, и готова прийти хвиля, коли взагалѣ не найде ся лѣкаря на ту хоробу.

О год. 10-тбй зачавъ говорити кс. Стояловскій и говоривъ три годины. Бесѣду свою зачавъ по польски, а дальше говоривъ по нѣмецки. Изъ справоздань, якій появили ся въ нинѣшныхъ дневникахъ, не можна зрозумѣти, що и о чѣмъ властиво говоривъ бесѣдникъ. Межь нашимъ зазначивъ вонъ, що зъ устъ всего народу польского и руского въ Галичинѣ чути лише одну важку скаргу на бракъ справедливости. О говорювавъ бесѣдникъ такожъ ягайлоньску идею, котру на его гадку п. Ярославичъ хибно зрозумѣвъ. Запратувати собѣ голову вѣдбудованемъ давнои Польщѣ значило бы тбльки, що дурити себе; сю гадку закинули вже всѣ розумній Поляки. Ягайлоньска идея е щиро славяньскою, а при тѣмъ и щиро христіяньскою идеею, идеею братства народностей.

По промовѣ Стояловского закінчено засѣдане, а слѣдуюче назначено на нинѣ.

——

Интерпеляція посла д-ра Ярославича и товаришбвъ до міністра судівництва внесена дня 29 марта, звучить:

Выборцѣ зъ Неґбвцѣвъ, повѣту калуского въ Галичинѣ, Василь Шевчукъ Тимкбвъ и Василь Шевчукъ Сондей внесли дня 13 марта 1897 карне донесенѣ, що панъ Францъ Оржельскій, зять старосты Маявского въ Калуши, давъ кождому зъ нихъ въ мешканю того старосты по 10 зр., щобы голосували за правительственнымъ кандидатомъ.

Карна справа доси не полагоджена, взглядно не розпочато слѣдства. Зъ огляду на те, що всѣ процесы противъ галицкихъ селянъ, де розходилось о терорнамъ, якого они нѣбы-то допускали ся въ часѣ выборбвъ, уже покінченй, хочь були сотки обжалованыхъ и переслухано тысячѣ свѣдкбвъ, причѣмъ позасуджувано селянъ на сотки лѣтъ вязниць, — то дуже дивно выглядае повольне поступованѣ ц. к. повѣтового суду въ Калуши въ зага данбй справѣ карнбй, де переслухати треба лишь кблька осббъ!

Отже пбдписанй запытують п. міністра судбвництва:

Чи схоче вонъ постаратись о те, щобы ц к. повѣтовый судъ въ Калуши розпочавъ слѣдство противъ пана Франца Оржельского?

Письмо зъ Золочева.

[Задача „Рускои Рады“. — Потреба бурсы. — Народна Торговля.]

Нашъ повѣтъ великій, числить ажь 140 громадъ, та межи тутешними Русинами руху дасть-Ббгъ. Громады, зъ малыми выемками, стоять пбдъ ворожою намъ управою. Найлучше се доказали фатальній выборы до рады повѣтовои, що вѣдбули ся минувшого року. Золочѣвска „Руска Рада“ мусить звернути пильнѣйшу увагу на выборы до радъ громадскихъ. По всѣхъ слабшихъ кутахъ треба устроити вѣча, а на нихъ людямъ основно пояснити законъ громадскій та ординацію выборчу. Одначе треба кинути ся до роботы завчасу.

Въ центрѣ повѣту истнуе вже двацять пятый рбкъ гімназія, а користають зъ неи понайбільше Поляки та жиды. Число Русинбвъ, бодай за моихъ часбвъ, рѣдко досягало сотки. Особливо-жь впадае въ око дуже слабонька фреквенція селяньскихъ сынбвъ та дѣтей золочѣвскихъ мѣщанъ. Селяне, звѣстно, не мають за що посылати, а бурсы въ нашбмъ мѣстѣ нема, хочь и були зачатки ей при тутешнбй філіи „Просвѣты“. Та — якъ довѣдуемо ся зъ послѣдного справоздання „Просвѣты“ — фондъ тои бурсы въ квотѣ 41 зр. вѣдосланно Головному выдѣлови. Чи за двацять и чотири роки наша интеліґенція не могла призбирати бѣльше, якъ чотири десятки? Чому всѣ мѣста всходнои Галичины, де е гімназіи, мають бурсы, а тбльки мы нѣ? Не вже-жь мы такій богачѣ, що намъ ей не треба?..

Въ однбмъ зъ послѣдныхъ чиселъ „Русского Слова“ вѣдкликуе ся о. К. Дидикевичъ до крамарѣвъ золочѣвского повѣту: „Зголосѣть ся до мене, заложимо крамарскій Союзъ“. На те я спытаю: А де жь крама ѣ будуть побирати товары? чи у Гольда, чи у Кацбвъ, чи у Шватра, у Розенберґа, чи въ кого? Я гадаю — насамперед мусимо мати въ Золочевѣ „Народну Торговлю“. А безъ того крамарѣ по селахъ будуть нѣбы жидовскими субектами...

Дирекція „Народнои Торговлѣ“ обѣцала, що справы золочѣвскои філіи не спустить зъ ока; тбльки жадае вѣдъ патріотбвъ зложеня 3000 зр. уделамя. Въ виду того, що „Народна Торговля“ зачинала колись свбй интересъ зъ 500, и якось пбйшло [а чей-же отворене складу въ Золочевѣ не представляе якогось надзвычайного різника] то може смѣло заложити філію въ Золочевѣ, якъ дбстане вѣдъ Золочѣвцѣвъ 1.500 зр. Зачуваю, що 800 зр. люде вже зложили. Щобы збиране пбйшло скорѣйшимъ темпомъ, треба конечно заняза и комітетъ та пожликати добрыхъ агентбвъ. Патріоты! постановѣмъ собѣ, що сего року, оттакъ примѣромъ и 3 (15) мая — мусять бути въ нашбмъ повѣтовбмъ мѣстѣ Торговля. Въ тбмъ часѣ буде тутъ вбльный дуже пригбдный для склепу льокаль зъ фронтомъ до двохъ головныхъ улиць. Якъ же его выпустимо зъ нашихъ рукъ, то грубо стратила бы наша институція. А въ другого боку и Дирекція, дбставши на закладины філіи вѣдповѣдну суму, не повинна справы, котра вже такъ довго тягне ся, ще й теперь вѣдкладати ad calendas graecas, выправдуючи себе недостачею персоналу...

Молодикъ.

Переглядъ політичный.

Велику увагу не лишь въ Франціи але и за границею звертае на себе промова, яку мавъ до офіцирбвъ ґенер. Пеліе при нагодѣ вправъ и перегляду войска въ Бульоньскбмъ лѣсѣ. Ґенералъ пропбзнивъ ся и приѣхавъ въ каритѣ вже тогдѣ, коли переглядъ войска скбичивъ ся. Вонъ оправдувавъ ся зъ того передъ офіцирами и сказавъ при тбй нагодѣ: Недавно пбзнавъ я въ Шальонѣ силу „каноны 120“. Ся канона мае страшну силу нищеня, а до того пѣхота дбстала ще новій патроны, котрій на 700 м. такъ само дѣлають, якъ нинѣшній на 400 м. Надѣю ся, що въ разѣ вбйны Франція найде нагоду до реванжу, тымъ бѣльше що тбльки мы одній маємо той скорострѣльный карабінъ. Гадаю, що теперѣшна хвиля е незвычайно користна, особливо коли наслѣдкомъ подѣй (процесу Золѣ) такъ загально вѣдозвавъ ся горячій патріотизмъ.

Дневникъ Radical замѣчае на ту промову: Отже ген. Пеліе уважае теперѣшну хвилю за корыстну, щобы розпочати вбйну, и е такъ необачный, говорити се. Подбно говоривъ вонъ и передъ судомъ. Се вже у него загвбздка; але треба поважно поспытати ся: Де е карность въ ґенеральномъ штабѣ, и що гадае правительство про таку бесѣду, котра выставляе край на злощасній несподѣванки?

Вбдозва.

Зъ наближаючимъ ся свѣтлымъ празникомъ Воскресенія Христового пригадуе ся ласкавбй памяти Публики руске товариство „Руслан“, що поклало собѣ за цѣль: подавати матеріяльну помбчь бѣднымъ а пильнымъ у ченикамъ рускои гімназіи у Львовѣ и всѣми силами стремить до заснованя бурсы якъ-разъ для такои молодѣжи.

Тяжкій передновокъ, якій сего року грозить въ першбмъ рядѣ сѣльскому населенію, котре головно достатчуе ученикбвъ рускбй гімназіи, вѣдббсть безперечно и на тбй молодежи, що удержуесь въ школахъ на своѣмъ и безъ того скупбмъ харчи при доплатѣ 2—3 зр. мѣсячно зъ дому. Бо и вѣдки жь взяти сего, коли при загальнбмъ недородѣ и браку заробкбвъ нужда заглядае пбдъ батькбвску стрѣху? А кблько-жь то е и такихъ, що и такъ скромнои помочи зъ дому мати не можуть — сыны бѣдныхъ заробникбвъ або й сироты, що удержують ся лишь лекціями, и тымъ, що ласка добродѣевъ — коли якихъ мають — подасть имъ вѣдъ часу до часу. Та не зважаючи на всѣ перепоны горнуть ся они до школъ середныхъ и бажають добути собѣ потрѣбнои освѣты, щобы й собѣ забезпечити будучибсть и збільшити нечисленній еще доси ряды руског патріотичнои інтеліґенціи. Якъ же-жь не прийти тымъ бѣдакамъ въ помбчь запомогами чи то на убране, чи на харчь або и мешканѣ?

Товариство „Руслань“ вѣдкликуе ся отже въ першбмъ рядѣ до тыхъ, що заявили охоту бути его членами, щобы поспѣшили зъ рбчными або и залеглыми вкладками, вѣдтакъ до колишныхъ ученикбвъ тои гімназіи, що вже занимають певній становиска, а котрыхъ серце живѣйше бути повинно для того заведеня: нехай громадно приступають въ члены зъ рбчною вкладкою 1 зр. або одноразово 25 зр., коли хотять стати членами покровителями того товариства. Нехай возьмуть собѣ за взбръ безмежну жертволюбибсть найдостойнѣйшого Добродѣя нашого, що его имя часто приходить ся намъ читати въ выказахъ жертвъ для бѣднои шкбльнои молодежи, та декого изъ бувшихъ ученикбвъ тутешнои гімназіи, що сторицею вѣддячують ся за те, що колись образувались въ нашбмъ заведеню. Вкінци вѣдзываю ся „Руслань“ до всѣхъ жертволюбивыхъ сердецъ рускихъ патріотбвъ и патріотокъ, що въ молодежи добачують будучибсть народу свого, щобы памятали при рбжныхъ нагодахъ на ту молодѣжь бѣдну и чи то урядженемъ складокъ въ кружкахъ товарискихъ, чи особистыми датками причинили ся по змозѣ до улекшеня долѣ тыхъ потребуючихъ школярѣвъ та й до помочи товариству осягнути чимъ скорше поставлену собѣ цѣль.

У Львовѣ 29. марта 1898.

Е. Харкевичъ, директоръ рускои гімназіи и заступникъ головы Товариства „Руслань“.

НОВИНКИ.

— **Новый намѣстникъ** гр. **Пініньскій** зложить мандатъ до рады державнои зъ сѣльского округа Тернопбль-Збаражъ-Скалатъ. — Вчера въ честь гр. Пініньского устроило пиръ коло польске у Вѣдни; на пирѣ бувъ и мін. Биджейовичъ. До Львова приѣде новый намѣстникъ дня 4 цвѣтня и на честь его вѣдбудесь великій бенькетъ въ салѣхъ товариства кредитового земского. Урядованя въ намѣстництвѣ обібме гр. Пініньскій 15-ого цвѣтня, а по Великодни попрощае ся зъ университетомъ.

Д-ръ Леонъ гр. Пініньскій, сынъ пок. Леонарда и Юліи зъ Никоровичѣвъ Пініньскихъ зъ Грималова, родивъ ся д. 8 марта 1857 р. Аж до испыту зрѣлости [котрый зложивъ 1874 р. въ Тернополи] учивъ ся приватно дома. Науку права слухавъ у Львовѣ, а по другбмъ судовбмъ испытѣ 1878 р. слухавъ выкладбвъ зъ права римского и цивільного у Вѣдни, Липску и Берлинѣ. Въ 1880 р. дбставъ у Львовѣ степень доктора правъ, въ 1885 р. габілітувавъ ся тутъ на доцента римского права, а 1891 р. ставъ дѣйстнымъ професоромъ по пок. Зырудловскбмъ. Въ 1894 р. ставъ членомъ трибуналу державного [на мѣсце Яворского по именованю его міністромъ]. Зъ права написавъ кблька дѣлъ. Карієру посольску почавъ 1888 р. выбраный зъ бѣльшихъ посѣлостій округа тернопбльского, вѣдтакъ перекинувъ ся на округъ сѣльскій, а торбкъ здобувъ тамъ мандатъ лише при вопіючихъ надужитяхъ и насильствахъ, тожь не дивно, що протестъ противъ его выбору е одинъ зъ найбільшихъ. До сойму увійшовъ 1894 р. Гр. Л. Пініньскій доси ще не оженивъ ся.

— **Вѣсти о близькбй димісіи гр. Станислава Баденього** выринули рбвночасно зъ димісією кн. Санґушка и удержують ся у Львовѣ и у Вѣдни. Яко кандидатбвъ на маршалка краевого наводять гр. Адама Ґолуховского зъ Гусятинщины [брата міністрового] и Станислава Стадницкого зъ Мостиского, а Gazeta narodowa вытягае навѣть гр. Меч. Борковского зъ Мѣльниць. Коли-бъ справдѣ прийшло до перемѣны маршалка, то зъ наводженыхъ кандидатбвъ мы найскорше були бы за гр. Ґолуховскимъ, беручи на увагу его поступоване яко маршалка гусятиньскои рады повѣтовои. Зъ вѣдки гр. Стан. Стадницкій а ще бѣльше гр Борковскій мавъ бы стати маршалкомъ краю, сего не розумѣемо.

— **Доповнена програма вечерка въ память XXXVII ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка**, устроюваного заходомъ товариства „Просвѣта“ въ понедѣлокъ 4 ого н. ст. цвѣтня с. р. Музикально-вокальну часть програмы выконае товариство Львбвскій Боянъ при участи артиста-співака п. Мик. Левицкого и орхестры 80 п.:

1. Вербицкій Симфонія Bdur, выконае орхестра.
2. Вступне слово проф. університету д ра Колессы
3. Нѣщиньскій „Вечерниць“, хоръ мѣшаный въ супроводѣ орхестры.
4. Лисенко-Шевченко „Ой одна я одна“, сольо сопранове, вѣдспѣвае п-а М. Арданбвна.
5. Воробкевичъ Шевченко: „Третій пѣвнѣ“, хоръ мужескій.
6. Промова студента університету п. Т.
7. Свѣчиньскій - Шевченко „Днѣпро реве“, хоръ мѣшаный.
8. Деклямація.
9. Сарассато „Циганьскій пѣсни“, сольо скрипкове въ супроводѣ фортепіана, вѣдграе п-а І. Чачковска,
10. Колесса-Шевченко „Дѣвчина и рута“, хоръ мужескій.
11. а) Нижанковскій-Шевченко „Минули лѣта молодѣ“; б) Матюкъ - Шашкевичъ „Цвѣтка дрібная“, сольо тенорове п. М. Левицкого.
12. Лисенко-Шевченко „Завѣщане“, хоръ мѣшаный въ супроводѣ орхестры.

Цѣна мѣсць: фотель 1·50 зр., крѣсло перворядне 1 зр., другорядне 80 кр.; вступъ на салю 50 кр., ґалерія 30 кр. — Білетбвъ дбстати можна въ товариствѣ „Руска Бесѣда“, ринокъ ч. 10, І. поверхъ.

— **Семій літературній сходины, уряджуваній** редакціею „Літературно-наукового Вістника“, вѣдбудуть ся завтра [въ суботу] на Рускбй Бесѣдѣ о годинѣ 7-бй вечеромъ.

— **„Родина“, товариство рускихъ роботниковъ у Вѣдни** устроюе дня 3. н. ст. цвѣтня 1898. въ сали „zur goldenen Birne“ [Rittersaal], VII. Mariahilferstrasse Nr. 30. вокально-деклямаційній вечерниць въ память 37-ыхъ роковинъ смерти нашого кобзаря Тараса Г. Шев-

ченка. Програма: I. Часть: Вступне слово головы „Родины“. 1) Лавровскій „Красна зоре“, муж. квартетъ. 2) Т. Шевченко „Розрыта могила“, деклямація т-ки К. С. 3) Вербицкій: „Кобъ мои раны знали“, муж. квартетъ. 4) С. Яричевскій: „На смерть Тараса Шевченка“, деклям. тов. Д. И. Часть: Вѣдчитъ. 5) Скрипкове сольо въ супроводѣ фортепіяна п. „*“ и панна Д. 6) Т. Шевченко: „Хустина“ деклямація т-ка и К. Б. 7) Лисенко „Ой пущу я кониченька“, тріо зъ хоромъ въ супроводѣ фортепіяна, п. Супиньскій. 8) а) Матюкъ „Цвѣтка дробная“, сольо въ супроводѣ фортепіяна п. Ил. Козакъ; б) Л. Супиньскій „Замовкли торбаны“, сольо, п. Ил. Козакъ, супроводитъ композиторъ. 9) Г. Шевченко „Кавказъ“ деклямація . . . т. С. Я. 10) Нѣщиньскій: „Закувала та сива зазуля“, муж. хоръ въ супроводѣ фортепіяна. Початокъ о год. 7½ вечеромъ. Добровольнѣ датки приймае ся зъ поднякою. [Адреса: M. Bohajczak, XVIII. Theresiengasse 32].

— **Въ справѣ Руского товариства педаґоґічного.** Яка въ котрого народу школа, така его будучность. Школа для всѣхъ Русинівъ одна; въ нѣй нема нѣякихъ партій политичныхъ, тому всѣ Русины повинни однако дбати про розвій руского шкільництва. Видимымъ органомъ, котрый займае ся всѣми справами руского шкільництва, есть Руске товариство педаґоґічне у Львовѣ, однакъ успѣхи его дѣяльности въ значній мѣрѣ зависимѣ вѣдъ того, якон помочи дознае оно вѣдъ руского суспільности. Тому кождый Русинъ повиненъ уважати своимъ обовязкомъ помагати товариству такъ морально якъ матеріяльно. Моральну помочь може дати товариству кождый, надсылаючи на адресу выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ [Академічна ґімназія въ Народномъ Домѣ] свои думки и спостереженя, въ чѣмъ руске шкільництво недомагае и якон ге треба помочи чи роботы, щобы выдѣлъ товариства мавъ докладный образъ потребъ руского шкільництва и вѣдповѣдно до того знервувъ свою дѣятельность туды, де ся потрѣбно. Матеріяльно-жь може руска суспільность спомагати товариство, вписуючись численно въ его члены. [Одноразове вписове 50 кр.; рѣчна вкладка 50 кр., значить менше нѣжь 1 кр. на тыждень]. Руске товариство педаґоґічне истнуе вѣдъ жовтня 1881 р. и повинно вже числити до 20.000 членівъ, але зъ жалемъ приходить ся мени зазначити, що вѣдъ заснованя дотеперь то число ледво переступило 800 взагалѣ, а по вѣдчисленю померших и такихъ, що не платятъ вкладокъ, число дѣйстныхъ членівъ зменшаесь до половины. Дальше не повинно и не може такъ бути, сли Русины не зрекли ся правъ и надѣй національного жита и розвою. 100-лѣтный ювілей народной свободы повинні Русины увѣнчѣчнити передовсѣмъ на полю руского шкільництва. — *П. М.*

— **О высланю зборной петиції** до Ц. К. п. міністра просвѣты въ справѣ запомоги для вдовъ и сиротъ по священникахъ повѣдомлено мене зъ Деканатівъ калуского и устеньского. Поодинокій петиції прислали на мои руки Вп. оо. Менциньскій зъ Ходовичъ [перем.], Сотанчикъ зъ Усти зеленого [стан.], Зубрицкій зъ Мшанця [перем.]. Присягнь зъ Михівця [перем.], Червиньскій зъ Поморецъ [стан.], Заячківскій зъ Збаража [льв.], Гузаръ зъ Завалова [льв.] — *Танячкевичъ.*

— **Рускій народный театръ въ Тернополи.** Хочь по послѣдній своїй дописи про театръ дѣставъ я анонімъ зъ вѣдповѣдно авторови его „артистичнымъ“ епітетомъ, все-жь таки уважаю вѣдповѣднымъ подавати й дальше до прилюдной вѣдомости звѣстки про роботу нашого театру въ Тернополи, до чого маю таке саме право, якъ кождый нашій членъ публики, що ходить на представленя. Підписую повнымъ именемъ свои дописи, щобы брати за нихъ добросовѣстность всякій закиды, тѣлько очевидно не анонімній. Осудъ интересности моихъ дописей для загалу належить очевидно до Хв. Редакції передъ ихъ помѣщеньемъ. — Симъ разомъ хочу обговорити выставы оперетокъ „Мікадо“ и „Дзвонівъ зъ Корневіль“ та драмы Маньки „Нещасне кохання“.

Выстава „Мікада“ выпала далеко гладше, якъ „Барона цыганьского“, хочь вѣдгране карикатурно-сатиричнои акціи було безперечно далеко трудньйше якъ простенького, мало-що не идіотичного „Барона“. Взагалѣ цѣлый „Мікадо“ мусить выдатись дивно глупымъ тому, хто не думае про те, що се все сатира [н. пр. чаете помахуване ногою, нахиляване головы, паданя на лице, дитинячій хѣдъ качачимъ бѣгомъ и т. п.] на безчисленній и неразъ нѣ трохи не мудрѣйшій формы нашого товарискаго чи сальонного жита. Вѣддати вѣдповѣдно сю сатиру безъ надмѣрной карикатуры — се якъ-разъ найтруднѣйша рѣчь. Гра нашихъ артистівъ, по моему чутю, була вповнѣ вдоволяюча, що видко було й на лицяхъ присутной публики. Всяке признаня належить ся п. Ольшаньскому [Коко] и п-ни Лопатиньскій [Юнь-Юнь] такъ за співы якъ за гру. П. Григоровичъ тежь співавъ дуже добре, та въ грѣ бувъ мѣсцями за штивный н. пр. въ сценѣ зъ урядникомъ до всего [коли хоче вѣшати ся].

„Дзвоны зъ Корневіль“ выпали мляво и взагалѣ слабо — мимо прегарного провадженя орхестры вѣйскової п-омъ Косаком. Се взагалѣ перше представленя въ Тернополи [„Галька“ Монюшка мала тежь выпасти слабо], въ котрого я вийшовъ невдоволеный, и то невдоволеный очевидными браками приготованя и вдадженя именно тыхъ, що повинні свѣтити примѣромъ для другихъ. Verba movent, exempla trahunt! Прикрого вражѣня не могло зовсѣмъ затерти навѣть дуже гарне зображене старого скупаря п-омъ Ольшаньскимъ [Гаспардъ] зъ сценѣ замковой. П. Лопатиньскій не познанемъ, на нашу думку, брати ролѣ маґрафа — изъ за співу. Машиністъ не сповняе належито й на часъ своихъ функцій. Треба мати надѣю, що подобна выставa другій разъ не повторить ся, тымъ бѣльше, що на лицяхъ самыхъ артистівъ на сценѣ можна було читати невдоволене зъ представленя.

Драма п. з. „Нещасне кохання“, котрои подѣя взята авторомъ певно зъ дѣйстной криміналістики, грѣшить передовсѣмъ бракомъ ясного зазначеня мотивівъ въ поступованю Семена и надто довгимъ оповѣданемъ деньщика въ I. актѣ. Вирочѣмъ драма складна, бо акція взагалѣ природна. [Зъ похибокъ замѣтимо н. пр. выходъ сватівъ зъ хаты въ хвили, якъ Варка зомлѣла. Чого й чому сами сваты выходить, а не хто зъ хатныхъ?] П-а Гембицка [Варка], п-ѣ Осиповичева [Тютюниха] и п. Гембицкій [старый Тютюнь] грали дуже добре. Прикро лише, що при найтрагічнѣйшихъ сценахъ п-ы Гембицкои якѣсь — видко не дуже интеліґентна индивідуа — смѣяла ся. Такожь деньщикъ [п. Шеремета] бувъ удатный, хочь трошки впадавъ въ карикатуру, н. пр. вѣдскакуючи на лавцѣ въ хатѣ Тютюнівъ передъ Варкою неустанно, мовь на ресорах. Взагалѣ п. Шеремета [судячи по его Ромбули въ „Свекрусѣ“, деньщику въ „Нещасномъ коханю“ и нотари въ „Дзвонахъ зъ Корневіль“] подае надѣю на доброго комика въ вѣдповѣдныхъ ролях. Наймитъ [п. Польщукъ] бувъ але ухарактеризованый [волосе зовсѣмъ чорне, а вусъ бѣлый] и надто блѣдъ при грѣ п-ы Гембицкои. Здаесь, п. Польщукъ мае бѣльше таланту до комізму, якъ до траґіки, судячи по его Бржисганку въ „Подружю на пробу“, въ Головцѣ въ „Торговли жемчугами“ и вбитѣ въ „Дзвонахъ зъ Корневіль“. Семенъ, вже й авторомъ лишеный неяснымъ, ставъ ще неяснѣйшимъ въ интерпретаціи п. Сгадника мимо очевидныхъ зверхныхъ обявівъ доброи волѣ. У п. Сгадника мало чувства — се чути зъ кождого его тону, и длятого перша его рѣчь старати ся *щиро вдумувати въ ситуацію* — Сцены зборни выпадали жваво; видко такій простонародній ситуаціи зборній легко приходить ся вѣдограваты нашимъ артистамъ. Вѣдчести мушу такожь гарный дуетъ жѣночій „Сонце низенько“ [п-а Коссаківна сопранъ и п-а Миколаєнко альтъ] и терцетъ мужескій „Реве та стогне Днѣпръ широкій“ [пп. Григоровичъ, Рубчакъ, Вовчакъ]. Публика выйшла зъ представленя зовсѣмъ вдоволена. — *Ив. Комачъ.*

— **Зъ Рогатиньского** зъ Фирлѣєва пише господарь Вас. Конинъ въ „Свободѣ“: Дня 23 марта прийшовъ въ Фирлѣєвѣ до школы польскій кѣсондзъ на науку та й каже до дѣтій въ клясѣ: Jak ja będę wychodzić ze szkoły, żebyście wszyscy mówili: Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Kto tak nie powie, będzie klęczał do samego wieczora. Але рускихъ школярівъ було до 40 а Поляківъ лише 4, отже три рускій ученики, якъ кѣсондзъ выходивъ, сказали: „Слава Ісусу Христу!“ На тѣ слова кѣсондзъ вернувъ ся, взявъ Михайла Кривня за уха, товкъ головою до лавокъ, бивъ палицею по крижахъ, по головѣ и говоривъ: „Na ci Слава Ісусу Христу!“ Такъ то насъ шанують польскій bracia! А нашій Русины такого опѣкуна молодежи выбрали предѣдателемъ шкільной рады мѣщевои, якъ коли-бъ не було вже Русина!. Кѣсондза позвано до суду. — *Василь Кривинъ*, господарь.

— **Зъ вѣдгомону процесівъ повыборчыхъ.** Дисциплінарна рада палаты адвокатівъ переслала д-рови Мих. Королеви въ Жовкви таке письмо: „Рада дисциплінарна палаты адвокатівъ у Львовѣ ухвалила, що нема причины до дисциплінарного слѣдства противъ адвоката д-ра Мих. Короля въ Жовкви за-для его співудѣлу при выборахъ, що вѣдбули ся дня 22 н. ст. лютого 1897 въ громадѣ Куниня. Причины: Актомъ обжалованя зъ 30 марта 1897 ч. 2207 заквнено д-рови М. Королеви, що дня 22 лютого 1897 при выборахъ на посла до рады державной въ Куниню вѣнъ приказомъ, радою и поучуваньемъ выборцівъ наклонивъ ихъ до злочину публичного насильства въ §. 81 з. к и той злочинъ зъ розмысломъ спровадивъ. Однакъ при головній розправѣ, що вѣдбула ся въ днякъ 17 до 20 серпня 1897, увольнено всѣхъ обжалованыхъ вѣдъ закиду того злочинку за-для браку дѣйстности чинного, тѣлько декотрыхъ засуджено за переступство въ §§. 312, 313 и 314 з. к. Що-до д-ра М. Короля увольнено его не тѣлько вѣдъ тои співвины, але также вѣдъ всякои иншои одѣвчальности, бо зізнанями свѣдківъ довѣдено, що д-ръ М. Король не тѣлько при сій нагодѣ нѣякои неправности не допустивъ ся, але противно, всѣхъ, що брали участь, кѣлька разівъ упоминавъ до спокійного поведеня и до послуху комісіи выборчій. За-для такого стану рѣчи нема отже нѣякои подстави также до слѣдства дисциплінарного, бо зъ актівъ справы сей не выходить, щобы адвокатъ д-ръ М. Король при тій нагодѣ въ чѣмъ-небудь провинивъ ся противъ обовязківъ або гѣдности стану адвоката. — Зъ рады дисциплінарной палаты адвокатівъ. Львовъ 5 лютого 1898. [*Підписы.*] А якъ то выглядавъ доносъ старосты Чежовского до прокураторіи, де вонъ домагавъ ся арештованя д-ра Короля за „гайдамацтво“ и за головного виновника арештованъ селянъ!

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Яблонци**, почавъ вѣсни, потребуе закупити 100 кіло картофель на насѣня, ґатунку доброго и плодовитого, для роздачи межи своихъ членівъ. Хто зъ честныхъ земляківъ знае жередо закупна картофель, зволить намъ чимъ скорше ласкаво донести. — *М. Недельскій* голова, *Ю. Кавчакъ* секретарь.

— **Карола А. Газастйерна**, одного зъ вызначнѣйшихъ писательвъ шведскихъ, померъ 20 марта въ Бернеборґѣ въ Финляндіи въ 38 роцѣ жити. Зъ фаху бувъ инжинеромъ, але вѣдъ 1883 року почавъ писати: насамперед драматичній утвори, потѣмъ ліричній стихи, вкѣнци романы. Романъ его „Гяжкій часы“ зъ фінляндского сѣльского житя мае значне класичного утвору.

— **Желѣзница коломыйско-залѣщицка.** Комісія реамбуляційна желѣзницѣ Делятинъ-Коломыя-Стефанівка [Залѣщики] розпочала зъ днемъ 29. н. ст. свою роботу. Въ складъ комісіи, котра вже выѣхала до Делятина, входить: радникъ двору Моравецъ яко председатель, радникъ будівництва Мікулі яко делеґатъ міністерства желѣзницъ, вѣдполковникъ генерального штабу Каллізода яко представитель міністерства вѣйны, а зъ выдѣлу краевого, котрый е акціонаремъ, віцедиректоръ бюра желѣзничого Гольденталь, инжинеръ Мякальскій и секретарь Філіпі, староста горничій Подґурскій и авторъ желѣзничого проекту инжинеръ Зембицкій. Комісія буде занята до кѣнця черня, а опѣсля пѣчне ся будова, котра хоть въ малій части принесе заробокъ дооколичнымъ людямъ.

— **Русинъ купець** зъ капіталомъ 2—3 тысячъ мае нагоду заложити торговлю товарівъ кольоніяльныхъ, а крѣмъ того мѣгъ бы обняти евентуально зарядъ касина урядничого. — Близшу вѣсть подасть евентуально Адміністрація „Дѣла“.

— **Нова дефравдація.** Практикантъ філіи ґіпотечного банку въ Тернополи Тадей Ґедройць утѣкъ, здефравдувавши майже 6.000 зр. Въ банку бувъ вонъ ліквідаторомъ у вѣддѣлѣ заставничѣмъ и тамъ выкрадавъ дорогоцѣнности и цѣнній паперы, а пѣсля при помочи третихъ особъ на ново ихъ заставлявъ. Все въ свѣтѣ мае свій курсъ и моду, а теперь очевидячки — дефравдацій.

— **Жидівскій „промыслъ“.** Зъ Долиньского пишуть намъ: Дня 23 марта с. р. на ярмарцѣ въ Рожнѣтовѣ укравъ жидъ у господаря Стефана Гуця зъ Красного пѣдъ Калушемъ 210 зр. Тій грошѣ дѣставъ Гуць за сироданій волы и вложивъ бувъ ихъ до ташки [дзьобенки], а що не мавъ дрѣбныхъ грошей дати на щасте, то жидокъ завѣвъ его до гурту людей, що стояли коло якоись льотерій и тамъ, середъ глоты хапнувъ Гуцеви зъ дзьобенки грошѣ завитій въ хустину и утѣкъ. Шукай вѣтра въ полі! И такъ злодюга-жидъ въ бѣлый день обрабувавъ христіянина зъ его кревавицѣ!

— **Жидівска бута.** Вже то у насъ, особливо по мѣсточкахъ галицкои Каліфорнії, жиды допускають ся безчельныхъ напастій и бійокъ зъ селянами и заробниками, а опѣсля ще кричать по жидівскихъ ґазетахъ, що се „розруси“ антісемітскій. Ось характеристика: Жидки Зінґеры въ Перемышли купили у селянки Ткачиковои зъ Негрибки бураки, угодились о цѣну и вагу. Тымчасомъ на другій день, коли Ткачикова везла зновъ бураки на торгъ, Зінґеры закликали ей до хаты та забрали зъ воза пѣвъ кѣрця бураківъ и заявили селянцѣ, що власне тѣлько буракивъ бракувало до ваги, тому нинѣ собѣ добирають. Селянка не хотѣла на таке очевидне шахрайство згодитись; тогдѣ жиды сильно ей обили. Справа пѣйшла до суду и чей жидамъ не уйде ся безкарно..

— **Дѣбній вѣсти.** Бурмістромъ мѣста Галича выбраный нотарь Мих. Савицкій. — Дефравдантъ Тадей Ґедройць, котрый спроневѣривъ 6.000 зр. въ касѣ щадничій въ Тернополи, попавъ въ руки поліціи у Вѣдни. — Въ дальшомъ процесѣ о торговлю людскимъ товаромъ въ Краковѣ [о чѣмъ мы писали] арештовано медика Исидора Дубаньского [жида зъ Станиславова] за ложну присягу. — Мѣсто Сянокъ старая ся завести у себе электричне освѣтленя. — Рада громадска въ Грималовѣ надала ґр. Щастному Козєбродскому, властителеви дѣбръ въ Глѣбовѣ, почестне горожанство.

Надѣслане.

Foulard-Seide 65 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** Porto und steuerfrei ins Haus. — **Muster umgehend.** 7 [2]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Емилія зъ Глѣбовицкихъ Демяновска, вдова по пок. Иванѣ Демяновскѣмъ, бувшѣмъ пароху въ Церковній дек. болехівского, упокоила ся дня 18 н. ст. марта въ селѣ Угороднахъ, въ 73 роцѣ житя, въ домѣ свого сына, властителя реальности. В. ѣ. п.!

Антонина зъ Вайдівскихъ Кмицикевичева, вдова по бувшѣмъ пароху въ Колодновѣ великѣмъ, упокоила ся 30 ч. ст. марта, въ 83 роцѣ житя, у свого сына Северина въ Копаню. В. ѣ. п.!

Наука, штука и література.

— **П. Левъ Лопатиньскій**, директоръ руского народного театру, написавъ нову драматичну штуку, именно сальонову комедію „Конкурсъ на мужа“.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Адъюнктами прокураторіи скарбу именованій концепісты: д-ръ Макс. Левицкій, д-ръ Леонардъ Сталь, д-ръ Сим. Вольнеръ и д-ръ Витовдъ Бартошевскій; провіз. концепістъ д-ръ Ернестъ Ментшль именованый дѣйстнымъ концепістомъ прокураторіи скарбу въ X. класѣ ранґи. — Концептовій практиканты дирекціи скарбу именованій концепістами скарбу въ X. класѣ ранґи для службы податковои I. инстанціи: Кар. Сурбѣвка, д-ръ Генр. Яворскій и Меч. Маєръ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 1 цвѣтня. Намѣстникъ ґр. Пінінь-скій ставъ тайнымъ совѣтникомъ [ексцеленція].

Вѣдень 1 цвѣтня. Wiener Ztg. оголошуе цѣсарске письмо до архикн. Франца Фердинанда д'Есте, въ котрѣмъ цѣсарь высказуе свою радѣсть, що зъ уваги на повне подужане архикняза може его назадъ ввести до войсковыхъ занять и вѣддати его до розпорядимости найвысшого вожда. Такимъ чиномъ архикнязь буде мати нагоды повнакомити ся зъ усѣма справами войсковыми на загальный пожитокъ монархіи.

Квотова депутація выбрала головою ґр. Шенборна, а заступникомъ его п. Яворского. Президентомъ австрійскои делеґаціи мае вѣстати, як доносять вѣденьскій дневники, п. Яворскій.

Ґр. Тунъ переговорювавъ вчера зъ италійскими послами. Домагають ся они другои желѣзницѣ до Трієсту и богато всѣлякихъ уступокъ національныхъ. Що до желѣзницѣ сказавъ ґр. Тунъ, що уважае сю справу за дуже важну для державы; що до жадань національныхъ покликавъ ся на запевнене рѣвноправности всѣхъ народностей, высказане въ заявѣ своїй, зложеній въ парламентѣ.

Будапештъ 1 цвѣтня. Зъ Тобы доносять, що выбухли тамъ соціялістичній розруси мѣжь сѣльскимъ населеньемъ. Жандармерія мусѣла стрѣляти; зъ обохъ сторонъ е кѣлькохъ убитыхъ и богато раненыхъ. Завѣзвано вѣддѣлъ войска.

Атены 1 цвѣтня. Вчера вѣдбула ся карна розправа въ справѣ замаху на короля. Обохъ обжалованыхъ, Кардіцу и Ґеорґіса, засуджено на смерть.

Надѣслане

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. I. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроня електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя въ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.**

ЛИПЕЦЬ

зъ реставрацій НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова въ капустою	15 кр.
Сѣкана легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрацій, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій виня по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 97—? **Зъ высокимъ поважанемъ**

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Просять ся сих членів „Академічної Громади“, котрі досіль — мимо візвання — не звернули запожичених книжок з нашої бібліотеки, аби се вчинили в як найкоротшім часі. Товариші, котрі не можуть лично явити ся зволять прислати книжки почтою.

У Львові 24 марта 1898.

За Виділ „Академічна Громада“ — *Гр. Гарматтій* голова. *Мих. Мочульський* за бібліотекаря.

ПИЛОЧКИ, ножиць и ножъ огородничій, лопаты, граблѣ, мотики, щѣтки дротяній до чищена деревъ поручае ПЕТРО ХИПОСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ палацу кр.] 4056

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНОСТЬ 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхівъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Російске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biegoy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Женщина интеліґентна Русинка въ вѣку 36 лѣтъ, знаючи господарство, варене и взагалѣ ладъ домашный, приме мѣсце у старшого мужчины. — Ад еса *Н. К. А.* Самборъ poste restante.

136 1—2

Найновѣйшій фасоны — цилїндры, капелюхи штивній и мягкій зъ фабрики П. Ц. Габіґа зъ Вѣдня

поручае магазинъ новостій

Мартина Міллера

у Львовѣ

площа Галицка ч. 14, побѣчь Банку Ґіпотечного. 3—10

126

ВЕСНЯНКИ Crême Iris д-ра Whytt'-а. Цѣна слоика съ приписомъ ужитя 80 кр. Тѣлько правдивій съ пѣдписомъ д-ра Whytt'а. 1

пришкы, утробяный плямы выгубляе успѣшно въ дуже короткѣмъ часѣ, вѣдъ давна выпробованый

Головный складъ въ аптицѣ

Жигмонта Рукера

пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 143—?

ПОВОЗЫ, вѣзки, тарантасы новѣ, а также уживаний поручае

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальній числѣ 28 134

по приступныхъ цѣнахъ, гарантуючи за добрый выробъ.

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѣвъ ул. Галицка ч. 12.

ФАБРИКА КАПЕЛЮХОВЪ

пѣдъ фірмою

Антонъ Кафка

передше [А. Кожелюжекъ]

у Львовѣ улиця Галицка ч. 4. [побочь катедры]

поручае капелюхи и цилиндры власного выробу въ найможнѣйшихъ барвахъ и фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и цилиндры зъ фабрики P. C. Habig у Вѣдни. Капелюхи въ найрѣзнороднѣйшихъ барвахъ по 5 зр., а цилиндры цѣлкомъ легкій по 9 зр. Капелюхи „Loden" зъ фабрики А. Піхлера въ Градцу, а также Chapeau-Claque атласовѣ по 5, 7 и 8 зр. Держить также великій выборъ соломяныхъ капелюховъ. 124 3—8

Молодый помѣчникъ торговельный 275—5

зъ дѣлу корѣнного пошукуе посады пѣдъ адресою: poste restante В. В. Станиславѣвъ.

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОГРАФІЄ
рѣжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нового выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІЙ.

До переплету

принимае ся всякій роботы входячій въ кругъ переплетництва.

Всякій замовленя вѣдворотною почтою. 62 21—30

Вдовець, интелігентный, лѣтъ 42, въ двоима дѣтьми, 3 и 4 рѣчными, становищи правительственномъ, не маючи за-для браку часу нѣякихъ знакомостій, глядить сею дорогою особы, панны або вдовы, Русинки, съ невеликимъ посагомъ въ цѣли супружества, бо йде ему о опѣку для дѣтей. Рѣчь трактуе ся серіозно и ручить ся за дискрецію словомъ чести. Ласкавѣ листы на адресу I. M. poste restante Винники коло Львова. 182 2—2

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливания въ найкоротшѣмъ часѣ, а также маe на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвоновъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

По низькихъ цѣнахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовѣ, ул. Кароля-Людника ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 14—?

II. Звычайній Загальній Зборы

Товариства взаимного кредиту „ДНѢСТЕРЪ"

стоваришеня заревестрованого зъ обмеженою поруков вѣдбудуть ся дня 4 н. ст. мая 1898 о год. 4 по полудни въ великѣй сали Народного Дому у Львовѣ.

НА ПОРЯДКУ ДНЕВНОМЪ:

1. Вѣдчитаня протоколу I. Звычайныхъ Загальныхъ Зборовъ.
2. Справоздане Дирекціи и Рады Надзираючои за II рѣкъ адміністраційный [1897].
3. Справоздане Комісіи ревізійнои и удѣленe абсолюторіи Дирекціи и Радѣ Надзираючѣй.
4. Внесене Рады Надзираючои въ справѣ роздѣлу зыску 4.649 кор. 78 сот. и установленe дівіденды вѣдъ удѣловъ членьскихъ.
5. Внесене Рады Надзираючои въ справѣ статута и фонду емеритального для урядниковъ и слугъ Товариства.
6. Внесеня и интерпеляція Членовъ.

За Раду Надзираючу

Президентъ

ВАСИЛЬ НАГОРНЫЙ

5% чистого зыску на Приютъ вдовъ и сиротъ по священникахъ въ Самборѣ

въ часѣ вѣдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядовъ церковныхъ

Свг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

Поручаючи по найдешевшѣй цѣнѣ ѣедоны свѣтлѣ, матерія шовковѣ и вовняні, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, цавуки, свѣчники, свѣчки ощадні, блящані, пѣдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочѣ предметы церковні.

Власна роботня бронзовника

приймае до вѣдновленя всякѣ старѣ сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ также всякѣ замовленя пѣсля взорбовъ

Зъ поважанемъ

Свг. Спожарскій и Вол. Устеньскій

82 17—18 Львѣвъ, улиця Руска ч. 1.

Розсылка сукна лишь для приватныхъ.

Вѣдтинокъ, 3.10 метр. довгій, достаточный на 1 мужескій одягъ коштуе лишь

зр. 3.10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 7·50 зъ делікатнои
зр. 8·70 зъ делікатнои
зр. 10·50 зъ найделікатн.
зр. 12·40 зъ англійскои
зр. 13·95 зъ кангариновои

} правдивои овечои вовны.

Вѣдтинокъ на чорный сальоновый одягъ зр. 10·—.

Матерія на легкій пальта вѣдъ зр. 3·25 за метеръ выше; льоденъ въ пышныхъ барвахъ за 1 вѣдтинокъ зр. 6·—, 1 вѣдтинокъ зр. 9·95; Peruvienne и Doskings, матерія для урядниковъ державныхъ, зелѣзничихъ и на судейскій тоги; найделікатнѣйшій камгарны и шевіоты а также матерія на уніформы для фінансовои сторожи и жандармерія и т. д. и т. д. розсылае по фабричныхъ цѣнахъ найлучше знаный яко реальный и солідный

складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF** in BRÜNN

Взорцѣ gratis и franco. — Достава точно пѣсля взорця.

УВАЖАТИ! Звертае ся увагу Р. Т. Публики особливо на те, що при безпосередньѣмъ побираню матерія выходять значно дешевше, якъ замовлюваній у торговцѣвъ посередныхъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ розсылае всѣ матерія по дѣйстныхъ цѣнахъ фабричныхъ не причисляючи рабату. 61 7—10

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр

перевозить найдешевше и подае по ясненя безплатно

около пѣвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 19—20

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѣ зъ** 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

VI. Звычайнѣ Загальнѣ Зборы

Товариства взаимныхъ обезпечень „ДНѢСТЕРЪ"

вѣдбудуть ся

дня 4 н. ст. Мая (въ Середу по Недѣлѣ сс. Мироносиць) 1898 о год. 10 передъ полуднемъ

въ великѣй сали Народного Дому во Львовѣ.

НА ПОРЯДКУ ДНЕВНОМЪ:

1. Вѣдчитане протоколу V. Звычайныхъ Загальныхъ Зборовъ.
2. Справоздане Дирекціи и Рады Надзираючои за V рѣкъ адміністраційный (1897 р.)
3. Справоздане Комісіи ревізійнои за рѣкъ адміністраційный 1897.
4. Внесене Рады Надзираючои:
   а) въ справѣ роздѣлу надвышки доходу 10.579 зр. 01 кр.
   б) въ справѣ вынагороды 2 выбраныхъ членовъ Дирекціи и 3 членовъ Комісіи ревізійнои.
   в) въ справѣ статута и фонду емеритального для урядниковъ и слугъ Товариства.
5. Выльосованe листовъ удѣловыхъ фонду основного въ квотѣ призначенѣй на амортизацію по мысли арт. V. статута.
6. Выборъ: а) 6 членовъ Рады Надзираючои на мѣсце уступаючихъ по мысли §. 92 статута пп. Д-ра Теофила Кормоша, Д-ра Костя Левицкого, Василя Нагорного, Лонгина Рожанковского, Д-ра Дамяна Савчака и Д-ра Щасного Сельского на протягъ 3 лѣтъ; — б) 5 заступниковъ членовъ Рады Надзираючои на 1 рѣкъ; — в) 3 членовъ Комісіи ревізійнои и 1 заступника на 1 рѣкъ.
7. Означене числа членовъ Рады Надзираючои по мысли §. 89 е) статута маючихъ выбрати ся на найблизшихъ Загальныхъ Зборахъ.
8. Интерпеляція Членовъ.

За Раду Надзираючу

Президентъ

Василь Нагорный.

Розклад їзди поіздів зеліничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова
приходять о			відходять о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
3.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		Нічн		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		**Нічн**	
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.06	„ Сокаля
		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Ицкан Бергомету з вимком понеділка		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
15.49		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
10.00		„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча
	12.10				

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годины 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Чорлиньскои. Зъ друкарни Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоанникия Гренжка.

Ч. 65 Львовъ, Субота 21 Марта (2 Цвѣтня) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснхъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переминѣ рязомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинъского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: S. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австріи:	за границы:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 гр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламації не опечатаній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одинок стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланне“ по 25 кр. а. в.

Подякы и инший донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стинка.

Передъ святами.

Якъ попередными роками такъ и теперь уважаемо за свѣй обовязокъ пригадати всѣмъ верствамъ рускон суспѣльности на ей не то патріотичный, але конечный, природный обовязокъ, щобъ она, при нагодѣ надходячихъ святъ, заосмотрювала ся у всѣ святочній потребы выключно лишь у своихъ купцѣвъ. Справа се не лично обходяча поодинокихъ купцѣвъ, але загальна, всенародна.

Коли суспѣльнѣсть руска узнала купецтво своє яко одинъ изъ сильныхъ каменѣвъ при будовѣ всенародного будынку и его своєю довголѣтною тяжкою працею вже придбала, то теперь повинна старати ся, щобы той камѣнь въ найсильнѣйшѣмъ сполученю зъ другими пѣддержавъ той будынокъ а не розлюзозувавъ ся и ослабавъ та — не дай Боже — высунувъ ся зъ фундаментѣвъ. Коли мы отже мали на стѣлько силы, щобы сотворити руске купецтво, то вже тымъ лекше повинно прийти намъ его пѣддержати и допомочи до дальшого природного его розвою. А власне теперь найвѣдповѣдньйша и найважнѣйша до того пора. Якъ пора жнивъ и ихъ выдатокъ рѣшаютъ долю господаря на цѣлый рѣкъ, такъ само свята и торги святочній становлять для купця головну пѣдставу до его цѣлорѣчного бѣлянсу. Звѣстна бо въ свѣтѣ купецкѣмъ рѣчь, що щоденній дрѣбній обороты ледви чи покрываютъ бѣжучій выдатки купецкій, а доперва рухъ святочный рѣшае долю кождого купця. Тому и не дивниця, що кождый купець выжидае тои хвилѣ зъ певною трѣвогою.

Въ краяхъ о одностайнѣй людности справа тая не звертае такои бачнои уваги загалу, бо всѣдни всѣ знаютъ, що святочный заробокъ лишивъ ся межи своими, въ своѣмъ власнѣмъ народѣ. Не такъ зложенй вѣдносины въ нашѣй Галичинѣ. Тутъ купецтво наше мае противъ себе страшну, до найдрѣбнѣйшихъ детайлѣвъ зорганізовану, чужу, конкуренцію. Она тымъ страшнѣйша и прямо убійча черезъ те, що не перебирае въ средствахъ, щобъ лишь удержати ся при своѣмъ монополю, а противника, т. е. нашого купця, знищити. Для того то лежитъ на нашѣй суспѣльности дуже важный обовязокъ: пѣддержати своєю помочю свѣй станъ купецкій власне въ сѣй хвилѣ, коли розгарае голосна рѣшаюча битва. Теперь вся руска суспѣльнѣсть повинна стати якъ одинъ мужъ по сторонѣ нашого купецтва. Прочь теперь въ вузкоглядными аргументаціями и фальшивыми обчислюваннями на ½ сотика! прочь зъ особистыми взглядами! прочь зъ невчасною критикою! Всѣ въ войсковѣй дисциплінѣ спѣшѣмъ сповнити нашъ довгъ народный! А вже найвѣльшу нашу увагу звернути належитъ на нашого внутрѣшнього ворога: на ту байдужнѣсть, нерѣшимѣсть и хитклсть, зъ котрыхъ власне користаютъ наши конкуренты. Якъ поборемо и сего ворога, то можемо бути певни, що побѣда буде по нашѣй сторонѣ. Тому ще разъ взываемо: Напружѣмъ всѣ наши силы въ тѣй власне преважнѣй порѣ! Най жнива выпадутъ въ користь нашого народного бѣлянсу!

Нинѣ овже помянути „Народну Торговлю“, тую жертвами цѣлого народу здвигнену институцію и тую матѣрь рускаго купецтва, помянути цѣлый рядъ поважныхъ и солідныхъ рускихъ купцѣвъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ, котрй совѣстно сповняютъ и инший народній обовязки, помянути цѣлу сѣть, поверхъ тысяча сѣльскихъ крамниць здвигненыхъ працею и трудомъ самого селяньства и тую окрасу поступу нашого селяньства, а вѣднести самохотячи свѣй грѣшь нашому ворогови — значитъ те саме, що сповнити зраду на власнѣмъ народѣ!

И. Г.

Голосы польскій о новѣмъ намѣстнику.

Czas для нового шефа краю мае одно лишь кадило: „Урядовон минувшости гр. Пінінській не мае. Зъ посольскои лавки и университетскои катедры пересѣдае ся на крѣсло першого урядника въ найвѣльшѣмъ зъ коронныхъ краѣвъ Долитавщины. Урядъ обѣймае въ хвили дуже тяжкій для державы и краю. Але приносить зъ собою немалый капіталъ способностій и щасливыхъ условій. Урядъ обѣймае въ лѣтахъ повнои силы. Мимо взгляднои молодости, давъ ся славно пѣзнати въ науцѣ, яко одинъ зъ найлѣпшихъ правникѣвъ. Вѣдъ дезяти лѣтъ засѣдаючи въ парламентѣ, умѣвъ занятн тамъ вплывове становище, такъ въ палатѣ якъ и въ колѣ польскѣмъ. Зъ его гадкою числили ся не вѣдъ сегодня у Вѣдни, въ неодній справѣ голосъ его рѣшавъ, а яко референтъ карного кодексу выробивъ собѣ дуже поважне имя. Въ послѣдныхъ лѣтахъ бувъ въ соймѣ референтомъ краевого буджету, а се дало ему нагоду розвинути быстроту ума та широту поглядѣвъ и выказати всесторонне знане положеня и потребъ краю. Въ дискусіи надъ адресою давъ ся пѣзнати не лишь яко талановитый бесѣдникъ, котрый въ полемицѣ вмѣе розторощити противника, але и яко человѣкъ зъ рѣшучостію и цивільною вѣдвагою. Тѣ прикметы кажутъ намъ надѣятись добра вѣдъ нового намѣстника.

Гр. Пінінській — пише дальше Czas — певно здае собѣ справу зъ великого тягару и великои одпѣвчальности, який вѣдъ сеи хвилѣ на него спадаютъ. Нашъ край ставъ ся вѣдъ якогось часу полемъ дѣлання рѣзныхъ розкладовыхъ партій, ареною суспѣльныхъ експериментѣвъ и борбъ сторонництвъ, котрй пѣдъ покрывкою политики вносятъ ферментъ соціальной ненависти. Несовѣстна агітація вызискуе незрѣлѣсть широкихъ масъ, щобы пѣдкопати основы ладу и всякои поваги, нещадячи навѣть поваги церковныхъ властій. До того ще пѣдносить голосу штучно розбуджуваный антагоніамъ двохъ народѣвъ, натурою полоэеня призначеныхъ до спѣльнои и згѣднои працѣ, для обороны передъ спѣльными ворогами. Розлюзованне и розпряженне, якого примѣръ дали намъ парламентъ и столиця монархіи, не лишили ся безъ уемного вплыву на краевій вѣдносины. Тяжко затаити, що скоро наступаючій змѣны въ центральнѣмъ правительствѣ, а при тѣмъ уступства для улицъ, случай безкарности заколочуванъ и насильствъ дались и у насъ сумно и зловѣщо вѣдчути. Правда, що ладъ безъ свободы е неволею, але свобода безъ ладу е сваволею. Поважна опінія выжидае вѣдъ нового намѣстника рѣшучости волѣ и енергіи чину, котрй були бы въ силѣ запевнити ладъ, скрѣпити елементы порядку, утрезалити захитане пошановане поваги и котрй уможливили бы спокѣйну працю на дорозѣ до здорового розвою, до якого суспѣльнѣсть вѣтхае.“

Czas очевидно вѣтхае до такои енергіи, котра выкликала въ Галичинѣ выборчій розруху, впакувала сотки людей до вязниць, а русскому народови вѣдобрала право репрезентаціи своихъ интересѣвъ въ законодатныхъ тѣлахъ.

Słowo polskie не сумнѣвае ся, що новый намѣстникъ въ своѣй дѣяльности буде руководитись тыми самыми принципами, котрыхъ заховуваня яко соймовый посолъ домагавъ ся вѣдъ правительства. Тѣ принципы сформулувавъ вѣнъ въ адресовѣй комісіи сойму въ словахъ: „Пожадане есть признане высшимъ административнымъ властямъ въ нашѣмъ краю ширшого кругу дѣлання“.

Се тѣ принципы, противъ котрыхъ независимій представитель рускаго народу якъ въ соймѣ такъ и въ радѣ державнѣй зъ всякою рѣшучостію запротестували.

Ruch katolicki малюе новому намѣстникови положеня краю найчорнѣйшими красками. „Небосклѣнъ захмарився ся. Зъ заходу Европы бютъ на насъ зъ великою силою филѣ могучого руху, що выповѣвъ вѣйну вѣрѣ и родинѣ, народности и власности; зѣ всходу знова плывутъ до насъ филѣ, що такожъ не ворожатъ нѣчо доброго. Сеся хвиля, якъ бы перемѣна матеріи въ нашѣмъ орґанізмѣ суспѣльнѣмъ, представляе нечуване грѣзну небезпечнѣсть. Цѣла держава страшну переходить крізу. Схопила ся буря на тлѣ національного антагонізму и затамувала цѣле конституційне житя Австріи. Поляки, що держали начальній становища, упали ей жертвою.“ — Ergo: „Въ интересѣ суспѣльности лежитъ бѣльше якъ коли-небудь сильне правительство, котре потрафило бы зъ силою поборювати зло. Вѣдъ нового намѣстника жадаемо, щобы оруже власти державъ сильною и мужескою рукою, щобы середъ розстрою вѣднослнъ въ державѣ и краю уживавъ широкихъ и могучихъ атрибуцій свого уряду зъ цѣлою силою и рѣшучостію“.

Якъ бачимо, изъ стовпцѣвъ Ruchu katolick-ого гомонить голосно: „Polizei!“ жертвою „енергіи“ мали бы бути очевидно нѣхто другій, якъ Русины и инший демократичній елементы въ краю, для котрыхъ у политикѣвъ зъ Ruchu kat.-ого нема иншои назвы, якъ „wichrzyciele“, и котрй маютъ бути головною причиною заколоту въ державѣ...

Dziennik polski величае гр. Пінінського, що се „Европейскій человѣкъ. Але пѣдъ поволокою великои его вѣчливости крые ся спорый засѣбъ енергіи, тѣлько она не выступае на верхъ въ брутальный способѣ.“

Мы примѣтимо, що „делікатна енергія“, ужита до поборенія справедливыхъ жадань масъ, не е нѣчимъ лучшимъ вѣдъ брутальнои енергіи... Впрочѣмъ Русины вже розумѣютъ ся и на системѣ „рѣжь курку такъ, щобы не кричала“. Не здуришь антикаря!

Kurjer lwowski тѣшитъ ся зъ того, що „на становище намѣстника выбрано не бюрократа, але посла, котрый знае потребы краю, належитъ до сторонництва „подолякѣвъ“ и не бувъ приклонникомъ баденѣвскои системы, за правительства Баденього дуже часто ганивъ въ польскѣмъ колѣ блуды его политики и бувъ противникомъ заведеня lex Falkenhayn. Не належитъ до тыхъ, котрй люблять мальтретувати суспѣльнѣсть жандармскою рукою и безоглядно переслѣдувати тыхъ, котрй на-

Чи можна у насъ духовника противъ его волѣ пенсіонувати?

Вѣдповѣдь *д ра Михайла Зобкова.*

А. Право канонічне.

Заки розвинули ся въ церквѣ beneficia, покрывано удержане духовника въ той способъ, що роздѣлювано мѣжь клиръ приносы и доходы цѣлого майна дієцезального. Тогдѣ выходило зъ природы рѣчи и въ згодѣ зъ основами церквою голошеными, що духовникови треба було дати удержане *до его смерти*, не лишо на часъ его способности фізичнои и духовои до сповнюваня обовязкѣвъ свого званя.

Коли-жъ розвинувъ ся институтъ бенефіціѣвъ, тяжила сеся обовязь на дотычнѣмъ бенефіціюмъ. Але и теперь не було нѣ причины нѣ пѣдставы до вѣдступленя вѣдъ принципу въ напрямѣ часу, до котрого належалось духовникови удержане зъ бенефіціюмъ.

Противно, теперь находимо выразній рѣшеня, що выходили зъ Риму in concreto. Рѣшеня тотй ослгнули на основѣ погляду, якого держано ся въ старинѣ и середновѣчинѣ, загально обовязуючу силу и вѣстали въ той способъ загально обовязуючимъ правомъ повсюдным [gemeines Recht].

Бѣльшѣсть тыхъ рѣшень вѣдносить ся до владикъ церкви, епископѣвъ. Але нема въ науцѣ канонічного права нѣ найменшого сумнѣву, що они обовязують и инший категорій церковнои ґрархіи*).

*) Пор. Gross: Lehrbuch des katholischen Kirchenrechts, II. Aufl., Wien (1890), § 45, стор. 105, 106. Schulte: System § 108, Lehrbuch §. 218. Pachmann: Lehrbuch §§. 367—369.

Два головній мѣсця находимо про наше питане въ corpus juris canonici.

Перше находить ся въ X. lib. III. tit. VI de clerico aegrotante vel debilitato. Ту рѣшае въ cap. 1. Григорій IX. папа про одного епископа: Quum percussio corporalis... Fraternitatem tuam praesentibus hortamur epistolis, quatenus latorem praesentium ad percipienda beneficia, quae consueta sunt ab ecclesia tua, *aegritudo sua non debeat impedire*; quia, si alii eius essent exemplo deterriti, *forte non posset qui militaret ecclesiae*, *inveniri*; sed secundum loci eius ordinem quaecunque ei, si sanus esset, poterant ministrari, de ipsa exiguitate, quae ecclesiae potest accedere, fraternitas tua divini contemplatione iudicii praebeat aegrotanti.

L. cit. въ cap. 3. рѣшено тымъ самымъ папою, що leprosus rector ecclesiae не мае ся пустити зъ торбами за-для такои хоробы, але мае ся ему дати коадъютора — „qui *de facultatibus ecclesiae* ad sustentationem suam congruam recipiat portionem“.

Про духовника, такою самою хоробою унещасливленого, рѣшае l. cit въ cap. 4 папа Клементій III, що для оминеня скандалу мусить ся его виправдѣ вѣдъ довжностій званя звѣльнити, але „ita quidem, quod iuxta facultates ecclesiae sibi necessaria, *quamdiu vixerit*, ministrentur“.

Про одного епископа, що хорувавъ на невылѣчиму недугу черезъ чотири роки и не давъ ся вѣнкъ намовити до уступленя, рѣшивъ папа Иннокентій III. l. cit. въ cap. V на жалобу вѣрныхъ такъ: Verum quum tu [архіепископъ] ipsum [слабого епископа] *ad cessionem compellere non possis*, *nec debeas ullo modo*, nec afflicto afflictio sit addenda, immo potius sit ipsius miseriae miserendum, eo, quod idem vir bonus exstiterit et honestus, et ecclesiam salubriter sibi commissam gubernaverit, quid super his agere debeas, sedem duxisti apostolicam consulendam. Nos igitur volentes tam praefato episcopo quam ecclesiae suae salubriter providere, fraternitati tuae taliter respondemus et per apostolica scripta mandamus, quatenus illi *coadiutorem associes virum providum et honestum*, per quem tam episcopo quam populo tibi commisso utiliter consulatur.

Въ той самъ способѣ каже дати собѣ раду папа Гонорій III. въ одномъ епископомъ, котрому вѣдобравъ параліжъ бесѣду [cap. VI l. cit.]

Друге головне мѣсце находимо про нашу матерію въ Sexti decr. lib. III tit. V cap. un. И ту рѣшае папа Боніфатій VIII., що на случай старости або невылѣчимои недуги такои, що духовникъ не може сповнити нѣякъ обовязкѣвъ свого званя, мае ино столиця апостольска назначити коадъютора, а дотычнѣй капітулѣ не вѣльно нѣчого постановляти.

Зъ тыхъ рѣшень слѣдуе въ области повсюдного права канонічного: Неспособный до служѣы духовникъ не тратитъ для того самого анѣ бенефіціюмъ анѣ жадання на удержане зѣ свого бенефіціюмъ до самои смерти; *его не можна приневолити на уступленє зъ бенефіціюмъ*; за те мае ся му додати помѣчного духовника, и то на коштъ самого бенефіціюмъ. Рѣчь дієцезального епископа е постаратись о средства для удержаня помѣчного духовника, если доходы зъ бенефіціюмъ не можуть выстати на удержане дефіцієнта и помѣчного духовника.*)

Въ великѣй мѣрѣ находять ся тотй норми и *въ православнѣй церквѣ*. И ту мае церковь обовязокъ старати ся, щобы немѣчній вѣдъ старости або попавшій въ невылѣчиму недугу духовника мали до своєи смерти удержане изъ загальныхъ церковныхъ приходѣвъ, взглядно зѣ свого бенефіціюмъ Въ актахъ IV вселенського собора [451] згадуе ся перший разъ про наше питаня; соборъ стоитъ ту на становищи, що мусить бути *оправдана* причина и надлежна власть мусить тогу оправдану причину *признати*, наколи мае ся вдоволити прошеню духовника о поставленє въ станъ супочинку. Впрочѣмъ опредѣлюе и восточна церковь, що мае ся духовникамъ, котрй нѣякъ не въ силѣ выповнювати своихъ довжностій, передовсѣмъ дати до помочи сталыхъ або провізоричныхъ помѣчникѣвъ духовныхъ.**)

(Конець буде.)

*) Пор. Gross: Lehrbuch des kath. Kirchenrechtes, II Aufl. (1896) стор. 105, 106. Въ многихъ дієцезіяхъ постарались епископы о т. зв. domus emeritorum або bene meritorum, де мають удержане духованки, котрй *добровѣльно* зрекли ся бенефіціюмъ.

**) Про се гл. Др Никодим Милаш: Православно церковно право [Задар 1890] стор. 519.

І. КАПРАЛИКЪ
Львовъ, пѣдъ ч. Народного Дому
поручае всякій инструменты музичній: скрипки, альтувки, басетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожъ питры и гітары. Найвѣльшій выборъ всякихъ смыкоградочныхъ и механічныхъ инструментѣвъ. — Цѣны найтаньшій. Цѣнники безплатно.

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львовъ-Перемышль
Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріалѣвъ будѣвельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкѣвъ зелѣзай и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалнего и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зѣ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційній, терь, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахувки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифо-

лежать до противного табору. Средствами одертыми зъ всякон етики не послугує ся. [Коли такъ, то дуже насъ дивує, якъ вінъ могъ принятн послѣдный мандатъ до рады державнон! — *Ред. „Дѣла“.*] Въ выборѣ средствъ вінъ выбагливѣйшій вѣдъ Баденіхъ. Належить також припускати, що зъ Русинами не буде робити такихъ карколомныхъ експеріментівъ, якъ Бадені."

Чи и о скѣлько характеристика нового намѣстника є вѣрна, часъ покаже. Але независимо вѣдъ того намъ здає ся, що хочь-бы намѣстникъ Галичины бувъ ідеально добрый и справедливый чоловѣкъ, хочь-бы мавъ зелѣзну енергію и найлѣпшу волю злучити енергію зъ справедливостію, не вдѣє нѣчого такъ довго, доки цѣлый адміністраційный пересічалъ Галичины, вѣдъ старостівъ и шефівъ нашихъ институцій ажь до возныхъ не перечистить ся и не введе ся людей перенятыхъ етичнѣйшими засадами. Не треба забувати, що баденізмъ увійшовъ въ кровь и кість галицкон адміністрації...

Цвѣтокъ зъ поля галицкон адміністрації — а такихъ богато!

Повѣтъ жовківскій — славный не вѣдъ нинѣ. Славный вінъ „музикальными“ хрунями війтами, славный выборами [„Лянкевичь-Вахнянинъ“!], комісарями и повыборчими процесами. Славный вінъ старостованемъ п. Лянкевича, а и по вѣдходѣ п. Лянкевича не постradавъ своєи славы — доставши на старосту п. Чежовского, котрый въ „sprężystości“ намагає ся ще перевысшити свого славного попередника. А въ якімъ напрямѣ и якъ розвиває п. Чежовскій свою „sprężystość“, можна побачити хочь-бы зъ отсен исторіи:

Въ днихъ 2, 3 и 4 марта с. р. вѣдбули ся въ мѣстѣ Жовкви выборы половины членівъ рады громадскон, а зъ III. и II. круга вийшло на 12 выбираныхъ членівъ ажь 8 жидівъ а лише 4 христіяне. А якимъ способомъ се стало ся, довѣдуємось изъ протесту честного мѣщанства противъ тыхъ выборівъ внесеного до ц. к. намѣстництва. Обширный протестъ обговорює докладно цѣлу исторію и на кождый замѣтъ наводить свѣдківъ.

Результатъ выборівъ зъ II и III круга мусить уже на першій поглядъ здивувати кождого, бо *на 12 членівъ рады выбрано 8 жидівъ а лише 4 христіянъ*, хотяй зъ рады уступило 4 жиды а 8 христіянъ.

Могло бы здавати ся, що въ тыхъ двохъ кругахъ мають перевагу жиды, отже опортуністичнѣ взгляды наказували увійти въ уклады зъ жидами и въ той способъ бодай по два мѣсци уратувати для радныхъ христіянськихъ. Тымчасомъ такъ не є. Бо въ II кругѣ мають рівне число выборцівъ христіяне и жиды, а въ III кругѣ *на жидівъ припадає менше якъ одна третина* — отже причины такъ некористного результату треба глядати деинде, именно *въ грубыхъ неправильностяхъ и надужитяхъ*, якій дѣяли ся при выборахъ въ II и III кругѣ, абы тілько переформувати листу урядову въ радными, котрыхъ нѣхто не хотівъ, бо въ III кругѣ навѣть совѣстній жиды волѣли листу христіяньску, анѣжь накинену урядову. Найстаршій вѣкомъ выборцѣ не памятають такои законом заборонен агітацін органівъ урядовыхъ, такого безвзглядного терорізму, неправильного уложеня лістъ выборчихъ, самоволѣ комісіи выборчои и вкінци фальшованя голосівъ. Все те докажемо свѣдками. И такъ:

I. *Карткы голосованя* для II. и III. круга *уложено въ ц. к. старостві*, а се прецѣнь не годить ся анѣ зъ основными законами державы, анѣ зъ духомъ громадскон ординації выборчои, котра мае на цѣли вільный выборъ, а не наказаный зъ горы. Картки тій роздавали агенты въ сѣняхъ будынку магістратского а такожь въ сали выборчій, а цѣлою тою акцією командувавъ ц. к. секретарь повѣтовый Слонецкій, котрый въ урядовімъ мундурѣ роздававъ урядовій картки при выборѣ зъ II. круга навѣть въ сали выборчій. Але на тімъ не кінчилась урядова місія п. секретаря; вінъ мавъ задачу: за всяку цѣну переформувати листу урядовыхъ кандидатівъ и се вінъ своєю „енергією“, закономъ зборонено, дѣйстно осягнувъ. Вінъ попросту *арештував* такихъ выборцівъ, котрій высказували невдоволене зъ накиненои урядовои листы и не хотѣли на ню голосувати, а могли потягнути и другихъ за собою, и такъ терорізувавъ прочихъ выборцівъ Арештоване выборцівъ вѣдбувало ся въ той способъ, що котрыйсь изъ нанятыхъ жидківъ ударивъ выборця въ партіи мѣщанскон, а потімъ того другого таскано до арешту. Иногдѣ арештовано и жидка-напастника, але тілько про око, бо зараз его выпускали. Оденъ зъ арештованыхъ выборцівъ пересидівъ въ арештѣ двѣ доби безъ выроку, а випущено его ажь по скінченыхъ выборахъ въ II. кругѣ, коли вже въ обохъ кругахъ переформовано урядовыхъ кандидатівъ. Иншого зновъ выпущено вечеромъ и заведено просто до урны выборчои и той вѣдъ гровою арешту вѣддавъ картку урядову дану ему агітаторами. Мѣжь нишими арештувавъ секретарь Слонецкій п. Михайла Левицкого, майстра комінарского, чоловѣка поважаного, не перевѣвши нѣякихъ доходжень, а тілько на крикъ жидка-провокатора, котрый самъ поштовхувавъ п. Левицкого.

Така самоволя ц. к. урядника, котрый, не знати въ якімъ характерѣ черезъ весь часъ звивавъ ся по сали выборчій въ урядовімъ мундурѣ, роздававъ картки и замыкавъ вільныхъ горожанъ, мусѣла стероризувати выборцівъ, резигнуючи зъ свого права, утікали зъ салѣ выборчои, а инші йшли мовь вівцѣ до урны выборчои и віддавали старостинькій картки зъ именами такихъ радныхъ, на якихъ безъ примусу нѣхто не бувъ бы давъ голосу. Тутъ мимохіть насуває ся питане: хто урядникови тои категорін, що п. Слонецкій надавъ власть такъ безкарно обмежати свободу вільныхъ выборівъ? якимъ правомъ смівъ вінъ заряджати арештоване коли прецѣнь въ сали выборчій для удержаня порядку бувъ выборчій комісарь, бувъ бурмістръ, бувъ инспекторъ поліціи мѣскон, були поліцінты?

Але не самъ оденъ секретарь Слонецкій бувъ агітаторомъ и терористомъ въ сали выборчій. Помагавъ ему другій функціонарь ц. к. староства, звѣстный зъ торішныхъ процесівъ за правыборы въ Жовквщинѣ адъюнктъ податковый Попѣлка, придѣленый до служби при инспекторатѣ податковімъ. И той панъ, замѣсть урядувати въ бюрѣ, цѣлый день пильнувавъ выборівъ, абы выборцѣ голосували на урядовыхъ кандидатівъ. Не згадувати вже о тімъ, що той панъ робивъ передъ выборами! Кромѣ того староство выслало на зборъ выборцівъ-жидівъ въ синагозѣ другого адъюнкта податкового — рівно-жь добре знаного зъ повыборчихъ процесівъ адъюнкта податкового жида Кесслера, а той заявивъ тамъ зібраным, що приходить вѣдъ старосты и въ имени староты предкладає имъ лісту кандидатівъ на радныхъ, зъ котрыхъ не вільно имъ змінити більше якъ одного. При тімъ, розумѣє ся, страшивъ вінъ жидівъ репресаліями рівного рода, коли-бъ важили ся голосувати инакше. Але-жь и самъ староста не бувъ безчинный въ часѣ акцін выборчои: вінъ самъ кликавъ до себе вплывовыхъ жидівъ и терорізувавъ ихъ, щобы голосували пѣсля его волѣ.

II. Ліста выборча въ II. и III. кругѣ уложена неправильно. Одныхъ выборцівъ вставлено въ лісту неправно; другихъ помѣщено въ лісту по два разы — и т. п.

III. Комісія выборча поступала крайно самовільно. Повновластники голосували по два а навѣть три разы; допускано до голосованя повновластниківъ за жінки, котрыхъ мужѣ жнють; допускано до голосованя *небіщиківъ* черезъ сфальшоване повновластній [голосовано за деякихъ небіщиківъ, що померли вже тому лѣтъ кільканацять!]; допускано до голосованя особы зовсімъ неизнаній въ Жовкви; не допускано выборцівъ до голосованя безъ правныхъ підставъ; принимано повновласти просто фальшованій, по більшій части фабрикованій въ самімъ магістратѣ.

IV. По замкненю голосованя знайдено въ урнѣ більше картокъ анѣжь було голосуючихъ.

Чи такъ переведеній выборы мають бути важній?!

Вкінци ще слово що-до ново-выбраныхъ радныхъ. Старостинській кандидатъ Дувидъ Патронташъ бувъ караный 8-мѣсячною тяжкою вязницею за обманство. А Іосифъ Попѣлка, яко урядникъ староства, и Григ. Яворскій, яко дозорець телеграфівъ, не мають навѣть права выбиравости пѣсля громадскои ординаціи выборчои.

Цѣкава рѣчь, якъ ц. к. намѣстництво порѣшить сей протестъ противъ выборівъ, котрій просто до абсурду зводять конституцію та автономію и обурювали всѣхъ честныхъ горожанъ безъ рівницѣ народности, — навѣть деякій урядники голосували противъ старостинськои листы... А прецѣнь и въ историчнімъ мѣстѣ надъ Свинею [даруйте! — се жовківска рѣка] повинна панувати воля горожанъ, запоручена конституційными законами!

Зъ рады державнои.

Вчера вѣдбуло ся послѣдне передъ святами засѣданє рады державнои.

Д-ръ Герольдъ и тов. складають нагляче внесенє, щобы правительство, поки окремымъ закономъ не буде переведена рівність обохъ краевыхъ языківъ въ краяхъ ческои корони, змінило языковій розпорядженя зъ д. 24 лютого с. р. и орекло повну рівноправність обохъ краевыхъ языківъ зъ обовязкомъ урядниківъ знати оба языки, а заразомъ також рівноправність ческого и польского языка въ публичній службѣ на Шлеску.

II. Барвінській и тов. домагають ся змѣны приписівъ до выконуваня закону о особисто-доходовімъ податку по мысли внесеня п. бар. Діпавлього. — Той самъ посолъ складає внесенє на забезпеченє вдівъ и сиротъ по гр.-кат. и православныхъ священикахъ.

II. Цінгеръ подає внесенє, щобы міністры, котрій не були урядниками, не достававли емеритуры.

II. Гросъ запытує президента палаты, чи запорядить перше читанє буджетового прелімінаря безъ вѣдсылання до комісіи. Президентъ вѣдповѣвъ, що се не противилось бы регуляміновн, однако преліміпаремъ займе ся таки впередъ комісія.

II. Сильвестеръ жалує ся, що міністры не вѣдповѣдають на интерпеляціи, и просить, щобы президентъ палаты зарадивъ тому.

Президентъ міністрівъ гр. Тунъ пояснює, що такъ вінъ якъ его товаришѣ знають свій обовязокъ вѣдповѣдати на интерпеляціи и будуть свій обовязокъ сповнити, але не все можна се зробити заразъ, бо не разъ треба справу, о котру розходить ся, докладно розслѣдити.

II. Гофманъ-Венеигофъ жалує ся, що правительсво не тілько не вѣдповѣдає на интерпеляціи, але ще и конфіскує дневники, що подають тій интерпеляціи. И такъ онодгы засуджено редактора дневника Arbeiter Ztg. на тыждень арешту и на кару грошеву за те, що подававъ интерпеляціи, въ котрыхъ наведеній були сконфісковані артикулы. — Міністеръ судівництва д-ръ Руберъ заявляє, що той выпадокъ знає, але не може нѣчого сказати, бо внесено въ тій справѣ до касаційного трибуналу жалобу неважности, отже мае рѣшати той трибуналъ.

II. д-ръ Феркавфъ и п. Вольфъ въ дуже острыхъ промовахъ ударяють на вѣденьского прокуратора державного и на президента суду, а п. Вольфъ домагає ся, щобы палата высказала обурене зъ причины тои справы. — През. д-ръ Фукесъ просить п. Вольфа, щобы зложивъ свое внесенє на письмѣ.

Опѣсля розпочато дальшу дискусію надъ заявою гр. Туна.

II. Функе выступає противъ адресового проекту парляментарнои більшости и уважає ческе право державне за замахъ на конституцію. Коли п. Герольдъ каже, що 14 міліонівъ Славянъ стане противъ державного языка нѣмецкого, то бесѣдникъ заявляє, що 8 міліонівъ Нѣмцівъ не допустить того, щобы въ чисто нѣмецкихъ сторонахъ, де Нѣмцѣ вѣдъ вѣковъ панами, признано панованє Чехівъ. Языковій розпорядженя мусять бути знесеній, бо противлять ся конституціи. Коли се не стане ся, то сторонництво бесѣдника (ліберали), перейде до найзавзятѣйшои опозиціи и обструкціи. Розрухи въ Празѣ були выкликаній ческою интеліґенцією, а правительство не здобуло ся анѣ на слово догany для намѣстника, котрый допустивъ до того. Такъ то выглядає повага правительства. Бесѣдникъ домагає ся законівъ, котрій бы боронили языкъ нѣмецкій передъ ческими насильствами.

II. Вахнянинъ хоче въ заявѣ правительства бачити запоруку охороны для національныхъ меншостей. Всѣ правительства вѣдъ початку конституційнои еры не зважали на жалобы тыхъ меншостей, а парляментарна більшість переходила надъ ними до дневного порядку; ажь сегорічный польскій соймъ высказавъ въ своѣй адресѣ великодушно засаду рівноправности Русинівъ зъ польскимъ народомъ, — не такъ, якъ шлескій соймъ, що въ адресѣ анѣ не згадавъ за рівноправність народівъ.

II. Вольфъ называє заяву правительства пустою соломою до выпханя сѣнника; замѣсть идеѣ в въ нѣй лише фразы. Годѣ говорити про соціяльні реформы, коли грунтъ, на которімъ они мали бы повстати, є вулканічный. Нѣмцямъ вже не стало терпцю. Бесѣдникъ спорить опѣсля зъ п. Герольдомъ и выказує, що ческе право державне не мае нѣякои підставы. Переведенє того права противить ся интересамъ Австріи, бо черезъ федералізмъ стратила бы она свое великo-державне становиско.

II. Дѣдушицкій спорить зъ промовами пп. Окуневского, Яросевича и Дашиньского, стараючись зъ звычайнымъ цинізмомъ польского галицкого шляхтича выказати, що Галичина — се рай и для Русинівъ и для хлопівъ взагалѣ, се взірь справедливости и всякихъ земныхъ та небесныхъ благъ; а всякій жалобы на якійсь гнетъ, на несправедливість, на надужитя властей — се ложь безъ жадной підставы, безъ фактівъ, — ну, и т. д. in dulce infinitum. А врештѣ... проснмо о факты, то переведе ся доходженє; се лежить въ интересѣ правительства, краю, парляменту, свободы, населенія, гр. Дѣдушицкого, Давида Абрагамовича, — и певно, що також въ интересѣ каймаканівъ турецкого, перемыского и т. п. — Цѣлу ту бесѣду могъ гр. Войтѣхъ на смѣло лишити собѣ до Свуполя; рада державна чула ви вже неразъ, такъ що дальше буде ви вже и на память знати. — Вкінци заявивъ граф Войтѣхъ, що хоче автономіи и буде всѣми силами підпирати правительство для добра державы и народівъ.

II. д-ръ Вінковскій [людовець] осуджувавъ політику гр. Баденіого, котрый на самъ конецъ хотівъ выступити зъ окликомъ „добро люду,“ хочь той окликъ повинен бы скорѣйше звучати: „мантійство, сповнене на людѣ.“ Вѣдси то пойшли стоялювці. Тутъ ударивъ бесѣдникъ на кс. Стояловского, а зъ того пійшла перепалка мѣжь кс. Стояловскимъ зъ одной стороны, а пп. Вінковскимъ и Дашиньскимъ зъ другои. Вкінци высказавъ бесѣдникъ потребы селянства, згадавъ про выборчій безправности старосты березівского гр. Дѣдушицкого, выразивъ надѣю, що зъ нагоды цѣсарского ювілею достанутъ амнестію засуджені за політичні провины, и закінчивъ своимъ поглядомъ на програмову заяву гр. Туна.

Промавлявъ ще щось п. Волянъ, а по кількохъ фактичныхъ спростованяхъ закінчено дискусію надъ заявою правительства. Вѣдъ конець засѣданя вѣдчитано письмо нового галицкого намѣстника гр Пініньского, повѣдомляюче палату, що складає посольскій мандатъ. По тімъ президентъ палаты д-ръ Фукесъ пожелавъ посламъ веселыхъ святъ и замкнувъ засѣданє. Слѣдуюче засѣданє вѣдбуде ся д. 20. с. м.

Наша Адміністрація просить Вп Передплатниківъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрікъ а взглядно и выровнати залеглости.

НОВИНКИ.

— **Процесъ карный противъ членівъ Руского краевого комітету выборчого о переступство зъ §. 23. закона прасового, т. є. о кольпортажу выборчои вѣдозвы, закінчивъ ся вчера, передъ судомъ повѣтовымъ мѣско-деле̨гованымъ въ справахъ карныхъ у Львовѣ, выркомъ увільняючимъ всѣхъ обжалованныхъ членівъ комітету: адв. д-ра Евг. Петрушевича, Юл. Романчука, Вас. Нагірного, о. Ив. Озаркевича, Богд. Дѣдицкого и Ром. Бачинського.** Розправу провадивъ секретарь суду Максимовичъ, прокураторію заступавъ комісарь Криста, а обжалованыхъ боронили львівскій адвокаты д-ры: Из. Добрянській, К. Левицкій и Стеф. Федакъ. Оборона застерегла ся рѣшучо противъ того, що въ порушенемъ обовязуючихъ приписівъ правныхъ доручено обжалованымъ вѣдозване до розправы въ польскімъ языцѣ, а не въ рускімъ, и зажадала запротоколованя сего спротивленя въ цѣли потягненя до одвѣчальности дотычного урядника судового. Вѣдтакъ сконстатовано задавнене карыгідности чину, позаякъ вѣдъ дня 2 лютого 1897 до дня розписаня першои розправы 16 н. ст. серпня 1897 минуло шість мѣсяцівъ. Дальше вѣдчитано вѣдозву дирекціи поліціи у Львовѣ, котра заявляє, що не мае безпосередноі вѣдомости о мнимій кольпортажи Руского краевого комітету выборчого. Заступникъ прокураторіи державнои поставивъ внесокъ на примѣненє закона, по чімъ оборонцѣ зажадали рівно-жь примѣненя закона. Вкінци судья оголосивъ выркъ увільняючій всѣхъ обжалованыхъ вѣдъ вины и кары, а то на підставѣ задавненя.

— **Новый намѣстникъ гр. Пініньскій**, якъ доносять до польскихъ дневниківъ, конферувавъ вчера зъ независимыми послами рускими, Окуневскимъ, Танячкевичемъ и Яросевичемъ, зажадавъ вѣдъ нихъ, щобы ему подали свои жалобы и жадания, и обіцявъ, що звелить все розслѣдити, а коли окаже ся, що дѣялись деякій надужитя, то винуватыхъ вѣдзве до одвѣчальности. — Оно-бъ то гарно; тілько, коли тій обіцяній розслѣды будуть переводити ся звычайнымъ у насъ способомъ, що пр. при жалобахъ на турецкого каймакама головнымъ и безусловно на вѣру заслугуючимъ свѣдкомъ буде самъ турецкій каймакамъ: то мы такій розслѣды вже давно добре знаємо! Шкода заходу! Такими обѣтницями у насъ вже нѣхто не дасть підурити ся. — Гр. Пініньскій ложивъ вже мандатъ до рады державнои зъ сѣльского округа выборчого Тернопіль-Скалать-Збаражъ.

— **Зъ Радехова.** Въ недѣлю 3-ого н. ст. цвѣтня вѣдбуде ся въ великій сали товариства задаткового заходомъ выдѣлу читальнѣ „Просвѣты“ въ Радеховѣ представленє аматорске. Вѣдграна буде комедія въ 4 актахъ Гр. Григорієвича „Ходачкова шляхта“. На се представленє выдѣлъ уклінно запрошує. — Цѣны мѣсць: крѣсло 50 кр., лавка 30 кр., вступъ на салю 15 кр. — Початокъ точно о 8 годинѣ вечеромъ.

— **І-шій загальній зборы „Торговлѣ мѣшаныхъ товарівъ“ читальнѣ „Просвѣты“ на Шумлянщинѣ** въ Стрыю вѣдбудуть ся дня 3 н. ст. цвѣтня с. р. въ комнатахъ „Мѣщанскои Бесѣды“ підъ Чорнымъ орломъ о годинѣ 6 вечеромъ. Порядокъ дневный: 1) Справоздане зъ розвою читальнѣ и крамницѣ на Шумлянахъ. 2) Предложенє рахунківъ за часъ вѣдъ 1 сѣчня до 19 марта 1898. 3) Зне-

сеня членовъ. — *Ив. Гутникевичъ* предсѣдатель, *Якубъ Бойкевичъ* заст. предс. и *Ник. Гискъ*, касіеръ.

— **Сумна поява.** Дня 29 н. ст. марта вѣдбули ся загальнѣ вѣборы товариства „Народна Рада“ въ Сяноцѣ. На зборы прибуло лишe 20 особъ, именно 10 священникѣвъ а прочѣ селяне. Зъ мѣсцевои интелігенціи явились лишe дань особы; прочѣ ношли ся въ шкаралупникѣвъ... Сумно! Зборы ухвалили скликати повѣтове вѣче на ювілейный день дарованя панщины.

— **Выдѣлъ товариства рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ у Львовѣ** повѣдомляе своихъ членовъ, що вѣдъ 4 до 9 н. ст. цвѣтня тревати будуть реколекціи въ комнатахъ товариства [ул. Краковска ч. 17] держанѣ вромонахомъ Чина св. Василія Великого. Початокъ о годинѣ 7 вечеромъ.

— **Зъ калуского пашалика** пишуть намъ, що въ мѣсточку Войниловѣ уже въ червни минувшого року скѣнчивъ ся шестилѣтный періодъ рады громадскои, а до нинѣ не переведено вѣбору новои рады, хоть уже пару мѣсяцѣвъ, якъ листы були уложенѣ и выложенѣ. Недавно два поважнѣ мѣщане зъ рады громадскои удались до старосты п. Маяковского и представивши ему, що громада терпить черезъ тоту проволоку, пытали ся, коли вже разъ переведутъ ся новѣ выборы. Однакъ староста принявъ мѣщанъ по свому звычаю нечемно, промовлявъ до нихъ черезъ „ты“ [„czego chcesz?“] а вѣдъ конець розмовы розкричавъ ся „marsz za drzwi!“ — такъ що вѣ люде, якѣ були въ старостве, могли гадати, що они де въ якѣмъ домѣ варіятѣвъ. Якъ бы не холодна кровь мѣщанъ, готово було прийти хто знае до чого. Впрочѣмъ найновѣйше засудже на пана старосты на три днѣ арешту певно не додасть ему поваги середъ населеня повѣту...

— **Тифъ голодовый на Буковинѣ.** Президентъ Буковины гр. Бурѣньовъ въ товариствѣ референта санітарного д-ра Ключенка и староств Барлѣона ѣздивъ онодгы до села Шубранця, де лютуть ся тифъ голодовый и пятнистый, и передавъ комітетови ратунковому до розпорядимости субвенцію зъ краевого фонду.

— **Мыши зъѣли жѣнку.** Пишуть намъ: Ще въ сыропустнѣмъ тыждни 24-ого н. ст. лютого с. р. выйшла була зъ дому Софія Яцашинъ, 52-лѣтна вдова селянка зъ села Зеленои повѣту скалатского, и пропала безъ вѣсти. Ажь по чотирохъ тыжднихъ 23-ого н. ст. марта, найдено случайно ѣи неживою на полихъ недалеко самого села Зеленои. Руки и ноги були цѣлкомъ вѣдмороженѣ, а носа, устъ и лица вже не було, лишe зубы свѣтяли ся. Комісія судова орекла, що то пообгрызали мыши пѣльнѣ, якихъ тутъ повно. Найденый при нѣй кусень солонины и 16 кр. въ хустинѣ кажуть догадуватись, що она вертаючи зъ мѣсточка Товстого збила ся зъ дороги за-для тогдѣшнои снѣговои замети и на поли замерзла.

— **Львѣвске товариство спѣвацке „Лютня“** просить насъ занотувати, що въ недѣлю 3-ого цвѣтня с. р. дае оно III-ій концертъ за рѣкъ 1897/8 при участи орхестры 30 полку п. Програма концерту богата, а входять до неи композиціи Бетовена, Россінього, Гайдна, Вердіого, Массене, Носковского, Гунода, а найпаче Мендельзона Бартольдіого „Христосъ“, оратория на хоры, соля и орхестру [по разъ першій]. Солісты пп. д-ръ Черны, д-ръ Шуліславскій и Губерскій. Цѣлый концертъ присвяченый продукціямъ духовнымъ, вѣдповѣднымъ великому постови. — Початокъ о годинѣ 8. Вступъ на салю 1 зр. 50 кр.

— **Зелѣзничого злодѣя,** жида Шмуля Ортеля, котрый вѣдъ довшого часу вѣвъ се неплатне ремѣсло, выловлено въ Краснѣмъ коло Золочева. Цѣлый тыждень ѣздивъ вѣнъ зелѣзницею, а тѣлько на шабасъ вертавъ домѣвъ. Комісарь изъ староства при ревізіи вынайшовъ у него 13 золотыхъ и срѣбныхъ годинниковъ, кѣлька перстенѣвъ и ланцушковъ, а при повторенѣй ревізіи книжочку касы ощадности на 4 000 зр., 12 векслѣвъ и т. п. Шмуль займавъ ся такожъ „привatно“ лихвою въ спѣлцѣ зѣ своею жѣнкою Файгею, котру также арештовано, а рѣчи забранѣ зложено въ депозитѣ суду. Фахомъ Ортели — крѣмъ злодѣйства и лихвы — була также гра въ карты. Мабуть належить вѣнъ до банды, котра вѣдъ довшого часу бушувала на шляху Львѣвъ-Тернопѣль-Броды. За крадѣжь сидѣвъ вѣнъ уже въ криміналѣ Теперь замешкае довше „на Замку“ въ Золочевѣ.

— **Вѣдъ Хв. Редакціи Monitora** у Львовѣ одержуемо отсе письмо: На пѣдставѣ §. 19 устави прасовои прошу чемно о ласкаве умѣщене въ найблишѣмъ числѣ своеи поважанои часописи слѣдуючого спростованя: Въ справѣ п. Станиславомъ гр. Скарбкомъ въ его отвертѣмъ листѣ публично пѣднесеного закиду, що завѣщане б. п. Юліяна Яништевского сфальшовано въ користь Болеслава и Павлины Видавничѣвъ а на шкоду правныхъ спадкоемцѣвъ, а неменше въ справѣ цѣлого ряду статей п. з. „Панама галицка“ помѣщеныхъ мною въ Monitor-ѣ у Львовѣ выданяѣмъ, проголосивъ о. Иванъ Шпитко гр.-к. парохъ въ Волцневи въ ч. 36 поважаноп часописи „Дѣло“ зъ 16 (28) лютого 1898 статью, котру яко легковажучу мене и мою часопись мушу за-для правды публично спростувати. Именно о. Шпитко, реасумуючи свое колись въ судѣ въ тѣй справѣ пѣдъ присягою зложене и власне гр. Скарбкомъ яко фальшиве квестіоноване свѣдоцтво, опрокидуе, що статьѣ Monitora е напастливѣ и походять вѣдъ людей нѣбы обаламученыхъ, то несовѣстныхъ, зъ котрыми нѣбы тому не думае вдаватись въ розправу судову, и доводить, що вѣнъ нѣбы дѣйство бувъ яко въ тѣй цѣли запрошеный свѣдокъ при тѣмъ присутный, якъ б. п. Юліянъ Яништевскій, властитель дѣбръ Волцнева и Деменокъ, передъ ц. к. нотаромъ п. Володиславомъ Манастерскимъ сказано въ дни 14 лютого 1885 свое завѣщане на рѣчь Болеслава и Павлины Видавничѣвъ нѣбы спорядивъ и нѣбы власноручно пѣдписавъ. Отже на пѣдставѣ посѣданыхъ актовъ и доказовъ потверджую, що неправдою есть, щобы б. п. Юліянъ Яништевскій въ дни 14 лютого 1885 лежачи хорый въ лѣжку въ присутности ц. к. нотаря п. Володислава Манастерского, д-ра Августа Кришталовича, учителя Кароля Густава Фучка и о. Ивана Шпитка яке-небудь завѣщане спорядивъ або навѣть задумувавъ спорядити, бо въ дни тѣмъ пѣсли звѣзнань свѣдкѣвъ по-надъ всякій сумнѣвъ нѣрыдостойныхъ б. п. Юліянъ Яништевскій въ лѣжку хорый зовсѣмъ не лежавъ, але будучи при добрѣмъ здоровлю ѣздивъ на вѣзку по своѣмъ мешканю, о спорядженю завѣщаня не думавъ, але о близькѣмъ выѣздѣ своѣмъ до купелей, а въ тѣмъ дни сказанѣ нѣбы завѣщаня свѣдки анѣ були анѣ бути могли у дворѣ у Волцневѣ и въ рѣвночасной присутности въ товариствѣ бл. п. Юліяна Яништевского. Неправдою дальше есть такожъ, щобы се сказане завѣщане зъ дня 14 лютого 1885 б. п. Юліянъ Яништевскій нѣбы власноручно пѣдписавъ, бо есть то очевидна и въ очи разяча неправдина обставина, котру такожъ и знатоки судовѣ потвердили, доводячи пѣдъ всякою критикою, що пѣдписъ б. п. Юліяна Яништевского на тѣмъ завѣщаню положеный, зовсѣмъ не походить зъ руки сего тестатора, але противно зъ руки Болеслава Видавничa. Проте обставина, що о. Иванъ Шпитко не хоче вдавати ся въ розправу судову, мае очевидно сю легко зрозумѣлу причину, що на доказане своихъ въ судѣ зложеныхъ збанань не посѣдають анѣ вѣнъ анѣ его товаришѣ завѣщаня зовсѣмъ жадного доказу и длятого для справедливои боязни о свою судьбу унікають провокованя доказу правды. — У Львовѣ дня 1 цвѣтня 1898. *Ernest T. Breiter.*

— **Вырокъ въ процесѣ „дамскои капелѣ“** въ Краковѣ сирѣчь о торговлю людскимъ мясомъ выдано дня 31 марта и засуджено: Серафина, бувшого поліціянта, на 3 мѣсяцѣ, Анну Блюмъ и Юлію Гайблюмъ по 2 мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ, Ернестину и Розу Гайблюмъ по мѣсяцеви вязницѣ, а прочихъ обжалованыхъ увольнено.

— **На Угорщинѣ розруxи соціялістично-аграрнѣ** не выгасають. Въ мѣсцевости Тобі прийшло до бійки мѣжь селянами а жандармерівю и въ обохъ сторонъ було кѣлькохъ убитыхъ або раненыхъ. Для усмиреня селянъ покликано вѣйско.

— **По американьски.** Американьскѣ газеты подають о оригінальнѣмъ помыслѣ американьского ученого Геппі, котрый три тыждни проживъ въ однѣмъ кратери великого вулькана на островахъ Гаваньскихъ и тамъ вѣвъ свои науковѣ студіи. Геппі, перебуваючи такъ довгій часъ въ кратерѣ, терпѣвъ всякѣ невыгоды житя, а жививъ ся выключно консервами. При такѣй експеріментаціи житя въ „горлѣ“ землѣ набавивъ ся небораческо Геппі ревматичного болю головы и битя серця, але — якъ увѣряють газеты — придбавъ и богато незнаныхъ вѣдомостій науковыхъ. На другій рѣкъ задумуе ученый вести дальше житя въ кратерѣ и свои науковѣ помѣчення. Обставины житя въ кратерѣ дуже схожѣ зъ обставинами, якѣ можна бы собѣ представити, сли-бы человѣкъ замешкавъ на мѣсяци, де пануе повна безплодность почвы, сухость атмосферы та ледовый холодъ. Мають и учены свои выгадки...

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Игнатій Никодемовичъ, офіціялъ судовый въ Бережанахъ, упокоивъ ся дня 1, цвѣтня с. р. въ 48 роцѣ житя. Честь ему за его непохитный характеръ! В. е. п.!

Наука, штука и література.

— „Ткачі“. Драма з сорокових років Ґергарта Гауптмана. Переклав з пімецького Михайло Павлик. Додано життепис Гауптмана написаний Ів. Франком. У Львові, 1898. Накладом Редакції „Вістника“. — Сама драма якъ житепись Гауптмана передрукований зъ „Літературно-наукового Вістника“ [102 сторѣнъ вел. 8-ки] коштують 60 кр.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 2 цвѣтня. Цѣсарскій рескриптъ скликуе спѣльнѣ делеґаціи на день 9 мая до Пешту.

Урядовый дневникъ оголошуе также надане ордеру золотого руна кн. Санґушкови.

Цѣсарь въ великодну недѣлю повѣде до Будапешту, дня 13 с. м. верне до Вѣдня; дня 19 с. м. повѣде до Монахова на срѣбне весѣле ки. Ґізелѣ, вѣдтамъ на обходъ 70-тыхъ рокованъ уродинъ саского короля, а потому до Кісінґену. До Вѣдня верне цѣсарь дня 26 с. м.

Петербургъ 2 цвѣтня. Всѣ россійскѣ полки, котрыхъ властителемъ е цѣсарь Францъ Іосифъ, выслютъ до Вѣдня депутаціи на цѣсарскій ювілейный обходъ.

Атены 2 цвѣтня. Сказанѣ на смерть Кардіца и Ґеоргіевъ зголосять вѣдкликъ противъ засуду, покликуючи ся на те, що въ Греціи знесено кару смерти за політичнѣ зносины.

Лондонъ 2 цвѣтня. Одесъ дневникъ доносять, що Золя веде въ справѣ Драйфуса дальшѣ дослѣды, котрѣ можуть довести до незвычайно важныхъ вѣдкрыть. На разъ Золя мусить мовчати, але незадовго появлять ся важнѣ а дуже несподѣваны новины въ справѣ Драйфуса.

Вашингтонъ 2 цвѣтня. Въ переговорахъ зъ Испанією Сполученѣ державы за головне условѣ кладуть оголошене независимости Кубы. Президентъ Мекъ Кінлі просто заявивъ Испанії, що на иншѣй пѣдставѣ не може прийти до порозумѣня. Испаньске правительство радо пристае на те, щобы Сполученѣ державы взяли участь въ зараджуваню нуждѣ кубаньского населеня, и жадае, щобы справу мирнои полагоды спору, якій зайшовъ мѣжь обома державами, вѣддано кубаньскому парляментови; безъ участи того парламенту Испанія не буде могла постановити нѣчого рѣшучо. Испанія радо залишить всякѣ кроки военнѣ на островѣ, коли самѣ повстанцѣ того зажадають.

Мадритъ 2 цвѣтня. Сагаста вѣдкинувъ всѣ жадания Америки, такъ що вѣйна выдаесь неминучою. Голосы дневниковъ взываютъ правительство зброити ся, бо при теперѣшнѣмъ станѣ рѣчей лѣпше принати вѣйну нѣжь условія Америки. Сегодня вѣдправляе ся на Кубу 18 баталіонѣвъ пѣхоты.

Середъ населеня проявляе ся великій запалъ до вѣйны. Архіепископъ зъ Валядоліду оголосивъ пастирскій листъ, въ котрѣмъ вину повстаня на Кубѣ приписуе правительству; але теперь треба ратувати честь народну и цѣлѣсть вѣтчины, а опѣсли забрати ся до реформъ въ цѣлѣй державѣ. Листъ кѣнчить ся зазывомъ до складокъ. Також и мадритскій епископъ выдавъ пастирскій листъ зъ зазывомъ до складокъ. Мѣста постановляють на власный кошть поставити по однѣмъ кораблю.

Надѣслане

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ҐЕННЕРА, при ул. Академічнѣй 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 25—52

Зміна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

переносный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінцій вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ вулиця Галицка ч. 1

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКѢ до сѣкана мяса по зр. 4. Сита волосѣяный почвѣрнѣ до паштетовъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручае ПЕТРО ХШОСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4335

Вже выйшли зъ друку

ЗНАМЕНИТІЙ ПРИПИСЫ ПЕЧЕНЯ

СВЯТОЧНЫХЪ ТѢСТЪ

въ языцѣ рускѣмъ

и обѣймають:

Знаменитѣ Бабки паревѣ, Колачѣ правдивѣ руснѣ, Бабки, Колачики руснѣ и т. п.

Пляцки: дактелевый, знаменитый орѣховый. Nugat найрѣзнороднѣйшѣ Мазурки.

Всякѣ торты: прованцкій, помадковый, крухій французскій и т. п.

Рѣзнѣ кольорови Люкры. Тѣсточки на закуску.

Наука робленя знаменитыхъ медовникѣвъ. 87 5 ?

Печена сѣльского хлѣба на сыватцѣ, знаменитыхъ Роґальковъ дрѣжджевыхъ, Прецликовъ крухихъ и т. п.

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ перекладомъ 76 кр. высылае franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манецкого и Спѣлки

Львѣвъ, Готель Жоржа.

ПОДЯКА.

Пѣдписанѣ, яко члены выдѣлу читальнѣ въ Деревлянахъ, складають въ имени всѣхъ читальниковъ сердечну подяку Головному Выдѣлови Товариства „Просвѣты“ у Львовѣ за щедрый даръ книжочками въ вартости 8 зр. 66 кр. для нашои читальнѣ.

Евгенѣй Чубатый голова, *Андрей Баликъ* секретарь.

ПОВОЗЫ, вѣзки, тарантасы новѣ, а также ужиканѣ поручае

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальнѣй число 28 134

по приступныхъ цѣнахъ, гарантуючи за добрый выробъ.

ЗАКЛАДЪ

дентистично-технічный

В. БЕРҐЕРА

Львѣвъ, ул Кароля Людвика ч. 5.

выконуе

штучнѣ зубы и щоки пѣдъ найновѣйшои системы американьскои тревало и дешево.

45 8—5

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натирае; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.

Просимо жадати того 355 26—39

загально любимого средства домового

все лишь въ оригінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лишe фляшки зъ тою маркою охоронною яко вырѣбъ оригінальный.

Ріхтера аптика пѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

Голляндско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Цѣна долишня и вышняя каюты лишь в цѣли скорости и комфанції пароходу.

Конкурс.

Центральнѣй виділ товариства „Просьвіта“ у Львові оповіщуе конкурс на написане популярних відчитів для читалень. Відчит, котрого обем не може перевишшати 1 аркуша друку, може бути з якої-небудь галузи науки н. пр. з ґеольоґії (про землю), про богатства землі в Галичині і їх використовуване, з астрономії, з медицини (про заразливі хороби, які ширять ся в поодиноких сторонах Галичини, з економії, з поля руского письменьства, історії рідного краю та иньші.

Преміоватись будуть відчити звичайною премією від аркуша друку. Рукописи просить ся надсилати в як найскоршім часі до центрального виділу товариства „Просьвіта“.

У Львові, Ринок ч. 10., 1. IV. 1898.

Ю. Романчук. *Танячкевич.*

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациі **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12. дѣмъ красный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдания.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр
Сѣкани легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрациі, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вино по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 98—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

ЧИСТА алькалічна ВОДА

КИСЛА

выпробована вѣдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **орган въ вѣддыховыхъ и травленя** при **гѣстцѣ, нежитѣ жолудка и мѣхура.** Добра особливо для дѣтей, реконвалесцентовъ и въ часѣ тяжи. (I.)

Найлѣпшій напитокъ дістетичный и покрѣпляючій.

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn.

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папероѣвъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 16—10

НАСАЖЬ ҐАВСМАНА

І. ЛЬВѢВСКЕ

Photo-Plasticon

Подорожь доокола свѣта.

Вѣдъ 3/4 до 10/4 в до побаченя:

РІВІЄРА

Вступъ **10 кр.** 278 1—1

Женщина интеліґентна Русинка въ вѣку 36 лѣтъ, знаючи господарство, варенне и взагалѣ ладъ домашный, приме мѣсце у старшого чужчины. — Адреса *Н. К. А.* Самборъ poste restante. 86 2—2

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 1 ор

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

МАЛЯТА ЗЪ ХІНОЮ и МАЛЯТА ЗЪ ХІНОЮ и ЗЕЛѢЗОМЪ

яко знамените средство въ ослабленяхъ, реконвалесценціи и т. п. обявахъ.

Цѣна бутильки 3 короны. 2

Головный складъ въ аптицѣ

Жигмонта Рукера

подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 144—?

„THE GRESHAM“

Найстарше и найбогатше Товариство обезпечень на житє въ Лондонѣ.

Найнизша премія. Велика дівіденда.

Информацій удѣляє, проспекты и тарифу розсылає franco. 131 2—10

Антоній Кофлеръ

у Львовѣ, улиця Браєрівска число 14.

Найделікатнѣйший гігієнічний

ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ

поручає для санітарныхъ и хірургічныхъ цѣлей истнуюча вѣдъ 1866 р. фабрика гумовыхъ товарівъ

J. N. Schmeidler

ц. и к. достаєвець надворный 311 27—?

ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.

Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно.

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на кліні ахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але також и въ Німеччинѣ, Франціи, Россіи, на повістровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкірній, особливо протигъ

Выкидівъ шкірныхъ різного рода

въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усунєня порплѣнь, до чищеня и дезинфекціи шкіры есть рівножъ загально признане. Бергера мыло смоляне має 40% смолы деревиной и рівнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родівъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьомъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на поббчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкірныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смолянo сѣрчаного.

Яко найвідповѣднѣйше мыло смоляне до усунєня всякои

нечистоты шкіры

на выкиды шкірній и на головѣ у дѣтей, також яко незрівнане мыло до мыти и кунелѣвъ для щоденного ужатку служить, обіймаюче 35% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родівъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючій звертаючій на увагу: **Мыло бензоєве для нѣжности шкіры**; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболове до выгладженя шкіры и знаковъ по вѣспѣ и яко мыло дезінфекційне; Бергера мыло до кунели въ смерековыхъ шпильокъ и таке-жъ мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло іхтіолове на червоність лиця; мыло сосниковe дуже успѣшне; мыло таниновe противъ пріпѣти ногъ и выпаданя волося; мыло до зубівъ, найлѣпше средство чищеня зубівъ. Що-до иншихъ родівъ мыла Бергера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Бергера, бо потягують наслѣдованя безъ успѣху.

Місця продажа для Львова въ аптицѣ ахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Кулика и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Крівого, Ляндберіа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Наглика; въ *Березовѣ* Галикасъ, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А. Княжановского, І. Тобішека; въ *Ярославѣ* І. Антермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камянцѣ* Пилевского; въ *Перемышлянахъ* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Рашевѣ* Карпиньского, Прона; въ *Сколимъ* Леховского; въ *Самборѣ* І. Адасевича и Гердички наслѣдниковъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трекъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бѣльшихъ мѣстъ Галичины. 104 4—24

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякі паперы цѣнні

И МОНЕТЫ

по найдешевшомъ курсѣ деннѣмъ не числячи нѣякои провізіи.

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенї до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ.

374 [2]

ТЕПЕРЬ найлучша пора до переробки Матерацівъ, що платить ся тѣлько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальнѣй роботни матерацівъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львівъ, Коперника 5. Дрѣзіки на покрыта вѣдъ 60 кр. за метръ почавши.

[Импреса]. 108 8—15

Фабричный складъ Sheffield-скихъ бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

Оріґінальній анґлійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалій, вглубленo шлюфованій, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубленo шлюфована зр. 1.50 а ½ вглубленo шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертає ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ за *одного дня*:

Прошу прислати ще 5 оріґ. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно приславшими я вповнѣ вдоволений. Куповичъ 23/10 1897 Людвикъ Заградникъ парохъ.

2 анґл. бритвы одержавъ; дуже добрій. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣтнѣйше. Малнівъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 8—?

Подѣбно пишуть Вел. Отцѣ:

23/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

23/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

23/10 1897 О. Полянъскій, парохъ Юровець.

23/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ осѣбъ зъ різныхъ кругівъ.

5% чистого зыску на Приютъ вдівъ и сиротъ по священикахъ въ Самборѣ

въ часѣ вѣдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядівъ церковныхъ

Євг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

Поручаючи по найдешевшій цѣнѣ фелоны свѣтлій, матерія шовковій и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, блящаній, підставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, дѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.

Власна роботня бронзівничa

принимає до вѣдновленя всякій старій сосуды до золоченя и срѣбленя, як також всякій замовленя пѣсля взорівъ

Зъ поважанєм

Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій

82 18—18 Львівъ, улиця Руска ч. 1.

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австралії и пр

перевозить найдешевше и подає пояснєня безплатно

около пѣвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 20—20

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стережених, заосмотренихъ судово уповажненою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БѢЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРІВЪ МѢШАНЫХЪ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождій мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажь насѣня вѣддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 ґатунківъ найбѣльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-а Будапешть, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки є замкненій, заосмотрений згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ въ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовій склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складівъ ще нема. 66 22—24

Наслѣдуване застереженe.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двір ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
Ніч			**Ніч**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з німком поподіжка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
8.40		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7		11.37	„ „ з Підзамча
	12.10	„ Лавочного			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ним вечером до 5 годжни 59 мінут рано. 5

До ласк. уваги!

Купуючи жадати выразно законно хороненый пѣдъ ч. 50.703 хрестъ Вольты; се число видно вытисненe на хрестѣ и на кождій обвертцѣ, бо лишь той хрестъ є правдивый хрестъ Вольты.

Вѣдень 21 сѣчня 1898.

Вѣдъ лѣтъ мавъ я страшный бѣль голови, вѣдъ 3 лѣтъ кашель; и хорѣвъ на нервы. Всякій средства домовій и лѣки не могли той недугы усунути. Недавно купивъ я у Васъ законно н-ромъ 50.703 хороненый хрестъ Вольты и носивши его вѣсѣмъ дньвъ, стративъ я цѣло бѣль голови; кашель и болѣ нервовій дуже ослабли. Зъ вдяки не залишу Ваш хрестъ Вольты кождому горячо поручити. Прошу прислати менѣ ще одинъ хрестъ Вольты моѣй женѣ.

Зъ поважанєм
Артманъ Фелікесъ
ведучій пофады ц. к. зелѣзниць держ., XIII. Linzerstrasse 121, 1. п. 5.

Вѣдмолодженє и продовженє житя

осягаєсь ношенємъ славного правдивого новопоправленого, пѣдъ ч. 50.703 хороненого закономъ електро-магнетного хреста Вольты, а се число видно вытисненe на хрестѣ и на кождій обвертцѣ.

У осѣбъ, що все носять хрестъ Вольты прикрѣпленый, працює кровь и системъ нервовый нормально, змысли быстрѣють, а се дѣлає приятно; сила тѣла и духа бѣльшая и осягаєсь станъ здоровый и щасный а тымъ продовженe найбѣльше людямъ надто короткого вѣку.

Всѣмъ слабымъ людямъ дуже порадно все носити „хрестъ Вольты“; вонъ скрѣпляє нервы, вѣдновляє кровь и скрѣзь въ свѣтѣ узнаный недорівнанымъ средствомъ противъ сихъ хоробъ: гостець и ревматизмъ, невральгія, слабій нервы, безсонъ, зимній руки и ноги, гіпохондрія, блѣдниця, терпѣня жѣночій, астма, параліжь, корчѣ, мочене въ постели, высыпки, гемороиды, болѣ жолудка, инфлюенца, кашель, шумъ ушный, бѣль головы и зубівъ и т. д.

Правдивый, новопоправленый пѣдъ ч. 50.703 законно хороненый хрестъ Вольты, що лишь у мене дѣстати, є електричнымъ стовпомъ въ обсягу кождого.

Множество письмъ зъ подякамы и признанєнъ.

Вѣдень 5 сѣчня 1898.

Купила-мь си 2 мѣсяцѣ тому хрестъ Вольты и вонъ цѣло усунувъ у мене ревму и бѣль головы. Вашъ хрестъ Вольты явивсь такъ славнымъ, що не залишу поручати его моимъ знакомымъ.

Зъ высокимъ поважанємъ
Веронїка Габль
XIV., Grauimangasse 10.

Марбургъ н. Дравою, 10. І. 1898.

Близько 2 мѣсяцѣ тому набутый у Васъ хрестъ Вольты списавсь славно, я необачки позбувалась довголѣтного болю кижей. Тожь могу его всѣмъ найлучше поручити. Прошу прислати менѣ ще одну штуку зъ ч. 50.703.

Зъ поважанємъ
Анна Фухсъ
Mellingerstrasse ч. 29.

Сомодь-Пуля, 21 сѣчня 1898.

Набутый у Васъ хрестъ Вольты по короткѣмъ ужитю цѣло оздоровивъ хорого зъ 8-лѣтныхъ болѣвъ. Тожь прошу прислати ми ще 6 штукъ для тутешныхъ хорыхъ.

Зъ поважанємъ
Фельберъ Белиі

Вѣдень, 23 сѣчня 1898.

Дня 28 грудня м. р. купивъ я для 13-лѣтного сына, що 11 лѣтъ терпить на высыпку, Вашъ хрестъ Вольты ч. 50.703. По 4-недѣльнѣмъ ношеню позбувъ ся высыпки. Дай Вамъ Боже за те щастя й ласки! Вдячна щаслива матѣрь
Іосифина Чірніхъ
II., Kinzgasse 3, 1. п. 10.

Цѣна за штуку зр. 1·80.

При посылцѣ 2 зр. franco При посплатѣ 20 кр. бѣльше. Высилає правдивый хрестъ Вольты лишо 56

F. Rabinowicz

Wien, I., Wallfischgasse 4 O. L.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львівъ ул. Галицка ч. 12.

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальний редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянъскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоаникия Гренка.

Ч. 66. Львовъ, Понедѣлокъ 23 Марта (4 Цвѣтня) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературны' додатокъ „Bi[illegible]отека найзнаменитшихъ новѣстей" выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинь-ского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитбст [за инсераты платний у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатконъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	. 18 зр.	на цѣлый рѣкъ	. 24 зр.
на пѣвъ року	. 9 зр.	на пѣвъ року	. 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	. 16 зр.	на пѣвъ року	. 8 зр.
на чверть року	. 4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лиш на попереднє застережена. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдинокє числе коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой абo ей и еще а въ рубрицѣ „Надѣсланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Заходы независимого руского посла для зарады нуждѣ народу.

Вѣдповѣдно до наглячого внесеня, яке побѣчь рѣвночасной интерпеляціи внѣсъ неба вомъ по вѣдкрытю сен сесіи рады державной посолъ о. Танячкевичь въ справѣ зарады нуждѣ народу въ державѣ, а спеціяльно въ Галичинѣ — забиравъ сей нашъ посолъ три разы голосъ въ тѣй справѣ.

Першій разъ промовивъ при мотивованю наглячости свого внесеня тыми словами:

Высока палато! Лихій рѣкъ господарскій 1897, котрый характеризують всякого рода елементарній нещастя, тревае дальше, а въ нимъ нужда. Тыхъ 91 наглячихъ внесень зъ осени, тыхъ 144 петицій, тыхъ 40 промовъ посольскихъ, тй на 37 міліонбвъ отаксованій шкоды — все те далеко довша бесѣда, якъ промова посла Лехера; она тягнесь до сегодня. Она голосить нужду, котра bis dato панує, а менѣ служить за першій и найлѣпшій мотивы до мого наглячого внесеня, якъ знова зъ другого боку тыхъ неповныхъ 8 міліонбвъ, котрій правительство роздѣлило на запомоги, дуже слабо ей вбиває. [Тутъ бесѣдникъ наводить даты зъ поодиноких краёвъ: яка була де шкода, а кблько запомоги удѣлено, констатуючи при кождбмъ краю, що нужда далеко не заспокоена]. Въ Буковинѣ маємо шкоды на 540.000, соймову запомогу 20.000, державну 30.000 зр.; шкода також не покрыта. Въ Галичинѣ обчислено шкоду на 8 міліонбвъ. Запомога вѣдъ центрального правительства 450.000, вѣдъ сойму 50.000, на позички 300.000 зр. и тутъ шкода не покрыта. Наведу конкретный случай: Въ повѣтѣ Нисько отаксовано шкоду на 1,807.000 зр. Люде дбстали 1.200 зр., отже якъ-разъ тысячну часть! Хто має покрыти величезну решту шкоды? Тыхъ 2,635.000 зр. котрѣ призначено на будбвлѣ на цѣлу Австрію, не можуть сего зробити.

Обовязкомъ державной репрезентаціи есть безпроволочно запобѣгти нуждѣ населенія. Въ першбй мѣрѣ розходить ся о те, щобы бѣднымъ людямъ достатчити збжа потрѣбного на засѣвъ и бараболь на садженя, бо они того не мають. Инакше же людей правдивый голодъ, а се не може лежати анѣ въ нашбй интенціи, анѣ правительства. Для селянина ббльша нужда не мати збжа на насѣня, анѣжь голодувати. Въ Галичинѣ [а може и въ иншихъ провінціяхъ] якъ офіціяльно сконстатовано, панує голодовый тифъ. Его усунути, есть також рѣчь наглича; терпѣти такій станъ не лежить рѣвно-жь въ интересѣ державы.

Чи знаете, панове, що то за день 17 цвѣтня сего року? День внесеня панщины! Належить, щобы бодай въ тбмъ дни люде збули ся мысли, що по 50-лѣтнбмъ освобожденю збйшли на жебраквъ. Се також рѣчь дуже наглича.

Дня 2 грудня сего року 50 лѣтный ювілей Ц. В. цѣсаря. Думаю, що треба бы хлопскій станъ бодай въ части увбльнити вѣдъ рѣзныхъ, гнетучихъ его тягарбвъ. И се справа нагляча!

Тую наглячбсть вѣдчувае весь людъ Австрій. Вбнъ однодушно, всѣми мовами Австрій веде ту саму бесѣду. Правительство и мы повинній ей выслухати.

Думаю, що я наглячбсть мого внесеня умотивувавъ достаточно и що вы въ глубинѣ свого серця о тбй наглячости пересвѣдчений. Прошу ухвалити наглячбсть мого внесеня! [*Оплески.*]

По сбй промовѣ наглячбсть внесеня нашого посла ухвалила палата одноголосно.

Вѣдтакъ при меритористичнбй розправѣ выголосивъ п. о. Танячкевичь для умотивованя свого внесеня отсю бесѣду:

Мои панове! Мое внесенѣ стремить до того, щобы для влагодженя нужды середъ рѣльничого населенія, головно въ цѣли достатченя ему такъ потрѣбного на засѣвы збжа и бараболь — ухвалити 10-міліоновый кредитъ для всѣхъ краёвъ коронныхъ Австрій. [*Зъ лѣвицѣ, дуже добре!*] Я переконаный, що ставлю жадане цѣлкомъ оправдане. Вже при мотивованю наглячости свого внесеня подавъ я цифры; але мушу ще разъ збрати ихъ коротко, щобы показати: яка рѣзниця заходить мѣжь обчисленою первѣстною шкодою, а тою, яка теперь ще истнуе.

Первѣстна шкода выносила 36,128.000, а не покрыта шкода — 27,937.000 зр. Приймѣмъ, що половина шкоды вѣдносить ся до рѣльництва; тогдѣ все ще маємо значну шкоду на 13 міліонбвъ. Але на докладнбсть нашои статистики годѣ спустити ся; о тбмъ ще поговорю.

Головною потребою рѣльничого населенія е теперь збже на засѣвъ. Зъ иншихъ провінцій нема датъ. Що-до Галичины — то бдсылого скрупулятного обчисленя потрѣбно: вбеса на 1,200.000, ячменю на 800.000, бараболь на 2,000 000 зр., разомъ 4 міліоны. Вѣдчислѣмъ вѣдъ того половину, т. е. те, що люде одержали въ запомогахъ и що самій собѣ роздобули, лишаєсь ще до покрыта 2 міліоны. И я не помылю ся, коли скажу, що въ иншихъ провінціяхъ запотребованє не выносить певне 8 міліонбвъ. Тожь я не за высоко выпрубував мое жадане, коли змѣривъ его на 10 міліонбвъ.

Теперь пару слбвъ о статистицѣ. Що національно-економічне и соціяльне законодавство безъ докладнои статистики е неможливе, се признаете менѣ, панове. А якъ стоить справа въ нашою рѣльничою статистикою? Отверто кажу, що рѣльничои статистики нема. Тую гадку высказавъ я и бувшому міністрови рѣльництва. Маємо статистику о катастрѣ, маємо статистику о гіпотечныхъ довгахъ, маємо кбньску и худобячу статистику, але статистики положеня народу, рѣльничихъ его потребъ не посѣдаємо. Коли посолъ д-ръ Лехеръ — мабуть вбнъ — поставивъ внесенѣ, щобы сотворити статистику до выслѣдженя робітничои платнѣ, то менѣ здае ся, що и тутъ потрѣбно сотворити справедливу и основну статистику. Якъ приходимо до теперѣшныхъ датъ? Се исторія дуже потѣшна. Датъ не було бы можна збрати, якъ бы люде не вносили подань о податковій опусты. Методою нашихъ башъ — старостбвъ есть, що станъ рѣчи треба по можности затирати. Имъ здае ся, що то неможливе, абы нужда могла панувати тамъ, де они е ущасливляючимъ соцыамъ. Доперва тогдѣ, якъ люде вносять подання о податковій опусты, робить ся статистика.

Для увеселеня наведу тутъ одинъ фактъ, котрый вѣдносить ся до мене самого. Передъ кблькома роками рѣвно-жь панувавъ голодъ въ краю. Въ тбмъ роцѣ була краева выстава. Щобы нѣчо не дбйшло до публичнои вѣдомости, начальники повѣтбвъ старали ся все те натушувати, на способъ Потемкина. Я поступивъ инакше. Я написавъ до часописей, а навѣть самому графови Баденьому, що положенѣ въ моѣй околици таке а таке, що люде гинуть зъ голоду. Тогдѣ прийшовъ указъ до мого старосты, а вбнъ сказавъ менѣ: „Я васъ здушу!* Богу дякувати, до того не прийшло, мене доси не здушено. Але сеся илюстрація тутъ потрѣбна, щобъ вы знали, якъ стоить справа зъ тыми статистичными роботами. Я не на дармо се наводжу, а для умотивованя, що даты, поданій правительственными органами, е цѣлкомъ немѣродайній и непевній; сума 36 міліонбвъ певно не е вѣрна а буде може и два разы такъ высока. Якъ въ Галичинѣ выглядають тй запомоги и ихъ роздѣлъ, то се справдѣ кпины. Голодъ тамъ не вѣдъ сегодня, катастрофы також не нинѣшій, а до того часу, коли я зъ Галичины сюда выѣхавъ, нарбдъ не дбставъ нѣякои запомоги. При дебатахъ надъ запомоговыми проектами заступникъ правительства сказавъ тутъ, що зъ державныхъ взглядбвъ порадно е покрыти лише 20% шкоды; решту повинній бы люде выстарати ся самій зъ власнои иніціятивы, власною рухливостію, працею и т. д. Се правда и я на се пристаю, але тбльки въ тбмъ однокбмъ случаю, коли правительство забезпечить край, що такій нещастя не повторять ся за якій рбкъ, або два. Чи се стане ся? чи роблять ся до того приготованя? Думаю, нѣ! А оно повинно, мусить стати ся!

Панове! Позвольте, що поставлю вамъ одно питанє. Якъ вы представляете собѣ положенѣ на случай, якъ бы въ якбмсь краю коронномъ або и въ цѣлбй монархіи лучивъ ся цѣлковито лихій рбкъ? Я тую рѣчь представляю собѣ такъ, що се була бы проста дорога до анархіи, не до соціяльнои демократіи, але до цѣлковитого анархізму. Черезъ ліберальну господарку зроблено нарбдъ безъ обороны и охороны; безъ всякого сорому и безкарно гнетено его, фізично и духово обрабовано его. Панове! Въ Галичинѣ 64% населеня нѣбы вѣддае ся рѣльництву, а зъ нихъ рбчно 50.000 умирае зъ голоду. Тымъ людямъ вѣднято все, назѣть силу пбдняти ся. Що-жь може иншого, якъ не анархісты, вытворити ся зъ тыхъ елементбвъ, сли не возьмемо ся зъ цѣлою рѣшучостію до санаціи тыхъ вѣдносинъ соціяльно-реформаторскимъ законодавствомъ! А се може статись лишь тутъ, въ парламентѣ. Тй панове, що тутъ е заступниками програмы автономіи краёвъ, най выбачать менѣ, коли я зъ ними не згоджу ся, що лишь реформами въ поодиноких краяхъ можна направити такій вѣдносины. Соціяльній реформы въ великихъ розмѣрахъ можна переводити лишь en gros и въ тбмъ годжу ся також зъ товаришемъ д-ромъ Лехеромъ. Рѣльничу асекурацію, обезпечене вѣдъ огню и житя, але таке, котре вѣдповѣдае цѣлковито интересамъ народу, лишь тутъ можна ухвалити. Такъ само лишь тутъ и щадничій ссыпы збжа, котрій е однокимъ средствомъ, щобы нарбдъ на будуче забезпечити вѣдъ голоду. До выконаня тыхъ задачъ мусимо забратись безпроволочно, щобы противдѣлати нуждѣ мѣжь народомъ. Се стане ся, коли мы зъ-разу постановимо удѣлити народови тй запомоги, якій потрѣбній, щобы вбнъ мбгъ справити свое поле, але потбмъ треба також заперти всѣ тй фбртки, котрій на то лишь призначений, щобы мѣжь нарбдъ впроваджувати вызыскъ и зубожѣлбсть. Тутъ маю на гадцѣ угоду зъ Угорщиною, о котрбй маємо въ найблишбмъ часѣ говорити.

Такъ, панове! мы всѣ мусимо бороти ся

Чи можна у насъ духовника противъ его волѣ пенсіонувати?

Вѣдповѣдь *д-ра Михайла Зобкова.*

Б. Церковно-державне право.

Не инакше поставило ся въ нашбмъ питаню и австрійске церковно-державне право. И оно стоитъ на становищи, що хорый або вѣдъ глубокои старости нембчный духовникъ не може черезъ те саме стратити свого beneficium, и не має ся его ставити противъ его волѣ мѣжь дефіціентбвъ, особливо сли черезъ довгій лѣта вѣрно служивъ церквѣ.*)

Зъ другои стороны е и австрійскій законъ строгій супротивъ тыхъ духовныхъ, що *добровѣльно* жадають перенесеня въ станъ супочинку. Се и природно, бо й держава мусить про се дбати, щобы духовникъ мавъ вѣдповѣдне своему званю удержане.)**

Що духовника не смѣе ся усунути зъ парохіи *противъ его волѣ*, се выразно пбдносить наведеный декретъ надв. канцелярій зъ 26 грудня 1788, отже походячій зъ часбвъ для церкви не дуже приязно настроеных. Сесе пбдносять и пбзнѣйшій розпорядженя въ рѣзных видахъ. Декретъ надв. канцелярій зъ 15 мая 1792 выразно зазначуе: Seine Majestät haben die *ehemals allgemein bestandene Uebung*, der zu Folge die durch Alter oder Krankheiten zur Verwaltung der Seelsorge untauglich gewordenen Pfarrer *lebenslänglich* von ihren Pfründen unterhalten wurden, wieder einzuführen*) gnädigst verordnet. Въ слѣдъ за тымъ приписуе той декретъ, що жадного духовника не смѣе ся противъ его волѣ для его старости або калѣцтва усунути зъ парохіи, але має ся ему додати помбчника, сли духовникъ е неспособный до выповнюваня своихъ обовязкбвъ *цѣлкомъ и на все.*)

Декретъ надв. канцелярій зъ 25 октобра 1838 ч. 23241 поояснюе рѣзницю мѣжь духовными а прочими урядниками державы въ тбмъ напрямѣ въ слѣдующій способъ: Da die Deficientengehalte auf dem Tischtitel beruhen, welcher nach seiner Bestimmung die Absicht hat, der Geistlichkeit den standesmässigen Unterhalt aus Rücksichten für den Stand zu sichern, so *unterscheiden sie sich demnach wesentlich von den Pensionen der Staatsbeamten*, welche ausschliessend von dem Dienstverhältnisse und der Dauer der Dienstzeit abhängen, während *der Tischtitel abgesehen davon wirksam ist.*

Теперь е въ Австрій въ тбмъ взглядѣ мѣродайный по-при наведеній декреты законъ зъ 7 мая 1874 В. з. д. ч. 50, котрого §. 9 въ нѣмецкбмъ оріґіналѣ звучить: In dem Falle eintretender Dienstuntauglichkeit eines selbstständigen Seelsorgers weltlichen Standes ist im Einvernehmen der competenten staatlichen und kirchlichen Behörde die Entscheidung zu treffen, ob ein Provisor [Administrator] oder Hilfspriester zu bestellen, oder der dienstuntaugliche Seelsorger *nach Verzichtleistung auf die Pfründe* in den Deficientenstand zu übernehmen ist.

Обовязуючій законъ не рбзнить ся вѣдъ попередно наведеных декретбвъ цѣсарскихъ въ нашбмъ питаню нѣчимъ. И теперь має ся дати недомагаючому парохови въ першбй лініи помбчного духовника. Можна и теперь ставити духовника такого въ станъ супочинку.

Але и теперь не можна сего зробити инакше якъ се приписуе надв. декретъ зъ 26 грудня 1788 и зъ 15 мая 1792 та Normale въ 6 липня 1785, с. в. *ино на добровѣльне жаданѣ духовника.* Сесе кажуть выразно не йно наведеній декреты надворній, але и законъ зъ 7 мая 1874 словами: „*nach Verzichtleistung auf die Pfründe*" (§. 9 l. c.). Мусить отже передъ тымъ слѣдувати резигнація зъ парохіи, вѣдречене правъ, яке духовникови дано наданемъ церковного officium и beneficium. Вѣдречене тото не може бути инакше, якъ добровѣльне, бо вѣдречене е по правному розумѣню договоръ, отже заява волѣ въ цѣли утраты правъ ренунціянта и прихватъ тои заявы зѣ стороны другого договорника*).

Що и духовникъ може утратити свои права за *карыдостойнѣ дѣла*, се само собою розумѣесь**), але оно не стоитъ въ звязи зъ нашимъ питанемъ.

Рѣвно-жь не вѣдповѣдае на се питане нѣ законъ зъ 19 цвѣтня 1885 В. з. д. ч. 47. [взглядно зъ 10 грудня 1887 ч. 142 В. з. д. для греко-орієнтального духовеньства въ Далматіи], котрымъ „провізорично" унормовано дотацію католицкого духовеньства въ Австрій. Именно не можна покликуватись въ нашбмъ питаню на §. 6. цитованого закона, де каже

---

*) Wirkliche Pfarrer, welche durch eine längere Reihe von Jahren die Seelsorge mit Eifer und Treue verwaltet haben, sind Alters und Gebrechlichkeit halber, wenn sie nicht zu *allen* Seelsorgeverrichtungen *gänzlich* und *für beständig* untauglich sind, *wider ihren Willen von ihrer Pfarre nicht zu entfernen* und in den Deficientenstand zu setzen, sondern dieselben haben die Seelsorge durch ihre Capläne unter ihrer Leitung und Mitwirkung fortzuführen... [Hofkanzleidecret v. 26. December 1788 y Franz Gesetzessammlg. 17. Bd. ex 1802 стор. 76. Пор. *Mayrhofer*, Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst [IV. Aufl. II Bd. стор. 941 N. 1.]

**) Згаданный повыше надв. декретъ при гадае Normale зъ 6-юля 1785, де каже ся: dass der Curatgeistliche nur in dem Falle, wenn er nicht nur zum Theile, sondern *überhaupt und zwar für beständig* zur Seelsorge untauglich geworden ist, als ein Deficient anzusehen ist. Длятого заряджуе ся тамъ основне розслѣдженѣ, чи предложене свѣдоцтво лѣкарске е оправдане чи нѣ. [Гл. Mayrhofer l. c.] Пор. також декретъ надв. канцелярій зъ 11 лютого 1848 выданый до всѣхъ краевыхъ властій.

*) Мабуть мѣжь роками 1788 и 1792 вѣдрадній власти противно поступали або й противне було Normale. Се на тогдѣшній часы е имовѣрне.

*) Подббно надв. декретъ зъ 31 мая 1839 ч. 16582.

*) Про се нема мѣжь юристами найменшого сумнѣву. Пор. Dornburg: Pandekten I, § 83.

**) Пор. §. 8. закона зъ 7 мая 1874. В. з. д. ч. 50.

зъ тымъ мадярствомъ, зъ тымъ новочаснымъ гуннізмомъ. Бо жадныхъ питань, чи они національнои, політичнои чи соціяльнои натуры, не буде можна розвязати, доки монархія не позбудесь того верховодячого елементу, того, що такъ скажу, руйнуючого принципу. Не проповѣдую расовои боротьбы, бо се не лежить въ моѣй душѣ; проповѣдую лишь борьбу зъ всякого рода вымыскомъ. Тожь, моя панове, або справедлива угода въ Угорщинои, котра разъ на все усуне верховодне становище Мадярбвъ, або нѣяка!

Вибици, позвольте менѣ, панове, зробити увагу о тбй борбѣ, яка веде ся мѣжь народами Австрии и котра цѣлкомъ не служить до того, щобы бѣдному народови допомогти осягнути свои права и свое щасте.

Серіозна борба, котру мѣжь собою ведуть народы Австрии, не мае, на мою думку, неодныхъ прикметъ, якѣ допомогли бы вповнѣ побѣдити тому, хто выключно мае право до побѣды — т. е. культурнбй справѣ, культурнбй цѣли. Се вбдносить ся до родбвъ оружя, способу его уживания, боевои силы и мѣсця борбы. Панове! Мы боремось за святѣ нашѣ національнѣ права. Се обовязокъ. Я такожь борю ся за святе національне право мого народу. Але борѣмъ ся пбдъ гаслами, котрѣ звучать: за нашу свободу и за вашу свободу! за наше святе огнище родинне и за ваше святе огнище родинне! за усвяченый порохъ гроббвъ нашихъ батькбвъ и матерей и за усвяченый порохъ нашихъ батькбвъ и матерей! за щасте нашихъ дѣтей и за щасте вашихъ дѣтей! за спасеніе нашого народу, нашого цѣлого народу, значить: такъ хлѣбороббвъ, якъ и роботникбвъ, и за спасеніе нашихъ народбвъ, цѣлыхъ народбвъ вашихъ! Симъ кбнчу и прошу васъ, панове, приймѣть мое внесене одноголосно. [Зъ лѣвицѣ: *Славно! Славно!*]

Пбдъ формальнымъ взглядомъ вношу передати мое внесене окрембй, зъ 36 членбвъ вложенбй комісіи."

При голосованю ухвалено передати внесене п. о. Танячкевича зъ иншими подобными внесенями комісіи буджетовбй.

Опбсля при дебатѣ надъ рефератомъ комісіи буджетовои посолъ о. Танячкевичъ ще разъ вбдозвавъ ся въ тбй справѣ сими словами:

„Вбдъ пана референта буджетовои комісіи чули мы богато сущникбвъ [Substantiva] якъ „розглянене", „розсуджене" и. т. д. — та не чули мы нѣчого сущного [Substantielles], именно про грошѣ и кблько ихъ [*Дуже добре!*], а о се тутъ розходить ся. Намъ не вбльно зъ нуждою народу жартбвъ собѣ строити. Нарбдъ жадѣнъ хлѣба и мае его дбстати.

Запытаете: зъ-вбдки грошѣ будемо мати? Коли вбдберемо тѣ грошѣ, що платимо за 24.000 угорскихъ жовнѣрбвъ! Не платѣмъ 70-процентову квоту до спбльныхъ выдаткбвъ, а 50, и знбвъ будемо мати грошѣ! *Голосы:* *Щира правда!*]

А що-до способу удѣленя помочи. Говорено тутъ: Bis dat, qui cito dat. Я кажу, що въ тбмъ припадку: Omne dat, qui cito dat. Тутъ ходить о хлѣбъ, о часѣня на засѣвъ. Коли культура такъ поступила, що маемо сегодня телеграфы, телефоны, зелѣзницѣ — то они не е лишень для маючихъ людей або для середныхъ класъ, але мають послужити и для народнои нужды. Телеграфы, телефоны, щобы за нею довѣдались и приказы для ви улекшеня давали; а зелѣзницѣ, щобы зббже потрѣбне довозили.

Отже нѣякихъ довгихъ розглядувань, але скора помбчь! Зъ сего мае ся показати, чи мы е справдѣ заступниками народу, чи нѣ! [*Загальне одобренє.*]

Якъ вѣдомо, палата ухвалила передати всѣ внесеня въ справѣ нужды и всѣ принятѣ палатою резолюціи правительству до резслѣдженя и поставленя конкретныхъ внесень можности на першбмъ засѣданю палаты по феріяхъ Великодныхъ.

Якій буде результатъ заходбвъ нашого посла, покаже ся. Се певне, що сповнивъ свбй обовязокъ и давъ доказъ, що рускій независимый посолъ зможе заступати не лишень интересы свого народу, але и загальнѣ интересы народбвъ державы.

Руска побѣда за моремъ.

Якъ выемігрувало въ рр. 1894—1896 30.000 галицкихъ Русинбвъ до бразилійскои державы Парана, постановили тамошнѣ польскѣ кельондзы, якъ такожь певна група львбвскихъ Полякбвъ, за всяку цѣну не допустити до рускихъ осель въ Паранѣ анѣ одного рускаго священника, щобы якъ найскорше спольщити тыхъ Русинбвъ и такъ скрѣпити тамошнѣ свои кольонїи, числячѣ надъ 40.000 Полякбвъ. Выслали они туды множество польскихъ кельондзбвъ зъ Галичины, Конгресбвки и Познаньщины. Рбвночасно були зъ певнои стороны змагания, щобы осѣдаючихъ въ Паранѣ Русинбвъ розсыпати помѣжь истнуючѣ польскѣ кольонїи, щобъ они не осѣдали тамъ значными рускими масами.

Тымчасомъ не повелось анѣ одно анѣ друге. Русины не дали ся розбивати, осѣли переважно значными громадами, навѣть по 6.000 душъ вкупѣ, творячи окремѣ комплексы кольонїй; лише часть рускихъ переселенцбвъ розсыпалась помѣжь Поляками. И недопущене рускихъ священикбвъ до Параны не удае ся певнымъ кругамъ — якъ власне пишуть теперь зъ-вбдти.

Акція противъ рускаго обряду була зазвято ведена у тамошнего епископа и въ Римѣ. Орган тои групы молодыхъ Полякбвъ — „Przegląd wszechpolski" отверто помѣстивъ 1-ого грудня 1897 р. жадани до властій духовныхъ, *щобы не допустили туды абсолютно, засадничо анѣ одного рускаго священника.* „Wielki błąd popełniono już przez dopuszczenie do Północnej Ameryki ruskich księży, który już za późno naprawić..., należy więc teraz naprawić ten błąd w Południowej Ameryce, póki jeszcze czas, i niedopuścić tędy gr. kat. księży, a nawet tym dwom [о. Роздольскому и о. Кизимѣ] cofnąć tymczasowo udzielone pozwolenie!"

Въ тбмъ дусѣ написана цѣла статейка, и въ тбмъ напрямѣ були чинены предстаавленя, котрѣ ажь доси обезсилляли усильнѣ змагания Кардинала Сембратовича, щобы переперти допущене рускаго духовенства до тыхъ рускихъ осель. На кількократну просьбу одержавъ бувъ львбвскій Митрополитъ вбдмовну вбдповѣдь. Римъ [Пропаганда] зсылалась на курітібского епископа, що, мовлявъ, вбнъ противить ся впровадженю до своеи дієцезіи грецкаго обряду, а епископъ знбвъ казавъ, що безъ Риму не може самовбльно вводити чужого обряду, тымъ ббльше, що его тамъ не потрѣбно, бо вбнъ мае богато польскихъ священикбвъ, котрѣ вмѣють по рускн... Очевидно, що се говорившъ хтось иншій устами епископа...

Однакъ интрига певныхъ людей не повелась — и руска справа вже побѣдила въ Курітібѣ.

Въ лютбмъ с. р. візитувавъ епископъ кольонію Прудентополісъ [въ Паранѣ]. Его вѣрнѣ [Бразилійцѣ и Італійцѣ] приняли его дуже холодно, а навѣть ворожо. [Духовенство въ Бразилїи переважно здеморалізоване, такъ само, якъ цѣла та раса португальска. Бразилійцѣ хоть на-внѣ католики, дуже индеферентнѣ релігійно и просто не люблять своего невзбрцевого духовенства.] Тая величезна кольонія, займаюча просторъ пяти квадр. миль [70.000 морґбвъ] числитъ 6.000 душъ, майже самыхъ Русинбвъ, [5.552 Русинбвъ, розкиненыхъ мѣжь Русинами Мазурбвъ в 215 и по кблька родинъ Бразилійцѣвъ, Італіянъ, Нѣмцѣвъ, Араббвъ]. Рускимъ священникомъ е ту о. Сильвестеръ Кизима, Василіянинъ. Русины пбдъ проводомъ свого священика урядили епископови торжественне принятє зъ брамою тріюмфальною, зъ „многая лѣта", зъ процесією и т. д. — и се рѣзко вбдбивало вбдъ принятя у Бразилійцѣвъ. До того Русины ще зложили для епископа и даръ грошевый [візитаційну милостиню]. Се все такъ зворушило епископа, що вбнъ заявивъ, що вже не буде противитись допущеню рускаго духовенства до своеи дієцезіи и сейчасъ пише въ тбмъ напрямѣ письма до Риму и до Львова. — Рускій священники е тамъ взоромъ для духовенства; другихъ такихъ тамъ нема. Дѣяльность душпастирска о. Кизимы е нечуваным взбрцемъ въ Бразилїи. Польскихъ священикбвъ, котрі туда йшли, называе д-ръ Клобуковскій переважно „wyrzutki społeczeństwa". Зновъ же бразилійскій мѣсцевѣ живуть перважно въ формальнбй поліґамїи и недбають о нѣчо, лишь о грбшь. Нашѣ примѣрнѣ священники е тамъ неначе апостолами.

Теперь вже побѣдила руска справа въ Курітібѣ, отже Римъ не може противитись допущеню туды рускихъ священикбвъ. Кількох Василіянъ — священники и братчики — поѣдуть небавомъ до Параны, до тыхъ великихъ рускихъ громадъ, розкиненыхъ въ далекихъ вбдвѣчныхъ лѣсахъ и позбавленыхъ доси рускои церкви.

Богато чисто рускихъ осадъ, що числять по кільна тысячъ душъ, не видѣли вже вбдъ чотирохъ лѣтъ священика. Тысячѣ народу христіяньского вымерло тамъ въ тбмъ початковбмъ роцѣ нужды безъ похорону, безъ хреста. Де-куды правлять тамъ богослуженя дяки або й пасторъ лютерскій.

При тбмъ пригадують намъ зъ Параны осторогу, щобы нѣхто въ селянъ туды не ѣхавъ бо тамъ кольонізація що найменше на двацять лѣтъ замкнена. Хто поѣде, того завернутъ.

Суходольскій.

Двѣ интерпеляціи въ справѣ турецкого ц. к. старосты Бѣлиньского.

Перша интерпеляція — посла Окуневского до президента міністрбвъ яко управителя міністерства справъ внутрѣшныхъ вбдносить ся до того вѣдомого нашимъ читателямъ факту, що коли турецкій староста Бѣлиньскій выдавъ до уряду парохіяльного въ Липю вбзване въ польскбй мовѣ, а урядъ парохіальный вбдославъ назадъ зъ просьбою о вбзване въ рускбй мовѣ, — староста Бѣлиньскій въ три днѣ прислався до пароха въ Липю карного пбслапця приказуючи парохови заплатити ему 2 злр. за дорогу а за кождый день 40 кр.

Отже интерпеляты пытають:

„Зъ огляду на те, що галицкѣ намѣстники все офіціяльно приръкають, що пбдчиненій имъ власти будуть держати ся истнуючихъ приписбвъ въ справѣ уживания рускаго письма и мовы, а дотеперѣшнѣ шиканы и надужитя не будуть повторяти ся; — зъ огляду на те, що навѣть галицкій соймъ въ послѣднбй сесіи вбзвавъ правительственнѣ власти шанувати згаданѣ приписы и намѣстникъ приръкъ се наново, але галицкій старосты, якъ показуе наведеный фактъ, мимо всего того ведуть ся такъ, якъ бы не вязали ихъ нѣякѣ австрійскѣ законы и розпорядженя взглядомъ рускаго народу, та ще той панъ староста въ Турцѣ свою ненависть до рускаго народу, и нашого духовенства посуває такъ далеко, що не вагавсь заявляти, що выборы умысно каже переводити въ жидбвскихъ корчмахъ, а не въ громадскихъ канцеляріяхъ — абы зробити на злбсть рускимъ попамъ та дякамъ и се дня 25 жовтня 1897 въ самбрскбмъ судѣ окружнбмъ при нагодѣ карнои розправы противъ Симеона и Василя Криса потвердивъ самъ правительственный комісарь Надольскій и концепістъ намѣстництва Луцкій, — запытують пбдписанѣ:

Чи ц. к. правительство разъ вже серіозно педумае прислувати галицкѣ власти адміністраційнѣ и ихъ органы, щобы держали ся законбвъ и розпоряджень въ справѣ уживания рускаго письма и мовы?

Чи ц. к. правительство схоче старосту въ Турцѣ пана Бѣлиньского потягнути до одвѣчальности за тѣ надужитя?"

——

Друга интерпеляція — посла Танячкевича до міністра вѣроисповѣдань и до управителя міністерства справъ внутрѣшныхъ:

„Дня 9 мая 1896 давъ ц. к. староста въ Турцѣ, Францъ Леопольдъ Бѣлиньскій цивільный шлюбъ гр.-кат. парохіянамъ зъ Явора філіи Ботелки выжнои, Теодорови Капітанови и Юстинѣ Мисайло, якъ се представляе легалізованый вбдписъ цивільного акту шлюбного. Причиною, що згаданый староста удѣливъ тымъ гр.-кат. парохіянамъ цивільный шлюбъ зъ поминененъ церковного шлюбу було нѣбы се, що дотычный гр.-кат. парохъ зъ Ботелки выжнои, яко Parochus ordinarius мавъ на-разѣ згаданымъ парохіянамъ вбдмовити шлюбу.

Прасова розправа передъ судомъ присяглыхъ, яка зъ тои нагоды вбдбула ся у Львовѣ дня 12 грудня 1896 противъ редактора Monitor-a Ернеста Брайтера, выказала, що рускій парохъ о. Иларій Солтыкевичъ, опираючись на перешкодахъ канонічнои натуры, мусѣвъ тымчасово вбдмовити удѣленя шлюбу. Зъ другого боку ц. к. староста въ Турцѣ Фр. Л. Бѣлиньскій зъ формальныхъ причинъ не бувъ управненый згаданымъ гр.-кат. парохіянамъ на цивільный шлюбъ позволити, взглядно его удѣлити.

Такій станъ рѣчи посвѣдчае слѣдство переведене церковными и адміністративными властями, якъ и рѣшене выслане зъ президіи ц. к. намѣстництва до гр.-кат. консисторіи въ Перемышли, що згаданый староста въ тбмъ случаю провинивъ ся и дбставъ за се нагану.

Парохъ Иларій Солтыкевичъ внѣсъ на пбдставѣ §. 94 цивільного закона до ц. к. окружного суду въ Самборѣ подане о уневажнене удѣленого шлюбу цивільного, та оно на жаль, до сегодня не порѣшене.

Противъ такого поступованя ц. к. старосты Ф. Л. Бѣлиньского, що выкликало невысказану соблазнь и огбрченє въ цѣлбмъ рускбмъ народѣ тои околицѣ, въ народѣ религійнбмъ, що вѣрно держить ся своеи вѣры та церкви и тѣсно связаный зб своимъ духовеньствомъ, котре въ тбй околици, въ гбрскбмъ повѣтѣ есть одинокимъ его учителемъ провбдникомъ и опѣкуномъ — удавала ся вже два разы депутація до намѣстника въ жалобою на того старосту за шкоду, яку той староста робить церквѣ и вѣрѣ, а соблазнь мѣжь народомъ.

Зъ огляду на се, що таке поступоване згаданого старосты мае свою властиву причину въ неприязнбмъ становищи супротивъ рускаго духовенства, що староста старае ся всякими мыслимыми способами, зъ залишенемъ всѣхъ религійныхъ и етичныхъ взглядбвъ, понизити повагу духовенства у народу, его компромітувати, вбдобрати ему популярность и унеможливити его высоку задачу, якъ се доказують способы урядового трактованя рускихъ священикбвъ, що взывае ся ихъ пбдъ загрозою примусовыхъ средствъ, т. е. приставою жандармами; якъ доказуе и способбъ въ якій той староста высказуесь на всѣхъ вбйтбвскихъ сесіяхъ а есть прото понижененъ духовенства, бо оно ось-якъ выглядае: Ну вбйте, що тамъ робить вашъ Федьо, [священакъ], чи утихомирився? А вашъ Максимъ,? а вашъ Илько?"

Зъ огляду на те запытуемо:

„Чи Ексцеленціямъ звѣстне таке поступоване противъ рускаго священства ц. к. старосты въ Турцѣ Фр. Л. Бѣлиньского?

Чи Ексцеленціи не уважають за вбдповѣдне зъ высшихъ взглядбвъ на охорону вѣры та моральности и органбвъ, котрі имъ служать, т. е. духовеньства, противъ такого поступованя ц. к. старосты въ Турцѣ Фр. Л. Бѣлиньского супротивъ рускаго духовенства въ его повѣтѣ безъ проволочно и найенергічнѣйше выступити и того старосту потягнути до одвѣчальности, взглядно усунути зъ того, невбдповѣдного для него становиска?"

Переглядъ політичный.

Наше справоздане зъ послѣдного засѣдания рады державнои доповняемо ще згадкою про наглѣ внесеня въ справѣ конфіскаты дневника Arb. Ztg. за подане интерпеляціи, въ котрбй мѣстивъ ся дословно артикулъ, давнѣйше сконфіскованый. Редактора згаданого дневника засуджено ще окремо на вбсѣмъ днѣвъ арешту и на 150 зр. кары. Въ тбй справѣ зложено три наглѣ внесеня пп. Вольфа, Феркавфа и Гохенбурґера. П. Феркавфъ мотивуючи свое внесенє, указавъ мѣжь иншими на слова, котрыми прокураторія державна мотивувала свое обжалованє противъ редактора; обжалованє — сказано — е справдане обороною передъ системою выкористуваня задныхъ фіртокъ, щобы опбсля можна оголошувати друкомъ сконфіскованѣ артикулы. Якъ же низько мы упали, — каже бесѣдникъ, — коли якійсь прокураторъ въ Австрии смѣе подобнымъ нечуваным способомъ критикувати дѣяльность членбвъ парляменту. — Другій зъ черги мотивувавъ свое внесенє п. Гохенбурґеръ. Внесене его звучить: „Высока палата зволить ухвалити: 1) Палата высказуе правне переконанє, що пбсля постановъ §. 20. закону прасового и §. 68. регуляміну дозволене е згбдне зъ правдою оголошуванє друкомъ интерпеляцій, якого змѣсту бы они нѣ були, внесеныхъ на публичнбмъ засѣданю рады державнои, и що зъ причины такого оголошеня не можна починати нѣякихъ крокбвъ судовыхъ. 2) Взывае ся міністра судбвництва, щобы а) припоручивъ генеральному прокураторови для береженя закону вносити зажалене неважности въ разахъ, коли западе судове орѣченє, що §. 28. закону прасового о згбдномъ зъ правдою оголошеню интерпеляцій, внесеныхъ на публичнбмъ засѣданю рады державнои, не дасть ся примѣнити; б) пбдвластнѣй прокураторіи треба поучити, що правна охорона, запевнена параґрафомъ 28-ымъ прасового закону, вбдносить ся также до згбдного зъ правдою оголошуваня интерпеляцій вношеныхъ на публичнбмъ засѣданю рады державнои.

По короткбй дискусіи приняла палата

ся: „Ohne ihr Verschulden leistungsunfähig gewordene Seelsorger erhalten... einen Ruhegehalt, der nach... Schema II. zu bemessen ist". Законъ той взагалѣ не мае на цѣли установити матеріяльно-правнѣ условины, потрѣбнѣ до рѣшеня, чи е ставленє духовника въ станъ супочинку оправдане чи нѣ. Въ тбмъ взглядѣ мѣродайнѣ суть попередно наведенѣ падворнѣ декреты и законъ зъ 7 мая 1874, а законъ зъ 1885 р. обмежуесь ино на означеня *высоты* контруры духовника и способу, якъ ви мае ся вымѣрять. Вбнъ означуе и *высоту* „пенсіи" духовника, наколи суть условины пенсіонованя. Высказъ того закона словами: „ohne ihr Verschulden..." [§. 6.] хоче ино наголосити, що за *карыдостойнѣ дѣла* усунѣнѣ зъ парохіи духовники [§. 8. зак. зъ 7 мая 1874 В. з. д. ч. 50.] не мають нѣ на пенсію жаданя.

Бливше обговорене закона зъ 1885 р. перейшло бы рамцѣ сен розвѣдки. Ви цѣль е ино: выказати на основѣ права канонічного и державного австрійского, чи можна духовну особу *противъ ви волѣ* у насъ „пбслати въ пенсію".

Думаю, що рѣшуча вбдповѣдь на се пытане: „нѣ" — доволѣ е на основѣ жерелъ доказана.

Загребъ, въ мартѣ 1898.

всѣми голосами противъ трехъ (гр. Фалькенгайнъ бувъ противный) наглѣсть внесеня. Опѣсля принято такожь и саме внесене Гохенбургера.

Зъ Вѣдня доносять, що въ часѣ святочныхъ ферій мають наступити деякі змѣны въ кабінетѣ. И такъ мавъ бы уступити міністеръ судовництва Руберъ и міністеръ рѣльництва Кастъ, а на ихъ мѣсце мавъ бы п. д-ръ Менгеръ обняти теку судовництва, а п Стефановичъ зъ Буковины теку рѣльництва.

За згодою всѣхъ сторонництвъ мае бути по святахъ утворена въ радѣ державнѣй стала комісія для языковыхъ справъ, котра буде радити такежь пѣдчасъ парляментарныхъ ферій.

Politik пишучи про подѣѣ середъ парляментарнои правицѣ, вѣдкрывае потроха рубець теперѣшнои ситуаціи. Ческі послы — каже — повинні добре застановити ся, чи все еще укладае ся положене користно для нихъ, а особливо повинні зважити, чи и по заявѣ католицкого клюбу про его тымчасову звязь зъ правицею. Правиця буде мати досыть силы, щобы забрати ся до позитивнои роботы. Нинѣшный выпадокъ въ выконавчѣмъ комітетѣ правицѣ, що кандидатура п. Крамаржа на голову буджетовои комісіи упала черезъ опоръ католицкого сторонництва, е дуже вымовна. Католицке сторонництво очевидно бажало вдоволити лѣвицю и бачити на чолѣ буджетовои комісіи п. Катрайна; а коли инші провѣдники сторонництвъ правицѣ вѣдкинули сю кандидатуру, то заступники католицкого сторонництва заявили, що не будуть могли голосувати на Крамаржа, бо вонъ е нелюбый лѣвици. Такимъ чиномъ грозило небезпеченьство, що въ разѣ голосованя надъ кандидатурою Крамаржа вонъ мѣгъ бы упасти при выборѣ. Длятого Крамаржъ зрѣкъ ся кандидатуры, а тогдѣ указано на д-ра Зачка, на котрого остаточно згодило ся и католицке сторонництво. Д-ръ Енгель заявивъ при тѣй нагодѣ, що се въ послѣдне уступае ся католицкому сторонництву; але чи така заява выстане, щобы на будуче вѣдносины католицкого сторонництва до осталои правицѣ лѣпше уложились, — се е питане, надъ котрымъ слѣдъ застановити ся провѣдникамъ поодинокихъ групъ правицѣ.

Видно зъ сего, що католицке сторонництво е середъ правицѣ тымъ непевникомъ химерникомъ, зъ котрымъ всѣ мусять обходити ся якъ зъ яйцемъ, коли взагалѣ удержати хотять правицю при житю.

Slovenski Narod въ Градци дѣстае таке письмо зъ Вѣдня: На правици проявляе ся велика неохота до гр. Туна черезъ те, що всѣ его заходы звернені на те, щобы догоджувати обструкціѣнымъ сторонництвамъ, а навѣть въ такихъ справахъ, котрѣ его властиво не обходять безпосередно, рѣшае по мысли опозиціи, а до того напирае на правицю, щобы ишла ему на руку. Коли бы президентъ міністрѣвъ не залишивъ тои системы, то мусѣла бы въ найблизшихъ дняхъ, ба навѣть въ найблизшихъ хвиляхъ настати кріза, а тогдѣ гр. Тунъ переконавъ бы ся, що и терпеливѣсть правицѣ мае свѣй конецъ. Екзекутивный комітетъ збере ся ще сегодня (д. 2. с. м.) на засѣдане, а при тѣй нагодѣ ческій клюбъ устами свого головы д-ра Енгля зажадае рѣшучо, щобы правиця не журила ся о подѣбній жадання гр. Туна.

До Gazet-ы Narodow-ои телеграфують зъ Вѣдня (мабуть п. Теофіль Меруновичъ), що п. Давида Абрагамовича хотѣли склонити, щобы принявъ покликане до палаты панѣвъ. Тымъ способомъ гр. Тунъ хотѣвъ дати лѣвици сатисфакцію за звѣстнѣй подѣѣ листопадовѣй въ радѣ державнѣй. Але п. Абрагамовичъ рѣшучо вѣдказавъ ся пѣти мѣжь панѣвъ. Тогдѣ почали ся заходы коло гр. Стан. Баденього, щобы вонъ зрѣкъ ся маршалкѣвства въ галицкѣмъ соймѣ; тымъ способомъ хотѣли знову зробити для п. Абрагамовича мѣсце въ Галичинѣ; але и се не удало ся.

Отже выходило бы, що п. Давидъ Абрагамовичъ и теперь ще така велика рыба, вѣдъ котрои залежить доля Австріи; але вонъ заразомъ такъ быстрый політикъ и до самопожертвованя великій патріотъ австрійскій, що нѣякі заходы анѣ навѣть обѣцюваній почести не зѣбють его зъ властивои дороги!

Про уступленя гр. Стан. Баденього зъ маршалкѣвства появляесь отсе не по разъ першій згадка въ дневникахъ. Говорить о тыхъ вѣстяхъ Deut. Volksblatt и каже, що о стѣлько они хибнѣ, о скѣлько на разѣ нема бесѣды о уступленю гр. Ст. Баденього; але рѣчь певна, що при теперѣшнѣмъ станѣ рѣчей наступить се у всякѣмъ разѣ ще передъ осѣнною сесіею галицкого сойму.

Онодгы выправило коло польске у Вѣдни бенкетъ для нового намѣстника галицкого гр. Пінїньского. На бенкетѣ було также кѣлькохъ никамерованыхъ Русинѣвъ зъ офіцины польского кола и очевидно мусѣли таємничій роботникѣвъ щоденныхъ, сторожѣвъ, рубачѣвъ, служниць и н. на площи Стрѣлецкѣй порадитись надъ полѣпшенемъ своѣи долѣ. Предсѣдателемъ зборѣвъ выбрано рубача Пшиємского. Першій промовивъ инжінеръ Моклович, обороняючи бѣдныхъ роботникѣвъ, котрыхъ не горѣвка защитъ, але бракъ працѣ и заробку. Потѣмъ Пшиємскій здававъ справу зъ успѣху депутаціи, що ѣздила до Вѣдня до мініства судовництва зъ прошенемъ о усунене вязнѣвъ вѣдъ роббть публичныхъ. Пѣдчасъ его промовы давъ ся чути плачь жѣнокъ роботникѣвъ. Вѣдтакъ були ще инші бесѣды. По зборахъ вѣдбувъ ся похѣдъ роботникѣвъ черезъ Ринокъ передъ пасажъ Гавсмана, де по вѣдспѣваню „Червоного прапору“ розбѣшли ся домѣвъ. Середъ походу несено таблицѣ зъ написами: „Най жие людъ працюючій!“ „Жадаемо працѣ и хлѣба“ и „Бажаемо знесеня конкуренціи вязнѣвъ!“

— Стрейкъ кравцѣвъ у Львовѣ. Нинѣ [въ понедѣлокъ] о годинѣ 10 рано зѣбрали ся въ пасажи Гавсмана кравецкі челядники, щобы розпочати стрейкъ и бойкотувати 40 майстрѣвъ кравецкихъ, котрѣ на предложеній челядниками жадання не згодились. Однакъ кѣлькохъ кравцѣвъ пристало на жадання своихъ челядникѣвъ, отже тѣ до стрейку не прилучать ся, але зобовязались надвыжку свого заробку складати въ користь стрейкуючихъ товаришѣвъ. Вчера власне въ справѣ стрейку вѣдбули ся зборы, де и выбрано комітетъ до посередництва челядникѣвъ зъ майстрами, котрѣ хотѣли бы пристати на ставленѣ имъ предложеня. Стрейкують выключно христіяньскі челядники.

— Д-ръ Романъ Баронч ставъ доцентомъ хірургіи въ университетѣ львѣвскѣмъ.

— Зъ арміи. Полковникъ 30 полку пѣхоты Стан. Оцеткевичъ перенесеный на власне бажане въ станъ супочинку и дѣставъ при тѣй нагодѣ характеръ генерала бригады.

— Зъ Старо-мѣского пишуть намъ: Якъ неразъ чоловѣкови не поведе ся, покаже ось яка приключка: Оденъ честный газда зъ Хащова въ турецкѣмъ повѣтѣ пѣйшовъ до Лѣмнои, зайшовъ на шинкъ, перебравъ мѣрку; та й тамъ сконавъ; горѣвка въ нѣмъ имила ся. Прийшовъ вѣйтъ лѣмняньскій та й честна рада и почали раду радити: що зъ трупомъ зробити. На сухо нѣхто не радить, то и лѣмняньскій радній почали свои дорогій голосы закропляти. Мѣжь Лѣмною а Хащовомъ нема переправы, то й можна було умерлого перевезти домѣвъ. Але нѣ, рада урадила завезти его до одного лѣмняньскои вдовицѣ въ противный бѣкъ вѣдъ села въ Хащова. Славній радній, чи вѣйтъ, сховали сѣракъ и кожухъ, напили зъ на 5 зр., вдовѣ присудили 5 зр. и выслали таксаторѣвъ на кладовище оцѣнити мѣсце пѣдъ неббщика. Таксаторамъ признали значну заплату, щось кѣлька зр. за ихъ трудъ, а за мѣсце особно. Тымчасомъ родина приладила хрестъ и домовину та й привезла до Лѣмнои, добрій сусѣды прийшли такожъ, хащѣвскій дякъ читавъ псалтирь и казавъ, що бачивъ въ Перемышли, якъ тамъ умерлого заразъ вкладають въ домовину, скоро ся зладять: такъ и тутъ зр били. Лѣмняне розѣйшлись, лише чотири остали ся сторожити. Оденъ чоловѣкъ хащѣвскій пѣдходить до нихъ и повѣдае: „Етъ, чого будете тутъ стояти и мерзнути? ходѣмъ радше на пропінацію, та напѣмо ся!“ Сторожамъ не треба було два разы бесѣдувати, радо пѣйшли на пропінацію. Прочій Хащѣвцѣ готовій до выходу, якъ колись Израиль, шапки мали коло себе, фѣра недалеко, ладять ся. Три сторожѣ пѣйшли, четвертый лишивъ ся. Сму якось не подобалось поведене хащѣвскихъ людей, бачить, що самъ не дасть рады, бо вдова выпивши заснула, отже бѣжить въ село давати знати, що буде бѣда. Тымчасомъ Хащѣвцѣ вынесли вмерлого на возъ, затяли конѣ и пѣгнали въ Хащѣвъ. Лѣмняне поприходили, а неббщика нема, утѣкъ. На пропінаціи якійсь часъ забавляли ся, а коли хащѣвскій чоловѣкъ учувъ туркѣт воза, сказавъ до своихъ товаришѣвъ: „Вже пѣзна година, треба йти спати; будьте здоровій!“ — и по за хаты, огородами почемсавъ просто въ Хащѣвъ. На другій день прибхала до Лѣмнои слѣдча комісія, однакъ высланый пѣсланець повѣдомивъ, що неббщикъ вернувъ до Хащева. Судовый урядникъ трохи накричавъ на людей, а вѣдтакъ и самъ усмѣявъ ся до волѣ, коли ему розповѣли цѣлу епопею. Славній люде славно поводать ся! Теперь въ Лѣмнѣй суетни: хто заплатить почастунокъ для рады? — бо хащѣвскій люде не хотять про се и чути.

— Въ однѣмъ монастири въ Венеціи знайдено рукопись повнои исторіи о Отеллю зъ 1542 року. Е се записки сучасного посла зъ зъ Кандіи [Крити] при венеційскѣй республицѣ. Посолъ знавъ мурина Отелля лично и въ своихъ запискахъ подае вѣсти о прибутю Отелля до Венеціи, о его вѣнчаню, карієрѣ и смерти. Пѣсля записокъ посла Дездемона ще довго пережила Отелля.

— Россійске міністерство просвѣты ухвалило основати у Владивостоцѣ институтъ для орієнтальныхъ языкѣвъ хіньского, корейского, японьского и монгольского а также найновѣйшои исторіи, політичнои економіи, державного права и етнографіи Хінъ, Кореи и Японна. Языкѣвъ будуть учити родимій Хінцѣ, Корейцѣ, Японцѣ и Монголы. Директоромъ института буде вже невдовзѣ именованый орієнталістъ професоръ Повдньевъ, а отворене института мае наступити вже въ жовтни сего року.

— Дрѣбній вѣсти. Дня 31 н. ст. марта о 2 годинѣ пополудни була въ Будзановѣ сильна буря зъ громами и ласкавицями; грѣмъ ударивъ въ хату лѣсничого и она згорѣла. — Въ Бучачи выратувавъ Войтко Оссолиньскій зъ праздничнымъ нараженемъ свого житя потапаючого въ рѣцѣ Стрипѣ парубка Олексу Слободяна зъ Рукомшна. — У Вѣдни вѣдбуло ся онодгы посвячене польского костела вѣддано-

Народна Торговля

поручае на надходячій свята:

Дрѣжджѣ незаводячій

по цѣнѣ ва 1 кільо I-а зр. 1·40 и 1·20, II-а дешевше на рѣжну цѣну.

Упрашае ся о вчасній замовленя зъ точнымъ означенемъ дня высылки. 116

НОВИНКИ.

— Зъ руско-народного театру въ Тернополи. Вѣ второкъ 5 ого цвѣтня на бенефісъ нашои примадонны панѣ Лопатиньскои „Гаспарone“, въ четверъ 7-ого цвѣтня „Зъ любови“, найновѣйша комедія І. Шніцлера. — Маемъ надѣю, що бенефісове представленя панѣ Лопатиньскои стане за доказъ, що наша суспільность умѣе оцѣнити талантъ и працю сеи артистки.

— Намѣстникъ гр. Пінїньскій прибуде до Львова завтра [вѣ второкъ вечеромъ]. — Вѣсть подана въ N. f. Presse, мовь бы намѣстникъ конферувавъ дня 1 с. м. зъ опозиційными послами Окуневскимъ, Таничкевичемъ и Ярославичемъ, показуесь неправдивою. Нѣякои конференціи не було. Зъ п. Ярославичемъ намѣстникъ навѣть не говоривъ, а въ пп. Окуневскимъ и Таничкевичемъ, зъ кождымъ окремо, стрѣтивъ ся тѣлько въ приватнѣй розмовѣ. Мабуть тота розмова мусѣла дати причину до погослоски о конференціи.

— На першихъ загальныхъ зборахъ новоосноваиого товариства слухачѣвъ політехніки „Основа“, що вѣдбулись 31 марта с. р., выбрано слѣдуючій выдѣлъ: голова тов. Дининьскій Володимиръ, заступникъ головы тов. Чачковскій Иванъ, писарь тов. Стефановичъ Ярославъ Юрій, скарбникъ тов. Левицкій Володимиръ, бібліотекарь тов Тузякъ Францъ Іосифъ, члены выдѣлу тов.: Манастырскій Витовтъ, Левиньскій Левъ, Смеречиньскій Антінъ и Хемчукъ Иванъ; заступники выдѣловыхъ тов.: К. Михайло и Ганинчакъ Р. — До комісіи контрольнои увѣйшли тов.: Безкоровайный Володимиръ, Тобилевичъ Юрій и Хомикъ Володимиръ.

— Зъ Коломыѣ. Зъ нагоды концерту, устроеного заходами коломыйскихъ Товариствъ русскихъ дня 17 марта 1898 въ 37-мй роковины смерти Тараса Шевченка одержало Товариство „Шкѣльна помѣчь“ въ Коломыѣ весь чистый доходъ [39 зр. 54 кр.] на цѣли Товариства. Отже Выдѣлъ „Шкѣльнои помочи“, складаючи симъ прилюдно щиру подяку Хвальному Комітетови за сей даръ, дякуе также всѣмъ тымъ Влов. Панямъ и Панамъ, що причинили ся будь фізично будь морально до осягненя его результату, особливо: о. Куриякови за провѣдъ въ хорахъ, пп. Ользѣ Проскурницкѣй за сольовый спѣвъ, Савчаньскѣй за гру на фортепіянѣ, Добрянскѣй и д-ру Кульчицкому за деклямаціи, п. Харжевскѣй за акомпаниямент, панству Барничамъ зъ Балинець, всѣмъ членамъ „Бояна“, що брали участь въ хорахъ, а также всѣмъ, що взяли участь въ представленю образу зъ живыхъ осѣбъ, вкѣнци о. Балицкому за надатокъ. — За Выдѣлъ *Софронъ Недѣльскій* голова Товариства, *Стефанъ Федевъ* секретарь.

— И они хотять жити! Вчера [въ недѣлю] о год. 3 пополудни зѣбрало ся майже два тысячій роботникѣвъ щоденныхъ, сторожѣвъ, рубачѣвъ, служниць и н. на площи Стрѣлецкѣй порадитись надъ полѣпшенемъ своѣи долѣ. Предсѣдателемъ зборѣвъ выбрано рубача Пшиємского. Першій промовивъ инжінеръ Моклович, обороняючи бѣдныхъ роботникѣвъ, котрыхъ не горѣвка защитъ, але бракъ працѣ и заробку. Потѣмъ Пшиємскій здававъ справу зъ успѣху депутаціи, що ѣздила до Вѣдня до мініства судовництва зъ прошенемъ о усунене вязнѣвъ вѣдъ роббть публичныхъ. Пѣдчасъ его промовы давъ ся чути плачь жѣнокъ роботникѣвъ. Вѣдтакъ були ще инші бесѣды. По зборахъ вѣдбувъ ся похѣдъ роботникѣвъ черезъ Ринокъ передъ пасажъ Гавсмана, де по вѣдспѣваню „Червоного прапору“ розбѣшли ся домѣвъ. Середъ походу несено таблицѣ зъ написами: „Най жие людъ працюючій!“ „Жадаемо працѣ и хлѣба“ и „Бажаемо знесеня конкуренціи вязнѣвъ!“

— Стрейкъ кравцѣвъ у Львовѣ. Нинѣ [въ понедѣлокъ] о годинѣ 10 рано зѣбрали ся въ пасажи Гавсмана кравецкі челядники, щобы розпочати стрейкъ и бойкотувати 40 майстрѣвъ кравецкихъ, котрѣ на предложеній челядниками жадання не згодились. Однакъ кѣлькохъ кравцѣвъ пристало на жадання своихъ челядникѣвъ, отже тѣ до стрейку не прилучать ся, але зобовязались надвыжку свого заробку складати въ користь стрейкуючихъ товаришѣвъ. Вчера власне въ справѣ стрейку вѣдбули ся зборы, де и выбрано комітетъ до посередництва челядникѣвъ зъ майстрами, котрѣ хотѣли бы пристати на ставленѣ имъ предложеня. Стрейкують выключно христіяньскі челядники.

— Д-ръ Романъ Баронч ставъ доцентомъ хірургіи въ университетѣ львѣвскѣмъ.

— Зъ арміи. Полковникъ 30 полку пѣхоты Стан. Оцеткевичъ перенесеный на власне бажане въ станъ супочинку и дѣставъ при тѣй нагодѣ характеръ генерала бригады.

— Зъ Старо-мѣского пишуть намъ: Якъ неразъ чоловѣкови не поведе ся, покаже ось яка приключка: Оденъ честный газда зъ Хащова въ турецкѣмъ повѣтѣ пѣйшовъ до Лѣмнои, зайшовъ на шинкъ, перебравъ мѣрку; та й тамъ сконавъ; горѣвка въ нѣмъ имила ся. Прийшовъ вѣйтъ лѣмняньскій та й честна рада и почали раду радити: що зъ трупомъ зробити. На сухо нѣхто не радить, то и лѣмняньскій радній почали свои дорогій голосы закропляти. Мѣжь Лѣмною а Хащовомъ нема переправы, то й можна було умерлого перевезти домѣвъ. Але нѣ, рада урадила завезти его до одного лѣмняньскои вдовицѣ въ противный бѣкъ вѣдъ села въ Хащова. Славній радній, чи вѣйтъ, сховали сѣракъ и кожухъ, напили зъ на 5 зр., вдовѣ присудили 5 зр. и выслали таксаторѣвъ на кладовище оцѣнити мѣсце пѣдъ неббщика. Таксаторамъ признали значну заплату, щось кѣлька зр. за ихъ трудъ, а за мѣсце особно. Тымчасомъ родина приладила хрестъ и домовину та й привезла до Лѣмнои, добрій сусѣды прийшли такожъ, хащѣвскій дякъ читавъ псалтирь и казавъ, що бачивъ въ Перемышли, якъ тамъ умерлого заразъ вкладають въ домовину, скоро ся зладять: такъ и тутъ зр били. Лѣмняне розѣйшлись, лише чотири остали ся сторожити. Оденъ чоловѣкъ хащѣвскій пѣдходить до нихъ и повѣдае: „Етъ, чого будете тутъ стояти и мерзнути? ходѣмъ радше на пропінацію, та напѣмо ся!“ Сторожамъ не треба було два разы бесѣдувати, радо пѣйшли на пропінацію. Прочій Хащѣвцѣ готовій до выходу, якъ колись Израиль, шапки мали коло себе, фѣра недалеко, ладять ся. Три сторожѣ пѣйшли, четвертый лишивъ ся. Сму якось не подобалось поведене хащѣвскихъ людей, бачить, що самъ не дасть рады, бо вдова выпивши заснула, отже бѣжить въ село давати знати, що буде бѣда. Тымчасомъ Хащѣвцѣ вынесли вмерлого на возъ, затяли конѣ и пѣгнали въ Хащѣвъ. Лѣмняне поприходили, а неббщика нема, утѣкъ. На пропінаціи якійсь часъ забавляли ся, а коли хащѣвскій чоловѣкъ учувъ туркѣт воза, сказавъ до своихъ товаришѣвъ: „Вже пѣзна година, треба йти спати; будьте здоровій!“ — и по за хаты, огородами почемсавъ просто въ Хащѣвъ. На другій день прибхала до Лѣмнои слѣдча комісія, однакъ высланый пѣсланець повѣдомивъ, що неббщикъ вернувъ до Хащева. Судовый урядникъ трохи накричавъ на людей, а вѣдтакъ и самъ усмѣявъ ся до волѣ, коли ему розповѣли цѣлу епопею. Славній люде славно поводать ся! Теперь въ Лѣмнѣй суетни: хто заплатить почастунокъ для рады? — бо хащѣвскій люде не хотять про се и чути.

— Въ однѣмъ монастири въ Венеціи знайдено рукопись повнои исторіи о Отеллю зъ 1542 року. Е се записки сучасного посла зъ зъ Кандіи [Крити] при венеційскѣй республицѣ. Посолъ знавъ мурина Отелля лично и въ своихъ запискахъ подае вѣсти о прибутю Отелля до Венеціи, о его вѣнчаню, карієрѣ и смерти. Пѣсля записокъ посла Дездемона ще довго пережила Отелля.

— Россійске міністерство просвѣты ухвалило основати у Владивостоцѣ институтъ для орієнтальныхъ языкѣвъ хіньского, корейского, японьского и монгольского а также найновѣйшои исторіи, політичнои економіи, державного права и етнографіи Хінъ, Кореи и Японна. Языкѣвъ будуть учити родимій Хінцѣ, Корейцѣ, Японцѣ и Монголы. Директоромъ института буде вже невдовзѣ именованый орієнталістъ професоръ Повдньевъ, а отворене института мае наступити вже въ жовтни сего року.

— Дрѣбній вѣсти. Дня 31 н. ст. марта о 2 годинѣ пополудни була въ Будзановѣ сильна буря зъ громами и ласкавицями; грѣмъ ударивъ въ хату лѣсничого и она згорѣла. — Въ Бучачи выратувавъ Войтко Оссолиньскій зъ праздничнымъ нараженемъ свого житя потапаючого въ рѣцѣ Стрипѣ парубка Олексу Слободяна зъ Рукомшна. — У Вѣдни вѣдбуло ся онодгы посвячене польского костела вѣддано-го пѣдъ зарядъ Змартыхвстанцѣвъ.—Въ Опришівцяхъ пѣдъ Станиславовомъ забивъ Юрко Тимкѣвъ, 82-лѣтный старець, свого сына 52-лѣтного Федька, ударивши его кѣлька разѣвъ полѣномъ. Отець и сынъ жили въ непріязни вѣдъ довшого часу.

Впов. Панъ ЕМАНУЛЪ ЯРИМОВИЧЬ, архітектъ и державно-уповажненый будовничій, обнявъ заступство краевыхъ фабрикъ дахѣвокъ патентованыхъ и руръ дреновыхъ въ Неполомицяхъ и Коломыѣ — фірмы Гомолячь, Зеленьскій, Віммеръ и Ска.

Наука, штука и література.

— Въ чеекѣмъ выдавництвѣ Ярослава Квапіля Světova knihovna [Свѣтова бібліотека] выйшла яко книжочка 28—29 повѣсть Ивана Франка „Boa Constrictor“ въ чеекѣмъ перекладѣ. [Цѣна книжочки 20 кр.]

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Канон. инстицуцію дѣстали оо. Север. Метлелля на Люблинець дек. любачѣвского, Ив. Лисикевичъ на Гвоздець дек. жукотиньского, Стеф. Кмицикевичъ на Годинѣ дек. мостиского, Ив. Брилиньскій на Пискоровичѣ дек. ярославского, Ив. Лесакъ на Кобляньску Волю дек. самбѣрского, Ив. Бѣрецкій на Лѣсько дек. лѣського — До канон. инстатуціи завѣзнаній оо.: Теод. Сапрунъ на Колодрубы дек. горожаньского, Вас. Загаевичъ на Волчухи дек судово-вишеньского, Конст. Грицикевичъ на Стару-сѣль дек старо-сѣльского. — Презенту на Торки дек. перемыско-загородского дѣставъ о. Алексѣй Стецишинъ. — Вѣдзнаки крилошаньскій дѣстанъ о. Петро Гисовскій парохъ въ Лѣскахъ дек. варяжского. Ординар. шкѣльнымъ комісаремъ на деканатъ кулыкѣвскій именованый о. Іос. Пелехъ, завѣдатель того-жъ деканата. — Завѣдательства дѣстали оо. Петро Кузикъ въ Краквци дек. яворѣвского, Юл. Чучкевичъ въ Рускѣмъ селѣ дек. бирчаньского, Євг. Кульчицкій въ Дубровици дек. ярославского. — Сотрудництва дѣстали оо.: Волод. Венгриновичъ въ Добромили, Ник. Поляньскій въ Яблѣцѣ нижнѣй дек. высочаньского, Сава Долянцкій въ Тартаковѣ дек. сокальского, Алексій Брикъ въ Плоскѣмъ дек жукотиньского — О. Ив. Калиньскій, пресвитеръ станиславѣвскои епархіи, зѣставъ принятый до канонічнои звязы перемыскои епархіи и дѣставъ сотрудництво въ Зубковѣ дек. сокальского. — Намѣстництво призволило дотацію зъ фонду релігійного на оденъ рѣкъ для сотрудника пароха въ. Зубковѣ. — О. Данило Іецкій парохъ въ Горбачахъ дек. горожаньского, дѣставъ 4-недѣльну вѣдпустку для поратованя здоровля.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 4 цвѣтня. Вчера вѣдбула ся довга нарада спѣльныхъ міністрѣвъ для уложеня спѣльного буджету. Правительство жадае крѣмъ щорѣчного повѣльшеня выдаткѣвъ о 4 міл. зр. на спѣльну армію ще 25 міл. зр. надзвычайного кредиту на маринарку, котрый буде розложеный на пять лѣтъ. Нарады ще не покѣнчили ся.

Австрійска депутація квотова постановила зажадати такого розложеня спѣльныхъ выдаткѣвъ, щобы на Австрію выпало 64%, а на Угорщину 36%.

Вѣсть, що гр. Тунъ мае выготовити проектъ языкового закону и по святахъ зложити его въ радѣ державнѣй, уважають за хибну. Противно хоче правительство, щобы впередъ при розправахъ надъ зложенымъ вже наглыми внесеніями прояснили ся погляды сторонництвъ и становиско правительства въ справѣ языковѣй и щобы такимъ чиномъ уложила ся пѣдстава для проекту языкового закону.

Будапештъ 4 цвѣтня. Говорять, що угорскій міністры, пробуваючій теперь у Вѣдни, полагодять спѣльно зъ австрійскими справу продовженя угодовои провізорія ще на оденъ рѣкъ.

Прага 4 цвѣтня. Ходить чутка, що секційный шефъ въ міністерствѣ внутрѣшныхъ справъ Сагаеръ, авторъ выданыхъ гр. Баденімъ язык выхъ розпоряджень, мае леда хвиля перейти на пенсію. Наслѣдникомъ его мае стати оденъ зъ высшихъ урядникѣвъ пражского намѣстництва.

Познань 4 цвѣтня. При доповняючѣмъ выборѣ до пруского сойму польскій кандидатъ кс. Вольшлегеръ дѣставъ лише 234 голосѣвъ, а его противникъ Нѣмець Арндтъ 239 гол. Кс. Вольшлегеръ при першихъ выборахъ бувъ выбраный бѣльшостію лише одного голосу, и выбѣръ его уневажнено.

Мадритъ 4 цвѣтня. Урядовый дневникъ оголошуе розпоряджене въ справѣ выдачѣ 225 міл. песетѣвъ паперовыхъ грошей; очевидно той папѣръ призначеный на вѣйну.

Дневники тутешній пишуть, що справа испаньско-американьского спору находить ся въ найкритичнѣйшѣй хвили; вже лѣпша вѣйна, нѣжь такій станъ рѣчи.

Новый Йоркъ 4 цвѣтня. Пѣсля вѣстей зъ Вашингтону Мекъ Кізлі вышле завтра ультіматумъ до Испаніи.

Наша Адміністрація просить Вп Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а взглядно и выровнати залеглости.

Маляґа зъ васкарою Саґрадою
Маляґа зъ молоко-фосфораномъ
найлѣпше и найлагоднѣйше средство перечищаюче. — Цѣна 3 корони.
противъ волосѣвъ, англійскои хоробы и т. д. Цѣна 3 корони. 3

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 145—?

Надослане
Зміна льокалю.
Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
подъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. I. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвонкивъ. — Замовлени зъ провінціи вѣдворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.
31 м. ст. марта 1897.
Львовъ: Пшеница 11·— до 11·40, жито 7·75 до 8·—, ячмѣнь броварный 6·75 до 7·25, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·50, овесъ 7·20 до 7·50, рѣпакъ 11·— до 12·—, горохъ 7·— до 7·50, вика 5·50 до 6·20, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бобъ —·— до —·—, бобикъ 6·— до 6·50, гречка 7·50 до 8·50, конюшина червона 38·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 16·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·90 до 6·10, хмѣль —·— до —·—, за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 17·— до 18·25 зр.

ЛОЖКИ столовѣ въ Альпаки зр. 650, въ хінъского срѣбла зр. 14·—, Ложочки до кавы въ Альпаки зр. 8·25, въ хінъского срѣбла зр. 7·— за тумачъ
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. I (супротивъ катедры.) 4955

Найновѣйшій фасоны — цилїндры, капелюхи штивнѣ и мягкѣ зъ фабрики П. Ц. Габіґа зъ Вѣдня
поручае магазинъ новостій
Мартина Міллера
у Львовѣ
площа Галицка ч. 14, побочь Банку Гіпотечного. 126 4—10

8. АКАДЕМІЧНА 8.
ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА
отворена вдѣнь години 10 рано до 10 вечеромъ.
ВЪ СѢМЪ ТЫЖДНИ
Швайцаря
француска: Женева, Озеро женевске; мѣста: Vernex, Vevey, Nyon зъ замкомъ Chillon, Monte Rosa, Matterhorn, жерело Рену ит.д
Стала выстава, треваюча 15 лѣтъ, кождого тыждня иншѣ виды фотографічнѣ, оріґинали неперевышшимѣ на склѣ въ цикляхъ по 50 образовъ.
Вступъ 10 кр. 40 1—?

По низькихъ цѣнахъ
выготовляе
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО
Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3
всякѣ церковнѣ роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 15—?

Подяка.
Подобало ся Вчовнишнему покликати передъ Свій престолъ Найдорожшу нашу Матѣрь Емилію зъ Глѣбовицкихъ Демяновску, вдову по пок. пароху Иванѣ. Сли и яка розрада и сли що може по такъ тяжкій втратѣ Найлюбезнѣйшои Матери злагодити неутолимый жаль, то се лишь прихильность и спѣвчуте въ нашомъ превеликомъ горю хотяй чужихъ але добрыхъ и значливыхъ людей. Тожь складаемо щиро-сердечну и прилюдну подяку Всч. ОО. Ив. Кобриньскому въ Утропахъ, Онуфр. Семіону зъ Пѣстиня за вѣдслужене похоронного обряду, Андр. Завадскому зъ Микитинець за выголошене до глубины серця зрушуючои надмогильнои проповѣди, де звеличавъ память покійнои нашои Матери и опечаленымъ сынамъ додавъ розрады-потѣхи; неменше сердечно дякуемо всѣмъ добрымъ людямъ, що своею численною участію звеличали сей сумный обрядъ. Приймѣть сердечне спаси-Бѣгъ!
У Львовѣ 2 н. ст. цвѣтня 1898.
Іосифъ и *Емиліянъ* — сыны; *Евгенія, Марія* и *Емилія* — внуки покійнои. *Еміліянъ Демяновскій* офіціялъ Дирекціи скарбу. 138

!!! На свята Великодни!!!
найстарша фірма львовска
ФРАНЦИСКА УНДЕРКИ
улица Краковска 15
по цѣнахъ найдешевшихъ — поручае
знамениту вудженину:
шинки, вуджени и печени полядвицѣ, вудженицѣ, ролады зъ поросятъ и инши паштеты зъ дичины, телятину мариновану, молодѣ поросята печенѣ и т. д.
Замовлени зъ провінціи полагоджую пунктуально вѣдворотною почтою. 142 1—3

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимае вкладки на
КНИЖОЧКИ
2219 и опроцентовуе ихъ по
4½% на рокъ.

КАВУ
въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко
по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.
ВИНО
въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)
высилае
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.
92 65—?

ЦУКОРИНЪ №9
въ табличкахъ-порціяхъ
посѣдае такъ велику силу солодкости, що дотычно вартости солодкости
½ кір. цукру только 3½ кр.
коштуе. Отже можна 6 чашокъ кавы засолодити. Позаякъ продаютъ ся такожь менше вартй таблички, то треба жадати выразно: „Цукоринъ“ въ табличкахъ. [„Zuckerin“ — Tabletten].
Дѣстати можна въ торговляхъ товаровъ мѣшаныхъ.

Ч. 16..41.

Оголошенє конкурсу.

Зъ початкомъ року шкільного 1898/9 надано буде сѣмь мѣсць фундушевыхъ въ ц. и к. заведеняхъ войсковыхъ зъ фундациі подъ назвою „Цѣсаря Францъ Іосифа I. ювілейна фундація“.

Условя принятя оголошуе ся рѣвночасно въ Gazet-ѣ Lwowsk-ій и за посередництвомъ всѣхъ заведень науковыхъ высшихъ и середныхъ

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краевого минае зъ днемъ 30 цвѣтня 1898.

Зъ выдѣлу краевого Королѣвства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Вел. Кн. Краковскимъ.

Львовъ дня 12 марта 1898.

Гротть

114 3—3

Ч. 15.702.

Оголошенє конкурсу.

Зъ початкомъ року шкільного 1898/9 надано буде сѣмь мѣсць фундушевыхъ галицкихъ въ ц. и к. выховуючихъ заведеняхъ войсковыхъ.

Условя принятя оголошуе ся рѣвночасно въ Gazet-ѣ Lwowsk-ій, якъ такожь за посередництвомъ заведень науковыхъ высшихъ, середныхъ и низшихъ.

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краевого минае зъ днемъ 30 цвѣтня 1898.

Зъ Выдѣлу краевого Королѣвства Галичины и Володимиріи вразъ зъ Вел. Кн. Краковскимъ.

У Львовѣ дня 12 марта 1898.

Гротть.

113 3—3

„THE GRESHAM“
Найстарше и найбогатше Товариство обезпечень на жите въ Лондонѣ.
Найнизша премія. Велика дівіденда.
Информацій удѣлае, проспекты и тарифу розсылае franco. 131 3—10
Антоній Кофлеръ
у Львовѣ, улиця Браєрѣвска число 14.

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничомъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІѢ рѣжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касетках по 20, 30, 45, 65 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ еврейскій, дамскій, для дѣтей и міряк
КНИГИ до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІ всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ нового выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.
До переплету
приниме ся всякѣ роботы входячѣ въ кругъ переплетництва.
Всякѣ замовленя вѣдворотного почтою. 62 22—30

Оповѣстка.

Маемо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ въ друку новый зборникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Зборникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дохѣдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выданя маемо повну надѣю, що Р. Т. Публика пѣдопре наший змаганя и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже красивъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштуе безъ пересылки 1 зр. 20 кр. зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои вісѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интелігентного Русина. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, засмотреныхъ судово уповаженою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождѣй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вѣддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 патынковъ найбольше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-a Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належать уважати лишь таке, котрого оріґинальнѣ пачки є замкненѣ, засмотренѣ згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю выголошеня на комісовѣ склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 23—24
Наслѣдуване застережене.

Розклад їзди поїздів зелїзничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходить о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.56	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		вічн		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		**вічн**	
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вимком поспѣшна		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
5.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годины 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чорнильсонов. Зъ друкарнѣ Инокентыя Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоанникія Гренина.

Ч. 67. Львовъ, Второкъ 24 Марта (5 Цвѣтня) 1898 Рочн.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснхъ свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадильнического 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбст за инсераты плативъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ въ зл.

въ Австріи:	на гр
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . .
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція при ул. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лишне на попередне застереженіе. — Реклямації неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся місце а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватні числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Чеcко-польска «солідарнѣсть славяньска».

Органъ чеcкихъ феодалѣвъ Politik, обговорюючи змѣну въ галицкѣмъ намѣстництвѣ, высказувсь о дѣяльности уступившого намѣстника и его попереднику въ способѣ, котрый дивне свѣтло кидае на політичну етику проводирѣвъ чеcкого народу.

Бадені бувъ по словамъ Politik-и такій знаменитый намѣстникъ — „его дѣяльность знайшла таке велике и загальне признане, що просто не було его кимъ заступити. По такѣмъ попереднику мѣгъ удержати ся зъ гоноромъ на становиску лише чоловѣкъ такъ популярный, зъ такими великими способностями політичными, якъ князь Санґушко. И дѣйстно, вѣнъ вѣдповѣвъ вповнѣ всѣмъ надѣямъ“ — каже Politik.

И мы скажемо: яке ѣхало, таке здыбало. Пѣдъ Санґушкомъ було Русинамъ такъ добре, якъ и пѣдъ Баденімъ.

„Санґушко — каже Politik — страшно много направивъ зъ того, що занедбало централістичне правительство. Вѣнъ „усунувъ богато неправильностій въ адміністрації, узагальнивъ у великѣй мѣрѣ шкѣльну просвѣту. У всѣхъ напрямахъ публичного житя аббльшивъ ся здоровый поступъ.“ Санґушко бувъ бы „ще ббльше зробивъ“, але перешкодили ему „wichrzenia“, очевидно передовсѣмъ Русинѣвъ. „За его намѣстниковання процесъ політичнои ферментаціи осягнувъ свою кульмінаційну точку. Опозиційній партіи, якъ рускій, такъ и польскій, робили найббльшій напруженя, щобы пануючу партію повалити и свѣй праporъ укоронувати побѣдою. Цѣла Галичина немовь змѣнилась на політичне боевище. Русины выслали свою монстръ-депутацію до цѣсаря, а польска людова партія и стоялоцъ не занедбали нѣчого, щобы здесяткувати польске коло. Кн. Санґушко бувъ предметомъ найзавязѣйшихъ атакѣвъ; правительство обжалованувано о найббльшій насильства и роблено его одвѣчальнымъ за найстрашнѣйшій рѣчи“. Але Санґушко лишивъ ся „вѣрный своимъ принципамъ“, бо заявивъ, що „не буде терпѣти пристрастныхъ ексцесѣвъ“.

Очевидно панъ намѣстникъ не мавъ на гадцѣ ексцесѣвъ пануючои верстви и бюрократіи, лише акты самооборони угнетеныхъ масъ.

Яко доказъ великои честноты, політичнои мудрости и справедливости Санґушка цитуе Politik уступъ соймовои промовы намѣстника, въ котрѣй вѣнъ заповѣдае, що „правительство уважае за свѣй обовязокъ всякими правными средствами выступати противъ народного и роббтничого руху, бо непокликаній оборонцѣ народного руху накидають ся на опѣкунѣвъ и заступникѣвъ народу и иногдѣ навѣть въ добрѣй вѣрѣ шкодять розвоєви и спокоєви краю“. Politik жалуе, що напастлива тактика опозиційныхъ партій галицкихъ спонукала князя просити о дымісію.

Чеcкій той дневникъ забувъ видко за тій часы, коли то чеcкій нарѣдъ стоявъ на тѣй степени політичнои силы, на якѣй стоять теперь Русины; забувъ, що були часы, коли то чеcкій нарѣдъ кожду пядь землѣ, кожде уступство на рѣчь чеcкои мовы, чеcкихъ правъ мусѣвъ здобувати собѣ методою о много остръйшою, якъ та, котрои уживають Русины. И противъ Чехѣвъ ужинано средствъ та аргументѣвъ, якихъ теперь ужинае суспѣльна врархія Галичины противъ руского, ба и польского руху народного. Кожде наше енергічнѣйше жадане пошановання истнуючого закона, кождый протестъ противъ безправства называють у насъ анархією; кождого, хто уймеся за покривдженымъ и упѣмнеся за его право, пятнують „непокликанымъ оборонцемъ, накидуючимъ ся опѣкуномъ и ментором“. Такъ було колись и въ Чехіи, длятого дивно намъ, що колишній нашій товаришъ недолѣ не хотять вырозумѣти нашого положеня, а солідаризують ся зъ нашими гнобителями. Изъ становища Politik-и выходило бы, що чеcка фраза о славяньскѣй солідарности полягае на солідарнѣмъ гнобленю не лишь Нѣмцѣвъ але и Русинѣвъ двома другими славяньскими народами. „Славянине Поляку, поможи менѣ, Славянинови Чехови, здавити Тевтона, а я тобѣ поможу здавити Славянина Русина!“ Се була бы квінтесенція той чеcко-польскои солідарности славяньскои, якъ ей розумѣють нинѣшній політики чеcкій... Сумно!

Переглядъ політичный.

Рада державна передъ святами зробила дуже мало; крѣмъ выбору делеґацій и квотовои депутаціи та короткои розправы надъ внесеними въ справѣ елементарныхъ нещасть палата пословъ не може выказати ся нѣякою позитивною роботою. Нѣмцѣ, хоть и покинули обструкцію, все-жь таки не мають охоты допустити парляментъ до якоись позитивнои праці, поки не будуть внесені языковій розпоряджения. Передъ святами богато засѣдань зійшло на дискусію надъ заявою правительства, хочь само правительство не мѣшало ся до тои дискусіи. По святахъ прийдуть на чергу обжалованя міністрѣвъ и заберуть такожь богато часу; дальше прийде тьма наглыхъ внесень. Тымчасомъ инші справы наглі, на котрыхъ правительству найббльше теперь залежить, якъ угода зъ Угорщиною и буджетъ, мусять ждати. Такимъ чиномъ выгляды на успѣшну працю парляменту мимо всякихъ заходѣвъ правительства оказують ся невелікі. До того всего середъ парляментарнои правицѣ мабуть вѣдносины не цѣлкомъ здоровій и певній. Мы навели вчера голосы дневникѣвъ Politik и Slovenski Narod. Додамо ще другій вѣдзывъ, якій Politik принесла въ дальшѣмъ числѣ. Потверджають намъ — пише той дневникъ, —що гр. Тунъ вѣйшовъ въ порозумѣне зъ лѣвицею и що заразъ по святахъ зложить цѣсареви проектъ закону языкового въ цѣли внесеня языковыхъ розпоряджень, а надъ тымъ проектомъ стане рада державна заразъ радити въ першѣмъ читаню. [Sonn- u. Montags- Ztg. рѣшучо заперечуе тій вѣсти, якъ се зазначили мы въ телеґрамахъ у вчерашнѣмъ числѣ.] Лѣвиця такій выхѣдъ уважае за можливый до принятя. Про всѣ тій факты нѣчого не знають провѣдники правицѣ, зъ котрыми гр. Тунъ конферувавъ въ тій справѣ. Звертаемо на се увагу, а заразомъ зазначуемо, що настрій на правици е пригнобленый, особливо коли не е тайною, що католицке сторонництво е на дорозѣ выступленя зъ ббльшости и пѣдчасъ розправъ надъ обжалованемъ міністрѣвъ зъ причины Фалькенгайнового внесеня нѣякимъ способомъ не найде ся по сторонѣ ббльшости. Дійшло знова до рѣшаючои хвилѣ, и рѣчь певна, що по святахъ гр. Тунъ буде мусѣвъ рѣшити ся на енергічный крокъ.

На те пишуть зъ Вѣдня до краківского Czas-у: Въ чеcкихъ и словѣньскихъ дневникахъ появляють вѣдъ кількохъ днівъ грѣзнѣ вѣсти про внутрѣшне положене політичне, а передовсѣмъ заповѣдають близькій розпадъ правицѣ. Ворожбы тій опираютъ ся поки-що на выпадкахъ, котрій мають наступити ажь по святахъ, якъ на обжалованє міністрѣвъ, на справѣ языковій и т. н. Мѣжь причинами грозячои нѣбы то кризы середъ правицѣ подають чеcкій дневники передовсѣмъ причины внѣшній, выплываючій нѣбы то зъ намѣрѣвъ правительства. Але се рѣчь троха не зрозумѣла. Скоро правиця заняла становище выжидаюче, опираючись на тѣмъ, що анѣ она не е ббльшостію правительственною анѣ правительство не е правительствомъ ббльшости: то годѣ заразъ тревожити ся, коли тѣлько президентъ кабінету стане на розмову зъ заступникомъ сторонництва, котре не входить въ складъ правицѣ. При сѣмъ станѣ рѣчей зовсѣмъ выстане ждати, поки не проявлять ся намѣры правительства и его дѣйстній дѣла. Коли-жь бы хотѣти здогадувати ся, що міністерство не тѣлько що не е правительствомъ ббльшости, але ще и противъ нея заходить ся и старае ся розбити: то знова годѣ бы приписувати такій намѣры гр. Тунови, хочь бы вже зъ тои причины, що вѣнъ, розбивши правицю, станувъ бы по просту передъ нѣчимъ, передъ хаосомъ; а чогось подѣбного певно ще жаденъ керманичъ державный не бажавъ. Отже внѣшного небезпеченьства для правицѣ не можна нѣгде добачити. Такъ хиба може грозить правици яке небезпеченьство внутрѣшне? И сего вѣденьскій дописуватель Czas-у нѣгде не бачить та кінчить свою допись словами: Отже стоячи на становиску правицѣ, зъ повнымъ спокоемъ ждемо дальшого перебѣгу парляментарнои сесіи.

Однако мимо такои певности польскихъ кругѣвъ політичныхъ, зъ котрыхъ выйшла допись Czas-у, годѣ не добачити деякихъ недостаткѣвъ въ аргументаціи дописувателя, а особливо що-до грозячого правици небезпеченьства внутрѣшного. Адже-жь хитке становище католицкого сторонництва середъ правицѣ давно вже не е тайною, и Politik особливу звертае на се увагу; але дописуватель Czas-у анѣ слѣвцемъ не згадуе про се небезпеченьство. Що гр. Тунъ, розбивши правицю, не схоче станути передъ хаосомъ, зъ котрого ажь мусѣвъ бы творити собѣ ббльшость, и се рѣчь певна; тѣлько дописуватель Czas-у тежь анѣ слѣвцемъ не згадуе о тѣмъ, що гр. Тунъ може завдалегѣдь, ще передъ розбитемъ правицѣ, утворити собѣ потрѣбну ббльшость. Такъ пр. Hlas Naroda доносить, що ведуть ся переговоры, щобы утворити сторонництво центра, до котрого належало бы сторонництво католицке и вѣрноконституційна ббльша посѣлость. Отже не входимо въ те, чи справдѣ грозить

Тихій але ревный патріотъ.

Страшно вмести у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше — спати, спати,
І спати на волі,
І заснути на вік-віки,
І слѣду не кинуть
Нікого!... однаково —
Чи жив, чи загинув....
Т. Шевченко.

Высше наведений слова заголовка дуже часто читаемо въ посмертныхъ вѣстяхъ, мѣщеныхъ въ часописи. Густо-часто не чуемо нѣчого про патріотичній дѣла деякихъ людей, поки живуть; по ихъ смерти появляе ся вѣстка въ часописи, що померъ „тихій, але ревный патріотъ“. Така вѣстка выкликуе у самои редакціи велике здивованя; однакъ она не хоче донесеню перечити, думае: „Може бути, що було богато патріотизму тамъ десь въ якѣмсь кутику“, не хоче такожь робити прикрости небощикови, не перечить своему дописувателеви ad hoc, однакъ для успокоєня своеи совѣсти додае ключку: „якъ намъ пишуть“. Мізерный се мабуть патріотизмъ, коли редакція таку ключку давати мусить. Коли она не знае нѣчого про патріотизмъ Н. Н., то певно и дописуватель ad hoc такожь не богато ббльше умѣвъ бы про него повѣсти. Часто бесѣдуемо: „De mortuis nihil, nisi bene“. Красно, годжусь на те, однакъ и ты, честный дописувателю, такъ зроби! Зле не годить ся про когось бесѣдувати; але коли не було нѣчого додатного, то вже лѣпше не выдумувати. Вѣддаймо кождому по заслузѣ. Такій вѣсти подають ся, щобы про знакомого чоловѣка по смерти щось написати. Про патріотизмъ бесѣдуе ся у насъ богато, всѣ хотять бути патріотами, не въ дѣйстности, а такъ, щобы ихъ хвалити. А впрочѣмъ при нашѣмъ сильно розвиненѣмъ индівідуалізмѣ нѣхто не хоче бути гѣршимъ вѣдъ другого, то и людей, якимъ се и не снило ся за житя, именують по смерти патріотами. Тожь радъ бы я высказати свои гадки про патріотизмъ, не такъ, щобы подавати науку Русинамъ, — хорони Господи! — а такъ лише, щобы высказати свои гадки.

Передъ 1848 рокомъ нашій интеліґентій верствы бесѣдували мѣжь собою выключно по польски, рускій священники не вчили своихъ дѣтей по руски молити ся, проповѣди по мѣстахъ и мѣсточкахъ голошено по польски, а лишь до селянина промовлявъ его духовный отець по руски, бо инакше були бы не порозумѣли ся. До сего духового упадку привела Русинѣвъ шляхотека Польща, що забравши намъ заможнѣйшихъ людей, гордила робучимъ народомъ и называла его „быдломъ“. Се вже ей така прикмета: задирати голову въ гору, покидувати всѣмъ, що не пѣдходить пѣдъ шляхотску мѣру. Черезъ те наший хрестий имена пѣйшли въ погорду, якъ Гриць, Луць, Данько, Лесьо, хоть по нихъ лишились и до днесь назвы родовій; пѣйшло въ понѣвѣрку слово „дякъ“, хоть колись се слово означало те саме, що днешне секретарь, а навѣть тайный секретарь, якъ се свѣдчать лѣтописи и державній грамоты рускій. Черезъ те ще й днесь ганьбимо ся казати: дѣдо, баба чи бабуня, тѣтка, вуйко, стрыкъ, а бесѣдуемо: дзядзьо, бабця, цьоця, вуй, стрый и б. и. Сі привычки псують красу нашои мовы.

По 1848 р. богато людей почало бесѣдувати по руски, але богато лишилось при давнѣмъ звычаю. Щирый патріотъ полюбивъ свою рѣдну мову, и хотѣвъ ѣй вернути давну славу и тѣшивъ ся новымъ ей розвоемъ; однакъ люде рѣвнодушній для розвою рускаго народу лишили ся при давнѣй навычцѣ. Теперь вже трохи инакше; мабуть не богато такихъ людей е мѣжъ Русинами, щобы въ домашнѣмъ огнищи послугувались чужою мовою. Однакъ мы ще не вывели своеи бесѣды на широкій свѣтъ, передъ людей, що нашою мовою, не нашою, послугують ся. Коли збере ся товариство руске а прийде одинъ Полякъ, тогдѣ починають неразъ всѣ, або ббльша часть розмовляти по польски. Щось здавить въ горлѣ и не пустить на верхъ рускаго слова. Якось нѣяково не одному по руски промовити, не выпадае дразнити, чи що, чужихъ людей. Але той одень человѣкъ не ганьбить ся, що промовляе своею мовою, противно, вѣнъ думае, що впавъ мѣжь нашу породу людей. Коли мы хочемо щось значити, то треба конче инакше нашу мову шанувати, всюды ей уживати, чи дома, чи на публичнѣмъ мѣсци, передъ державными достойниками, въ торговли, на зелѣзници, въ товариствѣ. Треба промовляти по руски до Поляка, Мазура, Жида, Нѣмця, Волоха, Мадяра, най люде навыкають до нашои мовы. Коли интеліґенція буде шанувати руску мову, то се буде добрымъ прикладомъ и для нашихъ мѣщанъ, та й селянъ, що неразъ ломлять собѣ языкъ, намагаючи по польски промовляти. Знаемо такожь и се добре, що и по селахъ найде ся богато знѣвченыхъ Юркѣвъ, тыхъ, що були въ вѣйску, отже белендять всякій слова, якій де зачули, безъ звязи и значѣня, и тыхъ, що войска не видѣли, а служили по дворахъ, були трохи въ школѣ, та хотять похвалити ся, що переняли звѣстну намъ „высшу культуру“.

Наша пеня въ тѣмъ, що интеліґентій людо, особливо на урядничихъ посадахъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ для насъ по-найббльше пропадають. Такій дуже часто до мѣщанъ не творять ся, зъ сѣльскою интеліґенціею не сходять ся, деколи зъ-высока на ню дивлять ся. Вживши ся зъ своимъ окруженемъ мають свое товариство, для ихъ народу и его интересѣвъ чуже, тамъ забавляють ся, пють пиво, въ карты граютъ або щось подѣбного, неоденъ десь колись прочитае руску часопись або и книжку та й вже! Де-що его заболить трошки, де надъ чимъ посумуе, але зъ часомъ стае рѣвнодушнымъ для рускои справы, чимъ ббльше привязуе ся до свого товариства и его идеями переймае ся. А дѣти часто й не чують рускои мовы, хиба вѣдъ няньки, мамки, кухарки, коли она не цивілізована, а недавно приймла зъ села до мѣста. Правда, що не всѣ такій по мѣстахъ, стрѣтимо и людей горячого патріотизму, якій голубить въ серци рускій идеалы.

Читаемо часто по часописяхъ, що „тамъ и тамъ ухвалили всѣ солідарно писати по руски до всѣхъ властій“, а теперь ще зъ тымъ додаткомъ „и не приймати, лишь рускій письма“. Однакъ, якъ всѣ здоровій знаемо, се майже нѣгде солідарно не выконуесь, бо така заява е починномъ одно-двохъ одиниць, прочій явно ганьбять ся выступати, але декуды и явно заявляють, що такъ не зроблять, н. пр. такій, що помагають при выборахъ выкрадати картки, перечеркувати и въ злочинный способѣ вписувати имена противника або прихвалюють публично накиненыхъ „послѣвъ“

правицѣ небезпеченьство розпаду чи нѣ, але выводы допысувателя Czas-у не переконають нѣкого, що оно не грозить.

——

Въ недѣлю подбставали тутешній дневники вѣсть зъ Кіева, що тамъ переведено богато ревізій и арештовань, а причина поки що не звѣстна.

Письмо зъ Карловыхъ Варовъ.

Дня 1 н. ст. цвѣтня 1898.

Упорна недуга наказала менѣ глядати лѣку въ Карловыхъ Варахъ [Karlsbad-ѣ], хотяй ще зимно.

Ѣзда, хоць и зелѣзницею, для хорого дуже томляча, особливо ночію зъ Вѣдня. Пасажиры розганяли свою нудьгу рознородными, смѣхъ вбуджуючими оповѣданями. Такъ ѣдучій до Егеръ Баварець оповѣдавъ забавну женитьбу, якон зазнавъ его знакомый урядникъ банковый. Означеного дня мало вбдбутись вѣнчанє зъ богатою спадковмицею великого маетку на однбмъ зъ передмѣсть. Парокбнна повозка уносила щасливця до судженои, де гостѣ и родина були вже зббрали ся. Дѣялось уже змеркомъ. Наразъ прискочили чотири замаскованій мужчины, стримали повозку и вземши вытягнули женниха и всадили до своѣи побчь стоячои повозки. Фіякеръ, котрый взъ женниха, постоявъ, подумавъ и назадъ вернувъ на свое становиско. Не видѣвъ, бачь, зъ котрои каменицѣ выйшовъ его пасажиръ, и не знавъ, до котрои спѣшивъ на передмѣстя. Постановивъ отже мовчати. Замаскованій закневлювали женихови ротъ и завезли его до мешканя давнѣйшои его судженои, вдовы по высокбмъ урядникy, зъ котрою вбнъ довшій часъ обѣцювавъ женитись. Тамъ дбсталось щасливцеви немало, а въ додатку розлючена зраджена дама замкнула героя въ закутину, котрои по имени называти не треба, и тамъ вбнъ о голодѣ и холодѣ мусѣвъ проживати два днѣ. Дама займае цѣлый поверхъ свого дому, тожь и крикъ на нѣчо не придавъ ся. Що дѣяло ся тымчасомъ на передмѣстю, куда женихъ не появивъ ся, годѣ описати! По двохъ дняхъ богата спадковмиця не хотѣла анѣ бачити ся зъ нимъ... А теперь цѣкавый буде епільоґъ сеи исторіи, бо пбрваный женихъ выточивъ вдовѣ процесъ о вбдшкодованя...

На розговорахъ якось перейшла намъ нбчь. Зробивъ ся день, якъ доѣзджали мы до Пільзна, минаючи Пільзенець и Старый Пільзенець. Въ обохъ мѣсцевостяхъ є стаціи зелѣзничій и досыть великій броварѣ, але они не до порбвнаня зъ броварями въ Пільзнѣ. На тыхъ стаціяхъ множество панночокъ зъ вязанками книжокъ и зъ бльоками всѣло до поѣзду. Пояснили намъ, що ѣдуть до выдѣловои школы, а декотрѣ до педаґоґіюмъ въ Пільзнѣ и ажь вечеромъ вертають. Обѣдъ ѣдять in der Volksküche. Зъ дому до Пільзна двѣ милѣ. Се все однакъ иде до лѣпшого. Се знакъ, що є мѣжь Русинами живій люде и они змагають до сего, щобы руска мова одержала права горожаньства въ публичнбмъ житю. А до сего дбйти мусить! На Руси руска мова мусить заняти становиско таке, якъ днесь накинена намъ чужа... Хто до сего не змагае, не може называти ся патріотомъ.

На жаль, мѣжь самыми Русинами нема єдности що-до розумѣня, яка наша мова є рбдна. Деякій люде блукають помѣжь мѣшаниною всего можливого: церковщины, россійщины, польщины, а все те складують до куны недоладно и дико. Представителемъ сеи диковины бувъ покбйный Сэмашъ, рускій шляхтичъ; мавъ и своихъ послѣдувателѣвъ. Ся хороблива поява ще не перевела ся, особливо по деякихъ духовныхъ дикастеріяхъ. Иншій повѣдають, щобы для интеліґенціи принятн россійску мову а для простолюдина лишити „просто-народнов нарѣчіе“, де-хто зъ прихильникбвъ сеи теорін выкладае селянамъ хосенъ зъ сего такъ: „А що лѣпше? чи причислятн ся до 100-мілібнового народу, чи бути якимсь 15 чи кблькамілібновымъ народцемъ?“ Шкода и слова тратити про безплодибсть сего погляду и дитинну наивбсть такого доказу. Але що дивне, то то, що ученый А. С. Ш. въ научбй статьѣ помѣщенбй въ „Вѣстнику Народного Дома“ кепкуе зъ руско-украинськои мовы, а мнимy безжизненбсть ея и бракъ будучности выводать зъ сего, що наукову працю въ „Рускбй историчнбй Бібліотецѣ“ невѣрно, пбсля его гадки, перекладено зъ россійскои на руску мову. Зъ нашои исторіи бачимо, що вже вбдъ давна передовій рускій люде хитали ся зъ своими симпатіями мѣжь Польщею и Москвою, хоть були люде, котрѣ не хотѣли нѣкому коритись та для сусѣда працювати, а мрѣли про самостбйнбсть Руси-Украины. „Самостбйнбсть“ — таке невинне а принадне слово, а про те деякій нѣкчемній индівідуа, платій наймиты, хотять его обернути въ посмѣховиско, хоть се имъ цѣлкомъ не повелось. Сю хибну теорію, щобы мы зрѣкали ся рбднои мовы, зробило мале знане житевыхъ условинъ въ Росіи, а зъ другои стороны гнетъ у насъ въ Галичинѣ, незнане правъ кождои мовы и ея розвою, а такожь вкорѣненій и въ нашбй суспільности шляхотскій погляды: н. пр. безъ шляхты народъ не може истнувати... Тутъ входить ще въ гру забучна, обрядова, а навѣть соціяльна квестія. Вбдносины за кордономъ у насъ хвалить ся, хоть се певне, що и тамъ є де-що доброго и у насъ, але и богато тамъ поганого, якъ й у насъ. Та впрочбмъ умерлыхъ лишѣмъ въ спокою, а живый живе гадае. Хто бажае поступу и розвою рускаго народу, той теперь, чи въ четверь стане на народнбмъ грунтѣ, полюбить свою рбдну мову, въ котрбй до него мати промовляла, коли его до сну колысала, буде пбсля силъ працювати для ея розвою и розросту, бо се єдина дорога, по якбй Русины йти повинні, а кожда инша заведе насъ въ безвѣсти.

Маемо, Богу дяковати, свои часописи и рбзні выдавництва, але майже кожде боре ся зъ недоборомъ. Рускій філістры жалують, що въ рускихъ выдавництвахъ не можуть найти того, що по иншихъ чужихъ. А чи лишь се намъ хибуе, а его не маемо? А хибуе намъ, бо не думаемо про те, якъ бы мати. Дайте но, братчики, помбчь, а будемо мати и добрі часописи и добрі книжки. Хто є правдивымъ патріотомъ, дасть впередъ на свое, а вбдтакъ на чуже. А ще добре бы було, щобы не роздроблювати силы, не ставити богато выдавництвъ однакового напряму, а эмбцняти тѣ, що вже суть. А и се певна, що богато людей хоче бути редакторами, выдавництва множать надъ спроможнбсть консумціи у рускаго народу. Се вже незнане економічнои абуки.

Въ недавнбмъ часѣ вбдъѣхало кблькохъ молодыхъ священникбвъ до Америки. Що-жь, дѣти по ббльшбй части робітникбвъ. Коли то у нашихъ женщинъ настане така жажда образованя?

Минули мы Пільзно, доторкнулись Марієнбаду, а всюды всѣдало множество робітникбвъ, бо въ тбй околиці будують кблька новыхъ шляхбвъ зелѣзничихъ. Народъ здоровый, бо добре вбджившись. Женьскій полъ супротивъ мужеского упослѣдженый выглядомъ и ростомъ. Хочь се політична окранна Вольфа и Шенерера, а ческій языкъ всюда почуешь. Майже кождый Чехъ умѣе по нѣмецки, але они тримають ся засады, говорити лише своимъ рбднымъ языкомъ. Коли то и у насъ такъ буде, особливо по мѣстахъ?

Доѣхали мы и до Егеръ [Хебу]. Тутъ треба пересѣдатись зъ державнои зелѣзницѣ на Буштеградеку, але треба и три годины чекати. Рухъ на дибрци великаньскій, бо тутъ сходять ся зелѣзницѣ баварскій, еґерскій и прускій. Урядникбвъ и службы чужостороннихъ державъ тьма. Конторы вымѣны грошей роблять великаньскій интересы. Одно, що чоловѣка займае, то се, що не бачишь жидовы, котра Вѣдневи [вбнъ майже жидбвскій], а по части вже и Карловымъ Варамъ немало уймае краєы и поваги. Покориставъ ся и перервою и пбйшовъ оглянути мѣсто, славне подіями зъ часбвъ Валенштайна, а нинѣ присягою нѣмецкихъ націоналбвъ пбдъ проводомъ крикуна Вольфа. Замокъ въ котрбмъ 1634 р. убито Валенштайна, дохованый дуже добре. Та й взагалѣ старій памятники зарядъ мѣста утримує запопадно. Костелъ есть взоромъ готівцкон будовы; такъ само и внутрѣшне уряджене. Школы, особливо народній — то справдѣшній палаты. Нѣмцѣ не жалують выдатквбъ на школы. При школѣ есть невеличка кухонка, де варить теплу зупу для убогои молодежи, котра черезъ полудне збстае въ школѣ, очевидно все пбдъ надзоромъ.

Не мало заинтересовала мене обставина, що всюда до пивниць згортали брунатный вуголь камѣнный и тымъ вуглемъ мешканя огрѣвають. У насъ въ Галичинѣ особливо на Подолю за-для недостачи лѣсбвъ отоплюють мешканя вуглемъ чорнымъ, шлески ъ, по 70 крейцарѣвъ за 100 кільоґрамбвъ — а бѣдный селяннинъ соломою... сли ен мае. Тымчасомъ незмѣрені поклады брунатного вугля знаходять ся у насъ въ полосѣ горбчастбй зачавши вбдъ Гараю коло Жовквы ажь по-за Раву. Нинѣ експльоатація того вугля веде ся въ Глиньску для Домсовыхъ и Томовыхъ млынбвъ. Транспортъ зъ вбдтамъ зелѣзницею Белскою бувъ бы дешевый. Сесй поклады розтягають ся коло Магерова, Потилича, тожь и Домсъ выключного посѣдання тамтуды вже не мае. Передъ кбльканацяти лѣтами перебувавъ я на вакаціяхъ въ Глиньску, де запбзнавъ ємь ся зъ бл. п. Цѣпановскимъ, емеритованымъ урядникомъ гбрничымъ. Заѣдувавъ вбнъ тогдѣ згаданою копальнею. Верства вугля тамъ обильна, на хлопа высока. Пок. Цѣпановскій урядникъ бувъ тамъ собѣ купальню, де вода зъ копальнѣ журчала. Купѣль була незвычайно добра. Цѣпановскій нарѣкавъ: „Чоловѣкъ бѣдный, не мае грошей. Коли бы-мь мавъ, уряднвъ бы-мь купелеве заведене, куда бы люде зб свѣта зъѣздились для поратованя здоровля, а вуголь, сли-бы була зелѣзница, розсылавъ бы-мь въ далекй стороны.“ Нинѣ есть зелѣзница, та нема кому тымъ займитись. Русины до предпрнемствъ не способній, а впрочбмъ не мають грошей...

Ударило мене въ Егерѣ дуже, що тутъ все представляесь такъ, якъ бы мы знаходились уже въ прускбй державѣ. Назвы готелѣвъ — то „пбд Дайтшесъ Райхъ“, „пбдъ Вільгельмомъ“ Бісмаркомъ, Мантайфлемъ“ и т. н. Въ кнігарняхъ на выстанѣ книжки выданій переважно въ Прусахъ. Взагалѣ тутъ цвите культъ Бісмарка, а не австрійскій...

Вступивъ я до реставрації пообѣдати. Повно въ нѣй при столахъ мужчинъ, котрі въ будень тягнуть Frühschoppen зъ великаньскихъ бомбъ. Нѣхто въ нихъ не упоминаесь о другу; кельнерка уважае: скоро выпивъ одну, ставить другу. Закимъ я зъѣвъ двѣ стравы и выпивъ вбсѣмку вина, декотрый здоровенный бурґеръ вже третю бомбу кбнчивъ. При однбмъ столѣ сидѣли дамы дуже выстроєній, прислухувались розговорамъ, але й не занедбували рбвно жь бомбы выпорожняти. Де у тыхъ людей часъ и грошъ на таке житя? Видко, що дома заряджена робота йде, а они выйшли на gemüthlichen Plausch...

Розплативши ся за обѣдъ поволѣкъ ся я на дворець, щобы Буштеградскою зелѣзницевъ заѣхати до Карловыхъ Варбвъ, въ тамошныхъ термахъ глядати уздоровлена. Потѣшае мене одно: що не одинъ жовтый, але побачивъ-емь и такихъ, що ажь позеленѣли и ѣдуть сюда въ повною надѣею Свою грыжу розганяли мы розговоромъ: „Хибуе намъ ще скбсныхъ очей, бо барва тѣла вже є, щобы насъ зачислити до монґольскои расы...“

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

——

На засѣданяхъ выдѣлу Наукового товариства ім. Шевченка, вбдбутыхъ въ дд. 23 и 30 марта, полагоджено мѣжь иншими отсй справы;

1. Ухвалено дарувати популярній книжки читальни въ Березинѣ на Угорщинѣ; купити 10 примѣрниковъ Букваря для школы анальфабетбвъ въ Дрогобичи; пбслати даромъ судамъ въ Стрыю и у Львовѣ популярній книжки для бібліотеки вязнѣвъ.

2. Принято въ члены 2 особы зъ Галичины и Буковины.

3. Принято до вѣдомости, що д. радникъ Т. Ревакевичъ дарувавъ до бібліотеки товариства 95 томбвъ переважно компллтбвъ рбзныхъ часописей; що д-а Н. Кибальчичъ зъ Лубенъ прислала до музея три оріґінальній листы Т. Шевченка; що д. Е. С. прислявъ Енеиду Котляревского зъ 1798 р.; що д. Бородай зъ Петербурга прислявъ до бібліотеки 8 цѣнныхъ книжокъ. Ухвалено всѣмъ тымъ добродѣямъ письменно подякувати.

4. Ухвалено вычеркнути зъ книги дѣйстныхъ членбвъ 7 особъ, що не заплатили вкладокъ членьскихъ за минувшій рбкъ.

5. Призначено 100 злр. рбчно на оправу бібліотечныхъ книжокъ.

6. Принято до вѣдомости, що Академія наукъ въ Краковѣ прислала Товариству свои выдання. Ухвалено подякувати и выслати свои выдання въ обмѣнъ.

7. Принято до вѣдомости, що въ порученя сербского короля прислявъ Товариству сербскій консуль у Вѣдни роскбшно выдане Евангелія князя Мирослава зъ XII вѣку, котре король казавъ выдати дбставши вбдъ черцѣвъ на памятку свого побуту на Атоньскій Горѣ. Ухвалено подякувати.

8. Принято до вѣдомости, що выслано петицію до міністерства про постбйну субвенцію на выдавництва въ квотѣ 6000 злр.

9. Принято до вѣдомости, що выслано подане до ц. к. намѣстництва о затвержене змѣны статута Товариства.

10. Ухвалено выслати „Императорскому Обществу Исторіи и Древностей россійскихъ“ въ Москвѣ на прислане письмо свои книжки въ обмѣнъ за выдання того Товариства.

11. Ухвалено выставити Рускому Товариству педаґоґічному у Львовѣ письменну заяву, що на случай розвязаня того Товариства безъ порѣшеня що до его майна Наук. Товариство им. Шевченка перейме его майно пбдъ свбй зарядъ зъ умовами выраженымн въ § 58. статута Педаґоґічного Товариства.

12. Принято до вѣдомости, що исторична секція выбрала своимъ референтемъ до выдѣлу д-ра Ал. Колессу.

13. Порѣшено адміністраційні справы.

Народна Торговля

поручае на надходячій сезонъ:

Свѣтло церковне

въ скринкахъ вбдъ 30 кільо почавши высылаными прямо зъ фабрики по цѣнѣ за 1 кільо I-а 70 кр., II-а 60 кр.

Свѣтло находить ся по всѣхъ складахъ и продаесь по высшбй цѣнѣ детаґлічнбй.

Крайна пора на замовленя прямо зъ фабрики! 117

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрбкъ а взглядно и выровнати залеглости.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новбмъ-Санчи!**

— Вчерашній вечерницѣ въ память XXXVII-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка въ великій сали Народного Дому згромадили — як що року — множество рускои публики, и то не лише зъ самого Львова, але и зъ провінціи; сали була повнѣська. Выконане [вѣдомои нашимъ читателямъ] богатои програмы, ще и зъ надпрограмовымъ солью співомъ оперового співака п. Миколы Левицкого протягнуло ся до 11 годины. Опбсля вбдбувъ ся комерсъ въ сали Почтового клюбу. Ширше справозданє зъ концерту подамо завтра, а промовы проф. Ол. Колесси и академика Томашівского уміститимо въ фейлетонѣ.

Вее однакъ иде до лѣпшого.

Се знакъ, що є мѣжь Русинами живій люде и они змагають до сего, щобы руска мова одержала права горожаньства въ публичнбмъ житю. А до сего дбйти мусить! На Руси руска мова мусить заняти становиско таке, якъ днесь накинена намъ чужа... Хто до сего не змагае, не може называти ся патріотомъ.

На жаль, мѣжь самыми Русинами нема єдности що-до розумѣня, яка наша мова є рбдна. Деякій люде блукають помѣжь мѣшаниною всего можливого: церковщины, россійщины, польщины, а все те складують до куны недоладно и дико. Представителемъ сеи диковины бувъ покбйный Сэмашъ, рускій шляхтичъ; мавъ и своихъ послѣдувателѣвъ. Ся хороблива поява ще не перевела ся, особливо по деякихъ духовныхъ дикастеріяхъ. Иншій повѣдають, щобы для интеліґенціи принятн россійску мову а для простолюдина лишити „просто-народнов нарѣчіе“, де-хто зъ прихильникбвъ сеи теорін выкладае селянамъ хосенъ зъ сего такъ: „А що лѣпше? чи причислятн ся до 100-мілібнового народу, чи бути якимсь 15 чи кблькамілібновымъ народцемъ?“ Шкода и слова тратити про безплодибсть сего погляду и дитинну наивбсть такого доказу. Але що дивне, то то, що ученый А. С. Ш. въ научбй статьѣ помѣщенбй въ „Вѣстнику Народного Дома“ кепкуе зъ руско-украинськои мовы, а мнимy безжизненбсть ея и бракъ будучности выводать зъ сего, що наукову працю въ „Рускбй историчнбй Бібліотецѣ“ невѣрно, пбсля его гадки, перекладено зъ россійскои на руску мову. Зъ нашои исторіи бачимо, що вже вбдъ давна передовій рускій люде хитали ся зъ своими симпатіями мѣжь Польщею и Москвою, хоть були люде, котрѣ не хотѣли нѣкому коритись та для сусѣда працювати, а мрѣли про самостбйнбсть Руси-Украины. „Самостбйнбсть“ — таке невинне а принадне слово, а про те деякій нѣкчемній индівідуа, платій наймиты, хотять его обернути въ посмѣховиско, хоть се имъ цѣлкомъ не повелось. Сю хибну теорію, щобы мы зрѣкали ся рбднои мовы, зробило мале знане житевыхъ условинъ въ Росіи, а зъ другои стороны гнетъ у насъ въ Галичинѣ, незнане правъ кождои мовы и ея розвою, а такожь вкорѣненій и въ нашбй суспільности шляхотскій погляды: н. пр. безъ шляхты народъ не може истнувати... Тутъ входить ще въ гру забучна, обрядова, а навѣть соціяльна квестія. Вбдносины за кордономъ у насъ хвалить ся, хоть се певне, що и тамъ є де-що доброго и у насъ, але и богато тамъ поганого, якъ й у насъ. Та впрочбмъ умерлыхъ лишѣмъ въ спокою, а живый живе гадае. Хто бажае поступу и розвою рускаго народу, той теперь, чи въ четверь стане на народнбмъ грунтѣ, полюбить свою рбдну мову, въ котрбй до него мати промовляла, коли его до сну колысала, буде пбсля силъ працювати для ея розвою и розросту, бо се єдина дорога, по якбй Русины йти повинні, а кожда инша заведе насъ въ безвѣсти.

Маемо, Богу дяковати, свои часописи и рбзні выдавництва, але майже кожде боре ся зъ недоборомъ. Рускій філістры жалують, що въ рускихъ выдавництвахъ не можуть найти того, що по иншихъ чужихъ. А чи лишь се намъ хибуе, а его не маемо? А хибуе намъ, бо не думаемо про те, якъ бы мати. Дайте но, братчики, помбчь, а будемо мати и добрі часописи и добрі книжки. Хто є правдивымъ патріотомъ, дасть впередъ на свое, а вбдтакъ на чуже. А ще добре бы було, щобы не роздроблювати силы, не ставити богато выдавництвъ однакового напряму, а эмбцняти тѣ, що вже суть. А и се певна, що богато людей хоче бути редакторами, выдавництва множать надъ спроможнбсть консумціи у рускаго народу. Се вже незнане економічнои абуки.

Въ недавнбмъ часѣ вбдъѣхало кблькохъ молодыхъ священникбвъ до Америки. Що-жь, дѣти по ббльшбй части робітникбвъ. Коли то у нашихъ женщинъ настане така жажда образованя?

Минули мы Пільзно, доторкнулись Марієнбаду, а всюды всѣдало множество робітникбвъ, бо въ тбй околиці будують кблька новыхъ шляхбвъ зелѣзничихъ. Народъ здоровый, бо добре вбджившись. Женьскій полъ супротивъ мужеского упослѣдженый выглядомъ и ростомъ. Хочь се політична окранна Вольфа и Шенерера, а ческій языкъ всюда почуешь. Майже кождый Чехъ умѣе по нѣмецки, але они тримають ся засады, говорити лише своимъ рбднымъ языкомъ. Коли то и у насъ такъ буде, особливо по мѣстахъ?

Доѣхали мы и до Егеръ [Хебу]. Тутъ треба пересѣдатись зъ державнои зелѣзницѣ на Буштеградеку, але треба и три годины чекати. Рухъ на дибрци великаньскій, бо тутъ сходять ся зелѣзницѣ баварскій, еґерскій и прускій. Урядникбвъ и службы чужостороннихъ державъ тьма. Конторы вымѣны грошей роблять великаньскій интересы. Одно, що чоловѣка займае, то се, що не бачишь жидовы, котра Вѣдневи [вбнъ майже жидбвскій], а по части вже и Карловымъ Варамъ немало уймае краєы и поваги. Покориставъ ся и перервою и пбйшовъ оглянути мѣсто, славне подіями зъ часбвъ Валенштайна, а нинѣ присягою нѣмецкихъ націоналбвъ пбдъ проводомъ крикуна Вольфа. Замокъ въ котрбмъ 1634 р. убито Валенштайна, дохованый дуже добре. Та й взагалѣ старій памятники зарядъ мѣста утримує запопадно. Костелъ есть взоромъ готівцкон будовы; такъ само и внутрѣшне уряджене. Школы, особливо народній — то справдѣшній палаты. Нѣмцѣ не жалують выдатквбъ на школы. При школѣ есть невеличка кухонка, де варить теплу зупу для убогои молодежи, котра черезъ полудне збстае въ школѣ, очевидно все пбдъ надзоромъ.

Не мало заинтересовала мене обставина, що всюда до пивниць згортали брунатный вуголь камѣнный и тымъ вуглемъ мешканя огрѣвають. У насъ въ Галичинѣ особливо на Подолю за-для недостачи лѣсбвъ отоплюють мешканя вуглемъ чорнымъ, шлески ъ, по 70 крейцарѣвъ за 100 кільоґрамбвъ — а бѣдный селяннинъ соломою... сли ен мае. Тымчасомъ незмѣрені поклады брунатного вугля знаходять ся у насъ въ полосѣ горбчастбй зачавши вбдъ Гараю коло Жовквы ажь по-за Раву. Нинѣ експльоатація того вугля веде ся въ Глиньску для Домсовыхъ и Томовыхъ млынбвъ. Транспортъ зъ вбдтамъ зелѣзницею Белскою бувъ бы дешевый. Сесй поклады розтягають ся коло Магерова, Потилича, тожь и Домсъ выключного посѣдання тамтуды вже не мае. Передъ кбльканацяти лѣтами перебувавъ я на вакаціяхъ въ Глиньску, де запбзнавъ ємь ся зъ бл. п. Цѣпановскимъ, емеритованымъ урядникомъ гбрничымъ. Заѣдувавъ вбнъ тогдѣ згаданою копальнею. Верства вугля тамъ обильна, на хлопа высока. Пок. Цѣпановскій урядникъ бувъ тамъ собѣ купальню, де вода зъ копальнѣ журчала. Купѣль була незвычайно добра. Цѣпановскій нарѣкавъ: „Чоловѣкъ бѣдный, не мае грошей. Коли бы-мь мавъ, уряднвъ бы-мь купелеве заведене, куда бы люде зб свѣта зъѣздились для поратованя здоровля, а вуголь, сли-бы була зелѣзница, розсылавъ бы-мь въ далекй стороны.“ Нинѣ есть зелѣзница, та нема кому тымъ займитись. Русины до предпрнемствъ не способній, а впрочбмъ не мають грошей...

Ударило мене въ Егерѣ дуже, що тутъ все представляесь такъ, якъ бы мы знаходились уже въ прускбй державѣ. Назвы готелѣвъ — то „пбд Дайтшесъ Райхъ“, „пбдъ Вільгельмомъ“ Бісмаркомъ, Мантайфлемъ“ и т. н. Въ кнігарняхъ на выстанѣ книжки выданій переважно въ Прусахъ. Взагалѣ тутъ цвите культъ Бісмарка, а не австрійскій...

Вступивъ я до реставрації пообѣдати. Повно въ нѣй при столахъ мужчинъ, котрі въ будень тягнуть Frühschoppen зъ великаньскихъ бомбъ. Нѣхто въ нихъ не упоминаесь о другу; кельнерка уважае: скоро выпивъ одну, ставить другу. Закимъ я зъѣвъ двѣ стравы и выпивъ вбсѣмку вина, декотрый здоровенный бурґеръ вже третю бомбу кбнчивъ. При однбмъ столѣ сидѣли дамы дуже выстроєній, прислухувались розговорамъ, але й не занедбували рбвно жь бомбы выпорожняти. Де у тыхъ людей часъ и грошъ на таке житя? Видко, що дома заряджена робота йде, а они выйшли на gemüthlichen Plausch...

Розплативши ся за обѣдъ поволѣкъ ся я на дворець, щобы Буштеградскою зелѣзницевъ заѣхати до Карловыхъ Варбвъ, въ тамошныхъ термахъ глядати уздоровлена. Потѣшае мене одно: що не одинъ жовтый, але побачивъ-емь и такихъ, що ажь позеленѣли и ѣдуть сюда въ повною надѣею Свою грыжу розганяли мы розговоромъ: „Хибуе намъ ще скбсныхъ очей, бо барва тѣла вже є, щобы насъ зачислити до монґольскои расы...“

Рее однакъ иде до лѣпшого.

Се знакъ, що є мѣжь Русинами живій люде и они змагають до сего, щобы руска мова одержала права горожаньства въ публичнбмъ житю. А до сего дбйти мусить! На Руси руска мова мусить заняти становиско таке, якъ днесь накинена намъ чужа... Хто до сего не змагае, не може называти ся патріотомъ.

На жаль, мѣжь самыми Русинами нема єдности що-до розумѣня, яка наша мова є рбдна. Деякій люде блукають помѣжь мѣшаниною всего можливого: церковщины, россійщины, польщины, а все те складують до куны недоладно и дико. Представителемъ сеи диковины бувъ покбйный Сэмашъ, рускій шляхтичъ; мавъ и своихъ послѣдувателѣвъ. Ся хороблива поява ще не перевела ся, особливо по деякихъ духовныхъ дикастеріяхъ. Иншій повѣдають, щобы для интеліґенціи принятн россійску мову а для простолюдина лишити „просто-народнов нарѣчіе“, де-хто зъ прихильникбвъ сеи теорін выкладае селянамъ хосенъ зъ сего такъ: „А що лѣпше? чи причислятн ся до 100-мілібнового народу, чи бути якимсь 15 чи кблькамілібновымъ народцемъ?“ Шкода и слова тратити про безплодибсть сего погляду и дитинну наивбсть такого доказу. Але що дивне, то то, що ученый А. С. Ш. въ научбй статьѣ помѣщенбй въ „Вѣстнику Народного Дома“ кепкуе зъ руско-украинськои мовы, а мнимy безжизненбсть ея и бракъ будучности выводать зъ сего, що наукову працю въ „Рускбй историчнбй Бібліотецѣ“ невѣрно, пбсля его гадки, перекладено зъ россійскои на руску мову. Зъ нашои исторіи бачимо, що вже вбдъ давна передовій рускій люде хитали ся зъ своими симпатіями мѣжь Польщею и Москвою, хоть були люде, котрѣ не хотѣли нѣкому коритись та для сусѣда працювати, а мрѣли про самостбйнбсть Руси-Украины. „Самостбйнбсть“ — таке невинне а принадне слово, а про те деякій нѣкчемній индівідуа, платій наймиты, хотять его обернути въ посмѣховиско, хоть се имъ цѣлкомъ не повелось. Сю хибну теорію, щобы мы зрѣкали ся рбднои мовы, зробило мале знане житевыхъ условинъ въ Росіи, а зъ другои стороны гнетъ у насъ въ Галичинѣ, незнане правъ кождои мовы и ея розвою, а такожь вкорѣненій и въ нашбй суспільности шляхотскій погляды: н. пр. безъ шляхты народъ не може истнувати... Тутъ входить ще въ гру забучна, обрядова, а навѣть соціяльна квестія. Вбдносины за кордономъ у насъ хвалить ся, хоть се певне, що и тамъ є де-що доброго и у насъ, але и богато тамъ поганого, якъ й у насъ. Та впрочбмъ умерлыхъ лишѣмъ въ спокою, а живый живе гадае. Хто бажае поступу и розвою рускаго народу, той теперь, чи въ четверь стане на народнбмъ грунтѣ, полюбить свою рбдну мову, въ котрбй до него мати промовляла, коли его до сну колысала, буде пбсля силъ працювати для ея розвою и розросту, бо се єдина дорога, по якбй Русины йти повинні, а кожда инша заведе насъ въ безвѣсти.

Маемо, Богу дяковати, свои часописи и рбзні выдавництва, але майже кожде боре ся зъ недоборомъ. Рускій філістры жалують, що въ рускихъ выдавництвахъ не можуть найти того, що по иншихъ чужихъ. А чи лишь се намъ хибуе, а его не маемо? А хибуе намъ, бо не думаемо про те, якъ бы мати. Дайте но, братчики, помбчь, а будемо мати и добрі часописи и добрі книжки. Хто є правдивымъ патріотомъ, дасть впередъ на свое, а вбдтакъ на чуже. А ще добре бы було, щобы не роздроблювати силы, не ставити богато выдавництвъ однакового напряму, а эмбцняти тѣ, що вже суть. А и се певна, що богато людей хоче бути редакторами, выдавництва множать надъ спроможнбсть консумціи у рускаго народу. Се вже незнане економічнои абуки.

Въ недавнбмъ часѣ вбдъѣхало кблькохъ молодыхъ священникбвъ до Америки. Що-жь, дѣти по ббльшбй части робітникбвъ. Коли то у нашихъ женщинъ настане така жажда образованя?

Минули мы Пільзно, доторкнулись Марієнбаду, а всюды всѣдало множество робітникбвъ, бо въ тбй околиці будують кблька новыхъ шляхбвъ зелѣзничихъ. Народъ здоровый, бо добре вбджившись. Женьскій полъ супротивъ мужеского упослѣдженый выглядомъ и ростомъ. Хочь се політична окранна Вольфа и Шенерера, а ческій языкъ всюда почуешь. Майже кождый Чехъ умѣе по нѣмецки, але они тримають ся засады, говорити лише своимъ рбднымъ языкомъ. Коли то и у насъ такъ буде, особливо по мѣстахъ?

Доѣхали мы и до Егеръ [Хебу]. Тутъ треба пересѣдатись зъ державнои зелѣзницѣ на Буштеградеку, але треба и три годины чекати. Рухъ на дибрци великаньскій, бо тутъ сходять ся зелѣзницѣ баварскій, еґерскій и прускій. Урядникбвъ и службы чужостороннихъ державъ тьма. Конторы вымѣны грошей роблять великаньскій интересы. Одно, що чоловѣка займае, то се, що не бачишь жидовы, котра Вѣдневи [вбнъ майже жидбвскій], а по части вже и Карловымъ Варамъ немало уймае краєы и поваги. Покориставъ ся и перервою и пбйшовъ оглянути мѣсто, славне подіями зъ часбвъ Валенштайна, а нинѣ присягою нѣмецкихъ націоналбвъ пбдъ проводомъ крикуна Вольфа. Замокъ въ котрбмъ 1634 р. убито Валенштайна, дохованый дуже добре. Та й взагалѣ старій памятники зарядъ мѣста утримує запопадно. Костелъ есть взоромъ готівцкон будовы; такъ само и внутрѣшне уряджене. Школы, особливо народній — то справдѣшній палаты. Нѣмцѣ не жалують выдатквбъ на школы. При школѣ есть невеличка кухонка, де варить теплу зупу для убогои молодежи, котра черезъ полудне збстае въ школѣ, очевидно все пбдъ надзоромъ.

Не мало заинтересовала мене обставина, що всюда до пивниць згортали брунатный вуголь камѣнный и тымъ вуглемъ мешканя огрѣвають. У насъ въ Галичинѣ особливо на Подолю за-для недостачи лѣсбвъ отоплюють мешканя вуглемъ чорнымъ, шлески ъ, по 70 крейцарѣвъ за 100 кільоґрамбвъ — а бѣдный селяннинъ соломою... сли ен мае. Тымчасомъ незмѣрені поклады брунатного вугля знаходять ся у насъ въ полосѣ горбчастбй зачавши вбдъ Гараю коло Жовквы ажь по-за Раву. Нинѣ експльоатація того вугля веде ся въ Глиньску для Домсовыхъ и Томовыхъ млынбвъ. Транспортъ зъ вбдтамъ зелѣзницею Белскою бувъ бы дешевый. Сесй поклады розтягають ся коло Магерова, Потилича, тожь и Домсъ выключного посѣдання тамтуды вже не мае. Передъ кбльканацяти лѣтами перебувавъ я на вакаціяхъ въ Глиньску, де запбзнавъ ємь ся зъ бл. п. Цѣпановскимъ, емеритованымъ урядникомъ гбрничымъ. Заѣдувавъ вбнъ тогдѣ згаданою копальнею. Верства вугля тамъ обильна, на хлопа высока. Пок. Цѣпановскій урядникъ бувъ тамъ собѣ купальню, де вода зъ копальнѣ журчала. Купѣль була незвычайно добра. Цѣпановскій нарѣкавъ: „Чоловѣкъ бѣдный, не мае грошей. Коли бы-мь мавъ, уряднвъ бы-мь купелеве заведене, куда бы люде зб свѣта зъѣздились для поратованя здоровля, а вуголь, сли-бы була зелѣзница, розсылавъ бы-мь въ далекй стороны.“ Нинѣ есть зелѣзница, та нема кому тымъ займитись. Русины до предпрнемствъ не способній, а впрочбмъ не мають грошей...

Ударило мене въ Егерѣ дуже, що тутъ все представляесь такъ, якъ бы мы знаходились уже въ прускбй державѣ. Назвы готелѣвъ — то „пбд Дайтшесъ Райхъ“, „пбдъ Вільгельмомъ“ Бісмаркомъ, Мантайфлемъ“ и т. н. Въ кнігарняхъ на выстанѣ книжки выданій переважно въ Прусахъ. Взагалѣ тутъ цвите культъ Бісмарка, а не австрійскій...

Вступивъ я до реставрації пообѣдати. Повно въ нѣй при столахъ мужчинъ, котрі въ будень тягнуть Frühschoppen зъ великаньскихъ бомбъ. Нѣхто въ нихъ не упоминаесь о другу; кельнерка уважае: скоро выпивъ одну, ставить другу. Закимъ я зъѣвъ двѣ стравы и выпивъ вбсѣмку вина, декотрый здоровенный бурґеръ вже третю бомбу кбнчивъ. При однбмъ столѣ сидѣли дамы дуже выстроєній, прислухувались розговорамъ, але й не занедбували рбвно жь бомбы выпорожняти. Де у тыхъ людей часъ и грошъ на таке житя? Видко, що дома заряджена робота йде, а они выйшли на gemüthlichen Plausch...

Розплативши ся за обѣдъ поволѣкъ ся я на дворець, щобы Буштеградскою зелѣзницевъ заѣхати до Карловыхъ Варбвъ, въ тамошныхъ термахъ глядати уздоровлена. Потѣшае мене одно: що не одинъ жовтый, але побачивъ-емь и такихъ, що ажь позеленѣли и ѣдуть сюда въ повною надѣею Свою грыжу розганяли мы розговоромъ: „Хибуе намъ ще скбсныхъ очей, бо барва тѣла вже є, щобы насъ зачислити до монґольскои расы...“

Вее однакъ иде до лѣпшого.

Се знакъ, що є мѣжь Русинами живій люде и они змагають до сего, щобы руска мова одержала права горожаньства въ публичнбмъ житю. А до сего дбйти мусить! На Руси руска мова мусить заняти становиско таке, якъ днесь накинена намъ чужа... Хто до сего не змагае, не може называти ся патріотомъ.

На жаль, мѣжь самыми Русинами нема єдности що-до розумѣня, яка наша мова є рбдна. Деякій люде блукають помѣ

— **Посолъ о. Д. Танячкевичъ** оповѣщуе: Прошу всѣхъ тыхъ Вп. Отцѣвъ и всѣ тй Вп. Громады, котрй на мои руки вносили до Рады державной поданя о запомогы, донести менѣ въ найкоротшомъ часѣ, чи ихъ прошеня увзгляднено доси чи нѣ. При ласкавомъ доношеню прошу менѣ занотувата при мѣсецевости также староство, до котрого належить. — *Танячкевичъ.*

— **Товариство „Рускихъ Женщинъ"** въ Перемышляни подае до вѣдомости, що дня 19 мая с. р. вбдбуде ся томболя въ городскбй сали [ратушевбй]. Передъ томболею вбдбуде ся концертъ музики 45 полку при ласкавбй спбучасти „Бояна". Пбдчасъ томболѣ буде програвати та сама музика. По томболи забава зъ танцями. Буфетъ у власномъ зарядѣ. Фанты въ натуралияхъ, въ грошехъ або предметы буфетовй и осить ся присылати на руки Вп. панѣ Людкевичевои, дбмъ Капітульный, або на руки пбдписаныхъ. Вступъ на салю 30 кр., для дѣтей половина. Початокъ точно о 7 годинѣ вечеромъ. — *О. Приймова, О. Кормошева.*

— **Емігрція до Канады** Въ недѣлю выѣхало зъ головного двбрця у Львовѣ 22 родинъ емігрантбвъ селянъ до Канады. Емігранты мали пашпорты и готбвку на дорогу по 2.000, 1.000 и найменше 500 зр. на кожду родину, тому власти не могли имъ перешкодити выѣздити. Емігранты походали зъ повѣтбвъ черновецкого, борщѣвского и станиславбвского, де попродали землю, щобы за моремъ шукати лучшои долѣ.

— **Яки мы бѣдни!** Зъ Рожнѣтова пишуть намъ: „Сими днями розбслало долиньске староство по громадахъ рускихъ польску вбдозву рускаго комітету парохіяльного въ Махновѣ коло Равы рускои вразъ зъ вчиповненымъ по польски переказомъ почтовымъ. Мы вже до того навыкли, що староство наше любить вашй грошѣ податковй, лишь ненавидить рускаго письма и бесѣды, — та не надѣяли ся мы того, щобы рускій урядъ парохіяльный и рускій священникъ въ Махновѣ, о. Кузикъ, черезъ староство трактувавъ насъ польскими вбдозвами... Пукавте Вы, отче, до нашого милосердного серца, — пукаемо и мы до Вашого: Чи жь зъ-вбдтамъ не оббзве ся жде руске чувство и почутє свого достойньства?!"

— **Субвенціи.** Выдѣлъ краевый призначивъ зъ ухваленои соймомъ сумы запомогъ на рбзнй товариства слѣдуючимъ рускимъ товариствамъ: рускому товариству „Соколъ" у Львовѣ 100 зр., „Академічнбй Громадѣ" 100 зр. и товариству „Русланъ" 50 зр

— **Страстнй псальмы** вбдспѣвае якъ кождого року такъ и сего хоръ питомцѣвъ рускои духовнои семинаріи у Львовѣ въ Велику пятницю въ семинарскбй церкви пбсля слѣдуючои програмы: Бортнянського „Благообразный Іосифъ", „Вскую прискорбна еси душе моя", „Да молчитъ всякая плоть" [октетъ]; Гайденъ „Боже мой, почто мя еси оставилъ"; Бортнянського „Не умолчимъ никогда Богородице"; Воробкевича „Вже часъ яко шестый"; Бортнянського „Гласомъ моимъ къ Господу возвахъ". — Початокъ о 3½ годины по полудни. Звертае ся увагу на те, що заразъ по 3½ годины двері церкви будуть замкненй и нѣхто вже не буде впущеный. Управителемъ хору рускои духовнои семинаріи есть теперь п. Левъ Коростѣль.

— **Зъ Перемышлянъ пишуть:** До новои зелѣзницѣ, котра мае получити Перемышляны зъ одною изъ стацій истнуючихъ вже зелѣзныхъ дорбгъ, приготовляе ся перемышлянській повѣтъ въ той способъ, що скликавъ т. зв. зелѣзничу анкету для порѣшеня: чи нова зелѣзница мае йти зъ Перемышлянъ до Задвбря, чи просто до Львова. Перекажае та на, щобы сполучити Перемышляны зб Львовомъ, бо въ той способъ поведена лінія зелѣзница вилынула бы на бблышу торговельну вымѣну мѣжь обома мѣстами, а при тбмъ зелѣзница йшла бы черезъ мѣсцевости, що лежать теперь надто далеко вбдъ найблизшихъ зелѣзныхъ дорбгъ.

— **Огнѣ.** Въ ночи зъ 30 на 31 марта выбухъ огнь въ Маковиску пбдъ Ярославомъ и знищивъ загороды трехъ господарѣвъ. Завдяки енергічнбй помочи селянъ и пбдбйтю Павлика огонь не перенѣсъ ся на будынки приходства и на церковь, котрй були въ великбй небезпечности.

— **Бульваръ цѣсаря Франца Іосифа.** П. Юліянъ Левицкій, звѣстный изъ своихъ заходбвъ около пбднесеня жовкбвскои дѣльницѣ у Львовѣ, розпочавъ переговоры зъ громадами Клепарова, Замарстинова и Голоска о вбдступленя изъ своихъ грунтбвъ пояса широкого на 70 метрбвъ, котрый зачинае ся заразъ за мѣскою рѣзнею и тягне ся въ простбй лініи аж до горббвъ Голоска Великого. Було бы то продовжене Гетьманськихъ валбвъ въ серединѣ мѣста. Той поясъ землѣ хоче п. Левицкій жертвувати громадѣ мѣста Львова, щобы заложити на нѣмъ плянтацію пбдъ назвою „бульвару цѣсаря Франца Іосифа". Згаданй громады пристають радо на вбдступлене тыхъ грунтбвъ тымъ бблше, що то переважно неужитки, а въ замѣну за се надѣють ся скоршого привлученя до громады мѣста Львова.

— **З лотый хрестъ заслуги** вручивъ онегды президентъ мѣста Львова Малаховскій торжественно п. Шпетманьскому, управителеви школы им. Міцкевича у Львовѣ. Се нагорода за совѣстну и хосенну сорокъ и кблька лѣтну працю. Заслуги вбдзначеного педагога пбднесли през. Малаховскій, инспекторъ Токарскій и учитель Галецкій. П. Шпетманьскій, сердечно взворушеный, горячо подякувавъ за овацію. — Вчало въ очи, що про сей нагодѣ не було віцепрезидента краевои рады шкбльнои п. Бобжиньского... Повиненъ бувъ бути!

— **Автоматична контора** вымѣны. Цѣлкомъ поважна часопись, бо вѣденьскій Fremden blatt доносить о сензаційнбмъ вынаходѣ якогось Англійця. Мавъ вбнъ вынайти автоматъ, котрый мѣняе, ба! навѣть значить грошѣ. Коли потребуемо „дрббныхъ", кидаемо до автомату срѣбный гульденъ, або банкнотъ и пбсля вблдѣлу, въ котрый кинуло ся „грубы" грбшь, одержуемо дрббными гульдены, 20-або 10 сотики. При вымѣнюваню монетъ, у жито старои системы автоматбвъ. Для паперовыхъ грошей треба було выдумати цѣлкомъ новый способъ. Въ тбй цѣли злучено механіку зъ хемію. Коли киземо примѣромъ десятокспрадзуе ся наперед ви въ автоматичня, хемічнбй дорозѣ. Способъ, якъ се робить су, втайною патенту. Коли покаже ся, що десятка правдива, она посуває ся за помочію корбы до окремои клѣтки и паде на вагу. Мимо своеи легкости потрѣбно до зрбвноваженя ви десят. срѣбныхъ гульденбвъ, котрй автоматъ выдае о инъ по другбмъ. — Що-до позичокъ, то вже автоматъ не кождому ви удѣлить. Его робота скомбінована зъ почтовою щадницею. Хто мае въ щадници вкладку запамятуе собѣ число своеи книжочки и вбдповѣдно до того натискае на гузики автомату, котрй вбдповѣдають числу книжочки. За кождымъ натисненямъ выскакуе срѣбный гульденъ. Коли вклад ка вычерпана, автоматъ не позичить бблше. Вынайденя цѣкаве, бѣда лише въ тбмъ, що оно було описане въ числѣ Fremdenblatt-y, котре носить дату 1-ого апріля...

— **Штучный препаратъ до гашеня огню.** Минувшои суботы вбдбула ся у Львовѣ проба гашеня огню препаратомъ инжинера Ебергарга зъ Градца, въ котрой взяли участь представителѣ властій цивільныхъ и вбйсковыхъ, сторожа огнева, представителѣ прасы и многй жадній виду Львовяне. Проба вбдбулась надъ ставомъ Пелчиньскимъ. Для характеристики наведемо кблька переведеныхъ способбвъ гашеня огню. Вынахбдникъ вкинувъ кблька шматъ въ нафту, опбля пбдпаливъ ихъ и обнявъ своими руками умоченими въ препаратѣ; полонѣнь погасла, а рука вынахбдника не потерпѣли попечени Такъ само выпала проба зъ мѣшкомъ зъ гиблевыми стружками, котрый хоть бувъ перекитъ нафтою, мимо того запаленый погасъ въ рукахъ вынахбдника. Опбля налито въ выкопану яму смоли а на верхъ нафты и пбдпалено. Коли нафта выгорѣла и огонь добувъ ся вже до смоли, вливъ вынахбдникъ збанокъ препарату на горючу смолу, а полонѣнь по кблькохъ хвилях погасла. Абы показати, що препарать изолюе также предметы вбдъ огню, влито на погашену смолу ще разъ нафты и пбдпалено ся; отже нафта выгорѣла сама, а смола не заняла ся, бо межи нафтою а поверхнею смолы утворила ся шкаралупа зъ влитого препарату, не допускаюча дальшого ширеня огню. Опбля поставлено костеръ зъ пбвтора сяга дровъ и 60 клґр. соломы та вылито на него 20 клґр. нафты и пбпалено. Полонѣнь бухнула высоко, а вынахбдникъ чекавъ хвилѣ, аж нафта выгорить и зачнуть горѣти полѣна. Коли се наступило, пущено зъ сикавки струю препарату зъ 25—30 літр., и огонь за 10 хвиль погасъ. Проба пбдпалити на ново погашеный огонь при помочи соломы доказала, що полонѣнь не хотѣла чѣпати ся надпаленыхъ полѣнъ аж якъ полѣна облито нафтою, зачали они сильнѣйше горѣти, та по зблляню ихъ препаратомъ заразъ погасли. Вынахбдникъ и помічры, намастивши руки и лице тымъ препаратомъ, могли безъ небезпечности стояти коло полонени и вытягати горючй предметы. Вынайденый препаратъ складае ся зъ воды, до котрои вкидае ся порошокъ зъ рбзныхъ хемічныхъ солей; той порошокъ е поки що тайною вынахбдника. Препаратъ барвы молочно бблои, не мае нѣ запаху нѣ смаку и може бути кблька лѣтъ перехованый Надае ся дуже добре до гашеня пожарбвъ въ пивницяхъ и фабрикахъ, де находять ся товщѣ и легко выбухаючй матеріялы. Длятого сей вынахбдъ може мати бу дучнбсть.

— **На увагу,** звернену менѣ зб стороны пов. Редакціи Gazety handlowo geograficzn-oи чуюсь обовязанымъ сростувати мою вчерашню статейку о Панянѣ о стбл ко, що тымъ кореспондентомъ Gazety handl geogr., котрый такъ некорыстно писавъ о бблыпости польскихъ священикбвъ параньскихъ е не д-ръ Клобуковскій, але инший тамошній Полякъ, — *Я. Суходольскій.*

— **Въ жидбвскбмъ ярмѣ** По скбнченю представленя Тангайзера въ львбвскбмъ театрѣ дня 4 с. м. товариство розентузіязмованыхъ молодыхъ жидбвъ вбдпрягло конѣ вбдъ карety спѣвачки п. Аркльовои [жидбвки] и вбдвезло аж пбдъ ей мешкане въ готели Imperial. Якійсь „песимістъ", переходячи по при тому ватагу молодежи, заломив руки и запророкував: „Се образъ нашои будуч ости; якъ не помудрѣемо, всѣ будемо незадовго въ жидбвскбмъ ярмѣ..."

— **Феріи шкбльній.** Урядова Wiener Abendpost доносить на пбдставѣ точно засягненыхъ информацій, що поголоски о продовженю міністерствомъ просвѣты головныхъ феріи шкбльныхъ зъ нагоды ювілею цѣсарского не мають нѣякои пбдставы.

— **Страшна месть.** Въ Залужи коло Янова прийшовъ вечеромъ до коршмы Ицка Шільдгавза заробникъ Шутикъ и хотівъ заставити пилку за одну корону, але коршмарь на те не пристав. Шутикъ зъ мести о годинѣ 3 въ ночи пбдпаливъ коршму, коли ще цѣла родина Шільдгавза спала Въ огни згорѣли двѣ дочки Шільдгавза, одна 8-лѣтна, друга 16 лѣтна, а сынъ зъ перестраху збивъ ся зъ розуму. Старый Шільдгавзъ и его жѣнка сильно попекли ся и ихъ вбдставлено до шпиталю до Львова. Попалений жертвы перевезено до Янова до осмотру комісіи лѣкарскои, а пбдпалника арештовано.

— **Страшна смерть** Въ Перемышли передъ кблькома днями лучила ся така пригода: Служниця Подолякова, поравши ся дома, де служила въ товариствѣ чотирблѣтнои дочки Анелѣ, полишила ся на хвилю безъ догляду коло кипячого самовара. Дитина зъ цѣкавости зсунула самоваръ и такъ попарила ся, що до кблькохъ годинъ померла середъ страшныхъ мукъ.

— **Самоубійство.** Въ недѣлю пополудни вбдобравъ собѣ житя на Личаковскбмъ кладовищи Іосифъ Струшкевичъ, 40-лѣтный челядникъ комінарскій, жонатый, отець трохъ дѣтей. Зъ полишеного самоубійникомъ листу выходить, що причиною самоубійства було неодержане концесіи на самостійного майстра комінарского.

— **Корабель-каравань.** Зъ Сенъ Джонъ [Нова Фундляндія] доносять вбдъ датою 23 марта: „Вчера вернувъ сюда корабель Greenland, що займае ся ловами на фоки. На помостѣ корабля привезено 25 трупбвъ моряквъ, котрй брали участь въ послѣднбй выправѣ. Залога корабля зложена зъ 54 людей высѣла на леды полювати на фоки. Тамъ заскочила ихъ страшна буря зъ снѣгомъ и снѣгъ загрѣбъ 48 людей. Вбднайдено лише 25 трупбвъ и привезено ихъ до Сенъ Джонъ, прочй загинули безъ слѣду. Зъ цѣлои залоги спасло ся лише шестьохъ моряквъ и они привели корабель до пристани.

— **Нещастна пригода** лучила ся дня 27 марта въ Испасѣ въ повѣтѣ коломыйскбмъ. Того дня, въ недѣлю о 4/½ год. зъ полудня выйшли господарь Стефанъ Бойко и его жѣнка Олена на похороны, полишаючи 8-мѣсячного сынка на 16-лѣтного наймита. На похоронѣ забавили пбвъ годины, а коли вернули до дому, застали дитину лежачу безъ наймита на постели и облиту кровію А стало ся то такъ: Коли господарѣ выйшли зъ хаты, выймивъ наймитъ револьверъ и имовѣрно мусѣвъ имъ бавити ся. Револьверъ выстрѣливъ и куля поцѣляла дитину въ бороду, перейшла черезъ уста и вылетѣла правымъ раменемъ. На другій день привѣзъ господарь лѣкаря, той осмотривъ раны и сказавъ, що дитина имовѣрно помре.

— **При великодній сповѣди.** Сими днями — якъ пише одна газета варшавска — дбстала вбдъ священика одна вдова по купци асигнату, котру выдавъ банкъ торговельный въ Варшавѣ на зложену на ви имя квоту 2300 рублѣвъ. Священикъ заявивъ вдовѣ, що хтось при сповѣди зложивъ тй грошѣ яко неправно забраній ви покбйному мужеви та просивъ о доручення ихъ вдовѣ. Несподѣвана помбчь прибула вдовици въ саму пору, коли опинила ся въ прикрыхъ фінансовыхъ вбдносинахъ.

— **Борба зъ піяньствомъ.** У всѣхъ майже цивілізованыхъ краяхъ веде ся борба противъ піяньства, але майже всюды борба тая стае безсильною за-для браку екзекутивы. Виправдѣ е законы противъ піяньства, але переважно тбльки на паперѣ, а тымчасомъ люде, навѣть цѣлй поколѣня засибають або хирлавѣють зъ піятики, котра веде за собою рбзній недуги тѣла и душѣ Нема также закона заборонюючого продажи напоѣвъ малолѣтнымъ. До выимкбвъ належить провінція „Illinois" въ пбвнічнбй Америцѣ. Дотычный законъ ви такъ звучить: „Хто бы ни то самъ, ни при помочи своихъ помбчникбвъ и службы выдававъ або продававъ малолѣтнымъ упоюючй напоѣ безъ выразного письменного дозволу родичѣвъ, опѣкунбвъ або лѣкаря... той сповня злочинъ и пбдпаде карѣ 20—100 долярбвъ або вязници вбдъ 10 30 днѣвъ".

— **Божевбльный убійникъ.** Зъ Харкова доносять: Въ Сетѣ Степановцѣ, путивельского повѣту, селянъ Теодоръ Науменко убивъ сокирою жѣнку, трое дѣтей [10-лѣтну, 9-лѣтну и 2-лѣтну] та сусѣда Райденка, а кбмъ того тяжко покалѣчивъ жѣнку шурина Бондаренка. Що Науменко допустивъ ся злечину, въ приступѣ божевбльства, вказують отей обставины: Запаливши передъ святыми образами три свѣчки, велѣвъ розодѣти ся дѣтямъ у молити ся. Вбдтакъ убивъ ихъ и жѣнку, що надбйшла до хаты. Коли-жь надбѣгъ сусѣдъ Райденко и жѣнка шурина Бондаренка, убивъ сусѣда, а Вондаренчику тяжко покалѣчивъ. Божевбльного увязнено.

— **Великій пожаръ** навѣставъ островъ Тасманію на полудне вбдъ Австралій дня 2 лютого с. р. Въ Тасманіи панує теперь лѣто, дуже горяче. Въ мѣстахъ пбдиѣсъ ся термометръ на 45° Цельзія, а на отвертыхъ мѣсцахъ, въ глубинѣ краю 75 80 степенѣвъ жары. Се було причиною страшной катастрофы, непамятной вбдъ 1851 р., коли то въ Вікторіи огонь знищивъ величезній простори засѣвбвъ, богато худобы и череды. Катастрофу въ 1851 р. называють люде по нинѣ „чорнымъ четвергомъ". Однакъ сего року навѣсъ пожаръ въ Тасманіи ще бблше шкоды. Наслѣдкомъ жары повставъ въ кблькадесяти мѣсцяхъ огонь а обнявъ въ одній хвили кблькасотъ кільометрбвъ простору. Горячій вѣтеръ роздувавъ огонь. Жертвою пожару впали мѣста и села. Великій стада волбвъ, свиней и овець выгинули, а богатй властитель-колоністы стали вбдъразу жебраками Въ огни згинуло также богато людей. Зъ причины дыму, що застелявъ побереже острова, не могъ вблизити ся до пристани нѣ одинъ корабель. По мѣстахъ погорѣли будынки державній та костелы. Живина и овечѣ поличеней, тысячѣ родинъ остали безъ хлѣба.

— **Страшне убійство** Недавно въ ночи въ мѣсцевости Нассандрецъ пбдъ Евре у Франціи замордувавъ 35 лѣтный роббтникъ Діваль шесть особъ въ цѣли рабунку. Передъ тымъ ще украивъ Діваль у одного рушникаря два карабіны три револьверы и одну малу рушницю. Вбдтакъ пбйшовъ до дому машиніста фабрики цукру Лябльонда. Пбдбйшовъ пбдъ вбкно дому, о побачивши, що Лябльондъ и его жѣнка читають газету, выстрѣливъ два рази и убивъ ихъ обохъ. Вбдтакъ вбйшовъ до комнаты и замордувавъ тамъ 5 лѣтну дѣвчинку пбдрѣзавши ей горло. На крикъ вбѣгло двохъ малыхъ хлопцѣвъ [7 и 9 лѣтный], а Діваль убивъ ихъ двома выстрѣлами зъ револьвера. Потбмъ почавъ перешукувати цѣлый дбмъ и насподѣвано наткнувъ ся на тещу Лябльонда. 71-лѣтну безсильну старушку, отже убивъ и ви. Изъ арабоваными рѣчами пбйшовъ до мѣсточка Літіе и тамъ его арештовано. Лише зъ трудомъ удало ся поліціи оборонити опришка передъ местію розъярского народу.

— **Дрббній вѣсти.** Велика буря зъ громами и блискавицями лютила ся дня 31 марта мѣжь 1 а 2-ою годиною въ полудне въ околици Заболотецъ и Бродбвъ. Въ Заболотцяхъ падавъ сильный дощь а въ Бродахъ градъ величины лѣскового орѣха, але зараз зникъ. — Гр. Казимиръ Бадені повернувъ уже до свого Буська. — Въ Черновцяхъ панує сильна епідемія вбспы, кору и дифтерія; школы народній позамыкано. — Въ Бучинѣ коло Бродбвъ застрѣливъ фінансовый стражникъ Іосифъ Бѣлецкій контрабандиста Семка Ковальчука. — Въ Станиславовѣ повѣсила ся Марія Рошкевичева, жѣнка емеритованого геометра, зъ жалю за померпою дочкою. — У Львовѣ мае бути заведена філія 8-клясовои школы реальнои, а зъ часомъ мае стати самостійною школою. — Въ Чернѣвѣ коло Станиславова въ млынѣ жида Урмана впавъ межи трансмісійній пасы 24-лѣтній заробникъ Абрамко Пріснеръ и погабъ на мѣсци. — Въ Серетѣ на Буковинѣ выловлено шайку фальшивникбвъ монетъ зложену зъ пяти особъ, котрй зъ цины и олова робили корони и 20-гелербвки. — Телефонічна лінія межи Львовомъ а Вѣднемъ задля теперѣшнои негоды перервана. Число телефонічныхъ розмовъ мѣжь Львовомъ а Вѣднемъ вбдъ часу отвореня тои лініи, т. з. вбдъ 4 марта до 1 с. м., доказуе, що се сполучене було оправдане економічными потребами. На розмовы заабонувало ся зъ-разу 21 участникбвъ, а переведеныхъ розмовъ абонованыхъ и приватныхъ було 289. Оплата за тй розмовы принесла 391 зр. 40 кр. Лінія була занята черезъ 14 годинъ 20 мінутъ.

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр.

— **Именованя.** Канцелістами намѣстництва именованй слѣдуючй выслужени пбдофіциры: Артуръ Глюдовичъ, Ант. Хехлиньскій для Жидачева и Север. Володис. Токарскій для Коросна.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На потерпѣвшихъ при выборахъ торбчныхъ приславъ на руки нашои Адміністрациі Вп. о. С. Лешкій паротъ зъ Жукова въ Береханщинѣ 5 зр., а то вбдъ себе и вбдъ парохіянъ зъ Жукова, Гиновичъ и Шумлянъ. Грошй тй, якъ евентуально и дальшй жертвы для голодуючихъ родинъ потерпѣвшихъ при памятныхъ кровавыхъ выборахъ, передамо до розпорядимости краевого руского комітету выборчого

Въ хосень товариства „Русланъ", що опѣкуе ся бѣдною молодежію рускои гімназіи у Львовѣ, жертвували въ часѣ вбдъ 20-ого листопада м. р. до 25 ого марта с. р. Р. Т.: Его Еминенція кардиналъ Сембратовичъ 150 зр.; д-ръ Стефанъ Федакъ 50 зр.; М. В. черезъ секретаріятъ Народного Дому 50 зр.; Хв. Клюбъ Русинокъ (зъ доходу св.-Микол. вечерницъ) 32 зр.; Члены Синоду на руки о. катихита Дорожиньского 20 зр.; Члены упр Совѣта Нар. Торговлѣ 19 зр; о. І. Юзичиньскій поч крил 15 зр.; п а Ольга Барвѣньска зб складки дѣтей въ „Дзвінку" 15 зр. 50 кр.; по 10 зр.: Его Преосвящ. Епископъ Чеховичъ, о. Ротко въ Протесахъ и сов шк. Ив. Левицкій; о. Мих. Миколаевичъ (складку на соборчику) 9 зр. 91 кр.; п. Хойнацкій книгарь 8 зр. 35 кр.; п. Ил. Еліясевичъ начальникъ сторожи огневои 6 зр.; Ученики рускои гімназіи решту зб складки на вѣнець для пок. проф. Рудницкого 5 зр; по 4 зр.: п. М. Любовичъ выслуж директоръ и п. Іосифъ Левицкій радникъ высшого суду; по 3 зр.: д-ръ Миронъ Юсъ зъ Сокаля. Харакъ радникъ суду въ Куликовѣ, Романъ Алексевичъ начальникъ суду въ Угновѣ о. Ив. Токарь зъ Вишнѣвчика (складка) 2 зр 15 кр.; по 2 зр.: о. Яворскій зъ Яричева, віцеректоръ о. Мельницкій и о. крил. Дим. Гузаръ въ Завалювѣ; д-ръ Вол. Коцовскій 1 зр. 50 кр.; по 1 зр.: о. Дмитро Курдидикъ въ Залѣщикахъ, о. Петро Жолевичъ въ Курникахъ, о. Мих. Форись, о. Д. Еліясевичъ зъ Чабарбвки, о. І. Цегельскій зъ Подусова, о. Стеф. Комарницкій зъ Лисця, о. Гошовскій изъ Збоискъ, о. Жарскій зъ Стронятина, Н Н зъ Бббрки, д ръ Куровець зъ Калуша, Н Н., Ив. Верхратскій, д-ръ Е. Савицкій, п Л. Рудницкій, д ръ М Пачовскій, п. Ис. Громницкій, д ръ Вол. Шараневичъ, п. Іоах Гренякъ, д-ръ Ярос. Кулачковскій; по 50 кр.: о. Морозъ зъ Боринѣ, Мицьковскій и Григорій Олесницкій. Всѣмъ Добродѣямъ симъ складае сердечну подяку — *Выдѣлъ „Руслана".*

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 5. цвѣтня. Галицкій намѣстникъ гр. Пінінський зложивъ вчера службову присягу; свѣдками були президентъ міністрбвъ гр. Тунъ и міністеръ заграничныхъ справъ гр. Гоулховскій.

Fremdenblatt заперечуе вѣстямъ, мовь бы гр. Стан. Бадені мавъ уступити зъ маршалкбвства. У вѣстяхъ тыхъ — каже — нема анѣ слова правды, а правительственній круги прикладають найбблыпу вагу до того, щобы гр. Ст. Бадені остався на своѣмъ важномъ становиску, зъ котрого вбнъ самъ не гадае уступати.

Нарады спбльныхъ міністрбвъ надъ спбльнымъ буджетомъ покбичить ся сегодня пбдъ проводомъ цѣсаря.

N. W. Tagblatt довѣдуе ся, що міністеръ скарбу австрійскій и угорскій рѣшучо спротивили ся пбдвышеню выдатковъ на фльоту. Войскова управа радила опбля, щобы жада-

Маляґа зъ зелѣзомъ противъ недокровности и блѣдницѣ. Цѣна бутильки 3 короны.

Маляґа зъ рабарбарумъ противъ обструкцій, нестравности, гемороидѣвъ и т. д. Цѣна бутильки 3 короны.

Головный складъ въ аптицѣ

Жигмонта Рукера

4 подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 146—?

ну квоту розложити на 10 лѣтъ; але и на се міністры скарбу не пристали.

Будапештъ 5. цвѣтня. Budap. Corresp. заперечує вѣстямъ, мовь бы міністры радили також надъ продовженемъ угодовои провізорія.

Лондонъ 5. цвѣтня. Зъ Пекіну доносять, що Хіны пристали на жаданє Англіи и выарендували ѣй пристань Вейгайвей.

Римъ 5. цвѣтня. Въ дневникахъ вѣдзываютъ ся голосы, що чимъ разъ рѣшучѣйше домагають ся вѣдкликаня фльоты и войска зъ Креты.

Вѣсть, що папа принявъ ся посередництва мѣжь Испанією и Америкою, показалась лишѣ біржевою штучкою; заперечують ѣй тутъ урядово.

Вашингтонъ 5. цвѣтня. Зъ Гаваны доносять, що автономічне правительство кубанське вѣзвало повстанцѣвъ до залишеня оружныхъ крокѣвъ, и то въ цѣли переговорѣвъ о миръ.

Члены комісіи для заграничныхъ справъ Сполученыхъ державъ постановили внести въ палатѣ послѣвъ, такъ якъ и въ сенатѣ, резолюцію, щобы узнати Кубу самостійною республикою.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. И. Те. въ Бе. Годять ся. — *Вп. Ю. Га. въ Жу.* За 1898 все. — *Вп. І. Ве. въ По.* До кінця марта. — *Вп. А. Дж. въ Ст.* Ще нѣ! — *Вп. И. Ба. въ По.* Годять ся. — *Хв. Чит. въ Ун.* До кінця цвѣтня прийде ще 2.80 зр.

Послѣдній вѣсти.

Намѣстникъ гр. Пініньскій забавить тілько черезъ четверь у Львовѣ; 7-ого с. м. выѣде на свята до Гриналова.

Кн. Санґушко, хочь розпращанъ ся вчера зъ представителями властій и всякими депутаціями, останесь у Львовѣ до 18 с. м. Выѣде до Гумнискъ ажь якъ передасть уряданє гр. Пініньскому.

Надісланє

Зміна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. І. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя зъ провінцій вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ плятц Галицка ч. І.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. Просвѣта.

Цѣна збожа и другихъ продуктѣвъ.

2 н. ст. цвѣтня 1897.

Львовъ: Пшеница 11·25 до 12·—, жито 7·75 до 8·30, ячмѣнь броварный 7·— до 9·—, ячмѣнь пашнистый 7·— до 7·75, овесъ 7·50 до 8·10, рѣпакъ 11·— до 11·75, горохъ 7·— до 7·75, вика 6·— до 6·50, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бобъ —·— до —·—, бобикъ 6·50 до 7·—, гречка 7·75 до 9·50, конюшина червона 35·— до 45·—, конюшина бѣла 30·— до 40·—, конюшина шведска 45·— до 70·—, тымотка 15·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара 6·— до 6·25, кукурудза нова 5·90 до 6·10, хмѣль —·— до —·—, за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 17·25 до 17·75 зр.

Курсъ Львовскій

въ дня 2 н. ст. цвѣтня 1898.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	312 —	315 —
Зелѣз. Львѣв.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	301 —	302 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	374 —	381 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Листы заставныя по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 20	110 60
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (І. емісія)	98 —	98 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 80	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л.	97 10	97 80
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 75	— —
Комунальный Банку краєв. 5% (ІІ. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (ІІІ. ем.)	100 90	101 —
Позычки краєвои въ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позычки краєвои въ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позычки краєвои въ 1893 по 4% а. в.	97 90	98 60
Позычка м. Львова 4% по 200 коронъ	96 30	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 50	28 50
Мѣста Станиславова	— —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 48	9 58
Повъимперіялъ	9 48	— —
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 10

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

І. Друки правничі:

1.	Позовъ въ справахъ дробныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи І. лібр.	по 40	„
3.	„ „ „ ІІ. „	по 40	„
4.	„ „ „ ІІІ. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подана о екс- и интабуляцію, взборъ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію лібр.	по 20	„
	ІІ Друки для кас позичковыхъ:		
8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скриптъ довжный „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „	„ 3·—	„
	ІІІ. Друки для крамницъ:		
13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„
	ІV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:		
15.	Спись членовъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читальнѣ „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисле ся належитость особно.

Пѣвець церковный

молодый, женатый, зъ добрымъ голосомъ, похвальными свѣдоцтвами, знаючій писарію громадеку гладзе вѣдповѣдной посады. Зголошеня: Ант. Лясовскій въ Тумирѣ, почта Маріямпіль. 141 1—4

Теофіль Ковальскій

пѣвець церковный испытованый, зъ добрымъ теноровымъ голосомъ пошукуе посады дяка. Адресъ: К. Теофиль Ковальскій, пѣвець церковный въ Задубрівцяхъ почта Снятинъ. 143 1—2

МОЛОТКИ револьверовѣ до значеня деревъ [до 10.000] по зр. 28. Топорцѣ лѣсній до тои самои цѣли по зр. 6·50. Числа до значеня худобы по зр. 3.— поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Каѣтульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4955

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерѣбки Матерацовъ, що платить ся тілько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальнѣй роботни матерацовъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львовъ, Копернина 5. Дрелїхи на покрыти вѣдъ 60 кр. за метръ почавши.

[Импреса]. 108 8—15

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ

ВѢДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ

и поручає мясо:

волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканє мясо.

ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ

Львовъ Ринокъ ч 3.

41 19—24

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житеписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна І-шои части 25 кр. ІІ-ои части 20 кр.

Оправленій примѣрники продають ся о 10 кр. вѣдъ больше.

Передплата на 5 выпусковъ 1 зр.

О ПОЛОВИНУ

ЗНИЖЕНІЙ ЦѢНЫ

на дальшій томы „Библіотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т. І.—ХХ. включно, чи хто купуе разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до Адміністрациі Наукового Товариства им. Шевченка у Львовѣ.

Зниженa цѣна всѣхъ 20 томовъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ. Львовъ ул. Галицка ч. 12.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

у Львовѣ улиця Коперника

Складъ предметовъ релїґійныхъ

поручає:

ХОРУГВИ (ФАНЫ) зъ вовняного найлѣпшого сорта, зъ адамашку, образы зъ обохъ сторонъ ручно малованій, обшитій ґальонами и френалями, зъ металевою галкою на дручку.

Цѣна вѣсля величины по 27, 30, 31, 35, 38 зр.

ХОРУГВИ зъ правдивого шовкового адамашку вѣдъ 45—76 зр. 339 17—?

ХОРУГВИ похоронній зъ вовн. адамашку вѣдъ 25—35 зр.

ХОРУГВИ зъ шовкового адамашку вѣдъ 27—54 зр.

Цѣнники на жаданє franco и gratis.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ у Львовѣ ул. Коперника.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вѣдъ кільканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ. Выготовлює всякои величины церковній образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побѣльшує зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписаный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скончивъ зъ кінцемъ 1896 р. 28-ый рокъ свои дѣяльности и зросши во всѣхъ вѣдѣлахъ „Славіи“

	въ кінцемъ 1896 р.	
Фонды резервовый и ручаючій	зр.	7,427.361·15 кр.
Премія належитости поббчній и вѣдсотки за рокъ 1896	„	2,188.521·39 „
Обезпечені сумы въ секціяхъ на жите	„	27,629.196·15 „
Обезпечені сумы въ секціи вѣдъ огню	„	277,905.738·— „
Выплачені капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1896 р.	„	1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальнѣй сумѣ	„	27,198.723·12 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ І и ІІ обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи ІV. обезпеченя вѣдъ шкодъ огневыхъ будынковъ, движимостій, збѣжа, товаровъ, запасовъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣренй, а условя обезпеченя вельми користній.

Тариф и друксортовъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 21 7—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе аґенціи письменнымъ селянамъ.

ХТО

хоче заосмотрити ся въ тревале, елеґанцке а дешеве обуве, нехай удасть ся просто до единои у Львовѣ

МЕДЛІНГСКОЙ ФАБРИКИ

ОБУВЯ.

Улиця Гетьманьска 8.

лишє

въ готели „Вікторія“.

144 1—3

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьковщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка

СВОБОДА

чисьмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае д-ръ Кость Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорѣчнѣй сесіи соймовѣй, о выборахъ, вѣдозвы Краєвого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховѣ переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоварышеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новѣмъ законѣ дороговомъ, О краєвѣй продажи соли, О краєвѣй акцизѣ вѣдъ напитковъ, Вас. Нагірного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Целеньского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, питаня и вѣдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспільно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства рускаго; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промыслъ и торговля.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова приходять о	зі Львова ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.53	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		нічн		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		**нічн**	
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вѣмком попеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
13.43		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ним вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черхиньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоанникія Гренкія.

Ч. 68. Львовъ, Четверъ 26 Марта (7 Цвѣтня) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературны додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Цѣнтральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбет за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Реклямаціи не опечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного строчки инсератовой або ей місце а въ рубрицѣ „Надсланне“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші денесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Орґанізація товариства маляр-ского.

Много жизненныхъ проектовъ выринає у насъ и, завдяки нашій байдужности, попадає въ забуте, дожидаючи свого „слушного часу“, а доказомъ ихъ жизненности є се, що по якімсь часѣ — коли по рускому звычаєви „улежать ся“ — на ново пѣднесять ся, домагаючися насильно безпроволочного полагодженя. Доперва тогдѣ отвирають ся загалови очи на многій користи, котрій черезъ занедбане справы утративъ. Отсе дасть ся приложити до проекту основання товариства маляреского, котрого потребу пѣдчеркнувъ Вп. К. Устіяновичъ ще въ 1891 роцѣ. По шести лѣтахъ, т. є. въ минувшімъ роцѣ [ч. 123. „Дѣла“ зъ 1897 р.] вырвавъ вѣнъ наново, а передъ кѣлькома днями въ третє вѣдзывав ся до рускои публики досадными словами. И дивне було бы диво, коли-бъ ей голосы пропали безслѣдно! Тѣлько всѣлякихъ жертвъ плине зъ рускои кишенѣ на всѣлякій добродѣйній, ба навѣть на лиходѣйай для насъ цѣли, тѣлько жебранны не остав безъ успѣху, то якъ же-жь може бути, щобы лишь мы — маляре, рѣзьбаре, золотаре — пѣйшли зъ нѣчимъ?! А мы прецѣнь не просимо о запомогу, о ялмужну „Христа ради“ — *мы хочемо лишь розумного подѣлу працѣ*: щобы наша добра воля и охота служити народови не пропадала, якъ той снѣгъ весняный, щобы-сьмо не тыняли ся мовь блудній вѣвцѣ, марнуючи житє и талантъ, часто навѣть несвѣдомій того, кому якій може хосенъ бути, що мы сей свѣтъ Божій оглядаємо — и на жаль нерѣдко приходить ся сказати: „Однаково, чи живъ, чи загинувъ“...

Але то певне, що сеся справа вже не умовкне, ажь буде полагоджена, а намъ лишь рукъ не треба закладати, дожидаючи ся спасенія вѣдъ парляментарнои опозиціи...

Дотычный покликъ зъ минувшого року не оставъ безъ вилыву, въ чѣмъ мене переконуючи и дотычна переписка и розговоры зъ поодинокими людьми. Що сеся справа ще доси улежуєсь, причина въ тѣмъ, що она переходить силы одного чоловѣка. Въ 123 ч. „Дѣла“ зъ 1897 р. були показаній сумній обставины, середъ якихъ выховують ся и животѣють малярѣ, золотарѣ и рѣзьбарѣ, була выказана конечна потреба основання вѣдповѣдного товариства и поданый бувъ способъ, якъ лиху зарадити. На се вказує такожь Вп. І. Долгій въ 60 ч. „Дѣла“ с. р. Позаякъ сею справою заинтересувавъ ся ширшій кругъ Русинівъ, тожь годить ся той способъ докладнѣйше пояснити. Ось головный начеркъ устаґу [статута] такого товариства.

Цѣлію товариства є: дбати про розвѣй церковнои и свѣтскои штуки.

До осягненя сеи цѣли устроює товариство: а) роббтню, въ котрѣй вѣзваній товариствомъ артисты и неартисты выконують образы, рѣзьбу, золоченє; б) публичну выставу предметовъ, выконаныхъ въ роббтни товариства, за платнымъ вступомъ, [для членовъ безплатно]; в) выдає свѣй илюстрованый орґанъ для розбудженя замилування въ штуцѣ; ґ) удѣляє членамъ щорѣчно премію; д) приймає до науки здѣбныхъ учениковъ а для ихъ образованя устроює одѣтну школу, е) устроює вѣдповѣдній вѣдчиты такъ въ мѣсци, якъ и на провінціи, и т. д.

Средства матеріальній товариства повстають зъ вкладокъ членьскихъ и вписового, изъ заплаты за выконаній замовленя, зъ доходу зъ выставы, добровѣльныхъ датковъ, легатовъ и пр.

Членомъ товариства може бути кождый Русинъ, а такожь братства церковній и рускій товариства, що зложать бодай по одному удѣлови н. пр. 5 зр. [чимъ меншій удѣлъ, а бѣльше членовъ, тымъ лѣпше] и 1 зр. вписового. Члены мають обовязокъ зложити на ужитокъ товариства вписове и удѣлы, пѣдпирати цѣли товариства черезъ достатчуваня замовлень, и приспорюване новыхъ членовъ, а мѣють право: побирати вѣдъ вложеныхъ удѣловъ дівіденду, користати безплатно зъ выставы товариства, дѣставати по зниженій цѣнѣ орґанъ товариства и безплатно премію, право активного и пасивного выбору и т. д. Всѣ права и обовязки помершого члена переходять на его родину.

Выбрана членами Рада завѣдує товариствомъ черезъ дирекцію: она дбає о замовленя, заключає умовы, покликує до своеи роббтнѣ роббтниковъ [малярѣвъ, рѣзьбарѣвъ, золотарѣвъ и т. д.] и одвѣчає за фінансовый розвѣй товариства.

Малярѣ, рѣзьбарѣ, золотарѣ, столярѣ выконують принятій товариствомъ замовленя — назвѣмъ ихъ отже роббтниками. Роббтникомъ може бути кождый уздѣбненый до того Русинъ [Русинка] котрого [котру] товариство пѣзначе. Всѣ роббтники выбирають зъ-межи себе зарядъ артистичный, котрому проводить оденъ членъ дирекціи, а зарядъ той має дбати о добре и красне выконане замовлень, о ебразованіе принятыхъ учениковъ и о редакцію дотычного орґану товариства. Роббтники, зобовязуючи ся працювати въ роббтни и для товариства, складають на запоруку певну кавцію, а товариство запевнює имъ сталу мѣсячну платню, выплачувану зъ долины, асекурує ихъ на случай нещасливого выпадку [на що можна бы ужити процентъ вѣдъ зложеныхъ кавцій], запомагає родины ихъ на случай смерти — и т. д.

Чистый зыскъ роздѣлює ся въ певнѣй пропорціи на фондъ корѣнный, на дівіденду, на запомогу для вдовъ и сиротъ по священикахъ на фондъ для основання школы штукъ красныхъ.

Осѣдкомъ товариства є Львовъ, де найлекше о средства образованя.

*

Теперь годить ся пояснити способъ дѣяльности товариства. Замовленя достатчують самій члены, помѣжь котрыми повинно бы бути найбѣльше священиковъ, а особливо братствъ церковныхъ; черезъ замовленя въ товариствѣ пѣбѣльшують власне майно дівідендою, маючи при тѣмъ и сю користь, що кожде замовленє буде совѣстно и артистично выконане, черезъ що на вартости нѣколи не стратить.

Въ роббтни товариства выконувались бы образы церковній и свѣтскій, иконостасы, олтарѣ, хоругви, взагалѣ всѣ предметы штуки, якихъ потребує церковь и хата; товариство поручало бы совѣстныхъ будівничихъ — и т. д.

Орґанъ, выдаваный товариствомъ, выстава и премія ширили бы розумѣне и замилуване штуки и выробляли бы смакъ, котрого нинѣ у насъ нема анѣ разъ забогато.

Запевненє хлѣба насущного роббтникамъ товариства [котрій — прошу не забувати! — суть лишь средствомъ, а не цѣлію!] подає имъ можность уцтивои працѣ и образованя; усуне деморалізацію зъ помежи нихъ; выробить солідарибсть и свѣдомбсть цѣли, для котрои маютъ працювати; працюючи вѣдъ добрымъ проводомъ середъ гурту Русинівъ и для Русинівъ, *придбають собѣ почуте рускости, а ихъ лишь вѣдъ Русинівъ зависиме становисо позволить имъ смѣло и хосенно боронити нашу народну справу.*

Руска церковь и руска хата позбудуть ся тымъ способомъ заграничного, чужого промыслу, рускій грѣшь споживкує ся для Русинъ; выскаємо свѣдомыхъ труженикѣвъ для рускои справы, а въ будучности руску школу штукъ красныхъ.

За все те суспѣльность наша не заплатить нѣчого, анѣ зломаного шелюга. Все те осягнемо, згуртувавшись въ одно товариство, безъ нѣякихъ жертвъ.

Дѣ основання сего товариства треба зробити три рѣчи: установити статутъ, подати его до намѣстництва и придбати членовъ, персоналъ и замовленя. До выконаня сего потрѣбный отже комітетъ, котрый мѣжь иншимъ зѣбравъ бы потрѣбній даты статистичній; позаякъ въ починѣ товариство се опиралось бы переважно на церквахъ, то, гадаю, священики достатчили бы тыхъ датъ пѣсля вказаного квестіонаря, примѣромъ: якій де церкви, въ якѣмъ станѣ, чого потребують и т. д., а зъ сего ясно було бы видко, въ якихъ рамахъ розтягалась бы дѣяльность товариства, якого треба бы персоналу [роббтниковъ], зъ якою платнею, и т. д. Ся праця переходить силы одного чоловѣка, длятого треба комітету.

До тыхъ кѣльканацятьохъ зголошень вѣдъ священиковъ, що запевнили свою участь въ сѣй праци, а кѣлькохъ офертъ вѣдъ малярѣвъ, рѣзьбарѣвъ и золотарѣвъ — треба, щобы прибули ще новій. Чимъ бѣльше головъ и рукъ, тымъ успѣшнѣйше поступить дѣло при добрѣмъ роздѣлѣ труду. Надходять 50-тій роковины зыскання свободы, котрій лагодимо ся свяґкувати одвѣтнымъ торжествомъ. *Чи не було бы вѣдповѣдно увѣковѣчнити сій роковины основанемъ сего товариства*, въ доказъ, що *мы доросли до розумѣня культурныхъ потребъ нашого народу!* Пѣддаю сесю гадку Всехвальному комітетови для святкованя тыхъ роко-

Тихій але ревный патріотъ.

(*Конецъ.*)

Давными часами на Руси не чути було про товариства, якъ днесь; були лишь братства при церквахъ, цехи по мѣстахъ, де була управа на ладъ мѣста Магдебурґа; але було у насъ таки найважнѣйше товариство на Запорожи. Хто тамъ побувъ якійсь часъ, сего люде шанували, якъ бувалого чоловѣка. Днесь Січи нема, братства при церквахъ истнують и теперь, але въ теперѣшныхъ часахъ выйшла потреба новій товариства вѣдкривати. Сю потребу признало торжественно державне законодавство; въ нинѣшныхъ часахъ, можна сказати, майже цѣле житє публичне у культурныхъ народовъ обертає ся въ товариствахъ. Такій теперь часъ, та й годѣ! Русины не лишили ся по заду другихъ народовъ и основали 1848 року „Галицко-руску Матицю“, а 1880 року скликали до Львова перше народне вѣче, головно заходами и старанемъ пок. Вол-Барвѣньского. „Гал.-руска Матиця“ вже давно завмерла и ей доля повинна була давно Русинамъ отворити очи, до чого доводить мертвота мовы. Ну, на теперь „Гал.-рускои „Матицѣ“ нѣчо не розворушить и не збудить; задачу ей переняло наше „Наукове товариство имени Шевченка“. Успѣхами въ науковѣй праци и безнастанною запопадливостію сего товариства може кождый Русинъ тѣшити ся и гордитись, а маймо надѣю, що колись фонды „Гал. рускои Матицѣ“ вплынуть до Товариства им. Шевченка!

Кождый Русинъ, що хоче называти ся патріотомъ, повиненъ записати ся до отсихъ товариствъ: Просвѣта, Товариство им. Шевченка, Народна Рада, Товариство педаґоґічне и Народна Торговля, а по можности и до другихъ, особливо фінансовыхъ и економічныхъ. Добре бы було, щобы оденъ другого пытавъ ся: „А до якихъ ты, брате, товариствъ вписавъ ся?“ Въ нашихъ епархіяльныхъ схизматизмахъ стрѣчаємо неразъ звѣстки, до якихъ хто товариствъ належить. Въ перемыскѣй епархіи показано, що лишь два священики належать до высше вычисленыхъ товариствъ, а се оо. Данило Лепкій зъ Горбачевъ и Василь Яремкевичъ въ Лобозвы. Може и бѣльше є такихъ, але чомусь у выказахъ до схизматизму сего не подають.

Громадне выселенє нашого народу до Америки въ рѣзній стороны всѣхъ поразило; обізвали ся рѣзній голосы, що глядали притоки сего невѣдрадного прояву. Ґр. Бадені повѣдавъ, що сему дали притоку рускій священики; другій, що аґенты; ще иншій, що загально звѣстна нужда выгнала людей зъ краю. Русины почали выдавати книжочки, де вѣдраджувалось ити до Бразилій; але се не помагав, бо книжочки не всюды доходять, або люде и не вѣрять въ те, що въ нихъ написане. Выселенє рускаго народу до Бразилій въ надѣи, що тамъ жде его готове поле, худоба, плугъ, борона або и цѣлкомъ даремный хлѣбъ, свѣдчать коли не о его глупотѣ, то о безпримѣрнѣй легкодушности и буйнѣй а хороблівѣй фантазіи. Але свѣдчить але и о его інтеліґенціи, що не навчила его тверезо думати, а може пѣдбуджувала его фантазію, свѣдчить якъ найгѣрше о тыхъ его „непрошеныхъ опѣкунахъ“, що на языцѣ маютъ любовь „почціваго людку“, а въ серци дбають лишь про себе, або якъ выповѣвъ д-ръ Ив. Франко въ І. томѣ „Наук.-літер. Вістника“, идеалы ихъ подѣленій мѣжь Монакомъ, англійскими оґерами и парискими кокетами. Выселенє се свѣдчить якъ найгѣрше про наше галицке школьництво, котре селянина не научило нѣчого путнього, нѣчого пожиточного, потрѣбного до щоденного житя. Якъ сей селянинъ не мѣгъ додуматись, що такого краю нема на свѣтѣ, де бы було готове поле, конѣ, хижа, комора? тажь треба бы пытати ся: „а де-жь дѣли ся тій люде, що се придбали?“ Але мабуть хороблива фантазія и на се вѣдповѣдь найде. Неразъ чуємо, якъ селяне повѣдають, що прійде „маскаль“ и жидовъ прожене. Симъ и показують на звѣстній плявки, що ссуть кровь зъ живого тѣла. Але и такій поглядъ треба конче збивати. Надѣя на богатого „батюшку“ богато лиха наконла на Руси. Чоловѣкъ надѣесь, надѣесь, а ту нѣчого нема нового, лучшого, отже тратить охоту до труду, працѣ, тратить енерґію. Се таке саме, якъ у людей, що ставлять на льотерію, а нѣколи не выграють нѣчого; тратять майно и стають жебраками. Поборюймо жебраче успособленє нашого народу, будѣмъ его енерґію, най самъ дорабляєсь, а тымъ найскорше поставимо сильну народну твердиню. Иде чутка, що зновъ люде выбирають ся до Бразилій. Мы ихъ не здержимо; за надто мы вѣдбѣйшли вѣдъ свого народу, щобы мы могли держати руку на его живчику. Пѣйде, стрѣбує гаразду — и де-хто верне ся, де-хто загине въ дорозѣ або на новѣмъ мѣсци, а де-що лишить ся. Нове покольнѣ привыкне въ новѣмъ свѣтѣ. Се бы намъ не вадило. Лишь треба людей, щобы тамъ пѣйшли и не дали Русинамъ въ новѣй земли змарнѣти. Се тымъ бѣльше, що браты Поляки, якъ насъ тутъ люблять и Польщу намъ накидують, такъ и въ новѣмъ свѣтѣ причѣплюють ся до Русинівъ и хотять ихъ на Полякѣвъ перецинганти. Отже не даймо нашихъ людей въ новѣмъ свѣтѣ!

А якъ мы дома, и у себе поводити ся маємо? Руска інтеліґенція є межи молотомъ а бабкою. Зъ одного боку чужа намъ по ідеямъ и ідеаламъ аристократія. А богато ей є, дуже богато! Що не хлопъ и мѣщанинъ — то шляхтичъ; коли не легітимованый, то зъ пересвѣдченя, хоть-бы будкарь на зелѣзници, хоть-бы возный зъ намѣстництва, хоть-бы Мазуръ, зайшлый до роботы н. пр. при нафтовѣй копальни. Зъ другого боку бѣдный, опущеный и темный селянинъ, безъ розрады и порады, всѣми погордженый, всѣми опущеный. Интеліґентный Русинъ не знає, де притулитись, де пригорнутись. Одній дивлять ся на него трошки зъ горы, трошки протекціонально, доки его потребують. Другій дивить ся на него зъ боку, не довѣряє ему, не уважає его своимъ чоловѣкомъ. Ту радъ бы добре житя зъ панами, кобы не прогнѣвити старосту, бо напише якъ найгѣршу кондуту; кобы не образити пана, бо пропала презента, дерево выдасть въ дебрянхъ, въ безодняхъ, що зъ-вѣдтамъ не вывезе нѣхто; треба числити ся и зъ тымъ, щобы не взяли на языки, бо пропаде авансъ; во всѣми треба числити ся, а тій всѣ роблять такъ и контролюють лѣпше вѣдъ поліціи Наполеона III., щобы мы не пѣднеслись, щобы мы на все остали бѣдными невѣльниками, бо на нашѣй нуждѣ они въ своѣй темнотѣ и злобѣ будують свѣй гараздъ. И гаразду не буде, и мы дуже а дуже бѣдні!

Десь-комусь забагне ся, якъ малѣй дитинѣ, паньскихъ вытребенькѣвъ, чи то въ одежи, чи въ пристроеню хаты, чи въ заспокоеню потребъ тѣла, а тогдѣ пристрасти тѣлесній спинають и здержують свободу духа, охоту до працѣ; а коли чоловѣкъ богато для себе потребує, то мало або й нѣчого не може жертвувати на народній цѣли. Рускій інтеліґенціи треба конче вже разъ рѣшитись: або туды, або сюды. Сего вымагає наша справа

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ
ВІСТНИК

59

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства ім. Шевченка (Львів ул. Академічна 8) під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка. Белетристика оригінальна і переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої.

Передплата річна (без першої книжки, що становить в собі особну цінність) 7·50 піврічна 5 зр., чвертьрічна 2·50 зр.

винъ пôдъ зрѣлу розвагу.

До половины мая можна бы зôбрати безъ великого заходу потрѣбнй даты статистичнй та оферты и пôдготовити справу такъ, щобы ви предложити до рѣшеня публицѣ, зôбранôй на святковане роковинъ, до одобреня и введеня въ житя. Позаякъ комітетъ досы ще не зложеный, а потреба его доконечна, тожъ прошу дальшй зголошеня надсылати якъ найскорше на руки Вп. У. Долгого, рѣзьбаря-артиста въ Тисьменици.

Въ Тисьменици 5/IV. 1898.

Х. У. — одинъ зъ малярôвъ

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Звѣтъ изъ загальныхъ зборôвъ товариства „Шкôльна помôчь“ у Львовѣ за часъ вôдъ 4 падолиста 1896 до 25 марта 1898.

Девятнацатй загальнй зборы членôвъ товариства „Шкôльна помôчь“ у Львовѣ вôдбули ся 13 (25) марта с. р. о 4 годинѣ зъ полудня въ III класѣ рускои ц. к. взоровои школы мужескои въ Народнôмъ Домѣ. Зборы сй вôдкрывъ голова сего добродѣйного товариства о. катихитъ Ал. Стефановичъ. Привитавши присутныхъ, о. голова заявивъ прилюдно, що се товариство розвивае ся въ року на рôкъ що-разъ лѣпше та що и що-разъ хосенньйшою опѣкою окружае найубожшу молодѣжь трехъ народно рускихъ школъ, а именно школярôвъ та школярки мѣскои школы имени Маркіяна Шашкевича, школярки взоровои ц. к. дѣвочои школы и школярôвъ взоровои ц. к. хлопчои школы. Конътомъ 432 зр. 26 кр. прийшло имъ оно въ помôчь зимовою одежію, квотою 113 зр. 27 кр. заосмотрило ихъ въ книжки, зошиты та другй приборы шкôльнй, дало имъ новои обуви за 200 зр, и прибрало ви въ лѣтну одѣжь коштомъ 81 зр. 46 кр. Зимовою порою дôставала найбѣдньйша дѣтвора снѣ шкôлъ ще и обѣдъ безплатно.

Такъ людно заопѣкувати ся змогло львôвске товариство „Шкôльна помôчь“ всѣми найубожшими школярами та школярками лише завдяки щедрымъ Добродѣямъ своимъ, засиляючимъ его вôдъ часу до часу бôльшими грошевыми датками, та завдяки своимъ звычайнымъ членамъ, львôвскимъ въ бôльшости, платячимъ правильно свои членьскй жертвы. Найщедрѣйшими датками надѣлили товариство отсй Р. Т. Добродѣ: Є. Ем. Кардиналъ Сембратовичъ 350 зр.; Зарядъ Галицкои касы ощадности 200 зр.; Соймъ краевый 100 зр.; члены управляючого Совѣта Народнои Торговлѣ зъ головнымъ контрольнымъ комітетомъ 75 зр. 62 кр.; Клюбъ Русинокъ у Львовѣ 59 зр.; п. M. W. зô Львова 50 зр.; Редакція Дзвінка 40 зр. 50 кр.; о. игуменъ Ир. Яворскій, изъ Золочева 25 зр.; о. Ив. Редкевичъ вôдъ Братства церкви св. Юрія у Львовѣ 24 зр.; адв. д-ръ Стеф. Федакъ 21 зр.; о. Мих. Куневичъ, вôйковый єрей зъ Вѣдня 20 зр.; о. Ив. Рудовичъ зô Львова складкою 15 зр.; о. крил. І. Юзичиньскій зъ Борщовичъ 10 зр.; п. Ник. Процикъ директоръ Общ. рôльн. Заведеня въ ліквідаціи 10 зр. 60 кр.; п. Вас. Бойко емер. урядникъ у Львовѣ 9 зр.; д-ръ Мих. Дорундякъ адвокатъ зъ Борщева 3 зр. 80 кр.; д-ръ М. Кочиркевичъ радникъ скарбовый въ Новôмъ-Санчи 3 зр.; п. Вас. Нагôрный 3 зр.; д-ръ Литвиновичъ зъ Товмача 3 зр.; о. І. Пастернакъ зъ Тилявы 3 зр.; о. Ант. Бобикевичъ зъ Студѣнки 3 зр.; д-ръ Левъ Косакъ зô Львова 2 зр. 80 кр.; о. Іос. Красицкій зъ Дернова 2 зр.; о. Дим. Гузаръ зъ Завалова 2 зр.; о. Іос. Шуховскій зъ Братковець 2 зр.; о. крил. І. Чапельскій зô Львова 2 зр.; о. І. Балтаровичъ зъ Ладичина 2 зр.; о. П. Шанковскій зъ Копычинець 2 зр.; проф. Ил. Огоновскій зô Львова 2 зр.; п. Ант. Волошиновичъ книговодець „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ 2 зр. — и иншй. Всѣмъ симъ и прочимъ щедрымъ Приятелямъ убогои рускои молодежи шкôльнои выражено прилюдно сердечну подяку.

Опôсля касіръ товариства п. Гр. Врецьона выказавъ, що товариство мае вже неяличкій основный фондъ въ квотѣ 1.260 зр., складаючій ся зъ фондацій: бл. п. о. Ем. Коссака въ квотѣ 1000 зр., Є. Ем. Кардинала Сембратовича въ квотѣ 200 зр., Впр. о. Ир. Яворского зъ Золочева въ квотѣ 25 зр., Вп. п. Ник. Пропика у Львовѣ въ квотѣ 15 зр., Впр. о. Мих. Гуллы въ Борщевѣ въ квотѣ 10 зр. и зъ фондацій Вп. п. Юл. Романчука у Львовѣ въ квотѣ 10 зр.; — що зъ членьскихъ вкладокъ вилынуло всего 155 зр.; — що всего доходу було 1431 зр. 10 кр., а розходу 966 зр. 41 кр. та що на бѣжучй и дальшй потребы та сплату довгу въ Народнôй Торговли мае готôвкою 464 зр. 69 кр. — На внесеня контрольного комітету, провѣрившого всѣ рахунки, удѣлено уступаючому выдѣлови абсолюторію и подяку за щирй та безинтересовнй труды въ хосенъ розвою товариства и убогои рускои молодежи шкôльнои.

До нового выдѣлу выбраний одноушно знôвъ пп.: о. Ал. Стефановичъ головою, о. Євг. Гузаръ заступникомъ головы, Григ. Врецьона касіромъ, Ив. Гамота бібліотекаремъ, Мих. Бандуровичъ секретаремъ а панна Варвара Литиньска и Корн. Червиньскій выдѣловыми взаглядно заступниками. До контрольнои комісіи выбрано знôвъ пп. Коста Паньківского и Ант. Хойнацкого.

Зборы довѣдались остаточно, що Товариство взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, що то зъ великимъ хôсномъ оперувало и оперуе такожъ мѣжь Русинами та доробляло ся вже великого майна, мимо рôкъ-рôчно вношеныхъ просьбъ не дало доси ще зовсѣмъ нѣчого на гарнй цѣли добродѣйного товариства „Шкôльна помôчь у Львовѣ“.

По выслуханю справоздань и по обговореню та принятю кôлькохъ вôдповѣдныхъ внесень закôнчено зборы въ тôй милôй надѣ, що жертволюбнай народолюбцѣ, якъ у Львовѣ такъ и по за Львовомъ, ще громадньйше спѣшити будуть и дальше зъ щедрыми жертвами на бѣжучй потребы и на основный фондъ сего въ повнôмъ значѣню слова вельми потрѣбного и хосенного товариства рускаго у Львовѣ.

Переглядъ політичный.

Про внутрѣшне положене політичне пише Linzer Volksblatt, орґанъ п. Ебенгоха: Положеня оказуе ся очевидно дуже скрутнымъ и нема майже жаднои надѣ, щобы парляментъ можна довести до позитивнои працѣ. Середъ правицѣ нема правдивои єдности. Дневники чеськй, а навѣть польскй, высказують гадку, що станъ рѣчей дôйшовъ вже до краю. Докорюють гр. Тунови, що е занадто податливый, и напирають на него, щобы рѣшивъ ся окончено такъ чи сякъ. Взагалѣ пануе непевность, все розлазить ся. Дôйшло навѣть до того, що парляментъ став найбôльшою перешкодою здорового и природного розвитку нашого публичного житя. Правительство держить ся осторонь и очевидно хоче податливостію и гнучкимъ дипльоматизованемъ утворити станъ штучного спокою, бодай на часъ ювілейного року. Але питане ще, чи навѣть и се удасть ся. Злый станъ рѣчей у всякôмъ разѣ тою дорогою не дасть ся усунути, а може бути, що вôнъ чимъ разъ буде ще погôршати ся. Середъ такого выемкового стану рѣчей католицке сторонництво мусить вести політику якъ найоглядньйшу.

Дневники обговорюють планъ побôльшеня и скрѣпленя австрійскои маринарки военнои. Теперь ся маринарка числить 13 кораблѣвъ, але заледво 5 зъ нихъ належить до першои класы и до найновѣйшого типу. Крôмъ того е три судна до нищеня торпедôвъ, 15 торпедôвцѣвъ и 61 торпедовыхъ човенъ. Въ разѣ, коли бы принято планъ управы маринарки, то въ р. 1899 военна маринарка дôйшла бы до 15 кораблѣвъ по 6—9 тысячѣвъ тонъ, 7 суденъ другои класы по 4—7 тисяч тонъ, 7 суденъ третои класы по $1^1/_2$—$2^1/_2$ тыс. тонъ, 15 торпедôвцѣвъ вôдъ 360—600 тонъ и 90 торпедовыхъ човенъ вôдъ 360—600 тонъ. Крôмъ того дунаева фльотиля була бы побôльшена о 3 моніторы и 6 патролевыхъ човенъ.

Прихильники проекту кажуть, що побôльшене фльоты е тымъ потрѣбнѣйше, що всѣ иншй державы збôльшають свои фльоты, а Австрія безъ вôдповѣднои фльоты, котра бы и въ часѣ мира могла вôддати поважнй услуги, не могла бы удержати ся на своѣмъ великодержавнôмъ становиску. Однако не всѣмъ дневникамъ подобае ся той проектъ. Остро выступае противъ него Arbeit. Ztg. А такожъ Deutsches Volksblatt, орґанъ антісемітôвъ, каже, що интересы на далекôмъ всходѣ або й деиде е, що правда, важнй, але таки близша сорочка тѣла нѣжь кожухъ, и для того треба бы впередъ полагодити бôльато важнѣйшихъ внутрѣшныхъ справъ, якъ регуляцiи платнѣ урядникôвъ, а передовсѣмъ заспокоити оправданй жаданя Нѣмцѣвъ.

——

Зъ Петербурга доносять, що проектъ реформы земскихъ управъ въ пôвнôчно и полуднево-захôдныхъ губерніяхъ е вже выготовленый. Пôсля того проекту въ губерніяхъ кіевскôй, подôльскôй, виленьскôй, ковеньскôй, гродненьскôй, витебскôй, минскôй и могилѣвскôй мають бути утворенй земскй институціи въ формѣ губерніяльныхъ зборôвъ земскихъ и губерніяльныхъ повѣтовыхъ урядôвъ земскихъ. Въ мѣстахъ Кіевѣ и Вильнѣ справами земскими мають завѣдувати управы мѣскй, при чôмъ радамъ мѣскôмъ въ Кіевѣ и Вильнѣ будуть прислугувати права и обовязки повѣтовыхъ зборôвъ земскихъ, а мѣскимъ урядамъ права и обовязки повѣтовыхъ урядôвъ земскихъ. Повѣты кіевскій и виленьскій будуть мати окремй земскй уряды. Такимъ чиномъ въ захôдныхъ губерніяхъ всѣ справы, котрй пôсля закону о земствахъ належать до губерніяльныхъ и повѣтовыхъ зборôвъ земскихъ, будуть належати лише до губерніяльныхъ зборôвъ земскихъ, лише рады мѣскй кіевска и виленьска будуть мати заразомъ характеръ повѣтовыхъ зборôвъ земскихъ.

——

До державъ, що по кусневи розбираютъ хіньскй краины, прилучила ся теперь и Франція. До англійскихъ дневникôвъ доносять зъ Пекіну, що Франція заходить ся здобути для себе надморску стацію угля при устю рѣки Мінґ-Кіанґъ близько великого мѣста портового Фучаку. Times, подаючи сю вѣсть, замѣчае, що те жадане Франціи стрѣне ся зъ опоромъ всѣхъ торговельныхъ державъ, и грозить, що Англія не може теперь спокôйно заховувати ся при якихъ-небудь жаданяхъ иншихъ державъ, коли тй жадания нарушують рôвновагу, котру Англія мае обовязокъ зберѣгати.

Наша Адміністрація просить Вп Передплатникôвъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрôкъ а взглядно и вырôвнати залеглости.

Народна Торговля

поручае на надходячй свята:

Вина природнй

Бистрійскй, угорскй, дальматиньскй и иншй въ а-кілевыхъ барылкахъ и бутелькахъ на розличну цѣну.

Замовленя вôдъ $^1/_2$ бочки почавши прямо вôдъ продуцентôвъ выходять значно *дешевше*.

Теперь найвôдповѣднѣйша пора на замовленя въ бочкахъ! 118

НОВИНКИ.

— **Намѣстникъ** гр. Пінінськй прибувъ 6-ого цвѣтня до Львова. Офіціяльного принятя не було, бо намѣстникъ выпросивъ собѣ. Мимо того збѣгло ся на дворець много особъ, мѣжь ними: віцепрезідентъ намѣстництва Лідль, президентъ мѣста д-р. Малаховскій, д-р. Марховицкій, бар. Лябль, много професорôвъ университету зъ д ромъ Пентакомъ и кôлькохъ перебуваючихъ у Львовѣ послôвъ до сойму и рады державнои. Намѣстникъ побалакавши де-що зъ Лідлемъ, Малаховскимъ, Пентакомъ и иншими, поѣхавъ до свого приватного мешканя при ил. Костюшка.

— **Працанє кн. Санґушка.** Якъ мы вже згадували — въ понедѣлокъ сего тыжня принимавъ бувшій намѣстникъ кн. Санґушко представителѣвъ властій державныхъ, вôйсковыхъ, духовныхъ и автономічныхъ, котрй явились попрощати его при уступленю зô становиска намѣстника. Мѣжь першими явивъ ся маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені зъ членами выдѣлу краевого и въ промовѣ выразивъ сй жаль за кн. Санґушкомъ, а заразомъ надѣю, що князь и дальше буде трудитись для добра краю. Опôсля пращали намѣсника урядники намѣстництва пôдъ проводомъ віцепрезідента Лідля, представителѣ судовыхъ властій, капітулы [руска пôдъ проводомъ крил. Бѣлецкого], представителѣ мѣста Львова, краевои рады шкôльнои, дирекціи фінансовои, университету и иншй. Кн. Санґушко приймавъ депутацiи въ мундурѣ зъ орденомъ золотого руна.

— **Листъ до выборцѣвъ.** Намѣстникъ гр. Пінінськй розбславъ до выборцѣвъ зъ сѣльскихъ громадъ выборчого округа Тернопôль-Збаражъ-Скалатъ таке письмо: „Поважанй панове выборцѣ! Зъ причины, що наяен. Панъ покликавъ мене на становиско ц. к. намѣстника Галичины, зложивъ я мандатъ до рады державнои Уступаючи зъ парляменту, уважаю за свôй обовязокъ поднякувати вамъ найсердечнѣйше, пов. выборцѣ, за довѣре до моеи особы, котрого доказъ дали-сьте двократно, повѣрюючи менѣ въ 1891 р. и по разъ другій въ 1897 мандатъ зъ курій меншихъ посѣлостій округа Тернопôль-Збаражъ-Скалатъ. Зъ щирымъ поважанемъ *Леонъ Пінінськй*, ц. к. намѣстникъ.“

— **На фондъ народный** аложили (взглядно вкладки членьскй до Народнои Рады надôслали) дальше: М. Спожарскій у Львовѣ 5зр., о. М. Г. 1 зр., Григ. Врецьона 1 зр., Юліянна Врецьона 1 зр, селяне въ З. 4 зр., Уляны Улянôвичъ 1 зр., Марія К. Р. 1 зр., Ил. Кокорудаъ 2 зр., о Сид. Зельскій 1 зр., П. Карпиньскій 1 зр., К. Лещишакъ зъ Теребовлѣ 1 зр.. Маронъ въ В. 0·80 зр., о. М. Кордуба зъ Сушна 1 зр.

— **Въ Пôдлипцяхъ** въ Золочевщинѣ вôдбуде ся вô второкъ третього дня святъ Великодныхъ 19 ого цвѣтня с. р. представленя аматорске. Вôдограна буде комедія въ трехъ актахъ „Правда все горою“ Романа Сурмача, образъ изъ житя народного зъ спѣвами и музыкою. На се представленя выдѣлъ уклôнно запрошуе. Цѣна мѣсць: крѣсла по 30 кр. а стоячй 10 кр. Початокъ точно о годинѣ 8-ôй вечеромъ. Представленя вôдбуде ся заходомъ головы читальнѣ „Просвѣты“ о. Т. Л—нча.

— **Змѣны въ судôвництвѣ.** Радники суду краевого Волод. Мандичевскій перенесеный зô Львова до Станиславова, а Кароль Пôдлящецкій изъ Станиславова до Львова; — судьѣ повѣтовй Іос. Команъ зъ Кутъ и Стеф. Сьлецкій зъ Яворова именованй радниками судовыми яко начальники суду зъ полишенемъ ихъ на дотеперѣшныхъ мѣсцяхъ служby.

— **Кружокъ товариства учителѣвъ школъ высшихъ** въ Станиславовѣ пожертвувавъ зô своихъ фондôвъ 100 зр. на памятникъ Мицкевича въ Станиславовѣ и закупивъ у п. Володимира Маслака за 30 зр. цеголокъ на цѣль будовы руско-народного театру. До Товариства належать учитель обохъ народностій, отже загальнй зборы сего товариства дали добрый примѣръ взаимнои вырозумѣлости. — *В. І. М.*

— **Д-ръ В. Яновичъ**, лѣкарь зъ Вѣдня, надôславъ на нашй руки зъ нагоды смерти своеи матери бл. п. Елеоноры зъ Серафиньскихъ Яновичовои, котра померла въ домѣ свого сына Стефана, ц. к. повѣтового лѣкаря ветеринарiи въ Снятинѣ дня 11 марта с. р., а хочь зъ роду Полька вôдносила ся до рускости дуже симпатично и въ тôмъ дусѣ выховала свои дѣти — 15 зр. въ имени родины на цѣли добродѣйнй, а то: 5 зр. на товариство „Русланъ“ у Львовѣ, 5 зр. на Бурсу въ Новôмъ Санчи и 5 зр. на Бурсу въ Ярославѣ.

— **Зъ Судовои Вишнѣ пишуть намъ:** Нещасна пригода лучила ся въ Судовôй Вишни. Іоанъ Тарасовичъ, діурністъ въ тутешнôмъ ц. к. судѣ, вôдобравъ собѣ житя выстрѣломъ зъ револьвера. Передъ тымъ от ѣлився два разы до своеи жены и поцѣлився ви въ рамя и ногу, а коли она зômлѣла, вôнъ поцѣлився сеbе въ серце и умеръ сейчасъ. Жена ранена не тяжко и зôстае при житю. Причиною сего страшного выпадку були невагодины домашнй

народна, нашъ державный резонъ. Правда, деякихъ людей и медомъ бы не знадивъ та не приздравъ для рускои справы; они вже такъ и лишать ся на свѣтѣ безъ хôсна для Руси. Але свѣдомй люде повинний разъ рѣшити ся: куды йти и що робити?

Рускй радикалы повѣдають, що лишь они добрй патріоты, лишь они дбають про народъ, про его пôддвигнене. Однакъ нѣхто не мае права вôдмовляти и иншимъ Русинамъ трудити ся для Руси, для свого народу; кождый може бути добрымъ патріотомъ, чи вôнъ таку чи инакшу теорію признае. У насъ одна лишь може бути теорія правдива: щиро обернутись до народу и працювати для его просвѣты, поступу и добробыту. Знаемо чей всѣ добре, що масы рускй дуже не любили и не люблять людей, що на верхъ выдобувають ся и придбаными средствами хотять надъ загаломъ старшувати або нимъ и помѣтувати. Мали мы приклады вже давно, що заможньйшй люде лишали Русинôвъ, а переходили до Полякôвъ. Такъ вытворилась на Руси въ руского народу значна часть польскои шляхты. Та й въ новѣйшихъ часахъ деякй люде признавали ся до Русинôвъ, але вôдтакъ стали рôвнодушными для интересôвъ рускои суспольности, бо стало имъ душно жити середъ нея. Не треба ихъ именъ наводити, бо они звѣстнй у насъ добре.

Сю головну черту нашого народу кождый патріотъ повиненъ мати передъ очима и пôсля нея свою роботу упорядкувати. Масы нашй майже всѣ рôльники, але землѣ у нихъ обмаль, а и та, що у нихъ, поволи а одностайно переходить въ чужй руки. Де земля, чи вся, чи бôльша часть въ рукахъ тыхъ, що на нѣй самй не працюють, тамъ рôльный робôтникъ тяжко гаруе, а хôсна зô свого труду не мае. Такъ було за панщины, такъ е ще теперь у насъ, таке саме въ Ирляндiи, Италiи, а найбôльше въ Сицилiи. Руска интелiґенція, знаючи се, повинна поставити головну основу: що земля мае належати до тыхъ, котрй на нѣй самй працюють. Се буде трохи радикально, але для нашои справы добре. Се не одного уразить и заболить, на се пронесе ся крикъ, що йдуть гайдамаки, и т. д., однакъ се намъ не завадить, а хто добрый патріотъ, буде сен тезы боронити, бо се конечне, щобы нашй масы бачили живе спôвчуте для своихъ интересôвъ у своихъ интелiґенцiи. Тутъ нема выбору, або-або. Якъ се перевести, не буду надъ тымъ розводитись; чолонѣкъ ставить таку програму, а житя щоденне веде свою. Досыть, що сен гадки всюды треба боронити и ви ширити, а до чогось все-таки договоримось. — Друге дѣло се, що намъ треба перенати торговлю въ свои руки. Ту знôвъ уважаймо на головну нашу прикмету и творѣмъ спôлки до торговлѣ, щобы интересъ приносивъ хосенъ загалови. По селахъ крамницѣ при читальняхъ „Просвѣты“, по мѣстахъ „Народна Торговля“ повинна згорнути всѣхъ Русинôвъ, а докажемо великихъ дѣлъ.

Що нашй противники слѣдять наше житя, се нѣчого; але що они тревожать ся нашими якими-такими успѣхами, се треба намъ конче затямити. Посолъ Середнявскій выповѣвъ гадку, що вôнъ нерадо се бачить, коли Русины самостôйно економічно орґанізують ся. Що-жь робити, коли въ польскихъ институціяхъ Русины не стоять навѣть коло порога, але на дворѣ пôдъ брамою. Се намъ не подобае ся, то и треба перевести сепарацію вôдъ стола и ложа, черезъ всѣ инстанціи. У насъ жиды оперують мѣжь селянами своими ощадностями и збивають капіталы а вôдтакъ выступають на ширшій свѣтъ. Се треба перепинити, а пустити власный грôшь въ обiгъ. Можна бы те дѣло легко перевести, закладаючи позичковй касы при читальняхъ „Просвѣты“.

Отсе була бы праця правдивыхъ патріотôвъ, але не тихихъ, а ревныхъ, бо хто трудить ся, то все буде видно якусь признаку его труду. А хто мѣжь своими неразъ погороѣжить ся, на всѣхъ вôдказуе, а вôдтакъ ще неразъ зайде до бюра и тамъ ще на своего брата набреше, — се не патріотъ, а падлюка. Тожъ не именуймо патріотомъ першого-лѣпшого, а слѣдѣмъ за дѣлами и оденъ другого контролюймо добре, бо безъ сего не пôйде у насъ на передъ. Треба привуки и стороженя. Се-жь почестна служба, бо для добра Руси-Украины. *М. З.*

недобраного супружества. Самоубійця мавъ доперва 24 лѣтъ а оженився передъ трема мѣсяцями.

— **Зъ руско-народного театру въ Тернополи.** Задля надходячихъ латиньскихъ святъ вѣдбуло ся замовлене на четверъ представлене въ середу 6-ого цвѣтня въ день Благовѣщеня. Вѣдтакъ ажь въ Цвѣтну недѣлю 10-ого цвѣтня предстанить театръ „Запорожця за Дунаємъ“ зъ панею Лопатиньскою въ роли Одарки и панною Коссакѣвною въ роли Оксаны.

— **Зъ Тернополя** одержуємо отсе письмо: „Вп. Пане Редакторе! Прошу въ интересѣ ьранды помѣстити сихъ кѣлька монхъ слѣвъ: Всѣмъ, кого се обходить, заявляю, що я не писавъ нѣ не знавъ та до нынѣ не знаю про редакцію допису въ Тернополя, критикуючого дѣловодство тернопѣльского комітетту будовы парохіальнои новои церкви, що появилась въ 49 ч. „Дѣла“ въ 3 (15) марта с. р. Съ поважанемъ свящ. *Володимиръ Герасимовичъ*, рускокат. струдникъ въ Тернополя.“

Наука, штука и література.

— **Львѣвскій вечерницѣ въ память XXXVII-ыхъ роковихъ смерти Т. Шевченка** згромадили въ великѣй сали Народного Дому, якъ мы вже згадували, множество публики зѣ Львова и зъ краю; сали була повнѣсѣнька. Програма вечерниць була богата, хотяй не назвали-бъ мы ей вповнѣ щасливою, а то зъ двохъ взглядѣвъ: по перше, що значна часть композицій [„Вечерницѣ“ Нѣщиньского, „Заповѣщане“ Лисенка, „Днѣпро реве“ Свѣтиньского] добре вже знаній публицѣ чи то зъ концертѣвъ чи зъ театру, а по друге, що концертъ, особливо черезъ предовгу, бо майже цѣло годинну деклямацію, протягнувъ ся ажь до 11 ои годины [а зачавъ ся о 7½], отже публика була вже нѣдъ конець концерту дуже утомлена, тымъ бѣльше, що въ сали при такѣмъ здвизѣ публики було горячо. Аранжеры рускихъ вечерниць повинній бы при укладѣ програмъ числити ся зъ двома тыми обставинами: спѣвѣвъ хоть бы менше, а новыхъ, та й деклямацій короткѣ, а не довгѣ поемы, кождому майже на память знаній. Се рѣчь указана именно тогдѣ, коли, якъ на львѣвскихъ вечерницахъ Шевченкѣвскихъ бувають ажь двѣ промовы, що забирають часу бѣльше якъ годину. — Впрочѣмъ вечерницѣ выпали достойно памяти Шевченка.

Поважне поучаюче вступне слово д-ра Колессы и гарну промову академика п. Ст. Томашѣвского маємо вже въ нашѣй тецѣ и почнемо печатаня ихъ вѣдъ завтрѣшного фейлетона.

Що-до музикальнои и спѣвочои части: Вечерницѣ розпочала и закѣнчила орхестра 80 полку п.: передъ вступнымъ словомъ вѣдограла удачно милу Симфонію B dur Вербицкого, а на конець концерту „Народнѣ пѣсни“ Фридриха. — Хорѣвъ було: три мѣшанѣ, всѣ три въ супроводѣ орхестры, а именно „Вечерницѣ“, „Днѣпро реве“ и „Заповѣщане“, а два мужескѣ: Воробкевича „Третѣй пѣвень“ и Филарета Колессы „Дѣвчина и рута“. Продукціи хоральнѣ, поминувши деякѣ мѣсцями похибки чи неточности, взагалѣ выпали старанно; видко було совѣстне перероблене передконцертовыхъ вправъ пѣдъ батутою дирігента д-ра Ст. Федака. Инше дѣло, що симъ разомъ хоръ бувъ слабшій, нѣжь иногдѣ на давнѣйшихъ Шевченковыхъ вечерницяхъ. Соля середъ хорѣвъ спѣвали панны М. Арданѣвна и О. Шухевичѣвна та панове Леонтовичь и Владичинъ и всѣ вывязували ся зѣ своѣи задачѣ вповнѣ вдоволяючо.

Наконець двѣ сольовѣ продукціи: сопранове соло панны Арданѣвнои и гра на скрипцѣ панны І. Чачковскои. П-а Арданѣвна, знана вже рускѣй публицѣ зъ Бо новыхъ концертѣвъ, вѣдспѣвала Лисенкове „Ой одна я, одна“ по артистичному, а вызвана гучными оплесками докинула ще одну пѣсоньку. Знатоки не могли нахвалити ся продукціи п-ы Арданѣвнои, а мы повторили бы тутъ хиба те, що написали про ей спѣвъ зъ нагоды остатного Боянового концерту. — Рѣдкою а незвычайно милою появою на сѣмъ концертѣ була панна Чачковска зъ своею любимицею — скрипкою. Вѣдограла она знаменито „Цыганьскѣ пѣсни“ Павла Сарасатого, славного Испанця віртуоза на віолінѣ а заразомъ композитора, котрый техніку віолінову выобразувавъ на высокій ступѣнь. Длятого прецизне вѣддане п-ою Чачковскою утвору такого майстра выкликало середъ слухачѣвъ велике одушевлене и п-а Чачковска мусѣла вѣдограти ще одну композицію.

Надпрограмово вѣдспѣвавъ оперовый спѣвакъ п. Микола Левицкій „Минули лѣта молодія“ и своимъ краснымъ, прочувствованымъ спѣвомъ зробивъ публицѣ несподѣвану велику радѣсть. Спаси-Бѣгъ ему за его щирѣсть для памяти Шевченкѣвскои!

Деклямація була добра. П. Климко выголосивъ Шевченкѣвъ „Сонъ“. Се декламаторъ не безъ таланту, але — абы ставъ декламаторомъ-артистомъ, потрѣбно бы ему фаховыхъ въ тѣмъ напрямѣ студій. П. Климко помагавъ собѣ потрохи акторскими способами, але оно артизму деклямаціи не надложить, а остаточно зводить до шабльону... Впрочѣмъ п. Климко въ своѣй деклямаціи мавъ деякѣ досыть щасливѣ мѣсця.

По концертѣ — закѣнченѣмъ хиномъ „Ще не вмерла Украина“ значна часть гостій удала ся на комерсъ до салѣ Почтового клюбу и тамъ при розговорахъ забавляла ся поза опівнѣчь.

— **Зъ Тернополя** *[Вечерницѣ Шевченка. — Театръ]*. Въ суботу 2-ого цвѣтня, якъ було й заповѣджено, вѣдбулись у насъ вечерницѣ. Таке свято хиба разъ у рѣкъ, а хто знае — по сегорѣчнѣмъ обходѣ може прийде ся ждати й кѣлька лѣтъ на щось подѣбного, то варто бы може бликше приглянутись той хвилѣ. — Вступне слово выголосивъ проф. В. *Левицкій*, зазначуючи головно наше нинѣшне положене и тѣ моменты, на якихъ треба основувати надѣю на красшу будучнѣсть. Бесѣда була выголошена зъ глубокимъ чувствомъ и робила сильне вражѣне — очевидно на тыхъ, що були щиро духомъ присутній. Та коли бесѣдникъ зъ дрожачимъ голосомъ звернувъ ся до обмаяного зеленію бюсту поета и зъ живою вѣрою почавъ говорити про ту певно радостну колись для духа поетового хвилю, коли то „нѣмымъ отверають ся уста“ и Днѣпро-Словутниця понесе ту вѣсть по-при Канѣвъ до моря а зъ-вѣдти по цѣлѣмъ свѣтѣ — я мимоволѣ обернувъ ся позадъ себе и жаль стиснувъ моє серце. На сали анѣ одного селянина може двохъ-трехъ мѣщанъ, кѣлькохъ ученикѣвъ — решта, бодай въ половинѣ, люде такъ чи сякъ причастій до комітету, що устроювавъ вечерницѣ [своякы, заохочені концертанты и концертантки зъ родинами и т. д.]. Менѣ стало жаль, та не того, що слова бесѣдника щонайменше не такъ скоро сповнять ся — нѣ, того менѣ цѣлкомъ не було жаль, бо я добре памятаю й розумѣю слова безсмертного творця Фавста: „Nur der verdient sich Freiheit wie das Leben, der täglich sie erobern muss“ — менѣ лишь стало жаль колишныхъ великихъ терпѣнь душѣ Шевченковои, глубокои вѣры бесѣдника та чувствъ тыхъ нечисленныхъ участникѣвъ вечерниць, котрій до самои глубины свого серця пѣддавали ся суггестіи тои святочнои хвилѣ. Бо чи-жь по пробудженю зъ нея не мусѣло ихъ опанувати чувство безрадноі и майже безвыгляднои дѣйстности — и то безвыгляднои не изъ-за причинъ зверхныхъ ворожихъ, але внутрѣшныхъ громадскихъ? Прецѣнь тутъ нѣхто нѣкому не ставивъ перепонъ. Зъ Поляковъ и жидѣвъ майже нѣхто на вечерку навѣть не явивъ ся — и справедливо, щобъ анѣ не вязати святочнои свободы Русинѣвъ анѣ не забирати мѣсць тымъ, що въ першѣй лінія покликаній до почитаня свого генія. Та на жаль много мѣсць надармо ждало на своихъ сподѣваныхъ властителѣвъ. Взагалѣ *доки не будемо мати въ кождѣмъ селѣ бодай одного чоловѣка, до котрого можна бы въ подѣбныхъ справахъ громадскихъ вѣднести ся дотя про яку-небудь нашу силу не може бути й мовы. Доки мы не пошануємо самѣ у себе свого природного людского достоинъства, дотя нась и нѣхто чужій зъ певностію не пошанує — хиба бы свѣтъ горѣ ногами перевернувъ ся.* Прецѣнь належати до якоись народности и маніфестувати се на зверхъ в правомъ природы такъ, якъ кожде дерево належить до якогось типу рослинъ, а кожде звѣря до якогось типу звѣрятъ. И нѣхто розумный, навѣть думный на свою культуру Англичанинъ, не може робити *оправданыхъ* докорѣвъ примѣромъ Готентоти, що вѣнъ є Готентотомъ, а не Англичанином або бодай Нѣмцемъ. Се може вартобы завважати интеліґенціи нашѣй. — Що правда, вечерницѣ певно були-бъ выпали значно свѣтлѣйше и що-до числа участникѣвъ, якъ бы були вѣдбули ся въ пятницю або недѣлю и якъ бы и: було мѣжь нашою интеліґенцією рѣзныхъ дрѣбныхъ котерій, що тежь не вышли на добро концертови. Та пятниця вѣдпала изъ-за зглядѣвъ комерсовыхъ [пѣстъ], а недѣлѣ не хотѣла Дирекція театру вѣдступити изъ зглядѣвъ фінансовыхъ [о скѣлько оправдано, не хочу розсуджувати]. Впрочѣмъ выконане програмы вышло надъ сподѣване добре, наколи зважити трудну програму, слабѣй силы и короткій часъ приготованя. Спеціальне признане належить ся п-ѣ Лужницкѣй за гарну деклямацію „Титара“, паннѣ Кохъ за майстерске вѣдогране Мендельсона „Capriccio“ та п-и Лопатиньскѣй та п. Григоровичеви за вѣдповѣдній ихъ звѣстнымъ силамъ партіи сольовѣ. Хоры провадивъ о. Остапъ Нижанковскій.

Вечерницѣ устроено при спѣвучасти силъ театральныхъ. Тому згадавъ за однымъ заходомъ и про театръ, тымъ бѣльше, що при способности спѣльного концерту мали-сьмо нагоду трошки глубше вглянути у внутрѣшній вѣдносины трупы. Сѣ вѣдносины не суть очевидно идеальній, то значить не обходить ся тамъ безъ спорѣвъ и квасѣвъ, якѣ выровнує неразъ хиба формальный контрактъ. Я навѣть не дивую ся тому зъ огляду на неустанне волокитство трупы по краю и неустанне дражнене нервѣвъ грою сценічною. Одно и друге мусить робити нашихъ акторѣвъ надмѣрно враливыми. А коли додати до того досыть спору дозу звычайнои у всякого рода артистѣвъ амбіціи безъ огляду на скѣлькѣсть у нихъ „амуніціи“, то й можна собѣ выобразити трудность спокѣйного, приязного, належитого провадженя такои трупы. Се може потрафити лише чоловѣкъ зъ великимъ почутемъ такту и вмѣлостію бути все и всюды примѣромъ для другихъ. И то передовсѣмъ мусимо вымагати вѣдъ директора п. Лопатиньского. Та на нашу думку поповнено въ тѣмъ зглядѣ въ Тернополи вже кѣлька похибокъ. И такъ не потрѣбно спроваджено, очивидно за грубѣ грошѣ, зѣ Львова пп. Оржельского и Шиманьского до выставы одноактовои „Cavalleria rusticana“, бо цѣлѣсть була-бъ певно далеко гладше, складнѣйше и милѣйше выйшла зъ власными силами. [П. Оржельскій просто збагателізувавъ собѣ публику, бо зъ такъ диспонованымъ голосомъ не повиненъ бувъ навѣть выступати.] — Чуємо также, що Дирекція вызначила режісерѣвъ до поодинокихъ дѣлѣвъ выстанъ, а тымчасомъ на перекѣръ тымъ-же сама par force диспонує въ нихъ. Въ такѣмъ раазѣ по що особныхъ режісерѣвъ? — Не тактовно тежь каже п. Лопатиньскій друкувати свое имя на афішахъ товстымъ друкомъ, бо кождый питае, чому прим. имя п-ѣ Лопатиньскои не надруковано ще товстѣйшимъ? [Обомъ спѣвакамъ львѣвскимъ мусѣла п-ѣ Лопатиньска добре заимпонувати въ „Cavalleri-ѣ“.] — Безъ рацій тежь дав театръ представленя по полудневій въ недѣлѣ великодній, коли майже весь людъ христіяньскій на провінціи спѣшить до церковъ на вечѣрню. Прецѣнь тыхъ пару гульденѣвъ [бо бѣльше певно не заробить ними театръ] не вартій тѣлькои працѣ акторѣвъ, що потѣмъ вечеромъ ледво дотягають свѣй обовязокъ [н. пр. музика и хоры послѣднои недѣлѣ въ „Хатѣ за селомъ“]. — Не мило вражае и те, що выставы починають ся що-разъ пѣзнѣйше [н. пр. въ пятницю заповѣджено початокъ на 7½, а почато мало що передъ 8½]. Тымъ и кѣнчу на сей разъ свои уваги на кождый случай зъ просьбою не брати менѣ моєи щироі отвертости за зле. Прецѣнь лишь clara pacta claros faciunt amicos.

И. К.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 7 цвѣтня. Fremdenblatt доносить, що на радѣ сѣбльныхъ міністрѣвъ принято остаточно всѣ жаданя управы маринарки въ справѣ збѣльшеня фльоты. Загальный выдатокъ вынесе 55 міл. зр., а розложено его на часъ довшій, нѣжь на 10 лѣтъ. Противно пише N. fr. Presse, що выдатокъ той обкрое но до половины.

Въ тутешныхъ кругахъ дипльоматичныхъ уважають вѣйну мѣжь Испанією а Сполучеными державами за неминучу. Говорять такожь, що вѣсти про посередництво папы опирались на непорозумѣню. Папа не гадавъ вдавати ся въ справу поти, поки бы его урядово не просили о се обѣ стороны.

Будапештъ 7 цвѣтня. Дневники правительственій дуже остро выступають противъ маринарскихъ проектѣвъ и зазначують, що Угорщина не мае нѣякихъ кольоніяльныхъ интересѣвъ и не потребуе боронити жадного заморского промыслу, бо крѣмъ муки до Бразиліи нѣчого бѣльше не вывозить за море. Длятого годѣ зрозумѣти, по що выдавати тѣлькій грошѣ на цѣль, котра Угорщинѣ не може принести нѣякого пожитку.

Градецъ 7 цвѣтня. П. Шустершіцъ зложивъ мандатъ посла до рады державнои, а Slovenski Narod пояснае се новою процедурою цивільною, при котрѣй адвокатъ, будучи посломъ до рады державнои мусѣвъ бы хиба замкнути свою канцелярію. Slov. Nar. каже при тѣй нагодѣ, що клерикальне сторонництво Краины не мае кандидата, котрый мѣгъ бы бодай въ приближеню дорѣвнати Шустершіцови. — Той самъ дневникъ выводить, що Словѣнцѣ невдоволені гр. Туномъ — въ Стирійскій, коли майже весь людъ христіяньскій на провінціи спѣшить до церковъ на вечѣрню. Прецѣнь тыхъ пару гульденѣвъ [бо бѣльше певно не заробить ними театръ] не вартій тѣлькои працѣ акторѣвъ, що потѣмъ вечеромъ ледво дотягають свѣй обовязокъ [н. пр. музика и хоры послѣднои недѣлѣ въ „Хатѣ за селомъ“]. — Не мило вражае и те, що выставы починають ся що-разъ пѣзнѣйше [н. пр. въ пятницю заповѣджено початокъ на 7½, а почато мало що передъ 8½]. Тымъ и кѣнчу на сей разъ свои уваги на кождый случай зъ просьбою не брати менѣ моєи щироі отвертости за зле. Прецѣнь лишь clara pacta claros faciunt amicos.

И. К.

рія черезъ справу цилійскои ґімназіи и повѣ товыхъ репрезентацій, въ Дальматіи черезъ справу зелѣзниць, а на Побережу черезъ справы внутрѣшнои управы; навѣть краньскій послы такожь невдоволені.

Парижъ 7 цвѣтня. Зъ Вашинґтону доносять, що онодги зѣбрали ся амбасадоры европейскихъ державъ на раду, щобы уложити условія розъему мѣжь Испанією а кубаньскими повстанцями.

Вашинґтонъ 7 цвѣтня. Амбасадоры Англіи, Франціи, Нѣмеччины, Австріи и Италіи уложили вчера спѣльну ноту, въ котрѣй заявляють, що ихъ державы готовѣ до услугъ въ цѣли удержаня мира. Доси не знати, чи ноту сю вже доручено Мекъ Кінлієви. — Вчера мавъ сенатъ довѣрочну нараду. Мекъ Кінлі вѣзвавъ до себе провѣдниковъ сторонництвъ и заявивъ, що постановивъ переслати конґресови свое посланіе въ понедѣлокъ. — Ґенеральный консулъ американьскій и взагалѣ Американцѣ опускають Кубу.

Мадритъ 7 цвѣтня. Родина американьского посла при испаньскомъ дворѣ выѣхала вчера до Біяріцу. Цѣле посольство американьске опустить Мадритъ и выѣде до Парижа.

Лондонъ 7 цвѣтня. Вчера надбѣшла сюды вѣсть, що Сполученѣ державы уложили ся вже зъ Испанією, такъ що до вѣйны не прийде.

Rohseid. Bastkleid. fl. 8·65

bis 42·75 p. Stoff. z. kompl. Robe — Tussors und Shantung-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14·65 per Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. — **Muster umgehend.** 7 [3]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Зѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроены електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовлена зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ВЫЖИМАЧКИ до бѣли зъ вальцями гумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20. Мавъ комнатий по зр. 24 и 25 поручае ПЕТРО ХИНОЙСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1. [супротивъ катедры.] 4966

К. Фр. ПОПОВИЧЪ

въ Тернополи

поручае franco порто и бариика

БѢЛЙ ВИНА

по 2 зр. 30, 2 зр. 50, 3 зр. 20, 4 зр. 20, 6 зр. и 7 зр.

ЧЕРВОНЙ ВИНА

по 2 зр. 40, 3 зр. и 3 зр. 60.

Просить о ласкавй замовленя. 100 4—9

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ

рѣжной величины

ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ

до украшена комнатъ

РАМЫ ДО ОБРАЗѢВЪ

всякого рода и величины

ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ

зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касетках по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.

ГАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ

на подарунки

МОЛИТВОСЛОВЫ

врейскій дамскій, для дѣтей и мірянъ

КНИГИ

до всякого домашнього и урядового ужитку

КНИГИ ЦЕРКОВНЙ

всякого рода

ЄВАНҐЕЛІЯ

нового выдання, малого формату

ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.

До переплету

приймае ся всякй роботы вкладачій въ кругъ переплетництва.

Всякй замовленя вѣдворотною почтою. 62 23—30

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазурковичъ, Львѣвъ ул. Галицка ч. 12.

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львѣвъ

ВѢДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ

и поручае мясо:

волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣване мясо.

ЮСИФЪ ЛІНТНЕРЪ

Львѣвъ Рынокъ ч 8.

41 20—24

Найновѣйшій фасоны — цилікдры, капелюхи штивнѣ и мягкій зъ фабрики П. Ц. Габіґа зъ Вѣдня

поручае магазинъ новостій

Мартина Міллера

у Львовѣ

площа Галицка ч. 14, побѣчь Банку Ґіпотечного. 126 5—10

СПРАВОЗДАНЄ ДИРЕКЦІИ „БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО въ СТАНИСЛАВОВѢ, стоваришеня заревестрованого зъ ограниченою порукою за часъ вѣдъ 1 сѣчня до 31 марта 1898.

А) Станъ чинный.

	Станъ зъ кѣнцемъ року 1897		Въ протягу вѣдъ 1 сѣчня до 31 марта 1898				Станъ зъ кѣнцемъ марта 1898	
			побрано		выдано			
	зр.	кр	зр.	кр	зр.	кр.	зр.	кр.
Позычки на скрипты	38717	04	4664	12	12194	—	46246	92
„ „ векслѣ	9404	01	8982	71	9009	37	9430	67
Кошты адміністрациі	184	90	179	37	286	08	291	61
„ спору	46	32	17	66	24	47	53	13
„ заснованя	169	53	—	—	—	—	169	53
Готѣвка	876	57	—	—	—	—	2571	99
Сума стану чинного	49398	37	13843	86	21513	92	58763	75

Б) Станъ довжный.

Удѣлы членьскій	10904	47	1479	86	178	—	12206	33
Фондъ резервный	1670	49	989	09	—	—	2659	58
Вкладки на рах. бѣжуч.	34693	64	10067	67	5328	18	39433	13
Вѣдсотки	467	32	1315	42	55	14	1727	60
Кредитъ банковый	—	—	2000	—	—	—	2000	—
Льокація „Днѣстра“	—	—	329	11	165	53	163	58
Зыскъ зъ лѣтъ минувш.	1662	45	2	21	1091	13	573	53
Сума стану довжного	49398	37	16183	36	6817	98	58763	75
До того станъ чинный	49398	37	13843	86	21513	92	58763	75
Разомъ (Капіталъ обер.	98796	74	—	—	—	—	117527	50
Разомъ (Оборотъ касовъ.			30027	22	28331	90		
			58359 зр. 12 кр.					

Зальный рѣчный оборотъ касовый зъ р. 1897 161.556 зр. 04 кр.

Въ часѣ вѣдъ 1 сѣчня до 31 марта 1898 прибуло 84 членѣвъ зъ декляроваными удѣлами на 1820 зр., выступило 10 членѣвъ зъ декляроваными удѣлами на 220 зр., остало отже зъ кѣнцемъ марта 1898 року 581 членѣвъ зъ декляроваными удѣлами 14.200 зр.

Стопа процентова вѣдъ вкладокъ на рахунокъ бѣжучій [щадницю] 5%. Стопа процентова вѣдъ позичокъ 8% платній ¼ або ½ рѣчно зъ горы.

Пѣсля ухвалы звычайныхъ загальныхъ зборѣвъ зъ дня 25 марта 1898 выносить дівіденда вѣдъ удѣлѣвъ за 1897 рѣкъ 6%. — Выбрана на тыхъ же загальныхъ зборахъ Рада надзираюча складае ся зъ Р.Т.: о. Єронима Барыша, п. д-ра Мезитона Бучиньского, п. Іосифа Гурика, п. Романа Заклинського, п. Маркела Кушпѣра, о. д-ра Григоря Литвиновича, п. Ивана Сасъ Лѣсковацкого, о. Михаила Семенова, о. крил. Семеона Ткачунника и о. крил. Северина Торонського — Зарадъ [Дирекція] на 1898 рѣкъ не змѣнивъ ся. 140 1—1

Въ Станиславовѣ дня 1 цвѣтня 1898.

Банкъ звязковый въ Станиславовѣ, стоваришеня заревестроване зъ обмеженою порукою.

Иванъ Дольницкій. *Ткачунникъ.*

Вино испаньске зъ кондуранґо

успѣшне въ упорныхъ недугахъ жолудковыхъ, корчахъ, болякахъ въ жолудку и т. д. Цѣна 3 корони. 5

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 147—7

ЦУКОРИНЪ № 9 и 20
въ табличкахъ-порціяхъ

посѣдає такъ велику силу солодкости, що за
1 крейцарь 6 чашокъ кави
можна засолодити. Позаякъ продають ся також менше вартї таблички, то треба жадати виразно: „Цукоринъ“ въ табличкахъ Гейдена“ [„Zuckerin Heyden“ — Tabletten].

Дѣстати можна въ торговляхъ товарѣвъ мѣшаныхъ.

Склады роздає *J. WEISS*, Wien VI., Esterhazy-gasse 12.

„THE GRESHAM“
Найстарше и найбогатше Товариство обезпечень на житє въ Лондонѣ.

Найнизша премія. Велика дівіденда.

Информацій удѣляє, проспекты и тарифу розсилає franco. 131 4—10

Антоній Кофлеръ
у Львовѣ, улиця Браєрівска число 14.

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету
поручає
своє переплетниче и ґалянтерійне заведенє
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Подоймає ся всяких роббтъ, особливо переплету: Служебників, Евангелій, Молитовників, Бібліотечных книгъ, Альбумівъ, Манъ, Дипльомівъ и. т. ин. по умѣрених цѣнах.

Зостаючи въ зносинах купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складовъ

ЧАЙ
правдивый китайскій

въ оригінальных нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошку 3 фунтовъ высылаємо франко; при вѣдборѣ 6 фунтовъ додаємо 5% въ товарѣ.

19 Зъ поважанєм
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Д-ра ЛЯМАНА
Какао зъ поживными солями
(за ½ кільо 2·25 зр.) и
Чоколяда зъ поживными солями
(за ½ кільо 1·60 зр. и 1·40 зр.)

Названий такъ тому, бо до нихъ доданый дуже важный екстрактъ вѣджившяючих солей рослинных, котрѣ дуже грають важну ролю въ вытворѣ крови и розвою костей, а окрѣмъ того въ дуже малый способъ дѣлає на смакъ. Въ наслѣдокъ того, якъ також и зъ тои причины, що при выробѣ уживають ся лишь найшляхотнѣйшї сырѣ матеріялы, зъ старанным поминненем звычайно уживаных, а здоровью шкѣдливых алькалій мінерального походженя (потажъ, сода, магнезія, амоняк и т. п.) узнано Какао и Чоколяду зъ поживными солями яко одиноко правдивѣ, тревалѣ и о высоко пѣдвесенѣй поживности — препараты зъ Какао.

Екстрактъ поживных солей рослинных.
за горнець 1·25 зр.

а зъ внѣшного свого выгляду и способу уживаный, подѣбный до мясных экстрактовъ. Спорядженый зъ рослинъ особливо богатых въ поживнї соли, а призначеный на додатокъ до всяких зупъ, сосовъ, ярин и т. п., щобы въ страваҳ збѣльшити для вѣджившяюваня [вытворюваня крови и розвою костей] такъ важну присутность поживных солей. Вплывае дуже приятно на смакъ страв.

Домагати ся треба безплатнои брошуры вѣдъ одинокого фабриканта; „**HEWEL & VEITHEN in Wien, I., Schreyvogelgasse 3.**

Купити можна въ Аптиках, лѣпших торговлях кольоніяльных товарѣвъ, дрогуеріях и въ „Народнѣй Торговли“ у Львовѣ, ринокъ число 36. 119 2—8

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!
В. Мааґера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченѣмъ опакованю)
зъ фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МА АҐЕРА
у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своєи легкои стравности поручений також дѣтямъ, и записуваный у всѣх тых случаях, въ котрых лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґаніяму, именно гр удей и легких збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокѣвъ, а також взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнѣмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а також майже у всѣх в аптиках австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша. Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Адольфа Ґібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 380 11—18

W. MAAGER, WIEN
380 14—18 III./3., Heumarkt 3.
Противъ наслѣдуванъ заряджує ся судове слѣдство.

По низькихъ цѣнахъ
выготовляє
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3
всякій церковній роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 16—

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ
Артистъ-малярь
въ КУТАХЪ

выконує всякій працѣ входячій въ обсягъ его заводу въ кождѣмъ жаданѣмъ стилю пѣсля власнои композиції, якъ: образы, портреты, украшеня стѣнъ, також реставрація старых образовъ; приймає до выконаня зъ дерева и позолоченя иконостасы, олтарѣ, кивоты, и т. д. и т. д. пѣсля власных оригінальных плянѣвъ — солідно и по умѣркованѣй цѣнѣ 5—? 96

Рѣкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріатами всѣх трех епархій, обезпечає будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскій инвентарь, збѣже въ зерни и соломѣ, сѣно въ стогах и будынках противъ шкѣдъ огневых.

„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-ый рѣкъ своєи дѣяльности зъ збѣльшеными фондами ґарантійными, котрых станъ въ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачений шкоды до кѣнця 1897 року 430 100 зр. 42 кр.

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркований, условя обезпечень користнѣйшї, а шкоды ліквідують ся безпроводочно. — Полісы „Днѣстра“ принимає Банкъ краєвый при пожичках ипотечных.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимных обезпечень въ Краковѣ, котре дає найкористнѣйшї условя, представляє своими значными фондами найбѣльшу ґарантію, и выдає полісы и квіты въ рускѣмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляє пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційнї* за интабуляцію або порукою двох вѣдповѣдных ручителѣвъ, до сплаты въ ратах на 3 до 10 лѣтъ и приймає вкладки до опроцентованя вѣдъ членовъ и третих осѣбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може тѣлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информацій удѣляє Дирекція листовно. 34 9—25

Зголошеня о удѣленє аґенцій въ охрестностях, де нема близько аґентовъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (домъ „Просвѣты“.)

Інформації и посередництво до заключення обезпечень житевых въ найкористнѣйших комбінаціях.

За певну и добру льокацію
поручаємо
4½% листы ипотечнї
4% листы ипотечнї короновї
5% листы ипотечнї премійованї
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% обліґаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% обліґаціи пропінаційнї
и всякї ренты державнї

Тї папиры продаємо и купуємо по найточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управн. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенї до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ. 374 [8]

АДОЛЬФЪ КАМІЕЛЬ
Львовъ, Ринокъ ч. 39.

выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.

Продає дешевше нѣж всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовї и штайнґутовї, огнетревалу папу дахову, асфальтовї плыты изоляційнї, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ також взагалѣ всякї матеріялы будовляныї — заручуючи за ихъ доброту.

Предпріемство роббтъ бетонових и крытя даховъ дахувкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнах умѣрених. — Телефонъ ч.-р. 460. 121 28—?

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ

въ пачках замкненых, урядово стережених, заосмотрених судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождѣй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вѣддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 ґатунковъ найбѣльше уживаного насѣня. За саѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-а Будапешть, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оригінальнї пачки є замкненї, заосмотренї згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ въ року 1898 и названщемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовї склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 24—24

Наслѣдуване застереженє.

ФАБРИКА КАПЕЛЮХОВЪ
вѣдъ фірмою
Антонъ Кафка
передше [А. Кожелюжекъ]
у Львовѣ улиця Галицкая ч. 4. [побочь катедры]

поручає капелюхи и циліндры власного выробу въ найновѣйших барвах и фасонах по найдешевших цѣнах. Капелюхи и циліндры зъ фабрики P. C. Habig у Вѣдни. Капелюхи въ найрізнороднѣйших барвах по 5 зр., а циліндры цѣлкожъ легкї по 9 зр. Капелюхи „Loden“ зъ фабрики А. Піхлера въ Ґрацу, а також Chapeau-Claque атласовї по 5, 7 и 8 зр. Держить також великій выборъ соломяных капелюховъ. 124 4—8

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскон. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 69. Львовъ, Пятница 27 Марта (8 Цвѣтня) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лиш не на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вольный вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні принимаютъ ся по ц. кѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватні числитъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Львовъ, дня 8 н. ст. цвѣтня 1898.

Нещира гра мѣжь Испанією а Сполученими державами въ справѣ острова Кубы мусѣла вкінци довести до нинѣшнои кризы, коли то леда день готова выбухнути вѣйна.

Обѣ державы вброять ся зъ нечуваным поспѣхомъ и телеграфічні дроты зъ дня на день заповѣдають перші стрѣлы. Американській народъ такъ заѣвъ ся противъ Испанії, що въ послѣднихъ дняхъ зачавъ навѣть звертатись противъ президента за его кунктаторство. Лише заходамъ европейскои дипльоматії удавало ся дотеперь вѣдложити катастрофу на день, на два, то знова на день. Американцѣ не хотятъ принята нѣякого посередництва анѣ компромісу, яке бы не опиралось на цѣлковитѣй независимости Кубы.

Вже и папа римській хотѣвъ интервенювати, але безуспѣшно; се хиба долило олівы до огню. Папскѣй интервенціи оперлись протестанты, а баптистичні пасторы уряджували вѣча, на котрыхъ гудѣвъ боевый окликъ: „No popery!“ [Нѣякого папіжму!] Папа хотѣвъ довести бодай до хвилевого завѣшеня оружи на Кубѣ. Испанія пристала на се, та зъ Нью-Іорку депешуютъ, що зарядъ кубаньскихъ повстанцѣвъ протестуе противъ вѣсти ширености зъ Мадрида, мовь-бы они думали згодитись на завѣшене оружя. Кубанцѣ не знаютъ иншого гасла, якъ: „независимость або смерть“. Вѣдтакъ интервенція австрійского цѣсаря осягла те, що президентъ Сполученыхъ державъ зновъ вѣдложивъ на понедѣлокъ свое „посланіе“, по котрѣмъ напевно наступили бы перші воєнні кроки.

Якъ доносятъ телеграмы, „посланіе“ мае докладно обговорити довголѣтній а даремній змаганя Сполученыхъ державъ поправити вѣдносины на Кубѣ и забезпечити житє, майно и интересы замешкалыхъ на островѣ Американцѣвъ. Окрѣмъ того буде згадка о жестокостяхъ, якихъ Испанцѣ допускаютъ ся на повстанцяхъ, и о знищеню американьского корабля. Все те мае служити доказомъ цѣлковитого краху испаньского авторітету.

Миръ залежитъ лише вѣдъ уступокъ, на якій Испанія зможе або схоче рѣшити ся. Мекъ Кінлі переставъ бути паномъ ситуації. Вѣйнѣ запобѣгне вѣнъ тогдѣ лишь, коли Испанія згодитъ ся безъ меча зрезигнувати зъ Кубы. Речникъ конгресу грозитъ уже, що вѣйна буде выповѣджена бѣльшостію двохъ третинъ голосовъ. Пѣсля американьскои конституціи президентъ тратитъ тогдѣ свое право супротивитись. Выконуюча власть мусить пѣдати ся власти законодатній. А конгресъ не опре ся публичній опініи.

Що миръ висить уже лишь на волоску, видко зъ сего, що представителѣ Сполученыхъ державъ въ Мадридѣ перенесли ся вже до Парижа, а до Гаванны поплыли американьскі кораблѣ, щобы и зъ вѣдтамъ забрати своихъ консулѣвъ.

Сензацію выкликуе вѣсть, що американьска фльота мае протягомъ 24 або 48 годинъ выпынути на море. Здогадуютъ ся, що она зверне ся въ сторону Канарійскихъ островѣвъ, де громадить ся испаньска фльота воєнна. Задачею американьскои ескадры буде бы перешкодити концентрації сеи новои „Армады“ и переловлювати та нищити кораблѣ, котрѣ поодиноко надходятъ зъ пристаней пѣнѣчно-испаньскихъ и зъ Середземного моря. Сумнѣваютъ ся, чи Американцямъ могло бы се удатись, бо испаньскій кораблѣ маютъ коротшу дорогу, нѣжь американьскій, и можутъ сконцентрувати свои силы, заки наспѣе американьска фльота.

Остаточно можна сумнѣвати ся, чи Испанія выйде цѣло зъ своихъ кубаньскои аферы. Здае ся, що теперь пѣмстятъ ся на нѣй цѣлій сотки лѣтъ бѣ негосподарности...

Вѣдозва и просьба зъ повѣту турецкого.

И зновъ обернула ся карта исторіи вѣдносинъ галицкихъ а на новѣй сторонѣ видно весь нинѣ имя нового намѣстника д-ра Леона гр. Пінінського, мужа глубокои науки, графа польского, котрый однакъ, надѣятись, потрафитъ потягнути собѣ границю, доки есть Полякомъ, а вѣдкы зачинае бути намѣстникомъ, довѣреникомъ и урядникомъ вѣтця всѣхъ народовъ австрійскихъ — цѣсаря. До него то, яко такого звертае ся на вступѣ всѣми забутый, занедбаный повѣтъ турецкій и просить вглянути въ тутешну адміністрацію, на котрои чолѣ стоитъ славный староста п. Бѣлиньскій а за тымъ и зарадити вѣдповѣдній мѣры, щобы и мы вѣдотхнули свободнѣйше въ конституційній державѣ. Чей-же и Цѣшка и Райхельты були колись также старостами, а прийшовъ часъ, що пѣйшло имъ зъ Петрового дня, бо и недавно такій Губатта — пѣйшовъ на губы а нашъ п. Бѣлиньскій хоть вже разъ бувъ здетѣвъ зъ крѣсла старостиньского въ Пільзнѣ, прецѣнь дохрапавъ ся, зандяки плечамъ ексъ-міністра, нового староства хоть-бы и въ Турцѣ, а тутъ почавъ въ повнѣмъ розгонѣ рядити собѣ своєвольно, per fas et nefas, по баденівски. И дивне диво, що то такъ всьо уходитъ урядникови, котрый мае стояти на сторожи справедливости для всѣхъ одна кон, а той урядникъ юдитъ межи горожанами, роздувае до послѣднихъ границь пристрасти національній, форитуючи однихъ противъ другихъ, и допровадивъ до такого нечуваного, нѣгде не бувалого стану, що днесь Полякъ не зайде до хаты Русина, урядникъ, ащобы загибавъ въ горахъ зъ голоду и холоду, не смѣе заѣхати на нѣч до дому рускаго священика, одній уникаютъ другихъ, навѣть не кланяютъ ся взаимно, бо пѣдъ проводомъ и старосты дали ся при рѣзныхъ нагодахъ, особливо выборчихъ та адміністраційныхъ такъ въ знаки рускѣй интеліґенціи, що тая мусѣла зъ вѣдразою вѣдвернути ся вѣдъ своихъ гнобителѣвъ. За те Жидамъ и Полякамъ поблажае ся у всѣмъ „вольное и невольное“ часто зъ умысною шкодою для Русинѣвъ-автохтонѣвъ.

Ото доказы славныхъ дѣлъ п. Бѣлиньского, про котрѣ вже много писало ся и на рѣкало:

1. П. Бѣлиньскій першій въ Галичинѣ дае шлюбъ цивільный правовѣрнымъ бойкамъ, пѣдрываючи релігійность у нихъ, а нарушаючи при тѣмъ формальности закона цивільного а навѣть пѣдрываючи таинства церковній. И допявъ свого, здеморалізувавъ народъ, бо ось вже бувъ и другій случай, де бутный вдовець хоче въ пѣстъ [sic!] вѣнчатись, а коли священикъ и то не абы-якій молодикъ, безъ такту, але деканъ крил. о. Турчмановичъ поясняе ему неможливость, вѣнъ бѣжитъ до п. старосты, и що скажете? — на его телеграфічну интервенцію за диспензою хлопъ вѣнчае ся въ пѣстъ. А зачуваемо и про третій случай, де зновъ женихъ, ащобы выкрутити ся вѣдъ обовязку катихизаціи передшлюбной, яка приписана канонами, також бѣгавъ до п. старосты и той обѣцявъ и ему дати шлюбъ, ба вже давъ навѣть диспензу цивільну вѣдъ одного чи двохъ оповѣдей, а лишь благоразумія священика о. Мороза не допустило до релігійного скандалу. А всьо то дѣе ся для певной цѣли: зднскредитованя поваги духовенства хоть-бы и игнорованемъ найсвятѣйшихъ тайнъ Божихъ.

2. П. Бѣлиньскій перевѣвъ выборы до сойму и парляменту способами крайно обурюючими чувства горожаньскѣ, чого доказомъ статистика выборча. Чей-же зъ нея вѣдомо цѣлому свѣтови, що Турка — повѣтъ рускій и тутъ рѣдко и хиба дуже малою бѣльшостію перефорсовувано польского кандидата. А теперь, дивѣть, выбираютъ одноголосно або всѣми голосами противъ одного! А де-жь давнѣйшій выборцѣ? де? — Битѣ, терорізованѣ, не допущенѣ, и то головно священики, утѣкаютъ передъ кольбами и кулаками, або мусятъ выстоювати въ передсѣнку старостаньскои кухнѣ, ащобы на власній очи видѣти, якъ придворній сторожѣ, жандармы и урядники выдираютъ силомъбцѣ хлопамъ картки зъ именами нелюбыхъ кандидатѣвъ до рады повѣтовои. И чи-жь дивно, що за то цѣлый складъ рады повѣтовои „pani staroście do najniższych usług“? Гадаете, що обозве ся ту коли хотьбы одинъ голосъ якоись опозиціи? — Хрань Боже! А прецѣнь на наши протесты, на зойкъ вопіючои кривды нѣхто анѣ не вѣдповѣдае до нинѣ.

3. П. Бѣлиньскій, пѣзнавши, що единымъ чинникомъ въ повѣтѣ независимымъ, котрый буде пятнувати всяку незаконнѣсть — то священики, повстае противъ нихъ зъ цѣлымъ низькимъ завзятемъ и душить ихъ невинно всѣлякими напастями, якъ карными пѣсланцями, н. пр. до оо. Хтѣя, Хлопецкого, Приставша, Солтикевича, Грабця и иншихъ, або просто засудженымъ, на доносъ услужной ц. к. жандармерія, якъ н. пр. оо. Сологуба [але трафивъ на свого, котрый за 25 зр. наговорившъ всю правду, що варта тысячѣ], Мороза, за таку марну справу, або недавно Солтикевича зовсѣмъ невинно, Приставша, Кузьова и иншихъ. А зъ другои стороны, чи зробивъ п. Бѣлиньскій хоть одну свою повинность, на котру складавъ чей-же урадову присягу? — н. пр. чи перевѣвъ бодай одну конкуренцію [се фактъ!], хоть многѣ залягаютъ и самѣ люде допрошуютъ ся, н. пр. въ Тарнавѣ, Розлучи, де колись може прийти до катастрофы, въ Турочкахъ, Завадцѣ, ба и въ самѣй Турцѣ, Яблонцѣ, Дністрику, Беньовѣй. Чей-же самъ змыслъ економічный и малый взглядъ на убожество конкурентѣвъ наказуе: помогти завчасу до малои направки, ащобы не допустити до руины. Коли-жь бо и ту політика а именно: „Niech wiedzą, że li tylko odemnie zależą, i niech się upokorzą“ т. е. вѣддадутъ, ащобы наступивъ на карки и по насъ дѣйшовъ може до портфелю, хоть-бы безъ теки? Зачекайте, пане старосто!

4. О якѣмсь выконуваню конституціею признаныхъ и такъ тяжко на системѣ анти-

---

1)

Тарасъ Шевченко.

Промова проф. д-ра Олександра Колессы выголошена на XXXVII-ыхъ роковинахъ смерти поета у Львовѣ д. 4 н. ст. цвѣтня 1898.

Въ историчному житю кождого культурного народу є такій мужѣ, въ котрыхъ скристалізувались найвышій ідеалы, найкрасчій стремлѣня, найсмѣливѣйшій порывы того народу, даного часу. Вони якъ гордѣ скелѣ здѣймаютъ ся надъ ровенею будденщины. Не залля ихъ фили забутя, не змете буря перемѣнъ соціяльныхъ та політичныхъ.

Такою появою є у насъ Т. Шевченко. Мае вѣнъ не менче значѣне въ розвою нашого письменства, якъ и въ розвою нашои національнои самосвѣдомости.

Чотири десятки лѣтъ истнувало наше нове письменство передъ написанемъ першихъ творовъ Шевченка. У всѣхъ украиньскихъ письменникѣвъ того часу бачимо шукання цѣлей, примовань, дорѣгъ, чуемо тугу за ідеалами, що мерехтѣли десь далеко, — въ такій сумрачній далечині, що розплывались майже у туманѣ. Якась несмѣливость, непевность та боязливость поклала свою печать на усѣхъ ихъ творахъ такъ пѣдъ зглядомъ формы якъ и змѣсту.

Коли и прорывалась у творахъ сихъ яка смѣливѣйша думка — н. пр. ідея демократичного народолюбства, — то не выступала вона явно и просто, а ховалась пѣдъ усякій покрывала. У Котляревского вбирае ся ідея демократична въ арлякинову одежу смѣхотворнои травестіи, котрои цѣль не всѣ сучасники порозумѣли; у Артемовского-Гулака и Гребѣнки ховалась вона за аллегоричну маску байки; въ творахъ Квѣтки обвѣшана вона тяжкими драперіями сервілістичного льоялізму.

Огникъ національного почутя горитъ у сихъ творахъ ще слабше, ледви блимае непевнымъ свѣтломъ каганця. Слабо пробиваеся національна свѣдомость и у Котляревского, и у Гулака-Артемовского, и у Квѣтки; у Метлиньского выступае почутє національне лишень у формѣ елегійнои думки надъ могилами та руинами — свѣдками историчнои бувальщины, — або туги за Козаччиною. Політичній ідеалы Метлиньского якъ и Квѣтки стелять ся пѣдъ стопы бѣлого царя.

Шевченко першій промовивъ у нашому письменствѣ слово выразне просте и голосне — першій переливъ свое смѣле слово въ такій чистій крусталѣ поетичнои формы, що заяснѣло незнанымъ до того часу блескомъ.

Поетичній способности розбудились у Шевченка въ Петербургѣ — майже рѣвночасно зъ его выволненемъ изъ крѣпацтва — р. 1838.

Вибившись въ товариство столичнои духовои аристократіи, пізнавши свѣтъ артистовъ и поетовъ, — тымъ сильнѣйше забажавъ невольникъ волѣ, простору, розвою, свободного житя людины.

Прийшла и отся довго бажана воля. Отвирае вона Тарасови на стижѣръ дверѣ до хоромовъ науки и штуки. Въ академіи штукъ красныхъ, въ товариствѣ Брюлова, Жуковского, Гребѣнки, Сошенка и иншихъ старае ся Шевченко доповнити недостачѣ у своїому до теперѣшному знаню, — вѣдвѣдуе театры й музеѣ, вчить ся грецкои та всесвѣтнои исторіи, исторіи штуки, грецкои мітольогіи, зъ Демскимъ учить ся мовы французкои та студіюе историчній творы Лелевеля, читае въ переводѣ Иліяду Гомера, творы Вергіля, Овідія, Лівія, повѣсти Дікенса, романы Вальтера Скота, драмы Шекспіра, писанія Вашінґтона Ирвінґа, познакомлюеся зъ поезією Байрона въ перекладахъ Жуковского та зъ поезією нѣмецкою, мѣжь иншими зъ деякими творами Шіллера, Ґетого и ин.; поетовъ великорускихъ Жуковского, Пушкина, Рилѣева, Маркевича и иншихъ читае залюбки; меменше радо вчитуеся у творы польскій, якъ повѣсти Чайковского, поезіи Мицкевича, Залеского, Гощиньского и ин., а рѣвночасно прочитуе майже всѣ вѣдомій тодѣ творы письменства украиньского, — одимъ словомъ: здобуваe собѣ нашъ поетъ горячою працею доволѣ широке літературне знанє и про вѣту, а рѣвночасно зъ неменчимъ запаломъ посвячуесь малярству — и дѣстае дипломъ укѣченого академика штукъ красныхъ. Фразы отже про „неуцтво“ Шевченка, зъ якими можна у насъ, на жаль стрѣнутись и въ приватній розмовѣ и въ публікаціяхъ, можутъ сумно свѣдчити лишень про знанє тыхъ, що такій высказы друкуютъ або повторюютъ.

Пѣдъ вплывомъ такои запопадливои працѣ надъ собою, пѣдъ вплывомъ товариства людей высоко просвѣченыхъ, въ якому приходилось Шевченкови жити, розвивались и пѣдлягали змѣнамъ такъ напрямки його поетичнои творчости, якъ и його погляды соціяльній, релігійній и політично-національній.

Выборъ темъ, мотивовъ, выслювъ, фразъ залежавъ при тѣмъ у такого лірака, якъ Шевченко дуже часто вѣдъ кождочасного настрою, вѣдъ безпосередныхъ вражѣнь житя. Не зважаючи на те, не зважаючи на духовый розвій поета, покликувались на нього якъ на евангеліе и тѣ, котрымъ мерещилось ще романтичне козаколюбство, и словянофіли-федералисты; противники Полякѣвъ и ихъ прихильники; идеисты и раціоналисты; и консерватисты и поступовцѣ; и ентузіасты „своєи мудрости“ и прихильники европейскои просвѣты; — а выбираючи часто такій думки, якій неразъ опѣсля самъ Шевченко вѣдкидавъ, та не вѣдрѣжняючи хвилевыхъ выбуховъ чутя поета вѣдъ осѣнныхъ, трѣвкихъ його поглядовъ — накручували Шевченковій творы до своихъ власныхъ поглядовъ, бажань и потребъ партійныхъ.

Я хотѣвъ бы уявити нинѣ, въ тѣй пѣднесловій хвили, по можности вѣрну фізіономію нашого поета — зобразити ей такою, якою вона представляе ся въ розвою своихъ основныхъ прикметъ.

Шевченко вѣдбувъ кѣлька головныхъ ступнѣвъ свого духового розвою.

Застанова надъ собою, спомины свого житя — и веселій дитячій лѣта, и довголѣтна поневоля у панськѣй службѣ, и гѣрка доля закрѣпощеныхъ родичѣвъ, почутє власнои людскои гѣдности и поетичнои силы, епізодичній и ширші картины изъ добре йому знаного украиньского житя родинного, се змѣстъ пер-

рускôй выдушеныхъ правъ, навѣть такихъ, котрй вже и другй старосты зачали респекту вати на приказъ съ горы, — тутъ въ Туреччинѣ и не згадуй! Зъ канцелярій п. Бѣлиньского анѣ одно слово, анѣ одна буква рузка ще не выйшли, бо вôнъ всього, що руске, жахаєсь гôрше манджурскои джумы. Най н. пр. прийде до него хто-небудь чужій въ якôй-небудь справѣ, хотьбы лише представити ся, а вже перше его слово: „A pan Rusin“... „Pani pewnie Polka“ — и пôсля вôдповѣди запытаного буде рѣшена справа, навѣть голосъ, тонъ промовы. А коли учуе, що передъ нимъ дѣйстно стоить Русинъ, котрый и важить ся признатись до рускости, то чорнй пятна выступають ему на чолѣ, уши синѣють, очи сверкають, а пôдпалене шовінізмомъ серце ажь грудь розпирае. Вôдраза, гидь дивитись на такого фанатика, и то ц. к. урядника, котрый поки въ Турцѣ, не перестане бути завадою до привернення якоись рôвноваги въ успокоенымъ умôвъ.

5. Сей п. староста не загае ся по-простy невѣрно информувати вышій власти [a la Badeni], н. пр. доносить на о. Борковского до Консисторіи, до Намѣстництва, ба и до Прокураторіи державнои о якійсь злочинѣ, а вкôнци ноказуе ся, що то всьо неправда. Власти черезъ доходженя переконують ся о неправдѣ и позвалюють о. Борковскому институувати ся а навѣть и прокураторія сама не знаходить причины до обжалованя, такъ само, якъ се сталось въ справѣ о. Сологуба. А чоловѣкъ потерпѣвъ богато на славѣ, повазѣ, чести и маетку. Або о. Кмицикевича обжалôвуе п. Бѣлиньскій въ урядовôй конкомітаціи, що нѣбы але жие зъ женою [куды ся вихавъ! — въ найтайнѣйшй вôдносины житя домашного!], а показуе ся знов неправда. Сама жена опрокидуе при слѣдствѣ погану инсинуацію и знов згаданый священикъ, по довгихъ прикростяхъ, одержуе позволене на институцію. А де-жь теперь вѣродостойность донесень ц. к. старосты? Такихъ шиканъ есть бôльше. Отъ хотьбы послѣдна за руске письмо съ о. Грабецомъ, або найновѣйша, за слова имну народного, якй дѣти шкôльнй въ церквѣ спѣвають. И чи-жь дивно, що такого старосту уникае всякій порядный чоловѣкъ, декотрй не клянчють ся ему публично а всѣ священики перестали ѣздити до Турки, щобы не здыбали ся зъ приятелемъ своимъ, и не заходять до канцеларій п. старосты [зъ великого довѣря!], хиба завбзаний пôдъ загроженымъ „przymusowego przystawienia“...

6. А шкôльництво турецке! Ради Бога! тажь то пляма на цѣлôмъ у трою шкôльнôмъ, тажь поки п. Бѣлиньскій въ Турцѣ предсѣдателемъ ц. к. Рады шкôльнои окружнои и абсолютнымъ шефомъ справъ шкôльныхъ — то ложь всякій законъ шкôльный, блахманъ всякій проектъ научный, фальшь всяка статистика шкôльна. Въ такій вôдносинах проклятій не хоче прийти жаденъ порядный учитель, а навѣтъ повтѣкали, хто мôгъ, бо ту треба бути радше лизуномъ політичнымъ, а не учителемъ. Впрочôмъ бувъ тутъ недавно п. радникъ Пивоцкій, котрого прислано, бачу, за якимись пропавшими выказами мѣсячными; вôнъ приглянувъ ся фреквенціи въ Турцѣ самôй, але-жь не видѣвъ, що дѣе ся по селахъ. Чи було хоть одно засѣданє Рады окружнои за два чи три роки? чи мавъ хто яку кару за непосыланє дѣтей до школы? де наука повторительна? що робить п. инспекторъ? за що беруть грошѣ а ще й запомоги, такій Рампалы, Савчаки, сестры милосердій зъ Лôмнои, Вишньовскій або п. ks Dziedzic? А то гôркій грôшь бѣдного Войка, що зъ голоду ледви тягае за собою босй ноги.

7. А що дѣе ся тамъ, де повиненъ староста вспянути, н. пр. въ господарцѣ лѣсовôй, при оцѣнюваню шкôдъ польовыхъ и лѣсовыхъ, въ господарцѣ громадско-повѣтовôй, при теперѣшныхъ швіндлях нафтовыхъ, при зарядѣ маетковъ шкôльныхъ, при фасіонованю жидовскихъ доходôвъ зъ млынôвъ, посесій, арендъ, тартаковъ, похатнôй продажи, торговли, баришôвництвѣ, лихвѣ, вôйсковости и т. д? Тамъ не додивлять ся, бо то потрѣбий на колись сприхи колеса політичного... Гôрко спомынати, але якъ же гôрко на всьо то дивитись ба й переживати! И яка рада на те?

Новый п. намѣстнику! Есть намѣръ выслати до Тебе нову депутацію. Вправдѣ вже разъ була депутація наша зъ Бориньскихъ сторôнъ, але то була у „мальованого“ намѣстника, котрый не знавъ, що зъ тымъ фантомъ зробити. Приславъ п. старостѣ нагану, котру хлопамъ вôдчитувано, за одну справу, а другй полишивъ, ажь и умывъ руки вôдъ намѣстниковання. Але теперь став на чолѣ правительства новый чоловѣкъ. Сей чей-же потрафить зорієнтуватись въ новôмъ положеню загально-австрійскôмъ, чей-же не допустить, щобы пôдчиненй ему органы були такъ дуже позбавленй всякого довѣря и рядили лише въ имя силы власти, и не допустить, щобы жалобы нашй передавано, якъ то и вôдзывали ся голосы, въ руки фаховыхъ опозиціоністôвъ вѣденьскихъ Нѣмцевъ, котрй потрафили бы выкористати матерію турецкихъ вôдносинъ бôльше може для себе и посмѣятись передъ форумъ всесвѣтнымъ надъ славленымъ „sławiańskiem braterstwem starosty-Polaka z Rusinami“. Мы хочемо права, жадаемъ, щобы намъ не заваджано до нашого просвѣтно-культурного розвою, и надѣемо ся, що начальнôй власти залежати буде на тôмъ, щобы въ краю завести хоть яке-таке успокоенє умôвъ. Того домагають ся и просять въ имени турецкого повѣту.

Многй.

Слово вôдъ академічнои молодежи выголошене акад. Стеф. Томашівскимъ на Шевченковыхъ вечерницяхъ у Львовѣ.

У сей хвили великого народнього свята руско-украинська академічна молодѣжь складае моимы устами поклôнъ Найбôльшому сынови Руси-Украины!

Якъ усѣ найкрасчй вселюдскй идеѣ, пôднесенй въ имя поступу й волѣ, мали завсѣгды въ молодѣжи своихъ піонірôвъ-каменярѣвъ, такъ „жива душа поетова, жива въ святыхъ своихъ речахъ“ стала й разомъ и душею руско-украинскои молодѣжи, а слова-думы Шевченка стали основою ея житя.

Се духове батькôвство Тараса, воно тымъ близше, тымъ глибше, що в тѣснымъ сполучникомъ новои генерації зъ усѣмъ житемъ нашого народу. *Шевченко — се синтеза цѣлои историчнои долѣ Руси-Украины*, ея змагань, терпѣнь, ея борбы й душе. Навѣть тй картины нашои исторіи, що на нихъ выглядъ часто намъ сумъ покрывае чоло, показують неразъ найкрасчй прикметы, якй коли-небудь якій народъ мавъ и може матн: се *народный демократизмъ и любовь свободы*, що не терпѣли суспôльнои й духовои неволѣ. Нашъ народъ не вытворивъ вôдъ давнього часу певного суцѣльного політичного організму, що бôльше, вôнъ не разъ не два самъ свѣдомо розрывавъ его формы и на нихъ мѣсце не поклавъ инших, бо тогдѣшнй формы, въ часѣ панованя брутальнои силы, въ часѣ освяченои неволѣ, не були въ гармонiи зъ душею широкихъ народныхъ масъ. А всѣ тй елементы, що йшли въ розрѣзъ зъ тыми основными поглядами народу, стали его ворогами, и за те були охрещей именами „зрадникôвъ“. Руско-украинській народъ, пôдносячи часто протестъ проти невôльничого ладу у своѣй хатѣ, самъ нѣколи не сплямивъ себе нѣ неволенемъ инших племенъ, нѣ релігійнымъ фанатизмомъ:

Мы всѣ однаково на волѣ жилй,
Мы всѣ однаково за волю лягли...

Се народъ будущины, тои будущины, що на вступѣ до нея буде выписана девіза: політична й суспôльна справедливѣсть!

Тй всѣ вольнй змагання, всѣ найблагороднѣйшй порывы нашого народу скристалізувались и зъединились у душѣ Тараса Шевченка, якъ роскôшный квѣтъ есть найкращимъ вытвором житевыхъ силъ ростины. Духовымъ наслѣдствомъ и поетичною интуіцією ставъ вôнъ *репрезентантомъ великихъ масъ руско-украинського народу. Въ тôмъ его генiальность и въ тôмъ его пророцке значѣне!* Вôнъ великій своимъ демократизмомъ и горячимъ змаганемъ до свободы, політичнои й духовои.

Демократизмъ его такъ широкій, такъ глибокій, якъ велике на свѣтѣ суспôльне горе й неправда, якъ велика душа поета, якъ враливе его серце... „Голодна, опухла дитина“, живо бѣднои жѣнки на паньскôмъ лану, хатнй „сльозы та латы“, цѣлй „горы засѣянй горемъ и политй кровю“, „село, де чорнѣйше чорнои землѣ блукають люде“; а зъ другого боку паньскй палаты, ненасытнôсть, звѣрскій знущанй и затрата людского достоинства, — усе те такъ и крôвавй родили думы въ душѣ поета и будили сильный протестъ проти тои неправды, протестъ, що разъ сходивъ до бôльшого нарѣканя й роспуки, то знов пôднимавъ ся до грôмкого поклику — самымъ собѣ чинити справедливôсть:

Чи буде судъ, чи буде кара?
. . . . Повинна буть!

Якъ не терпѣвъ Шевченко панованя однои верстvы надъ одною, такъ не мавъ вôнъ слôвъ гнѣву и обуреня на *неволенє одного народу однымъ та на неволенє думки.* Не саме власне національне почутє велѣло ему бути ворогомъ такого стану, — вôнъ проклявъ усѣхъ, що немовь-бы то именемъ державныхъ потребъ и релігійнои ревности сковували вôльнй народы, щобъ „по закону“ некольный заводити помежи ними ладъ. Коли пôднесивъ гôрке „слава хортамъ и царямъ!“ вôнъ волѣвъ бачити долю Кірґізôвъ, хочь „вони убогй, та на волѣ“, якъ такій способъ ширенє фальшивои культуры. И прийде смерть на таку власть и провалить ся така „церква-домовина“, що стала служити найпоганѣйшому рабству и реакціи. Сковувати тѣло и запрягти у ярмо — се така сама неволя, що и скувати думку й сй кайданы духа освятити:

Свѣте ясный! свѣте тихій!
Свѣте вольный, несповитый!
За що-жь тебе, свѣте брате,
Въ своѣй, добрôй, теплôй хатѣ
Оковано, омурано?!
. . . . . Стрепени ся
Та надъ нами просвѣти ся!

Суспôльна справедливôсть и правда, воля одиницѣ и воля народу, свобода думки и свѣтогляду — се перлы творчости нашого генія, елементы, що мають значѣнє не въ певныхъ, часовыхъ хвилинахъ, а опôсля стають мертвй-незрозумѣлй; — ихъ божеска евангельскôсть буде признаватись доти, доки тѣнь неправды полишить ся на землѣ!

Сй основнй идеалы Тараса Шевченка, що за нихъ добувъ собѣ ясный вѣнець мучеництва, *е й житевыми идеалами руско-украинскои молодѣжи*, тымъ бôльше, що вяжучи насъ зъ традиційными змаганями нашого народу, входять ся цѣлкомъ въ тыми вселюдскими идеями, що ихъ зродила свѣдома суспôльна борьба й наука. Намъ полишаєть ся лишень унять сй думки въ суцѣльну тривку програму нашои дѣяльности, та для ея вдѣйсненя вложити працю цѣлого нашого житя. Програма ся коротка: політична незалежнôсть Руси-Украины, на основахъ найбôльшои соціяльнои справедливости, рôвности й релігійнои свободы!

На такихъ и лише на такихъ основахъ руско-украинський народъ мати-ме свѣтлу будущину!

Шевченко поклавъ намъ у серца не тôлько основнй идеалы змагань и цѣли, *вôнъ подавъ намъ тожъ способы, якъ тй идеалы переводити въ дѣло.* Вони такій самій, якъ свѣдомій дороги поступовои демократичнои працѣ. Се а) *любовь до всѣхъ бѣдныхъ*, до угнетеныхъ масъ, до нихъ крови и слѣзъ —

А всѣмъ намъ [Боже] въ купѣ на землѣ
Братолюбія пошли..

б) *ширити свѣдомôсть* и почутє власного достоинства и права въ тыхъ масахъ, оббияти „найменшого брата“ и сѣяти „зерно правды“ помежь ними; в) а *на тй пута політичнои й суспôльнои неволѣ*, що насъ оббдрали, що скували наше слово, волю й думку — на ту брутальну силу — велить намъ поетъ силу наложити:

Ставайте!
Кайданы порвѣте
И вражою злою кровю
Волю окропѣте!

На сй заповѣди любови до людей, працѣ на ѣ народомъ, для его добра, силы й славы, сеи обороны грудьми нашими, мы, вступаючи въ житє, складаємо присягу, готовй пôйти й останньою, вказаною поетомъ дорогою, и житє наше положити за добро й волю Руси-Украины.

У тôмъ житю, у тôй борьбѣ мы не дамо себе заманити хитрыми покликами, що въ формѣ е мрѣями, а въ дѣйсности поганымъ еґзомъ, покликами до якогось єднаня всѣхъ братнихъ племенъ. Вôдъ такого славянофільства далекій бувъ Шевченко! Треба-жь тямити, що все горе народне й особисте, що его переболѣвъ у своѣй душѣ Тарасъ, дôсталось якъ-разъ изъ рукъ тыхъ славянськихъ братôвъ. *Затрата національнои индівідуальности, въ чию небудь вона користь переходить, нам вона завсѣды чорною смертю!* Намъ байдуже, чи мы станемо пôдстѣлкою на нивѣ рôднього Славянина, чи чужого Германця... Наша цѣль велика и ясна, и проста до нея дорога!

Коли въ нинѣшнôй хвилѣ можемо оглянути дѣло політично-культурнои працѣ нашого народа, вôдъ часу, якъ живе слово стало справою міліонôвъ, якъ изъ „соловѣйного гнѣздочка“ пронѣсъ ся голосъ, що ожививъ трупôвъ и розкрывъ очи, — оглядъ нашого столѣтного національного вôдродженя, коли святкуемо память побѣды вôльнои думки надъ середньовѣчною неволею, память воскресѣня въ панцизняного гробу; коли могутными хвилями поступае свѣдомôсть и культурна праця на всѣхъ рôдныхъ нивахъ та елементарною силою вдаря сбъ стѣны, що насъ закували й роздѣлили, — теперь руки нашй повнй енергій, а груди нашй повнй надѣй, той надѣй, що лелiявъ Шевченко у зболѣлôй своѣй душѣ, коли бажавъ:

Може ще разъ сонце правды
Хочь крôзь сонъ побачу...

И зарево того сонця сходить на небѣ, и здôймаєть ся на свѣтъ, и —

Умруть ще незачатiи царята...
А на оновленôй землѣ
Врага не буде — супостата —
А буде сынъ и буде мати
И будуть люде на землѣ!

И пирезуть стѣны закованого омураного свѣта, и повалять ся стовпы кордону и зъединить ся Украина, одна, вôльна, неподѣльна, велика — а въ нѣй вôльный, рôвный, щасливый народъ! *Се заповѣть Шевченка, се вôповѣдь наша, се праця наша и надѣя наша.*

Слово вôдъ академічнои молодежи выголошене акад. Стеф. Томашівскимъ на Шевченковыхъ вечерницяхъ у Львовѣ.

У сей хвили великого народнього свята руско-украинська академічна молодѣжь складае моимы устами поклôнъ Найбôльшому сынови Руси-Украины!

Якъ усѣ найкрасчй вселюдскй идеѣ, пôднесенй въ имя поступу й волѣ, мали завсѣгды въ молодѣжи своихъ піонірôвъ-каменярѣвъ, такъ „жива душа поетова, жива въ святыхъ своихъ речахъ“ стала й разомъ и душею руско-украинскои молодѣжи, а слова-думы Шевченка стали основою ея житя.

Се духове батькôвство Тараса, воно тымъ близше, тымъ глибше, що в тѣснымъ сполучникомъ новои генерації зъ усѣмъ житемъ нашого народу. *Шевченко — се синтеза цѣлои историчнои долѣ Руси-Украины*, ея змагань, терпѣнь, ея борбы й душе. Навѣть тй картины нашои исторіи, що на нихъ выглядъ часто шихъ думокъ Тарасовыхъ, баллядъ и поемъ написаныхъ до року 1840. Плодомъ глибшои застановы надъ житемъ семейнымъ вже тодѣ була поема „Катерина“.

„Въ Катеринѣ“ — каже польскій критикъ Совѣньскій — „пôдхопивъ Шевченко зъ житя людского одну сльозу: але такъ чудово освѣтивъ ея силою своеи любови що заграла всѣми промѣнями людского духа: И селянка убога стала героинею, покрытка мученицею, обманець нелюдомъ.“

Въ аналізѣ вôдносинъ семейныхъ не пôйшовъ уже Шевченко дальше у своихъ пôзнѣйшихъ творахъ, хочь дуже часто у нихъ повертае до подôбнои темы.

Горяча оборона, регабілітація женщины, що паде жертвою палкихъ почувань свого серця та несовѣстности обманця, становить найлюбѣйшу тему его пôзнѣйшихъ творôвъ першорядноі артости, якъ „Наймичка“, „Мати покрытка“ и ин., вôддаючи найкрасче свѣдоцтво гуманному чутю поета. Въ „Наймичцѣ“ и „Марiи“ подае намъ поетъ окрôмъ того высокй приклады материньскои любови та саможертвы.

Мѣжь рр. 1840 а 1844 вдôймае ся Шевченко знов о одень ступень высше: вôнъ став думкою обôймати увесь свôй народъ, у его бувальщинѣ та въ его вôдносинахъ до сусѣдôвъ, и пише свои найважнѣйшй поемы исторично-патріотичнй.

Вôдъ сучаснои неволѣ Украины, вôдъ сучасныхъ злидньвъ рôдного народу улѣтае поетъ душею въ бувальщину Украины — въ часы ея бурливого житя політичного, въ часы боротьбы Козацтва зъ Турками и Поляками.

Въ умѣ поета розтвирають ся широкй могилы, выступае зъ нихъ довгими рядами буйне Козацтво, гомонять ихъ оклики, шелестять хоругви, отаманы на вороныхъ коняхъ полискують булавами, спѣвають кобзарѣ про козацку славу загрѣваючи лицарство до бою, палають пожары въ Туреччинѣ и въ Польщѣ, падуть головы козачѣ за волю Украины...

Пышній картины! Богатй спомины историчній! До нихъ прилягае душа поета. Въ нихъ бачить вôнъ богатый матеріяль артистичный. До того жива традиція и пѣсня народна, въ котру зъ-малечку вслухувавъ ся Шевченко, окружила козакôвъ авреолею славы. Вôдъ ея вражѣнемъ уявлявъ собѣ поетъ козакôвъ и гайдамакôвъ якъ уособленє всѣхъ найкрасчихъ змагань рôдного народу, якъ борцѣвъ за релігійну, політичну и соціяльну волю Украины... И чисто артистичный бôкъ такихъ картинъ и вплывы літературнѣ вытворили въ Шевченковыхъ поемахъ идеалізацію Козаччины, а по-части й Гайдамаччины.

(Дальше буде.)

Переглядъ політичный.

Reichswehr подае статю вôдъ визначного якогось члена правицѣ про внутрѣшне політичне положенє. Теперь каже — вде до крізы, котра зъ певностію настане ще зъ кôнцемъ сего мѣсяця; а поки ея не полагодить ся, анѣ одно правительственне внесенє не дôжде навѣть першого читаня. Всякій заходы, щобы полагодити языкову справу, не доведуть нѣ до чого, бо нѣмецкй сторонництва безусловно обставати будуть при нѣмецкôмъ языцѣ державнôмъ. А коли правительство чимъ-небудь покаже, що не є тому противне, то зараз повстануть молодо-Чехи, а до нихъ прилучать ся Словѣнцѣ. Обструкція є за плечима. Опозиційнй сторонництва нѣмецкй, поступовй и людовй стоять пôдъ командою Шенерера и боять ся его. Рѣчь певна, що кріза є; питанє лише, хто паде жертвою, чи правительство чи парляментъ.

Arbeit. Ztg. пише, що, особливша рѣчь, у внутрѣшнôй політицѣ австрійскôй теперь не робить ся нѣчого. Гр. Тунъ мусить таки выявити барву и перехилити ся чи то до Нѣмцевъ чи до Чехôвъ. Дôйшло вже до того, що поладнанє языковои справы не є вже техніч-

ною проблемою, а по просту мѣрою власти и силы. Тымчасомъ теперѣшне правительство мабуть уважае, що австрійскою програмою може бути лише вѣдкладане и провізорія.

Віцепрезідентъ угорского сойму, тайный радникъ Людвикъ Лянїъ, оголосивъ брошуру п. заг. „Народности въ Угорщинѣ и въ Австрії“. Авторъ доказуе, що на Угорщинѣ панованє мадярского племени стало скрѣпляе ся такъ черезъ свою чисельну силу якъ и черезъ вѣдносины культурнѣ и економічнѣ, коли противно въ Австрії Нѣмцѣ тратять грунтъ пѣдъ ногами черезъ розрѣсть Славянъ. Для того треба покинути традиційну гадку, мовь то панованє Мадярѣвъ на Угорщинѣ остае въ звязи зъ силою Нѣмцѣвъ въ Австрії. Вѣдносины въ Австрії зовсѣмъ не противлять ся угорскимъ интересамъ, бо не Славяне, але Нѣмцѣ були репрезентантами вдеѣ одноцѣльности державы, коли противно Славяне при спроможности свобѣдного розвитку въ Австрії не доходять до нѣякои суперечности зъ интересами угорскими. Лянїъ припускае, що Вѣдень въ 20 столѣтю стане мѣстомъ славяньскимъ. — Треба примѣтати, що Лянїъ е однымъ зъ найщирѣйшихъ політичныхъ приятелѣвъ бар. Банфіого.

——

Въ справѣ кретеньскѣй пишуть зъ Петербурга до Pol. Correspndz.: Въ найблизшѣмъ часѣ пѣчне ся знову акція въ цѣли поладнаня кретеньск и справы. Не тѣлько загалъ россійскій, але такожь рѣшаючій кругы петербургскій с т и гадки, що хочь Нѣмеччина и Австрія усунули ся зъ Креты, то таки инши державы черезъ те не менше мають право поладнати кретеньску справу. Однако не треба розумѣти, щобы була гадка насильно переводити кандидатуру кн. Юрія на губернатора Креты. Противно, державы, приклоняючи тѣй кнадидатурѣ, мусять дальше старати ся позыскати для нея тѣ державы, котрѣ на ню не згоджують ся. А що не можна надѣяти ся скорого полагодженя тои справы особистои, то бажалось бы тымчасомъ безъ настановленя генерального губернатора привернути ладъ на Кретѣ. Выходячи зъ сего становиска, обговорюють въ россійскихъ дипльоматичныхъ кругахъ планъ, котрого принятє изъ стороны державъ, що стоять по сторонѣ Россіи, здае ся певне. Пѣсля сего пляну адміралы пѣдъ Кретою мають дѣстати окрему повновласть порозумѣти ся зъ найвызначнѣйшими членами кретеньского народного збору що-до введеня сибльнои управы острова по мысли выготовленыхъ амбасадорами въ Царгородѣ и затвердженыхъ державами засадъ автономіи. Такимъ чиномъ кретеньске населенє пѣдъ вплывомъ своихъ природныхъ провѣдниковъ и войсковыхъ заступниковъ державъ, котрѣ приняли одвѣчальнѣсть за уладженє вѣдносинъ, навыкло бы згодомъ до новои управы, а задачею нового губернатора було бы тривке скрѣпленє тои управы. Въ петербургскихъ кругахъ, котрѣ попирають той планъ, не забувають, що було бы дуже тяжко, а може и неможливо завести ладъ на Кретѣ безъ деякихъ матеріальныхъ средствъ. Переведенє того пляну вымагало бы, щобы кретеньскому правительству дати спроможность затягнути позичку на покрытє найважнѣйшихъ выдатковъ на орґанізацію автономічнои управы. Позичка тота не потребувала бы бути высока; для того надѣють ся въ Петербургѣ, що державы, покликаній до тои акціи, скоро згодять ся на той планъ, не вѣдкажуть ся обняти сибльну поруку за тую позичку. Здае ся, що перший кроки въ тѣй справѣ зробить россійска дипльоматія вже въ найблизшѣмъ часѣ.

До нашихъ Р. Т. Читателѣвъ!

Наближае ся другій кварталъ сегорѣчного выдавництва „Дѣла“. Дуже просимо поспѣшити зъ передплатою и зъ вырѣвнанемъ залеглостій, бо мы выдатки маємо великій и не терплячій проволоки, а залеглости за сей рѣкъ выносять — богато! Хто залеглостій не вырѣвнае въ короткѣмъ часѣ, тому мы будемо мусѣли высылку часописи перервати. Длятого ще разъ просимо о чимь-скорѣйше надсыланє передплаты, взглядно залеглостій

НОВИНКИ.

— Намѣстникъ гр. Пінїньскій прибувъ уже вчера передъ полуднемъ до намѣстництва обнятъ урядованє. Въ бюрѣ намѣстника привитавъ его кн. Сапѣшко и по довшѣй конференціи впровадивъ его до віцепрезідента Лідля. Зъ-вѣдтамъ новый намѣстникъ удавъ ся до радника Мавтнера и оглянувши президіальне бюро пѣйшовъ до д-ра Бобжиньского. Свята перебуде гр. Пінїньскій у Львовѣ. Въ велику суботу буде на ресурекційнѣмъ обходѣ въ лат. катедрѣ, а въ першій день святъ вѣдпѣдае абп. Иссаковича и Моравского и еп. Вебера. Буде такожь на свяченѣмъ у президента мѣста Малаховского. Пѣдчасъ святъ зложить візиту и кардиналови Сембратовичеви. — Офіціальне представленє властій и урядовъ новому намѣстникови вѣдбудесь въ второкъ 12-ого с. м. вѣдъ годины 11-ои передъ полуднемъ.

— **Д-ръ Александеръ Мнїшекъ** Тхуржницкій, президентъ львѣвского высшого суду краевого, вѣдзначеный цѣсаремъ великою лентою ордеру Францъ-Іосифа.

— **Є. Ем. кардиналъ Сембратовичъ** за-для недуги не буде приймати пѣдчасъ святъ русскихъ, анѣ такожь не буде складати візиты пѣдчасъ святъ латиньскихъ.

— **Въ справѣ набувзня збожа на засѣвъ и на прожитокъ** одержуемо вѣдъ п. Теодора Олѣярника, кондуктора зелѣзничого въ Новоселици австрійскѣй [на Буковинѣ] отсе письмо: Въ 60 числѣ „Дѣла“ зъ 16 (28) марта запытуе хтось зъ Жидачева [мабуть Вп. Петрицкій], де булобъ найлѣпше и найдешевше закупити забжа на засѣвъ и прожитокъ? По моѣй гадцѣ було бы ще найлѣпше кукорузу, ячмѣнь, овесъ, жито и пшеницю спроваджувати цѣлыми вагонами просто зъ Украины, а то зъ поблизькихъ губерній кордону черезъ Новоселицю австрійску. Назвы купцѣвъ на Украинѣ и мѣсце ихъ побуту менѣ знаній, длятого на жадане купуючого дуже радо донесу. Було бъ такожь не зле [поминувши клопѣтъ] куповати цѣлыми вагонами збжже тутъ на стацїи въ Новоселици у купцѣвъ таки тутъ замешкалыхъ, а котрыхъ буде до 300 люда. Тутъ въ Новоселици австрійскѣй коштуе: кукуруза за 100 клґр. въ вагонахъ 4·50 до 480 зр., ячмѣнь 5·50 до 8·00 зр., овесъ 7·00 до 7·50 зр. Фрахтъ за цѣлый вагонъ [10.000 клґр.] зъ Новоселицѣ до Коломыѣ 51 зр., до Станиславова 66 зр., до Бортникъ 80 зр., до Львова 94 зр. Я собѣ пригадую, що було недавно тому въ „Дѣлѣ“ оголошено, що зарядъ зелѣзничій опускае для мешканцѣвъ Галичины за фрахтъ збжжа 50%, отже повыжа цѣна фрахту буде о половину менша.

— **Процесъ противъ агентѣвъ еміграцїйныхъ** починае ся 23 н. ст. цвѣтня въ Ґенуи. Яко головный обжалованый стане бувшій австрійскій офіцеръ Ґерґодетъ, котрый при помочи многихъ своихъ пѣдагентѣвъ спроваджувавъ до Ґенуи тысячѣ емігрантѣвъ зъ Галичины и Угорщины та ошукувавъ ихъ въ немилосердный способѣ. Дальше обжалованы агентѣвъ Фоґлера в Восінаціого, пѣдданыхъ австрійскихъ, яко спѣвзвинныхъ, а такожь банкара Томасса Пантота, котрый въ спблцѣ зъ агентами ошукувавъ емігрантѣвъ при вымѣнѣ грошей. Зъ обжалованыхъ агентъ Фоґлеръ утѣкъ и пропавъ безъ вѣсти.

— **Водопроводы у Львовѣ.** Выбрана радою мѣскою комісія, що займаесь достатченемъ воды для Львова, розсмотрювала онодгы проэктъ инжінера-ґідротехніка Смерцера, а по нарадѣ принято проэктъ Смеркера, щобы спровадити воду изъ богатыхъ жерелъ въ околици Водѣ добростаньскои, межи Яновомъ а Каменобродомъ, 17 кільометрѣвъ вѣдъ Львова. Кошты сего проэкту обчислено на 2,800.000 зр. Основною гадкою проэкту е, щобы и найвысше положенѣ мѣсця у Львовѣ могли мати здорову воду до питя. Вѣдкрыта вода мае бути пѣсля осуду знатокѣвъ дуже добра, вѣльна вѣдъ всякихъ водоростѣвъ и мінеральныхъ субстанцій, а такожь може служити до цѣлей промысловыхъ. Водопроводы мають бути готовѣ въ 1900 р.

— **Вѣдзнака за демаскованє лихварѣвъ.** Въ Коломыи вѣдбуло ся дня 30 марта с. р. торжественне вручене срѣбного хреста заслуги зъ короною вахмайстрови жандармеріи п. Николаю Валькевичу за выкрыванє лихварскихъ справокъ въ Коломыйщинѣ. По богослуженю въ церквѣ удали ся представителѣ державныхъ и автономічныхъ властій на площу коло касарень, де явивъ ся також цѣлый гарнізонъ, и тамъ доручено вахмайстрови заслужену вѣдзнаку. Характеристична рѣчь, що на се торжество прибуло и много гуцулѣвъ на коняхъ, навѣть зъ подальшихъ сторѣнъ, въ доказъ своои одначности для заслуженого вахмайстра. Жиды, котрѣ лихварскими сѣтями огорнули нашій горы, дуже невдоволенѣ зъ сего вѣдзначеня и не хотять уже позичати грошей, але се може выйти лише на користь гуцулѣвъ. Найславнѣйшими лихварскими павками були „акціонеры жидѣвскои фірмы Шарѣвъ“, котрѣ ажь три села пустили зъ торбами. Кобы то всюды жандармерія служила подѣбнымъ цѣлямъ, то могла бы не въ однѣмъ прислужити ся угнетеному народови...

— **Зъ Надвѣрнянщины** властитель села Камѣнна п. Г. Глуховскій илюструе въ Gazet ѣ Narodow ѣй енергію надвѣрняньского старосты, зъ якою той шефъ повѣта въ самѣмъ зародѣ душить епідемічнѣ хоробы. „Вѣйтъ Камѣнной — пише п. Глуховскій — донѣсъ до староства, що въ однѣй хатѣ показавъ ся нмовѣрно тифъ. Староста донесене зигнорувавъ. Коли ж и на друге донесене до староства повѣтовый лѣкарь не показавъ ся, спровадивъ селянинъ лѣкаря на власный коштъ, а той сконстатувавъ тифъ не лишь у трехъ особѣ въ згаданѣй хатѣ, але вже и въ сусѣдствѣ. Такъ то слухае надвѣрняньскій староста инструкціи окружника намѣстництва, котрый каже, що староство обовязане велкій епідемічнѣй хоробы придушувати въ зародѣ. Сей выпадокъ не першій. Коли рѣкъ тому начальникъ донѣсъ до старостваа, що въ громадѣ тифъ, староста замѣеть прислати лѣкаря, прислалъ ажь по кѣлькохъ дняхъ письмо до вѣйта, щобы вѣйтъ поробивъ вѣдповѣдній кроки за-для спиненя розвою хоробы и повѣдомивъ староство о результатѣ. Ажь по донесеню до намѣстництва, староство прислало лѣкаря, и той сконстатувавъ тифъ въ кѣлькохъ громадахъ. Окрѣмъ того наложивъ староста на начальника кару 10 зр. За що? — годѣ зрозумѣти; хиба лишь за те, що въ Камѣнной выбухъ тифъ. Такого надуживаня довѣря высшихъ властій — кѣнчить дописуватель — и впроваджуваня ихъ въ блудъ, вже за много. Все мае свои границѣ. Коли-бъ ходило о мене, я стерпѣвъ бы ще; але тутъ ходить о тыхъ, котрѣ хоть бы й пожалувались [о чѣмъ сумнѣваю ся, бо боять ся], то не знаю, чи се мало бы якій успѣхъ. Наведенѣ факты то лишь мінятурна частина дѣлъ сего пана старосты“. — Чудный собѣ той панъ Глуховскій! Старый человѣкъ, а ще не знае, що староста въ Галичинѣ мають выше цѣли, именно удержувати спанъ посѣдання, кола польского, а тиф?... Тифъ дуже часто стае старостомъ въ пригодѣ актидотумъ противъ вѣчь народныхъ...

— **Косцюшко воскресъ!** До школы въ мазурскѣй кольонїи села Довга войнилѣвска, котру то школу названо именемъ Косцюшка, прийшло сими днями таке вѣзване зъ податкового уряду: „Wzywa się pana Tadeusza Kościuszkę o zapłacenie podatku gruntowego w kwocie 1 złr. 29 ct.“

— **Самоубійства въ Перемышли.** Въ недѣлю отруивъ ся стрихнїною Иванъ Данило, кандидатъ нотаріяльный, зъ причины заведеной любовы, а великимъ контрастомъ до сего самоубійства було друге — фризіера Станнслава Бурдона, котрый пѣдрѣзавъ собѣ бритвою горло, а то зъ нужды. Хто знае, чи Данило, познакомивши ся грохи зъ нуждою Бурдона, хотѣвъ бы трунти ся зъ любовы... Але нема смерти безъ причины, хотяй причина бувае неразъ дуже проблематичнои сгбйности..

— **Пословиця „не всякому духу вѣрь“** не втратила ще своои вартости, якъ показуе ся зъ отсихъ двохъ случаѣвъ. До заможного господаря Ивана Бундзы въ Куровичахъ, перемышляньского повѣту, прийшовъ недавно якійсь человѣкъ и представившись дезертиромъ зъ Россіи, хотѣвъ наймитись на службу. Бундза дуже сподобавъ собѣ незнакомого и згодивъ ся дати ему на рѣкъ 40 зр. ѣду и одѣжь. По кѣлькохъ днякъ показало ся, що той человѣкъ робить такъ знаменито всяку роботу при господарствѣ, що треба було дивуватись. Але ще бѣльше мусѣвъ здивувати ся господарь, коли одного дня рано добрый наймитъ щезъ якъ камѣнь у воду, а за нимъ подѣло ся також бѣле, котре господиня вывѣсила сушити, и инши рѣчи, вартости кѣлькадесять золотыхъ. — Тѣрокъ передъ Рѣздвомъ прийшовъ до Куровичъ зъ Львова якійсь швець и замешкавши у одного господаря учивъ его сына шевства. Небавомъ швець поробивъ у селѣ знакомости и ставъ вгощати до тамошного римаря на харчь, а рѣвночасно старатись о руку его дочки. Такому женихови годѣ було вѣдмовити, бо всѣ знали зъ его оповѣдання, що мае въ касѣ щадничѣй великій грошѣ, а при собѣ носивъ усе пятьдесятку. Заразъ въ пѣстъ выйшли заповѣди, а весѣля мало вѣдбутись по святахъ. Коли надходивъ той часъ, поѣхавъ швець зъ куровицкимъ ковалемъ до Глинянъ, щобы поисправляти на весѣле деякій рѣчи и позичивъ у будучого тестя кѣлькадесять зр. и футра вартости 50 зр. Въ мѣстѣ розбйшовъ ся зъ ковалемъ за орудками, але вже бѣльше не збйшли ся. Швець у футрѣ и зъ грошми пустивъ ся въ свѣтъ щукати нового тестя. Може и знайде!

— **За бідненького.** Коли ґраф Казимиръ зъ преміярства пѣйшовъ въ дубину и загостивъ до Кракова, устроили ему тамъ станьчики овацію патріотичну. На се не могли згодитись соціялисты краковскій и урядили були контръ-овацію се-бъ-то демонстрацію. Одинъ зъ демонстрантѣвъ, Мих. Вавржикевичъ, кинувъ межи аранжерѣвъ овації каменемъ и поцѣливъ нимъ одного почитателя ґрафа Казимира. За се засудивъ Вавржикевича сего вѣвтѣрка краковскій судъ на одинъ рѣкъ тяжкои вязницѣ, заостренои що 14 днѣвъ постомъ, а хоть оборонець внѣсъ противъ засуду жалобу неважности, Вавржикевича на жадане прокуратора заразъ замкнено.

— **Соціялістъ въ костелѣ.** Въ костелѣ св. Фльоріяна въ Краковѣ вѣдограла ся недавно сцена, котра завела одного соціялїста передъ кратки карного суду. Коли пѣдчасъ пасійного богослуженя кс. Міклиньскій середъ проповѣди зачавъ говорити о „фальшивыхъ приятеляхъ люду“ давъ ся чути зъ посередъ слухачѣвъ голосъ: „Зъ проповѣдницѣ не вѣльно такъ говорити!“ Сказавъ се 35-лѣтный, женатый челядникъ кравецкій, Мих. Орловичъ. Его арештовано 5-ого с. м. поставлено передъ трибуналъ за те, що пѣдчасъ публичного релігійного богослуженя вѣвъ ся неприлично и выкликавъ соблазнь. Обжалованый боронивъ ся тымъ, що въ часѣ, коли сповнивъ карыгѣдный чинъ, бувъ нетверезый. Засуджено его на три недѣлѣ строгого арешту зъ постомъ що тыждня.

— **Степень лѣкарѣвъ ветеринарїи** дѣстали въ львѣвскѣй школѣ ветеринарїи: Мих. Броякъ родомъ зъ Тернополя, Яковъ Цїтронъ изъ Скалата, Стан. Тад. Криницкій зъ Гарты, Стан. Авг. Новаковскій зъ Яворова, Стан. Фльор. Солецкій магістеръ фармації зъ Львова и Тад. Іос. Сорочиньскій зъ Миротина.

— **Зъ Золочева:** Вѣдъ золочѣвского ц. к. старости д ра Родера одержуемо таке письмо: Сьвітла Редакціе! На підставі §. 19 устави пасової прошу о поміщенє в своїй принасаний сьлїдуючого спростованя: В ч. 62 з дня 18. (30) марта с. р. поміщена есть допись „Такожь оденъ „малый Баденї“ змісту, мовбы я о. Пристаєвя, завідателеви гр. кат. парохії в Підгірцах післав карного післанця з причини, що не хотїв виповнити в польскім язиці виписані рубрики вказу відносячого ся до Товариства „Просьвіти.“ Се не є правда. Річ мала ся, якъ слїдуе: В ціли рікрічно повторяючого ся вібрання дат статистичних від всїх стоваришень візвав я 87 в повіті тутейшім істнуючі стоваришеня до надісланя сих дат, пересилаючи всїм рівнозвучні двоякі літографовані взорцї, одні з рубриками наголовка в язиках польскім, рускім і нїмецкім, другі з рубриками въ язиках польскім і рускім. Отже такі взорцї вислав я також до Товариства „Просьвіта“ в Підгірцях враз з письмом в язиці рускім з дня 26 сїчня с. р. ч. 921, припоручаючи війтови в Підгірцях, щоби се письмо доручив предсїдателеви стоваришеня. Війт з Підгорець звернув сказане письмо ц. к. Старостви з справозданем, що о. Пристай, котрий есть предсїдателем стоваришеня, приняти его не хоче, бо взорцї не суть писані в язиці рускім. Наколи термін предложеня вказів статистичних ц. к. Намістництву вже минав, був я приневолений, нехотячи наразитись на закид проволоки, вислати карного післанця, котрий доручив о. Пристаєви то саме письмо рускє і ті самі літографовані взорцї з наголовками рубрик писаних в язиках польскім, рускім і нїмецкім, взглядно польскім і рускім, котрі взорцї о. Пристай виповнив. Зазначаю наразно, що були то ті самі літографовані взорцї, а їнших взорців в загалї не ужито. В розпорядженю, котрим вислане післанця карного зарядив-ем заявив я о. Пристаєви, що против сего розпорядженя може внести рекурс до ц. к. Намістництва в 14 дневім терміні, однакож сего він не зробив. О вищше сказанім свідчать акта урядові. Золочів 4. цьвітня 1898. З високим поважанем ц. к. старости: Др. Родер.

— **Полишуванє дѣтей безъ нагляду** дуже часто бувае причиною нещастя. Таке стало ся недавно и коло Келецъ [въ королѣвствѣ польскѣмъ] въ селѣ Свкирнѣ. Селянинъ Поморскій зъ жѣнкою выѣхали на ярмарокъ а дома лишили трехъ сынковъ, що мали 13, 10 и 7 лѣтъ. Дѣти, граючи ся въ комнатѣ, знайшли ключь вѣдъ скринѣ, отворили ю и влѣзли до середины. Нагле вѣко упало, замкнуло дѣтей въ скрини и бѣднята подушили ся. Коли родичѣ вернули до дому, думали, що дѣти выбѣгли кудысь, и не шукали за ними, бо въ хатѣ було тихо. Доперва якъ мати хотѣла сховати святочну одѣжь и отворила скриню, знайшла въ нѣй три трупы.

— **Вовки въ Россіи.** Вѣдъ довшого часу стада вовкѣвъ непокоять мешканцѣвъ уѣзду петрѣвского, саратовскои губернії, де въ бѣлый день нападають оборы зъ худобою по селахъ и забирають належну имъ пайку. Оногды впало стадо вовкѣвъ, майже 70 штукъ, въ полудне на подвѣрє Михайлова-Расловлева, властителя села Арсентіѣвка. Перестрашена такими страшными гостями дворска служба похована ся въ будынкахъ. Вовки кинулись насамперед на псѣвъ и порозрывали ихъ, опѣсля кинулись на вѣвчарню, де було 170 овець. Поза-якъ дверѣ вѣдъ вѣвчарнѣ були зачинены, то вовки пѣдкопали ся споднмъ пѣдвалинъ и добравшись до середины передушили цѣле стадо овець, а 45 штукъ заразъ пожерли. Заспокоивши голодъ уложили ся супокѣйно на подвѣрю, жалуючи вѣдречи ся полишеной ще добычи. Доперва вечеромъ, коли вѣсть про нападъ вовкѣвъ дѣстала ся въ село и явили ся селяне зъ смолоскапами, вилами, ґраллями и т. п., невдоволенѣ вовки опустили здобуту позицію.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Въ рѣцѣ Стрыю коло Синевѣдска втопили ся два б йки, сплавляючи дерево на дарабахъ. — У Львовѣ вѣдобравъ собѣ житя вовкъ Тимко Оберцъ въ 15 полку пѣхоты. — Въ селѣ Березинѣ въ повѣтѣ товмацкѣмъ застрѣлився Стахъ Чаплинскій молодшого своего брата Андрѣя за-для спору о грунтъ; братоубійника увязнено. — Въ Будапештѣ арештовано жида Вайса, знаного и гляданого вѣдъ довшого часу торговельника людскимъ товаромъ; замовлявъ вѣнъ дѣвчата нѣбы до послуги коло дѣтей, а опѣсля вывозивъ ихъ у Туреччину. — Стрейкъ кравцѣвъ у Львовѣ закѣнчивъ ся корыстно, бо майстры пристали на предложеня челядникѣвъ и ті вернулись до роботы. — Echo przemyskie подае, що именованє о. крил. Кароля Волошиньского архипресвитеромъ-митратомъ рускои капітулы въ Перемышли е вже довершеным дѣломъ, а оголошене буде въ найблизшихъ дняхъ. — Въ середу померъ у Львовѣ въ 84 роцѣ житя одинъ зъ найстаршихъ купцѣвъ львѣвскихъ Адольфъ Маньковскій, котрый давнѣйше мавъ великій маетокъ, але черезъ пѣдписуваня чужихъ векслѣвъ такъ бувъ пѣдъупавъ, що мусѣвъ склепъ замкнути.

Посмертій — ✝ — оповѣстки.

Юлїкнъ Будзиновскій, сынъ нотаря въ Перемышли, окѣнченый богословъ и слухачь правъ, упоконивъ ся дня 3 н. ст. цвѣтня по довгѣй и тяжкѣй недузѣ въ 28 роцѣ житя. Бувъ вѣнъ знатокомъ музики и знаным аранжеромъ концертѣвъ и хорѣвъ студентскихъ, а такожь мавъ широку славу концертового грача на віольончели. В. в. п.!

Александеръ Воробкевичъ, сынъ звѣстного писателя и композитора о. Исидора Воробкевича зъ Черновцѣвъ, окѣнченый слухатель правъ, померъ дня 6 с. м. въ Арко, въ Тироли, де перебувавъ для поратованя здоровля. В. в. п.!

Володимира зъ Ковшевичѣвъ Ковальска, жена Володимира Ковальского, пароха въ Себечевѣ, повѣту сокальского, упокоила ся въ 25 роцѣ житя. В. в. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 8. цвѣтня. Въ тутешныхъ дипльоматичныхъ кругахъ кажуть, що леда день выступлять державы зъ формальною интервенцією въ Вашингтонѣ, до котрои привлучать ся також россійскій амбасадоръ.

Вина испаньскі зъ Соматозою

найновѣйше цѣлне средство вѡдживляюче до скрѣпленя пѡдупавшихъ орґанізмѡвъ. — Цѣна бутильки 3 корони 60 геллер. 6

Головный складъ въ аптицѣ

Жигмонта Рукера

пѡдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 148—?

Будапештъ 8. цвѣтня. Оденъ дневникъ доносить, що въ міністерствѣ торговлѣ выготовлено вже автономічну тарифу мытову на выпадокъ, коли бы не прийшло до вѡдновленя угоды зъ Австрією. Надъ тою тарифою буде незадовго радити рада міністрѡвъ, а опѣсля окрема анкета, аложена зъ господарѣвъ, промысловцѣвъ и купцѣвъ.

Зъ Софіи доносять, що тамтого тыжня коло стациі въ Татаръ-Базарджику найдено на шинахъ великій камѣнь передъ приѣздомъ поѣзду, котрымъ ѣхавъ кн. Фердинандъ. Увязнено сѣльского хлопця, але вѡнъ не хотѣвъ нѣчого зізнати.

Атены 8. цвѣтня. Туреччина почала вже свои войска завертати зъ Домоку. — Зъ Канеѣ доносять, що сего тыжня адміралы вѡдберуть ґубернаторови адміністрацію Креты и самі будуть ей вести, ажь поки не прибуде кн. Юрій.

Царгородъ 8. цвѣтня. На послѣдній радѣ міністрѡвъ постановлено выслати новый обѣжникъ до амбасадорѡвъ въ справѣ кретеньскѡй. Буде вѡнъ мабуть подѡбный змѣстомъ до попереднього.

Лондонъ 8. цвѣтня. Times довѣдує ся зъ Вѣдня, що Куба мае дѡстати таке становиско до Испаніи, яке Єгипетъ мае до Туреччины; а Америка заняла бы тамъ такій вплывъ, якій Англія мае въ Єгиптѣ.

Мадритъ 8. цвѣтня. По вчерашній радѣ міністрѡвъ дано американьскому амбасадорови вѡдповѣдь, що правительство жде вѡдъ повстанцѣвъ просьбы о розъемъ. По тѡмъ амбасадоръ выѣхавъ зъ Мадриту, а справы американьскои амбасады обнявъ англійскій конзулятъ.

Вашинґтонъ 8. цвѣтня. Вчера явились у президента Сполученыхъ державъ амбасадоры европейскихъ державъ, а въ ихъ имени передавъ ему англійскій амбасадоръ ноту, въ котрѡй высказуесь надѣю, що новій переговоры доведуть до згоды мѣжь Америкою и Испанією. Мекъ Кінлі вѡдповѣвъ, що и вѡнъ мае ту саму надѣю, коли державы заручать, що на Кубѣ настане ладъ и скѡнчать ся жорстокости, котрій обуряють американьскій народъ.

Парижъ 8. цвѣтня. Сегодня збере ся военный судъ, щобы порѣшити, чи Золѣ выточити новый процесъ чи нѣ. Мусѣло бы се стати ся заразъ, бо вже д. 12. с. м. справа була бы задавнена.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На Руску Бурсу въ Новомъ Санчи зложили въ торговли пп Куриловича и Сурмачевского у Львовѣ пп. Левицкій зъ Риманова и І. Климкевичъ зѡ Львова по 2 зр., разомъ 4 зр.

На памятникъ Тараса Шевченка прислала Дирекція руского народного театру зъ Тернополя на нашій руки 3 зр. 62 кр. чистого доходу зъ концерту въ честь Т. Шевченка въ Тернополи.

На дѣвочій Институтъ въ Перемышли прислявъ Всч. о. Орестъ Чеховичъ, парохъ зъ Сокаля 32 зр. 27 кр. зѡбраній на похоронѣ бл. п. Володимиры Ковальскои въ Себечовѣ. Щедрымъ жертводавцямъ складае сердечну подяку — *Выдѣлъ Института.*

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Г. Ку. въ Др. За мартъ. — *Вп. Т. Ял. въ Зб.* До кѡнца цвѣтня прийде 1·40 зр. — *Вп. Є. Ле. въ Кр.* Заплачено до кѡнца червня. — *Вп. С. Ме. въ Лю.* До кѡнца липня. — *Вп. Я. Ян. въ Щ.* Такъ.

Надѡслане

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѡвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРКИЦКОГО

пѡдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѡй ч. І. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѡмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроэня електричныхъ дзвінкѡвъ. — Замовленя зъ провінціи вѡдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Копернициій Львѡвъ площа Галицка ч. І.

МАЮ 1000 кѡрцѣвъ бараболь по цѣнѣ приступнѡй. *Выдѣлуюче бюро Закревского въ Тернополи.* 133 1—1

Теофіль Ковальскій

пѣвець церковный испытованый, зъ добрымъ теноровымъ голосомъ пошукуе посады дяка. Адресъ: К. Теофіль Ковальскій, пѣвець церковный въ Задубрѡвцяхъ почта Синѣтинъ. 143 2—2

Пѣвець церковный

молодый, жонатый, зъ добрымъ голосомъ, похвальными свѣдоцтвами, знаючій писарію громадску гладае вѡдповѣдного посады. Зголошеня: Ант. Ласовскій въ Тумирѣ, почта Маріямпѡль. 141 2—4

ПОТРѢБНЫЙ

ученикъ высшои ґімназіи або академикъ яко учитель до приватистѡвъ. На поставленій услѡвя дасть вѡдповѣдь урядъ парохіяльный въ Хотинци п. Стѡбно via Перемышль. 147 1—2

Дня 25 н. ст. цвѣтня о 4-ій годинѣ пополудни вѡдбуде ся ліцитація на предприємство будовы нового дому приходского въ Струтинѣ выжнѡмъ повѣта долиньского. Рефлектуючій можуть переглянути планъ въ канцелярии Уряду приходского на мѣсци. 148 1—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѡмъ власный, можна дѡстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканій легки	12 „
Фляки	12 „
Нѡжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Великій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрациі, даю вѡдбиравчимъ марки. — Найлѣпшій виноо по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѡдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все снѣжа, въ великій выборъ страв и напитковъ заосмотрена кухня.

79 99—? Зъ высокимъ поважаненъмъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѡвъ

І. Друки правничі:

1.	Позовъ въ справахъ дрѡбныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи І. лѡ.	по 40	„
3.	„ „ „ ІІ. „	по 40	„
4.	„ „ „ ІІІ. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подання о екс- и интабуляціѲ, взѡръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Іншиси до подань о интабуляцію лѡ.	по 20	„

ІІ Друки для кась повичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый	лібра по 40	„
9.	Книга довжниковъ	„ „ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скриптъ довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3·—	„

ІІІ. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова	лібра по 40	„
14.	Книжка касова	„ „ 40	„

ІѴ. Друки для читаленъ и кась повичковыхъ:

15.	Списъ членѡвъ	лібра по 40	„
16.	Грамоты членьскій читаленъ „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитость особно.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРІЇ

„Рускаго Товариства Педагоґічнаго“

при улици Академічній ч. 8.

можна купити слідуючі видания:

1) Образкові видания.

Звѣринець	10 кр
Гостинець	10 „
Забавки	10 „
Менажерия	10 „
Робінзон	40 „
Квіточка	20 „
Віночок	20 „
Кобзар Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лис Микита, 2-ге цілком перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Дон Кіхота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Дѣточі вигадки ч. І.	30 „
„ „ ч. ІІ.	30 „
Забавки для дітий	40 „
Мала менажерия	35 „
Велика менажерия	40 „
Нашим дітям ч. І.	40 „
„ „ ч. ІІ.	40 „

2) Видания без образків.

Читанка ч. І. ІІ. ІІІ. ІѴ. в оправі 20 кр. без опр.	10 „
Китиця желань, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові каиці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дзвінок на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкий: Попались, Різдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	20 „
„ „ Від Бескида до Андів	10 „
О. Нижанковский: Батько і мати, двоспів для дітий з фортепіяном	10 „
Леонида Глібова: Байки	5 „
В. Чайченка: Олеся; Байки; Комарь; Два оповіданя, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сина; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двоспів з фортепіяном	10 „
Мапа етноґрафічна України-Руси	20 „
Гордіенка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорож довкола земли	60 „
Барановский: Приписи до іспитів	20 „
Молитвенник народний, в полотно оправлен.	20 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія недавотні	60 „
Василь В—р: Джонатан Свіфт. Подорож Гулівера до краю великанів	25 „
Остап Макарушка: Короткий огляд руско-українського письменства	15 „

Великі замовленя висилають ся скоро і точно

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѡстати можна въ тов. Просвѣта.

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перебѡрки Матерацѡвъ, що платить ся тѡлько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціяльнѡй роботни матерацѡвъ, кондеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львѡвъ, Коперника 5. Дреліхи на покрыти вѡдъ 60 кр. за метръ почавши.

[Импреса]. 108 9—15

МАШИНКИ універсальній до терти мигдалѡвъ, булокъ, цукру и т. п. по зр. 1·50, формы, бляхи, ножѣ столовій и кухонній. Патентованій стінки деревляній до шинокъ, сыру и т. п. (повыслу и выробу краевого) поручае ПЕТРО ХИНОЇСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ ратуши]. 4966

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничѡмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЇ рѡжнои величины

ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ до украшеня комнатъ

РАМЫ ДО ОБРАЗѲВЪ всякого рода и величины

ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касетках по 20, 30, 45, 65 и 120 кр.

ГАЛЯНТЕРІЙНІЙ ВЫРОБЫ на подарунки

МОЛИТВОСЛОВЫ еврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ

КНИГИ до всякого домашного и урядового ужитку

КНИГИ ЦЕРКОВНІЙ всякого рода

ЄВАНҐЕЛІЯ нового выданя, малого формату.

ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІЙ.

До переплету

принимае ся всякій роботы вподаній въ кругъ переплетництва.

Всякій замовленя вѡдворотною почтою. 62 22—30

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна І-шои части 25 кр. ІІ-ои части 20 кр.

Оправдений примѣрники продають ся о 10 кр. дѡльше.

Передплата на 5 выпускѡвъ 1 зр.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѡвъ ул. Галицка ч. 12.

!!! На свята Великодні!!!

найстарша ѳірма львѡвска

ФРАНЦИСКА УНДЕРКИ

улиця Краковска 15

по цѣнахъ найдешевшихъ — поручае

знамениту вудженину:

шинки, вудженій и печеній полядвиці, вудженицѣ, ролады зъ поросятъ и инший паштеты зъ дичины, телятину маринованну, молодій поросята печеній и т. д.

Замовленя зъ провінціи полагоджую пунктуально вѡдворотною почтою. 142 2—3

Розсылка сукна лишь для приватныхъ.

Вѡдтинокъ, 3.10 метр. довгій, достаточный на 1 мужескій одягъ коштуе лишь

зр. 3.10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 7·50 зъ делікатнои
зр. 8·70 зъ делікатнои
зр. 10·50 зъ найделікатн.
зр. 12·40 зъ англійскои
зр. 13·95 зъ кашґарновои

} правдивои овчои вовны

Вѡдтинокъ на чорный сальоновый одягъ зр. 10·—.

Матерія на легкій пальта вѡдъ зр. 3·25 за метръ выше; льодинъ въ пышныхъ барвахъ за 1 вѡдтинокъ зр. 6·—, 1 вѡдтинокъ зр. 9·95; Peruvienne и Doskings, матерія для урядниковъ державныхъ, зелѣзничихъ и на судейскій тоґи; найделікатнѣйшій камґарны и шевіоты а такожь матерія на уніформы для фінансовои сторожи и жандармерія и т. д. кт. д. розсылае по фабричныхъ цѣнахъ найлучше знаный яко реальный и солідный

складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF in BRÜNN**

Взѡрцѣ gratis и franco. — Достава точно пѡсля взѡрця.

УВАЖАТИ! Звертае ся увагу Р. Т. Публики особливо на те, що при безпосереднѡмъ побираню матерій выходять значно дешевше, якъ замовлюваній у торговцѣвъ посередныхъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Берни розсылае всѣ матерій по дѣйстныхъ цѣнахъ фабричныхъ не причисляючи рабату. 61 8—10

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільоґрамѡвъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

Въ кождій руській хатѣ повиненъ знаходитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѡкъ 1898.

Дѡстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Розклад їзди поіздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ. приходить о	до Львова	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ. відходять о	зі Львова
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.06		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава

Нічні

	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нічним поїздінка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
13.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7		11.37	„ „ з Підзамча
	12.10	„ Лавочного			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарни Института Ставропіґійского, пѡдъ зарядомъ Іоанникія Гренина.

Ч. 70. Львовъ, Субота 28 Марта (9 Цвѣтня) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсерати вложѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		за границы:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лиш на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звичайній принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Автономія Галичины — а Русины.

[*Выимокъ зъ промовы посла д ра Яросевича при дебатѣ надъ заявою графа Туна.*]

Въ короткѣй заявѣ правительства знаходимо деякій высказы, котрій мусимо вычитати зъ особливою увагою. Справедливѣсть супротивъ всѣхъ племенъ, бережене права и конституційне поступоване — то для насъ Руснѣвъ такій слова, що мусимо принятн ихъ до вѣдомости зъ особливою увагою. Однакъ сейчасъ додамо, що самыми тыми словами не дамо ся збути, а се зъ тои простои причины, бо попереднѣ правительства витали насъ дуже часто тыми самыми словами, якъ въ радѣ державнѣй такъ и въ галицкѣмъ соймѣ, а мы тымчасомъ маемо вѣдъ довгихъ лѣтъ тую самую, незмѣнену систему.

Горячковый поспѣхъ, зъ якимъ свого часу бѣльшѣсть сеи палаты старалась ухвалити адресу; горячковый поспѣхъ зъ якою такожь бѣльшѣсть львѣвского сойму, сейчасъ по отворенію сойму, квапилась ухвалити адресу до цѣсаря; той — якъ кажу — горячковый поспѣхъ дав намъ Руснямъ скорше дуже важну пѣдставу: серіозно надъ тымъ застановитись и вѣдъ правительства жадати, щобъ оно повсякчасъ намъ своє становиско супротивъ тыхъ адресъ та щобы сказало, якъ оно, въ виду тыхъ адресъ, представляє собѣ охорону правъ руснои народности и чи можемо мы мати якусь певну гарантію, що яко складова часть сеи державы будемо могли на дальше розвиватись нормально.

Адреса бѣльшости въ сѣй палатѣ и въ галицкѣмъ соймѣ мае на кождый случай инше значѣнє въ нашѣмъ краю, якъ де инде. Историчне становиско, на котрѣмъ въ адресѣ стае бѣльшѣсть, то добре намъ знане историчне становиско польскои шляхты, на яке мы згодитись не можемо и котре огортае насъ завсѣгды жахомъ о нашу будучибсть. То становиско Ягайлоньскои чи великопольскои идеѣ, котра опираясь на тѣмъ, що колись Галичина була частію великои польскои державы и яко часть великои тои державы мае теперь все ще бути удержувана въ такѣмъ станѣ, абы на случай вѣдбудованя давного польского орґанізму державного, що обѣймавъ и нашъ край, она могла бути до него прилучена. На случай, якъ бы прийшовъ часъ зреалізованя тои историчноі идеѣ, дуже хотѣли бы мати бодай въ Галичины готову частину тои державы.

Мы Русины — хочь найбѣльше маемо поважане для всѣхъ національныхъ идей, о скѣлько они стремлять до того, щобы роздроблену народибсть, поодинокій части народности, котра стратила свою самостѣйность, назадъ звести въ живучу свѣжу цѣлѣсть — хочь мы зъ найповнѣйшимъ поважанемъ до такои національноі идеѣ — тутъ не можемо спокѣйно глядѣти, коли пѣдъ тою великопольскою идеею розумѣють вѣдбудованє польскои державы не лишь въ ей етнографічныхъ границяхъ, але старои державы польскои зъ всѣми границями давнѣйшого великого орґанізму державного, що обѣймали богато краѣвъ заселеныхъ Руснинами. За цѣлый часъ самостѣйности польскои державы мы набрали дуже гѣркихъ досвѣдѣвъ. За для утворена тои великои державы при помочи нашои половины — насъ, що такъ скажу оженено; мы були чудово-гарнымъ женихомъ, дуже богатымъ въ краѣ, а Польща вѣдданница посватала насъ. [*Веселѣсть.*] На нещасте обохъ народностій подружже се було, на жаль, дуже нещасливе.

Правда, мы могли бы станути на тѣмъ становиску, що нашъ край не бувъ обнятый шлюбнымъ контрактомъ, бо мы мали властиво належати до угорскои короны и нашъ край зъ того титулу пѣзнѣйше прилучено до Австрій. Въ той способѣ, противъ того польского державного права, и мы могли бы выступити зъ нашимъ державнымъ правомъ. Мы могли бы назвати его Червоно-руснимъ або Володимиреко-галицкимъ и евентуально такожь домагати ся, щобъ и Данила корону цѣнено у насъ яко корону, котру, абы насъ заспокоити, треба бы безусловно вложити на голову монарха. Коли вже маемо ступати дорогою историчныхъ и державныхъ правъ, то такъ само дало бы ся легко утворити державне право. Але мы радо резигнуемо зъ того, — намъ не приходить навѣть на гадку; на основѣ якихъ-небудь документѣвъ, домагати ся для себе того права въ Австрій; противно, мы скорше вдоволимо ся, сли въ австрійскѣй державѣ прийдуть часы, коли права народностій не будуть опиратись на историчныхъ документахъ, але на реальныхъ новочасныхъ потребахъ тыхъ народностій.

Сегодня мы зъ найбѣльшимъ жалемъ мусимо бачити, що сей рѣкъ ювілейный, котрый для насъ повиненъ мати значѣнє що-найменше 50 лѣтнои горожанськои свободы пѣдъ панованемъ Австрій, есть рокомъ, въ котрѣмъ мы дожили найстрашнѣйшого можэ удару, черезъ те, що пѣдчасъ выборовъ до рады державнои мусѣли мы вести отчаяну борбу о наше истноване и доперва за цѣну великихъ жертвъ житя и арештѣвъ, змогли мы здобути тыхъ кѣлька мѣсець въ радѣ державнѣй, абы мати голосъ мѣжь народами Австрій. Все те мусить дуже лякати насъ о нашу будучибсть. Мы бачимо, що въ послѣдныхъ часахъ уживають насъ въ Галичинѣ лишь за предметъ до експеріментѣвъ, чи такій польскій мужъ державній, якъ той, котрого мы тутъ послѣдный разъ мали, головнѣкъ въ зелѣзною рукою, зможе въ австрійскѣй державѣ щасливѣйше перевести те, чого не можна було доконати въ часахъ самостѣйности Польщѣ, именно: насъ Руснинѣвъ, якъ пѣдъ взглядомъ національнымъ такъ и релігійнымъ цѣлковито змальґамувати зъ Поляками.

Мы яко народъ, що хотѣвъ бы бодай въ рамахъ теперь истнуючои конституціи австрійскои дальше поступати въ культурнѣмъ житю, въ культурнѣмъ розвою, мусимо безусловно войти до переконаня, що мы, бодай галицкій Русины, майже зовсѣмъ вѣддѣленій вѣдъ Австрій, бо мы можемо поставити богато доказовъ на те, що австрійскій законы, австрійска конституція для насъ Руснинѣвъ въ Галичинѣ майже не истнують.

Галицкій панове зъ бѣльшости, котрій теперь зъ иншими сторонництвами палати взяли ся въ бѣльшѣсть, абы перевести автономію краѣвъ, — коли-бъ я ихъ спытавъ прямо: що они властиво розумѣють пѣдъ розширенемъ автономіи, були бы мабуть въ дуже прикрѣмъ положеню, якъ бы хотѣли вѣдповѣсти на се ясно и отверто. Бо коли взяти на увагу, що маемо тутъ польского міністра, котрый не есть одвѣчальный передъ палатою а едино передъ польскимъ коломъ; коли зважити, що нашій адміністративній урядники вѣдъ намѣстника ажь до концепістѣвъ въ Галичинѣ вѣдповѣдають передъ польскимъ коломъ, взглядно передъ польскимъ центральнымъ комітетомъ выборчимъ; коли зважимо що маемо раду шкѣльну, поставлену такожь въ выимкове положенє, котра, правда, нѣбы зависить вѣдъ центрального правительства, вѣдъ міністерства, але мае дуже богато власнои ініціативы робити въ краю, що сама хоче, — то мусить ся признати, що така автономія навѣть не дасть ся вже бѣльше розширити, сли край, а передовсѣмъ другу народибсть, що числомъ майже рѣвнозначна зъ першою, мае ся на дальше уважати за народибсть живучу въ Австрій. Хиба, що може розширенемъ автономіи хочете властиву польску державибсть зробити,

якъ се у насъ неразъ вже бувало, — власностію Руснинѣвъ? Рѣзница мѣжь обома народностями вѣдъ вѣкѣвъ стояла сему все на перешкодѣ, бо якъ церковне латиньство, яке у насъ насильно ширено, такъ и арістократично-польска державибсть завсѣгды була противна нашимъ демократичнымъ традиціямъ державнымъ. Такъ само хотѣли взяти намъ нашу мову, уважаючи ей все лишь діялектомъ польскимъ. Все те сегодня въ Галичинѣ перевести насильствомъ, абы въ той способѣ Руснинѣвъ безусловно вынародовити, — то було бы одинокою причиною, чому Поляки домагають ся ще бѣльшои автономіи, нѣжь якъ ей мають нинѣ.

Але я думаю — зовсѣмъ досыть уже тои автономіи, яку Поляки теперь въ краю мають, абы мы Русины зненавидѣли автономію загаломъ и по вѣчній часы. Теперь вже мы въ кождѣмъ напрямѣ публичного житя можемо докладно бачити, що мы, покликуючись на якій-небудь законы, не годній оборонитись и устоятись противъ тои автономіи, яка вже есть сегодня. Коли зважити, що нинѣ бѣльшѣсть галицкого сойму трактуе Руснинѣвъ и всѣдну Галичину выключно зъ становиска едности польскои державы, зъ становиска польского резону державного; коли зважити, що сегодня уважають нѣбы зрадниковъ державы сепаратистами тыхъ Руснинѣвъ — они сидять тутъ на правици, — котрій посмѣють выступити зъ жаданемъ рускои мовы выкладовои въ своихъ гімназіяхъ, а противъ того выступае посолъ Торосевичъ и пятнуе ихъ сепаратистами и державными зрадниками зъ огляду на польскій народъ, — то дѣйстно дуже докладно можна видѣти, що коли польска бѣльшѣсть жадае ще бѣльшого розширеня галицкои автономіи, она не выступае зъ властивыми мотивами того жаданя...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Тернопѣльского пишуть намъ: Дня 13 н. ст. марта давало „*Мѣщанське Братство*“ *въ Тернополи* представленє драматичне. Вѣдограній були штуки: „Ицко сватъ“ и комедійка „Конець свѣта“. Акторы члены „Мѣщанського Братства“ вѣддали зовсѣмъ удачно свои ролѣ, а именно панны Ант. Бри-

---

2)

Тарасъ Шевченко.

Промова проф. д-ра Олександра Колессы выголошена на XXXVII-ыхъ рокозинахъ смерти поета у Львовѣ д. 4 н. ст. цвѣтня 1898.

(*Дальше.*)

Знаючи, що найбѣльшій подвиги козацкій зверненій були проти панованя польскои шляхты на Украинѣ, проти котрои панувавъ неприязный настрѣй и середъ сучасныхъ покольнь украиньскихъ, — перенявъ ся й Шевченко подѣбнымъ настроемъ, котрый и становить основный тонъ поезій сеи фазы його розвою.

Але малюючи изъ становиска украиньскихъ часъ народныхъ яркій сцены шляхотского панованя на Украинѣ та причины, що пѣдняли народъ до боротьбы, описуючи кровавую кару довершену козаками и гайдамаками на кривдникахъ, не спочувае Шевченко жорстокимъ выбухамъ мести, — йому жаль марно пролитои людскои крови. Навѣть у Гайдамакахъ, — въ котрыхъ деякій польскій критики добачують „канібальскій уподобани“ Тараса, — понадъ луною пожарѣвъ, понадъ войками мордованыхъ и окликами розшалѣлого гайдамацтва, надъ скиртами трупѣвъ и калюжами крови — уносить ся чоловѣколюбный духъ поета, що болѣе, дивлячись, якъ „старыхъ Славянъ дѣти впились кровю“, — що бачить у цѣлѣй страшенній мести велику историчну похибку и заохочуе до братолюбства.

„Серце болить“ — пише вонъ у передмовѣ до Гайдамакѣвъ — „а розказувати треба; нехай бачать сыны и внуки, що батьки ихъ помылялись, — нехай братають ся знову изъ своими ворогами, — нехай житомъ и пшеницею, якъ золотомъ покрыта неозмѣжованою останеть ся одъ моря и до моря словяньска земля“. [I. 162.] *)

Слова сесѣ пронизаній правдивою христіяньскою засадою, що каже любити навѣть ворогѣвъ, засадою такъ трудною до зреалізованя, — е найкрасчою обороною Шевченка противъ огаданыхъ закидѣвъ.

Уже въ „Гайдамакахъ“ та въ „Одѣ до Основяненка“ проявае мѣсцями критична рефлексія надъ историчными подѣями. Поетъ тужить ще за бунчуками й булавами гетьманьскими, але вонъ знае, що вже:

Не вернеть ся Козаччина,
Не встануть гетьмани,
Не покрыють Украину
Червоній жупаны. [I. 29.]

Идеалістичній драперій, якими окружавъ вонъ Козацтво, обпадали постепенно, коли поетъ довѣдувавъ ся, кѣлько то самолюбныхъ та олігархічныхъ инстинктѣвъ скрывало ся пѣдъ патріотичною маскою многихъ проводирѣвъ козацкихъ: тыхъ самыхъ „панѣвъ-ясновельможныхъ гетьманѣвъ“, котрыхъ колись въ такою любовю оспѣвувавъ, якъ вони на вороныхъ коняхъ блискали булавами, — назвавъ р. 1845 у „Посланію“ рабами, пѣдпѣжками, грязею Москвы, та варшавскимъ смѣтямъ. [I. 291.]

*) Цитаты поданій по выданю проф. Ом. Огоновского въ р. 1893.

Сумъ обгортавъ душу поета, коли застановивъ ся надъ тымъ, що всѣ тѣ боротьбы козацкій, веденій въ такимъ завзятемъ, зъ такими жертвами, не дали въ результатѣ нѣчого реального, окрѣмъ знищеня, руины та могилъ, пѣдъ котрыми поховано політичну волю Украины:

За що-жь боролись мы зъ Ляхами?
За що мы рѣзались зъ Ордами?
За що скородили списами
Московскій ребра!... засѣвали
И рудою поливали,
И шаблями скородили...
Що-жь на нивѣ уродило?
Уродила рута, рута —
Волѣ нашои отрута! [I. 195—196.]

Козацка давнина блѣдла въ очахъ Шевченка проти сучаснои недолѣ рѣдного народу. Вѣдгомону давныхъ историчныхъ подѣй не допускали до него двѣ сучасній кривды: політичный гнетъ, якій терпѣла Украина пѣдъ московскою управою, та соціяльна неволя закрѣпощеного люду... Почутя першои кривды поставило його проти московскои кормиги, — свѣдомѣсть другои кривды покликала Шевченка мѣжь найсмѣливѣйшихъ борцѣвъ за права люду.

Въ московскому царизмѣ бачивъ Шевченко голосне жерело лиха соціяльного и політичного. Петро I завдавъ одинъ изъ найтяжшихъ ударѣвъ автономіи Украины, — зломивъ останки ей політичноі силы, — а Катерина II. завела на Украинѣ крѣпацтво...

Отей кривды нагадуе собѣ поетъ дивлячись у Петербурзѣ на памятникъ Петра I., на котрому написано: „Петру I. — Катерина II.“

„Се той Первый — замѣчуе Шевченко у своѣй поемѣ „Сонъ“ — що розпинавъ нашу Украину; — А Вторая докопала вдову сиротину...“

Въ душѣ Шевченковѣй вѣдживають тѣ насильства Петра довершенй на Украинѣ — и вонъ пѣдносить проти нихъ могучу пѣснюскаргу, вкладаючи ей въ уста гетьмана Полуботка и козакѣвъ, що погибли въ надневскихъ болотахъ, пѣдготовляючи мѣсце пѣдъ цареку столицю:

„Царю проклятый, несытый,
Гаспиде лукавый!
Що ты зробивъ зъ козаками?
Болота засыпавъ
Благородными кѣстками;
Поставивъ столицю
На ихъ трупахъ катованыхъ
И въ темнѣй темницѣ
Мене, вольного гетьмана
Голодомъ замучивъ
У кайданахъ.. [I.209—210.]
. . . . . .
И мы скованій зъ тобою,
Людоѣде, змыю!
На страшному на судищѣ
Мы Бога закрыемъ
Одъ очей твоихъ несытыхъ.
Ты насъ зъ Украины
Загнавъ голыхъ и голодныхъ
У снѣгъ на чужину
Ты порѣзавъ нашъ шкуръ нашихъ
Собѣ багряницю,
Пошивъ жилами твердыми,
И заклавъ столицю
Въ новѣй рясѣ. Подиви ся:
Церкви та палаты!
Весели ся лютый кате,
Проклятый, проклятый!“ [I. 210—211.]

Въ Петербурзѣ, въ тому осередку московского автократизму и бюрократіи, бачить

І. КАПРАЛИКЪ
Львѣвъ, побѣчь Народного Дому
поручае всякій инструменты музичній: скрипки, альтѣвки, басетлѣ, басы, флеты, клярнеты и трубки, а такожь цитры и гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментѣвъ. — Цѣны найтанші. Цѣнники безплатно.

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львѣвъ-Перемышль
Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріялѣвъ будівельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкѣвъ зелѣзаній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зъ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційні, теръ, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахѣвки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифоновій замкненя каналовій и пістаровій, та рурки кревовій и т. п. 127 12—50

ковичѣвна, Марта и Антонія Чубатѣвны и пп. Павло Чубатый, Иванъ Джусъ, Постригачь, Костѣвъ, Кучерскій и Вол. Чубатый. Тѣлько чистый зыскъ, призначеный на будову власного дому, буваъ невеликій, всего 9 зр.; причина може та, що наведений высше штука вже трохи перестарѣлй. — Дня 22 н. ст. марта вѣдбули ся загальний зборы того товариства. До нового выдѣлу увѣйшли: оо. Громницкій и Як. Вацикъ та пп. Сатурскій, Демчукъ, Лука Чубатый, Остапюкъ и Мельничукъ. — Взагалѣ „Мѣщаньске Братство“ розвивая ся гарно. Членѣвъ мае надъ 300; жите товариске ожи-вляють вечерницѣ зѣ спѣвами та деклямаціями и вѣдчиты; дотеперь мавъ о. В. Громницкій кѣлька вѣдчитѣвъ про мѣсто Тернополь и его околицю а о. А. Глодзиньскій о огородництвѣ. Товариство постановило также побудувати свѣй дѣмъ и въ тѣй цѣли збирае удѣлы. Дасть Бѣгъ, а мѣщаньство тернопольске не буде лишь мѣщаньствомъ зъ имени, бо въ дѣйстности оно выперте зъ мѣста чужинцями, але просвѣчене и огрѣте патріотизмомъ возьме ся щиро до користнои працѣ на пожитокъ своему народови.

Дня 20 н. ст. лютого урядила *читальня „Просвѣты“ въ мѣсточку Микулинцяхъ* вечерокъ зѣ спѣвами и деклямаціями и вѣнъ выпавъ дуже гарно. Вступне слово державъ голова читальнѣ п. Стефанъ Абрагамовскій; привитавши зѣбраныхъ, выказавъ цѣль вечерковъ взагалѣ якъ и тыхъ, котрѣ уряджувала дотеперь читальня макулинецка. Вѣдтакъ слѣдували спѣвы и деклямаціи на перемѣну; перший вѣдспѣвавъ удачно мѣсцевый хоръ мѣщаньскій, въ другихъ брали участь дѣвчата: Анна Абрагамовска и Анна Тополыницка и пп. Иванъ Цибульскій, Іосифъ Юрчукъ и Савицкій. По вечерку наступивъ комерсъ та танцѣ и весело въ рѣдномъ кружку протягнули ся геть за пѣвнѣчь. — Читальня микулинецка рѣзвивае ся взагалѣ добре; мае 120 членѣвъ. Каса щадничо позичкова при читальни „Просвѣты“ выказала въ 1897 роцѣ 7606 зр. 84 кр. обороту касового; выпозичила въ тѣмъ роцѣ 2976 зр.; чистого выску було 100 зр. 05 кр.; до касы щадничои вплынуло 126 зр. 51 кр.

Дня 24 н. ст. лютого вѣдбули ся перший загальний зборы и отворене *читальнѣ „Просвѣты“ въ селѣ Прошовѣ* въ хатѣ д-ра Іосифа Олеськова, котру вѣнъ вѣдступивъ для читальнѣ а котру члены на се торжество прикрасили гарными портретами и зелеными еме-рековыми гѣлями. Рано вѣдбула ся служба Божа въ мѣсцевѣй церквѣ а пополудни о 2 годинѣ приступлено до отворення читальнѣ. Мѣсцевый парохъ о. Юл. Серончковскій, посвятивши хату читальняну, вѣдкрывъ зборы промовою, въ котрѣй сказавъ, що въ радостію бачить въ своѣй парохіи починаюче ся добре дѣло, вказавъ на велику важность читалень и заохочувавъ новыхъ членѣвъ въ одушевлаючихъ словахъ до безвинноп працѣ на народни нивѣ. Выбраный вѣдтакъ предсѣдателемъ зборѣвъ о. Євст. Цурковскій пояснивъ значѣне товариства „Просвѣты“ и статута читалень „Просвѣты“, котрѣ мають зъ долины пѣднести просвѣту и економічный бытъ рускаго народу. П. Александеръ Серончковскій, слухачь правъ, державъ старанно обробленый вѣдчитъ на тему „Що то таке конституція и якъ мы ѣи дѣстали?“ — де выложивъ исторію нашои конституціи и устрѣй австрійскои державы. — П. Стефанъ Абрагамовскій зъ Микулинець въ патріотичнѣй промовѣ вказавъ на вагу товариствъ и спѣлокъ, за помочію котрыхъ добили ся луч-шои долѣ народы навѣть далеко сильнѣйшій и маетнѣйшій якъ мы. Тымъ бѣльше вказана така робота для насъ, народу бѣднаго, бо чого не може одинъ, то зможуть тысячѣ и мілюны. Многолѣтями и пѣснію „Миръ вамъ братя“ закѣнчено зборы, по чѣмъ наступила спѣльна перекуска. Членѣвъ записалось на-разъ 56; до выдѣлу выбрано о. Юліяна Серончковского и господарѣвъ чч. Федька Очу-фришиного, Василя Демкова, Михайла Гарника и Михайла Ивахового а на заступникѣвъ выдѣловыхъ парубкѣвъ чч. Ивана Гарника и Стефана Веселика. На зборы прибули, окрѣмъ головы Філіи „Просвѣты“ о. Є. Цурковского, делегаты сусѣдныхъ читалень „Просвѣты“ зъ Микулинець, Скоморохъ и Мышковичь, а такожь о. Лопатиньскій зъ Бишокъ, о. Павликъ и п. Зиновій Костецкій зъ Микулинець.

Вже була згадка въ „Свободѣ“ про отворе-нѣ 13. н. ст. лютого *читальнѣ въ селѣ Ладичинѣ*. Молода читальня взяла ся енергічно до заснованя краминцѣ читальняной, въ про-тягу мѣсяця зѣбрано 200 зр. удѣлѣвъ и въ другѣй половинѣ марта отворено краминцю въ громадскѣмъ домѣ. Краминцею занимае ся выдѣлъ. — Дня 8. н. ст. лютого отворила краминцю *читальня „Просвѣты“ въ Настасовѣ* въ громадскѣмъ домѣ. Удѣлѣвъ зложено на 140 зр. Краминця, котрою занимае ся выдѣлъ читальнѣ а головно о. Є. Цурковскій и членъ выдѣлу ч. Гнатъ Бичикъ, розвивае ся добре, и дасть Богъ, при зростаючѣй свѣдо-мости народнѣй громадянъ, буде розвивати ся чимъ разъ краще. — Обѣ краминцѣ побира-ють товары зѣ складу „Народнои Торговлѣ“.

Згадати ще треба, що отвирають ся нѣ-бавомъ двѣ новѣ *читальнѣ „Просвѣты“ въ Островѣ и въ Смикѣвцяхъ*.

Переглядъ політичный.

Зъ внутрѣшныхъ справъ въ теперѣшнѣмъ часѣ парляментарныхъ ферій мало новинъ. Шефъ секційный въ міністерствѣ внутрѣшныхъ справъ, Юлій Сатасеръ, авторъ баденѣвскихъ розпоряджень языковыхъ пѣде незадовго на пенсію. Наслѣдникомъ его буде віцепрезидентъ ческого намѣстництва Іосифъ Штумеръ, до котрого гр. Тунъ мае особливе довѣре ще зъ часѣвъ свого намѣстниковання. Новый шефъ секційный мае обняти всякій справы ческій.

Уступленє д-ра Шустерщіца зъ рады державнои пояснюе Politik также причинами політичными. Коли на весну минувшого року — пише той дневникъ — гр. Бадені впавъ на нещасливу гадку, щобы утворити парляментарну бѣльшѣсть зъ нѣмецкими умѣреными лібералами а поминути нѣмецкихъ людовцѣвъ и полудневыхъ Славянъ, тогдѣ д-ръ Шустер-щіцъ поисувавъ ему тѣ пляны, даючи починъ до утворення автономічнои бѣльшости. Бувъ то політикъ зъ порывомъ, а лише вѣдносины, якѣ вытворили ся въ парляментѣ, не дали ему розвинути сильнои дѣяльности. Правиця дер-жалась засады выжиданя, а така політика не припадала до смаку послови, що рвавъ ся до дѣлъ. А що не мѣгъ вѣнъ своихъ політич-ныхъ приятелѣвъ потягнути за собою, то волѣвъ зложити мандатъ.

Угорскій дневники пишуть, що не знати ще, чи справа австрійско-угорскои угоды буде могла рѣвночасно прийти передъ оба парля-менты, бо не знати, коли въ австрійскѣй радѣ державнѣй буде можлива надъ нею дискусія. Вчера угорскій міністеръ скарбу Люкачь при-ѣхавъ до Вѣдня, щобы порозумѣти ся въ тѣй справѣ. Вѣденьскій дневники доносять проти-вно, що справа угоды буде внесена въ обохъ парляментахъ дня 20 с. м.

Въ понедѣлокъ о год. 11½ въ полудне вѣдбуде ся въ Будапештѣ урочисте спѣльне засѣдане обохъ палатъ угорского парля-менту. Провѣдъ будуть вести Дезідерій Сі-ляді и гр. Тіборъ Каролі, а секретарями бу-дуть п. Антѣвъ Мольнаръ и членъ палаты магнатѣвъ гр. Чіракі. На засѣданю вѣдчитае ся насамперед повѣдомлене президента міні-стрѣвъ, що законъ о святкованю дня 11 цвѣт-ня на памятку конституціи зъ 1848 р дѣставъ санкцію, опѣсля адресу, котру мае ся пере-дати монархови. Бесѣдъ на тѣмъ засѣданю не буде жадныхъ. По засѣданю члены парля-менту удадуть ся заразъ на королѣвскій за-мокъ, п. Сіляді вручить тамъ цѣсареви адре-су при одѣтнѣй промовѣ, на котру вѣдпо-вѣсть цѣсарь. Сторонництво независимыхъ не возьме участи въ засѣданю.

— —

Зъ Бѣлграду доносять, що для поправы вѣдносинъ мѣжь Сербіею и Россіею и для зъѣднаня ліберального сторонництва король Александеръ старае ся наклонити свого вѣтця, щобы на якійсь часъ выѣхавъ въ Сербію. Ка-жуть, що въ разѣ, коли бы Мілянъ справдѣ выѣхавъ, лібералы постарають ся вже о те, щобы вѣнъ бѣльше не мѣгъ вернути до краю.

— —

Въ справѣ испаньско американь-ского спору мае президентъ Сполученыхъ державъ зложити вашингтоньскому конгресови въ понедѣлокъ свое посланіе, котре выладже-не було вже передъ кѣлькома днями. Здер-жане посланія и вѣддложене его на кѣлька днѣвъ дае пѣдставу до надѣѣ, що може ще въ послѣднѣй хвилѣ дасть ся справу полагоди-ти мирно. Правда, що Мекъ Кінлі оправдавъ урядове те вѣддложене тымъ, що на Кубѣ на-ходить ся ще 2000 Американцѣвъ, котрыхъ жите було бы загрожене, коли бы заразъ роз-почато воєнні кроки; але мабуть не се одно було причиною, що вѣнъ здержавъ посланіе, котре рѣвналось бы выповѣдженю вѣйны Испаніи. Причинилась до сего певно мѣжь ни-шимъ также дипльоматична интервенція дер-жавъ, до котрои на просьбу испаньскои коро-левои давъ починъ цѣсарь Францъ Іосифъ. Дальше зайшла также и зъ стороны повстан-цѣвъ несподѣвана рѣчь, котра президента Спо-лученыхъ державъ змушуе до розваги. Ку-баньска хунта, що сидить въ Новѣмъ Йорку, оголосила проклямацію, въ котрѣй безусловно жадае признаня независимости Кубы и гро-зить, що въ противнѣмъ разѣ повстанцѣ до послѣднои каплѣ крови будуть боронити ся противъ американьскои интервенціи. При тѣмъ станѣ рѣчи Сполученѣ державы мусять або узнати будь-що-будь незаконне правительство повстанче и зъ нимъ переговорювати въ спра-вѣ оружнои интервенціи, або заздалегѣдь при-знати независимость Кубы, або вкѣнци высту-пити въ оборонѣ повстанцѣвъ противъ ихъ волѣ. Здогадують ся также, що станъ аме-риканьскои маринарки мѣгъ причинити ся до того, що Мекъ Кінлі бажае ще выжати на часъ. Сполученѣ державы такъ само, якъ и Испанія, не в достаточно приготовленѣ до вѣй-ны. Американьскѣ кораблѣ мають залогу на-вмну зъ всякихъ народностей, а вправити ся до военнои служѣы — рѣчь не такъ легка.

Зъ Мадриду доносять, що амеріканьскій посолъ не выѣхавъ ще вѣдтамъ анѣ не зажа-давъ звороту своихъ паперѣвъ, але рѣчи свои вже выславъ и попродавъ меблѣ. Приготовле-ня до вѣйны ведуть ся горячково зъ найбѣль-шимъ поспѣхомъ. Субскрипція на побѣльшене фльоты дала доси 25 мілюнѣвъ песетѣвъ. Въ міністерствахъ вѣйны и маринарки працюють днями и ночами.

Зъ Лондону звѣщають, що испаньска коро-лева-регентка звернула ся письменно до ко-ролевои Вікторіи зъ просьбою о интервенцію въ цѣли мирного полагодженя испаньско-аме-риканьского спору.

НОВИНКИ.

— Зъ руского народного театру. Въ недѣлю 10-ого н. ст. цвѣтня выставить нашъ театръ въ Тернополи историчну драму И. Карпенка, сценізовану Л. Лопатиньскимъ, пѣдъ назвою: „Два гетьманы“ [Палѣй и Мазепа] Выставы историчнѣ належать у насъ до рѣдкостій, головно задля того, що мало у насъ творбъ драматичныхъ зъ нашои минувшины, котрѣ вѣдповѣдали бы въ цѣлости сценічнымъ вы-могамъ. „Два гетьманы“ подають якъ най-лѣпшій надѣѣ, що стануть вызначнымъ твором въ нашѣмъ историчнѣмъ репертуарѣ, бо зъ нихъ характеры особъ начеркненѣ зъ прав-дивымъ артизмомъ, а акція лучить тѣсно зъ провѣдною думкою. Бажаемо Дирекціи театру, щобы ся заходы коло сеи выставы увѣнчали ся гарнымъ успѣхомъ, а не сумнѣ-мо ся, що Тернопѣльщина заинтересуесь сею историчною штукою. Хто хоче вѣдсвѣжити въ собѣ вражѣня нашои бувальщины и пѣд-нести свого духа, нехай не пропустить сеи выставы! — Въ понедѣлокъ 11-цвѣтня пред-ставить ся „Штабникъ зъ Тирола“ оперета Целлера въ 3 актахъ въ вѣйсковою музикою 55. полку пѣхоты; въ второкъ 12-ого цвѣтня нова комедія п. В. М. „Мертвый гость“. За-для опѣзнення апробаты намѣстництва до штуки Льва Лопатиньского „До Бразилії!“ вѣддложено ся выставу на часъ рускихъ святъ. За тои причины театръ перебуде въ Терно-полі ще черезъ рускій свята.

— На фондъ народчый зложили дальше на руки выдѣлу „Народнои Рады“ слѣдуючѣ па-тріоты: Андрѣй Павлишь, нотарь зъ Рожнѣ-това 6 зр. 70 кр.; д-ръ Куликъ адвокатъ въ

Шевченко головный осередокъ, изъ котрого плыве на Украину деморалізація и корупція. Блискуче вѣстре своєи сатиры звертае вѣнъ у поемѣ „Сонъ“ проти сервілізму і лизунь-ства, бачучи тыхъ земляковъ Украинцѣвъ, що для особистои выгоды вѣдреклись рѣдного народу и стали служити ворогови на шкоду Украины.

Отъ и братія сыпнула
У сенатъ писати
Та пѣдписувать, та драти
Изъ батька и зъ брата.
А мѣжь ними и землячки
Де-де поглядають, —
По московськи такъ и чешуть,
Смѣють ся та лають
Батькѣвъ своихъ, що зъ малечку
Цѣенькати не вчили
По нѣмецьки, а то теперь
И кисни въ чорнилѣ!
Пявки, пявки! Може батько
Остатню корову
Жидамъ продавъ, поки вывчивъ
Московскои мовы!
Украино, Украино!
Отсе твои дѣти,
Твои квѣты молодіи
Чорнилomъ политѣ,
Московською блекотою,
Въ нѣмецкихъ петлицяхъ
Замучені . . . Плачь, Вкранно,
Бездѣтна вдовице! [I. 211—212.]

Вѣдчуваючи неволю рѣдного краю, Шев-ченко здѣймае ся на становиско вселюдске и спочувае усѣмъ народамъ, що борють ся за свою політичну волю зъ вѣрлами тирань-ства.

Такій огненный, прометейскій протестъ проти насильного панованя одного народу надъ другимъ, проти загарбуваня чужихъ кра-инъ для самолюбныхъ цѣлей самодержця, проти машины мілітаризму—сформувавъ Шев-ченко у своѣй поемѣ „Кавказъ“.

Його палить кровь пролита московскимъ царизмомъ, що будуе свою величь на трупахъ покоренихъ народѣвъ...

...Лягло кѣстьми
Людей муштрованыхъ чи-мало...
А слѣзъ, и крова? Напоить
Всѣхъ императорѣвъ бы стало...
Зъ дѣтьми и внуками втопить
Въ сльозахъ удовыхъ. А дѣвочихъ,
Пролитыхъ нишкомъ середъ ночи,
А материнихъ горячихъ слѣзъ,
А батьковськихъ, старыхъ, крѣвавыхъ —
Не рѣки — море розлилось
Огненне море!...

Поетъ спочувае Черкесамъ, що пѣдня-лись проти московскои кормиги:

Борѣте ся — поборете!
Встане правда, — встане воля!

Яркій кольоритъ, смѣливѣсть помысловъ, сила чутя и слова, широкій свѣтоглядъ, все-людскій идеи братолюбства и волѣ — здобули поемамъ „Сонъ“ и „Кавказъ“ вызначне мѣсце въ европейскѣй поезіи політичнѣй, — але смѣ-ливѣ тѣ гадки оплативъ поетъ десятилѣтньою неволею — своимъ зломанымъ житемъ...

Борючись проти деспотизму московского царства та проти московского уряду — Шев-ченко не вѣдносить ся ворожо до московского народу такъ само, якъ выступаючи проти польскои шляхты и нелюдскости польскихъ панѣвъ на Украинѣ, вѣнъ не ворогуе зъ По-ляками взагалѣ. Навпаки! Пѣдъ той часъ, ко-ли Тарасъ писавъ свои поемы політичнѣ, фор-мувались тѣ його погляды, що оживлювали опѣсля „Кирило-Методіѣвске Братство“. Шев-ченко снуе уразъ изъ Кулѣшемъ та Костома-ровымъ буйнѣ мрѣѣ, въ котрыхъ бачить усѣхъ Словянъ зъединеныхъ въ одну сѣмю, въ од-ну велику, вольну федерацію основану на пра-вахъ науки Христовои, — про державу, въ котрѣй поодинокѣ народы вберѣгали-бъ повну автономію... У тѣй державѣ вызначуе вѣнъ важне мѣсце вольнѣй Украинѣ.... Се одинъ изъ найвысшихъ идеалѣвъ, до якого пѣднявъ ся Шевченко, бажаючи

Щобъ усѣ Славяне стали
Добрыми братами
И сынами сонця правды!... [I. 243].

Такъ дививъся Шевченко на справы політичнѣ.

Думки поетовѣ про справы со-ціальнѣ оберталисъ коло одного великого лиха — коло крѣпацтва. Цѣлу силу своего слова повертае вѣнъ на те, щобы показати погань сеи соціальнои институціи, жорсто-кѣсть панѣвъ и терпѣня люду. Вѣнъ малюе намъ цѣлый рядъ картинъ суспѣльнои неволѣ, цѣлу галерію темныхъ портретѣвъ властникѣвъ крѣпацкихъ душъ, не выкѣнчуючи ихъ въ усѣхъ подробицяхъ...

. . . Якъ бы розказать
Про якого небудь одного магната...
Історію-правду, то перелякать
Саме-бъ пекло можна, а Данта старого
Полупанкомъ нашимъ можно здивувать...
[II. 98.]

Крѣпацку неволю знае поетъ изъ близь-ка, — вѣдчувъ ѣи добре на своихъ плечахъ, пѣзнавъ ѣи, дивлячись на нещастну долю свого батька, матери, братѣвъ та сестеръ.

Не называю ѣи разомъ —
Тои хатиночки у гаѣ,
Надъ чистымъ ставомъ край села;
Мене тамъ мати повила...
И повиваючи спѣвала,
Свою нудьгу переливала
Въ свою дитину; въ тѣмъ гаю
У тѣй хатинѣ, у раю
Я бачивъ пекло... Тамъ неволя,
Робота тяжкая нѣколи
И помолитись не дають...
Тамъ матѣрь добрую мою
Ще молодую у могилу
Нужда та праця положила;
Тамъ батько плачучи зъ дѣтьми
[А мы малѣ були и голѣ]
Не вытерпѣвъ лихои долѣ —
Умеръ на панщинѣ... а мы
Розлѣзли ся межи людьми
Мовъ мышенята. Я до школы —
Носати воду школярамъ,
Браты на панщину ходили,
Поки лобы имъ поголили...
А сестры!... Сестры? Горе вамъ
Мои голубки молодіи!
Вы въ наймахъ выросли, чужіи,
У наймахъ косы побѣлѣють,
У наймахъ, сестры, й умрете! [II. 70.]

Знесеня крѣпацтва вважавъ поетъ уразъ изъ усѣми передовыми людьми свого часу якъ найважнѣйшій постулятъ соціальный — и його огненне слово безперечно также чи мало причинилось до усуненя сеи суспѣльнои кривды. На жаль — Шевченко не дочекавъ тои щасливои хвилѣ: доля надъ нимъ поглу-зувала. Въ кѣлька днѣвъ по смерти Шев-ченка [умеръ 26 лютого] оголошено прилюдно маніфестъ [5-марта] про знесене крѣпацтва...

Шевченко боровъ ся проти всякихъ не-догодъ сучасного йому ладу соціального, однакъ його позитивный идеалъ суспѣльный не бувъ ясный. Тарасъ бажавъ собѣ такого устрою соціального, де не було бъ нѣ бога-тыхъ нѣ убогихъ [„А мы помолимо ся Богу и небогатѣ и не вбогѣ“ II. 237], туживъ за громадою „безъ холопа и безъ пана“ [II. 116]. Конкретнѣйшихъ, яснѣйшихъ идеа-лѣвъ соціальныхъ — въ поезіяхъ Шевченко-выхъ не бачимо...

(*Конецъ буде.*)

Кутахъ 3 зр.; Огоновскій Петро зъ Львова 1 зр.; о. Погорецкій зъ Бродокъ 2 зр.; о. Гірняк зъ Винникъ 1 зр.; директоръ Александеръ Бонковскій 4 зр.; Олекса Таничкевичъ зъ Львова 2 зр.; Дмитро Левкевичъ 1 зр

— **Панна Саломея Крушельницка**, звѣстна спѣвачка оперова, прислала въ день вечерниць въ память Тараса Шевченка на руки головы Львбвского Бояна, проф. В. Шухевича, таку телеґраму зъ Удіне: „Тужно менѣ, що я сегодня не мѣжь вами, та годѣ! Величайте здоровій нашого генія! Наша дума, наша пѣсня, не вмре, не загине! — *Саломея Крушельницка.*

— **П. Иванъ Трушь**, нашъ маляръ зъ Кракова, выготовивъ уже для „Просвѣты" портретъ фундатора проф. Стефана Дубравского. Портретъ сей красить уже посередъ нашихъ салю засѣдань выдѣлу „Просвѣты".

— **Страстній псальмы на прозіціи.** Зъ Святина одержали мы друковану [въ друкарни Л. Погорілеса въ Святинѣ] програму страстныхъ псальмбвъ, якій тамъ у Велику пятницю о годинѣ 5 вечеромъ вбдспѣвае пбдъ проводомъ п. Е. Ш. хоръ мѣщаньскій, мужескій и мѣшаный. Вбдспѣваныхъ буде много композицій Рудковского, Лавровского, Бортнянского и Гайдена. — Рбвножь изъ Скалы одержали мы донесенє, що въ тамошнбй мѣскбй церкви хоръ мѣщаньскій вбдспѣвае страстнѣ псальмы въ Велику пятницю о годинѣ 7 вечеромъ.

— **Въ справѣ закупна зббжа** пишуть намъ ще и зъ-пбдъ Галича: Павло Калакура, господарь и купець въ Гнильчу [пбдъ Галичемъ] спровадивъ зъ Lagerhaus Goldlust et Comp. въ Чернбвцяхъ цѣлый ваґонъ кукурузы Транспортъ одного воза зъ Черновець до Галича коштувавъ 44 зр. 85 кр а кукуруза на складѣ есть въ слѣдуючихъ цѣнахъ: 4 зр. 50 кр., 5 зр. 10 кр., 5 зр. 20 кр., 5 зр. 40 кр. за 100 клґр.

— **Выдѣлъ краєвый** запросивъ сими днями до артистичнои комісіи для надзору надъ розвоємъ руского театру пп. Савчака, Грушевского Колессу, Кулачковского, Коцовского и Вахнянина. Комісія тая мала бы здавати выдѣлови краєвому квартально справу зъ розвою нашои сцены.

— **„Рбвноправнбсть" языкбвъ на галицкбй Руси.** Зъ-пбдъ Бурштина пишуть намъ: Мимо постановъ, застерѣгаючихъ рбвноправнбсть обохъ краєвыхъ языкбвъ въ письмѣ и словѣ, мимо приречень выголошеныхъ въ соймѣ на сю тему медотечивыми устами нашихъ опѣкунбвъ, не можемо дбждатись рускихъ написей на бюрахъ и коридорахъ суду въ Бурштинѣ. Та не лише въ судѣ, але и на урядѣ податковбмъ, на будынку, котрый громада власнымъ коштомъ выставила а куда мужикъ сзою керванщю вбдносить, знеґовано нашу мову. На вывѣсцѣ могла помѣститись лишь напись польска; для рускои не стало мѣсця! За те въ урядѣ податковбмъ в ажъ надто мѣсця на рускій грошѣ...

— **Зъ Порохника** [въ повѣтѣ ярославскбмъ] пишуть намъ: Зъ Фирлѣєва повѣту рогатинского доношено, що тамъ для чотирохъ школярѣвъ лат. обряду польскій кєьондзъ удѣляе науки релїґіи. Въ нашбй порохницкбй парохіи знову инакше. Порохникъ мѣсто судове, зъ селами Угорка, Хорбвъ, Тиневичѣ и Гавловичѣ разомъ творять парохію деканата порохницкого. До школы въ Порохнику ходить дѣтей гр.-кат. обряду до 30, а якъ довго рускимъ парохомъ есть тутъ о. Теофіль Пбдляшецкій, хвала Богу вже тридять и пять лѣтъ, Русинбвъ учить релїґіи разомъ зъ Поляками польскій вікарій. — Въ селѣ Угорка, вбддаленбй шесть клм. вбдъ Порохника, ходить до школы 76 дѣтей гр.-кат. обряду, а и тамъ учить релїґіи польскій кєьондзъ зъ Тулиголовъ разомъ усѣхъ, Русинбвъ и Полякбвъ. — Въ селѣ Хорбвъ, вбддаленбмъ вбдъ Порохника пять клм., ходить до школы 41 Русинбвъ, а 21 Полякбвъ, а учить релїґіи всѣхъ разомъ польскій вікарій зъ Порохника. — Въ селѣ Тиневичѣ, вбддаленбмъ вбдъ Порохника пять клм., ходить до школы 29 Русинбвъ а 10 Полякбвъ, але и тамъ учить релїґіи всѣхъ разомъ польскій вікарій Порохника. — Чи може се не вѣдомо Всесв. гр.-кат. консисторіи въ Перемышли? А тымъ чей-же приготовують ся другій Тучапы? — *Ревный.*

— **Зъ Ярослава пишуть намъ:** Старанємъ кблькохъ рускихъ академикбвъ вбдбули ся въ Ярославѣ дня 28 марта с. р. по разъ перший вечерницѣ въ честь незабутного нашого кобзаря Т. Шевченка. Въ критику поодинокихъ точокъ програмы не хочу вдаватись, бо се найлучше скритикувала публика, що прилухуючись, грбмкими оплесками нагороджувала всѣхъ, хто выступавъ на сценѣ, а найббльшу часть зъ тыхъ лавровъ одержали Вп. пп. О. Цѣпановска за гру на фортепянѣ и З. Скобельска за деклямацію. — Перейдѣмъ же зб сцены на салю и розглянмо ся, хто прибувъ на сй вечерницѣ? То були перший вечерницѣ на граници Руси-Украины зъ заходомъ, тожь на певно можна було сподѣватись, що салю битькомъ заповнить околична руска интеліґенція, бо-жь и есть ся досыть навкруги Ярослава. Але де тамъ! Ото въ передныхъ крѣслахъ засѣло кблька родинъ польскихъ, не всѣ ярославскій Русины, а зъ околицѣ всего щось чотири чи пять священникбвъ, двѣ панѣ та й кблькохъ свѣтскихъ панбвъ. Межи публикою на салі можна було побачити кблькох польскихъ панбвъ зъ околицѣ. А на партерѣ по-за крѣслами досыть ученикбвъ ґімназіальныхъ и збльше нѣжь сто селянъ стануло якъ муръ. Були то селяне зъ поблизшихъ и дальшихъ сѣлъ Ярославщины — зъ Сухорова, Ветлина, Монастиря, Полкинь, Порохника и иншихъ. Були мѣжь ними и такій, що мали три милѣ дороги, — але за те не було священникбвъ навѣть такихъ, котрымъ до Ярослава всего пбвъ милѣ... Селяне радувались вечеркомъ а найлучшимъ доказомъ сего було, що по вычерпаній програмѣ они на салі самій зачали спѣвати „Ще не вмерла Украина", а вбдспѣвавши зъ одушевленямъ сей имнъ народный, вбдспѣвали вбдтакъ „Миръ Вамъ Братя". Такъ отже стверджуесь правда слбвъ поданыхъ недавно въ „Дѣлѣ", що въ Ярославщинѣ не интеліґенція провадить селянъ, але противно, селяне показують интеліґенціи, якъ мае поступати. — *Одень изъ салѣ.*

— **Quousque tandem?** Въ день Благовѣщенія, и то въ пору, коли люде збиралисъ ити на богослуженє, завитавъ до села Тенетникъ въ повѣтѣ рогатинскбмъ екзекуторъ Федоровичъ зъ Бурштина стягати податокъ и таксу вбйскову. Коли-жь вже разъ дбждемо ся того, щобы нашій власти шанували нашь обрядъ и позволили намъ спокбйно обходити свои свята?!

— **Львбвскій** університетъ приготовляе ся до торжественного пращання уступаючого зъ товариства професорбвъ намѣстника ґр. Пінїньского. Пращанє вбдбуде ся по святахъ, въ головній авли університету, въ присутности професорбвъ и запрошеныхъ осббъ. Именемъ професорбвъ промовить ректоръ д-ръ Пентакъ. Мають такожь вручити ґр. Пінїньскому альбумъ украшене акварелею зъ фотоґрафіями професорбвъ и доцентбвъ львбвского університету. Опбсля наступить пращальный бенькетъ въ честь ґр. Пінїньского.

По довгій зимовій порѣ є доконче потрѣбне пбддати тѣдо одноразному вбдчищенію и дезинфекціи. Сама вода до сего не выстане, але треба послугуватись знаменитымъ дезинфекційнымъ милбмъ. Найлучшій до того мыла и взагалѣ при всѣхъ купаняхъ и мытихъ, є Бергера мыло чайне, Бергера мыло ґліцериновочайне и Бергера мыло карболеве. Дбстати можна у всѣхъ аптикахъ въ монархіи.

Вѣсти зъ Аепархіи Львбвскои.

Є. Свят. Клосевичъ переходячи зъ Присовець до парохіи Пбйло дек.калуского одержавъ признанє за довголѣтне ведене зборбвского деканального уряду, а на его мѣсце завѣдателемъ деканата зборбвского именованый Мечиславъ Авдиковичъ парохъ зъ Вѣлоголовъ, а мѣстодеканами: першимъ о. Петро Чумакъ зъ Озерянки а другимъ о. Дим. Бахталовскій зъ Перепельникъ. Дотепершный зборбвскій мѣстодеканъ о. Фабіянъ Жуковскій, парохъ Олѣєва, увольненый вбдъ того уряду за-для пбзного вѣку старости, при чбмъ дбставъ титулъ выслуженого декана. — Архіерейску похвальну грамоту зъ правомъ уживанія крилошаньскихъ експозиторій одержавъ Єронимъ Алексевичъ парохъ Зарудя. — Презенты дбстали оо. Конст. Яримовичъ, І сотрудникъ Успеньскои церкви у Львовѣ на парохію св. АА. Петра и Павла у Львовѣ и Корн. Лотоцкій завѣдатель Рогачина на тужь парохію. — Зъ одержаныхъ презентъ зрезиґнували оо.: Ем. Ваньо, префектъ дух. семинарія, на Болшовець и Ив. Целевичъ, парохъ въ Тростяницяхъ на Солукбвъ — Завѣдательства дбстали оо.: Теодоръ Сахно зъ Руды въ Кабарбвцяхъ, Ал. Пристай зъ Пбдгорець въ Гологорахъ, Свят. Барткбвъ зъ Поморянъ въ Присовцяхъ, Вол. Рудавскій зъ Пбйла въ Рбвнѣ и Вол. Андрухбвъ зъ Черча въ Журовѣ. — Сотрудництва дбстали оо.: Каз. Савицкій зъ Пустомытъ въ Сѣльци-Бенькові; новопоставлений пресвитеры Ал. Грегоровичъ въ Студьницѣ, Ник. Рицарь въ Пустомытахъ, Вас. Кушнѣръ въ Лапшинѣ и Вільг. Бялкотъ въ Дараховѣ. — Въ пропозицію принятій: на Волю гологбрску оо. Іос. Мѣльницкій, Гер. Семкбвъ и Клим. Базилевичъ; на Солукбвъ оо. Петро Чекалюкъ, Сильв. Богачевскій и Теоф. Войтовичъ; на Большовець оо. Стеф. Высочаньскій, Яр.Янкевичъ, Вол. Сабатъ, Мих. Форись, Ив. Барановскій, Гер. Семкбвъ, Никъ. Садовскій, Ис. Конертаньскій, Клим.Базилевичъ, Мик.Ваннцкій и Свг. Свистунъ. — О. Ал. Коренець, новопостав. пресвитеру, дбставъ декретъ на катихита въ Теребовли. — Консисторія предложила краєвій шкбльній радѣ въ пропозиціи на посаду катихита при V ґімназіи у Львовѣ оо: д-ра Стеф. Юрика, Свг. Громницкого, Ив. Рудовича, Амвр. Поляньского, Леон. Лужницкого, Іос. Гоцкого, Богд. Копитчака и Ив. Туркевича зъ внесенємъ замѣнувати о. д-ра Ст. Юрика. — До канон. институціи вбзваній оо: Петро Соловій на Покрбвцѣ и Вол. Ганицкій на Рудно. — Канон. институцію дбстали оо: Ив. Глодзиньскій зъ Кабаровець на Руду, Андр. Дольницкій зъ Гологбръ на Пбдгбрцѣ, Свят. Нижанковскій на Качановку, Свят. Клосевичъ зъ Присовець на Пбйло, Теоф. Копистяньскій на Зарубинцѣ, Вол. Преставшевскій на Опорець, Ем. Билинкевичъ на Фалишъ и Ив. Созаньскій зъ Журова на Черче — Декретъ увольненя вбдъ приходского испыту конкурсового одержавъ о. Став. Бачиньскій, парохъ Васючина. — Консисторія вставилась о платню зъ реліґ. фонду для прив. сотрудникбвъ въ Печенѣ, Дерновѣ, Оравчику, Болотнѣ и Машковичахъ. Правительство асиґнувало платню зъ реліґ. фонду на 1 рбкъ для прив. сотрудника въ Сѣльци-Беньковѣ. — На конкурсъ розписаній парохій: а) зъ речинцемъ до 19 н. ст. мая с. р. Протесы дек. журавеньского, Кабарбвцѣ дек. зборбвского и Гологоры дек. унѣвского; б) зъ речинцемъ до 9 н. ст. червня с. р. Пріобвцѣ дек. зборбвского.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 9 цвѣтня. Въ тутешныхъ політичныхъ кругахъ уважають станъ испанско-американьского спору все ще за дуже грбзный. На спбльну интервенцію амбасадорбвъ европейскихъ державъ Мекъ Кінлі дасть окончену вбдповѣдь, ажь коли передасть конґресови свое посланіе. Переговоры мѣжь Сполучеными державами а Испанією ведуть ся дальше Гадка тутъ така, що Мекъ Кінлі не передасть свого посланія конґресови ще въ понедѣлокъ, але ажь въ второкъ або навѣть въ середу.

Лондонъ 9 цвѣтня. Зъ Нового Йорку доносять, що интервенція амбасадорбвъ у президента Сполученыхъ державъ не мала успѣху. Мекъ Кінлі мавъ не принятн жадань амбасадорбвъ и давъ имъ вбдповѣдь рѣзку.

Вашинґтонъ 9 цвѣтня. Американьскій ґенеральный конзуль выѣздить сегодня зъ Гаваны.

Парижъ 9 цвѣтня. Военный судъ, що судивъ Естергазого, постановивъ зажадати вбдъ прокураторіи, щобы выступила зъ новымъ обжалованемъ Золѣ; такожь высказавъ той судъ бажане, щобы міністеръ вбйны постаравъ ся о вычеркненя Золѣ зъ листы членбвъ гонороволегіи. Золю, котрый теперь пробуває на селѣ, повѣдомлено телеґрафічно о тбй постановѣ. Рада міністрбвъ застановляла ся вчера надъ наслѣдками, якій можуть выйти зъ новового обжалованя Золѣ.

Надосланє

Зиѣна льокалю.

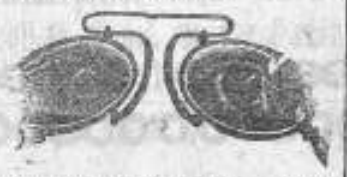
найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механичныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. І. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкбвъ. — Замовленя зъ провінції вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациі **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бй рано горячій снѣдани.

ЦѢННИКЪ.

Печени вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Фляки	12 „
Нбжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моєи реставрациі, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страв и напитковъ заосмотрена кухня.

79 100—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ

Найновѣйшій фасоны — цилїндры, капелюхи штивній и мягкій зъ фабрики П. Ц. Габіґа зъ Вѣдня

поручає магазинъ новостій

Мартина Міллера

у Львовѣ

площа Галицка ч. 14, побочь Банку Гіпотечного. 126 6—10

---

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папербвъ державныхъ и льосбвъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 10—10

Полотна, бѣле столове, рушники, хусточки, дрелїхи и т. п. власній выробы

продає по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА" зъ Коросна

въ своєй ново устроєній торговли

у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2

Замовленя зъ провінції просимо надсылати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ вѣнтбвъ анѣ похатникбвъ не высылаемо. 77 51—52

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ГЕННЕРА, при ул. Академічній 18

отворене що-дня вбдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 26—52

Весняне лѣчене.

Перший тыждень весны є звычайно порою, коли шукає ся поправы неправильностій въ тѣлесныхъ функціяхъ часто спровадженыхъ способомъ житя въ часѣ зимы. Для тои цѣли лѣкарѣ особливо припоручають

натуральну алькалічну щаву

якъ для самостбйного домового лѣченя такъ именно такожь для вступного лѣченя передъ купелевыми мѣсцями Карльсбадомъ, Маріенбадомъ, Франценсбадомъ и иншими лѣчничими мѣсцями.

Правдива

Для власного добра прошу жадати и принимати тбльки въ такихъ оригінальныхъ пачкахъ.

ПАСАЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВБВСКЕ

Photo-Plasticon

Подорожь довкола свѣта.

Вбдъ 15/4 до 17/4 є до побаченя:

Альжіръ (Африка)

Вступъ 10 кр. 278 1—1

Пѣвець церковный

молодый, женатый, зъ добрымъ голосомъ, похвальными свѣдоцтвами, знаючій писарію громадску гладзе вбдповѣдиом посады. Зголошеня: Ант. Ласовскій въ Тумирѣ, почта Маріямпбль. 141 3—4

МАШИНКИ универсальній до торта мигдалбвъ, будинъ, цукру и т. п. по зр. 1·50, формы, блахи, ножѣ столовій и кухонній. Патентованій стиски деревляній до шинокъ, сыру и т. п. (помысду и выробу краєвого) поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4955

Продажъ инвентаря

коровъ, коней, телицъ, свиней, новои парокбвои молотѣльнѣ, млынка, сѣчкарнѣ, возбвъ, саней, залубенъ, плугбвъ, меблѣвъ и т. н. въ Старбмъ Гвбздци дня 14 и 15 н. ст. цвѣтня с. р. въ вбльнои руки. — Выясненъ удѣляе Оржелскій въ Товмачи и Гвбздци. Потрѣбна готбвка 600 до 700 зр. 150 1—1

ЦУКОРИНЪ № 9 и 20

въ таблички-порцінахъ

посѣдае такъ велику силу солодкости, що за

1 крейцаръ 6 чашокъ кавы

можна засолодати. Позаякъ продають ся такожь менше вартій таблички, то треба жадати выразно: „Цукоринъ" въ табличкахъ Гейдена" [„Zuckerin Heyden" — Tabletten].

Дбстати можна въ торговляхъ товарбвъ мѣшаныхъ.

Склады роздає J. WEISS, Wien VI., Esterhazy-gasse 12.

ЇДЖТЕ на снѣдане на обѣдъ на вечерю

Quäker Oats

найздоровшій американьскій продуктъ меленого вбвса.

ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], ДЕШЕВЫЙ, для зупъ и сосбвъ вбдпадае всяка такъ звана запражка. НАЙСМАЧНѢЙШІЙ МУЧНИ СТРАВЫ ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.

Лѣкарями поручений для дѣтей и хорыхъ на жолудокъ.

Въ оріґінальныхъ пачкахъ (зъ рецептами кухарскими).

Картоны по 9 кр., 18 кр., 32 кр. дбстане ся у всѣхъ торговляхъ корѣныхъ, деликатесовъ и въ дроґуеріяхъ

Quäker Oats дбстае ся лише въ оріґінальныхъ картонахъ изъ стоячою синбчь маркою охоронною а не бере въ незадалыхъ наслѣдуванъ. 800 19—20

Вино Папайтинове при недугахъ жолудка, на травленє.
Цѣна 4 корони.
Вино зъ горѣховъ Коля. Средство побудживе и покрѣпляюче.
Цѣна 2 корони,

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
7 подъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 149—?

До ласк. уваги!

Купуючи жадати выразно законно хороненый побдъ ч. 50.708 хрестъ Вольты; се число видно вытиснене на хрестѣ и на кождой обвертцѣ, бо лишь той хрестъ є правдивый хрестъ Вольты.

Вѣденъ 21 сѣчня 1898.

Вобъ лѣтъ мавъ я страшный бобль головы, вобъ 3 лѣтъ кашель; и хорівъ на нервы. Всякій средства домовій и лѣки не могли тои недугы усунути. Недавно купивъ я у Васъ законно н-ромъ 50.708 хороненый хрестъ Вольты и носивши его вобѣмъ днѣвъ, стравивъ я цѣло бобль головы; кашель и болѣ нервовій дуже ослабли. Зъ вдяки не залишу Ваш хрестъ Вольты кождому горячо поручити. Прошу прислати менѣ ще одинъ хрестъ Вольты моїй женѣ.

Зъ повазаннямъ
Артманъ Федікесъ
ведучій поѣзды ц. к. зелѣзниць держ., XIII. Linzerstrasse 121, 1. и 5.

Вобмолоджене и продовженє житя

осягаєсь ношенємъ славного правдивого новопоправленого, побдъ ч. 50.708 хороненого закономъ електро-магнетного хреста Вольты, а се число видно вытисненє на хрестѣ и на кождой обвертцѣ. У особѣ, що все носить хрестъ Вольты прикрѣпленый, працює кровъ и системъ нервовый нормалъно, змысли быстрѣють, а се дѣлає приятно; сила тѣла и духа бобльшає и осягаєсь станъ здоровый и щасный а тымъ продовженє найбобльше людямъ надто короткого вѣку.

Всѣмъ слабымъ людямъ дуже порадно все носити „хрестъ Вольты"; вонъ скрѣпляє нервы, вобновляє кровъ и скробъ въ сѣтѣ узнаный недоровнымъ средствомъ противъ сихъ хоробъ: гостець и ревматизмъ, невральгія, слабій нервы, безсонъ, зимній руки и ноги, гіпохондрія, блѣдниця, терпѣня жѣночій, астма, параліжъ, норчѣ, мочене въ постели, высыпки, гемороиды, болѣ жолудка, инфлюенца, кашель, шумъ ушный, бобль головы и зубобъ и т. д.

Правдивый, новопоправленый побдъ ч. 50.708 законно хороненый хрестъ Вольты, що лишь у менє добстати, є електричнымъ стовпомъ въ обсягу кождого.

Множество писемъ зъ похвалами и признанемъ.

Вѣденъ 5 сѣчня 1898.
Купивъ-мь си 2 мѣсяцѣ тому хрестъ Вольты и вонъ цѣло усунувъ у менє ревму и бобль головы. Вашъ хрестъ Вольты явивсь такъ славнымъ, що не залишу поручити его моимъ знакомымъ.
Зъ высокимъ поважанемъ
Вероніка Габль
XIV., Grautangasse 10.

Марбургъ н. Дравою, 10. I. 1898.
Близько 2 мѣсяцѣ тому набутый у Васъ хрестъ Вольты списавсь славно, я необавки позбулась довголѣтного болю кружей. Тожь могу его всѣмъ найлучше поручити. Прошу прислати менѣ ще одну штуку зъ ч. 50.708.
Зъ поважанемъ
Анна Фухсъ
Mellingerstrasse ч. 29.

Сомодь-Пудя, 21 сѣчня 1898.
Набутый у Васъ хрестъ Вольты по короткомъ ужитю цѣло оздоровивъ хорого зъ 8-лѣтныхъ болѣвъ. Тожь прошу прислати ми ще 6 штукъ для тутешныхъ хорыхъ.
Зъ поважанемъ
Фельберъ Беля

Вѣденъ, 23 сѣчня 1898.
Дня 28 грудня м. р. купивъ я для 13-лѣтного сына, що 11 лѣтъ терпить на высыпку, Вашъ хрестъ Вольты ч. 50.708. По 4-недѣльномъ ношеню позбувъ ся высыпки. Дай Вамъ Боже за те щастя й ласки! Вдячна щаслива матѣрь
Іосиенна Чрніхъ
II., Kinkgasse 3, 1. п. 10.

Цѣна за штуку зр. 1·80.

При посылцѣ 2 зр. franco При послѣплатѣ 20 кр. бобльше. Высылає правдивый хрестъ Вольты лаше 56

F. Rabinowicz
Wien, I., Wallfischgasse 4 D. L.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Найделікатнѣйшій гіґієнічній
ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ
поручає для санітарныхъ и хірургічныхъ цѣлей истнуюча вобдъ 1866 р. фабрика гумовыхъ товаровъ
J. N. Schmeidler
ц. и к. достаєвець надворный
ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.
Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно. 311 28—?

Охоронна марка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,
признане за знамените, утихомирюче бобль натирана; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.
Просимо жадати того 355 27—39
загально любимого средства домового
все лишь въ оріґіналныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ" зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оріґіналный.
Ріхтера аптика подъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

ХТО
хоче заосмотрити ся въ тревале, елеґанцке а дешеве обуве, нехай удасть ся просто до единої у Львовѣ
МЕДЛІНҐСКОЙ ФАБРИКИ
ОБУВЯ.
Улиця Гетьманьска 8.
лише
въ готели „Вікторія".
144 3—3

Вобъ року 1868
БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клініках и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на побвестровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкбрній особливо противъ
Выкидовъ шкбрныхъ рбзного рода
въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣване Бергерового мыла смоляного яко гіґієнічного средства до усуненя порплевъ, до чищеня и дезинфекціи шкбры есть рбвножъ загально признане. Бергера мыло смоляне мае 40% смолы деревной и рбзнить ся значно вобдъ всѣхъ иншихъ родбвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побчъ помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкбрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Бергера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного.
Яко загоднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои
нечистоты шкбры
на выкиды шкбрній и на головѣ у дѣтей, також яко незрбване мыло до мытя и куселѣвъ для щоденного ужитку служить, обймаюче 35% ґліцерыны и пахуче
Бергера ґліцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ припискомъ уживаня.
Зъ иншихъ родбвъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкбры; **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; мыло **карболове** до выгладженя шкбры и знакбвъ по вобсѣ и яко мыло дезинфекційне; **Бергера мыло до купелей** въ смерекоиыхъ шишькахъ и таке-жъ **мыло тердетове**, Бергера **мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло іхтіолеве** на червонбсть лица; **мыло весниикове** дуже успѣшне; **мыло таннинове** противъ прѣти ногъ и выпаданя волося; **мыло до** зубобъ, най лѣпше средство чищеня зубобъ. Що-до иншихъ родбвъ мыла **Бергера** звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Бергера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.
Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Кулика и А. Ґанапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Кізого, Ляндберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурета, Л. Нагліка; въ *Березовѣ* Галякаса, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А. Книжановского, І. Тобіяшека; въ *Ярославѣ* І. Ангермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Вятославского; въ *Камянцю* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Рашевѣ* Карпиньского, Проня; въ *Сколимъ* Лаховского; въ *Самборѣ* І. Адельсвича и Гердлички наслѣдниковъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бобльшихъ мѣстъ Галичины. 104 5—24

ЗАКЛАДЪ дентистично-технічный
Б. БЕРҐЕРА
Львовъ, ул. Каролля Людвика ч. 5.
выконує
штучній зубы и щоки побля найновѣйшои системы американьскои тревало и дешево.
45 9—50

Фабричный складъ Sheffield-скихъ бритвъ
HEINRICH LADEN
Wien VIII, Feldgasse 10.

Оріґінальній анґлійскій бритвы зъ найчерньои діямантовои стали, досконалій, вглубено шлюфованій, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубено шлюфована зр. 1.50 а ⅞ вглубено шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.
Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.
Выпягъ зъ многихъ подякъ *зъ одного дня*:
Прошу прислати ще 5 оріґ. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Куповичъ 23/10 1897 Людвикъ Загражникъ парохъ.
2 анґл. бритвы одержавъ; дуже добрій. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣтнѣйше. Малнбвъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 9—?
Подобно пишуть Вел. Отцѣ:
23/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.
23/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.
23/10 1897 О. Поляньскій, парохъ Юровець.
23/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ о собѣ зъ рбзныхъ кругбвъ.

„THE GRESHAM"
Найстарше и найбогатше Товариство обезпечень на житє въ Лондонѣ.
Найнизша премія. Велика дівіденда.
Информацій удѣляє, проспекты и тарифу розсылає franco. 131 5—10
Антоній Кофлеръ
у Львовѣ, улиця Браєрбвска число 14.

По низькихъ цѣнахъ
выготовляє
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львбвъ, ул. Каролля-Людвика ч. 3
всякій церковній роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 17—?

Голляндско-Американьска лінія
вносинны пароходами разъ або два на тыждень
зъ **Роттердаму** до **Ню-Іорку**
Бюро для наютъ: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Цѣны довжины и величини каюты явъ и цѣны скорости и елеґанціи пароходовъ.

ZACHERLIN
дѣлає на причудъ! Убиває всякій рбдъ комахъ
зъ просто зачудовующою силою и вынищує всяку хробачню скоро и певно такъ, що зъ неи и слѣду не лишає ся. Длятого славлять его и допытують за нимъ міліоны людей.
Пбзнати его можна по: 1. запечатанбй фляшцѣ, 2. по имени **„Zacherl".**
Склады є всюды тамъ, де вывѣшенй плякаты **„Zacherlin".** 84 2—8

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Чорлиньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоакима Гренака.

Ч. 71. Львовъ, Понедѣлокъ 30 Марта (11 Цвѣтня) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на пережѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитост за инсераты плынѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком
въ Австрій: за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чвертъ року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лиш на попереднє застереженя. — Рекламаціи невпечатаній вѣльній вѣдъ порта.
Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня звычайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрічка инсератовой або ей місце а въ рубрицѣ „Надсылане" по 25 кр. а. в.
Подяки и инші домешня приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Львовъ, дня 11 н. ст цвѣтня 1898.

Внутрѣшне положене політичне уважає ся загально за критичне мимо спокою, який передъ святами запанував въ радѣ державнѣй. Narodni Listy пишуть, що програма правительства на ювілейный рѣкъ є дуже обмежена; ходить лише о ухвалу угодовоі провізорія на оденъ рѣкъ и провізорія буджетовоі; опѣсля буде рада державна вѣдрочена, а правительство радити собѣ 14-тымъ параграфомъ.

Краковскій Głos Narodu подавъ опо гды розмову свого вѣденьского дописувателя зъ президентомъ палаты послѣвъ д ромъ Фуксомъ. На запытане про долю угоды зъ Угорщиною мавъ д-ръ Фуксъ вѣдповѣсти, що буде тримати ся регуляміну, отже тымъ самымъ такожъ и уложеного вже дневного порядку; пѣсля того порядку треба бы передъ угодою полагодити пятьдесять кѣлька наглыхъ внесень, котрѣ можуть дати роботу майже на цѣлый рѣкъ. Хиба бы самѣ внескодавцѣ зажадали усуненя своихъ внесень зъ дневного порядку, тогдѣ могли бы зробити мѣсце для справы угодовоі.

Той самъ дописуватель звернувъ розмову на правицю и на католицке сторонництво. Д-ръ Фуксъ мавъ его упевнити, що католицке сторонництво є цѣлкомъ однодушне и остае въ якъ найлѣпшѣй звязи зъ правицею. Про становиско того-жъ сторонництва пише п. д-ръ Ебенгохъ въ дневнику Linzer Volksblatt: Въ послѣднѣй частинѣ сесіи не сталось еще нѣчого рѣшучого и нема ще потребы заповѣдати въ сѣй хвили кочкурсъ теперѣшнюн рады державнюн. Вести дѣло дальше — є рѣчь конечна, бо економічна нужда народу росте застрашаючо и домагае ся правильнюн парляментарнюн праць. Въ тѣмъ мае католицке сторонництво головну задачу; а що оно розумѣе сю задачу, доказомъ его є велика бесѣда бар. Дінавлього. Всѣ, кому справдѣ залежить на правдивѣй роботѣ, мають обовязокъ поступати при теперѣшнѣмъ станѣ рѣчей успокоюючо. А коли такожъ католицке сторонництво буде щиро старати ся все оминати, що могло бы выкликувати у нѣмецкихъ сторонництвахъ лѣвицѣ нове заворушене, а все робити, що, не противлячись своимъ засадамъ, може зробити для успокоеня: то зъ другои стороны сторонництва правицѣ не будуть мали причины сумнѣвати ся о справедливости своихъ старыхъ союзникѣвъ. Бѣльшѣсть парлямен тарна може тѣлько тогдѣ принести пожитокъ, коли парляментъ буде способный до працѣ; а се безъ успокоеня лѣвицѣ не є на довшій часъ можливе. Причинити ся до сего успокоеня — отсе якъ разъ перша задача одного нѣмецкого сторонництва, котре належить до парляментарнюн бѣльшости. Не можна и не слѣдъ вдоволяти ся лише тою одною метою, щобы на парляментарну меншѣсть звалювати вину за безчинность парляменту. Выборцѣ домагають ся парляментарнюн роботы. До сего треба минуле забути и въ обохъ сторѣнъ показати уступчивѣсть, котра єдино може довести до цѣли. Помирене суперечностей, успокоене публичного житя, плѣдна робота для державы и населеня — се нехай буде метою всѣхъ, котрымъ на тѣмъ залежить, щобы вѣтчину спасти вѣдъ дальшого занепаду. Самѣ законы не принесуть поправы стану рѣчей. Потрѣбнѣйша вѣдъ законѣвъ є внутрѣшна вѣднова.

Берненьскій молодоческій дневникъ подае допись зъ молодоческихъ кругѣвъ посольскихъ, въ котрѣй высказаній нѣбы то погляды трехъ вызначныхъ членѣвъ парляментарнюн комісіи молодоческого клюбу. Змѣстъ дописи такій: Не знаємо, чи гр. Тунъ може ждати; але ческій послы не можуть ждати, навѣть найумѣренѣйшій и найтерпеливѣйшій. Гр. Тунъ може обструкціи давати дарунки, коли ще мае що свого; але ческій послы нѣколи не пристануть на те, щобы вѣнъ роздававъ що-небудь зъ ихъ майна. Они переконаній, що можна ще найбѣльше двѣ-три недѣлѣ ждати безъ шкоды для національнюн справы; але заразомъ не гадають продовжати сего речинця. Ческій послы є певно готовій пѣдпирати д-ра Кайзля въ кабінетѣ, але зъ другои стороны жадають, щобы могли се робити зъ честію. Ческій послы не можуть и не хотять допустити до того, щобы теперѣшна пѣтьма, въ котрѣй робить ся те, чого бажае меншѣсть, мала утвердити ся. Они жадають певности, они домагають ся такого чи такого рѣшеня. Рѣшене мусить наступити скоро. — А зновъ староческій берненьскій дневникъ приносить зъ Вѣдни вѣсть, що въ рѣшаючихъ кругахъ постановлено зажадати вѣдъ нѣмецкихъ сторонництва парляментарныхъ заразъ въ першихъ диахъ по святахъ рѣшучон вѣдповѣди що до ихъ тактики. А коли бы не удало ся до дня 9 мая довести палату послѣвъ до правильнон працѣ, то по скликаню делегацій рада державна въ теперѣшнѣмъ своѣмъ складѣ вже не зберe ся. — Якъ бачимо, мѣстить въ собѣ перша допись грѣзьбу, вымѣрену противъ правительства, а друга вѣсть старасьсь очевидно наполохати сторонництва опозиційнѣ, натыкуючи на розвязане парляменту або й на поворотъ до давнѣйшого обсылани рады державнон сѣймами.

Въ послѣдныхъ диахъ сесіи передъ святами вплынули до палаты послѣвъ три замѣтній внесеня. Одно зъ нихъ подане п. д-ромъ Гофманомъ вѣдносить ся до ненарушимости посольскон и жадае, щобы жадного члена рады державнон або сойму черезъ весь часъ его мандату посольского не можна було безъ дозволу рады державнон чи сойму анѣ вязнити анѣ позывати до суду за якіесь кары достойный вчинокъ, выняввши выпадокъ прихопленя на горячѣмъ.

Пп. Померъ, Гофманъ и Целлеръ вложили внесене такого змѣсту: 1) Въ австрійскѣй палатѣ послѣвъ можна промавляти лише по нѣмецки. 2) Послы, котрѣ не умѣють по нѣмецки, можуть за згодою палаты промовляти въ своѣй рѣднѣй мовѣ, але мусять впередъ передати президіи повный концептъ своеи промовы въ нѣмецкѣмъ перекладѣ. До стенографічного протоколу можна вписувати лише той нѣмецкій перекладъ.

Трете внесене п. д-ра Гофмана хоче усунути дотеперѣшне лихо, що розписуване доповняючихъ выборѣвъ полишене є цѣлкомъ до вподобы правительства. Внесене домагае ся, що въ разѣ уневажненя выборѣвъ, зложеня або выгасненя мандату доповняючій выборы мають вѣдбути ся до 8 недѣль.

Нагода заробку нашимъ селянамъ.

Д-ръ Д. Савчакъ звернувъ въ „Свободѣ справедливо увагу на зоробокъ при будовѣ новыхъ зелѣзниць въ краю.

Минувшій рѣкъ належавъ до рокѣвъ дуже неурожайныхъ, а въ слѣдъ за тымъ идетяжкій передновокъ и загальна нужда. Правительство и край вправдѣ роздѣлили, взглядно ще роздѣлять мѣжь голодный нарѣдъ кѣлькасотъ тысячь злр. позычки або запомоги, деякій повѣты затягнуть бѣльшій позички, щобы ихъ дальше мѣжь селянъ розпозычити, але все то не заспокоить великихъ потребъ и удѣлений позички або запомоги пропадуть, якъ капля въ море. Впрочѣмъ позичка нѣкого не збогатить, бо треба памятати о тѣмъ, що затягненый довгъ треба звернути. Взагалѣ жадній запомоги и позички нуждѣ нашого селянина не зарадять, противно, позички густо-часто его гублять.

До причины зубожѣня нашого люду и его нужды зачисляемо часто недостачу заробку. Отже сего року въ деякихъ повѣтахъ, и то вже въ найкоротшѣмъ часѣ, бо заразъ зъ настанемъ весны, будуть великій и добрій заробки. Въ сѣмъ роцѣ зачнуть ся будувати три великій зелѣзницѣ въ рускѣй части краю. Именно розпочне край будову

1) зелѣзницѣ Деревнинъ-Коломыя-Стефанѣвка на пространя 113 кільометрѣвъ, — а держава:

2) зелѣзницю Чорткѣвъ-Залѣщики 60 кільометрѣвъ довготы и

3) Гадиникѣвцѣ-Иваниве-пусте зъ вѣдногою Цыганы-Скала, разомъ около 70 кільометрѣвъ.

До будовы зелѣзницѣ треба камѣня, шутру, пѣску, цеглы, вапна и иншихъ матеріялѣвъ, котрѣ треба выдобути и доставити на мѣсце будовы. Крѣмъ того при кождѣй будовѣ зелѣзницѣ потрѣбній є звычайній робѣтники до роббтъ земныхъ, до копаня та воженя глины и т. д.

На выконане тыхъ роббтъ, котрѣ нашій селяне выконати умѣють и можуть, на всѣ три повысшій шляхи зелѣзничій призначена є велика сума, бо около три міліоны злр.

Зъ тои нагоды, яка бѣльше не повторить ся, нашій селяне въ тыхъ повѣтахъ, въ котрыхъ згаданій зелѣзницѣ сего року будуть будувати ся, и зъ найбѣлшихъ повѣтовъ, якъ: Городенка, Коломыя, Надвѣрна, Косѣвъ, Богородчаны, Чорткѣвъ, Гусятинъ, Борщѣвъ, Залѣщики, Бучачъ, Теребовля и т. д., повинній покористати и стремѣти до того, щобы такъ великій грѣшъ лишивъ ся въ нихъ ки-

---

3)

Тарасъ Шевченко.

Промова проф. д-ра Олександра Колессы выголошена на XXXVII-ыхъ роковинахъ смерти поета у Львовѣ д. 4 н. ст. цвѣтня 1898.

(Докончене.)

Який-жь були релігійній погляды Шевченка?

Тарасъ не бувъ атеистомъ анѣ раціоналістомъ. Вѣнъ бувъ христіяниномъ у звычайному того слова значѣню — але науку христіяньску розумѣвъ вѣнъ по своѣму: се бувъ еретикъ, подѣбный до оспѣвуваного нимъ Ивана Гуса — и коли-бъ бувъ живъ въ его часахъ, бувъ бы такъ само спаленый на кострѣ, якъ еретикъ ческій. Але мимо того Шевченко бувъ чоловѣкомъ релігійнымъ, навѣть по своѣму побожнымъ; про се свѣдчить его житє и творы.

Нѣякій тѣбръ літературный не мавъ на нього такого вилыву, якъ Біблія, зъ котрою не розстававъ ся нѣколи и котра полишила нестертій слѣды на его поезіяхъ такъ пѣдъ зглядомъ змѣсту, якъ и поодинокихъ фразъ. Зъ нея, якъ и зъ Псальмѣвъ Давидовыхъ, якій переклавъ бувъ вѣршованою мовою, помѣщуе вѣнъ богато цитатѣвъ у своихъ поезіяхъ — що свѣдчать ясно про его вѣру въ Бога:

Пребезумный въ серцѣ скаже,
Що Бога немая... [II. 338.]

Бога шукая думка поета на самотѣ — середъ чудовои природы:

И серце по волѣ зъ Богомъ розмовля...
То серце щебече Господнюю славу —
А думка край свѣта на хмарѣ гула. [I. 40]

До Бога звертае ся поетъ у щастю й горю — у Бога и Матери Божои благае вѣнъ дару вѣхнена и силы слова...

Благословенная въ женахъ
Святая, праведная мати
Святого сына на землѣ...
. . . . . .
Молю рыдаючи:
Подай душѣ убогій силу,
Щобъ огненно заговорила,
Щобъ слово пламенемъ взялось,
Щобъ людямъ серце розтопило...
И по Украйнѣ пронеслось!... [II. 259.]

Шевченко самъ молить ся и каже молитись до Бога за Украину:

Свою Украину любѣть...
Любѣть ви — бо время люте,
Въ останнюю тяжку мінуту
За нею Господа молѣть! [II. 11, 12.]

Въ Боѣ и въ науцѣ Христовѣй шукае Шевченко найчистѣйшого ідеалу правды и справедливости:

Жива правда — у Господа Бога! [I. 200.]

Вѣнъ застерѣгаесь лишень, щобы авторітету свого не надуживано до цѣлей противныхъ основнымъ ідеямъ христіяньскимъ:

Господь Богъ лихихъ карае
Душа моя знае...
Встань же Боже! Твою славу
Гордый зневажае! [II. 340.]

Поетъ радъ бы бачити въ житю практичне примѣнене христіяньскои засады: любови ближнього та обороны усѣхъ понижены х, покривджены х, нещасливыхъ — идей Того, що „воскресъ ради ихъ, людей закованыхъ, убогихъ, нищихъ" [II. 19.]

У Бога шукае поетъ найпевнѣйшого авторітету не лишь етики индівідуальнои, але й найвысшого ареопагу справедливости соціяльнои и політичнои:

Пошлемъ думу ажь до Бога —
Иого запытати,
Чи довго ще на сѣмъ свѣтѣ
Катамъ панувати. [I. 202.]
. . . . . .
Мы вѣруемъ Твоѣй силѣ
И слову живому . . .
Встане правда, встане воля! [I. 215.]

Але видячи на землѣ тѣлько недолю, тѣлько наруги надъ чоловѣколюбными ідеями Христовыми неразъ изъ боку тыхъ, що все мають имя Христове на устахъ, попадае поетъ у роспуку та хвилеву зневѣру...

Чи Богъ бачить изъ за хмары
Нашій сльозы-горе?... [I. 202.]
А може й Ты на небеси
Смѣешь ся, батечку, надъ нами
Та може радишь ся зъ панами,
Якъ править миромъ?!

Голосній кривды та людскій терпѣня, особливо жь неволя его любои рѣднои краины ще бѣльше напружуе жалѣбну струну роспуки поета. Вѣнъ не хоче признавати Бога такъ довго, доки Той не увольнить Украины зъ рукъ ворогѣвъ, не высвободить вѣдъ терпѣнь: тодѣ лишень поетъ обѣцюе покоритись передъ Його авторітетомъ етичнымъ:

Якъ [Днѣпро] понесе зъ Украины
У синее море кровь ворожу,
Оттодѣ я и лаы и горы —
Все покину и полину
До самого Бога
Молити ся; — а до того
Я не знаю Бога!.. [I. 180-181.]

Але такій выбухи горячого чутя поета не є ще доказомъ его безбожности. Таку саму зневѣру, що плыве зъ подѣбного жерела, бачимо такожъ у Міцкевича. Въ уста Конрада [въ поемѣ „Dziady"] — зъ котрымъ поетъ идентифікуесь — вкладае вѣнъ такій слова звернені до Бога:

Kłamca, kto Ciebie nazwał miłością,
Ty jesteś tylko mądrością! Poezye, Lwów, 1888, [IV. 163.]

Tak, zemsta, zemsta, zemsta na wroga,
Z Bogiem — i choćby mimo Boga!
[Ibid. IV. 154.]

Сесѣ слова Міцкевича, знаного зъ глибокон вѣры и побожности, можуть бути — такъ само якъ и наведеній слова Шевченка — лишень мѣрою силы его любови до рѣдного народу та роспуки зъ причины народного горя...

У Шевченка проявлялась отже чутя релігійне, але воно слабше и менше постійне, якъ чутя патріотичне. Для любови Украины готовъ поетъ принести въ жертву всѣ иншій почуваня:

Я такъ ви — я такъ люблю
Свою Украину небогу,
За нея душу погублю! [II. 80.]

Такій були основній погляды и почуваня Шевченка, що постепенно выступають въ его поезіяхъ.

Якъ же представляють ся Шевченковій творы зъ боку літературно-артистичного?

Въ першихъ рокахъ своеи творчости Шевченко є романтикъ. Крылата поезія романтична, що мовь фенікъсъ изъ пожару выплынула зъ культурно-політичныхъ переворотѣвъ на заходѣ, обкружлявши въ тріюмфальному летѣ цѣлу Европу, завитала наконець и на Украину та знайшла въ особѣ Шевченка на якійсь часъ горячого приклонника. Вона вѣдкрывала передъ Тарасомъ широкій просторы людскихъ почувань, смѣливыхъ стремлѣнь людского духа, змагань и порывы до необмеженои волѣ, такъ индівідуальнои, якъ и політичнои, — повела его въ свѣтъ историчнои традиціи рѣдного краю, отворила йому богате жерело народнои поезіи и народнои фантастики.

шéнн а не дбставъ ся до чужихъ рукъ або непокликаныхъ посередниквъ — звычайно жидбвъ.

Але скаже на те не одинъ, що та рада була бы добра: селяне могли бы тыхъ робóтъ пбдняти ся, тблько въ тóмъ бѣда, що зелѣзницю будують звычайно великй пбдприемцѣ, котрй зъ поодинокими господарями або робóтниками говорити и годити ся не хотять, а тй роботы вбддадуть дальшимъ пбдприемцямъ, найчастѣйше жидамъ спекулянтамъ; дальше, що нашй селяне не розумѣють ся на роботѣ вымѣровбй, н. пр. на метрахъ, кубикахъ, бо они призвычаенй робити тблько на днѣ, и що то взагалѣ не для нихъ такій заробокъ, бо легко бы ихъ ошукано и радше пбйдуть до жида-пбдприемця.

То правда, що пбдприемцеви будовы зелѣзницѣ годѣ зъ кождымъ поодинокимъ газдою або робóтникомъ о выконанѣ потрѣбной роботы або доставленѣ якого матеріялу осббно укладати ся, бо вбнъ нѣколи не прийшовъ бы до ладу. На то однакожь була бы така рада, щобы селяне, н. пр. зъ одной громады, зробили мѣжь собою спблку або компанію, выбрали зъ-мѣжь себе розумнѣйшого своимъ повномочникомъ, котрый бы цѣлу справу именемъ власнымъ и своихъ спбльниквъ взявъ на себе, зъ самымъ пбдприемцемъ о выконанѣ певной роботы або о доставу камѣня, шутру, пѣску, цеглы и иншихъ матеріялбвъ згодивъ ся, въ разѣ потребы зложивъ кавцію и все, що треба, выконавъ.

Що до роботы вымѣровой, то она есть якъ найсправедливѣйша, бо хто бóльше зробить або доставить, той и бóльшу заплату дбстане. Способу вымѣру можна легко научити ся а на деякихъ вымѣрахъ селяне вже розумѣють ся. Пбдприемцѣ будовы згаданыхъ трехъ шляхбвъ зелѣзничнихъ майже самй христіяне и они радо вбйшли бы въ умову зъ такими скбликами, бо роботу або доставу могли бы одержати дешевше, тому, що селяне самй бы ви выконали безъ посередництва спекулянтбвъ.

Справа тан есть дуже важна и на часѣ. Нею повинна занятй ся руска интелігенція въ згаданыхъ повѣтахъ, прийти въ помбчь нашимъ селянамъ, допомочи имъ до заснованя такихъ спблокъ пбдприемчихъ и посередничити мѣжь ними а пбдприемцями будовы зелѣзниць. То на теперь одинокій способъ зарадженя нуждѣ мѣжь селянами. Зарббку буде подостаткомъ и нема потребы покидати рбднои земль та шукати зарббку въ Канадѣ або Бразилій!

Для добра люду и краю.

Розвѣдка о краевбмъ промыслѣ.

I.

Анекдота убиває петицію.

Якось передъ закрытемъ послѣдной сесіи соймовои вычитавъ я въ часописяхъ, що галицкій соймъ вбдкинувъ петицію „Ткацкого товариства въ Глиняныхъ“ о пбдмогу на высылку ткацкихъ выроббвъ до Парижа на всесвѣтну выставу. Пбсля газетярскои нотатки мотивомъ до вбдмовы був сей, що вже правительство вызначило на сю цѣль по-надъ мілібнъ золотыхъ, про-те товариство повинно зачерпнути пбдмоги зъ правительственного жерела.

Тота газетярска нотатка сильно занитересувала мене а то зъ двохъ причинъ: по перше, що маловѣстне ткацке товариство въ Глиняныхъ мусить справдѣ выробляти не абыякй рѣчи, если важить ся выступати зъ ними на всесвѣтнбй выставѣ; а по друге, що, если оно дѣйсно такъ е, то чому нашъ Соймъ не уважавъ своимъ обовязкомъ допомочи похвальному намѣрови краевого товариства, котре хоче передъ свѣтомъ повеличати ся своимъ промысломъ а тымъ самымъ вчинати честь галицкому промыслови. Не входжу вже въ дальшй важий консеквенціи, выплываючй зъ помѣщуваня выроббвъ на якбй-небудь выставѣ, а тымъ бóльше на всесвѣтнбй, именно, що черезъ таку выставу чинить ся на те заслугуючимъ выробамъ величезну рекляму, що вбдчиняе ся имъ новй ринки збуваня и що, збогачуючи краевый промыслъ, збогачуе ся тымъ чиномъ и працюючій людъ и свбй рбдный край.

Та на жаль въ нашбй бѣднбй Галичини бувае вбдъ давна така практика: Если хто хоче выдрапатись на высшй щебель суспбльнои драбины а по нбй вихнути ся до середины якого-небудь автономічного будынку, то вбнъ кричить на цѣле горло: „*Для добра люду и краю!*“ И кричить доти, доки тй, що стоять на долѣ, не пбдсадять на драбину, думаючи въ простотѣ духа, що сей приятель люду и краю выборе имъ справдѣ красшу долю. Тота девіза лунае також часто межи стѣнами краевого сойму, але коли приходить ся до задокументованя ей дѣломъ, то показуе ся наглядно, що девіза була лише — фразою а зъ великихъ слбвъ родить ся лише „ridiculus mus“.

Такъ оно склало ся и зъ петиціею ткацкого товариства въ Глиняныхъ. Въ дальшбмъ перебѣгу сей розвѣдки переконаемо ся, що оно дѣйсно заслугувало на цiру пбдпомогу своихъ намѣрбвъ вбдъ сойму. Оно мусѣло безъ сумнѣву и добре умотивувати свою просьбу, що видно вже бодай зъ сей обставины, що до тои-жь прихилила ся промыслова комісія соймова. Та мимо сего повна палата вбдкинула петицію товариства а вбдкинула ей — якъ ходять слухи — пбдъ вплывомъ... анекдоты.

Чи се можливе? Нѣ, оно не лишь можливе, але и правдиве. А було се такъ. Въ роцѣ мабуть 1889 зббравъ гр. Володимиръ Дѣдушицкій зъ рбзныхъ закутбвъ нашого краю всѣлякй взбрцѣ галицкихъ килимбвъ и умѣстивъ ихъ на паризкбй выставѣ. Одного дня приступае тамъ до него якійсь Американинъ и пытае ся, чи то вбнъ е заступникомъ фірмы, выробляючои выставленй килимы. На потакуючу вбдповѣдь гр. Дѣдушицкого заявляе Американинъ, що вбнъ хотѣвъ бы закупити якусь скблькбсть сихъ выроббвъ.

— А кблько? — пытае гр. Дѣдушицкій.

— Ну, такъ на-разъ.... 5000 штукъ, — вбдповѣвъ байдужно Американинъ.

Гр. Дѣдушицкій спершу остовпѣвъ але хутко отямивъ ся и, не тратячи фантазіи, записавъ собѣ адресъ чужинця та обѣцавъ ему зъ всякою вѣжливостію дати сейчасъ вбдповѣдь, якъ лише порозумѣе ся зъ своею дирекціею.

Анекдота тота выкликувала довгій часъ у галицкои шляхты величезне gaudium, шляхтичѣ зрывали собѣ боки, уявляючи собѣ комічну ситуацію гр. Дѣдушицкого, звѣстного протектора галицкого килимарства и вышивокъ. Смѣяли ся також и зъ наивного Американина, котрый десь покусавъ собѣ губы зъ нетерпеливости, чекаючи цѣлй мѣсяцѣ и лѣта на вбдповѣдь фірмы килимарскихъ выроббвъ.

Якъ всьо на свѣтѣ, такъ и тота анекдота зъ лѣтами забула ся, ажь ось теперь пригадала собѣ ей галицка шляхта при нагодѣ внесеня петиціи „Ткацкимъ товариствомъ въ Глиняныхъ“.

— Ббйте ся Бога! не компромітуйте другій разъ краю! — голосили противники петиціи. — Добре, що разъ вдала ся штука, если нишій Американинъ не подасть своои адресы, лише запише собѣ нашу и приѣхавши на мѣсце переконавсь о нашбй нищетѣ, що тогдѣ буде? Обезславить насъ на цѣлый свѣтъ!

— Правда, е рація! — загудѣли хоромъ галицкй послы и убили петицію — справдѣ не на смерть, бо вказали ѣй цѣлюще жерело державне, але все таки убили ей въ соймѣ. А чимъ ей убили? Одною анекдотою.

Може они и справдѣ мали рацію, а може й нѣ? Побачимо.

II. Ткацке товариство въ Глиняныхъ.

Щобы переконати ся, о скблько галицкій Соймъ мавъ рацію, я умысне выбравъ ся сими днями до Глиняныхъ зъ тымъ скромнымъ бажанемъ, щобъ и я своимъ маленькимъ трудомъ и коштомъ причинивъ ся „для добра люду и краю“. Перебувши тамъ двѣ добы, я побачивъ и почувъ такій цѣкавій рѣчи, що уважаю своимъ обовязкомъ подѣлити ся моими замѣтками зъ ширшою публикою.

Про самй Глиняны не богато дасть ся сказати. Е се звычайна галицка дѣра чи тамъ мѣсточко, зъ звычайнымъ галицкимъ болотомъ, зъ жидбвскими хатчинами та крамницами, вбддалена вбдъ стаціи зелѣзницѣ въ Задвбрю о 9 кільометрбвъ. Вправдѣ е тамъ двѣ дуже гарнй церкви, е судъ, податковый урядъ, аптика и два добрй лѣкарѣ, нотарь, касино о двохъ комнатахъ и 20 членахъ, ба и Гіршова школа, та помимо сего Глиняны не можна инакше назвати, якъ — дѣрою. И кобы не Ткацке товариство, то Европа нѣчого не знала бы про истнованѣ на свѣтѣ якихсь тамъ Глинянъ, а що дѣйсно она про нихъ знае, се побачимо дальше.

Ино помыливъ бы ся дуже той, хто думавъ бы, що будынки ткацкихъ выроббвъ глиняньскихъ вызначають ся незвычайною величиною або структурою. Боже боронй! Се собѣ також звычайнй галицкй лѣплянки зъ облупаными стѣнами, низенькй и зузенькй, а коли-бъ вамъ ихъ нѣхто не показавъ, то вы перейшли бы по-при нихъ не звернувши уваги. Може бутн, що вашъ слухъ занепоконивъ бы ся на хвильку трохи незвычайнымъ стукотомъ, та вы могли бы погадати, що тамъ мабуть на кблькохъ ступахъ опихають просо; але щобы тамъ выробляли килимы, макаты, смирненьскй диваны, шовковй матерій на фелоны и т. п. — се вамъ анѣ на думку не прийшло бы.

Товарнество ткацке въ Глинянахъ мае доси всего-на-всего три невеличкй будынки а четвертый зачавъ ся що ино будувати.

Вступѣмъ до першого. Вбнъ дѣлить ся на двѣ часта. Въ першбй — значно довшбй — находить ся десять варстатбвъ, а именно сѣмь вузкихъ а три широкй. На вузкихъ выробляють ся вузкй а на широкихъ два и три разы ширшй килимы. Роботу выконують самй дѣвчата пбсля рбзнородныхъ взбрцѣвъ, розумѣе ся дуже гарныхъ.

Придивившись докладно самбй роботѣ и и выслухавши уважно выводбвъ директора товариства Вп. Ксенжопольского, я справдѣ вѣрю, що товарнество е въ можности въ разѣ замовленя выготовити за кблька мѣсяцѣвъ кблька тысячѣвъ такихъ килимбвъ. Тымъ чиномъ можуть опоненты петиціи товариства — галицкй послы — цѣлкомъ спокбйно спати, не тревожачи ся гадкою, щобы „край“ другій разъ въ очахъ американьскихъ Кресавъ скомпромітувавъ ся. Теперь вже не треба бояти ся, зъ-вбдки взяти килимбвъ, ино де ихъ збути? Инше цѣло було зъ выставою збиранины гр. В. Дѣдушицкого, а инше въ выробами ткацкого товариства, котре привчило вже до сей роботы богато людей — хлопцѣвъ, дѣвчатъ и старшихъ ткачѣвъ, и котре придбало собѣ а въ случаю потребы може ще придбати вбдповѣдне число варстатбвъ.

Длятого мудрѣйше були бы поступили галицкй послы, если-бы, замѣсть перестрашитись анекдоты, були поѣхали до Глинянъ и переконали ся наочно, що то „co było a nie jest — nie pisze się w rejestr“, якъ каже польска пословиця. — Але... мбй Боже! „errare humanum est“, тому похибку Сойму може и повинень Выдѣлъ краёвый, поки часъ, направити, если справдѣ лежить ему на серци девіза: „для добра люду и краю!“

Пбзнѣйше я постараю ся легенько доказати, що спбльного мае добро люду зъ ткацкимъ товариствомъ взагалѣ а зъ глиняньскимъ зъ-окрема, а тымчасомъ розглянемо ся дальше по будынкахъ сего-жь товарнества.

Отже въ першбмъ будынку находять ся по одной сторонѣ варстаты а по другбй магазинъ готовыхъ выроббвъ.

Теперь перейдѣмъ ся до другого будынку, котрый складае ся зъ трехъ частій. Въ першбй части мѣстить ся практична ткацка школа, въ другбй робóтня шовковыхъ выроббвъ а въ третбй, комбрчинѣ, столярска робóтня.

Въ комнатѣ званбй „салею хлопцѣвъ“ працюють самй хлопцѣ вбдъ 15 до 20 лѣтъ вѣку на десяти варстатахъ. Выробы ихъ почасти шовковй, по части вовняний и мѣшанй, а именно:

1) Ручники льняний, 1 штука по 55 кр.

2) Матерій шовковй на фелоны и орнаты, зъ самого шовку 1 метеръ 5—7 злр., пбвшовковй по 3—3·50 злр.

3) Образки малй Матери Б. Ченстоховскои, выроблений зъ шовку, по 60 кр. за штуку.

4) Фартушки могаровй, менший по 3 злр. бóльший по 5·50 злр.

5) Настбльники [обрусы] зъ Воскресенемъ І. Христа, широкй на ½ м., довгй на 2 м., зъ бавовны по 2·50. злр.

6) Ходники ютовй, въ рбзныхъ барвахъ, широкй 65 цм. по 75 кр. за 1 метеръ.

7) Портіэры бавовняний, въ трехъ барвахъ [бѣлбй, червонбй и синбй] 4 м довгй, 1 пара 9 злр.

8) Макаты шовковй, перетканй золотыми нитками, жетардовй, 1 штука вбдъ 50—70 злр.

9) Капы на лбжка зъ козячои вовны въ трехъ барвахъ [бѣлбй, червонбй и гранатовбй], 1 штука по 16—20 злр.

10) Образки бóльший Матери Б. Ченстоховскои по 1 злр.

Въ другбй комнатѣ, въ котрбй мѣстить ся „практична школа ткацка“, находить ся девять варстатбвъ и на нихъ учать ся хлопцѣ, скбнчивший IV клясу народнои школы, слѣдуючихъ робóтъ:

1) Вырббъ полотна звычайнымъ способомъ.

2) Вырббъ полотна поспѣшною ладою.

3) Пологенця въ трехъ барвахъ.

4) Килимки на пбдлоги и до стѣнъ.

Романтичный характеръ мають також деякй пбзнѣйшй Шевченковй творы, якъ н-пр. „Великій льохъ“.

Вже въ романтичныхъ творахъ Тараса выступае на першій планъ обсервація реального житя и живыхъ людскихъ почувань, продираесь реальна дѣйсность, хоть вона ще обставлена фантастичными декораціями, и вскорѣ здобувае собѣ въ Шевченковыхъ творахъ рѣшучу перевагу. Конкретность змѣсту, така простота выслову, якою дыше лишень народна поезія, загальна доступность и зрозумѣлость характеризуе всѣ майже Шевченковй поезіи. Нема въ нихъ фільософічного балясту анѣ метафізичного туману. Містичный аллегоризмъ выступае въ одной лишень поемѣ „Великій льохъ“.

Шевченко лірикъ у повному значѣню того слова. Усѣ подѣі, якй описуе, перепускае черезъ призму особистого чутя, надаючи имъ черезъ те оріґінальный кольоритъ. Шевченко не спосббный малювати ширшй подѣі способомъ чисто-епічнымъ; вбнъ часто перерывае свои епічнй творы ліричными рефлексіями. Навѣть у спокбйному його оповѣданю дрожить глибоке, ревне чутя самого поета, що переходить на читача, напуваючи його душу тымъ самымъ настроемъ.

Найцѣннѣйшй перлины лірики маемо въ Шевченковыхъ „Думкахъ“. Въ нихъ бачимо и золотй вбдблиски хмаринки, що плыве за вечѣрнымъ сонцемъ, розстилаючи червонй полы; и срѣбну, широку струю днѣпрову; и навбки розвалену хатину украиньского крѣпака; — чуемо таемный шумъ байраку; — и тихй пестотливй слова молодои влюбленои пары; и тяжкй збтхання горемъ прибитого маймита; — тремтить въ нихъ и кровава сльоза самого поета и сльозы дѣвчаны, що тужить за милымъ; — и струѣ поту поневоленыхъ масъ народныхъ; — въ думкахъ Шевченковыхъ переливае ся цѣла скала почувань, вбдъ особистого горя до всесвѣтнои туги. Шевченковй думки належать до найкрасчихъ цвѣтбвъ европейскои лірики.

Пѣснѣ Гайного, — хочь и пронизанй глибокимъ чутемъ, хочь и блискують незрбвнаною мистецькою формою, — блѣднуть яко цѣлбсть передъ Шевченковыми „думками“ зъ причины одностайности змѣсту.

Поезіи Кольцова не дорбвнують „думкамъ“ Шевченковымъ анѣ силою чутя и слова, анѣ глубиною поглядбвъ на народне житя.

Шукаючи въ европейскбй літературѣ поетбвъ, що деякими прикметами були-бъ подббній до Шевченка, мы могли бъ хиба вказати — зъ одного боку найбóльшого англійского лірика П. Б. Шельлього, а зъ другого Міцкевича.

Ентузіязмъ для природы, палкій темпераментъ, смѣливбсть поступовыхъ идей, вразливбсть на всяку людску недолю, прихильнбсть до покривдженого жѣноцтва — сполучуе поезіи Шевченка зъ творами Шельлього. У Шевченка нема, що правда, такъ широкого свѣтогляду якъ у англійского поета, нема въ нихъ тои фільософічнои основы — романтичного аллегоризму; але якъ-раз черезъ те мають Шевченковй поезіи змѣстъ далеко конкретнѣйшій, далеко бóльше зрозумѣлый для загалу. Шевченко вбдрбзнявсь також вбдъ рѣшучого атеиста Шельлього своими поглядами релігійными.

По силѣ чутя патріотичного, идеальнбй любови рбднего народу окриленбй высокими гуманными стремлѣнями, по бажаню: повести свбй народъ до красчои будущины — найбóльше ще зближеный Шевченко до Міцкевича. Але аналогіи сесй лишень загальній. Житя Шевченкове и його поезія выплыли зъ такихъ выимковыхъ обставинъ, що Тарасъ не дасть ся порбвнати точно нѣ зъ однымъ поетомъ европейскимъ.

Шевченко представляе одинокій въ европейскбй літературѣ прикладъ поета-мужика, що е найвызначнѣйшимъ речникомъ почувань широкихъ масъ народныхъ, — черезъ котрого уста промовляють мілібны украиньского селяньства, а рбвночасно взнбсъ ся на становиско найбóльшого духового свѣточа цѣлого народу.

Шевченко мае не менче значѣне для нинѣшныхъ поколѣнь, якъ для своихъ сучасникбвъ.

Середъ теперѣшныхъ злиднѣвъ украиньско-руского народу — середъ зневѣры и апатіи — знаходять нинѣшнй поколѣня въ Шевченковбй поезіи свѣжій подувъ енергіи и силы, бажаня житя, волѣ и живои дѣяльности. Тарасови осоружнй вѣчнй плачъ та нарѣканя на долю, безъ дѣла, безъ постбйнои вытревалои працѣ надъ пбднесенемъ народу та розбудженемъ його національнои самосвѣдомости:

Погано, дуже, страхъ погано
Въ отсбй пустинѣ пропадать, —
А ще погаиьше — на Вкраинѣ
Дивитись, плакать и мовчать!

Шевченко не бувъ політикомъ; не можна вбдъ него вымагати конкретнои програмы політичнои, що выстарчувала-бъ зовсѣмъ и для нинѣшныхъ поколѣнь; але вбнъ запалывъ у своихъ творахъ таку ясну лучницю основныхъ идеалбвъ свободы, братолюбства, демократизму, любови до масъ народныхъ, спочуваня въ всѣмъ пониженымъ и покривдженымъ, що за снмъ свѣтиломъ пбйдуть ще многй-многй генерації...

Шевченко якъ Прометей здобувъ для нашого народу огень почутя національно патріотичного, що сильнымъ блескомъ горить нинѣ въ серцяхъ поклонникбвъ його генія на цѣлому просторѣ, нашои не своеи землѣ. Той жаръ додае цѣлющои силы Украинѣ, котрбй орелъ пбвнбчного деспотизму „довбе ребра, серце розбивае“. „Розбивае — та не выпе живущои крови!“...

Шевченкова поезія пбддержуе въ сучасныхъ поколѣняхъ вѣру, що „не вмирае душа народа — не вмирае воля“, — що гнетъ и насильство роздувае у гнобленого народу приспану силу, що тлѣе якъ искра пбдъ попеломъ и може запалати грбзнымъ пожаромъ. Шевченко вложивъ въ насъ вѣру, що

Встане Украина!
И розвѣе тьму неволѣ,
Святъ правды засвѣтить! [II. 241.]

Нашому народови, розділеному кордонами, присвячуе Шевченкбвъ геній якъ досвѣтня збрница. Дивлячись на ту зорю — споминаючи Тараса — Украинцѣ по сѣмъ и по тбмъ боцѣ кордону улѣтають думками въ краину його идеалбвъ — почувають себе блнзшими, рбднѣйшими, чують ту саму кровь у жилахъ, почуваютъ приплывъ національнои енергіи и силы — и вѣрять твердо, що прийдуть щаслывѣйшй вбдъ насъ поколѣня, сповнять цѣлый заповѣтъ нашого генія, а тодѣ спомянуть його въ обновленбй вольнбй Украинѣ!...

5) Ручники на замовлення зъ пряжѣ замовляючого.

6) Матерія канґарнова на убраня.

7) Ручники адамашковй въ цвѣты, на половину зъ вовны и бавовны.

8) Дивки въ цвѣты на пошевки.

9) Капы бавовняній на лѣжка о трехъ барвахъ: бѣлбй, червонбй и шафіровбй.

Кромѣ практичнои науки на варстатахъ побирають ученики науку теоретичну въ третбмъ будынку, званбмъ „Школа теоретична". Въ нѣй учить ся теперь 19 ученикбвъ звычайныхъ и 6 надзвычайныхъ, межи котрыми 6 три сестры Служебницѣ, двѣ Василіянки (пробантки) и одинъ Василіянинъ.

Ученики дѣлить ся на три вбддѣлы и дбстають майже всѣ вбдъ Выдѣлу краевого невеличку стіпендію по 2—3 злр. мѣсячно.

Науки удѣляють три учителѣ, а именно слѣдуючихъ предметбвъ: а) науки о вязаню [6 годинъ тыжднево], б) о сырыхъ матеріялахъ [1 годину], в) вбльноручныхъ рисункбвъ [4 годины], г) рисункбвъ геометричныхъ и прирядбвъ [2 годины], д) рисункбвъ фаховыхъ [2. годины]. Кромѣ того учать ся ще рахункбвъ, геоґрафіи, вѣдомостій въ природы и т. п. на основѣ пбдручника для доповняючои науки. — Всѣ рисунки выконаній дуже гарно.

Наука теоретична тревае три роки а по укбнченю ей дбстае ученикъ свѣдоцтво, що скбнчивъ Ткацку школу въ Глинянахъ зъ добрымъ успѣхомъ и тогдѣ Ткацке товариство приймае его до своихъ варстатбвъ за роббтника и платить ему або вбдъ штуки або вбдъ выробленыхъ метрбвъ. Але зб взгляду, що тѣ ученики с дѣтьми убогихъ селянъ и мѣщанъ, то товариство вже въ часѣ ихъ науки вынагороджуе ихъ въ части за роботы выконаній въ практичнбй школѣ, котрбй оно достатчуе потрѣбныхъ матеріялбвъ.

По другбй сторонѣ будынку „теоретичнои школы" находить ся невеличка роббтня „смирненьскихъ диванбвъ, котрѣ на одинбмъ варстатѣ выробляють чотири дѣвчата. Одинъ такій диванъ, довгій на 3·2 м., широкій на 2·2 м. мусять они робити 10 днѣвъ а на 1 квадр. метр. выходить 2—3·5 кільограмбвъ вовняныхъ нитокъ.

Богато зновъ нашихъ выроббвъ выкупують старшій ткачѣ дома зъ пряжѣ, достатчуваной имъ Товариствомъ на вагу, пбсля котрои вбдбирае оно скбнчену роботу. Взагалѣ дае Товариство теперь 120 людямъ [80 мужчинамъ и 40 женщинамъ] заробокъ на суму 5000 злр. рбчно.

Може бути, що не одному выдасть ся тота сума невеличкою, але коли вглянемо въ исторію такъ ткацкои школы, якъ и ткацкого товариства въ Глинянахъ, тогдѣ ажь зможемо осудити похвальнй змагання и заслугу тыхъ людей, котрѣ причинились до заснованя обохъ гаданыхъ институцій. А исторія тота дуже цѣкава пбдъ рбжными взглядами, и длятого прошу ей прочитати.

(*Дальше буде.*)

Любомиръ Селянський.

Народна Торговля

поручае на надходячй свята:

Дрбжджъ незаводячй

по цѣнѣ ва 1 кільо I-а зр. 1·40 и 1·20, II-а дешевше на рбжну цѣну.

Упрашае ся о вчасній замовленя зъ точнымъ означенемъ дня высылки. 116

НОВИНКИ.

— Въ мѣсяци мартѣ сего року внесено поданя до намѣстництва о заснованѣ новыхъ **Читалень Просвѣты** зъ отехъ 30 громадъ: Въ повѣтѣ Богородчаны: Зарѣче коло Солотвины; пов. Броды: Бѣлявцѣ; п. Бережаны: Куряны; п. Бучачь: Сороки; п. Чортквбвъ: Шульганбвка; п. Долина: Гозѣвъ; п. Гусятинъ: Ракбвъ-кутъ; п. Камѣнка: Добротвбръ п. Коломыя: Матѣевцѣ; п. Надвбрна: Перебсль; п. Пбдгайцѣ: Вишнѣвчикъ; п. Перемышляны: Куровичѣ: п. Рогатинъ: Липица-долѣшна, Герлутбвъ; п. Рудки: Чуловичѣ; п. Скалатъ: Жеребки-королѣвскй, Жеребки шляхотскй; п. Старе-мѣсто: Старе-мѣсто; п. Стрый: Гребенбвъ; п. Тернопбль: Острбвъ (коло Тернополя), Смикбвцѣ; п. Товмачь: Грушка, Товмачь, Озеряны; п. Теребовля: Залавье; п. Залѣщики: Дуплиска: п. Збаражъ: Залуже, Гнилицѣ-великй; п. Золочѣвъ: Озѣрянка; п. Жидачѣвъ Тейсарбвъ. — Всѣхъ читалень Просвѣты [заложеныхъ и зголошеныхъ] зъ кбнцамъ марта 1898 року есть 600 [по конець року 1897-ого року було 521] Найббльше читалень мають повѣты: Перемышль 39. Рогатинъ 30, Стрый 28, Борщѣвъ 26, Бббрка 25. Найменше читалень есть въ повѣтахъ: Добромиль 4, Чешанбвъ 4, Сянбкъ 2, Тѣсько 2, Снятино. Коли въ захбдній Галичинѣ навѣть въ такихъ повѣтахъ, якъ Березбвъ, Граббвъ, Коросно, К ракбвъ, де Русинбвъ е лише 8.000, 10.000, 9.000, 200 находить ся читальня Просвѣты, то повѣтъ снятиньскій, де Русинбвъ е 62.000, ще й доси не мае анѣ одной читальнѣ Просвѣты! — Новыхъ членбвъ вступило до Просвѣты въ сѣмъ роцѣ [вбдъ 1. н. ст. сѣчня] по конець марта 680.

— **Не пускаймо грунту въ чужй руки.** Зъ нагоды еміґрацій нашихъ селянъ належить нашимъ сѣльскимъ священникамъ звернути бачну увагу, щобы выходячй зъ краю селяне бодай не збували своихъ грунтбвъ [звычайно за безцѣнъ] въ жидбвскй и взагалѣ въ чужй руки. Тымъ ббльше треба на се зважати, що еміґрують и взагалѣ можуть еміґрувати лише заглядно богатшй господарѣ. Саме тбльке выселеня зъ села хоть-бы и кблькохъ родинъ ще не принесе намъ такои страты, але переходъ грунту въ чужй руки може насъ справдѣ ослабити. — Зъ тои самои причины пруськй Поляки уважають дуже на те, щоъ еміґрація ихъ люду не споводувала тамъ переходу земль польскои въ чужй руки. — Варто такожь прочитати, розумну зъ польского становища и патріотичну статю о значѣню польскихъ колоній заморскихъ, яку помѣстивъ бувъ разъ львбвскій Przegląd wszechpolski въ своѣмъ додатку [ч. 1 зъ 1 сѣчня 1896 р. стор 1]. Статья сеся мае напись „Znaczenie narodowe emigracyi i kolonizacyi zewnętrznej". Она есть поучаючою не лишь для Полякбвъ, але и для Русинбвъ, бо находимо тамъ мѣжь иншимъ такй слова: „Jedno z pism wyraziło niedawno zdanie, że *emigracya powinnaby się zwrócić do Galicyi wschodniej*. Zgoda, ale czyż temu przeszkadza wychodźtwo ludu właśnie przeważnie z wschodniej części kraju? Królewstwo nie może wysyłać nadmiaru swej ludności na Litwę i Ruś, bo stoją temu na przeszkodzie ustawy, zabraniające Polakom nabywania ziemi i ograniczające ich prawa" — и т. д. Пбдчеркненй высше слова мѣстять въ собѣ дуже розумный поглядъ зъ польского становища, а для Русинбвъ не конче пожаданый бувъ бы напрямъ польскои еміґрацій „nach Osten". — Мы радо признаемо Полякамъ ихъ справедливу впрочбмъ потребу мати заморскй кольонію и не маемо нѣчого проти розвою братньои славянскои народности ту въ Европѣ и за моремъ, але безъ нарушеня засады: suum cuique! — *Якбвъ Суходольскій.*

— **Зъ Городка пишуть намъ:** Выдѣлъ нашои „Хлопскои Рады" ухваливъ на послѣднбмъ своѣмъ засѣданю закупити брошурку „Просвѣты" п. заг. „Народо-рускій Катехизмъ" та розбеслати его всѣмъ членамъ селянамъ, уплатившимъ членьску вкладку за минувшій рбкъ Постановлено такожь бодай що чверть року давати членамъ книжочки подббного, патріотичного и поучаючого змѣсту, щобъ ними будити и ширити свѣдомбсть въ масахъ народу нашого такъ мало зъ національного огляду освѣдомленого повѣту.

— **Петро Новаковскій** [братъ соймового посла Стефана, господарь зъ Торкбвъ пов. перемыского], арештованый яко агітаторъ радикальнои партіи передъ трема тыжднями и замкненый до судового арешту въ Монастирискахъ, выйшовъ онодги на волю.

— **Нужда и голодъ.** Зъ рбзныхъ сторбнъ краю доходять вѣсти о нуждѣ и голодѣ, якій терпить населенѣ сѣльске задля торбчного неврожаю. Въ парѣ зъ нуждою идуть всякй епідемічній недуги. Въ Золочѣщинѣ въ мѣсточку Гологорахъ и въ околиці панувъ тифъ голодовый и пятнистый. Завѣдатель Волѣ гологорскои о. Клим. Базилевичь, несучи релігійну потѣху своимъ прихожанамъ, набавивъ ся сей тяжкои недуги и лежить тяжко хорый. А що дѣють власти політичній?!

— **Зъ Глинянъ пишуть намъ:** Заведеньмъ самоуправы громадскои скинули мы зъ себе шапку „z łączkiem" и приноровлюючись до новыхъ порядкбвъ, надягли якъ слѣдъ нову паньску ліберію, стали бити поклоны передъ повѣтовыми та фбльварковыми велитвями, кланялись низенько пропінаторамъ, писали въ „języku urzędowym" при выборахъ до тѣлъ законодатныхъ вбддавали голосы разъ на президента разъ на якусь меншу птицю, а особля зб зростомъ чувствъ льояльныхъ голосували заедно и при кождбй нагодѣ на польского графа. Бачь, казали, не рбвня мѣщанамъ хлопъ або пбпъ... Не знали й коли, якъ опинили ся „pod jednym dachem". Мѣсто стало тихе, наче багно. Та й вело ся намъ добре, якъ жабамъ у багнѣ. Молились мы Богу въ старыхъ обдбраныхъ деревляныхъ церквахъ, на десятки гарцбвъ мѣрили скбльбсть выпитои горѣвки на весѣляхъ, хрестинахъ та поминкахъ, мали кредитъ у жидбвъ та ласку у панбвъ, а урядъ громадскій зискуваввъ заедно „uznanie". Сказано—благодать паньска зависла надъ мѣстомъ, божь и чинишь пропінаційный пбдроставъ, гей-бы подливаный Мавтнербвскими дрбжджами. Старй пили, молодй учились — и згодомъ переняли вбдъ батькбвъ управу громады, здвигнули власными жертвами днѣ новй мурованй церкви та почали заводити новй порядки въ громадѣ. — Наспѣла весна 1897 року. Мабуть сильный бувъ подувъ мартового вѣтру, коли пбдъ его напоромъ перевернувъ ся двиганый цѣлыми лѣтами будынокъ „pod jednym dachem" и прикрывъ давныхъ велитнѣвъ. Не добре стало въ громадѣ. Пбдъ розвалинами будовы „organicznej pracy" запропастилась „uznania", якй мы собѣ здобули. „Porządek społeczny" загроженый а майно громадске въ небезпеченьствѣ! Въ мѣть стали мы злодѣями, рада громадска мае бути розвязана, а управа громады переходить пбдъ знакъ „bączka". Мы и стямились коли зачали зновъ вбдъ кбнця...

— **Въ Дезятникахъ** отворено дня 11 н. ст. лютого с. р. торжественно крамницю братства церковного основану заходомъ пароха о. Ст. Донаровича и посвящено ей льокаль въ громадскбмъ домѣ. Крамниця пбдъ проводомъ о. Донаровича розвивае ся гарно. Позаякъ весь дохбдъ зъ неи призначеный на будову церкви, тожь всѣ купують въ крамници, тымъ ббльше, що она мае на складѣ все потрѣбне для дому, отже не потрѣбно за леда чимъ итн до мѣсточка, марнувати часъ та й ще платити жидамъ за лихій товаръ добрй грошѣ. Крамниця Братства продае товаръ добрый а не дорого, вдоволяючись малымъ зыскомъ. На Великодній свята она постаралась о все, що для господинь потрѣбне.

— **Якъ собѣ радять агенты асекураційній?** Гр. Фридрихъ Вальдекъ на Угорщинѣ дбставъ передъ кблькома днями двѣ тревожній телеґрамы. Въ першбй доношено ему, що два злочинцѣ, представляючи ся за агентбвъ асекураційныхъ, прибудуть до него намовляти его обезчитись, а рбвночасно приглянуть ся цѣлому домовому уряженю, абы опбсля напасти на дбмъ и обрабувати. Друга депеша повѣдомляла, що оба дезертиры зъ вязницѣ, пбдъ видомъ агентбвъ асекураційныхъ, будуть чигати на его житя. Остереженый такъ граф вбзвавъ собѣ для охорони агентбвъ поліційныхъ. И справдѣ означеного дня зъявили ся два незнакомй и представились агентами вѣденьскои філіи асекурацій New-York. Ихъ сейчасъ арештовано. Однакъ оба выявіятимували ся, що они правдивй агенты а не розбишаки. Справа прояснила ся. Два агенты другого товарыства асекураційного, довѣдавши ся, що ихъ конкуренты мають удатись до гр. Вальдека, рѣшили попсувати имъ „интересъ", отже переслали двѣ згаданй безименнй депешѣ до графа. Конкуренты здаесь дорого оплатять свбй небезпечный жартъ, бо справу вбддано судови.

— **Знижки зелѣзничй для урядникбвъ.** Онодги була у міністра зелѣзницъ Віттека депутація урядникбвъ вѣденьского магістрату зъ прошеньмъ о признанѣ имъ на зелѣзницяхъ державныхъ такои знижки, якъ урядникамъ державнымъ. Міністеръ Віттекъ жаданю тому вбдмовивъ, а додавъ такожь, що яко противникъ всякихъ привілеѣвъ знесе навѣть знижки признаній урядникамъ державнымъ.

— **Зъ краины золота.** Въ половинѣ сѣчня с. р. вернуло до Вашинґтону 22 збирачѣвъ золота, котрй удали ся були въ золотоносну кранну Кльондіке убогими людьми. Они стали теперь богачами, бо привезли зъ собою 900.000 долярбвъ, котрй достали вбдъ капіталістбвъ за свои золотодайнй удѣлы Найбогатшимъ мѣжь ними е оденъ Шведъ, Андрѣй Олезонъ, котрый здобувъ золота за 120.000 долярбвъ. Мѣжь цаслизцями находить ся такожь одна панна, котра теперь мае красный посагъ, перетерпѣвши тысячй невыгоды въ Кльондіке, глядаючи за дорогимъ металемъ.

— **Весѣле султановои дочки.** Въ резиденціи султана Абдулъ-Гаміда, въ Ильдізъ-Кіоску вбдбуло ся велике торжество родинне. Дочка султана, княгиня Наймеґ, выйшла за-мужь за сына героя зъ-пбдъ Плевны, маршалка Османа-паши. Вже старшій сынъ Османа-паши Нуръ-Еддінъ паша е затемъ султана, а теперь подруживъ ся молодшій Мегмедъ-Кемаль-Еддінъ. Звязь супружа зъ дочками султана приносить велику почесть такъ Османовои паши якъ и его сынамъ, а все-таки мае она рбвночасно и де-що немилого для правовѣрного мусулманина, отъ хочь-бы се, що звѣнчаный зъ княгинею султанськои крови, поодовѣвши, другои жѣнки не може мати. Султанбвна Наймеґ, кажуть, дуже красна [такъ кажуть женщины турецкй, бо мужчины ще не бачили ей], до того дуже молода, леди 15 лѣтъ, та й образована не тблько въ письмѣ и мовѣ турецкбй, але такожь у французкбмъ языцѣ и въ музицѣ. Въ придане дбстала султанбвна красно урядженый конакъ [палату] и 10.000 фунтбвъ турецкихъ „на шпильки"...

— **Дрббній вѣсти.** Въ Праґергофъ коло Вѣдня украдено въ середу рано пять мѣшкбвъ почтовыхъ зъ сумою 10.000 зр. — У Львовѣ буде заведена клініка для дѣтей, на котру покликано професора гайдельбурґского университету д-ра Юраша зъ Нѣмеччины. — Въ Будапештѣ увязнено проводира студентбвъ-соціялістбвъ Александра Сагадоша. — Межи Стрыемъ а Дрогобичомъ привернено рухъ зелѣзничій. — Въ Глинянахъ дня 7 с. м. згорѣло на передмѣстю „Заставѣ" пять загородъ селяньскихъ, при чбмъ одна дѣвчина зб страху померла, а одна 45 лѣтна господиня зболѣла. — Въ селѣ Оравчику коло Сколього забили селяне знаного злодѣя Бабриця, прилапавши его на крадежи бараболь. — Конференція въ справѣ знесеня премій експортовыхъ вбдъ цукру вбдбуде ся д. 3. н. ст. червня въ Бруксели; въ конференціи возьмуть участь делеґаты 11 державъ. — Въ пбвнбчній Італіи впали снѣги, а се о тбй порѣ рѣдко лучае ся. — Въ Ніццѣ вбдобрала собѣ житє одна молода Россіянка, програвши великій сумы въ ескпни Монте-Карльо. — Якъ телеґрафують зъ Мадриду, выскочивъ зъ шинъ бб второкъ мѣжь с-ціями Каспе и Фліксъ особовый повздъ и упавъ до рѣки, въ наслѣдокъ чого погибло множество осббъ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Марія зъ Цѣсельскихъ **Крижановска** вдова по рускбмъ пароху зъ Палагичъ, упокоила ся дня 7 н. ст. цвѣтня с. р. въ Коломыи въ 67 роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр.

— **Именованя.** Ц. к. Дирекція почтъ и телеґрафбвъ надала мѣжь иншими посады: а) почтмайстрбвъ: въ Олеську експедиторови Володисл. Томкевичеви; въ Белзѣ Як. Боюкови почтмайстрови зъ Тирявы волоскои; въ Тирявѣ волоскбй Сим. Фрухтерови почтмайстрови въ Белзѣ; въ Тернополи 2. Ипол. Цѣзмирскому експедіянтови зъ Чарнои коло Тарнова; въ Дезятинѣ Маріяну Обертиньскому експедіянтови зъ Романова; въ Лежайску Іос. Пюрецкому експедіянтови зъ Токбвъ; въ Скалатѣ Едв. Мецґерови експедіянтови зъ Вбльшанецъ коло Золочева; б) експедіянтбвъ: у Львовѣ IX. Єленѣ Смолюховскбй; въ Богухвалѣ Теодорѣ Макевичь експедіянтцѣ зъ Марковои; въ Черхавѣ Иваннѣ Гричманьскбй вдовѣ по почтмайстрѣ; въ Конюховѣ на двбрци Алекс. Шибальскому начальникови зелѣзничои станціи; въ Ходачковѣ великбмъ експедиторови Ив. Бурґгартови; въ Журовѣ Маріи Стояловскбй експедіянтцѣ зъ Петранки; въ Глиннику маріямпбльскбмъ експедиторцѣ Фр. Зравтъ; въ Сороцку експедіяторови Вікт. Ґерґлерови, въ Чарнбй коло Тарнова Каз. Лабиньскому експедіянтови зъ Конюшкова; въ Матеровѣ Іос. Ліптаови експедіянтови зъ Рациборовиць; въ Лопушанцѣ хомнибй Вин. Квятковескому почтмайстрови зъ Мейсца пястового; въ Комарбвцѣ експедиторови Волод. Лянґови; въ Звинячи Андр. Дрелиховскому; въ Тухольцѣ Ілляр. Лушпиньскому експедиторови зъ Лучичъ; въ Цуциловѣ Фр. Балицкбй вдовѣ по асистентѣ почтовбмъ; въ Хмелевѣ експедиторови Ив. Пшевроцкому; въ Островѣ експедиторови Димитр. Ваврикови; въ Марковбй вдовѣ по учителю Гл. Бартѣ; въ Глѣбовичахъ на двбрци начальникови стаціи Ферд. Ярошеви; въ Вязбвници Павл. Сафиновы высл. командантови стаціи жандармеріи; въ Мильнѣ експедиторови Брон. Цихульскому; въ Мриголодѣ експедиторцѣ Маріи Пшетворскбй.

Наука, штука и література.

— **Літературно-наукового Вістника** книжочка IV-та за цвѣтень с. р. мѣстить въ собѣ: „Неробочий Грицько Кривий" волыньскій образокъ зъ початку XVIII. вѣку, Мих. Грушевского; поезіи: Якби я знав" Платона Панченка и „На высокбй, на скелистбй кручѣ" Богдана Лепкого; — два „Веселі оповіданя" Осипа Маковея: I. „Модний плуг" [книжка зъ господарскихъ вѣчь, якй устроюе товариство „Просвѣта" зъ льосованемъ предметбвъ господарскихъ для селянъ] и II. „Зуб мамута" — продовженѣ историчнои повѣсти Даніла Мордовця „Дві долі"; — „Мужик" оповѣданѣ Антона Чехова въ перекладѣ М. Грушевскои [зъ переднымъ словомъ М. Г—ого]; — „Ноги в огні" поезія Фердинанда Мавра въ перекладѣ Ивана Франка; — початокъ повѣсти Марка Твайна „Американський претендент" въ перекладѣ Ивана Петрушевича; — „Сучасна Англія", нарисъ розвою ей політичного житя 1814—1896 рр., Ш. Сеньобоса въ перекладѣ д-ра Ив. Франка; — „Новини нашої літератури" [Осипа Маковея рецензія чотирохъ драматичныхъ утворбвъ: драмы Грѣнченка „Ясні Зорі", комедіи Грѣнченка „Чахмарило", драмы Наталки Полтавки „Катерина Чайківна" и — Гр. Цеглиньского комедія „Торговля жемчугами"]; — „З російської України" Stectator-a; — „Із чужих літератур" [про Альфонса Доде и про 70-тй роковины уродженя Генрика Ібзена]; — Хронїка і бібліоґрафія".

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ"** прибуло въ мѣсяци мартѣ с. р. 3.578 важныхъ полісъ на 2,223.318 зр. обезпеченои вартости зъ премією 17.903 зр. 10 кр. Разомъ вбдъ 1 сѣчня с. р. до кбнця I кварталу було 7.936 важныхъ полісъ на суму 5,374.301 зр. зъ премією 41.029 зр. 42 кр. Попереднього року въ тбмъ самбмъ часѣ выдано 7.232 полісъ на сумѣ 4,671.605 зр. обезпеченои вартости зъ премією 36.393 зр. 74 кр. — Шкбдъ було въ мартѣ 65 случаѣвъ, а разомъ вбдъ початку с. р. 119 шкбдъ, зъ которыхъ выплачено 98 до кбнця марта и 16 въ першихъ дняхъ цвѣтня, 2 шкоды приключившй ся въ остатныхъ дняхъ марта находять ся въ ліквідаціи а 3 вбдшкодованя [въ сумѣ загальнбй 493 зр. 75 кр.] на-разѣ въ причинѣ правныхъ здержано. — Сума всѣхъ шкбдъ до кбнця марта с. р. выносить brutto 28.165 зр. 66 кр., въ чого вбдтрутивши часть реасекуровану, остае на власный рахунокъ 16.212 зр. 99 кр. — Фондъ резервовый зъ днемъ 31 марта с. р. выносить 76.439 зр. 79 кр.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 11 цвѣтня. Reichswehr вѣщуе, що гр. Тунъ буде довшій часъ помагати собѣ 14-ымъ параґрафомъ, бо рада державна не такъ скоро буде могла розпочати правильну працю парляментарну; ситуація е поважна, бо Чехи зовсѣмъ не оказують охоты причинятися до того, щобы рада державна сталась способбною до праць.

Deutsches Volksblatt довѣдуе ся зъ Праги, що Шенерербвцѣ мають пбдчасъ святъ розпинути на зборахъ нѣмецкихъ выборцѣвъ агітацію, щобы высказувано ліберальнымъ посламъ недовѣре и тымъ змушувано ихъ до складанья мандатбвъ.

Парижъ 11 цвѣтня. Зачувати, що повновный процесъ противъ Золѣ начне ся заразъ по святахъ. Золя мае вбзвати новыхъ свѣдкбвъ, мѣжь иншими такожь зъ дипльоматичныхъ кругбвъ.

Въ тутешныхъ дипльоматичныхъ кругахъ кажуть, що испаньска королева реґентка пристае на розъемъ на Кубѣ и жадае лишь вбдъ Мекъ Кінлія поруку, що и повстанцѣ згодять ся на те, бо, якъ звѣстно, жадають они безусловно признаня независимости Кубы.

Мадритъ 11 цвѣтня. Якъ зачуватя, Мекъ Кінлі зновъ вбдложивъ речинець передачѣ свого посланія конґресови.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ тов. Просвѣта.

Вино испаньске зъ Пепсиною, едине средство противъ нестравности и диспепсіи.
Вино Condurango пептоное. Цѣна бутильки 3 короны. Дѣлає знаменито въ нежитахъ жолудка и кишокъ. Цѣна 3 короны. 8

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 150—?

Надосланє

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

подъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроює електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя зъ провінцій здворотко. 4187

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ вдоль Галицка ч. 1.

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

9 м. ст. цвітня 1897.

Львовъ: Пшениця 11·25 до 11·70, жито 7·75 до 8·25, ячмѣнь броварный 7·— до 9·—, ячмѣнь пашнистый 7·— до 7·75, овесъ 7·50 до 8·10, рѣпакъ 11·— до 11·75, горохъ 7·— до 7·75, вика 5·75 до 6·25, насѣня льняне —·— до —·—, насѣня конопне —·— до —·—, ббвъ —·— до —·—, бобикъ 6·50 до 6·80, гречка 7·75 до 8·75, конюшина червона 35·— до 45·—, конюшина бѣла 30·— до 40·—, конюшина шведска 45·— до 70·—, тымотка 15·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара 6·— до 6·25, кукурудза нова 5·90 до 6·10, хмѣль —·— до —·—, за 100 кіло у Львовѣ, оконита за 10.000 літровъ 17·25 до 17·75 зр.

ТЕПЕРЬ найлучша пора до перерібки Матерацовъ, що платить ся тілько 2 зр. [за 3 подушки] въ спеціальній роботни матерацовъ, ковдеръ ІОСИФА ШУСТЕРА Львовъ, Коперника 5. Дрелїхи на покрыти вдъ 60 кр. за метръ почавши.

[Импреса]. 108 10—15

!!! На свята Великодні !!!

найстарша фірма львовска

ФРАНЦИСКА УНДЕРКИ

улиця Краковска 15

по цѣнахъ найдешевшихъ — поручає

знамениту вудженину:

шинки, вуджені и печені полядвиці, вудженицѣ, ролады зъ поросятъ и инші паштеты зъ дичины, телятину мариновану, молодій поросята печені и т. д.

Замовленя зъ провінцій полагоджую пунктуально вдворотною почтою. 142 3—3

Маса мігдалова ½ кіло 60 кр.
Маса горѣхова ½ кіло 50 кр.

Замовленя свячочні на торты мазурки, сырники, перекладницѣ, бабы колачѣ, баранки, цукры, гербатники и т. д. пріймає

Цукорня

Чеслава Шнайдера

улиця Баторія 32 противъ гімназія.

145 1—3

МУЖЕСКУ Безсильность 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй пояснена своихъ недугъ и направили свои мужеский силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Вірей въ Липску. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

!!! На свята Великодні !!!

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

У Львовѣ улиця Коперника число 2

припоручає

Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ грекo-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ". Одобреный вонъ Львовскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способъ зібраній моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашного.

Цѣны дуже приступній: въ добрій оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.

При закупнѣ въ бблшій скількости 20% рабату.

Вінкентій Кучабиньскій

у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3918—?

Маса мігдалова ½ кіло 60 кр.
Маса горѣхова ½ кіло 50 кр.

Замовленя свячочні на торты мазурки, сырники, перекладницѣ, бабы колачѣ, баранки, цукры, гербатники и т. д. пріймає

Цукорня

Чеслава Шнайдера

улиця Баторія 32 противъ гімназія.

145 1—3

3. АКАДЕМІЧНА 3.

ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА

отворена вдъ годины 10 рано до 10 вечеромъ.

ВЪ СЕМЪ ТЫЖДНИ

ГРЕЦІЯ

Атены, Корфу, Ахіллеонъ, мѣсцевість перебуваня нашои цѣсаревои, паркъ Монрепо, Кастуры, Акрополь и т. д.

Стала выстава, тревающа 15 лѣтъ, кождого тыждня иншій виды фотографічнѣ, оріґіналы неперевышшимій на склѣ въ цикахъ по 50 образовъ.

Вступъ 10 кр. 40 1—?

Объявляю, что желающимъ выучить ся россійскаго языка могу преподавать уроки того же языка въ городѣ Бережанахъ ручаясь за хорошіе успѣхи въ скоромъ времени, такъ въ отношеніи читанія и письма, какъ и употребленіе ударений въ разговорѣ.

Антонъ Томашевскій.

154 1—3

МАГАЗИНЪ ОБУВИ

подъ фірмою

ЮЛІЯНЪ ЯНЧИШИНЪ

перше С. АМАЛОВИЧЬ

у Львовѣ, Рынокъ число 9

поручає **ОБУВЬ** по найприступнѣйшихъ цѣнахъ, дуже елеґанцку и тревалу власного выробу обсла найновѣйшихъ взорцівъ. 123 1—3

Щ о ?

Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рѣжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ҐАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИҐИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИҐИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНҐЕЛІЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.

До переплету
принимає ся всякі роботы вподячій въ кругъ переплетництва.
Всякій замовленя вдворотною почтою. 62 23—30

П. к. упр. галиц. акційный

БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

перенесъ

КОНТОРУ ВЫМѢНЫ

и

ВОДДѢЛЪ ДЕПОЗИТОВЫЙ

котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Воддѣлъ депозитовый

принимає вклады и выплачує завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимає до переховання папиры вартостні и дає на нихъ завдатки.

Крѣмъ того впроваджено подобно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковій (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѣчно, депозитарь дістає въ сталевій касѣ панцирній сховокъ до выключного ужитку и подъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важні документы. 374 [4]

Подъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ іпотечный якъ найдогоднѣйшій заряджения.

Принесы дотычно того рода депозитовъ одержати **можна** безплатно у воддѣлѣ депозитовомъ.

Дня 25 н. ст. цвітня о 4-ій годинѣ пополудни вдбуде ся ліцитація на предприємство будовы нового дому приходского въ Струтинѣ выжнѣмъ повѣта долиньского. Рефлектуючій можуть переглянути плянъ въ канцеляріи Уряду приходского на мѣсци. 148 2—3

ПОТРѢБНЫЙ

ученикъ высшои гімназіи або академикъ яко учитель до приватистовъ. На поставлений услбвя дасть вдповѣдь урядъ парохіяльный въ Хотинци п. Стбно via Перемышль. 147 1—2

БРИТВЫ знаменитій англійскій изъ Солінґенъ знаку „близьнята" (подъ ґваранціею) по зр. 1·50, 2, 2·50, и 3·—, Пасти до братовъ, пендзѣ и чарки до мыла поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Кашітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4355

ПОДЯКА.

До Друга нашого Д-ра Володимира Лавроского въ Белзѣ.

За Твою лѣкарску помбчь за щирій труды и безсонній ночи переведеній при ложи болести мови сердечнои Жены бл. п. Володимиры зъ Ковшевичѣвъ, за послѣдну услугу Ѣй вддану, за Твое серце — нехай Богъ милосердный благословить Тебе!

Въ имени цѣлои Родины

Володимиръ Ковальскій душпастырь Себечова.

Оповѣстка.

Маємо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ зъ друку новый зборникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд".

Зборникъ выдало товариство „Академічна Громада" своимъ накладомъ, а чистый дохбдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на бдародну цѣль выдання маємо повну надѣю, що Р. Т. Публика пбдопре наши змагання и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже краснбмъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштує безъ пересылки 1 зр. 20 кр. зъ рекомендованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка вымоснть 174 стор. друку мадон в'сѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интелігентного Русина. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада" у Львовѣ, Рынокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

ХТО

хоче заосмотрити ся въ тревале, елеґанцке а дешеве обуве, нехай удасть ся просто до единои у Львовѣ

МЕДЛІНГСКОЙ ФАБРИКИ

ОБУВЯ.

Улиця Гетьманьска 8.

лише

въ готели „Вікторія".

144 4—3

Въ кождій рускій хатѣ повиненъ знаходитись

Ілюстрованый Календарь „Просвѣты"

на рбкъ 1898.

Дбстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Рынокъ ч. 10.

Розклад їзди поіздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 минут від часу львівского].

ПОЇЗД мішан.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД мішан.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкая	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
нічн.			**нічн.**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.20	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з знімком попеділка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
13.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ „ „ Підзамча
	12.10	„ Лавочного		11.37	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 минут рано. 5

☞ При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлинъсонен. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоакима Гренята.